

Lursus optimarū questionum

cum textualibus expositionibus noue logice Aristotelis. sicut tradiderūt maximi Parisius regentes. multoz peritorz opinones cōpendiose cū argumentis & questionibus recitantes. finaliter se ad mentem subtilissimi doctoris Johannis Schoti ordinis minoz luculentissime resoluentes cuilibet studere volenti summe utilis

Questiones

libri priorum

Primum oportet dicere circa quid et de quo est intentio Quid circa demonstrationem et de disciplina demonstrativa

In prohemio ostendit Aristoteles duplēcē fines ad quē ordinat̄ iste liber. et tangit de quib⁹ intendit determinare. dicens q̄ oportet dicere primo circa quid et de quo est intentio. et specificat hoc dicens. q̄ intentio illius liberi est circa demonstratioē et de disciplina demonstrativa. oportet etiā dicere. quid est propositio et quid terminus et quid syllogismus. et quis syllogismus dicat perfectus. et quis imperfectus quid sit in toto esse. et quid dici de nullo. et quid dici de omni. (propositio quidē) Hec est p̄s executiva. que dividitur in septē tractatus. In primo determinat p̄hs de quibusdā p̄ncipijs que debet in hac scia presupponi sicut sunt p̄pō termin⁹ tc. In scđo p̄o ut generaliter dicat determinat de generazione syllogismoꝝ ex p̄pōnib⁹ de inē. In tertio determinat de formatione syllogismoꝝ ex ambab⁹ p̄pōnib⁹ de necessario. In quarto determinat de formatione syllogismoꝝ ex p̄pōnib⁹ de p̄tēngēti. In quinto determinat de quibusdā p̄ncipijs in precedentibus tractatis p̄lēpōpositi. In sexto de arte inveniendi medium. In septimo docet reducere oēs p̄dētos syllogismos in tres figurās. Iste tractatus p̄tēbunt in p̄cellū. Dicit ergo primo. q̄ p̄pō est oēō affirmativa vel negativa ali cuius de aliquo. Sed diuidit p̄pōm dicens. q̄ p̄positiōnū alia est vīlis alia p̄ticularis et alia īdefinita. Propositio vīnueris lalis est. q̄ om̄i aut nulli īnēscē fcat. Particularis est. que alicui aut alicui non. aut nō om̄i ī īnēscē significat. Sed īdefinita ē que īnēscē aut nō īnēscē significat sine vīl vel p̄ticulari supple signo. ut p̄tērariū est eadem disciplina et voluptas nō est summū bonū. (Differt autē) Hic ponit p̄uenientiā et dīnā iter p̄pōm dialecticā et demonstratiuam. Ut de q̄ p̄pō de mōstratiua est sumptio alteri p̄tis p̄tradictiois. id ē determinate sumit alterā p̄tem. S̄z p̄pō dialectica est interrogatio p̄tradictiois. i. ipsa interrogat vñā p̄tem p̄tradictiois sub disiunctiōe ad aliā. Prūmā p̄tēz probat dicens. nō em̄ interrogat supple vīrā q̄ p̄tem p̄tērā dictionis. sed sumit determinate vñā qui demonstrat. Ēouenit at̄ in hoc q̄ vīraq̄ potest eē p̄s syllogismi q̄ qui demonstrat etiā q̄ interrogat syllogistū. (Quare syllogistica) Infert ex predictis q̄ p̄positio syllogistica est affirmatio vel negatio alicui⁹ de aliquo sicut dīctū est. S̄z p̄pō demonstratiua est que est vera. et p̄pōmas p̄pōnes supple veras et necārias sumptia. S̄z dialectica est que p̄tēranti. i. dubitanti est interrogatio p̄tradictiois. syllogisanti p̄o est sumptio p̄tēs agantis

et probabilis (Terminum vero dico) In hac scia p̄te determinat de p̄te remota syllogismi. sc̄z de termiō ip̄m sic diffiniens. Terminus est in quē reloluitur p̄positio ut in p̄dicatiū et in id de quo p̄dicat. appositu v̄l diuīstō esse vel nō esse. Circa hunc textum

primo. q̄ scientia istius libri et librorū sequentiarū vocat noua logica. scientia p̄o librorū p̄cēdēntiū dicit̄ vetus logica. nō ideo q̄ hec sit iunior. illa p̄o senior. vel q̄ hec sit prius tradita. illa p̄o posterius sed eo q̄ in libris p̄cedentib⁹ determinat de p̄tib⁹ integrālib⁹ syllogismi. in istis autē determinat de ipso syllogismo. p̄tēs autē s̄b̄ p̄ores totū. ideo v̄r̄ logica dī. que est de p̄tib⁹ syllogismi. noua autē que est de ipso syllogismo. Ita autē noua logica p̄tēt̄ quatuor libros inter quos iste est primus. et ideo intitulat liber p̄tēz analetico Aristoteles. i. p̄o resolutioniū. q̄ analetis in grecō. ve cōter dī id est q̄ resolution in latīno. Attende scđo q̄ inquit Boetii de syllō duplex est scia que est inueniā sua topicā q̄. s̄. docet inuenire multa media ad ostendendū et pbandū aliquā p̄clusionē sicut est scia duoz̄ vīlūm̄ librorū. sc̄z topicoz̄ et elencorum. Alia est resolutio inducta s̄ea que docet resoluere syllogismū in sua p̄ncipia cuiusmodi est scia tradita in hoc libro et in sequenti sc̄z posterioroz̄. est em̄ duplex resolutio s̄ili quedam est resolutio p̄tē. qua sc̄z resolute syllogismū in sua p̄ncipia sibi p̄uenientia rōe illatōis ut in tres terminos et in duas p̄tēes. Alia est resolutio p̄sequentiā qua resolute p̄tēs in sua p̄ncipia necāria ppter quoq̄ necessitatē ipm̄. P̄sequens est necāriū et in h̄z istas resolutioēs resolutio p̄tē est p̄tē. q̄ vībiq̄ ē resolutio p̄tēs. ibi est resolutio p̄tē sed nō ecōtra. qua ppter duplex est scia resolutoria de syllogismo. vna de resolutione p̄tē et p̄tē prior alia. et traditur in hoc libro qui dī. p̄tē. Alia est de resolutione p̄tēs. q̄ est posterior et traditur in libro sequenti sc̄z posterioroz̄. Attende tertio. q̄ Ar̄. ad p̄tēm̄ hunc libri libro posteriōrum analeticoꝝ p̄tēt̄ idē. p̄hem̄. p̄ vīroq̄ libro. dicens q̄ intentio huius libri est circa demonstratioē et de disciplina demonstrativa. vñ duplex est finis huius scie. sc̄z intrinsecus qui est p̄fecta cognitio sui subiecte et illū tangit cū dī. (q̄ op̄z determinat q̄d sit syllogismū) Ali⁹ est extrinsecus qui est cognitio demonstratiois. nā hec scia ordinatur ad sciam demonstratiuam. Tū in p̄posito. p̄cēdē accipit disciplina demonstrativa et p̄pō demonstratio sicut Agidius. Nec est dīna nī si in hoc q̄ illud q̄d fcat disciplina demonstrativa in habitu. demonstratio fcat in actu eo q̄ demonstratio facit disciplina demonstratiuam. Uel aliter posse dici q̄ disciplina demonstratio accipit p̄ scia que est de demonstratio. sed demonstratio accipit p̄ subiecto illi⁹ scie. Attende quartō. q̄ Aristoteles ponit determinatē de syllogismo demonstratiuo et de syllogismo simpliciter et p̄tib⁹ eius. primo determinat de syllogismo et deinde de demonstratio. nam iste finis (q̄ est scire) ut acq̄ritur p̄ demonstratioē nō posset haberi sine scia de syllogismis. tō p̄tēs determinat de syllogismo. vñ finis est prūmā in intentio. media autē ad finē sunt priora in executione qua p̄pō vñūqdēs rale et illud magis. prius īnēscēcutione determinat de syllogismo et deinde de syllogismo demonstratiuo. S̄z dices fortasse. quare nō determinat prius de syllogismo dialectico vel sophistico dī.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

do q̄ ideo. q̄ bonitas & pfectio sillogismi magis p̄sistit
in sillogismo demonstrativo q̄ dyialectico v̄l sophistico

Ulrum in principio hui⁹
Queritur libri (qui ē de sillogismo
simpliciter dicto) Arest.

conuenienter diffiniat principia materialia sillogismi
cuiusmodi sunt p̄pō & terminus tē. Arguitur p̄im⁹
mo contra suppositū & subiectū scie debet esse intelligi
bile. eo q̄ scia est habitus intellectualis. sed sillogism⁹
nō est intelligibilis cū intelligibile sit obiectum intelle
ctus. sillogism⁹ aut nō est obiectum intellect⁹ eo q̄ ob
iectū potē speculative d̄p̄cedere opationem eius si
cut colo: precedit opationē viuis. sillogism⁹ vero se
quis opationē intellectus cū sit intentio sed ap̄ actum
intellectus fabricata Confirmatur primo. q̄ subiectū
scientie debet esse quid simplex. sillogism⁹ aut nō est
simplex g. Ans patet. q̄ subiectum debet esse diffini
bile zena debet esse tale q̄ de eo p̄t p̄p̄ie passiones de
monstrari qd nulli cōplexo conuenit Confirmatur
scđo. q̄ idem nō est subiectū totius & pris. sed subiectū
totius logice est sillogism⁹ simpliciter. non erit g sub
iectū libri p̄to & cū liber porum sit p̄ logice Confirmatur
tercio. q̄ ois scia de aliquo subiecto acquiritur
per demonstratōem q̄ est sillogism⁹. g si de sillogismo
est scia tanq̄ de subiecto habebitur q̄ alii sillogism⁹
p̄p̄e & tūc iterū de illo pari rōne erit scia per p̄ aliquem
p̄to & p̄ p̄nā erit processus in infinitū. vel si non tūc
erit status ad ignora Secundō sic. diffinitio p̄ponis
nō conuenit nec soli nec oī q̄ nō est sufficiens Ans p̄z p
prima p̄. q̄ conuenit p̄clusio nō est p̄p̄o cū no sit
p̄ alio positio. Pro scđa per p̄z. q̄ nō conuenit p̄poni
plures nec positiones p̄p̄theitē cū ille non sit affirma
tiones de aliquo aut negationē. g Confirmatur. q̄ hic
est p̄p̄. chimera est chimera & s̄lī h̄ chimera ē bō. tñ
ibi non est affirmatio aut negatio aliquid de aliquo
immo est affirmatio de nihil g. Tercio sic. mēbra
diuisionis coincidunt. g diuisionis p̄ponis non est sufficiens
ans patet. q̄ hec p̄p̄. ois vel aliquis homo currat. aut
est v̄lis aut p̄icularis aut nullius quantitatis Nō mul
tius quantitatis. q̄ sic diuisionum non est conuertibile cū
diuidentibus. nec est v̄lis nec p̄icularis. q̄ nō est ma
ior ratio. q̄ sit v̄lis q̄ p̄icularis. erit q̄ v̄lis & p̄icularis
ris s̄lī. Confirmatur hec. p̄p̄. ois bō et totū in quanti
tate est v̄lis cū in ea subiecta terminus cōs signo. v̄li
determinatus & est p̄icularis. q̄ in ea subiecta terminus
materialiter acceptus Quarto sic. copula p̄ponis
nō est terminus & tñ diffinitio termini sibi conuenit. g nō
est sufficiens. Dahir p̄z. q̄ alias in aliquo sillo: cōs
tinent plures minit q̄ tres Dino: p̄z. q̄ p̄p̄ resolutus in co
pula. Confirmat vñūq̄q̄ resolutus in ea ex quib⁹ cōs
ponitur. s̄lī p̄p̄ coponit ex copula & tē ex sincategreus
matibus que non sunt termini. g In oppositū argu
itur autoritate ph̄ & alioz logicoz. Pro solutione q̄stis
omnis soluēde sunt quatuor q̄stiones quarum

Prima questio est. vtrū s̄līs
simpli sit sub
iectū istius li
bri. pro cuius solutione Attende p̄mo q̄ s̄līs capi
tur dupl̄r uno mo prime intentionaliter siue p̄ denota
to. & sic s̄līs est quoddā aggregatū ex duab⁹ p̄ponib⁹ &
vna p̄clusione Alio scđe intentionaliter. & sic est vna
relatio rōis fūdata sup talia aggregata de q̄b⁹ pdicat

denominative Attende scđo. q̄ sillogism⁹ dī sim
pliciter duobus modis. uno mō dicitur simpliciter. i.
vñter. & hoc dupliciter. vno modo vñr quātum ad oīa
sua p̄ncipia & oīas p̄tes tam integrales q̄ subiectū
uas tā p̄pinquas q̄ remoras. & sic dī esse subiectū ad
equātū totius logice. Alio modo vñr quātum ad oīas
p̄tes subiectinas. & quantum ad suas passiones &
p̄ncipia & etiā quātum ad passiones & p̄ncipia sua p̄t
et sic dicit esse subiectū totius noue logice Scđo mō sit
logism⁹ dī simpliciter. i. in contrarie. & sic est subiectū
huius libri. Vñ sillogism⁹ simpli. i. in contrarie est sil
logism⁹ p̄sideratus quātū ad ea q̄ sibi p̄ueniunt grā
sue forme in oī materia. abstrahendo tñ ab hac & illa
et hoc s̄m intellectum. quia realiter nullus est sillogism⁹
mus abstractus a materia Attende tertio. q̄ s̄lī
cut in eadē re possunt cē plures rōnes formales. sic etiā
idem subiectū sub illis diversis rōnibus formalib⁹
in alia et alia scia p̄siderari p̄t. quēadmodū bō sub
ratione qua liber ē in ethica p̄siderat. & sub rōne sanaz
bilitatis in medicina Ita s̄lī sillogism⁹ sub rōne for
mali (q̄ est esse in contrarie. vel ei p̄cūm ab oī materia
p̄babili neccāria) in bō libro p̄siderat. Vel vt alijs dicunt
sub ratione qua illatiūs p̄ntis ex antecedente. vnde
nō determīnat hic de sillogismo simpliciter. id est de
simplici forma sillogismi ita q̄ Aresto. hic solū inten
dat de forma sillogismi. q̄ ipse diffinit p̄p̄o & terminis
num q̄ sunt materialia p̄ncipia eius. Q̄ s̄lī determī
nat de sillogismo qui sit ex p̄ponib⁹ de inesse & p̄ponib⁹
de modo q̄ s̄lī p̄tes materiales sillogismi Similiter p̄
bar sillogism⁹ p̄stitut ex duab⁹ p̄ponib⁹ & trib⁹ termi
nis. & tñ termini s̄lī p̄ncipia materialia sillogismi. non
ḡ p̄sideratur hic de simplici forma sillogismi. nec deter
minatur de sillogismo p̄tracto ad qualibet materia
sed soluz determinatur de eo. vt abstrahit a materia p̄
babili & necessaria Attende quarto. q̄ ad formam
sillogismi (sicut ad formā cuiuscēdū alteri p̄ne) qua
tuor conditions requiruntur Prima est quātitas pro
positionis. et id est sillogismi factū in primo p̄me. & s̄lī in
tercio nō sunt eiusdem forme. Sed reqrunt q̄litas &
quātitas p̄ponū Tercio p̄ copulata p̄ncipalis q̄s mi
nus p̄ncipalis cuiusmodi sunt modi tempus & am
pliations aut restrictiones copulaz. & tēdo sillogism⁹
mi constituti ex propositionib⁹ de inesse & sillogismi
constituti ex propositionib⁹ modalib⁹ nō sunt eiusdem
forme. Quartū est situs & ordō terminorum & proposi
tionum virtute cuius ordinis conclusio sequitur for
maliter ex premisis Et ideo sillogismi p̄me figure nō
sunt eiusdem forme cū sillogismis sed e aut tercie figu
rarum Ex istis patet q̄ sillogismus s̄m simplicem for
mam consideratus non est subiectum huius libri sicut
aliqui crediderunt

Dic ergo. q̄ sillogism⁹ simpliciter est subiectū
in libro p̄to. patet sic. quia illud de quo
et de cuius p̄tibus p̄bant passiones in scia
est subiectum in illa scientia. sillogism⁹ est huiusmo
di igit Dino: patet per totū processum istius libri in
quo Arestoteles ponit p̄ncipia & p̄tes sillogismi. et ei
ostendit passiones inesse igitur. Et si forte arguas. q̄
sillogism⁹ simpliciter caret bonitate & opatione. er
go de ipso non est scientia Temer consequentia. q̄ ars et
scientia sunt de difficultate & bono. bonitas autē sillogism⁹
consistit in hoc q̄ potest facere fidē vel scientiā qd s̄lī
AA. ij

Questiones

libri priorum

logismus simpliciter facere non potest. Dicitur est quod si logismus simpliciter non priuatur bonitate sillogismi in operatione. Quis in sua munitate consideratus non cauerit fidem neq; sciam, est tunc ex necessitate illatius que qui dem opatio applicata ad materiam necessariam vel probabilem sciam causabit et fidem. Et si ita arguas, quod sillogismus est species argumentationis, huius argumentum est ratio rei dubie faciens fidem finis Boetii Respondes quod sillogismus simpliciter non est species argumentatiois sed abstrahit ab ea dictum autem Boetii in telligitur de argumento dialectico. Et sicut dictum Alii cenne dicentes argumentum est ratione arguens et concordans mentem per habitudinem noti ad ignotis sciam. Sillogismus enim simpliciter non est notificatius aut probatius alius sed simpliciter illatius. Unde dicit aliqui, quod syllabus simpliciter huius probare suam conclusionem quantum ad illationem sed non quantum ad veritatem vel falsitatem.

Questio secunda

Vtrum syllabus sillogismus sim-
pliciter sit genus
respectu sillogismi dialectici demonstrativi et sophisti-
ci. Id hoc memini me dixisse quod sic et hoc posse pri-
mo probari per Aristo. primo topicorum correlarie inferentiae
species igitur vel figuraliter sit coplecti sunt que dicte sunt.
Sillogismus simpliciter est genus eorum. Sed propter quod
sillogismus predicatur de his in quid et non pertinenter, est
genus, teneret anima per ipsum in fine quarti topicorum. Si
semper aliquid sequatur et non pertinenter, et de eo in quod
difficile est separare quod non sit genus. Tercio, quod sillogismus
dialecticus et demonstrativus plus dicit quod duo
sillogismi dialectici inter se, sed duo syllogistici ad
innunc dicitur numero. Sillogismus demonstrativus et dia-
lecticus dicitur plus quam numero et per se est species. Quar-
to sicut se huiusmodi simpliciter ad ipsum demonstrativum
et dialecticum, sic sillogismus simpliciter ad sillogismus
dialecticus et demonstrativum. Huiusmodi simpliciter sillo-
gistica est genus ad ipsum demonstrativum et dialecticum
sicut hic videtur immovere commentator. Et secundum hoc
arguitur contra quatuor rationes. Primo sic dñe con-
trahentes ipsum genus ad species non dicit esse materiales sed formales. Nam si dñe contrahentes genus essent
materiales cum ex dñe materiali non sumant distinctio
specifica sed numeralis solum sic illud non predicabatur de
pluribus differentiis specierum non solum quod est contra Por-
phiriū, cum quod syllogismus demonstrativus et dialecticus non addatur
super syllogismi nisi dñe materiales sicut sunt ne-
cessitas et probabilitas. Secundo sic species constitutae sub aliis
quo genere sic se habent quod non est una potest esse alia cum dñe per
dñe specificam, immo non solum substantia litera sed etiam
formam accidentia, quod commentator scilicet de aliis membris
leonis dicit a membris cereri quam ait eorum dñe. Et tercium
vnu et eundem syllogismi factum in eius terminis et propensionibus et
in eundem modum et figuram esse dialecticum et demonstratum
quod non dñe species vel saltem non sunt species respectu syllogismi sim-
pliciter. Vnde probatur non iste syllogismus est figura plana tri-
bilineis, sed tria huiusmodi tres angulos, triangulus est huiusmodi. Et triangu-
lus huiusmodi tres angulos et est, apud demonstratores est demonstra-
tivus, quod apprehendit necessariam habitudinem quod est inter
subjectum et predicatum. dialecticus vero dicitur istu eundem sil-
logismi esse dialecticum et probabilem, quod non considerat ne-
cessariam habitudinem predicati cum subjecto, sed magis pro-

babilem et per se diceret illu eundem sillogismum esse dia-
lecticum. Probatur tertio, quod si sillogismus simpliciter esset
genus ad illos syllabus segetur et ad librum proprium spe-
ceretur determinare de sillogismo simpliciter, et de sillo-
gistica et demonstrativo quod est falsum. Propter prima, quod
ad quatuor spectat determinare de genere ad eundem
spectat determinare de specie illius quod est. Quartu sicut, quod si
sillogismus esset genus vel esset sillogismus primum inten-
tionaliter captus, et hoc est manifeste falsum, vel scilicet
intentionaliter captus et hoc non est dialecticum et demonstrati-
vum respectu syllogismi non se habet nisi sicut per modo respectu
totius in modo. Istius ratione et syllabus nuntiatur proba-
re Egidius, quod sillogismus non est genus ad syllogismum de
demonstrativo et sophistica. Sed qui vellere tenet
regem oppositam possit faciliter respondere ad primum
argumentum ipsius, dicendo quod sillogismus simpliciter et
etiam syllabus dialecticus sophisticus et demonstrativus non
sed intentiones quod preter duas materiales sunt prout
fundamenta habent duas species distinguentes, quod
circulo quoniam prouidenter per fundamenta sicut in aliis re-
lationibus solet fieri tanquam per ea que sunt nobis notiora.
Ad sedam dñm quod in sedis intentionibus non est inconveniens
ut unam speciem verificari de alia dato etiam quod sunt
sub eodem genere praeterea sicut vere dicimus quod genus est
species dñe est species. Nec etiam est inconveniens in eodem
fundamento ad diversa per partes fundari intentiones spe-
cificas sicut in sillogismo supius adducto potest fun-
dari intentionis syllogistici et etiam demonstrativi, sicut
et ipsum argumentum declarat. Ad tertium negatur anima, nam
scia de subiecto sub precisa ratione non est de qualibet spe-
cie vel qualibet parte sub isto subiecto, sed forte si subiectum
non consideraretur sub ratione pista et abstracta a suis speciebus
eadem scia esset de subiecto et species praetensis sub subiecto
etc. Unde si istud argumentum excluderetur, sequitur quod meta-
physica esset ois scia realis, et per se est species syllogismi ad sedam diceret
quod scilicet difficile est trahere illud quod est predicatur de plus
ribus in quod non esse genus, non tamen est impossibile. Unde
dicetur forte quod non est predicatur de ipsis in quid sed denotati-
ve quoadmodum alia de hinc albo. Ad tertium respondet
Egidius, quod dñe inter syllogistico et demonstrati-
vum non est nisi accidentalis, sicut etiam dñe aque haustus ex
eodem fonte, et non ois aqua omni aqua est eadem species
etc. ut dicitur primo topicorum.

Questio *Tertia* utrum diffinitio propria sit
sufficiens pro cuius solutione
aliqua oratio sit, propria requisita quod sit affirmativa vel negativa,
et ideo dicitur quod est oratio affirmativa vel negativa
vbi vel non debet distinguere propriae sed terminos, requiri-
tur etiam quod sit alicuius predicationis de aliquo subiecto, et
ideo si alicuius de aliquo, vbi de dicitur circumstantias tam
affirmantur quam negantur. Et propter hoc diffinitio solus dicitur
de propria simplicitate vnu et non de propria simplicitate plures nec etiam
de hypothetica, et ratione est quod ex ipsis non sunt syllogismi. Sed supra-
ponitur quod quis affirmativa aut negativa sint, aut species

cies pōtōis. aut differentie ipsam diuidentes. non tñ ponuntur inconuenienter in diffinitione eius. qz ponunt ad circuloquendū vñaz essentialē. pōnis nobis in nominatā. magis aut diffini pō pō affirmatiū et negatiū qz pōle pōticularē aut indiffinitū propter duas eūas. Prima affirmatiū et negatiū se tenet ex pō for me. pōnis. vñc aut pōticularē ex parte materie. Scđa qz ibi determinatur de pōde fin qz est pō filologis. qui aut magis variuant penes affirmatiū et negatiū qz penes vñc et pōticularē Attende scđo. qz quis enūciatio pō et conclusio si accepit formaliter et pō suo significato nō sunt idēz cū sint diuersae scđe intentiones specificē distincē. tñ bñ sunt idēz fundamentaliter. qz pōt sup eadē voce fundari Nam aliqua vox dī. enūciatio inquantū pō ipam enūciamus. iunctū verū vel falsum. Sz dī. pō inquantū ponat vñc nata est pōti ad inferendum aliquam pōlusionē. Et dicitur conclusio in quantū infertur vel nata est inferri ab alia. Attende tertio. qz Areſtoles prius diffinit pōponit qz terminū co qz in diffinitō termini pōtiur pō. nō aut econtra. dicit aut terminū voco et nō terminus est suo moře. qz terminus nō est in pōpone nīl methasorice. Inconsimilis pō. ie est terminus Ad denotanduz gq hic non vult vñc termini qui est ultimum magnitudinis. Dicit terminū vocū. i. accipio metaphorice in quem resolutur. pōt in subiectū et pōdicatum et non in copula. qz copula vocalis (ut solū dī pōponem extremp.) nō est terminus. pōnis nec pō pōrie in eam resolutus. qz resolutio pōrie est in illa ex quibus res primo pōponitur et remanet facta resolutione. et qz facta resolutione pōpis copula vñiens non manet sicut nec vñio. ideo in eam propositio non resolutur.

ergo ad questioñez. qz diffinitio termini est sufficiens. Et si r diffinitio pōnis. qz pōne nīl omni pōtento sub diffinito. ipsa tñ diffinitio pōnis nō est quidditatua simpliciter sed est descriptio data pō duas differentias diuisiuas ipsius. pō quas tñ pōt intelligi dñna formalis et pōstutiva. Sed de diffinitione termini pōt. qz vñiū quodqz diuidit in ea ex quibus pōponitur. sed pō pōponitur ex terminis. set ex subiecto et pōdicato que dicuntur termini a terminādo. qz pōnem terminant. ideo suienter dicitur terminus est in quem resolutur.

Questio quarta. vñc diuīsio pōnis in vñem pōticularē et indiffinitaz sit sufficiens. Dic̄ cōter qz phs non fecit mentionē de pōde singulari. eo qz determinat cuiusmodi nō est pō singularis. vel qz solū determinat de pōne silogistica. singularis aut nō est hmōi. hoc tñ non videtur vñc. Tum primo. qz pō singularis est si logistica. pater qz duas regulas quaz. Prima ē quicqz sequit ad pōns cu aliquo addito sequit ad aīs cum eo dem addito. Scđa quicquid sequit ad pōns bone pōne sequit ad aīs. hz ista pōna est bona. oīne aīal rōnale est risibile. sortes est aīal rōnale. gsortes ē risibilis. Seclusa g. pōne vñc adhuc pōna erit bona. Silt ad pōdem singularis sequit pō indiffinita. Ad indiffinitā aut cum vñc sequit aliquid silogistica. g. etiā ad singularē. Qz aut phs non ponit expressiō pōpositionē singularē. hoc ē ideo. qz sub pōpone indiffinita comprehendit singularis. Sz alī ali responderet illā diuīsionē (sicut facit) non esse sufficiens posita. eo qz vñc et aīal pō potest esse

affirmatiua et negatiua vñis et pōticularē. Et illā dicunt esse mixte quantitatis. hoc aut pōbant quadupliciter. Primo sic. qz ista pō. oīs homo vel aliquis azimus currit. pōr est de subiecto diffinito est categorica. et tñ nec vñis nec pōticularē. qz nō est maior ratio quare ecē vñis qz pōticularē vel econseruo. Qadē enim rōe qua pō vñi termini distributū est vñis. pōter aliū terminū nō distributur erit pōticularē. Scđo sic. qz ista pō cuh iuslibet hoīs azimus currit. nō est vñis eo qz subiectum eius nō distributur. nec pōticularē nec indiffinita. qz pōt esse maior in prima figura. Tercio sic. ista pō chis mera est vel nō est. nō est affirmatiua. qz tūc ellet falsa eo qz subiectū eius pō nullo suppōti. nec est negatiua qz copula pōncipalē (qz est hoc verbum est) non negat sed manet affirmata. Si forte diceres. qz nō est sic pōncipalis copula. hoc non valet. qz nō est maior rō de vñia qz de alia. Quarto sic. qz hec pōpositio. non hō currit. sīt est affirmatiua et negatiua. si em (no) teneat neganter est negatiua. si aut infinitanter est affirmatiua. g.

qz diuīsio pōticularē et indiffinitā est sufficienter assignata patet autoritate phs. Dic̄ scđo. qz impossibile ē vñaz et eandem pōponit esse vñem et pōticularē affirmatiua et negatiua. Pr̄ primo sic. qz in qualibet pōpone vñia enūciatur tñ vñi pōdicatū de vñi subiecto. sicut pōt scđo peribermenias. in pōpone aut vñi subiectū tenetur vñr in pōticulari non tenet vñr. si g. vñia et eadem pōpone subiectū tenetur vñr et non tenet vñr. Scđo sic in qualibet pōpositio vñia est tñ vñi vñia copula. si ergo illa sit affirmatiua copula pōncipalis nō negat. si sit negatiua ipa negat impossibile aut est qz eadē copula sit affirmata et qz non sit affirmata. Oīt si forte dicas qz in hmōi. pōnē vñi nō est tñ vñi subiectū pōncipale. aut vñia copula pōncipalē ex hoc manifeste pōt. qz ille nō erit pōpoes vñc et pōnē neqz pōpoes sicut pater scđo peribermenias. Nam in pōpone plures enūciat vñiū de pluribus vñc. Tercio pater. qz qualibet pōpositio debet ē aīcū quātitatis iste aut pōpoes nō essent aīcū quātitatis. nīl dicere tur qz essent mixte quātitatis sicut aliqui singunt. Sz impossibile est illam mixtā quātitatē pōti co qz ad ip̄ sam exp̄esse sequent̄ p̄tradictoria. reputa ea sequitur eundez terminū respectu eiusdem pōdicati teneri vñr et nō vñr. Quarto sic. oīs pō categorica est affirmatiua vel negatiua aīcū de aliquo sicut patuit in textu sed hmōi propositiones nec essent affirmatiues nec negatiunes. qz mixte quantitatis. g. non essent pōpositioes. Confirmatur. qz si iste pōpoes essent affirmatiue et negatiue sequeret ex pōde affirmatiua possit inferri. pōpositio negatiua. qd̄ el fallit. Si em maior esset mixte quātitatē ipa esset affirmatiua. et minor etiā esset affirmatiua. et tñ sequeret p̄clusio negatiua. sic arguendo oīne ens est vel nō est. sortes est ens. g. sortes est vel non est. Oīt ad argumenta alterius appōnis facilis est solutio medium intellectum habenti.

Ad argumēta principalia. ad pr̄imum dicit. qz syllē ē intellectu alis et etiā obiectū intellectū nō qdaz motūnū et minima tū. pbatō aut nō pcedit nīl de pōmo obiecto moriō intellectus nīl qd̄ est quidditas rei sensibilis. Ad p̄m

AA ii

Questiones

libri priorum

mam p̄firmatōem dicitur. q̄ sillogismus prime intentionāliter nō est diffinibilis eo q̄ est quid p̄pletum. Si enī capia sc̄ē intentionāliter siue p̄ habitudine necāna duar̄ p̄ponit ad p̄clusiōē inferēdaz ex ip̄is. 2 illo mō est q̄d incomplēxū et diffinibil. Ad sc̄ēdaz p̄firmatōez patet solutio ex dictis. Ad terciā dī. q̄ duplex est s̄ill's r̄mus est cui⁹. 2gnitio habet p̄ inuitac̄. v̄puta q̄ sensum et experimentū. 2 iste quiescit in alia inuicto. 2 caris in alia artificis. Ali⁹ est sillogismus cui⁹ cognitio habet p̄ doctrinā mediāte alio sillo iā inuicto p̄ ergimētum p̄m q̄ docet Ar. in fine lēdi posterior. sic q̄ de sillogismo sc̄ēdō dico est sc̄ia p̄ s̄illm primo⁹ dictum. Nec sc̄ēdō p̄ hoc q̄ idē erit an sc̄ipm nec aliq̄d aliud incouenies. vñ ille p̄m⁹ sillogism⁹ est instrumentū ad acq̄rendū sc̄iam de sillo sc̄ēdō. ex q̄ patet q̄ idē s̄ill⁹ non est subiectū et instrumentū. Ad sc̄ēdō negat anis pro vtraq; p̄te Ad. p̄batōē p̄me pris dī. q̄ q̄uis p̄clusio nō ponat actualiter p̄ alio. bñ enī ap̄itudinaliter Ad p̄batōē sc̄ēdō p̄ dī. q̄ hic diffinit p̄p̄ cathegorica vna Ad p̄firmatōē dī. p̄cedētō et chimera nihil est. sed nego q̄ p̄p̄ hoc. p̄p̄ (in qua p̄dicat aliqd de h̄ terminis) no chimera. Inhil sit. q̄ ille termin⁹ chimera nō est nihil. Ad terciū negat anis et ad. p̄batōē dī. q̄ illa. p̄p̄ aut est disūctiua t̄lic nullius est quātitat̄. aut est cas̄ thegorica. t̄lic nullius est v̄lis t̄ sic est de subiecto disūcto et ei⁹ sensus est. q̄ ois qui ē hō vel aliq̄d hō currit. Si aut̄ esset de p̄dicato disūcto. t̄lic sensus eius esset. ois hō est qui vel aliq̄d hō currit. v̄trosq; aut̄ modoz. q̄ est v̄lis cū totale subiectū ei⁹ distribuaf. 2 sic dicendū est de alijs p̄p̄ib⁹ in q̄b⁹ a p̄te subiecti ponat tale disūctū v̄l etiā aggregatū ex recto et oblique. v̄puta cuiuslibet bois azinus currit. valer̄ t̄m sicut. q̄libet hō est cuius azinus currit. 2 manifeste p̄z. q̄ subiectū p̄cūlū et adec̄ ei⁹ distribuif. Ad p̄firmationē dī. q̄ in illis duob⁹ sensibus in q̄b⁹ est v̄lis est falsa. Iz q̄n est singularis est vera nec est eadē. p̄p̄ q̄uis sit eadē vor. eadē em. p̄p̄ nō p̄ habere diuersos sensus eo q̄ ad v̄nitatē. p̄ponit req̄rit v̄nitas sensus siue significati. Ad quartū et eius confirmationē dī negādo p̄nas. q̄ nō arguit a tota diffinitione ad diffinitorium. sequitur tertius

Sillogismus autem

In hoc scđo capitulo hui⁹ p̄mi tractus phs tria sā
et p̄mo diffinit s̄illm dices. Sill's est orō in qua q̄būl⁹
dā positis. aliud q̄dem ab his q̄ posita sunt ex necessitate
accidit eo q̄ hec sunt. declarat aut̄ quid it̄elligit p̄ hoc
q̄d̄ (eo q̄ hec sunt) dices q̄ accidere eo q̄ hec s̄t̄ est
q̄tingere prop̄ hec. ppter hec aut̄ q̄tingere est nullius
extrinsec⁹ timui indigere ad hoc q̄ fiat argumentū p̄fē
ctū. q̄ in hac scđa p̄ticula innuit diuīsionē s̄illi in s̄illm
pfectū et impfectū. p̄ hoc q̄d̄ diffinit mēbra illius diuī
sionis. et d̄t q̄ sill's pfectus est. q̄ nullius alterius indi
get. ppter ea q̄ sumptua sunt ut appearat necāri. Sz sill's
impfectus est qui indiger aut̄ vñ⁹ que pluriu⁹ quest⁹
quidē necāria q̄ sumptuos terminos et nō q̄ sumptuos ppō
nes. (In toto vero esse) In hac tercia p̄ticula deter
minat de p̄incipiis regularis s̄illi. et duo facit p̄mo po
nit questionā inter dicit de toto et esse in toto. et d̄t altrū
esse in toto altro. et altrū p̄dicari de oī altro idē est Se
cundo ponit diffinitiones dicit de omni et dicit de nullo
dicens q̄ p̄dicari de omni est qn̄ nihil est sumere subie,

cti de quo nō dicas predicatiū. **O**t p̄dicari de nullo est
q̄n̄ib⁹ est sumere subiecti a quo nō remoueatur p̄di-
catū. **L**īca hunc texum.

Attende primo. q. In distinctione silli ponit (ord.) loco g. 2 in hoc que nit cū alijs sp̄ibus argumentationis Nā enthimema inductio et exēpli qdā orōnes sī, cū dī (positis quibulcā) ponit dīna silli ab enthi metate in quo nō ponit nūl vna p̄pō, sed p̄ hoc q. ad dī (positis) differt silli ab inductione et exēplo, in q̄ bus licet sint plures p̄pōes, non tñ sī posite et ordinare in modo 2 in figura p̄ hoc etiā excipiunt iugationes inutiles q̄ sili sunt in figura, nō tñ in mō. q. h̄ aut̄ qdīt (Aliud ab h̄is q̄ posita sī) excludit peritio p̄ncipij ut est p̄cīm p̄tra silli simpliciter, et p̄ hoc q̄ dī (ex ne cessitate accidit eo q̄ hec sī) excluditur nō ppter hoc accidere falsum qd̄ est p̄cīm incidente circa silli sum pliciter, sicut p̄z scđo hui⁹ Attende scđo, q̄ m̄ Al bertū sills dīz oī vna ppter triplicem vnitatem, primo ppter vnitatem forme substantialis, qd̄ z p̄missile vnu tur in vno forma sillogistica, et due extremitates vnu tur in vno medio qd̄ h̄z rōem fo: me respectu ipsoz. De cūdo, ppter vnitatē cause materialis, qd̄ due p̄missile sili materia silli qui se habent p̄ modū determinationis et determinationis ex q̄b̄ sit p̄ se vñi Tercio, ppter vnitatē cause finalis, qd̄ due p̄missile finaliter ordinant ad inferendum vñā p̄clusionē Attende tertio, q̄ cū dīci Arresto, p̄clusionē sequi ex p̄missis ex necessitate, hoc nō debet intelligi de necessitate p̄ntis, sed de necessitate p̄ne Sz quid sit necessitas p̄ntis et p̄ne lepe dīci est Att de quarto, q̄ sills ppter dici perfectus dupliciter. Alter modo perfectione essentiali, et sic ois bonus sills sine sili prime figure sine alteri⁹ est perfectus cū cuiilibet silli co ueniat distinctionis silli, et quilibet sit p̄na necaria et silogistica et formalis Alter mō sills ppter dici perfectus pfectioe accidētali que est pfectio evidentie, et sic ille sills dī pfectus cui⁹ p̄na est necaria et apparente evidenter necaria et sic solū sili p̄ne figure sili pfecti. Alij aut̄ infecti, qd̄ in eis nō est mediū positioe et etiam immediate non regu lantur per dicti de omni vel dicti de nullo Quid aut̄ si silli pfecti et quor modis pfecti et quid silli regulari et dicti de omni vel dicti de nullo dictum est in summulis Ut̄rū aut̄ dicti de omni sit dictio p̄dicari et esse in toto dictio subiecti Dicitur aliqui p̄mo q̄ dicti de omni et esse in toto suu p̄prietates respectivae, qd̄ p̄ueniunt alio bus p̄ respectu ad aliud Et dicitur itru q̄ dicti de omni est dictio p̄dicari in ordine ad subiectū, qd̄ dicti de omni est p̄dicari de subiecto distributo, Sz p̄dicari de subiecto distributo est p̄dictio p̄dicari Dicitur tertio q̄ et in toto est p̄dictio subiecti in ordine ad p̄dicari, qd̄ esse in toto est esse in alio sicut in suo inferiori vel superiori, sed hec est p̄dictio subiecti cū sit in p̄dicato sicut inferius in suo superiori. Unū ipsi norāt, q̄ cū dīci dicti de omni duo dīciū vñi in recto, sī. dicti qd̄ idem est qd̄ p̄dicari et tal id in obliquo, scz in toto, Sz q̄ hoc videtur esse p̄tra Arrestole dicentē, qd̄ de oī et ē in toto id est. Et iō etiā Ar., diffinido dicti de oī reliq̄ diuisionez ēē in toto nota ex diffinitoris dicti de oī Nā dicti de oī et ēē in toto esse id p̄t intelligi dupl̄ Unū realiter, ita q̄ rea liser sunt easdem p̄prietates et sic est falsum Alterū p̄secutio

Arestotelis

Folio iii

et sic sunt eadem Nam ubique est dictum de omni. Ibi est esse in toto.

Queritur

... de omni aut dicto
nullum aut econtra Arguit primo quod non. quod omnis
p̄na formalis tenet in oībus terminis s̄ illa forma arguē
retenta. sed nullus sills tenet in oībus terminis s̄ illa for-
ma retenta. q̄ nullus sills est p̄na formalis Dico: p3. qz
nullus sills sit in oībus terminis. nec etiā potest fieri. ut ma-
nifestum est. q̄ nullus sills tenet in oībus terminis. Quid
firmatur. qz nullus sills tenet in terminis diuinis forma
liter. nō enim sequitur. oīs essentia diuina est pater. oīs fi-
lius dei est essentia diuina. q̄ oīs filius dei ē pater. Nec
etiā tenet in terminis ampliatiinis. qz nō legitur. nullus
mortuū est viuēs. aliquis hō est mortuus. q̄ aliquis hō
nō est viuēs. Nec etiā tenet in p̄dictis ponetib⁹ dñmaz
qz nō sequitur. nullus aīal est sp̄es. 2 hō est aīal. q̄ hō
nō est sp̄es. 2 per p̄ns sills non tenet in omnibus terminis.

ma est σ na formalis. sed ois sills sophisticus peccans in forma est null's. $\bar{g}$ non ois sills est σ na formalis. $\bar{D}$ is nos p_z.pmo qz in diffinitio silli sophistici ponit sills loco gener' Sed qz b*u* sequitur. est sills sophistic'. $\bar{g}$ est sills a pre in modo ad suu totu σ onfirmat. qz cuiuslibere bone diuisiunis diuisionum debet vere & affirmari pdicari de quolibet mebro & diuidentiu. sed sills diuidunt in sills demonstratiu. dialecticu. & sophistici. $\bar{g}$ qui liber sills sophisticus est sills. Tercio sic. silli regula p*d*ici de omni vel dicti de nullo s*f* pfecti. Multi aut sunt sills impfecti. $\bar{g}$ multe sunt σ ne non regulate p*d*ici de omni vel dici de nullo. $\bar{D}$ aior p*z* p*A*resto. in tex*t*tu. $\bar{D}$ aior pbatur de sills sede vel tercio figurar.

Quarto sic. oīs sills expositorius est pñia silogistica sed nō oīs sills expositorius est regulatus p dici de omni. aut dici de nullo. q major p3. qz oīs sills expositorius est pñia z nō enthymematica nec inductiva nec explanativa. silogistica. Confirmat. qz sills expositorius nō tenet in oībus terminis sili forma a arguendi retete. nō em sequit hec essentia diuina nō est generans. hec essentia diuina est pater. qz pater nō est generans. Nec sequitur qualitas sortis est albedo. qualitas sortis est musica. qz musica est albedo. Nec sequit. iste canis est pater. iste canis est tunc. qz iste canis est pater tunc. Nec sequitur sortes videt sine hoc demostro lapi dē. hoc est sine oculis. qz sortes videt sine oculis. Nec sequitur impossibilis est hoc tenere genuisse hoc est azimus. qz impossibilis est azimus te nō genuisse. qz sills expositorius nō tenet pñia formalis. In oppositum arguit autoritate phisi dicente. qz dici de omni et dici de nullo sili principia regulativa silloz. qoīs sills est regulatus p dici de omni. aut dici de nullo. Pro solutione questionis et vice rationis declaratoꝝ textus soluende sunt quatuor questionis partialis.

Questio

Questio prima. utrum diffinatio silli sit sufficienter a phis posita. cuius declaratio per tez exhibet quod dicta sit. Est difficultas cois circa eam. utrum conclusio silli simpliter sit aliud a promissis. Ad quam respondent aliqui. et quod conclusio deesse alia a promissis copulat sumpit. Et in etate a liberis promissarum per se sumpit. tan in voce quod in etate a hoc fecit in diffinitione cum deo (aliud quidam ab his) Et

per hoc excludunt $\exists$ ne quibus arguit a tota copulati $\exists$ ua ad altera eius ptem situe ab exponetib $\exists$ ad expota
Et hoc possit, pbari sic, qz nisi sic se $\exists$ cretur qz idem pos-
set esse c $\exists$ et effectus respectu sui p*ius*. Nulla em res
causat seipam, igit. Sed hec opinio appetit esse falsa
qz manifestu est qz idex termini realiter vniu $\exists$ inter se
in p*elusione*, qui etia vntebantur in p*missis* cu $\exists$ medio
Ideo resp $\exists$ o def aliter, qz p*elusioem* esse aliud a p*missis*
pot intelligi duplere iter. Tuo^o qz sit alia res a p*missis*
et sic no $\exists$ est aliud Alio^o qz habeat aliu modu essendi a
p*missis* qz sene est aliud. eo qz eedc extremitates vni
te cu $\exists$ medio in p*missis* vniu $\exists$ inter se in p*elusione*. Un
ci obijicis eis qz vna res vo $\exists$ p*re causare* seipam. Rident
qz no $\exists$ est inconueniens vna et eandem re habere r $\exists$ e $\exists$ cause
et effect $\exists$ respectu suisplius. ita qz dicat alia a seipso in
mo essendi. Na fm p*fm* tertio phisicoz. eadem res est
actio et passio. et tñ dicitur sex p*ncipijs*. qz passio est ef-
fectus illatio qz actionis. Sed hoc etia videf e*c*essum
qz cause ad effectu est o $\exists$ do essentialis. sed eiusdem ad se
ipm no $\exists$ est o $\exists$ do essentialis. qz ille o $\exists$ do est relatio realis
Item sequeret qz idem esset p*ius* et posterius seipso qz no $\exists$
est intelligibilis. Tercio se $\exists$ cretur qz idem est ipm et no
ipm qz est otra p*m*iu p*ncipiu*. Nec exinde qz adducit
est veru. qz actio et passio de quib $\exists$ loquuntur Gilbertus s $\exists$
genera realiter distincta et primo diuersa Actio aut et
passio ut. Arresto. loquitur de ipsis in tertio phisicoz non
sunt genera distincta. Ideo aliter responder quidam no
minales. qz p*elusioes* esse alia a p*missis* p*re* intelligi du
pliciter vno mo fm officiu Alio mo fm numerz dicunt
qz dato casu qz conclusio non sit alia alterate vocis tm
aut fecatois tm. aut etia vtriusqz est tñ alia alterata of
ficij. Et p*intellectioe* istius ip*e*notat qz duplices sunt
termini in sillo. quidam s $\exists$ p*onales* cuiusmodi s $\exists$ sub
iectu et p*dicatu*. Alij s $\exists$ illogistici cuiusmodi s $\exists$ ma
ior extremitas. minor extremitas. et mediu s $\exists$ ilur dupl
ices s $\exists$ p*pones* qdaz dicunt p*onales* et tales in sillo s $\exists$ tm
duo. s $\exists$ ans et q*ns* accipiendo ans p*copulativa* p*stitu*
ta ex maiori p*pone* et minori et q*ns* p*elusione*. quedam
aut dicunt silogisticæ. et s $\exists$ iste tres in sillo. scz maior p*si*
positio. minor et p*elusio*. Sic g $\exists$ dt. qz in qualibet sillo
sunt sex termini vocaliter distincti et tres termini sillo
gisticæ officialiter distincti et duo termini p*ponales* etia
officialiter distincti et due p*pones* p*onales* et tres silogis
ticæ officialiter distincte. scz maior; minor et p*elusio*. Alio
aut opz p*elusioes* sp*esse* vocaliter vel realiter et disti
cta a p*missis*. sed bn officialiter Na bn se $\exists$ cur. ois dis
ciplina est sophia. ois disciplina est discipline. qz ois dis
ciplina est sophia. et tñ p*elusio* est eadem cu $\exists$ maiore p*si*
positio. Qz aut sillo sit bonus p*tz*. qz est in barbara
et ex opposito q*ntis* cu $\exists$ altra p*missis* infertur oppositum
alterius p*missis*. Sed qz logicus no $\exists$ respicere ad vos
calm distinctioes. ideo b*eu*ter ddm est aliter. qz con
clusio formaliter accepta de vna relatione realiter dis
tincta a p*missis* formaliter acceptis. P*tz* qz bz funda
mentu aliud ab illa relatione. quia importane p*missis*
Si aut capitatur fundamentaliter adhuc p*tz* aliter res
aliter dnt et sic etia formaliter. p*tz* qz in premissis est
terminus medi^o qui no $\exists$ est in p*elusione*. etiam alia est
vnia p*elusione*. 2*in* p*missis*. 2*ex* ibi o*formaliter*

Questio

silli Respondet Ialiqui. & sic 2

Questiones

libri priorum

probatur primo sic. qz *occlusio* ponit in diffinitio*e*s illi*e*st enim illi*s* or*o* in qua quibusd*a* positis aliud*d*. *occlusio* accidit. qz *occlusio* est de essentia illi*s*. Seco sic. qz va*riata* conclusione varians i*mōi* i*silogismi*. quo*p* ip*mōi* sunt p*incipia* g*o* aff*s* p*baf*. Tum p*mo*. qz barbara et baralipton sunt distincti modi illi*s* dari i*et* dabitis et sic de quibusd*a* alijs. Tum sc*do*. qz ex eisd*em* p*missis* pot*fieri* illi*s* p*fectus* i*impfec*s**. i*hoc* p*ter* variatio*n* solius *occlusionis*. Proba*t* tercio. qz illud est de essentia re*i*. v*n* v*lutea* d*ea* di*essentia* re*i*. cu*g* discursus silogisticus n*o* habeat esse *apletus* sine ipsa *occlusione*. immo ip*a* p*plet* r*ōnem* illi*s* g*ipsa* d*z* p*onit* de essentia illi*s*. Quarto sic. diffinitio est sermo expressius quid*ditatis* re*i*. i*deo* in diffinitio ne*nihil* d*z* p*oni* quis sit de essentia re*i* diffinit*e*. qz diffinit*e* d*z* p*dicari* de diffinit*e* in p*mo* modo dicendi per se. sicut p*mo* posterior*z*. Nam diffinitio d*z* dicere ex p*licite* q*d* ipsum diffinit*e* dicit i*mplicite*. cu*g* in diffinitio*s* illi*s* posita a p*ho* in l*ta* ponat *occlusio* ipsa co*clusio* est de essentia illi*s*. Immo dic*ut* al*iq* q*est* forma illi*s* i*et* materia eius sunt pp*ones* i*termini*. Altero p*o* d*z* ab alijs q*s* illi*s* pot*e* cap*p*liciter. Uno*p* p*missis* t*in*. i*sic* *occlusio* non est de essentia illi*s*. Alio*p* p*missis* i*et* *occlusio* d*z* illi*s*. i*sic* *occlusio* est n*o* de essentia illi*s* sed neutra illaz*p*ro*mō* valer. non prima. q*z* de essentia nullius respect*e* est aliqua *occlusio*. illi*s* aut*imp*ortat relation*e* ant*is* ad g*ns*. q*z* de essentia illi*s* n*o* est *occlusio* licet forte nec*cā*rio *comites*. Nec sc*da* valer. q*z* res nun*q* pot*accip*p** intellect*u* sine eo q*d* est de r*ōne* diffinit*ia* eius. q*z* ignoratis p*ribus* diffinit*ientib*s** ignorat diffinit*e* sed in r*ōne* diffinit*ia* illi*s* cadit *occlusio*. q*z* nihil est dic*ut*. q*s* illi*s* uno m*ō* p*cap*p** p*missis* t*in*. Alio*p* p*missis* i*et* *co*clusio** illi*s*. Et i*deo* respondet tercio. q*z* *occlusio* n*o* est de essentia illi*s*. p*baf* quadrupliciter. Primo sic. q*z* *occlusio* est effect*u* illi*s*. sed effect*us* non est de essentia sue cause. q*z* Seco sic. q*z* tota forma illi*s* (q*est* mod*u*) i*et* figura saluat*u* in p*missis*. q*z* *occlusio* n*o* est de essentia. Nec et*ia* est forma illi*s*. sicut aliqui opin*āt*ur. Tercio sic. q*z* variata *occlusione* non est necesse variare illi*s*. eo*q* idem illi*s* pot*e* inferre plures *occlusiones*. sicut p*tz* sc*do* huius*p*. ergo Quartu*sic*. q*z* p*hs* doc*e* re*solutōm* illi*s* fieri in tres terminos i*et* duas pp*ones* t*in*. sed hoc n*o* poss*et* fieri si *occlusio* esset de essentia illi*s*. ergo.

Dicit om*n* est quartu*s*. supponendo t*in* q*s* illi*s* acc*ipi* dup*liciter*. uno m*ō* p*scda* intentione. Alio m*ō* p*prima intentiōe*. i*et* hoc dup*liciter*. uno m*ō* p*habitudo*n** a*ntis* ad g*ns*. Alio m*ō* p*fundamento* illius habitudinis. Et tertiu*mō* p*fundamento* i*et* termino illi*s*. v*n* si cap*iat* illi*s* sc*de* intentionaliter qu*admodum* ip*e* diff*nit*ur hic. t*unc* *occlusio* est de essentia ei*o*. qu*admodum* terminus est de essentia relati*ōis*. q*z* nec*ar*io pos*ita* relatione pon*it* terminus. n*o* t*in* est de *ceptu* formal*e* et q*dditatu*s**. Si aut*cap*iat** illi*s* p*me* i*ntentionaliter* p*incāria* habitudine p*missis* ad *occlusionē* illi*s*. *occlusio* est de essentia illi*s* qu*admodum* terminus de essentia sue relati*ōis*. Si p*o* cap*iat* illi*s* p*fundamento* habitudinis *occlusio* n*o* est de essentia illi*s*. nec illi*s* dif*fini*it. *A*r**. illi*s*. nam tale fundam*ētū* siue termino n*o* h*z* *apletā* r*ōnem* illi*s*. Si aut*cap*iat** illi*s* p*fundamento* i*et* termino habitudinis siue intenti*ōis*. rep*uta*p*missis* i*et* *occlusione* illi*s* ex p*missis*. *occlusio* est de essentia i*et* de integr*ate* illi*s*. n*o* t*in* est de *ceptu* formal*e* eius. eo*q* illi*s* isto

modo acceptus n*o* h*z* aliqu*e* v*n* *ceptuz*. h*z* est aliqd*o* *plexum* siue *ceptum* ex pluribus c*o*ceptibus**. sicut p*tz* int*uenti*. Et p*o* hoc p*nt* solu*rōes* p*alij* opinionib*s* intro*ducte*.

Questio tercia. v*n* o*s* illi*s* sit regulat*u* p*dici* de om*n* vel per dici den*u*lo. Pro cui*s* solutione Attē de p*mo*. quid sit regulari*s* illi*s* p*dici* de om*n*. non em*aliud* est nisi illi*s* ostend*it* esse bon*a* p*nam* i*et* formal*e* p*applicatōem* regule siue p*incipiū* regulat*u*. de quib*s* sufficienter dic*ut* est in summulis. Attende sc*do*. q*s* illi*s* exp*positorius* est illi*s* cuius medi*u* est terminus singular*e* singulariter v*n*tu*oce* tent*u*. Et est dupler illi*s* exp*positorius*. videlicet affirmati*u* i*et* negati*u*. Affirmati*u* est. cui*s* ab p*missis* affirmati*u*. Negati*u* p*o* cui*s* v*n* p*missis* est negati*u*. Un*u* dic*ut* aliqu*e* q*o* op*z* illi*s* exp*positorius* esse regulat*u* p*dici* de o*s* vel dici de nullo. S*il* et*ia* illi*s* exp*positorius* sed solum loquit*u* de illi*s* categor*icis*. quo*p* medi*u* est terminus e*o*s co*it* tent*u*. Ip*s* em*n* null*a* sp*alem* mentione fac*it* de illi*s* exp*positorius*. nec et*ia* loquit*u* *A*r*esto*. de illi*s* qui *occlusi* dunt *occlusionē* d*mo* loqu*ed* inc*o*sueto. Attende tercio. q*z* aliqu*e* dic*ut* q*z* ad bonit*atē* illi*s* exp*positorius* requirit*u* q*s* sit regulat*u* p*dici* de om*n* aut*dici* de nullo eo*q* al*iq* illi*s* exp*positorius* ab p*missis* singulares. P*hs* aut*n* vult q*z* dici de om*n* i*et* dici de nullo sint p*incipia* regulat*u* o*m* illi*s*. q*z* manife*stū* est q*s* illi*s* hypothetici n*o* regulat*u* p*dici* de o*s* vel dici de nullo. S*il* et*ia* illi*s* exp*positorius* sed solum loquit*u* de illi*s* categor*icis*. quo*p* medi*u* est terminus e*o*s co*it* tent*u*. Ip*s* em*n* null*a* sp*alem* mentione fac*it* de illi*s* exp*positorius*. nec et*ia* loquit*u* *A*r*esto*. de illi*s* qui *occlusi* dunt *occlusionē* d*mo* loqu*ed* inc*o*sueto. Attende tercio. q*z* aliqu*e* dic*ut* q*z* ad bonit*atē* illi*s* exp*positorius* requirit*u* q*s* sit regulat*u* p*dici* de om*n* aut*dici* de nullo explicit*e* vel implicit*e*. N*ā* ad hoc q*z* sit bonus illi*s* exp*positorius* sim*es* cos tres p*ditiones* re*cur*s**. Prima est q*z* medi*u* sit singular*e* singulariter v*n*tu*oce* tent*u*. i*et* ideo hic non est bonus illi*s* exp*positorius*. iste h*o* vel azinus est azinus. i*et* iste h*o* vel azinus est h*o*. q*z* h*o* est azinus. q*z* soli singularis p*ma* p*o* disjunct*u*. Si aut*totū* disjunct*u* singularis vel accip*is* equo*e* in p*missis*. i*et* t*unc* p*na* n*o* valer. Si aut*vnuoc* tunc p*na* est bona. i*et* sic *occlusio* est falsa. Ita altera p*missis*. Sc*da* co*ditio* est. q*z* medi*u* in altera p*missis* sit totale extrem*u* et ideo hic n*o* est bonus illi*s*. Isti*s* bo*s* o*culus* est dexter. Isti*s* bo*s* o*culus* est sinister. O*culus* dexter est o*culus* sinister. medium em*n* totale n*o* est. terminus singular*e*. Tercia p*dition* est q*z* a p*missa* affirmativa (in qua pon*it* h*mō* terminus singular*e*) ad v*n* de om*n* valeat p*na*. Et a negati*u* in qua pon*it* h*mō* terminus singularis ad v*n* de nullo valeat p*na*. i*et* ideo n*o* sequitur. ista essentia diuina est pater. i*et* ista essentia est filius. q*z* filius est pater. v*n*. p*o* d*z* de om*n* q*z* denotat*u* q*z* de nullo dic*at* p*dicatur*. q*z* de eod*e* dic*at* subiect*u*. Et ideo addit*it* istaz*p*ticulā** (om*n* q*d* est vel n*ihil* q*d* est) v*n*de an*g* in ista. o*s* essentia diuina est pater. sit dici de om*n*. op*z* q*z* de quo*ci*s** verific*at* essentia diuina de eod*e* verific*at* ess*e* pat*re*. i*et* sic q*z* ad hoc q*z* illi*s* exp*positorius* sit bonus. q*z* req*uit* q*z* a p*missa* affirmativa ad v*n* de om*n* valer p*na*. vel a p*missa* negati*u* ad v*n* de nullo. Maxime en*cauendū* est. ne in illi*s* exp*positorio* arguitur a n*o* distribu*re* ad distribu*re*. si em*n* sic argueret n*o* valeret p*na*. Un*u* co*it* d*z*. q*z* illi*s* exp*positorius* n*o* est bona p*na*. nisi addat*it* ista determinatio (om*n* q*d* est). Et i*o* d*z* Albertus de Saxonia q*z* si logisticae sim*es* form*at* ab *A*r*esto*. n*o* sunt p*se* formales. nec et*ia* illi*s* exp*positorius* nisi addatur istud *aplexū* (om*n* q*d* est)

Dic primo q̄ oīs sills cathegoricus
cui medius est terminus
cōis et non concludit cōs
clusionē de mō loquēdi. Sicut regulatur p̄ dici de omni
vel dici de nullo. pater p̄ distinctionē sills perfecti

Dic secōdō. q̄ non est necesse sills hypotheticū regula-
ris p̄ dici de omni vel dici de nullo. Pater. q̄ in tali sillo
logismo nec est dici de omni nec dici de nullo eo q̄ in
ipso nō est aliqua quantitas. **Dic tertio.** q̄ sills expo-
sitorū et alijs sills quoꝝ medium est terminus cōis com-
munitur tentus. cū relatiuo ydem patr̄atis eodem mo-
do regulatur. sicut et sills expositorij. **Dic quarto.**
q̄ dico q̄ nō sit necesse medio cuiuslibet sills expositorij
exp̄sse addere hoc p̄plexū (omne qd̄ est) ad hoc q̄ re-
gulet p̄ dici de omni (vel nihil qd̄ est) ad hoc q̄ re-
gulet p̄ dici de nullo. in s̄mplo sillogismus expositorius
si debeat esse sequentia formalis tener virtute istius
syllogi (omne qd̄ est vel nihil qd̄ est) ut si hoc presindat
a sillogismo expositorio non erit sillogismus sed po-
tius quedam manifestatio facta ad sensum. quapropter
unionē aliquorū duorum in aliquo tercio singulari
singulariter et viuente tento. iudicamus unionē eoz
inter se. sicut etiam viderur dicere Albertus

Questio quarta. verū sills expositorij et
etiam alie ꝑnē silogisticē teneat
in terminis diuinis. Ad hanc
questionē respondeat quadrupliciter. Primo respondeat
aliqui. q̄ ꝑnē silogisticē eo mō quo eas format Aresto-
teles non tenet in terminis diuinis. q̄ si in terminis di-
uinis formant sills fin hunc modū. omne a est b. oīne c
est a. gōme c est b. aut fin hunc nullū a est b. oīne c est
a. gōnullū c est b. ex veris sequeretur fallū. q̄ nō se-
quitur. oīs essentia diuina est pater et oīs filius in diu-
nis est essentia diuina. gōis filius in diuinis est pater.
Nec sequitur nulla essentia diuina est pater. nulla essen-
tia diuina est generans. oīs pater in diuinis est essentia
diuina. gōnullū pater in diuinis est generans. q̄ p̄misit
sunt vere et p̄clūstiones heretice. Et ppter hoc dicunt q̄
ꝑnē silogisticē eo mō quo format eas Aresto. nō sunt
formales. q̄ non tenet in terminis diuinis. nec etiam
in terminis ampliatiuis. q̄ nō sequit. nullū mortuum
est viuens. oīs hō est viuens. gōnullū hō est mortuus.
Alij p̄ dicūt q̄ ꝑnā silo glistica et maxime in sills ex-
positorijs non tenet nisi in terminis adequatis et non in
inadequat. et ideo nō sebūt. fortes est ens in isto loco
et fortes estens in isto loco. q̄ iste locus est ille loc. pos-
nendo. q̄ id est in diversis locis. Tercio dicitur ab
alijs. q̄ sills expositorius nō est ꝑnā formalis. sed semper
p̄mittit fallacia figure dictionis. mutando hoc alijs
quid in quale quid. nisi arguatur in terminis p̄uer-
tibilijs. et ideo non sebūt. hec essentia diuina est pater.
hec essentia diuina est filius. q̄ filius est pater. q̄ hec essen-
tia et p̄ nō s̄t termini p̄uerribiles. et ppter hoc p̄mittit
fallacia figure deoīs. Sz dī quarto. q̄ ꝑnē silogisticē
format ea mō quo eas format Arestotelis. et quo mō
formatur cōteris formales si nō sit aliqua fallacia te-
net em in terminis diuinis et quibuslibet alijs. duz enī sic
in dici de omni requiri ad sills simpliciter in quo. sc̄z
denotet esse distributio et in termino q̄ extra terminū
tam in numero q̄ extra numerū. sicut pat̄z in summulis
tenet etiam in terminis ap̄liatiuis. Si nō arguatur a magis
aplo ad minus aplo aut ecōtra. et si sic tūc nō est eadē

forma arguendi. q̄ sunt plures termini q̄ tres in sillo
eo q̄ terminus magis aplo sumptuꝝ et minus aplo nō est
simpliciter unus sed plures. Sillo etiā copula ap̄liata non ē
ȳna formaliter s̄t plures

Sillogismos principales. Ad primū
dicitur p̄cedēdo. q̄ nullus
sillō sit in oībō terminis. cuꝝ
hoc tū stat. q̄ in oībō terminis sillō forma arguēdi retē-
ta. tener sillō p̄me figure et sc̄de tē. Enī sic arguēdo cō-
mittit fallacia figure deoīs mutando sup̄p̄ez simpliciter
p̄fusam tū in plonale sive determinata respectu eiusdem
multitudinis. Enī q̄cū termini disponant fin silem
formā arguēdi in illis erit bona ꝑnā sicut in eis in q̄bō
sit bonus sillōs. Ad affirmatiōes p̄z solutiō. Ad sc̄dō
dī negando minorē. Ad primā p̄batōez negat ꝑnā. q̄
in diffiniōe sillō sophistici. sillō distractibl̄ p̄ ea que sibi
addunq̄ ad alienā p̄catōez a sua p̄pria p̄catōe. et iō stat
ibi. p̄ sillō fieri. nō ḡlectur q̄ p̄le sumptuꝝ p̄dicet de sil-
logismo sophistico peccate in forma. Per sc̄dam p̄batōe
negat ꝑnā. q̄ ibi nō arguit a pte in mō ad suū totū
sed a fin quid ad simplē. Ad affirmatiōem dī. q̄ si di-
uidat equocū in equocata sive vox in p̄catōe. non op̄z
diuīsum p̄ le sumptuꝝ verificari de quolibet mēbroz diuī-
dentiū. et hoc si ipsum diuīsum sit analogū. Nā analo-
gū p̄ se postū stat. p̄ suo p̄catō famosior. si ḡ tale diuīsum
p̄ le sumptuꝝ p̄dicaret de p̄catō sc̄dario. seq̄rēt etiā p̄mū
p̄catō verificari de sc̄dō. Ad tertiu dī. q̄ licet sint p̄fē-
cti p̄fectōe essentiali. nō tū p̄fectōe accidentalē. Ad
quartuꝝ p̄z solutiō. vñ si dicas q̄ sillō expositorij sit re-
gulatus p̄ dici de oī aut dici de nullo. tūc negandū est
q̄ in nulla p̄pōe singulari sit dici de omni. et q̄ quis nullius
p̄oīs singularis subiectū habeat sup̄posita. tū in aliq̄
p̄pōe singulari denotat q̄ si subiectū haberet sup̄posita
p̄dicari diceret de oībō illis. Ad p̄mā affirmatiōez ne-
gat aīs. iste em̄ sillō nō est bonū nisi subiecto addat oī
q̄ est. et tūc sicut p̄clusio est falsa ita p̄missit. Nec sc̄dō
sillō valer. q̄ mediū nō est terminus singularis. Nec ter-
cius valer nisi p̄ sit subiectū et tuus sit p̄dicatum. als
em̄ mediū intrarer p̄clusioz vel potest dicere nouū ter-
minū. Ad alios aut sillōs facilis ē solutiō. cuī em̄ dī q̄
sortes vider sive h̄ terminus singularis nō ē totale extremit̄

Quomodo aut oīs

In hoc tertio capitulo huiꝝ tractatus determinat
p̄s de querisimis p̄pōnum de inesse. Et diuīs in
duas p̄tes in prima ponit tres diuīsiones p̄monū. Pri-
ma. p̄monū alia ē de inesse. alia de necārio inesse. alia de
p̄tingenter inēcē. Secunda diuīsilio. p̄monū tā de inesse q̄ de
necārio. q̄ de p̄tingenti qdā s̄t affirmatiue et quedam
negatiue. Tertia diuīsilio. p̄monū tā affirmatiue q̄ neg-
atiue. qdā s̄t v̄les et qdā p̄cūlare. et qdā indifini-
te. (Ullēm qdē) In hac sc̄da p̄t ponit quorū regulas
de querisimis p̄pōnum de inēcē. Prima necē est v̄lem nega-
tiua de inēcē p̄ueri v̄l̄ in terminis vt si nulla voluptas
est bonū. nullū bonū ē voluptas. Secunda necē est v̄lez af-
firmatiua p̄ueri in terminis. nō tū v̄l̄ s̄t p̄cūlare. vt
si omnis voluptas est bonū. qdā bonū ē voluptas.
Tertia necē est p̄cūlare affirmatiua p̄ueri p̄cūlari-
ter. vt si qdā voluptas ē bonū. qdā bonū ē voluptas.
Quarta nō est necesse p̄cūlarem negatiuam conuer-
ti in terminis. quia non oportet q̄ si homo nō inest ali-
cui animali q̄ etiam animal non inest alicui homini.

Questiones

libri priorum

id est nō est necesse q; si aliquid aīal nō est bō. q; aliq; hō nō sit aīal (Primum ergo) Hic p̄bat istas regulas p̄ ordine. et p̄mo primam sic. q; si nullū b est a nullum a est b. pater sic. q; ex opposito p̄ntis inferē oppositū aītis Si em̄ aliq; a est b. tūc aliq; id ē erit a b et si illud tūc arguitur sic expōstorie ē est a. c est b. q; aliq; b ē a ex opposito ḡ p̄ntis sequitur oppositū aītis. (Si p̄o) Probat sc̄dam regulam. q; si oīne b est a. aliq; a est b. Nā ex opposito p̄tradictorio p̄ntis lechtur oppositū cōtrariū aītis. nam si nullū a est b. nullū b est a. sicut iam p̄batū est (Sic autē) Probat terciā regulā sic. q; si aliq; b est a. aliq; a est b. naīz ex opposito p̄tradictorio p̄ntis lechtur oppositū p̄tradictoriū aītis. lechtur em̄ nullū b ē a. q; nullū a est b. (Si autē) Probat quartā regulaz sic. q; si aliq; b nō est a. nō est necārio aliq; a nō esse b ut p̄t si b. sit aīal et a sit homo. nā non oīne aīal est bō et tūc oīs bō est aīal. Circa hunc extum

Attendē can̄ multiplicitat̄ subiect̄ suis Conuersio aut̄ est passio. p̄pōis sicut postea ostendet. et multiplicatis p̄pōibus et terminis multiplicat̄ et ipse queritones. ideo Ar̄. voleas docere multiplicatē queritones. docet in p̄mo multiplicatōnem p̄pōnum penes. quas queritones p̄nt variari et multiplicari. Attende sc̄do. q; necitas p̄ne silogistice in silogismis imperfectis coiter solet ostendi quatuor modis. lechtur p̄ queritōne trāspōsitionē expōem et p̄ im̄ possibile. ideo Aresto. p̄plete volens tradere notitiam silloz. docet modū querendi p̄mōnes de inē et etiā de mō. et licet ipsa queritio sit passio qdā enūicationis. et p̄pōis in libro peribermenias deberet determinare. sicut et a Petro hyspano determinat. q; tū est p̄ncipitū p̄fēctū silloz. ideo Ar̄. vlc̄ in hūc libz de ipa determinare distulit. nō determinat aut̄ de transpositione nec de expositione ppter eius facilitatē De reductō aut̄ in per impossibile in sc̄do libra sufficenter determinat.

Attende tertio. q; p̄hs nō facit mentionē de queritōne p̄ trāpositionē. q; in tali queritōne nō manet iudez termini. s; termini finiti mutat̄ in terminos infinitos hic aut̄ nō est intentio de queritōne nisi ve est p̄ncipitū reducēdi silloz imperfectos ad p̄fectos sicut dictū est. in qua op̄z manere cosidē terminos Boetij tū in libro de cathegoricis sills eam inter alias spēs enūerat sic dicens repēndū est igit̄ a sugrōibus et confirmandū q; in simplicib; terminoz queritōnib; p̄icularib; affirmatio et generalis negatio sibip̄līs querit̄ p̄nt. Generalis p̄o affirmatio et p̄icularis negatio sibip̄līs querit̄ nō p̄nt. In his p̄o queritōnib; q; p̄pōem fuit ecōtra est Nā generalis affirmatio et p̄icularis negatio q; p̄pōitōm sibip̄līs querit̄ p̄nt. generalis p̄o negatio et p̄icularis affirmatio p̄pōitōm sibip̄līs querit̄ nō p̄nt.

Attende quartō. q; totalis p̄batō p̄me regule queritōne stat in hoc q; debet q̄libet affirmatio vel negatio erit p̄a. Tū ad ista p̄pōem nullū b est a. vel sequit̄ ista nullū a est b. vel eius opposita affirmatio que est aliq; a est b. ista aut̄ non potest sequi. Nā sicut a vlt negat ab ipso b. dicendo nullū b est a. ita op̄z q; negat q̄libet p̄icularē sub ipso p̄tentū. et q; aliq; virputa c. est aliq; quid ipsius b acceptū sub ipso Ideo op̄z p̄pōem a vlt negari ab ipso c. sicut vlt negat ab ipso b. et ideo bene d̄t p̄hs q; nūc̄ ista. aliquid c est b. potest stare cū ista

nullum b est a. eo q; c sit aliquid ipsius b. sicut affirmativa nūc̄ potest stare cū negativa sibi opposita. si ergo ista aliq; a est b non potest stare cū ista. nullū b est a. nec potest sequi ad ipsam. oportet q; sequatur eius opposita. sc̄z nullum a est b que d̄ est propositum.

Queritū verum quatuor regule (q; dat p̄hs de queritōnib;)

sunt conuenienter assignate Arguitur primo. q; non contra primam. Nam iste st̄ vltis negatiue. nullus senex erit puer. nullus c̄us erit videns. nulla meretrix erit v̄go. nullum dolū est in vino. nullus ciuīs est femina. nullum mortuū est homo. et tamen non conuertuntur simpliciter in terminis. ergo.

Secundo sic. ista est vltis negatiua. nemo currit. et tamen ipsa non conuertitur simpliciter. ergo Minor patet. q; si quereretur tunc deberet sic cōuerteri. ergo currēns est nemo. sed ista conuersio nō valer. q; stat antecedens esse verum consequente existente fallo Similiter ista. nullus homo est mulier. q; conuertetur sic. nulla mulier est homo. Tercio sic. ista est vniuersalis negatiua. nullus homo est fortis. et tū ipsa nō querit̄ simpliciter. q; maxime quereretur sic. ergo fortis non est homo. hic aut̄ non est conuersio simplex. q; mutatur quantitas. Contra sc̄dam regulaz arguit in vltis negatiua p̄dicatum est quale quid et si conuertatur erit hoc aliq; quādo aut̄ mutat quale quid in hoc aliq; est fallacia figure dictionis. Sc̄do sic vltis affirmativa non querit̄ p̄ accidens sed simpliciter. Naīz ista omnis homo est oīs homo. querit̄ simplificiter sic. ergo omnis homo est oīs homo. vel sic omne (qd̄ est omnis bō) est oīs homo. Tercio sic. non sequit̄ quicquid p̄ter somē currit. q; omne currēns p̄ter somē est homo. q; p̄pōis est imprōpū et etiā potest esse verum sine antecedēte. Contra terciā regulam arguitur. ista est p̄icularis affirmativa. aliquis homo est mortuus. et tū nō querit̄ simpliciter. q; quereretur sic. q; aliquod mortuum est homo. quod est falsum.

Secundo sic. ista est p̄icularis affirmativa. aliquis platera est oīs sol. et tū bene sic conuertit. q; oīs sol est platera. et tamen manifestum est q; mutat quantitas. ergo Contra quartā regulā arguit. si p̄icularis negatiua nō querit̄. aut̄ hoc erit. q; p̄icularis. aut̄ q; negatiua. Non p̄mū. q; p̄icularis affirmativa bene cōuerter. nec sc̄dm. q; tunc vltis negatiua nō querere. Sed p̄tra omnes regulas sic arguit. Conuersio nō est possibilis. q; regule eius nō sunt conuenienter assignate. Ans p̄z. Tum primo. q; conuersio est q̄n de subiecto fit p̄dicatum vel econtra. Sed de subiecto nūc̄ potest fieri p̄dicatum nec econtra. q; Tum sc̄do. q; subiectū sebz vt materia p̄dicatū p̄o vt forma. sed de forma nō potest fieri materia. Tum tertio. q; subiectū sebz vt ens. sicut ve res subiecta. p̄dicatum p̄o vt modus sive determinatio. sicut p̄t sc̄do peribermenias. sed modus rei non fit res. nec etiā p̄mū esse fit ens. igit̄. Tū quartō. q; si querit̄ esset possibilis. aut̄ esset possibile. omnes p̄pōes querit̄ aut̄ aliquas tū. nō aliquas tū. q; non vlt detur maior ratio de aliquib; q; de alijs. Non omnes patet de istis. nullus lapis est lapis. aliquis homo est homo. in quibus nulla est conuersio. Secundo sic. in conuertente et conuersa non manent idem termini. ergo nulla est conuersio. Antecedēs patet. q; voces pro parte statim corrūpunt. terminus aut̄ est quid aggregat

rum ex voce et significatio. g. Tercio sic. quersio non est propria formalis. g. regule non sunt sufficienter assignatae. Anis piz primo. qz non est nisi mutatio predicati in subiecto et in recto. s. nulla mutatio predicati in subiecto est propria. g. Tum sedeo. qz in puerione non est nisi ipsa ppo in consequente. g. non est propria. Tener propria pfm in hoc primo ex uno nihil sequitur. Quarto sic. quersio non est pars pponi. g. non est bona propria. tener propria. qz quelibet propria est habitus pponi. Anis piz. qz subiectum de manere unum et idem in toto transmutatione. ppo autem non manet eadem in puerione sed termini manet idem. g. In opus positum arguis pfm in extenso. Pro solutione istius questionis solutio quatuor questiones

Questio prima

malis p̄na Pro cui⁹ solutiōe Attende primo. q̄ cōuerſio p̄t duplicitē accipi. Unq⁹ phisice et sic aliquā capiſ p̄ mutatione vni⁹ rei in altā rē Alio modo p̄ mutatioē alicui⁹ de bono in malū Sed accipiatur logicaliter z hoc duplicitē. Unq⁹ generalit̄ vñ se extedit ad quertibilitate q̄ p̄uenit terminis. quo p̄ vnuſ de altrō pdicat̄ vñr z affirmatiōe z ecota. teria⁹ ad p̄pōes p̄cas ex terminis p̄uerſibili⁹ ad p̄uerſetā que p̄prie est in ter relatiōe z suū corelatiōe z quesiōnez p̄prie dictam. Sz p̄uersio p̄prie dicte solū p̄uenit p̄pōnibus vroq̄ termino p̄cipitab⁹. quo q̄ vna mutatur in altā. hec aut̄ accipit duplicitē. Nā vno p̄pōes dicunt p̄uerſi in opositiā q̄litatē z sic p̄uersio est mutatioē p̄pōnis apparentē negative in affirmatiā. aut ecota manēte eadem q̄litatē z eodē situ terminoz hoc mō p̄uerſitur p̄pōnes de p̄tingenti ad vñrlib⁹ sicur postea vñr debet. Alio mō dī p̄uersio q̄lī p̄traria verio pdicati in subiectū z ecota. z hoc duplicitē Unq⁹ formaliter et sic p̄uersio importat illatoem sius formalē p̄nāz vñi⁹ us p̄pōis ad alia cū trāspōlitōne terminoz. Alio⁹ fundamentaliter. z sic nō importet nūlī mutationez pdicati in subiectū q̄ha mutatioēm p̄sequit̄ p̄nā. Et ex hoc p̄ dissolutio q̄stionis qua aliqui q̄rit vñr p̄uersio sit co sequit̄ vel nō Attende sedē. q̄ subiectū z pdicati p̄t duplicitē accipi. Unq⁹ formaliter z p̄ fecato lez p̄ sedis intentiōb⁹ z sic non potest fieri mutatioē vnius in altrum Alio mō fundimetaliter z p̄ denoato z sic bñ p̄t fieri. q̄p h̄bz roem pdicati in vna p̄pōe p̄t habere roem subiectū in altā. nō tñ illud idēz mōero. q̄ idēm ero nō pot subiectū z pdicari in diuersis p̄pōnibus sed idē in sp̄e. z ex hoc p̄t dissolutio q̄stionis qua alioq̄ reb̄t verū p̄uersio sit possibilis Patz eñ q̄ sic. q̄cū se eius sunt possibiles. immo ois p̄uersio est necāria. q̄s ois p̄uersio est p̄nā. z ois bona p̄nā est necāria Silt co uersio est pp̄o p̄ditional ei⁹ impossibilis est aīs esse vñr sine p̄ntē. vñ aliquā p̄uersio est possibilis z necāria ei⁹ tñ p̄res p̄ncipales s̄t impossibilis vel p̄tingentes vt si hō est azinus. azin⁹ est hō. vel si hō currit. currēs est hō Attende tertio. q̄ aliquoꝝ q̄stio erat. vñr co uertēs z p̄uersa d̄ant sp̄e q̄ p̄ solui faciliter ex hoc q̄ p̄uerſes z p̄uersa p̄t dupl̄ accipi Unq⁹ p̄me intentiōnaliter. z sic nō differit sp̄e p̄prie. Alio⁹ lēde intentiōnaliter fin q̄ hec est p̄uerſens. illa p̄o p̄uersa z sic p̄t dici distingui specie Silt bñ q̄ hec est vñs illa p̄ticiūlaris p̄t dici distingui sp̄e Attende quarto. q̄ de co uersione dicuit alth̄q̄ sit passio terminoz. sicut p̄t per vñu argumentū sup̄ adductū Et etiā videt fauile in

tēto Petri his, qui dī quēstionē esse mutationē p̄dica-
ti in subiectū et econtra et posset sic p̄bari. q̄ ne ppō
quētens nec ppō quērla est subiectū quērlar. q̄. Q̄
nō quērla p̄z. q̄ quērla ppō ipsa corrup̄f illā quēr-
sionē. nec ppō quētens p̄z. q̄ nō op̄ter subiectū al-
cūius accidens in transmutatiōe corrup̄f. ppō aut̄ in con-
uersione corrup̄f Alij p̄o dicunt q̄ subiectū quērlis
nec est ppō. nec terminus s̄z ipsa aia Q̄aut terminus
nō sit subiectū quērsionis. nec res f̄cata p̄ terminū. p̄z
q̄ subiectū transmutatiōe aliquā immutatiōem reci-
pit in ipa trāsmutatiōe. sed nec terminus nec res f̄cata
p̄ terminū recipiunt aliquā immutatiōem. q̄ nec etiā subie-
ctū quērsionis potest esse aggregatum ex propositione
et termino. quia accidens vnum debet habere vnum
subiectū. z sic videt q̄ non est aliud subiectū quērsio-
nis nisi anima

Dic primo

duarum, ppōnum vtrōqz termino p̄cipiantur vnius ad alteram formalis p̄na. Clarū est c̄m ista habitudi-
do, vel etiā scđa intentio fundata in habitudine nō est
subiectiva in anima, nec etiā est fundata in aliquo ter-
mino. Argumentum aut̄ pbans p̄uerlionē nō esse pas-
sione, p̄ois nō p̄cludit nisi q̄ p̄uersio nō est aliqua pas-
sione realis z phisica. Iz nō p̄cludit q̄ nō sit intentio sine
habitudo fundata in ppōne. Dic scđo q̄ conuersio
formaliter est p̄na, nō aut̄ fundamentaliter. Pr̄z sic, q̄
Aristoteles in p̄uerlionib⁹ ppōnum coiter addit istaz
piunctionē s̄i velergo, q̄ nō fieret nisi p̄uersio esset ppō
dictionalis vel rōnalis. q̄ aut̄ conuersio fundamentaliter
capta nō sit p̄na, pr̄z q̄ non est nisi mutatio p̄dica-
ti in subiectum. Dic tertio, q̄ ois p̄uersio bona est
necessaria, etiā si sit ppōnū impossibilium vel contingens.
Pr̄z q̄ in p̄uerlionib⁹ nō significat p̄uerlē vel p̄uer-
lam esse v̄rā, sed significat necessaria habitudo p̄uer-
tis ad p̄uerlam vel ecōtra. Dic quarto, q̄ nō oportet
semp̄ p̄uerlē z p̄uersam formaliter esse cū dicitur spe-
ciet, pr̄z q̄ conuertens p̄t̄ esse p̄icularis, p̄uersa exinde
vlt̄ que specificē distinguitur, nec oportet semp̄ p̄uer-
sa existente falli p̄uerentes esse falsam sed bene ecōtra-
pater, q̄ ex ipso non potest sequi falsum sed bene ecōtra-
per falso potest sequi verū. Hā ista exinde falsa, omne animal
est homo, ista potest esse vera, aliquis homo est animal. Et
si obicias, q̄ p̄mentator dicit, q̄ p̄uerens z p̄uersa dicitur
esse in eadem veritate z falsitate. Dic est q̄ hoc for-
tē habet veritatem in p̄uerlionē simplici z p̄positiō-
nem, nō aut̄ in p̄uerlionē simplici per accidens. Con-
tra in conuersione q̄ p̄trapositionem p̄uersa potest esse
vera conuertente existente falsa, vi sic arguendo, omne
vnūt̄ est ens, ergo omne non ens est non vnū, p̄is est
falsum, q̄ est vna affirmativa, cuius subiectū p̄ nullu-
sūponit, ergo propter hoc argumentum dicere aliqui
q̄ p̄uersio p̄ trapositionē (que immediate innititur
primo principio) nō sit consequēcia formalis. Sed hoc
argumentum non valet sed ostendit et principio falso, vñ
Aristoteles in quarto metaphysice dicit, q̄ non ens, nō
est dicimus, quod tamen non esset verum, si ista p̄
positio esset falsa, non ens est non ens. Et ideo dicendum
est, q̄ p̄uersio per contrapositionē est bona consequēcia
icut patet per Boetium in libro de categoriis sillo-
gismis, et similiter per primum principium licet patet
in summulis.

Questiones

libri priorum

Questio secunda

verū conuer
tatio sit specie
rationis. de hac questione sunt due famole opiniones.
Prima est que dicit q̄ nō oīs p̄nā ē argumentatio aut
spēs argumentationis. sed solū illa q̄ est p̄nā necāria.
In cuius ante ponit aliquis terminū nō positus in p̄ntē
qui sit mediū. luceq; p̄uersio sit p̄nā formalis et necessaria.
non est tñ argumentatio nec ad ipam reducibilis.
Probab; quadrupliciter. Primo sic. q; si p̄uersio esset
argumentatio maxime esset enthymēma sed hoc non. qz
Enthymēma est syllogism⁹ circa p̄tingētia alter se ha
bere sicut habet p̄ reborice z in lēdo hui⁹. Enthymē
ma est ex eotibus z signis Ista aut̄ nō sunt de rōne con
uersonis. igitur Scđo in omni sillō debent esse tres
termini etiam in omni enthymēmate. et vlt̄ in omni
p̄nā reducibili ad syllm eo q̄ mediū nō debet intrare
p̄clusionē. sed in oī p̄uestione sunt tñ duo termini. g.

Tercio sic. q; oīs argumentatio debet procedere ex no
tiōibus. eo q̄ supadditū p̄nē q̄ sit p̄batiua p̄ntis per
āns. sed p̄uersio nō est hmō. vi patet dicendo. aliqs
homo est risibilis. Galiqd risibile est homo. g. Quar
to sic. q; oīs argumentatio est syllm vel reducibilis ad
syllm ut nō est. sed p̄uersio non est sillogismus qd est
manifestū nec reducibilis ad sillm. qd p̄t p̄mo. quia
non videt q̄o posset reduci Scđo q; si esset reducibi
lis. nō tñ posset primo reduci ad sillm p̄me figure. et sic
oporeret q̄ reduceret ad syllm p̄fectū p̄uersione. Et
itū illa p̄uersio reduceret ad sillm imperfectū. et sic idēz
esset p̄bans et p̄batum manifestans et manifestatū et sic
esset petitio principij et p̄fectus in infinitū. Sed alia
opinio quatuor dicit. Primo dicit q̄ de rōne argumen
tationis nō est qd p̄bet suū p̄nis. q̄ sill's simpliciter non
p̄bat suū p̄nis et sic nō est de rōne sillogismi. q̄ p̄bet suū
p̄nis. Sic nec de rōne aliaz species. eo q̄ oīs aliae species
reducunt ad syllm tanq; ad spēm p̄fectorem. Et sicut ē
aliquis sillō simpliciter. ita etiā aliqd enthymēma et ali
qua inducit. Scđo dicit q̄ petitio principij statim non
peccet p̄tra sillm simpliciter q; aliter esset aliquis sillōs
imperfectus qui nō posset p̄fici aut p̄bari. nec ei⁹ p̄nā
p̄baser p̄hs. Nec illa regula esset vlt̄ vera q̄nctq; sillōs
est bonus ex opposito p̄radictorio p̄clusiois cu; altera
premissarū interf; oppositū alteri⁹ p̄missa. p̄nā p̄batur.
q; fm p̄m. In omni mō scđe figure p̄ fieri sillōs bon⁹
ex oppositis. sed nō potest probari sillōs ex oppositis fa
ctus in baraco nisi fiat petitio principij statim g. Di
noz p̄batur. q; si arguatur sic in baraco. oīs hō est aīal
aliquis hō nō est aīal. Galiquis hō non est homo. non
potest reduci ad barbara mīlī. oīs homo ē aīal. oīs
hō est hō. g. oīs hō est aīal. Tercio dicit q̄ p̄uertio est
p̄nā enthymēmatica. et iō spēs argumentatōis. p̄z
q̄ in p̄uersione inferit vna p̄clusio ex vna p̄missa et ali
q̄nq; eam p̄bat sicut patet sic arguendo. nullus homo
est ridens. g. nullū ridens est homo p̄sequens qd videt
esse fallsum p̄bat p̄m. Et ex hoc p̄z. q̄ ad bona ar
gumentationē sillogistica nō rechrunt tres termini vo
caliter. sicut paruit in sillō ex oppositis. Quarto dicit q̄
p̄uersio reducit ad sillm sumendo vna p̄poem in qua
idē p̄dicat dese ipo. vt hec p̄uersio. nullū b est a. g. nul
lū a est b. sic reducit ad celare sumendo minorē nullū b
est a. oīe a est a. g. nullū a est b et hmōi p̄uersio. omne b
est a. g. aliqd a est b. sic b reduci ad darapti. oīe b est
b. oīe b est a. g. q̄dam a est b. sed conuersio p̄ticularis

affirmative rediect ad datisi. sicut patet insipienti.
Sed qui veller sustinere p̄mā opinionē (que nūbi v̄l
decur. p̄babilior et dictis Aresto. et Boetii cōformior)
posset respondere ad p̄mū dictū Nam duplex est ar
gumentatio quedā est p̄batiua. quedā p̄o illatua tñ
sicut etiā duplex est sillōs. sc̄z p̄batiua et illatua tñ
vñ licet de rōne argumentatōis illatua tñ nō sit qd p̄
bet suū p̄nis. hoc tñ est de rōne argumentationis p̄batiue
Utrū aut̄ peritio p̄ncipij statim peccet p̄tra sillm sim
pliciter postea patet. Sed cum dicit tertio q̄ p̄uers
io est p̄nā enthymēma possit distinguere de enthymēma
Nā si enthi⁹ capiat p̄rie. Manifestū ē p̄nā en
thymēmatica. Si aut̄ capiat generalis p̄q̄libet p̄nā in q̄
est vñi ans et vñi p̄nis. sic q̄libet p̄nā q̄ nō ē p̄nā en
thymēmatica induicta vel exemplarū. posset dici enthymēmati
ca. sed hoc est abuti noīe enthymēmati. sed quartum
dictum pater ex dictis. Sed qui veller respondere ar
gumentis alteri⁹ appositois. faciliter respondet ad tria
prima p̄ ea q̄ dicta sunt. Ad quartū aut̄ diceret q̄ con
uersio reducere ad sillm mō p̄us dico. nec forte est in
conuenientis idem ē. p̄bans et p̄batum manifestans et ma
nifestatiū in diverso modo p̄gnoscendi

tercia. verū p̄uersio tenet eodē modo in terminis diuinis et am
pliatiūs sicut in alijs. et quomo
do p̄uerunt p̄ponēs determinis obliq; et p̄poes in q̄b
subiectū p̄noia p̄me aut scđe p̄sonē. Nic̄ dicit aliqui
primo q̄ p̄uersio nō tenet in terminis diuinis et ampliati
uis si formē eodem mō q̄ format p̄hs. et iō sic formādo
p̄uersio nō erit p̄nā formalis. Si aut̄ subiecto p̄uer
tentis addat qd etiā erit p̄nā bona in illis. vt hec p̄nā
est bona generās est essentia diuina. g. aliqd qd est essen
tia diuina est generās. Sed tu dic q̄ p̄uersio tenet in
oībus terminis sillō forma arguēdi retenta. vñ termini
ampliatiū nō faciūt p̄pōm eiusdē forme. sicut termini
nō ampliatiū et q̄ ampliatiū surgit rōne aliquis copule
minus p̄ncipalē quā includit dē ampliatiū. q̄libet enim
copula sive p̄ncipalis sive minus p̄ncipalis se tenet ex
p̄fectōne sed in terminis diuinis nō est instantia. Et cuz
dī nō securt. nulla essentia diuina est generans. g. null
lum generans est essentia diuina. Distinguis ans. q̄a
vt̄ in ipo generans tenet substatutē. et sic est sensus nulla
essentia diuina est res generās. et sic q̄is est falsus sicut
et p̄nis vel tenet adiectiū et sic nō bñ p̄uertiſ. q; de tali
p̄dicato nō fit subiectū. Nā q̄ generās in p̄ma nō erat
subiectū. iō non erat totū p̄dicatū sed essentia generās
Additur enim adiectiū tētū possit p̄ se p̄dica
ri. Scđo dicit aliqd. q̄ p̄poes in q̄b ponit tētū obli
q̄. Simpliciter sc̄t p̄uertēde sicut alie p̄poes. vt dicēdo
hōis azinus currat. g. currat est hōis azin⁹. Sicut cuiusli
bet hōis azin⁹ currat sic p̄uertiſ. g. currat ē azin⁹ hōis
Alij p̄o dicit q̄ oīs tales p̄poes s̄t̄ resoluēnde. vñ so
lus obliqu⁹. et etiā rect⁹ sibi correspōdens mīc̄ est sub
iectū illi⁹ p̄ponis in qua ponit obliquus. et iō ad tales
p̄poes p̄uertēdū op̄z eas resoluere. vñ si solus obliqu⁹
p̄cedat p̄bū et ipm p̄bū sit p̄cise copula. nūc supplend⁹
est rectus apteante cu; quo seruat obliqu⁹ aptepost.
vt hec hominis est azinus debet resoluti in banc ali
quid hominis est azinus. Si autem tale verbum non

sit precise copula sed impliceat aliquem terminum cuius quo obliquus pstruis debet fieri explicatio. ut hec equum videt sortes. dicitur resolutio in hanc equum videns est sortes. et sic queritur. Sortes est equum videns. Si hoc rectus cum obliquo procedat sibi. hoc est dupl. qd vel obliquus costruit cum illo recto. ut eius determinatio. ut dicendum sortes currat. qd id est. tunc totum aggregatum ex recto et obliquo erit subiectum. et hoc hec sortes. alius currit queritur. qd currens est azimus sortis. et hec nullus homo azimus currit. conuertitur. nullus currere est azimus hominis. quilibet azimus currit. queritur. qd currere est homo aliquis azimus. Si autem obliquus non costruit cum recto sed cum termino positivo a pte predicari. ut dico equum homo est videns. vel equum videt homo. tunc solus rectus est subiectum et obliquus est propter predicari. nec refert si obliquus procedat sibi aut sequatur. qd cum sit determinatio predicati ex ipsis sit unus terminus. Sed qui vellit resoluere fin modum explicatum in summulis haberet resoluere obliquum in rectum et adscire. pronomen eiusdem casus cum obliquo ut sortes est azimus. sic resoluere sortes est cum est azimus. et postea. qd cuius est azimus est sortes. Sicut cuiuslibet homo azimus currit. sic est resoluenda. quibus homo est cuius azimus currit. Et sicut in verbis singularibus. ut dicendo me teder vici. ego sum qui habet tedium de vicio. Et sicut regis inter est gubernare. sic resolutio rex est cuius interest gubernare. Sicut ad disputandum regris finis non sic est queritur. sed sicut ad disputandum est sermo. sed sic quod requirit ad disputandum est sermo. Sicut ista a dominicatore fuit domus non est sic querenda. domus sit a dominicatore neque sic quod sit a dominicatore est domus. quia auctus est vero. et non falsum. qd sit non est sed debet sic queri. qd sit a dominicatore est vel erit domus. Sicut sit dictum a fabro sit cultellus. debet sic queri. qd quod sit a fabro est vel erit intellectus. Tercio dicunt aliqui. qd proprie de pterito vel futuro dicitur resolutio in sibi patitur. et in hoc pterito vel futurum. ut dicendum mereretur virgo. sic est resoluenda. mereretur est futura virgo et conuertenda. futura virgo est mereretur. Similiter se nix fuit puer debet resoluere in hanc senex est pteritus puer et conuerti in in hanc pteritus puer est senex. Sed melius dicendum est suppositis his que dicta sunt in tractatu de ampliationib. qd propiones de terminis ampliatiu s queruntur eodem modo quo ad qualitate et quantitate sicut alii propiones de terminis ampliatis. supposito isto. qd ipse prius resoluans. unde in resolundo tales propositiones oportet distinguere copulam ex sibi pteriti et presentis temporis vel ex verbo presentis et futuri temporis. nam sic bene sequitur. nullus homo currit. ergo nullus currere est homo. ita bene sequitur nullus homo est mortuus. ergo nullum mortuum est vel fuit homo. Similiter antipps est generandum. qd generandum est vel erit antipps. et ex hoc patet quomodo ille sint conuertenda. nullus senex erit puer. nullus cecus erit videns. nulla mereretur erit virgo et similes. Unde ista nullus senex erit puer. sic debet queri. qd nullus puer erit senex. qd sicut consequens est falsum ita et antecedens qd valeat ista nullus qui est vel erit senex erit puer. Sicut diceretur de illa. nulla mereretur erit virgo. valeat enim ista nulla que est vel erit mereretur erit virgo. Diligenter tamen sunt repetenda ea que dicta sunt in summulis. si enim isti termini amplientur et etiam accipiuntur pro formalibus propositionibus erunt false sed essent vere si acciperent per

materiali. Quarto dicunt aliqui. qd propiones (In quibus ponuntur prona omnia vel scde) propone eodem modo hinc queri sicut alie. non tamen potest queri a quolibet. sed solus ab illo qui perficit illam que est querenda. hec enim ego curro non potest ab alio queri quam a me. qd non potest esse falsum antecedente existente vero. Alij hoc dicunt qd possunt indifferenter queri a quolibet. oportet ramam qd ille qui vult querere hunc propone ab aliis placata eas refutat. ut si quis dicat alteri querere istam. ego sum petrus. deberem eam refutare et postea dicere. qd petrus est ego. Alij autem dicunt. qd non debent queri retenta ydempicitate vocali extremoz. nisi a pferente scribente vel recipiente. Si autem ab alio debeant queri. oportet mutare pronomen vnius sententiae in pronomen alterius. ut si alius quis debeat querere hanc. ego sum legens. deberet conuertere in hanc legens est tu. Sed melius posset dici qd oīno eodem modo possunt conuerti sicut alie. petrus enim posset querere. propone a me prolatam retenta ydempicitate extremoz. demonstrando me per pronomen prime sententiae. Nec oportet qd pronomen prime sententiae semper demonstrare pferentem scribentem vel concipientem. sed cur pater. si quis legat vel scribat pro alio litteram obligatoriam. Quid si quis perat quomodo sit conuerten- da ista propositio. nullum a predicatu est. non enim potest sic queri. nullum predicatum est a eo. qd antecedens posset esse verum psequente existente falso et impossibili. Dicunt aliqui qd non potest supponere per predicationem istius propositionis. sed bene supponit per predicationem aliarum propositionum. et sic antecedens est possibile. ita etiam sequens. Sed posset dici qd sic antecedens est falsum. ita etiam propositione querente est falsa. et licet qd licet illaz quantitatibus est ex se sit possibilis. impossibile est tamen aliquam earum esse vera psecundum. et ideo bene voluntur impossibilium per accidens. sicut etiam multe alie propositiones insolubiles. sed de conuersione propositionum expontibilibus. vide in tractatu de expontibilibus

Questio quarta. vero in omni bona sententia ex opposito psequentiis sequatur oppositum autem. Pro cuius solutione Attendo primo qd consequentia est habitudo antecedentis ad psequentes. vel sic consequentia est habitudo antecedentis ad psequentes et psequente et nota consequente sicut. sicut igitur. Antecedens vero est illud quod procedit notam consequentie. consequens est illud quod subsequitur notam consequentie. Attende secundo. qd duplex est consequentia. quedam est psequentia simplex. et quedam est consequentia. ut nunc. Consequentia simplex est que tenet pro omnibus tempore. ita qd antecedens nunquam potest esse verum nisi consequens sit verum. Quid illa posset dividiri in formalem. ita qd formalis tenet in omnibus terminis simili forma arguens et retenta. Materialis vero tenet solum in aliquibus gratia habitudinis ipsorum. admittit. sicut homo currit ergo risibile currit. Sed consequentia ut nunc est que tenet pro determinato tempore et non semper. ut sortes currunt. ergo magister in artibus currunt. posito qd hoc die sit factus magister. ista consequentia non tenet nisi pro tempore determinato quo factus est magister. heri enim non valuerit. Dividitur autem iterum psequentia simplex in accidentalem et naturalem. Naturalis sententia est. quoniam annus includit annos. et talis sententia tenet per locum intrinsecum. Onde quentia accidentalis est qd tenet per locum extrinsecum. et quoniam

Questiones

libri priorum

recedens non includit p̄nō. vt si homo est azinus tudes. hec p̄na tenet p̄ hanc regulam ex impossibili sequitur quodlibet que innitit loco a minori. quia impossibile minus videt esse verū q̄dūq̄ aliud. ideo si impossibile sit verū sequit per locū a minori. q̄dūq̄ aliud erit verū. Similiter p̄na qua necessariū sequit ad quodlibet innitit idē loco. vt si hō currit deus est vidē q̄dū ibi nulla est habitus antecedens ad p̄ns. sed ibi est locus extrinsecus. p̄positio eīm p̄tingens non h̄z necessariū habitudinē ad p̄pōem necāriā. Attende tertio. regulas q̄ cōiter solent dari ad cognoscendū quā libet p̄nam bonā & formalem. Prima regula in omni bona p̄na simplici ve simplex p̄na distinguunt corā. Nam ut nūc aīs nūc p̄t esse verū p̄nte exsistē falso. Ideo si aliquo casu possibili posito possit aīs esse verū sine p̄ntē tūc non erit bona p̄na. In p̄na p̄o ut nūc non potest aīs esse verū sine p̄sequente ut nūc. id est. p̄ p̄e p̄ quo tener. p̄t tūc esse verū sine p̄nte simpliciter. Ox ista regula p̄ncipali sequuntur alie due regule. Prima est ex possibili vel p̄tingenti nūc sequitur impossibili in p̄na simplici. Scda est. q̄ ex necāriū nō sequit p̄tingens. q̄ p̄tingens potest esse verū sine impossibili & ne necessariū sine p̄tingenti. ita in p̄na bona simplici aīs possit esse verū p̄nte exsistē falso & p̄ns ex p̄o possit se qui fallum in bona p̄na. cui contrariū p̄ba in scđo huius. Scda regula p̄ncipalis est. quicquid sequitur ad p̄ns bone p̄ne. sequit ad aīs. & quicquid antecedit ad aīs antecedit ad p̄ns. & iste due semp faciunt bonū argumentū. Sunt autē alie due falsa q̄ s̄ faciunt fallam p̄ntis. Prima est quicquid sequitur ad aīs sequitur ad p̄ns. Scda est quicquid antecedit ad p̄ns antecedit ad antecedens. Unde per p̄mā regulā minus p̄ncipalem istius sedē regule tener p̄na. de primo ad vltimū q̄ arguit p̄ multas p̄nas intermedias obseruatorū cuī isto. & semp p̄ns in p̄ditionali p̄cedenti sit aīs in conditionalī sequente. & etiā q̄ p̄ne inter medie sine bone simpliciter. nam si alīud est aīs in p̄ditionali sequent & q̄ p̄ns fuerat in conditionalī p̄cedenti. vel etiā si p̄ne inter medie non sunt bone simpliciter. nō tenet p̄na de primo ad vltimū fieret fallacia cōsequētis ex variacione medii. cōsequētis em in conditionalī p̄cedenti est medium copulans conditionalē posteriorē cuī priori ideo oportet q̄ illud qd̄ est cōsequens in conditionalī p̄cedente sit aīs in conditionalī sequente. verbi gratia. si hō est aīal est. si aīal est corpus est. si corpus est substantia est. & de p̄mo ad vltimū si homo est substantia est.

Ox ista regula p̄ncipali sequuntur alie due regule. Prima est q̄ si eīt in p̄pone vlt̄ p̄tingit descendere sub subiecto a quolibet supposito subiecti respectu p̄dicati. ita in quilibet p̄ditionali bona p̄tingit descendere sub antecedente ad quodlibet eius p̄ns respectu eiusdem p̄ntis. Verbi gratia ista p̄na est bona. si hō currit aīal currit. & si sortes currit aīal currit & ista silt. si omnis hō currit sortes currit. & si omne aīal currit sortes currit. & hoc s̄ p̄ntē istius regule quicquid sequit ad p̄ns sequitur ad aīs. vnde q̄ ista. aīal currit sequitur ad istā. hō currit. Ideo quicquid sequit ad istā. hō currit illud sequit ad istā aīal currit. & idō si sequitur hō currit. q̄ aīal currit. sequitur etiā sortes currit. & aīal currit. Alia regula. q̄ in p̄ditionali (cui aīs est. p̄o vlt̄) supponit subiecti aīis respectu p̄ntis p̄fuse immobiliter. ita q̄ non p̄tingit descendere sub subiecto antecedente respectu

etū p̄sequētis. sed in p̄ditionali (cui aīs est p̄positio indistincta vel p̄icularis) supponit subiecti aīis respectu p̄ntis p̄fuse & distributio sue mobiliter p̄bi grā sub subiecto aīis hūtus p̄ditionalis. si oīs hō currit sortes currit nō p̄tingit descendere. non em sequitur. si oīs homo currit sortes currit. q̄ si plato currit sortes currit. & si petrus currit sortes currit. sed est fallacia cōsequētis. q̄ arguit p̄ hāc regula. quicquid sequitur ad aīs sequitur ad p̄ns. vñ ben sequitur. si hō currit aīal currit. q̄ sortes currit aīal currit. sed non sequitur respectu subiecti accepti cū distributione. Ox hac regula p̄ncipali sequuntur adhuc due regule. Prima talis est quicquid sequit ex antecedente & p̄ntē sequitur ex ante p̄ se. Scda regula q̄cquid sequitur ad p̄ns cū addito sequitur ad aīs cū illo addito. Ratio p̄mer regule est est. q̄ quelibet p̄o infert scđsam cū suo antecedente verbi gratia. sequit sortes currit. & sortes currit & hō currit. cū gāns infert aīs & p̄ns & q̄cquid sequitur ad p̄ns sequitur ad ei aīs. ideo sequit & quicquid sequitur ex ante & p̄ntē sequitur ex ante p̄ se. Ratio scđe regule est. q̄ aīs cū aliquo addito infert p̄ns cū eīdē addito sequitur em sortes currit & tu sedes. & homo currit & tu sedes. cū q̄cquid sequitur ad p̄ns cū aliquo addito sequatur ad aīs cū eīdē addito habet intentū. Tercia regula p̄ncipalis est quicquid repugnat p̄nti etiā repugnat aīti. q̄d repugnat p̄nti destruit p̄ns & destruit p̄nti destruit aīs. & q̄d destruit aīs repugnat aīti. iō q̄cquid repugnat p̄nti repugnat aīti. Quarta regula p̄ncipalis est ista. qd̄quid stat cū ante stat cū p̄ntē. vñ aliqua simul stare idē est q̄ ea nō repugnat vel sit esse vera. Ratio huius regule est. q̄ si aīs est verū & p̄ns est verū. q̄ ex vero nō potest sequi fallum. & ideo quid potest esse verū cū aītē p̄t esse verū cū p̄ntē. Ox quo arguit. q̄ q̄cquid stat cū ante stat cū p̄ntē. Ox istis duabus regulis sequitur alie regule minū p̄ncipales. Prima regula est. q̄ si consequentia ad aliquas p̄pōes repugnare ille p̄pōes inter se repugnat. Tertio est q̄ si consequentia repugnat tūc p̄ns repugnat cōsequētis repugnat antecedenti & p̄ p̄ns aīs repugnat cōsequētis alterius antecedenti & vltierius aīs repugnabit alī teri antecedenti. & ideo si p̄sequētia repugnat oportet antecedentia repugnare. Scda regula si antecedentia stant simul oportet eīt cōsequētia simul stare. Ratio est. q̄ si antecedentia stant simul possunt simul esse vera. & si antecedentia p̄nt simul esse vera sequitur q̄ p̄sequētia possunt simul esse vera & per p̄ns cōsequētia stant simul. & sic habeat intentū. Tercia regula est. quā vñtūr p̄bs in p̄barione p̄ueris vñtūr negatū in oī bona cōsequētia oppositū p̄ntis repugnat antecedēti. Rō est. q̄ oppositū p̄ntis repugnat p̄ntē. q̄ repugnat antecedēti. Unde ad secundū vñtūr alīa cōsequētia sit bona vel non. vñdēndū est vñtūr p̄tradictoriūz cōsequētis repugnet antecedēti vel non. si sic bona est consequētia. si non nō. Et dico q̄ vñdēndū est si cōtradictoriūz consequētis tē. quia non sufficit si op̄ p̄storum cōsequētis p̄trarie repugnet antecedēti qm̄ si sic tunc hic eset bona consequētia. omnis hō currit & omne aīal currit. q̄ p̄trariū p̄ntis repugnat aīti. Quinta regula p̄ncipalis est ista. q̄ ad aliquā aīs sequitur p̄ns ex opposito p̄tradictio & sequētis sequitur op̄ polū aīti. hec regla h̄z intelligi in p̄na enthimētice sequitur em hō currit. & aīal currit. p̄z q̄ ex p̄tradictorio

Ἀρεστοτελίς

Folio viii.

Dicit sequitur traditorum ait, sequit enim nullum animal
currit, quod nullus homo currit. Et dictu est notanter quod te-
net in prima enthemematica, quod in prima sologistica antec-
cedens non est, propter una sed ibi sunt due primis per punctum
ne copularium punctum vel sine punctum. unde per phis in
hoc libro arguit ex opposito inclusoris cum altera primis
rum inferendo oppositi alterius primis. Ad cognoscen-
tiam autem faciliter quid sit oppositum traditorum inclusi-
onis formaliter videndum est quodque illud quod est formale
in propone negat in una propone et alia non sicut in propone de-
inesse negatio est addenda propter principali, in modalibus
propter ad modum, in copulariis autem ad notam copulariis, in
disiunctiis propter ad notam disiunctionis, in reduplicatiis pro-
pter additionalibus ad notam reduplicatiis vel illationis.

Sexta regula. ad negationis superioris sequitur negatio cuiuslibet inferioris. hec regula est intelligenda quia super negationis supponit personaliter. Nam enim sequitur. sortes non est aequaliter. sortes non est hoc videndum est tamen quod negatio non habet dominium super ea predicationem sed semper supra sequens et quod non agit ante se sed post se. Ex hac regula sequitur de duale. Prima est ab inferiori ad superioris negationis preposita non tenet propria. quia non sequitur. sortes non est aequaliter. Secunda est ab inferiori ad superioris negationis postposita est bona propria. scilicet enim. hoc non currit. quod aequaliter non currit. quia ex opposito contraria sequitur oppositum antecedens. Septima regula ab inferiori distributio ad inferiori acceptum cum distributione vel sine distributione tenet propria sed non econtra. et hec regula per primum ex regulis precedentibus. Octaua regula apud propria habente plures causas sue veritatis ad unam illarum. quod non teneret propria est fallacia proprietas. ut si arguatur sicut. antecedens non languaget quod est sanus. non valeret propria sed est fallacia proprietas. quia ista antecedens non languaget hanc duas causas sue veritatis. scilicet antecedens non est vel antecedens est sanus. alia vero habet unam causam. Et ex hac regula aliq[ue] notables inferuntur quod ex pura negatione nisi sequitur affirmativa. eo quod negativa habet duas causas sue veritatis. procedunt tamen ex ea negativa cum ostentantia subjecti unde sequitur affirmativa. quoniam enim non sequitur. sortes non languageat. sortes est sanus. tamen sequitur sortes est et non languageat. sortes est sanus. Tercia regula non videtur vera. prout per ipsa propositionem. Aliqua propositum est vera. sequitur ex qualibet negatione et in ipsa est affirmativa. sequitur enim sortes non currit. quod aliquam propositum est vera. nam bene sequitur finis Aretino. in primo perihermenias. sortes non currit. quod sortes non currit est verum. quod quilibet propositum videtur affirmare seipsum cum vere. sicut ibidem per clarium in mento Boetii. et ultra sequitur sortes non currit est verum. quod aliqua propositum est bona et quod non sequitur sortes non currit. quod aliqua propositum est vera et quod non sequitur sortes non currit ista affirmativa aliqua propositum est vera. Et clarissima sequitur nulla propositum est negativa. quod aliqua propositum est negativa. eo quod ista metu propositum (que est annis) est negativa. Propter propria quod ex opposito contraria inferunt oppositum autem. veritatem propositum pure negativa non solius affirmativa de predicato contrario nisi ponatur ostentatio subjecti. quod non sequitur antecedens non est eger. quod est sanus enim sequitur. quod est non eger. Unde sic dictum est in sedo perihermenias a negatione de predicato finito ad affirmativam de predicato infinito est bona propria dato quod non valeat ad affirmativam de predicato contrario. istud enim de predicato aliquam ponit quod non facit dicatum infinitum. Nona regula principalis est ista. quoniam accidens terminus per alio in propria

in antecedente tunc anni non inserit dominum, sed quādo pro eiusdem accipiunt in ante et post, tunc prima est bona, et non sequitur sortes est bonus circarebus quod sortes est bonus, quod in antecedente accipit bonitas cum arte circariā dicitur in post, p. bonitate morali, sicut patitur in sedo per libermanias. **D**ecima regula est ista ad oēm actū exercitū sequitur actus significat et cōuerso, hec enim est formalis prima, genus predicationis de specie, quod homo est aīal et cōuerso homo est aīal, quod genus predicationis de specie, non tū in eiusdem terminis, quod non genere predicationis de specie, genere est genus, sequitur tū aliquā ut aīal predicationis de specie, genere est aīal, et de hoc dicitur est in postibz. **O**mnis potest sufficienter haberi noticia illaz primaz que traduntur in isto libro post. **P**ro maiorī tū evidentiā prae eas instauratur. **E**c pīno pro scđam sic, non sequitur, si nullum tempus est dies non est, et si dies non est non est, si autem non est aliquod tempus est, quod si nullum tempus est aliq̄ tempus est, non sequitur quāto magis sitis, tanto magis, bibitis et quāto magis bibitis tanto magis sitis, et quāto minus sitis tanto minus bibis. **S**imiliter hic, quāto aliq̄ magis turpis est, tanto magis se adorat et quāto magis se adorat tanto minus turpis est, quāto aliq̄ magis turpis est tanto minus turpis est. **S**ic hic non sequitur, quanto aliquid maius est tanto a remissione videtur et quāto a remissione videtur tanto minus videtur. in omnibus enim istis antecedente exīte post, dominus est falsum. **S**ed sic, ista prima est bona, dico te esse azimū, quod dico verū, cum istam regulam quod dico sic nam sequitur dico te esse azimū, quod dico te esse aīal, sed ad istam dico te esse aīal sequitur ista dico verū, quod si dico te esse azimū dico verū. **C**onfirmat, nā ad solum sortem currere sequitur aliquid quod non sequitur ad sortem currere, et non sortem currere est dominus ad solū sortem currere, quod anno pīz, quod ad solū sortem currere sequitur hoīem currere, et hoc non sequitur ad solū sortem currere quod ad platonem currere sequitur hoīem currere, et non ad solū sortem currere sequitur hoīem currere. **T**ercio sic, ista disiunctiua sortes currunt vel non currunt est dominus ad istā sortes non currunt, et non aliquid sequitur ad istā disiunctiua quod non sequitur ad istā sortes non currunt, quod ad sortem currere vel non currere sequitur hoīem currere, non tū sequitur sortes non currunt, quod non currunt. **C**onfirmatur, quod hec post aliqua post est vera est dominus ad istam eis, post est prima, et non aliquid sequitur ad aliquā post esse verā quod non sequitur ad oēm post positione esse verā, quod ad aliquā post esse verā sequitur te esse azimū esse verū, et non hoc non sequitur ad oēm post esse verā, quod ad hanc post positionem oīs post est vera sequitur deum esse verū, et non ad hanc post positionem deus est non sequitur te esse azimū esse verū. **Q**uarto sic, contra istam regulam que dicit quodquid sequitur ex antecedente et sequente sequitur ex antecedente pī se, quod bene sequitur brunellus est risibilis, quod brunellus est homo et ex istis duabus formaliter sequitur quod homo est risibilis. **S**equitur enim formaliter brunellus est risibilis, et non sequitur brunellus est risibilis ergo homo est risibilis, quod tunc distributus sequente sequitur antecedens distributus et tunc sequeretur oīs homo est risibilis, quod oīs brunellus est risibilis, quod est falso. **A**d primū fīm q̄ iste non valent nec capiūt fīm sequitur, quod non est idem anni in conditionali sequitur quod est sequens in conditionali pīcedet, nec etiā sequente intermedie sunt necessarie, non enim sequitur.

Questiones libri priorum

qultur dies non est ergo nos est nisi in **h**ā nūc **S**i militē dicendū est ad om̄es siles p̄nas, non enī sequit̄ quāto aliquid a remotiori videt tanto minus videt̄ sicut de se p̄tz. Ad scđm dōm, q̄ hec est distingueda s̄m equocatōem, dico te esse aīal ex eo q̄ hoc dictum̄ potest supponere, p̄ voce v̄l, p̄ re, in p̄mo sensu significat̄ q̄ ego dico istam vocē, tu es aīal. In scđo sensu significat̄, q̄ ego dico rem fcātā p̄ istam vocē, h̄o est aīal vel tu es aīal. Et cōdē mō est distingueda quelibet oīā in qua actus p̄tinens ad motu aīimi denotat trahire in dicti, sunt enī tales appōtes distinguedē ex eo q̄ actus dicendi potest trahire in dictū rōne dicti vel rōne re verbū. sic dicendo iste sit te esse hoīem, p̄t esse duplex intellectus, v̄nus q̄ iste sciāt hanc vocē, tu es h̄o, t̄ sciāt nullus laicus p̄t scire. Alius sensus est, q̄ sciāt rem fcātā q̄ vocem, t̄ istud p̄t scire ignorās latīnū. Per hoc p̄tz solutio ad argumentū, si enī actus docendi translat̄ in dictū rōne vocis, sic ista p̄na nō valet, dico te esse azinū, q̄ dico te esse aīal. Si aut̄ trāseat in dictū rōne rei, sic p̄na nō valet, q̄ si dico te esse azinū nō ppter hoc dico verū. Ad primā p̄fimationē dōm q̄ hec propositio, ad solū sortē currere t̄c, est multiplex s̄m p̄positionē 2 diuisionē. Nā in sensu p̄ponis est vera, in sensu vero diuisionis est falsa. Est aut̄ sensus p̄positiōis ad hanc p̄poem, solus sortes currunt sequit̄ ista h̄o currit, et hoc est verū, neq̄ tūc est exclusiva eo q̄ subiectū p̄ponis est hoc totū ad solū sortem currere. Sensus p̄o diuisionis est iste solū ad istā sortes currit, sequit̄ ista homo currut q̄d est falsum. Ad tertīū dōm, q̄ ad istā disiunctiū, sortes currut vel nō currunt, nō sequit̄ h̄o currere. Et q̄i dicit ad sortē currere vel nō currere h̄o p̄t se currere. Dōm ē sicut p̄us, q̄ illa est multiplex s̄m p̄positionē 2 diuisionē, nam in sensu p̄ponis est falsa, q̄ denotat q̄ ad hanc p̄poem sortes currut vel nō currut, i.e. quatur ista, h̄o currit q̄d est falsum. In sensu diuisionis est p̄a, q̄ denotat, q̄ ad sortē currere sequat̄ h̄o currere q̄d ē verū. Ad confirmatiōē dōm est, q̄ ista est multiplex s̄m p̄positionē 2 diuisionē ad aliquā p̄positionē esse verā, sequit̄ te esse azinū esse verū, t̄ in sensu p̄positiōis est falsa, q̄ denotat q̄ ad istā aliqua p̄po est vera, sequit̄ te esse azinū esse verū, q̄d est fīm. In sensu diuisionis est vera, q̄ denotat q̄ aliqua p̄po est ad eā esse verā, sequit̄ te esse azinū esse verū. Similiter ista ē distinguendo ad oīā p̄poem esse verā, sequit̄ te esse azinū ē verū. In sensu diuisionis est falsa, t̄ tūc est v̄lis, et in sensu p̄ponis est vera t̄ est singularis, t̄ tūc non sequit̄ ad oīā p̄poem esse verā, sequit̄ te esse azinū ē verū. Ad quartū dōm, q̄ t̄quis aliq̄ aīā inferat cōsequens, nō t̄i oporet q̄ p̄ quoq̄c̄ ad dīto antecedēti ipm inferre idē p̄nū cū cōdem ad dīto, nō enī sequitur vellē esse in secana cū decem statūs, q̄ vellē esse in secana non enī op̄z, q̄ volens aīā vellit p̄nū, t̄ sic ḡ p̄tz solutio. Ad argumentū q̄ solēti fieri p̄tra p̄tmas regulas ad rōnes aīā opositas. Ad primū patet solutio ex dictis, q̄ ostēnūz quo dīt̄ querit ille p̄poem. Et ad eius confirmationē dī, q̄ illa, p̄o, nemo currit, sic debet queri, q̄ nulluz currēns est homo, q̄ nemo valet tñi sicut nullus homo. Similiter ista, nullus h̄o est mulier, q̄ nulla mulier est aliquis homo, p̄t om̄i aliquis in p̄dicato, vt h̄o teneat eque stricte in quiesca sicut in conseruente. Ad argumentū p̄tra scđm regulā, dicit̄ uno modo negando, q̄ mutet quale q̄d in hoc aliquid

qr hic non p̄uerit̄ur v̄le in singulare s̄z in p̄icularē va-
gum qđ est qđdam quale quid. Vel aliter dicatur. qđ
non est semp fallacia figure dictionis. qđ arguit a ter-
mino supponē p̄fusum ad eundē terminū supponē
determinate. sed qđ arguit a termino supponē p̄fusum
respectu dictōis sincatbegrematice importantis
multitudinem ad eundē terminū supponē determina-
tate. respectu eiusdem multitudinis. vt oīs hō est aiāl
qđ aiāl est omnis homo. tūc est fallacia figure dictionis.
lic aut̄ non est in questione v̄ls affirmativa. id eo argu-
mentū non p̄cedit Et ad eius p̄firmationē patet solu-
tio p̄ ea que dicta sunt de p̄ueritione p̄pōnum exceptuā-
rū. Ad argumentū p̄tra tertīā q̄stīōē dr. q̄ hoc p̄pō
null⁹ hō ē mortu⁹ d̄z sic p̄uerit. q̄ mortu⁹ ē vel sūt hō.
Ad scđm dicit. q̄ illa ap̄positio est de predicato disti-
buto. ideo bene potest p̄ueriti in v̄leni. Vel p̄t̄ dicit.
debet sic p̄ueriti. aliquis planeta est oīs sol. q̄aliquid qđ
est omnis sol est planeta. Ad argumentū p̄tra quar-
tam dicitur. q̄ hoc non p̄uenit in quantum p̄icularis
precise. nec in quantum negativa sed rōe viriliq̄ simul-
quia in quantum p̄icularis est subiectū non distributū
in p̄uma. t̄n d̄istributū in scđa. in quantum est predi-
catum. Sed ad argumentū p̄tra oīs regulas simili-
pater solutio ex his que dicta sunt in questione

Eodem autem modo

Istud est quartum capitulum huius primi tractatus in quo p̄bs determinat de quæstionib⁹ p̄ponit modum et diuidit in duas ptes. in prima determinat de quæstionibus propositionis de necessario. Et de q̄ p̄positiones de necessario eodem modo quærtuntur. sicut de inesse q̄ v̄lis negativa quæritur in v̄lem negatiuam. et v̄lis affirmativa quæritur p̄ accidentem in particularem affirmatiuam. Similiter p̄ticularis affirmativa quæritur in particularem affirmatiuam. Primi p̄bat. q̄ si nullū b ē a sit necesse. et nullum a esse b erit necesse. p̄bat quia ex opposito p̄ntis sequitur oppositū p̄ntis. Sequitur enī si aliquod a p̄tingit esse b aliqd b p̄tingit esse a. Sc̄m p̄bat. q̄ si omne vel aliqd b ē a sit necesse. et aliqd b ē a sit necesse. p̄t nam ex opposito p̄ntis sequitur oppositum antecedens. q̄ si nullum a est b nullum b est a. sicut aut̄ aīs sit possibile vel p̄tingens. q̄ns erit possibile. et ideo bene sequitur. si nullū a p̄tingit esse b. q̄nullū b cōtingit esse a. Tunc ibi (p̄ticularis aut̄) Consequēter dicit p̄bs. q̄ p̄ticularis negativa de necessario non quæritur ppter cām superioris assignatā (In p̄ttingentibus p̄o) In hac sc̄la pte determinat p̄bs de cōversionibus p̄ponit de p̄tingentib⁹. et primo ponit multiplicitatē p̄tingentis dicens. q̄ p̄tingens dicitur multipliciter. q̄ q̄dam est p̄tingens necessariū. aliud est non necessariū. et aliud est p̄tingens possibile (Tunc ibi in affirmatiuis p̄o) Sc̄do ponit tres regulas ad cognoscendum. p̄ponit de p̄tingenti quæstiones. p̄ticulariter quærtuntur. sicut ille de inesse et necessario. q̄ si ōb vel aliqd b p̄tingit esse a. etiā aliquod a p̄tingit esse b. probat ex opposito p̄frequentis. q̄ sicut nullum a necē est esse b. ḡ nullū b necesse est esse a. sicut iāz ostensum est Sc̄da nob̄ nō es p̄pones negatiue de p̄tingenti quærtuntur. eodez mō sicut ille de necessario aut de inesse in cōs ille q̄ sum de p̄tingenti p̄ possibili eodez mō quærtuntur. ita q̄

Vniuersalis negatiua conuertitur in vlem negatiua, et particularis negatiua non puerit. Quid vniuersalis negatiua puerat in vlem negatiua, probat, quod si nullum equum pingit esse boem, etiam nullum boem pingit esse equum et si nullam tunicam pingit esse albam, etiam nullum albam pingit esse tunicas. Probat ex opposito patris, quod si aliquis albus necario sit tunica, aliquia tunica necario erit alba. Tercia regula est, positio negatiua de pingenti ut in pluribus, et de pingenti nato non simili pueratur, quod vlem negatiua non potest conuerti in vlem negatiua. particularis vero negatiua bene puerit in particularibus negatiis, sicut videbitur in capitulo de pingenti. Tunc ibi (Huc autem) remouet vnum dubium. Aliquis enim credit, quod ipse esset negatiua in quibus dicitur pingit nullum, aut pingit quodam non, et ideo de quod non sunt negatiue, sed habent affirmatiua figuram, scilicet de specie positionis affirmatiuarum. Probat sic, quod sicut se habet esse in illis de inesse, ita modus in modalibus, sed in illis de inesse ille sunt simili affirmatiue in quibus est affirmata ergo in modo dubio ille sunt simili affirmatiue in quibus modo affirmata. Minore probat, quod iste se simili affirmatiue est non bonum, est non albus, et vltius quod est non hoc. Sed quod non fecit mentem de questione hanc, est non bonum, est non albus inter affirmatiuas, ideo credere aliquis quod alio modo quereretur, remouet illud dubium et dicit, quod eodem modo se habent quo ad questiones sicut aliae affirmatiue. Circa textum

Attende Primo, quod sicut dictum est in libro non definitas de aliis syllabo tracto, vel de aliquo sylo speciale, sed hic agit de syllabo vel sumpto. Et quod vlebz resuari in suis singularibus, ideo ad istum librum posse spectat determinare de varietate syllabum simplis, quod alius vlez variari per pingens et necarios, probabile et apparet vel uniforme mixtum, et vltius per questionem et circulare. Quod et propositiones sunt materia syllabum, ideo sicut propter hinc determinat de diversitate syllaborum, sic ad eum spectat determinare de diversitate propositionum. Sicut enim varians propositiones, ita et questiones. Non obstat quod propter hunc docuit questionem propositionum de inesse, volunt etiam docere questiones propositionum de necario, licet eodem modo quereretur sicut ille de inesse. Attende secundo, quod pingens et necessarii sunt duplum considerari. Uno modo sunt quodam de terminaciones ex qua additibz vlez variari forma syllabistica, et illo modo determinatio prius ad hunc librum. Alio modo sunt quodam de rei fini, quod res dividit in re pingente et necario, et illo modo determinatio eorum non spectat ad hunc librum, sed magis ad metaphysicam vel etiam dialecticam et demonstrative. Dialectica enim est de pingentiibus alter se habere, demonstratio vero de necariis.

Attende tertio, quod prius non vocat modalesnegationes in quibus modo negat, de talibus enim negationibus non loquitur, et quod modus negat amplius, positio non est modalis de illo modo, sed de alio, sicut ista, aliquem hominem esse lapidem non est pingens, non est de pingenti fini veritate, sed magis est dicenda de impossibili cuique possit. Posset enim dici alio modo, quod Aresto, vocat illas negationes, non quod sunt simili negationes, sed quod sunt negationes de dicto, penes dictum autem in isto libro maxime attendunt questiones, et non penes propositionem modi cum dicto, video questione de dicto negatione simili dicuntur negationes. Attende quartu, quod Aresto, non intendit propter

bare questionem vniuersalis negationis de necario per questionem particularis de pingenti, poteret enim principium eo quod non docuit questionem particularis de congenti. Sed intendit probare ex isto principio possibili posito inesse nullum de sequi impossibile et non sequitur immobile, sicut patet consideranti. Posset etiam dubitari circa hoc quod Aresto, videt probare questione particularis negationis de necario quod non puerit. Sicut dicitur est quod ipse non probat sic, sed per questionem vlem negationis in hunc modum. Omne b vel quoddam b de necitate est a quoquoddam a de incertitate est b, quod si non detur oppositum, scilicet non necare est quoddam a esse b, et possibile est nullum a esse b, posnat quod inesse, quod possibile posito in esse nihil sequitur inconveniens. Dicimus ergo nullum a est b, et nullum b est a quia repugnat prime, que fuit omne b de necitate est a, et sic manifestum est quod propter hunc non probat illam questionem per questionem particularis negationis, nec per consequens petit principium.

Queritur Utrum omnes propontes de necessario, et omnes affirmantur de quoque pingenti possibili et de pingenti necario sicut ille de inesse. Ille de inesse.

Arguit primo quod non, quod non sequitur nullum hominem esse ridenter est necare, et nullum ridenter esse hominem est necare. Nec sequitur, omnem grammaticum esse hominem est necare, et aliquem hominem esse grammaticum est necare, nec sequitur omne animal esse hominem non est necare, et aliquem hominem esse animal non est necare, nec sequitur creante esse deum est necare, et deum esse creante est necare, omnia enim antecedentia hanc questionem sunt vera. Sic sequitur enim quod nullum hominem est necare, et propositiones de necario eodem modo queruntur sicut ille de inesse. Confirmatur quod si propositio de necario eodem modo converteretur sicut ille de inesse, poteretur quod de predicato fieret subjectum, sed hoc est impossibile, quod modus in modalibus si predicatur nec vnguis subjectum sicut verbum in illis de inesse, sicut patet in sedo platonis. Secundo sic, omne animal pingens esse sanum, quodam sanum pingens esse animal, ergo quoddam sanum pingens esse animal. An est verum et non fallsum, cum omne sanum sit necare et animal. Nec sequitur, omne animal est hominem non est pingens, et quodam hominem est animal non est pingens. An est verum, cum etiam pingens est animal, omne animal est hominem est impossibile, et non est fallsum, cum etiam pingens est animal, quodam hominem est animal est impossibile, et propositiones de pingenti non eodem modo queruntur sicut ille de inesse. Tercio sic, propositiones de possibili non eodem modo queruntur sicut ille de inesse, nec ille de pingenti. Tener quia, quod possibilis est et pingens queruntur. An propter primo quod non sequitur nullum ceterum est videtur est possibile, et nullum videtur est ceterum est possibile. Nec sequitur, omnis puer per eum senex, et omnis senex per eum puer. Nec sequitur, omnis luna per non lucere, et aliquis lucis per non est luna. Nec sequitur, aliquis lucis non per non est luna, et aliqua luna non per non est lucis. Propositiones de pingenti non necario non queruntur, et propositiones de pingenti necario non queruntur, et oppositio modo ad illas de inesse confirmatur, quod particularis negationis de pingenti necario non necare non potest sequi simili, ergo propositiones de pingenti necario non necare non se habent a opposito

Questiones

libri priorum

mō ad illas de inesse. An p. q. tota cā quare p. ticularis negatiua de inē nō p. uerti simpliciter est. q. argueretur a non distributo ad distributum. sed si p. ticularis negatiua de p. tingēti non necessario p. uertere simpliciter. eo dē mō argueretur a non distributo ad distributum. g. rē

In opositū arguitur auctoritate p. h. in textu. Pro soluōe q. stionis et maiori intelligētia textus sunt quatuor questiones mouēde.

Questio P. duma vtrū ppōnes modales codē mō cōuertant sicut ille de inesse. Pro cui solutōe Attende pmo. et ppōnes modales p. uerti p. intelligi duplicit. Uno mō fm se costitas. itas q. modus fiat subiectū. et totū dictū p. dicatur aut econverso. O. Et de ista p. uertione modalium nō loquitur Aresto. Alter mō p. intelligi et p. uertant quo ad vna partē eaz. scz quo ad dictū. ita q. p. cīsum p. dicatur dīcī fier p. cīsum subiectū. et ecōtra. et de talī cōversatione loquunt pbs. Si q. ppōnes modales hoc mō debet p. uerti obseruande sunt regule posite de ppōnibus de inesse. vt puta q. nō arguat ab vna suppone ad aliā. aut a magis amplio ad min. amplū. aut ecōtra et sic de aliis. Attende scđo. et duplices s̄. ppōnes modales. qdā sunt affirmatiue. et qdā negatiue. qdā vles. et qdā p. ticulares illa aut. ppōnes in p. posito vocant affirmatiue in qdā dictū nō negat. ille vno negatiue in qdā dictū negat. et hoc vlc ad illā partē in q. remouet dubiū quo alīq. possit credere q. essent similiter negatiue. et dicit q. nō. sed h̄it affirmatiua in figurā. sicut p. ibidē ex p. barōe sua. vocat autem illas vles. et illas p. ticulares. q. sunt vles aut p. ticulares ex p. subiecti dicti. Attende tertio. et ppōnuz modaliū qdā sunt de necārio. qdā de impossibili. qdā de possibili. et qdā de p. tingēti. Unū illa ppō dīcē de necessariō in q. ponit modū necessitatis. est em dīna inf. ppō nem necāriam et de necārio. q. nō oīs. ppō necāria est de necārio nec ecōtra. Sed ppō dīcē de p. tingēti nō illa q. est p. tingēti. sed in q. ponit modus p. tingēti. O. Aut triplex. ppō de p. tingēti. qdā est de p. tingēti alto siue de p. tingēti possibili. et ē illa in rigore sermonis in q. ponit iste modus p. tingēti sine aliquā determinatiōe. O. Et ad verificandā talem. ppōnem requiri. q. ita possit esse sicut p. eius dictū fcaſ. siue q. nō sit repugnātia inter p. res dicti. Et ad dandū eius cōtradicitoria. et dare affirmatiua de impossibili. Alia est de cōtingēti necārio. et ē illa in rigore sermonis in q. ponitur iste modus em hac determinatiōe necāriū. et ideo ad verificandū cā regris illud idē qdā regris ad verificandū ppōnem de necārio. et silt ad dandū ei cōtradicitoria. Alia est de cōtingēti nō necārio. et ē illa in q. ponit iste modū p. tingēti em ista determinatiōe nō necāriū. O. Et ad verificandū talē. ppōne regris veritas vni copulatiue. cui p. mo p. sit negatiua de necārio et sed p. sit negatiua de impossibili. Ad dictioria aut eius equaliter disentiue cōposite ex p. tib⁹ p. dicētib⁹. et talis ppōs scz de p. tingēti nō necārio est triplex. q. qdā ē de p. tingēti raro. qdā de p. tingēti nato. et qdā de p. tingēti ad vtrūlibet. Attende q. rto. et ppōnes modales (sicut p. s. dīcū est) p. nō habere duplice sensum. scz cōpositū et diuisum. maxime autem cauendū est in cōuersationib⁹ ne mutet sensus cōpositū in diuisum vel ecōtra sed sp. cōcedendū est a sensu cōposito ad sensum cōpositum. vel a sensu diuiso ad sensum diuisum. als em cō-

mitteret fallā ppōnis et diuisiōis. Dic breui ad qōne. q. ppōnes modales affirmatiue quo ad dictū eodē mō cōuertunt sicut ille de inesse. Pat̄ ex p. barō nib⁹ Aresto. Nec est dare instātiā dūmō retineant cōditōes req̄site ad cōuerſionem ppōnum de inesse

secunda. Et p. ppōnes modales

Questio de mō negato. debet eodē mō converti sicut de mō affirmato. Pro cui solutōl supponit p. pbs soluz determinat de p. uertioneib⁹ ppōnū modalium de mō affirmato. q. si ut dictū est. ppōnes de mō negato nō debent pl. dīcē de illo. scz magis de alio. cui scz eq̄pollēt sic disentiua negatiua nō dī negatiua. sed magis copulatiua de p. tib⁹ p. dicētib⁹. Et silt copulatiua negatiua nō dī pl. copulatiua. scz magis disentiua. Hoc supposito r̄der ab alīq. q. ppōnes de necārio eodē mō p. uerti sicut illas de inesse p. intelligi duplē. Uno mō q. p. se de subiecto vocali fiat p. dicatur vocale. et ecōtra. et sic non p. uerti. q. nō sequitur creante ēē dēū est necē. g. deū esse creāte est necē. An em est verū in sensu diuiso. et p. nō falsum in eodē sensu. Alter mō sic q. loco illi. (qdā erat subiectū) ponat in p. dicato. p. nomē demonstratiū de mōstrans illud. p. quo supponebat subiectū. et sic bene p. uerti. Nā bñ sequit creante ēē dēū est necē. g. deū em ēē creāte est necē. dūmodo loco illi p. principiū creātem. ponat istud p. nomē hoc. vt dicendo dēū esse hoc est necē. demonstrando illud. p. quo supponebat creante. Probabilit̄ in posset dici. q. tales ppōnes p. cōuerti nihil etiā mutato. sicut em hec est falsa. deūz necē est esse creāte. ita hec creāte necē est esse dēū. q. cōquid em dēū creāt et q. cōunḡs creāt. libere et p. tingēt ad vtrūlibet creāt. et ideo p. ee creāns et nō esse creāns. et creāns esse deūs et non ee deūs. Silliter etiā sicut hō p. ee grāmaticus et nō ee grāmaticus. ita silt grāmaticus p. esse hō et nō esse hō. **Dicendū** qdā q. stione. q. negatiua de p. tingēti p. possili siue etiā de p. tingēti necārio eo dēm mō h̄it p. uerti sicut ille de inesse. Nā vls p. uertitur in vlem. p. ticularis aut nō p. uerti. Negatiua autem de p. tingēti ad vtrūlibet non sic p. uerti. q. p. ticularis negatiua bñ p. uerti simpliciter. et q. ipsa eq̄pollēt p. ticularis affirmatiue p. uertione in oposita. q. litatē. Sed p. ticularis affirmatiua p. uertis simpliciter. cui p. uerte p. uertione in oposita. q. lītate infert p. ticularis negatiua. et sic de p. mo ad ultimū p. ticularis negatiua de p. tingēti ad vtrūlibet infert p. ticularis negatiua de p. tingēti ad vtrūlibet. Sed vls negatiua nō p. uerti simpliciter. P. z. q. vls negatiua infert vlem affirmatiua. et ecōtra. ideo si vls negatiua cōuerte simpliciter. tūc de p. mo ad ultimū vls affirmatiua infert vlem affirmatiua de finitis trāspōsitis. et p. nō vls affirmatiua possit p. uerti simpliciter. Propōs p. de necārio et p. tingēti negare aliā h̄it p. uertione. Unde ppōnes de p. tingēti negato et necārio affirmato eq̄pollēt. ideo debet eodē mō p. uerti. sicut ista qdā hoīem ee alib⁹ nō est necē p. uerti. sic qdā alib⁹ esse hominem non est necesse. Pater. quia sua eq̄pollēns de p. tingēti affirmato. scilicet ista nullum hominem esse esse album est contingens. etiam conuertitur simpliciter. Ex hoc etiam pater q. hec propōsitiō. omne animal esse hominem non est necesse. non debet sic conuerti. ergo quemdam hominem esse animal non est necesse q. antecedens est verū consequente existente

Contingent

alio
metu
monem

falsa. Rō autem quare non sic queritur est, q̄ equivalet vni particulari negatiue de contingēti affirmato. sicut isti quoddā aīal nō ēē hoīez est p̄tingēs, hec autē nō p̄ querit. ideo nec prima. Sicut p̄pōnes de p̄tingēti negatiuo codē mō queruntur sicut ille de necārio affirmato q̄ bus cōpollent. Ex hoc p̄t q̄ p̄pōnes modales de mō negati. sicut sunt nō possiblē. nō contingē. nō necē. Sicut p̄pōnes de p̄tingēti ad utrūlibet nō omnino codē mō queruntur sicut ille de inesse. Et sūt dicēdū est de xp̄pēbō de impossibili sive affirmato sive negati. sicut postea patet.

Quæstio possunt conuerti sūm se totas
Ad q̄d dubiū respōdet aliqui q̄ nō. q̄ modus sp̄ est p̄dicatū t̄ munq̄ p̄ subjecti. Tūq̄ dicit q̄ p̄pōnes modales p̄posito p̄t querit sūm se totas. q̄ sunt simplē cathegorice. sed modales diuise non p̄t querit sūm se totas. Attende p̄mo pro vero r̄ solutōe q̄tōis. q̄ p̄pōnes modales in rigore sermo nis sunt cathegorice singulares. Et modales cōuerit sūm se totas est ipsos querit quo ad dictū t̄ modū. ita q̄ modus q̄ directa p̄dicatio p̄dicatio de dicto fiat subiectū. et dictū fiat p̄dicatū. t̄ sic sit indirecta p̄dicatio. Attende scđo. q̄ duplices sunt modales. qdā sunt in q̄bus modū designat ad uerbialiter. t̄ tales p̄rie dicitur modales diuise. Ille sunt in quibz modūs designat noīaliter. t̄ tales possunt capi in sensu cō pasito vel diuiso.

Dic primo Ad q̄nēz q̄ p̄pōnes modales (i q̄b ponit modū ad uerbialiter) nō possunt querit sūm se totas. q̄ ad uerbiū nō p̄t ēē subiectū enūciatōis. Dic scđo q̄ p̄pōnes modales (in q̄b modū modū designat noīaliter) p̄t querit sūm se totas. Parer. q̄ ista est bona querit. hominē ēē aīal est necē. ergo necē est hominē ēē aīal. op̄positū em̄ p̄sequētis. lez nō est nece hoīem ēē aīal. nō p̄t stare in veritate cū antecedēt. Sicut bñ sequit. hominē ēē aīal est necāri um. q̄ necāri est hoīem ēē aīal. Uñ luc modū semp̄ debet p̄dicari p̄dicatioē directa t̄ ordinata. nō est t̄ incouenies ip̄m lubiēt in p̄dicatioē directa t̄ ordinata. Et oīes tales p̄pōnes dicitur querit. questione sim pli. eo q̄ omnes sunt singulares. si attēdat q̄t̄itas ex parte totius dicti. sicut aliqui volūt.

Quæstio possibili t̄ impossibili codēz mō queruntur sicut alii de q̄b dictū est. Dic breuit. q̄ possiblē t̄ p̄tingēs co queruntur. ideo p̄pōnes de possibili codē mō queruntur sicut ille de p̄tingēti. sed p̄pōnes de impossibili queruntur sicut ille de necārio. Doc p̄t. q̄ p̄pōnes de necārio in esse. t̄ de necārio nō inē eēē mō queruntur. sed ille de necārio nō inesse cōpollent illis de impossibili. inē. Tūn̄ est intelligendū q̄ affirmatiue de impossibili codē mō queruntur sicut ille de necārio q̄b cōpollent. et ideo ista. omne aīal ēē hoīem est impossibile. cōpoller p̄ticula t̄ negatiue de necārio. s. isti quoddā aīal nō ēē homi

nem ēēccē. sed hec nō p̄t querit cū sit particularis negatiua de necārio. id eo nec prima

Ad argumēta An oppositum

Ad p̄mū t̄ se cūdū p̄atz solu tio. t̄ sūt ad tertium. Si em̄ in illis arguas a sensu p̄posito ad sensum p̄positū. vel a diuisio a diuisum semp̄ ē bona p̄na. si autē aliis querit. tūc est fallā p̄pōnis t̄ di uisōis. Ad q̄trum dī. q̄ illa p̄pō est de p̄tingēti al to. eo q̄ p̄tingēs sunt sine determinatiōe. Ad p̄urma tōem dī. q̄ quis in illis de inesse sit incoueniens argue re a nō distributo ad distributū. nō t̄ sp̄ est inconueniens in p̄pōnibō modalib. Uel dicas q̄ ibi nō arguit a nō distributo ad distributū. q̄ bñmō. p̄pō negatiua eq̄ poller p̄ticulari affirmatiue. cui p̄ dicatū nō distribuit

His ergo determi

natis. Iste est tractat⁹ secund⁹ hui⁹ libri in q̄ p̄bus definitiū de generatōe syllōis. ex p̄pōibō de inē t̄ diu is in q̄tuor capla. In p̄mo docet formare syllōis de iſ esse in p̄ma figura. Et in p̄ncipio ponit tale conclusiōe. Dicēdū est syllō in quo mō sit syllus. Et postea de demonstratiōe. Et dat rōnem. q̄ sylls est vñlo. ipa demonstratiōe. eo q̄ oīs demūratio est sylls. sed non econ uero. Qñ igit̄ Hic ponit modū formandi syllōis p̄me figure. t̄ postea scđe. deinde tercie dices. Qñ tres termini sic se hñt ad inuicē vñ postrem⁹ sit in toto me dīo. 2 medīo in toto p̄mo. vel sic vñ nō sic. necē est extremitatē de minori. In q̄ regulā dant intelligi due cōbīz natiōes vñles. sive duo modū p̄me figure. Primū p̄b̄at. q̄ in eo est dici de oī. Scđm̄ p̄bat. q̄ in eo est dici de nullo. (Uoco autē mediū) Hic diffinit p̄bs me dīū p̄me figure dices. Dicēdū est qd̄ t̄ ipm̄ in alio est t̄ aliud in ipo. qd̄ t̄ polisōe sit mediū. Extremū p̄o est qd̄ ē in alio tm̄. vel in quo aliud est tm̄. (Si em̄) In hac parte docet p̄bs formare syllōis in modis vñl̄ibō p̄me figure dices. Qñ ambe p̄missē sunt vñles affi rmatiue inſcrētes. Conclusionē affirmatiua in p̄ma figura est bon⁹ sylls. eo q̄ ipē regulat̄ p̄ dici de oī. sed maior vñli negatiua. t̄ minor vñli affirmatiua. sequit̄ cōclusio vñlis negatiua. q̄ talis sylls regulat̄ p̄ dici de nullo. (Si autē p̄mū) Hic ponit p̄bs duos modos in utiles p̄me figure in vñl̄ibō. Primū modū ē. maiore vñli affirmatiua. t̄ minore vñli negatiua in p̄ma figura. nō sequit̄ aliq̄ cōclusio nec vñlis nec p̄ticularis. q̄ sunt dabis termini in q̄b oī t̄ in q̄bus nulli. Terminī in q̄b oī sunt. aīal. hō. equ⁹. et possunt sic disponi. oīs hō est aīal. null⁹ equ⁹ est hō. q̄null⁹ equ⁹ est aīal. Ter mini in q̄b nulli. sunt aīal. hō. lapis. et p̄t sic disponi. oīs hō est aīal. nullus lapis est hō. cū q̄b stat in re ritate q̄ nullus lapis est aīal. Scđs modus inutilis ē qñ ambe p̄missē sunt vñles negatiua nō sit sylls. cū ibi sunt dabis termini in q̄b oī t̄ in q̄bus nulli. Terminī in q̄b oī sunt. vñ scđa linea medicina. Terminī in q̄b nulli. vñ scđa linea vñtas. (Si autē) Hic ponit modos p̄ticulares p̄me figure. et p̄mo modos vñles dices. Qñ maior est vñli sive affirmatiua sive negatiua. t̄ minor est p̄ticularis affirmatiua in p̄ma figura

Questiones

libri priorum

ra est bonus sylls. Si autem minor esset vltis et maior particularis, vel ambe particularis, non esset bonus sylls in prima figura. Et ista probat ut dicitur. In ista enim a. Probatores autem facilius patent in textu. Describit autem maiorem extremitatem. dicesque major extremitas est in quod medium est. Dicior vero extremitas est quod est sub medio. (Si autem ad minorum) Nicponit modos particularis per me figure quod sunt inutiles. dicesque majoris particularis et minoris vltis sunt affirmativa et negativa non valent syllogismus. quod sunt dabiles termini in quibus oportet et in quibus nulli. et syllo minore particulari negativa nihil sequitur. sive maior sit vltis affirmativa sine negativa. Parce quod sunt dabiles termini in quibus oportet et in quibus nulli. Et hoc probat per indiscretum. quod quoniam minor est vltis negativa nihil sequitur. Et quoniam minor est particularis negativa nihil sequitur. Tertius modus inutiles est. quoniam ambe promissae sunt pri culares sive affirmativa sive negativa. quod ibi sunt dabiles termini in quibus oportet et in quibus nulli. (Palam autem) Hic phus insertus duo correlaria talia. et est tercias per principes capitulo. Primum correlarium est. omnes sylli huius figure directe excludentes sunt perfecti. Probat quod regulariter per dici de oportet vel dici de nullo. Secundum est. per hanc figuram excludens omnes genere pleurantibus. scilicet vltis particularis affirmativa et negativa.

(Quarto idem) Tertium est secundum capitulo huius tractatus. in quo phus docet formare syllos ex primo deinde inesse in sedis figura. Et continet tres partes principales. In prima describit secundam figuram et terminos eius. In secunda pro docet formare syllos sedis figura. Et in tercya insertum correlarium. Sedis pars ibi. (Vt in qdā) Tercia ibi. (Palam autem) Dicit ergo primo sic. Sedis figura est quoniam id est alterum quod omni. huic vero nulli inest. vel utrumque omni vel nulli. Que diffinitio sic deus intelligi. Sedis figura est quoniam tres termini sunt sic ordinati ad invenientiam quod est per dictum vel se tenet a parte predicationis in ambabus promissis. Vnde affirmativa cum una extremitate vltis sumpta. et cum altera vltis et negativa. vel cum una vltis et altera particularis. vel cum utrumque vltis et affirmativa. vel cum utrumque vltis et negativa. vel cum utrumque vltis et particularis. Phus vero non tangit oportem dictas particularis. sed solu[m] tamen figura que regit in modis vltibus. et utrumque inutilem. (Mediū at) Hic phus describit medium dicimus. quod medium sedis figura est quod est de veritate extremitate predicationis. sive est quod se tenet a parte predicationis respectu extremitatis se tenentem ex parte subjecti.

(Extremitates vero) Describit extremitates secundum figure. et de descripione sic intelligi. Extremitas sedis figura est extremitas se tenet a parte subjecti. respectu medium se tenet a parte predicationis. (Datores vero) Dicit describit maiorem extremitatem dicesque. Datores extremitas est quod inter medium posita est. Et diffinitio sic intelligit. Dicior extremitas est extremitas quod pertinet cum medio in hoc quod est predicationis. (Minores) Describit minor extremitas est quod loquitur est a medio. Et deus sic intelligi. Dicior extremitas sedis figura est extremitas quod non pertinet cum medio in hoc quod est subiecta sive predicationis. quod minor extremitas per subiectum sedis figura directe excludendo. et medium per predicationem qui sunt sylls secundum figure. Et siudicatur phus per medium est fortas extremitatum. hoc est de predicatione. vel se tenet a parte predicationis respectu extremitatis. Et istis insertus phus vnu correlarium. quod nullus sit sylls perfectus in

secunda figura. cum nullus talis regulus per dici de omni et dici de nullo immedietate. possibile est tunc illos syllos per sive sunt vltis sive particularis. (Universalis) In hac sedis per principali huius capitulo docet plus formare syllos secundum figure. et continet duas partes. In prima docet formare syllos amba promissae existentes vltibus. In secunda docet formare syllos quoniam soli una promissa est vltis. Secunda ibi. (Si autem ad alterum) Et post hoc subiungit. Postquam ambe promissae sunt vltis nihil sequitur. Postquam igit per prima talis plausionem. Ex una promissa vlti affirmativa. et ex altera promissa vlti negativa ut boni sylls in sedis figura. excludens vltim affirmativam. aliter ex promissis vltibus non sit syllus in sedis figura. Ut in phus in ista plausione perpendit cesare et camestres. Et primo illa plausione declaratur in cesare quod talis syllus reducitur per questionem simplificatae maioris ad celaretur. Quoniam autem reducitur vltum est in summulis. (Est autem ostendere) Nicponit phus per duas partes primas et impossibile eo quod ex opposito plausionis sumpto per minorum et maiorum. insertum oppositum per traditorum minoris. et illo modo reducitur celare ad ferio. et camestres ad dari. (Si enim) Dicit ponit phus duos modos vltis inutiles. Primus est. quoniam ambe promissae sunt vltis affirmativa. quod tunc sunt dabiles termini in quibus oportet et in quibus nulli. Terminus in quibus oportet sunt subiecta aīl ho. In quibus nulli. vt subiecta aīl lapis. et deinde capitulo substantia per medio. (Nec quoniam) Ponit secundum modum inutilem. qui est quoniam ambe promissae sunt vltis negativa. quod tunc sunt dabiles termini in quibus omni. vt linea aīl ho. et in quibus nulli. vt linea aīl lapis. (Si autem) Ponit duos modos vltis habentes alteram promissam particularis. Et dicit quod maiorem existente vlti. et minorem particulari. et una negativa et altera affirmativa est boni syllus in sedis figura ad excludendum per particularis negativam. Parce quod reducitur ad modos prime sive figure. Ut ille quod habet maiorem negativam. puta festino. reducitur per questionem ad ferio. Baroco vero reducitur per impossibile ad barbara. sicut patuit in summulis. (Si autem) Nicponit phus modos inutiles quoniam altera promissa est particularis. Primum modus quoniam maior est particularis negativa. et minor vltis affirmativa non est bonus syllus. quod sunt dabiles termini in quibus omni. vt subiecta aīl cori. et in quibus nulli. vt subiecta aīl substantia scia. Secundum modus quoniam ambe promissae sunt affirmativa et negativa. et maior fuerit vltis et minor particularis. non sit boni syllus in sedis figura. quod sunt dabiles termini in quibus nulli. vt nigrum nitrum animal. Sed termini in quibus omni non possunt dari. si minor secundum partia sua subiectaria in veritate. Tercius modus est. quoniam maior est particularis et minor vltis. et ambe sunt negativa. quod ibi sunt dabiles termini in quibus omni. vt animal album cornu. et in quibus nulli. vt album lapis cornu. Quartus modus est quoniam ambe promissae sunt particularares

sive affirmativa sive negativa. qd ibi sunt dabiles termini in quibus oī. vt aīal bō albū. et in qbus nulli. vt aīal albū et in aīatū. (Palaz aut) Hic infert duo correlative. Prīmū est. omes syllī hūl figure sunt im pfecti. et pfecti. vel p impossibile vel p questionē. vel ex indistinco. Scđm correlative est. in hac figura non p̄ esse syllus affirmatiū. hoc est. cludēs affirmatiō sed bñ p̄ ee sylls cludēs negatiue vls p̄ticularer

(Si aut̄ cide) In hoc tercio cap̄ docet phs forma re syllos ex pōnibꝫ de inesse in tercia figura. Et p̄mo describit tercia figuram dicens. Si hoc qdē omni. illud x̄ nulli inest. vel ambo vni vel nulli. hmoī enim dūponem voco terciā. Sedo describit mediū hui⁹ figure dicēs. Hediū aut̄ est de quo ambo extremita p̄ dicant. Tercio describit extremitates dicens. Extremitates p̄ sunt q̄ pdicant de medio. Tunc describit maiore extremitatem dices. Maiorē aut̄ extremitatem voco q̄ long⁹ sita est a media. Item tunc describit minorē extremitatē dicēs. Minori extremitas est q̄ p̄pius est medio. mediū vero est foras extremitū. et ē vltim⁹ termin⁹ positōe. (Perfect⁹ qdā) Ex hoc infert phs q̄ in hac figura non fit syllus pfect⁹. potest tñ pfecti. sive sit pfectularis sive vls. (Utere qdē) In hac scđa pte isti⁹ capiti phs ponit q̄nc regulas. ex q̄bus parent formacōes syllorū in hac tercia figura. Prima regula est. maiore vls affirmatiua vel negatiua. et minore vls affirmatiua valeat syllis ad cludendū cōclusionē pfectularē affirmatiū vel negatiū. Unū phs in ista figura cap̄ ipm s. p̄ medio. et p̄ p̄ maiorē extremitate. et r. p̄ minorē. Et ex ista regula habentur duo modi. sc̄z darapti et phelapton. Probat aut̄ p̄ questionē et dicit q̄ p̄ pbari p̄ impossibile. felapton pbat p̄ questionē. et p̄ etiā pbari p̄ impossibile et xpōne. (Si aut̄ insit) Hic tangit scđam regula q̄ est q̄ q̄ ambe p̄missae sunt vles. et minorē est negatiua vel ambe negatiue nō valeat syllus ad inferēdūm aliquā clusionē. eo q̄ sūt dabiles termini in qbus nulli et in qbus oī. Et ex hoc infert q̄ manifestum est q̄ fit sylls in tercia figura ex p̄missis vls. et quādo nō

(Si aut̄) Hic ponit phs terciā regulā. q̄ est de formatōe syllorū pfectulariū. et q̄ q̄ vna p̄missaz p̄ particularis. et alia vls. et ambe affirmatiue. tūc est bōnus syllus in tercia figura cludēs pfectularē affirmatiua. et p̄ hanc regulaz tangunt disamis et datisi. et declarat phs hanc regulā. et docet modos reducēdi et p̄missā figurā. Qno reducam p̄ in summis. (Si aut̄) Hic ponit phs q̄tam regulā q̄ est q̄ maiore existente pfectulari negatiua et minore vls affirmatiua valer sylls ad cludendū pfectularē negatiū. et iste sylls vocat hocardo. et reducit eum Arresto. ad barbara. si cui patitur in summulis. Etias pbat p̄ sylls expositoriu. (Qn̄ vlo) Hic ponit phs siugationes inutiles. P̄ima est. maiore existēte affirmatiua et minore negatiua nō valer sylls in tercia figura. qd abiles sunt termini in qbus omni et in qbus nulli. Si tñ minor vel maior (q̄ est pfectularis) secū p̄partia suā subcōtraria in veritate nō sunt dandū termini in qb⁹ nulli. qd tñ se queret q̄ due pfectores essent simul vere. qd est falsum et impossibile. ergo et illud ex quo sequit. Potest deduc̄ p̄ha sic. q̄ ex illa subcōtraria cū vls q̄ ponit p̄missa infert p̄tradictoria. ideo vls negatiua q̄ est de nullo. Aliter pbat phs istū modū esse inutilez ex indistinco.

nito. qd qn̄ ambe p̄missae sunt vles et minorē est negatiua nō sequit aliquid. ergo nec erā qn̄ minor est pfectularis negatiua. qd quicqđ nō sequit ad aīs nō sequit ad p̄ns. (Si aut̄ p̄atu) Hic ponit phs alia p̄missa. qn̄ maior est vls negatiua et minor pfectularis affirmatiua valer sylls ad cludendū pfectularē negatiū in tercia figura. Et vocat iste modus ferison. et reducit ad tertio minorē puerla simplr. (Qn̄ aut̄ minor) Hic ponit phs alia p̄missa. qn̄ gatōem inutilem. q̄ talis est. Et maiore pfectulari affirmatiua et minore vls negatiua nō valer sylls in tercia figura cludēdo directe. qd ibi sunt dandi termini in qbus oī. vt aīal bō feruz. et termini in qbus nulli. vt aīal sc̄ia feruz. (Qn̄ aut̄ ambo) Hic phs ponit modos inutiles tercie figure. qn̄ sc̄iz vna p̄missaz est vls et alia pfectularis. et ambe sunt negatiue. et est p̄modus talis q̄ ex ambabꝫ p̄missis negatiuis maiore pfectulari et minore vls n̄bil sequit in tercia figura. qd ibi sunt dandi termini in qbus omni. vt aīal bō feruz et termini in qbus nulli. vt aīal sc̄ia feruz. Scđs mod⁹ est qn̄ maior vls et minor pfectularis. si ambe sunt negatiue nō valer sylls in tercia figura. qd ibi sunt dabiles termini in qbus nulli. vt coīu n̄x albū. Sed termini in qbus omni nō sunt dandi qn̄ minor sc̄iu p̄paz tñ suā subcōtraria. Aliter pbat q̄ iste mod⁹ sit inutilez vt in indistinco. qd ex vlbis negatiuis n̄bil sequit in tercia figura. qd nec qn̄ altera p̄missaz est pfectularis et ambe sunt negatiue. (Nec si vtricq) Hic phs ponit modū inutilem qn̄ ambe p̄missae sunt pfectulares. dicens. qn̄ ambe p̄missae sunt pfectulares q̄literungz disponuntur km̄ q̄litatem nō sit bon⁹ syllus in tercia figura. qd ibi sunt dabiles termini in qbus oī. vt aīal bō albū. et in qbus nulli. vt aīal inaīatū albū. Et subdit phs q̄ ex dictis manifestū qn̄ sit bon⁹ syllus in tercia figura et qn̄ non. (Manifestū est) In hac tercia pte p̄cipali infert phs duo correlative. quoq; p̄missū est q̄ omes sylls hūl figure sunt imperfecti. sed in pfectiū q̄ busdā assumptis. sc̄z p̄ questionē. q̄ syllm expositorū p̄reducēnem per impossibile. vt patitur et p̄ius dicitis

(Et qn̄ syllogisare) Hic ponit phs scđam correlative. qd tale est. q̄ in tercia figura nūc̄ cludēs vls sed solū pfectulariter. sive affirmatiue sive negatiue. et hoc dūlic intelligit directe cludēndo de mō loquendi p̄suetu. qn̄ minor extremitas nō distribuit. sūt nec maior extremitas. dūmodo minor extremitas nō conuertat cū medio. (Palā aut̄ est) In hoc quarto caō infert phs q̄nc regulas correlative. Prīmū est. in oī figura ex ambabꝫ p̄ibus. sive sunt affirmatiue sive negatiue n̄bil sequit. Scđm est. ex maiore vls affirmatiua vel pfectulari. et minore vls negatiua sit bon⁹ syllus in omni figura ad cludendū indirekte. Sūt ergo due p̄iugationes viles ad cludendū indirekte in oī figura. s. sapēsimo et frisēlomoꝫ. Et has pbat phs p̄ questionē et trāpositōem p̄missaz. et hoc tangit ibi. (Lū aut̄) Sed cū dicit (Palā etiā) ponit terciū correlative dicens. q̄ idē est iudicium quo ad syllos de pfectularibus et indistincoꝫ. (Manifestū est) Hic ponit correlative q̄rum dicēs. q̄ omes sylls imperfecti pfectiū ostensivae vel p̄ impossibile. sive hoc mō sive illo ipsi pfectiū tur p̄missam figuram. ergo tc. Prīma prem minoris probat. quia syllogismi (qui pfectiū ostēsive) pfectiūtur p̄ questionem. sed conuertit p̄missam figuram

Questiones

libri priorum

Secundam ptem pbat. qz sylli imperfecti qui perficiuntur per impossibile. perficiuntur sumpto opposito exclusionis cu altera permittatur. et fin hoc facit pma figurā. sicut p̄ bar faciendo syllm in pmo tercie. ex opposito conclusiōnis cu minore inferendo oppositū maioris in secundo pme. (Qst aut) ponit quantum correlari. qd est oēs sylli alij ab vīlo syllis pme figure reducunt ad sillos vīles pme figure. Probat. qz omnes syll scē figure. et particulares pme. et omes tercie reducunt ad vīles pme. ergo rē. Primum. pbat. qz sylli vīles scē figure reducuntur p cōuerstionē et transpōnē. particulares vero per impossibile. Scōm. pbat. qz particulares pme reducunt vīles scē et impossibile. sicut declarat formādo syllogismos. et vīles scē reducunt ad vīles pme. ḡ rē. Circa pbat. qz vīles tercie figure reducunt immediate per impossibile in vīles pme. sed particulares tercie in particulares pme. et particulares pme in vīles tercie. Et finaliter p̄hs epilogat. Circa hīc textum

Attende primo Qz satis dictum est in humulis qd sit mediū. qd maior extremitas. qd minor quid modus. et qd figura. qz sunt termini in quibus omni et in qbus. et vīru in omni pbinacione inutile sunt dables termini in qbus oī et in qbus nulli. et qleinco uenientis sit procedere hmōi cōbinatiōne esse inutile rēis.

Attende scđo. qz phs exemplificās de pbinatiōibus figuraz. vīl terminis nō significatiōis. et hoc forte. pter breuitatē et maiorē securitatē. Uel etiā ideo. qz de terminat de syllis abstracto ab omni materia. sicut alijs is placet Attende tercio. qz Arestote. in pma figura vīl istis terminis a. b. c. quoꝝ a ē maior extremitas. b mediū. et minor extremitas. In scđa figura at vīturbis tribꝝ. m. n. x. m est mediū. et est foras extremitatum. qz sicut in essentiali subordinatis illud quod de alijs pdicat z nō ecōtra est extra ambitū aliorum. ita mediū qd de vīras extremitate pdicat d̄ eī foras extremitatū. Et d̄ p̄mus terminus posicōe. qz de amboꝝ alioꝝ pdicat. N̄ aut ē maior extremitas. Et d̄ iuxta mediū posita. qz pdicat de minoris sicut et mediū. Et d̄ mediū terminus posicōe. qz subiectif respectu mediū. et pdicat respectu minoris. Sed r̄ est minor extremitas. et d̄ longiſ ſita a medio. et ultim⁹ termin⁹ posicōe. qz nūc pdicat. sed sp subiectif. In tercia p̄o figura vīl phs his terminis. p. s. r. inter quos p. est maior extremitas. s. ē mediū. et r̄ minor extremitas. Maior enim extremitas d̄ p̄mus terminus posicōe. et d̄ longius ſita a medio. Wediū aut d̄ ultim⁹ termin⁹ posicōe. qz sp subiectif. Et minor extremitas d̄ esse propinquoꝝ medio. qz semel subiectif et semel pdicat. Attende qro. qz reprobarē aliquā pbinatiōne ē inutile per indifferitū est ostendere alijq nō sequi ad particulares vel indifferitā. ex eo qz nō sequi ad suam vīlem. Oltre ne hīmōi pbatō in virtute istius regule. Qd non sequitur ad ans nō sequitur ad consequens. et etiam p̄tire hīw. Qd nō sequitur ad ans cu aliquo addito. non sequitur ad consequens cum eodem addito. Qū ergo particulares aut indifferitā ſit p̄ns ad suam vīlem rīc minore vīl cu aliqua maiore nihil sequitur pater qz in diffinitū qz minore particulař cum eadem maiore etiā nihil sequitur

Queritur utrum

regule de formatōe sylloz de inesse ſint a pho quenč ter aliagnate Arguit pmo qz nō. et hoc p̄ra regulas pme figure. qz hic eft bonus syllus. omis substātia eft hō. omne aīal eft substātia. et tamen medi⁹ termin⁹ nō eft in tote pmo. ergo diſtinctio mala Secundo ſic ex puris negatiūis alijq sequit. ḡ regla (qz dicif. qz ex puris negatiūis nihil sequit. ḡ etiā ex puris negatiūis. Teneat p̄na. qz non videt maior rō de illis qz de illis. Conſimmat. qz negatiua eft potior in infērō qz affirmatiua. ḡ ſicut ex duab̄ affirmatiuis ſequitur affirmatiua. ita ex duab̄ negatiūis ſequitur negatiua. Ans patz. qz negatiua cu affirmatiua interfibit libi ſt milē. ſez negatiā. Affirmatiua p̄o cu negatiua non p̄t interfibit ſibi ſilez. reputa affirmatiua. ḡ rē. Tercio ſic ex puris particularib̄ alijq ſequit. ḡ regula (qz dicif. qz ex puris particularib̄ nihil ſequit.)nō eft vera Ans patz pmo. qz ex vna particulař ſequit alijq. ḡ p locu a maiori ex duab̄ particulař ſequit alijq. eo qz duo plus poſſunt qz vñ. Patz ſeđo. qz bene ſequit alijq aīal eft socrates. alijq hō eft socrates. Galicus hō eft aīal. ḡ ex puris particularib̄ alijq ſequitur Conſimmat. qz ex puris singularib̄ alijq ſequit. ḡ ex puris particulařib̄ alijq ſequitur. Teneat p̄na. qz de linigularibus particulařib̄ et indifferitūis idē eft iudiciz

Quarto ſic. ponende ſunt quatuoꝝ figure syllorum phs aut nō ponit nūi tres. ḡ nō ſufficiet aliagnat Ans p̄z. qz tot ſunt figure sylloz. qz modis ſtingit variari dispōnēm terminoz. fm ſubiectōem et pdicatōem. Nā figura nō eft alijq niſi triū terminoz fm ſubiectōem et pdicatōem ordinatio. ſed qtuor modis ſtingit variari hīmōi ordinatio. qz quoꝝ ſunt figure. Conſimmat. qz iſte eft bon⁹ ſylls. oēm equū videt hō. brunell⁹ ē equ⁹. ḡ brunell⁹ videt hō. et nō eft alijq triū figuraſ rū. ḡ rē. In oppoſitū eft phs in textu Pro ſolūtōe qm̄ ſoluende qtuor mouent qſtiones

Questio prima vtrꝝ

sint tñ tres figure. ita. qz neqz plures neqz pauciores ſint. Pro cui⁹ ſolutōe Attende qz ſicut recitat p̄mētato. circa iſtū textū. quidā medicus noī galien⁹ poſuit qrtam figurā. et poſuit qrtam figuram eſſe qn̄ medius termin⁹ pdicat respectu maioris extremitatis. et ſubiectif respectu minoris. et hoc nītebat. p̄bare. qz figura diuersificant fm diuersam dispositōeſ medij. ita qz in prima figura medium ſubiectur in maiori. et predicitur in minori. In ſecunda vero predicitur in vīras qz. In tercia ſubiectif in vīras. In qua aut pdicat in maiore et ſubiectif in minori. In fm iſtā qrtā figura (quā galien⁹ ſcđo loco poſuit. eo qz facilis ſe reducit ad primaz figurā) Iſte arguitur. oīs homo eft aīal omne aīal eft ſubstantia. qz omis homo eft ſubstantia. iſte em̄ ſyllus eft bonus. et non eft in aliqua figuraru que poſite ſunt ab Arestotele. ergo ponenda eft quarta figura. Iſtā aut opinioneꝝ p̄ter tale et hīmōi ſuppoſita multi noiales infequuntur. nitunt tamen ſaluare dicta Arestotelis p iſtā diſtinctōem. Nota qz prima figura accipit duplicit. Uno large. et tūc eft qn̄ medium ſubiectif in vna et pdicat in alia. et illo modo accipit Arestoteles p̄mā figurā. et ſolū poſuit tres. qz quarta cōſt̄ p̄bēditur ſub p̄mā. Alio modo capiſt ſtricte. et tūc

prima figura est in qua medium subiectum in maiore. et
predicatur in minore. et sic prima figura distinguitur contra
quartam. Hoc ista opinione (que est Galieni) impugnat
dilectorum h. et dicit. quod sic ponere quartam figuram est in si-
ne abominatione. Quis ei forma syllogistica bona est in
uenta est in hoibus per naturam. Unum forma syllogistica
fundatur super viam naturalem non super viam aliquam arti-
ficialem. Et per quilibet experiri in se et huiusmodi naturaliter
syllogizatur per primam secundam et tertiam figuram. Unus dilectorum
accipit hoc per principium. quod ois forma syllogistica bona inuen-
ta est in hoibus per naturam. Nunc autem talis forma syllo-
gistica (in quod medius predicatur de maioris et subiectum mino-
ri) non est inuenta in hoibus per naturam. quod est ibi per
dicatur non est predicatur per naturam. et sic illud quod subiectum
ibi non subiectum per naturam. quasi enim figura naturae est et
illud quod predicatur de maioris extremitate subiectum in mi-
nor. et maior extremitas sit in plus. et minor extremitas
sit in minus. Hoc illud quod est in plus subiectum illud
quod est in minus quod est figura naturae. ideo et. Alio ro-
tem adducit dilectorum figura istam opinionem. et est quod per
nullam disponemus figuralem bonam directe coeluditur me-
dius terminus de medio. sed maior extremitas de mio-
ri extremitate per mediu. Nunc autem si ponamus figuram
quartam. in quod medius terminus predicetur respectu maioris.
et subiectum respectu minoris per talenm disponemus figu-
raliter directe coeludimus mediu de medio. Arguat enim si
ceterum arguit Galienus. omne animal est sensibile. et quoddam
sensibile est hoc. ergo quidam hoc est animal. et ex hoc coeluditur
directe mediu de medio sic arguedo. quoddam sensibili-
le est hoc. et hoc est animal. et animal est sensibile. G. sensibile est
sensibile. ita concluditur medium de medio.
Ideo domini est ad questionem. quod solum ponendae sunt tres
figure. sicut ponit et probat Arestoteles. ita quod in prima figura
medius subiectum maioris extremitatis. et predicetur de mi-
nor. et in secunda figura predicetur de vera. et in tercia
subiectum respectu virtutum. Non est autem ponenda quar-
ta. in quod medius terminus predicetur de maioris et subiectum
minor. quod cum minor extremitas transcederet maior. et
quod est figura naturae syllogistica. Nam maior extremitas
debet se habere ut totum minor aut ut per se totum aut de-
bet trascendere prem. Nec valer gloria quod videntur alii.
dato enim quod prima figura strictissime accipiatur ipsa non di-
stinguuntur a quarta nisi penes etiam disponemus primitus. Et rati-
onem autem non diversificari figuram. alio est celare et cas-
tum est in diversis figuris. ibi enim est transpositio
dispositionis. sicut esset in quarta figura. Unus argumenter
commentatoris et alio est propositum figura quartam de in-
ordinata disponere mediis non videntur habere locum in
secunda et tercia figuris. eo quod in illis non est medius pos-
itione. sed solus punctus. hanc enim evidenter in prima figu-
ra in qua est medius positione et punctione sit. et est me-
dius per naturam. Logitur autem hic de figuris syllogis-
ticis categoricis. quemadmodum Arestoteli loquitur. de
hypotheticis enim non est ad propositum.

Questio 103
Sectio. utrum modi sine figura
ter sint a proposito assignatae. Pro
cur solutione Attende primo. quod in quilibet bono syllogis-
mo caendum est ne arguatur a non disponere ad dis-
tributum. Ad veritatem enim ponis (in qua terminus non disponi-
tur) sufficit quod verisificetur per uno supposito. Sed ad ve-

ritatem ponis in qua terminus disponitur reprobatur quod ve-
risificetur per quolibet supposito. Et ideo proposito in qua terminus
non disponitur potest esse vera illa ex parte falsa in qua terminus
disponitur. Unus quinque arguitur a non disponere ad dis-
tributum primitus fallacia ponitur arguedo et proposito
habent plures causas sive veritatis ad propositum
habentes pauciores. et sic arguitur virtus a tota dis-
tributa ad altera eius plementa. vel a positione ponitur ad po-
sitionem antit. Lauendū est etiam ne arguatur a minimo am-
plo ad magis amplius cum distributio magis amplius.
Et etiam caendum est tertio. ne arguatur a magis amplio ad
minus amplius sine distributio magis amplius. Et cau-
dum est quarto. ne medius in primitus (in qua non disponi-
batur) per pluribus vel per aliis accipiatur. quod in primitus in
qua non disponitur. quod si aliquod isto permitteret non esset
bonus syllogismus propter eam dictam. Attende secundo
quod cum dicitur. quod ex puris particularibus indistinctis vel singu-
laribus. vel etiam ex puris negatiuis nihil sequitur. dicunt
aliqui quod hoc per veritatem deceptis aliquibus casib. Unus
dicunt. quod ex puris particularibus per aliquod sequi syllogisti-
ce in quibus casib. Primus est. quod in medius est terminus singularis singularis tentus. sicut in syllogismo exposito
rio scilicet figura. Unus bene sequitur. aliquod animal est sortes
aliquis hoc est sortes. et aliquis hoc est animal. Secundus ca-
sus est. quod in minori propone medio additur relatum.
et deceptaris substantia. ut unus sequitur animal est hoc. animal
est illud idem animal. et animal est hoc. nec est dare instan-
tiā. Tertius casus est. quod maior est affirmativa et minor
negativa de modo loquendi incolumis. ut sic arguedo. animal
est hoc. substantia non est animal. et substantia non est hoc.
Quartus casus est. quod in maioris aliquod terminus proplete de-
stribuitur. sub quo fit subsumptio. ut sic arguedo. omnē
animal videt hoc. brunnellus est animal. et brunellus videt
hoc. Quintus casus est. quod medius disponitur in minori per
positione. ut sic arguedo. animal est hoc. et animal est omne
animal. ergo animal est hoc. Illios autem modos ut dicuntur non
enumerant Arestoteles. eo quod non sunt multū visitati. Unus quinque
caueat et extremitates non videntur cum medio per
diversis significatis eius. sed per eodem bene valeat ponenda.
Unus dato et predicit propositus sine particularibus. non tamen arguitur
ex puris particularibus ex parte medie. Sed enim vel
est terminus singularis vel in aliqua primitus tenet vel
et sic loquitur Arestoteles. de particularitate medie non solus per
positionem. Et licet ista dicta habeat aliquam apparen-
tiā veritatis. non tamen sunt ad propositum. quod dato et in istis
casib. aliquod sequitur ex puris particularibus. hoc tamen non est
formalis et syllogistica. Unus in secunda figura medium
singulariter vel communiter non se teneret ex parte forme. neque sicut
relatum et deceptatis additum medio. et propositus de modo lo-
quendi incolumis non sunt eiusdem forme cum aliis. Pro-
positio autem in qua medius primum figure disponitur. sicut
ista. omnē equum videt hoc in proposito dicitur. Et in ultima
ratio calu non arguitur syllogistica. sicut nec in secundo. eo
quod arguitur ex quatuor terminis qui sunt animal hoc animal
et non animal quod predicitur in minore. vel etiam
idem animal. Unus non est dubium quin ex puris parti-
cularibus sequatur aliquid non syllogistica. utputa ar-
guendo a tota copulativa ad quilibet eius plementum. vel
unum predictos modos. sed talia argumenta nec regu-
lantur per dici de omni neque per dici de nullo. quod
tamen requiritur ad quemlibet bonum syllogismum.

Questiones

libri priorum

*Propria non misse acceptabilis
qui secundus confabili*

Dicunt etiā illi. quod ex puris negatiis nihil sequitur syllogistica nisi in duobus casibus. Primius est. quod medium variatur penes finitū et infinitū. nam bene sequitur. nullum aīal est lapis. nullus hō est non aīal. ergo nullus hō est lapis. Secundūs casus. quod ambe vel altera premissaꝝ est de contingenti. quod bene sequitur. nullum boīem contingit non currere. sorte contingit non esse hominē. quod sorte contingit non currere. tan arguit ex ambabus negatiis. Sed nec hoc est ad apostolū. in prima propria non est proprie syllogistica. eo quod in ipsa sunt quatuor termim. aīal lapis homo non animal. In secunda vero propria minor est simili affirmativa. sicut propria dicitur est. Attende tertio. quod ex puris negatiis vel peculiaribus in nulla figura sequitur aliqd formalr syllogistica. Luis causa est quod non oportet quod si aliqua duo remouant ab uno tercio quod propter hoc remouant inter se. Dicunt notanter (syllogistica) quod aīal arguēdo a tota copularia ad qualibet eius prem. si etiā quelibet pars sit negativa bene valet propria. Et si hoc est si mediū varietur penes finitum et infinitum. sed ista non est syllogistica. eo quod non regulat prodicit de omni vel dici de nullo. Et si hoc non oportet. quod si alia quia duo vniuersitat in aliquo tercio peculiariter sumptum quod propter hoc vniuersitat inter se. posunt enim vniuersitat in illo tercio fini diversas pres eius. Attende quartum. quod in secunda figura non peccluditur affirmativa. quod mediū vero bim prodicitur. rest in plus siue magis comune quom liber extremoꝝ. Sed non oportet quod aliqua duo vniuersitat inter se. propter hoc quod vniuersitat in aliquo tercio com vtriceb. et non distributo. Sicut si lapis et aīal vniuersitat in substatia. non propter hoc vniuersitat inter se. Et ex hoc propter quod in cali dispone est dare terminos in quibus omnim et in quibus nulli. et hoc etiā est propter imperfectione mediū. quod non potest concludi nisi negativa. mediū enim in prima figura habet pecfectam rōem mediū. sed mediū secundū et terci figuraꝝ non habet pecfectam rōem mediū. eo quod non sunt nulli media propteratione. non aut positione. Et etiā de rōe mediū propteratione est quod ipm connectat et propterungat ipsa extrema propter quā vniōne extrema vniuersitat inter se. hoc aut non repitet in medio secundū et tercie figuraꝝ. Et propter illā eādē cām non concludit in tercia figura vtriceb. eo quod mediū subiectū in vtriceb pecmissaz. et quod si se habet sicut propter extremitatem. Sed propter partiale vniatate aliquoꝝ duoꝝ in uno tercio non peccludi totalis vniō. vel disconuenientia extremitatū in peclonie. Et si peras. quod in alim figura peccludit tan peciculariter. et in nulla figura peccludit tan vtriceb. Manifestata est solution. nam vlem semper insert suū peciculariter. sed quicqd sequitur ad oīs bone pecne sequitur ad aīs eiusdem. Et istio quecūque pecmissaꝝ inferunt propter vlem que est aīs ille eēdē inferunt peciculariter. et isto nulla figura insert peccise vlem. Et si quod ras vterim. quare propter pecbat syllogismos 3ter figura tripli. pecatione et non altos. Dico quod hoc est ideo. quod syllogismi 3ter figura sunt minus euidētes. isto maiori indiget ostēsione. Et si arguas. quod plus potnt due vles quod vlis et pecicularis. videf ergo quod due vles in tercia figura possint inferre vtriceb. Dico quod licet possint plur due vles quod ad euidentiam. non tan plur potnt quod ad illationē siue necessitatē pecne.

Dic primum Quod tan quatuor st̄ mos di prime figura directe peccludētes peclonie de mō loquēdi pecluero. Propter quod sedēci possint fieri pecugationes. quod solum quatuor sunt viles. et duodeci inutilles. quod

Aīs pot pecque in prima figura ambe pecisse sunt affirmativa vel ambe negative. vel maior affirmativa et minor negativa. vel eētra. Si ambe sunt affirmativa hoc est quadrupler. variando penes vlem et pecicularis. Et si hoc est maior fuerit affirmativa et minor negativa erunt quod or. et etiā eēouero. Inter istas sedēci pecugationes sunt tan quatuor viles. in alim aut sunt dables termim in qui omnim et in quibus nulli. Et etiā arguit a non distributo ad distributum. sicut propter consideranti. Dic seco. quod solum quatuor sunt modi secundū de figure directe peccludētes. pecat sicut propter plur sufficientia. Dic tertio. quod tan sex st̄ modi tercie figure directe peccludētes pecclusionē de mō loquēdi pecluero. Propter in tercia figura non pot fieri nisi sedēci pecugationes variādo pecmissas penes vlem et pecicularis. affirmativa et negativa. quaz decē sunt inutilles in quibus pot dari termim in quibus omnim et in quibus nulli. g. et c. Dic quarto. quod pecne syllogistica (eo mō quo formatas) Eresto. sunt formales. Propter quod tenent in oībus termis similī forma arguēdi retenta. g. et c. Aīs pot quod cōtēr non solet dari instātia nisi in termis diuinis et termis ampliativis. Sed iste pecne tenet et in termis diuinis et ampliativis. sicut supius ostēsum est.

Questio Secunda. vtrū in omni pecina^z tan utili sunt dables termim in quibus omnim et in quibus nulli.

Pro solutōe supponit diffinitio terminorum in quibus oī et in quibus nulli. et quod incōueniens est cōcedere pecnam esse bonā in qua dant termim in quibus omnim et in quibus nulli ex his que dicta sunt in summulis.

Dic primum ad questionē. Quod in oī binatione inutili sunt dables termim in quibus omnim et in quibus nulli. non in binatione (quod est in ex dua bus affirmativa vel negativa altera pecmissaz extē pecicularis) pot dari termim in quibus omnim et in quibus nulli. in quibus tan Aresto. Et quod non pot dari. Tan termim in quibus oī sunt aīal hō risibile. in quibus nulli aīal hō aīal. Dic seco. quod non in quiber binatione inutili pot dari termim in quibus oī et in quibus nulli. Propter quod in secunda figura maiore extē vlim et minor pecicularis vel indistincta siue affirmativa siue negativa. dūmodo minor secū pecat in veritate suā subcontraria. non pot dari termim in quibus oī. Probaf. quod tunc due ḥabdictoria cēntur si. vere. sed pecnis ē falsum et impossibile. g. et c. Aīs pot quod ambe sunt affirmativa. quod ex maiore vlim cū illa de omnim (quod stabit in pecitate cū illis pecmissis) sequitur ḥabdictoria illius pecicularis negativa in barbarā. Sed ex illa maiori vlim affirmativa cū illa pecicularis negativa subcontraria sumpta cū maiori. scilicet pecicularis negativa ī baroco. quod est ḥabdictoria illius vlim. quod stabat in pecitate cū pecmissis. Et vlim si cēntur termim in quibus oī. currēs hō et risibile et disponēre sicut oīs hō est currēs. et risibile ē currēs. cū istis staret in pecitate ista. s. oī risibile ē hō. et cum hoc ista (s. risibile non est currēs) staret in pecitate cū ista. s. risibile est currēs. cui subcontraria. tan ex ista maiore vlim. oīs hō est currēs. cū ista vlim de oī. oī risibile est hō arbitrio. oīs hō ē currēs. zoē risibile ē hō. zoē risibile est currēs. pecmissaz sunt vere. g. ḥabdictoria peclonis (s. risibile non est currēs) etiā est vla. ex ipa ē subcontraria pecicularis affirmativa. cū quod stabit in pecitate g. due ḥabdictoria erūt vlem. Sed propter argui ex illa maiori vlim affirmativa. s. oīs hō est currēs. cū illa pecicularis

negativa subcontraria. s. risibile non est currens inferendo oppositum dictorium illius vnius de oī sic arguedo. oī hō est currens. risibile non est currens. g. risibile non est hō pmissum. hec etiam est bona. g. conclusio est haec. s. ista oī risibile est hō est etiam haec. g. due dictoria erunt si vere. Quia non sunt dables termini in quibus oī qm ambe pmissa sunt negativa maiore vnius et minore particulari secundū copartiente suā subcontraria in figura p̄t. q. tunc etiam se queret q. due dictoria cōntantur simili vere. q. ex illa vnius figura in figura cuius illis pmissis cōtūnuntur particulari affirmativa subcontraria particularis negativa est. particularis affirmativa dictoria vnius negativa maiore. ut si isti cōntantur termini in quibus oī currens hō est risibile. et disponerent sic nullus hō est currens. risibile non est currens. cum quibus stable in figura ista. oī risibile est hō. et etiam staret in figura ista. risibile est currens. Ex istis duabus scilicet oī risibile est hō et risibile est currens. sicut in disamis. risibile est currens. oī risibile est hō. g. hō est currens. pmissum lumen per etiam bona. g. conclusio est haec. et etiam ista erat haec nullus hō est currens. et sic due dictoria erunt si vere. Ex istis p̄t. q. qm cōncipi in cōbinationib⁹ inuitilib⁹ particularis secundū sparti suā subcontraria non p̄t dari termini in quibus oī in quibus nulli. Neque tunc securt inconveniens adductū. sicut p̄t diligenter consideranti

Quarta. vñ oīs syllogismi tercione isti⁹ dubi⁹ supponunt tres regule. Prima. quicquid se ad h̄ns bone p̄t securt ad aīs eiusdem. Secunda. q̄libet particularis affirmativa p̄t inferre duas pmissas syllogismi expositiorum. ita q. p̄ma p̄dicat subiectum de aliquo supposito subiecti. et in sedâ p̄dicatur eiusdem predictus de eodem subiecto. Tercia r̄la. q̄uis nulla particularis negativa grā formē possit inferre abas pmissas syllogismi expositiorum. eo q̄ affirmativa non se p̄t malit ex negativa. et salte vñā pmissa p̄ syllogismi expositiorum esse affirmativa. cuī quelibet particularis negativa possit inferre pmissam syllogismi expositiorum. cum q̄ particularis sit h̄ns ad plen. scilicet etiam q̄ oīs affirmativa p̄t inferre ambas pmissas. et negativa vñā. Vñā in pbatio cuiuslibet syllogismi p̄ syllogismi expositiorum sunt tres p̄cessus. Primi⁹ est a pmissis syllogismi p̄bādi ad pmissas syllogismi expositiorum. et iste p̄cessus est p̄tute h̄s regule. oīs p̄pō vnius aut particularis vnius idem finita inserta vñā pmissam syllogismi expositiorum. Secundi⁹ est a pmissis syllogismi expositiorum ad conclusionem p̄bandā. et etiam p̄tute maximarum regulatuarum syllogismi expositiorum. Terci⁹ est a pmissis syllogismi p̄bādi ad ei⁹ p̄clusione. et tenet p̄tute h̄s marie. Quicquid se ad h̄ns bone p̄ne. scilicet ad aīs eiusdem. Dicitur breuius ad questionē. q̄ soli syllogismi vñōes 3rd figure p̄nt. p̄bari p̄ p̄syliū expositiorum. eo q̄ insolis illis cōdem subiectū virtusq̄ pmissarū

an expositū. Ad p̄mō dī. concedo aīs p̄ p̄ma p̄tētē gādo. p̄ sedā. licet em̄ in h̄ syllō medi⁹ finis⁹ non sit realis in toto p̄mo. sufficit tñ mod⁹ cōndi siue p̄dicā dī. Nam sicut dī est in p̄ncipio dici de oī et esse in toto idem sunt. non aut reqr̄t ad bonū syllō q̄ sit realis dici de oī. s. sufficit mod⁹ p̄dicandi. Et alit. ad bonū syllō nō reqr̄t dici de oī posteriori. s. sufficit dici de oī priori. Ad secundū dī. q̄ nō est sile de duabus affirmatiis et duabus negatiis

q̄ ppter separationē aliquo p̄ duorum in aliquo tertio nō sequit sepiatio eo p̄ inter se. Ad confirmationē negatā aīs. q̄ affirmativa nō indiget negativa ut inferat aīs firmatiā. et tñ negativa indiget affirmativa ut inferat negatiā. Et ad p̄batio nō antis negatā. q̄ efficiēt p̄ le debilitati p̄tem sue cause et ei assimulat. Ad z̄ negatā aīs. Et ad p̄batio dī. q̄ ex puris particularib⁹ aut ex una particulari bā securt aliq̄d ensimmatice. non in syllogisticē nisi grā materie. et hoc p̄tute syllogismi. cui⁹ mediū est terminus cōtūnū. Ad confirmationē gatur haec. Et ad p̄batō dī ut dī est. q̄ nō est oīno. idē iudicium de particularib⁹ indissimile. et singularib⁹. Ad quartū dī. q̄ soli sunt tres modi quibus p̄t varia ri ordinatioē trū terminorū. aut em̄ idē terminus dī p̄dicat aut bis subiectus. aut scilicet subiectus et semel p̄dicat. Quia aut subiectus vel p̄dicet in p̄ma vel secunda p̄pone. hoc solū facit diversitatē accentuā. et tō siue illō q̄ subiicit in una et p̄dicat in alia subiectus in p̄ma vel scilicet secunda. q̄ est dispositio p̄e figure. Ad confirmationē dī. q̄ ille syllō ē in p̄o si. sicut p̄t resolutā maior et p̄clo

Quoniam at diuersus

Iste est terci⁹ tractat⁹. in q̄ p̄bus determinat deformatiōe syllogismorū ex ambab⁹ pmissis de necārio. et ex una de necārio talia de inē. Et diuidit in quatuor capitula. In p̄mo determinat deformatiōe syllogismorū ex ambab⁹ de necārio. Et ponit duas p̄clones. Prima. q̄uis sit determinat⁹ de syllogismis de inē. tñ determinandū est de syllogismis de inē. Quia diuersum est inē et necārio inē et contingere inē. hoc ē p̄pō de simplici inherētia distinguunt a p̄pone de necārio et de inē. eo q̄ multa infūnt q̄ nō infūnt necārio. et multa (q̄ necārio infūnt necārio infūnt) s. p̄tingent infūnt. tō illi sunt diuersi q̄p vñā ē ex pmissis de inē. et alias ex pmissis de necārio inē. et ali⁹ de p̄tingenti inē. (Et ergo in necārijs) ponit sedaz p̄clusionē que ē. q̄ fere sūlē sebūt syllōt de necārio et syllōt de inē. Est em̄ infūnt eos alii qua sūlētudo et aliiq̄ dissūlētudo. Sūlētudo est. q̄ sicut ex ambab⁹ de inē se p̄clusio de inē. ita ex ambab⁹ de necārio se p̄clusio de necārio. s. est dissūlētudo in h̄. q̄ in syllōt de necārio huic q̄b est inē vel nō inē. i. copule affirmante vel negante adiacet ille mod⁹ necāriū nō at in illis de inē. Secio ē sile in h̄. q̄ in syllōt de necārio propō negativa eadem p̄tūtetur sicut in illis de inē et eadem mod⁹ in ipsis sumis dici de oī et dici de nullo. et eadem mod⁹ p̄ficiunt p̄ querētetur sicut ille de inē. s. est dissūlētudo. q̄ syllōt de necārio in q̄rto 2nd et in q̄nto 3rd non eadem mod⁹ p̄ficiunt sicut ille de inē. immo p̄ficiunt p̄ exponētē sumēdo scilicet exponētē particularis negativa de necārio locutus. et faciendo syllōt in eaē figura in q̄ erat p̄us inē redō. p̄ p̄clone exponētē p̄clonis p̄mi syllōt. et hec p̄ba

tio tñ p̄tute h̄s q̄ exponētē expositū idē sunt. (Accidit aut q̄m q̄) Istud ē 2nd caplū in q̄p̄hs de terminat deformatiōe syllogismorū ex una de necārio et alia de inē in p̄ma figura. Et por. it quatuor regulas. Prima. pmissis existib⁹ vñib⁹ maiore de necārio et minore de inē. securt p̄clusio de necārio in p̄ma figura. Et hanc declarat p̄ ex̄ in barbara et celaret. et de q̄ tales syllogismi regulant p̄ dicēt de omni vel dici de nullo. (Etenim nō vñalib⁹) Hic ponit secunda regula q̄ est. pmissis existib⁹ vñib⁹ si maior sit de inē.

Questiones

libri priorum

et minor de necessario. non sequitur conclusio de necessario. Probatur dupl. qd si sequetur conclusio de necessario tunc ex verbis sequetur falsum in prima et tercia figura. ut sic arguedo. omne aīal mouet. omnis hō necessario est aīal. qd omnis hō mouet. Sicut si capiat ista conclusio (que iteratur) p maiore et tercia figura. et minor p minore sic arguendo. omnis hō mouet. et omnis hō de necessitate est aīal. qd aīal de necessitate mouet. Pratqz qd si sequitur conclusio de necessario. tunc ex tali conclusione et minore qd est de necessario sequitur subalterna maioris esse de necessario. qd in multis est contingens. (In particularibus aut) Hic ponit tertiam regulam. que docet formare syllogismos particularibus dices. qd in syllogismis particularibus pme figure et maiore de necessario et minore de inesse. sequitur conclusio de necessario. Pratqz qd omnes tales syllogismi regulantur per dici de oī vel dici de nullo. (Si aut particularis) ponit quartam regulam dicens. qd in syllogismis particularibus pme figure si maior fuerit de necessario non sequitur conclusio de necessario. et qd ex verbis sequetur falsum. sicut pūs.

(In secula aut figura) In hoc capitulo determinat de formatione syllogismoꝝ ex una de necessario et alia de inesse in secunda figura. et ponit quatuor regulas. Prima est. in modis vlibꝫ pme figure si negativa sit de necessario. pcelo erit de necessario. sicut deducit in libro in celare et causam. ipso pficiendo et questione vltis negatiue de necessario. (Si aut predicativa) Hic ponit secundam regulam que est. in syllogismis vlibꝫ scde figure affirmativa ex istente de necessario. non sequitur conclusio de necessario. Probatur p̄hs triibꝫ rōnibꝫ. Prima est. oēs syllogismi scde fit reducunt ad primā figurā. sicut in prima figura qd affirmativa sit de necessario. et altera est negativa. non sequitur conclusio de necessario. qd nec in secunda. Secunda est. qd si sequitur conclusio de necessario. tunc et illa conclusio et affirmativa (qd ponit est de necessario) inferreter subalterna maioris esse de necessario. que ut in pluribus est contingens. Tercia est. qd ex verbis sequetur falsum sic arguedo. omnis hō de necessitate est aīal. nullū album ē aīal. qd nullū album ē aīal. de necessitate est hō. (Sicut aut) Hic ponit tertiam regulam que est. in syllogismis particularibus scde figure vltis negativa exire de necessario. sequitur conclusio de necessario. sicut deducit in libro. et pficiendo et conuersione vltis negatiue de necessario. (Rursum si) ponit quartam regulam. qd est. vltis affirmativa exire de inesse. et particularis exire de necessario. non sequitur conclusio de necessario. Et probatur p̄hs ex ambabus de terminis. qd quos probatur est in syllogismis vlibus. ut puta aīal hō album. (In postrema aut figura) In hoc quarto capitulo determinat p̄hs de syllogismis ex una de necessario et alia de inesse in tercia figura. Et ponit quatuor regulas. Prima. vtracqz exire affirmativa et vlti. si ue maior sit de necessario siue minor. sequitur conclusio de necessario. Probatur deducendo p̄ lras. et pficiendo et questione. (Si aut hec) ponit. Nam regulam que est. in syllogismis vlibꝫ negativa si negativa sit de necessario sequitur conclusio de necessario. Si vero affirmativa sit de necessario non sequitur conclusio de necessario. qd nec in syllogismis tercie si reducunt et questione ad syllogismos pme figure. Secunda est. qd ex illa pcelone de necessario. et affirmativa

tua (qd etiam ē de necessario) infertur subalterna negativa etiam esse de necessario. qd ut in pluribus est contingens. Tercia est. qd ex verbis sequetur falsum sic arguedo. nullus equus est bonus. oīs equus de necessitate est aīal. qd aīal de necessitate non est bonus. Sicut posset argui in istis terminis aīal vigilare et dormire. (Si aut hic quidem) ponit tertiam regulam que est. In syllogismis particularibus affirmatiuus vlti exire de necessario sequitur conclusio de necessario. Sicut si particularis sit de necessario non est conclusio esse de necessario. Prima est. pbat formando syllogismos ex libro. et pficiendo eos et conversionem. Secunda est. pbat duobus rōnibus Prima. in prima figura particularis exire de necessario. non sequitur conclusio de necessario. qd nec in tercia. Secunda est. qd ex verbis sequetur falsum sic arguedo. omne aīal vigilat. quoddam aīal de necessitate est bipes. ergo quoddam bipes de necessitate est vigilans. (Statim) ponit quartam regulam que est. in syllogismis particularibus negativa sit de necessario. non est conclusio esse de necessario. Prima est. pbat formando syllogismus ex libro. Secunda est. pbat. qd sunt dables termini in quibus ex vero sequitur falsum. sicut p̄t sic arguedo. qd vltis affirmativa est de necessario. quidam hō vigilat. non oīs hō de necessitate est aīal. qd quoddam aīal de necessitate non vigilat. Sicut qd particularis negativa est de necessario. ut nullū album vigilat. quoddam aīal de necessitate est aīal. qd secundam aīal de necessitate non vigilat. Et sicut qd particularis negativa est de necessario. ut quoddam aīal de necessitate non est bipes. omne aīal mouet. ergo aliud quod mouet de necessitate non est bipes. (Manifestum igit) Hic infert p̄hs tria correlaria ex predictis. Primum correlarium quod non fiat syllogismus de inesse ubi neutre pmissa fuerint de inesse. tunc sit syllogismus de necessario soli altera exire de necessario. Secundum correlarium. in omnibus syllogismis siue affirmativa siue negativa necesse est conclusio esse simile alicui pmissa. ita qd si conclusio sit de inesse. altera pmissa est de inesse. et si conclusio sit de necessario. oīs altera pmissa est de necessario. Tertium. non est conclusio est de necessario si nulla pmissa sit de necessario. nec p̄ sequitur conclusio de inesse. si nulla pmissa sit de inesse. Circa hunc textum

Primo. qd Aristo. docēs genere ratōs syllogismōꝝ ex ambabus de necessario. dt qd fere sicut se habent sicut ille de inesse. non enim oīo est sicut. sicut p̄t de quarto scde figura. et quanto tercio. illi enim non codē mō pficiuntur in illis de necessario sicut in illis de inesse. sicut postea parabit. Attende secundo. qd p̄hs non facit specialē mentionē in hoc tractatu de p̄pōnibꝫ de possibili et impossibili et qd tractādo de illis de necessario sufficient tractat de illis de impossibili. qd necessariū et impossibile p̄tē oponuntur. Prior autem eadē ē disciplina. Sicut tractādo de p̄pōnibꝫ de p̄tingēti sufficient tractat de illis de possibili et qd possibili et p̄tingēti ouertunt. Non autem defiat hoc de p̄pōnibꝫ modificatis his modis verū et falsum. qd de ipsi sicut ille est iudicium quo ad oīa sicut in illis de inesse. Et proposito modificata illis modis non sunt p̄pōne modales. Attende tertio. qd p̄hs solū dt illas p̄pōnes esse de necessario. in quibus ponit modū necessitatis affirmatus. et ideo non dicitur eadē mō esse syllogizandū ex illis in quibus iste modū necessariū negat. sicut ex illis de inesse. Attende

de quarto. q̄ p̄ h̄us non loquitur de syllogizatiōe modalium quo ad se totas. ita q̄ p̄ subiecto et p̄ dicato premissaz siue p̄ extremitatibz et medio sumant subiectū et p̄ dicatū totū p̄ponis modalis. s̄z loquitur de syllogizatiōe q̄ ad dēm. ita q̄ p̄ extremitatibz et medio sumant subiectū et p̄ dicatū dici. t̄ iō ad debite syllogizandū ex p̄ponibz de necārio oī obseruare regulas. q̄ reqruntur et ad debite syllogizandū ex p̄ponibz de inesse

expositorū. nam bñ sequit̄ in p̄ma figura. sorte esse hōz
minē est necārū. alioq̄ vez est sorte eē bosem. q̄ alioq̄
vez est nēcarū. Silt in sc̄da bñ sequit̄ quoddā vez
est sorte eē albū. quoddā ḡtingēs est sorte eē albū. q̄ qd
dat̄ ḡtingēs eē vez. Silt in tercia bñ sortē currere
est ḡtingēs. sorte currere ē possiblē. q̄ quoddā possiblē
le ē ḡtingēs. Tñ dato q̄ tales sylli p̄nt fieri ex moda
lib̄ 2polis q̄ ad totū dcm tñ et modis 2positis z
diuulis ecđē mō est syllogizādū q̄ ad subiectū dicti. si
cur ex illis dñ inēc. cū q̄libet talis ex p̄subiecti dicti
possit dici vñs p̄ticularis indifinita vel singularis

Querit Utrum ex ambab⁹ pmissis de necario in oī figura valeat syll⁹ g̃lum⁹. sicut ex illis de necario et etiā ex altera de necario et altera de necario sequat̃ cōclusio de necario Arguit p̃o q̃ nō. q̃z ne sequit̃. omne albi⁹ de necitate est coloratum. omne albi⁹ de necitate est subaltergo q̃dam sub necitate est colorata. Nec sequitur. omne hominē albi⁹ necē est esse albi⁹. omne hominē albi⁹ necē est esse hominē. q̃ quendam hominem necē est esse albi⁹. Nec sequitur. nullū hominē h̃e grammaticā ē ne esse. omne grammaticū esse hominem est necē. ergo nullū grammaticā h̃e grammaticā est necē. p̃clusione em̃ illoꝝ syllogismoz sunt falle. p̃missis ex̃tib⁹ veris. et tñ si p̃cluzes p̃missis ponerent̃ de necē. q̃ne eēt̃ bone. ergo nō est eōde mō syllogizandū ex illis de necario. si tñ ex ambab⁹ de necē Lōfirmat. q̃ si eēt̃ eōde mō syllogizandū ex ambab⁹ de necario et ambab⁹ de necē. segrerut q̃ oīs syllogismi de necario deberēt̃ eōde mō p̃bri. sicut ille de necē. h̃z h̃ est falsum de q̃to secūde. et q̃to tercīe. sicut p̃z p̃ phm̃ in ext̃u. Seq̃retur etiā q̃ aliqui illud (q̃d p̃dicat̃ in vna p̃missaz) subijceret in alia h̃z h̃ est falsum. q̃ mod⁹ in modalib⁹ sp̃ p̃dicat̃ q̃. z. Sed sic. non sequitur. oīs h̃o de necitate et aīal. omne grammaticū est h̃o. ergo q̃ grāmaticū de necitate est aīal. Nec sequitur. oīs grammaticā de necitate est grammaticā. oīs grammaticā est h̃o. ergo aliquis h̃o de necitate est grammaticā. q̃ ex maiore de necario. et minore de necē nō sequit̃ p̃clusio de necario Lōfirmat. q̃ p̃clusio sp̃ d̃z esse s̃lis debiliōr̃ p̃i sue caule. sicut q̃libet aliis effect̃ duar̃ causaz p̃tialū. et tō si vna p̃missaz sit p̃icularis p̃clusio erit p̃icularis. et si vna ēnegativa p̃clusio ē negativa. cum q̃ p̃p̃o de incẽ esse sit debiliōr̃ p̃tialis q̃ p̃p̃o de necario. oī si vna p̃missaz sit de necē. q̃ etiā cōclusio Tercio sic. nō sequitur. nullū h̃o de necitate est. omne currēs est alius. q̃ nullū currēs de necitate est h̃o. q̃ p̃clusio p̃esse fala p̃missis ex̃tib⁹ veris. q̃ ex altera de necario et altera de necē. nō sequit̃ p̃clusio de necario Quarto sic. aut illa de necē deb̃t̃ esse de necē simp̃l̃t̃ aut de necē vt nūc. Nō p̃p̃o. q̃ cū illa de necē simp̃l̃t̃ equaleat vni de necario. nō eēt̃ alius mod⁹ syllogizādi ex ambab⁹ de necario. q̃ ex vna de necario et alia de necē. Si scdm̃ tñ cum p̃p̃o de necē vt nūc sit simp̃l̃t̃ p̃tingens. et si altera p̃missaz sit p̃tingens. oī p̃clusio esse de p̃tingenti. Sequitur q̃ q̃ non sequit̃ p̃clusio de necario In oppositorum arguit autoritate p̃hi in ext̃u Pro solutione questionis soluēde sunt quatuor q̃stiones.

ponit dicti vni p̄ticularis, invenimus ut singulariter
Attende 2º. q̄ oēs p̄binatōes (q̄ sunt inutiles ad p̄clu-
dendū p̄clusionē de inē) sunt etiā inutiles ad p̄cludē-
dū p̄clusionē de nēcārio ex ambab⁹ de nēcārio ⁊ altera
de inē Attende tertio. q̄ ad debite syllogizādū ex p̄
pōnib⁹ de nēcārio, vel ex vna de nēcārio ⁊ altera de in-
ē. nuncq̄ dicit mod⁹ negari. Et iō negotio ponēda est p̄
modū. Quid si arguā ex vna de nēcārio ⁊ alia de inē vi-
dendū ē q̄ illa de inē sit de inē simplē. t̄ nō sit de inē
vt nunc. Enī illa p̄pō dicit de inē simplē. in q̄ p̄dicatū
imobilr⁹ sp̄ vñ nuncq̄ p̄uenit subiecto. ⁊ iō quelib⁹ ta-
lis ē in materia naturali vñ remota. Sed p̄pō de inē vt
nūc est illa in q̄ p̄dicatū p̄uenit subiecto aliquā ⁊ aliquā
non coenit subiecto. Et q̄libet talis p̄positio ē in ma-
teria p̄tingit. Et rōbiū est, quia maior extremitas
p̄cludit p̄uenire minori et sp̄ eo mō sc̄z q̄ p̄ueniebat me-
dio. q̄ etiā debet subsumi illud cui mediū insit sp̄ ⁊ nō vt
nūc. Attende q̄rto. q̄ ex ortā ē difficultas. vtrū p̄nia q̄
ar⁹ ex maiore de nēcārio ⁊ minore de inē sit formalis.
Videt̄ enim q̄ nō. q̄ nō t̄z in oī materia. eo q̄ non t̄z in
p̄pō de inē vt nūc. S̄ p̄nia formalē d̄z tenere in oī ma-
teria q̄ vt de p̄metato. p̄ phisicō. sermo p̄ se p̄clu-
dēs. p̄cludit in oī materia. Ad h̄ r̄ndent aliq̄ susti-
nēdo q̄ sit p̄nia formalē. q̄ oīs forma req̄rit materiā si-
bi. p̄nia ⁊ libi p̄petente. eo q̄ act⁹ actiūo p̄ sit in patiente
et disposito. Et iō oīs syll⁹ q̄ t̄z grā forme libi aliquā
materiā. q̄ p̄ se p̄petit illi for. Sic q̄ cū dī. q̄ p̄nia
formalē d̄z tenere in oī materia. h̄ intelligendū ē de ma-
teria p̄peteti tali forme. S̄ p̄pō vt nūc nō est materia
p̄uenies syll⁹ q̄ est ex maiore de nēcārio ⁊ minori de in-
ē vt nūc. Major enim in talib⁹ syllogismis ē regulatia
minoris. et iō nō est sumēda minor sub tali maiore nisi
eui⁹ termi⁹ h̄nt essentialē h̄titudinē ad leinūcē. Et hec
r̄sūo videt multū p̄babiliſ. q̄libet p̄nia syllogistica
sit formalē de q̄ tñ dubiū est. Sicut etiā p̄t̄z in syllogis-
mis expositoris. Et iō alit posset r̄nderi. q̄ p̄nia capiſ
dupl̄r. Uno generalē p̄ q̄libet p̄nia. in q̄grā vñtonis
termi⁹ p̄ ex ante nēcārio se p̄n̄s. ita q̄ ante exēte vero
nūc⁹ p̄t̄z ex fili⁹. tñt̄o posset dici p̄nia formalis.
Alio⁹ ca⁹ p̄ illa p̄nia in q̄ insilī forma arguēdi nūc⁹
p̄t̄ dari instātia. Quid at regrat ad simile formā p̄t̄
dēci est. et illo⁹ talis p̄nia nō est formalis. q̄ potest da-
ri instantia in p̄pone vt nunc.

Dic primo ad q̄stionē. Q̄ in q̄libet
mō triū figuraꝝ ex altera
nccario q̄cunq; sit illa
et altera de inēe siue simpliꝝ siue vt nūc. sc̄ p̄clo de inēe
ptz. q̄ cū nccariū copulariue apliet ad dē t̄ps. sc̄ q̄ q̄
libet p̄pō de nccariū inferre suā p̄iacēntē. Lū ḡ q̄d
se ad p̄nī sequor ad aīs. ptz q̄ sicut in q̄libet mō triū
figuraꝝ ad ambas p̄missas de inēe. p̄clo de inēe ita
ad vñā de inēe et ad alterā de nccario se. p̄clo de inēe.

Questiones libri priorum

Dic secundo. q̄ maiore de necārio et minore de inē
simplr. semp sequitur p̄clusio de necārio. Et iō in scdā
figura et in tercia si illa sit de necārio q̄ potest fieri ma
ior in p̄ma figura. et altera si de inē simplr. semp fit
p̄clusio de necārio. Et ex hoc sequitur q̄ in secunda figu
ra v̄l negativa exīte de necārio. sequitur p̄clusio de ne
cessario. In tercia s̄o in affirmatiū v̄l affirmatiua
et in negatiū v̄l negativa. Dic tertio. q̄ in baro
co et in bocardo nō valer syllogism⁹ ex altera de necā
rio et altera de inē p̄ter cām dictā. Q̄ ex h̄ p̄t q̄ in
prima figura sunt quatuor p̄binationes viles ad p̄clu
dendū p̄clusiōne de necārio. in secunda tres t̄m. in ter
cia sex. eo q̄ in dāapti sunt due. Operet aut̄ canere.
ne arguat a sensu diuisu ad p̄positū aut̄ ecōtra. Dic
quarto. q̄ ex ambob̄ de necārio. et ex altera de necessa
rio et altera de inesse est bona p̄na. diūmodo debite ar
guatur. sicut p̄t ex dictis.

Questio Secunda. v̄trū baroco et bocar
do sint aliter pficiēdi in illis de
necārio et in illis de inē. Pro
cui⁹ solutiōe Attende p̄mo. q̄ quelb̄ pticularis de
necārio equalet sue v̄l. q̄ in necāriis pticularis et v̄lis
equalet. vt ista. quendā lapidē nō esse hoīem est ne
cessē. equalet huic. nihil q̄d est lapis esse hoīem est ne
cessē. ideo in syllagismo vna p̄t in dñtrā sumi. p̄ alia
Attende scdā. q̄ licet d̄ ph̄s p̄dicti modi non s̄līr p̄
ficiūt illi de inē. q̄ si isti modi reducerent per i
possibile duo incouenientia sequerent. Primi incoue
niens. q̄ iste syllogism⁹ p̄fectus nō esset ex puris necā
riis. sed ex vna de necārio et alia de p̄tingenti. cum er
go ph̄s hic int̄dā ostēdere q̄liter formen syllogismi
de necāriis. nō potuit hoc oñdere in quibus vna d̄ de cō
tingenti. Secundi incoueniens. q̄ Aresto. in tali argu
mentaciōe peteret p̄ncipū. eo q̄ nondū pbaut quo sit
arguendū ex altera de necārio et altera de p̄tingenti. Et
ideo ē dōm ad questionē. q̄ p̄dicti syllogismi sunt ali
ter pficiendi in p̄ponib⁹ de necārio q̄d in illis de inesse.
eo q̄ debent pfici p̄ exponentē. Elī pficere p̄ exponentē
nō est pficere p̄ syllogismū expitorū. sed est loco ptis
cularis negativa de necārio ponere suā exponentē. que
est v̄l. et sic in tali p̄fectione sunt tres p̄cessus. Prim⁹
est a p̄missis vñ syllogismi ad p̄missas alten⁹ syllo
gismi. in q̄ loco pticularis negativa de necārio ponit
exponens eius q̄ est v̄l negativa. Scdā est a talib⁹ p̄
missis ad exponentē prime p̄clusionis. q̄ etiā est v̄l
negativa. Terci⁹ est a p̄missis syllogismi pficiendi ad
suā p̄clusionē. Verbi grā. iste syllogism⁹ est in baroco
omnē hoīem esse aīal est necesse. quendā lapidē nō eī
aīal est necesse. q̄ quendā lapidē nō esse hominē est necē.
et iste est terti⁹ p̄cessus. Pro p̄mo aut̄ p̄cessu sumātur
ille p̄missa. et in illis inferant̄ duae aliae. q̄ p̄na sit vna
de illis p̄missis. et secunda sit exponens secude. vt omnē
hominē esse aīal est necesse. quendā lapidē nō esse aīal
est necesse. q̄ omnē hominē esse aīal est necesse. et nihil
q̄d est lapis esse aīal est necē. Et v̄tra. p̄ scdā p̄cessu
sumānt ille p̄missa. et ex eis inferat̄ ista p̄clusio. nihil
q̄d est lapis esse hominē est necesse. q̄ est exponens con
clusionis de baroco.

Questio Tertia. v̄trū v̄trā vel altera
existēte de possibili p̄t esse bon⁹
syllogism⁹ sic arguedo. possibi
le est omne b̄ esse a. possibile ē omne b̄ esse c. q̄ possibi

le est omne c̄ esse. Pro cui⁹ solutione aduerte fm
Aresto. primo methedor. q̄ mos est ph̄ sub paucis
multa p̄p̄bendere. iō Aresto. nō curauit tradere artē
syllogizandi ex illis de possibili. eo q̄ in ipsis codē mō
habet dici de omni sicut in illis de p̄tingenti ad v̄trū
liber. et in illis de necārio. nam p̄tingens sicut p̄s pa
tuit duas h̄ significatiōes. quo dā em̄ ē p̄tingens ad
v̄trū liber. et quod dā est p̄tingens p̄ possibili. et fm̄ hoc
sumis diuersus modus arguēdi ex illis

ad questionē. Q̄ altera
Dic primo vel v̄trā exīte de possi
bili p̄t esse bon⁹ syllogis
mus. nā bene sequitur. possibile come b̄ esse a. possibi
le est oē c̄ esse b. q̄ possibile est oē c̄ esse a. Patet q̄ ex
opposito p̄clusionis cū maiore infertur op̄positū mio
ris. Dic secundo. q̄ attēndendo qualitatē et quantitatē in p̄ponib⁹ modalib⁹ ex p̄t totius p̄ponis codē mō
syllogizandū est sicut ex p̄ponib⁹ de inē in qualib⁹ fi
gura. Patet q̄ nō est dare instantiā. Dic tertio. q̄
in p̄ponib⁹ modalib⁹ in sensu p̄posito attēndendo q̄li
tatem et quantitatē ex p̄t dicti. nō valer p̄na ex duab⁹
de possibili. ad inferendū vñia de possibili. eo q̄ multe
tales p̄pones p̄nt esse incōpossibilēs. vt sic arguedo. oē
currēt esse hominē est possibile. omnē alīm̄ esse cur
rentē est possibile. q̄ omnē hominē esse alīm̄ est possi
bile. nā p̄clusio est falsa et p̄missa sunt vere. Dic q̄r
to. q̄ ex duab⁹ de possibili nō s̄līr valer p̄na ad vñia de
possibili in sensu diuisu. Patet q̄ nō sequit̄. oīs deus
possibilis est creans. et possibile est nullā essentiā diuinā
nā creare. q̄ possibile est nullā essentiā diuinā esse deū
Nam p̄missa sunt vere et p̄clusio falsa. Vñ diligēter
est caudēdi in illis modis. ne mutet sensus p̄posit⁹
in sensum diuisum. vel ecōtra. q̄ tunc nō valebit p̄na
S̄z omittetur fallacia p̄ponis et diuisiōis

Quarta. v̄trū hec p̄p̄ sit vera.
Questio Omnis hō de necitate est aīal. se
cut dicit Aresto. in textu. Re
spondet aliqui supponētes q̄ p̄p̄ dicis tripli necāria.
Uno⁹ simplr. sicut ds est. Bilio⁹ ex p̄ditione. sicut si
hō est. hō est aīal. vel si tonitrū est. tonitrū est son⁹
factus in nubib⁹. Tercio⁹ sp̄aliter. sicut q̄n hō est hō
est. Tunc dicit. q̄ ista p̄p̄ nō est necāria simplr. h̄ lo
lum ex p̄ditione. P̄t q̄ subiectū eius p̄t p̄ nullo sup
ponere. eo q̄ deus posset oēs homines et oīa aīalia de
struere. q̄ potest esse falsa. et p̄na nō est necāria. Silt
p̄t sit. ex ista sequit̄ falsum. q̄ ipsa est falsa. nam sequi
tur omnis hō de necitate est aīal. sortes est hō. ergo sort
es de necitate est aīal. p̄clusio ē falsa. nā sortes nō est
de necitate. q̄ non est de necitate aīal. Hec opinio est
p̄tra Aresto. q̄ dicit in isto caplo oēs tales p̄pones esse
veras. et p̄tra articulū parisiensem. q̄ dicit. q̄ dicere q̄
hec p̄p̄ hō est aīal nō est necāria est error. Ideo dōz
est aliter. q̄ hec p̄p̄ est vera omnis hō de necitate est
aīal. et s̄līr hec sortes de necitate est aīal. sicut sortes sit
sicut p̄t in p̄mo posterio p̄. S̄z q̄libet talis est p̄ se. cum
in ea p̄dicitur p̄s diffiniōis de diffinito. q̄ ē necāria
Et si forte dicas. q̄ est necāria p̄ditionalit̄ vel tpa
liter. Cōtra. q̄ isto mō quelibet p̄p̄ p̄tingens est ne
cessaria. nā hec ē necāria sp̄aliter. omnis hō currit q̄n
currit. et hec p̄ditionalit̄. si hō est homo ē. et m̄ nullus
ph̄s diceret istam esse necāriam. hō currit vel hō est.

Nec p̄ expōni textus Aristotelis de necessitate p̄dicit
nata, nec articul⁹ parisienſis, niſi dicendo q̄ necārio
aliter ſonabat in grec⁹ q̄ in latīno. Et q̄ Aristote, gre-
cus fuit, id eſt tales p̄pones p̄cēſſit q̄ in nullus latīn⁹
p̄cederet. Hec enī fuga derisoria eſt, q̄ articul⁹ pari-
ſienſis apud grecos non fuit p̄pōlit⁹, sed doctissimos
latīnos. Nec valēt fuga qua dī ad Aristotelē q̄ exem-
pl⁹ non regrīſt veritas, q̄ in p̄mo posterio ⁊ Aristote-
dicte oēs tales eſſe necārias q̄ sunt p̄ le p̄mo vel scđo

Ad rōnes ante oppositū. Ad pmuz
spat solutio. Nā sicut p
misses sunt simul falle ita z
clusio. Ad affirmatōem d^r cedendo q illi sibi p
cedēmō pbari sicut illi de inesse pbus nō pbari il
lo mō ppter cām assignatā. Ad scdām pnam p^r solu
tio. Ad scdām et ad tertīa p^r solutio. q xpō de inēc
in illis instatīs nō est de inesse vt nūc. Ad qrtuz d^r
cedendo q xpō de inesse d^r esse de inesse simplr. er ne
gando pnam. Icz q nō sit ali⁹ mod⁹ sillogiādi exami
bab de necārio. z ex vna de necārio z alia de inēc. q
uis em⁹ de inesse simplr aliquando sit necāria. non
est tamen de necessario.

De cōtingenti autē
Iste est q̄ritus tractat⁹ in quo p̄hs docet formare
syllos ex ambabus de cōtingenti ⁊ ex vna de inesse ⁊ altera de
necessario. Q̄c dividit in decē capta. In p̄mo diffinit cō
tingens, et ostendit quorū modis dī, et docet puertere p̄
positōes de cōtingenti. Dicit ḡ p̄mo q̄ dicēdū est de cō
tingenti q̄n. Ies quo ad figurā. q̄n quo ad modū. et
q̄ p̄. i. p̄ quas p̄ponēs sit sylls p̄clūdes cōlusionē de
cōtingenti. Est autē cōtingens q̄nō exīte necāriō posito
autē vēl nō cēnib⁹ ē p̄pter hoc impossibile. Probat
istā diffinitōem supponendo q̄ cōtingens ē quocē fcat
cōtingens necāriū ⁊ nō necāriū. Nōc supposito p̄bat
q̄ nō cōtingit ē. nō possibile esse. impossibile ē. et
necē nō ē. vel lunt eadē vel seuūcē sequuntur. q̄ sua
opposita. Ies cōtingens ē. possibile ē. nō impossibile ē.
et nō necē nō ē. et repellent. ⁊ q̄ p̄is cōtingens nō ē im
possibile nec necāriū. Uel cōtingens dī tā de necāriō
q̄ nō necāriō. Primā p̄nat. p̄bat. q̄ de quolibz ē affi
rmatio vel negatio vera. (Accidit autē oēs) Dic
p̄hs docet puertere p̄ponēs de cōtingenti. dicens. q̄ oēs
p̄ponēs de cōtingenti differēt soli penes affirmationē
⁊ negationē querunt sibi inūcē. Hanc p̄lusionē pro
bar duplī. Primo inductiue inducendo. Ies in vīb⁹
p̄icularib⁹ ⁊ cōndictiuitatis. Tū hec p̄pō cōtingit ē. con
uerit isti cōtingit nō ē. et hec cōtingit oī inesse. querit
ur isti. cōtingit nulli inesse. et hec cōtingit aliqui inesse.
Istī puerit. cōtingit aliqui nō inesse. ⁊ redē mō in alijs
Sed p̄bat rōne sic. q̄d cōtingit ē nō ē nec ē. ⁊ plu
plendit ē. q̄d cōtingit ē. etiā nō ē. nō impossible ē. Illō
autē q̄d nō ē necāriū ⁊ nōcē impossibile. ē possibile nō
ē. Et ideo si b̄ cōtingit ē. etiā b̄ cōtingit nō ē. et
si om̄e b̄ cōtingit ē. a. om̄e b̄. cōtingit nō ē. a. Et si
milit ē in p̄icularib⁹. (Sicut autē hmōi) Hic arēs
teles remouer quoddā dubiū quo aliq̄s possit crede
re q̄ p̄ponēs negatiue de dicto essent simpt̄ negatiue
et ex q̄ p̄is dixit q̄ p̄ponēs q̄ opposiūt̄ penes affirmatiō
nē ⁊ negationē dīci querunt. Q̄c dicit q̄ hmōi. p̄

positioē sunt affirmatiue. eo q̄ ptingēs sit̄ sebz in p̄
positioibz de ptingenti. sicut eē in illis de inesse. sicut p̄
us dicū est. (His aut̄ definitioē) In hac tercia
pre p̄bs ponit vna diuisione ptingentis dicens. q̄ ptingēs
dī: duobz modis. hoc est duo sunt spēs ptingentis.
Supple nō necārū. q̄ quo ddā est cōtingēs natūm
est qd̄ plerūq̄ sit. qn̄q̄ tñ deficit. ideo nō est necārū
vt hominē canescere. augere vel minui. Nā hōiem ca-
nescere nō est necārū. eo q̄ nō sp̄ inest hōi. sed cū iest
hōi inest sibi aut ex necessitate. aut vt in pluribz. Aliud
est ptingēs infinitū. qd̄ sit cī z nō sit possibile est cī
supple indifferenti. i. indifferentē p̄ esse vel nō eē. ve hōi
minē ambulare. vel fieri terra motū. Et generalis om̄e
qd̄ sit a casu est ptingēs infinitū. q̄ nō magis natū ē
elle qd̄ ecōuerso. Convenit aut̄ ista duo ptingentia in
hoc q̄ vtrūq̄ puerit in oppositam cōlitatē. Sed dispe-
rit primo. q̄ p̄pō de ptingenti nato. Et iā non fuit orōnes neq̄
plideratoēs de ptingenti infinito. Qūis possit fieri sūl
logism⁹? (Qūi aut̄ ptingere) In hac ultima parte
dat duas acceptioēs p̄pōne de ptingenti. dices q̄ p̄pōtio
de ptingenti p̄t exponi duplī. q̄ aut sc̄at p̄dicatuē
inesse ptingent illi cui ptingit siue cui p̄t inesse subiectū.
ve hec p̄pō b̄ cōtingit eē a. c̄spollet huic disiunctioē
qd̄ et b. ptingit esse a. Probat q̄ hec b̄ possibile est elle
a. b̄ istas duas acceptioēs. sed nihil differt dicere. b̄
ptingit esse a. z b̄ possibile est eē a. ḡ r̄c (Qūi a corū
git) In hoc sedo caplo definitioē de formatioē syllōz
ex ambabz de contingēti in p̄ma figura. z ponit qn̄q̄
regulas. Prima in p̄mo et sedo modis p̄me figure fit
syll⁹ pfect⁹ et ambabz de ptingēti cōcludēs cōlusionē
de ptingēti. Exemplificat in litteris. Et probat p̄mū per
dici de om̄ibz in p̄mo p̄t dico de nullo. Sc̄da regula est
maiore v̄li affirmatiua z minori v̄li negatiua. vel am-
babz existētibz v̄li negatiuēs. nō fit p̄ sumptas. p̄pōes
syll⁹ pfectus. sed fit syll⁹ impfect⁹. q̄ pfect⁹ puerit
do minorē in oppositā qualitatē. Tertia regula est. in
oibz modis p̄icularibz p̄me figure de ptingenti fit sy-
logism⁹ pfect⁹ ad cōcludendū cōlusionē de ptingēti.
Probat h̄ oē dō sicut p̄us Quarta regula est. si ma-
ior sit v̄lis z minor p̄icularis negatiua nō fit syll⁹ per
fectus p̄ sumptas p̄pōes. sed fit syll⁹ impfectus. q̄ pfect⁹
conuertendo minorē in oppositā cōlitatē. Quinta
regula est. ex ambabus de ptingenti et maiore p̄iculari.
siue ambe sint affirmatiua. siue vna affirmatiua et
altera negatiua. siue ambe p̄iculares. siue vna p̄icu-
laris z altera v̄lis nō fit syll⁹. Probat h̄ tribz rōnibus.
Prima est. malore exēte p̄iculari ptingit mediū trans-
cendere maiore extremitatē. ideo si sumas sub medio
illud suppositum in quo medium transcendit maioren-
tunc maior extremitas non p̄dicabatur detali sup-
posito mediū. sicut declarat in litteris. Et posset ostend-
i in terminis significatiuis sic. quodā albi contin-
get esse lapidem. om̄e aīal contingit esse albū. ergo qd̄
dam aīal contingit esse lapidem. Sc̄da r̄o. q̄ in talibz
disponē sunt dabilēs termini in qbus maiore extremitas
inest om̄i supposito minoris de necitate. sicut iste
animal-albū. homo. et termini in qbus nulli inest eg-

Questiones

libri priorum

ex necessitate. ut animal album vestis. Ex istis excludit terciā rōnem. que ē omnis syll's vel est de inesse. aut de necārio. vel de contingenti. sed maiore particulari non sit syllus de inesse. nec etiam de contingenti aut ex necārio quia dictum est q̄ in tali dispōne sunt dables termini in quibus omni & termini in quibz nulli. (Manife stū est autē) Hic aresto. epilogando infert vna regula generale ad formandū syllos ex ambabus de contingenti in hac figura. que est hec. q̄ maiore exire particulari ex puris de contingenti in pma figura. siue ambe sint affirmativa siue negative. siue vna affirmativa & alia negativa semper sit bonus syllus. Si tñ maior sit affirmativa sit syllus pfectus. si pō negativa. sit impfectus. (Opinione aūt) Finaliter remouet Aresto. vnu dubiu dicēs q̄ in pfectis syllis debet accipi contingens. p contingenti nō necārio sicut pūs dicit. qd scilicet p esse & non esse.

(Si autē hec) Istud est terciū capl'm in quo phus determinat de formatō syllorū ex vna de contingenti. et altera de inesse in pma figura. ponendo aliquas regulas Quaz prima est. maiore vli de contingenti & minore de inesse sit bonus syllus excludens pclusionem de contingenti nō necārio. Scda est. maiore de inesse & minore de contingenti sit bon' syllus impfectus excludens pclusionē de contingenti pro possibili. (Primū autē) Ponit Aresto. duo documenta ad pfectū hīmōi syllologismos. et dicit pmo q̄ probant q̄ impossibile sumēdo alias duas pponēs. Est ergo pñū documentū. cu iustiber bone pñē. si aūs est possibile. etiaz pñū est possibile. Probat q̄ si nō. tunc detur opositū. scz pñū est possibile. & pñū impossibile. tū a poterit esse nō exsistente b. Nam cū si possibile p̄ fieri. ergo etiā potest eē. eo q̄ id (qđ sit qñ factū est) est. sed b non p̄ fieri. ergo nec a. (Amplius cū est) Aresto. remouet quādāz cauillatōem. qz ex hoc qđ dictū est q̄ ad a seqtur b. et q̄ si a est possibile. etiam b est possibile. posset alijs credere q̄ p̄ a phus intelligar vna solam pponē q̄ debet at esse aūs. ideo dicit q̄ non. q̄ ex uno nihil sequit. scz p̄ debent esse ad min' due pponēs. & ideo p̄ a non intelligi vna. sed intelligi vnu aūs cōtinens duas pponēs. reputa istas duas. om̄b est e. om̄e est b. & p̄ b intelligi vna. scz hec. om̄e cē. Si ergo ille due pmissae sint possibilis. pclusionē erit possibilis. & si sumē necārio. pclusionē erit necāria. (Hoc autē ostento) Hac secundū documentū. qđ est qñuis ex ante falso non tñ impossibile bene sequat fallū. nō tñ sequit impossibile. Probat q̄ si aūs non sit impossibile. tū erit possibile. et si aūs sit possibile. tū etiā pñū est possibile. vt ostendit est. ergo cū idem non sit sumē possibile et impossibile. scz tur q̄ si antecedens sit possibile. consequens etiam erit possibile. (Determinatiū autē) Hic probat phus & pfectū syllos p̄ dicēs. scz ex maiore de inesse et minore de contingenti. et pmo syllum factum in barbara. probat duplicitē. primo sic. q̄ ex oposito pclusionē cū minore posita inesse sequit p̄ opositū aliorū in tercia figura. q̄ siat iste syllus in materia. om̄b est a. om̄e & contingit esse b. ergo om̄e contingit esse a. opositū cōclusionē est. non contingit om̄e & esse a. que equipollat huic. necē est quoddā b. non est a. que est p̄ tradictoria maioris & ī possibilis respectu eiusdem. Istud autē impossibile nō

sequit ex positione minoris inesse. q̄ erat possibilis. ex pma pñā fuit bona. Scda probat per primas figurā q̄ bene sequit om̄e b est a. om̄e c est b. & hec est minor posita inesse. q̄ om̄e c est a. opositū autē pclusionē de contingenti. scz necē est quoddā c nō esse a. nō p̄ stare euz hac pclusionē. ergo pñā (qua arguebat minore negativa) erat bona. Sed celarent p̄bar p̄terciū modum tercie figure. q̄ ex oposito pclusionē cū minore posita inesse sequit p̄ tradictoria maioris. que est impossibilis posita ipsa maiore. q̄ bene sequit necē est quod dā & esse a. om̄e c est b. & quoddā b est a. Oportz autē) Hic aresto. ponit duas p̄ditōes rechitas ad hoc vt debite arguat. Prima est q̄ maior non sit de inesse vt nūc sed de inesse simpli. quia si est de inesse vt nūc essent dables termini in q̄b om̄i. vt mouens animalē. et in q̄bus nulli. vt mouens hō equis. Scda q̄ cōclusio accipiat nō de contingenti nō necārio. sed de contingenti pro possibili. Probat duplī. q̄ p̄ oposito hūtus pclusionis de contingenti. nullū c̄tingit esse a. sumpta est hec. necē est quoddā c̄ esse a. sed hec nō est et contra dictoria illius pclusionis si est de contingenti non necessari. & nō de contingenti p̄ possibili. Scdo p̄bar per terminos significatiuos. sic arguēdo. nullū intelligē est coruus. omnē hominē contingit esse intelligentem. ergo oēm hominem contingit nō esse coruū. nō sequit cōclusio de contingenti nō necārio. sed de contingenti necessario. vt p̄ sit arcuendo. nullū sciens mouet. omnē hominē contingit esse scientē. q̄ omnē homines contingit nō moueri. cu ergo nō semper sequit pclusionē de contingenti necārio. nec semper de contingenti nō necārio. optz & sumat cōclusio de contingenti p̄ possibili. (Sed nec necārium) Ponit terciā regulā q̄ est. maiore vli affirmativa vel necāria de inesse & minore vli negativa de contingenti non sit bonus syllus pfectus ad inferendā pclusionē de contingenti. sed est syllus impfectus q̄ debet p̄fici per querisionem minoris in opositā qualitatē. vt deducit in litteris. & postea iterum p̄fici sicut prius. (Si autē nō inesse) Ponit quartā regulā. que est minore vli negativa de inesse. siue maior sit affirmativa siue negativa nō sit bonus syllus. q̄ ibi sunt dables termini in q̄b om̄i. vt aīal albū nīt. et in quibz nulli. vt album aīal pīr. Expeditus excludit. q̄ in modis vli bus p̄ me figure maiore de inesse & minore de contingenti semper sit bonus syllus. (Si autē hec) Ponit quintā regulā. que est maiore vli siue affirmativa siue negativa nō sit bonus syllus. q̄ p̄ probari sicut de vli. (Qñ autē vli) Ponit autē sextā regulā. que est maiore vli siue affirmativa siue negativa de inesse & minore particuliari de contingenti siue affirmativa siue negativa sit syllus impfectus. & p̄ codem modo p̄fici. sicut syllogismi vles q̄ sit ex minore de contingenti. (Qñ autē) Ponit septimā regulā. q̄ est. si minor sit particulari negativa de inesse. nō valit syllus. q̄ sunt dables termini in q̄b om̄i et in q̄b nulli. & p̄ p̄fici q̄ indistinctū. (Si autē vli) Ponit octauā regulā. q̄ est maiore particulari ant ambabz particularibz quo cūq̄ nō disponantur. nūc̄ valit syllus. q̄ semp̄ sunt dables termini in q̄b om̄i. vt aīal albū hō. & in q̄b nulli. vt aīal albū tunica. Ex hoc caplo p̄t elici q̄ maiore nō existente particulari. & minore nō existente negativa de inesse sp̄ sit bon' sylls in pma figura ex altera de inesse. & altera de contingenti

verū est si maior sit de contingentē et minor de inesse se quis inclusio de contingētī nō necārio. si vero ecōtra se quis inclusio de contingētī p. possibilē.

(Quā aut hoc) In hoc q̄to caplo determinat phs de formatōe syllōz ex vna de necārio et altera de p̄tinētī in p̄ma figura. Et breuiter ponit aliq̄s reglas grum p̄ma et ex altera de contingētī et altera de necārio sit syllus pfectus. si minor sit de necārio. Et q̄r aliq̄s poset q̄rre q̄ inclusio sequit. ideo ponendo sedam regulam dicit. In syllis affirmatiis ex altera de p̄tinētī et altera de necārio. q̄ sequitur inclusio de contingētī et nūc̄s de inesse. In negatiis aut s̄lī sequit inclusio de contingētī. et nō de inesse. si p̄pō affirmatiua fuit de contingētī. si aut sit negatiua. sequit inclusio de contingētī et nūc̄s de inesse. Q̄ subdit phs q̄ in ista mixtione codē mō d̄z capi p̄tingēs in inclusione sicut in p̄cedentibz. q̄ in inclusione modo pfecto p̄d̄ capi pro contingētī nō necārio. et modo p̄ imperfecto. p̄ p̄tingētī italo sive possibilē. (Eius aut) ponit tercia regulā q̄ est. nūc̄s ex altera de contingētī et altera de necārio sequit inclusio de necārio nō inesse. Aliud em̄ est non ex necessitate inesse. et ex necessitate nō inesse. (Quā igit̄ in v̄libz) In hac sedā parte docet formatōem syllōz tas̄lium et ponit q̄nq̄ regulas. Prima ē in p̄mo p̄me māiore de necārio et minore de contingētī sit syllus imperfectus inclusio de necārio et minor de contingētī. Tercia ē māiore de necārio et minore de contingētī. sequit inclusio de inesse et de contingētī. p̄ possibilē. et debet probari capiendo p̄tradictoriū inclusione p̄ minore. et māiore. et māiore. ad inferendum p̄tradictoriū minoris. Quarta est. māiore de contingētī. et minore de necārio sequit inclusio de contingētī nō necārio. et nō de inesse codē mō. Probat p̄mo. māior est de p̄tinētī. q̄ etiā inclusio debet ē de contingētī. Sed quia si ponat inclusio sequi de inesse. tunc ex p̄tradictoriū conclusionis cū altera p̄missaz nō infert repugnās alterius p̄miss. quia oppositū p̄ntis est q̄dāz cest a. q̄d si fūgā cū māiore. q̄ est. contingit nullum b ē a. p̄iugatio sit inutilis in secunda figura. q̄ illa māior nō p̄tuerit. Si p̄o iūgatur cū minore. nihil sequit. vt aliq̄d b ē a. q̄d nō repugnat māiori. Quinta regula est. Ambabus v̄libz minore existēt negatiua de contingētī sit syllologism⁹ imperfect⁹. q̄ p̄ficiit querēndo illa māiorē in oppositam q̄litatē. Si p̄o minor sit negatiua et nō de contingētī nulla sequit inclusio. quia s̄t dabis termini ī q̄bō oī. vt albiū aīal mīx. et in q̄bō nulli. vt albiū aīal p̄t. Et hec de syllis. Q̄ subdit q̄ codē mō est syllologism⁹ ex altera de contingētī. et altera de necārio in modis p̄icularibz hui⁹ figure sicut in v̄libz. Probat induc̄tive in darij et ferio. Si aut̄ māior sit p̄icularis de necessario aut de contingētī. aut ambe p̄icularēs vel in diffinīte. nulla sequit inclusio. q̄ sunt dabis termini ī q̄bō oī. vt aīal albiū hō. et in q̄bō nulli. vt aīal albiū inātarū. (Manifestuz est) In hac tercia p̄t̄ infert duo corelataria. Primum est. codē mō sit syllus ex altera de contingētī et altera de necārio. sicut ex altera de contingētī et altera de inesse. nūc̄s q̄ in mixtione contingētī et inesse (q̄n p̄pō de inēc̄ est negatiua) sequit solū inclusio de contingētī. q̄n vero illa (q̄ est de necārio) ē ne

gatiua sequit conclusio de contingētī et inesse de inēc̄. Sedm correlariū. omes syllī de contingētī ex maiore de necārio sunt imperfecti. quadruplicēt aut̄ p̄ficiuntur p̄ sedam et terciā figurās. ut manifestū est. Perficiant etiā sumendo p̄tradictoriū inclusione de inēc̄ cū illa de necārio. ad inferendum oppositū illius q̄ est de p̄tinētī polita inesse.

(In sedā aut̄ figura) Istud est q̄ntum caplīm hui⁹ tractat⁹. in quo docet formatōem syllōz ex ambabus de contingētī in sedā figura. Et p̄mo ponit tres regulas. Prima est. ex ambabus de contingētī sive affirmatiua sive negatiua sive v̄libz sive p̄icularibz. nō valeat syllus in sedā figura. Sedā regula est. ex affirmatiua de inēc̄ et altera de contingētī nūc̄s sit bon⁹ syllus in se cū da figura. sed sp̄ sit bon⁹ v̄li negatiua exīte de inēc̄ et altera de contingētī. Tertia regula est. codē mō syllogismū est ex vna de necārio et altera de contingētī. si cut ex vna de inēc̄ et altera de contingētī. Deb̄z aut̄ accipi contingētis codē mō sicut in p̄obibus. (Primum aut̄ ostendēdū) In hac sedā parte p̄bat tribi rōnibz q̄ vni uerbalis negatiua de contingētī nō cōuertit in v̄lez negatiua in terminis trāspolitis. Prima est. si v̄lis negatiua de contingētī cōuertit simplē in terminis. etiā et v̄lis affirmatiua. sed p̄ns est fallū. ḡ r̄c. Ocolequētiā p̄bat. q̄ v̄lis affirmatiua et v̄lis negatiua de contingētī cōuertit. ḡ s̄i vna cōuertiū simplē. etiā et altera. Sedā rō ē q̄ tangit ibi. (Amplius aut̄ et r̄t̄) om̄s illa cōuersio est mala in qua aliq̄d repugnat p̄nti q̄d stat cum ante. sed sic est in cōuersione q̄ v̄lis negatiua de contingētī cōuertit simplē. ḡ r̄c. Minor p̄t̄ sic arguēdo nullū hominē contingit esse albiū. ḡ nulluz album contingit esse hominem. hec em̄ aliq̄d album necē est esse hominem stat in veritate em̄ isto ante. nulluz hominē contingit esse albiū. et nō repugnat huic p̄nti. nullū albiū contingit ēē hominem. Tercia rō q̄ tangit ibi. (Sed nec amplius est ista. in om̄i bona p̄na ex p̄tradictorio conseruentis p̄t̄ inferrī impossibile antī. sed in cōsequentia (q̄ cōuertiū v̄lis negatiua de contingētī in seipsum). nō p̄t̄ ex p̄tradictorio cōlequētiis inferrī impossibile antī. ḡ. Minor p̄bat. q̄ in hac cōuerstone. nullū b contingit ēē a. ḡ nullū a p̄tiḡ ēē b. oppositū p̄ntis ēē nō p̄tiḡ nullū a ēē b. q̄ ista. nō contingit nullū a ēē b b̄ duas causas sive p̄tatis. scilz aliq̄d a necē est esse b. aut q̄ necē est quoddā a nō esse b. sed a p̄pone habētē plures causas sive p̄tatis ad vna illarū nō valeat cōsequētia. Et hoc infert q̄ p̄tradictorio hui⁹. contingit om̄i inēc̄. est ista necē est alcūt nō inesse. et illa etiā est p̄tradictoria illi⁹. contingit nullū inesse. Aliud tñ nō legit̄ nisi duas rōnes. et loco tercie dicit p̄bū facere hanc obiectiōnē. Et oppositū cōlequētiis infert opositūm antīs. ḡ conuersio est bona. et ea solue negando q̄ ille equipolleant. nō contingit nullū a ēē b. nō necē est quoddā a esse b. (Nec aut̄ ostendē) Probat phs dnab̄ rōnibz q̄ ex ambabus v̄libz de contingētī nūc̄s sit syllus in secunda figura. Prima rō est. q̄ vel talis syllus p̄ficeret p̄ cōueritionē aut p̄ impossibile. nō p̄ cōueritionē. q̄ v̄lis negatiua de contingētī nō p̄t̄ cōuerti. vt p̄batum est. Nec p̄t̄ impossibile. q̄ ex opposito conclusionis cum māiore v̄mō nō nihil accidit impossibile. Sedā rō ē. in sedā figura ex ambabus de contingētī nō sequitur conclusio de inēc̄. eo q̄ neutra p̄missariū est de inesse. nec etiam de contingētī. quia sunt dabis termini ī qbus om̄i. ve

Questiones

libri priorum

animal hō album, et termini in quibus nulli. ut equus hō albus. Sicut ex ambabus de contingenti. siue ambe sunt particulares aut indistincte. siue altera tñ nūc sit bonus syllus in scda figura. ut posse p. cosidē terminos p. bari. Existit scđus vñ regulā generalē p. formatiōne syllorū ex ambabus de contingenti in scda figura. et est hec. Utrisq; pmissis existib; de contingēti nūc sit bonus syllus in scda figura.

(Si aut̄ altera) In hoc sexto caplo docet p̄hs formare syllos ex vna de inesse et altera de contingenti in se cūda figura. Et ponit sex regulas. Prima est. in modis vñib; scda figure affirmativa existere de inesse et negatiua de contingēti nō sit bonus syllus. q; sunt dabis termini in q; oī. Scda est. in eisdē modis p̄pōe de inesse existente negatiua sit bonus syllus. sicut p̄bat in litteris. Tercia est. ambab; ex inbus negatiuis in eisdē modis altera de contingēti. et alia de inē sit illogismus impfectus. q; debz pfici p̄ querlonem negatiue de contingēti in oppositā q̄litatē. Quarta est. in eisdē modis nūc sit syllus ex ambabus affirmatiuis q; sunt dabis termini in q; oī. ut sanitas aīmāl hō. et in q; nulli. ut sanitas equis hō. Quinta est. comedē mō syllogislandū est in modis particularib; sicut i modis vñib; ita q; si illa de inesse sit affirmativa. nūc sit syllus. si vñ sit negatiua. aut ambe negatiue q; sit syllus. dū tū illa de inesse sit vñib;. q; si es; particolaris negatiua nō valeret syllus. Sexta regula est. si maior sit particolaris. aut ambe particulares nō valeret syllus. q; si dabis termini in q; oī et in q; nulli.

(Si aut̄ hec qdā) In hoc septimo caplo docet ph̄losoph̄ formatōem syllorū ex vna de necārio et altera de contingēti in scda figura. Et ponit quatuor regulas. Prima est. in modis vñib; scda figure q; valet syllus negatiua existente ad necārio ad scđus p̄clōne de contingēti. et etiam de inesse. Probat p̄ sequāt̄ scđus de contingēti p̄ conversionē reducendo ad p̄mā figurā. Q; aut̄ sequāt̄ scđus de inesse. p̄bat reducendo ad p̄mā figurā. capiendo oppositū p̄tradicōrū. et conclusiōnē cū altera p̄missaz. inferendo scđus de contingēti oppositā p̄dicōrū p̄missē de necārio. Secunda regula est. affirmativa exīte de necārio nūc valet syllus in scda figura. q; sunt dabis termini in q; bus oī et in q; bus nulli. Tercia regula est. si ambe sint negatiue est bon⁹ syllus. q; si illiū imperfектus. q; debz pfici p̄ querlonem p̄ponis de contingēti in oppositā q̄litatē si vero ambe sint affirmatiue nō erit bon⁹ syllus. Probat q; nō sit syllus de inesse. nec de contingēti. nec de necessario. eo q; nō est sumpta negatiua de inesse aut̄ de necessario. nec etiam de contingēti. Scđo probat. q; sunt dabis termini in q; oī et in q; bus nulli. Quarta regula est. comedē mō syllogislandū est ex altera particulari et altera vñi in modis particularib; sicut in vñib;. q; si vñib; negatiua sit de necārio sequit̄ scđus de contingēti et de inesse. q; si vero p̄pōe de necārio est affirmatiua. aut etiā vñreḡ sint affirmatiue. nō sit syllus. sed si ambe sint negatiue sit bon⁹ syllus imperfектus. q; pfici p̄ querlonem p̄ponis de contingēti. Et subdit q; si ambe p̄missē sint particulares vel indistincte nūc sit syllus.

(Danfelli est ergo) Ex p̄dictis infert tria. corollaria. Primum est. vñ negatiua existere de necārio semper est bonus syllus coelus de contingēti tam de inesse q; de necārio. Si si sit affirmatiua nūc. Scđm est

eodem mō sit sylls ex altera de necārio et altera de contingēti in hac figura. sicut ex altera de contingēti et altera de inesse. Tercii est. omnes sylli (in q; ex altera de necārio et altera de contingēti infert scđus de inesse) sicut imperfecti. (In postrema aut̄ figura) In hoc octavo caplo docet p̄hs formare syllos ex ambabus de contingēti in tercia figura. Et p̄mo p̄ponit q; in tercia figura p̄ fieri bon⁹ sylls ex ambabus de contingēti et etiā ex altera tñ. Deinde ponit tres regulas. Prima est. si vñreḡ p̄ missaz est de contingēti. coelus erit de contingēti. Scđa est. si altera p̄missaz sit de contingēti et altera de inesse. etiā scđus erit de contingēti. Tercia ē ex affirmatiua de necārio et altera de contingēti nō legerur conclusio de inē nec de necārio. si vñ negatiua sit necārio. seq̄t̄ p̄les de inē. Et comedē dū capi contingēti. sicut p̄us. (Si aut̄) Hic ponit Aresto. regulas spēiales ad formādū syllos de contingēti in scda figura. q; breuit̄ reducunt̄ ad tres r̄las. Prima est ex ambabus vñib; de contingēti q; sit bon⁹ sylls in scda figura. siue sine affirmatiua siue negatiua. Declarat formādū syllos in l̄ris. Vñ illos (q; si i darapti vel p̄helapton) p̄bat rediūcendo p̄ querlonem ad p̄mā figurā. Illos aut̄ q; siue ex minore negatiua. aut̄ ambab; negatiui p̄ficit p̄mo covertēdo negatiua in oppositā q̄litatē. et postea rediūcendo ad p̄mā figurā. Scđa est. ex ambabus de contingēti altera vñ et altera particolaris. siue abe sint affirmatiua siue abe negatiua. siue altera tñ. q; si bon⁹ sylls in scda figura. Probat comedē mō sicut p̄us p̄ querlonem. Tercia ē. q; si abe p̄missē sint particulares vel indistincte nūc ex ambabus de contingēti in tercia figura sit bon⁹ sylls. Nā ibi si dabis termini in q; oī. ut aīal hō albi. et in q; nulli. ut hō equ⁹ albi. (Si aut̄ hec) In hoc nono caplo docet formare syllos ex vna de inē. et alia de contingēti in tercia figura. Et p̄nt ponit tres regulas. Prima est. in oīb; modis scda figure ex altera de inesse taliter de contingēti q; sit bon⁹ sylls. sicut p̄bat iductiū in oīb; modis. et hoc dū illa de inē simplicif. Scđa ē. si ambe sint negatiue. q; si vñ sit vñib;. duz tñ minor sit negatiua de contingēti sit sylls ipfect⁹. q; pfici covertēdo p̄pōem de contingēti in oppositā q̄litatē. Tercia ē. q; si abab; particolarib; vel idūfinitiū nūc sit sylls. q; si dabis termini in q; oī et in q; nulli. (Si aut̄) In hoc decimo caplo docet formatōem hmoi syllozu in scda figura ponendō q̄tuor r̄las. Prima in modis affirmatiūs hui⁹ sit altera exīte de necārio. et altera de contingēti. q; scđus coelus de contingēti. Scđa in negatiua si affirmatiua sit de necārio et altera de contingēti solū seq̄t̄ scđus de contingēti. Si aut̄ sit negatiua seq̄t̄ coelus tā de inē q; de contingēti. Et istas r̄las p̄bat p̄hs iductiū in modis vñib;. Tercia regula. minore negatiua de contingēti sit sylls. q; pfici p̄ querlonem ei⁹. ipa aut̄ exīte de necārio nō sit sylls. q; si dabis termini in q; oī et in q; nulli. Quarta ē. comedē mō est sillo gislandū in modis particolarib; sicut in vñib;. q; si ambe sint affirmatiua seq̄t̄ coelus de contingēti. et nō de inē. Scđi si affirmatiua sit de necārio et negatiua de contingēti. si aut̄ negatiua sit de necārio erit scđus tā de inē. q; si dē de contingēti. Et p̄bat reducendo ad p̄mā figurā. sicut in sillo vñib;. et si minor sit negatiua de contingēti sit sillo imperfectus. qui pficitur p̄ conuersiōnem. si vero sit de necessario nō erit sillogismus.

Oīra hunc textum

Arestotelis

Folio xvii

Attende Primo q; licet de contingenti capitulo p; denominato nō posse dari aliqua disciplina demōstrativa eo q; nō habet causam necāriam determinatam q; explicat conceptus eius. cū de contingenti, p; q; se si gnificato. sicut de contingenti ut star sub aliqua intentione p; nobis tradī sufficiens notitia p; causaz necāriaz ex plicātē essentiā ei⁹. Attende sedo. q; sicut lepe dictū est. Aliud est p;positio possibilis. et de possibili. nō enim p;positio de possibili est possibilis. sicut dicendo hominē esse alīnum en possibile. hec p;positio est de possibili. itē ceter sit impossibilis. Aliud ponere p;positum de possibili itē esse est ponere ita esse a p;reteti. sicut p; ea significat. ap;ponēd eaz determinate inesse. Attende tertio q; si in p;ponēde possibili (q; deb̄z poni inesse) p;dicatur for maliter acceptū habeat rōnem repugnantē alicui rōne existente in subiecto. tūc ponēdo eam inesse oī mūtare subiectū. et loco ei⁹ ponere materiale sicut p;nomē demōstratiū demōstrans materiale. vt dicēdo albu⁹ p;t esse nigrū. sic deb̄z poni inē hoc est nigrū. Sūl'leter ista. sener p;t cē puer. sic d3 poni inesse. iste est puer. Si militi si in p;ponēde q; d3 poni inē a p;te alicuius extremitati ponat determinatio repugnās ficationi de alto ex tremo mediante illa copula. tunc imponendo illam p;ponēm inē. opt̄z talē determinatōem mutare vel au ferre. verbi gratia sic dicaf. sortes sine equo p;st eq̄at. sic d3 poni inē. sortes sine isto equo vel isto eq̄ t̄z. eq̄at. nā sic sortes sine equo eq̄at. Sūl' ista nō scribens p;t scribere. nō sic est ponēda inesse. non scribes scribit sed si iste scribit q; tñ prius nō scribebat. Sūl' q; in p;positō ponit termin⁹ distribut⁹. tūc in ponēdo eaz in esse nō d3 manere. iste tñminus distributus in p;ria forma. sed d3 poni talis p;po inē p; singulares et seorsim sumptas. Verbi grā. ista p;po omis hō mori p;t. nō sic ponit inesse. oī hō mori. sed sic iste hō mori. vel iste hō mori z̄ch⁹. Aliud non opt̄z q; si. p;p; v̄lis de possibili vel impossibili sit vera. q; ppter hoc sua de inē manēs imp̄ia sit vera. Sic etiā pat̄z de ista. om̄e primū p; dividit in infinitū. q; est vera. et in sua correspōdēce de in esse est falsa. Et in ista p;pone arestotelis fundant plures obligatorie regule. reputa possibile tibi potius ē a te admittēdū dū nō repugnat alicui p;us posito. sicut p;z insummulus circa tractatū obligationū. Attende q̄to. q; queris in oppositam q̄litatē est duaz p;ponūz modalū de contingenti nō necāriū vno dicto p;cipiatū apparent oppositaz penes affirmationē et negationē dicit vñ ad alterā formalis p;na. Dic̄t notant sap parent oppositaz penes affirmationē et negationē. q; sicut dicit Arestoteles tales p;ponēs sunt simplē affir matiue. sicut sunt negatiue de dicto. sicut exp̄ressi pat̄z ex Arestotelis textu. q; dicit (Sunt autē h̄mōi p;ponēs pre dicative) id est affirmatiue. Nā contingere ei qd est ēe similiter dicitur.

Queritur utrum

regule de formatione syllōrum ex ambabus de contingenti. vel altera. de contingenti. et altera de inē. sicut a phō suenient assignata. Pro cui⁹ solone Attende primo. q; disūlūctoz qdā est disūlūctū p; se. et qdā est disūlūctū cōditionatuz. Aliud ad p;partē disūlūcti q; se (sicut sortes currat vel nō currat) sufficit et rechr̄is veritas v̄rū usq; p;ris. Aliud est disūlūctū cōditionatū. et ad veritatē talis disūlūcti rechr̄is veritas v̄rū usq; p;ris. q; tale disūlūctum equaler copulatō. Aliud si dicas. sicut sortes sit sicut nō sit ipse est hō. ad veritatē talis disūlūcti requiri veritas istius copulatō. si sortes sit ipse est hō. et si sortes non sit ipse est hō.

hominē esse currentē est contingens. ergo omnē hominēs esse alīnum est contingēs. Nec sequitur. cēm hominē contingit esse coloratum. omnē hominē contingit esse alīnum. q; quoddam album contingit esse coloratum. Cōfirmat. quia ad p;missas esse contingentes. nō sequit̄ cōclusionē ēē contingenti. eo q; ex contingentibus p;t seq̄ ne cellarium. q; ex ambabus de contingenti nō legitur p;clu sio de contingenti. Cōfirmat secūdo. q; ex vñ negatiua de contingenti potest fieri bonus syllus in p;ma figura. q; et in secūda. et p; oīs ex ambabus de contingenti p;t fieri bonus syllus in secūda figura. Prima p;na p;3. q; omnis syllus q; potest p; cōuerſionē reduci ad p;mafiguram est bonus. Sed si fiat syllus in secūda figura maiore vñ negatiua de contingenti poterit reduci ad p;mafiguram p; cōuerſionē simplicē. q; t̄z. Minor p;z q; vñ negatiua p;t converti simplē. Bene m̄ sequit̄ nullum album contingit esse tunicam. q; nullaz tunica contingit esse albam. Sedo sic. q; nihil sequat̄ ex una de contingenti et altera de inesse. q; nō sequitur. om̄e cur rentis est homo. om̄em alīnum contingit currere. ergo omnē alīnum contingit esse hominē. Cōfirmat. quia ī omni bona cōsequētia ex oppositō p;ntis sequit̄ oppositū antīs. Ut si sit p;na syllogistica ex oppositō cō clusionis cum altera p;missarum infertur oppositū alterius p;missae. sed hoc nō potest fieri in h̄mōi syllis. q; Minor pat̄z. q; cōtradictoria p;clu sionis est negatiua de contingenti. ad quā addūt̄ duas p;ponēs de necārio sed sicut una de necārio sicut ambe sumātur cū altera p;missarū. nō poterit intermixi altera p;missa. ergo t̄z.

Tercio sic. q; nō valet p;na ex altera de contingenti et altera de necārio. hoc sic. In oī bono syllō p;clo d3 cē similius alicui p;missarum. q; nunq; sequitur cōclusio de inesse ex altera de contingenti et altera de necārio. Cōfirmatur. q; cōclusio sequit̄ ex p;missis ppter cōuenientiam quā h̄z cū ipsis. sed cōclusio de necārio maiorē h̄z cōuenientia cum p;missis. quarū una est de necessario. et alia de contingenti q; p;clu sio de inesse. q; cū ex una de necārio et altera de contingenti nunq; sequat̄ cōclusio de necārio. etiā nō sequitur cōclusio de inesse.

Quarto sic cōtra diffinitiōem contingentiis. q; diffinitiō nō conuenit omni cōtentō sub diffinito. eo q; nō cōuenit contingēti necāriū. neq; soli. vt om̄e astrūm ēē supra nostrum or̄izonē est contingēs. et tñ si ponere in esse ponere ī impossibilia. Cōfirmat. q; diffinitiō cōuenit alteri a diffinito. q; tñ p;z. q; hōiē ēē alīnum nō est necāriū. et p;posito isto. sicut hominē ēē alīnum vel nō ēē alīnum sequit̄ ī impossibile. q; In oppositū arguit autoritate p;hi in textu. Pro cui⁹ declaratōe mouent certe questio[n]es.

Questio prima vtrū

diffinitiō contingēti sit a phō suenient assignata. Pro cui⁹ solone Attende primo. q; disūlūctoz qdā est disūlūctū p; se. et qdā est disūlūctū cōditionatuz. Aliud ad p;partē disūlūcti q; se (sicut sortes currat vel nō currat) sufficit et rechr̄is veritas v̄rū usq; p;ris. Aliud est disūlūctū cōditionatū. et ad veritatē talis disūlūcti rechr̄is veritas v̄rū usq; p;ris. q; tale disūlūctum equaler copulatō. Aliud si dicas. sicut sortes sit sicut nō sit ipse est hō. ad veritatē talis disūlūcti requiri veritas istius copulatō. si sortes sit ipse est hō. et si sortes non sit ipse est hō.

Questiones

libri priorum

hēc autē pō contingentī posito esse vel nō esse nō sequitur impossibile. potest in uno sensu cū disiunctā cui⁹ vtra q̄ ps sit p̄dītōalis. et sic est sensus. contingentī posito esse nō sequitur impossibile. vel contingentī posito nō cū non sequit̄ ip̄ossibile. et si hoc mō accip̄et disiunctio p̄tingētis. sorte t̄ esse alīnū est p̄tingētis. q̄ hoc posito cū nullū sequit̄ ip̄ossibile. et si p̄tingētis ponat nō cū. etiā nullū se quit̄ ip̄ossibile. q̄ p̄tingētis ponat nō cū. etiā nullū se quit̄ ip̄ossibile. q̄ q̄dītōm̄ disiunctū p̄ditionatū eph̄let copulato. Est em̄ disiunctū p̄dītōm̄. q̄n̄ alicui⁹ p̄dītōalis an̄s ē vñi totū disiunctū. vt si sortes sit v̄l nō sit ip̄e est hō. Attende sedo. q̄ triplice est p̄tingētis. l. cōtingētis altū. p̄tingētis necāriū. et p̄tingētis non necārium de q̄b̄ sicut dī Aretō. equoē dī cōtingētis. quoꝝ duo ultimast̄ sensus p̄mi. Vñ p̄tingētis de p̄mario fcat p̄tingētis altū. et fcat alia p̄tingētis solū de fcatō sc̄ario. sicut tanq̄ sensata vel inferiora p̄mi fcati. et ex hoc p̄z q̄ licet cōtingētis dicat equoē de cōtingētis necēfario. nō tñ et verū equocum. eo q̄ nō dī multiplex multiplicitate fcatō. sed suppositō. Attende tertio. q̄ licet om̄e p̄tingētis sit necārio vel nō necāriū. tñ q̄scū q̄ ponit in aliq. p̄pone hec dictio contingētis sine restrictōe. tñc in rigore sermonis stat. p̄ contingētis alto. ideo locutio p̄t recidi vera disiunctiū p̄ q̄ libet ei⁹ p̄t. redidit etiā vera p̄ altera p̄t em̄. Vñ s̄m regulā q̄ vñt̄ Aresto. in p̄mo topico. q̄n̄cūng est alī q̄d̄cōe duob̄. vñ est nomē impositū t̄ nō alteri. tñc ex vñu t̄ mō loquēdī illud cui nō est nomē impositūm̄ vocat noī illi⁹ cōis. q̄ ḡ p̄tingētis est cōe ad cōtingētis necāriū t̄ nō necāriū. p̄tingētis autē necārio ē nomē impositū. eo q̄ dī necāriū. alteri autē nō. ideo q̄n̄cūng ponit̄ p̄tingētis sine addito ex mō loquēdī t̄ restrictōne visuali stat p̄tingētis. p̄tingētis nō necārio. ideo licet in rigore sermonis ista sit secēdē dēcū cē est p̄tingētis. tñ ex vñu t̄ mō loquēdī ip̄a est negāda. Attende q̄rto. q̄ ad veritatē p̄ponis de p̄tingētis nō necārio. sicut p̄z i textu due cōdīces rechr̄unt. Prima est q̄ ip̄m̄ nō sit necessariū. Sc̄da est q̄ ex ip̄a nullū sequit̄ impossibile id est q̄ ip̄m̄ nō sit impossibile. Et hoc p̄z q̄ ad veritatē p̄ponis de p̄tingētis rechr̄it veritas vñ⁹ copulatiū. cuius p̄ma pars est negātua de necārio. sc̄da vero negātua de impossibili. dicto remanēt̄ eodem.

Dic Ad questionē q̄ disiunctio cōtingētis nō necāriū est a phō p̄uenient̄ assignata. P̄z q̄ p̄ ip̄am̄ differt p̄tingētis a necāriō t̄ m̄ possibili. Nā q̄ negādēm̄ necāriū differt a necārio per negatōem̄ ip̄o impossibilis differt ab impossibili. Iste ḡ due negatōes fundant̄ in affirmatōib̄. exprimūt̄ cōceptum formalem̄ ip̄ius contingentis. et faciūt̄ ipsum differre a qualibet alio. Et si queras an ab inesse ad contingere valeat p̄sequentia. Dico breuiter q̄ in particularibus t̄ indiſtinctis ab inesse ad contingere inesse est bona consequentia. sed non econtra In vñt̄ salibus vero ab inesse ad contingere inesse non est bona consequentia. Unde nō sequitur. omne currēt̄ est alīnū. ergo omne currēt̄ potest esse alīnū. Nam sensus illius est. omne q̄d̄ est currēt̄ p̄t etiā alīnū. vel omne quod p̄t esse currēt̄ p̄t etiā alīnū. quia homo potest esse currēt̄. et nō non potest esse alīnū.

Questio Secunda. Utru ex puris de p̄tingētis veleat syllus Pro cui⁹ solutione. Attende p̄ mo. q̄ duplex est p̄pō de p̄tingētis. Quedā est de p̄tingētis non negato. Elīa est de p̄tingētis negato. Et plūz p̄mi. vt oēm̄ boīem̄ p̄tingētis currere. Et⁹ sedi. vt nullū hominē p̄tingētis currere. Vñ p̄pone de p̄tingētis nō negato sunt in dupliciti dñia. Quedaz sunt in quib̄ nulla ponit̄ negatio neq̄ sequēs neq̄ p̄cedens. Elīst̄ in quib̄ ponit̄ negatio ad dictum. q̄ dī sequēs. sicut p̄ ponatur siue postponatur modo. Attende sedo. Q̄ quia vñs negatua de p̄tingētis non est conuertibilis in alia vñem. sicut in q̄nto caplo hui⁹ tractatus p̄bas. Ideo nō valer syllus ex puris de p̄tingētis in secunda figura. Vñ q̄n̄ arguit̄ ex puris de p̄tingētis in secunda figura ex veris p̄ sequi fallsum. sic arguendo. cōtingit oēm̄ boīem̄ est alīb̄. p̄tingētis nullū risibile est alīb̄. ḡ p̄tingētis nullū risibile cē hominē. Nec etiā sequit̄ p̄tingētis quālibet p̄sonam diuinā esse creantem. p̄tingētis patrem nō esse p̄sonam diuinā. nam p̄missae sunt vere et p̄clusio falsa. Attende tertio. q̄ nō eodē mō. p̄bant̄ obinatōes esse inutiles in illis de p̄tingētis. et in alijs. Vñ ad hoc q̄ aliqua cōbinatio inutiles reprobat̄ p̄ terminos in q̄bus oī r̄i q̄bus nulli. requiris q̄ p̄clusio de omni siue vñs affirmativa. repugnat ex natura sua p̄clusio de nullo siue vñl negatua. sed vñs affirmativa et vñs negatua de p̄tingētis ex natura sua nō repugnat. immo sibi iniūcē p̄uerunt̄. Ideo ad dandū terminos in q̄bus omni r̄i q̄bus nulli nō sufficit dare vñem affirmativa et vñem negatua de p̄tingētis in illis de p̄tingētis. q̄ nō repugnat. Sed op̄z dare terminos in q̄b̄ oī. tales sc̄z q̄ ex ip̄is fiant̄ due p̄missae de p̄tingētis vere. cū q̄b̄ stat vñs affirmativa de necārio. et ad dandū terminos in q̄b̄ nulli. q̄z dare terminos ex q̄b̄ fiant̄ due p̄missae vere de p̄tingētis. cū q̄bus stat vñs negatua de necārio. Et hoc p̄z q̄ ad reprobadū obinatōes inutiles ex puris de p̄tingētis sufficit dare terminos in q̄bus oī et in q̄bus nulli. q̄ si cū alīq̄b̄ p̄missae stat vñs affirmativa de necārio. tñc ad illas p̄missas impossibile est se qui q̄āt̄s negatua. sicut sit de inēt̄ siue de dēcārio siue de p̄tingētis siue de necārio sit impossibilis ipsi negatua de necārio. Tñcē p̄na q̄ impossibilis est ad alīq̄ an̄s leh alīq̄d̄ p̄ns cū quo stat alīq̄d̄ incōpossibilis ip̄i an̄t̄. Attende q̄rto. q̄ p̄ponis de p̄tingētis p̄t accipī in dupliciti sensu. sc̄z in sensu p̄posito et sensu dīuso. Et sūlt̄ diceretur de p̄positōib̄ de possibili. et hoc maxime capiendo p̄tingētis p̄t p̄tingētis p̄t vñl. de quo loquunt̄ in p̄posito. Istud em̄ conuertit̄ in oppositā q̄litatē. dūmō nō arquat̄ a sensu cōposito ad sensum diuisum̄ nec ecōtra. Dicil̄ em̄ int̄xu q̄ p̄icularis negatua de tali p̄tingētis bñ p̄t conuertī in sensu. sed vñs conuertī in oppositā q̄litatē in alīā vñem. Dicil̄ tñ alīq̄ q̄ vñs negatua de cōtingēti nō necārio p̄t cōuenient̄ in terminis diuab̄ cōditionib̄ obseruat̄. Prima ē. q̄ in tali cōuersione nō arguat̄ a sensu cōposito ad sensum diuisum̄ nec ecōtra. Non em̄ sequit̄ oīs hō cōtingētis non ē albus. q̄ omne album cōtingētis non est homo. quia alīq̄d̄ album sc̄z cignus

necārio non est hō. Sed a conditio. q̄ nō arguat a magis amplio ad minus amplū. et cōtra. Sed q̄ istis cōditionib⁹ obseruat̄ sit bona p̄t̄. q̄ bñ seqtur hec est cōtingens nullus hō currit. q̄ etiā hec est cōtingens nullum currēs est hō. ergo s̄l̄t̄ hec p̄t̄a est formal. nullum hominē currere est cōtingens. q̄ nullū currēs esse hominē est cōtingens. q̄ aut p̄ma p̄sequentiā sit bona p̄t̄. quia si v̄lis negatiua de inē sit cōtingens etiā v̄lis negatiua de termis trāpositis erit cōtingens. cū vna seqtur ad aliam et cōtra. Et si p̄ns sit cōtingens. etiā antecedēs erit cōtingens.

Dic primo. Q̄ ex ambab⁹ de cōtingenti nō negato valeat syllogism⁹ in q̄tuoī mos dis p̄me figure. P̄t̄. q̄ bene seqtur. omne b̄ contingit esse a. oīmē c̄ p̄tingit esse b. ergo oīmē c̄ contingit esse a. nec repit̄ instantia. et regulant̄ tales syllogismi imēdiate p̄ dici de omni vel dici de nullo. Et si arguat. quia nō sequit̄. omne p̄mū mouens cōtingit creare. omne deum cōtingit p̄mū mouere. ergo quoddā creans cōtingit esse deum indirecte cōcludendo. Nā conclusio est falsa p̄missa ex tūbus veris. Dōm est q̄ conclusio est vera sicut et p̄missa. eo q̄ cōvertens eius ē rea. Dic secūdo q̄ ex ambab⁹ de cōtingenti in sc̄da figura non valent syllogismi. q̄ non sequit̄. omne aīal contingit nō vigilare. omne hominē contingit vigilare. ergo omne hominē contingit nō esse aīal. Nam p̄missa sunt vere et conclusio est falsa. et hoc p̄t̄ etiā ex dicitis. Dic terciō. q̄ in tercia figura in modis negatiuis valent syllogismi ex vna de cōtingenti negato. et alia de cōtingenti nō negato. P̄t̄. q̄ bene seqtur nullū hominē contingit esse aīal omne hominē contingit vigilare. ergo quoddā vigilans nō contingit esse aīal. Dic quartō. q̄ in omni figura valent syllogismi ex vna de cōtingenti negato. et alia de cōtingenti non negato. P̄t̄. q̄ bene seqtur in p̄mo secūdo. nullū hominē contingit esse aīal. omne currēs cōtingit esse aīal. q̄ nullū currēs p̄tingit ēē hominē. nec alibi regitur instantia. q̄

Questio ii et altera de inesse valeat syllogism⁹ in omni figura. Dic primo. q̄ in p̄ma figura ex vna de cōtingenti et alia de inesse sit bonus syllogism⁹ quatuor regulis obseruat̄. Prima q̄ maior sit v̄lis. secūda q̄ minor nō sit negatiua de inē. tercia q̄ p̄positio de inē sit de inē simpli et nō de inesse ut nunc. quarta q̄ si minor sit de inesse subiectū p̄clusionis q̄ est de cōtingenti teneat̄ p̄cise p̄cide. p̄ quib⁹ tenebat̄ in minore. Dic secūdo. q̄ in secūda figura ex vna de cōtingenti et altera de inesse est bon⁹ syllogism⁹ duab⁹ cōditionib⁹ obseruat̄. Prima q̄ maior sit v̄lis. secūda q̄ p̄pō de inesse sit v̄lis negatiua. Dic terciō. q̄ in tercia figura ex talib⁹ p̄pōnib⁹ sit bonus syllogism⁹. duab⁹ p̄ditionib⁹ obseruat̄. Prima q̄ altera p̄missa sit v̄lis. secūda q̄ minor nō sit negatiua de inē. Et generaliter obseruat̄ dū est in oībus figuris q̄ non arguat a minus amplio ad magis amplio cum distributōe. et q̄ p̄pō de inesse sit de inesse simpli. Et si arguat q̄ p̄b̄s ad formandū vnu syllogism⁹ assumit p̄ maiore hanc nullū sciens mouet. que enī nō est de inesse simpli. sed ut nunc. Dicit̄ s̄m̄ comenatorē. q̄ ipsa est de inē simpli in h̄ sensu. nullū sciens mouet in sua sc̄ia. eo q̄ sciens h̄z habet firmū et immobile. Dic quartō. q̄ nūcunḡ ex altera de p̄tingē

t̄ et altera de inē sit syllogism⁹ p̄fectus in p̄ma figura cōcluditur conclusio de cōtingenti nō necārio. Q̄ in re sit syllogism⁹ imp̄fectus cōcluditur conclusio de cōtingenti p̄ possibili. sicut p̄t̄ in textu

Quarta. vnu ex altera de cōtingenti sit bon⁹ syllogism⁹. Dic p̄pō q̄ ad arguēdū ex vna de necārio et altera p̄tingēti inferēdo p̄clōne de p̄tingēti aut de inē in p̄ma fi. due lunt p̄ditiones obseruat̄. Prima q̄ maior sit v̄lis. sed a q̄ minor nō sit negatiua de necārio. Iste obseruat̄ cum cōditionib⁹ generalib⁹ ad syllogism⁹ bñ valer syllogism⁹ in p̄ma figura ex vna de cōtingenti et altera de necārio. Dic dēcōdo. q̄ in sc̄da figura ex vna de cōtingenti. et alia de necārio est bon⁹ syllogism⁹ dūmodo maior sit v̄lis et p̄pō de necārio sit v̄lis negatiua. Dic terciō. q̄ in tercia figura ex talib⁹ p̄missa ē bonus syllogism⁹. dūmodo altera p̄missa sit v̄lis. et minor nō sit negatiua de necārio. Dic q̄rto. q̄ in secūda figura sp̄ cocludit̄ p̄clo de inesse et de cōtingēti. in p̄ma p̄o et tercia sit negatiua sit de necārio seqtur conclusio de inesse et etiā de cōtingēti. aliter aut̄ nō seqtur conclusio nisi de cōtingēti. Et si arguat. q̄ p̄clōne h̄z ēē simile alii cui p̄missa. q̄ et altera de cōtingenti et altera de necārio nō sequit̄ p̄clōne de inē. Dōm est. q̄ p̄clōne ēē simile alicui p̄missa p̄ debet intelligi in q̄litate. et nō in alijs accīnibus. ex duab⁹ enī v̄libus p̄ inferri vna p̄icularis. sicut p̄t̄ in darapti et felaptō. Et si dicat q̄ de p̄b̄s in tractari sequit̄. q̄ in oī syllogismo necārio est p̄clōne ēē simile alicui p̄missa. aut utriq; et h̄ non solū in affirmatiōe vel negatiōe. sed etiā penes alta accīntia. v̄pura penes necārio inē vel p̄tingēter inē. Dōm est. q̄ licet ex vna de p̄tingēti et altera de necārio inferat̄ conclusio de inē. hoc tñ nō est p̄ncipalit̄ et grā dispōnis termino. et sed min⁹ p̄ncipalit̄ et ex p̄t̄. Utel dicat q̄ illa de inē debet equalere vnu p̄pō de p̄tingēti vel de necārio. eo q̄ dī es̄ de inē simpli in oīpositū. Ad primā et cōfirmationē eius p̄t̄ solutio et s̄l̄t̄ ad sc̄dam. Et ad p̄fir-

Ad rōnes in oībus figuris q̄ ex opposito p̄clōne nō inferat̄ oppōsitum alteri⁹ p̄missa. p̄t̄ em̄ inferri ex illis de necārio nō syllogistice. p̄t̄ etiā inferri eo mō quo infert p̄b̄s. p̄bando syllogismos imp̄fectos p̄me figure. Ad terciā p̄t̄ solutio. et s̄l̄t̄ ad quartā. Et ad cōfirmationē terciā dī. q̄ non solū seqtur p̄clo. p̄pter p̄uenientiā quā h̄z cum p̄missis. sed magis p̄pter vnuō extremitas cū medio. v̄l̄ p̄pter separationē ec; undē a medio. cum ēē vna ē de cōtingēti et alia de necārio. vna extremitas vñitur mediis necārio. alia p̄t̄ cōtingēter. Et non sequit̄. q̄ vñianē extremitates inter se de necāritate. et iō magis p̄t̄ sequit̄ conclusio de inesse q̄ de necārio

Quoniam igī qui in his figuris

Iste est dīnus tractat̄ b̄ libri. in q̄ p̄b̄s doceat̄ resolue syllogism⁹ in sua p̄ncipia. Et diuīdīs in q̄tuoz capta. In p̄pō p̄bat h̄c p̄clōne. oīc syllogism⁹ sunt vel q̄ p̄t̄ fieri reducunt̄ ad syllogism⁹ vñis p̄fīcē. Probat̄ sic. q̄ oīc syllogism⁹ fēci in aliq̄ triū figuraz. p̄fīcē p̄modos vñea p̄fīcē. h̄z oīc syllogism⁹ fēci in aliq̄ triū figuraz. q̄. Dīnōc p̄bat. q̄ oīc syllogism⁹ ex hypothesis. et oīc syllogism⁹ ostēvius siue affirmatiōe siue negatiōe. siue v̄lis siue p̄icularis fēci in aliq̄ triū figuraz. Sed oīc syllogism⁹ est ostēvius aut̄ ex hypothesis. v̄lis v̄l̄ p̄icularis. affirmatiōe

Questiones

libri priorum

vel negatinus. ergo. **Q.** aut omnis syllogismus ostendit in aliqua trium figuraz patet. quod omnis silogismus ostendit in aliqua trium figuraz. ergo ois silogismus ostendit in aliqua trium figuraz. **E**tis probat exemplum. quod ad ostendendum istam (a est b) ois sumere aliquid de aliis. sed non ois sumere a de b. quod tunc est petitio principij. quod ois sumere b de aliquo alio. vel aliquod aliud de b. Nec ois sumere tria vna proprieatem. quod et vna tria huiusmodi sunt. quod non sunt totaliter distinctae a conclusione. quod aliter non ostenderent positum. sed ois sumere duas in quibus mediis sit copulatum ad virgines extremitatem. **E**t h (idem) probatur ratiocinatio. quod syllogismus ostendens h predicationem h subiecto sumit propriae coicantes cuibuscum plicato et cum hoc subiecto. quod syllogismus sumit propriae coicantes cum extremis in plicatis. et hoc non possunt nisi in illis propriebus extrema copulenta ad aliud quod medium. Sed secundum rationem probatur. quod si ois syllogismus ostendit aliquod de aliquo per medium copulatum ad virgines extremitatem. vel quod tale medium predictum est de vna et subiecto alteri. et sic est prima figura. vel per dictum de virgines. et sic est secunda. vel subiecto virgines. et sic est tercera. **Q**uoniam autem hic probatur ratiocinatio inducit eum quod ois syllogismus ex hypothesi fiat in aliqua trium figuraz. et primo de syllogismo ad impossibile. quod syllogismus ad impossibile syllogizat et ostendit vna plicatio non falsam. et aliquod de aliquo. ostendit enim oppositum ex hypothesi. quod posita predictione positum. ex hypothesi lez quis impossibile ex cuius impossibilitate sit regressus ad impossibilitatem contradictionis. ex cuius impossibilitate iterum sit pcessus ad veritatem positum. Et ponit ex. quod si aliquid velit ostendere quod diameter est symeter coste. sic arguit. Si diameter est symeter coste. numerus par erit equalis numero pari. sed diameter est symeter coste. et numerus impar est equalis numero pari. plicatio est impossibilis. quod aliqua pmissa non maior est minor. et per ipsas ppositum est verum. Secunda probatur h (idem) cum dicit (Sicut autem) de syllogismo ad transsumptum. nam ille quo ad ipsum pcessum eius est ostendit. quod ois syllogismus sit in aliqua trium figuraz. **E**t est syllogismus ad transsumptum quod cum consenserit invenientis oppositum se trassert ad pbandum aliquam ppositionem extra suppositum. quod probatur cum rudente supponit quod probatur intentum. Ex h (idem) infert quod ois syllogismus sit in aliqua trium figuraz. et quod omnes syllogismi alii a syllogismis vnius per figure reducentur ad syllogismos vles primae figure. **A**mplius autem In h secundo capitulo opponit probus hanc plicationem. in ois syllogismo necesse est aliquid quam pmissa esse vlem. et aliquam affirmatiuam. Primum probatur. quod si aliquis syllogismi nulla pmissa est vla se habeat aliquod istoz inconvenientia. et vel quod non ostendere. ppositum. vel quod fuerit petitio principij. h (idem) est inconveniens. igitur. Hac ratione probatur quod exemplis. Primum est morale. quod si aliquis faciat hanc syllogismi ad pbandum musicam voluntatem et studiosam. et arguat sic. voluptas est studiosa. musica voluptas est voluptas. ergo musica voluptas est studiosa. aut quod in maiore accepit voluptas per musicam voluntatem. et sic est petitio principij. vel per aliqua alia voluntatem. et sic non ostendit ppositum. et ideo non valeret syllogismus nisi ad subiectum maioris ad datum omne. Alia excepta sunt mathematica. Primum est ad ostendendum quod anguli a c. et b d sint equales. et est tale. Anguli semirecti sunt equales. sed a c.

et b d sunt anguli semirecti. ergo a c. et b d sunt equalles. Secundum exemplum est ad ostendendum quod c et d sunt equalles. et probatur sic. Anguli incisionis sunt equalles. sed c et d sunt anguli incisionis. ideo c et d sunt equalles. Tertium exemplum est ad ostendendum ppositum. scilicet anguli ad basim sunt equalles. ut puta vnam si ob eis libibus equalia demandant reliqua erunt equalia. scilicet anguli a c. et b d sunt equalles. ergo si ob eis equalia demandant reliqua sunt equalia. Anguli autem b et c sunt equalles ergo anguli ad basim et f sunt equalles. Nam si in his tribus syllogismis fuerit ppositum vle. aut non sufficiens syllogismi aut non ostenderet ppositum. aut fuerit per principium. Et ex hoc cocludit quod in omni syllogismo oportet altera pmissa esse vlem. **Q**uoniam vle quidem. **E**x predictis infert duo correlaria. Primum est. plicatio vla non syllogizari nisi ex virgines vla. ideo si plicatio sit vla oportet virgines pmissas esse vlem. picularis autem potest syllogizari ex virgines vla. aut ex vna vla tria. Id si conclusio est picularis non necesse aliquam pmissam esse picularis. Secundum correlarium est. in omni syllogismo oportet plicatione esse simile virgines aut alteri pmissas. et hoc non solum penes affirmationes et negationes. sed etiam penes inesse. necesse inesse. et contingenter inesse. **P**alau autem quoniam ois. In hoc tertio capitulo docet probus ex quibus tantum ex pribus materialibus pponitur syllogismus. Et ponit duas paciones. Primum est. omnis syllogismus fit per tres terminos. Probat. quod omnis syllogismus unus habet vna plicationem aut plures. non plures. quod tunc non esset vna ergo vna. aut quod illa ostendit per plura media. aut per vna tria. non per plura. quod tunc non esset vna. quod per vna tria. et per vna in syllogismo non est nisi vna medium et duo extrema. et sic non sunt nisi tres termini. **Q**uod si coelutio ostendatur per plura media non esset vna syllogismus probatur. quod ponat quod plicatio syllogizanda sit et. et debet concludi per ista media a b c d. tunc ois quod a b se habeat sicut totum est. quod si aliter se haberet ex ipsis nihil pluderetur. Si autem se habeat. vel quod ex ipsis plicatur et. vel aliquod aliud. Si ex ipsis plicatur et. aut etiam c. tunc erint plures syllogismos. et sic vna coelutio ostendetur per plures syllogismos. Si autem ex ipsis non plicatur et. frustra assumebantur. **H**oc autem manifestum. **P**onit secundum plicacionem que est. in ois syllogismo necesse est esse duas propriae. Probat. quod in ois syllogismo sunt tria tres termini. ergo tria sunt duae propriae. Tertium. quod ex tribus terminis sunt nisi due propriae primum plementa et primum diffites. **V**a nifestum est igitur. **E**x predictis infert quoniam correlaria. Primum est. si in aliqua plicatione pmissa non sunt pares. et sunt plures vel pauciores duab. illa plicatione non est syllogistica. vel aliquod sunt assumpta quod non facitur ad illustrationem plicatis. Secundum est. numerus propinquum syllogismi est perfectus. quod est numerus par. sed numerus terminorum est imperfectus. quod est numerus impar. Tertium. numerus terminorum syllogismi superexcedit numerum propinquum in uno. quod propriae sunt due. et termini sunt tres. Quartum. in syllogismis augmentatis (in quibus scilicet plicatur per plura media non vna. ut a b c d) per termini excedunt propriae in uno. **I**n huiusmodi syllogismis termini sunt impares. et propriae pares. sed aliqui sic. aliqui vero ecclora. Qui tum correlariu. numerus propinquus semper excedit numerum conclusionum in uno. **Q**uoniam autem habemus. In h quarto capitulo ostendit probus que propria est facilis ad conclusionem et que difficulter. et que in omni figura potest

concludi. et que in pluribz. et que in paucioribz. dicens primo. q illa conclusio est facilis ad concludendū que excluditur in pluribz figuris. et qu plures casus. i. modos. Illa vero est difficulter que in paucioribz figuris. et ex paucioribus casus excludit. (Quando autem affirmativa) Hic ostendit q vltis affirmativa est difficulter syllogizabilis. qz solum coexcluditur in pma figura. et tm in uno modo. vltis autem negativa excluditur in uno modo prime figure. tm duobz secundū. Particularis autem affirmativa coexcluditur uno modo p primā figurā. et tribus modis p terciā. sed particularis negativa coexcluditur uno modo p primā figurā. duobz modis p secundū. et tribus modis p terciā. (Manifestū est igit) Ex predicationis inserti pbus quo correlative p modum exclusionis. Primum est. positio vltis affirmativa est difficulter ad excludendū. et facilius ad destruendū. et srl vltis negativa. Secundū. facilius est pstruere particularis qz vltis. et difficulter destruere particularis. ecōtra vero de vltibz. Terciū. vltis nūc construunt p particularis. sed bene ecōtra. Quartū. facilius est destruere qz cōstruere.

Quoniam autem ydonei

Iste est sextus tractat⁹ huius libri. in quo pbs dos et artem inueniendi medium ad syllogizandum ppositum in qualibet figura. Et dividit⁹ in quatuor capitulo. Primo ponit quedā documenta vtilia ad invenitionē medi⁹. pmitens primo suū intentum. et dicit q dicendū est quod erimus ydonei ad syllogizandum ppositum. et per quā viam sumem⁹ pncipia. i. media. vel ppositiones ad inferendū quālibet conclusionē. quia nō solum oportet cōsiderare generationē syllogismoz. sed etiā qz habere promptitudinē faciēdi eos. (Omnium igit⁹ qui sunt) Hic aresto. psequendo suū intentum ponit duas suppōnes generales. Prima. eoz q sunt. qdam sunt talia q de nullo vere et vlt pdcant. et cleon et callias. et omne qd est singulare et sensibile. nam pene uniuersus sensibilium est hmo. ut de nullo pdicetur nisi fin accidē. dicim⁹ em̄ aliquid album ē socrates et hoc venies ē callias. Altera sunt q predican⁹ de istis de qd etiā alia pdicant. ut vlt de callia pdicatur. animal vero de hoīe. Altera autem sunt que de aliis pdicant nulla aut priora de ipsis pdicantur nisi fin opinione alis em̄ est. pcessus in infinitū. qd est falsum. qz in sursum pagentibz qz statut⁹. Rones autem et psciderationes sunt maxime de his que sunt in medio. sc̄ de his q de aliis pdicantur. et alia de ipsiis. (Dividendū est autem) Hic ponit secundam suppōnem que est. q oportet inspicere qualia media et quō si huius accipienda sunt. Et est hec. data aliqua exclusione ad inferendū eam. oportet sumere et cōsiderare ea que sunt queritibilia cuī terminis illi⁹ cōcluēti. sicut sunt diffinitioes et ppartie passiones ipsoz. Deīm oportet sumere antecedētia cōsequētia et extranea terminoꝝ. exclusionis pbande. et qz diuidere psequētia. qz qdam sunt cōntingentia. qdam accidentalia. et accidentali⁹ quedā sunt ppria et qdam cōmunita. Consequentii etiā quedā psequunt fin veritatē et qdam fin opinione sp̄ rēndentis. vel qdam pse quunt fin veritatē. i. necārio. qdam autem fin opinione. i. frequēter. Oportet autem omnia ista pna cōsiderare. qz quanto plura psciderabunt tanto faciliter pbatur conclusio. (Oportet autem eligere) Hic ponit quatuor regulas sue documenta ad dandū pntia et aūtia. Primus

oportet sumere antecedētia et pntia vlt et nō ptculariter. et idem debet intelligi de extraneis. eo q syllogism⁹ ē ex vltibus. Ad dandū ergo pna oportet sumere ea q predicant vlt. Et statim remouet dubium dices. q signum vlt non debet poni ad pns siue ad pdicatum. ut dico hominē esse omne aīal. vel musici esse omnē disciplinā. qz ppō (in qua ponit signum vlt ad pdicatum) ē inutilis et impossibilis. ut hō est omne aīal. vel iustitia est omne bonū. immo signum vlt debet poni ad aīs. Secundū documentū. ad sumendum antecedētia pna et extranea oportet sumere ppria et nō pntia. Ad sumendum enim pns subiecti nō oportet pns pdicari. nec ad sumendum extraneū subiecti dīsumi extraneū predicati. Qz autem in unaqz specie sunt ppria extranea ppr. quia qd est. pprū vni sp̄ est extraneū alteri. Srl ad sumendum antecedētia pdicari nō debent sumi aūtia subiecti. Terciū documentū. oportet qz sumere aūtia vel pntia ut frequēter. Quartū documentū. ad sumendum pna non oportet sumere ea que ad oīa sequuntur. Lōstire autem volentibz. Istud est tertius caplū in quo pbus dat artem inueniendi mediū. et declarat sex esse iugations stantes. et sex inconstantes. et pmo ponit sex regulas. Prima est. ad excludendū vlem affirmativa oportet capere aliquid qd sit pns ad subiectū illius vltis affirmativa. et sit aīs ad pdicatum eiusdem. ipsum enim est cōueniens mediū ad excludendū ipsam. Secunda regula ē. ad excludendū vlem negativa in seco prime et pmo secunde. oportet capere aliquid qd sit pns ad subiectū. et extraneū ad pdicatum. Quarta ē. ad excludendū vlem negativa in seco secunde oportet aliquid qd sit pns ad pdicatum et extraneū ad subiectū. Quinta. ad cōcludendū ptcularē negativa. oportet sumere aīs ad subiectū et extraneū ad pdicatum. Pro declaratiōe autem hanc regulam ponit pbs hoc notabile. sit a pdicatum pclonis. b pns ad pdicatum. c aīs ad pdicatum. et d sit et extraneū. et vero subiectum pclonis. et f pns ad subiectū. g. aīs. et h. extraneū. Declarat ergo pma regula sic. si aliquis veller cōcludere istam cōclusionē. omne e est h. oportet sumere aliquid quod sit f ad e. et c ad a. sic arguēdo. omne e f est a. omne e est c f. ergo omne e est a. et pformiter declarat alias regulas. Sexta regula ad cōcludendū ptcularē affirmativa est hec. si sit aliquis termin⁹ qd sit g ad e. et b ad a. tunc valer ad cōcludendū ptcularē affirmativa indirecte.

(Rursus si a et b) Hic ponit quoddam documentū circa mediū vltis affirmativa. Et est. q si debet accipi pns ad subiectū. dum tñ sit aīs ad pdicatum. oportet sumere pns ad pmtū. et in axime vlti omniū existentium inter subiectū et pdicatu. qd si pdicatu inest vlti vnuersalitatis. pns inheret ptculari. nō autē ecōtra. Et si sit ad debet accipi aīs ad pdicatum. debet capi vnuersalit⁹ eorum qd sunt in subiecto. Prima pntem declarat in lris. ponendo qd est subiectū. et f pns magis cōmune. c pns minus cōmune. et a sit pdicatum. a et vero vnuersalit⁹ subiecto. et c minus vlt. (Manifestū ergo) Hic pbat pbs q pdicte regule stūc pncipia sufficiunt ad oīem syllīm ostensiū tali rōne. ad omnē syllīm factū et tribus terminis et duabus ppōnibz sufficiunt pdicta pncipia. sed oīis syllogism⁹ ostensiū sit in aliqz figura p tres terminos et duas ppōes. qd ad omnē syllīm ostensiū sufficiunt pdicta pncipia. Minorē declarat iunctiōe. p° de vltis

Questiones

libri priorum

affirmativa. q̄ si debet sillegizari hoc erit in prima si gura per tres terminos et duas p̄pones. eo q̄ antecedēs predicti et cōsequens subiecti sunt vnum medium.

De alijs autē probat p̄hs exemplificādo in litteris.

(Op̄teret aut̄) Hic p̄hs p̄bat vltimū documentū positum in capitulo p̄cedenti. sez q̄ nō oportet sumere sequentia q̄ ad omnia sequant. Rō hui⁹ est. q̄ ex ip̄s nō potest fieri syllogism⁹ affirmati⁹. cū ipsa de oīb⁹ predicens. nec neganti⁹. q̄ de nullis p̄t p̄dicari.

(Manifestū est āc) Hic ponit Aresto. alias p̄siderationes sive regulas q̄ sunt in utilibus ad faciendū syllogis mū. et ideo q̄n mediu⁹ est dñs ad vtrū. ad subiectū et ad p̄dicatū p̄clusionis. aut q̄n est ans ad predicationū. et extraneū ad subiectū. aut q̄n est extraneū ad vtrū q̄ est cōbinatio inutilis. In p̄ma arguit ex ambab⁹ affirmati⁹ in p̄ma figura. In scđa aut̄ minore negati⁹ in p̄ma figura. Et in tercia arguit ex ambab⁹ negati⁹. Sunt ḡ tres p̄binationes inutilis. (Palā autē que eundē) Nic remouet p̄hs p̄siderationes alii quoq; antī quoq; dicentū q̄ ad inueniendū medium inspiciendū est ad dñs subiectū. et etiā ad dñs p̄dicati⁹. q̄s s̄nt p̄traria et vtrōq; illo⁹ p̄cludeſ negati⁹ vtria vel p̄icularis. Et posset p̄nt exemplū. vt si ista p̄clusion. nulla iustitia ē iustitia. p̄sequens ad subiectū est p̄tus. dñs vero ad p̄dicatū est vici⁹. oī vtrōq; p̄sumi p̄ medio ad ostēdendū illā p̄clusionē. Primum in secundo p̄me sic. nulla p̄tus est iustitia. oī iustitia est p̄tus. ergo nulla iustitia ē iustitia. Et s̄lī posset sumi in p̄mo secūdū. Secundū vero p̄sumi p̄ medio in secundo scđe sic. omnis iustitia ē vici⁹. nullū iustitia ē vici⁹. q̄ nulla iustitia ē iustitia. Has p̄siderationes reprobar p̄hs duab⁹ rōmib⁹. Primum. q̄ in p̄ceptio dñz esse ad vnu⁹. et nō ad plura. s̄ talis inspectio nō est ad vnu⁹. ḡ. zc. Scđa rō. acceptis p̄trariis p̄dicto mō nō sit syllogism⁹ nisi alterū p̄trario sit dñs p̄dictati⁹ et extraneū subiecti. Sed si sic sit syllogism⁹ hoc est p̄ regulas p̄cedētis. q̄bus sez inspici⁹ ad p̄nitia et extranea. vt p̄bat declarādo in litteris. ḡ h̄moi inspectio ad p̄traria est insufficiēs. (Eodē autē modo) In h̄tercio capitulo ostēdit q̄ hec ars inueniēdi mediū s̄lī regitur in syllogismo ad impossibile in alijs syllogis mis ex hypothesi. Et p̄mo ponit hanc p̄clusionē. Si cut oī syllogism⁹ ostēliu⁹ sit p̄ antecedēta p̄nitia et extranea. sic oī syllogism⁹ ad impossibile. p̄bat q̄ oīne q̄d p̄cludit ostēliu⁹ p̄t etiā concludit ad impossibile. et in eiusdē terminis ans probat syllogizādo tā p̄ impossibile q̄ ostēliu⁹ vlem negati⁹ et p̄icularē affirmati⁹ uā. et eodē mō posset p̄bar in alijs. Et tñ dñs in syllogismū ostēliu⁹ et ad impossibile. q̄ in syllogismo ostēliu⁹ necesse ē ambas p̄missas sumi tanq; veras. In syllogismo p̄o p̄ impossibile sumit vna tanq; falsa. (In alijs. āt syllogismis) In ha c̄ scđa pte. p̄bat p̄hs q̄ oīs alijs syllogism⁹ ex hypothesi fit p̄ p̄dicta p̄ncipia. s̄. antecedēta p̄nitia et extranea. Et p̄bat p̄mo de syllogismo a trāsumpto. q̄ quis ille nō ostēdat p̄ncipale p̄clusionē p̄ hāc arte. tñ ostēdit p̄clusionē ad quā se transfert. et iō quantū ad ipsam indiget tā arte. Se cundo. p̄bat de syllogismo fini qualitate in subiecto. sive ex p̄iculari inspectio. q̄ iste syllogism⁹ p̄ter alijs hypotesim syllogizat vle⁹ p̄iculari. et h̄ declarat in terminis nō significati⁹. q̄ hec ars ē nccāria ad ipsam. (Eodē autē mō) Finalis declarat. q̄ oīs syl-

logism⁹ de mō fiat p̄ p̄dicta p̄ncipia. q̄ ex eiusdē terminis et eodē mō p̄binando eos sit syllogism⁹ de mō s̄icut syllogism⁹ de ince. Est tñ in hoc dñs. q̄ in illis de ince oī sumere antecedēta p̄nitia et extranea. q̄ simili insunt vel nō insunt. S̄z in illis de p̄tingēti oī capere extrema p̄nitia et p̄nitia. q̄ p̄t ince vel nō inesse. (Manifestū est āc) Hic infert correlarie q̄ oīs ver⁹ syllogism⁹ mus sit p̄ istam artē. q̄ oīs syllogism⁹ factus in alijs trium figura⁹ sit p̄ istam artē respicēdo ad antī p̄nitia et extranea. sed oīs syllogism⁹ sit in alijs triū figura⁹. ḡ. zc. Secundū correlariū. ista ars ē generalis ad inueniendū mediū circa p̄biam. hoc ē circa sc̄ias speculati⁹as. et circa artē. i. circa sc̄ias facti⁹as. et circa disciplinā. i. circa sc̄ias morales. Tēl sic. circa totam p̄biam. i. mathematica. et quālibet disciplinā. i. sc̄ias quadruplicale. et artē. i. sc̄iam tripartitā. Non tñ oī sp̄ respicere ad illa tria. nec etiā oportet sp̄ accepere eadem media ad quamlibet conclusionē p̄cludendā. Sed in syllogismo affirmati⁹ aliter est sumendū mediū q̄ in negativo. et in demonstrativo q̄ dialectico. et in vñ q̄ p̄culari. q̄ sunt diuersas figura⁹. Et q̄ alios posset credere q̄ ista ars sit ita generalis q̄ p̄ eam possint syllogizari p̄ncipia sc̄ias. iō Aresto. remouēdo dubiu⁹ dicit q̄ nō. q̄ talia p̄ncipia q̄ sunt circa singula. i. singulas sc̄ias experientiā et tradere. i. cognoscunt p̄ experientiā sicut p̄ncipia astrologice sc̄ie cognita sunt p̄ astrologiā experientiā. q̄ astrologice demonstratiōes innētūt p̄ sufficiēt experientiā motūstellarū nobis apparentū. Et s̄lī est in quālibet arte et disciplina. Subdit vñ literatē hui⁹ artis circa p̄ncipia alia⁹ arti⁹. dicens q̄ p̄ncipia inuēta p̄ experientiā per hāc arte ordinantur in syllogismo. q̄ quā manifestandū est q̄ mediū inueniētūt est p̄uentis ad p̄cludendū p̄clusionē intentā.

(Om̄ autē) Istud ē quartū caplū in q̄ p̄hs reprobat quandā viā. s̄. viā diuisionis. quā aliqui antiqui dixerūt esse vñlē ad inueniētūt mediū. Et p̄mo dī. q̄ talis via quodāmodo tenet sub arte p̄dicta. eo q̄ diuīsio. i. syllogism⁹ diuīsio⁹ est syllogism⁹ infirm⁹. Primum autē hic reprobar duab⁹ rōmib⁹ opinione antiquo⁹. P̄ma rō. ille syllogism⁹ nō est vñlē ad p̄cludendū conclusionē. in quo mediū est p̄mū majori extremitate s̄z in syllogismo diuīsio mediū est h̄moi. ḡ. zc. Scđa rō. ille syllogism⁹ ē inutilis ad p̄cludendū p̄clusionē. in q̄ est petitio p̄ncipi⁹. sed sic ē de syllogismo diuīsuo. ḡ. zc. Utiusq; hāc rationē innotescit p̄bat duob⁹ exemplis. Primum. si sic arguat. oīne aīal est mortale vel immortale. omnis hō est aīal. ḡ omnis hō est mortal vel immortalis. sed nullus hō est immortale. ḡ omnis hō est mortal. In hac rōcinationē ē petitio p̄ncipi⁹. q̄ debetur p̄bare hāc nullus hō est immortale. Et tñ assumit eā tā q̄ verā. et s̄lī mediū q̄d ē p̄mū majori extremitate sive p̄dicto p̄ncipali p̄clusionis q̄d est mortale. Scđa cundū et iō. si sic arguat. oīne aīal mortale ē h̄ns pedes vel non h̄ns pedes. sed hō est aīal mortale. ergo hō est h̄ns pedes vel nō h̄ns pedes. sed nō est nō h̄ns pedes. ergo est h̄ns pedes. In hoc p̄cessu est petitio p̄ncipi⁹. et mediū est cōmunius p̄dicto p̄clusionis. Et sic patet q̄ per syllogismū diuīsio non potest concludi dīfinitio homis. positio q̄ sit hec animal mortale habēs pedes. (Manifestū quoniā) In hac secūda parte probat hanc conclusionē. syllogism⁹ diuīsio non valet ad aliud p̄dicatū q̄ sit diffinitio. utputa gen⁹

Arestotelis

Folio xx

propriū aut accidēt. et hoc talis exemplū. Si aliq̄s dūbitet an dyameter sit symeter vel assymeter. et ad ostē / dēcū q̄ sit assymet̄r̄ fiat iste syllogism⁹. oīs lōgitudo ē symētra vel assymētra. sed dyameter ē longitudo. ergo dyameter sit symeter vel assymeter. iste syllogism⁹ ē bo-
mus. q̄ fieri possit p̄ncip̄p̄ ī subsumat̄ hec minor. dy-
ameter nō est symeter. eo q̄ assum̄f illa p̄pō que debet
p̄bari. Et istis infert q̄ syllogism⁹ diuersus ē inuti-
lis ad ostendēdū. i. probandū quo decū predicātū
de quocūq̄ subiecto Līnea hunc texum

Attende Quino p̄ declaratō exēplor̄ mathematicoꝝ. q̄ quadrati
est figura h̄ns q̄uoꝝ latera eālia. dyameter autē quadrati est linea lōgissima in qua
drato diuidēs quadrati in duas p̄ea cōḡles p̄tensas
ab angulo quadrati ad angulū subī triūm. Costā ve-
rin quadrati ē vna de illis lineis. q̄ claudit quadrati.
sicut sunt ille linee q̄ faciunt latera quadrati. Sed sy-
metrū est qđ est cōmensurabile. et assymetrū est qđ est
incōmensurabile. Ad h̄ autē q̄ aliquæ cōgrat̄tes sunt
p̄mensurabiles subiūnūc̄ oportet q̄ habeat vnam mē-
suram omnīc̄. que aliquoties sumpta reddat p̄cile
quātitatē p̄mīne. t̄ illa eadē aliquoties sumpta reddat
p̄cile quātitatē sc̄de. vt numer⁹ par t̄ numer⁹ ipar
sunt cōgrat̄tes incōmensurabiles. q̄ h̄nt vnitatē p̄ rati-
mēlura Attende sc̄do. q̄ numer⁹ qua drat⁹ est q̄ sic
ex ductu aliquid numeri in se duci. vt cum ex reduc-
tione quaterna numeri q̄uoꝝ sunt sedecim. Attē
de tertio. q̄ p̄bat̄o isti⁹ p̄pōnis dyameter est incō-
mensurabilis coste sic p̄t̄ haberi. q̄ si dyameter esset p̄mē-
surabilis coste legretur q̄ numer⁹ par esset eq̄lisnum-
ro impar. Parz. p̄na. q̄ si dyameter sit p̄mensurabilis
coste. ita q̄ ipsa sit eius dupla. tunc oī. q̄ numer⁹ qua-
dratus sit in eadē p̄pōcione ad alium numerū. t̄ non
superiorē. ergo ad inferiorē. Si q̄ sic se habeat sextena
tius ad nonariū. tunc sextenari⁹ erit duplus ad nona-
riū. t̄n sextenari⁹ ad octonariū. ergo numer⁹ nona-
riū (q̄ est impar t̄ numer⁹ octonari⁹ qui ē par) sunt
equales. Tener p̄na ex quanto geometrie. si aliqua duo
se habeat in eadē p̄porzione ad tertiu. ipsa sunt eq̄lia
inter se Attende quarto circa exēpla secundi capituli
q̄ os supponere vnum circulū. a cui⁹ centro ad circūlū
ferentia ducant due linee q̄sī due semidyametri. t̄ po-
natur a in extremitate vni⁹. t̄ b in extremitate alter⁹.
et sic vocenſ a b. Den̄ inter extremitates illar̄ ducat
tur tercia linea. q̄ faciet equestris linee trianguli equi-
crurū. i. triangulū equaꝝ tibiaz. eo q̄ om̄es linee exē-
pla a centro circuli ad circūferentia sunt cōḡles. Nec
aut linea erit basī trianguli incisionis. eo q̄ dividit cir-
culū per porciones t̄ nō q̄ semicirculos. Primum due li-
neecū circūferentia faciunt duos semicirculos. q̄ ille q̄
est ex p̄te a vocet a c. t̄ q̄ ex p̄te b vocet d b. anguli autē
quos facit linea incisionis cum circūferentia vocetur
c. d. anguli at̄ quos facit cū predictis duabus lineis in-
trinsecis vocent e f. t̄ isti sunt anguli ad basim. t̄ illoꝝ
facil' figura f⁹ ea (q̄ dicta f⁹) posset sensibil' describi

Querit Utru in q̄nto sexto capitul⁹ Are-
stotelis sufficiēter docuerit redu-
ctionē syllogismox in p̄me figū-
remodos vles cum arte inueniēdi mediū. Arguit
primo q̄ p̄mā p̄em q̄stionis. q̄ iste syllogism⁹ est bo-

nus. sortes videt omnē equum. sortes ē brunell⁹. ergo
sortes videt brunellū. Et si t̄ iste ē bonus syllogism⁹
cū in se q̄sī cōdisciplina illud ē genus. sed bonū est dicit̄
plina. q̄ bonū ē genus. Et si t̄ iste. cui nulli inest b.
ei om̄ni inest c. sed nulli a est b. ergo om̄e c est a. t̄ nō
notū est. q̄ isti syllogismi nō sunt in aliq̄ trium figura-
rū. ergo nō om̄is syllogism⁹ sit in aliq̄ trium figuraꝝ

Lōfirmat. q̄ iste ē bonus syllogism⁹ nullū r̄sibile
est bō. nullus aſin⁹ est r̄sibile. q̄ nullus aſin⁹ ē bō.
Et si t̄ iste. om̄e hominē videt sortes. plato est bō. er-
go platonē videt sortes. t̄ nō reducif ad aliquem
modū p̄mīne figure vlem. Sed si. iste ē bonus syl-
logismus. si a est b est. sed a est. q̄ b est. Silt si a est b ē
sed nullū b est. q̄ nullū a est. t̄ nō reducif ad aliquē
modū p̄mīne figure. Lōfirmat. q̄ in oī syllogismo
sunt ad minus due p̄miss̄ r̄ vna p̄clusio gōmīs syllo-
gismus ad minus h̄z trez p̄pōes. Tercio sic. sc̄ientia
h̄b⁹ libri ē refutoria q̄ incoñueniēter in ea datur ars
inueniēdi mediū. als em̄ esset sc̄ia inueniēta. qđ est cō-
tra Boetii in thopieis. Lōfirmat. q̄ hec sc̄ia trach-
tat de resolutiōe p̄ne. t̄ nō de resolutiōe p̄ntis. q̄ nō ha-
bet resoluere syllogismē insula p̄ncipia materialia. t̄ p̄
p̄n non h̄z docere artē inueniēdi medium. Quarto
sic. in hac sc̄ia determinat̄ de syllogismo simpl̄ r̄ inco-
tracto. sed regule h̄ date ad inueniēdi mediū nō p̄n
ad ipm applicari. cū ibi debeat esse antecedētia t̄ p̄le
quentia. q̄ z. Ōfirmat. q̄ in terminis p̄ueribiliꝝ nō
rep̄unt antecedētia nec p̄ntia. q̄ hmōi ars nō est appli-
cabilis ad syllogismos factos ex terminis p̄ueribiliꝝ.
et p̄ p̄ne nō est applicabil ad omnē syllogismū. In
oppoꝝ arguit autoritate p̄hi in textu. Pro solutiōe
questionis isti⁹ sequunt̄ quatuor q̄stiones

Questio Prima. vtrū om̄is syllogism⁹
sit in aliq̄ triū figuraꝝ. Pro
cui⁹ solutione Attende p̄mo.
q̄ duplex ē syllogism⁹. Costēlūus ex hypothēi Syl-
logism⁹ ostēlūus est. q̄ sumit duas p̄pōes in mō r̄fig-
ura dispositas ad ostēlūus aliquā p̄clusiōne. S̄
ylls ex hypothēi est q̄ ex duab̄ p̄miss̄ aliq̄ suppone
sc̄a infert aliquid p̄clusiōne. Et talis est triplex. s. sylls
ad ipsoſible. syllogism⁹ a trāſumpto. t̄ syllogism⁹ ex
p̄ticulari inspectiōe. De syllogismo ad ipsoſible vi-
debis in secundo h̄i⁹. S̄ syllogism⁹ a trāſumpto est
ille in q̄ aliquis se transfert ad aliud. vt p̄ illud posset
p̄bari p̄positū. Verbi grā. si q̄sī velle. p̄bare q̄ aīa sor-
tis ēē immortalis. t̄ facere talē sup̄pōez vel hypothē-
sim. q̄ si posset p̄bare animā platonis ēē immortalē. p̄-
bare etiā animā sortis ēē immortalē. quo sup̄pōito
trāſferrat se ad p̄bandū hanc. aīa platonis ēē immorta-
lis sic arguedo. cuiuslibet hōis ēē immortalē. plato est
bō. ergo anima platonis ēē immortalis. et sic per p̄con-
cessum aīa sortis erit immortalis. t̄ huic argumenta-
tioni simili est argumēatio fini qualitatē in subiectis.
Tū syllogism⁹ fini qualitatē in subiectis est q̄nī aliq̄s
se transfert ad p̄bandū aliquid in simili p̄posito. t̄ ille
maxime sit ī locis aīa simili. aīa p̄porzione. aīa maiori. aīa
minori. aīa casibus. aīa conjugatis. aīa similibꝝ. Tū isti duo syl-
logismi nō difficiunt nisi sicut superius t̄ inferius. q̄z
quādūcūs aliquis se transfert ad p̄bandū aīa
ius alterius aīa p̄posito. ex cuius p̄batione infert p̄
positum. tunc talis syllogismus est a transumpto.
Qum aut̄ aliquis se transfert ad p̄bandū aliquid

Questiones

libri priorum

qd est satis veritatis cum pposito. talis syllogismus est sibi qualitate in subiecto. si similitudinem in ppositis. qd sicutudo est qualitas. Nam si ppositum est. ita sicutudo est immortalis. et aliquis se traheret ad pbandum istaz aia platonis est mortalitis. saceret syllogismus sibi similitudinem sive qualitatem in subiectis. Sed syllogismus in particulari inspectione est qd ppter aliquam hypothesim pcluditur vltis p regulam. per quam deberet pcludi particularis. ut regula ad concludendam istam. quoddam b est a. et qd medius debet esse ead a. et qd e. ideo supposito qd cōvertatur cum e. p talem inspectionem particulari rem poterit cōcludi vltis affirmatiū sic arguendo. oē gest a. omne gest e. ergo quoddam est a. et qd cōvertuntur. id est sic argui. omne est a. omne gest e. ergo omne gest a. et sicut est de particulari negativa. Attende secundum. qd syllogismus ostendit etiam est duplex. Quidam est cathegorica. cuius lez vtracq; premissaz p positio cathegorica. Alius est hypothetica. cuius lez vtracq; vel altera pmissaz est hypothetica. Unum aliquem syllogismum esse in aliqua triū figuraz est ipsius habere duas pmissas in quibus extremitates plementorum vniuersitatem legantur in uno medio disposito sibi suuenienti dispositionis aliqui figure. Attende tertio. qd huius in omni syllogismo sint plures termi qd tres numerali distincti in aliquo. etiam sint pauciores specifici distincti. et in aliquo plures. tñ in quolibet syllogismo ostendit sive sunt duo vel tres realiter distincti. Unum in syllogismo expositis sunt duo realiter distincti. tres tñ fortius maliter sive intencioniter. Attende quartum. qd in hibet syllogismo diuinitus sunt duo pcessus. Primum est syllogisticus. in quo accipit diuinitus p medio. et eius mebra iunctum p maiori extremitate et vnum suppositum diuinitus p minore. et iste est in aliqua triū figuraz. Secundum p secundo pcessu sumit plementum pcedens. pcessus p prima pponere. et psecunda negatur alterum membrorum diuinitutis de illo supposito diuinitus. et plementum affatur alterum membro de eodem supposito. sicut patuit in exemplis textis. Ex hoc pter qd syllogismus diuinitus est bonus quantus ad primum pcessum. Sed estum ad secundum peric pincipium. Et ideo quo ad illud pcessum vocatur syllogismus infirmus.

Dic primo qd omnis syllogismus cathegoricus ostendit etiam est in aliquo triū figuraz pter ex dictis. Dic secundum. qd syllogismus cathegoricus ex hypothesis saltem quo ad pmissum sit in aliqua triū figuraz. pter ex diffinitione syllogismi ex hypothesis. Dic tertio. qd syllogismus diuinitus quo ad pmissum sit in aliqua triū figuraz. pter sicut ex diffinitione. Dic quartum. qd syllogismus hypotheticus non est in aliquo triū figuraz. Pater qd in ipso non est mediū ordinariū pmissum aliqui figure. omnis autem syllogismus cathegoricus est in aliquo triū figuraz. et si non formaliter reductus. Unum multi sunt syllogismi cathegorici qd non sunt formaliter in aliqua triū figuraz. posunt enim reduci ad aliquam eam. et in omni syllogismo sunt due pponentes. Si at plus res ponantur qd due. aut ille sufflue posuerent aut erint plures syllogismi.

Questio Secunda. utrumque pmissum p determinatione de syllogismis tradat artem inuenienti medium. Pro cuius solutione Attende pmo. qd duplex est mediū

Quoddam est mediū vtile ad pbandum aliquod predicatum de aliquo subiecto. et de isto medio determinat Aristo. in pposito. Aliud est mediū inutile ad pbandum predicatum de subiecto. vtile tñ ad inferendum plementum predicati de subiecto. Et de tali medio non determinat h̄ pmissum. Sed p inuentione mediū sedo accepit Attende secundum. qd quatuor sunt genera pbleumarū. Ie3 vltis affirmatiū et vltis negatiū. piculari affirmatiū et piculari negatiū. que significant p has lras a ei o vlti mo positas in istis dcōnib; qd habens in his sib; Fez cana cageti das hec habere gēdaco Gebali. stant non pstant bedas febas zhecas. Unum ad intelligendū ista metra coiter ponunt illa metra. Predicat a. et sequens. et preit. dicit extra. E subit. f lectur. g preit. h sit extra. Per sex em primas dcōnes duoz pmissorum metrop; significant p habens sex regule sive pugnatiōes vltis plo pto. et p tres vltimas significant tres cōbinatioes inutiles. In sex autem pmissis dcōnib; sp ultima vocalis significat qualitatē et quantitatē plementorum. Et in pmissis duabus syllabis p significat plementum. et p cōsiderat. Per alia vero lras que ponit cum a et enā cum e significat qualitē se debet habere a et e ad medium ut hec dcō fecana importat primā regulā. et eius ultima syllaba significat vltimam affirmatiū esse syllogizādam. et importat per a. Prima pmissa syllaba significat qd liter mediū se debet habere ad subiectum plementum. et importat per hanc lram s. debet em esse ad e. et sequens ad subiectum. Secunda vero syllaba significat qd liter medium debet se habere ad pmentum plementum. debet em esse ad a. et enā ad pmentum. Et sicut est significat secundam regulā. et ultima vocalis significat picularē affirmatiū esse syllogizandā. Sed prima syllaba significat qd liter medium se debet habere ad pmentum plementum. debet em esse ad pmentum. Secunda vero syllaba significat qd liter medium debet se habere ad subiectum. non debet esse g ad e. et enā ad subiectum. Et secundum modum dicitur est de aliis. Tres autem ultime dcōnes. I. bedas febas zhecas sunt dissyllabe. ad denotandum p in dispositionib; pmissarū non sequitur aliqua plementum. aut syllabe ibi positis significat dispōem mediū qd liter se habet mediū ad subiectum et pmentum. Et ex hoc pter breuiter tota ars inuenienti medium tradita ab Aristo. Dic ad questionem. qd Aristo teles suuentur in hoc libro docet artē inuenienti medium pmissum modum acceptum. Patet. qd non solum oportet considerare generatione syllogismorum. sed etiam oī habere promptitudinem faciēdi eos. ista autem promptitudine habet per hanc artē.

Questio Tertia. utrum principia omnia scieantur. sint syllogizabilia p arte pto traditā. Pro cuius solutione Attende. qd aliud est pmissum esse syllogizabile. et esse syllogizabile per artem traditā pto de inuentione mediū. qd omnis pmissum que p esse plementum aliqui syllogismi est syllogizabilis. sed solum illa est syllogizabilis p arte datā de inuentione mediū. cuius subiectum et pmentum hinc pmenta antecedentia et erranca. Dic ad questionem. qd licet omnia pincipia sciāt. et plera sunt syllogizabilia. cuī quelibet pmissum possit esse plementum aliqui syllogismi. Ie3 pmissa sciāt non sunt syllogizabilia sibi pmentum arte. saltem in illa sciāt cuius sunt pincipia. cum non habeat medium quod sit pmissum altero extremitate. eo qd in unaq; scieāt pmissa debent esse priora alijs.

Questio Quarta Qualiter est saluabilis
le bane sciam nō considerare de
sylllo tracto ad materiam. tñ i
ea posset tradi arte inuenienti mediū. Pro cui solu
tione Attēde pmo. q materia p accipit dupliciter.
Uno mō ut distinguit ptra formam sumptā p qddi
tate. et sic omne illud est materia respectu altius qd si
bi venit et nō est qdditas nec de qd ditate aut cēntia
li qdstitutō ei. et sic demonstratiui. dyaleticu. et sophi
sticu verū et falsum sū materia sylli. qd nō sū de cēntia
li qdstitutō ei. Uno mō caput materia vi distinguitur
ptra formā sumptā p actu. et sic omne illud est materia
sylli qd ingredit constitutōem ei p modū potentie. si
cūt ps integralis. et sic due. ppones et tres termi sū ma
teria sylli. et bmoi materia est materia generalis cu
tuslibet sylli. Attēde sedo. q duplex est pbabilitas
Quedā est generalis dicta. q nihil aliud est qd gene
ratio credulitatis altius pntis. Tertia est spēalit dēa.
sicut est pbabilitas demōstratiua. dyaleticu. et sophi
stica Attēde tertio. q syllm eē ptractu p intelligi
dupl. Uno mō ad materiam generalis dictā. reputa
ad terminos et ppones. Altero mō ad materiam spēaliter
dictā. cuiusmodi est pbabilitas spēaliter dicta. Et
tende quarto. q syllm esse abstractū a materia p intelligi
dupl. Uno mō realit et de facio. et sic nullus syllus
est abstractus nec a materia generalis dicta nec spēaliter.
q oīs syllus sit ex dua bī pponib et tribus terminis.
qlibet aut ppo est vera vel falsa. Altero mō bī ins
tellectu. put sc̄ intellect⁹. Considerat syllm bī ei. et dñas
formales. nō p̄siderando si sit in rati vel in tali mate
ria. et sic est impossibile syllm abstrahere a materia spe
cialit dicta. sed nō a materia generalis dicta. eo q il
la est de essentia et qdditate sylli.

Dic primum Hec scia cōsiderat de
sylllo tracto ad materiam
generale. cuiusmodi sunt
ppones et tñmin. Dic sedo q nō p̄siderat de sylllo
tracto ad materiam vltimo mō dictā. sc̄ ad pbabilita
tem topicā demōstratiua et apparentem. qd hoc repug
nat formali rōni sylli simplicit̄. Dic tertio q hec
scia p̄siderat de sylllo tracto ad pbabilitatē in gene
re. qd pbs i isto textu dat arte inuenienti emediū ad sol
uedū positā p̄clusionē. Ex q arte habet q non qlibet
tñmin p̄t ee mediū ad p̄cludendū qualibet p̄clusionē
qd no est nisi ista scia cōsideraret de sylllo probatio
nue p̄clusionis.

Ad rōnes ante oppositā. Ad pma et
terciā dī q̄ quis hec scia
doceat arte inuenienti mediū. tñ ipa simpli dī resolu
tora et nō inuenientia. qd no docet inuenire mediū. vt
ibi sit stat. sed vi cōponat syllm. et post pponem ipm
finalē et vltimo resoluit in sua pncipia. Ad cōfirma
tione negat pna. qd mediū nō solū ē pncipiū cōficationis
sed etiā pna. Ad qrtū dī. qd hec scia nō cōsiderat de
sylllo simpli. qd nullo mō cōsiderat de sylllo contracto.
Et solū sicut dicitū est. Ad p̄fimatōem dī distinguedo
ans. qd pna p̄t capi dupl. Uno sine p̄cisione. et illud
dī pna qd seqtur ad aliud siue inferat ipm siue non. et
hoc mō in cōvertibili bī regitur pna. Altero caput
pna cu p̄cisione. et sic illud est pna qd sp̄ abstrahit et
nunq̄ p̄t ee ans. sed sp̄ seqtur. et sic in conuertibili bus
no regit cōsequēs. sed sic nō caput hic

Quomodo autem

Iste est septim⁹ tractatus hui⁹ libri. in quo pbs tra
ctat de reductōe syllōp. in figurās et modos priorum
syllōp. et de reductōe syllōp. vni⁹ figure in alia. Et di
uidit in quinque capta. In pmo reducit qdā pnas nō sil
logisticas ad syllōp. Primo p̄mitrē intentum dicēs.
Qd post hec vdm est qdā sylli reducunt in pdictis si
guris. Et hui⁹ assignat duplicē cām. Prima est. qd si
determinat sit de generatōe syllōp. et de inuentōe. redi
et ultra sylli facti sint reducti in pdictas figurās. tunc
grat cōplementū hui⁹ doctrine. Sedā cā est. qd ea que
pus dicta sunt p bmoi reducēdē magis manifestan
tur. Docet qd pmo resoluere pnas nō sillogisticas i du
as ppones. et postea in tres terminos. (Primi ḡoz)

Dic ad resoludū syllm in duas ppones dat tria do
cumēta. Primi⁹ est. oz pmo resoluere pnam in duas
ppones. Reddit rōem. qd facili⁹ est in maiora diuide
re qd in minoria. sed ppones sunt malores fñnis. eo qd
opposita sunt maiora eis ex qbus pponunt. Secundū cōz
videre an vna pponū se habeat ad totuz. i. vt maior. et
alia vt ps. i. vt minor. Tertiū est. oz cōsiderare an sit
sumptū aliqd supflui. aut omisum aliqd necāriū. qd
si sic auferendū est supflui et assūmedū necāriū vlog
quo deueniat ad duas ppones. (Cōsiderā dū est ḡ)

Dic ponit circa pdicta vna difficultatē dicēs. qd alid
qd est difficile videre vtrū oīo in qd ponunt due p
positōes sit sillogistica. aliqd em et duab pponib le
qui cōclusio necārie. nō tñ sillogistica. qd ille ppones
nō sunt disposite i mō tñ figura. vt si sic arguat. nō sub
stantiis interembris nō interimis substatiis. sed prib⁹
substatiis interembris interimis suba. qd ppones substatiis
sunt substatiis. hec em pna est necāria et reducta ad du
as ppones. non tñ est sillogistica. Sill si sic arguat. si
bō est aīal est. si aīal est suba est. ergo si bō est substatiā
est. Occipimur autē circa bmoi pnas credendo eas eē
sillogisticas. qd credimus omnē pnam necāriam esse
syllm. qd est fallū. qd pna necāria est in pluribus qd
syllm. omnis em syllus est necārius. sed omne necāriū
est syllus. (Deinde sic diuidendū terminos) In
hac scia pre docet reducere p resolutōem in tres tñmin
nos pnas nō sillogisticas ad sillm. ponēdo duo docu
menta. Primi⁹ est. habita aliqd non sillogistica et ea re
ducta ad duas ppones. ipa vltierius reducēda est ad
tres terminos. quo yd sc̄ ille qd sumit in ambab p
ponib erit mediū. et si i vna subijciat et in altera pdice
tur erit pma figura. Si vero in veraq̄ pdiceſ erit se
cūda. sed si in veraq̄ subijciat erit tercia. Et hoc in
sert qd illa oīo (in qd nō sumit idē bis) nō p̄t reduci ad
sillm. Secundū documentū est. habita aliqd pna nō sil
logistica et ipa reducta ad suas ppones. et tres terminos
op̄z videre ad cōclusionē. qd sepe a qlitate et q̄stitate
cōclusionis cognoscit figura sillm. Oportet etiā vide
read dispositionē mediū. quia p hoc etiam cognoscit
figura. (Frequent autē) Dic pbs circa predicta re
mouer tria impedimenta. Quorum primum est mul
tötens accidit deceptio. qd creditur oīonem in qd sunt
tres termini bī aliquā figurā esse sillm cum tñ non sit
vt si a pdiceſ de b. et b de c. videbit ēē sillm. tñ nō est
vt patet pmo si sic arguat Arestomines intelligibilis
sem̄ est. Arestomines est Arestomines intelligibilis. qd
Arestomines semper est. Secundo si sic arguatur Dic

Questiones

libri priorum

calus musicus corrumperet cras. micalus est mica/
lus musicus. ergo micalus corrumperet cras. In his enim
sequentibus primis sunt vere et clusto falsa. ideo non va/
lent. Et hoc est ideo. quod nulla promissarii sumpta est de
omni. Si enim maior est sumpta de omni. est falsa. sicut
clusto. et non est bona. Subdit enim propterquam pue/
nit hec deceptio. quod credimus idem esse hoc huic inesse.
et hoc huic omni inesse. i. predicari inesse alicui. vel non
vel. (Frequenter enim mentiri) Hic ponit secundum im/
pedimentum. quod est. quando in resolutione orationis in tres
terminos capimur terminos abstractos per terminos con/
cretos. Et exemplificat in omnibus figuris. In prima figura
sic arguat. Nulla sanitas de necessitate est egitudo.
omnis homo est susceptibilis sanitatis. Nonnullus homo est sus/
ceptibilis egititudinis. Vel sic omnis homo est sanus. ergo
nullus homo est eger. ita non valeret. quod loco abstracto
sumuntur et cetera. In secunda figura sic arguat. nullus
sanus pertinet esse egredi. omnis homo de necessitate non est
sanitas. et nullus homo de necessitate est eger. Et sic posset
exemplificari in tercia figura. (Non autem optime) Hic
ponit tertium impedimentum. quod puenit ex hoc. quod aliquis
non est nomen impositum. aut ex hoc quod volumus ponere
terminos simplices. pertinet enim aliquis per medium deinde
una ratio. ut quod passio demonstratio de suo primo subiecto
debet capi distinctio per medio. ut habere duos rectos
angulos inest angulus equi curvus per medium simplex. s.
per triangulum. et inest triangulo per medium duplex. scilicet per
distinctum trianguli.

(Inesse primo medio) In hoc secundo capitulo docet
phorus sillogisare ex obliquis. Et ponit tres suppones.
Prima est. non est necesse in omni sillo affirmatio primum
id est maiorem extremitatem inesse. i. predicari per medio.
Supple in recto. nec medium de postremo. i. de minore ex/
tremitate. Secunda est. non est necesse in omni sillo negatiuo
medium negari de minori. supple in recto. vel maiorem
de medio. Tertia est. ut modis pertinet aliqua per di/
cari de aliquo. quod modis de ens et verum. Primum
supponit declarat. quod si posterior est eadem discipli/
na. et aliqua. reputata est a sententia. non optime quod ipsa
sint una disciplina. sed sufficit quod etiam sint una discipli/
na. (Accidit autem quodque) In hac secunda parte ponit
aliquas regulas ad soluendum in obliquis. Prima est
quod maior extremitas dicatur de medio. supple in recto
et medium non dicatur de minore. hoc est dictum maiore
de recto et minore de obliquo. sequitur conclusio de ob/
liquo. et non de recto. sicut patet sic arguedo. Sophia
est disciplina. boni est sophia. ergo boni est disciplina
et non est bonum est disciplina. Secunda regula est. ma/
iore de obliquo et minore de recto sequitur conclusio de ob/
liquo et non de recto. videlicet sic arguedo. cuiuslibet quodque
et posterior est disciplina. sed boni est quale est posterior
boni est disciplina. et non ergo bonum est disciplina
Tertia est. ex embabitu de obliquo sequitur quodque conclusio
de recto. et quodque de obliquo. Exempli primiti. cuius est
disciplina huius est genus. sed boni est disciplina. Non boni
est genus. Exempli secundi est cum inferatur. ergo boni est ge/
nus. Quarta regula est. exdem modo est sillogismandum
ex obliquis negative sicut affirmativa. Ponit exem/
pla et primo in secunda figura. Primum est. nullius mo/
tus est motus nec generatio generatio. sed voluptas
est motus. ergo voluptas non est motus nec generatio.
Secundum exemplum. nullius signi est signum. sed risus est si/
ze

gnum. ergo risus non est signum. In tercia figura ponit
tale exemplum. Estas non est tempus oportunitas deo. quod tempus
nihil sibi pertinet. estas est tempus. Non tempus non est opor/
tunitas deo. At simuliter dicendum est de aliis. Possunt
etiam fieri syllabi ex nominibus quodque calvi. et hoc ad
buc tortius quotiens aliquid per deo alio predicari fin/
dieros modos predicandi. et adhuc sine dicatur sim/
pliciter sine fini qui dicitur. sive illud quod dicitur sine simplex si/
ue duplex. sive affirmativa sive negative.

(Reduplicatum autem) In hoc tertio capitulo docet
phas reducere syllbos in quibus ponit reduplicatio. et per/
muta ponit duas regulas. Prima est. in syllbis numeris re/
duuplicatio sive reduplicatio debet ponit ad medium. sed
ad maiorem extremitatem. Secunda declarat quodque ex/
emplis. Primum est. si fiat aliquid syllbus excludens hanc conclusionem
iusticia est disciplina in eo quod est bonum. tunc in primis
ista reduplicatio (in eo quod est bonum) est addenda ma/
iori extremitati et non medio. ut si sic arguat. boni est di/
sciplina in eo quod est bonum. sed iusticia est bonum. ergo iustici/
a est disciplina in eo quod est bonum. Si autem sic arguat.
boni in quantum bonum est disciplina. sed iusticia est bonum
in quantum bonum. ergo iusticia est disciplina. Minor
est falsa et intelligibilis. Secundum exemplum. bonum est
disciplinatum in eo quod est bonum. salubris est bonum. ergo salu/
bris est disciplinatum in eo quod est bonum. Tercium exem/
plum est. omne non existens est opinabile in eo quod non ex/
istens. sed hicocerius est non existens. ergo hicocerius
est opinabilis in eo quod non existens. Quartum est
omne sensibile est corruptibile in eo quod sensibile. homo est
sensibile. ergo homo est corruptibile in eo quod sensibili/
lis. (Non est autem eadem positione) Dicit ponit secun/
dam regulam. que est quodque est idem ponendum pro me/
dio quodque sylllogisat simplicitate. id est sine reduplicatio et
quodque hoc aliquid aut quo aut quodque. id est cum reduplica/
tione protrahente ad substantiam aut partem subiecti
uum. aut partem in modo. Ponit exemplum. quia non est
idem lumen per medium ad coeludendum istud. be/
num est disciplinatum. aut istud bonum est disciplinatum
in quantum bonum. quod ad celudendum primam oportet su/
mire ens pro medio. id est aliquod ens valens ad co/
eludendum huiusmodi conclusionem. Sed ad excluden/
dum secundum oportet sumere pro medio quod ens. id est
illud cuius forma reduplicatur super predicatum. et hoc
declarat. quodque sit a disciplina quoniam sit quid ens cum
aliqua reduplicatio. reputata in eo quod bonum. In quo
autem bens quid. id est aliquod ens. sicut bonum. In
quo autem est bonum. scilicet aliquod per particulare. ut scien/
tia vel iusticia. tunc sic debet sylllogisari. boni est disci/
plina in quantum bonum. sed scientia est bonum. ergo
scientia est disciplina in eo quod bonum. Vel sic per sylllogi/
sari. boni est disciplina in eo quod bonum. sed quoddam bo/
num est bonum. ergo cuiusdam boni est disciplina in
eo quod bonum. Et statim removet dubium. et dicit quodque
hec reduplicatio in eo quodque ens significabit reduplica/
tio alicuius entis specialis. reputata huius in
eo quod bonum. Et ratio huius est. quia si ens sit medi/
um et reduplicetur supra maiorem extremitatem non
fieri sillogismus concludens quod alicuius boni sit disci/
plina in eo quod est bonum. sed quod alicuius boni sit disci/
plina in eo quod est ens. Si ratiem sumat hec reduplica/
tio in eo quodque ens. tunc sylllogisatur sic videlicet quodque
alicuius boni est disciplina in eo quodque ens. id est in

ens. i. in eo q̄ bonū. (Opt̄ autē accip̄) In hac secūda p̄t remouer p̄hs sex dubia. Primum est. q̄ dictū est qd̄ p̄ hac reduplicatōe in eo q̄ qd̄ ens posita in maiore et in coīlusione licet ponere hanc reduplicationē in eo q̄ bonū. ideo posset alīq̄s dubitare vtrū in expōnēsue resolutōe sylli in terminos. hec transmutatio est̄ līcta. Et dicit q̄ sic. nā līctū est sumere nōmen p̄ nomine. oīone p̄ ozone. p̄ nome p̄ ozone. dūmō idē significant. vt si iste oīones idē significēt. sup̄plicable nō est gen⁹ op̄i nabil. et sup̄plicable nō ē idē cū op̄iabil. nūc vna p̄ t̄ su mi. p̄ alia. Scđm dubiū est. q̄ dictū est q̄ ponēdus ē terminus. p̄ oīone. ideo alīq̄s posset dubitare vtrū p̄ termino posito cū reduplicatōe possit sumi terminus sine reduplicatōe. Ideo remouet dubiū t̄ dicit q̄ multū refert cap̄ alīq̄d cū reduplicatōe et sine reduplicatōe. vt multū refert dicere voluptatē esse bonum in q̄rum bonū. et voluptatē ē bonū. q̄ ad syllogisandū hanc. voluptas est bonū. oīsumere bonū p̄ termino sed ad syllogisandū hanc. voluptas est bonū inq̄stum bonū. az lumere bonum inq̄stum bonū p̄ termino.

(Nō est autē idē) Remouet terciū dubiū. dicens q̄ nō est idē neq; eē neq; dicere. i. nec q̄tū ad effendū nec q̄stū ad dicendū. cui inest b. huic inest a. et cui oī inest b. huic omni inest a. i. iste p̄ponēs nō sunt cedēz. b est a. oīne b est a. dato q̄ a inīt v̄liter alīq̄s cōrēto sub b. Et hoc pb̄at duab̄ rōib̄. Prima est q̄ vna p̄t eff̄ vera alia exīte falsa. Pat̄ de istis. alīq̄d albūz est pulcrū. et oīne albū est pulcrū. Scđa rō ē. q̄ ex ista. b est a. cū ista oīne c est b. siue cu ista alīq̄d c est b. nō fit syllus aut v̄lis aut p̄ticularis. sed ex ista. oīne b ē a. cū ista oīne b est c. siue syllus affirmatōis nō p̄patētis negatōem. cū ista vera quoddā c est b. siue syllus p̄ticularis affirmatōis p̄patētis negatōem. (Nō oī autē) Rej̄uet q̄rum dubiū circa exemploz p̄ponēs. dicens q̄ p̄pter p̄tōtem exemploz nō accidit incoūiens. quia nos nō ponim⁹ exempla in eo q̄ hoc alīq̄d sit. i. ita sit sicut dicit exempla. Geometr̄ em̄ dt̄ t̄ sup̄ponit alīq̄d quā linēa est pedalē et rectā et sine latitudine. q̄ tñ non est. et ideo geometr̄ in syllogisando nō v̄tis descript̄ sed his q̄ illa intelligitur. nō oīz ḡ exempla esse vera q̄ expositione v̄tūm̄ v̄t sentiat q̄ dicit. (Nō lateat autē) Remouet q̄ntū dubiū dicens. q̄ nō omes con clusiones oīorum generaliū sunt reducibilis ad cādē figurā. sed vna est reducibilis ad vñā. et alia ad aliaz Posteri⁹ autē docēt cognoscere ex p̄cloē ad quā figura reducat. (Sed ad dispōnes) Remouet tertū dubiū dicens. q̄ qn̄ alīq̄s vult destruere vñā diffinītōez nō opt̄ et destruat totā diffinītōem. sed sufficit q̄ de struat vñā partem. vr ad destruendū hanc. aqua ē potus humidus. sufficit destruere hanc. aq̄ est potus.

(Amplius autē ex vi) In hoc quarto caplo docet p̄hs resolute syllos vñias figure ad syllos alterius figure. Et p̄mo ponit tale documentū. Nō oīopt̄ re ducere syllos ex p̄pōtē q̄ntū ad se tos. q̄uis possint reduci q̄ntū ad vñam partem. Ratio huius est. quia syllus a transiūpto non syllogisat p̄ncipale proposi tūm. sed solum p̄clusionem ad quam se trāfert. vt si hec sit p̄clusio pb̄anda. p̄trario ⁊ est eadem disciplina et aliquis supponat q̄ sic posset pb̄are. p̄trario ⁊ nō eē eadem potestatē. etiam probabit p̄trario ⁊ nō eē eadem disciplina. quo supposito se transferat ad p̄bandū hanc. p̄triorū nō est eadem potestas. sic

Sanatiū regrotariū nō est eadem potestas. sed sa natiū et regrotatiū sunt p̄traria. ergo p̄trario ⁊ non est eadem potestas. In isto processu non syllogisat p̄ncipale p̄positum. Similiter sylls ad impossibile nō syl logisat p̄ncipale p̄positum. sed syllogisat impossibile. ex cuius impossibilitate p̄cludit veritas p̄positi. Ost autē differentia inter istos syllos. quia in syllogismo a transiūpto p̄cludit p̄ncipale p̄positum ex p̄cessu re sponsidenti. vt p̄cessa hac p̄pōtē si probatum sit contrariū non esse eadem potestatē. etiā pb̄abif contrario ⁊ non esse eadem disciplina. argues se transfert ad p̄bandū p̄positum. Sed in sylla ad impossibile nō p̄cludit p̄ncipale p̄positum ex p̄cessione responden tis. sed p̄pter positionem fali. vt si quis p̄cedat q̄ dia meter est simeter. habet p̄cedere hoc manifeste faliū imparia sunt paria (Rursusq;) Hic docet p̄hus reducere syllos vñias figure in syllogismos alterius fi gure. ponendo set regulas Prima est. omnes modi ne gatiū p̄me figure reducunt ad modos secūde figure. et p̄ p̄uerionē vñiuerialis negatiue. Secūda est omnes modi secūde figure reducuntur ad modos p̄me figure et p̄uerionē vñis negatiue. excepto baroco. q̄ non potest perfici per p̄uerionē. Tercia regula ē. omnes modi p̄me figure reducunt ad modos tertie figure. et p̄ p̄uerionē minoris simpliciter aut per accidēt Quarta est. omnes syllogismi tertie figure reducuntur ad syllogismos p̄me figure per p̄uerionē simplicē. aut per accidēt. excepto bocardo. cuius sola minor potest p̄ueri que si p̄ueratur ambe rūnt particula res. Quinta regula est. omnes sylls syllogismi secūde figure reducunt ad tertiam figuram p̄ p̄uerionē. vñius et p̄missarum. excepto baroco. qui nō p̄t reduci p̄ con versionē. et neutra p̄missarū maneret vñis. Sexta est. qn̄ aliqua p̄missarū est vñis negatiua. tunc syllogis mi tertie figure reducunt ad scđam figuram p̄ p̄uerionē vñius et p̄missarū. sed qn̄ est particularis ne garina. tunc nō p̄t reduci

(Offert autē) In hoc ultimo caplo docet p̄hs syll logisare ex terminis infinitis siue reducere syllos ex ter minis infinitis p̄stitutos. et habet quatuor p̄tes. In p̄ma intendit hanc p̄clusionem. Affirmativa de p̄dicato finito. Nam differt dicere. nō esse hoc. et esse nō hoc. siue nō esse albū. et esse non album. Probat tribo rōib̄. Prima est. isti esse albū p̄tradicit hec. non esse albū. et non hec esse nō album. q̄ iste due nō sunt cedēm. Tīns pb̄at. q̄ siue se habet hec possibile est ambulare. ad hanc. possi bile est non ambulare. ita esse albū ad esse nō album et sc̄it bonū. ad sc̄it nō bonū. Nec differt dicere. sc̄it bo num. et est sciens bonū. Si līter. p̄t ambulare. et est po tens ambulare. sed p̄me due nō p̄tradicunt. q̄ nec secūde. Minore pb̄at. q̄ opposita non sunt simul in eodēz id est p̄tradictoria nō sunt simul vera. sed si p̄tradice rent p̄tradictoria essent simul vera. q̄ omne qd̄ est po tens ambulare. est potēs nō ambulare. et sic ḡ cocludit q̄ siue nō est idē nō sc̄ire bonū. et sc̄ire nō bonū. ita nō est idē. nō esse albū. et esse nō albū. q̄ si vñā p̄pōtē biliū sit et reliquū ē. (Neq; eē nō equale) Ponit secūdam rōem. que est affirmativa de p̄dicato infinito ali quid ponit. sed negatiua de p̄dicato finito nihil pos nit. q̄ non sunt cedēm. Tīns pb̄at. q̄ isti. est non equale aliquid sublacet. sc̄z ineq̄le sed isti nō est equale. nihil

Questiones libri priorum

subiacet, qz nō de quolibet p̄dicatur esse eq̄le vel ineq̄le, sed de quilibet p̄dicat esse eq̄le vel nō esse equale.
(Amplius aut̄) Hic ponit tertiam rōnem, que est ad affirmatiuam de p̄dicato infinito sequit̄ aliquid, qd nō sequit̄ ad negatiuam de p̄dicato finito, ergo non sunt eadē. Ans, p̄bat qz si aliquid est lignum non album sequit̄ qz est lignū. t̄ c̄ nō op̄z qz aliquid est lignum si nō sit lignum album. Et ex hoc pat̄z qz peradictoria isti⁹ est bonū, nō est ista, est non bonum, qz est affirmatiua, sed est ista nō est bonū, contradictoria aut̄ istius est nō bonum, est ista nō est nō bonum, eo qz cuiilibet affirmatiuam est negatio opposita. (Habet aut̄ ordinē) In hac sc̄da parte ostendit plus qualiter valeat p̄na a p̄positōe de p̄dicato finito ad p̄monem de p̄dicato infinito, et ecōtra, p̄mittens vnam figurā, in qua b̄mōi p̄ponēs disponunt̄, cuius p̄imus angulus est a, in quo ponitur affirmatiua de p̄dicato finito, sc̄z est bonum, secundus angulus est b, in quo ponit̄ negatiua de p̄dicato finito, vt nō est bonū, tertius est c, qui ponit̄ sub b, in quo ponitur affirmatiua de p̄dicato infinito, sc̄z est nō bonū, t̄ c̄t̄ est d, qz ponit̄ sub a, in qz ponit̄ negatiua de p̄dicato infinito, t̄c̄z nō est nō bonū. Pont̄ qz quorū regulas. Prima ē ab affirmatiua de p̄dicato finito ad negatiuam de p̄dicato finito est bona p̄na vt bi se q̄t̄ nō albū, ḡnō nō albū. Probat, qz ad hāc ē nō albū sequitur ista, nō est album, vel eius cōtradictiorū stat, sed eius opositū nō stat, qz iste non possunt simul esse vere, hoc est album, t̄ hoc nō est albū, nec iste, hoc est lignū albū, t̄ hoc est lignū nō album. Secunda requiri est, a negatiua de p̄dicato finito ad affirmatiua de p̄dicato infinito no valet p̄na, qz nō sequit̄, hoc non est lignū album, ḡ hoc est lignū non album, qz qd om̄io nō est lignū, nec est lignū album nec nō album. Tercia regula ē, ab affirmatiua de p̄dicato finito ad negatiuam de p̄dicato infinito est bona p̄na, qz bene sequit̄, hoc est album, ergo hoc nō est nō albū. Probat, qz ad istā est album, sequitur ista, non ē nō album, vel eius opositū stat, sed eius opositū non p̄stare, quia iste non simul stāt, ē album, t̄ ē nō album, eo qz de om̄i (qz est albū) verum ē dicere qz nō ē nō albū. Quarta regula ē, ad negatiuam de p̄dicato infinito, nō sequit̄ affirmatiua de p̄dicato finito, qz nō sequitur, nō est lignū non album, ergo est lignū albū. Ut ex hoc inferat correlative, qz affirmatiua de p̄dicato finito, et affirmatiua de p̄dicato infinito no possunt simul stare, t̄ quis negatiua de p̄dicato finito, et negatiua de p̄dicato infinito no se inuicem sequant̄, non possunt simul stare, qz qz nō est lignū albū, non ē etiam lignū nō album.

(Sicut autem et punitio) **Nec** parat ppones de predictatis infinitis ad ppones de pdicatis infinitis. Et dicit quod eodem modo se habent ad iniucem ppones de pdicatis positivis et privatiuis, sicut ppones de pdicatis finitis et infinitis. **Patet** sic, in a ponatur esse equale, in b non esse equalē, in c esse ineqūale, et in d non esse ineqūale.

(In pluribus autem) **Hic** pinter parat ppones de pdicatis finitis et infinitis ad se iniucem in ordine ad eos, subiectum sumptum cum signis vñib. **Ostendit** quod negativa de pdicato finito in qua negatio preponit toti pponi, et pdicatu zuenit alicuius supposito subiecti et alii cui non est vera, affirmativa de pdicato infinito existere falsa, ut hec est vera, non omnia sunt alba ista existere falsa, omnia sunt non album. **Similiter** hec est yes-

ta. non vnuquodq; est album. ista exsite falsa. vnuquodq;
q; est non album. et huius propositiois omne aial est
album. non e hec negatio. omne animal e non albu;. q;
ambe sunt simul false. sed hec no. omne animal e album.

(Quoniam palam) In hac tercia parte docet phus syllogisare ex terminis infinitis. Et ponit duas regulas. Prima est affirmativa de predicato infinito eodem modo syllogisatur, sicut negativa de predicato finito. Probat p̄ dupli rōne. Prima rō est, q̄ affirmativa de predicato infinito nō eodem modo syllogisatur, sicut negativa de predicato finito. q̄ syllogisatur eodem modo, sicut affirmativa de predicato finito. T̄ns probat, q̄ alius significat est nō album. r̄ nō est album. r̄ hec est nō album, est affirmativa. ideo syllogisatur in modo affirmativo. Ita vero nō est album = negativa. ideo syllogisatur in modo negativo. r̄ p̄sequens non eodē modo syllogisatur. Secunda p̄bat exemplum sic, q̄ sicut sequit omne animal est musicum. omnis hō est animal. ergo omnis homo est musicus. ita sequitur omne animal est non musicum. omnis hō est animal. ergo omnis hō est non musicus. Seda regula ē v̄lis negativa syllogisatur in tribus modis. sc̄ in secūdū de prime, et in primo secundū secundū (Summa literā aut̄). In ista quarta parte ponit phus vñam regulam dñiarum prīnente quatuor regulas. Prima est, si ad aliquod āns sequatur p̄n̄s et non econtra, tunc ad opositum p̄sequens sequitur opositum āntis. Secunda, si ad āns sequatur p̄n̄s et nō econtra, tunc ad opositum āntis ne sequitur opositum p̄n̄s. Tercia est opositum āntis potest stare in veritate cum p̄sequente. Quarta est, opositū p̄sequentis nō p̄t stare cū antecedente. Pro declaratio harum regularū supponit q̄ a et b p̄tradicunt sibi inuicem, similiter et c d. Probat ergo p̄mam regulam, q̄ est hec, si ad c sequitur a, tunc ad b sequitur d. Patet, q̄ ad b sequitur d, vel b statuit cum oposito d. sc̄ cum c, sed b nō stat cum c, q̄ cum ad c sequitur a et b. simul staret que sunt p̄tradictoria. Terciā regulā p̄bat, que est hec, d p̄t stare cum a et q̄ a nō p̄ueritur c et ergo est aliqd q̄d, q̄d at c non est sed de quoenq; nō d̄z c, de illo d̄co q̄ p̄tradicunt. ergo a et d simul stant. Quartā regulam, que est hec, b nō stat cum c, probat sic, q̄ quicq; stat cū c stat cum a, ergo si b stare cū c, staret etiam cum a. r̄ p̄sequens p̄tradictoria simul starent. Secundā regulā q̄ est hec ad d nō sequitur b probat sic, q̄ d stat cuiz a, ut probatum est. ergo ad ip̄m nō sequitur b. (Eccidit autem) Finaliter phus facit vnam obiectum contra predictas regulas, q̄ est hec, supposito q̄ a et b p̄tradicunt, et c et d p̄tradicunt g, arguitur sic, ad c sequitur a, ergo ad f sequitur g, et per p̄sequens ad d sequitur b et ad opositum āntis sequitur opositum consequentis. Solvit nō admittendo supponit, q̄ due p̄pones contradictionis nō possunt habere vnam contradictionem, et ideo f nō potest p̄tradicere a et b, que sunt p̄tradictoria nec etiam g p̄t p̄tradicere et d. *O*rcia hunc textrū primo. Q̄ cum dicit Aresto teles xp̄onēm vñem non differre a particulari, hoc nō debet intelligi nisi in materia naturali, et hoc quo ad veritatem et fallitatem, non aut quo ad alta accidentia, alio em sicut ex puris vniuersalibus aliquid sequitur, ita ex puris particularibus vñ maiore particulari in prima figura aliquid sequitur. Attende secundū, et cū dicis

Attende

intelligi nisi in materia naturali. et hoc quo ad veritatem & falsitatem . non aut quo ad alia accidentia. alio enim sicut ex puris vniuersalibus aliquid sequitur. ita ex puris particularibus vel maiore particulari in prima figura aliquid sequitur. Attende secundo. et cum dicit

Arestoteles hunc syllogismus micalus musicus eras corrumperet. micalus est micalus musicus. ergo micalus eras corrumperet. non esse bonum nisi maior fiat omni. non est intelligendum quod isti termini singulariter ad datur signum vniuersale. eo quod tunc locutio esset impensa quia termino singulari non posset addi signum vniuersale. hoc est non requiritur ad dicti de omni. sed sufficit quod sibi possit addi hoc pplexum (omne quod est) et sic per positio fieri de omni finis modum enunciandi. Nam cum dico omne quod est micalus musicus corrumpe eras de noto quod nihil est contentum sub subiecto de quo non dicatur predicatum. Attende tertio. et difficile est vide re circa tertium. quod esse hoc et esse non hoc. siue non esse al bum et esse non album non idem significat. sicut de in testitu. cum tamen ab uno ad aliud et contra valeat sequentia. sicut dicitur in secundo pericamenta. Ad hoc respondetur primo quod non sunt idem nec idem significant. etiam ad modum enunciandi. eo quod una est simpliciter negativa. et talia affirmativa. Secundo dicitur quod sunt idem et idem significant quo ad veritatem et falsitatem. quod si unum sit verum. etiam et reliquum. et si unum sit falso. etiam et reliquum. et ideo est bona ratio ab uno ad aliud et contra. Et si dicatur quod finis philosophus sic se habent non est album et est non album. sicut non est potens ambulare. et est potens non ambulare. et sicut scire non bonus et non scire bonum. sed ista non sunt eadem nec quo ad modum enunciandi veritatem et falsitatem. nec ab uno ad aliud et contra valer sequentia. Et tercero. quod philosophus non intelligit esse omnino simile de istis. est non bonum. et non est bonum. sicut de istis. sicut non bonum. et non scire bonum. sed solum quo ad modum enunciandi. sicut sicut ista non scire bonum est negativa. et tradicit isti. sicut bonum. et ista scire non bonum est affirmativa. et non sibi tradit. sicut etiam ista non est bonum. et tradicit isti est bonum et non ista est non bonum. Attende quartu circa hoc quod dicit Arestoteles quod ad hoc et sequentia sit bona requiritur et sufficit quod ex opposito consequitur inferat oppositum antit. hoc non intelligitur de exposito phisico aut subcontrario. sed sufficit et requiritur ad hoc quod sequentia sit bona. quod ex opposito et contra dictio sequitur possit inferri aliquod repugnat sibi incooperabili ipsi antit.

Queritur utrum

regule de formatione syllogismorum ex propontibus de terminis obliquis et propontibus reduplicatiis. et similiter ex propontibus variatis penes predictum finitum vel infinitum sunt a phisico prouidenter assignatae. Arguit primo quod non quia ex obliquis non potest fieri syllabus. Et si patet. primo quia in omni syllogismo oportet sive aliiquid de alio. sed hoc non potest fieri in positionibus de terminis obliquis. Secundo patet. quia in prima figura minor debet esse suppositum medius. sed superius non predicatur de inferiori in obliquo. sed in recto enim. ergo etc. Tercio quia tunc esset fallacia accidentis propter variationem medi penes rectum et obliquum. Quarto patet. quod ex vero sequere fallum. sic argendo. nullus equus est asinus. cuiuslibet bovis est equus. ergo nullus bovis est asinus. Tertius sic. omne caput est non animal. cuiuslibet bovis est caput. ergo quilibet bovis est non animal. Secundo sic. In syllogismis reduplicatiis reduplicatio sive reduplicatum debet addi medium

ergo male dicitur in textu quod reduplicatio semper est addendum maiori extremitati et nunc medio. Et si per quia finis phisico in textu reduplicatio semper est addenda predicato. sed in aliqua figura mediis semper predicatur. ergo reduplicatio potest addi ad medium. Confirmatur. quod determinatio est addenda suo determinabilis. sed reduplicatio est determinatio medium. ergo reduplicatio est addenda medio. Tertio sic. reduplicatio est nota cause inherente predicationi ad subiectum. sed finis hoc etiam semper in subiecto querenda est causa propter quam predicatur sibi inest. et non in predicatione. ergo reduplicatio debet addi ad subiectum. Confirmatur. quod hec est vera lac inquit albii est visibile. et tunc reduplicatio additur additum subiecto. Et reduplicatio per additum. Quarto sic. affirmativa de predicatione infinito hoc excludi in modo negativo. non autem affirmativa de predicatione finito. ergo non eodem modo est syllogismus ex una sicut ex alia. Et si patet. quia affirmativa de predicatione infinito est ualeat negativa de predicatione finito. cum inferat ipsam conuertibiliter. sed propontes equivalentes eodem modo syllogismi possint. ergo etc. Confirmatur. quod syllogismo ex terminis finitis et ambobus negatiis non ualeat. quia ergo nec syllogismo ex una negativa et altera affirmativa de predicatione infinito tenet rationem. quod iste equipollit.

In oppositiis arguit auctoritate phisico in textu. Propter declaratos mouens certe questiones

Questio prima utrum

ex obliquis possit fieri bonus syllabus. Pro cuius solutione Attende primo. quod licet obliquus non possit esse subiectum enunciatio sive locutionis. potest tamen esse subiectum propontis sive distributionis. et licet enunciatio et positio idem sint realiter. differunt tamen ratione. Dicatur enunciatio finis quod unum enunciatur de altero. sed dicitur proprie finis quod est ordinabilis ad inferendum aliquam conclusionem. Et quod obliquus potest ordinari a parte subiecti. dato quod non sit subiectum enunciatio. ideo per dictum subiectum propontis. Unde considerandum est quod quicunque obliquus ponitur a parte subiecti sive distributionis vel cum recto. ita tamen quod obliquus procedat rectum. tunc obliquus est subiectum propontis. et sub eo debet fieri subsumptio. Si autem rectus procedatur sive aggregatur ex recto et obliquo debet esse subiectum propontis sub quod sit subsumptio. sicut aliquis patitur in summo. Attende secundo. quod ad debite syllogismandum ex his obliquis sunt duo modi dicendi. Primum de quod ad debite syllogismandum ex finitis obliquis non oportet nisi obseruare regulas regularitas ad debite syllogismandum exterminis rectis. ita quod non arguatur ex ambobus particularibus et ambobus negatiis. et quod non sint nisi tres termini. et sic de aliis. Ad sciendus autem utrum ille regule obseruentur oportet resoluere propontes finis regulas datas in summaris. Unde iste syllogismus est bonus. cuiuslibet hominis animus currit. fortes est homo. ergo fortes animus currit. quia iste est bonus. quilibet homo est cuius animus currit. fortes est homo. ergo fortes est cuius animus currit. sed iste non ualeat. omnium pratriorum est disciplina. omnium pratriorum est repugnatio. ergo quodam repugnatio est disciplina. quia illa non ualeat. omnia contraria sunt quod est disciplina. omnia pratria sunt entia quorum est repugnatio. ergo quedam repugnatio est disciplina quia illa que sunt precise extremitates non sunt precise

dd iii

Questiones

libri priorum

subiectū et p̄dicatum p̄clusiōnis. Alius modus dicitur q̄ non est eodem modo syllogismū ex obliquo uisitetur et recte. quia ex obliquis potest fieri bonus syllogismus ambabus existentiōibus partib⁹ indistinctus. Neq̄ op̄ortet q̄ idem sit p̄cise subiectū in una aut p̄dicatum in alia. aut ecōtra. aut & solum sint tres termini quoꝝ quilibet sit p̄cise subiectū vel p̄dicatum. Nam in p̄positiōib⁹ de obliquo interdum terminus nō distribuitur. aliquā aut solus rectus. et aliquā solus obliquus. et alijs quādā rectus et obliquus.

Dic primo Ex obliquis nūc valet syllus gratia formē nī aliquis terminus distribuatur in premisiis. Dic scđo q̄ ex obliquis nō valeat syllogismus nisi in minore p̄cise fiat subsumptio sub termino distributo in maiore. et ideo iste syllus nō valet. quilibet alius hominis currit. brunell⁹ est alius ergo brunellus currit. posito enim q̄ brunellus sit alius silvester. premissae possunt esse vere p̄clusiōne existēre falsa. Nec etiā iste. qlibet alius hominis currit. brunell⁹ est alius hominis. ergo brunellus currit. Similiter iste nō valet. cuiuslibet alius hoīs currit. brunellus est alius hominis. ergo brunellus currit. Sed iste ē bonus enim iustib⁹ hoīs alius currit. fortes est hoī. q̄ fortis alius currit. Similiter iste syllus nō valet. hoī omnē equū videt. fortes est hoī. ergo fortes omnē equū videt. sed iste est bonus. hoī omnē equū videt. brunellus est equus. q̄ brunellum hoī videt.

Dic tertio q̄ ex omni p̄pone de termino distributo sine ille sit recte. siue obliquus cuī vna alia (in qua ponit aliquis terminus sumpt⁹ sub illo termino distributo) est bon⁹ syllogismus. siue ille terminus distributus sit subiectū siue pars subiecti siue p̄dicatum. siue pars p̄dicati. siue arguāt̄ prima figura siue in secūda. siue in terciā.

Dic quarto q̄ in syllogismis ex obliquis nō optet q̄ maior siue minor extremitas sit subiectū vel predicatum alicuius premissae. nec op̄oret q̄ mediū syllogismi sit cuī sit subiectū vel predicatum in maiori. Nam in h̄ syllō. hoī omnē equū est videns. brunellus est equ⁹. ergo brunellum hoī est videns. equū est mediū. et iste terminus brunellus est minor extremitas. et totū residuum est maior extremitas. et sic patet q̄ nullus terminorum (q̄ dī: maior vel minor) est totale subiectū vel totale p̄dicatum p̄clusiōnis. mediū etiam nec est subiectū nec predicatum maioris. Unde mediū in talib⁹ syllis debet dici terminus distributus in maiori. sub quo accipit̄ minor extremitas. Et ex hoc p̄t̄ q̄ ex puris particula ribus vel indistinctis potest fieri bonus syllogismus in terminis obliquis. et etiam ex puris affirmatiuis in secūda figura. Nam bene sequitur. hoī videt omnem equum. brunellus est equus. ergo brunellus videt homo. forte tñ tales sylli. p̄t̄ loquendo nō sunt in aliquā figura eo modo quo figura descripta est supius.

Questio secunda. Tertii modi arguēti. p̄ ex reduplicatiuis a philo sopho sunt sufficiēti assignati. Pro cui⁹ solutio. Attende p̄mo. q̄ dictiōes reducuntur in altera reduplicatiua tñ ad p̄clusiōnē negatiū. in q̄ reduplicatio affirmat. sed sp̄ lectur p̄clusio in qua reduplicatio negat. Quarā regula est in tercia figura in modis affirmatiuis vñ affirmatio exīte reduplicatiua. et in modis negatiuis vñ negatiua. lectur p̄clusio reduplicatiua.

Dic ad q̄stionē q̄ modi syllogismi ex p̄ponib⁹ reduplicatiuis sūcuenienter a pho assignati. p̄t̄ ex dictis

dum vel rōnem considerandi. sicut cuī dicitur corpus in cōsum mobile est subiectū libri phisicoꝝ. Sicut cuī ens in cōsum ens est subiectū metaphysice. Sicut cuī dicit petrus diligit paulum in cōsum amicū. et ea rōne qua est suus amicus. Quādo autē tenet̄ reduplicatiua tñ importat duo. sc̄z causalitatē et vltimatē. sed de hoc dicū est in summulis. Sed quādo tenet̄ negatiua. tñc dicit negatiōem cauſe inherētiū p̄dicati ad subiectum. Unde veritas p̄ponis (in qua hec dictio in cōsum) tenetur negatiua. qñ tam verum principale q̄ dictio in cōsum affirmatur dependet ex duobus. quia ad veritatem talis orōnis requiritur q̄ p̄dicati in se subiecto. et q̄ nō sit aliqua cā media inter p̄dicati et subiectum. rōne cuius p̄dicatum in se subiecto. et isto mō hec est vera. homo in cōsum hō est homo. similiter homo in cōsum homo est animal rōnale. q̄ hō est animal rōnale. Et huius nō est aliqua causa. Unde septimo metaphysice caplo vltimo dī q̄ querere propter qd̄ hō est hō. nihil est querere. q̄r̄ buī nō est aliqua cā.

Attende scđo q̄ in qualibet p̄pone reduplicatiua sunt quatuor. sc̄z subiectum principale. p̄dicati p̄nicipale. terminus reduplicatus. et dictio reduplicatiua. Unde terminus reduplicatus potest accipi dupliacē. Uno mō p̄prie. et sic est terminus supra quē immediae cadit signū reduplicatiū. Altero mō improprie. p̄ aggregato ex signo reduplicatiuo et termino lupia quez cadit illud signū. et sic accipit p̄bus. Huiusmodi ac reduplicatiū addi medio p̄ intelligi dupliciter. Uno mō tanq̄ p̄structibile p̄strucibilis. et sic reduplicatiū bene potest addi medio. Altero mō tanq̄ pars mediū. et sic nō potest sibi addi in prīma figura. q̄ tunc p̄dicatum possit reduplicari. Attende tertio. q̄ reduplicatiōe addi p̄dicato potest intelligi dupliciter. Uno mō tanq̄ determinatio suo determinabili. et sic est addenda p̄dicato. q̄ q̄ dī hō est sensibilis in cōsum aīal hoc totū sensibile in cōsum aīal. est p̄dicatū. Altero mō p̄ intelligi addi p̄dicato tanq̄ illi qd̄ reduplicatū. et sic nō p̄t̄ sibi addi. eo q̄ in solo subiecto q̄reda est cā quare p̄dicatum sibi inest. Illud q̄ qd̄ p̄bus signū reduplicatiū non posse addi p̄dicato. debet intelligi ex signo reduplicatiuo p̄pissime accepto. ut sc̄z est causa vel nota causalitatē inherētiū p̄dicati ad subiectum. Underatis propositionē est ī intelligibilis. id est ī possibilis. quia per ipsam denotatur causa quare idē sibi p̄s inhereat. et tamen nulla est causa istius. Attende quartū. q̄ ad debite syllogandum ī propositionib⁹ reduplicatiuis sunt obseruāde aliquā regule. Prima est. ī prīma figura maiore reduplicatiua et minore de inesse non reduplicatiua sequitur formalis conclusio reduplicatiua. sed maiore de inesse et minore reduplicatiua non sequitur conclusio reduplicatiua. sed de inesse. Scđa regula. ambab⁹ p̄missis ep̄ficiētibus reduplicatiuis sequitur p̄clusio reduplicatiua ī prīma figura. Tercia regula est. ī scđa figura nūc valet syllus ex altera reduplicatiua tñ ad p̄clusiōnē negatiū. in q̄ reduplicatio affirmat. sed sp̄ lectur p̄clusio in qua reduplicatio negat. Quarā regula est in tercia figura in modis affirmatiuis vñ affirmatio exīte reduplicatiua. et in modis negatiuis vñ negatiua. lectur p̄clusio reduplicatiua.

Questio Tercia. utrū regule quibus ar-
guis a pōnib⁹ de p̄dicatis finit⁹
tis ad pōnes de p̄dicatis finit⁹
ntis? sicut ponētē posse. Ad quā questionē dicit p̄
mo. ab affirmativa ad negativa et cōtra. sola varia-
tione facta penes p̄dicatū finit⁹ et infinit⁹ est vñ bona
p̄na. ut dēm est in secundo p̄lhermenias. dum tñ tota-
le p̄dicatū vñ infinit⁹. sicut q̄ sicut termi contradic-
tori⁹. quoꝝ de q̄libet alter verificet. et de nullo sicut. sicut
p̄z p̄ rōem p̄hi in textu positā.

Dic secundo. q̄ due
regule p̄bi (in q̄bus dicitur a negativa ad affirmativa
no valeat p̄na) debet intelligi q̄ p̄dicatū est pplexū
cui⁹ tñ vna p̄s infinit⁹. sicut p̄z p̄ eius exempla.

Dic
tertio. q̄ ex illis regulis nō sequit⁹ p̄na non valere a
negativa ad affirmativa nisi posita p̄stantia subiecti p̄z.
q̄ etiā si ponat p̄stantia subiecti (vt in exemplis p̄hi) no
valeat p̄na. Et sic q̄ illas regulas non magis habet q̄ a
negativa ad affirmativa no valeat p̄na si nō ponatur
p̄stantia subiecti q̄ si ponat. Sed h̄ hoc arguit p̄
mo. q̄ etiā no valeat p̄na ab affirmativa ad negativa
si p̄dicatū sit termin⁹ coplexus. cui⁹ tñ vna p̄s infinit⁹
etur. Paret q̄ nō sequit⁹. fortes no est videns nō aliam
ergo fortes no est videns aliam. Nec sequitur. in secana
sunt no p̄sces. q̄ in secana no sunt p̄sces. q̄ no magis
valeat p̄na ab affirmativa ad negativa q̄ cōtra. Et
p̄z p̄bus no magis debuit dicere vñ else bonā q̄
aliam. Scđo sic. id ē iudicium de termis p̄tuatiis
et infinitis. vt de nō equali et inequali. sicut a negativa de p̄
dicato finito ad affirmativa de p̄dicato p̄tuato non
valeat p̄na. q̄ nō sequit⁹ hoc no est equalē q̄ est inequalē.
vt iam dēm est. Nec etiā sequitur a negativa de p̄dicato
p̄tuatiis ad affirmativa de p̄dicato finito. q̄ nō se-
quit⁹. hoc no est inequalē. q̄ est equalē. et p̄z p̄bus sequitur q̄
in termis finitis et infinitis simpliciter no valeat p̄na a
negativa ad affirmativa. Ad primū dicit. q̄ quis
in termis obliq⁹ no valeat p̄na ab affirmativa ad ne-
gativa nisi totale p̄dicatū infinit⁹. tñ sp̄ valet in recte
sue totū p̄dicatū infinit⁹ sue no. a negativa ut ad
affirmativa no valeat nisi totū infinit⁹. sicut arguat in
termis rectis sue obliq⁹. et tñ dicit p̄bus vñ p̄na
valere no alia. Ad secundū dicit. q̄ codē mō p̄bus per
illud argumentū q̄ etiā no valeat p̄na posita p̄stantia
subiecti. q̄ hec p̄na no valeat. angelus no est equalis la-
pidi. q̄ est inequalis lapidi. q̄ angelus no est suscepit⁹
hīmō eq̄litatis vel inequalitatē. Ideo dōm est p̄bus
no vult q̄ sit inō simile. q̄ equale vel no equale dicit de
quolibet. non autē equalē vel inequalē. sed solū de illo q̄ dō
natum ē sufficere equalitatē vel inequalitatē. Sicut vult
q̄ est sile aliquo mō. sc̄z quo ad regulas h̄ positas.
Et si queras. vñ hec p̄na valeat. h̄ no est equalē. q̄
hoc est inequalē. Dico q̄ no. nō angelus est no equalis.
et tñ nec est equalis nec inequalis. q̄ no est quātus. Vñ
ex autoritate p̄bi (q̄ dicit. q̄ huic q̄ est no equale ali⁹
quid subiaceat. s. inequalē) no habet nisi q̄ huic q̄ est
no equale subiaceat inequalē tanq̄ id de q̄ p̄dicatū no
equale. Nā de omni inequalē vñ est dicere q̄ est no eq̄le.

Questio Quarta. utrū ex pōnib⁹ de ter-
mis infinit⁹ sic coēde mō syllagi-
zādū sic ex pōnib⁹ de finit⁹ finit⁹?
Vñ dēm p̄io q̄ no. q̄ mō de p̄dicato finito no af-
firmat aliquid de aliquo. nec negat aliquid ab aliquo. cū
p̄dicatū eius nō ponat. sicut p̄z p̄pō syllogistica af-
firmat aliquid de aliquo vel negat aliquid ab aliquo. sicut

est p̄z p̄ diffinitionē p̄ponis syllogisticae. Secundo
quā p̄ negativa de p̄dicato infinito sequitur ad affir-
matiū de p̄dicato finito. ergo p̄positio affirmatiū
ua de p̄dicato finito repugnat affirmatiū de p̄dicato
infinito. eo q̄ in oī bona p̄na o p̄positū p̄ntis repugnat
anī. sed q̄ p̄pones sunt repugnates nō sunt eodē mō
syllogizables. q̄ affirmatiū (q̄ vñ ē de p̄dicato fi-
nito et alia de p̄dicato infinito) nō sunt eodē mō syllo-
gizables. Tercio sic. ex puris negatiis de incē de
termis finitis nō sequitur formaliter. sed ex puris negatiis
de termis infinitis sequitur formaliter p̄clusio negatiis.
q̄ bñ sequit⁹. nullus nōbō est r̄futabilis. nullus ali-
nus est bō. ergo null⁹ asinus est r̄futabilis.

Dic primo Q̄ in omni figura eodē
mō est syllogizandū ex
termis finitis. sicut ex
termis finitis. dū tñ non sumat in vna termin⁹ finitus
loco termin⁹ infiniti sumpti in alia et cōtra. h̄ posset p̄o
bari inductiū. Dic secundo. q̄ in omni figura valent
syllogismi ex ambab⁹ negatiis ad p̄clusiō negatiis
uā variādo mediū penes finit⁹ et infinit⁹. Nam bñ se
quī in p̄ma figura. nō c̄ est nō bō. ergo nō c̄ ē a. Dic
tertio. q̄ maiore existēti negatiis et minore p̄ticulari ne-
gatiis. et medio variato penes finit⁹ et infinit⁹. valeat
syllis in p̄ma et secunda figura. sed nō in tertia. Paret p̄.
q̄ nullum aīal est lapis. quidā bō nō est nō aīal. ergo
quidā bō nō est lapis. Et sile in secunda figura. Q̄ autē
non sequit⁹ in tertia p̄z. q̄ nō sequitur nullū non aīal est
bipes. quoddā aīal nō est bō. ergo q̄dam bō nō est bi-
pes. q̄ p̄missae sunt vere et p̄clusio falsa. Dic quartus. q̄
in secunda figura valeat syllis ex ambab⁹ affirmatiis vñ
bus. vel maiore p̄ticulari. medio variato penes finit⁹
et infinit⁹. Paret q̄ bñ sequit⁹. omne cest a. oē b est nō a
ergo nullū b est c. Sile posset argui minore p̄ticulari.
Sed ad primā rōem dicitur negando aīis. q̄uis enim p̄dici-
atū infiniti de veritate b̄monis nō ponat aliquid reale
ipm tñ est aliquid. Ut iō p̄pō affirmātū tale p̄dicatū af-
firmat aliquid de aliquo. s. p̄dicatū de subiecto. Ad se-
cundū dicitur. q̄ non oī p̄pones repugnates diuerse
mode syllogizari. sed solū p̄pones repugnates penes di-
uersos modos ericiandi. Ad tertiam p̄z solutio. dēm
est em. q̄ nō fit eodē mō syllis ex termis finitis et infi-
nitis. si termin⁹ infinit⁹ imitetur infinitū. aut cōtra. Sic autē est in illo syllogismo r̄simili.

Ad rōnes ante expositiū. Ad p̄mā dicitur negando aīis. Q̄ ad p̄mā
p̄bationē dicitur. q̄ nō oī in oī
syllo sumere aliquid de aliquid in recto. et q̄uis de obliquo
se sumpto nō posset affirmari vel negari rōne sui. tñ
bñ rōe recti subintellecti. in quē resolutū. Ad secundū p̄-
batōrē dicitur. q̄ si maior sit de obliquo et minor de recto. tñc p̄-
mator. directe sumi sub me tanq̄ suppo mō mediū. Si
p̄o sit c̄. tñc q̄uis nō subsumat directe. tñ q̄dam mō
subsumit. et tñ ibi p̄cē dici de oī reductiū et id recte.
Ad tertiam p̄bationē dicitur. q̄ variatio recti in obliquū nō
cat fallam accentis nisi variet̄ hitudo loquitionis. ta-
lis enim falla solū est in mō fēcādi grāmaticali. p̄t tñ ibi
talī falla accidere indebet arguēdo. vt si sic argua-
bois est ḡi casus. fortes est bō. ergo fortes ē ḡi casus.
Ad quartā p̄bationē dicitur. q̄ in illis instantiis indebet
ar̄. et sunt plures termi q̄ tres. sicut p̄z si p̄pones de obli-
quis resolvantur. Ad alias rōes patz solutio ex dictis
Est in hoc finis primus liber p̄nōz Arrestotelis

Questions

libri priorum

¶quātiser

go figuris et q̄ quales zc.
Iste est secundus liber prior. in q̄
phus determinat de potestatib⁹
syllogismoz. et de peccatis incidentibus
lib⁹ circa eos. et de speb⁹ argumtatiōis alijs a syllogis-
mo. Et fm h̄ sunt tres tractar. in p̄mo determinat de
potestatib⁹ syllogismoz. et diuidit in sex capla. In p̄mo
determinat de p̄ma p̄tate q̄ est plura cocludere pos-
se. Et p̄mo recapitulat ea q̄ dicta sunt in p̄mo libro dī-
cens. q̄ iā transiūm⁹ in c̄stis. i. in q̄ figuris. et per q̄
les p̄pones et p̄ q̄. q̄ ex duab⁹. Et q̄n quo ad figuras
et q̄n quo ad modū fit syllogism⁹. 2 etiā ad q̄ sp̄ci
endū est obstrueti et destrueti. Et q̄n quo oporeat q̄rere de
posito fm vñāquāq̄ arte. et q̄n quā viam sumant p̄nci-
pia sylloz. (Q̄m aut̄) In hac seda p̄ticula pō mo⁹
quo p̄ia potestas (q̄ est p̄la p̄cludēti) couent in dīn
syllis vñib⁹ et p̄ticularib⁹. Et in dīnit hāc p̄clonez. oēs
sylly vñes et oēs sylly p̄ticulares affirmatiū p̄la p̄cludūt
sp̄ p̄ conversione p̄clonis. Sz syllogismi p̄ticulares ne-
gatiū solū p̄cludūt vñā p̄clusionē. Probat sic. q̄ oēs
p̄pones alie a p̄ticulari negatiua p̄uerunt. p̄ticulari
aut̄ negatiua nō p̄uerit. g. Et q̄ aliquis posset crede-
re. q̄ p̄ticulari negatiua nō b̄et subiectū et p̄dicatū. ex
eo q̄ nō p̄t p̄uerit. io remouer dubius dices. q̄ ipsa enū-
ciat aliquid de aliqui. h̄ subiectū et p̄dicatū. et h̄ decla-
rat in l̄ris. (Est aut̄ de vñib⁹) In hac tercia p̄ticu-
la ponit speciales cas̄ ppter quas idē syllogism⁹ plus
ra cocludit. et int̄dit tres p̄clones. Prima ē. oēs syllo-
gismi vñes p̄me figure p̄nt cocludere maiori extremitatē
de oib⁹ contētis sub medio. et de oib⁹ extētis
sub subiecto p̄clonis p̄ subsumptionē. et oīmerit idem
syllogism⁹. Sedā coclusio. oēs syllogismi vñes sedē fi-
gure cocludūt p̄la sumēdo sub subiecto p̄clonis. sed
nō cocludūt plura p̄alā. i. euidēter subsumēdo sub
medio Tercia p̄clusio. nulli syllogismi p̄ticulares p̄nt
plura cocludere sumēdo sub subiecto p̄clonis. omnes
aut̄ syllogismi vñes q̄s p̄ticulares p̄nt plura p̄clude-
re sumēdo sub medio. sed nō p̄t euidēter. Itas p̄clon-
nes declarat p̄ h̄ in l̄ris. Q̄ subdīt q̄ in tercia figura
nō p̄cludunt plura sumēdo sub minori extremitate.
bene aut̄ sub medio. sed nō p̄rie. (Ostigil sic) In
h̄ secundo caplo determinat de seda potestate. q̄ est pos-
se syllogizare verū ex falsis. et h̄ tres p̄tes In p̄ma do-
cer syllogizare verū ex falsis in p̄ma figura Et de p̄mo
q̄ cuiuslibet syllogismi necē est ambas p̄missas esse ve-
ras vel ambas fallas. vel vñā verā et alteram fallam.
etiā necē est p̄clusionē esse verā vel fallam. (Ost veris)
Nec ponte tres p̄clones q̄s intendit p̄bare in h̄
caplo Prima. nō est. i. nō contingit syllogizare fallum
ex veris. Sedā. contingit syllogizare verū ex falsis. Ter-
tia. nō contingit syllogizare verū ex falsis. ppter qd. Iz lo-
lum q̄ est. Prima p̄clusionē. p̄bat sic. q̄ si a est. t. a. n̄s
necē est b. est. t. p̄ns. et cum b nō est. necē est a nō esse. Et
ideo si a ē verū. b est verū. aut accidet idē esse et nō esse
q̄d est impossibile. Ost q̄ aliquis posset credere. q̄ p̄
a intelligeret tñm vñam p̄missam. item remouerē oī
biū dicit q̄ nō. eo q̄ ex vñō h̄s. leſtūr de incitare.
illud em̄ quod de aliquo ſequit de incitare ē p̄clusio
sed ad inferendū coclusionē oīz ad minus habere tres

terminos & duas pônes. ergo a significat ambas premissas. **O**c si a.i. ambe pômisse sunt vere. tunc b.i. conclusio erit vera. als id simul esset & nô esset (**E**xpositus autem) **H**ic probat secundam conclusionem. que est principia liter intenta inductivae in omni figura. In prima ponemus do quatuor pôclones. Prima est. in modis vñibus ex ambabus pômissis in toto falso potest sequi conclusio vera. et etiam ex ambabus in gre falsis. **P**rimâ pôrem probat syllogizâdo in primo pôme. omnis lapis est aial. omnis hò est lapis. ergo ois homo est aial. Et in secundo prime sic. nullus hò est aial. omnis lapis è hò. ergo nullus lapis est aial. Secunda cõclusio. in modis vñibus pôme figure ex maiore in toto falso & minore vera nunç sequit conclusio vera. Sed ex maiore in pte falsa & minore vera bñ sequit conclusio vera. **O**cis aut illa pôpositio in toto falso cui contraria est vera. Probat ergo sic primâ pôrem. quia ex contraria maioris cum minore sequitur contraria pôclonis. Sed impossibile est contraria simul eē veras. ergo si maior sit in toto falso & minor vera cõclusio est falsa. Secundâ pôrem. probat in primo pômeste. omne album est aial. omnis cignus è aliis. ergo ois cignus est aial. **O**c in secundo prime sic. nullum album est aial. omnis nix est alba. & nulla nix est aial. Tertia cõclusio. ex maiore vera & minore in toto falso sequitur cõclusio vera. **O**c si in maiore vera & minore in pte falsa. **P**rimâ pôrem probat. qz si in mō affirmativo sumant spes eiusdè generis nô subalterne cu illo genere. et sumat vna illaz p medio. & alia p minore. & genus p maiore. pmissis & cõclusio erunt huiò. sicut pz sic arguedo. omnis equus est aial. omnis hò est equus ergo ois homo è aial. Si vero in mō negativo. sumatur due spes nô subalterne. vt medicina & musica. & genus extranei ad ipsas ve aial. tuc etiam erit syllogismus ut dñm est sic arguedo. nulla musica est aial. ois medicina è musica. & nulla medicina est aial. Secundâ pôrem probat. quia si in mō affirmativo sumat genus p maior extremitate. & spes illi generis p medio. & dñ alteri spes eiusdè generis p minori extremitate. vel sic arguedo. omnis hò est aial. omnis gressilibile est hò. ergo omne gressilibile est aial. Si vero in mō negativo. sumatur genus extranei ad spem. & poterit sic syllogizari. nulla prudenter est aial. omnis contemplatio est prudenter. ergo nulla cõtemplatio est aial. Quarta cõclusio in modis pôicularibz pôme figure p sequi veru ex ambabus falsis siue in toto siue in pte. & ex altera vera & altera falsa siue in toto siue in pte indiriter. **N**anc pôclusionem probat pbs inductivæ quo ad omnes suas partes formando syllogismos in tertio & quarti modis pte figure. (**M**edia aut figura) In hac secunda pte probat pbs principale pôclusionem quo ad secundam figuram. et possit hanc cõclusionem. In oibz modis secunde figure p syllogizari veru ex falsis. tam ex ambabus in toto falso & in pte. et ex vna vera & altera falsa indifferenter siue in toto siue in pte. Hanc conclusionem probat pbs inductivæ quo ad omnes suas partes & omnes modos secundæ figure. sicut prolixè patet in textu. (**O**ne autem et in postrema) In hac tercia parte probat pbs dictam conclusionem quo ad tertiam figuram. docendo in ipsa syllogizare verum ex falsis. et ponit hanc cõclusionem. In oibz modis tertie figure p syllogizari verum ex falsis. siue ambe pômisse sunt false vel in toto vel in parte. siue vna pômissa fuerit vera & altera falsa. vel

In toto vel in parte. Hanc conclusionem probat inducitur sicut precedentem. (Manifestum igitur) Ex predictis inferuntur duo correlaria. Primum est. si conclusio est falsa, necesse est ambas vel aliquam premissas esse falsas. Secundum est. si conclusio sit falsa, non necesse est quod utraque vel altera prima sit falsa. Primum correlarium probat, resumendo tunc a conclusione tertia prius positam. Et hoc. Quis ex utraque prima sit falsa sequitur conclusio falsa, non tamen ex necessitate, propter quod probatur. Quod quoniam duo sic se habent ad invicem quod uno ex necessitate est aliud esse, tunc si secundum non sit necesse prima. Sed etiam et primis sic se habent quod ante existente necesse est secundum esse. Ideo si secundum non sit, si sit secundum, etiam non erit. Id est secundum. Secundum correlarium probat quod ante non existente secundum non potest esse. Et ante existente falso secundum non potest esse verum. Propter quod si ex fallo sequitur verum, propter quod et ex necessitate, tunc ad duo secundum predictorum sequitur id est secundum et impossibile. Et secundum. Impossibilitas secundum prout quod si ad duo secundum predictorum sequitur idem, tunc secundum predictorum sequitur ad secundum, sed secundum est impossibile. Et secundum. Propter secundum quod iste sunt secundum, a est album, et b est magnum, a non est album, ergo b est magnum. ex opposito primo secundum sequitur oppositum secundum, sic argumentando, b non est magnum, ergo a non est album. Et ultra per secundum secundum sequitur a non est album, ergo b est magnum, ergo b est magnum, et sic unum secundum predictorum sequitur ad alium. Alii autem formant sic predictam rationem, ad id est esse et non esse non sequitur aliquid de necessitate, sed ad secundum esse. I. scilicet verum sequitur secundum esse verum, ergo ad secundum non esse, et sic secundum non sequitur secundum esse. (Circulo autem) Istud est secundum capitulo in quo probatur determinatio de tercia parte syllogismorum, que est syllogizare circulariter. Et dividitur in tres partes. In quibus tres sunt figure. In prima docetur syllogizare circulariter in prima figura, et habent ex ea sex predicationes. Prima conclusio, quod syllogizare circulariter est ex predicatione alterius syllogismi prius facti ex quarta parte unius premis inferre alteram premissam, et hoc declaratur in libro. Probatur autem istam definitionem sicut, quod non contingit aliter syllogizare circulariter, sed neque sumendo nouam propoenem cum predicatione, quod non concluderet aliqua prima missa, neque sumendo unam propoens conuersam cum alia, quod tunc fieret eadem. Ideo non potest syllogizari circulariter sine predicatione, neque per nouam predicationem. Et hoc oportet accipere conclusionem cum altera prima missa conuersa. (Ex his igitur) Hic ponit secundam conclusionem que est, quod syllogismus circularis non sit in terminis non couertibilibus. Probatur, quod in terminis non couertibilibus una prima missa maneret indecomposita. (Ostendatur enim) Hic ponit tertiam conclusionem que est, quod in modo vniuersali affirmatio utraque prima missa per syllogizari circulariter, et hoc ostendit syllogizando maiorem in primo, et tertiam in minori, et etiam syllogizando conuersam maiorem ex minori et conuersam secundonis, et conuersam secundonis ex conuersa minoris et maioris. Et ex hoc inferitur quod syllogismus circularis sit in terminis couertibilibus. Et quod in eis sit syllogismus circularis per ipsum, quod in eis syllogizatur ex secundis conuertitur trius enunciacionis. (In primis autem) Hic ponit quartam conclusionem que est, quod in modo vniuersali negatio utraque prima missa per syllogizari circulariter, vniuersaliter autem affirmatio non potest syllogizari circulariter nisi negatio couerteretur et resoluatur in una affirmatio equivalentibz per potest. Et sic syllogizatur, cui nullus inest a, huius omnis inest b. (In particularibus)

auct.) Hic ponit quintam conclusionem que est, quod in modis particularibus nunc vniuersaliter per syllogizari circulariter, probatur duabus rationibus. Prima, quod per vniuersaliter non percluditur nisi ex ambabus vniuersalibus. Et secundum particulari cum altera prima missa non potest inferri prima missa vniuersaliter. Secunda ratio, quod ex particularibus non per syllogizari particulariter nisi resolviatur. Et si in modis particularibus syllogizaretur vniuersaliter, ambo permissemus esse particularia. Quidam.

(Particulariter autem) Hic ponit sextam conclusionem que est, quod in modis particularibus si vniuersaliter affirmatio particularis per syllogizari circulariter, et si vniuersaliter negatio non per syllogizari particulariter nisi resolviatur. Ut prius. (In sedis autem figura) In hac sedi per capitulo docetur probatur syllogizare circulariter in sedi figura, et ponit quatuor predicationes. Prima est, in sedi figura affirmatio non est circulariter syllogizabilis. Pater quod tunc fieret syllogismus ex ambabus negatiis, et affirmatio non potest syllogizari nisi ex ambabus affirmatiis. (Si autem non) Hic ponit secundam conclusionem que est, quod in modis secundis figurae negatio est circulariter syllogizabilis. Probatur primo in camellis faciendo unum syllogismum, et ex predicatione cum conuersam maiorem inferendo minorem. Secundo faciendo syllogismum in certam predicationem minorum cum conuersa secundonis ad inferendum conuersam maiorem, ad quam per conuersionem simpliciter sequitur ipsa maiora. (Si autem non) Hic ponit tertiam conclusionem que est, quod in syllogismis particularibus vniuersaliter non potest syllogizari circulariter, propter eandem causam quam prius.

(Si autem ostenditur) Hic ponit quartam conclusionem que est, quod in syllogismis particularibus negatio bene per syllogizari circulariter, particulariter autem affirmatio non potest syllogizari nisi resolviatur sicut prius dicitur.

(In tercia autem figura) Hec est tercia pars capitulo, in qua docetur syllogizare circulariter in tercia figura, et ponit tres predicationes. Prima est, in modis vniuersalibus tercia figura, et utraque prima missa per syllogizari circulariter. Prima conclusio est particulariter, et per vniuersaliter non potest syllogizari circulariter, sed bini quaternes eius. Tertia conclusio, in modis particularibus, negatiis vniuersaliter exstante affirmativa per ipsum particularis syllogizari circulariter, et per vniuersaliter exstante negatione particularis non potest syllogizari circulariter nisi resolviatur negatio in affirmativa. (Manifestum ergo) Hic inferit ex predictis quatuor correlaria. Primum in prima figura sit syllogismus circularis per primam et tertiam figuram, et per primam quo ad conclusionem affirmativam, et per tertiam quo ad negationem. Secundum est, in syllogismis vniuersalibus secunda figura sit syllogismus circularis per primam secundam et tertiam figuram. Tercium, in syllogismis particularibus secunda figura sit syllogismus circularis per secundam et tertiam figuram. Quartum, in tercia figura sit solum syllogismus circularis per ipsam tertiam figuram.

(Quarto autem figura) In hoc quarto capitulo determinatur de quatuor partibus syllogismorum, scilicet de parte syllogizandi quatuor. Et dividitur in tres partes, in prima docetur syllogizare quatuor in tertio, et claudit in quatuor predicationes. Prima, quatuor est transponere predicationem secundonis syllogismi secundum face, in quod vel extremitum medium non inerit, vel medium extreum. Hoc diffinitum est declaratur deinceps, quod necesse est (predicatione) conuersa in sua opposita et manente altera prima missa, iterum reliqua. Syllogismus per quatuor est, quod ex opposito prior vel secundario secundonis cum altera prima missa syllogizatur oppositum secundum vel secundario secundonis cum altera prima missa. Sed quod aliquis possit credere,

Questiones

libri priorum

Idem esset cōuertere p̄clusionē opposite t̄ contrarie
h̄ est sumere oppositū cōtrariū p̄clonis vel p̄dictoriū
t̄ remouet dubiū, cū dicit (Hic aut̄ op̄ponit) dicens
q̄ nō immo differt opposite vel p̄trarie cōuertere p̄clu-
sionē, nec fit idē syllogism⁹ fīm vtrāq̄ p̄uestiōnē. Et
ponit exemplū de opposite, i.e. p̄dictoriū. vt cū in opposi-
tis p̄dictoriis inē vel nō omni inē, t̄ alicui t̄ nulli sig-
nificat. De cōtrariis aut̄, vt omni t̄ nulli, alicui t̄ alii
cui nō (Sic eīm ostēsum) In hac scđa p̄ticula p̄me
pris (q̄ est tercia p̄clusio) dat modū syllogizādi p̄uer-
sione in p̄ma figura, dicens q̄ in p̄mo mō p̄ime figure ex
opposite p̄trario p̄clonis cū maiore p̄t p̄uestiōne syllo-
gizari contrariū minoris, sed ex cōtrario p̄clonis cūz
minore nō potest cōuerstue syllogizari contrariū maio-
ris, sed solūmodo p̄dictoriū Prima p̄tem, p̄bat suppo-
nendo vnu syllogismū, t̄ ex opposite p̄clonis cū maio-
re inferēdo contrariū minoris. Sedam p̄tem, p̄bat
q̄ talis syllogizatio fit in tercia figura, in q̄ nunq̄ cō-
cludit vtr. Et eodē mō dōm est de scđo mō (Et si
a quidē) Hic ponit terciā p̄clusionē, que ē, q̄ in p̄mo
p̄me ex opposite p̄dictoriū p̄clonis cū altera p̄missaz
p̄t syllogizari p̄uestiōne opposite p̄tradictoriū vnuq̄ p̄mis-
se, sed nunq̄ ex p̄trario. Et rō hui⁹ vltimi est, q̄a si
sumat opposite contrariū p̄clonis q̄ est p̄ticularis cū
maiore q̄ est vltis bñ infertur opposite contrariū, t̄ sub
contrariū minoris, s̄z nō interimis, q̄ due subcōtrarie
p̄t s̄l eē vere. Si aut̄ sumat opposite p̄trariū p̄clonis
cū minore q̄ est p̄ticularis ambe p̄missaz erunt p̄ticula-
res, t̄ iō nec leqtur opposite contrariū nec p̄dictoriū.

(In scđa aut̄ figura) Hec est scđa pars caplī, in q̄
p̄hs docet p̄uestiōne syllogizari in scđa figura, ponēs
quorū p̄clones. Prima, ex opposite p̄clonis cū minore
nunq̄ p̄t syllogizari opposite contrariū maioris. Rō
hui⁹ est, q̄ talis dispositio est in tercia figura, in qua
nunq̄ concludit vtr. Scđa cōclusio, ex cōtrario t̄ cō-
tradictoriū p̄clonis cū maiore in modis vnu secunde
figure p̄t cōuerstue syllogizari contrariū et p̄dictoriū
minoris. Tercia cōclusio, ex p̄dictoriū p̄clonis cū al-
tera p̄missaz p̄t cōuerstue syllogizari opposite alteri⁹.
Rō est, q̄ si sumat opposite contrariū p̄clonis cū maio-
re (q̄uis inferat opposite contrariū minoris) nō t̄n
interimis, q̄ p̄trarie sunt. Si aut̄ sumat cū mi-
nore ambe p̄missaz sunt p̄ticulares, t̄ iō nihil leqtur
Quarta conclusio, in modis p̄ticularib⁹ ex p̄dictoriū
p̄clonis p̄t cōuerstue syllogizari p̄dictoriū vnuq̄ p̄
missaz, t̄ h̄ declarat in festino t̄ baroco. (Intertia ac
figura) In hac tercia p̄t docet p̄hs cōuerstue syllogiz-
are in tercia figura, t̄ ponit duas p̄clones. Prima, ex
cōtrario p̄clonis syllogismū, tercie figura nunq̄ p̄t
cōuerstue syllogizari opposite alteri⁹ p̄missaz. Probat
sic, q̄ si ambe p̄missaz sunt vles siue in p̄mo siue in scđo
mō, t̄ sumat subcōtraria p̄clonis cum altera p̄missaz
nō inferet opposite cōtraria alteri⁹, neḡ p̄dictoriā, q̄
vel argueret maiore p̄ticulari in p̄ma figura, vel in se-
cunda figura inferret p̄ticularis negatiua, in q̄ id qd
subiectū in minore p̄dicabif., ecōtra, et illa nō repuḡ
minoris. Si p̄o vna p̄missaz sit p̄ticularis t̄cū subiectū
do p̄trium p̄clonis, vel argueret ex partis p̄ticularib⁹,

vel inferret solū subcōtrariū premisse p̄ticularib⁹, qd
sibi nō repuḡ (Sicut eīm ostēsum) Ja bac scđa cō-
clusionē dt, q̄ ex p̄dictoriū p̄clonis p̄t p̄uestiōne syllogi-
zari p̄trium vel p̄dictoriū cuiuslibet p̄missaz, t̄ h̄ p̄bat
inductiue in oībus modis. (Manifestū igit) Et
p̄dictis inferet duo corollaria. Primi, q̄ ex dicens mai-
festum ē, q̄o in vnaq̄ figura fit syllogism⁹ cōuer-
sus, t̄ q̄ si p̄trium, t̄ q̄ si syllogizat p̄trium, t̄ q̄ si op̄osi-
tus, t̄ q̄ si syllogizat p̄dictoriū. Secundi ē, syllogismi cō-
uerstui p̄t p̄t fieri p̄ sedaz figurā si fuerit maior, t̄ p̄
tertiā si fuerit minor. Et syllogismi 3, q̄ si p̄t fieri p̄
primā t̄ p̄ secundā figurā, p̄ primā capiendo minor, t̄
p̄ secundā capiendo maiore. Lūca hunc extremū

Attende Primo, q̄ potestas (de q̄ intē
rio ist⁹ libri sic diffint) est, p̄
potas p̄ueniēs syllo rōe forme
syllogistice, valēs ad veritatē t̄ fallitatis manifestatōez
et licer sint p̄les tales p̄p̄raterates valētes ad ipm syllo.
nulle tñ ita manifeste valēt ad veritatē ostēsum. sicut
ille sex enumerate ad ē resto, q̄ p̄tenent in h̄ p̄li. Plu-
ver, ex falsis, cir̄, cōuer, impo, t̄ oppo. Attēde 2. q̄
p̄ta p̄tā syllogismi vnl̄ est ad p̄p̄te t̄ facilis arguē-
dū p̄les p̄clones min⁹ p̄ncipales, t̄ h̄ valet t̄a demrā-
tori q̄ dyalectico, vnu s̄lyl̄ sp̄ cōcludit vna cōdu-
sionē p̄ncipalē, vt postea patebit. Sed scđa p̄tā vnl̄
lis ē ad scđedū q̄ in bona p̄na ex falso p̄t sequi verū, ex
veris ut nūlūlū verū. Et si p̄clo est falsa nccē est aliquā
p̄missaz p̄ fallam, nō aut̄ ecōtra. Est ḡ maxime vnl̄
dyalectico, eo q̄ multa falsa s̄t̄ aliquid p̄babilitas verū.
Elater etiā sophiste, ex eo q̄ sophista per talia falsa p̄
babilitas decipit q̄nḡ ridentē, et eum ducit ad methā-
Attēde 3. q̄ syllo circulari vnl̄ est p̄mo demrātori
Et hui⁹ rō est, q̄ demrātori nō solū vnl̄ vt̄ demrātōe p̄p̄-
ter qd, s̄t̄ etiā q̄ est, eo q̄ aliquid vñdet noti⁹ rñdet vno
mō q̄ alio⁹. q̄uis nō possit cē noti⁹ t̄ ignot⁹ simpli⁹.
Nā ex p̄missaz ostēsum p̄clusionē, t̄ ex p̄clone p̄missaz,
idē em̄ p̄t esse t̄a t̄ effect⁹ fīm diuersa genera causaz re-
specu eiudē, s̄t̄ p̄us t̄ posteri⁹ fīm diuersos modos
prioritatis, s̄t̄ noti⁹ t̄ ignoti⁹. Et iō in dyalectice p̄t
fieri circulari. Attēde q̄to, q̄ syllo cōuerstue est
vnl̄ ad pbndū vnu p̄tā syllogismi esse bonā ex
eo q̄ ex opposite p̄clonis cū altera p̄missaz inferet op̄-
positū alteri⁹ p̄missaz, qd nō potest stare in fitate cū
copulatua cōposita ex duab⁹ p̄missaz

Querit q̄uo p̄me p̄p̄raterates syllo
ḡimi sint a phō p̄uentent alii
re. Et p̄tā p̄tra primā, q̄ idē
syllogism⁹ nō potest inferre p̄les p̄clones, q̄ t̄ vnu p̄z
p̄to, q̄ si possit inferre p̄les, vel q̄ si inferret oēs p̄clones
vel aliq̄s, t̄ aliquas nō, sed nō est maior ro de vna q̄
de alia, q̄, t̄c. Scđo, q̄ p̄clo est effect⁹ p̄missaz, sicut
p̄z scđo phisicoz, q̄eedē p̄missaz nō inferre p̄les p̄clones.
Enē p̄na, q̄ vnu cause ē t̄m vnu effect⁹. Et h̄
cio, q̄ idē inquātū idē natū est facere idē ergo eedē p̄
missaz infererit eandē p̄clusionē. Quarto, q̄ si cōclusio ē
de cōntia syllogismi, q̄idē syllogism⁹ nō potest infer-
re p̄les p̄clones. Scđo sic, nullus bon⁹ syllogism⁹
p̄cedit ex falso, q̄, t̄c. Ans pat̄ p̄mo, q̄ nec syllogism⁹

et
res
t q
egos

Strof
Quirino
D. 10.

rebus sed hypotheticus eo q̄ maior est hypothetica. Q̄ es aut̄ ille regle (q̄s dat Arresto, d syllis) debet intelligi de syllogismis categoricis & nō hypotheticis, i illi facilius rident ad mortua altius opionis. Si aut̄ q̄ras ad q̄d p̄positi Arresto, ponit p̄dem syllogismū. Oīco q̄ h̄ fac̄to ut doceat syllogizare p̄missas affirmatiū de celaret noui est em̄ sicut patuit ex textu & si maior quertetur in vna negatiū tūc ex illa ex clusione nūc iterretur mis̄no. q̄ est affirmatio. q̄ ex ambabus negatis nō valz syllogismū. Q̄ si arguas q̄ fugitus deīm est q̄ nulli? sylli negatiū affirmari p̄ syllogisari circularit̄ & nūc dicitur oppositū. R̄deo q̄ cū deīm est q̄ sylli negatiū p̄ nulla d̄z & affirmatio. h̄ d̄z intelligi quertendo pp̄ones mō p̄fuerū nūc aōt daf alii mod̄ quertēdi. & fin illuz modū intelligunt illa q̄ dēa sunt.

Quarta. utr̄ syllogismi queruntur. Quia diffinitio sit queientur usi-

nata. Pro cui solutio. Atq̄ de p̄mo q̄ syllogismū queriū est cū ex oposito p̄trario v̄l p̄tradictoriū p̄cloris cū alta p̄missa syllogisat̄ opp̄stitū p̄trariū v̄l p̄tradictoriū altius p̄missa. Ex h̄ p̄t̄ q̄ syllus nō d̄i queriū p̄t̄ h̄ q̄ alti p̄missa querita p̄t̄ modū p̄pus deīm. S̄i d̄i queriū a questione accepta p̄mutatōe alie p̄ponis in suā p̄rrariā v̄l p̄tradictoriā. & h̄ mō queriū attribuit syllogismo q̄ ex oposito p̄clusiōnis alie sylli p̄sus facti cū alta nūmissa infert oppositū altius p̄missa. P̄t̄ sedo q̄ sicut syllus circularis p̄supponit aliq̄ syllogismū p̄pus facti in oratione ad que dicitur circularis. ita syllogismū queriū p̄supponit aliq̄ syllogismū p̄pus facti in ordine ad que dicat queriū.

Atq̄ de sedo q̄ syllogismū queriū distinet syllogismū ad impossibile tripl̄ p̄mo q̄ syllogismū ad impossibile nō p̄supponit aliquā p̄clonis syllogisatā. Ix syllus queriū s̄i p̄supponit aliquā p̄clonis syllogisatā. Sedo q̄ syllogismū ad impossibile s̄i p̄cedit ex alta falsa. sed syllogismū queriū p̄t̄ p̄cedere ex ambabus veris. & iō eī cōdūlo p̄t̄ cōtra. Tercio dīnt q̄ syllogismū queriū v̄z ad ondēdū bonitatē p̄ne. sed syllogismū ad impossibile v̄z ad ondēdū fitatē alie p̄positi. Cōnuenientē in tripl̄ p̄mo q̄ sūt ex eisdē termina. Sedo q̄ v̄terq̄ p̄cedit ex oposito alie p̄cloris. Tercio q̄ idē syllus in numero aliquā est queriū & ad impossibile. Atq̄ de tercio q̄ de rōne sylli queriū nō est. p̄cedere ex oposito p̄trario syllogisatō ad inferendū opositū h̄tū altius p̄missa q̄ nō sufficit ad h̄ & cōnā sit bono q̄ ex p̄trario cōsequētis possit inferri p̄trariū aōcedētis. Sed regr̄is q̄ inferat p̄tradictoriū v̄l salte aliquid incopossibile ipi antēdenti & iō antēq̄ possit fieri boni? syllus queriū op̄z q̄ possit p̄cedere ex oposito p̄tradictoriū p̄cloris ad exponit p̄tradictoriū alterius p̄missō nō tācē ex oposito p̄trario

Dic ad questōne q̄ sylli queriū diffinitio. Ad rōem aut̄ opositus. Ad rōem aut̄ opositus. Ad p̄mā negatiū. Ad p̄mā p̄batōem d̄i v̄no mō q̄ v̄ni? cōne est tūm v̄n effect̄ p̄pus & inmediat̄ p̄t̄ in cōples effect̄ media. Tū ex eisdē p̄missis nō sequitur immediate & p̄mo nisi v̄na p̄clo tū p̄t̄ alie seq̄ ex p̄nti. Tū dicas q̄ p̄missa nō sunt cōplices in effendo sed solū in p̄sequēdo & iō nō p̄portet q̄ tū v̄na p̄clo sit effectus ip̄atū. Ad tertiam, p̄

bationem dicas q̄ aōcedens est vez in causis causantib⁹ bus quo ad ei sed nō in causis causantib⁹ solū ad p̄secū. Tūlo mō p̄t̄ dīci q̄ vez est in factō p̄pā naturali p̄mis̄ se aut̄ nō habet tale factōem respcū p̄clusionis. Ad q̄ tam p̄t̄ solutō. Ad sedaz d̄i negādo anī. Et ad p̄mā p̄batōem d̄i q̄ tū syllogismū sophistis p̄ccās i for̄ma nō sit syllo nīl s̄i d̄i. In syllus sophistis p̄ccās in materia solū sit boni? syllogismū. Ad sedam & tertiam p̄batōes d̄i q̄ syllogismū p̄ccās in matia siue p̄cedēs ex falso b̄i regulat̄ & arte inveniēti mediā līcē non sūmat p̄a aōcedētis & p̄nti sumit cū alio q̄ habet modū aōcedētis aut p̄ntis. līcē aut̄ syllogismū ostēlū? (q̄ bābet vez medū) Ip̄ p̄cedit ex veris nō tū syllis oniū? q̄ habet modū & solū modū medū. Ad q̄rtā d̄i q̄ verū et syllo nō sunt matia pp̄onū sed magis sunt qdā passiōnes. Ad tertiam cum suis p̄batōib⁹ pat̄ solutio. et similiiter ad quartam. &c.

Per impossibile at

syllogismū ostēdit) In h̄ q̄nto caplo huius tractat̄ determinat̄ p̄bs de potestatē syllogandi p̄ impossibile. Ut diuidit in quatuor p̄tes in p̄ma docet syllogisat̄ ī possibile in p̄ma figura. Et tria facit p̄mo dissimil syllogismū ad impossibile dices. syllogismū p̄ impossibile est q̄n p̄tradē p̄cloris ponit & altera. pp̄ sumit. pp̄ ad syllogisat̄ ī possibile & h̄z fieri in om̄i figura sicut syllogismū queriū. (Sūt aut̄) Hic ponit querētaz et dñam ī syllo ad impossibile & queriū. Dñā ē q̄ syllogismū queriū p̄supponit vnu syllū ostēlū q̄ facto p̄cedit ex oposito p̄cloris cū altera p̄missarum ad inferendū opositū alteri p̄missa. S̄i syllū p̄ impossibile nō p̄supponit aliquā syllū. & nō ip̄ p̄cedit ex oposito p̄cloris syllū q̄dā q̄uis sp̄ p̄cedat ex oposito p̄cloris p̄esse v̄l negate aōtētē & vna pp̄one m̄t̄feste p̄a. Cōnuenientia est q̄ syllū queriū syllū ad impossibile fuit in finis sūt se habētib⁹ vt facio h̄ syllū in p̄mo p̄me oniū b̄ est a. om̄e c̄ est b. q̄mē ē est a. Si fiat syllū ex oposito p̄cloris cū maiore ille erit queriū. & ad impossibile erit em̄ ex oposito p̄tradictoriū p̄cloris in q̄r̄to sedo sic. om̄e b̄ est a. q̄dā c̄ nō est a. q̄dā ē nō est b̄ si habeat respect̄ ad syllū p̄us factū cuī ondē p̄nā esse bona ille est queriū. Si x̄ ad p̄cloris tācē verā et ex veris ostēlū p̄t̄ ex impossibili oposito p̄cloris inferat impossibile opositū minoris ibi est syllū ad impossibile. (Ergo alie pp̄ones) Hic ponit duas p̄clones. Prima oēs pp̄ones ostēdū p̄ impossibile in oībus figūris excepta v̄l affirmativa q̄ nō p̄t̄ p̄ impossibile syllogisat̄ in p̄ma figura. h̄ p̄batōe. q̄ v̄l h̄ esset sumēdo eī p̄trariā v̄l p̄tradictoriā nō p̄tradictoriā. q̄ ip̄a ī p̄icularis negatia q̄ nō p̄t̄ fieri p̄missa in p̄ma figura nec sumēdo p̄trariā. q̄ p̄trariē p̄nā sūt esse fles. & iō a fallit rate v̄ni? ad p̄t̄atē alteri? nō v̄z p̄na. Sedo p̄clo habet tres p̄tes. & est ista oēa alie pp̄ones lez v̄lis negatia & p̄icularis affirmativa & p̄icularis negatua habent syllogisat̄ ī impossibile. De p̄iculari affirmativa p̄bat sumēdo p̄ hypothesi suam p̄tradiōnam q̄ est v̄lis negatia & addēdo v̄na minorē sumētam sub subiecto. Sedo declarat̄ de v̄li negatia capiendo p̄icularē affirmativa p̄pōtes & addēndo v̄na maiorē sumēdo sup̄ subiectū. De p̄iculari negatia declarat̄ capiendo p̄pōtes v̄lē affirmativa & addēndo minorē & h̄ sumēdo

ce i

Questiones

libri Priorum

do sub subiecto (Manifestū ergo) Infert duo corollaria. p̄mū ad syllogisandum p̄ impossibile oī capere contradictionū p̄clonis rōtrariū. Et rō huius est q̄ si datur in illa maxima de quibet affirmatio alii negatio. et de nullo abo sumū q̄ nō habet locū nisi in p̄tradicōris a falsitate eī vniq̄ p̄trari nō sequit̄ p̄tias alius h̄i bñ in p̄tradicōris. Scđm corollariū oīs aliep̄tēs ab vñis affirmatiā oīdūt̄ in p̄ma figura p̄ impossibile (In media aut̄) In hac scđa p̄te docet p̄hs syllogisare q̄ imposibile in scđa figura et p̄mo docet syllogisare vñem affirmatiā sumēdo. p̄ p̄tesi ei⁹ p̄tradicōris et addēdo maiorē vñi minorē nec debet sumi ei⁹ p̄traria. i. subcontraria. Tercio docet syllogisare vñem negatiā capiendo. p̄ p̄tesi ei⁹ contradictionē et addēdo vñem affirmatiā p̄ maiore. Quarto docet syllogisare p̄ticularēs negatiās capiē. p̄ p̄tesi suā p̄tradicōris et addēdo vñi vniuersale negatiā (Sicut aut̄ et p̄ ultimā) In hac scđa p̄te oīdūt̄ q̄oī oī syllogisare p̄ impossibile in tertia. p̄tia p̄ vñem affirmatiā capiendo. p̄ p̄tesi suā contradictionē et addēdo vñi vñem p̄ minor nec d̄sumi p̄trariū q̄ si nō p̄cluderet̄ p̄positū. Scđo p̄ticularē affirmatiā sumēdo p̄ p̄tesi suā p̄tradicōris et addēdo vñi vñem vñ p̄ticularē p̄ maiore. Tercio vñem negatiā capiendo p̄ p̄tesi suā p̄tradicōris et addēdo vñi vñem et enā p̄ticularē negatiā sumēdo p̄ p̄tesi p̄tradicōris ei⁹. Existit̄ isert̄ p̄mo q̄ in oīb̄ figuris sumēdu est op̄ positiū p̄tradicōris. Scđo q̄ oīs pp̄ p̄ syllogisari p̄ vñ possibile in scđa et tertia figuris (Offert aut̄) In hac q̄ta p̄te p̄tis duas diuinās et vñi vñientiā in syllogismū oīliū et p̄ impossibile. Prima diuinā est q̄ syllogismū ad impossibile accipit̄ p̄ vñ p̄missa id q̄ vñ detruere siue p̄bare q̄ sit fīm. et ex illo cū vno manifeste vero infert̄ vñi manifeste fīm. S̄z syllo. oīliū siue de mōstrato oīliū accipit̄ diuinās. p̄p̄tes indubitabilis p̄as vñeret̄ q̄ p̄cedit ex diuinā p̄p̄bus idubitabilib. Sed syllogismū oīliū ex idubitabilib in fītate ad impossibile aut̄ ex vñi idubitabilib in fītate. alia vero in p̄fītate. Scđa diuinā est. q̄ in syllo ostēsiū nō op̄z̄ p̄cloez̄ esse p̄us norā q̄ p̄missas. sed in syllo ad impossibile p̄clo debet esse p̄us nota q̄ p̄missa eo q̄ ex eius fītate infert̄ fītatas p̄p̄tesis. S̄z quecūa est. q̄ oīs pp̄ siue sit affirmatiā siue negatiā siue syllogisat̄ affirmatiā siue oīliū siue p̄ syllogisari p̄ impossibile et cōtra et p̄ eosde terminos Probat̄ q̄ omne demōstratum p̄ impossibile in p̄ma figura demōstrat̄ ostēsiū in scđa vñ tertia. In scđa si sit negatiū in tertia si sit affirmatiū. et esse demōstratum ad impossibile in scđa syllogisat̄ ostēsiū in p̄ma. et omne de mōstrato p̄ impossibile in tertia. ostēsiū syllogisat̄ in scđa vñ in p̄ma. In p̄ma si sit affirmatiū. in scđa si sit negatiū. ista probat̄ inductiū formādo syllogismos ostēsiū ad impossibile in oīliū figura. sicut pat̄ in textu (In qua aut̄ figura) In hoc sexto capitulo but⁹ libri determinat̄ de sexta potestate que est syllogisare ex oppositū. Et dividit̄ in tres p̄tes. In p̄ma docet syllogisare ex oppositū in p̄ma figura et p̄missit̄ quādam divisiones dicens. q̄ p̄p̄mū opp̄itūrū q̄dam s̄z̄ p̄p̄ositū p̄mū locūorem. q̄dam nō p̄mū p̄tate. S̄z p̄p̄ositū p̄mū locūorem sunt quadruplices. p̄mo s̄z̄ vñis affirmatiā et

vñis negatiā. Scđo vñis affirmatiā et p̄ticularē ne gatiā. Tercio vñis negatiā et p̄ticularē affirmatiā. Quarto p̄ticularē affirmatiā et p̄ticularē negatiā. S̄z oīp̄te h̄i p̄tatem triplex. p̄me s̄z̄ vñis affirmatiā et vñis negatiā. scđo vñis affirmatiā et p̄ticularē negatiā. tercī vñis negatiā et p̄ticularē affirmatiā. ista rū quedā sunt opposite p̄trarie sicur due p̄me. q̄daz vero p̄tradicōre sicut quatuor sequentes (Argo in p̄ma figura) Nō p̄p̄bus ostēdit̄ in qua figura valeat syllogismus ex oppositū in qua nō. Dicēs p̄mo q̄ in p̄ma figura nō p̄tiri syllo ex oppositū. p̄bar q̄ si posset fieri vel ēēt̄ affirmatiū vñ negatiū. Nō affirmatiū q̄ in oīliū syllogismo affirmatio vñrā p̄missa est affirmatiā. S̄z in oīliū syllogismo ex oppositū aliq̄ p̄missa est negatiā. Nō negatiū q̄ in oīliū syllogismo ex oppositū idē p̄dicatur in vñrā p̄missa et idē subiectū. S̄z in syllo negatiō p̄me figure nō p̄dicat̄ nec subiectū idē in vñrā. Imo in p̄ma. p̄p̄e aliq̄d p̄dicat̄ de medio in scđa mediū p̄dicatur de aliquo q̄ in p̄ma figura nō potest fieri syllo ne gatiūs ex oppositū (In media aut̄ figura) In hac scđa p̄te docet syllogisare ex oppositū in scđa figura. Ecce p̄tis duas p̄clones. p̄ma in scđa figura sit bonū syllus ex oppositū contrarie. S̄z declarat̄ p̄mo in camebreis duobus exemplis. Primum est de p̄traris p̄ se si. oīs disciplina est studiōsa. nulla disciplina est studiōsa. q̄ nulla disciplina est disciplina. Exemplū scđm est de oppositū h̄i gen⁹ vñ de oppositū finē accēs. vt oīs disciplina est studiōsa nulla medicina est studiōsa. q̄ nulla medicina ē disciplina. Scđam p̄clonē q̄ est eodē mō sit syllo in modis p̄ticularib. scđe sit in mōis vñb. valz em̄ sp̄ syllo ex oppositū p̄tradicōre i mōis p̄ticularib. Et q̄b̄ p̄cludit̄ q̄ p̄tice opposita p̄cludit̄. S̄z q̄ aliq̄ possit̄ credere q̄ si fieri syllogismū ex oppositū in scđa figura. idē remouet dubium dicens q̄ sp̄ sit q̄n extrema s̄z̄ idē vt disciplina et disciplina. Vñ se h̄i vt totū p̄tis vt disciplina et medicina. (In tertia aut̄ figura) In hac tertia p̄te docet syllogisare ex oppositū in tertia figura. Et itendit̄ tres p̄clones. prima in mōis affirmatiā tertia siue ne gatiūs sit syllo ex oppositū p̄trarie. vt nōla medicina ē disciplina. oīs medicina ē disciplina. q̄ qdā disciplina nō ē disciplina. Tertia p̄clonē si q̄t̄ p̄ticularē sit alia. i. opposita (Opp̄tū at̄) p̄hs p̄tis duo notabilia. p̄mū si abe p̄missit̄ s̄z̄ vñs. syllo ē ex oppositū p̄trarie. s̄z̄ si abe sit vñ vñis et alia p̄ticularē syllo ē ex oppositū p̄tradicōre. Scđz̄ h̄i duobus mōis sit syllo ex oppositū. i. ex oppositū contrarie et ex oppositū p̄tradicōre. S̄z q̄ aliq̄ possit̄ dicere q̄ nullū ēēt̄ ita iudicēt̄ et det̄ opposita aut̄ q̄ lateat̄ eu p̄p̄tes oppositas. Idē remouet dubium dicens q̄ dato vñ oīp̄tis altere dyaleticē oīfidei. (Qm̄ at̄) Dic p̄tis p̄hs ēēt̄ modos siue cōbinatōes syllogisandi ex oppositū s̄z̄ em̄ tres mōi p̄p̄nis. i. oīz̄ nullū. oīz̄ nō omni. alicui et nullū et in q̄libz mōi p̄p̄nis p̄nt sumi duo mōi syllogisandi ex oppositū p̄spōndē vel p̄ponēdo affirmatiā et negatiā. (Manifestū q̄tēns) In hac q̄ta p̄ticularē ponit diuinā iter syllogismū ex fālē et syllogismū ex oppositū. dicens q̄ ex fālē potest̄ syllogisari vñp̄z̄ sed ex oppositū nō. Rato est q̄ ex oppositū s̄z̄ sit syllo p̄trarius rei et in p̄clone negatiā.

Idem de seipso eo q̄ extrema sunt eadē v̄l se habet ut to; tū ipsi (Palā enī) Hic ifert coelariū oīdens vñ; litate sylli et oppositis dicēs, q̄ in syllō ex oppositis int̄ iñit alia, p̄o q̄ p̄us sumebat p̄ vera. (Op̄et aut̄) Finaliter oīdens quō debeat sumi p̄ vñ syllin nūt vñ sit al teri copulati imo dicit accep̄i p̄ duos sylllos. Deinde epilogat dicēs q̄ non p̄tingit sumere h̄decōria alio mō q̄ dem est q̄si dicat q̄ noī possent p̄tib⁹ mōis q̄ istis vi deliz p̄ vñ syllin copulādo vñ oppoītus alteri vel supponēdo vñ p̄ syllogisando aliud v̄l syllogisando ambo p̄ duos syllogismos

Querit ex oppositis sint boni sylli ad syllogisandū qualib⁹ clusione in omni figura. Arguit p̄mo. q̄ sylli ad impossibile valeat ad syllogisandū vñem affirmatiuam in p̄ma figura si q̄quid p̄ syllogisari oīsue p̄ syllogisari p̄ impossibile. sicut p̄z p̄ phm in textr. Et vñs affirmatiuā p̄t syllogisari oīsue in p̄ma figura. q̄ etiā p̄t syllogisari p̄ impossibile. Cōfirmat q̄z argēdo sic. null⁹ azin⁹ est ironal⁹ nūlū rōnale ē azin⁹ gñlū rōnale est ironale. Clusio est fla. q̄ cū minor sit p̄a. maior erit fla. Et si maior sit fla. q̄z hec oīs azin⁹ est ironal⁹ s̄z contraria in matia naturali noī p̄nt silē fles h̄ sit sylls p̄ impossibile in p̄ma p̄bano vñem affirmatiuā. q̄ vñs affirmatiuā p̄t syllogisari p̄ impossibile in p̄ma figura. Sed sic fm p̄m p̄mo posterior. q̄cūz p̄o syllogisari p̄ altas figurās a p̄ma p̄t etiā syllogisari p̄ pmā. Sed vñs affirmatiuā p̄t p̄ impossibile syllogisari p̄ secādā p̄ terciā figurās. q̄ etiā p̄t p̄ pmā. Cōfirmat q̄z pmā figura est fortior alio. q̄ p̄t que qd̄ alie p̄nt. z p̄ oīs si alie possunt syllogisare p̄ impossibile vñem affirmatiuā etiā ipa p̄t.

Leroī sic. oīs sylls est in aliq̄ triū figurarū s̄z sylls ex oppositis noī est hmōi. q̄ Dic p̄z p̄mo. q̄ oīs syllogism⁹ exiñs in aliq̄ figura sit tm̄ extrib⁹ tñis. eo q̄ figura est dispō triū terminoz. s̄z sylls ex oppositis sit tm̄ et duob⁹. q̄ Scđo pat̄z q̄ null⁹ syllogism⁹ ex oppositis est in p̄ma figura sicut p̄z p̄ phm in textr. q̄ etiā nec in alijs. Tenet p̄na. q̄ oīs sylli aliaꝝ figurāz a p̄ma reduncunt ad pmā. Cōfirmat q̄z oīs bon⁹ syllus secūde aut tercia figure est reducibil⁹ ad syllogismū p̄me figura. Sed sylls ex oppositis noī est hmōi q̄ noī potest fieri in secunda aut tercia figura. Dic p̄t. q̄ si reduceret ad pmā figuram fieret petitio p̄ncipiū statim. s̄z syllogismus in quo est petitio p̄ncipiū statim noī est bon⁹ syllogismus q̄. Quarto sic syllogismus ex oppositis noī est vñlis ergo noī est bonus. pat̄z antecēdes. q̄ noī est vñlis demonstrator̄ eo q̄ demonstratio semp̄ est ex ver⁹. Neq̄ dyalectico. q̄ dyalectica semp̄ ē ex p̄babilitate. co traria aut̄ noī sunt. p̄babilita. ergo. Cōfirmat q̄z oīs bonus syllogismus debet generare opionem v̄l sc̄ientiam. eo q̄ falsum noī facit nos sc̄ire. demonstratio em̄ est ex ver⁹. Neq̄ generat opionem. q̄ nullus ē sane mētis qui credat duo cōtraria v̄l p̄radoxia simul esse vera

In oppositū Arguit autoritate p̄hi in textr. Pro soluende sunt quatuor questioñis

Questio prima

Utr̄ diff̄ syllogismi p̄ impossibile sit a pho p̄uelent̄ assignata. Pro cui⁹ solutōne Attende p̄mo. q̄ syllogismus p̄ impossibile potest accipi dupl̄. vno mō p̄ syllogismō p̄cedēte ex oppoīto p̄tradēcōrie p̄pōis negate a re sp̄ōdēte cū vñ sylli maiestate vera ad iferendū clusionē maiestate falliam. z h̄ accipit p̄phs q̄ dicit q̄ sylls ad impossibile est in aliqua triū figurāz p̄t q̄ est sylls mēdaci. Alio mō accipit sylls ad impossibile p̄ trib⁹ p̄cessū bus neccārio reçl̄is ad clusionē p̄ncipalez p̄bandaz et h̄ mō cap̄t q̄ dicit p̄bus in tertio caplo. q̄ sylls ad impossibile noī est in aliq̄ figura. Attende scđo. q̄ sylls ad impossibile v̄l p̄ impossibile est q̄ ex p̄tradēcōrio p̄clusiois date a r̄identē p̄ yp̄tesi cū vñ maiestate vera infert quodēcūz maiestate fñm. ex cuius fallitate fit rej gressus ad fallitatem yp̄tesis p̄ qua ostēdit p̄tias p̄clusionis p̄bande. Oīcī aut̄ alta de causa sylls p̄ impossibile ad impossibile. nā d̄z p̄ impossibile ab vñ p̄missarū eo q̄ ifert vñā p̄clōnem p̄ p̄missam impossibile. Sed d̄z ad impossibile a p̄clusionē q̄ ifert immediate vñā p̄clōnez impossibile. Nō est tamē intelligēdū q̄ oīs sylls q̄ p̄cedit ex p̄missa impossibile. v̄l ifert p̄clusionē impossibilem. Est q̄ impossibile eo mō quo h̄ accipit sed soluz ille cui p̄uenit diffinītio solum ad impossibile p̄us posita siue immediate sc̄z in quo sunt tres p̄cessus. p̄ q̄bus Attende tertio q̄ in quolibet syllo p̄ impossibile sunt tres p̄cessus. Pr̄mis est ab yp̄tesi cū vñ maiestate p̄o ad p̄clusionē maiestate falliam. z iste p̄ces usūt syllogistic⁹. Secund⁹ est a fallitate p̄clōis ad fallitatem yp̄tesis et tenet p̄ h̄ac maxiam ex ver⁹ nō sequitur fñm. Terti⁹ est a fallitate yp̄tesis ad p̄tatem p̄clōis p̄bande. et tenet p̄tute isti⁹ maxime nūc̄z due p̄tradēcōrie sunt simul vere. Qñ q̄uis p̄clō sylli ad impossibile quo ad pm̄i p̄cessum sit fallax nō tamē oīz p̄ sit impossibil. nō em̄ v̄l sylls ad impossibile eo q̄ semp̄ iferat p̄clōne impossibilem. sed q̄ p̄ iferat fñg.

Attende quartio. q̄ hec potestas est vñl demōstrātor̄ p̄pter p̄terios negatēs sua p̄ncipia et suas p̄pōnes maiestate veras. Scđo est vñl dyalectico ad obutatioñes et exercitatioñes. q̄ potissima obutatioñ et efficacissima est quādo aliq̄s ostēdit p̄tradēcōriū p̄missū r̄identis questionē breuerter. q̄ diffinītio sylli

Dic ad p̄ impossibile est bene assignata. et ip̄o se est bonus et vñlis syllogism⁹. p̄t ex dictis Sequit̄ questio

Questio secunda

Utr̄ syllogismus ex oppositis sit bonus syllogismus Pro cuius solutōne Attende. q̄ syllogismus ex op̄pōsitis est q̄ ex p̄missis p̄tradēcōris ifert co clusionem in qua negat̄ idē de seipso. Logosciā aut̄ in qua figura sit ex p̄clōne q̄ in eius p̄clōne vñ extremitas subiecti terminus aut̄ q̄ nō īgredit̄ p̄clōnem est medium q̄uis ergo in veraq̄ p̄missarū sylli ex oppositis sit idē subiectum et etiā idē p̄dicati. et p̄pter h̄ nōmagis v̄l deat̄ esse in secunda figura q̄ in tercia tam̄ aliq̄s sic est in secunda q̄ nō est in tercia et ecōtra. H̄az si p̄dicatū vñ p̄missū p̄clūdāt de p̄dicato alterius vñl syllogismus est in tercia figura. Si vero subiectū vñ p̄missū p̄clūdāt de subiecto alterius tal⁹ syllogismus est in secunda figura. Et hoc patet p̄mo. q̄ syllogismus ex oppositis valet in secunda figura maiore p̄ticulari et in tertia minore negatia. Pat̄z q̄ syllogismus q̄ sit maiore

ee ii

Questiones

libri Priorum.

particulari in secunda figura p transpositionem pmissarum est bonus syllogismus. in tercia que sit minore negativa in tercia p transpositionem pmissarum sit bonus syllogismus in scda. Patet scd. q syllogismus ex oppositis e vnl dyalectico. q si alio pterius peccat contraria v traditoria ex eis potest fieri syllus ex oppositis p que ipse duci ad manifestum. sed adcludendum negatorem eiusdem a seipso. Advertendum est tam p sicut p in terciis. duplices sunt ppōnes contrarie qdam sunt contrarie sūm se et ille p sūm eiusdem subiectū et p dicari. q no contrariae rōne aliquo alterius ppōsitionis sicut sunt vls affirmativa et vls negativa eiusdem subiectū et p dicari. Ille sunt contrarie sūm accidens et sūm genus et sunt ille q no scipit subiectū contrariantur. Et solū rōne alterius ppōnis scz ponendo genus loco specie dicendo nulla medicina est disciplina. vnl nō hō ē aīal questionem. q syllus ex oppositis ē ad cōcludendum negatiue. no aut valet in pma figura. Primā pars ex dcis. Scda pars p. q in pma figura terminus (q subiectū in vna) debet p dicari in alia. In syllogismo aut ex oppositis idē subiectū in vtrac. vnl idē p dicat in vtrac.

Questio tercia

Vix vls affirmativa possit syllogisari p impossibile in pma figura. Dic pmo q vls affirmativa bi potest inferri et cōcludi p impossibile in pma figura. patz. q si fiat syllogismus in pmo pme q quē pba pptericulari negativa tūc pme ei pcessus (sicut de se notū ē) ifert et cōcludit vlem affirmativa. Dic scd. q vls affirmativa no p syllogisari pptericulari p impossibile in pma figura. patz q illa ppō syllogisatur id ē pba p impossibile cuius traditorum assumit p ypotez. sed traditorum vls affirmativa p sumi p ypotez in pma figura. g

Questio quarta

Utrū qlibet cōclusio syllogismi ex oppositis sit falsa et impossibilis. Ad quā rident alio q posita contraria subiectū qlibet cōclusio syllogismi ex oppositis est fala et impossibilis. Si autē no ponat contraria lepe ptingitur talē conclusionē ēē vera. Sz h est h tra Presto. et magis tra Boenii q dicit q nulla ppō est falsior illa in qua idē negat de se ipso. fed in qlibet tali negat idē de se ipso. g Similiter nulla ppō est verior illa in qua idē p dicat affirmativa de se ipso. Ideo dicendum est q cōclusio syllogismi ex oppositis similiter est falsa et impossibilis. et h matie in terminis simpliciter potest em̄ talē cōclusio in terminis ppōsitio esse ptingens licet sit falsa. Sed ptra hoc obiectū quadrupliciter pmo sic ille ppōes nulla chimera ē chimera. qdam chimera no est chimera sunt cōclusio nes syllogismi ex oppositis. et tamē sunt vere. q eari cō traditorum sunt falsi. eo q sunt affirmativa quarū subiectū p nullo supponit. Secundo sic. ista ppōpositio nullus homo alio est homo alio est cōclusio syllogismi ex oppositis. et tamē potest esse vera cu sit in materia ptingentia sicut als vistum est. ergo. Tercio sic. q ista ppōpositio nullus homo irrationalis est hō irrationalibilis est cōclusio syllogismi ex oppositis. et tamē est vera. cu sua cō traditoria sit falsa. ppter falsam implicationem. Quar

to sic. ista ppōpositio nullus deus azinus est deus azin⁹ est conclusio syllogismi ex oppositis. et tamē ipa est vera cu eius traditoria sit falsa. scz ista deus azinus ē deus azinus. Et hoc confirmat. quia de ratione in se falsa nihil potest verificari. sicut patet quanto metaphysice caplo de falso. iste autē ppōsitiones habet suis subiectis rationes in se fallas. ergo. Ad pmo dicif q ista ppōpositio chimera est chimera est vera. q p ista ppōpositio nō aliud significat nisi q significatur p subiectū est significatur p p dicatur nō aut significatur su dicetur vnl p dicatur esse aliquid. Ad scd dicendum est q cōclusio ex oppositis in terminis simpliciter vnl in terminis ppōsitio quorū vna pars nō ē in alii alteri ptingetur semper est falsa et impossibilis. Si autē talis cōclusio sit ex terminis complexis quorū vna p ē in alii alteri ptingenter nō est necesse talē conclusionem esse falsam et impossibilem. potest enī esse ptingens falsa si sit negativa et vera si sit affirmativa. Ad terciū et ad quartū dicendum est. q iste ppōsitiones sunt vere. deus azinus est deus azin⁹ Homo irrationalis est homo irrationalis. vnde p eas nō significatur p deus sit azinus sed p eas significatur p idē est significatur p p dicatum quod ē significatur p subiectum. Istā tamē ppositio deus azinus est deus azinus vel homo irrationalis est hō irrationalis nō est propria cognitio. Sed ad pfirmationē dicendum est q licet de ratione in se falsa nullū reale p dicatum possit verificari multa tamē p dicata nō realia de ipsa veritatis. vñ est dicere chimera est ens fictū. vnl chimera est aggregatum ex capite et cauda draconis z.

Ad rōnes in oppositum. Ad pmo dicatur. q ex illa argumentatione nihil sequitur nisi q vniuersalis affirmativa potest syllogisari p impossibile nō em̄ sequitur ex ea q possit syllogisari p impossibile in pma figura. Ad pfirmationē dicif q illa sequentia non valer. hec ppositio est falsa. g sua contraria est vera etiā in materia naturali. Nā ppōnes contrarie in materia naturali possunt simul esse false. sicut patz de istis duabus. Omne animal est homo nullū animal est homo illa ergo sequitur omnia negantur q p syllogismi ad impossibile sequitur illa esse vera. q ibi plus sumitur q debet sumi p ppositio cōclusio est ad impossibilem. Assumitur enim q oppositū cōclusionis est in materia naturali.

Et secundam dicif q ppōpositio pmo posteriorum debet intelligi quo ad syllogationē ostenditū et nō ad impossibile. Quid ad pfirmationē dicif q qm̄ pma figura sit pfectio et portio alio quo ad evidentiam illatorum nō tamē quo ad omnia. Ad terciā negat minor. Quid ad probationē dicif q syllogismus ex oppositis non habet pfectam rationem syllogismi ppter hoc q nō habet tres terminos distinctos subiūtū conuenient general ratio syllogismi. Quid dicat q sufficit q habet tres terminos formaliter et intentionaliter distinctos. Ad tertiam probationē dicif. q si syllogismus ex oppositis reducat ad primā figuram. tunc nō manebit syllogismus ex oppositis. et ideo nō sequitur q si nō possit fieri in pma nec etiam in aliis. Ad aliam probationem dicatur q non quilibet petitio principii peccat contra syllogismum simpliciter sicut postea videbitur. Ad quartam cum eius probatione. patet solutio et hīs que dicta sunt in secunda questione. Sequitur se cunctus tractat hīus libri.

In principio autem

petere. Iste est secundus tractatus huius libri, in quo phus determinat de tribus peccatis seu defectibus incidentibus circa syllogismos et potestatis syllogismos. Ut dividit in tria capta in tria peccata. In primo determinat phus de primo peccato, scilicet de petitio principij, quod accidit in syllogismo circulare. Et primo ostendit quod est petere principium sive petitio principij. Dicere petere principium est non demonstrare, posse hoc et hoc contingit quatuor modis. Primo quando ponit aliquid sine probatio. Secundo quando ostendit propositum per ignoritorum. Tercio quando dicit quod est ignorans. Quarto quando pons ostendit per posteriora. Non omnis demonstratio, id est syllabus probatur per seipsum et posterioribus et anterioribus. Ut licet his quatuor modis non ostendat propositum non tam est necessario quod in eis sit petitio eius quod est ex principio. Nam quod propositum quodam summa ratione significari potest per seipsum. Nam vero noscunt per alia sicut conclusiones. Ideo petere principium est accipere aliquid ratiocinii per se notum quod in non est per se notum. Petitionum autem principium quodam est petitio principij statim et quedam est non statim. Petere principium statim est assumere aliquid ad probandum sive ipsum scilicet quando idem nomine et re quod non est per se notum summae ad probandum sui. Si petere principium non statim est transgressus aliquid assumere ad probandum aliquid propositum quod non est natum probari. Ut huius potest duo exempla. Primum si a ostendat per se et hoc est per se notum ostendit quod est petitio principij non statim. Secundum exemplum plus si quis probat lineas esse palellas per se sunt equae distantes. Vnde hoc quod non ostendit per se notum est per se notum et per se dubia sicut conclusio per termini minoris pertinet. Tunc petere principium quod ex conclusione cuius pertinet principium non statim et quod lineas non percurrere debet probari per hoc quod est eas esse palellas et non contra. (Si ergo aliquis) In hac secunda parte ostendit phus quiter contingit petere principium in omnibus figura. Ut ponit quatuor conclusiones. Prima conclusio in modo affirmativo principij figura. Si maior sit et que dubia sicut conclusio per termini minoris pertinet. Tunc petere principium quod ex conclusione cuius pertinet minoris ostendit maior. Secunda si minor sit et quod dubia sicut conclusio et termini majoris pertinet petitio principij quod ex conclusione cuius pertinet minoris ostendit maior. Istas duas declarat in his, et quod sic fiat petitio principij probari. quod petere principium est assumere aliquid ratiocinii per se notum quod in non est per se notum et hoc in modo syllogismi ergo. (In media aut figura) In hac tercia conclusione dicit quoniam secunda et tercia figuris contingit petere principium sicut in prima probari. quod petere principium est probare aliquid esse per se notum quod tam non est per se notum et hoc quando propter quod debet probari et quod debet probari sunt equae dubitabilis. Quarta conclusio in modo affirmativo contingit petere vi tramque primam tam in prima quam in tercia. Quinta conclusio in modo negativo cuiuscumque figura contingit petere principium. Si negatio sit quod dubia sicut conclusio et termini affirmativi pertinet. quod tunc ex conclusione et pertinente affirmativa coontingit syllogisare negatiuum.

(Est autem in principio) In hac tercia parte ponit defensentiam inter petere principium in demonstratis et in dialecticis. Dicere quod petere principium in demonstratis est ostendere aliquid esse per se notum sive probatum. in dialecticis vero est assumere aliquid esse per se notum sive probatum. quod est opinione non est per se notum. Ut aliter sic hic ostendit modo diuersimode determinat de petitione principij hoc

in octavo topicorum. Nam hic determinat de ea falso veritatem sed in octavo topicorum determinat de ea solum falso opinionem residentis. (Non propter hoc accidere) In hoc secundo capitulo huius tractatus determinat phus de scio defectu scilicet non propter hoc accidere falsum. Et ille contingit circa syllogismum ad impossibile et primo ostendit in quibus syllogismis habet fieri pondendo duas conclusiones. Prima conclusio non propter hoc accidere falsum accidit in syllogismo ad impossibile. probat quod non propter hoc accidere sicut habet fieri in illo syllogismo quod accipit presumptam tradicentem conclusioni que non demonstrari licet hoc sit in syllabo ad impossibile. Sed iste probat quod si aliquis solus assumat sicut non contingit propter hoc accidere sicut sed etiam non propter hoc accidere sicut in syllabis ostenditur. probat duab. rationib. Prima ratio est syllogismo ostensivo non assumit aliquid per presumpta quod tradicit conclusioni residenti. sed hoc sit ubi contingit non propter hoc accidere sicut non accidit in syllogismo ostensivo. Secunda ratio non propter hoc accidere sicut sit quando iterempta via perponere nihil minus accidit impossibile sed hoc non habet locum in syllabis ostenditur. Ex his cludit distinctionem huius quod non est propter hoc accidere falsum. Dicere quod non propter hoc accidere falsum est quoniam in syllabus ad impossibile licet habere et impossibile est in principio hypothesis. Hoc est dictum non propter hoc accidere falsum est propositum superflue posita in syllabo ad impossibile nihil facies ad illudem conclusionis cuius tam falsitas inferre flitare conclusionis ac sit esset causa flitatis cum tam non sit. (Ergo manifestus quodam) In hac scio parte ponit duos modos huius defectus. Primum est manifestior et est quoniam hypothesis non consistat in aliquo termino cuius syllogismo ad impossibile. Tertius quando impossibile illatum non communicat in aliquo termino cuius hypothesis. Exemplum est si conclusio syllogisanda per impossibile sit ista. diameter est assimiliter. Ut ex ratione zenonis cludatur impossibile sic. diameter non est assimilatus non contingit infinita praealata et in quolibet spacio sunt infinita. quod non contingit praesistere aliquod spaciun. et per sequentes nibil contingit moueri. conclusio est falsa et impossibilis. quoniam presumptum et non alia nulli ista diameter non est assimilatus. Et ultra hec est falsa diameter non est assimilatus. ergo hec est vera diameter est assimilatus.

(Tertius autem modus) Hic potest phus secundum modum quod est quando syllogismus ad impossibile communicat cum hypothesi in aliquo termino. vel quando impossibile illa non communicat cum hypothesi in aliquo termino. et hoc sit duplicitate videlicet subsumendo sub subiecto et sumendo super predictum. Exemplum de primo. ut si hypothesis sit omne b. est a. et copuleretur impossibile subsumendo sub subiecto. sic omne b est a. omne c est b. omne d est c. ergo omne d est b. Exemplum de secundo. ut si sit hypothesis. omne b est a. et copuleretur impossibile sumendo super predictum sic omne b est a. omne c est f. omne a est e. ergo omne a est f. (Sed oportet eos) In hac tercia parte philosophus declarat quod ad non propter hoc non accidere falsum oportet impossibile copulari cum hypothesi. Hoc enim potest fieri duplicitate. Propter subsumendo sub subiecto sic omne b est a. omne b est c. omne d est b. ergo omne d est a. Remota enim hypothesi non accidit impossibile. Secundum sumendo super predictum. ut sic. Omne b est a. omne a est c. omne c est f. ergo omne b est f. Idem enim remota hypothesi nihil accidit impossibile concludit. ergo cum impossibile non compleatur ad terminos hypotheseos

Questiones

libri Priorum.

tesis tamē nō accidit falso. ppter hoc. Sed contra hoc facit obiectio[n]em. nam idē impossibile potest sequi ad duas ypotese[es]. ergo si nō ppter hoc accidere falso sit quo posito v[er]o remoto nō minus sequit[ur] cœlilio. Seq[ue]ntia et una illaz erit nō ppter h[ab]itum accidere falso et nō magis una q[uod] alia. q[uod] de q[ui]b[us] illarū verū est dicitur q[uod] ipa posita v[er]o remota nō minus accidit impossibile. Hanc obiectio[n]em soluit dices q[uod] ad hoc q[uod] alia p[ro]missa sit nō ppter h[ab]itum opozit[ur] q[uod] ea posita vel remota et nulla alia loco sui posita nihilomin[us] sequit[ur] i possibile. q[uod] si ponat alia loco ei[us]. tunc et illaz alia potest sequi idē impossibile eo q[uod] nihil phibet idē impossibile se qui ad duas ypotese[es]. Nam hoc impossibile lineam parallelae currunt p[ro]mto inferri ex h[ab]itum impossibili angulū iuris. secus trianguli ē maior angulo extenso sibi apposito. Sed o[ste]no ex hoc trianguli habeb[us] tres angulos maiores duob[us] rectis. (Falsa aut oratio) In hac q[ui]rta p[re]ponit p[ro]bus cauelas r[es]identes ne catalogis ex istruktione oponentis ad cœlilio falso. Et p[ro]mo remouet dubium. q[uod] deīn est in p[re]cedētib[us] q[uod] aliqui accidit falso non ppter h[ab]itum ypot est. cu[m] ypoteli q[uod] sumit[ur] verū posset alicuius credere q[uod] ex vero sequere falso. Remouet p[ro]bus dices q[uod] nō sequit[ur] in syllogismo nisi ppter aliquod falso p[ro]ceptu. p[ro]bat q[uod] omnis syllus aut est ex duabus p[ro]missis tatu aut ex pluribus. Si ex duabus tatu et cœlilio sit falsa necesse ē v[er]a q[uod] p[ro]missa v[er]o alterā ē falsa. q[uod] vr. p[ro]bat ē supius ex veris nō sequit[ur] falso. Si ex pluribus ita sciz q[uod] p[ro]tag[on]ist dices syllogismos et altera cœlilio sit falsa necesse est alteram v[er]o veramq[ue] ante syllogismū esse falsam. Sed quia p[ro]bus ostendit quomodo falso et redargutio accidenti ppter ypotelum. quod respondens nititur evitare ideo docet respondentem cauere ne contra eum fiat falso vi redargutio ppter ypotelum. Ponendo duas cauelas. p[ro]ma si respondens signet conclusio[n]em quā vult p[ro]bare opponens caueat sibi p[re]cedere p[ro]positiones in uno termio nō co[n]municantes quia sine medio nō fit syllogismus. Secunda si respondens sciat cœlusionē quā vult cœludere oportet p[ro]tra eū caueat ne p[re]cedat duas p[ro]positiones km dispositionem modi et figure ex quibus possit inferri illa p[ro]clatio. (Ypotet aut) Hic dat duas cauelas. p[ro] opponēte. p[ro]mo opponens d[icit] cœlare cœlusionē quā vult inferre p[ro]tra respondērem. Secunda si cœlilio inferē sit nota respondentis aut ei[us] sine plura media aut vnu tūm. Si plura tūc nō incipit oppositio a p[ro]pinquo sed a remotissimo. Si tūm vnu tūc incipiet a minori p[ro]positione. (Quoniam ergo habemus) Hic dat p[ro]bus tres cauelas. p[ro] respondēte ad cauedum ne fiat elenchus. p[ro]ma cauebit r[es]identes ne p[ro]tra eum fiat elenchus quibus caueri poterit ne cōtra eum fiat syllogismus falso. q[uod] elenchus tot modis pot fieri sicut syllus sciz ex ambabus affirmatiu[s] et vna affirmativa et altera negativa. Nā si cœlilio syllogismi sit p[ro]tradicitoria ad cœlusionē r[es]identis. tūc fit elenchus. q[uod] elenchus est syllogismus p[ro]tradicitoria. Secunda cauelas r[es]identes debet cauere ne p[re]cedat p[ro]positiones affirmatiuas. q[uod] in p[ro]positionibus negatiuis non potest fieri elenchus sicut nec syllogismus eo q[uod] omnis elenchus est syllogismus. sed nō est necesse omne syllogismū esse elenchum. Tercia cauelas respondens debet cauere ne p[re]cedat p[ro]positiones viles. q[uod] sicut nō fit syllogismus sine p[ro]positione vniuersali sic nec elenchus. (Accidit aut quādōcū) In hoc tertio capitulo de

terminat p[ro]bus de tertio defectu sciz de fallacia con[tra]arie deceptionis qua aliquis opinat p[ro]traria simul esse vera. et q[uod] in syllogismo ex oppositis p[ro]tingit opinati opposita. sed opinari opposita est aliquo modo inconveniens et aliquo modo nō. ideo p[ro]bus in h[ab]itum de terminat quō est inconveniens opinari p[ro]traria et quō nō. Et p[ro]mo ponit interētum dicēs. q[uod] p[ro]tingit falli in opinati p[ro]traria sicut p[ro]tingit falli in positione terminorum et hoc in syllogismo ē impossibile in quo sit non ppter hoc accidere falso eo q[uod] termini non recrē positi sunt ad interētum ypotelum. Q[uod] autē p[ro]tingit p[ro]traria simul opinari declarat. p[ro]mo in medijs nō subalternis dicens. si aliquod p[re]dicatur in s[ecund]o duob[us] subiectis illa duo subiecta in s[ecund]o p[ro]mo subiecto et nō secundū et simul opinat illa duo subiecta in s[ecund]o eidē tūc simul opinabilis p[ro]traria ut si a in s[ecund]o b et c. ita q[uod] neutru[m] ē mediatis reliquo et b et c in s[ecund]o d. Sed opinat b esse a et nullū ē esse a et omne d esse c. tūc cuiusd[em] fini idē babebit scietiam ignorantia q[uod] opinabit p[ro]traria sciz omne d esse a. Secundo declarat h[ab]itum in medijs subalternis dicēs. q[uod] si b sit sub c et a sub b et d sub a et aliquis opinat omne d esse a et nullū ē esse a. simul opinabit idē q[uod] sciet aliquo et ignorabit. quod est inconveniens q[uod] cū omne b esse a et opinabis inveneri sali. omne c esse a. Et si aliquo modo scire omne et esse a. q[uod] ipse opinabit penitus nullum et esse a. et ideo q[uod] ipse aliquo modo scire simili ignorat sicut opinat nō esse et hoc est inconveniens. (Secundū vtrāq[ue]) In hac scida p[re]dicta ostendit p[ro]bus quō p[ro]tingit opinari p[ro]traria sicut inconveniens dices. q[uod] in his (q[uod] sunt ex diversa p[ro]iugatione) nō p[ro]tingit p[ro]uenienter opinari simul omnes p[ro]positiones inferentes contrarias. vnu p[ro]tas omne b est a et o[ste] b est d nullum et est a et d est c. Probat sic q[uod] nō p[ro]tingit simul opinari p[ro]traria v[er]o p[ro]tradicitoria. Sed opinantibus illas quatuor p[ro]positiones accidit opinari p[ro]traria v[er]o p[ro]tradicitoria q[uod] ex cœlusione secundi syllogismi cū minore p[ro]mi sequit[ur] p[ro]tradicitoria majoris p[ro]mi syllogismi. Et ex cœlusione secundi syllogismi et minore p[ro]mi sequit[ur] p[ro]traria majoris. (Et tūm vtrāq[ue]) In hac tercia p[re]dicta determinat p[ro]bus r[es]ostēd[em] q[uod] possibile est sicut inconveniens opinari simul vna p[ro]missam vnu syllogismi. cū vna alteri v[er]o ambas vnu cū vna alteri. Probat p[ro]b[us]. q[uod] deceptio q[uod] aliquis opinat duas p[ro]positiones duorum syllogismorum similis est ea qua scim[us] aliquid in v[er]o. et illud idē ignoramus in particulari sed b[ut] sit sine inconvenienti. ergo et illud. Q[uod] autē possumus scire sine inconvenienti aliquid in vniuersali et illud idē ignorare in particulari probat q[uod] duplicitate p[ro]mo exemplo generali dicēs. q[uod] si a inē omni b et b inē c. necesse est a inēscit c. si ergo aliquis nouit a inēscit omni b. nouit in vniuersali a inēscit c. s[ed] nihil phibet ipm ignorare et esse. ideo nihil phibet in particulari ipm ignorare et esse a. Secundo declarat in exemplo speciali dicēs. q[uod] p[ro]tingit scire q[uod] omnis triangulus habet tres angulos et simul ignorare hunc triangulum habere tres angulos. cu[m] p[ro]tingit ignorare hunc triangulum esse triangulum. et sic p[ro]tingit scire hanc in vniuersali hic triangulum habet tres angulos et ipm ignorari in particulari. Tercio p[ro]bat a simili. q[uod] Plato in rōe[bus] quā faciebat in menone ad p[ro]bandū q[uod] scire nō est nisi remisisti p[ro]scitorum. docebat nos scire omnia in vniuersali et ea ignorare in particulari. ergo signum est q[uod] nō est inconveniens scire aliquid in vniuersali et ipsum ign

norari in particulaři. Quarto pbat ratione ſic. ſcire in vniuersali et ignorare in particulaři non ſunt prraria. ergo non est inconueniens aliquid ſcire in vniuersali et ipm ignorare in particulaři. Incedens pbat pmo ex epllo qz ptingit opinari in vniuersali hanc mulam eſte ſterile opinari in hanc omnis mulam eſte ſterile et tamē ſimul ignorabitur in particulaři. qz credit hanc mulam habere ſetū an vero. (Nam ſcire tripli) Hic incident pbus de clarat quod mōis ptingit aliquid ſcire dicens qz tripli et singule aliquid ſcire ſez in vñ in agere et in ppria forma Ideo tripli ptingit ignorare ſue decipi. ſez in vñ in a gere et in ppria forma. Non est aut̄ inconueniens habere ſci entiam fini vñ modū et ignorantia fini aliū. qz non dicit modus ſcire oponit cuique modo ignorantie. (Quia aut̄ opinat) In hac vltima pte determinat pbus qz ptingit prraria opinari fini materiali ſez fini ter minos prrarios cu ſuuenient et ſine ſuuenient. Et dicte qz aliquis opinet ſumul eidē inſelle het prraria bonuz et malū opinabili prraria cu ſuuenient qz opinabili bonū eſte malū et bonū no eſte bonū. ſicut ſyllogiſtic ducit p litteras. Sed si aliquis opinet bonū p le inſelle aliqui et malū accidet eidem inſelle tunc ſumul opinabitur contraria ſine inconuenienti.

Quando autem.

In hoc tertio et vltimo tractatu huius libri determinat pbus de ſpēbus argumētationis alib⁹ ſyllogismo et ad ipm reducibili. Et diuidit in ſeprem ea/putula. In pmo ponit duas regulas valentes ad reducendū alias ſpēs argumētationis ad ſyllogiſtum. Prima ſi extremitates alium ſyllogiſtum conuertat inter ſe necesse eſt mediū conuerti cu extremitatib⁹. Et ſi conuerta cu medio et in ſe conuertant. et hec regula hz ptingit ſi pntuſ ſunt vere. Et hoc declarat pmo in ſyllogiſto affirmatio quia ſi ſit iſto ſyllogiſtum omne b eſt a. omne c eſt b. ergo omne c eſt a. et extremitates conuertant ſic ex conuerta coelusionis cu minore ſequit co uerſa maioriſ ſic. omne c eſt b. omne a eſt c. ergo omne a eſt b. et ſimiliter ex conuerta coelusionis et maiore ostendit conuerta minoris. Sed in ſyllo negatio pbat hz idē ſez qz ſi maior extremitas conuertat cu me⁹ in ſyllo negatio qz extremitates conuertat in ſe qz ex conuerte maioriſ de clarat et maiore inſert conuertas coelusionis in camestres. Sunt ſi mediū conuertat cu minore extremitate ſic extremitates conuertunt inter ſe. qz ex maiore conuerta cu maiore inſert conuerta pcluſio. Si aut̄ extremitates conuertantur inter ſe tuū maior extremitas conuertat cu medio qz ex conuerte coelusionis cu minore ſequit conuerte maioriſ. Et ſubtilit qz ſolū vltia rō ſeā circa ſyllogiſto inſtipit coelusione et terminat ad pmissas ſicut ſit in ſyllo gismo affirmatio. Alio pno illr pcedit. (Purſus ſi a) Hic ponit pbus ſedam regulā qz eſt ſi ſint quinque termini quoqz pmi duo conuertant in ſe et ſunt alii duo. ſic ſi diſiūctum ex pmo et tertio pſificet de omni qz eſt et nūqz ambo ſumul ita diſiūctum ex ſeo et qzto pſificabit de omni qz e. Alio ponit hāc regulā ſic qz ſi pñmū et tertiu ptingit opinari etiā ſedam et qzā. ut ſi a et b putat genitū et corrupibile conuertant et ſumul e et d. ut augmētū et incorruptibile. tunc ſi a et b dicunt de qlibet et de nullo ambo ſumul aut ſi a et b ptingit etiā b et d. Et hz declarat pbus ex dyob⁹ ſyllis. pmo eſt omne qz e a vñc eſt b vñd

Sed omne qz eſt a vñc. ergo omne qz eſt b vñd. Secundus quidqz eſt b vñd eſt a vñc. et nihil idem eſt a. et c ſic ergo nihil idem eſt b et d. (Qz hec aut̄) Dicit ponit pbus tertiam regulā qz eſt conuerta ptingit. Si ſint quatuor termini quoqz duo pmi ptingit inter ſe et duo ſe cu di ſumul. Si pmi conuertat cu tertio ſecundus etiā conuertit cu quartu. vt ſi aliquid duo ſumma diſiūctum pre dicant de quolibet qz eſt et de nullo ambo ſumul. tunc ſi pñmū et tertiu ſedam et quartu. Si a et b ptingit vel dicant de quolibet diſiūctum et de nullo ambo ſumul. et ſumiliter e et d. tunc ſi a et b conuertant etiā b et d. Probat qz deſt oppoſitū ſez qz b et d no conuertant tunc erit aliquid quod erit d et no erit b et ſi no ſit b tunc erit c. et ſic b erit c qz eſt impossibile qz de nullo dicunt ſumul e et d. (Quādoqz d.g.e) Hic ponit pbus quartā regulā qz eſt ſi aliquid ptingit ptingit vltiter de duobus ſubiectis et de nullo altero tunc ſi vñ illorū ſubiectorum ptingit vltiter de alio ptingit conuertit cu illo ſubiecto. ut ſi ptingit vltiter d et b et c et de nullo alio et d ptingit eſt de b et c. Hanc dicunt de ſeipſo et etiam de c. etideo ſic quibuscumqz dicunt b de illis etiā dicunt c. (Et rurſus quoniā) Hic ponit pbus quinqz regulā que eſt ſi duo ptingata ptingantur vniuersaliter de aliquo ſubiecto et vñ illorū conuertatur cum tali ſubiecto tunc alterum ptingatur vniuersaliter de ipſo ut ſi a et b ptingantur vniuersaliter de c et conuertatur cu d. tunc a ptingatur vniuersaliter de b. patet per hunc ſyllogiſtum omne c eſt a. omne b eſt c. ergo omne b eſt a. (Quoniam autem duo) Hic ponit pbus ſextam regulā que eſt. Si ſint duo oppoſita ſez a et b et a ſit eligendum b vero fugiendum. ſicut a magis eligendum qz b. et c et d. ſimiliter ſe habeantur a et c ſit magis eligendum qz d et b. tunc ſimpli magis eſt eligendum a qz b. Probat pmo ratione ſupponendo qz magis eligendum oppone magis fugiendo et magis eligendo minus fugiendo. et eque eligendū eque fugiendū. Secundo magis fugiendū additum eque eligendo non facit ipſum magis eligendum. Tunc arguit ſic. ſi pñmū eligendum non ſit magis eligendum qz ſecundū. tunc vñ ſecundū eligendū eſt et que eligendum. ſicut pñmū. vt magis eligendū qz pñmū no eque eligendum. quia ſauim oponitum eſet eque eligendum cum eque eligendum eque fugiendo oponatur ergo ipſum additum pmo eligendo non ſaciebat ipſum magis eligendum quod eſt contra ſuppositionem. Secundo declarat illam regulam per exemplū quod eſt tale. ſi a eſſet velle concedere et id eſt agere in bonis et honestis et b velle concedere et vero concedere et d non concedere. ſi ergo ſit magis eligendum ab amico. ut amicus velit agere et non agat qz velit agere et agat. tunc magis eſt eligenda voluntas actore ſine qz actione ſine voluntate. (Danſelum quoniā)

Hic infert pbus ex predictis duo correlaria. Primum qz quia bona voluntas eſt magis eligenda qz actione. dilectio autem eſt fini voluntatem. et coitus fini actum. ideo magis eſt eligenda dilectio qz coitus. Secundum correlarium eſt. coitus no efinis amoris sed dilectio. aut ſi ſit finis. tamen precipuus finis eſt dilectio. quia ſic eſt in omnibus et concupiscentiis et acerbis et appetitu propter quod aliquod eſt. eſt finis eius. (Quoniam autem hanc) Itud eſt ſecondū caplū in quo pbus determinat de inductione. Et pmo pemitit intentionem ſuum dicens. qz cum ſit

Questions

libri Priorum.

determinatum de syllogismo opotet determinare q̄ non
solum syllogismi dyalectici et demonstrativi sunt per
predicas regulas, sed etiam rhetorici et omnis mod⁹ ar-
gumentationis faciens fidem in quaevns arte, q̄ aut si
des aliqua fiat q̄ predicas argumentationes, que tamē
non fit q̄ syllogismus. Confirmat dicens q̄ omnia cre-
duntur aut per syllogismum aut ex iudicione. Et hoc de-
bet intelligi apprehendendo sub his enthymema et exem-
plum. (Ergo iudicatio) In hac secunda parte de-
clarat phus qualiter omnis iudicatio reducatur in syllogis-
mum. Et pmo dissimilat iudicacione dicens q̄ iudicatio si-
ne syllogismus iudicatuus est q̄ syllogisat pmū de me-
dio q̄ tertio. Et hoc declarat pmo ponendo hoc ex-
emplū generale sit a pmū, et c̄ vltimū sive tertio et b medii
tum, tunc erit iudicatio sine syllogismo iudicatuus. Si ostendat
a de b p c. Secundo declarat hoc id ex exemplo spiciale. In
quo patet qualiter reducatur ad syllogismum sic sit pmū esse
longeū, mediuū aut nō habens coleram, tertiu vero singu-
laria nō habentia colera. Patet igit q̄ pmū iest tertio, qz
singulare nō habens colerā est longeū et mediuū. Oi-
citur de eodē qz singulare nō habens colerā est nō ha-
bens coleram, cū ergo omne nō habens colerā sit id ē cuz
singularibus non habentibus coleram, patet q̄ longe-
ū dicitur de nō habente colerā et fieri ille syllogismus. Qz
quod est equus v̄l mulus et sic de alijs est longeū, sed
omne nō habens colerā est equus v̄l mulus? et sic de alijs
ergo omne nō habens colerā est longeū. Qz aut hec re-
ductio sit necessaria probatur per qntam regulā p̄us positi-
tam. Ibi enim dicuntur est q̄ si duo predicatae predicantur
de eodē subiecto et vnl illorum pertinet cū altero, tunc
alterum p̄dicatur de eo vltius, sed non habere coleram et
est longeū predicant de subiecto p̄posito ex equo
et mulo, et sic de alijs, et nō habere coleram pertinet cū il-
lo. Et ideo esse longeū p̄dicatur vniuersaliter de nō ha-
bente coleram. (Est aut hmoi) In hac tercia pre-
pot p̄s duas differuntur iter iudicione et syllm. Pri-
ma est q̄ iudicatio est pp̄onis immediate, syllogismus autē
pp̄onis immediate. Et hoc iteligendū est q̄ iudicatio pot
ostendere pp̄ones tā mediatas q̄ imediatas, syllogis-
mus autē nō potest ostendere nisi pp̄ones mediatas cū
omnis syllogismus fiat q̄ mediuū. Secunda differentia est
Inductio ostendit pmū de medio p̄terciū sed syllogis-
mus ostendit pmū de tertio q̄ mediuū. (Ergo natu-
ra qdē) Ex predictis ictis phus vnu corollarium
quod posset poti pro tercio dñna. Et est q̄ syllus est na-
turaliter euidentior, sed iudicatio est euidentior, quo ad nos
id est syllus est in poribus et nōtibus nob̄. (Exem-
plū aut est) In hoc tercio caplo determinat phus q̄
exemplo. Et pmo sicut phus vnu corollarium
quod extremitate ostendit iesse medio per id quod ē simile
terco. Et illa dissimilitudinem p̄plet z dī q̄ oportet et me-
diū iesse terco q̄ pmū. Et et pmū iesse sūt euidenti-
us ipsi terco, hoc declarat phus docendo facere ex-
emplū et pmū reducere ad syllm ut si sit pm̄ terminus
maluz et mediuū p̄fies pugnare contra confines. Terz⁹
autē atheienses pugnare p̄tra thebanos et sile tero. The-
banos p̄tra phocenses, et fiat hoc exemplū thebanos
pugnare p̄tra phocenses malum est, ergo atheienses
pugnare p̄tra thebanos malū est, tunc pmū p̄z malū
ostendit de terco q̄ mediuū. Et pmū de medio p̄ sile
terco. Primum ostendit de tercio per medium sic Lō;
fines contra confines pugnare malū est, sed atheienses

pugnare contra thebanos est cōfines pugnare contra confines. ergo athenienses pugnare contra thebanos malum est. Sed p̄mū ostendit de medio q̄ sile tercio faciendo vna ipectant inductionē sic thebanos p̄tra phocenses pugnare malū est q̄ p̄nes pugnare p̄tra p̄ fines malū est. **(Manifestū ergo)** Hic remouet p̄bus quoddā dubiū dicens q̄ eodē mō erit si p̄mū medio ostendat iceē plura similia. **O**stati p̄gat exemplū t̄ inductionē ad syllogismū ponēdo p̄mo banc differētiam inter syllogismū t̄ inductionē. Hā syllogismus pcedit a toto ad p̄tem. sed exemplū neq; pcedit a pte ad totū quādmodū syllogismū. sed pcedit a pte ad partē cūs p̄cūlare (quod est antecedens) si magis euīdens q̄ illud quod est p̄sequens. Sed inter induc-
tionē t̄ exemplū poneat talēm differētiā. q̄ induc-
tio pcedit ex omnib⁹ singularibus t̄ nō copular mediū cuīz extremis. sed exemplū nō pcedit ex omnib⁹ singularib⁹ t̄ copulat mediū cuī extremis. **(Deductio autē est)** In hoc quarto capitulo determinat p̄bus de ductione. Et ponit duos modos eius. P̄imus quādo maior syllogismi est p̄ se nota. t̄ minor; et dubia. sed tamen est equaliter aur magis credibilis conclusionē. Secundus modus est. quando maior est p̄ se nota. et minor est minus manifesta q̄ sit conclusio. tamen pos-
test p̄bari paucioribus medis q̄ conclusio. De pri-
mo ponit exemplū dicens. omnis disciplina est doc-
ibilis. iustitia est disciplina. ergo iustitia est docibilis. **D**ator est per se nota t̄ minor est dubia. quia si fues-
rit eque credibilis sicut p̄clusio aur magis. tunc erit de-
ductio. De secundo modo ponit exemplū. res mai-
or hui⁹ syllogismi omne equale recte linee potest qua-
drari. sed circulus est equalis recte linee. ergo circulus
potest quadrari. Si minor posset ostendit soluz per vñ
nū mediū s̄z p̄ hoc q̄ linea (q̄ est erat p̄s circuitū) sitre
qualis linee recte q̄ est quarta p̄s quadri. t̄ ad p̄batō
nem p̄clusiois reqrunt plura media. **(Quādo autē neq;)** Hic subiungit p̄bus q̄ si neutra p̄dōrū mo-
doū sit nō erit deductio. q̄ si maior nō p̄ se nota vel
minor nō sit eque dubia aut magis credibilis p̄clusio
ne aut ostendat p̄ pauciora media nō erit deductio. Nec
etia si minor sit immediata imo magis erit demonstra-
tio. **(Instāntia autē est)** In hoc quinto capitulo de-
terminat de instantia. Et p̄mo diffinit eam sic. Instan-
tia est p̄positio p̄positioni p̄traria. et hoc debet itelli-
gi accipiendo p̄trarietate vt est p̄sequens ad p̄tradicōz
et p̄trarietatem p̄prie dicta. **(Differt aures)** In
hac sedā pte ponit p̄bs dñmā inf instāntiā. t̄ ppōm
tra quā sit instāntia. Et q̄ instāntia p̄ce vñs p̄tria-
lis. s̄z ppō p̄tra quā format instāntia nō ēm̄t vñs.
(Fert autē) In hac tercia p̄icla decimiat p̄bs q̄t mōis
et in q̄t figurā sit instāntia. Dices q̄ fit duob⁹ mōis. scilicet
vñter t̄ p̄cūlarietate. t̄ fit etiā p̄ duas figurās. scilicet p̄
mā t̄ terciā. Nō autē p̄ secundam. p̄bat sic. q̄r̄ ois instāntia fer-
tur opposito. ppōm. Sed op̄posita ppōm q̄bus instāntia
sufficiente includūl p̄mā t̄ terciā figurās. q̄. **D**ator
p̄bat. q̄ p̄tra vñlem affirmatiūā instāntiā p̄ vñā vñlez nega-
tiūā. vñ p̄icla negatiūā. Et h̄ vñlez negatiūā ista p̄
vñlez affirmatiūā. q̄ p̄icla negatiūā. S̄z vñs af-
firmatiūā t̄ vñls negatiūā p̄cludūt i p̄ma figura t̄ p̄cū-
laris affirmatiūā t̄ negatiūā i t̄cīa. q̄ h̄ vñlez affirmatiūā
istāntiā. dō p̄vñlez negatiūā t̄ h̄ i p̄ figura vñp̄ bāc. oīz

contrariorum est eadem disciplina sic instatur p vlem negatiuam nullorum oppositorum est eadem disciplina omnia contraria sunt opposita ergo nullorum contrariorum est eadem disciplina. Sed in ista p particularē negatiā et hoc in tercia figura sic. non et ignoti nō est eadem disciplina. sed noti et ignoti sunt contraria ergo contrariorum nō est eadem disciplina. Similis ptra vlem negatiā instat dupl. pmo p vlem affirmatiā in pma figura vt ptra hanc nullorum contrariorum est eadem disciplina sic omnia oppositorum est eadem disciplina. sed omnia contraria sunt opposita p omnia contrario est eadem disciplina. Sed in ista p particularē affirmatiā in tercia figura sic. cuius iustitiae sanatio et egrotatio est eadem disciplina sed sanitati et egrotatiū sunt contraria qd aliquoꝝ contrarioꝝ est est eadem disciplina. (Simplificem in omibꝫ) In hac figura dat pbs arte generale ad evidentē instātiā dicens qd qui vult vlt̄ istare debet sumere mediū ad syllogismū sup̄ subiectū pponit ptra quā qrenda est instantia vt si qd velit istare ptra hanc omnia contrariorum eadem est disciplina debet sumere oppositā p medio. sed qd vult istare particularē debet sumere mediū sub subiecto pponit ptra quā sit instantia et fieri syll̄ in tercia figura vt qd vult istare ptra pdcām pponit debet sumere p medio notū et ignoti qd sunt contraria particularia. (Nam ex qbus ē syllogifare) Dic pbat pbs qd instantia nō habet fieri in sedā figura. Ut hoc duabꝫ rōbus pma rō etiū supius posita quā h̄ resumit et illa p istas figurā sit instantia p quas sufficiēter contingit excludere opposita p pōnum vlium ptra quas sit instantia. sed hoc lo lū sit p pma et tēiam figurās. eo qd in sedā figura nō coeludit op̄oīcum pponit negari sed affirmatiā. Sedā rō sit instantia d̄ cē statim manifesta z nō idigere logioſer monēt in sedā figura idēq; longo sermone lez ad p̄ficiēdū syll̄. qd in sedā figura nō sit instantia. Et ex hoc īferat correlatiō qd argumentū a signo nō fit p sedām figurām eo qd in ipa nō excludit affirmatiē. (Perspic̄tēdū) Hic finaliter determinat de instantia evidēti p portissima fm extēnſione. Ut dicit qd sp̄cie dū ē vtr̄ per locū ab opositis a sili et ab autoritate. et verū instantia p̄icularis fiat qd pma figurā et negatiā p sedām. Intendit aut qd obibꝫ istis mōis sit instantia qd uis nō ita cui denter sicut p̄us. (Icos aūe) In h̄ sexto caplo deter minat pbs de enthūmēmāre. Et pmo diffinit qdāz qd ponunt in diffinītōe enthūmēmātē. et dicit qd icos et signum nō sunt idē. qd icos est ppō pbabilis. pbat qd illud qd in pluribꝫ scilicet sic et fēm vñ nō esse facti est. pbabile. Sed icos est quod in pluribꝫ accidit factum esse vel nō fēm esse sicut odire iudētes et diligere amātes. Si gnum autem est propositio demonstrativa vel necessaria vel pbabilis. pbat qd illud quo existēte necesse est aliud esse vñ qd factō necesse est aliud factum ē. vel qd futuro necesse est aliud esse futurum est signum. Et h̄ infert diffinītōem enthūmēmatis dicens qd enthūmēma est syllogismus ex p̄cōribꝫ et signis. (Accipit aut signum) In hac secunda parte ostēdit pbs qd mōis sit enthūmēma. Dicēs qd signum capi p̄ duplicitē. sicut medium in figuris. et sic enthūmēma potest fieri in trib⁹ figuris. Exemplum in pma omnis mulier habet lac p̄petit. hec mulier habet lac ergo peperit. In tercia sic. pb̄itacū est sapiens. pb̄itacū est studiolus. ergo studiolus est sapiens. Unde tamē arguētes enthūmēmātice non sumunt utramq; p̄missam. sed assumunt ve

ram et reliquā sup̄plēt. Sed in secunda figura ponēt tale exemplum. Omne partens est pallidus ergo multo et pallida. ergo hec mulier p̄git. Ut dicit sic qd vult id est apparet esse p secundam figuram sed nō est qd est ex ambabus affirmatiūs. (H̄ ergo si vna) In hac tercia figura ponit differētām enthūmēmatū etiam signōrum. Unde differētā inter enthūmēma et syllogismū est qd si sumat enī vna p̄positio est enthūmēma. sed si due est syllogismus qd ex enthūmēmate sit syllogismus p additionē vnius p̄ponit. et hoc declarat p exemplis. Sed differētā enthūmēmatū est quia enthūmēma factum in pma figura est necessarium et insolubile si habeat pmissas veras. Sed in tercia est p̄bable et solubile qd solū p̄cludit particulariter. In sedā vero ē apparenſ et omnino solubile qd ex p̄mis affirmatiūs et semper est galogismus ex p̄mis affirmatiūs in sedā figura. Differētā autē signōrum est qd signū qd habet rationē mediū. scilicet signū in pma figura dicit p̄digium eo qd est p̄baffissimum et maxime verū et facit scire. Signa vero que habēt rationē extēmitatum scilicet signa in sedā et tercia figura dicuntur signatū. (Natura ē p̄gnoscere) In hac ultima pte docet p̄bus inuenire signū quod ē medium in enthūmēmātē. Ut docet ipm ordinem ad ostendendū illatōem de subiecto. et primo ponit duas positiones. Prima passio naturalis habet signū in subiecto cuius est et hanc ponit dicens. si p̄cedat p̄ passionē naturalis simul transmutare corpus et animam. scilicet de re linquēdo signū et vestigium sui in toto p̄posito possibile ē nos p̄ illud signū naturales passiones de subiecto cognoscere sicut aliq; discēs musicam fm quid mutat. qd soli fm animam et nō fm totū p̄unctū. ideo nō est natura lis passio. sed ira et cupiſcēta sunt passiones naturales qd sunt totius p̄positi. Sedā pōne vnius passionis est vniū signū. (Si em inest) In hac secunda parte ponit duo documenta ad inueniēdū signa naturalium passionum. Primi signū est si aliqua passio insit alicui subiecto naturali sive vtr̄ et volum p̄fere p̄prium signū illi passionis. tūc opt̄ considerare cui sp̄ci nō p̄uenit vñ nūversalit̄ talis passio. sed aliq; bus individualis ei et aliq; bus nō. et videt qd seq̄t illam passionē in illo subiecto cui vñversaliter nō inest. quia illud debet p̄ni signū huiusmodi passionis. ut fortitudo regis in oībꝫ leo/ nibus et in aliq; bus hominibꝫ et in aliq; bus non. ideo si habere magnas summitates sequit leonē fortē. tūc habere magnas summitates est signū fortitudis. (Si vero duo p̄pria) Hic ponit p̄bus secundū documentū qd est si sunt due passiones vnius subiecti. tūc opt̄ videre in quo subiecto sit una passio et nō alia p̄ quod debeat cognoscere signum alicuius passionis. Nam illud debet p̄ni signum eius in subiecto cui anime passiones inuentū sicut in leone sunt due passiones. scilicet fortitudo et liberalitas. Si ergo vlt̄ cognoscere que scilicet signa illarum debemus respicere ad subiecta in quibꝫ ille passiones segregatū reperiuntur. (Est ergo naturas) In hac terciā parte docet p̄bus inuenire passionem de subiecto per medium inuentum. in p̄ma figura. dicens. qd medium conuerterit enī maiori extēmitate. sed est in plus qd minor extēmitas. et sic ostendit passio de subiecto p̄ signū. Si aut̄ aliquis dicat qd primum et medium scilicet signum non conuertantur. tanc non erit vnicum signum vnius passionis

Questiones

quod est contra suppositum. Circa hunc tertium Attende primo. qd Breto. Quicquid post determinacionem de testatibus syllogismorum perfectis determinari debet dicitur potest statibus imperfectis et deficientibus. Unus tria prima peccata siue tres primae potestates peccant contra syllam simpliciter ad secundum. Nam in petitio principij secundus non est a liud a primis quod in regis ad perfecta ratione syllam non effectus semper debet esse a sua causa. Sicut in non propter haec accidere fallum ratiocinii non securus propter primas sic dispositas. id deficit aperte ratione syllam et quod omnes primissimae et comedim modis disposite debent fieri eandem secundum ita quod non sibi oppositam id falla praevariae deceptoris quae scilicet aliquis credit praevariae sequitur ad easdem primissimas peccata contra syllam simpliciter. Sicut prius assignari peccata ex parte primissimae p. v. est nulla primissima est vtilis et sic est inducio. Secundum quando ambe primissimae sunt particularares et sic est exemplum. Tertium quod non poterit nisi una primissima siue vtilis siue particularis et sic est enthymema. Attende sedo. qd aliter determinatur Breto. de petitio principij et in octavo topico. Nam in octavo topico determinari de petitio principij ut peccat contra syllam dyalecticum. sed hoc determinari de eo ut solu peccat contra syllam simpliciter quo autem possit hoc fieri statum parebit. Attende tertio. qd cum de Breto. non propter hoc accidere fallum non fieri nisi circa syllam ad impossibile caput non propter hoc accidere fallum in ratione magis speciale reputatur duobus peccatis. quod vnu est syllogisticus in quo poterit primissima supposita. alter vero enthymematicus in quo iterum primissima quod non est causa fallitatis et hoc procedit ratione Breto. Si autem caput non propter hoc accidere fallum pro primo peccatu in quo ponit primissima siue persuasa non est inconveniens ipsum accidere in syllogismo ostendit. Attende quartu. qd regula potius in primo capitulo tertio tractat non de omnibus syllogismis cuiuscunq; figura. sed solum de syllogismis primi et secundi modi prima figura. et hoc patet ex his quod phus ea declarat illi modis siue phantasias non concludit. Non enim sequitur hanc regulam. Omnia siue substantia quedam em per se est animal. qd dā ens per se est substantia. Nec sequitur oīs homo est animal omnis homo est sensibilis. ergo quedam sensibile est animal. Similiter non sequitur omnis homo est animal. omne risibile est homo. ergo omne risibile est animal. et sic de alijs multis in quibus extremitates pertinet inter se et in medium non pertinet cum extremis. sic ergo non extendet se regula ad modos secundentes particulariter. qd non poterit in modis particularibus si extremitates pertinet inter se medium cum extremis pertinet. Unde regitur qd primissima sine vere ita qd si extremitates pertinentur inter se etiam mediis convertuntur cum extremis. Dicitur tamen aliud qd secunda regula non debet interligi de concretibilitate terminorum. sed de simplicitate conversionis proponit in terminis. ita qd si extrema pertinet inter se potest fieri mutatione predicati in subjectum et extra manibus eadem qualitate quantitate sitate et falsitate. Et hoc patet ex hoc qd phus probat illam regulam pro hoc qd ex conuersa secundis cum altera primissimam fieri querens alterius primissimam.

Queritur utrum

phus conuenienter determinaret de potestatis syllogismorum que deficiunt a perfecta ratione syllogismi. Arguitur primo sic. qd petitio principij non deficiat a

libri Priorum.

perfecta ratione syllogismi quia iste syllogismus qui est in modo et figura et regulare dici de omni non deficit a perfecta ratione syllogismi. sed petitio principij est huius ergo. Teneat sequentia. qd non plus regitur ad bonum syllogismum. Et confirmatur. qd si petitio principij peccat contra syllogismum simpliciter hoc maxime esset ex eo quod non est probatum siue conclusum. sed hoc non est syllogismus simpliciter hoc differt a syllogismo dyaleticum et non est probatum siue conclusum. Secundo sic. illa est falacia contrarie deceptio ergo ipsa non deficit a perfecta ratione syllogismi. Antecedens patet primo opinione contrarie non possunt simul esse in eodem subiecto. opiniones autem contraria sunt contrarie ergo. Patet secundo. qd nulla est fallacia contrarie sensus aut intellectus. ergo a simili nec contrarie opinionis. Et confirmatur. quia si esset aliquis talis defectus vel esset in dictione vel extra dictio nem te nullum illorum est dicendum. ergo Tercio sic. Enthymema nullo modo est syllogismus nec etiam inducio. ergo non sunt defectus qui accidentia circa syllogismum siue syllogismi imperfecti. Antecedens patet. qd in enthymemate solum est una propositio in inductione aut possunt esse tres vel quatuor. Et confirmatur qd die species eiusdem generis non se habent similares et imperfectum et imperfectum eto qd sunt coequentes sub uno genere. Inductio autem enthymemate et exemplum et syllogismus sunt species argumentationis. ergo patet consequentia qd perfectum et imperfectum non variant species.

Quarto sic. plures sunt species argumentationis qd quatuor. ergo insufficienter sunt assignatae ab ipso. Antecedens patet qd deductio et instantia sunt species argumentationis ab alijs distincte eo quod de ratione deductio est deducere ad aliquod propositum scientie. de ratione vero instantie est habere aliquid contrarium conclusioni respondentis. sed illa non sunt de ratione alium quatuor specimen. ergo sunt species ab illis distincte. Et confirmatur qd inducio non est possibilis et exemplum non est consequentia necessaria. ergo non sunt quatuor species argumentationis. Antecedens patet quod ad primas prius qd non est possibile oīa singulare enunciare cum sint infinita. qd ad secundas prius qd ex uno singulare non necesse est alio arguitur autoritas.

In oppositum pro solutione questionis soluendae sunt quatuor questiones

Questio prima.

Utque petitio principij peccat contra syllogismum simpliciter. de hac questione sunt duo modi dicendi. Primo modo est quod dicitur qd non vnu suppositum quod est de ratione syllogismi simpliciter siue probatum siue conclusum eo quod alii quilibet syllus est probatum siue conclusum quod est in syllofiguram p. de ratione syllam et falsum et impossibile. Nec etiam est de ratione syllam simpliciter habeat tres terminos vocaliter distinctos. qd syllas ex opposita est bona syllas et non haec tres terminos. Ex qd si est qd de ratione syllam simpliciter siue solu dispensando in modo et figura et necessaria illa latro. ita qd oīa syllas est bona qd est in modo et figura dispositio et qd est necessaria oīa. nec oīa secundum est alia a primissima nisi haec officia. Sedo suppositum qd petitio principij statim non peccat in illa ratione. qd alii enim syllas ex opposita facit in baroco non est bonus syllas. eo quod si reducatur ad barbara erit petitio principij statim. Si autem dicas qd non possit reducere

ad barbara ex eo q̄ nō habet tres terminos. sequitur q̄ nō erit syllogismus regulat⁹ p̄ dici p̄ omni vel q̄ dici de nullo. Sit cōuenienter est bona cōsequētia. et tñ in ea p̄ esse petitio p̄ncipij statū sicut p̄ sic arguēdo. null⁹ hō ē hō. ḡnull⁹ hō est hō. Ex quo ifere q̄ petitio p̄ncipij statū nō magis dñ dic̄ peccare cōtra syllm s̄implr q̄ cōtra syllm dialecticū aut dem̄ratīm. Dñz sic. q̄ aut ille syllogism⁹ dñ dic̄ peccare cōtra aliquē syllogism⁹ q̄ videt̄ et talis tñ nō aut q̄ nō obfuer conditōes req̄uisitas ad h̄mōi syllogism⁹. Si p̄mū tñc petitio p̄ncipij nullo mō peccat p̄tra syllm s̄implr pl⁹q̄ p̄tra dialecticā aut dñmō strati. c̄ ḡnō magis videat cōueire syllogismo in q̄ est petitio p̄ncipij statū vt cū nō sit syllogism⁹. et tñ videt̄ ec̄. Si secūdū tñc ille syllogism⁹ in q̄ est petitio p̄ncipij statū nō magis obfuer cōditōes sylli dialecticā aut dñmōstrati. q̄ sylli s̄implicēt segit̄ q̄ nō magis dñ dic̄ peccare cōtra syllm s̄implicēt q̄ cōtra alios. S̄z aliud mod⁹ dñc̄ dñc̄ redarguit̄ illū in quōr. Pr̄mū est q̄ rōem sylli s̄implr destruit̄. Nā in syllogismo s̄implr cōclusio dñ ec̄ aliud a p̄miss⁹. nō soli officialit̄ sed et c̄entraliter. Secūdū q̄ cōtra p̄mō loquunt̄ q̄ exp̄s̄e dñ q̄ petitio p̄ncipij ē perīm̄ cōtra syllm s̄implr q̄ nō loquit̄ur de syllogismo dem̄ratīo aut dialectico. de istis em̄ nō est intentio in lib̄ro. Terciū in octauo topicoz dñ se dixisse de petitio p̄ncipij s̄implr q̄ nō loquit̄ur de petitio p̄ncipij. q̄ h̄ loquunt̄ de petitio p̄ncipij s̄implr q̄ sup̄ falsi cōs̄olū se appodīant vñ dato q̄ ista cōuersio null⁹ hō ē hō. ḡnull⁹ hō ē hō s̄it necāria p̄na. Et similit̄ syllogism⁹ in q̄ nō ponūt̄ termi dñstici nō tñ p̄p̄ h̄ est syllus. Tñ de phus p̄p̄ h̄ q̄ oīs sylli ē p̄na necāria s̄i nō oīs conā necāria ē sylli. Dato q̄ sylli s̄ ex op̄o itis sit necāria conā et i⁹ p̄fectā rōem sylli p̄cipit̄. nō tñ est sylli s̄implr eo q̄ nō est in aliq̄ figura. p̄lo loquēdo cū ibi nō sit triūtermi⁹ rū s̄implr subiectōem et p̄dicātōem possibl̄ ordo. Quartū est q̄ rōem sylli p̄bat̄ nō intelligit̄ nō em̄ de syllus s̄implr p̄bat̄ a p̄abilitate spealis capta q̄ sez ē dialectica vel dem̄ratīa. s̄i dñ p̄bat̄? p̄abilitate ḡnal̄ capta. Iste ḡ sylli s̄ in quo ē petitio p̄ncipij. p̄p̄ h̄ q̄ videtur et c̄ p̄bat̄. s̄ue cōclōis sic dñ. et tñ ip̄as illō p̄bat̄. Tñ sylli s̄ dialecticā et dem̄ratīa sine p̄bat̄. dñc̄ os̄ q̄ sit aliq̄ q̄a le cui p̄ iest tal̄ p̄bat̄as et illōs p̄ne n̄ ē aliud q̄ sylli s̄implr q̄ aliud mod⁹ appellat sylli⁹ ḡs̄im⁹ p̄bat̄. ḡ syllogism⁹ s̄implicēt est p̄bat̄ s̄ue cōclusioz cōtra cū peccat petitio p̄ncipij. p̄mis⁹ mod⁹ dñc̄d̄ appare facilior ec̄. Secūdū vero dñctis Arresto. cōformior. Et si forte q̄ras. vñz in oībus figuris cōtingit petere p̄ncipij. Dico breviter q̄ in oībus illō modis et figuris in q̄bus cōtingit syllogisare circulariter. P̄ḡit etiā petere p̄ncipij. q̄ q̄nēcūnq̄ aliq̄ ostendit̄ tur p̄ seip̄m̄ q̄ ramē nō est p̄le notū sit petitio p̄ncipij. Sed q̄ modis cōtingit circulariter syllogisare. Arguit̄ etiā ostēdi aliq̄ p̄le notū q̄d nō est p̄le notum. ḡ. Et si arguas q̄ dñct phus in textu. q̄ nō similit̄ perun̄ vñz et apōnes in syllogismo negatiuo eo q̄ nō cōueruntur termi s̄implr negatiuos syllogismos. ibi em̄ vult q̄ contin̄git petere negatiuum. si termi affirmatiui cōvertātur. Sed nō cōtingit petere affirmatiuum et ramē vt p̄p̄ p̄tuit p̄o affirmatiua aliquid p̄ret̄ circulariter syllogisari in modo negatiuo. Dico q̄ sicut syllogismus circularis potest fieri euidenter et nō euidenter licet iam

petito p̄ncipij. Quz ergo dñct phus q̄ in syllogismo negatiuo nō similit̄ petī vñz et p̄posito nō est intelligendum q̄ vna petat et reliqua nullo mō. Sed q̄ negatiua petī euidenter si termi affirmatiui cōuerant. af̄ firmatiua vero ineuidenter q̄ ad eā circulariter syllogisandam opt̄ negatiā cōuertere in affirmatiua.

Questio secunda

Elerū non ppter hoc accidere falsoz et fallacia p̄trarie opinonis peccent p̄tra syllogismum simplicet. Pro cuius solutione. Attende p̄mo. q̄ nō ppter h̄ accidere falsoz potest accipi dupliciter. uno modo generaliter et tunc de materiali significato significat p̄p̄ nem vñz sine illa. p̄p̄ aliquid faciat ad illationē p̄clusiōis siue nō. et de formalis significato significat q̄ ad eā tanq̄ ad falsoz fuit regressus a fallitate conclusionis ad quā tamē nō debet fieri. Et hoc modo nō ppter h̄ accidere falsoz est peccatum icidens. taz in syllogismo ad impossibile superfluo q̄ nō sup̄fluo. et isto mō non accipit phus hic quādō probat q̄ tale peccatum incidit circa syllogismum ad impossibile. Alio modo accipit specialiter ve de materiali significato significat p̄p̄ nem et de formalis significato eā nihil facere ad illationē conclusionis et q̄ ad eā tanq̄ ad falsoz fuit regressus ex fallitate conclusionis ad quā tamē non debet fieri. et hoc modo accipit phus in textu. et habet fieri circa syllogismum ad impossibile. Ex hoc patet q̄ non propter hoc accidere falsoz. si p̄rie accipiatur non potest fieri in syllogismo ostensiō. sicut aliquālis circa rectum dictum est. Unde non propter hoc accidere falsoz et nō causa ut causa se habet sicut sup̄ius et inferioris. Nam nō ppter hoc accidere falsoz p̄muni⁹ est. q̄ nō causa ut causa nō potest fieri nisi vñz ypotēsis aliquā mō quenit cū p̄miss⁹. et tamē nō ppter hoc accidere falsoz potest fieri vñz ypotēsis nō p̄uerit aliquā mō cū p̄miss⁹. Ex quo p̄z q̄ licet q̄libet res ppter quā nō sechtur falsoz posset aliquā mō dici non ppter h̄ accidere falsoz. vñputa lapis et lignū nō tamē eo mō quo lā acceptus. Attende se dñ. p̄ intellectōe tercij defecit q̄ du p̄les est p̄gnit̄ qdā est apprehēsia q̄ aliquid potētia apprehēdit sūmū obiectū et sic possiblē est eandē potētia sumē oposita p̄gnoscere. Intellectōe em̄ pones dñnam inter duo p̄tradictoria apprehēdit sūmū vñz et illoz sicut p̄z ex doctrina Arresto. in secundo de anima. Alia est p̄gnit̄ iudicatiua q̄ nō est aliud q̄ assensus vñz dissensus quo aliq̄ assentit vñz dissensit aliq̄. et sic nō est possiblē simili p̄gnoscere oposita saltem p̄gnit̄one assensus et inter illas cognitōes cognitio iudicatiua est opinio. Nō accipit aut̄ in questione opinio p̄p̄ie p̄ habitu dñstincto p̄tra sc̄itā. sed p̄ assensu vñz dissensu quo aliq̄ assentit vñz dissensit aliq̄. Attende tertio. q̄ opinōes possunt dici p̄trarie dupl̄r. uno mō ille dicunt̄ contrarie que si se habent q̄ mediate vna assensimus vñz oposito et altera alteri. vt opinio qua aliquis assentit illi omnis mula est sterilis et opinio qua assentit illi aliquā mula nō est sterilis sunt contrarie. Alio mō iste sunt contrarie que si se habent q̄ vna est assensus de aliquo. et altera est dissensus de eodem. vt opinio qua assensimus aliq̄. et opinio qua dissensimus est eidem opponuntur. Ex his patet q̄ non est possibile decēde habere opinōes contrarias. q̄ impossibile

Questiones libri Priorum

est contraria simul in eodem subiecto. Attende quarto
quod enim per hoc in textu tres sunt modi scire. scilicet in viii in par-
ticulari et in propria forma. Scire in viii est scire aliquod predicatum in eis alicuius inferiori eo quod secundum ipsum in eius suo super-
iori. ut secundum hanc multam esse sterilem in viii sciendo oportet multa
esse steriles. Secundum scire in particulari est scire ipsum prius in eis
quod secundum propriam formam est scire aliud
in particulari. Tertium scire aliquod in propria forma est scire aliud
quid in seipso et non in alio. Existit est duplex. scilicet scire im-
buit eo modo quod dormientibus scire et scire in actu quo scit ac
tualiter considerat. Ex hoc poterit quod stat eundem intellectum aliud
quid scire finis vni modi et ignorare illud id est finis alii modi.
Et ideo non cuilibet scire patraria quodlibet ignorare. scilicet
scire in universaliter patraria ignorare in viii et sic de aliis

Dic ad questione p' pma gte q' nō apt'h act
cidere s'm est peccatū incedes circa
syltin ad impossibile, parz autoritate
phi in textu Dic se'lo, q' falla p' raria deceptio ma
rime p'rigt circa syltin expositio, pr'z, q' in talu syltin
sg sumunt p'rie v'l d'cōrie p'p'o'es Dic se'lo q' impossibi
le est eundē sil' z semel de eode obiecto, pp'quo hale
re p'rias opiones, q' si sic p'ria eet sil' in codē dñs est fl
et impossibile g' z a'ns. Et si arguas q' aliq's sine mu
tato sui p' me habere opione verā de sorte q' currat ip
so currēte z flam ipo q'cēcēt ve'z at z s'm st' p'rraria q'
in codē intellci p'nt eē opiones p'rie. Dico q' h' nō est in
cōueiens dūmo illi opiones no' s'l' z sel' p'rie sed solu
successive Dic q'ro, q' nō est incōueiens vnā z tam
med opione eē p'rrarioz, z sil' esse verā v'l' fallam luc
celliue, pr'z ex argumento tā facto.

Questio Tercia. utq; diffinitio inductio
nis in q; d; q; est argumentatio on-
dens maiore extremitate de me-
dio p; minorē sit sufficiēt; a n; sit bona p;na & formalis-
dio p; minorē sit sufficiēt; a n; sit bona p;na & formalis-
Pro cui? solutione. Attēde p;mo q; inductio p; ca-
pi dupl. vno mō p;cessu no syllogistico q; predicta fa-
gularib; alic; vta ad suu vle, et illo mō diffinitio a Bo-
etio in topicis. Alio mō accipit inductio fm q; ille p; c-
cessus est reducēt; ad modū & figurā, et illo mō diffinitio
a ph; in texu. Attēde scđo, q; inductioem entbine-
ma vle exemplū posse reduci ad syllogismū p; intelligi-
p;pl. vno mō s; q; ex inductione formalē capta fiat
syllogism⁹ aut q; vna illaz sp;ez in syllo m; trāslimut, et
sic no est possibile cū sum sp;es argumentatiois a syllo di-
finitio et ex vna sp;e no possit fieri alia, nec vna in aliaz
trāslimutari. Alio mō p; intelligi sic, q; ex terminis ex ob-
bus fit inductio p; fieri bon⁹ syll⁹ p;clūdēs candē p;clū-
sionē q; p;clūdif; q; inductioem, et sic est intelligendū cum
q; ois argumentatio alia a syllo est ad syllo reducibilis de q; reducēt; d;em fuit in summū. Attēderet
cio, q; mediū p; capi dupl. vno mō fm ordinē & posi-
tionē terminor; et sic no est vez q; inductio ondat p;mūz
de medio cū mediū nūc intret p;elusionē. Alio mō fz;
naturā, et sic ondat p;mūz de medio q; illud q;dm rei vle
ratem est tertii licet no fm ordine terminor;. Attēde
q; q; duplicitat; p;ncipia scia; qdā s; simpli p;na q;
p; scipa s; evidēcia sic q; ad eū dētia illoz no regrif eu-
dētia alioz, pp;om;. Sed soli regrif agniti terminor;
rum cū notabilit; inelatior; ipsius intellexit, et talia p;nci-
pia no id ligent, p;bari q; inductionē sicut ista. Omne
totū est matius sua gte agniti eni; terminis intellexit statim
inelatia ad assentiendū tali, pp;om;. Et silt dōm est de-

ista qdlibet est vñ nō est. Alia sunt q nō sunt simpliciter pma s̄ sunt pma in aliq spēali sc̄ia sicut s̄ illa q p̄st̄untur ex termis spēali b. vt calo; est calefactiuer ad pgnitōem talu pncipiorū nō sufficit pgnitō termini; sed eū hoc opere haltere pgnitōem expimētāle sicut si liquis multoties pcepit igne calefacere vñ rebarbarum purgare colera; & nūc inuicit ppositū. tūc et talē pgnitione expimētāli infert ppōem vñcm. s̄z ois tgnis est calefactiu vñ om̄e rebarbarū purgat coleraz. S̄z ante pncipia. pten̄ s̄ue pgnolanc̄ isto mō q̄tuor requiriuntur. Primiū est iudicium actualē sensus q̄ sensuſ iudicat res esse talē sicut igne est calidum. Sc̄dūm est memoria dūmū lris talibz sensatōnibz. vt si aliqs memorēt & ignis sensatus fuit calidus. Tertiū est experientia adq̄sita per multas tales memoratores. Quartū est elicitiō ppōem vñlis ex multis singulibz cū naturali inclinaciōni intellectus ad pñratem. t̄ sic q̄ p̄s quō inducitur est. pbaris pncipiorū & quō nō. Et si qras an deducit & instatia sit sp̄es distincte ab inducitōe & alijs spēbi argumētatoris. Dico q̄ nō. q̄ deductio & instatia sit formalis illi dispositi in mō & figura. Et h̄ accipiet istatiam p̄ syllabam instatiōu in p̄s. ppōe pñtraria vñ pñrædōnia zclom̄ re pñdētis pñratim illate. Nec determinat h̄ de deductione & instatia. q̄ si sp̄es argumētatoris ab alijs distinetur. S̄z q̄ quodāmō oponunt gñbdā de sp̄ebz argumētatoris. Nā deductio opposit iducitōi & instatia ex

Dic primo. Ad sedam præquestiois
q̄ induc̄tio est bona p̄nā
et necaria dūmē enumera-
rent oīa singularia v̄l̄ elīc̄ iusta p̄ticula 2 sic de alijs
sed nō est formalis. si p̄p̄ accipias 2 nō formalis p̄-
ma ps p̄z. q̄ in iductōe ex oposito p̄ntis inferi ex o-
p̄ntis. Sc̄da ps p̄z. q̄ non lectur sones currunt 2 plate-
currunt 2 sic de alijs. ḡois a zin̄ currunt. tñ ibi s̄t oīa e-
regrunt ad formā induc̄tōis. **Dic seco.** q̄ induc̄tio
est formalis p̄nā s̄t obseruerit due cōditōes. Pr̄mita
q̄ in iductōe sint solū duo termi q̄uā vn̄ sit aggregatū
ex singularib⁹ et alt⁹ sit ipm̄ vniuersale. Sc̄da q̄ stat p̄-
cessus solū a singularib⁹ ad suu vlc̄. tuc nō p̄ reperi-
stancia. Et ex oposito p̄ntis inferi opositū anteceda.
Dic tertio. q̄ induc̄tio formalis capta nō p̄ redu-
ci ad syllologismū p̄z ex dcis. **Dic quarto.** q̄ induc̄tio p̄-
hoc sufficiet labor ad exēplo 2 alijs sp̄b̄ argumē-
tationis. q̄ tñ a est p̄batiua p̄ncipiorū patz. q̄ nulla alta
sp̄b̄ argumētatiois est p̄batiua p̄ncipiorū

Questio quarta

Et h̄c enthimema sit sp̄s argumētatiois ab alijs sp̄bē
disticta Pro cui^o solutione Attende p̄mo. q̄ enthi-
mem⁹ p̄t capi duplicit. vno mō ḡnali⁹ ⁊ sic qlib⁹ p̄na
q̄ ex simplici ante inferit simpli⁹ dñs dī c̄thimēa. villo⁹
nō capiſ h̄. Alio mō capiſ enthimema. p̄ p̄na q̄ nec ē
ductiua nec exēplaris nec syllogismica est in p̄batia co-
clusionis ⁊ illo mō capiſ h̄. Attende scđo q̄ enthi-
mem⁹ ēē syllogismū p̄t duplicit intelligi. vno mō q̄ sit foia
liter ⁊ actualis syllogism⁹ ita q̄ habeat duas p̄missas
in mō ⁊ figura dispositas. ⁊ sic enthimema nō est syllo-
gismus. Alio mō q̄ sit ſtualiter syllogismus ⁊ reduci-
tive. ⁊ sic bñ est syllogismus. q̄ om̄e enthimema reduci-
tis ad syllogismos. d̄ em̄ enthimema q̄st vñu retinetis in
mēte ab en qd̄ est in z̄thim⁹ mens dñi vñu p̄pōneſti.

mentē retinēs, et ppter hoc etiā syllogism⁹ tristis erit
q; caret vna p̄pōc ad pfectōem eius requisita. q; si assu-
mat crīs syll⁹ pfect⁹. Autē tercio q; syllogism⁹ in-
stantiū (de quo loq⁹ Are. in pcedēti capitulo) accipi-
tur dupl⁹. Unū vi sciat syll⁹ de materiali scato &
formali fecit ipm̄ esse pbatiū p̄pōis p̄tie vel p̄ tradit⁹
etioe alieui⁹ p̄pōis vlt⁹. Et isto mō p̄tinet sub elenco
Alio⁹ accipi, p; syllogismo q; infert, p̄pōem̄ triam vel
pradictoriā alieui⁹ p̄pōis vlt⁹. ita tñ q; talis syllogis-
mus nō est pbatiū sue p̄clusionis. s; magis illat⁹. &
illo mō accipit hic. Autē q̄rto. q; tñ & signū p̄nē
capi, p; eode in pposito. tñ & enthimema ēē ex icōib⁹
signis. i. p̄pōib⁹ pbabilib⁹. nā multa enthimema
ta s; ex p̄pōib⁹ p̄tingēib⁹. sicut p̄t ex exoplis Aresto.
vñ in diffinitorib⁹ enthimematis d; capi numer⁹ plura-
lis. p; nūero singulari. ita q; dicat enthimema est ex icō-
ib⁹. i. p̄pōib⁹ pbabilib⁹ vel p̄pōe pbabili. & signis. i.
p̄pōib⁹ nēcātis vel p̄pōe nēcātia. thoc deneccitate in
serēte p̄clusionem

Dic primo Q; enthimema scđo mo-
do acceptū est sp̄es argu-
mētatiōis ab alijs sp̄eb⁹
distincia. p; p; diffinitorib⁹ enthimematis & alia sp̄es
rū. Dic scđo & enthimema pmo mō acceptū est di-
stinctiū a syllogismo. p; ex dictis. Dic tercō. q; exem-
plū est ad syllogismū reducibile. q; omnis p̄na impfec-
ta (in qua ad min⁹ s; tres termini) p̄t reduci ad syllo-
gismū. s; exemplū est h̄mōi. g. Dic q̄rto. q; sp̄es q
libz argumētatiōis est syllogism⁹ formali vel p̄tualis.
de syllogismo est manifestū. & etiā de enthimemate. s;
de inductōe & exoplō. p; q; reducūt ad syllm. & etiam
enthimema si generaliter accipiatur.

Ad ratōnes in oppositū. Ad pri-
mā p; soluto. & etiam
ad eius p̄firmationem.
Ad scđam negat⁹ aūs. & ad p̄mā pbatōnem dicit⁹ q
nō est sile. q; sensus solū est incōplexo. Intellect⁹ autē
solū est verop. s; opinto est op̄plexo. tā vero p; falso/
rū. Ad scđam pbatōez d; q; q̄uis nō sit possibile fini-
endum modū opinādi opinari p̄traria. tñ est possibi-
le fini dūeros mōs. & s; sufficit ad hoc q; fiat fallacia
p̄trarie opinōis. Ad cōfirmatiōem d; q; falla p̄
opinōis est deceptō. p̄uenies in opinādo. eo q; nō cre-
dimus opinari p̄traria. & tñ opinamur p̄traria. & id
nec est fallacia in dictōe nec extra dictōe. q; nō se tenet
expte rei sc̄ate. nec expte vocis. sed ex p̄t intellectus
Ad alias rōes pat̄ soluto ex dictis. Et in hoc
finis secūdus priorum

Sequitur liber posteriōz Arestotelē

Bn̄is do

etrina & om̄is disciplina ī
tellectua ex p̄nitē sit p̄g-
nitōe. 26. Iste est liber po-
sterior p̄ analectico. Ar.
in quo ip̄e definit de po-
steriori resolutōe. s. de reso-
lutione p̄ntis. Et dividit

in duas p̄tes p̄ncipales. s. in p̄hemiu & p̄executōem. p̄he-
miū habet q̄tuor p̄tes. in p̄ma p̄t ostēde modū quo co-
tingit aliquid scire & aliquid addiscere. Et ponit p̄mo
hāc p̄clusionem (omnis doctrina & omnis disciplina intel-
lectua fit ex p̄existēti p̄gnitōe) Hāc p̄clusionē pbat in
dictōe in oībus doctrinis & disciplinis. & p̄mo in des-
mōstratiōis. q; discipline mathematicae sūt ex p̄existēti
p̄gnitōe p̄ncipiorib⁹. & ita est de alijs disciplinis. Scđo ī
dyalectice. q; discipline dyalectice acquirunt aut p̄sy-
logismū aut p̄ inductōem. sed in vitro q; pcedit ex aliquo
p̄cognito. nā in syllogismo pcedit ex p̄pōib⁹ notiorib⁹
p̄clusionē vlt. & in inductōe pcedit ex singularib⁹
que s; nobis manifesta. Tercio pbat in rhetorice. q;
discipline rhetorice acquirunt p̄ enthimema & exoplum
s; illa. pcedit ex aliquo p̄cognito. q; enthimema ē re-
syllogism⁹. & exoplū est inductō. (Dupl⁹ autē)
In hac secūda p̄t ponit numer⁹ p̄cognitōi dices. q;
it; due. s. quid est. & q; est. de dignitate an̄ demōstratio-
nem p̄cognoscit q; est. de passione vero quid est. sed de
subiecto q; p̄cognoscere quid est & q; est. Ita em̄ tria
p̄cognosēt anteq̄ habeat sc̄ia p̄clusionis p̄demonstra-
tōem. sed nō sit p̄t manifestari. Alia nāc̄. q; s; p̄t
opinari nēc̄ est. alia vero qd est qd bi intelligere op̄z
quedā aut̄ virtūtis. Exemplū de dignitate. vt de q̄libet
affirmatiōe vel negatiōe. Exemplū de subiecto. ve vni-
tas. de ea em̄ oī p̄cognoscere qd est & q; est. Exemplū
de passione. vt triangul⁹ de quo p̄cognoscit quid fecit

(Est aut̄ p̄cognoscere) In hac tercia p̄t ostēdet q̄uo
aut̄ diuersimode p̄cognosēt dices. q; aliqua p̄t cog-
nosēt cōclusionē dupl⁹. quedā em̄ p̄t cognoſcēt tpe
Alia p̄t p̄t cognoſcēt naturā vñ naturā & s; tpe. vñ
maiōr p̄t tpe cognoſcēt q; cōclō. Minōr aut̄ s; tpe p̄no-
scēt cōclusionē. Exēt vt sit hec cōclusionē demōstrā-
da hec figura in semicirculo descripta h̄z tres cōgulos
equales duob⁹ rectis cognita maiore. s. & oīs triangul⁹
habet tres nō adhuc cognoscēt cōclusionē. s; cognita mi-
nor. s. & hec figura. s. in semicirculo descripta est triā
gulus. s; tpe cognoſcēt cōclusionē. (Si tpe non) In
hac q̄rtā p̄t ponit hanc cōclusionē. q̄uis cōclō demon-
stratiōis nō p̄cognoscet simpl⁹. m̄ aliquo mō p̄cognō-
scit. pbat q; nūt cōclō (q; d; sc̄it p̄t demōstratez) aliquo
mō p̄cognosceref sequitur illud icōueniēs ad quod
ducit ratō platonis in menone. q; sc̄i ip̄ossible ē aliquo
addiscere de nouo. Unū male soluit aliquo hoc argumē-
tū. q; qd videt ostēdere q; ip̄ossible est nos aliquo sc̄i
de nouo. q; data q̄cūq̄ cōclusionē q; debeat sc̄i de no-
vo. rupta hec tercia q; senarij est par. querit virū sit
p̄t sc̄ita vel nō. si sc̄it p̄t sc̄ita impossibile est eā ad-
discere de nouo. Quāt sit p̄t sc̄ita p; q; ille q; d; ac-
cep̄t sc̄iam h̄z cōclusionis eā p̄t sc̄it oī dualitatē eē
parē. s; tercia q; senarij est dualitas. q; p̄t sc̄it terci-
am p̄t senarij ee parē. (S; nihil opinor) Soluit p̄t
ff. 1.

W. 147.1.1
lib. 6. fol. 111v

Questions

Dicē argumētū dicens. q̄ illa p̄clusio nullo⁹ est scīta
an̄ p̄clusione. quis enim ralis p̄s scīuerit oēm dualitatē
quā scībat esse parē. tñ nescit simplē oēm dualitatē
esse parē. Nec fuit lo⁹ aliquo p̄ antiquo. q̄ nō vñ q̄a
ralis scīuit illud cui⁹ habuit demonstratiōnem. s̄ talis
habuit demonstratiōnē de ista. om̄is dualitas est par⁹
nō de ista. om̄is dualitas (quā scītē et dualitatē) ē par⁹
ḡr̄. Soluit ergo p̄hs p̄dictū argumētū q̄ p̄dictā con̄cluſiōnē dices. q̄ cū queris. vñ talis p̄s scīuit terciā
p̄tem senari esse parē vel nō. Quid est q̄ simplē nō sei-
vit. sed tñ aliquo mō scīuit. s̄ in vñ z in suis p̄ncipijs
Nō em̄ est inconveniens si aliq̄ scīt aliquo mō qd̄ addi-
scīt. s̄ elz inconveniens si scīret hoc modo quo addiscīat.
Quicq̄a hūc textū Attēde p̄mo. q̄ in ḡnali tria fines
rep̄sum. quos diuersa boīm genera circa rez cognitio-
ne querere inuenim⁹. p̄mus est certa scīa. sc̄ds est op̄io
tercius est appens z no ex̄ns scīa. p̄mus finis est phoz
sc̄ds dyalecticoy. z tercius sophisticoz. Ut p̄mus fi-
nis intellectū boīs simplē ḡscīt. q̄ tūc intellect̄ boīm
nō simplē ḡscīt q̄i cognoscit rem sicut est. h̄n autē
scīam cognoscit rē c̄ sicut est. co q̄ cognoscit ip̄am per
cam z p̄ncipia a q̄bus depēdet in eendo z cognoscēdo
sicut postea patebit in diffinītōe scīre. Sc̄ds finis p̄t̄
scī. q̄ dyalectic⁹ p̄cedit ex pbabilitib⁹ soluz. In hoc ent-
differt p̄hs a dyalecticō. co q̄ p̄hs p̄cedit p̄ demonstratiō-
nē ut rem certitudinalē cognoscat. dyalectic⁹ vero
soluz. p̄cedit ex pbabilitib⁹ ex q̄ibus generat opinio z nō
scīa. Sed terci⁹ finis intellect̄ boīm vanitatis inficie-
co q̄ intendes h̄n finē non intedit scīam. s̄ solū appare-
rem sapiētā. Dauult en̄ lophista videt z nō esse q̄
esse z nō videri. z hoc est qd̄ de Resto. in q̄to metap-
hysice. q̄ p̄hs z sophista dīnit in electōe vice. nā p̄hs
ordinat vitā suā z actōem ex tota intentō ut veritatem
certitudinalē cognoscat. Sophista p̄o ut certitudina-
lit cognoscere appareat solū. z iō sophista vitā sello so-
phisticō. dyalectic⁹ vero dyalecticō. z de demonstratorz
demonstratiōnē. Ex q̄ibus p̄z q̄ om̄is scīa denouo acq̄-
zif p̄ discursum. z generali om̄e genus agnitiōis. Ideo
logica maxime est utilis ad acquirendā rēs scīam Im-
possibile enim est sim̄l querere scīam z modū sciendi. sic
parz secūdo metaphysice. Logica aut̄ est mod⁹ sciendi
sicut habet secūdo metaphysice. q̄ impossibile est aliqua
scīam haberi sine logica. maxime sine sylosgismo de-
mōstratiōnē. cui⁹ vltimat⁹ finis est generare scīam.

mostrans. cu[m] utimur nisi ei generare licet.
Atcēdē senūdo. q[uod] mod[us] scīēdi (qui est logica) nō ē
necessari p[er] res scitas. q[uia] si sic ipse res a nullo intellex-
gerent nisi a logico et discurrendō. q[uod] est falsū. Nā intel-
lectu diuimus et etiā intellectu angelici. in quib[us] salte nō
est discursus t[er]galis q[uod] pertinet ordinē r[ati]onis. licet nō sit in
ueniens in eis ponere discursum. q[uod] pertinet ordinē na-
ture. quo ex aliquo p[ro]bus nota venit in noticia alicuius
ignoti. sicut alibi habet ostēdi. ergo necessitas huius mo-
di scīēdi. soluz est ex p[re]te nostra. et quia intellectu[n]ostre
in potētia est. sicut patet tertio de alia. et intelligitur ex p[re]
sicut patet in de somno et vigilia. iō non simul intelligit
p[ro]missas et delusiones. s[ed] ordinē quodā etiā t[er]galis. ido
circa actū intellectus nostri contingit error. et q[uod] malum
est posterius potētia. iō vbi nō est potētia non est error
neq[ue] malū. In eternis autem nulla est potētia. et q[uod] d[icitur] to-
tus error et malū. quod accidit circa actū intellectus
nisi attribuendū est fantacie et alijs actūtibus materie
Propter hoc necesse ē nos habere regulas certas et cres-

libri Posteriorum

diuinis ad dirigendis nos in actu rōis. in quo ref-
perit triplex error. quorū p̄mis est circa p̄mā op̄atōem
Uñi tñcī cīca q̄ quid est nō accidat error p̄ se. in p̄ accus-
dēs & accidere. Ille em̄ error dupl̄ accidere p̄t. s. in
alīgnādo diffiniōem. riputa male alīgnādo genus
dīstic entrance & diffiniōem dicere ad quē cauedū
ordinas liter p̄dicātōem. Scđus error accidit circa
sedam op̄atōem. ex eo q̄ intellect⁹ male p̄ponit subiec-
tū cū p̄d i cato. & ad hunc rollendū ordinat̄ liter p̄ber-
mentas. Tercius error accidit in tercia op̄atōe intelle-
ctus. ad quē rollenduz ordinat̄ tota noua logica. Ox-
istis patz p̄mo p̄minētā & nobilitas h̄i sc̄ie libri po-
steriorū in ordine ad alias sc̄ias. Scđum est finis q̄ quē
sc̄if eius utilitas. Terciū est ordo int̄ om̄es alias sc̄ias
q̄ quē sc̄if eius qualitas. Quartū est abitus. q̄ quē sc̄if
eius potestas. Oxistis patz q̄litas huius libri. est em̄
pe logices & ph̄ie sermōntōl. & s̄l̄r potestas. Nā illa
sc̄ia est cōis ad om̄es alias sc̄ias nō unimittate p̄dica
s̄l̄s & applicatis. vñ dicit Elbert. he sc̄ia est vt re-
gula editici qua regulat em̄e op̄andū editio. Sic
em̄ ph̄anc sc̄iam cognoscis om̄e demōstrabile & repug-
nans sc̄ie & demonstrationi. cui⁹ titul⁹ est. Incipit posse
riora analectica Aresto. Attēde terco. quinetō. A-
resto. In hoc libro est manifestare & inuestigare cēntia &
lia p̄cipia demōstratiōis. qua p̄pter in sc̄ia tradita in
hoc libro demōstratō est subiectū. cū ergo de subiec-
to q̄ p̄supponere. qm̄ ipm̄ ē necesse est in h̄ librio suppo-
nere demōstratiōem esse. & cū demōstratō sit syllogism⁹
facies sc̄ire & ex q̄nti supponere qm̄ sc̄ire sit. cui ramen
p̄tradiebāt alīq̄ ph̄i. riputa achadēmici dicētes oia
Ignorari. & platonici dicētes q̄ nō est ignotū addiscere
sed oblitus reminisci. q̄ ergo est p̄dicto p̄bō circa h̄
q̄d sc̄ire sit. necesse fuit Aresto. In h̄ librio supponere ip-
sum sc̄ire ēē. Nō em̄ posset demōstrari qm̄ sc̄ire sit. q̄d nullius
artificis est stabilire suū subiectū. vñ id q̄d est
an suū subiectū. ne arte trāsgredere. vel dubiū aut fal-
sū penit⁹. sine rōe supponeret necario. q̄ Aresto. In pri-
cipio h̄i libri habuit ostēde q̄to p̄tungit sc̄ire ēē et
aliquid addiscere. & soluere rōes illoꝝ. que negat ipm̄
sc̄ire & addiscere. Offices aut̄ tales rōes & difficultates
incidentes circa ipm̄ sc̄ire soluūr̄ p̄ ea que dicitur a p̄ncipio
vñsc̄i (Sc̄ire q̄te arbitratōrum). Attēde q̄to q̄
sc̄ia p̄ncipioꝝ nō ē aq̄hista p̄ doctrinā. q̄ nō docemur
vñ addicimus aliqd n̄ll illud q̄d cū p̄mo p̄cipimus
est nobis dubiū vñ apparet nobis fallū & post dubitatōem
vel triam opinionē manifestat̄ eius veritas. q̄d
nō hater veritatem de p̄ncipio. Doctrina ergo & disci-
plina solū stant. p̄ noticia p̄clusionis. tñcī p̄ph̄i non
habet difficultatē. nec solum illud voco doctrinā q̄d
ab ore doctoris audimus. s̄z scripturā etiā. loco doc-
toris accipio nā. & vt veri⁹ dicam⁹ nec q̄ exteri⁹ sonat
docet. nec sc̄i p̄tura exteri⁹ visa. s̄z solū mouent hec
duo & excitat̄. S̄z veri⁹ doctor est q̄ interi⁹ mēre illuminat̄.
veritate ostēdit. In hicie de sc̄is Thomas p̄bz
nō intelligere q̄ om̄is cognitō ex horū cognitōe depen-
deat. eo q̄ tun̄ eliz̄ in infinitū p̄celius. sed om̄is disci-
pline acceptio ex persistenti fit p̄gnitōe. nomē aut̄ doc-
trina & discipline ad p̄gnitōis acquisiōem prīnet. Nā
doctrina est actus eius qui aliqd p̄gnoscere facit. Dis-
ciplina aut̄ est receptio alīciūs ab aliquo. Notat vñ
terius p̄ dictus doctor q̄ hic accipit doctrina fm̄ q̄ le
bz ad acquisiōem cuiuslibet p̄gnitōis. q̄ Ḡret.

eam manifestat in scieciis dialeticis et rethorice p̄ q̄s
nō recipit scia 2 ideo bñ de p̄tēti p̄gnitione nō expre-
ssio scia v̄ intellectu. Addit̄ at̄ (intellectus) ad excluden-
dū sensitiā vel imaginatiā cognitōem

Queritur utrum

de dēmōstratōe posset dari scia p̄ dēmōstratōem. Ar-
guis p̄mo q̄ nō. q̄ si scia ad logicū pertinet definiti-
re de dēmōstratōe. sc̄q̄ q̄ logica tradaret sciam de dē-
mōstratōe. sed h̄ est fālū. q̄ Falsitas 2 n̄is p̄. quia lo-
gica p̄cedit ex p̄mūib⁹ dēmōstratō at̄ ex p̄mūib⁹ Lōfir-
mat. q̄ si sic. q̄ de dēmōstratōe in v̄l̄ h̄t̄r̄ scia de dē-
mōstratōem p̄cūlarē. q̄ d̄ est fālū. Falsitas pat̄z. quia
passio sp̄ nouis inest v̄l̄ 2 singulare. 2 per sp̄s in illa
dēmōstratōe p̄cedere ex nimis notis. q̄d est p̄tra rōes
dēmōstratōis. Sc̄do sic. impossibile est q̄ faber per
mallei aliquē fabricet omnia artificialia. sic em̄ fieret
idē p̄ sc̄p̄. q̄ p̄t̄ rōe impossibile est de dēmōstratōe
in cō. cuī se extēdat ad oēm dēmōstratōem p̄ dēmō-
stratōem p̄cūlarē tradere sciam. q̄a sic idē faceret
noticiā de sc̄p̄ 2 sciam. Qōfirma q̄ capio illam de
dēmōstratōe q̄ quā acquirit scia. q̄ illa dēmōstratōe q̄
ro. an de illa scia p̄assio v̄l̄ nō. si sic. q̄ 2 de dēmōstratōe
ne in v̄l̄. cuī maiori mō conuenit. 2 sic habet scia de de-
mōstratōe an dēmōstratōem. S̄nō. querō q̄ p̄mo per
quid sc̄s de illa. vel q̄ sc̄p̄am vel p̄ alā. si p̄mū. tūc
idē est noti 2 ignoti. Si p̄ alā. querō de illa vt p̄?.
Oport̄z q̄ dicere q̄ idem sit cā suis p̄s. vel q̄ sic pro-
cessus in infinitū in dēmōstratōib⁹. N̄ic radet q̄ non
est inēcūniēs in entib⁹ rōis p̄cedere in infinitū. Con-
tra elo. q̄ nō sit inēcūniēs illo mō q̄ aliqd intelligaz
et postea intelligā me intelligere. 2 sic in infinitū. h̄ cū
infinitū sit ignoti 2 incertū p̄mo phisicor̄. impossibile
est aliquid de aliq̄ sc̄i. sive sit res rōis sive res nar-
ratis. quia p̄gnitō eius ex infinito depēdet. quoq̄ qd̄l̄
bz p̄supponit aliud. Preterea sc̄i de dēmōstratōne es̄c̄
scia. vel t̄p̄a eēt indicatiā vel inēcūniā. h̄ cū nullū illos
rō est dōm. q̄. Q̄inor p̄. q̄ nō sit inēcūniā. q̄ in isto
libro docet p̄gnitō sylloq̄alismi dēmōstratōi. S̄z q̄ nō
sit inēcūniā. p̄z q̄ dicit Boet⁹ solā dyalecticā et inēcū-
niā. Tercio sic. si de dēmōstratōne eēt sc̄ia. vel ista
eēt ex p̄existēti p̄gnitione vel nō. h̄ dōm. q̄. vel ex p̄
existēti p̄gnito sensitiā vel intellectuā. nullū illos
est dōm. q̄. H̄ dōm. q̄. rāta est p̄t̄o inter intellectuā
2 suī obiectū quāta est inter sensuī 2 suī obiectū. sed
elis immediate app̄bendit suī obiectū. sicut p̄z d̄ pu-
ero in p̄ma eius visione. q̄ etiā intellectuā poterit intelligere
quo dlibet intelligibile sine p̄existēti p̄gnitō sensi-
tiā. Nec et̄ intellectuā. q̄ tūc elis p̄cēsus in infinitū.
H̄ dōm. q̄. est status ad p̄ncipia dēmōstratōis. que
st̄ nobis naturalē nota. Qōtra. q̄ p̄ncipia p̄gnoscē-
mus inquātū terminos p̄gnoscimus. q̄nō est stat⁹ ad
p̄ncipia. v̄nimo requirēt p̄gnitō terminoz. Lōfirma
quia p̄ncipia dēmōstratōis h̄t̄ entia rōis. in quo p̄no
sciam nō deuenimus p̄ sensuī. q̄. Quarto sic. mul-
la doctrina vel disciplina sit ex p̄existēti p̄gnitō. ergo
An̄cedēs pat̄z. quia intellectus nōst̄ in p̄ma sui cre-
atōe est sicut tabula. in qua nihil est depictū et tercio
de aīa. q̄ dare aliquid p̄ quod p̄mo informat. vt alii
quā sp̄em qua p̄us nō informabāt. 2 p̄ illā sp̄em p̄mū
q̄ gnoscit rem illā cuius est sp̄es. ergo de nouo cog-

noscit aliquid. 2 nō ex p̄existēti p̄gnitione. H̄c dicit
q̄ doctrina est p̄clusionis solū. cui p̄gnitō ex p̄ncipis
oz p̄gnitione depēdet. vñ puer nō docet p̄ hoc q̄ itēs
lectus informaz p̄ simplicem sp̄em sui obiecti. vñ p̄hs
loqui de doctrina p̄clusionis vñ p̄clusionis est. Con-
tra. q̄ addiscit de nouo doctrina eius accipit. h̄ p̄us
ignotū 2 postea noti de nouo addiscit. q̄ enī nō puer
habet p̄gnitōm̄ rei actualem p̄ eius sp̄em. 2 q̄ p̄us nō
habuit ip̄e docetur vel addiscit. vel ex sc̄p̄o inuenit. 2
illa possint p̄firmari p̄ rōes mouētes p̄lonē 2 eracitū.
vñ est p̄hus in textu. q̄ vñ
In opposi-
tōis tradere sciam de dōm/
stratōe supponit q̄ ipsa
habere ex aliqua p̄existēti p̄gnitōe. Pro solutōe q̄atio-
nis soluēde s̄t̄ quatuor questōnes

Questiō Prima. vt̄ possibile sit nos pro
statu isto de aliqua re h̄c sciam
de qua s̄t̄ quatuor antiquoz
phoz op̄inōes. Quarū p̄ma est eracitū 2 alioz acha-
demicoz. qui dixerunt omnia ignorari. q̄ omnia erat in
p̄tinuo motu. de illis aut̄ (que s̄t̄ in p̄tinuo motu non
est expectāda pura neq̄ sincera veritas. 2 p̄ dōm̄ neq̄
certa p̄gnitō neq̄ stabilis de reb⁹ haberit p̄. h̄ ista opt̄
nio poliz multis rōibus fulciri. quas breuitatis cā re
linquo. Sed a opinio fuit platonis. qui p̄cessit p̄tin
git nos aliquād leite. nibil tamē sc̄um̄ de nouo sed p̄
mus rey p̄ditor omnes sciam anime nostre p̄mo p̄crea-
vit. quaz p̄pter molē corp̄is est oblitā 2 mācula corp̄is
obscurata. rememorat̄ enī si nō ad terrena. h̄ ad p̄maz
intelligentiā se pertinet. Dōuebat aut̄ dupl̄. p̄mo. q̄
puer totaliter induct⁹ 2 imperit⁹ artis geometrice cō-
stitutus corā eo. cuī sibi posuisset p̄ncipia geometrie
et p̄clusiones in omnib⁹ p̄uenienter rindit. Et quo p̄elu-
dit q̄ omnia p̄us sciebat 2 nibil didicit de nouo. Sc̄do
mouebāt. q̄ si quis de nouo addiscit aliquid. vel sc̄i-
uit illud vel nō. Si sc̄iuit illud habet intentū. Si nō
sc̄iuit nō potuit p̄gnoscere illud cuī inuenierit. sicut p̄z
de seruo fugitivo. cui p̄t̄ pater familiās noticiā nō habz
si em̄ ei occurrat latebit enī si sit seruus eius. Sic ergo
plato ponit ydeas p̄cūlarē materiā p̄parat. ydea aut̄ illi
us sp̄ē formā inducit. 2 sic ydea insuit in materialiā
sensibilē. ita inuit aī nostrē sp̄ēs inelligibiles oīm re
rū. 2 iō dixit eam ēēt plena sp̄ēbus. cuī de nouo ēēt crea-
ta. Tercia opinio (que est aliquoz theologoz) p̄cedit
nos habere sciam certa 2 infallibile. h̄ non sine speāle
lumine diuino. Tūc dicit gādensis q̄ si p̄tingat homē
nē aliquid certitudinalē p̄gnoscere. hoc nō cōuenit ei
asp̄icēdo ad exēplar a re p̄ plus acceptum quātūcūz
sic depurat̄ 2 v̄le factū. sed requirēt p̄ recipiat ad exē-
plar increatū. ita q̄ ad hoc q̄ bō sciat aliquid verū
infallibiliter 2 nō decipiat̄ requirēt sp̄ēalis influēcia lu-
cis increase. ita q̄ p̄fecta noticia veritatis est quando
dui sp̄ēs exēplares p̄currunt in yna mete. quarū vna est
inherēt 2 causata ab obiecto in intellectu agere. Sūlia
vero illapsa. ita q̄ nō creata que mētem illustrat. ita q̄
ex ipsi duabus causaz p̄gnitō p̄fecte veritatis. Ita opt̄
mo p̄baf quatuor autorib⁹ Augustini. 2 quatuor rōis
bus phisicis. Prima autoritas est Aug⁹. mons de tri-
nitate. capitulo ylmo. Intueamur inutilabilē veri-
tatem ex qua diffiniamus qualis ēēt mēs hominis sem-
p̄ternis rōibus debeat. Sc̄da autoritas est ibidē cas-

Questiones

libri Posteriorum

postulat decimo septimo. Artē ineffabiliter pulchram
sugaciem mētis simpli ci intelligētia capiētes Tertia
autoritas est ibidē capitulo decimo octavo. In illa, re
ritate (ex q̄ temporalia facta s̄t) omnī formam cōpici
mus. atq̄ inde cōposita veracēs noticiā tanq̄ verū
apud nos habemus. Quarta autoritas est eius dē de
cimo quarto libro, capitulo vndeclimo. Vbi loquī de
tmūto qui multa recte laudat et vituprat in morib⁹ ho
miniz. querit Aug⁹. q̄bus regulā iudicat et r̄ndet vbi
st̄ ille regule scriptem⁹ in libro lucis. liber ille lucis
est intellectus diuin⁹. Posse senti adduci mltē alie pul
chre autoritates. quas cā breuitatis in subili doctoz
re relinqui querēdas. Prima rō. quia si cotingeret ali
qd sic scire. vel hoc eēt p̄ viā sensus vel intellect⁹. Nō
p̄nū. quia sensus circa p̄siblā multipliciter decipit. Nō
scdm. q̄a nihil de nouo sit in intellectu nisi p̄us fuerit
in sensu. cū ergo p̄ sensu nō possit haberi scia. sequit q̄
neq̄ p̄ intellectu. Scdā rō. quia p̄ma sp̄s intelligibilis
que abstrahit ab obiecto. p̄ qua intelligit res est muta
bilis. eo q̄ abstrahit ab obiecto mutabilis. Iz certa noti
cia veritatis alicui⁹ de aliquo nō habet de eo. nisi per
tōem immutabilis. q̄nō habet p̄ talē sp̄m. Nec vide
tur fuisse rō Aug⁹. in lī oīa ḡntatū q̄stionū q̄stio
ne nonā. vbi vult q̄ sensibilis nō est expectāda sinece
ra veritas. q̄r sensibilita sine intermissione mutat. Et
hec rō nō multū deficit a p̄ncipijs eracliti. Tertia ratō
mia nostra ex se est mutabilis et passiua erroris. q̄p̄ nō
habet mutabili⁹ ea rectificari p̄ne errer. Iz talis sp̄s ab
stracta a re est mutabilis et a t̄nferior. q̄nō p̄fecte re
gulat aliam ne errer. Nec videtur fuisse rō Aug⁹. in de
vera religione. Quarta rō est ista. null⁹ h̄z certaz noti
cia veritatis. nisi habeat vñ possit discernere verum
o falso vel verisimili. q̄i qui nō p̄ sic discernere pot̄ du
bitare se fallere. Iz q̄ sp̄m intelligibilē nō p̄t discernere
ver⁹ a verisimili. Probab⁹ q̄ sp̄s talis p̄t rep̄nitare se
tanq̄ se. vel se tanq̄ obiectū. sicut in somniis si rep̄nit
se tanq̄ obiectū est falsitas. si se tanq̄ se est veritas. q̄ p̄
talē sp̄m nō habet sufficiēs distinctio q̄n̄ rep̄nit se ve
se et quādo vt obiectū. sicut nō habemus sufficiēs disti
ctio p̄n⁹ ver⁹ a falsis. Quarta opinio (que est Arest.
p̄ncipis peripateticus) ponit quatuor dicta. Primum
dictū est. sedo metap. dicitur q̄ p̄ma
p̄ncipia s̄t omib⁹ nota. sicut iamua in domo. Quar
ta autoritas est Aug⁹. decimo quinto de trinitate capi
tulo decimo tercio dicit. Absit vt ea (que didicimus)
p̄ sensum corporis. Vera esse dubitemus. p̄ eos quippe de
dicimus celū et terrā et omnia que in eis s̄t. Ex istis
autoritatibus arguit sic.. quod p̄uenit omib⁹ alicui⁹
sp̄ci illud. sequit naturā specificā. cum q̄ quilibet hō
habeat certā noticiā et infallibile dōmīnū p̄ncipijs. et
vtra hoc cuiuslibz est euīdes perfecta forma syllogismi
sicut p̄sime priorū ex diffinītōe syllogismi p̄fecti. scia
aut̄ cōclusionis nō dependet nisi ex euīdetia p̄ncipijs
et euīdetia illatōis syllogistice. ergo cuilibet homī na
turaliter pot̄ esse scita quecūq̄ p̄clusio dōmōstrabilis
et p̄ncipijs p̄ se notis. et sic p̄clusio est vera. Unde q̄

tuo. st̄. Agnoscebilia. quorū Agnoscio certa est nobis ne
cessaria. Iz Agnoscio p̄mo p̄ncipio. Agnoscio p̄clusio
nū dōmōstratiuaz. et Agnoscio eorum que Agnosciū per
experiētiam. et quarto Agnoscio nostro actuū. Sum⁹
eis certi nos esse et vivere. Q̄ aut̄ sum⁹ certi de princij
p̄is ex autoritatibus patuit. Et rōe probat sic. quia
termini p̄ncipioz p̄ se notoꝝ talen hatet habitudinez
et alter alterū euīderent necessario includas. Ideo
Intellectus p̄pones illos terminos (ex quo apprehendit
eos) habet apud se necessariā cām p̄format̄ illius ac
tus p̄ponēd̄ ad ipsos. quoz est p̄positio et etiam cām
euīderent talis p̄formatis. id est nō potest esse in intel
lectu apprehendit̄ terminoꝝ et p̄positio quin sit confor
mitas illius p̄positioꝝ ad terminos. sicut nō pot̄ sit
re albū et albi quin sit similitudo. Hec aut̄ p̄formi
tas p̄positioꝝ ad terminos est veritas compōs. et id
nō potest stare compō terminoꝝ quin sit vera. neq̄ p̄
est stare p̄cepto illius cōpositoꝝ. et p̄cepto terminoꝝ
qn̄ sit cōformitas cōpositionis ad terminos. et ita er
p̄ceptio veritatis. et idem dicit p̄hus quarto metaphys.
sic. q̄ oppositū p̄nī p̄ncipij. s. illius. impossibile est alii
quid esse et nō esse nō potest venire in metē alicui⁹. q̄
tuc corrariē op̄inōes eēt simul in mēte. Q̄ aut̄ has
bita certitudine de princij habeat certitudō de con
clusione. pat̄ ex euīdetia forme syllogistice. et euīdet
ia illatōis cōclusionis ex p̄missis. Apprehēsis enī finis
q̄p̄ia virtute p̄t intellectus componere et diuidere
et minus notū ex magis noto inferre. Scdm dictum
quod est cōtra platonē. possibile est nos aliquid scire d
nouo. phatur quadrupl̄. Primo sic. naturale deside
riū ostēdit nobis q̄ possibile est nos aliquid scire. q̄a
omnes homines a natura scire desiderant. tale aut̄ desid
eriu esset inane et frustra si nō possemus aliquid scire
sed scire nō sunt a p̄ncipio cōcreate intellectui nostro. s̄i
cū experientia docet. Nā experimur innobis q̄ p̄cedit
mus de pura ignorātia ad sciam. Et enī intellect⁹ no
ster in p̄ncipio est tanq̄ tabula rasa. in qua nihil est de
pictū. sicut pat̄ tertio de anima. Scdā sic. inconveniens
est nos habere certissimos habitus et nos latere. sed lat
erū et scierē s̄t certissimi habitus. ergo nos nō latet
sed si inēt nobis a principio v̄tig nos lateret tales
habitū habere. Tercio sic. obliuio nō accidit circa
ea que naturaliter nobis ins̄t. Si ergo scire sint nobis
cōcreate naturaliter sicut dixit plato. sequit q̄ circa eas
nō erit obliuio. et cōsequens nostrū addiscere non est
reminiſci p̄us scitor. quia remisiō nō est nisi respec
tu obliuio et deleti a memoria. Quarto sic. vno anime
ad corpus est anime naturalis. q̄ p̄t talem vnuōnes
nō impedit a suo actu naturali qui est intelligere. Ter
cū dictū. ad hābēdūm certā sciam nō est necessarium
aliquid lumē increātū siue aliquis illapl̄us sp̄eal. Pa
tet sic. quia nullū ages potest v̄t aliquo instrumento vt
tra suā potestatē. sed sic est q̄ intellectus nō potest in
telligere p̄positioꝝ et se notas ex le. ergo neq̄ potest v̄t
luce illa tanq̄ instrumento ad intelligendū. cū illa lux
esset increātā. Scdā sequeretur q̄ soli xp̄iani possente
habere scientiaꝝ et p̄hi pagani nō habuissent aliquam
certam et infallibilem noticiā veritatis. quod videat
absurdum. Pez consequētia. quia soli xp̄iani habuiss
ent illam sp̄ealem illustratōem. eo q̄ dicit Aug⁹.
q̄ p̄sona anime pure deueniūt ad noticiā certam. et
iterum q̄ paucorū est ad illas p̄uenire. Pat̄ tertio

Arestotelis

autoriitate apostoli ad rhomanos pmo dicens. q̄ sibi
sibilia dei a creatura mudi p ea (q̄ facit s̄) intellectus
ta spicatur. s̄ inuisibilia dei nō sunt nisi positiōnes
etere veritatis ergo agnoscunt ex creaturis. Posit̄ illa
clusio pbari multis rōibus. quas causa breuitatis
omittit. Quartū dicū. intellectus ministerio p̄lus sine
alii causa extrinseca p̄terē obiectus p̄t habere certaz
et infallibilem noticiā de rebus de nouo. p̄t p̄t dī
tis. Nam sicut dicit̄ sed huius ex sensu sit memoria et
ex memoria sit experientia. ex qua causat vniuersalit̄
rez agnitionis. omnis em effectus alii cause naturalis
est in plumbō est necessari effectus illi cause. q̄ possi
ta illa causa p̄t effectus. q̄ ex ea potest agnoscere effec
tus. etiam sine aliquo alio sp̄cūlitter p̄currit ad noti
ciam effectus.

Ad ratōnes altariū opinionū. Ad
p̄tinuo motu. S̄ rōes sc̄de solūt̄ ex Aresto. Ad
rōes p̄o tercie opinionis. et ad autoritates Augustini
p̄cedendū est q̄ p̄pōes eterne veritatis vident̄ in intel
lectu diuino in quo s̄. Nō aut̄ haberur ex ip̄is q̄ nihil
possimus agnoscere nisi mediāte aliquo specialiter cō
currēt. Ad p̄mā rōem p̄ soluto ex quarto dicto. nā
p̄ viā sensus ministerialiter et p̄ viā intellectus p̄cū
p̄alter sc̄ia in nobis acquirit. neq̄ p̄lus bñ dispositus
circa p̄mū fūsible potest decipi diuīmodo mediū et orga
nū sine bñ disposita et sit debita distāria obiecti ad se
sum. idēo nō decipit p̄lus nisi p̄ accidēt. Ad sedam
negat̄ ancedēs. q̄ sensibilia no s̄ in p̄tinuo motu. ym
mo gmanēt in aliqua duratōne. nec est opinio Aug.
sed erat. sicut p̄z quarto metaphysice. Et dato q̄
ancedēs elī vez p̄lequentia nō valer. quia adhuc fm̄
Arestotele posuit ē certa noticia de hoc q̄ omnia cōt̄
nuemouent. Nec sequit̄ q̄ si obiectum sit mutabile q̄
sp̄s ab eo causata no sit representatiua sub rōne alii
us immutabilis. q̄ mutabilitas in obiecto nō est ra
gionēdī. sed natura ipsius obiecti.. Ad tertiam dicit̄
q̄ in anima potest intelligi duplex mutabilitas. una ab
assūmatōe in negatōem et cōtra. ve ab ignorantia ad
sc̄iam. vel a nō intellectōe ad intellectōem. Alia est
a p̄tatio in p̄terari. puta a rectitudine in deceptōem
et econtra. anima em̄ quo ad omnia obiecta est mutabi
lis p̄mo mō. ita q̄ p̄nihil formaliter in ea existēt tollit
ab ea talis mutabilitas. sed nō est mutabilis fm̄ mu
tationē alia. nisi circa illa p̄plexa. que nō habet euide
tiā extermīnis. circa illa vero que habet euidentiam
extermīnis mutari nō potest isto secūdū mō. quia ter
mini apprechēt s̄ causa necāria et euides p̄formatiatis
facte ad ipsos terminos. Si ergo aia mutabilis est a
rectitudine in errore nō sequit̄ q̄ per nihil aliud possit
rectificari. quia potest salte rectificari circa illa obiec
ta. circa que nō potest errare intellectus salte appre
hēsis terminis. Ad quartā dicendum. q̄ si haberet ali
quam apparentiam p̄cluderet p̄tra opinionem. que ne
gat sp̄em intelligibilem. quia illa sp̄s (que potest rep
sentare sensibile et q̄ obiectū in somniis) est fantasma
et nō sp̄s. si ergo intellectus solo fantomatice vtratur p̄
quod obiectum est sibi p̄sens et nō alia alia sp̄e intel
ligibili nō videt aliquid q̄ quod intellectus possit dis
cernere p̄ a verisimili. sed ponēdo sp̄em intelligibilem
in intellectu nostro ratō nō valer. quia intellectus no

Folio xxxv.

ster nō potest vti illa p̄ se vt pro obiecto. quia nō p̄tis
gt vti illa in somniis

Questio secunda.

Vtrū de demōstratōe possit ē p̄sens sc̄ia p̄ demōstra
tōem. Ad hāc questionē respōdet Egidius. q̄ de dīmō
stratōe nō potest tradi sc̄ia p̄ demōstratōem. ymno q̄
hoc est impossibile. pbatur quadruplicē. Primo sic. ex
quo sc̄ia de demōstratōe est communis omni demōstra
tōe et applicabilis omni materie necāriū est q̄ illud
p̄ quod acquiritur sc̄ia de demōstratōe ex ymnum
p̄cedat. sed talis p̄cessus nō est demōstratō. q̄ p̄cedit
ex p̄pīs. igit̄. Unde si alii sic velit arguere. oīs ora
tio p̄cedens immediate ex p̄pīs immediatā et causis
conclusionis inducit sc̄iam rerum. sed demōstratōe est
huiusmodi. igit̄ ille syllogismus p̄ quē cōcludit̄ sc̄ie
de omni demōstratōe nō est demōstratō. quia p̄cedit ex
communib. vñ hoc nomē p̄pīum est nomē secūde inten
tōis applicabile culibz materie. hec rō accepta est ex
actu demōstratōis. Secunda rō accipit̄ ex prelogici tra
dētis sc̄iam de demōstratione. quilibz artifex habet p̄
pīa organa q̄bī mediātib op̄atur. nā carpentari non
vtrit̄ instrumento sutoris. et ergo demōstratō non sit
p̄pīum instrumentū logici. sed syllogismus dialecticus
ergo in tradendo sc̄iam de demōstratōe nō vtrit̄ demō
stratō loco instrumentū. Tercia rō accipit̄ ex parte
effectus demōstratōis. nā sc̄ie elī p̄pīus effectus demō
stratōs. sed effectus logice nō est sc̄ia. sed modus sc̄ie
di. vñ cōmetator et p̄bō logican vocat modum sciendi
Et subdit p̄dictus docto. q̄ nō obstat q̄ logicus tra
dat arte de demōstratōe. tamē demōstratōe nō vtrit̄
et illa bene simul stant. Exēplum ponit sicut fater ha
bet arte fabricādi acus et etiā multa alia quibz nō vtrit̄
sutor et multi alii. Sit nō obstante q̄ logicus
doceat q̄ arte demōstratōem cōponere. tamē nō oportet
q̄ ea vtrat tangit̄ instrumento. Quarta ratō. quia si sc̄ie
de demōstratōe elī p̄ altam demōstratōem. tunc in
demōstratōibz elī p̄cessus in infinitū. quia eadē rōe
quererem de illa demōstratione p̄ quā haberet sc̄ia de
illa demōstratione. et sic in infinitū. Cōtra istā opinio
nē arguit ostendēdo et ille rationes s̄t. sophistice et non
p̄cludēt̄ p̄positū. p̄mo quādō dī q̄ ille syllogismus (p̄
quē acquirit̄ sc̄ia de demōstratione) p̄cedit ex colibus
et non ex p̄pīs. t̄ video non ē demōstratio. querō ab eo q̄ dī
intelligit p̄pī. cum demonstratio debat ēē ex p̄pīs
is. vel ergo intelligit p̄pīum. p̄pīum in se vñ respectu
conclusionis. Si sedo modo habet intētū. quia p̄missit
p̄ quas ostēdī passio demonstrationis de ip̄a demon
stratione s̄t. p̄pīe conclusionis ostēdēde. Si p̄mo itel
ligat. tūc logica non erit sc̄ia neq̄ metaphysica. cū non
p̄cedant ex p̄pīs. sed ex colibus. Id hoc cōtandū cō
cedit. Egidius q̄ neq̄ logica neq̄ metaphysica p̄t̄ est
sc̄ia. sed magis logica elī modus sciendi. metaphysica
vero est sapientia. eo q̄ est ex altissimis causis. S̄ illa
responsio non valit. quia sapiētia includit scientiam. et
non cōtra. sicut pat̄ in conditōibz sapientis ex p̄mo
metaphysice. Sapientia est qui sc̄it omnia. qui sc̄it diffi
cilia et qui sc̄it p̄ certitudinem et causas. Vñ in omni
bus conditionibz Arestoteles supponit sapientem ē sc̄i
entem. Secunda ratio etiā est sophistica. quia logicus
potest considerari inquantū docens vel inquantum

ff 13

Questiones

libri Posteriorum

utens. **Q**uod cū dicit q[uod] p[ro]p[ter]iū instrumentum logici non est demonstratō fallū dicit. ac cū p[ro]p[ter]o logica re docens est Ille em̄ demonstratiue p[re]cedit. etiā circa syllogismum sophisticiū inquātū docēs. sicut circa syllogismum demonstratiū. L[et]eraria rō similit[er] peccat. q[uod] simul stat q[uod] lo gica sit modus sciendi respectu aliarū sciarum. ita q[uod] ip[s]a docet modū sciendi. t[ame]n ipa in se est vera scia. quia ille modū in se consideratus est ens intelligible habens passionē de eo demonstrabilē. sic ergo nihil p[ro]p[ter]o q[uod] lo gica sit modū sciendi. et etiā scia respectu diuersorū. Et hoc pos[et] p[ro]fīmari. q[uod] vel oportet dicere q[uod] Arestoteles nō apparet diffiniuit scire. v[er]o oportet dicere q[uod] de demonstratō ne sit scia. nā p[ro]p[ter]e in diffinitō eius q[uod] est scire om̄nes inueniuntur in demonstratō. **S**ed defecit quartū rōnis ostendetur ex dictis. Pro solutiōne questionis. **A**c tēde p[ro]mo. q[uod] quā docūc[ur] aliqua passio demonstrat de aliquo sup[er]iori vniuersalī sumpto etiā ex sequenti de mōstratur de quolibet iheriori illius sup[er]ioris. q[uod] ergo p[er] illam p[re]cūlare demonstratōez om̄nis syllogismū p[re]cedes ex p[ro]mis veris immediatis facit scire. I[ps]i om̄nis syllogis mus demonstratiū p[re]cedit ex p[ro]mis veris et immediatis. ergo om̄nis syllogismū demonstratiū facit scire. hec passio facere scire demonstrat de syllogismo demonstratiū vniuersalī sumpto. ideo demonstrat de quolibet de mōstratō. et p[ro]sequens de ipa eadē. **E**t ex hoc p[ro]p[ter] solutio[n]e quarti argumēti. Nō em̄ oportet p[re]cedere in infinitū in talibus demonstratiōibus. q[uod] stat in illa demonstratō v[er]o q[uod] quā demonstrat passio inēcū cū lib[er]tate p[ro]tecta lari demonstratō. **E**lii licet sit impossibile candē p[ro]p[ter] simul ēē notam et ignorātā ab eodē intellectu fm cūndez eūdem modū p[ro]gnostōls. nō tamē est impossibile idem subiectū simul ēē notū et ignorātū fm diuersa gna cog nitōis. v[er]upta notū in v[er]o et ignorātū in p[re]cūlari. v[er]o no tū fm vna rōem formalem. et ignorātū fm altā. Similiter notū respectu vniuersalī p[ro]dicati et ignorātū respectu alterius. Idem em̄ intellectus potest scire s[ic] et semel de homine q[uod] sit risibilis et ignorare de eodem q[uod] sit alio v[er]o sedens. Ex quo sequit[ur] q[uod] nō est inco[n]ueniens demonstratōem p[ro]p[ter] factū q[uod] quā acquirit scia de syllogismo demonstratiū esse simili notā et ignorātā respectu diuersorū p[ro]dicatorū et ideo intellectus noster cognoscēs diffinitōem demonstratōem in v[er]o potest ignorare illā p[re]cūlare demonstratōem esse demonstratōem. et ea facere scire. cū nondum habeat habitiū de ista p[er]clusione. om̄nis demonstratō facit scire. **A**c tēde scđo q[uod] duplex est subiectū in aliq[ue] scia. quoddā est subiectū totale. et illud est q[uod] immediatē terminat actū sciendi. siue quod immediate 2 directe scire. cuiusmodi est p[er]clusio demonstratōis. Aliud est subiectū de quo aliquid scīt. et illud p[er]tinet virtutē om̄nis noticiā illius scīciū est subiectū. **A**c tēde tertio q[uod] syllogismū demonstratiū potest duplē accipi. uno modo p[ro]mē intellec[t]ionaliter p[er] denomināto. Alio mō secū de intellec[t]ionali et p[er] significato. **A**c tēde quarto. q[uod] syllogismus demonstratiū potest adhuc duplē accipi. vno modo p[er] aggregato ex syllogismo et demonstrabilitate et sic est ens p[er] accidēs. Alio mō p[er] syllogismo seu rōe formali. qua est demonstratiū. et sic est ens p[er] se.

Dic primo. Q[uod] de demonstratō p[er] haberi scia per demonstratōem et nō per syllogismū dialecticum. p[er] quā om̄nis scia acquiritur per

aliquē discursū. Si ergo de demonstratō sit scia op[er]et q[uod] acquirat p[er] aliquē discursū. Et tūc queritur d[icitur] illo. virū sit syllogismus v[er]o non. Nō p[er] dici q[uod] nō. q[uod] talis est p[ro]positus ex duabus p[ro]positōibus in modo 2 figura dispositus. si sic. aut ergo est syllos sophisticus. aut syllos simpli et ab om̄ni materia abstractus aut dialecticus. Nō p[ro]mū nec v[er]o. sicut de se patet. Nec tērein 3. q[uod] talis nō est generativus scia. sed solū opinōis. optet ergo q[uod] sit syllos demonstratiū. aut necesse ē ponere aliq[ue] alii syllogismū a p[ro]dictis. et per p[ro]sequēs op[er]ebit habere aliam logicā docētem illū. v[er]o p[re]cedens ex ignōtis. Talis autē demonstratō est ista. om̄nis syllos p[re]cedes ex p[ro]mis veris immediatis facit scire. sed syllos demonstratiū est h[ab]itu[m] p[ro]mo. q[uod] gnōscit illa demonstratiū imperfecte et postea acquirit p[er]fecta scia de om̄ni demonstratō q[uod] facit scire. et quia hec demonstratō p[er]tinet sub demonstratō. ideo simul et in eodē instanti acquiritur noticia p[er]fecta et scītificā de hac demonstratiōne q[uod] facit scire. **D**ic secundo. q[uod] de demonstratō est p[ro]mī scītia. patet sic. quia sibi p[er]ueniunt omes p[ro]ditiones subiecti attributōis. **P**ecū em̄ determinat solū de syllogismo demonstratiū. et nō de alijs spēbus argumētationis. q[uod] nulla alia p[er]tinet p[er] assignari p[er] subiecto isti us scītia. nisi demonstratiō vel syllos demonstratiū s. **O**Ex quo patet q[uod] id ē subiectū materiale in libro p[er] posteriorum et etiam thopicorum. q[uod] habet diuersas rōnes formales. Patet rō. quia argumētatio nō ē subiectū adequatū totius logice. I[ps]i syllos. als em̄ op[er]et et argumentatio demonstrativa est h[ab]itu[m] subiectū. **D**ic tertio q[uod] patet de syllos demonstratiū nō est inuictua. I[ps]i resolutoria. p[er] quia docet resoluere syllogismū i sua p[ri]ncipia. Et licet doceat p[er]sona syllos demonstratiū. non tamē ex hoc sequitur q[uod] sit inuictua. quia nō docet p[ro]p[ter]em eius ut ibi sit status. sed ut v[er]o eius resoluat in sua p[ri]ncipia.

Questio tercia

Utrū om̄nis doctrina et om̄nis disciplina fiat ex p[er]sistēti cognitōe. Pro cuius solutiōne. **A**c tēde p[ro]mo q[uod] duplex est cognitio. quedam ē fīctiūa quā habet flus de obiecto fīctiūa. Alia est intellectiūa. vt est noticia quā habet intellectū de obiecto intellectū. Cognitio fīctiūa ē duplex. quedam est interior. scīt quā habet flus interior de suo obiecto. Alia est exterior. quā habet flus exterior de suo obiecto. Cognitio intellectiūa etiam ē duplex. quedam est complexa. et quam habet intellectus de obiecto complejo. cuiusmodi ē cognitio p[ro]p[ter]num. Alia est incōplexa que ē de obiecto incōplexo. vt de homine vel azino. Cognitio vero intellectiūa complexa ē duplex. quia quedam est p[ri]ncipiorū. et quedam p[er]sonā. Alii om̄nis cognitōe intellectiūa ex p[er]sistēti cognitione. non tū ex p[er]sistēti cognitōe intellectiūa p[er]sonā. nā cognitio intellectiūa p[er]sonā sit ex cognitōe p[ri]ncipiorū. et cognitōe p[ri]ncipiorū ex cognitōe terminorū. Cognitio p[er] intellectūa triū. ex cognitōe fīctiūa interiori. cognitio p[er] fīctiūa interiori sit ex p[er]sistēti cognitōe fīctiūa exteriori.

Arestotelis

Folio xxxvi

Ibi est status. quia cognitio sensitiva exterior saltez incomplexa non sit ex existenti cognitio. Attende secundo quod sicut dicit L'Incomens. doctrina non est principio sed solum conclusio. ideo videtur quod Aresto. accipiat doctrinam et disciplinam solum per habitum conclusionis. hoc apparet ex Aresto. qui hanc propoenit solum ostendit ex conclusionibus quod sunt ex existenti cognitio. Media enim phisi se extendunt solum ad cognitum conclusio. ideo verisimile est cum non sit modus phisi quod aliquam propoenit ministrat et ipsam per magis diminuit et intercedebat. Alijs tamem videtur. quod doctrina est in aliis illis i quibus aliquid inotescit quod prius fuit ignotum. siue sit conclusio siue ali quid aliud. Ad illa tamem non extenduntur se media phisi intelligendo per doctrinam et disciplinam finis primi modi non noticiam rationis sua propria est manifesta quod omnis rationis rationis cognoscitur vel inueniatur est dubia vel ignota opus et fieri per aliud nota. et non per posterius neque per illud quod est simili cum eo. ideo optet quod sit nota per prius notum. Intelligendo ergo per doctrinam scienciam hanc de ratione proposito est manifesta. Si autem intelligatur quelibet noticia adhuc est vera quamvis non sit ea manifesta. tunc enim propositum non erit ad propositum Arestotelis. Et si queras. virtus illa (qui docetur de voce quid fecerit dummodo prius nesciuit) docetur ex existenti cognitio. Rendetur quod sic. quia ipsa docetur ex sensu memoria et experientia. ibi est status. Enim L'Incomens dicit quod non solum hic docet quod ostendit ab ore docent. sed etiam scriptura docet. Et subdit. immo nec vox exterius sonans nec scriptura. sed illa excitate et mouet quod autem memorem interiorum illuminat principale docet. Unde intentio sua est quod agens principale in doctrinâ est intellectus qui est habitus velud lumen finis proprius tertio de anima. In sicut est de infirmitate et calor naturaliter alteras partem infirmantem est principale agens. sed potius medicina iuuat instrumentalis. Sic i proposito principale agens est intellectus agens. sed scriptura visa et vox sonans in aere solum excitant et mouent. Attende tertio. quod finis O'gidius hec propositum non solum se extendit ad doctrinam scriptam sed etiam ad invenientem. Unde dicit si aliquis inueniet aliquid de novo et illud debeat docere ex eadem pre cognitione docet illud quod inuenit. ut si aliquis inueniat aliquam vias alium termini et post debet docere viam ad illum terminum ipsum doceret incipit ab eadem via ubi spiculatur. ideo dicit quod ex eodem quo pcessit in inueniendo procedit in docendo. et per sequentes sicut omnis doctrina sit ex existenti cognitio. sic etiam omnis invenitio. quamvis hoc sit verum tam non est ad propositum phisi philosophi quod non loquitur hinc de inveniente. Tum quia doctrina et disciplina ex sua scienca importat respectum ad docendum. Tum etiam philosophus loquens de cognitione que pergitur ad doctrinam est per passionem optet cognoscere quod significat per nomine. sed ad invenientem rationis imprimens est sciat nomine. sed sufficit pre cognitione rerum. Utram vero eius non est ad propositum. Dato enim quod inueniens possit alium docere. tamem respectu alterius est doctrina et iuventio. non enim propter hoc quod aliquis inuenit aliquam veritatem et postea docet illam. accepit scire dicetur iuuentio. et ideo vero non est ad propositum. Elidetur enim falsum dicere non enim est necessarium quod ex eodem ex quo pcessit in inueniendo procedat in docendo. quia in inueniendo pcessit ab effectu ex quo venit in noticiam cause. sed in docendo ex conuerso procedit ex noticia causa ad noticiam effectus.

Subdit et philosophus (intellectus) quia sensus non differt sed intellectus. Et dicit (ex existenti cognitio) et non experientia scia. quia non oportet per cognitum esse sciendum sed solum intellectum. Attende quarto. quod dicta proportionatio potest habere duplum sensum. Unus sensus est ex operis doctrina et disciplina intellectus sit ex existenti cognitio sensitia. Et huic cor dat illud quod dicit Arestoteles in tertio de anima. quod nihil est in intellectu quod prius fuerit in sensu. Et est necesse est quilibet intellectus facilius speculari. Alius sensus est. quod omnis disciplina et doctrina conclusio sit ex existenti cognitio alicuius proportionarum. et ille sensus magis videtur de intento ne phisi et L'Incomens qui dicit istam proportionem intelligi de noticia rationis. quamvis etiam posset intelligi finis primi exponit. Quare hoc tamem possit queri. Verum noticia intellectus sit certior noticia sensititia. Et dominus est per se. quia certitudo cognitionis causatur ex veritate rei cognitae. Cleritas autem rei cognitae accipitur ex sua entitate. quod eadem est dispositio rei in entitate et veritate. Nam dicit L'Incomens. quod quanto res magis fuerit perfecta in entitate tanto magis erit in veritate. ergo cognitione illa est certior que est circa ens certius et magis permanens. benevoli autem est cognitionis intellectus. a sensitibus enim non est expectanda certa veritas. Et hoc affirmatur. quia in cognitione sensititia potest cadere error. sic dicit L'Incomens. octauo phisi. quia sensus multa iudicat moueri que finis virtutem non mouent. et quiescere que finis virtutem non quiescit. Sed circa cognitionem intellectuam non potest cadere error. quia sicut inferius patet in intellectus solum est veroruz. ergo.

Dic ad questionem. quod omnis doctrina et disciplina intellectua rationis rationis sit ex existenti cognitione sensititia. et hoc patet ex dictis. Et si arguas. quia intellectus in principio creationis est sicut tabula in qua nihil est depictum ergo non habebit aliquam rationem aut aliquando habuit aliquam an enim nullam rationem habuit. Dico. quod intellectus noster aliquando primo habet cognitionem sicut nulla cognitione intellectus in eo possit esset. tamem possit cogitatio sensititia. Nec est sile de intellectu et sensu. quia sensibile proportionabilis existit in re ipsi sensu. ideo statim apprehenditur quod liber nullo supposito. sed intelligibile quamvis post abstractum sit proportionabile intellectui tamem non consistit in re sensibili proportionatur. ideo aliquid presupponit. Nam sensus est materialis sicut obiectum intellectus vero immaterialis. et ideo solitus rationis est discurrere de uno in aliud. et acquirere noticiam ignoti quod non citam noti.

Questio quarta.

Utrum cognitione principiorum primo sit nobis inata aut acquisita. Elide enim primo quod sit nobis inata. quod in noticia primo principiorum devenimus per noticiam finium. taliter autem noticia non est nobis naturale nota sed est partis acquisita et per experientiam. Oppositum apparet. nam in primo metaphysice dicitur. quod omnes homines naturale desiderium habent ad scientiam naturalem aut desiderium non est sine cognitione naturali. ergo omni homini inest naturalis cognitionis quod non potest esse nisi cognitionis principiorum. ergo sic.

Questiones

libri Posteriorum

Dic ad questionem quod hinc a me nostrae nulla sit inata notitia. ipsa tamen naturaliter est inclata per naturam intellectus ageretur ad assentientibus primis principiis. Prima pars praeceps, quia de primis tercia de anima, quod intellectus noster nihil est exceptum in actu antecedenti intelligatur. ita videlicet quod non habet notitiam de aliquo intelligibili nisi prius habeat spiritum illius intellectus sufficienter potest in ratione intelligibilis. Nam sicut visus se habet ad visibilium, sic intellectus ad intelligibilium. sed visus sic se habet ad visibilium quod nullum eorum cognoscere nisi sit sufficienter prius in ratione visibilium. ergo nec intellectus nisi sit sufficienter in ratione intelligibilium.

Ad rationes in oppositum. Ad primas et secundas partes soluuntur ex his que deca sunt in etiam in posterioribus. Ad tertiam proceditur annos. et ad probatoem dicitur. quod non est processus in infinitum in cognitibus, nec etiam est similitudo proportionis intellectus ad suum actum, et sensus ad suum actum, quia sensus huius potest exire in actu sine mysterio intellectus. sed intellectus non potest exire in actu sine mysterio sensus. Ideo de Theoria supradicto de anima. Quodbuscum mortalium natura dedit intellectum eiusdem ceteras positas anime tradidit in mysteriis intellectus.

Ad quartam dicitur. quod si utram doctina stricte sicut utitur in conuenientibus oīis doctrina sit ex parte cognitionis. si autem capiamus doctrinam generaliter non oportet omnem doctrinam esse ex parte cognitionis. et hoc maxime loquendo de cognitione sensitiva.

Queritur Utrum sint tria due pre cognitiones. scilicet quod est. et quod non est. et tria pre cognitiones. scilicet subiectum passum et dignitas. Arguitur primo quod non est. per accidens. quod est. et quod non est. sicut quod est et quod non est. Secundo. quod quatuor sunt questiones vere scibiles. sicut pars secundo huius. sed ad qualiter questione responditur pre cognitione illorum ex quibus potest et per quod continetur. ergo quatuor sunt pre cognitiones. Tercio. quod tot sunt pre cognitiones quod sunt pre cognitiones quod est. et pre cognitione huius sunt pre cognitiones. et relatione oppositum pre cognitioni. sed tria sunt pre cognitiones. ergo tres sunt pre cognitiones. Quarto. quod unumquodcumque est cognoscibile sive est. sed alia est entitas passionis et subiecti et dignitatis. ergo est alia cognitione. et per sequentes quod est non potest esse una pre cognitione subiecti et dignitarum. neque quod est subiectum et passionis. ergo tres. Secundo sic. non sunt due pre cognitiones. ergo non sunt tria due. Tertie pars primo. quod quod est et quod non est sunt pre cognitiones. ergo non sunt pre cognitiones.

Secundo. quod quid est et quod non est sunt questiones. ergo non sunt pre cognitiones. questionem enim est dubitabilis propositum. pre cognitione autem non. Tertio quia quod est non potest supponi de subiecto aut passione. ergo non est pre cognitione. Tertie pars. quod si presupponatur quod est maxime estet quod nominis sed hoc est falsum. quod ut dicitur secundo huius illa potuit demonstrari quod est altera causa. sed quid nominis habet alteram causam. unde habet causam efficietatem scilicet iponente voces ad scandi. et finaliter scilicet expressionem coepit mens. et materialiter scilicet vocem. et formaliter scilicet rationem scandi. ergo potest demonstrari. Quarto quod quid nominis potest doceri. potest enim ignorans aliquod ideomma doceri in illo ideo mate. ergo quid nominis non est pre cognitione nec pre cognitione.

citur de subiecto a passione. Tertio sic. quia est non pre cognitione de dignitate nec de subiecto. ergo non est pre cognitione. Prima pars antecedens patet. quia plus quartus invenit sapientiam quia est de dignitate scilicet de primo principio. Secunda pars antecedens patet primo. quod illud quod queritur non supponit. sed sic est de quia est subiectum sicut pars philosophi in secundo huius dicitur quod si est quid est haec est et propter quid queritur in scientia demonstrativa. Secundo. quia syllogismus sophisticus est subiectum in libro elencho. et tamem propositum quia est. immo inquiritur et de facto probatur. Tertio. quod de grandine non est semper semper sicut est. ergo non est necesse de ipsis semper supponi quia est. Quartio. quia de vacuo infinito et pluribus aliis traditur scita. sicut pars quarto philosophorum et tamem illa nullo modo possunt esse ergo non semper de subiecto supponi quia est. Quinto. quod de homine non existente potest sciretis. ergo non prefigitur quia est de subiecto an demonstratorem. Antecedens pars. quia definitio hominis est sufficiens causa ad demonstrationem risibilis de ipso. Respondeat. quod non supponitur esse existentia. sed est entitas cui accedit existere. Quarto. quia tunc in hoc id est cognoscere de subiecto quid est. et quia est et tunc in essentia una pre cognitione. scilicet quid est quod est contra philosophum. Et confirmatur. quia est de subiecto dilectione philosophi. ergo non debet supponi quia est de subiecto. Antecedens pars. quia omnes habent causam sui est in subiecto. habet medium per quod possit demonstrari. sed est subiectum huius causae et subiecto quia tunc sequitur principia subiecti. ergo tres. Respondeat. quod arguitur ab insufficientia causa. quia illud quod debet demonstrari de subiecto debet esse passio perturbans cum subiecto. et autem non est passio aliquis perturbans cum aliquo subiecto. Contra. si est demonstrabile et est seabile idem sunt. et scire sit per causam omne quod habet causam per se. et sufficietem in subiecto poterit scire regem causam. cum ergo est habet causam sive sit accidens sive non. habet medium per quod potest sciri.

In oppositum est philosophus in textu. Pro soluto ne questionis solvendae sequuntur quatuor questiones

Questio prima.

Utrum tamen sunt pre cognitiones et tria pre cognitiones. Pro cuius solutore ante dicitur primo. quod pre cognitione accipit duplicitatem. Uno modo pro actu cognoscendi qui est in intellectu. et tunc solus sic definiri. Pre cognitione est cognitio intellectus per demonstracionem acquirendam. et hoc modo quid est et quia est non sunt pre cognitiones. nisi vellem constituere cum genio dicendo quod ipsius quid est et quia est sunt pre cognitiones. Alio modo potest capi pro re pre cognitione. et hoc duplicitate. Uno modo capiendo rem pre cognitionem pro suo materiali de quo habet pre cognitionem. et illo modo subiectum et dignitas diceretur pre cognitiones. Alio modo quantum ad suum formale quod est ratio sub qua res cognoscuntur. et illo modo quid est et quia est sunt pre cognitiones. et illo modo capit philosophus pre cognitionem. et non pro actu cognoscendi. nec pro re de qua est pre cognitione sed pro eo quod est de ipsa re pre cognitione et sub qua res apprehenduntur. Et si potest definiri. Pre cognitione est ratio sub qua cognoscitur aliquid requiritum ad demonst-

Arestotelis

Folio xxxvii.

stratōnem inquātuz dēmōstratio. *Ost* posset etiam
serum distingui de p̄cognitio. Nam quoddam est
p̄cognitum imēdiatum, et est illud qd de alio p̄cognoscit
tur. et sic qd est et qd sunt p̄cognita. Taliud est me-
diatum et est de quo aliud p̄cognoscit. et sic subēm pa-
lio et dignitas s̄t p̄cognita. *Ost* patet et cum dī-
phus duas esse p̄cognitiones tm̄ sc̄z qd est et qd est hoc
deb̄ intelligi et s̄t due p̄cognitiones que ingrediuntur
dēmōstratōnē et requisite ad hoc qd de aliquo habeat
tūr sc̄tia vel op̄o. Unde illa eēde p̄cognitiones requi-
ritur ad hoc qd de aliquo habeat op̄o vel fides nisi qd
ad hoc qd de aliquo habeat op̄o sufficit qd p̄misit sint
probabilis. Sicutur vlt̄rius qd tm̄ tria s̄t p̄cognita
in ēālā. licer multo plura sp̄ecia regiri possent

Attende secūdo. qd de dignitate siue de principio de
dēmōstratōnē op̄z p̄supponere qd est hoc est qd ip̄a vera
est. Unū duplicita sunt p̄incipia dēmōstratōnē siue digni-
tates. Quēdā em̄ sunt p̄incipia simplē p̄ma sicut ē de
quolibz affirmatio vel negatio. et illa no ingrediuntur dēmo-
stratōnē formalē. sed solum fīm p̄tūtū. et de istis erāz
op̄z p̄cognoscere qd vera s̄t. eo qd opposita eoz s̄t no possit
venire in mente. sicut p̄z per p̄m̄ quartu metap̄hice.
qui dī qd quāuis p̄ma p̄incipia p̄nt ore negari. no tamē
Alia sunt p̄incipia sp̄ecia siue dignitates sp̄eales. et il-
la formalit ingrediuntur dēmōstratōnē. et de illis erāz
op̄z p̄cognoscere qd vera s̄t si debeat assentiri p̄clusio-
ni dēmōstrate p̄spas. *Ost* si queras. utq; de dignita-
te op̄z p̄cognoscere qd est. Dico qd duplex est qd est
sc̄z qd rei. et qd nomis. Unde qd nois differt a qd rei
triply. Dico. quia qd rei p̄mo prop̄e et p̄cipialiter est sub-
stantia. Unū licet accidēta habeant qd rei. non tm̄ p̄mo. et
ideo def̄ accidētū datur p̄ aliquid additūm sue eēn-
tie sc̄z per subēm. Secunda dñna qd rei solum est entū
sed qd nomis est entū et non entū. als de no entū. no
est dispu- nego lo quela. Tercia dñna quid rei est
solum incōplexo p̄z quia incōplexum solum beat ynum
persiceptu. ideo bō albus no habz quid rei sed qd
nois qd est taz p̄plexo qd incōplexo. Unde de p̄nci-
piis op̄z p̄cognoscere qd nomis saltez p̄tūm. si aliquis de-
beat ea cognoscere p̄ doctnam. no autē si debeat ea co-
gnoscere p̄ inuētōem. Non tm̄ est necesse cognoscere qd
rei neg rotius neg p̄tūm. patz qd dignitas no hēt qd
rei. Qd autē oportet p̄cognoscere qd nomis patz. quia
ip̄ossible ē p̄cognoscere de dignitate qd ip̄a vera est nū
si cognoscatur qd significar. Et ad p̄m̄ qui dī qd de
dignitate solum p̄cognoscit qd est dī vnu modo qd qd
est dignitat̄ p̄suppoit eius qd est. ideo p̄hs sat̄ dat
intelligere in hoc qd de dignitate op̄z p̄supponere
quia est. Alio ma potest dici qd phus solum assignat
p̄cognitōm illi p̄cognito cui p̄mo et no er cōsequē-
ti inest. quid est autē tam subiecto qd passioni inest p̄tō.
et non qd alterum qd vnuq; est simplex et p̄sequēti autē
inest cōplexo sc̄z ratōne incōplexorum. Attende ter-
tio. qd de subiecto oportet p̄supponere qd est. et hoc i ac-
quisitiōne sc̄tia per doctnam lo quēdo de quid nomis
Nam si ignoris quid beatur per nomē nullus posset
ab aliquo dēmōstratōne doceri. Sed in acquisitione sc̄tē
rie per inuentōem aut īfusionē no oportet p̄supponere
de subiecto quid nomis quia ip̄m totaliter est imp̄t̄
iens ad h̄mōi acquisitionē. Ad acqrendū autē sc̄tē
tiam p̄op̄e quid et potissimum siue per inuentōnē siue qd

doctnam oportet p̄cognoscere quid rei de subiecto. qd
in dēmōstratōne prop̄e quid et potissimum definitō sub-
iecti debet esse medium. medium qd debet vnuersaliter
p̄cognosci ad acqrendū noticiam de p̄clusionē p̄
illud medium. no tamē in om̄i dēmōstratōne. quia de-
ente no potest p̄cognosci quid rei cum no habeat. et ta-
men est subēm dēmōstratōnis. als em̄ metaphysica non
est scientia. Patz secūdo. qd in dēmōstratōne quia est
no est necessariū in medium esse definitōm subiecti. imo
in aliqua tali dēmōstratōne definitō dēmōstratur. er̄
go no est necessariū in om̄i dēmōstratōne p̄cognoscere
qd rei. Tertio. quia i multis sc̄tēs īvestigatur qd
est subēm. sicut philosop̄ in p̄ncipio secūdi de aīmā in
uestigat definitōm aīmā. que tamē ve p̄muiter dicit
ē subēm in libro de aīmā. Oportet etiā de subiecto
p̄cognoscere qd est hoc est esse exūtū ī rerū naturā. Iz
non semp̄ fīm actum. sed fīm actum v̄l fīm aptitudine.
Unde no est sensus qd ad hoc qd aliquid sit sc̄bile oportet
et ip̄m existere ī rerū naturā actualit̄. eo qd noticia
dēmōstratōria ē noticia abstractia que no regrit existē-
tiā realē ip̄ius subiecti in se. sed soluz inē p̄uro et v̄l
quod abstrahit ab actuali exūtū. Nec etiam regrit
p̄sensia talis abstracti ī se. sed sufficit qd sit p̄ns intel-
lectui ī aliquo rep̄sentatiua. quia qd hoc differt noticia
abstractia ab intuitiua que regrit actualem exūtiam
et p̄nitiam ip̄ius abstracti in se. Intelligēdūm ē ergo qd
de subēco oportet p̄suppoire quia ē. id ē qd sit ens possi-
ble existere et no sit ens prohibitiū. vt chymera. sed qd
habeat ē vel ī se v̄l ī suis causis. ita qd ē ci non repug-
nat. et tale ē sufficit ad hoc qd de ip̄o queratur quid est
qua talibus entibus etiā ī p̄onia obiectia p̄uenit ha-
bere qd dicitatē et definitōm. Unū non ē dicēdūm qd de
subēco p̄supponatur quid ē. id ē ē existētē. v̄l quia est
id ē ē cōtētē. quia tūc quid ē et quia ē no differunt.
Ost si dicas. qd aptitudinalis exūtia dēmōstrabilis est
de subēco ve patutē qd a r̄gumento. ergo non dēt p̄sup-
poni. Dico qd verum ē qd no deb̄ p̄supponi ī illa dē-
mōstratōne ī qua dēmōstratur de subēco aptitudinalis
exūtia. Vel dicitur. qd no est incōueniēs subēm esse
p̄cognosci ī quātūz dēmōstratōne et tū qd aliquā dēmō-
stratōne accipe causaz prop̄e quaz ip̄m subēm ē. et qd
sequēs ē ē dēmōstrarē de ip̄o subēco. Unū non ē incōue-
niēs qd aliquis cognoscit luna meclipsari et ē eclipsa-
bile et ignorat causaz prop̄e quaz ipsa ē eclipsabilis. quia
inuēta dēmōstrabit lunam ē eclipsabile. sic ī prop̄osit
to non ē incōueniēs qd aliquis cognoscit hominē ē ē
cum existere et ignorat causaz quia inuēta dēmōstrabit
hominē ē ē natum existere. Et si queras. vtrum qd
est subiecti et dignitatis sint eiusdē ratiōnēs. Respond̄
Oligidūs qd sic. quo d̄ ostēdit triplicif. P̄io. quia ī
lectus intelligit p̄incipia simplici intuitu. quia ipsorū
non ē rato sexto ethicoru. P̄incipia em̄ cognoscim̄ in
quātūm terminos cognoscim̄ in hoc p̄mo posteriorum
qui termini sunt subēm et definitō. ergo qd quid est sub-
iectum cognoscimus simplici intuitu no ratiōnando
et per p̄sequens erit vnu modus tam dignitat̄ qd sub-
iecti. Secundus modus est iste. de subiecto ī dēmon-
stratōne non p̄cognoscitur qd est res absolute alicuius
predicandi. sed solum quia ēbde quo passio p̄t̄ pre-
dicari ī dignitate. Similiter p̄cognoscitur aliquid
de aliquo predicari. ergo etiam non differunt quia

Questions

libri Posteriorum

Actibucti et dignitatib; nisi sicut actu pdcatum de altero qd actualiter in dignitate et esse alioz de quo aliud est pdicabile qd accidit de subiecto. et illa duo rendit ad complexionem. ideo est unus modus. Tercius modus est si pbs non accipit subiectum in demonstracione pro subiecta soluz sed pro qualib; habet passionem sibi inherenter. et propter hoc explicat de unitate. op; ergo cum de qd de subiecto cognoscitur quid est qd dicit utrumq; est intelligatur extensio ad subiectum et accessus. Et qd est simpliciter dicit esse subiectum et qm quid accidit. qd accidit esse est inesse subiecto in quo esse claudit complexum in quo non est ratione qd est que est esse subiecti et dignitatis qd utramque est ratione complexum.

Con^o
Contra pīmā rōnēm cum dī q̄ simplici intuitu intellegimus pīma. Si intelligās per simplicē intentū pīa opatio intellectus īm̄ qua intellegimus q̄d dicitur subieci et eius esse falliū est. intellectus īm̄ gītē ad scđam o per atēdū intellectus loquēdo de intellectū pīcipio. vītas aut̄ pīcte ad pīma opatoē ergo veritas sive q̄a est equalit̄ iusti subiecto et dignitati. Contra scđam cognoscere de subiecto ut ad passionē pīatur est cognitio coniunctionis. ergo q̄ est de subiecto sic dī pīcognosci sic deb̄ plēdiū q̄d est falliū. ergo q̄ est absolute dī pīsupponi. Sed dīcas q̄ q̄ est de subiecto ut de subiecto dīscitur q̄sī passio pīludit. sed ut de subiecto pīt probari ip̄m pīsupponit. Contra hoc est negare pīns et cōcedere a nīs. q̄d patet q̄ passio pīo omī pīe inest subiecto. sed in nēcārijs non dīnt esse et posse tēcī phīlīcoꝝ ergo idēz ēhēre de subiecto q̄ est vt passio pīt acutē de subiecto et vt pōt pīdicari. Contra tēcī modū quīa pīcognitio q̄ est nēcārio deb̄ pīcognosci aū demrātōem ergo q̄ est subiecti dī pīcognosci de subiecto. Si ergo subīna aliquādo sit subēm et aliquādo accēs simplicit̄ aliud est ēē. quia ē subiecti ī gīne substatīe et ī gīne acēdētē. et sīlīr dignitat̄. ergo erūt tres pīcognitōes q̄a est. Ideo aliter dīm̄ est q̄ ad saluandū idēm ēē quia ē subiecto et dignitatis est init̄ ad ip̄ossibile. Ut ideo dīvendū est. q̄ Tīresto. distinguit duos mōs pīcognoscēdīsc̄z quid est et quia est. nec intendit q̄ mēbra diuisionis nō possunt subordī. sed q̄a ex pīcedētibus est manifesta diuersitas īf̄ simplicit̄ et pīpositū de quo defīniatur ī pīntis. et enīstātē de quo defīniatur ī pīarmīas diuersitas etiā inter subēm et accēs sūm̄ est manifesta. ideo pīhs nō habuit nēcārio dīdere quia est ī modos eius. sed hoc relinqt tanq̄ per se notū. Attende q̄to q̄ de passione op̄z pīsupponere qd̄ nomis. sed de ip̄a nō oportet pīsupponere q̄ est. hoc est nō op̄z pīsupponere ip̄sum esse. Pater. quia ēle passiōnī ē īesse. sed īne pīsōnīs demōstrātur et nō pīcognosci. ergo q̄a est nō est necessariū pīcognosci de passione. Ut si arguas. q̄a quid est pīsupponit si est. sicut pīz secūdo huiꝝ ergo pīcognitio qd̄ est pīsupponit pīgnitōem si est. Tener pīa. q̄a sicut se habz̄ questionē ad questōne. ita pīcognitio ad pīgnitōem. Dico q̄ quid nomis nō pīsupponit si ē sed bene qd̄ rel. Et si tēz̄ arguas. q̄a sicut dīcī pīmo metaphīce. homīes ī egypto propter admirari ceperunt phari. Postq̄ em̄ viderūt pīclūsōnes mirabiles ceperūt causas illaz̄ querere. ergo ante demōstrātionē sc̄uerūt quia est. Dico q̄ pīhs solum loquitur de pīcognitōibus necessariū requisit̄ ad habendū noticiam ī pīclusionē quia est passiōnī nō est necessariū pīcognosci. Imo accidit q̄ pīcognoscā ē. potest

tamē aliquid mō precognoscit & postea inquirit de causa
inherentia p̄dicati cum subiecto
brevius ad questionē. q̄ tm̄ sunt due p̄cog
Dic nitōnes requisite ad hoc q̄ de p̄clusione b̄
beatur scientia. & tria p̄cognita in generali.
Patz. quia in demonstratōne sunt tm̄ tria de q̄bus ante
sc̄ientiam p̄clusio nō optet sicut p̄ ḡntōem sc̄i sub
iectum passio & dignitas. sed de dignitate p̄cognoscitur
quia est tm̄. de passione solum quid. & de subiecto quid &
2 quia est. ergo tē.

Questio secunda.

Unusq; gnoscentes maiorem & minorē simul tēpore habent sc̄ientiam p̄clusionis. Pro cui⁹ solutōne Attende p̄mo. q̄ fīm aliquos impossibile ē plures actus intellectus simul esse in eodē intellectu. Et hoc probat p̄timo autoritatem. **A**uicēne dicentes q̄ sicut impossibile ē idem corpus divers⁹ figuris figurari. ita impossibile ē eūdem intellectu divers⁹ actibus informari. Secund⁹ probat quia qua rōne duo actus possunt simul esse in eodem intellectu. eadēz ratōne infiniti. quia nō magis videntur cō possibiles duο act⁹ q̄ tres. nec tres q̄ qua tuor. & sic in infinito. **T**ertio probat. quia km p̄lm secūdo topicō. p̄tingit simul plura sc̄ire. intelligere ve- ro nō. hoc em nō est nisi propt̄ impossibilitatē actū in- telligēti & p̄ possibilitatē habituū. ergo z̄. **Q**uarto sic. quia potētia naturalis km totum suū conatum pro- ducens vnū acrum nō videntur poss̄ p̄ducere alium. Nam si. p̄duceret alium p̄misus nō esset productus km totū conatum. **N**otat sc̄do. Q̄ nos gnoscamus p̄nci- pia p̄ terminos. p̄ncipia em gnoscamus inq̄ntum tñm- nos gnoscamus. sicut habet in hoc libro. & p̄clusionē per p̄missas. quia sc̄ire est p̄ causam rei aliqd gnoce- re. sed p̄ncipia ist⁹ cause p̄clusionis. ergo. **E**nī quādo i- tellētis duobus distinctis actibus intelligit fīminos dis- flūctus. postea delinēt esse isti actus. & intellectus formati- vnū sc̄ium actum q̄ virtualis p̄tinet p̄fectōem duorum p̄cedētium. & illo tēto actu intelligit simul p̄ncipiūz & suos terminos nō tanq̄ multa sed tanq̄ vnū. ita q̄ in- tellētis uno actu intelligit maiorē. & postea minorē. em alio actu. **O**ci q̄ fine discursus istis duobus actibus remo- tis formati vnū sc̄ium actum q̄ virtualis p̄tinet p̄fectōem actū p̄cedētium p̄ quē simul intelligit p̄clusionē & p̄ncipia. Licer ista sint probabilia p̄era ea tm sic p̄t̄ argui. P̄t̄o. quia aliud est actus quo p̄prehēdunt sim- plices qd̄ditates & actus p̄ponendi eas. Nam p̄misus & secūdo sep̄atur. sed isti duo simul stant. nam possibiles p̄ponere qd̄ditates & p̄ponem intelligere sine intellectōne simpliciū terminiū. ergo simul stant. **S**ecūdo si p̄cipiens habitudinē p̄trarietate n̄gredis & albedinitate necessaria p̄cipit n̄gredinē & albedinē & hoc p̄ vnū actum. ergo p̄ alium & alium. **D**īnō p̄t̄. q̄a distinctione actū suiuit a distinctione subiectoz. sicut p̄t̄ secūdo de- aīma. **T**ertio sic. dato q̄ sanctus Petrus intelligat essentiā diuinam altius. sc̄us potest libi aliqd reuelare ista aut reuelo⁹ non p̄tingit sine noua agnitione. ergo ex- runt due agnitiones. **Q**uarto sic. possibile ē in me intelligere rosam. & intelligere q̄ ego intelligo rosam si mul & semel & nō eodē actu. q̄a vnus ē dīcūs & ali⁹ re- flexus. **Q**uād isti act⁹ sunt distincti p̄z. q̄i vn⁹ p̄t̄ regi-

sine alio et eius unus est experimentus, et alius non. Et hoc firmat per Augustinum qui dicit supra lucam quod intellectus potest circa multa occupari, nec rationes alterius opinis coguntur. Unde ad autoritatem Augustini dicitur est. quod aliquid est situatio non tamem oimoda. unde sicut impossibile est idem corpus diversum figurum figurari. ita impossibile est eundem intellectum diversum repugnabiles actibus iudicatis siue a sensibus informati, non est tamem impossibile de actibus apprehensibus, eo quod ipsi nullam habent repugnatiam ex se. Ad secundum dicitur, quod hoc non est inconveniens, uno est necessarium sicut prout est, per Augustinum quod potest processus in infinitum in actibus reflexus. Ad tertium patet in suo loco. Ad quartum dicitur, quod intellectus produces unum acrum non producit eum ita finitum conatum quod possit producere aliud nullum ergo est adequate ipso collectui. Attende tertio, quod maior potest considerari duplum. Uno modo in quantum maior siue sub ratione maior. Alio modo non in quantum maior sed finis id quod est. scilicet ut est talis vel talis proprius, non considerando verum sic maior vel minor. Attende quartum, quod duplex est similitudinem, scilicet tamen et naturam. Unde illa dicuntur similitudines quae sunt in eodem tamen et hoc potest rigore duplum. Unde modo adequate, et sic illa sunt similitudines que simul et adequate in eodem tamen sunt, ita quod respectus mensurans duratorem unius et eius respectus mensurans duratorem alterius sic quod in quoque tamen verum est dicere unum est in illo tempore, et regis est dicere aliud est. Ultima dicuntur similitudines quae scilicet se habent quod unum statum sine aliqua meditatione sequitur ad aliud.

Dic primo ad questionem, quod maior est tempore possumus cognoscere a causa conclusionem, pars ex secundo potest in prima parte. Ronesic, ex uno nihil sequitur syllogistica primo potest: ergo intellectus una propone maiorem sine alia propone non intelligit aliquid sequens sequitur, potest enim hinc veritas unius propositis maioris absque veritate conclusionis. Dic secundo, quod ad noticiam conclusionis preceperit noticia vera, scilicet premissa, quia scilicet conclusioni dependet ex virtute eius. quia ambae premissae habent rationem unius causae, sed noticia effectus presupponit noticiam causae in se quoniam effectus cognoscitur per causam, ergo conclusio vera. Dic tertio, quod intellectus maiorem et ratione absolute non est necessaria similitudine cognoscere ipsum conclusionem. Dic quartus, quod cognitio maiorum et ratione applicatur, similitudo cognoscitur per se, et etiam cognita maiore in quantum maior, et ratione in quantum minor, non enim est maior sine ratione, nec etiam minor sine ratione.

Questio tercias. Ut enim cognoscens virtutem premissam esse veram similitudinem tempore accipiat sciam conclusionis, ita tamem quod potest naturaliter cognoscatur principia. Pro cuius solutione attende primo, quod eodem modo se habet veritas premissarum ad veritatem conclusionis sicut intellectus principiorum ad sciam conclusionis, ita quod sicut impossibile est premissas esse veras conclusionem ex parte falsa, ita impossibile est principia esse scitae conclusionem ignorata. Attende secundum, quod principia siue premisse potest duplum considerari. Uno modo in se et absolute non fundando in eis aliquam unam relationem. Alio modo intelligendo has sunt sub duas easdem fundando in eis relationem et applicando eis hoc principium,

quod est dictum de omni vel dictum de nullo, intelligendo minorem sub ratione minoris, ut scilicet est debite subsupera sub maiore et ut sic propter merentur dicti premisse. Nam premissa ipsa tantum quandam relationem ad conclusionem que relationem est ab ista applicacione vel ab illo discursu qui est forma syllogistica applicata materie. Primo modo contingit scire virtutem premissam et ignorare conclusionem, sed non secundum modo. Attende tertio, quod ad sciam conclusionis tria requiruntur. Primum est quod sciam eius causa hoc autem non sufficit quia hec est cognitio velocius in potentia et future. Secundum, ut sciam et premissa sint causa conclusionis, et hoc intelligit per hunc applicationem principiorum ad conclusionem. Tercio requiritur, quod sit impossibile aliter se habere. Ex quo prout quod si principia sciantur et sint applicata ad inferendum conclusionem, habebit sciam de conclusionem. Attende quartum, quod principia applicata conclusioni prius naturaliter sunt et cognoscuntur a causa conclusionis, quia illud est prius altero natura quod haberet ordinem ad aliud et permanet in respectu alterius, eo quod aliud ab eo accipit esse et non contra, eo ipsum enim quod aliquid tota suam entitatem capit ab aliquo, illud aliud a quo capit in sua natura et nullo dependet in suo esse. Ex quo prout quod ipsum sit prius et nobilior in sua natura, sed sic se habet principia applicata conclusioni ad conclusionem, sunt enim causa sufficientes conclusioni et in essendo et in cognoscendo. Quod sunt cause patet secundo physico, ubi dicitur quod prius propositiones ponuntur in genere cause efficientes in syllogismo. Quod sunt causa sufficientes prout quia aliter premissis applicatur opus est aliud supradidere premissis ad hoc et inferre conclusionem, sic ergo premissa dispositae et applicatae necessario procedunt naturaliter ipsam conclusionem. Est tamem aliud dicere premissa applicare conclusionem, et premissa in quantum applicata, premissa enim applicata naturaliter procedunt utrum et applicatio comitans est et ratione quodam intelligendis premissas. Premissae vero in quantum applicatae sunt similitudines et naturae, cum conclusionem. eo quod causa in quantum causa est similitudinem naturam cum effectu qua dicuntur relationes questionem. quod contingit cognoscere utrumque propositionem absolute non intelligendo velociem, prout quia conclusioni habetur causa materia seu causa materialis velocius isto modo solus vel scilicet materia seu causa materialis velocius et etiam syllogismi. Unde sicut materia non sufficit ad esse rei, ita nec ad completam cognitionem rei. Unde nihil probabit absolute apprehendere veritatem huius propositionis, nisi mula est sterilis, et etiam huius hec est mula, neque ordinem inter se ab aliis hoc quod sciam conclusionis esse per-

Dic ad questionem, quod contingit cognoscere utrumque propositionem absolute non intelligendo velociem, prout quia conclusioni habetur causa materia seu causa materialis velocius isto modo solus vel scilicet materia seu causa materialis velocius et etiam syllogismi. Unde sicut materia non sufficit ad esse rei, ita nec ad completam cognitionem rei. Unde nihil probabit absolute apprehendere veritatem huius propositionis, nisi mula est sterilis, et etiam huius hec est mula, neque ordinem inter se ab aliis hoc quod sciam conclusionis esse per-

applicatur
applicatur
applicatur

Questiones

Questio quarta.

*Cof. m. 11
Pto.*

Urx possibile sit eundem intellectum scire simul ista omnis dualitas est par. et ignorare hanc hec dualitas est par sicut videt dicit in texu. Pro cuius solutione arcede primo. qd duplex est cognitio. scz in vlt et in particulari. Log nito in vlt non est cognitio alicuius propontis vltis. sed est cognitio alicuius non in se sed in suo accente. Cognitio vero in particulari est cognitio alicuius in se et in propria forma. et non est cognitio alicuius propontis particulari. Un manifestum est qd ad veritatem propontis vltis restringitur veritas cuiuslibet propontis singularis. sicut autem ver. se hz in pntis ita et scitur. Ex quo sequitur pmo qd impossibile est rotale anni esse esse ver. nonne exinde falso. ita impossibile est rotale anni esse scitur nonne ignoratio. Sequitur secundo. qd sicut in prima syllogistica si altera pntissap sit vera non est necessaria sequitur scitur esse necesse illa conclusione esse scitur.

Dic pmo dualitas est par. et non cognoscere in vlt hac. ista dualitas est par. Dic secundo. qd possibile est scire hanc in vlt omnis dualitas est par. et ignorare in propria forma istaz dualitas est par. eo qd forte ignoratio ista esse dualitatē. Si autem aliquis sciat istas duas. omnis dualitas est par. et hec dualitas est dualitas debite applicata necesse est ipsum scire hanc. hec dualitas est par.

Ad rōnes in oppositū. Ad pntā negatur anni. scz qd non sunt tunc due cognitores. Ad pntā probatorem dicitur. qd non est necessariū pncognoscere quale vel quantū de subiecto in denotione ut scias cōclusio. hic autem solum est sermo de pncognitoribz necessariis. Ad alias pnt solutio. Ad scdaz negetur anni. et ad pri mas duas. pntiones pnt solu. Ad tertiam dicitur. qd solū illud potest demonstrari qd habet cām definitam et qd se qd nomis autem non habet tales cās eo qd impō vocabuloy est ad placitū voluntatis et mutabilis. et per pnt non est definitae per se sed per accēs. Ad quartā dicitur. qd illud qd potest docere non est pncognitum illi a quo pnt doceri. quāuis autem qd nomis possit doceri ab aliquo ignorante idem tamē anni ipse sciat vel addiscat aliquā pntionē opz euū cognoscere qd scaturit qd nomine. et ibi est simplex pncognitio. Ad tertiam rōnem negetur anni pro vtracq pre. Ad probatorem pme partem dicitur. qd pnt in quarto metaphysice non ostendit pnt pncipiū nisi a posteriori et per rōnes topicas et expontibz datis et conclusionibz ab illis qd negauerit. Scire autem opiamur vnu qd et non sophistico mō. Exploratio mō quo dicitur aliquid scire et solvere opiniones destruendas scire. h. ins. choat. Et resto. sciam quā intendit in hoc libro docere. scz ad definitandū de syllo demonstratio. Et dicitur in duos librios pntiales. In pmo determinat de syllo demonstratio. In scd de questionibz scibilitate et de medio demonstrationis. Primū liber dividit in tres tractatus. in pmo determinat de demonstratione in se et pntibus et proprietatis eius. Et dividit in duodeci capla. In pmo determinat qd sit scire. et qd sit demonstratio. Unū scire est cām rei cognoscere prop̄ qd res est. et qm illius est cām non est pntigere hoc alit se habere. Qd autem scire bñ diffi-

Posterior

natur hoc mō pnt qd tam scientes qd non scientes credere scire quādum credit cognoscere hmo cām. ver. est rāmen qd scientes non cognoscunt cām et scientes cognoscunt. Ex quo pnt qd illud de quo est scia est impossibilitate alit se habere hic autem diffinitio scire simpliciter et non scire fīm accēs siue sophistico mō. Unde si sit aliud modus scidi postea dicet. Scire et qd pnt demonstracionem intelligere.

(Demonstratio autem) Hic definit demonstratio nem duabz definitonibz. Prima demonstratio est syllus aponticon. i. syllus faciens scire. Secunda defit demonstratio est syllus procedens ex pntis veris immediatibz pntibus et notioribz causisqz pntoris. et non opz addere in definitonē illam pntialam (et propriis) qd latet datur intelligi per predicationem definitōem. Unū hec defit pnt pnt pnt fīm se tota qd alia definitōem demonstratio. Sed cūdō probat quatum ad singulas pnticas. et pmo qd tum ad pntā scz qd sit ex veris. qd in demonstracione conclusio est vera. Nam falliū non potest sciri. qd enim non est non est scire ut qd diametraliter sit. Sed sciuū vera non oīditur nisi ex propontibz veris. ergo demonstratio est ex veris. Qd sit ex pntis probat. qd vel propontes demonstratio si in demrabilis vel demonstrabilis. si pntus habetur intentū. Si secundum. vlt sunt demonstrare vlt non. non potest dici qd non. qd tunc non essent scire et per pntis conclusio non sciret pntas. Si sunt demonstrate itez. habetur propotitū. qd non est procedere in infinitū in demrabilibz. sed tandem est devenire ad alios pntes in demrabilibz. qd demonstratio est ex pntis et in demrabilibz vlt statim vel pnt alio media pntabilitibz. Qd sit ex imediatibz pnt. qd idem est pntū et imediatū. Idem enim est pnt in demonstracione et pnt demonstracionis. pnt autem demonstracionis est propo imediatā. Qd sit ex causa pnt. qd scire est cām rei cognoscere. Qd sit ex pntibus et notioribz pnt. qd cause scire pntes et notiores suis effectu. (Priora aut.) Potest duplicitē modum pntis. Nam aliqua dictūt pnta et notiora quo ad nos. et quo ad naturā. Non enim idem est pnta natura et ad nos neqz nature notius et nobis. Unū illa sunt pnta et notiora quo ad nos questio. propria sensus scire. singulāria. Et illa scire pnta et notiora fīm naturaz. siue simpliciter que logius scire. a sensu. sicut vltia. quare singulāria et vltia adiuvicem opponuntur. (Ex pntis autē) qd dicit qd pnt demonstratio est propo imediatā. ideo definit pntponēt imediatā dicitur. qd pnt imediatā est qd non ē altera pnt neqz notior. Propo autem est altera pnt enūciationis vnu de uno. Et pnt positio dyalectica est propo accipies qualibet pnt enūciationis. pnt autem demonstratio est propo accipies determinata altera pnt scire veram. Enūciatio vero est que accipit qualibet pnt pnt. et traditio est oppo cuius fīm se non est dare mediū. Affirmatio est que ē. pdicat a liq ab aliquo. Negatio vero est que non ē. removet a liq ab aliquo. (Immediati aut.) Hic didic pnt pnt imediatū demonstratio et pntponēt et dignitatem. Positio est quā non est monstrare neqz necessitate est habere ad docendum aliquem. sed dignitas siue maria est quā necessario est habere qualibet ad docendum. Dividit autem positio in supponēt et diffinitōem. Supponēt positio accipies qualibet pnt enūciationis. ut cum dico aliquem esse vlt non esse. Sed defit positio non accipiens qualibet pnt enūciationis. ut cum non dico aliquem esse vlt non esse. Qd autem defit sit positio pnt. qd arcimētus hz pro pntone qd vnu est aliquid indissibilē fīm quātitate illa ergo definit.

Vnicatis est positio, et ramē nō est suppo. nā illud quod qd est vnitatis et esse vnicatē nō est idem. et ita diffinitio est passio distincta a suppo. (Qm opter credere) h̄ phus ex p̄dictis infere tria correlaria. Primiū. necesse est magis scire p̄ncipia q̄ p̄clusionē. p̄z p̄pter qd vnu quod q̄ est. et illud magis ut de duob⁹ illud est magis amatum. p̄pter quod aliud amamus. sed nos scimus p̄clusionē p̄pter p̄ncipia. q̄z magis scire p̄ncipia q̄ p̄clusionem. Scđm cor̄relariuz. ncc est magis credere p̄ncipis q̄ p̄clusionē. p̄z q̄ p̄cedens. quia ncc est magis scire p̄ncipia q̄ p̄clusiones. Terciuz cor̄relariuz. n̄ bil d̄ eē notius accip̄ter sciam p̄ demonstratiōnē q̄ oposita p̄ncipior̄ ex falsa. p̄z quia qui dubitat de falsitate vnu oppositor̄ dubitat de veritate alterius. s̄ talis nō d̄ dubitare de veritate p̄ncipior̄. sicut pat̄ ex dicit. q̄ nec de falsitate suo p̄ oppositorum. Circa h̄ic textū. Attēde p̄mo. q̄ fm̄ linconissem. scire caspi quatuor mōis. vñ d̄ sed nō lateat nos q̄ scire dic̄t multipli. s̄. coiter. p̄rie et magis. p̄rie et maxime. p̄rie. Est enī scia coiter veritatis app̄hensio. et sic sciunt̄ cōtingēti et erratica. sed scia. p̄rie d̄. p̄ceptio veritatis eoꝝ que sp̄ vñ frecentiu vno mō p̄tinguit. et sic sciunt̄ naturalia. t̄. p̄tingentia nata. quoꝝ est demonstratio coiter dicta. Sz scia magis p̄rie dicta ē p̄phēnō veritatis eoꝝ que sp̄ vno se habet. et sic sciunt̄ in mathematicis tam p̄ncipia q̄ p̄clones. cū aut̄ veritas sit illud qd est et p̄phēnō veritatis sit p̄phēnō eius qd est. ee aut̄ eius qd depēdet ab alio no cognoscit n̄ s̄ p̄ illud a q̄ aliud maxime depēdet. ideo scire maxime p̄rie d̄. p̄phēnō altius veritatis immutabilis et ncc p̄ p̄phēnō cāe immutabilē in cōndo et cāndo. h̄c sūm̄ p̄l̄ et maxime scire. p̄rie cām rei cognoscere immutabilē in se. et immutabilē in causā dō. et respectu hui⁹ scire vocat Arresto. alios modos scidiō sophisticos et fm̄ accidēs. et illud scire est finis spēcialis⁹ hui⁹ scie. et acquisit⁹ p̄ demonstratiō. p̄p̄fissim⁹ dicitā. Qd aut̄ dicas hoc mō scire explanat p̄ vñlum acceptōis vocabuli. Attēde secūdo fm̄ eundē. q̄ cū d̄ Arresto. om̄ne qd scit per demonstratiōnē scit. hoc sumit p̄m̄ a libro p̄oꝝ. et p̄t̄ cognoscit in cognoscēdo quid ē qd d̄. q̄ h̄ic terminuz demonstratiō. demonstrat̄ aut̄ in analectis p̄oꝝ. q̄ om̄ne qd cognoscit postq̄ fuit dubiū vel 3trarie opin⁹ om̄is p̄ vñlum cognoscit. cognito q̄ demonstratiō est syllas facies scire nō p̄ ce dubiū. q̄ quicq̄d scit q̄ demonstratiōnē scit. Attēde tertio fm̄ eundē. q̄ ista p̄p̄ ex p̄dicere ordinē cāe materialis efficiēs. vel solū ordinē originis. Enī si ex summa ḡnali ut dicit ordinē cāe vel originis. tūc demonstratiōnē scia est. Si aut̄ demonstratiua scia sit habitus acq̄situs p̄ demonstratiōnē. tūc ex fcat ordinē cāe efficiēs originalis ad cauſā. Aliqd enī est origo efficiēs. sicut pater filii. et alii quid efficiēs qd nō est origo. Scia aut̄ p̄missariū in aīa est efficiēs et origo scie p̄clonis. Scia enī p̄missariū in aīa videt p̄requisita an sciam p̄ma p̄clonus. Attēde quarto fm̄ eundē q̄ p̄ncipia p̄clonus aliquando s̄ p̄ma. aliquid nō p̄ma. s̄. pbata p̄ p̄ma. ea que p̄ma s̄. nō p̄tinguit. i. nō sequuntur ex alijs. In hoc enim intellectu vñt Arresto. lepe hoc p̄bo p̄tinguit ut dicat alia p̄teger̄ter ex alijs sequūt que ex illis. ut ut videat dñna inter scire p̄mūnter. p̄rie vñ magis. p̄rie dicitū ad scire magis. p̄rie dicitū. p̄ scire. p̄rie dicto posuit credere. Di-

cit ergo nō p̄t quis magis credere ea que scit. i. p̄clusio nes eis. s. que p̄tinguit. i. p̄missis ip̄parum p̄clonum. siue ip̄e premisse sint simpli p̄me et nō p̄tingentes. id est ex aliquibus sequētes. siue sint nō simpli p̄me. sed respe ctu p̄clonum. Lognitio aut̄ p̄mō p̄ncipioꝝ. que est in tuis est melior. dispō q̄ scia. p̄ncipia aut̄ nō simpli p̄ma nō cognoscunt intellectu. s̄ scia que est posterior dispō q̄ intellectus. Qd ḡ d̄ neḡ meli⁹ disposit⁹ quā si p̄tigerit sciens est. ac si diceret neq̄ habēs sciam p̄missariū nō p̄marum neḡ habēs intellectū p̄mō p̄ncipioꝝ. que est melior. dispō q̄ scia p̄t magis scire con clusionē q̄ p̄ncipia

Queritur utrum

diffinitiōes scire et demonstratiōes sint a phō suenēter assignae. Arguit p̄mo q̄ non. q̄ nō om̄ne (q̄ scit) scit p̄ cām. q̄ scire nō est rem p̄ cām cognoscere. Enī p̄z p̄mo. quia om̄ne demonstratio facit scire. cu scire sit effec tuus demonstratiōis. sed nō om̄ne demonstratio p̄cedit p̄ cām siue illam que p̄cedit p̄ effectu. Tercio. quia de substantiis legatis est scia. et s̄ illi de p̄ncipiis et etiam de ente. et nō habet aliquā cām. deus enim nullaz habet cām. et alie substantiae s̄ nobis ignote. et p̄ncipia nullaz habet cām. nec etiam ens. eo q̄ nihil est prius ente om̄ne aut̄ cā p̄z est suo effectu. Tercio. nost̄ scire est p̄ magis nota nobis. cāe aut̄ s̄ ignote nobis cū sint no tiores fm̄ naturā. sicut p̄z in p̄hēnō phēcoꝝ. q̄ nō om̄ne scienā est p̄ cām. Quarto. q̄ si om̄ne scia est p̄ cām. tūc erit impossibile nos aliquid scire. Dēz p̄na. quia si aliqd scit p̄ cām. aut̄ ergo illa cā scit. aut̄ nō. si non. q̄ nec aliud. cū posteriora dicant p̄ habitudinē ad p̄mū. Si sic. lequif q̄z cognoscere p̄mā cām. que est d̄ qd nobis ē impossibile. Sequit⁹ r̄ q̄ op̄tēbit euꝝ cog noscere p̄ cām. quod ē manifeste fm̄. et ulterius p̄cede re in infinitū. Secūdo arguit. de multis habet scia que possunt aliter se habere. sicut p̄z de eclipsi et alijs entib⁹ naturalib⁹. q̄ non om̄ne qd scit impossibile est aliter se habere. Lōfirmat. q̄ solus deus ē impossibiliter se h̄z aliter q̄ de solo deo est scia. Tercio arguit. scire non est effectus demonstratiōis. et demonstratiō nō est syllas facies scire. Enī p̄z. quia scia est cā demonstratiōis q̄ non est effectus. Lōfirmat. quia nullū ens rōis est cā entis realis. sed demonstratiō est ens rōis. scia vero est ens realis. q̄ demonstratiō nō est cā scie. Maior p̄z. q̄ cā est maioris ēritas q̄ suꝝ effectus. Quarto sic. p̄clo non est min⁹ nota q̄ p̄ncipia. q̄ non ē nec magis cre dere p̄ncipiis q̄ p̄clonus. Enī p̄z. q̄ fm̄ p̄mū demonstratiō p̄pter quid et vñlum est p̄tior q̄ p̄ticularis. et hoc ideo q̄ vñla est p̄ cām et alia nō. cū ergo p̄clo sit p̄ cām nota p̄ncipia vero nō. sequit⁹ q̄ p̄clo sit magis nota. Lōfirmat. q̄ si p̄clo ēt min⁹ nota q̄ p̄ncipia. sciret q̄ nota cā p̄clonus includeret aliqd ignorantie. s̄ h̄ est fm̄. q̄ tū arguit autoritate Arresto in textu Pro soluto ne q̄stionis soluende sunt quatuor questioꝝ..

Questio Prima. vñ scire a phō sit que n̄ceter diffinitū. Pro cui⁹ soluēt̄ Attēnde p̄mo q̄ in oīb⁹ q̄ s̄. p̄pter finē diffinitio (q̄ ē p̄ cām finale) ē rō diffinitio nis que est p̄ cām materialē vel medium. pbans ip̄am

Questiones

libri Posteriorum

Propter hoc enim oportet dominus sit ex lapidibus, quod est causa per unitum, prohibens nos a frigore et cito. sicut etiam Aristoteles, dat hic duas distinctioes de demonstratioe, quarum una summa a fine demonstratis qui est scire, et ex hoc excluditur altera, et propter hoc primo distinctio scire simpliciter, quod est scire propter quid. Unde dicimus aliquid scire simpliciter quam scire secundum illud in seipso, sed dicimus scire aliquid secundum quod quoniam scire secundum illud in illo in quo est, vel sic ut in rotu, ut scientes dominum dicemur scire pariter, vel sicut accidit in subiecto, sicut si scientes choruscum dicemur agnosce re ventientem, vel sicut effectum in causa, sicut actionem personam in principiis vel quocumque simili modo, et hoc scire est per accidens scire, quod per se scito aliquo dicimus scire illud quod ei accedit quocumque modo, distinctio ergo plus scire simpliciter quod non est secundum accidens, quod ille modus est sophisticus, nam sophistis utitur tali modo arguendi, cognoscere choruscum choruscus est ventiens, et cognoscere veniente. Attende secundo, quod ante hanc habeat de aliquo scia requiritur quatuor distinctioes. Prima est, quod sit ens necessarium sive proprium necessariae simpliciter vera, prout quod non est non contingit scire, hoc est, proprie fia non potest sciri, et etiam de ente quod nihil est nec in actu nec in potentia nihil potest sciri. Unde duplex est non ens, quoddam est duplex, et sic quicunque proprietas potest dici non ens, dato enim quod quicunque talis proprietas intrinseca et formaliter sit ens proprium extrinseca, tamen et ab obiecto nihil est. Aliud est nonens incomplexum, quod impossibile est esse, sicut chrysotima hincocerum. Quod autem ostegat ipsum esse necessarium prout ex terra, non potest hoc intelligi de necessitate distinctionata, reputa si subiectum sit, quia tunc illa est nec necessaria, homo est. Sed ad hoc quod de aliquo habeat scia non requiritur quod sit in suo esse absoluто, ita quod necessario existat, sed quod actu existere non sit sibi prohibitus, non tamen sciam habemus de flore quod non existit sicut quod non existit sufficit ergo quod non possibile sit ipsum aliter scire non absolute sed respectu passionis. Secundo requiritur quod illud obiectum non sit eius deus, quod non docemur nec addiscimus, aliquid nisi illud quod est primo principium est nobis dubium vel appetit nobis sicut, sicut prout inconveniens. Tercio requiritur quod illud obiectum sit natum fieri cuiusdam ex aliquo prius cuiusdam, patrum et demonstratio distinctioem, que debet esse ex poribus et notioribus. Quarto requiritur quod ista prius cuiusdam applicetur ad ipsum et discursum syllogisticum, et hoc innuit in distinctioe scire cum dicitur, quoniam illius est causa, non enim sufficit ad demonstrandum habere duo principia et duas promissas, sed etiam requiritur quod forma syllogistica fundatur in eis, unde nihil aliud est demonstratio quod forma syllogistica applicatur principiis necessariis respectu exclusionis. Attende tertio, quod ad hoc quod de aliquo sit scia non potest ipsum habere causam in eendo, sed sufficit quod habeat causam in eendo vel in cognoscendo. Unde de deo et etiam de ente potest haberi sciam, et tamen nullum illoz habet aliquam causam in eendo, sufficit enim quod noticia promissari sit sufficiens causa inferendi non tamen exclusionis, sed tamen vellemus inspicere, praeissimam ratione scire quam dat inconveniens appetit quod deberet dari per causam immutabilem et in eiendo et in cognoscendo, tunc non videtur quod de trascendentibus habere sciam et de deo, et etiam quod propria passio non distinguere realiter a suo subiecto. Principia enim subiectum debet esse causa passionis in essendo, causa est quod distinguit a suo effectu. Attende quartu, quod illa distinctio scire (quam hic dicit Aristoteles) non dat de scia que est per effectum, sed dat de scia que est per notiora simplicitate, quia hoc enim sciam proprie dicta debet esse per causam. Unde licet in ma-

thematiscis sciant aliquam per notiora nobis, et etiam certissime sciant, non tam per sciam hic distincta, unde ad hoc quod de aliquo habeat sciam hic distincta non requiritur noticia omnium causarum, et in genere et extra genus, sed sufficit sola noticia promissari, ita quod ibi sit status. Neque requirit cognitio prima causa, nisi forte ad sciam extra genus quam non habemus per statu isto.

Dicitur in textu, et dico (notificatus) quod non videt consilium intentio Aristoteles, quod sit distinctio, quod aliam distinctio sciam, que est una species et non scire denotans, tunc dictum a scia. Tunc etiam propter hoc quod de (scire opia) murum et non scire est. Tunc etiam, quia probat haec notificatio nem per vim coiter ventum hoc nomine scire, unde per ipsum et per philosophum, primitus nonibus utrum et plures, vera tamen distinctio non est danda secundum opinionem plurium, quod non est nota pluribus, eo quod difficile est principia rei cognoscere. Quod tamen hec descriptio sit prueniens p. 3, quod scire aliquid est perfecte cognoscere ipsum, hoc autem est perfecte apprehendere veritatem ipsius, eadem autem est principia esse rei et veritatis eius, sicut p. 3 metaphysica. Propterea ergo perfecte cognoscere causam rei scire. Si autem cognoscere timet causam in le non datur cognoscere effectum in acto, quod est scire simpliciter, sed tamen in virtute quod est scire secundum quod est per accidens, id est scientiam cognoscere causam rei, et etiam quoniam illino est causa, et quod est certa et infallibilis cognitio, id est quod non contingat hoc aliter se habere.

Questio secunda.

Utrum distinctio materialis demonstratio sit a phis convenienter assignata. Pro cuius solutoe. Attende primo quod licet distinctio sit mediocris in demonstratioe, illud medium non variet, quoniam tamen est ordinatio essentialis infra distinctiones alicuius rei, ita quod una distinctio reddat et exprimat causam et rationem alterius, tunc distinctio data per unam causam potest demonstrari de distinctio per aliam distinctioem, sicut distinctio materialis demonstratio per distinctioem formalis vel data per finem, unde ratione necessitas, quare materia huius rei est talis accepta per finem, id est prueniens materia securis est ferrum, quod talis materia solius est prueniens sive securis qui est diversa dura, et secundum hoc diversa sunt distinctioes demonstratioes, quoniam primitus variari descripções sunt diversa genera causarum, ex distinctioe formalis eius, cum sit causa, debet bene intelligi distinctioes materialis eius, prius ergo ad hanc respiciens percludit distinctioem materialis demonstratiois ex distinctioe ipsius scire, et etiam ex causa finali demonstratiois dicitur, si ergo est scire ut possumus necesse est demonstratio, ut sciam est ex promissis verbis recte. Et cum hec demonstratio est sive facies scire, et sequitur quod demonstratio est ex promissis verbis recte. Attende secundo quod demonstratio facere scire potest intelligi duplum, uno ergo gratia prius sic quod demonstratio facit scire gratia alicuius in ea politi, ut promissio faciunt scire exclusionem, Alio ergo gratia totius, et sic demonstratio non facit scire, cum non possit facere scire nisi actionem, sed cum demonstratio coponatur ex promissis et conclusione sequitur quod demonstratio non potest facere scire suam priorem, quod ad cognitionem totius requiritur cognitio priorum. Attende tertio quod cum dicitur prius, quod non est non est scire, hoc non est intelligendum de esse existentie, sed de esse esse, ita quod dicitur quod non est non est est scire, tunc est, sive prohibetur vel, proprie fia non potest scire, unde bene sequitur quod non est non est scire, et demonstratio

pedicit ex veris. et hoc pot sic deduci. quod non est non scit. quod scit est ver. et ultra quod scit est ver. quod scit ex veris et per se demonstratio ex veris procedit. Prima nota probat quod non est non scit. quod scitur est. et ultra quod scit est ver. quod scit est ver. quod ibi est esse et non ver. Sed etiam nota patet. quod non sequitur ex fallaci propter quid est demonstratio. quod scit scit ex veris. Attende quarto. quod licet in sedis diffinitio demonstratio sine puncta primis et immediatis. ita quod omnis propositio vera sit immediata. neutruam supposuit ponit. Alioquin est ratio diffinitio primus et alterius. unde primus et ratio primi notificari per principium primarium ad conclusiones probandas per principia. Ratio vero immediata consistit in negatione propositi prioris. et ille rationes sedi ducuntur. quibus in eodem occurrit. Elin duplicitas sedi principia. quedam sedi intrisca demonstratio iolum finis virtutis. quedam vero soli finis substantiae per primas principias. s. ex primis veris et immediatis intelligit principia intrinseca demonstratio finis virtutis soli. et non ita illa notio ab solutis sed per illas principias potius notior. ut intelligatur principia substantia applicata conclusioni. et ideo ea nonnulla in gradu superiori. ad designandum quod demonstratio ex virtute dependet. id visus est nominibus absolutis et superioris. Nec enim significare ponit priorib[us] et posteriorib[us]. prius solus de ordinis superiori. sed notius per se ipso et posteriori ordinis illius ordinis. Et additum est ultra predicta. quod pot est oportet inter aliqua. ubi tamen non est causa alterius breuerit ad questionem et diffinitio materialis.

Dic demonstratio est huius data. prout probando ea per primam. quod omnis syllabus facies scire necessario est ex primis veris. sed demonstratio est huiusmodi. qd.

Questio tercia

Tertii principia sunt per se nota. ita quod magis sunt nota quam conclusio. Pro cuius solutione. Attende primo. quod prius per se nota quadrupliciter solet assignari diffinitio. Prima est beatitudine dicetur quod propositio est per se nota. in qua predicatur includit quodditatis in subiecto. Sed est aureoli distinctionis illius quod illa propositio est per se nota. quia necesse est habere quemlibet docentem in scia. Tertia est fractio dicetur. quod illa propositio est per se nota. quod ex se habet evidenter. Quarta est deductio subtilis dicetur quod propositio per se nota est que habet evidenter et latius terminis vel termini eiusdem. Tercius ex omnibus istis diffinitio per elici quatuor predicationes requiritur ad hanc etiam quod propositio per se nota. Prima predicatione per se immediata. nam propositio per se nota sive dignitas species est propositio immediate. Ex quo pot est nulla propositio demonstrabilis propter quid et a priori est per se nota. eo quod nulla talis est immediata. nam propositio me- diata non habet priori se in suo genere. quibus autem propositio demonstrabilis a priori est. propter quod habet in suo genere aliquam per se prius se. Sed etiam predicatione propositio per se nota est quod talis propositio naturale est nota cuiuslibet vieti rationis. et quod hanc excludatur quodammodo proponens. que quibus sunt certitudinaliter note alicui sive noticia alicuius extirpata. non tamen cuiuslibet scientie est hec propositio. ego intelligo. Tercia predicatione per se nota absque indigentia noticia alicuius extirpata. Si enim indigentia noticia alicuius extirpata. tunc non est per se nota. sed quod alius ad extirpandum per hoc tam non excluditur noticia terminorum. que non est extirpata noticia ipsius propositi. Nam sine noticia ipsius non potest haberi noticia propositi. Quarta predicatione per se nota est excepit postulo terminorum tamen ista propositio. hanc est ratiocinatio nota excepit disticto termino.

notio. Et hanc sequitur primo quod nulla propositio contingens est per se nota. Secundo quod nulla propositio dubitabilis est per se nota. Tercio quod nulla propositio singularis deinceps affirmativa de est tertio adiacente est per se nota. Quartu per se nulla propositio falsa est per se nota. Attende secundum. quod propositio immediata est ista quod non est altera prior. Ad quam due predicationes requiriuntur. prima quod talis propositio sit vera. Sed etiam quod predicatum talis propositi de nullo potest predicari quod est subiecto eius. Ex quo pot est quod nulla propositio demonstrabilis demonstrabitur. propter quod est immediata. Sed posito est quod non est monstrare nec necesse est quilibet habere ad docendum. Ex quo pot est quod ad posse unum due predicationes requiriuntur. prima quod non sit demonstrabilis. Sed etiam quod non sit necesse quod quilibet volentes doceri ea sciat ita quod ei assentiantur. Sed dignitas est propositio quae necesse est habere quilibet ad docendum. ad quam duo requiriuntur. primum quod sit propositio immediata. Secundum quod sit nota cuiuslibet. quod debet doceri. et vocat quicunque dignitas. quicunque maxima. quicunque propositio per se nota. quicunque causa est acceptio. et quicunque theorema. et divina inspectio. Supponitur est positio accipiens quilibet premum enunciatoris. sed diffinitio est positio non accipiens premum quilibet premum enunciatoris. et per diffinitiorem dicitur intelligi una propositio. in qua predicatorum diffinitio de diffinito.

Attende tertio. quod noticia sive credulitas per se est dupl[iciter] acquiritur. uno per sensum et experientiam. sicut si aliquis est supra lunam quoniam eclipsatus et videret eam eclipsari per experientiam acquireret noticiam illius proponens. luna eclipsata. Alio modo potest acquiri per demonstracionem et noticiam principiorum. et hoc dupl[iciter]. uno modo per plures demonstrationes. alto modo per unam. primo modo si credulitas conclusionis acquiratur per experientiam non per principia non est necesse esse maiorem credulitatem principiorum. Sicut sedo modo si credulitas per se est acquisita per plures demonstrationes stat eam et maiorem credulitatem principiorum. nam quilibet demonstratio augeret credulitatem conclusionis in aliis quo gradu. ideo possunt fieri tot demonstrationes quod ipsa conclusio habebit plures gradus credulitatis quam per se misse. cum istis tamen stat quod necesse est magis credere principiis quam conclusione. Ad hanc sensum credulitas conclusionis acquisita ex credulitate principiorum non est ita intensa. sicut credulitas ipsorum principiorum. Et si arguatur. si credulitas principiorum excedat credulitatem conclusionis. reputatur credulitas principiorum vel quatuor. et credulitas conclusionis vel tria. et remittantur uniformiter tandem denuntiatur ad hanc quod erit adhuc unius gradus de credulitate principiorum. et nihil amplius erit de credulitate conclusionis et cognoscere principia debite applicata et non cognoscere ut conclusio. sed hanc est impossibile. quod non est vero quod credulitas principiorum sit intellectus credulitate conclusionis. Tercium quod noticia principiorum et noticia conclusionis non potest ita uniformiter remitti finis propositum aristotelicum. sed bene proportionem geometricam. et finis exactitatem proportionis ideo numerus devenient ad hanc quod sit adhuc aliquid de credulitate principiorum. Attende quartum quod duplex est comparatio secundum per se dicta et abusiva. per se dicta solu[m] fieri in specie specialissima et isto modo non comparari credulitas principiorum et credulitas conclusionis. Alio est comparatio coiter dicta sive abusiva. quod si comparari res diversorum genitum sive species. et illo modo comparari credulitas principiorum et conclusionis ad questionem quod non cuiuslibet potest dicari per se nota.

Dic primo

ad questionem quod non cuiuslibet potest dicari per se nota

Questions

omne totū est maius sua parte. et tamē p̄dicatū nō p̄dīt,
et quidditatū de subiecto. Dic lectio q̄ no om̄is p̄pō (in qua p̄dicatū est de rōe quidditatis subiec-
ti) est p̄ se nota. p̄t qz aliquid talis p̄t cō dubia aliquid rōe
et rōe etiā cognit⁹ talis. sicut p̄ de ista. intellex⁹? et sub-
stāta. intellectus etiā qualitas. t̄p̄t eīm s̄t multis phisi-
cis p̄blematice. et tamē certū est q̄ in vna cari p̄dīca-
tū est de quidditatua rōe subiecti.. Dic tertio. q̄
no q̄libet p̄pō nota ad hūmū sicut s̄t iste p̄pōes. n̄r ē al-
ba. ignis est calidus est p̄ se nota. p̄t ex dictis. Dic
quarto. q̄ p̄cipit s̄t magis nota p̄clūsione. ita q̄ ne-
cessit et magis credere p̄cipit q̄ cōclusiōnē si debeat
inus assentire p̄clūsione p̄pter p̄cipia. p̄t p̄ p̄bīm in tex-
tu. q̄ b̄ p̄bat duplicitate rōe. l. ostēlūa 2 ad ipsoſibile. sicut
p̄t in textu. Sz̄ ista arguit quadruplicē p̄pō p̄ se
nota no sit sp̄s p̄pōis immediate. : h̄ sic. q̄ libet p̄pō
indemonstrabilis est p̄ se nota. l. quilibet p̄pō immedi-
ata est indemonstrabilis. ḡ. Aīor p̄t p̄t. qz p̄pō indemo-
strabilis p̄t esse nota. et nōg alius. qz rūcēlīz demōstra-
bilis. ḡ p̄ se. Qonfirmat. qz p̄pō immediata est q̄ no
est altera por̄t neq̄ notior. ḡ p̄pō immediata est p̄ se no-
ta. Scđo sic. nulla p̄pō demonſtrabilē p̄ se nota 2 imme-
diata. l. aliqua p̄pō p̄ se nota est demōrabiliſ. ḡ. Dic
p̄t. qz p̄bīm quarto metaphys. demonſtrat p̄mū p̄cipit
um. etiā hec p̄pō. omne totū est maius sua p̄te p̄t demō-
strari sic. omne qd̄ p̄t in multitudine p̄tū natū est ex-
cedere quālibz p̄t illi⁹ multitudis eo q̄ p̄t in qd̄ totū
dem est ampli⁹. l. totū est hmōi. ḡ. totū est maius sua
p̄te. Tercio sic. p̄stat q̄ aliqua sunt p̄ se nota quoq̄
en noticia habet p̄ inducōem. sicut ista. omnis nīx est al-
ba. ḡ non b̄z cuidentia ex se. Qonfirmat p̄ p̄bīm in fi-
ne secūdi p̄z dicens inductōem p̄batū a p̄cipi-
oz. Quarto sic. p̄tingit credere ex ignotis p̄cipijs
si quis em videt lunā eclipsari p̄t habere creditatem
de hac p̄clūsione. luna eclipsat. et ignorare p̄cipia ei⁹
ḡ non est nece magis credere p̄cipijs q̄ p̄clūsione.
Ad p̄mū dōz qz l. p̄pō immediata non possit notificari
p̄ demonstratiōem. multe tamē p̄pōis immediate 2 gnos-
cūs q̄ experientia. q̄ est noticia extirpēa ipi⁹ p̄pō. i. do-
nī multe p̄pōis immediate. que non s̄t p̄ se note. Ad cō-
firmationē dī. q̄ quis p̄pō immediata sit por̄ 2 notior
quilibet alia propōe in suo ḡte. non rū q̄libz p̄pō imme-
diata est simili⁹ omni⁹ pp̄de por̄ 2 notior. Sic cōfōm dī
p̄mo p̄ p̄bīs non dem̄t p̄mū p̄cipiū. sed p̄bat p̄pō
quodāmō a posteriori 2 quodāmō elecbīcē. Ad cō-
firmatiōem dī. q̄ illa p̄pō. omne totū est maius sua par-
te. et alie p̄pōis immediate nō s̄t demonstrabiles dīmō-
stratiōe ppter quid 2 p̄prie dicta. quis possit aliq̄ mō
demonſtrari demonstrationē q̄ est 2 coiter dicta. nec il-
la demonſtratiō adhuc est potissima demonſtratio. l.
magis est quedā dyalectica. p̄batō. Ad tertiu dicit
q̄licz ille. p̄pōes. ignis est calid⁹. nīx est alba. s̄t p̄ se no-
ta ad senium. non rū s̄t p̄pōes p̄ se note de quibz h̄ loq̄
sicut p̄t ex dictis. Ad quartū dīmō 2 q̄licz p̄ viā fūs
et exp̄ientie p̄tingit credere conclusionē ex ignotis p̄cipi-
p̄s. non rū hoc p̄tingit demōratū.

Questio quarta

Utrū hec ppositio sit vera ppter qd vññqdes tale et
qpm magis. videt q non. qr non sequit. paries est alb?
ppter albedinē. q albedo est magis alba. Silt ppos.

libri Posteriorum

situ est ens ppter for. mā. ḡ forma est magis ens. Rūdetur p̄to ad questionē q̄ ista ppō b̄z veritātē in causis effectiuis & non formalib⁹. Et p̄tra q̄ non sequit. iustificus iebrias. ppter vñm. ḡ vñm magis iebrias. Nec sequit. mediū calefit. ppter solē. q̄ sol magis calefit. et tamē vñm & sol s̄t caule effectiue calefactione & ebriatis. Rūdetur secūdo. q̄ b̄z veritātē in causis effectiuis quādō cā & cātūm pueniūt in vno noīe. tūc c̄m iegū la v̄t̄ est vera. vñm si vñm est ebris. t̄ b̄z est ebris. ita q̄ veritātē denoīat ab ebriate. tūc sequit q̄ vñm magis est ebris. q̄ vñm non est natūrā denoīat ab ebriate. id non valer̄ p̄ia. Contra. ignis generāt̄ est cā affirmatiua ignis generati & cā & causatiū pueniūt in vno noīe sc̄z in calido. & tñm non valet. ignis generat̄ est calid⁹. ppter ignem generant̄ & v̄t̄em. ergo ignis generans est magis calid⁹. Instātia est. si ex igne in materia lignea generet ignis in materia lignea ignis generat̄ est calidior igne generati. Rūdet terciū q̄ p̄positio v̄bi habet veritātē v̄bi cā & causatiū denoīat eodē noīe. citaz in equiūocis si recte intellegaf. sp̄ em cā verius b̄z illō quod inest causati q̄b̄z habeat cātūm vel aliqd̄ robili⁹ sicut si in sole calor non sur. est in x̄tus in eo. que ē calor̄ p̄incipiū. Contra motus est cā caloris. & tñm motus non est calid⁹. nec b̄z aliquā p̄tutē q̄ quā virtutē p̄neat calor̄. Pro solutione questionis Attende q̄ ad veritātē hui⁹ propōis. ppter qd̄ vñm quod est tale & ip̄z magis requiriunt̄ quorū cōditōes. Prima est q̄ illō qd̄ denoīat aliud tale suscipiat mag. & tñm. & tñm non iequit. ignis gent⁹ & ignis ppter ignis generat̄. ergo ignis generāt̄ est magis ignis q̄b̄z gent⁹. Secunda p̄ditio q̄ illud qd̄ denoīat aliud tal cōcitetur virtutē. s. t̄ p̄dicetur de virtutē. s. tam de cā q̄b̄z de cāto. t̄c̄s. p̄ma instātia non vñz. neq̄ ultima neq̄ se dā. Tercia p̄ditio q̄vñm illōz sit cā totalis salte in ord me caufūd̄ ppter caufūd̄ illud p̄dicatur puenit cāto. & idem non sequit. t̄c̄s est calidū ppter igne. ḡ ignis est magis calid⁹. p̄t̄ em ferriūt̄ eri calidius q̄ ignis calefaciēs ip̄m Quarta p̄ditio. q̄ si arguat in caus effectiuis p̄ p̄dictā regulā. q̄ arguat in caus p̄ ordinatis p̄incipali b̄z non intrumentibus. Hā in illō nēce est q̄ disp̄ derelicta in effectu p̄ cām in est sub eodē noīe p̄fectus illi cā yel salte sibi inest dispositio p̄fector b̄ns illā dispōcm in virtute

Dic breuiter ad questionē q̄ pdicta xp̄po in titu
lo questionis posita pdictis pditioribus ob
seruatis est vt̄ vera p̄z q̄ nō est dare insta
tiā 3 pdicta regulā vñ q̄scī q̄s aliqua dispō a c̄ effi
cīte relinquit in effectu si c̄ sit q̄ se ordinata ad illū
effectū & non p̄ accī nec ēest q̄ illa dispō vel aliquid dig
nius illa dispō qd̄ bz illā dispōe in p̄tute insit cause
Ad ratōnes ante oppositū Ad
p̄mā rad eius confir
mationes p̄z solu^o Et
ad scđam & eius p̄fimationē p̄atēbit postea euz dicit
q̄d̄rupl̄ illud qd̄ est docibile & impossibile alī sc̄ha
bere. Ad tercia negat aīs. Ad p̄mā p̄bationē q̄
& non ē inconveniens id ēelle cam & effectū in diversis
generibz causaz. Scire aut̄ est c̄ finalis demrātōnē
et est effectū er̄ in gne cause efficiētis. Ad scđam p̄ba
tionē dicit. q̄ sc̄ia gnāl p̄ demonstrationē instrumē
tū & p̄ actū intellectū p̄ncipalr. Ad p̄fimationē q̄
q̄ hūis ens rationis non possit esse causa p̄ncipalis &
totalis entis realis. tamē potest ēre causa instrumenta

lia et minima pncipalit, nec optet qm omnis ea sit maioriis entitatis qm suu effect, immo h solu oꝝ de ea totali et pncipali. Ad quartam negat aꝝ, et ad puationem d, qm in hactenb cām illa cognitio est firmior que qm cām qm illa, qm non ē p cām, in illis tñ quoꝝ ymū hacte cām et alii nō illud qd non h cām noti, est fū se, et plus habet de entitate et cognoscibilitate qm hacte cām. Ad pfirmationem d, pcedēdo qm pclusio magis accedit ad ignoratiā qm pncipia, co qm ipa non ē nota de sui natura, s, pmo ignota et postea nota, pncipiu em absq; alio pcedēte est noti, non tñ sequit ex h et noticia pclusiois includat aliqd de ignoratiā, sicut nec altero non int̄fissima includit aliqd de nigredine, qmvis ergo pclusio nō sit ita pfecte nota sūmpli sicut pncipia, en ipa qm noti etiam scientifica potest pfecte cognosci.

Quibusdā aut̄ igit̄

(propter qd) Istud ē secundū qd nō ē de substā, tia huius scie, sed de plemento bonitatis huius scie purgat errorē, qui ē vicinus scie sūpius acquisit. **O**ut qm pbs, qm quibusdā pter ea (que dicitur s, tñ) vñ est qm nullus ē scia. Alijs aut̄ p oppositū vñ est qm omnium sit scia. Rō pñi erroris fuit, qm si sciaf aliq conclusio oꝝ qm sciaf qm aliq pncipia, opter aut̄ illa pncipia esse scita, aut̄ pcessis in infinitu in pncipiis erit ita qm illa pncipia scianf p alia, et iterū illa p alia, et sic in infinitu aut̄ erit status in pncipiis, ita qm illa pncipia sciaf, et tā de deuentie ad pma pncipia. Si pñi, tñc nihil leitur p pncipia, impossibile est enī iſinita pstrāre. Si secundū illa pncipia non erit scita, demonstrāt em facie scire. Taliū aut̄ nō ē demrātio, cū non habeat priora se, qm illa pncipia non erit scita, qm pñi non poterit qm ea sciaf, qm alia pclusio, quia s, tñ nō ē pma scire, neqz (I st̄ ex his) ē scire sūmpli, nisi ex pditione s, illa s, tñ Rā vero secūdū erroris fuit, qm demonstratio facit scire, ve aut̄ illi dicebat om̄ p se demonstratio, qm nō solum pclusiones demonstrāt pncipia, sed etiā pncipia p pclusiones, et h demrātione circulari. (Nos aut̄ diamus) Nic pbs vult extirpare pdictos errores excludendo fallas radices, et ponit duas pclusiones Prima pclusio, aliquorū est scia sine demrātione, pbat qm pñi modū pncipiorū demonstratiōis nō ē demrātio, et tam pñi modū pncipiorū em dicimus eē sciam in quaū rūnos cognoscim⁹. (Orculo quoqz) Ponit secundū pclusio, aliquorū est scia sine demrātione, pbat qm pñi modū pncipiorū demonstratiōis nō ē demrātio, et tam pñi modū pncipiorū em dicimus eē sciam in quaū rūnos cognoscim⁹.

(Orculo quoqz) Ponit secundū pclusio, aliquorū est scia sine demrātione, pbat qm pñi modū pncipiorū demonstratiōis nō ē demrātio, et tam pñi modū pncipiorū em dicimus eē sciam in quaū rūnos cognoscim⁹.

et ex necessarijs et quid est dici de omni qd p se et fū qm ipm s, tñ pmo pbat qm demonstratio est ex necessarijs dicēs qm aut̄ pclusio demonstratiōis est necessaria, nā id cuius ē scia simpliciter impossibile ē aliter se habere, et pclusio necessaria non securit, nisi ex premisis necessarijs, requir g, qm optet demonstratiōem pcedere ex necessarijs. Et sic pñ et non ex quibusdā pmissis ē demrātio, Ideo vidēdū est ex qbus et qualibꝝ ē, et primo oꝝ dicere qd ē de omni, qd p se et qd vle. Primo ergo diffinit de omni, qm illud ē vle us qm p se dicēs, de omni qdē hoc dico qd vre, qd ē nō in quodā aut̄ nō sic neqz alioqz qdē alioqz aut̄ nō, s, de omni et s, qdā dat duo exempla, primū, ois hō et alia, si en ipse ē dicere qm hoc ē hō verum ē dicere qm hoc est alia, et si vle ē dicere qm nū ē homo verum est dicere qm nū ē alia. Sedm exemplū, in omni linea est pūctus. Hec aut̄ diffinit pbat a ligno, quia nos ferimus instatiā ptra demonstratore, s, pō ab eo assū pta pro aliquo supposito non ē vera, que etiam si p alio quo pte non est vera. (Per se aut̄ s, tñ) Nic pbs pote quatuor modos p se. Primū modū ē quando pdicatur est de diffinitō subiecti, ut in triangulo est linea, et in linea pūctum, subiectia em ipoz exhibet. Secūdū modū dūs quādū subiectum ē de diffinitō pdicatur. Exemplū pūctum ut linea ē recta vel circularis, t, curua. Etē plū scūl, numerū ē par vle impar. Terciū exemplū, omnis numerus ē primū vle positus. Quartū exemplū, triangulū ē equilaterus vel altera pte longior. Quocūqz pō neutrō isto pmodō insunt, t, nec sunt de diffinitō subiecto, nec ecōtra illa p accīs insunt, ut musicū aur albū aialt. Tercius modū ē eo p, que nō dicunt de subiecto alio ab ipso, ut sub statice, que non dicunt de subiecto sunt p se isto mō, et que sunt in subiecto s, tñ accītia, t, p accīs, et que nō sunt in subiecto sunt p se. Quartū modū ē quādo in subiecto includitur cā quare pdicatur subiectū, ut h, imperfectū intert, nā ppter id iterū, qm imperfectū ē hec s, tñ qm p se, imperfectū intert, s, tñ hec ē p accīs, ambulas coruscabit, qm nō ideo coruscabit qm abularet. Istū rū aut̄ quatuor modos pñm et secūdū repūnt in demonstratiōe, vñ pōes de primo et secūdū mō sunt necē, et h, nos tñ ē quātū ad pōes de primo mō, quātū aut̄ ad pōes de secūdū modo, non qm ad illas in qbus pñm pdicat de subiecto sūmpli, s, tñ in illis, in qbus pñm pdicat de subiecto sub pclusione ad suū oppositū, cuiusmodi sūt iste linea ē recta vel obliqua. Numerus ē par vle impar. Probat sic, qm alterū pñdicatorū necātio inē, sed contraria ut cadit in parte circa subiectū determinatum ptradicunt. Est em pñrariū aut̄ pñrario aut̄ contradic̄tio in eodē genere, qm alterū illo pñcārio necātio pñdicatur de numero, et pñs hec est necessaria, numerū ē par vel impar. (Uniuersale aut̄) Nic pbs diffinit vle dicēs, qm vle sic de omni supponit eāqz manifestum, s, tñ p se et fū qm ipm patet p exempla. Nā pūctū inest p se linea et fū qm ipm. S, tñ rectū et curvū insit p se linee et fū ipm, et habere tres angulos eqles duobꝝ rectis p se inē triangulo et fū qm ipm. Et hoc infert duo correlaria, quorū pñm est, vle inest necātio rei de qua pdicatur. Quocūqz em vñia sunt ex necessitate insunt rebus. Secūdū correlariū, vñiuersale supra de omni p se addit ad equatōem sive pueribilitatē pdicati ad subiectū, ut habere tres angulos nō inē vñiuersaliter figure, qmvis possit de ipso demonstrari, nec plocheli, et hoc demon-

gg iii.

Questiones

libri Posteriorum

stratoe fin accēns. Nō em̄ inest figure vtr. quia habere tres angulos est in min⁹ q̄ figura. nec inest vtr ysocheli. quia habere tres angulos est in plus q̄ ysochelles. et sic nūl inest vtr alicui. nisi illud sit p̄mū et adequatū subiectū cui p̄mo inest. (Optet aut̄ nō latere) In h̄ quarto capitulo remouet p̄hs errores qui p̄nt p̄tingere in assignatōe vlt̄. et q̄ optet nō latere q̄ tres errores p̄tingit assignatōe vlt̄ alicui inēcē tāq̄ p̄mo subiecto. p̄mū error est quādo sub aliquo supiori nō possumus accipere nisi vnu singula re itc̄ nō. p̄tingit assignare passionē illius colis inēcē illi singulari tāq̄ primo subiecto. exēpli. si nō es̄ alia sp̄s triāguli q̄ ysochelles. Sc̄ds error est quādo aliqua passio inest plurib⁹ dñi tib⁹ sp̄e. quoq; supiori nō est nomē ipositi. tūc̄ nō contingit demōstrari de illis plurib⁹ aut sīl aut seorsim illiā passionē tāq̄ de p̄mo subiecto. ut p̄mutatim p̄positio nari inest nueris lineis corpib⁹ repositib⁹. Illa aut̄ non h̄n̄ supius noitatū de quo b̄mōi passio possit demārāt̄ tanq̄ d̄ subiecto p̄mo. Ex quo p̄z q̄ si alijs demōstrat̄ de omib⁹ sp̄eb⁹ triāguli h̄ac passionē (que est habere tres angulos egales duob⁹ rectis) nō p̄pterea sc̄it sim pl̄r de triangulo q̄ habet tres angulos egales duob⁹ rectis neq; hoc sc̄it nisi fm̄ accēns. nā sc̄re simpl̄r q̄ triāgulū h̄z tresz (cire de triāgulo fin rōem triāgulū nō est idē. h̄z est alia rō triāgulū ab oib⁹ suis sp̄eb⁹) Tercius error. Si passio inferioris demōstrat̄ de supiori tāq̄ de suo subiecto p̄mo vt si nō sc̄iret qd̄ ē passio lincariū parallellarū) demōstrat̄ de lineis rectis. q̄uis em̄ linee recte nō p̄currat. tñ hoc nō est fin q̄ recte (Quādo ergo) Nic̄ docet p̄hs cui debet assignari inēcē vle tāq̄ p̄ subiecto. et ponit hoc documentū. si aliq̄ passio inist piurib⁹ subiectis illa or̄ dināda sc̄i fin̄ luḡis et inferis. et illud erit p̄mū subiectū passionis. quo posito ponit ipa passio. et quo remoto remouet ipa passio. vt habere tres angulos egales duob⁹ rectis inest figura triāgulo et ysocheli. q̄uis aut̄ remota figura remoueat habere tres angulos egales duob⁹ rectis cum ea posita. nō p̄ter hoc ponit figura. q̄ figura nō ē p̄mū subiectū illius passionis. q̄uis etiā posito ysocheli ponat ipa passio. tamē nō oꝝ q̄ eo remoto ipa remo uatur. ergo nec ysochelles est p̄mū subiectū illi⁹ passio nis sed triāgulus. q̄ eo posito ipa ponit. et eo remoto ipa remouet. Lirea h̄c textū. Attēde p̄mo. q̄ sicut dicit lincōnens. sc̄dm capitulo nō est de subiectū metāphysice et passio. q̄o accidit tale vlt̄ fm̄ q̄ p̄mū est. sīl passio ambigua habet medium propriū etiā ambiguum et istud d̄ vniuocū ambiguum qd̄ nō est vniuocū vniuocatōe phisica. neq; tñ est equocū sic q̄ habeat plura sc̄ata. Iz quādo p̄parat ad sua sc̄itoria ad que descēdit p̄ diuersos mos rōne quoꝝ modūrū d̄ p̄mū et p̄ posterius fm̄ fortius et nobilit̄. Ex his sp̄ib⁹ lincōnens nō habetur q̄ enī sit equiuocum ymno magis oppositū q̄ sit vniuocū. nam de equoco nulla est demonstratio. Vñ cum in eo qd̄ est vniuersale cadant tres conditiones. s. de omni per se et primo. si ue fm̄ q̄ ipsum. Et quia p̄ se notum est quādo in sc̄ientiis demonstrationis est defectus duarum primarū cōditionū. sed possibile est vt appareat esse vbi nō est de primo defectus. ergo cōditionis cum non est de primo cum apparentia q̄ hec conditio salutē causa est erroris. quo falle creditur q̄ conclusio sit vniuersalis. cū tamē non sit. Tribus autem de causis appetit q̄ p̄dicatū dicatur de subiecto suo primo. cū non dicatur de primo sed de inferiori. Aut em̄ subiectū actu alteri reperitur in omnibus inferiorib⁹. in qb⁹ possibile est vt reperiatur q̄ naturā. p̄pū aut nō. multa em̄ vlt̄a q̄ naturā suā habet potestate vt regiant in multis sp̄eb⁹ vel in diuiduis. et in p̄pter naturā vlt̄em impedit possibilias

anteq̄ at illud demōstret̄ necē fuit ipas p̄mo diffiniri sicut et ipse facit. Attēde tertio. q̄ sicut dicit idē lin⁹ coniensis hoc tpm̄ qd̄ est q̄ se qn̄s excludit cām p̄tis cipem. et sic d̄ p̄ se esse qd̄ p̄ efficiētē cām nō est. et sic lo la p̄ma cā est p̄ se. Sc̄do d̄ p̄ se esse qd̄ p̄ cām materia/ lē nō est. et sic intelliget̄ dicūt̄ p̄ se esse. Tercio mō d̄ p̄ se esse. qd̄ p̄ subiectū nō est. et sic omis substātia sola ra lis p̄ se est. Quarto aut̄ modo p̄ se ē p̄ditio p̄dicat̄ ad subiectū. tñc̄ p̄ se esse est cē alterū de altero. Ut dicit̄ p̄ se alterū de altero. cū quidditas vnu cēntialr̄ tñ nō p̄ accēns a quidditate alterius egredit̄. illud aut̄ cui⁹ qd̄ ditas cēntialiter tñ nō p̄ accēns a quidditate alteri⁹ egredit̄. d̄ cēliū habet ac sicut a cā vel efficiētē vel formalē vel materialē vel finalē. Illud aut̄ a quo habetur esse necē est vt recipiat̄ in diffinītōe. que d̄t qd̄ est esse. Sic ergo p̄z q̄ p̄ se alterū dicit̄ de altero. cū vnu rec̄pit reliqui in diffinītōe eius. cū ergo gen⁹ et dñia suba lis a quib⁹ substātialiter tñ nō p̄ accidens egredit̄ qddit̄as sp̄i p̄dicat̄ de sp̄e. tūc̄ ē p̄mū modū dicēdi p̄ se alterū de altero. Oligredit̄ nāc̄ sp̄s a quidditate generis et dñitatis. et est dñia cā formalis speciei. et est genus causa speciei. sicut forma materie vel materia forme. et in h̄c primum modū essendi vel dicēdiḡ se alterum de altero cadūt̄ omes ille p̄dicat̄es. que oblique p̄dicat̄ cām vel efficiētē vel materialē vel finalē vel formales de causato suo. In omib⁹ em̄ istis modis p̄dicatū ē ta le q̄ recipit in diffinītōe subiecti. qd̄ ab ipso predicato habet cē. quādo aut̄ accēns quod essentialiter tñ nō p̄ accidens egredit̄ a quidditate subiecti p̄dicat̄ de subiecto suo est secundus modū dicēdi p̄ se alterū de altero. et in h̄c sc̄dm modū incidūt̄ omia illa que oblique p̄dīcant causatū p̄ se de causa p̄ se. Omnia em̄ illi⁹ p̄dicata sumūt̄ subiecta sua a quib⁹ habet esse in suis diffinītōbus. Manifestū est ergo q̄ nō s̄t plures modi dicēdi p̄ se alterū de altero. p̄pter hoc bi duo mōi tm̄ veniūt ad demonstratēm hec ille. Attēde quarto. q̄ sicut dicit idem sup̄ vle ambiguiū erigit̄ dñmonstrāto. qd̄ p̄cepit ex ipib⁹ Aresto. inferiori. et nūl hoc ē cē nō es̄ens subiectū metāphysice et passio. q̄o accidit tale vlt̄ fm̄ q̄ p̄mū est. sīl passio ambigua habet medium propriū etiā ambiguum et istud d̄ vniuocū ambiguum qd̄ nō est vniuocū vniuocatōe phisica. neq; tñ est equocū sic q̄ habeat plura sc̄ata. Iz quādo p̄parat ad sua sc̄itoria ad que descēdit p̄ diuersos mos rōne quoꝝ modūrū d̄ p̄mū et p̄ posterius fm̄ fortius et nobilit̄. Ex his sp̄ib⁹ lincōnens nō habetur q̄ enī sit equiuocum ymno magis oppositū q̄ sit vniuocū. nam de equoco nulla est demonstratio. Vñ cum in eo qd̄ est vniuersale cadant tres conditiones. s. de omni per se et primo. si ue fm̄ q̄ ipsum. Et quia p̄ se notum est quādo in sc̄ientiis demonstrationis est defectus duarum primarū cōditionū. sed possibile est vt appareat esse vbi nō est de primo defectus. ergo cōditionis cum non est de primo cum apparentia q̄ hec conditio salutē causa est erroris. quo falle creditur q̄ conclusio sit vniuersalis. cū tamē non sit. Tribus autem de causis appetit q̄ p̄dicatū dicatur de subiecto suo primo. cū non dicatur de primo sed de inferiori. Aut em̄ subiectū actu alteri reperitur in omnibus inferiorib⁹. in qb⁹ possibile est vt reperiatur q̄ naturā. p̄pū aut nō. multa em̄ vlt̄a q̄ naturā suā habet potestate vt regiant in multis sp̄eb⁹ vel in diuiduis. et in p̄pter naturā vlt̄em impedit possibilias

nature prope, sicut sol et mundus per naturam probam pos-
sibile est utriusque ut recipiat in pluribus, sed per naturam vel enim non
pedis illa possibilis ab esse suo. Quod igitur tale vel
acutum non sit conius quod suu inferius, sicut locum et mundus non
sunt conios quod iste sol et ille sol. Vel utrum mundus laterum
diversitas inter vel et suu singulare, quia actualiter sunt pa-
ria, et credis et passio que primo accidit vel per naturam
ipius vel sit primo modo de ipso singulari, sicut si alius
quis crederet de secundum lumen per interpositionem lumen dici de isto lo-
lo primo et non de sole simpliciter, decipitur primo errore. Si
vero subiectum clonus sit regnum actualiter in his in quibus
possibile est per naturam suam ut recipiat. Nec est dupli-
citas, aut ipsum est vel vniuersum penitus, aut ipsum est vel am-
biguum secundum locum de suis inferioribus finem diversos modos, et
putabimur prius et posterius, vel finis fortius et debilius. Si
tunc ipsum vel est ambiguum ipsum est immobile non est vero uno
secundum eum de diversis inferioribus ex parte altera retinet vnitatem
intentionis, et ex parte altera diversitatem intentionis. Vnde li-
cer nomine forte aliquis sit unius finis voces, non tamen est penitus
vnu finis intentionis, ergo propter de secundum huius vnitatem in non
ne appareat multotiens quod vel ambiguum non sit ex aliquo pte
vnu, ita et possit supra ipsum erigere demonstrationem, et passio sic
deca primo et talis ambiguum quod simpliciter necesse est et ambiguum
credere dum rursum de primo cum demonstratur de aliquo intentionis
tali illius vel ambiguum, et tunc errat sedo errore. Ex istis
quibus inconveniens patet causa duo errorum quod pertingunt in
assignatione vniuersitatis. Sed causa tertij errorum est, quod credimus
quod vel regnum in omnibus suis inferioribus (in quibus est ipsum
per naturam suam) reperi etiam penitus vniuersum, non habeat
diagramma per trahit ad inferiorum, ut si fuerit occulta diversitas
in genere et specie, et passio quod accidit genere finem et ipsum
putabimur accidere ipsi specie primo.

Querit Utrum definitio de omni et vniuersitate
modi per se sufficiens a primo assignetur in textu. Arguit primo quod non, quod
definitio de omni non sufficit omni pto sub definito, ergo non
est bona. An propter primo, quia hec est de omni, ois hoc currit
cum sive vniuersitate, et tamen sibi non sufficit definitio cum primum non
instituit cuiuslibet subiecti, per quolibet tempore. Sedo
quod hoc est de omni luna eclipsat, et tamen sibi non sufficit definitio
eo quod primum non inest subiecto, per quolibet tempore. ergo. Tertius quod
istest de omni, hoc est ait, hoc est risibilis, et tamen definitio non
sufficit eis, quod hoc est patet, quia non sunt necessaria sed co-
tingentes, cuicunque ad eas sequitur hoc pertinet hoc est. Propter
quod in ipsis copia est probum pntis ipsius, ergo refringit prout ad
subiectum ad statum, per pntum tamen, et per hunc sequitur, hoc est ait,
ergo hoc est. Quarto, quod quod non est nihil est, et quod nihil est
non est ait nec risibile nec aliquod altius, ergo si hoc non est,
nec est ait nec risibile, et per hunc sequitur hoc est ait, quod hoc est.
Sedo sic, non sunt quatuor modi per se, et male assignantur quatuor
in textu. An propter primo, quia quatuor modi de vnu
opposito, et tot modis dicitur et reliqui, sed per se et per accensum op-
ponuntur, et non sunt quatuor modi per accensum, sed tamen tres sicut
patet in textu, ergo. Sedo, quia in omni pntione naturali
predicatur est de entia subiecti vel probum eius, omnis at
aliam predicationem est pertinet vel remota et nulla talis est p-
ropter ergo non possunt esse plures modi per se quam duo. Tertius
quia finis primus in textu per se et finis per ipsum idem est, sed non
possunt esse quatuor modi eius quod est finis per ipsum, ergo nec
eius quod est per se. Quarto, quia secundus et quartus modus non
deteriuntur ad demonstrationem, ergo inconvenienter hoc assignatur.

tur. An propter quia non sunt modi dicendi, sed soli modi
di essendi. Tertio sic, definitio vniuersaliter non sufficit
omni pto sub definito, ergo non est sufficiens. An propter
quia hec est vniuersale, hoc est risibilis, et tamen non est de omni
cum in ea non sit signum vel. Sedo patet, quia hec est vniuersale
omnis hoc est ait, et tamen praeceps non inest finis
per ipsum. Confirmat, quia finis primus primo pntientias vel
est quod aptum natum est per dicari in multis, sed non oportet vni-
uersale est finis per ipsum in multis, ergo definitio vniuersale non
sufficit omni pto sub definito, ergo tunc. Quarto
sic, contingit syllogisare circulo et tertia demonstrare, ergo
male de in textu quod impossibile est circulus syllogisare.
An propter primo, quia syllabus circularis vniuersus est dyalec-
tico et demonstratio sicut patet sedo pororum. Sedo quia co-
tingit effectum demonstrare per causam, ergo. Tertio, quia de se
cuncto philosophorum, quod causa est libiunus causa, ergo contingit
vniam demonstrationem paliam, ut sufficientem per finem, et recon-
tra, ergo demonstrare circulo est possibile.

In oppositum est philosophus in textu. Pro solutione
questionis solvit
uende sequitur quatuor questiones.

Questio prima.

Utrum sufficienter possit assignare errores quod contingunt circa
ea que de causa sunt in principio. Pro cuius solutione Attentus
de primo, et duplici causa pote. Nam quedam sunt prima de
mostrativa que sunt talia quod ipsa demonstrant posteriora, et
si talia prima ignorantur nec posteriora scientur. Alia sunt
prima sine quibus potest brevi demonstratio de aliquo, et si talia
prima non scientur, non sequitur quod nec posteriora. Quid ergo
de in textu, quod si prima non scientur nec posteriora hoc de
intelligi si prima non scientur accipiendo scire tertio modo.
Nec etiam posteriora scientur accipiendo scire propriissime, pri
cipia enim vel prima non possunt sciri propriissime, licet poste
riora per illa propriissime scientur. Et cum subdit in textu,
quod quoquidam est scientia sine demonstratione, debet capi scien
tia non propriissime, quia sic accipiendo sciuntur ipsa solius est
conclusionis demonstrare Attende sedo, et posse circu
lariter demonstrari potest intelligi quadrupliciter. Primo va
riando genus demonstrationis, scilicet variando demonstrationem
quod est in demonstrationem propriam quid vel contra quia quod
est esse alicuius causa est ignorantur et esse eius effectus est nos
tum tunc demonstratione quod est demonstramus causam per effectum
quod est esse causa est notum et esse effectus est ignoratum, tunc
demonstrationem propriam quid demonstramus effectum per causas
Ex quo patet quod pote esse duo quod demonstrantur eandem per
rationem per eandem demonstrationem, et in uno non generalis scire vnu
ta in isto cui notior est effectus quam causa. In alia vero cui
causa notior est effectus. Sedo, variando vnu genus causae
in aliud, ut demonstrando causam finaliem per sufficientem et econ
tra. Causae enim sunt libiunus causa, sicut patet secundo
philosophorum et hoc diversum dicitur. Tercio sic, quoniam noticia ali
cuius conclusionis accipitur per plures demonstrationes tunc enim quod
uis conclusio demonstrationis sit notior quam principium eam de
monstrans et hoc finis scilicet ipsa ipsa ut demonstrata per plures
demonstrationes est notior quamlibet pmissaz, ideo potest afflui ad
demonstrandum quamlibet earum. Quartus sic, quod conclusio solus de
monstratur per unam demonstrationem, et ipsa sicutur ad probandum
dum aliquam pmissam illius non variando genus de
monstrationis nec genus causae, et hoc ultimo modo non est

Questiones

libri Posteriorum

ppre círcul⁹ ⁊ sic impossibile est circularis de mērāti. sed trib⁹ p̄mis mōis bñ est possibile syllogisare circularit⁹.

Sed p̄tra hoc arguit quadrupliciter. Primo sic. syllis circularis vel ē dyalectico ⁊ de mērāti. sicut p̄t scđo p̄rum. ḡ de mērāti circularis est possibilis. Tertio p̄na a maiori. q̄ termi sylli de mērāti sunt magis possibilis forū sylli circularis q̄ fīni alioz sylloz cū de mērāti circularis solū fiat i terminis pertinib⁹. Scđo sic. si possit fieri de mērāti circularis tribus p̄mis mōis seq̄uenia idē inconuenies sicut si fieret q̄to. sicut enim ad de mērātionē circularē seq̄etur idē esse p̄us ⁊ posteri⁹ resp̄ciū eiusdē sit et̄ ad alios. cuž ois de mērāti p̄cedat ex p̄ibus t̄ notiorib⁹. Tertio sic. q̄ d̄c̄quid est p̄us p̄o. est p̄us posteriorē. si ergo a sit p̄us b. ⁊ b sit p̄us a tūc a erit p̄us seip̄o. Sunt d̄c̄quid ē cā cause ē cā cāti. ergo si cāe sine libynuice cāe idē erit cā suj̄p̄ius q̄d est impossibile.

Quarto sic. ois cā est posterior natura suo effici. ergo seq̄etur ex p̄dc̄is idē ē p̄ius ⁊ posteri⁹ fm̄ naturaz resp̄ciū eiusdē. ⁊ q̄ p̄nū idem eis p̄us p̄us ⁊ posteri⁹ seip̄o.

Ad p̄mūz dī. q̄ arguit bñ cludit q̄ possibile ē circularis de mērāti ad syllam datū. sed nō cludit vltio⁹. Iz̄ em̄ termi sylli de mērāti sunt magis suscepribiles forme sylli circularis q̄ alij. nō em̄ sunt magis suscepribiles de mērātonē circularis accip̄ēdo vltio mō. Ad scđom dī. q̄ inconueniens allegatur seq̄etur ad de mērātōz circularē q̄to mō. sed nō p̄to vel scđo mō. sed solū seq̄etur q̄ idē ē p̄ius ⁊ notius posteri⁹ ⁊ ignot⁹ resp̄ciū eiusdē fm̄ diuersos mōs p̄oritatēs ⁊ posterioritatēs. scđ p̄us fm̄ naturaz. ⁊ posterioris quo ad nos. v̄l̄ ecōtra nec hoc est inconuenies. Sed ad quartū modū seq̄ref idē esse p̄us ⁊ posteri⁹. notius ⁊ ignotius resp̄ciū eiusdē ⁊ im̄ cūdem modū prioritatēs ⁊ posterioritatēs. hoc mō est ī possibile. Ad scđum dī. q̄ ista propō d̄c̄quid est p̄us p̄ore est p̄us posteriorē nō habet p̄itatem nisi idē sit modus p̄oris vtrōb⁹. Sunt illa maria. d̄c̄quid est cā cāe est cā cāti nō bñ p̄itatem nisi ī his q̄ sunt cā in codē ḡne. Sunt d̄c̄quid de p̄nū quā arguit de p̄o ad vltimū. q̄ nō valer ī p̄opposito q̄ t̄mīni diuersiōde accip̄iūtur in una ⁊ ī alia. Ad quartū dicitur vno mō q̄ natura dī dupl̄r. scđ p̄ius natura marie. ⁊ p̄ius natura forme mō nō est inconueniens idē esse p̄us ⁊ posteri⁹ natura re specie eiusdē. dū tñ hoc sit alia ⁊ alia p̄oritate nature. nec ex hoc seq̄etur idē ē p̄i⁹ aut posteri⁹ seip̄o. Alio mō dī. q̄ alij d̄p̄o dicit p̄us natura dupl̄r. Vno mō q̄ ip̄m p̄i⁹ p̄ponit natura i sua acōne. ⁊ sic materia ē p̄i⁹ natura q̄ forma. Alio mō q̄ natura ip̄m p̄us intēdit ⁊ sic forma est p̄o q̄ matia. Ex quibus pat̄z q̄ idē p̄o. est p̄us ⁊ posteri⁹ nata resp̄ciū eiusdē ⁊ hoc diuersiōde

Questio secunda.

Vñp̄. hec xp̄ ois bñ est aial sit de om̄i intelligendo de oī fm̄ q̄ includit vltate ip̄m ⁊ sup̄posito. Pro cui⁹ solutōne Attende p̄mo. q̄ duplex ē dici de om̄i scđ p̄oristicū ⁊ posterioristicū. De p̄oristica definiat in p̄mo libro p̄oū. ⁊ de posterioristicū h̄ loq̄mūr. Et illa dīnt ab iūicē q̄drupliciter. Primo. quia ad dici de om̄i p̄oristicū req̄rit actual distributio p̄ oībus sup̄posito fm̄ modū enūciādi. Sunt ad posterioristicū sufficit aptitudis d̄istribu⁹. Scđo dīnt. q̄ ad dici de om̄i p̄oristica sufficit vltas sup̄posito ⁊ hoc fm̄ modū enūciādi. Ad p̄terioristicū nō r̄q̄t vltas sup̄posito ⁊ t̄ḡt ita q̄ p̄tū

ve insit cuilib⁹ sup̄posito subcī ⁊ p̄ q̄ib⁹ t̄p̄ Ter⁹ dī. nō q̄ dici de om̄i p̄oristicū est ī propōib⁹ vñb⁹ affirmatis. Sunt posterioristicū p̄tē tam i vñb⁹ fm̄ modū enūciādi q̄ dī q̄ nō. Quarto dīnt. q̄ propō ī q̄ est dici de om̄i posterioristicū. q̄ est p̄a ⁊ neāria. Sunt in q̄ est dici de om̄i posterioristicū aliqui est p̄a ⁊ aliqui falla. aliqui neāri⁹ aliqui p̄tigens. ⁊ sūl̄ aliqui impossibilis. Isti sup̄positi dī q̄ ī hac xp̄one ois bñ est aial nō sit dici de om̄i posterioristicū. Q̄ p̄batur q̄druplici rōne. Prima rō quia bñ seq̄etur bñ est aial. ergo bñ est. p̄nū ē p̄tigens ḡ ⁊ aīs nō est de om̄i. p̄na probat. q̄ esse immediati⁹ seq̄etur subcī q̄s aliqui passio eiusdē. ergo de q̄cū q̄ p̄ificat subcī ⁊ p̄alatio. illud videt esse aliquod ens. ⁊ sic esse p̄ificat de illo. Q̄d̄firma⁹. q̄ q̄stio quid ē pl̄upont q̄stionē sī ē. sed de subcī pl̄upontur q̄d̄ est. q̄ sī ē Pieterus cū dī bñ ē al nō p̄tetur esse fm̄ accēs nec ē īm̄ quid. nec oppositū ī ad lecto. ḡ videtur q̄ hec p̄na sit bona. bñ est aial. ergo bñ est. Nic dī q̄ ē boiem̄ p̄tetur p̄accēs. sicut h̄ homerus est aliquod vt poeta. ergo homer⁹ est. ibi p̄tetur esse homeri p̄accēs. Sile ē cūm̄ dī. bñ est aial. Q̄d̄ra. p̄ accēs bñ reduci ad p̄le vñb⁹ in ista. homerus ē aliquod l̄ib⁹ ē homeri p̄dicetur p̄ accēs. tñ ē p̄tē p̄tē p̄le. ⁊ t̄o seq̄ur quis homerus ē aliquod vt poeta. ḡ poeta ē ergo ⁊ bñ seq̄etur. bñ est aial. ergo bñ ē. Sunt sic illa repugnat. cesar ē mortuus. ⁊ cesar est bñ. p̄ma est p̄a. ḡ cesar ē falsa. Sunt p̄t. q̄ hec ē vera. cesar ē mortuus. q̄ cesar est corruetus. Q̄ aut̄ vna interimat alia ondit sic. q̄a dicens do bñ est mortu⁹. ibi ē p̄opposito in adiecto fm̄ p̄m̄ p̄armenias. ḡ mortuū q̄d̄ additur bñ ponit oppositū hois. Q̄d̄ q̄sumū stant illi. cesar ē mortuus. ⁊ cesar ē bñ. bñ est mor̄tuus. ⁊ bñ est aial. Q̄d̄ q̄ dicit q̄ hic est oppositō in adiecto dōo bñ est mortu⁹. Q̄d̄ q̄mortuū nō priuat fecit̄ hois. q̄a mortuū illū ē priuat̄ cuī ē gnari⁹ ⁊ corrīpi h̄mō nō est fecit̄ hois. sed mortuū solum p̄uat̄ esse exūtē p̄l̄ aliqd̄ p̄ceptū fm̄ tale ē vñb⁹ in telligēdo q̄ hoīem nō fecit̄ hois sed h̄tētē ē. i. exūtē rest̄ hic est oppositō in adiecto dōo bñ mortu⁹. ⁊ illo⁹ intelligit p̄hs. Q̄d̄ra. si cesar sit bñ mortu⁹. ⁊ cesar sit bñ seq̄etur p̄ syllam extolitorū q̄ bñ mortu⁹ erit bñ. Tertio sic. volo. p̄bare q̄ hec sit impossibilis. bñ est mortuū. ⁊ querō fm̄ quā acceptōem hois p̄ificat mortuū de hoīe. nō vt bñ accip̄it pro intētione. certū est q̄a mor̄ti ⁊ gnari⁹ st̄ trāsmutatōnes reales subnāles. ⁊ nō intētioni. Nec vt bñ accip̄it pro fecato nec q̄d̄ditate nec p̄ sup̄posito. da fecatū ⁊ q̄ quid est hois est incorruptibile. nec etiā p̄ sup̄posito. q̄a sup̄positū includit fecatū p̄leinādēdo ab esse exūtē. Sunt dīceres. fm̄ esse trāsmutabile p̄ificat mortuū de hoīe. Q̄d̄ra. nūlīl p̄ificatur de alio fm̄ illud ē q̄d̄ ab alio p̄uat̄. sed mortuū p̄uat̄ ex istere hois. ergo nūlīl est p̄a. Q̄d̄līs sic arguit. cesar q̄ est mortu⁹ est aial. q̄ est aiatūs ⁊ sic viu⁹. ⁊ q̄ p̄nū bñ seq̄etur cesar est viu⁹. cesar est mortu⁹. q̄ mortuū ē vñb⁹. ⁊ hoc marie si mortuū nō cap̄it̄ apliatiē ⁊ nō nālit̄ sicut opp̄ista op̄io p̄cedit. p̄missē st̄ vere ⁊ p̄clu⁹ falsa. Q̄d̄firma⁹. q̄ cesar nō p̄t in oīgādēm hois. ḡ cesar nō est bñ. Sunt p̄t. q̄ nō p̄t intelligere. p̄na tenet per p̄b̄m̄ q̄to meteoroz. vñb⁹ vult q̄ res non dī. similit̄ talis nīl cū p̄t in p̄yram op̄atōem. sicut oculus lapis deus nō est oculus nīl equo ergo nec bñ mortuū erit bñ. Q̄d̄firma⁹ scđo. q̄a ab eo q̄ res est vel nō est orō dī. p̄a vel falsa. q̄ de homie nō p̄t p̄ificari aial nīl ipse sit. Tertio. quia destruci p̄mis substitūtis impossibile est.

Ἀρεστοτελίς

aliquid aliud remaëre. Non datur. quod impossibile est aliquid a liuid remaëre quantum ad existere. non tamquam quantum ad esse factum per trinitatem. Cetera facta hominis non est nisi esse factum quidam. quod propter hoc non est procedendum per celatum est homo

Folio xlvi

lata sive res existat sive non. Genus deceptus est signum.

Et cetera scđo, q̄ illud v̄x est f̄cans p̄p̄em ext̄r̄oꝝ
v̄t̄s ē t̄c̄tuꝝ adiacēs p̄c̄le v̄nt̄ p̄t̄m lubeo nibil adz̄
dēdo f̄cato. q̄ si hoc nō es̄s v̄x hec es̄s falsa. h̄o est h̄o
bōne nō ex̄ste. si hoc v̄x est f̄cato adiacēs iportant̄ in
ext̄ro actualē existere. Qx quo sēct̄r̄ p̄mo ꝑ h̄o nō
ex̄ste h̄o f̄cato eadē naturā nūc z̄ p̄s z̄ aīal s̄l̄r̄. Sequit̄
tur scđo. q̄ f̄cato aīgl̄ featur p̄ c̄le inē f̄cato homis.
ergo idē f̄cato p̄ h̄ac. h̄o est aīal extremis nō ex̄st̄b̄.
v̄l̄ altero nō ex̄ste sicut ip̄s ex̄st̄b̄. s̄ si ip̄s ex̄st̄b̄
b̄c̄ sit ꝑa. h̄o est aīal sēct̄r̄ q̄ ꝑ erit ꝑa liue ex̄tra ex̄
ist̄t̄ liue nō. Unde isti de p̄ma op̄ione ex duob̄ vidē
tur dec̄pi ad cred̄dū ꝑ ista ē falsa. P̄mū ē q̄ ip̄i non
intelligit p̄ bōni vnā naturā quā f̄cato f̄min⁹. sed itel
ligit ꝑ celar̄ caderat q̄d est derelictuꝝ post corrupcioꝝ
z̄ dō dic̄t̄ illa eē falsaꝝ. cefar̄ ē h̄o. Scđo dec̄piūr̄ p̄
hoc q̄ ip̄i credit̄ f̄min⁹ nō idē f̄cato re ex̄ste z̄ nō ex̄ste
Qui credit̄ q̄ in ista ꝑp̄one. cefar̄ est h̄o pdic̄f̄ quasi h̄
plexuꝝ cefar̄ est ex̄ns h̄o. s̄ sic pdic̄f̄ ens de nō ente.
hoc aut̄ falsum ē. Nā quādo ē p̄t̄r̄ f̄ciuꝝ adiacēs tūc
solā ꝑp̄one designat sicut probat̄ est in piarmenias.
als̄ em̄ hec es̄s p̄ acc̄s h̄o est aīal. q̄a t̄m̄ valerz homo
est ex̄ns aīal. Ido dic̄dūz ē q̄ pdic̄ra prop̄ est absolu
te nēcāria z̄ fuit ꝑa an mūdi p̄stitutionē. Sic itelleḡ
do nō tamē ad existere p̄mō s̄ vocalis metālis z̄ scrip
re. s̄ quārum ad c̄nt̄t̄lē habitudinē f̄min⁹z̄ q̄ est et̄z̄
na. Pr̄t̄ sic. quia aduersari⁹ ced̄ut̄ q̄ an mūdi consti
tutioꝝ h̄o fuit p̄ducibilis. s̄ p̄t̄r̄ naturalē h̄o fuit aī
num q̄. p̄ducibilis. cum aīalitas insit h̄o in p̄mo mō
dicendi gl̄e. z̄ p̄ducibilitas in scđo mō. h̄o em̄ produ
cibilis ē quia tale entitate h̄et̄. Ad argumēta alter⁹
op̄ionis ad p̄mū dōm. q̄ si ꝑ esse intelligit̄ actuale ex̄s
tere prop̄o nō hab̄z̄ p̄t̄r̄. eo ꝑ fm̄. Quiccn̄ exp̄lin
tia accidit cuiusbz̄ ret̄ creare. S̄ si ꝑ esse intelligit̄ ex̄ste
re fm̄ actum nō tamē p̄ hoc nūc definiat̄. sed fm̄ ap
ticudinē tūc ip̄m immediatus inē q̄ aliquā passio. p̄t̄
r̄ equalis est pro alia p̄t̄r̄ sicut p̄ ista. Si em̄ ꝑ esse intel
ligit̄ eē aptitudinis existēt̄ tūc bene sēct̄r̄. homo ē aī
mal ꝑ homo ē. z̄ etiā questio q̄d ē p̄supponit̄ q̄st̄io
si. non fm̄ actum s̄ fm̄ aptitudinē. Ad scđo pat̄z̄
soluꝝ ex̄dict̄. T̄n in ista ꝑp̄one h̄o est aīal nō p̄t̄r̄ ex̄
sterē aīlicui⁹. nec ē simile de ista. h̄o est aīal. z̄ homerus
est poeta. Ad f̄ciuꝝ pat̄t̄ soluꝝ ex̄ dict̄ in p̄dicab̄
libus z̄ piarmenias. Nam viuū p̄t̄r̄ accip̄i vēt̄ aptitu
dinē tūc illa ē ꝑa. cefar̄ ē viuū. El̄t̄ actum. z̄ tūc p̄ v̄
uū intelligim⁹ actu b̄ns op̄ationē vitale. z̄ sic dicim⁹
q̄ esse aīct̄s entis. sicut viuere viuētis. z̄ illo mō falsū
est q̄ cefar̄ ē viuū. Ad aliud dōm q̄ p̄cedit ex̄ falsa
la imaginatioꝝ. q̄ credit̄ q̄ illud q̄b̄ p̄t̄r̄ ē ex̄ns ens. z̄ q̄
f̄mi nō idē f̄cato re ex̄ste z̄ nō ex̄ste. Aliā p̄firma ē p̄
nobis z̄ nō p̄tra nos. cuꝝ em̄ dō phs q̄ ab eo ꝑ res ē in
telligit̄ totale f̄catuꝝ ꝑp̄onit̄. nō aut̄ intelligit̄ actuale ex̄
st̄t̄ia alieni⁹. Ad aliud dō q̄r̄to metheoroz. ꝑ phie⁹
est artifex real̄ loquēs de reb̄ fm̄ ē trāslimurabilis z̄ nata
le eap̄. ita q̄ vocat̄ illō bōies bz̄ b̄z ē aī p̄te rei. c̄l̄at̄ āt̄
illō ē b̄ns ex̄st̄re. alīt̄ aut̄ loqūr̄ logie⁹ z̄ metaphys
cus. Ad aliud pr̄t̄ soluꝝ et̄ his q̄ deā s̄ in ꝑp̄nis

Questio tercia.

¶ Et quod mōi pse sint a pho sufficiēter assignati
Pro cui solutōne Erittende pmo. Q ad cognoscēdum

Questions

libri Posteriorum

que propōnes sūt in p̄mo modo dicendi q̄ se ponit
tale documētum. Quādociūs p̄tūz est def̄ vel pars
definitiōis subiecti propositiō est i p̄mo modo dicēdi
per se. Et ex hoc possunt poni quatuor modi sp̄cialeſ
istius p̄mī modi. Pr̄m̄ est quād p̄tūm est pars deſ
finitiōis subiecti. vt homo est aīal. Secūdiūs est quā
do p̄tūm est tota definitiō subiecti. vt hō est animal rōs
nale. Terciūs est quādo p̄tūm est aliqd ēentiaſter in
elūſum in eo qđ qui dditatię et ēentiaſis includitur i
subiecto. vt lōz est animal. homo est ens. Quarto quā
do īem p̄tūm p̄tūz aīal. vt hō est homo. et addit aliquis
indirecāz p̄tūz istoz vñ. Quicdīras ps iūicē p̄tūd
rectis z̄dem. Posit̄ etiam addi alius modus q̄ mo
dus īfīnēs p̄tūr de eo cui⁹ est modus. talis ramen
predicā⁹ directe nō est in p̄mo mō. posic̄ tū reduci ad
p̄mū eo q̄ modus īfīnēs maḡ intimus ī illi cui⁹
est modus q̄ prop̄a passio suo subeo ideo talis p̄dica⁹
nō est i secūdo mō nec̄ direcē in p̄mo sed soluz̄ reduci

Et si queras. virum dñm fugio p se pmo mō pre-
dicetur de dñia inferiori. Rūdetur ab aliquibus q sic.
Pbz quadruplicr. pmo q Boetius qui dt in definitōnibz
bus q sufficit definiri ex duobz terminis. et expoit seipz
sum sicut ex ḡne p roxiō vltima dñtia quod non esset
mīl vltima differēta includeret oīnes lugiores qz p
Brestorelē secundo hui? in definitōne debet ponī omnia
pdicata in qd explicite vel iplicite. Secundo sic. Bres-
toteles dt in pdicamētis q inest ḡnibus et differētis vni
uoce pdicari. sed sic pdicari est pdibari fm nomē et de-
finitōne ergo dñia habet definitōem. quia nihil h̄t de
finitōne nisi sp̄s sp̄cissimā vel subaltina. qz sola sp̄s
definirur secundo hui? ergo differēta est sp̄s respectu
alterius differētis sup̄toris. sed sp̄s includit genus. er-
go dñia inferior includit lugorem. Terro sic. pbs sep-
timo meraphice vult q vltima dñia est tota substan-
tia rei. ergo rōnale includit sensibile et omnes differētias
supiores. quia omnia ista s̄t de intellectu homis. Sic silt-
ter dt q no pōnere alias dñias sed solum vltimā.
quia si alie poneretur cum pma esset nugatō quia non
opozit anima bipes habet pedes ponere in definitōne
homis. Nam dico pede sup̄stū eponere habet pes
des. Similiter dt q ordo no est in substantia sed si vlti-
ma no includeret pmas esset vere ordo i substantia. qz
hec dñia esset prior hec posterior. Quarto sic. hoc est
per se homo ē anima. sed ad hoc q propōsi per se pmo
opozit q formale i subiecto includat formale in pdi-
cato. sicut materiale includit materiale. ergo rōnale
quod ē formale in homine p se includit sensibile qd est
formale i aīali. Sed contra hoc opoioi pmo per
Boetius i definitōnibus q dōcens artem diffiniendi
dicit q ad diffiniendum sp̄em sumēdum est pnum ges-
tus et p dñm diuidēdum est p dñias imediatas. et illa dif-
ferētia que sp̄ci puenit diuidēda est p alias dñtias
et sic procedēdūz ē donec deuiciatur ad vltimā dñnam
et sic genus lugoris cum oībus dñtibz puenientibz sp̄ci
det ponī i definitōne sp̄ci. Et si dñia inferior include-
ret lugorem i tali definitōne esset nugatō. Secundo sic.
si dñia inferior includeret lugore tuc nugatō esset dicere
aīal rōnale. qz aīal includit sensibile i priori mō dicēdi
p se. qz aīal ē corpus aīatū sensibile. Silt rōnale inclu-
dit sensibile p se. qz ḡbis iplicite poterit i definitōne. qz
Nic dī q no legitur qz h̄t nugatō aīal rōnale. dato q
rōnale includat sensibile qz ad hoc qz sit nugatō opozit idē

bis repeti et non soluz implicitari. **L**öttra. **A**resto, docet inuestigare nugatoe^m ponendo definitioe^m nois, p noie, ponat ergo definitio^m eoz, pro nominib^m istis tunc erit expissa nuga. **T**er^m sic si ronale includeret sensibile cu^m no inclu- dat queritur secrete^m q^m ronale includeret sensibile et ali- qd plus. q^m ronale est p^m posuit ex duob^m vnu est actus et alit- ponit. sed a ponita potest accipi gen^m. q^m ab actu dr^m, ergo ronale includeret genus et dr^m, et p^m ois ester spes. Et h^m firmat, q^m qua rone ronale includit sensibile eadē ronale irrōnale includeret sensibile, ergo ronale et irrōnale du- nit sensibili, ut se differant, sed ois dñe sunt spes. ergo ronale et irrōnale esset spes qd vi deuter abliudū. **R**etur detur q^m ois iste rōes solu^m celudunt q^m illud (qd est dia- respic^m vnuis est spes respic^m alterius, ronale aut^m p^m atum ad boiem est dñe, compatitur vero ad sensibile est spes, sed ex hoc non sequitur q^m dr^m sit spes nisi p^m fallaciam acci- tis. **L**öttra. si ronale sit spes respic^m sensibili tunc ha- bebit dr^m, q^m quilibet spes constat ex gne 2 dr^m. **F**irmat, q^m tunc quero iterum de illa dr^m sicut p^m et erit p^m cessus tu- infinitus vel standuzerat in pma. **L**öfirmat, quia si ronale includeret sensibile et no sit procedere i infinitus tu- erit deuenire ad aliquod genus ginalissimum, tunc erit du- ginalissimum et duo pnta substatiæ, et sic etiam in pnta acci- tur eti^m. **P**reterea, q^m in pnto substatiæ sunt tria gna- lessima, duo pro dr^ms, et vnu, p^m substatiæ i medio co- ordinatōis. Nec ē inconuenienter sic esse plura pnta, eo q^m duo pnta dr^mrum reducuntur ad coordinatōem, eo q^m ha- bet eundem modū pndi cum substatiæ medie coordina- tions. **L**öttra. quia ex ista rōsione sequitur q^m subna et quātitas non facit duo pnta, quia ginalissimum, quātitas hēt eundem modū pndi de suis inferiorib^m, sicut gna- lessimum substatiæ et p^m ois quātitas reduceret ad substatiæ sicut posterius ad p^m. **Q**uarto sic, si dia inferior includat p^m superiore impossibile est fieri definitio- nem, p^m est fallitum, ergo et ann. **P**robaat psequezia, q^m omnis def^m debet dari ex gne proximo et ultima d^m; au- ex gne remoto et ultima dñe. Non potest dari pntum sui- dr^m inferior, includat superiorem, q^m tunc i qualib^m defi- nitōne est nugatio, quia sicut aīal includit omnes dr^m superiores, sic p^m ronale superiores dr^ms q^m bis po^m id est et cludit idem intellectus. Nec secundum potest dari, quia finis hoteli in sedo hui^m, definitio dicit explicare omnia pnta dia- ta in qd de definito. q^m tc. **A**d intelligendum q^m que- stione suppositur q^m ronale et quilib^m alia dr^m dupl p^m test accipi. **E**nō mō fin q^m impostur ab ultimo gradu per seconis in homine et similis sensibile ab alto gradu. **A**lio mō potest distingui ronale non ve imponitur ab ultime gradu, nec ab ultima actualitate forme, s^m fin q^m impon- tur a tota p^mone i homine q^m p^mit substatiæ hominis. **O**x hoc p^m pma q^m accipiendo ronale pmo et quilib^m alia dr^m dr^m inferior no includit superiores, s^m bene si accipiatur sedo mō. **U**nq^m do ronale accipit p^m im- poitur ab ultima actualitate vel gradu forme, et sic su- ficit definiri ex gne proxio et ultima dr^m, s^m cu^m pmo et oibus alijs. s^m no p^mtingit diffiniri ex gne proxio et oibus alijs dentis. **P**rimum declaro sic, dr^m ultia cum gne proxio includit oia pnta in qd de spe, s^m cu^m ultia dr^m ipsoita ab ultio gradu eiusdem foce no includat dr^m su- periores, s^m se gen^m primu (cui addit) includit oia dr^m superiores, et i^m tunc est sufficiens def^m quādo aggrediat omnia oīa, sicut in cuius dicta essentialiter de defuncto.

Sedm patz. quia definito dicit indicare omnia essentia. de definito et ea includere propter secundo huius. Si genus proximum non potest prius supiores. nec sicut dicitur ultima actualitate vel ab ultimo gradu proximis non est ergo sensus definito ex primo genere et ultima dicitur. sed isto modo oportet definire ex primo genere et oibus definitis. Tercium patz. quia genus proximum includit omnes definitas supiores. ergo si tunc ex genere proximo et oibus definitis fieret definitio in ea esset nugatio. Intelligendum est tamquam si rationale accipiat a toto proxime illius genitum modo non pertinet definitio ex proximo genere. et illa dicitur nec ex genere proximo et oibus definitis sed tamen utrum definitio ex genere primo et ultima dicitur. Primum patz. quod si ex genere proximo et ultima dicitur isto modo accepto est definitio tunc in definitone illius nuge. quia genus proximum includit omnes definitas supiores. et sicut illa dicitur sic accepta. Secundum patz. quia definitio debet se aggregare omnia predicata essentia. et non plus. sed definiatur constituta ex primo genere et dicitur ultima concreta. Et si le oportet dicata essentia de homine. quia genus proximum includit materiae in homine et dicitur ultima accepta a toto proxime incluit totam proximam quemadmodum aduenient substantiae que est genus generalissimum. et sic ponuntur omnia predicta essentia. Adhuc autem intelligendum est. quia dicitur accepta a toto proxime ut rationale licet sicut dicitur respectu hominis vel animalis. posset tamquam dici species respectu dicitur supra. et sensibilis. et hoc sustinendum est proximam opinionem et etiam in ordine dictionum scilicet duo generalissima categorialia et per dictamento subiectus corporis et incorporei. et genus intermedium substantiarum quod est substantia. illa autem tria generalissima non facerent tria predicamenta. quia generalissima dicitur reducitur ad generalissimum substantiarum quod est intermedius tantum intrinsecum illius generis et propria perfectio. et non tantum quia ex insufficiencia sicut quantitas reducitur ad substantiam. Sustinendum ergo proximam opinionem redidetur ad rationes secundae opinionis. Ad proximam dicitur et deinde Boethius habet veritatem accepit a dicitur a diuersis gradibus. quod tunc ultima non includit alias. Ad secundum dicitur quod ultima dicitur est proutibilis cum definito quo ad ambitum suppositorum sed non ex eo quod sit ita positiva. vel quod non sit similiator. Ad secundum patz solu ex predictis. Ad quartam negatur ultima. et ad eius probatorem patz solu. Sed quod vellet sustinere aliam opinionem que est magis probabilis dicitur ad autoritatem Boethii quod ipsa habet veritatem si differenter captiatur pro tota proxime. et similiter ad omnes alias. Nam si quod differenter imponitur a toto proxime ipsum primo genere sufficit ad diffinendum quod oportet predicentes includit quod est proximum. Aduerte tamen diligenter quod rationes proxime opinionis nullo modo excludunt quod ostendit doctor sub utili septimo metaphysice. Et illa autoritas quia allegetur scilicet quod differenter ultima est tota substantia rei. male intelligitur ab ea quia non solum ultima dicitur sed etiam oibus suppositis est tota substantia. Sed ad genus oppositum genus non est de se intellectu dicitur ultima. Et hoc clarum patz ex autoritate Arestotelis qui dicit quod omnis ratio partes habet sicut ergo tota definitio exprimit totam rem ita pars partem. cum ergo dicitur sit pars ipsa exprimit partem rei. et non totam essentiam rei. Debet ergo deinde Arestotelis intelligi quod ultima ultima est tota substantia propter. quod ipsa proplet totam definitio et tamen ultima actualitas eius. Nec enim argumentum excludit de nugatione immo concludit contra eos quod omnis definitio vel dabitur quod genus proximum

et dicitur intermedias usque ad ultimam. aut quod genus proximum est dicitur specificam. Si primo modo dicitur intermedias ponetur in definitone et ultima includet omnes. ergo oportet medie his dicuntur. Si secundo modo cum genus proximum includat omnes definitas supiores. et sicut ultima dicitur intermedias eas. tunc plures idem bis dicuntur. Quod si dicatur quod non sic datur sed quod genus proximum et ultima dicitur intermedias. Extra hoc de plus in textu septimo metaphysice. quod oportet medie his dicuntur quod genus proximum et ultima intermedias. Ex hoc maxime manifestum est. quod argumentum de nugatione est contra proximam opinionem. propterea hoc est tenet subtilis doctor in septimo metaphysice absolute quod ultima inferior non includit suppositionem. Oportende secundo. quod quicunque proximum est proprium secretum designatum respectu subiecti vel alicuius suppositionis ad subiectum. talis proprium est in sedo modo propter se. vestrum iste homo est sensibilis. homo est sensibilis. Et illa sola talis proprium est sensibilis scilicet propter quod et potissimum. Nam sola vero in qua pertinet proprium et adequata passio de suo primo et adequa to subiecto pertinet et immediata in modo predicandi. Et non sit immediate inmediate causa. Et si quis vtrum bec sit in sedo modo. oportet quod homo est primo sensibilis. videtur enim quod non eo quod ipsa est falsa. quod quelcum singularis est falsa. nam hec est falsa. si oportet primo sensibilis. Hic rindetur primo. quod quelcum bec singularis est vera. quod sic declaratur. quia primo non est disproprio rei que inheret sibi se. nec est disproprio inheret sibi est disproprio inheret sibi et inheret sibi est. Patz primo. quia si illius disproprio rei sibi se tunc illam rem sequitur et invenitur et ceteris rationibus. et sic sequitur homo est animal primo. ergo primo animal est homo quod non est vero. Secundum patz. quod si illius disproprio inheret sibi faciet proprium modale quod est falso. ergo est disproprio inheret sibi et inheret sibi est. Patz primo. quia si illius disproprio rei sibi se tunc illam rem sequitur et invenitur et ceteris rationibus. et non sub qualibus rationibus sub definitione naturae rationis hominis. et sic illa est vera. loquens est primo sensibilis. Contra. si illa est vera. loquens invenit homo est primo sensibilis. ita etiam illa posset esse vera. loquens invenit homo est species. Quod secundum dicitur. quod non est simile quia sorti inest et est sensibilis licet non primo. sed nullo modo sibi inest species. Extra. licet sibi repugnet sibi se hoc proximum species. tamquam ei peruenire sub ratione hominis. Non patz per simile. quia hoc proximum esse infinitate velocitatis repugnat cuiuscum motui. eo quod quilibet est determinate velocitas. et tamquam esse infinitate velocitas peruenire motui accepto sub ratione generali motus. quia est Arestotelis sexto ethicae. Motus sub ratione motus potest velocitati in infinitum. et similitudine tardari. Confermat. quia si loquens est primo sensibilis. homo non erit primo sensibilis. Patz prosequitur. quod primo inesse invenit. non inest superior primo. sicut superius patuit. Respondet tertio. quod sensibilis primo inest illi boni et isti homini sub ratione hominis. sed non sub propria ratione. Nec hoc est inconveniens quod aliqua passio sic inest multis accepta sub ratione alicuius sensibilis. inconveniens est tamquam quod una passio multe inest sub propria ratione. Contra. si hec passio inest duobus cum hac conditione (primo) quero an inest eius ut duo sunt aut ut unum sunt. Si ut duos sunt ergo una passio primo inerit multis ut multa sunt. Si ut unum in illa unitate non sunt alia a suo vel. Dicendum est quarto. quod illa proprietas triangulus habet primo tres est vera. patz quia est conclusio demonstrativa. Similiter omnis homo est primo sensibilis. talis autem debet esse primo vera et immediata. saltem inmediate subiecti.

Questiones

libri Posteriorum

Unde intelligendum est quod aliquid sit pertinet sub altero si est subiectum suppositum absolute, non tamem respetum alicuius predicati tale suppositum remittere extraneat. Probi gratia licet fortis sit suppositum hominis in re hoc subiectus respetum huius predicati quod est species loquens extraneum homini. et hoc sic arguedo. Sicut est hoc, hoc est species ergo loquens est species. Remittere sophisma accentum. Sicut sic arguedo. loquens est hoc, hoc est primo risibilis. ergo loquens est primo risibilis. Remittere fallacia accentum. Unde sub subiecto istius ponitur omnis hoc est primo risibilis. non opus sit dudere. ergo loquens est primo risibilis. sed sic ergo loquens in quantum hoc est primo risibilis. Ut ex hoc per ipsum solu' ad primus argumentum etiam ad se secundum. unde non est idem de illo predicato risibile. et de illo predicato species nam species predicatur per accidens de sorte etiam de homine risibile aut per se. et etiam species repugnat inferiori non aut risibile. Sicut per ipsum solu' argumentum de infinita velocitate motus. nam motus est infinita velocitas eius in generali. non aut in particulari. Attende dictio. quod omne quod habet esse per se sic quod nullo modo in altero quoadmodum nec accidens in subiecto. nec superius in inferiori est per se tertio modo. sicut sit prima subiectum. Omne autem quod predicatur de aliquo vel secundo modo predicatur de eo sum accidens. non tamem accipiendo per accidens ut expoitetur necessario. sive ut idem est per accidens. sed accipiendo per accidens ut idem est quod non per se. ita quod omne quod est ad esse alterius per accidens est. Tertius iste modus non est modus inherendi sed eendi. quod modus inherendi est quod in subiecto includitur etiam per se. vel secundum quod in predicto inest subiecto est. ita quod non per aliquam causam. sicut his hoc est hoc. Et solum istis tribus modis modus praedicatur est modus inherendi. sed in tertio modo subiectum non est causa predicationis nec contra. immo quod plus est in tertio modo non per se aliud quod de aliquo. ergo secundus modus non est modus inherendi. quod prima subiectum non est per aliquod existentiam nec per habitudinem ad aliquod predicatum. quod subiectum ex sua quotiditate est naturaliter prior suo accidente et non dependens ab ipso. sed actionis non est per se dictio. est enim in altero et ab altero dependet.

Sed contra hoc quadrupliciter arguitur. primo. Breve. non ponit modus praedicatus nisi sint utiles ad demonstracionem quilibet autem talis est modus inherendi. ergo vel secundus modus non debet ponи vel insufficienter sit assignari modum. Secundum sic. quod impossibile est intelligere impossibile est factio. sed impossibile est intelligere aliquid per se inesse subiectum nisi in hereditate. ergo secundus modus quod est essendi secundum quod dicitur modus subiectum esse per se est modus inherendi. Tercio sic. quod si subiectum materialiter esset per se dictio modo ipsa non esset per se dictio efficiente. prosequitur est fallacio. ergo etiam prima pars quia per se exclusum est dictio per se. Linconiensis. Quarto sic. subiectum materialiter est per se per exclusionem est cause efficiente. quia secundum Boetium. esse est propria operationis entis. sicut vivere viventi. sed propria operationis est per se dictio tanquam ab efficiente. ergo est efficientur in subiecto materiali ex suis principiis. et per se non per se dictio extinguitur. Confitetur maturi. si subiectum est per se aut erit prima aut secunda. non secunda quia tunc est ponere idea platonis. Nec prima. quia ea deinde est per se. ergo prima subiectum sit per se dictio. ergo loquens per se distinguuntur ab alia prout per se et non per accidens est specifica sicut per Porphyrii. Ad argumentum in oppositum. Ad primus dictum. quod dato ille modus non sit inherendi non tamem supponitur. est enim pleitas tercius ipsius subiecti in demonstratio-

ne. non tamem in ordine ad aliquod predicatum. Unde ille modus poterit vel ad notificandum alios. vel ad ostendendum modum essendi subiecti demonstracionis. Ad secundum dictum. quod non potest attribui subiectum nisi per inheretationem vel per quamodo dividatur illa ratione per dictum pleitas nec extra. id est non est modus inherendi. Ad tertium negatur prima. Ad per batorem cum dictum per se excluditur causa participationis. Dictum per verum est sed non qualiter. sed aliquam efficientem et aliquando materiale et aliquando excludit eam in subiecto per modum prius causa est per se. et modo intelligitur. modo substantia materialis. Ad quartum dicitur quod quo ad hoc est sicut in viuente presuppositur vivere anima a viuente procedat aliquid actus vitalis in ente eius presuppositur est anima aliquid accidens a subiecta egrediatur. id est de subiecto in demonstratione presuppositur quod est. Ad participationem dicendum. quod nullum idem principium. aliquid idem est distinctum ab altero per quod entitatis est. Hoc est intelligendum de principio formaliter per quod unius essentia ab altero distinguuntur species. Non tamem intelligendum est de aliquo accidente. sed debet intelligi per quod unius individualis distinguitur ab altero. illud autem non est simili per principium essendi. quod non est entitas quod dividitur nec pertinet ad divisionem. et ideo etiam non est specifica. quod illa pertinet ad divisionem rei.

Attende et quarto. quod quoniam subiectum est causa vel inclusum quare per ipsum subiectum est causa per predictum subiectum inest proprie dictum subiectum est causa per se et entitatis quare per ipsum subiectum inest. ut hoc est risibile. Tertius quod actus alicuius causae formalis per se est causa illius causae per se causans. sicut operatio per se est causa materiae vel compositionis per se corruptio. Si ergo virum ille modus per se sit inherendi. Rendet bene Thomas quod est modus inherendi. quia in subiecto includitur causa efficientia respectu per se. quod ergo hec dictum per se est unius extremitatis comparatione ad aliud tunc est modus inherendi. sed et quarto modus per se est dictum unius extremitatis ad aliud quod in subiecto est causa per se. ergo quartus modus potest dictum modus inherendi. Sed Linconiensis dicit quod est modus eendi non in hereditate. Potest enim in duos modos in hereditate. scilicet primus et secundus secundum. secundum vero et quartum non. Ultimus tertius non ponit per omnes modos per se nisi repertus in demonstratione proprius quid. quia in maiorere repertus quartus modus. in minorere repertus primus. et secundus vero repertus secundus et secundus. sed secundus etad ratione. quod in quantum subiectum est de definitione per se repertus secundus modus. sed in quantum a se et non ab altero subiectum habet per substatutum proprie passionis repertus secundus. Alphorabius vero in primo suo exponit istum locum dicit. quod res iste modus dicitur per se subiectum de puro et predicatur de subiecto. Et potest primus modus quod est potissimum quod in natura principiis principiantur est vel sit in natura principiis et iterum cum hoc in natura subiectum sit. vel ipsum sit in eo sicut sit in natura principiis. vel principiis ipsum sit in ipso. hoc est dictum in primo modo subiectum habet a sua natura per subiectum predicatio. et etiam ipsum habet a natura per se in subiecto. et ideo potissimum modus dicitur per se. Secundus vero secundum eum est quod in natura et definitio per se est definitio subiecti. ut dicatur de subiecto. et non est de natura subiecti ut ipsum

Dicat de eo h̄ est dicere in sedo mō p̄dicatū h̄ a sua natura q̄ sit subiecto h̄ subēm nō h̄ a sua natura q̄ sub̄ sit p̄dicato. Sed tertī mod̄ est q̄n ē in natura subiectū vi p̄tū dicat de eo h̄ nō est in matia p̄dicati h̄ est dñm q̄n subēm h̄ a sua natura q̄ sub̄ sit p̄dicato h̄ sicut in natura decollatio ē mors. sed in natura mortis nō ē de collatio. Ende dicit Alphorab⁹ & Ar. p̄m̄as h̄ stānas itēdīcūa sicut sine in itēlēcū sicut extra ī tēlēcū. et dicunt p̄ se nota q̄ sint p̄dicato de alijs h̄ ex̄ istū p̄ se. Unū vides eē de intētione illi⁹ q̄ om̄s isti q̄tu or mōi sine mōi inherēdi nō soluz p̄ se cēndi mōi. Sed tu die cū lūconiole q̄ solū p̄m⁹ & lēds mod⁹ sume mōi inherēdi & regiū in p̄cōloib⁹ demōstratis. ita q̄ in d̄ mōstratōe. q̄z p̄p̄l q̄d rep̄s lēds mod⁹ ita q̄ in demōstratōe q̄d demōstrat p̄sso de subiecto & cā. h̄ in de mōstratōe q̄ p̄fectū. Sz q̄n demōstrat diffinīto materialē formālē tūc est p̄m⁹. q̄ tūc p̄dicatū est de diffinītōe subiecti. vñ lēcū p̄p̄l in q̄ p̄dicatū cā de effēctū vñ ecōtra sit scibil. h̄ tamē nō ē ī demōstratōe potissima

Questio

Quarta. vñ inherētia sit de eētia accēntis. Rūdef ab aliquid q̄ lēcū inherētia actualē nō sit de eētia accēntis tū aptitudinalis. Vñia p̄s p̄baſ. q̄ n̄ bil p̄ intelligi sine eo q̄d est de eētia ei⁹. h̄ accēns p̄t in telligi sine actuali inherētia sicut em̄ suba p̄t intelligi circūsc̄ribido eē fuisse vñfōre. ita accēns p̄t itēdīcū cīrcū sc̄ribido actualē inherētē vñfōle inē. Sc̄do p̄s p̄z. q̄ ens diuidit p̄ ens absolutū & ens p̄patū. s̄i ḡ circūsc̄ribas accēns ab hitudine ad subiectū. tūc p̄t ipm̄ esse ens absolutū. & ita suba q̄d p̄z p̄ceptū Ar. q̄rō metaphysicē. Dicit em̄ q̄ accēns h̄ hitudine ad subiectū sicut samū in vrina ad samū in aīalib⁹. sed samū in vrina nibil est nisi q̄ hitudinem ad lanū in aīalib⁹. q̄ accēns nō est cir̄c̄scripta basib⁹ hitudine ad subiectū & q̄n hitudo ē ei⁹ eētia. Sz pera h̄ arguit q̄d rūp̄l aptitudinal inherētia formalit̄ import̄ respectū. q̄ si tale inē sit de eētia accēntis tunc q̄libz accēns p̄t respectū q̄d est fīm⁹. q̄r̄ cōter ponuntur duo accēnta absoluto h̄c q̄gitas & q̄litas. Arguit sedo sic. Auicēna dīt ser⁹ nālū. q̄ intellect⁹ accēns ē abolutus q̄uis ei⁹ sic depēdēns. q̄ de itēlēcū accēntis n̄ est aptitudinal inherētia. Tercio sic. Nulla aptituduo & sequitur aliquā entētate ēt de eētia illi⁹. inherētia aptitudinal est aptituduo nālū entētate accēntis. q̄ nō est de eētia ei⁹. Quarto sic. Si aptitudinal inherētia ēt de eētia accēntis. sed q̄ in demōstratōe ēt p̄tito p̄ncipii & q̄ in demōstratōe nō essent tres termi quoꝝ vrūḡ est h̄t̄. q̄ L̄z p̄na quo ad p̄mū q̄ p̄m̄ p̄m̄ h̄t̄ q̄ diffinītōe passionis p̄clūdit inherētia passiois de subiecto si gilla inherētia sit in ipa q̄d ditate passiois q̄ diffinītōe exp̄sa. sequit q̄ idē demōstrat p̄ se ipm̄. Sc̄dm̄ p̄z q̄ mediuꝝ & maior extētatas nō cēnt termi disticti imo nō erūt nisi duo termi. Ideo alī rūndēdū ad questio nē fīm̄ op̄ionē doctoz. subtilē q̄p̄t q̄tuoꝝ notabilitia dñm subiūgūt p̄clōnes. Prīmuꝝ notable accēns accipit̄ dupl̄. vno mō p̄ eo q̄d p̄ se h̄t̄ & sic est synonimū cū hoc q̄d est inherētia. & sic questio nulla est. q̄tū manifestus est q̄ inherētia nō est de eētia accēntis. imo idēm est q̄ ipm̄ accēns. Sc̄do mō accipit̄ accēns p̄ eo q̄d denomiāt h̄ & cētū accēns. vñputa p̄ q̄titate q̄litate vt dicēdo q̄litas est accēns q̄litas est accēns. & sic questio h̄ locū & fīs

et deinceps sermo illo mō de accēntē. Sc̄dm̄ notabile ē dupl̄ inherētia q̄dā em̄ est actualē q̄ est vñio accēntis existētis cū subiecto exēte vt alā rationalis cū potentia. Alia est aptitudinal q̄ nō est alīo nisi dependētia sicut in cēntial ordo accēntis fīm̄ q̄d dirat̄ sūa ad subam. Unū p̄ma inherētia accēntis est p̄ se nota. Sc̄da p̄o p̄z. q̄ de mōstratio abstrahit ab exētis & sequētib⁹ et inq̄tū existit alioq̄ nō cēt̄ necārioz. Demār̄ aut alīo inherētia passiois ad subēm. q̄ista ē alia a p̄ma q̄ est actualis vñio accēntis exētis cū luba exēte. Terciū notabile ē nō est idē dem̄. hoc est de eētia illi⁹ & h̄ est idē eētia liter illi⁹. Unū p̄mū ifers sc̄dm̄ h̄ nō ecōueris. q̄ illō dī de eētia p̄cē q̄d itēdīcū in p̄ceptū p̄ se & q̄dditatio al̄ten⁹. Q̄tō p̄m̄ in roe ei⁹ q̄dditatio & nō vt additū sed p̄ se & eētialt in suo p̄ceptu formalē iclusum. P̄t̄ at aliquid ee idē eētialt & realt̄ alti liez sit extra p̄ceptū q̄dditatio ei⁹. vñputa q̄ritas vñitas boitas h̄ extra cēceptū formalē entis q̄ p̄o illō fīm̄. Auicēna p̄mo metaꝝ phīce. vñlo en dicit alia re ab ente fīm̄ p̄m̄ q̄rō metaꝝ phīce. & tñ vocans ab Auicēna accēntia extendēdo noꝝ accēntis ut disiliq̄t̄ p̄t̄ eētialte strictissime sumptuz. Sic ei⁹ p̄s de ḡdu ad oīro albedi remissi q̄ fīm̄ op̄ionē vñla est idē realt̄ ipi albedini. & tñ nō ē de eētia ei⁹.

Quartū notabile q̄nēt̄ aliquid ē formalē tale & alīo q̄ denoiaſtōem tale h̄t̄ standū est in illo q̄d est formalē tale. Accēns at p̄ denoiaſtōem est inherētia ipa aut̄ inherētia formalē ē inherētia. lō dato q̄ accēns inherētia p̄ aliquid re alīo sibi sup̄additū ipa tñ inherētia p̄ nibil alīo imo se h̄ ipa est inherētia & etiā inherētia. Istis sup̄positis de p̄mo q̄ accipit̄o accēns p̄ eo q̄d p̄ se h̄t̄ inherētia nō ē de eētia accēntis. h̄t̄ ē idē cu ipo accēnt p̄ ex dc̄is. Sc̄do dī q̄ neutra inherētia neq̄ aptitudinalē neq̄ actualē ēt de eētia accēntis. Sc̄do mō sup̄positi p̄z. q̄ fundamētū respectus est aliquid p̄t̄ respectū. Respect⁹ at vñius q̄ inherētia in suba nō fundat. q̄tū suba inherētia & nō cēt̄ tñ. resp̄cūs q̄fundat in accēnt & nō in respectio h̄ in absoluꝝ. Nec ī aggregatō ex absoluto & respectio. q̄ nibil ētō fundamētal sui. q̄ in absoluto p̄cē & q̄tū erit extra ei⁹. p̄ceptū q̄dditatio ei⁹ respectū sit naturalē posterior fundamēto. Dicit tēo q̄ inherētia aptitudinal ēt eadē realt̄ & eētialt̄ accēnt. Sc̄do mō sup̄positi p̄z. q̄ passiōnes ente nō dicēt̄ aliquid disticti ab ente. illa aut̄ posterioritas sine depēdētia accēnt. et q̄dā passio ente. Nā ens dicit ī p̄o & posteri⁹ depēdēs & t̄depēdēs q̄. Quar̄to dicit q̄ inherētia actualē nō ē eadē realt̄ accēnt sc̄do⁹ accepto nec ei⁹ exētate accēnt. h̄t̄ ēt aliquid alti ab accēnt p̄z q̄ idē realt̄ nō manz & cor̄rip̄it. h̄ accēns enim manet nō manete inherētia. Prīmuꝝ p̄z. q̄ p̄f illā inherētia accidētis ad subam denomiāt suba ab ipo accēnt. Et a mora inherētia nō denomiāt vñputa pais in sacramēto. q̄nomiāt q̄t̄. h̄t̄ post trāsfubstātiōtōem pais nō denomiātur estūt̄. & h̄ solū ē iō q̄tū manz inherētia accēnt ad fīcēt̄. aī opp̄o^{m̄}. Ad p̄m̄ negat̄ aīs. & Eur̄ḡan̄ia

Adrōes

Sac̄pm̄ p̄batōez dī q̄tū quis illa sit de oī por̄istica & vñlē vñtate posterioristica nec de oī por̄istoristica. Ad sc̄bz. p̄batōez dī q̄tū ista luna est eclipsib⁹ sit de om̄i & scibil p̄p̄lissime tñ illa luna eclipsat nō ē de oī nec scibil p̄p̄lissime imo ē p̄tingēs. Ad terciā p̄batōem negat̄ hec p̄na. hō est aīal & hō est. ipa ēt nō tñ ex aliquid regla restricōnū h̄t̄ ex errore negatū sciāz. Ad q̄rtā p̄batōez dī q̄llō q̄d nibil est oīne nec fīm̄ esse

Questiones

libri Posteriorum

obiectū nec fīm esse pōnaleq̄ dīcitatū nō est aīal nee rē
sibile. tñ illō qđ nihil est fīz eī obiectū t ē aliquid fīm esse
potētiale qđ dīcitatū aut obiectū bñ ē aīal t risibile
Ad scđam rōem negat ans. **A**d pīmā pīatōem dīz qđ
pī se t pī accīs nō oppomunt nūl fīm luas gīiales rōes. vñ
vn⁹ mod⁹ qđ accīs ē qñ nū pītī nec subiectū est dīf
finitōe alei⁹ t oīpoīf duob⁹ pīmī modī pī accīs sī
posſ̄ dīcī qđ qīlib⁹ mod⁹ pī se hīcī vñm modī pī accīs sī
bi oīpo⁹ t sic pīmī mod⁹ pī accīs pōr⁹ aīphō pī sīb⁹
dīlīdi in diuos modos. qđ pīmī oppomunt pīmo t scđa se
cīudo. **A**d scđam pīatōem pīz so⁹. **A**d tīcīa dīz qđ pī se et
fīm qđ ipm nō sī iđe queribitlīs z in eodē subco sī iđe
sic līgūp⁹ t ferī. **A**d qīrā pīz so⁹. **O**t sīlī ad fecīam t qđ
cam rationes cū eaz pīfirmationib⁹

pater p *occlusionē p̄cedentē* (Accidētūm nō p se) Hic ponit sextā *occlusionē p̄cipitali intentā* in h caplo q est p *occlusio demonstratis est p se* et *syllogisata ex positionibꝫ p se*, ptz qois ppō *necessaria est p se sed hinc o* pcluo *est necāria qelt p se*. *Quia* pz, qr accēs ptingit nō inēc subiecto. qpō qaccēs nō est necāria sed ptingens. et ita ois ppō necāria est p se. Ex quo pz qr demonstratio est exppōnibꝫ p se qr demonstratio est ex necāria sed necāria sunt p se. Nā qr accēs insunt ptingētae sunt ergo. (Quādū) In h septimo caplo ostendit phs qdemonstratio qo ex vñibꝫ ptingit

Si igit̄ est demirā

tuā scie ex necāris. In h. v. caplo h^o tracat^o oīt
phs q̄ ois demrā^o est ex ppōib^o p se. Et intēdit sex^o
clones. q̄ pma ē demrā^o est ex necāris. Probat trib^o
rōib^o. pma rō q̄ p se il sunt reb necāris inst^o. Is demō
stratō est ex ppōib^o p se. q̄ ex necāris. Dator p3. q̄ il
la q̄ il sunt v̄l inst^o p̄ v̄l icdō^o. sed q̄ inst^o p se p̄o^o neća
rio inst^o eo q̄ diffi^o r̄ q̄ libz ps diffitiois necārio p̄ v̄l dif
finito. Silt q̄ inst^o p se sedo^o necārio il sunt v̄p^o. pba^m
est. Dior p3. s. q̄ demrā^o sit ex ppōib^o p se. q̄ ois ppō
v̄l est p se v̄l p accm. Sz ex ppōib^o p accm sit syl^o los
phistic^o r̄ nō demrātiu^o. g. Scda rō oclō demratois est
necāria ls nēca^m nō scit nili ex necāris. g. Dator pr̄
p diffinitioēs scire. Dior pbat in^o oclō. r̄ hecō fuit
lupi^o fca. Tercia rō suſt a sig^o r̄ est hec^o aliquid rōez
nō fert istāta nili q̄ ibi defic aliqd illoz q̄ in ilī rōe ob
seruāda st. Sz r̄ demōsteatoē fert istāta si. ppōes nō
sint neće. Nā illi sz st̄li q̄ credut bñ accipitiss pncipia
demratois. si. poōes sint de se p̄e r̄ pbabiles solū. q̄ scit
re (q̄ d̄ esect^o demratois) hie scia^o. ls pbabiles n̄ p̄n
cipiu^o gnātū scie ls solū opiois. q̄ n̄ p̄n^o Demrātōis

caput qmam: tunc 3 soli opiois, qm. e pñ^m demratoit
(Q. at ex necarijs) Hic pot se dam pclonem q. ea
pbā^m mtoe^m rōis. Qet de q. necarijū no scit nisi ex
cessarijs, pbat duabz rōib. Pia ē null^m scit alioq d n
2gnoscat ppf qd illō est vez h̄ necarijū no est vez
me^m 2tinges q. et cū lit dare me^m 2tinges no eet veru
nibolomin^m ipm necarijū eet vez. gneca^m sue pcelo no
cessarijū no scif h̄ me^m 2tinges sue p. ppoez no necarijū
Scda rō si res sit salua rō si salua? rō nibl oblit^m.
si tu nele^m rē illā p. alioq d me^m nūc sciuisti cā pilla me
dū. h̄ si mediu sit 2tinges tūc me^m exitefio, res p^m scit
est saluata tu es^m es saluat^m nec oblitr^m es alie^m.² tām tu
nele^m rē illā. qne pūs sciuisti illā p. hmōi me^m 2tinges
Hic ipedit q. supponim^m tale mediū 2tinges eē flm^m
possibili poito inee nullū seqf i possibile, q. gneca^m e^m eo
tinges possibile est q. ipm sit flm^m. tñ pñs eit ipossible
sz q. res sit saluata^m q. tu sis saluat^m. et q. tu etia 3 n
bil sis oblitus, 2 tñ nescias rē quā pūs sciuisti
(L^m
igf pcelo) Hic pot terciā pclonem, q. est q. qmuis no de
mōstrat nisi ex necarijs tñ bñ syllogisat ex nō necarijū.
Pz p. sile, q. vez bñ syllogisat ex nō veris. Quarta^m
q. sequit er ista ex necarijs nō syllogisat nisi necarijū p.
bat dupl. Prim. a sili q. ex veris non syllogisat nisi
vez. Scda rōe q. ex duabz ppōntibz de necario sequit^m
clusto de necario (Sed cu nō sit) Hic ponit qmam
pclonem q. est si pclusio no sit necaria ppoez non fl^m

Vno genero in ali⁹ gen⁹ ita q̄ p̄ncipia vni scie nō s̄nt de mōstrari vna scelusio alteri⁹ scie. Ut aut̄ sciam⁹ q̄ debem⁹ intelligere q̄ p̄ncipia supponendū est q̄ in de mōstratōne sunt tria. p̄mū est scelusio q̄ demōstrat h̄ passio q̄ ostendit inleuit subiecto Scdm est di ḡm̄ cas b̄ est disfinitio q̄ quā oñdit scelusio Terciū est gen⁹ subiectū dū quo demōstrat̄ passio. Debet aut̄ intellige dēa scelusio de generib⁹ simplē diuerſū sicut sunt gene rā geometrie ⁊ arithmetice. reputa de magnitudine e nūero illa em̄ ḡna sunt simpliciter diuersa nūli magnitudi nes nūeri sūt. Probat̄ ḡ hec dēa p̄clo. q̄ necē est med um ⁊ extremitates demōstratōis ēē de eodē ḡne b̄ est p̄ dicari de se iuicē fīm q̄ ip̄m ⁊ querit libinūce. S̄ dū finitio vni⁹ scienō querit cū subēo alti⁹ scie. q̄ nō p̄t̄ git demrātōē descēdere de ḡne in gen⁹ Ex hac cō clōne ifert p̄b̄s duo correlative. p̄mū vna scia nō demō strat aliqd̄ de subēo alti⁹ scie. vt geometria nō habet de mōstrare q̄ trīoꝝ est eadē dīsciplina v̄l q̄ duo cubi st̄ vnu⁹ cub⁹ Scdm correlative vna scia nō demrāt̄ om̄ia de suo subēo q̄ sibi ist⁹. s̄z solū illa q̄ sibi inīs fīm q̄ ip̄m̄ et inq̄stū subiectū sue p̄sideratōi. vt geometria nō s̄iderat s̄ linea reā ē p̄ulcheretria lineaꝝ v̄l s̄ linea reā p̄t̄at circulare (Wālēstū est) Hic poit p̄ h̄s terciā scelus ionē q̄ est q̄ p̄cē est scelone demrātōis ēē p̄petua. p̄t̄ q̄ demōstratio ēē ex v̄l n̄ccāriꝝ p̄petua. q̄ (Nō est q̄ demōstratio) Hic poit q̄ntā scelone q̄ est q̄ demōstratio nō est corruptibiliū neq̄ scia. pat̄ q̄ p̄missi de mōstratōis s̄t̄ p̄petue et v̄les. q̄ p̄clo ē v̄lis. ⁊ q̄ p̄n̄sc̄ ic ruptibil̄ Ex hac p̄clōne ifert correlative q̄ disfinitio nō est corruptibiliū. p̄z q̄demrātōis nō ē corruptibiliuz. sed disfinitio ē p̄m⁹ demrātōis aut p̄clo aut tota demrāt̄ positōe v̄nis b̄ est oñdiatōe tm̄ioꝝ. q̄ Et si obijaci q̄ de corruptibiliū sit scia. q̄ eo w̄ (q̄ frequēt̄ fīm ist⁹ de moltratoe ⁊ scie vt de defīciū lune dt̄ q̄ q̄bus defec̄t̄ luna ne zhīmōi nō sp̄ sint tñ inq̄stū s̄t̄ de ip̄b̄ ē demrāt̄ sp̄ (Qm̄ at malifestū) Hic poit q̄ntā sceloneq̄ est q̄ de mōstratio nō ē ex cōlōb⁹ s̄z ex p̄p̄is. p̄z q̄ demrāt̄ p̄cē dīp̄ illa q̄ faciūt̄ scire rē p̄p̄ q̄d̄ 2 fīm q̄ ip̄m̄. s̄z cōia nō faciūt̄ scire rē nūli fīm accēs. sicut p̄z de demrāt̄ b̄ȳl sonis q̄ nō facit scire q̄draturā. Et si arguas q̄ in musi ca fīm demrāt̄os p̄ p̄ncipia arithmetice ⁊ v̄lis in q̄lī bet scia s̄baltēra p̄ p̄ncipia scie s̄baltēra. sic p̄ncipia arithmetice s̄t̄ cōia respectu scelone musicaliū q̄ demrāt̄o p̄cedit ex cōibus. Qm̄ q̄ b̄ sermo de demrāt̄o p̄pter q̄d̄ In scia aut̄ subalternata s̄t̄ demrāt̄os q̄ ē

(Manifestū est) Hic ponit sextā p̄clusionē q̄ est q̄ nulla scia bz demōstrare sua p̄ncipia p̄z. q̄ demonstra-
tio p̄cedit ex p̄ioribz r notioribz sed in scia nihil est p̄ius
aur notius suis p̄ncipiis ḡ. (Sed demōstrato) Ist̄ est septimū cap̄lm in quo ph̄s ordit quō scie speales
vit̄us p̄ncipiis cōibus. Et dicit p̄mo q̄ dem̄rātor nō
desēdīt de ḡnē in genis n̄st̄ vbi vna scia est subalterna/
ta alteri. sicut geometrie subordinat̄ q̄d a artes mecha-
nicae machianae v̄l p̄specie r arismetrica subalternata
musica. Difficile aut̄ est noſere q̄n̄ aliqd sc̄m̄ v̄l nō
q̄ nō ex q̄busbz p̄ncipiis etiā im̄diat̄ aliqd sc̄f sed
solū ex p̄p̄is v̄l nō cōibus. Sūt aut̄ p̄ncipia in aliqua
scia illa q̄ cū sūt ip̄a v̄a nō p̄tingit dem̄rāre. Un̄ p̄nci-
pia querunt cū nō p̄ncipis in hoc q̄ t̄ de p̄ncipiis q̄p̄
nō p̄ncipiis p̄supponit q̄d est. i. qd̄ significat. Sz dñt
q̄ de p̄ncipiis p̄supponit q̄ est. v̄l dem̄rāt̄ de nō p̄in-
cipis. Exemplū v̄t in geometria p̄supponit q̄ est de
magnitudine. Sz dem̄rāt̄ de reō v̄l curvo de q̄bus t̄n oīz
bus supponit qd̄ v̄ent. Et sūt est in arismetrica de vni-
rate. (Sūt aut̄ q̄bus v̄tū) Nec p̄o ī Ar̄. diuini-
ne p̄ncipior̄ q̄bus v̄tūm̄ur in dem̄rātūs sc̄t̄s. Nam
q̄dā Sz cōia. alia v̄o p̄p̄ia. Exemplū de p̄p̄is v̄ linea
est lōgitudo sine latitudine r p̄funditudo cū extremitates
sz duo pūcta v̄l rem̄ est cū mediu nō erit ab extremitate
Q̄ de cōibz v̄t̄ ab eq̄libo eq̄lia demas q̄ remainant
sunt eq̄lia. v̄lla nō ingreditur sciam sp̄ealem̄ in suis p̄
munitiūs sed fm̄ q̄ p̄phant. Geometri em̄ vittur illo
fm̄ q̄ applicat ad magnitudines. Et sūt arismetri-
cus nō v̄t̄ illo p̄n̄ n̄li fm̄ q̄ ap̄p̄a n̄uer̄. v̄ dicēdo
si ab eq̄libo n̄uer̄ eq̄les n̄uer̄s demas n̄uer̄ (q̄ rema-
nēt) Sz eq̄les ita est de alijs sc̄t̄s. s. sc̄i sp̄eales
nō v̄tū p̄ncipiis cōibz in sua cōitate manetibz Sz ap̄p̄
atis. (Sūt aut̄ p̄p̄ia) Hic oīt̄ q̄no scie sp̄eales v̄tu-
tur p̄ncipiis p̄p̄is v̄n̄ p̄supponēt̄ q̄ vnaq̄s scia sp̄ea-
lis de suis p̄ncipiis sup̄ponit̄ r qd̄ Sz: q̄ Sz: v̄ arismetri-
ca de vnitate geometria de pūcto r linea. Et q̄uis de
nō p̄ncipiis p̄supponit qd̄ Sz sive qd̄ sc̄t̄ nō t̄n p̄sup-
ponit q̄ Sz: v̄t̄ arismetrica de pari v̄l ipari de q̄drato
v̄l cubo. Geometria de rōali. r. p̄m̄surabilit̄ de refexo
r curvo. Et sūt̄ ē de astrologia v̄n̄ oīs scia tria p̄lide-
rat. s. gen̄ subc̄m̄ dignitates r passioēs. Et de oībus
ist̄ sup̄posit̄ qd̄ sc̄t̄. (Quasdam t̄n sc̄t̄s) Hic soluit
vn̄ obiectoz q̄ aliq̄s poss̄z dicere q̄ nō oīs scia suppo-
nūt de subc̄o r passione r dignitate qd̄ Sz: r de subc̄o r
dignitate q̄ Sz: q̄ in multis sc̄t̄s nō fuit mērio de hu-
mūlōi sup̄poibz. Sz dñz q̄ h̄ ē q̄t̄les sup̄pones. sune
maifestū. Sz si in arismetrica nō fuit mērio de n̄uer̄s
q̄ ad ec̄ eoy. h̄ est q̄n̄ maifestū ē t̄n q̄ ex natura rei de
subiecto nō p̄supponat̄ q̄ est. Silt si in ph̄ica nō fuit a
liq̄ mērio de sc̄t̄o calidi frigidū b̄mōi passionū. h̄ ē
q̄ Sz note. r q̄ de passione nō oīz p̄ognoscere qd̄ ē. Si
mult̄ q̄uis in geometria nō fuit aliq̄ mērio ā hec ē p̄alit̄
ab eq̄libo eq̄lia demas q̄ remanet̄ Sz eq̄lia. h̄ est q̄ illud
est notū r nō q̄ de dignitate p̄supponat̄ q̄ ē. (Nō est at-
sup̄po) q̄ p̄us sc̄a est mērio de p̄ncipiis cōibz de q̄p̄ nu-
mero Sz dignitas sup̄p̄o petito quēt̄o r diffinito. Jo
vidēndū de p̄uientia r dñna eoy. Un̄ dignitas sup̄p̄o
et petito p̄ueiat̄ in h̄ q̄ Sz: q̄ se v̄e. Sz dñt̄ q̄ dignitas
est q̄ se nota nō ē t̄n sup̄p̄o v̄l petito. Q̄ dignitas sit q̄ se
nota. p̄z q̄ nō ḡnōscit̄ ḡ sylin v̄l dem̄rāt̄em̄ Sz lumine
naturali illece. Un̄ q̄uis v̄tra cā possit istari voca-
liter mēte t̄n negari nō p̄. (Quocūg q̄dā lḡt̄) Hic

ponit drām īf p̄t̄itōem sup̄p̄oem r questionē. v̄i p̄uel
unt p̄mo in h̄ q̄ q̄ibz eay. est. p̄p̄o dem̄rābil̄ nō dem̄/
strata Sz dñt̄. q̄ p̄p̄o dñt̄ sup̄p̄o pur p̄cessa ab ad discrete
Sup̄p̄o qd̄ nō sim̄pl̄t̄ sed in orde ad addiscentē dicit̄
Et dñt̄ p̄t̄itio. put neq̄ p̄cessa neq̄ negara ab addiscentē
Sz dñt̄ q̄t̄io. put est ab eo negara. Difinito x̄o
q̄drupl̄t̄ differt r sup̄p̄o. p̄mo q̄ difinitōes neq̄ esse
aut nō ee dñt̄. nō en̄ st̄. p̄p̄es sic ip̄e sup̄p̄ones. Sc̄do
dñt̄ q̄ difinitōes a p̄t̄hēdunt̄ sim̄pl̄i illecl̄. Sz sup̄p̄o
positōes a p̄t̄hēdunt̄ p̄t̄ellectū p̄ponēt̄ ce diuidentē
Lc̄ dñt̄ q̄ ex sup̄p̄oibz seq̄ p̄celo sed nō ex difinitō
nibz sup̄p̄e im̄mediate. Quarto q̄ oīs sup̄p̄o est v̄lis vel
p̄t̄clar̄t̄ difinitio at nō. Ōt̄ sic v̄tra h̄ qd̄ dñm̄ est sup̄p̄o
t̄m̄ īf eē p̄p̄oem̄ dem̄rābil̄ v̄l. q̄nis eē p̄p̄oem̄ verā
arguit̄ q̄ geometri aliqd sup̄ponit̄ sc̄a. v̄l sup̄ponit̄ de
linea v̄ni pedis q̄ nō est v̄nius pedis v̄l de linea rēa q̄
nō est rēa. q̄ nō opt̄ sup̄ponem̄ ce verā. Ōdm̄ q̄ geo-
meter nūl̄ sup̄ponit v̄l. v̄l cludit̄ de linea quā facit. Sz lo-
lum de linea q̄ p̄ illū intelligit̄. (Sp̄es q̄dam igit̄)
Hic Aresto. circa ea que dñm̄ sunt remouet dubiū. v̄i
dñm̄ est sup̄p̄o q̄ opt̄ dem̄rāt̄oem̄ īf ex v̄t̄o r eā
nō esse ex corruptibilibz poss̄z aliqd credere q̄ p̄ter res
que sunt singulares r corruptibiles cēnt̄ ponēde res v̄/
nueriales extra res singulares. id dñt̄. Sp̄es q̄dam
nō nēcē est īf aliqd v̄nū extra mēta sicut ip̄e plato pos-
it̄. Si dem̄rāt̄o sit in necāt̄o sit īf v̄nū qd̄ dical̄
multis. et sit in multis ita q̄ nō sit aliqd extra multū
segat̄ ab t̄p̄is q̄ nō sit v̄le nō erit mediū q̄renece dem̄/
rāt̄o. opt̄ itaq̄ aliqd v̄nū idē de p̄t̄ibus nō equocū
in dem̄rāt̄o p̄t̄. Licea h̄t̄ textū Attende p̄o q̄
fm̄ beatū Thomā ī q̄to cap̄lo h̄t̄ tractat̄ q̄toz
mōis amittit̄ aliqd sciam quā p̄us habuit v̄nū mod̄
est Sz q̄n̄ excidit̄ ei a mēte rō quā p̄o sciebar. Sc̄ds ī p̄
corruptōem̄ ip̄m̄ sc̄ibl̄. Tercī est p̄ corruptōem̄ ip̄z
suis rei scie sicut hec scia q̄ scio te sedere dñ sedes te nō
sedente perit̄. Quarē est p̄ obliuionē. v̄nū nullo illoz q̄
tuor exīte. si aliqd mō nesciat̄ aliqd. nec p̄us sciuat̄ illo
Sed q̄ bz p̄clusionē necāt̄o ī mediū p̄tingēs corruptō
to medio p̄tingēt̄ nesciat̄ medio nō exīte. r t̄n cande rō/
nem bz r salua est res r nō est oblit̄. q̄ neq̄ p̄us sciuat̄
q̄n̄ mediū nōdū erat̄ corruptō. Et quo t̄n no necāt̄o
est. maifestū ē q̄ p̄tingit̄ ip̄m̄ corrup̄t̄. Posito aut̄ p̄t̄in-
genti illud qd̄ accidit̄ nō īf ip̄ossibl̄ qd̄ aut̄ sequeba-
tur erat̄ ip̄ossibl̄. lez q̄ aliqd haberet̄ sciam aliqd r po-
stea nesciret̄ positī. Adit̄ibz in eodē cap̄lo positī.
Attende ledo. q̄ dñplicia sum̄ p̄ncipia cōia sicut dicit̄ li-
conēt̄ q̄ accepit̄ ī dem̄rāt̄oibz ducēt̄ibz ad īm̄
possibl̄ quoꝝ altez est necāt̄o. lez de q̄ibz affirmatō
v̄l nega. Fa cui nō p̄ falsigraph̄ p̄tradicere r reliqui
est īm̄possibl̄ lez h̄ de aliquo eodē sit̄ īl̄ ī affirmatō r nez
gatio. Et illibz dat falsigraph̄ p̄spote sua nō t̄n p̄cedit̄ il-
lud cōiter sumptū. sed in tm̄is a. p̄p̄atis r deducit̄ ex h̄
ad p̄clusionē ip̄ossibl̄ q̄ negat̄ idez a sc̄ipo. Un̄ dicit̄
ph̄s q̄ nulla dem̄rāt̄o recipit̄ affirmatōem̄ r nega-
tionē eiusdē de eodē n̄li p̄clusio sit̄ tal̄ q̄ nō posset ostē-
di n̄li p̄ affirmatōem̄ r negatōem̄ eiusdē de eodē cuius
mōt̄ est p̄clusio syll̄ ex oppositis. q̄n̄s aut̄ fut̄ deductio
nō ad oppositū aliꝝ p̄ncipiū p̄os̄t̄i in illa eadē scientia
sed ad abnegatōem̄ aliꝝ a se. sicut facit Aresto. in ot-
rao ph̄ico. posito q̄ p̄us mor̄ incepit ostēd̄ p̄muz
motu nō fuit̄ se p̄mū motu Silt̄ dem̄rāt̄o p̄ma de-
ducēt̄ ip̄ossibl̄ ī q̄to libro eucli dis deducit̄ ad

Questiones

libri Posteriorum

abnegatōem eiusdē a se z hoc est qd̄ dicit q due cōstituta
tes habētes ad vna cōstitutā tertiā pōtētōē vna sū, eq̄
les cui p̄tradicit. Prolixa aut̄ declaratio hui⁹ capituli
quā dimodū linonis̄is declarat p̄ter hui⁹ libri bre-
uitatem dimittit. Attende tertio, q fm̄ trāslatōem
et sentētiā Thameti⁹ neutrā p̄dēz̄ exponū videt eē
p̄. Vn̄ finē nulla demrātōe pordiat in sua p̄ncipia
p̄ncipiū cōe affirmatio ⁊ negatio nō p̄ficiant sūmū de
codē q: h̄ est manifestissimum, sed tñ demrātōe ut isto
p̄ncipio cū egere co. Q̄ ger aut̄ ipo cū vult ostendere p̄clū
stōne q: affirmat aliquā dispoz̄ de aliq̄ cū negatōe op̄
politi eiusdē dispoz̄, sicut cū vult ostendere tales p̄clū
stōne mūndus est finit⁹ mūndus nō est finit⁹ sicut si alt̄
q̄s vellit demrātōe vna illaz̄ p̄clusionū sic a r̄querēre
corp⁹ ē finit⁹ nō ē nō finit⁹. mūndus ē corp⁹, q̄mūd⁹ ē
finit⁹ nō est finit⁹ p̄ fini h̄ est legēda trā phī Attē
de q̄to, q̄mūd̄ demrātōe accipit h̄ p̄n⁹ nō p̄tingit
s̄t affirmare ⁊ negare, si em̄ aliq̄ demrātōe eo v̄teret ad
ōndendū aliquā p̄clōne osteret q̄ sic v̄teret eo accipet
p̄mū. i. maiorē extremitate affirmari de medio ⁊ nō codex
mō negari, q: si accipet affirmatōem ⁊ negatōem ex p̄te
medii tūc indrētare sic v̄l sic est. Et eadē rō est de tertio
id est de maiorē extremitate q̄ p̄ficiam̄ ad me⁹. p̄bi grā
sit aial p̄mū. bō me⁹, et callias tertiā. S̄i q̄s v̄l v̄p
dicto p̄n⁹ in demrātōe osteret q̄ sic ar̄queret ois h̄ est
aial ⁊ nō est nō aial. callias est h̄. q̄ callias ē aial, ⁊ nō
est nō aial. Lū h̄o dicit ois h̄ est aial nihil differt v̄l
v̄l hec sit v̄a nō h̄o nō ē aial v̄l nō sit v̄a. Et sit in cō
elusionē nō differt ex q̄ callias ē aial nō differt v̄p non
callias sit aial v̄l nō. H̄u⁹ cō est, q̄ p̄mū nō ois dicit &
solo medio, s̄ p̄ etiā dicit de alio q̄d̄ est d̄iuersitā a me
dio qd̄ fecit p̄ negatōem mediū, p̄p̄ h̄ q̄ p̄mū d̄i de plu
ribus q̄nq̄s t̄s mediu⁹ sicut aial d̄i de plib⁹ q̄ h̄. Tñ
si accipiat mediū idē tñ idē affirmatiū ⁊ negatiū vt de
codē h̄ nōbō est aial nihil facit ad p̄clōne, cū aut̄ ac
cipit affirmatiū ⁊ negatiū ex p̄te maioris extremitatis, differt
qd̄a c̄ntū ad p̄clōne t̄s nō q̄ntū ad p̄tare p̄missariū
Si em̄ h̄ est nō aial nō ē v̄erū q̄ h̄o est aial, nec̄ segrēt
q̄ callias est aial nō en̄ pl̄ certificat cū d̄i h̄o est aial ⁊
nō est nō aial q̄s cū d̄i solū h̄o est aial idē cū intelligit
et sic manifestū est q̄ demrātōe nō v̄tūn h̄ p̄ncipio
lez̄ q̄ affirmatiū ⁊ negatiū nō sunt simul vera de codex
nec ex p̄te s̄biecti nec ex p̄te p̄dicati. hec sc̄us. I homas

Querit si ois demonstratio pcedat ex
necessarijs, ppris p se et corrupibili-
bus. Arguit pmo q no, qr alij de-
mōstratio est ex ptingebili, q non qliter est ex necessarijs.
Avis patz pmo, q ex his q sunt frequenter p ce demon-
stratio sicut postea bates led illa sunt ptingetia. q Se-
cūdo patet qr qlibet ppositio potest no esse. q potest no
esse vera, q pns nulla est necessaria. Tercio patet, q a
hec est ptingens homo est aial rōnale, et tamē ex ea pōe-
pedet demonstratio. Quarto patz quia bene iequitur
homo est animal rōnale. q homo est ppositus ex corpe et
anima. sed tales ppōnes sunt ptingentes, q pnt non ee-
vere. q Quarto sic. hec ppositio homo est aial rōnale
est cathegorica affirmatio de inee et de p̄senti. cuiq sub-
iectū potest p nullo supponere. ergo p esse flā. et q pns
ei ipa sit p̄a est ptingens. Lōlequeria p̄z, qr ad p̄tare
pponis cathegorice de inee et pnti rechrif p̄dicari tibz
iectū supponere p eode. Sedo sic. si ois demonstratio
pcederet ex necessarijs sequit q omne illud cuiq esset scientia

esset necessariū et impossibile aliter se habere. sed p̄is ē falsum. ergo Fallitas p̄t̄ pat̄ p̄mo. q̄ de casu et fortuna est sc̄ia sicut pat̄ sc̄io phīcoꝝ. et tamen p̄t̄ aliter se habere. Pat̄ sc̄io. q̄ de generabilibꝫ et corruptibilibus est sc̄ia. nā phīa naturalē est de mobilibꝫ generabilibꝫ et corruptibilibꝫ inq̄st̄ est h̄mōi. Pat̄ tertio. q̄ de eclipti est sc̄ia. et tamē p̄t̄ aliter se habere. Pat̄ q̄rto. q̄ nō soli de deo sed etiā de alijs rebus est sc̄ia. sed omnia alia a deo p̄t̄ corrupti et destrui et aliter se habere. ergo Dīoꝝ pat̄. q̄ oīa alia a deo s̄t̄ v̄lia aut singulāria. s̄ singulāria p̄t̄ destrui et aliter se habere sicut notū ē ḡz v̄lia. T̄z p̄na q̄ v̄lia s̄t̄ i singulāribꝫ q̄ s̄t̄ corruptibilis s̄t̄ q̄qd̄ est i corruptibilibꝫ ē corruptibile. Ter̄ sic et medio st̄tinget p̄ sequi p̄clō necāria ḡ demāratio p̄t̄ ex z̄tingētibꝫ. H̄is p̄z p̄mo hec ē necāria luna eclipsat et in sc̄i p̄ hoc mediū terra ponit̄ int̄ sole et luna q̄d̄ est z̄tingens. Sc̄io p̄z q̄ in his q̄ lepe fūt̄ s̄t̄ p̄clō. et in la q̄ lepe fūt̄ nō s̄t̄ necāria s̄t̄ z̄tingētia ḡ. P̄z tercō. q̄a bñ̄ dī ho albo est aial q̄ ho est aial p̄na est necāriū aīs est z̄tingētia. P̄z q̄rto sic. ex ralio p̄t̄ seq̄ v̄p̄ eo q̄ hec nō p̄p̄ qd̄. ḡ ex z̄tingētibꝫ p̄t̄ seq̄ necāriū. pp̄ qd̄ et ḡ p̄c̄ ques̄ scri. Quarto sic. z̄tingit descedere de ḡne in genitū demārando p̄ncipia sc̄ie lupitoris passiones de s̄t̄ leto sc̄ie iteriori. ḡ z̄tingit sc̄ia z̄ iteriore ē demārando ut p̄ncipia sc̄ie lupitoris. sed p̄ncipia sc̄ie lupitoris s̄t̄ cōia et p̄p̄ sc̄ie iteriori. ḡ z̄tingit aliquā demārandoz̄. p̄cedere et coibus. Lōst̄mat̄ q̄ nō oīs demārā ē ext̄mis queritis bilibꝫ. s̄t̄ p̄ncipia p̄p̄a s̄t̄ ex tm̄is queritibꝫ cu p̄clō ergo aliq̄ demārando nō p̄cedit ex p̄p̄ns

In oppositū arguit autoritate
uende sunt quatuor questiones

Questio prima

Utrum hec p̄na sit bona h̄ in e p̄ se. q̄ de necessitate iē. videtur enim p̄ia facie q̄ i hac p̄na sit p̄t̄ p̄ncip̄. Nā p̄bino. p̄bat demaratores. pcedere ex necessitate. q̄ pcedite. his q̄ p̄le. 2 deūi. p̄bat q̄ pcedit ex his q̄st̄. p̄le. q̄ p̄ cedit ex necessitate. sicut videt p̄ h̄ sit demaratio circularis.

Pro solutione q̄stiois. Attēdē pmo. q̄ nō ē inco-
ens p̄clonē demrātā p̄ plā media accipi ad demrātā
vnū illoꝝ mediorꝝ sicut p̄us deī ē. q̄ līc est in p̄posito
Probat em̄ ph̄s trib̄ rōib̄ q̄ demrātā ē ex necāris
grū vna ē demrātā ex his q̄ s̄ p̄ se. q̄ ex necāris. D
in accipit hāc p̄clonē p̄bat̄ plib̄ mediorꝝ. Ad p̄bat̄
dū q̄ demrātā p̄cedit ex his q̄ s̄ p̄ se. nec facit flaz p̄nt
az sic argueꝝ demrātā ē ex necāris q̄ ex his q̄ s̄ p̄ se.
em̄ a superiori ad iferi⁹ sine distributōe. Nā oꝝ p̄ le ē ne-
cessariū s̄ nō oꝝ necāriū ē q̄ se. vñ gen̄ necārīo p̄tur d
ivinit̄s diuidentib⁹ ipz. tñ nō p̄dicat̄ p̄ se. Un̄ lez he-
rit̄ necāria aial ē rōale no tri ē p̄ie. Sill̄ nec ista. aial et
hō p̄p̄ no est p̄ se eo q̄ p̄tu nō ē de cēntia subiecti nec̄.
p̄tu et⁹. tñ nō ē necāris. q̄ necārio sequit̄ hō ē hō. g
aial ē hō. P̄bs at nō smittit fallam p̄nt. q̄ supponit
ill̄s ē subēm̄ q̄d natū ē subiecti q̄ ill̄s ē p̄tu q̄d natū ē p̄
dicari p̄dicatoe ordiata sicut ē in p̄missi s̄ demrātā
Sic at ē q̄ ois. pp̄ necāria fm̄ q̄ ea vñl̄ demrātā. q̄
se. q̄ hec ūna ē bona demrātā ēst ex necāris. q̄ ex his
s̄ p̄ felix tñ simpt̄ nō valeat Sz̄ q̄d q̄drupl̄ ista p̄
mo sic. Hecē p̄ se sortes ē mortal̄ sine corruſibili.

est vera. Si incomplexum tunc ut sic falsum est quod et cōtingens est quātūplexa sic intelligēdo p̄pōem ī pā est falsa. Tū nō valz p̄nā fīlm p̄tingēs nō p̄t ce vēz ḡ est im-
possibile. Q̄ si tu dicas q̄ p̄nā tener p̄ diffinītōem im-
possibil dīm q̄ nō est diffinītō impossibil formāliter
sed est diffinītō subiecti līne signi. vñ sensus ī illud co-
plexū qđ nō p̄t esse vēz est impossibile. p̄tra hec est pā
falsum p̄tingēs p̄tingēntē fīlm. gilla est falsa fīlm p̄tin-
gens de necessitate est fīlm. Dīm q̄ ille sūlstant nec p̄dī-
caſ id ē de se dīcedo fīlm p̄tingens p̄tingenter est fālūz

Questio secunda

Utrum corruptibilium sit demratio et diffinitio, p. c^o solu-
tione. Attende pmo, qd ista questione quodrupta est
risio. Prima est illoz qd dicunt qd via sunt tunc in aia, re-
lud intentioz vltceptu aime et nullaten^o in re extra, qd
quid est in re natura est singulare. Dicete hoc
in libro de unitate et una qdquid est id est, qd una unita
mero est, sed unu numero et singulare idem sunt, qdlibet
aut singulariter est corruptibile loquendo de singula-
ribus creatis, qd de corruptibiliibus habet scia, et no de aliis
quibus vltibus qd non sunt corruptibilita. Sed vera, qd n^o
la scia real est de caularis ab ali et vlt de intentibz aime
et in ois scia est de vlt. Necesse verisile qd vitates p se no-
te et demratio depedearat a consideratione nostre, immo ip-
se oium a termis suis. Dicunt illi qd ponere via extra
iam est ponere ideas platonicas. Quidam facile rindet
ex dictis Aris, vlt plato posuit ideas quibus attribuit qd
tuor p dictiones km qd ei imposuit Arezzo. Prima p ditione
est singularitas ita qd plato posuit unu singulare coe plici-
bus. Secunda p ditione est qd eet ens extra etiam actu p se exi-
stens ppter singularia. Tertia qd est separata localiter a singu-
laribus vlt in celo vlt in aere. Quarta p ditione est qd m^{er}ura
re pte vlt alioq; alia m^{er}ura. reputa existentia, et isto modo po-
nere vlt eponere ydeas qd ab Arezzo, in multis locis re-
phanxi. Poluit aut Aris, via coia pluribz et clusa in ip-
sis situ ex m^{er}is locis manifestu est qd in sua ratione formalis
abstrahitur ab actu et existentia, dicit enim ea et vbiq; et semper
no qd positire sive circumscriptione sive negatione, qd in sua
ratione formalis vlt abstrahit ab oī dñia loci et epis, qd qd
dam abstractio no solu queit eis km intellectu. ita, si qd
qdditas no haberet vltitate nisi intellexit ea pscideret a
talibus pditionibus idividuatis immo h^o h^o ex natura rei. Acci-
dit enim qdditati qd actu intelligi sive in intellectu intellegi
sive no ipa ex sua rone formalis sic est intelligibil. Nam si intel-
lectus intellegireret re aliis qd est ipse eet falsus, si qd p se sit re-
rurus oī qd ita sit in re sicut agnouit, sive intellexit intellige
qdditatē seu ratione formalis sequestrata et pcessus ab aliis
ergo sic est re. Attende scđo, qd pps h^o illi qd sequuntur. Ante
cennū dicunt qd illa pscito vlt abstractio no solu ex pte
intellectus qd ex parte obiecto, qd qd sunt in pmo modo dicendi
p se pus inlunt qd qd sunt in scđo modo ex natura rei. Se-
cundo qd sunt in scđo modo pus sunt qd qd accens. Terzo
qd p accens sunt sicut inferi suo superiori quemadmodum
homini accedit h^o. Quartu modo qd p accens sicut accens
accedit subiecto. ita qd optet dare quatu signa. pmū et in
quo illa de gmo modo sunt. Scđm in quo illa de scđo
sunt. Terciu in quo illa sunt qd p accens sunt sicut in
feri accedit suo superiori. Quartu in qd illa qd p accens in
sunt quemadmodum accens accedit subiecto. In pmo ergo.

Questiones

libri Posteriorum

signo in quo quod dictas procedit alia signa ipsa est percisa ab aliis ex natura rei sicut intelligit ab intellectu. Vnde licet actualis abstraction sit per intellectum formaliter in perciso est in re quod per dici abstractibilitas autem actualiter abstractio non habet. Attende quod. quod duplum est necessitas ponendi huiusmodi quod dictates coes. Prima est propter predicationem. Nam dictatio est haec et essentialis fortes est hoc in plato est hoc et in predicatione sortes vel plato nullam habet distinctionem distinguuntur a seipso distinctiones individualibus et materialibus. Et huius fuit necessitas ponendi naturam humana percisan in sua quod dictat ratione formaliter a distinctione individualiatis bus. Secunda necessitas est propter respectus distinctionem. quod enim hoc univociter distinguit in potentia et actu et per se distinctiones sunt imputabiles et incorruptibilium sicut dicitur per hoc ideo necesse fuit ponere aliquid quod per distinctionem. s. naturas coes imputabiles et formaliter percisae ab actu. Tertia necessitas est propter distinctionem nam distinctione est incorruptibilium et infallibilium distinctionem non habet variabilis nisi individualis. Quarta necessitas est propter proportionem coordinationis et terminorum distinctiones. Nam coordinationes primales sunt necesse et incorruptibilium et ipsae sunt per quod dictates et divisiones quod dictatas separatas in quinto metaphysice capitulo primo qui dicit de entitatis est in entitas. quod omnes per ipsum secundum et a posteriori in sua quod dictate. postero enim non est de quod dictate positis. Sed quod dictas vel ratione quod dictata per ipsum secundum et a posteriori sic etiam quod dictatas vel rationes formales abstractur ab hoc et nunc quod sunt abstracte ab existenti formaliter sicut est extra rationem eam. Unde per istam separationem non debemus intelligere aliquam localem separationem vel aliquem respectum distinctionis advenientem sed debemus intelligere separationem id est non inclusionem in sua ratione formaliter ut quod dictas rationes universalis in suo intellectu abstractur per ipsum ab hecceitate quod per se est individualis. Secundum abstractur ab hoc et nunc hoc a loco et duratio et quod illa sequuntur secundum existentiam. Tertius abstractur ab existenti et actualitate quod aliquid actualiter existit quod actus et potest existere et non existere non diversificatur entitas. Quartus abstractur a substantia. Sed quereres per me an abstractur a realitate. Dico quod si realis capitalis per eos cui non repugnat existere in re natura sic quod dictates non abstractur a realitate. Quereres vero si quod dictates sic abstractur et percise sint in re natura vel in aia. Dico quod nec sic eo quod abstractur ab omnibus quod accidit eis. Sunt enim in aia obiectus et per accidens quod accidit eis et intelligentiam sum entia in re natura per accidens quod accidit eis et actualiter existit. Quereres tertio. quod illa per se est in plato. Dico quod haec accidit quod per partes individualibus quibus per accidens distinguuntur. Quereres quarto. vel huius circumscriptione operante intellectu. vel soli spiritu considerante intellectu. Dico quod est circumscriptione omni operante intellectu. nam predicationem taliter ordinatio videt et incorruptibilis circumscriptione operante intellectu. ratione aia et rei actualiter duracione. Ut quod per accidens hoc in quantum hoc per se in consideratione ratione aia alioquin quod non intelligere ipso corruptibilem. Sed contra ista manifesta quod duplum est per se in natura. Secundo quod superiora inserviant in suis posterioribus predicatione enim essentialiter per ipsos et per via. Tercio sic obiecta cognita relucet in suis repetitiis. sed via cum sint obiecta cognita ab anima ratione hoc est in repositum. Quartus sic illud quod non est ab anima ratione

nec in re natura videtur esse. nihil est et significatum. Ad hanc tamen de qua via possunt dici entia realia eo quod sunt aperte nata esse in re natura et habere realitatem sed per accidens habent eam in actuali existentia. Unde ens reale est ens ratione autem ratione potest duplum accipi. sicut dicit doctor subtilis primo sententiam distinctam tricesimam tertiam. vno per illo quod huius est se firmum et verum sicut essentia sive existentia quod literaturam distinguantur esse entitatem et esse existentiam enim est in alto. Autens ratione illud quod primo distinguuntur a figuris cuius lege non repugnat verum esse entitatem vel existentiam. Si primo modo accipias tunc quod dictates res non sunt ex se verum ens ratione sed ex efficiente quo haberet verum et esse existentiam et significatum sed hoc accidit quod dictati per se considerare sicut dicimus est. Si secundo modo intelligas ens ratione et verum. Dico quod hoc est quod dictas est ex se ens ratione. quod est formaliter ex se non repugnat esse. sicut enim crucifixus repugnat aliquid formaliter per se eius formalem et repugnat ista et cuius non repugnat formaliter ex se non repugnat et ex sua ratione. Nec si bonum de se repugnaret esse per nullum respectum aduenientem posset ei non repugnare esse. Orla si ex hoc inferas hoc est ex se ens ratione hoc modo est deus. Nego namque deus non solum est illud cui non repugnat esse. sed est ex se ipso esse et non esse. Ad secundum dico quod via sunt in particularibus suis quod est secundum ex parte particularium per accidens autem per se ratione universalis sicut accidit homini esse fortis. Ad tertium dico quod via sunt obiectus in anima ratione sicut cognitum in perceptu noscentem sed hoc accedit eis. Ad quartum pater solutionis Unde apparet multum rursum quod non potest accipere aliquid absolutum sine respectu rationis ipsum modo hic et nunc sicut respectus eiusdem etiam cui attribuitur. quod dictates autem et rationes se abstractur ab hoc et nunc immo abstractur ab ipsa ratione ita quod dictates ipsa ratione percisa non est visus eo quod ratione universalis est ratio cognitibilis. Ista autem cognitibilis est passio quod dictatus modo subjectus abstractus a sua passione Attende quod. quod aliqui ponentes via esse entitatem perpetuam et eternam ab omnibus suis singulis rationibus realiter distinctas non tam localem sicut plato posuit. dicebant quod illa entitatem est sensu vere res incorruptibles entia destructis omnibus singularibus quibus erat pure accidentale existere in rerum natura. Et per illos soluebat deum Tresto. quod dicit scias est res rationis incorruptibilium. Sed illorum opinio videlicet negat re creationem et possibiliter ammirabilioris est ad hoc dum dederunt doctor subtilis. ideo melius est responsio lineaonensis volentis salvare hoc difficultatem quod scilicet rationes universalis sunt incorruptibilia. Nec dicit sic via sicut per principia cognoscendi apud intellectum purum et separatum a fantasmatibus possibiliter est exemplari lucis prima quod est causa prima et sunt principia cognoscendi rerum que sunt incrementate ab eterno existentes in causa prima. quod dictates enim in rerum creandis que fuerunt in prima causa eternaliter sunt rationes rerum creatarum et cause formales et ex parte platonis. et sunt quas plato ydeas vocavit. et per ipsum sunt ipsa genera et species et principia tam essendi quam cognoscendi. eo cum intellectus purus potest in his defigere intuitum in ipsis verissime et purissime cognoscere res creatas per ipsam primam lucem in qua a cognoscitur cetera. Nec planum est quod via ista omnino sunt incorruptibilia. Nec hoc est quod dicit Augustinus. rationes infallibilis videntur in rebus eternis. vel ily in potest accidere obiectum et hoc quod duplicitur. vel sicut in obiecto per primum. vel sicut in continente obiectum. vel sicut in eo virtute cuius subiectum proximum mouet vel sicut in obiecto remo-

Strestotelis

Folio xlviij.

Questio tercia

Et scie sp̄eales habeāt p̄ncipia cōta sibi appropata. p̄ cui⁹ solutōe Attēde. q̄ cū scie sp̄eales in suis deſ moſtrationib⁹ vtant p̄ncipis suo p̄ genez ſcibilū r̄ hu iuſmōi p̄ncipia habent aliq̄ p̄ncipia cōta p̄ora ip̄o. Ado nece eſt q̄ p̄ter ſcias p̄tclares ſit aliq̄ ſcia cōis q̄ habet ad illa p̄ncipia cōta p̄ſiderare et ſtabilitate p̄tra. Si indi geat. tilla ſcia cōis ē metaphysica q̄ p̄ſiderat ens inquitū enſ et ad illa p̄ncipia ſe habet ſicut ſcie sp̄eales ad ſp̄ea lia p̄ncipia et de illi p̄ſiderat ad p̄tate. **O**ralectio p̄ obprobabilitate h̄z viaz ad ip̄a. Et dī q̄ metaphysica emat gis itelligēs q̄ ſcīcūs artifex ſp̄eal. q̄ cū ſcire ſit cāz rei p̄gnoscere. q̄ ſcīcū ſit eſt magis ſciens q̄ p̄mas cās ſum p̄t p̄gnocit. metaphysicus eſt bmoi iac̄l

Dic ad q̄stionē p̄ q̄ sc̄ie sp̄eales alio mō vñ
tunq̄ p̄ncipis cōib⁹ pr̄z. q̄r cōia sūt
rat̄ nafē q̄ t̄p̄ ignorat̄ ignorant̄ p̄
pa ip̄t̄ t̄n sc̄it̄ nō sc̄iu p̄p̄. ḡ sc̄ie speales alio vñ p̄nci-
pijs cōib⁹ Dic⁹. q̄ sc̄ie sp̄eales no vñ p̄ncipis cōi-
bus i sua p̄tate manetib⁹. p̄z q̄r dem̄r̄ fāc̄ se simi-
pl̄. h̄ sc̄ie simpl̄ e sc̄ire p̄ c̄z p̄p̄ a deq̄ta ḡ. Un̄ pp-
ter h̄ r̄p̄hēd̄t̄ r̄o b̄ssois de q̄dratura ēc̄l̄ q̄ sc̄ie argue-
bat. in q̄c̄uz gne ē iueire aliq̄d mai⁹ r̄mi⁹ aliq̄d in eo⁹
dē ē iueire eq̄le illi. In gne at̄ q̄drator̄ ē iueire aliq̄d
q̄drator̄ min⁹ ēc̄lo q̄d̄sc̄z scribis infra ēc̄l̄. aliq̄d aut̄
mai⁹ ēculo ifra q̄d̄sc̄z scribis ḡ ē iueire aliq̄d q̄dra-
tū eq̄le circulo. Ecce quō illi p̄bato p̄cedit ex cōib⁹
q̄r eq̄le mai⁹ r̄ min⁹ excedit gen⁹ triāculi ⁊ circuli.

Dic tertio. q̄ scie speales h̄t p̄ncipia cōia sibi app̄a
re p̄z. q̄r v̄tūn̄ ip̄s & nō v̄tūn̄ eis ut manet in sua cōi-
tate. q̄ v̄tūn̄ ip̄s app̄opate ad suū gen⁹. Et x̄m̄ d̄e illo
p̄n̄ si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas ceta q̄ remanet s̄t̄ eq̄lia
qđ est cōe geometrie & aritmetice. q̄ z̄uerit r̄a discre-
to q̄s p̄tinuſ ſz geometria ſic v̄t̄. ſi ab eq̄lib⁹ magni-
tudine v̄t̄. Aritmetrica ſic v̄t̄. ſi ab eq̄lib⁹ numeri. v̄t̄
iſta app̄opatio p̄ncipalit̄ ſit p̄ itellim q̄ p̄trabit p̄n̄ij co-
mune p̄ aliquid p̄n̄ij ſp̄cale ſubiecti cui app̄opat ſit p̄
ſermonē inſtrumental̄ inq̄tū ſc̄zimo ē inſtrumentū intel-
lectus. Tū dicit p̄bs q̄ ſi in ſcie ſteriori & ſubalterna
ta de mōnſtreſ aliquid p̄ncipia ſcie ſubalternatis nō ſeq̄
trꝫ hoc q̄ de mōnſtratio potissimum pcedat ex cōib⁹. q̄a
in ſteriori ſcie ſoli ſt̄ ſcire q̄ eft ſup̄ioris p̄f qđ. Qū
enī paſſio in eſt ſubiecto p̄ mediuſ illi⁹ ſcie ſubiecti eft
p̄gnoleere. ppter qđ ad qua p̄tinet mediuſ p̄ qđ paſſio
de mōnſtraz ſic ſcie ſa ſup̄ioris p̄gnolcit. ppter qđ de illo ſ
quo ſcie ſterior p̄gnolcit q̄. ſi ſubiectū & medium ad
eandē ſciā p̄tinet illius eft ſcie. ppter quid & qđ ſic
p̄tingit in ſciētis ſubalternatis cōitū ad paſſiones q̄ p̄
veniunt ſubiectis inq̄tū ſunt p̄tracta & differentiaz ex
traneam ſubiecto ſciētis ſup̄ioris.

Questio quarta.

Vtrum sint tñ qng pncipia pplexa demratois. scz dñ
gntas suppo diffinitio peritis z questio. p cui solvē
Attende pmo. q sicut dicit in texu pncipia sunt illa
q cu. sint no stigia demonstrare. z dicit q cu sint. id est
vera sint z necessaria. Id dfferentia falzorum z
tingentium q qnui sint indemnstrabilia. non tamen
sunt pncipia. At subdit no stitut demrato pncipia

Questions

quia ipsa sunt simpliciter prima et alia sunt in deminutabiliis. Simpler principia propriae quae soli sunt principia in una scia sunt etiam in deminutabiliis non quod si sunt simpliciter in deminutabiliis sed quae sunt in deminutabiliis in illa scia cuius sunt principia. Attende secundo. Quod dignitas est propter quam nec est est per se et per seipsum mete videtur habere est quia nec est est per se ipsum et vera per seipsum agnoscitur cognitus in terminis. Sed supponatur est propter quod tantum probabile a docente recipitur non quod simpliciter probabile sicut propter dialectica sed soli addiscetur. Ut sic supponatur est propter deminutabile non deminutaria. Hoc non dicit intelligi de supponendo simpliciter quod illa est in deminutabiliis sed quod ad dicendum. Petitione haec et questione non dicuntur principia deminutatorum quod deminutio interrogat tale per se. Hoc quod respondens negat vel non concedat ipsum. Quod autem dicitur in textu diffinitio non facere est vel non esse. dicit intelligi de eis enunciatus siue propter non esse est quod dicitur. Et cum dicitur quodammodo diffinitione est per se deminutio quando per se. et quodammodo tota deminutio positorum differenter. Hoc non dicit intelligi soli de diffinitione quod indicat entitatem rei talis enim nec est principium nec per se. sed hoc est meum deminutum vel predicatum conclusionis. sed dicit intelligi de diffinitione putum est oratio in quod predicatur diffinitio de diffinito. Tunc enim per se per se deminutio est principium. Attende tertio quod quadrupliciter est diffinitio sicut quadrupliciter est causa. Dicit enim secundo philosophus quod cause sunt sibi nuncitiae causae. Ita quod ratione alterius sicut ratione forme est causa materialis et forma est per se finalis. id illa propositum in quod predicatur materialis diffinitione de diffinitione per de mostriari per causam formalem et illa in quod causa formalis est efficientia et in quod efficiens finalis. Et quod per aliquid diffinitio est per se deminutio. Aliquid per se et aliquid tota deminutio positorum non deinceps. sed per se est ebullitio sanguinis circa cor. hec diffinitio per deminutum per formalem est ista est appetitus vindictae et hoc sic ois appetitus vindictae est ebullitio sanguinis circa cor sed ista est appetitus vindictae. Et quod per se est ebullitio sanguinis circa cor. hec est diffinitio ista est appetitus vindictae et per se deminutio rationis. et hec ista est ebullitio sanguinis circa cor est per se diffinitio. Tercio per diffinitione diffinitione positiva ex veritate sic ista est ebullitio sanguinis circa cor propter appetitum vindictae hec est deminutio positorum deinceps est enim tota deminutio per se non est finis sed pars in predicta deminutio. sed est deinde pars positorum quod per modum diffinitionis non habet dispunctionem vel formam syllabi nec termini ordinantis nec ponuntur nisi debitae subiectoem vel predicatoem requisita ad syllam. Ex his per se quod quatuor diffinitio in acro non fecerit vez vel solum binum tamen in ponenda per se sumat causam diffinitionis. Propter secundum quod diffinitio nec est vis nec gressus nec fit est nec non est necque apprehendunt per intellectum pronuntiantur et dicuntur sive per simpliciter. Est autem aliud diffinitione tota deminutio et aliud per se deminutio sicut per se ex dictis. Secundum secundum quod sunt quinque principia deminutiorum per sufficienciam quod est tale vel est complexus vel incomplexus. Si secundum sicut est diffinitione. Si per se hunc est duplex. quod vel est simpliciter per se agnosceatur ut nullo modo deminutibile sicut est dignitas. Ut est simpliciter per aliud notabile. et duplex. quod vel creditur est vez sicut est supponatur. vel solum et sicut est questione. vel neutro modo opinatur sicut est petitio.

Ad pīmā negat aīs z
Sadrōes ad duas pīnas pītates pī solu
tio. Ad fīci dī qī iste sī nece. hō
est aīat hō est pīsōt ex cōcepto rīa. Si hō vez ē z alij
termi dīcāt apītūdiem pītīndēdo ab exītī. hec aut
hō est viuē sīccātā. Vi viuē dīcāt apītūdiem nō aīt
ve dīcāt acū iīta enī simplē sīccātā hō est viuē. Ad

libri Posteriorum

quartā dīcis q̄ nō est necessariū ad veritatē ppōntis affirmatiue cathegorice de inēc subiectū & p̄dicātū supponere, p̄ codē fm̄ c̄ reale sicut als sepe dēm est. **Ad** scđam br̄ p̄cedo q̄ negādo fālilitatē aūis. **Ad** p̄mā p̄batōem p̄ scđo phīcōz quō de calu & fortuna sit sc̄ia. Et sitr̄ ad scđam p̄batōem & tērciā quō de gnābilib⁹ & corrupcib⁹ t̄ et̄ de eclipsi sit sc̄ia. Et ad cōfirmatōem p̄ iolutio ex dcis in scđa p̄clōne. **Ad** clā br̄ p̄cedo aūis & negādo p̄nam. v̄l̄ poss̄ negari aūis et ad p̄batōem p̄ solutio ex dcis. **Ad** q̄rrā br̄ p̄cedo aūis quō aut̄ h̄ bateat fieri p̄z ex his q̄ dcā st̄. **Ad** p̄firmatōem patz solutio ex dictis

Ēotīngere aūt sī

mul affirmare & negare. Istò è octauum capitulo buius tractat° in q̄ phs oit quo pncipia coia igrediuntur de mtratoe. Et intedit duas pñtiones. pma pñtigere at sit affirmare & negare. i. h. pñ¹ pñ² nō pñtiget id est affirmare & negare. De eodē nō ingreditur deinde atmodum omniusq; vt h̄ eet ex pte maiori exterritatis sic arguedo. ois h̄ est atal & nō nō aial. S 3 callitas è h̄ ḡ callias è aial et nō è nō aial. Vl ex pte medij sic arguet in maiore. ppone ois h̄ è al & nō h̄ è al. Vl ex pte minoris exterritatis sic arguedo in minori. ppone callitas è h̄ & nō callitas nō est h̄. Iz nō pñ dicit pñ¹ q; q̄ h̄mo nega^o sūptia cū affir^o matore aliqd facerz q̄stū ad illatoe^z pñtiones. nō tñ q̄¹ pñtate pñmissaz. q; istò pñ¹ pñ² pñtiget id est affirmare & negare. De eodē nō ingreditur demratoe oñlinā (Qd at affirmare) Hic poti scd az pñtione q; è q; istò pñ¹ q; q̄lbz affirmo^o vt nega^o va iugredit demratoe ad ipsi sibile no qdè in sua coitatez s; appropati. Probat q; sufficit ut illo pñ¹ ap. ppato. Ad matia subiectari. q; flue accipet in sua coitate. Nis at pncipio collisim⁹ et simplr pñmis vtñ scie sp̄eales aliqd demrān^o q; ipa & nō demrān^o aliqd de ip̄a vt demrāndo ip̄a. S; scie coes sic logica & metaphysca alit vtñ ip̄a. Nā metaphysca vitur eis demrāndo ip̄a. B; h̄cstū pñt demrāri. I. q; dicens do negatib; ea eti demrāndo aliqd de ip̄a. vtputa q; nō pñt meti negari & alia h̄mo. Dialectica vñ q̄v; aliqd mō. pñt ea aut aliqd de ip̄a nō tñ demrāt demrāntem em nō è interrogare. q; oppoita nō pñt demrāri. Iz dialectica interrogat q; ad ipaz nō pñtner demrāri. (Si aut interrogatio) In hñ nono capitulo oit phs q; sicut demrā requit pñpa pñ¹. ita recqrit pñpas interrogatoe. Et pñmo poti hac pñtione in q̄lbz scia st; pñp interrogatoes. pñbat q; id è pñpus interrogatio^o & postea pp. Iz in q̄lbz scia st; pñp pñpos. q; z pñp interrogatoes. Omittit h̄mo interrogatoes a pñcipijs. q; pñ¹ ali^o scia nō pñt demrāri in illa scia a. Iz interrogatoes pñe aliis scie bñ demrānt in illa scia a. Dilectissū itaq; ex pñ dics isert tria corelataria nō ois interrogatio^o è geometrica nec medicinal. Et sicut d; aliis scie tis. Iz definire sirogatoes s; geometrice. illud ex qba a liqd demrāt geometria vt in pñspectia subaltnari libet. Sedm corelatari nō gñtis ad oēz artificie facere qualibet interrogatoe neq; ad quālibz interrogatoes rindere. Iz solū ad demrātias vtputa ad. pñpa sue arti. Ter^o corelatari s; aliqd disputz cū geometria pñ interrogatoes geometricas bñ dilputat. s; bo aliqd disputz cū eo mle dilputz. Pz pñ¹ q; tal n̄ rđadguit geometrie nisi fz accēs vtputa ioz¹ è arismel l'phic² Hoc q; q̄us geometrie mle disputabit fz causen latibz & eodem mle est de aliis scientiis

(Quoniam autem sunt) Hic phis circa pdcā mouet tres questiones: pma cū sint aliquid interrogatōes geometricae vñz sine etiā aliquē nō geometricae. Scđa vñz interrogatōes facete bñ ignorantia geometricae sint geometricae. Tercia vñz syllis ignoratōe q̄ sit ex opositis principio: u sit syllogism⁹ peccātū in matia. vñl frigidū. i. syllis peccātū in forma. Ad pma questionē rñdet q̄ sic. q̄ s̄t aliquid interrogatōes mulice & aliaz artiū. Ad scđam rñdet q̄ hñmōi interrogatōes facete bñ ignorantia geometricae vñl mō geometricae s̄t. alio nō sunt geometricae. vt in interrogatio de pcuria linea rū palella. Uli dupl. alio qua interrogatio d̄: non geometrica. vñl mō. q̄ n̄ nihil bz de gr̄nitib⁹ ad geometriā. 2 sic tal' interrogatio nō ē geometrica. Ultio mō. q̄ bz alio qd de gr̄nitib⁹ ad geometriā sed praeve ye arisimū. 3r̄ em̄ dupl. vñl mō. q̄ n̄ bz rigmū siue q̄ n̄ bz sonū. Ultio mō. q̄ bz prauū sonū. Ad terciā questionē rñdet q̄ hñmōi syllogism⁹ ignoratōie est syllis peccātū in matia & nō palogism⁹. (In doctrinis aut̄ sit.) Hic phis ad declarandū solutōem tercie questionis ponit q̄nc̄ dñas int̄ doctrinas siue scias demrātūas & scias dyalecticas. Prima. q̄ in scientiis dyalecticas frequenter accidit palogism⁹ sed non in demrātūis. pbat q̄ in scientiis demrātūis maior extremitas & vñl de medio & mediū de minor extremitate. sed tal' dupl. hñtudē mediū excludit oīm dubitacionem. ḡ in scientiis demrātūis non fit palogism⁹. Minor: declarat p̄ sile. q̄ sicut in palogismis reputata in h̄ oīs circulus est figura. carmē homeri est circul⁹. ḡ carmē homeri est figura. excludit latētia p̄ demrātōem ad sensum reputata demrātōe aliq̄e circulū in piete descriptum ita in scientiis demrātūis excludit latētia p̄ diffinitōe q̄ accipit p̄ medio. Scđa dñna. q̄ in scientiis demrātūis nō ferit instātia nūl vñl sed in dyalectis ferunt instātiae vñl q̄ p̄cīlare. p̄z q̄ orō q̄ p̄us ē instātia postea est p̄pō. h̄ in scientiis demrātūis oīm p̄ponet s̄t vñl. q̄ & oīs instātiae erunt vñl. Tercia dñna q̄ frequenter in scientiis demrātūis p̄termit forma syllogistica. Qx⁹ est d̄ rōne quā faciebat senes arguēdo ex puris affirmatis in leda figura q̄ rō est bona. q̄ termi s̄t p̄ueritibiles argubantur in sic. Om̄e q̄gn̄at in mltipliicata analogia cito q̄gn̄at. h̄ ignis cito q̄gn̄at. ḡ q̄gn̄at in mltipliicata analogia. In dyalectis at̄ no p̄ ita p̄mititi forma syllogistica. Quarta dñna q̄ in scientiis demrātūis fit facilior: relatio q̄s in dyalectis. p̄z q̄ facilis ē resoluere in pauci ora q̄s in pl. h̄ in scientiis demrātūis oīs p̄pōes s̄t vere in dyalectis at̄ alio s̄t. vñl & alio s̄t. Quinta dñna ē q̄ in scientiis dyalectis sylli augen̄ p̄ diuersa me' nō ē in demrātūis h̄ soli augen̄ in post sumendo vñl inatus. Qx⁹ in post. i. sub sube⁹ summoi extremitate vt si fōs sello in istis terminis a b c. sub c sumat d. t̄ sit a finitum vñfinitum. h̄ n̄ier⁹ q̄stus sit n̄ier⁹ impar & d̄ n̄ier⁹ par.

(h̄ q̄ dñit & ppter qd scire) In h̄ deciā ca⁹ d̄ etiā natūphs de demrātōe q̄: ē q̄ no facit scire p̄otissime dicens & demrātōe q̄ est differt a demrātōe. ppter qd tr̄ib⁹ dñntis. Prima ē q̄ in eadē scia demrātōo ppter qd pcedit p̄ cām. ppter qd s̄t demrātōe q̄. pcedit p̄ cām remota. Qx⁹ de demrātōe q̄ vt oīc qd respirat ē anima. h̄ null⁹ p̄ies ē alia. ḡ null⁹ p̄ies respirat. ral' at̄ syllis q̄ pcedit p̄ cām remota sit in scđo scde figure. q̄ mediū est in pl. q̄s maior extremitas. Q̄ aut̄ tal' demrātōe pcedat p̄ cām remota. p̄z q̄ nō ē alia nō ē cā. ppter qd respirationē. Nā sicut affirmatio se bz ad affirmatiōem ita-

negatio ad negatiōem. si em̄ negatio est causa ipsius nō esse. affirmatio erit cā ee. & ecōtra si affirmatio est cā ee negatio erit cā nō ee. vt si ee calidū vñl frigidū sine mēta ratio cā ei⁹ qd est nō ee sāmū. tñc ee calidū vñl frigidū cū mēta est cā ei⁹ qd est ee sāmū. at̄ aut̄ nō est cā ppter qua respirādi. Alio ex⁹ est Anabaris dñs ph̄i sic arquētis apud st̄ras nō sunt vñtes. q̄p̄d st̄ras nō s̄t libatores. Scđa dñna ē etiā in eadē scia. q̄ demonstratō ppter qd pcedit p̄ cām. h̄ demrātōe q̄ est pcedit p̄ cām factū nūl em̄ phib⁹ eq̄ p̄dicātū noti⁹ ee alio nō cāz et etiā in qb⁹ nō p̄uerunt. Qx⁹ de demonstratōe q̄ ve si sic arguāt q̄cīg stelle nō scintillat s̄t. ppe nos. h̄ platerē nō scintillat. q̄ planetē s̄t. ppe nos. h̄ de demonstratōe q̄ est q̄ de mētātē p̄ effectū. Nā nō scintillare est effectū. & ee ppe est cā. planetē em̄ siue stelle erraticē tō nō scintillat. i. nō vident scintillare. q̄ s̄t. ppe nos & nō ecōtra. h̄ si p̄uerat argumētū erit demrātōe. ppter qd sic arguēt q̄cīg stelle s̄t. ppe nos ille nō scintillat. sed planetē s̄t. ppe nos. ḡ nō scintillat. h̄ em̄ est demrātōe. ppter qd q̄ demrātōe p̄ cām. Scđm ex⁹ est sic arguēt q̄cīd crescit & decrescit p̄ arcuāles porcōnes. & circularis figure. h̄ luna crescit & decrescit p̄ arcuāles porcōnes. ḡ est circularis figura. p̄uerendo tñ argumen⁹ tu fieri demonstratio. ppter qd. sed h̄ est demrātōe q̄ nō ci luna est circularis figura. q̄ crescit & decrescit p̄ arcuāles porcōnes sed ecōtra. Tercia dñna est in diuersis scie⁹ tuis q̄ demonstratōe ppter qd p̄tinet ad sciam subalternā tem. & demrātōe q̄ ad scias subalternā. Qx⁹ de scia subalternā vt geometria resp̄cū speculatōe id ē p̄spec⁹ tui. & p̄periometria q̄ est vñl p̄s geometrie tractas de mētura coīpm resp̄cū art⁹ machiatue q̄ est de p̄positōe machinaz & artismetrica respectu mulice. & astrologia respectu apparetē. i. scie naual q̄ p̄siderat signa apparentia serenitatis & tempestatis. Unū om̄is iste scie sic se habet q̄ ad vñl eaz s̄z ad subalternā p̄tinet demonstratio. ppter qd & ad alia demonstratōe q̄ est etiā sic se habet q̄ vñl p̄siderat spēm. alia vñl p̄siderat subiectum hoc est subiecti scie subalternā p̄tibus ad subiectū scie subalternā p̄tibus sibi accidētalem & extraneā. Nec est mirū q̄ ppter qd p̄tinet ad vñl scientiam. et q̄ est ad alia q̄ sicut p̄gnosicē q̄ est nō cognoscēdo. ppter qd ita multoties p̄gnosicē ppter qd nō p̄gnosicēdo q̄ est. sicut p̄siderantes vñl nesciūt multoties qdā sūngularia. ppter qd id qd nō int̄endunt. Sed q̄ demrātōe ppter qd p̄tinet ad sciam subalternā & q̄a est ad subalternā. i. posset alioq̄ credere q̄ in scientia subalternā nūc fieret demonstratio. ppter qd nō est tamē ita. Nā aliquādō sunt demonstraciones p̄p̄d qd in scientia subalternā. pater quia scientia subalternā respectu vñius scientie bene est subalternans respectu alijs ut p̄spectiva est subalternata respectu geometrie & subalternas respectu scie de iride & q̄stū ad illā p̄tem ph̄ica subalternā p̄spectre. Ex istis p̄z q̄ demrātōe ppter qd & demrātōe q̄ ē p̄tinet ad diuersas scias et nō solū ad eas quaz vñla est subalternā & alia subalternata. sed etiā ad scias dispatas. vt sunt medicina & geōmetria. Nam medicus p̄gnosicē quia est huius p̄clustionis vulnera circularia tardius sanant. geometer āt cognoscit eandem ppter qd. (Figuraz aut̄ faciens maxie scire) In isto vñdecimo caplo. ostendit phis q̄ pma figura maxie facit scire. Oi. p̄tior h̄c scione. oīm figura maxie facit scire. pbat tribus rōmbis

Questions

libri Posteriorum

Prima illa figura maxime facit scire in qua frequenter et ve in pluribus si syllus ppter qd. sed pma figura est bmoi. p3 qz scie mathematice qz maxie sunt ppter qd vt in pluribus vrum pma figura. Sed a ro illa figura maxie facit scire qz quā demonstrat diffinitio de diffini- to sed p glōla pma figurā demonstrat diffinitio de diffini- to. p3 qz diffinitio pdicat vltiter et affirmatio de diffini- to. Sed in scda figura nō excludit affirmatio et in tertia nō excludit vltiter. g. Tercia ro qz alle figure indigent pma figura hz pma non indiger alia g. Scda p ait pars qz si demonstratores in aliis figuris a pma pcedunt ppones mediatas. tūc si tales ppones mediate debeant redire ad imediatas ooz eas augmētare vt pclarere p pma figurā. (Sicut autē eē a m b) In h ultimo capitulo hui tractat ostēdit phs aliqua pponem negatiuā et imediatā. Et innuit hāc pclusionē sicut sit aliquid ppones affirmatio imediatā ita etiā aliq negariue sunt imediatae. Pro pbaro eū huius pclusionis pmittit phs pmo qz ppo dī imediatā qn nō est aliq mediu- m p qd possit ostēdi. Scdo pmittit qz trib' mōis ppositio negatio dī mediatā pmo qn pdicatu est in aliq toto in quo nō est subiectū. vt si in hac ppositione nullū b ē a. a sit in toto c. in quo nō sit b. tūc ista nullū b ē a mediatā. et ostēdit p mediu et in scdo modo scde figure Scdo modo pposition negatio dī mediatā qn subiectū est in aliq toto in qz non ē pdicatu. vt si b sit in aliq toto reputa in d. in qz non sit a. tūc ista nullū b ē a mediatā. et ostēdit p mediu d in scdo modo pma figure. Tercio mō qn tam subiectū qz pdicatu est in aliq toto in qz nō est alterz vt in hac pponē nullū b est a. sit b sit in d z a sit in c. qz autē aliq pponis negatio pdicatu sit in aliq toto in qz nō est subiectū et ecōtra vt dī in scda suppone h est ex eo ordinatō illoz qz cūqz h̄mūrā ad se iūce si em nibil eo p qz sunt in coördinatōe a c d. pdicat de aliq coz qz sit in coördinatōe d e. tūc si a sit in toto p manifestus erit qd nō erit in toto p. nā coördinatōes pmutarent. tūc multe dicet si d sit in aliq toto sue coördinatōs qz in illo nō erit a Probat qz dēcam pclonē qz si sit aliq ppo nega- tiua in qz pdicatu nō sit in aliq toto in quo nō est subiectū nec subiectū in aliq toto in quo nō est pdicatu illa ē imediatā sz est aliq tal' negatio gālia. ppo negatio est ē imediatā. Major p3 pmo. qz tal' ppo negatio nō ē imediatā sicut p3 inducedo p singulos mōs. Scdo p3 qz dif- finitōem pponis imediate qz tal' ppo carebit medio p qd possit ostēdi in pma figura in qz ooz mōre ē affirmatio- tiua et ita subiectū pclonē ē in aliquo toto. reputa in medio in qz nō est pdicatu. Silt carebit medio p quod possit ostēdi in scda figura. qz ibi ooz alterā pmissaz ē af- firmatiuā. Et iō ooz v subiectū pclonē vt pdicatum ē in aliq toto in qz nō est alterz.

Ignoratiā autē nō

fm negatōem. In h̄ sc̄o tractatu hui⁹ libri determinat p̄ his de syllō ignorātiā sive de ceptiu. Et vult q̄ dupl̄x est ignorātiā. sc̄ fm negatōem et fm dispōēs. Ignorātiā fm dispōē de qua est h̄ ad. p̄positū est decep̄tā ḡ syllō. Ignorātiā aut̄rā fm dispōēm dupl̄x est. q̄dam est simple deceptio q̄ fit opinātiō aliquid simplēr ēē. v̄l nō ēē. sc̄ de illa nō est ad. p̄positiō t̄ fu solum vno mō. Alta aut̄ sit ḡ syllōm q̄ sc̄ opio (p̄l̄) ēē v̄l nō ēē q̄nāl in nob̄ḡ aliquā rōez v̄l syllōm t̄ fu trib⁹ mōis. **Si de iano**

rantia fm dispository ponit p̄hs sex p̄clusi ones. Prima p̄clusio q̄ tangit ibi (No sit em̄) est ista. syllus ignorante ad p̄cludendū vlem affirmatiuā falsam in p̄ma figura rafit ex duab falsi siue in toto siue in parte et ex maiore falsa t̄ mōre vera sed nō ecōtra. (Si em̄ neḡ) Dic ponit scdām p̄clonē q̄ est q̄ ad p̄cludendū vlem negatiuā flām in p̄ma figura fit sylls ignorantie ex virtutis falsis siue vna p̄a t̄ alta fla. siue matore siue minore. (Pōtest aut̄) Dic ponit tercia p̄clonē q̄ est q̄ in scdāsi gura fit sylls ignorante ad p̄cludendū vlem negatiuāz flām. ex ambob̄ in p̄te falsi t̄ ex altera fla siue matore siue mōre nō aut ex ambob̄ in toto falso t̄ detinē p̄ dicere p̄clusiones intelligi arguēdo ex immediatis. Se quētes aut̄ intelligunt arguēdo ex mediatis. Quarta p̄clusio ad p̄cludendū vlez negatiām flām ex mediatis in p̄ma figura fit sylls ignorante ex ambob̄ in p̄te falsi p̄ mediū nō pp̄u. nō aut p̄ mediū pp̄u vlḡ mediū simile pp̄o ex alia coordinatōe. q̄ in p̄ma figura minorē affirmativa t̄ ita sp̄ erit vera. Fit aut̄ ex matore vera t̄ minore fla p̄ mediū nō pp̄u. Quinta p̄clusio. in se h̄c cūda figura fit sylls ignorante ad p̄cludendū vlem negatiuā falsam ex virtutis falsis t̄ ex altera falso siue matore siue minore. Sexta p̄clusio ad p̄cludendū affirmativa flām fit sylls ignorante in p̄ma figura ex virtutis q̄ falsis t̄ ex altera falso siue matore siue minore. Arguendo p̄ mediū nō pp̄u sed si arguat p̄ mediū pp̄u vt etiā p̄ mediū simile pp̄o ex alia coordinatōe t̄ minorē erit vera. Dicit aut̄ p̄ mediū pp̄u p̄ quod fit syllogism⁹ peradictionis ad ostendētuz p̄tradictoriū v̄l̄ p̄trariam p̄clusionis date. Ex his pat̄z quō causat ignorantiam fm negatiōem. Et ponit hanc p̄clusionē. si alijs sensus deficerit necesse est scientiam aliquā deficere. v̄l̄ sic deficiente nobis alijs sensu necesse est deficere sciām de p̄prijs sensibilibus illis sensibus. Probat q̄ nos nō accepimus aliquā scientiam nisi p̄ demonstratiōem v̄l̄ inductionē. Ha verē addiscimus aut p̄ demonstratiōem aut p̄ inductionē. sed deficiente nobis aliquo sensu non potest nobis aliquid fieri notum de sensibilibus illius sensus per demonstrationem aut inductionem. ergo. Minor patet quātūz ad secundam p̄tem sez q̄ deficiente nobis aliquo sensu non possit nobis aliquid fieri no rūm de sensibilibus illius sensus p̄ inductionem q̄ impossibile est non habentes sensum inducere. quia inductionē p̄cedit ex p̄positib⁹ singularibus sed p̄positiones singulares non cognoscuntur nisi per sensum. singularium em̄ sensus est Pat̄z etiam minor quo ad p̄mā prem q̄ p̄ demonstratiō p̄cedit ex vñibus. sed vñiversalia nō p̄ gnoscent sine inductione impossibile em̄ est vñia siue inductionē speculari. q̄ deficiente nobis aliquo sensu nō p̄ nobis aliqd fieri notuz de ei⁹ sensibilib⁹ p̄ inductionē. Nec etiā poterit p̄ dñō strādēm. Dic p̄ art⁹ q̄ etiā in mathematicis que di- cunt fm abstractōem. pp̄oēs vles fuit note p̄ inductionē. Qūra huc textū. Attende p̄mo p̄a dubia p̄mum est q̄s mouet linconensis. Utru p̄cipia illa cōmunia (de q̄bus loq̄arū in octauo capitulo) sint p̄mua mathematicis solū an ill⁹ t̄ alij. Et si rāder q̄ p̄cipia cōta ait dicunt dispoēs enūciatōis. vt de qlib⁹ affirmata⁹ v̄l̄ ei⁹ nega⁹ ē p̄a. Aut dicunt dispoēs q̄tūc̄ v̄l̄ ab ē qlib⁹ eq̄ita deas. Vñfelsū ē at q̄ illa p̄n̄cōta q̄ dicunt dispoēs enūciatōis s̄c̄ cōta oī t̄le rāl̄ eal̄ q̄ comuni

Ecce de illis intelligit Aresto. quoniam dicit quod principia eorum quibus videntur speales demonstratores sunt cum oibus scientiis et oculis scie coicant in illis principiis ex quibus fit demonstratio sive non coicant in subiectis de quibus demonstratur. sive dyalectica communicat in principiis coibus et sicut metap hic. Si autem principia dicunt disponere certitudinem tunc sunt ea oibus scientiis mathematicis quod ois mathematica est circa certitudinem. Et enim disposes certitudinem sunt coes scie naturali et quod naturalis voluntatis corporis naturale est mobile. sive enim coes pime phis. quod prima phis stabilitas certitudinem disponit et primas perceptioes et principia quod dicunt super certitudinem suas primas disposes. ut si egredit aliquo modo demonstratio demonstratio et hec prima phis est etiam circa principia certitudinem. Et enim dicit et si aliquis veliter repetit demonstratio veliter contra eam. ut quod oia affirmare vel negare ait quod certa sunt remaneant sibi et quibus certa sunt demonstratio. Et dyalectica enim coicat in principiis cum oibus alijs scientiis quod ipsa haec via ad oia alijs scientiarum principia. si egredit aliquis modo explanacionis. tunc ipsa etiam vellogit et principiis omni etiam est oem pbleuma et strueret probabilitatem destruere. **O**t principiis coibus etiam videtur demonstrator inveniri sibi necessaria ad fines scie. et videtur dyalectica inveniri sibi probabilitas ad finem opios. **O**t ies dyalectica concerit cum oibus alijs scientiis. enim in his differunt ab omnibus quod oes alii habent genitum subiectum determinatum et se passiones de mostriatis licet enim subiectum metaphysicam coe ad oia subiecta alias scientias in ipsa non demonstrantur. proprias passiones et se accidentia inheret etiam suo subiecto et non deficunt ut modo ille scientiarum proprias passiones de subiectis inferioribus nulli per modum scie subalternatis. ita quod ipsa metaphysica est determinata. Dyalectica vero licet inveniri scie per se scia et per se phis habeat subiectum proprium scilicet sedis in rationes quod apponuntur primis interius inveniri per eas determinatur de incognito ad cognitum. enim inveniri est ars et instrumentum phis non haec subiectum proprium quod ipsa inuestigat per via opionis et probabilitatis de omni subiecto suas dispositiones tamen proprias certitudines. et sic per interrogare utrumque opus politum et in eius potestate sit per viam probabilitatis ostendere opposita. Non sicut demonstratio nec etiam ipsa dyalectica siue logica inveniri est per phis ut haec subiectum proprium ostendit opposita. Finis autem cuiuslibet artificis circa proprium subiectum et circa proprias passiones est scia quod cadit super regnum et non sola opinio quod additum super regnum haec lincomens. **D**ubium dubium eiusdem circa nonum capitulum. quoniam de phis interrogatorum est geometricas et musicas. et ita de aliis scientiis cum demonstratore non interrogat nec enim sit ostendere opposita sicut prius dictum est. Ruder lincomensis et interrogatio dyaletica de sciente sermonis et sensus viratque per traditores reliquias et dubia. et sic relinquunt electores regnum denti. cuius praevoluerit et ut utrum arbore sint aia vel non. Proprio vero demonstrativa de sciente sermonis et modi proponebat assertum enim unum genitum hunc de omnibus in aia proponens. quod etiam proponens non per procedere rem et sensus ridentis. idem mo questionis quod plenissimum ridentis ut dictum est ne aia rationale diffunditur hominis quod quod de hac sententi rebus podes dyalecticam. demonstrator inquit a discipulo hoc quod intendit demonstrare non relinquendo discipulo electoem cuius qui tradidit velit absentire sed assertus habet quod intendit probare et quod quod de haec sententi discipulus et in his assilat demonstrator quoddammodo dyalecticam. Si autem demonstrator de dubitate de aliis scibilibus scilicet accepit illud postquam iuenerit demonstratorem illi scibilium tunc quod illud penes vel penes alterum non ut iudicetur adscrivere his in demonstrante circa veritatem.

bet ptem. sed solū circa illā que vera est **O**ralectez
vero qrit intendē adscrere habita in differente circa
verū vī film nō em̄ curat nisi opinōne st̄tis sit p̄a siue falsa.
pp̄t h̄ dyalecticus qrit in determinate alterā. demon-
strator h̄o ē que p̄a est. **T**erciu dubiu qre planete
nō scintillat qd̄ est scintillatio. R̄ndet linconis̄tis &
io planece nō scintillat q; pp̄st. R̄o aut̄ q; co:p̄d̄z
longe distare a vīlū cū pp̄t distatiaz i; suo quo a angulo
videt & io subtilis a vīlū p̄t discerni. vñ illo lōgo dista-
re d̄; p̄tutie ad magnitudinē quā h̄z res visa nō ī se
sed in iudicio visus. visus aut̄ sp̄ nitif ad discernendū
subtiliter res visas & d̄r̄nas visibiles rei vīse. cū aut̄ vi-
des res sub angulo magno & p̄e vīlū discernit subti-
liter d̄r̄nas visibiles & qesceles vīsus & inclinatio p̄tutis
vīstue eo q̄ h̄z intentum. L̄ aut̄ videt res sub quo an-
gulo & a lōge & vīsus nō potest discernere subtiliter dif-
ferentes visibiles ad quas discernendū nitif p̄tus vīsua
eo q̄ p̄tus illa caret adhuc suo intento nō descit nec
sint sp̄s visibiles qescere sed gnat in eis tremore & p̄p-
ter tremore p̄tutis recipiēnti rei visibiles sp̄m. ap̄
paret q̄ res ip̄a moueas & crebro tremat & ille apparet
tremor rei vīse & scintillatio. Nō em̄ est scintilla^a sp̄le-
do; radiosus q̄ apparet egredi a coribus lumiosis qz
tal sp̄leido; p̄l^b apparet in planetis qz in alijs. qz ip̄i sū
magis lumiosi & radiantes stellaris fixis. Et iō lugad^c
Tomas q̄ stelle fixe scintillant. q̄ vīsus in p̄p̄benio
ne eaz caligtat ppter distantiam eaz. **Q**uartu dubiu
quō intelligendū est qd̄ dicit ph̄s qalite figure reduc-
tur in p̄ma desando vīl^d augmētando. Pot̄ dici q̄ redu-
cunt augmētando qn̄ p̄ticulares reducunt in vīles. q̄a
pticularre reducunt in vīle est auctū p̄desando. vīl^e q̄ me-
diū in alijs figuris est extra extrema. in redactio aut̄
ad p̄mā figurā mediū ponit in extrema & sic fit qd̄a
redactio. H̄cū Thomas d̄; q̄ tūc p̄desant qn̄ me^f ē
mediū mīori extremitati tñ q̄ tūc cogit iner ip̄m et
mīori extremitate sumere alio mediū vīl^g p̄la qn̄ ḡ sumū
media alta inter mediū p̄mū & extrema fit qd̄a p̄de-
satio med^h. S̄z augmētan̄ qn̄ inter maiore extre-
mitate & mediū aliquā media assumunt. & hec augmētatio &
p̄densatio solū sūt p̄ p̄mā figurā. qz solū in p̄ma figura
z cludis vīlis affirmata & solū in p̄ma figura mediū
medū est inter extrema. Quintu dubiu qd̄ sit mediū
p̄p̄ z sūt p̄p̄ extremitate. D̄m̄ q̄ mediū p̄p̄ est illo
qd̄ i; p̄o syllō scic p̄ syllologari p̄clo oporta p̄clo sūl
logisande p̄ syllm ignoratię. S̄z meⁱ sūle. p̄p̄ ē mediū
alio p̄nti qd̄ tñ vīl^j p̄f de morti & de q̄ peur vīl^k maior
S̄z me^l extremitate qd̄ p̄ negari & vīras extremitate
Eltz ea q̄ dca sī & iteru p̄cedet
sunt vā & sufficiētē de. Arguit p̄
mo q̄ nō. qz demrātōes augent. Arguit p̄
male de tñ q̄ sp̄no p̄nt augeri. Añs p̄z p̄. q̄ ip̄e p̄nt
augeri p̄ met^m q̄ p̄ qd̄libz genⁿ cæc fit demrātō. S̄z eius
de rei p̄les cæc fit h̄et^o p̄phicoy. q̄ mle d̄; q̄ eadē p̄
p̄nt augeri q̄ p̄la me^p. nā me^q & cā idē. Dz^r q̄ ea
de p̄. s̄ & tra sī sp̄ces figure demrātō p̄ mediū natale,
astrologici. zp̄ me^s geometrici. q̄ eadē p̄ de demrā-
ti p̄ diuersa me^t. Dz^u q̄ eiulde rei p̄nt ec p̄les diffi-
ciles sic ex deis patuit. S̄z qd̄libz diffi- q̄ me^v ad demon-
strādū r̄s obc^w. q̄ demrātōes augent q̄ media
Quar^x p̄z q̄ nā angelū iſitū in p̄ suū. qz si le scq̄t q̄
nō erit p̄ vīl^y obp̄ & h̄z q̄ip̄z. Sech^z: q̄ p̄ta ī statū i; sur-
suz & deorsuz. qz i; statū ī īsumere vīl^{aa} sub q̄ ī īsumū

Querit

Etz ea q̄ dca s̄t i tertiū p̄cedet
sint vā r lufficiēter dca. Arguit p̄
mo q̄ nō. q̄ demrātōes augen̄. ḡ
p̄nt augeri. Ans p̄z p̄. q̄ i p̄e p̄nt
libz gen̄ tāefit demra. Sz eius
dēt^o libz^o c̄mle^o d̄c: q̄ eadē^o
nā me^o r ca s̄t idē. Dz^o q̄ ea
cefigurē demrāt p̄mediū nafale.
geometricū. ḡ eadē^o p̄t demrā
q̄ eiulde rei p̄nt eē p̄les diffitō.
Sz q̄ libz diffitō c̄mle^o ad demon
q̄ demrātōes augen̄ p̄ media
li ifitū in p̄ sumō. q̄ si sic secf q̄
q̄ q̄p̄z. Sedz^o q̄ p̄ea i s̄t i sur
te n̄ i sumere v̄y^o sub q̄ in ifitū

Questiones

Sedo sic affirmatio nō est cā affirmatōnis nec negatō negatōnis q̄ male dcm̄ est q̄ si affirmatio sit causa affir m̄ atōnis r̄c. H̄ns p̄z q̄ ignis est causa caloris r̄ tū nō ignis nō est causa nō caloris v̄lster. q̄ sol est nō ignis. et tū sol est cā caloris. Pz sedo. q̄ h̄o est cā aīal. r̄ tū nō se quis q̄ nō h̄o sit cā nō aīal. q̄ tū se q̄re. q̄z in° est nō h̄o. q̄ est nō aīal. Tercio sit deficitē sensibili nō oī dech cere sensibile illi° sensus. q̄ Alijs p̄z p̄no q̄ aīa separa h̄z sciam de sensibili. r̄ tū nullū h̄z sensum. Sedo q̄a sube separe nullū habuerit sensum neq̄ habet r̄tū h̄z sciam de sensibili. Pz tēto q̄ de aliquid q̄ nō cadūt s̄b aliq̄ sensu) habet sciam sicut sunt in eraphica r̄ subsegate. q̄ aliquid h̄z sciam de his q̄ nō p̄cipiunt sensu. Pz q̄rto. q̄ itellec̄ (in q̄ est scia est v̄tus luptor) r̄ p̄o q̄līt sensuo. sed p̄us nō depēdet a posteriori. q̄ intellect̄ vel p̄gnitio intellectua nō depēdet a sentu v̄l p̄gnitio sensu. r̄g p̄n p̄ adq̄ri scia sine sensu r̄ p̄gnitio sensiua. Quarto sit. aliq̄ h̄o p̄ adq̄rere sciam de colorib⁹ r̄ de figura sine fūlū v̄lū. q̄ est de illi° q̄ deficitē s̄li nō est nēce deficitē sciam de p̄p̄is sensibili illi° sensu. H̄ns p̄z p̄o q̄ poito calu & fortes efficac̄ cec̄ adhuc p̄ntremnare sp̄es caloris in ei° fantasia v̄l memoria. q̄ si p̄us nō habuerit sciam poserit eā adhuc de nouo mediatis sp̄es colorib⁹ in eō manetur. r̄g p̄n p̄ adq̄ri scia aliq̄ sensu deficitē. Pz sedo. q̄ poito & fortes a natitate sit cec̄ tū adhuc p̄ auditū p̄ adq̄rere scia z̄ colorib⁹. Optimum em̄ q̄ de multis adhuc scia p̄ auditū de q̄b⁹ nūc̄ habuit̄ noticiā v̄lū. Pz tercio. q̄ poito & fortes a natitate caret auditū v̄lū & ol factu. tū adhuc de poterit in aīa. c̄r̄ creare sciam de sensibili illi⁹ p̄nā. Pz q̄rto. q̄ sensus est cā q̄ acci dens resp̄cū scie. q̄ ipo poito v̄l remoto nō min⁹ ponit scia r̄g p̄n p̄ adq̄ri scia de sensibili sine sensu illo. In p̄po m̄ ē Ar̄. i. textu. p̄ solutōe soluende sunt q̄ tuor questiones minus p̄ncipales

Questio prima

Utp̄ possibile sit demōstrantē descedere de ḡne in gen⁹. Pro cui⁹ solutōe. Attēde p̄mo. q̄ gen⁹ dupl̄ accipi p̄t. vno⁹ p̄ ḡne p̄ p̄dicatōem & vocat gen⁹ p̄dīc̄ cabile v̄l p̄ntale. r̄ de illo nō est a d̄xpositū. Alijs ē gen⁹ p̄ attributōem & p̄sideratōem & vocat gen⁹ scibile sive subiectū scie. H̄na āt scibiliā s̄li duplicita. q̄dam sunt totali⁹ diuersa quoq̄ vñū nō p̄tinc̄ sub alio. sicut geometria & arithmetica. vñ gen⁹ scibile aristotētricē ē nūerus geometrie & imaginatio. Alijs h̄o nō totali⁹ diuersa sed eadē scie q̄ vñū p̄tineat v̄l alto sicut linea v̄lūal p̄tinc̄ sub linea & tūla qdā p̄trahit sup̄ p̄ disserētā cēntiale sicut cōsider d̄r̄ q̄ corpus mobile ad vbi qd̄ est subiectū libri de celo p̄trahit corp⁹ mobile qd̄ ē subiectū ph̄ie naturali. Quedā h̄o p̄trahit sup̄ p̄tētā sicut linea v̄lūlis p̄trahit linea. Attēde sedo. q̄ ad demōstratōem p̄p̄ta dicta tria regrunt. sciz subiectū passio & dignitas. Subiectū de q̄ demōstrat̄ aliquid passio q̄ demōstrat̄ & me⁹ q̄ q̄ demōstrat̄ & tria oīz ee app̄ata in demōstrat̄ ne. Nā diffinitio d̄z ee app̄ata diffinitio & passio d̄z ee app̄ata suo subiecto. Attēde tertio. q̄ ad hoc q̄ vna scia possit alteri subalternari q̄tuor & de cōnes regrunt. Prima est q̄ subiectū scie inferioris in suo itelleū inclu dat subiectū scie superioris quēadmodū inferi⁹ suū sup̄

libri Posteriorū

perius. Sedā q̄ sit p̄tractū p̄ dr̄am accēntalem & alte rius nature a subiecto superioris scie. tō dī in textu & vñ nāle h̄z ad alia sicut sp̄es ad matīā & p̄p̄tētē scie de ges nere & p̄tētē sicut de superiori & ei⁹ inferiori q̄d̄ditatue non subalternans. Tercia p̄dēc̄ q̄ dr̄am accēntalis contrahens subiectū scie superioris nō caſel sicut fluat a tali subiecto sicut ei⁹ passio v̄l ab aliquo iseriori. Quarta p̄dēc̄ q̄ scia inferioris p̄tētē passiones de suo subiecto & principia scie superioris. nō tū est intelligendū q̄ vna scia sit alti subalternata entitatē & formalē ita & vna scia respectu alteri⁹ se habeat sicut lugitus v̄l inferi⁹. geometria em̄ illo mō nō est subalternā respectū p̄spectie sed vna sub alternar alti obiectie. q̄ scz obiectu vñi⁹. Attēde subiecto alteri⁹. Attēde q̄rto. p̄ descedere de ḡne in gen⁹ est demōstrare aliquid vnius ḡs de alio ḡne p̄ p̄ncipia al ten⁹ ḡs. r̄b̄ p̄tētē v̄l capiēdo p̄m⁹ vñi⁹ p̄p̄n⁹ alti⁹ aut diffīctez v̄l passionē vñi⁹ p̄ diffīctē v̄l passionē altius

questionē p̄mo. q̄ q̄nūc̄ due scie sit se habet ad iūicē & subiectū vñi⁹. Attēde sub subiecto alti⁹ tū est possibile descedere de ḡne in gen⁹. Si em̄ subiectū unius attēde sub subiecto alteri⁹ tūc eoz st̄cē p̄ncipia. Enī iste duo descelūs dīnt q̄ p̄m⁹ ēt descelūs simplē de ḡne in genus eo & vñū subiectū simplē differt ab alio. Sed s̄ aut descelūs est s̄m qd̄ eo & vñū subiectū h̄z dīt differt ab altero scz p̄ dr̄am accēntale sibi additā. Dic tertio q̄ in scētēis subalternatis possibile est descedere de ḡne in gen⁹ sicut si p̄hia & medicina sint subalternae. tunc & p̄hia sit descelūs ad medicinā v̄bī em̄ p̄hia dimittit ibi medicus icipit. Dic q̄rto. q̄ possibile est descedere de ḡne in genus nō simplē h̄z s̄m qd̄ p̄z ex deis. Et si q̄ ras v̄r̄ v̄r̄ sit qd̄ dicit Ar̄. q̄ demōstratōis augētur sed nō p̄ media sed in post sumēdo in iſtinū. Dico q̄ demōstratōes. p̄p̄tētē qd̄ nō augēt̄ p̄ diuersa media. p̄z q̄ vñi⁹ rei ē vna cā totalē & sufficiētē p̄ quā res ē. illa āt ē mediū in demōstratōe potissima & tales demōstratōes nō augēt̄ p̄ diuersa media. Silt vñi⁹ rei est tū v̄na diffinitio formalē p̄p̄ta & p̄fēta sed talē diffinitio est mediū sicut p̄tētē sedo h̄u. q̄tēles demōstratōes nō augēt̄ p̄ media. Dico sedo q̄ demōstratōes būt̄ augēt̄ in post sumēdo p̄z. q̄ q̄nūc̄ sub subiecto p̄celōis p̄t sumālia minor extremitas de q̄ mafoz p̄ oīdi v̄l scie demōstratōe de oīni triangulo p̄t subsumi v̄locheles. Dico tēcio q̄ demōstratōes p̄t̄ augēt̄ in lat⁹ sumēdo p̄z. q̄ q̄nūc̄ p̄t̄ sumēre p̄la no subalternati posita ad iūicēz q̄tētē sub medio demōstratōes v̄t̄ sub ista oīs nūer⁹ ē finē v̄l infinit⁹. p̄t sumi nūer⁹ ēmpar & postea par ad p̄bandū q̄ v̄teroz sit finē v̄l infinit⁹ v̄l iſtinū & iſtinū duob⁹ moīdis nō multiplicant̄ demōstratōes p̄ diuersa media. h̄z p̄t̄tē eūsētē medij demōstratōes p̄les p̄tētē q̄tētē tamē vna sola est potissima & v̄lis. Alijs h̄o st̄cē p̄ticularēs q̄tētē in eis nō demōstrat̄ passio de p̄mo subiecto. Dico q̄rto q̄ demōstratōes nō potissima p̄t̄ multiplicari p̄ diuersa media p̄z. q̄ vñū gen⁹ cāt̄ p̄tētē p̄tētē q̄tētē eo & cāt̄ sicut subiūtē cause. Et si q̄ras quō demōstratōes poterūt̄ augēt̄ in iſtinū in post sumēdo cāt̄ subiecta nō sicut infinita & tūla in oīde p̄dicatētē sicut

status. Dico q̄ in arithmetica & in geometria sp̄s sua (q̄s erigunt demonstratio) s̄t infinita & coequae in ordine p̄dicamentali. & nulla est sub alta nisi in quantum una sp̄s est p̄s p̄sturē sp̄m subsequētē. tū sp̄s cōsiderat̄ est p̄s licet binarius fīm & est p̄s p̄sturē ternariū est prior ternario. cū tñ in ordine p̄dicamentali he sp̄s sint coequae. & tñ trigon⁹ est prior quadrato. & d̄monstrat̄es que erigunt supra sp̄s p̄ores descendunt in posteriores vñq̄s in infinitū. sicut d̄monstrat̄es. q̄ erigunt supra triā qulū descendunt in quadrāgulos. & i sp̄s p̄s quætes. sic q̄ d̄monstrat̄es augmentat̄ in infinitū p̄ assumēdo. sicut quādō sumit quadrāgul⁹ sub triangulo. & pentagan⁹ sub quadrāgulo. & ita in infinitū. q̄ su p̄omes sp̄s figure & oem sp̄m nūc i cadū passiones p̄rie demonstrabiles de ill' p̄ sp̄s antecedentes & p̄tias passiones sp̄z antecedentia. Tñ p̄clusiones istaz duas tñ sciaz s̄t infinita & non p̄pendunt om̄es ab intellectu creato. s̄t solū ab intellectu increato. q̄ est infinita potēte

Questio secunda.

Utrū deficitē sensu deficiat scia fīibilis illius fīlus. Pro cui⁹ solutio Attende p̄mo. q̄ p̄ba p̄hi (que h̄ dicunt) fīm teatū Thomā duplex excludit posito. P̄ma quidē posito plōmis. qui ponebat q̄ nos habem⁹ sciam de rebus p̄ sp̄s p̄cipiatas ab ydeis. q̄ si esset vñlia fieret nobis nota absq̄s inductōe. & ita possemus acq̄rere sciam eoz. quoz fīlum nō habem⁹. Sc̄da possitio est dicentia q̄ possumus in hac vita sciam acq̄rere sive cognoscere substātias separatas intelligēdo q̄d̄ditæ eoz p̄ fībilia. vñ si substātia separate cognosceret fīm suas quidditat̄es. sequeret̄ q̄ aliq̄ cognoscerent̄ absq̄s inductōe fīlū. q̄ p̄ba hic negat etiam de abstractis. Sed illud sc̄dū dictū nō bz veritatē. q̄ possum⁹ coḡnoscere substātias separatas & de eis habere p̄ceptū qd̄ditatiū. etiā q̄ abstractōem a fīibus. sicut p̄t p̄ auicēna. qui d̄t q̄ nondū est desperatū. q̄n de substat̄is se patis possum⁹ batere noticiā. als enī nō possum⁹ diligere substātias separatas. nā fīm Aug⁹. inuisa amare possum⁹ incognita nequam̄. Attende secūdo q̄ līc̄tus intellectua sit p̄t potēcia fītiua. ip̄a tñ est subordinata potēcie fītiue. nō in esendo. s̄t in opando. Unū ad opātōem intellect⁹ q̄tuor requirunt̄. Primū est. sp̄s app̄hēsia a sensib⁹ exteriorib⁹. Secūdū est app̄hēsia sp̄i a fīlū cōi. Terciū est app̄hēsia a p̄tute fantastica. Quartū est app̄hēsia ab intellectu. & ita intellectus p̄gnoscendō res quo dāmō depēdet a potēciis fītiuiis. p̄ q̄ desfer̄ sp̄s ad intellectū possibilē. Et ista subordinatio ppter im̄fectōem intellect⁹ humani rep̄it in intellectu humano. nō aut̄ rep̄it in intellectu āgelico sive leghato. Ut si arguas. intellect⁹ est p̄tus īmaterialis ergo nullo mō depēdet a potēciis fītiuiis. Dico q̄ in intellectus p̄tato dī p̄tus īmaterialis. q̄ nō vñ organo corgeo in opando. Unū sedo de aia dī intellect⁹ nullius corporis est act⁹ tanq̄ organi. Unū aliqua p̄t p̄tū dupl̄ dī īmaterialis. Unū mō. q̄ nullo mō a materia depēdet in opando. & sic intellect⁹ nō est p̄tus īmaterialis. Est enim p̄fectio materie. Unū mō q̄ nō depēdet a materia in ēndo. & illo mō est p̄tus īmaterialis. Ut si q̄ ras. quare intellect⁹ depēdet a materia in opando. Re sp̄ōdent p̄hi q̄ hoc est īdeo. q̄ est p̄fectio vñlīmata materia. & video talē est īnexio intellect⁹ cū fantasía. q̄nūcū

q̄ intellect⁹ intelligit aliquod vñlē. tūc fantasía fātasia⁹ tur circa singulare illū vñlē. tñ dī dī p̄mo de aia q̄ i tellect⁹ vel etiā fātasia vel nō est sine fantasía. & tñ vidēmus q̄ frenetic⁹ & grauteri infirmi nō bñ iudicat̄. q̄ s̄t sus est male dispositus. & ex p̄nti intellectus. Patz tercio q̄ in dormiēdo intellectus nō bñ iudicat̄. eo q̄ p̄sus s̄t ligati. Patz quarto. q̄ quidē s̄t ap̄ti mēte. quidē vero incepti. cui⁹ cā nō eli intellect⁹ fīm se. quia intellect⁹ fīm seno est meli⁹ vel p̄t p̄posit⁹. q̄ nō suscipit intēsionē nec remissione fīm se. s̄t cā illius est p̄fectō materie meli⁹ cooperat̄e in uno q̄ in alio. & tñ dicitur lebo de aia. q̄ molles carne s̄t ap̄ti mēte. duri p̄o incepti. Aliā cā red dūt theologi. s̄t peccatū p̄mi parens. vñ Aug⁹. in libro de trinitate dī. Attolle oculos ad eā luce & eos signe si potes in eo. r̄t stat⁹ p̄ assidue. que causa ē curacie fixa tpm lucē videre nō potes. nū vñlī infirmitas & quis cā tibi fecit. nū vñlī iniqtas. i. peccati p̄mi parens. Attende tertio q̄ p̄sus p̄t accipi duplicit̄. Vno mō p̄ actu sentiēdi. & h̄c mō nō est hic ad p̄positū. Alio mō p̄ potēcia fītiua. & sic est ad p̄positū. Sētū aut̄ deficere hoc mō p̄t intelligi dupl̄. vno mō a natūritate. alio mō post natūritate. & hoc dupl̄. Unū mō post p̄t sp̄s sensibiles s̄t accepte & referuate in memoria. Alio mō ante q̄ alique sp̄s fībiles de fībilibus illius fīlū s̄t accepte. Attende quarto. q̄ duplex est fīsibile. quoddā est p̄ se. aliud p̄ accidēs. Sēsibile p̄ se est duplex. quoddā est cōe. & quoddā est p̄tū. sciam q̄ est duplicit̄ aliquo fīlū deficiente p̄t intelligi dupl̄. vno de p̄p̄tis fībilibus illius fīlū. ad h̄c fīlū sc̄z q̄ si sit aliquis nō habet̄ aliquo fīlū. s̄t a natūritate sit p̄tū. sciam ante q̄ accepte sp̄s de fībilibus p̄p̄tis illi⁹ fīlū impossibile est q̄ ipse naturaliter acquirat̄ sciam de fīsibile p̄ se p̄p̄tis illius fīlū. licet possit̄ acquirere de fībilibus p̄ accidēs. & de fībilibus cōibus. p̄t etiā acquires re sciam de fībilibus p̄ se & p̄p̄tis miraculose.

DIC mō nēcē est deficere sciam de p̄p̄tis fībibus illius fīlū. patz q̄ sc̄ia om̄is nostra īgnitio intellectua depēdet a cognitione sensitiua

Questio tercia

Vlerum possibile sit distinetas scias communicari in eodē p̄ncipio vel eodē subiecto & eadē passione. Pro cui⁹ solutio Attende p̄mo q̄ duplicit̄ s̄t p̄ncipia. q̄dam s̄t cōmuniā & quedā s̄t p̄p̄tia. Attende secūdo q̄ distinetas scias comunicare in p̄ncipiis potest intellectiū dupl̄. vno mō sic q̄ illa p̄ncipia sunt p̄p̄tia vni conclusionis et cōmuniā alerteri. & sic bene est possibile. Si tñ distinetas scias communicari eodem p̄ncipio comuni potest intelligi dupl̄. vno mō fīm eandē stractōnem et sic nō est possibile. Alio modo fīm diuersas. & sic bene est possibile. Arithmetica em̄ p̄tabit hoc p̄ncipium si ab equalib⁹ equalia demas ad numeros. & geometriū contrahit tpm ad magnitudines. Attende tercio q̄ distinetas scias comunicare in subiecto potest intellectiū dupl̄. vno mō q̄ subiectū vnius sit idem p̄tinenzia cum subiecto alterius. ita q̄ p̄tineatur sub subiecto alterius. sicut patz de scientia subalternante & subalternata. Alio modo sic primum & adequatus subiectū

Questiones

libri Posteriorum

passionū vnius scie sit p̄mū et adequatū subiectū pali-
lionū alterius scie. et sic nō est possibile. cū distincō sci-
entiā sumat ex distinctione p̄moꝝ et adequatoꝝ sub-
iectoꝝ. Attende quarto q̄ distinctiones scie coicere ī
passione p̄t intelligi dupl. vno mō q̄ eadem passio de-
mōstret de distinctis subiectis p̄mis et adequatis. et sic
nō est possibile. Alio mō q̄ passio subiecti vnius scie
sit subiectū alterius scie. et sic bene est possibile. Ex istis
distincōibus p̄ solutio ad questionē. et amplius pa-
tebit in sequenti lectione.

Questio quarta

Utrū si affirmatio sit cā affirmatioꝝ. et negatio cā nega-
tioꝝ et cōtrario. Dic breuit̄ q̄ affirmatioꝝ ē cām
affirmatioꝝ vel negatioꝝ negatioꝝ p̄t intelligi dupli-
citer. Uno mō q̄ sit cā p̄seis et adequaata. ita q̄ affir-
matio pueribilis sit cā affirmatioꝝ. cū etiā negatio
pueribiliter sit causa negatioꝝ. Alio mō sic q̄ affir-
matio sit cā affirmatioꝝ. nō tamē p̄seis et adequaata. tunc
nō optet negatioꝝ esse cām negatioꝝ. Dato em̄ q̄ te-
ne sequat̄. homo est. ergo aīal est. nō tamē sequit. null⁹
bō est. ergo nullū aīal est. Sicut etiam ignis ē cā calor.
et nō ignis vlt̄ nō est cā nō calor.

Ad ratōnes in oppositū. Ad p̄mā negat̄ aīis. Et ad
p̄mā p̄barōnem dī. q̄ ille demonstratōis nō s̄t potissimum. Ad scđam p̄
barōnī dī. q̄ p̄clusio nō est eadē nisi materialis. Ad
terciā dī vnius rei est tñ vñica et formalis distinction. q̄
datur p̄ p̄mū gen⁹ et p̄mā dī fām. et illa est medium
demonstratōis. distinctione autē data p̄ materia ē p̄clu-
sio. Ad quartā p̄batōem p̄ soluto ex dictis. Ad
scđam p̄at̄ soluꝝ in quarta questione. Ad terciā
p̄ soluto. Aīis em̄ est verū et ex illo sequit̄ q̄ deficien-
te fīliu nō est nec sciam simper deficere. s̄z ad fīliū da-
tū due p̄me p̄batōes nihil faciūt ad p̄positū. q̄ p̄clu-
sio intelligit de his que cognoscunt p̄ sp̄es et p̄ discursū
eiusmodi nō s̄t aīa sepat̄ et angelus. Ad terciā p̄ba-
tōem p̄cedit̄ aīis. nīt q̄ ad mathēaticalia. illa em̄
cadit̄ sub fīliū. nec s̄t abstracta nisi fīliū in intellectu. Quā-
uis autē scie s̄t p̄ate et sebe intēcōes. tñs. nō cadit̄ sub
aliquo fīliū. in ipso cognitione intellectua dependet te-
cognitione fīliū. nō coz. sed altoꝝ. et ex illo nō sequit̄
p̄solutū. nō em̄ dictū est q̄ deficiēte fīliū nec ēt̄ oīno scie-
tiam deficere. s̄z q̄ nec ēt̄ deficere sciam de p̄p̄is sp̄es
bus illius fīliū. Ad quartā p̄batōem p̄at̄ soluto
Ad quartā negat̄ aīis. Ad p̄mā et terciā p̄batōes p̄t
soluto. Ad scđam dī q̄ illo mō nō poterit acquiri scie-
tia de perceptibus p̄p̄is. licet bñ de perceptibus cōsibus.
Ad quartā p̄batōnem dī. q̄ duplex est cā p̄ accidens. q̄
dam est que nihil facit q̄d p̄ducōem effectus. sicut al-
bū respectu domus. Elia est cā p̄ accidens necāria. sine q̄
nō p̄ducere effectus. et hīmōi est fīliū respectu scie-

Est autē omnis syl-
logismus p̄ tres termos) In hī trēcō tractatu ostē-
dit phs nō ē p̄cessum in infinitū in demonstratōibus
spāndo p̄mo demonstratōes ad seūnūcē. et fīliū hoc ist⁹
tractat̄ s̄t tria capitula. in p̄mo p̄bat nō ē p̄cessum

in infinitū in medijs demonstratōis. Et p̄mo finitit
tres suppōes Prima. omnis syllis est ex tribus terminis
et dualibꝝ p̄p̄ibꝝ. Scđa demonstratō p̄cedit ex imme-
diatis. vñ s̄p̄os accepte in demonstratōe sunt mediaꝝ
et optet eas reducere ad immediatas. q̄d nō p̄tingeret si
media in demonstratōe ēt̄ infinita. Tercia. cōque
p̄dicant̄. quedā p̄dicari fīliū se. et quedā fīliū accidens. ve
dicēdo. albū est homo. (Sicut iīl c. hīmōi) In hac se
cūda p̄cula mouet tres q̄stiones p̄ reducēt̄ p̄missor
mediatas ad immediatas. Prima. vlt̄ dato p̄mo subie-
cto p̄cedatur in infinitū in p̄dicatōis. ita q̄ nūc̄ deueni-
atur ad supremū p̄dicatō. Scđa questio. vlt̄ dato p̄
mo p̄dicato p̄cedat̄ in infinitū in subiectis. sic q̄ nūc̄
deueniat̄ ad infinitū subiectū. Tercia. verū determinat̄
tis extremis possibile sit media ēt̄ infinita. hoc est que
tere vlt̄ in demonstratōibus sit p̄clusus in infinitū. ita
q̄ nūc̄ deueniat̄ ad immediata. (Quod quidē iīgt̄
tur) Dic phs. p̄ scūlōe hāz quēstionē ponit̄ tres cō-
elusiones. quāꝝ p̄ma r̄ndet̄ ad tertiam questionē. et hec
determinat̄ extremis impossibile est media ēt̄ infinita.
pt̄z quā si def̄ sup̄mū p̄dicatō ad ultimū infinitum
subiectū. sup̄mū p̄dicatō p̄t̄ p̄dicab̄t̄ s̄ aliquo me-
dio q̄ de ultimū subiecto. et ad huc p̄t̄ de medio p̄mū
quāꝝ distanciōi. et s̄t̄ infinitū subiectū p̄t̄ subiectū
cietur aīcūl medio q̄ sup̄mū p̄dicato. et adhuc p̄t̄
medio p̄mū quāꝝ distanciōi. Si q̄ inter media ēt̄
infinita sequit̄ q̄ p̄mū p̄dicatō nūc̄ q̄ p̄dicat̄ de infi-
nitū subiecto nec infinitū subiectū vñc̄ subiectū sup̄mū
p̄dicato. et sic nō erit infinitū subiectū nec sup̄mū
q̄d est p̄tra sup̄positū. Tener p̄na. q̄ infinita nō est trā-
sire. (Dāmestū autē est) Ponit̄ secundā p̄clusiōnem
que est. si sit stat̄ in p̄dicatōibꝝ et demonstratōibꝝ afir-
mativus etiā erit status in p̄dicatōibꝝ demonstratōibꝝ
negatiūs; p̄t̄ q̄ p̄o negatiūa sp̄ habet p̄barō vñaz
affirmatiūa. q̄ si līz p̄clusus in infinitū in p̄dicatōibꝝ
et demonstratōibꝝ negatiūs etiā erit in affirmatiūis
Hec valet si dicatur p̄clonem habere veritatē syllogi-
sando s̄g p̄ vñam figura. nō aut̄ syllogisando nīc̄ p̄yñā
nūc̄ p̄ aliā am. q̄ finita finitie sup̄ta nō s̄t̄ infinita. Fi-
nita em̄ finite sumpta necēt̄ finiti omnia. q̄ si in qual-
itet figura s̄t̄ p̄dicata finita. cū figure sint finite. q̄ so-
lū tres. omnia etiā p̄dicata erunt finita. (S̄z q̄ in ill
logicē quidā) Ponit̄ terciā p̄clusiōnem. que ē q̄ er-
trena s̄t̄ determinata in p̄dicatōibꝝ et demonstratōibꝝ
affirmatiūs. ita q̄ nō p̄t̄ p̄cedi in infinitū in p̄dicatōibꝝ
nībus ascēdendo fīliū. nec̄q̄ in subiectis descēdendo de-
fīliū. sed est dare p̄mū subiectū et p̄mū p̄dicatū. Hanc
p̄clonem p̄bat phs tribo rōibꝝ. p̄ quāꝝ p̄ma p̄mittit
quāꝝ diuisiones p̄dicationū. P̄ma. quedā s̄t̄ p̄re-
dictatōes cōntinentiales s̄t̄ quidditatiue. et alie s̄t̄ accidē-
tēs s̄t̄ denotatiue. Scđa diuiso. tribo modis fit p̄di-
catō accidētēs s̄t̄ denotatiue. Prīm⁹ est q̄ accidens p̄
dicat̄ de accidētē. vt albū ambulat. Scđa quādō subiectū
p̄dicat̄ de accidētē. sicut magnū est lignū. Terci⁹ q̄ accidens p̄
dicat̄ de subiecto. vt lignū est magnū et hīs
mo ambulat. Elī terci⁹ istoꝝ modoꝝ differt̄ a duobꝝ p̄-
mis. q̄ accidens p̄dicat̄ fīliū se de subiecto. vt dicēdo. lī-
gnū est albū. s̄z subiectū p̄dicat̄ fīliū accidens de accidētē. et
etiā accidens de accidētē. vt dicēdo. albū est lignū vt al-
bū est musicū. lignū em̄ subiectū fīliū se albo. et nō rōe al-
terius. sed albū subiectū ligno et etiam musicū fīliū acci-
dēs et rōe alterius. Q̄ autē albū subiectū ligno fīliū ac-

ridēs. et nō sūm se. sicut lignū albo. p̄z quia q̄dūs lignū dicat fieri albū. tñ albū non dicit fieri lignū. cē aut̄ p̄lū ponit fieri. q̄dū non dicit fieri lignū. sicut lignū dicit fieri albo. et ḡnū album p̄dicat sūm se de ligno. et lignū sūm accēs de albo. Et his lequit tercia diuīsio. q̄ taz p̄lus posita est. sc̄z eoz que p̄dicant etiā accētālīter. quedā p̄dicant sūm se et quedā p̄dicant sūm accēs. Et quia ea (q̄dū vītrum in demōstratōb) p̄dicat sūm se. id est in p̄posito illa dicitur solū p̄dicari que p̄dicant sūm se nō inib⁹ vītrum ad placitū. noīa em op̄oz ponere id est imponere. Quarta diuīsio. eoz (que p̄dicant) q̄ dā p̄dicat in quid. quedā in q̄le. quedā in quātū. t̄ch. sūm distincōz p̄dicamentoz. Sed est dīna inter hec q̄ illa (que p̄dicat in quid) p̄eat substantiā. alia p̄o nō. nec subiectū accētib⁹ sūm se. h̄z solū sūm accēs et rōe alterius. Et quo p̄z error ponētū vītrum cē re se patas. sicut plato poluit genera. t̄ sp̄s. h̄z em sicut mōstra. t̄ pdigia. que format error intellectus. sicut h̄z prodigia in natura errante. q̄uis em sint yde et rationes eterne in mente diuina. ip̄e tamē hoc modo nihil pertinet ad rōem. in qua alt̄q̄d p̄dicatur de aliquo. Ip̄e ita q̄ yde in se. pdigia non s̄t. sed cū intellect⁹ vult. eas facit p̄dicabiles de rebus a quib⁹ s̄t separe. in hac ordinatōe pdigia s̄t. Demonstratōes em et rōcīnatōes fīunt de simplē p̄dicabilib⁹. in quib⁹ subiectum et p̄dicatū s̄t. idem numero in subiectū. et nō s̄t res ad inicē diuīs vel separe. Dicit ergo Aresto. gaudeat igitur genera et sp̄s. monstra em s̄t. et si s̄t nūbil ad rōem p̄funt. demonstratōes em bmoi s̄t. Ost ergo p̄ma ratio p̄bas p̄dīctā p̄clusionē. q̄ p̄mam diuīsionē ea (que p̄dicant) vel p̄dicant etiālīter vel accētālīter. h̄z taz in p̄dicatis etiālīb⁹ q̄ accētālīb⁹ est status. q̄. q̄ aut̄ in p̄dicatis etiālīb⁹ sit status. et q̄ talia nō sunt infinita p̄z. q̄ diffinītō non est op̄lera. nūl om̄ia p̄dīcta etiālīa ret̄ sine accepta. sed si talia sunt infinita ipsa non poterūt accepti. Infinita em nō est trāsure itel ligentē. q̄i p̄dicata etiālīa p̄dicabiliā de aliqua re etiālī infinita s̄t. impossible cēt aliquā rez diffinītō sed hoc est inconveniens. subiectū em oīem est diffinītō. q̄p̄dicata etiālīa nō s̄t infinita. nec in sursum. nec in deo. sum. h̄z q̄ p̄dicata etiālīa sunt finita. p̄taz q̄ quartā diuīsionē. s̄t em em nouē. sed in quib⁹ p̄dicant s̄t. finita. si em in aliquo em infinita impossibile est in eo aliquid diffinītō. (Adhuc aut̄ ap̄l?) Ponit secundam rōem. que est. quia s̄t in p̄dicantis et maxime in medijs demōstratōis etiālī p̄cessus in infinitum p̄duītio nō poss̄t sciri p̄ demonstratōem. p̄z qui a null⁹ leit p̄clusionem nūl p̄clūcerit premias. sed premias nō posseūt sciri. quia nullum demonstrabile potest sciri. nūl sit demonstratū resoluētū vītrum ad indēmonstratōib⁹. om̄es em tales premias essent demonstrabiles et nūl indēmonstrabiles. q̄ non possent sciri. (Anale tice aut̄ manifestum) Iam posuit duas rōes. que fuit logice et iununes. hic ponit terciā. que est analētīca sicut demōstratiua et p̄pria. Et ut. quecumq̄ p̄se p̄dicant in demōstratōe. vel p̄dicantur p̄ se p̄mo vel se cēdo. sed in nullo isto et modo est p̄cessus in infinitū. Q̄ aut̄ in p̄dicatōb⁹ p̄ se cēdo modo nō sit p̄cessus in infinitū cēdo modo. p̄taz quia in sedo modo dicēdī p̄ se est deuenire ad vītrum subiectū. Alterē em nō est possibile diffinītō passionem. Nā si essent infinita subiecta subordinata oget om̄ia illa ponit in diffinītōne

passiōis. quo d̄ est impossibile. q̄ibi nō est p̄cessus in infinitū ex p̄te subiecto. descendēdo. neq̄ eriam ex parte passionum ascendēdo. quia om̄es ille cēnt p̄ueris tubiles. et in p̄uerib⁹ nō valer aſcelus neq̄ delēcēsus. q̄d̄ etiam in p̄dicatōib⁹ p̄ se p̄mo modo non sit p̄cessus in infinitū. p̄taz quia aliter non cēt possibile diffinītō. (Si autem sic est) Ponit quartā p̄clusiō nem. que est nō est p̄cessus in infinitū in demōstratōib⁹. sed est deuenire um ad p̄cipia indēmonstratōib⁹. nec om̄ii est demonstratō. p̄z quia nūl int̄ subiectū et p̄dicatum s̄t. infinita media ut dictum est

(P̄dīstratō aut̄ his) Ex p̄dicatis infert p̄hs tria corollaria. Prīmū est. nō om̄e illud quod inest p̄ se p̄tib⁹. et nō vītrum p̄ alterū inest ei et aliud p̄mūne. habet re em̄ tres angulos euales duobus rectis inest yloche li et scalērū p̄ aliquā p̄mūne. s̄t p̄ triangulū. sed non sp̄ est ita. quia tūc est p̄cessus in infinitū. Sedm corollarium. om̄is p̄clusionis demonstrabilis tot s̄t me dia quo sunt elementa ad demonstrandū illam. elemēta aut̄ in p̄posito dīcuntur p̄pōes vīles immediate. Terciū corollariū. in nulla demonstratōe medium est foras extremitatū. i. extraneum vītrum extremitati. nā in p̄pōib⁹ demonstratōis affirmatiū medium affirmatiū p̄iungitur vītrum extremitati. s̄t in p̄pōib⁹ de mōstratiū negatiū p̄iungitur vītrum. bmoi autē p̄pōnes s̄t sint immediate s̄t simplices. et s̄t principia dīmōstratiū. nā et quādīmodum in alijs p̄ncipiū est simplex. s̄t et in demonstratōne. (Quā aut̄ sit demōstratō alia quidē vītrum) In hoc secūdo capitulo p̄paratō demonstratōes ad inicē. et p̄mo ostēdit q̄ demonstratō vītrum est p̄tior p̄ticularis. Et mouet talē questionē cum quedā sit demōstratō vītrum. et quedam p̄ticularis queritur que istarum sit p̄tior. et cū quedam sit affirmativa et quedā negativa. et quedā ostēsiua. et quedā adūimpossible. similē queritur de ip̄is. auguit autē p̄timo q̄ demonstratō p̄ticularis sit p̄tior vītrum tribus rationib⁹. Prīma. illa demonstratō est p̄tior. que magis facit scire rem. sed demonstratō p̄ticularis est bmoi. q̄. Minor p̄taz. q̄ tūc res magis sciri quando scīt sūm se. q̄ quādī scīt sūm aliud. hoc est sūm rōem cōdem s̄t bi et alijs. ut magis haberetur scīa de corīsco musico. scīendo et corīsco est musicus. q̄ scīendo et homo ē māscus. S̄t demonstratō p̄ticularis facit scire rem sūm se. et demonstratō vītrum facit scire rem sūm aliud. ut dīmōstratō p̄ticularis facit scire eq̄ilaterum. ondēndo et eq̄ilaterum habet tres angulos. sed demonstratō vītrum universali sūm facit scire eq̄ilaterū. ondēndo et triangulus habet tres. ergo demonstratō p̄ticularis est p̄tior vītrum. (Simplius s̄i vītrum) Ponit secundam rōem que est illa demonstratō est p̄tior. que ē de eo quod ē q̄ illa que est de eo q̄d̄ nō est. illa demonstratō ē p̄tior. que est de illis que magis et verius s̄t. sed demonstratō p̄ticularis est huiusmodi respectu vītrum. singulāria em verius s̄t. q̄ vītrum. nāz vītrum non est aliud preter singulāria. ergo demonstratō p̄ticularis p̄tior est demonstrationē vītrum. (P̄tior autē est) Ponit terciā rōem. que ē illa demonstratō (que non est causa errandi) est p̄tior. ea que ē causa errandi sed demonstratō vītrum ē causa errandi et non particiūlaris. nam eo q̄ demonstratō vītrum demonstrat aliquid d̄ subiecto communī non demōstrando aliquid de singularib⁹ eius. sicut aliqua demōstratiū vītrum

Questiones

libri Posteriorum

demonstrat mutatum proportionari de aliquo cōsideratione ad hunc corpus et numerū et non de linea superficie et alijs. Et multi credunt quod vel sit aliquid separatum a suis singularibus. vel quod sit triangulus proprietas triangulorum. et figura proprietas triangulorum. et numerus proprietas triangulorum. Demonstratio autem vnde est hoc opinione conficit hoc solum quod demonstrata esse aliquid et quantum naturam his que sunt. sed hoc est manifeste falsum. Et demonstratio particularis posterior est universalis. Sicut primū quidam dicit plus soluit predicationis rationes. Ad hinc dicit negando quod demonstratio vnde est soluit faciat scire rem solum aliud. Et cum probatur quod demonstratio vnde est ostendendo quod omnis triangulus habet tres non faciat scire de equilatero quod habet tres solum altitudinem. sed tamē cum hoc faciat scire de triangulo solum se quod habet tres. Vnde argumentum tuum possit sic reductum extra argumentum quod habet tres sive non triangulo solum quod ipsum. et non equilatero. Ideo demonstratio vnde est (quae hoc facit scire) magis facit scire triangulum solum se quam demonstratio particularis faciat scire equilaterum solum se. (Amplius si quidem) Hic respoderet ad secundam rationem negando quod singulare verius est magis sive non. nam si sit quedam ratio vera et non equoqua universalis erit nihil minus particularibus. sed magis est hoc est si universalis dicatur de pluribus solum una ratio rationem et non equiuocem non erit minus eius. Unum magis qui busdam particularibꝫ quod probat. haec via sunt inconvenientia et corruptibilitas. et particularia sunt corruptibilitas. (Amplius neque) Hic ruderetur propter ad tertiam rationem dicere quod propter dubitationem universalis non est necessitas opinari aliquid ex hoc propter singularia quoniam verum ostendunt. id est non est necesse arbitrari quod universalis existat sine suis singularibus. propter hoc quod supra ipsum erigitur demonstratio si ne suis singularibus ipsum enim non est aliud a singularibus. sed aut est pars substantiae. aut tota substantia ipsorum singularium. Vnde demonstratio non est causa erroris. sed viceversa auxiliens demonstracionem est causa propter erroris. (Amplius si demonstratio) Solus rationibus etiambus rectis ostendit septem rationibus quod demonstratio universalis est posterior particulari. Prima ratio de minimo est syllogismus omnium per quam et propter quod. sed utrum est magis causa passionis quam particularis. Et minor pars quia secundum subiectum aliquis passionis est propria causa illius passionis cui aliquis deinde inest. sed utrum universalis est secundum subiectum passionis. est propria eius causa.

(Amplius vnde) Ponit secundam rationem que est illa demonstratio est posterior ultra quam non queritur propter quod sed demonstrationis universalis est huiusmodi et non particularis. Major pars quia huiusmodi demonstratio maxime facit scire. tunc enim magis scimus de aliquo proprio quid cum cognoscimus ultimam causam eius. ut maxime scimus propter quid aliquis venit quando cognoscimus ultimam causam propter quam venit. Exemplis enim venit ut recipiat argentum. et vult recipere argentum ut soluat suo creditorem. et vult soluere creditorem ut non iniuste agat retinendo rem alienam. Minor pars per exemplum. demonstratio enim quod universalis habet tres angulos euales duobus rectis. quia hoc quod anguli eius extrinseci sunt euales duobus rectis. quia hoc non conuenit sibi solum quod inter adhuc queritur propter quid. hoc enim est quia triangulus habet tres triangulus enim habet tres quia est figura talis cuius scilicet anguli extrinseci sunt euales duobus rectis. Hec autem est ultima causa ultra quam non ostingit que

rere propter quid. et per hoc demonstrat demonstratio vnde est universalis. (Amplius quartam rationem) Ponit propter tertiam rationem que est quod totum magis deinceps ad particularia tanto magis iteratur ad infinitum. et quanto magis ascendet ad vnde. tanto magis iteratur ad infinitum. sed finitus et vnde est magis scibile quam infinita et plura. Et universalis est magis scibile et demonstrabilis quam particularis. et propter quod demonstratio universalis est posterior particulari. (Amplius si magis) Ponit quartam rationem que est illa demonstratio est posterior qui plura facit scire. sed de monstratio universalis est hinc. quia facit scire universalis et particularis. demonstratio autem particularis non facit scire nisi particularis. hoc parvus. quod qui scire propter vnde est reputatur quod omnis triangulus habet tres angulos. scilicet enim quodammodo in potentia propter particularis. ut et omnis rectangulus habet tres. non universalis habet tres cognoscit particularis. sed non sic est de particulari. quia qui scire propter particularis non poterit eum scire. propter vnde est universalis. neque in actu nec in potentia. (Amplius autem et sic) Ponit quintam rationem que est illa. demonstratio que est ex immediatis est posterior. illa que est ex mediatis. quia proprietas est primo principio. sed demonstratio vnde est ex immediatis. et particularis ex mediatis. (Amplius autem manifestum) Ponit sextam rationem que est. scilicet intellectus est posterior. ita demonstratio (que est per me dium intelligibile) est posterior ea que est per medium sensibile sed demonstratio vnde est per medium intelligibile. particularis per medium sensibile. nam demonstratio particularis nisi sit fieri mediante universalis sit per singularia que scilicet cognoscitur. ergo demonstratio vnde est posterior et dignior particularis. (Amplius autem demonstrativa) In hac secunda parte propter pars demonstrationem affirmativa negativa probando quoniam rationibus quod demonstratio affirmativa est posterior et dignior quam negativa. Prima ratio illa demonstratio est posterior pars rationibus quod est paucioribus. illa enim verius facit scire sed demonstratio affirmativa est hinc. solus enim pedit ex uno genere. proponit. et affirmatio. Secunda ratio negativa pedit ex duobus genibus. affirmatio et negatio. Et demonstratio affirmativa est posterior. (Amplius quarto) Hic ponit propter secundam rationem quod est ex duabus affirmatis binis sive syllabis. et non ex duabus negatiis. et propter affirmativa est posterior negativa. et propter secundam demonstratio affirmativa est posterior et dignior negativa. et propter secundam demonstratio affirmativa est posterior negativa. (Amplius tertia) Ponit tertiam rationem que est illa. demonstratio est posterior quod pedit ex portioribus principiis. sed demonstratio affirmativa est hinc. non propter affirmativa (qui est principiis) in demonstratio affirmativa est posterior et notior. propter negativa. (Amplius si principia) Ponit quarta rationem que est illa. demonstratio est posterior quod pedit ex portioribus principiis. sed demonstratio affirmativa est hinc. non propter affirmativa (qui est principiis) in demonstratio affirmativa est posterior et notior. propter negativa. quod est principium in demonstratio affirmativa est posterior et notior. propter negativa. (Amplius si principia) Ponit quinta rationem quod est illa. demonstratio est posterior quod pedit ex portioribus principiis. sed demonstratio affirmativa est hinc. non propter affirmativa (qui est principiis) in demonstratio affirmativa est posterior et notior. propter negativa. (Amplius si principia) Ponit quinta rationem quod est illa. demonstratio est posterior quod pedit ex portioribus principiis. sed demonstratio affirmativa est hinc. non propter affirmativa (qui est principiis) in demonstratio affirmativa est posterior et notior. propter negativa. (Et ad impossibile) In hac

tertia pte^z pat demrātōem oñsiua ad demrātōez du
centē ad ipossibile. ponēdo hāc zclonē. demrātō oñsi
ua est potio; demrātōe ducēte ad ipossibile. Pro cui^z
declaratōe pmitit duo exēpla. Primiū est de syllo ostē
siuo. z est ad demōstrādū q nullū c. est a. demrātō sic p
mediū b. nullū b. ē a. omē c. est b. g nullū c. est a. Se
cūdū exēp^z est de demrātōne ad ipossibile demōstrādō
q nullū b. est a. p mediū c. sic arguendo. oēb. est a. omē
c. est b. g omē c. est a. zclo est falsa. qz nullū c. est a.
g maior est fā. z p̄s nullū b. est a. Et qbus exēp^z
plis p̄z q demrātō oñsiua z ad ipossibile pmutuit in
h. qz fuit ex eisdē termis. Iz dñt. qz demrātōo p
cedit ex pōib⁹ fm naturā. z demrātō ad ipossibile ex
posteriorib⁹. Primiū p̄z. qz demrātō oñsiua oñdit co
clusionē. vt q nullū c. est a. p̄ncipīu qd est. nullū b. est
a. mō pncipīu ē p̄s fm naturā z noti^z ipa zclonē. z sic
demrātō oñsiua pcedit ex pōib⁹ fm naturā. Scdm
p̄z. qz demrātō ad ipossibile ecōuerō pcedit. oñdit
em pncipīu. vt q nullū b. est a. p̄ zclonē. s. p̄ b. g nullū
c. est a. Et star guaf. qz sicut in demrātōe oñsiua ista
nullū b. est a. ē pncipīu. ita in demrātōne ad ipossibile
ista. nullū c. est a. est pncipīu. z sic vtraz pcedit ex pncipīo
Dñm est negādo assūptū. qz hec. nullū b. ē a.
in demrātō ad ipossibile no sequit ad istā. nullū c. ē a
in habitudine pncipīu z zclusionē. sed in habitudine
p̄s z totius. qz sc̄z interēpta pte vel zclusionē interis
mis totū. reputa alīq pmissaz. Lūc. pba p̄dicta zclu
sio sic. illa demrātō est potio; qz pcedit ex pōib⁹ z nos
tiorib⁹ fm naturā. Iz demrātōe oñsiua est hmōi. g.

(Olerior āt sc̄ia) In hoc 3° cap^o p̄pat p̄hs sc̄ias ad
inuicē. z quov facit. pmo oñdit q sc̄ia ē certior. z q vna
z q diversa. z ponit tres zclusiones. Prima. sc̄ia dī cer
tior z p̄alā trībō mōis. Primo. qz ipa facit zgnoscē
re qz est z. ppter qd. z alia solū facit cognoscēre qz ei. Se
cūdo. sc̄ia dī certior. (Que no ē in subiecto) ea qz ē dī sub
lecto. i. sc̄ia est certior. qz est de abstractis a materia p̄s
ibili. qz ea qz ē de applicaz. ad materia p̄sibilē. vt aris
metrica est certior musica. Tercio sc̄ia dī certior. qz ē
de simplicitorib⁹. z alia est de dictis fm additōnem. vt
arismetrica est certior geometria. eo qz p̄ctū. qz est p̄n
cipīu magnitudinis z zcliderat in geometria sup̄ vni
tate. (que est pncipīu numeri) zcliderat in arismetrica
addit pōitdem in ztūno. vntas em est suba sine pos
itōe. p̄tūr āt est suba cū positōe. (Una āt sc̄ietā)
Ponit sc̄iam zclusionē q est. q sc̄ia dī vna. qz est vnius
subiecti qz h̄z pncipīa p̄s z p̄priorēs de qbo illa sc̄ia
zcliderat. Iz sc̄ie st̄z diuerte. qz no est idē subiectum nec
subiectū vnius reducatur ad subiectū alterī. vel abo ad
vnū z idē subiectū. H̄z a syllo. qz si q̄s zcliderat aliquo
subiecto videbit omnia zcliderata in alīq sc̄ia. sive sine
pncipīa mediata. sive īmediata balere attributōnem
ad p̄mū subiectū illī sc̄ie z omnia esse p̄stituta ex hmōi
subiecto aut ex p̄tib⁹ vel passionib⁹. aut ex diffini
tōib⁹ p̄dictorib⁹. (Plures autē demrātōes) Supposito
qz vntas sc̄ie sumat ab vnitate subiecti. z diuersitas a
diuersitate pncipīo. oñdit qūa vna zclusio p̄t demrā
tō p̄a p̄ncipīa. z est tertia zclusio b̄ pris. nā eadem
zclusio p̄t demrātō plurib⁹ demrātōib⁹. p̄z p̄ tres mo
dos. qbo b̄ fieri p̄t. Primus ē. accipīedō p̄la media b̄
ordinis. vt arguendo in istis termis a. b. c. d. intelligēdo
p̄a. habere tres. z p̄ b. figura tal. z p̄ c. triāgulū. z p. d.
ylochē. Sc̄os mod⁹ ē accipīedō plura media diuersi

soz ordinū. vt arguendo in istis termis trāsmutari mo
ueri qdescere z letari. Ostēdit em qz oē qd letat trāsmu
tar p̄ ista duo media moueri z qdescere. Nā oē qd mo
uer trāsmutat. z oē qd letat mouet. oē ex. qd qdescit trā
smutat. z oē qd letat qdescit. Terci⁹ mod⁹ est arguēdo
p̄ idē mediū in diuerz figuris. (S. el. qd est a fortuna.
z eoz que cognoscūt p̄ flum) no est sc̄ia. z intēdit qncq̄ co
clusiones. Prima. el. qd est a fortuna no est sc̄ia. p̄z qz
demōstrātō est eoz que sc̄i sp̄ vel freqntr. Iz ea (qz sc̄i a
fortuna) sc̄i extra sp̄ freqntr. Geoz (qz sc̄i a fortuna)
no est demrātō. z p̄ sūs nec sc̄ia. (Nec em p̄ flum)
Dic ponit sc̄iam zclonē q est. q eoz (que cognoscūt
p̄ flum) no est sc̄ia. p̄z qz sensus est singularitū. qz h̄ et
nūc. tñ em sentire ncce est h̄ altīq̄ z vbi z nūc. Iz sc̄ia ē
vlium qz h̄ z nūc. Iz vbiqz sp̄. vle em no est hic z nūc
qz em sp̄ est z vbiqz vle dicim⁹ esse. qz sc̄ia no est coz. qz
cognoscūt p̄ flum. (S. manifestū) Ponit tertia co
clusionē que ē. qz incepto p̄sūs no p̄sistit sc̄ia. Proba
tur pmo. qz sp̄ flum possim⁹ p̄cipere qz triāgul⁹ habet
tres angulos eqles duob⁹ rectis. adhuc qrerem⁹ ppter
qd triāgul⁹ h̄z tres angulos. z velle⁹ nobis fieri de
mōstratoez de triāgul⁹. qz no ppter h̄ qz cognoscērem⁹
p̄ flum haberem⁹ sc̄iam. Sc̄o p̄z. qz si em⁹ sup̄ lunā
et viderem⁹ terrā interpolatā inter solē z lunā adhuc
nesc̄irem⁹ cām vlem eclip̄p lunē. qz quis em⁹ bñ sc̄iem⁹
pter qz lunā eclip̄p h̄ z nūc. tñ no sc̄iremus vle ppter
qz eclip̄p lunē. (Vle autē honorabile) Hic poit qz
tā zclusionē. que est. qz sc̄ia est cognitō honorabilior se
su. p̄z qz noticia que est p̄ cām honorabilior est noticia
queno ē p̄ cām. z h̄ intelligēdo de illis qz h̄t cām. na
z oliter est de pncipīa sive p̄mis. Iz sc̄ia est noticia rei p̄
cām. flus vero est noticia sine cā. (S. in quedā)
Dic ponit quītā zclusionē. que est. qz sc̄ia ordinatur
ad sc̄iam. p̄z qz de qbusdā querim⁹ ppter qd. de qbus si
ea vidissim⁹ no querem⁹ ppter qd. no qz sc̄ia p̄sistat in
videndo. nā in vidēdo cognoscim⁹ vñiq̄s singula
riū sc̄iorū. In sciendo autē ogret simul intelligere. sed qz
p̄ vliū venimus in noticiā vlem pncipīo z zclusionē
p̄z p̄ exemplū. qz si viderem⁹ vliū pforatū z lumē trā
stre p̄ foramia vliū. no querem⁹ ppter qd vliū ē trans
parēs. sic qz p̄z quo mō flus ordinat ad sc̄iam. (Ea
dem em ē pncipīa) In hac tertia pte oñdit no ee eadē
pncipīa oīm syllo. z intēdit hāc zclusionē eadē esse
pncipīa oīm syllo. est ipossibile. Et pbat octo rōnib⁹
qz lex p̄me sc̄i logicē sive cōs. z due vle
time sc̄i analēticē sive demrātē z p̄prie. Ostēt qz prima
syllo. alīj sc̄i veri alīj falli. Iz veroz syllo. pncipīa
sc̄i vera z fallop. fā. g. Et si arguat. qz ex fallo bñ syllo
galas vez. qz no oīz qz veroz syllo. pncipīa sunt p̄a Re
spōdet qz hoc est raro. z vi in pautiozib⁹. in plurib⁹ rā
mē vez syllogisat ex vero. Sc̄a rō. zclusiones sc̄i p̄nt
ee p̄ria ad inuicē. sicut p̄z in istis. iustitia est timor. in
sc̄ia est audacia. z in istis. hō est equ⁹. hō est bos. vel
in istis. equale est magis. eqle est min⁹. sed zclusiones
triāri pncipīa sc̄i p̄ria. gētā syllo. fallop. no eadem
sc̄i pncipīa. Tercia rō. diuersorū generū diuersa sc̄i p̄n
cipīa. vt magnitudinis z nūci. vntates em⁹ no vuent
unt p̄ctū. Iz fuit syllo veri de diuersis generib⁹. qz no
dim syllo. enā veroz. eadē pncipīa. h̄ maxime ell̄.

Questiones

libri Posteriorum

rep de principiis cōibus. sicut est isto p̄m^m. de quolibet affirmatio vel negatio s̄a. s̄ talia principia sunt diuersa fīm q̄ accipiuntur in diversis sc̄ientijs. illa em̄ nō ingrediuntur demonstratiōem. nisi fīm q̄ applicantur ad certū gen̄us generā aut̄ s̄ alia. et alia. ut aliud est gen̄us in q̄ntitatib⁹ bus. aliud in q̄litatib⁹. q̄ nō oīm syllōp̄ vero p̄ s̄ eadē principia. Quinta rō. principia nō s̄t multū minora. id ē pauciora p̄clusioneb⁹. sed p̄clusiones s̄t infinite. q̄ p̄ncipia syllōp̄ etiā vero p̄ s̄t q̄l infinita. Sexta rō. principia s̄t nō necessaria. alta p̄tingentia. q̄ nō oīm syllōp̄ etiā vero p̄ s̄t eadē principia. Septima rō. alia s̄t principia in geometria. alia in medicina. et sic de alijs sc̄ientijs. nā si p̄ncipia sc̄iarū nō essent diuersa. p̄clusiones etiā nō essent diuerse. et p̄ s̄t nec sc̄ia. q̄ nō oīm demonstrationū s̄t eadē principia. Octava rō. q̄ s̄t oīm demonstratiōnū etiā eadē principia. tūc ex q̄bus ultre p̄ncipīs posset de- mōstrari q̄liter p̄clusio. s̄t h̄ est inrōuentis. q̄ nō oīm d̄mostrationū s̄t eadē principia. Et posset iteruz resumērī tercia rō. p̄batione minoris. (Sc̄ibile aut̄ et sc̄ia) In hac quarta et vīrlima p̄t compāt p̄b̄ sc̄iaz ad op̄i monē et sollerčiā. et ponit talē p̄clusio. ne sc̄ible differt ab opinabili. et sc̄ia differt ab opinione. p̄bat q̄ sc̄ia ē vīrlūt necessaria. que ip̄ possiblē ē q̄ alt̄ se habeat. s̄t op̄io est ta vero p̄ q̄ fallop̄. que p̄tingit aliter se habere. q̄. Q̄ op̄io sit p̄tingentia. p̄bat tripl̄. q̄ s̄t alīq̄ vera p̄tingentia. sed d̄ illis nō est sc̄ia. vt p̄us p̄batū est. quia alīs impossibilita aliter se habere eam possiblē alt̄ se habere. Nec etiā de sp̄is est intellectus. cum intellectus sit p̄ncipīs sc̄ie. q̄ cum de oīm vero possit esse sc̄ia intel lectus vel op̄io. sequit̄ q̄ de veris p̄tingentib⁹ est op̄io. Sed oīm p̄bat. q̄ op̄io suo noīe importat incertūtudine. q̄ est de rebus incertis et p̄tingentib⁹ aliter se habere. Tercio p̄bat q̄ experientiā. q̄ et alīq̄ arbitra rī illud q̄d cognoscit esse ip̄ possiblē aliter se habere nō arbitra illud se opinari. sed sc̄ire. q̄. Oīm q̄bus p̄z p̄uenientia opinionis cū sc̄ia et intellectu. opinio em̄ p̄uenit cū sp̄is. q̄ potest esse de veris. q̄ differt ab ip̄ sp̄is. q̄ ē de cō trūctib⁹. etiā differt a sc̄ia. q̄ op̄io est acceptō. p̄p̄nis immediate et nō necē. sc̄ia est tūm de p̄positiōnib⁹ immediatis. (Qualiter aut̄ idē est) Finaliter circa p̄ dicta mouet p̄hs duas questioēs. Prima vīrlūt eiū dē sit sc̄ia et op̄io. Sed a vīrlūt idē sit op̄io et sc̄ia. cū veraq̄ resoluat ad immediata. nā sicut sc̄im̄ p̄ponēs mediatas et p̄p̄nes immediatas sc̄im̄. ita etiā op̄iamur et sicut sc̄im̄ q̄ ē et p̄pter q̄d. ita etiāz op̄iamur. Et rīdet p̄mo ad sc̄iam dīces. q̄ sc̄ia nō est op̄io q̄hūt̄ veracq̄ resoluat ad immediata. q̄ in resoluteō quā facit sc̄ia accipiuntur rā mediata q̄ imēdiata. sicut necāria et ip̄ possiblē aliter se h̄e. sicut in resoluteō quā op̄io facit accipiūt̄ p̄tingentia et possiblē alt̄ se h̄e. Sed ad p̄mā questionē rīdet q̄ aliquo mō eiusdē est sc̄ia et op̄io. s̄t nō oīmode. Nā sc̄ia et op̄io se habet sicut op̄io vera et op̄io falsa. s̄t de ecōde obiecto alīq̄ mō s̄t op̄io p̄a et op̄io falsa. Ut de dyametro est op̄io p̄a q̄ est alt̄ meter. et op̄io p̄a q̄ est simeter. q̄t̄ de alīq̄ vt de bo mine est sc̄ia et op̄io. s̄t nō oīmode. de eo em̄ est sc̄ia et est alīal. s̄t p̄t esse op̄io q̄ nō sit alīal. Et hac em̄ z clu stione sequit̄ q̄ simpliciter loquendo eiusdē nō est sc̄ia et op̄io s̄l. neq̄ i dē s̄l op̄inari et sc̄iri p̄tingit. q̄ impossibile ē s̄l et semel credere alīq̄ sine formidine de opposito et cū formidine de opposito. q̄ et subiungit q̄ quo se habeat sc̄ia

entia ad alios habitū intellectuales. s̄ intellectū sapientiā prudentiā et arte nō pertinet ad logicā determinare. sed magis ad phisicā vel ethicā ( ) Sollerčia s̄t quedā subtilitas medij supplemūs mēdi in nō p̄specto tpe. quā diffinitōes declarat līco. dīces. q̄ sollerčia est quedā subtilis et facilis p̄lectura tio medij in nō p̄specto tpe. i. est vis velociter penetrantia in causa in causatū. et a cāto in cām. Et hāc diffinitiōne declarat tripl̄ exēpli. Primum. si alīq̄ vidēs q̄ lux na s̄t illuminat p̄lus solē intelligat statim p̄p̄ q̄d hoc est. vt q̄ illuminat a sole tpe h̄ sollerčia. Sedm exēpli. si alīq̄ videat diuitē disputatē cū paupē et statim intelligat p̄pter q̄d h̄ est. vt q̄ diues acomodaute paupē pecunia. quā nō p̄t restituere. Tercium exēpli. si alīq̄ vidēs duos (q̄ p̄us erāt inimici) esse amicos et statim dicat et hoc est q̄ facit s̄t inimici euīdē terētū. ille h̄ sollerčia. Circa hūc textum. Attēde p̄mo dubia. Primum dubium. q̄d est esse melius dignit̄ et certitudo in demonstratiōe. Rūdetur q̄ bonitas in vīrlūt̄ est cōpletio p̄fectiōis eius. et hec est p̄pletio operationū. ad q̄s vīnaque res apta nata est q̄ p̄. et p̄ quas nata est in diuersis. q̄i diuerf̄ ḡnib⁹ est alterū alīo melius et op̄ato naturalis fīm se est melior. et excellētior et nobilior. si cut h̄ melior est equo quēadmodū rōcīnāt̄ est excellētior et nobilior ip̄a gestione. in eodē vero genere ē alīterū altero meliō fīm op̄atōem. ad quā vīrlūt̄ natū est q̄d em̄ p̄fectus agit et p̄fectiō. sicut dom⁹ melior ē do m⁹. q̄ p̄fectus et magis p̄b̄ber a cauātib⁹ et umbrib⁹ et alijs negocib⁹. Dīgnitas. s̄o est cū re excellētē p̄cor̄dā sive excellētē p̄grūtā. dīgnit̄ q̄ in diuersis generib⁹ dīcītur. q̄d rei nobilior et excellētior p̄gruit. dīgnus aut̄ in eodē genere est q̄d eidē excellētī magis con gruit. Res aut̄ dicunt̄ certe a p̄gatō quē habēt ad cognitiōem sive oculū mentalē. Vico q̄ et lux spiritualē que supfundit̄ rebus intelligib⁹ et oculo mēt̄. que se habet ad oculū interiorē et ad res intelligib⁹. sicut se h̄ sol corporalis ad oculū corporalē et ad res corporales et visibiles. Res q̄ intelligib⁹ vīl magis susceptibiles h̄t̄ lucis. similē s̄t magis visibiles oculo interiori et magis s̄t h̄mōt̄ lucis receptibiles. que nature h̄t̄ lucis magis assimilāt̄. Res itaq̄ h̄t̄ lucis magis receptibiles ab oculo mentis. q̄ simplex ē irradiatio. Simpli citer perfectius penetratur. et hec penetratio est p̄ficiō et certitudo et maior. Et quibus facile potet q̄ sciētia de substantiis separatis certior est sciētia naturalis libo. sicut dīcit̄ Arestoteles primo de anima. q̄ sciētia de anima est certior. alijs sciētis naturalis. Nec hoc est contrarium. quod dīcītur de mathematicis. q̄ s̄t certiores. eo q̄ res mathematicae sūt bene visibiles ap̄b̄t̄ intellectū. neq̄ et ē h̄mōt̄ q̄d dīcīt p̄tholome⁹. q̄ in mat̄ematicis est sciētia certissima. et magis certa s̄t in metaphysicis. quia dīcīmus q̄ res diuīne sunt visibiles aspectu mentis sane non obnubilate fantasmatib⁹. sicut res corporales clarissime et a lumine solis illustratae sunt magis visibiles ab oculo corporali sano et assuefacto visioni rerum splendidaarum. sed ab aspectu mentis egre. qualis est aspectus noster duū mole gra uamur corporis corrupti. et aspectus rerum corporalib⁹ um sunt res obnubilate fantasmatibus magis visibiles sicut ab oculo corporali ergo meliō vidēt̄ res magis et aliquātū tenebrosē q̄ res albe. et multo luīe solis

supuso intellectus. ergo hūano qual' est adhuc ī nobis
st' res mathēaticē certissime. Ad alias pōtē
das nō iuuāt fantasmata imagiabilitia ex vīlo recepta
sed intellectu tali q̄lis deh̄z esse fī statu lui optimū st'
res diuīe certissime. et quanto res st' priorēs et nature sub
limiorēs sāto st' certiores. Sedm dūbium ē. de hoc q̄
Aresto. ponit diuersa exēpla p̄cōnōs dēmōstrate oīn
sue et ducent ad ipsoīiblē inuēns nobis p̄ hoc q̄ i de
mōstratis sc̄ientijs demrātūz oīnslue nō demrātūr p̄ im
possibile. et qd̄ demrātor oīndit p̄ impossibile nō p̄t de
mōstrarē oīnslue. Dicit em̄ ūriū impōto prior. q̄ sej
q̄cūid p̄tingit demrāre ad ipsoīiblē p̄tingit demrāre
oīnslue. et ecōtra. Rūdef. q̄ in demrātūtis sc̄ientijs qd̄ de
mātrāt oīnslue nō demrātūr p̄ impossibile. nec ecōtra.
Lui⁹ caūsa ē. q̄ in demrātōnib⁹ semp̄ p̄cludit vīle et n̄
pticulare. nō simplē sed in ḡne. Utū z qd̄ intēdit demō
strator demrāre. intendit p̄ probare. oīpositū aut̄ facie
falsigraph⁹. supponit em̄ esse qd̄ ipsoīiblē est ēē in terū
natura. vñ et alia propōtū coasīlūpta cum oīpoīto intenti
erit falsa. sed ex hac coasīlūpta ogretet demrātē oīnslue
pcedere. et sic pcederet ex altera falsa. cuz ergo demrāt
or nō oīndat ex fals. palam ē q̄ demrātū ad ipsoīiblē
nō puerit in oīnslue. Verbi grā. sū yeller geomēta oī
dere qm̄ oīs triāgul⁹ bz̄ duos āgulos ab basim ēqles
in duo lata eq̄s āgul⁹ ad basim exētib⁹ ad oīpoīta eq̄l
lia. falligraph⁹. dīcens assūt q̄ oīs triāgulus habēs
duos āgulos ab basim ēqles. bz̄ duo latera equis āgu
lis ab basim exētib⁹ ad oīpoīta ineq̄lia. et hoc p̄tē ē res
nō suēnta i rez natura. nec ē possiblē vel sit. Utū propō
illa coasīlūpta in qua poēret termin⁹ ille ē neceſſariō i/
plūcīs ipsoīiblē. et id nō p̄t puerit in oīnslue. S3
ad illud qd̄ obīcīs p̄mo prior. q̄ bñ p̄tingit syllare
ex ipsoīiblē. s3 nō demrāre. q̄ syllē indrīt p̄tē et ve
ris vel fals. nō sic de demrātōne. Terciu⁹ dubiūt est
de exēplo phī qd̄ ponit ad declarādūz q̄ eadē oīclusio
pōt demrātī p̄ diuersa media nō vñis ordīs vbi ostē
ditur trāslūtūt et letari p̄maēre et q̄seleere que st' duo
media vñis ordīs. sed sibīmuīcē oīpōtī. Ostē q̄ illū
et vñ hēt aliqd obſcuritatē et dubitatiōnī. ideo q̄ritur et
explanatiōne. Rūt linconēt. q̄ Aresto. intelligit per
trāslūtūt mutatōt subitā q̄lis ē in tmio motus. Utū
sicut oīndit in phā. motus fit paulati et nō subito. sed
in termo mor⁹ indīsiblē fit trāslūtūt ab hicu in pūatio
ne. et ecōuerso subito z nō paulati. et hūc trāslūtūt vocat
phīs trāslūtūt. Utūrūs aut̄ appetitus cuz inhāt z in
cedat aliqd ad p̄seqn dū sua inbīa². I. nūlus ad p̄sequē
dūz aut̄ appetitus. Op̄io vero p̄seqn qd̄ appetit sp̄es ē
Appetitus at̄ sp̄es mouet ad p̄seqndūz qd̄ appetit q̄
motus finit in pūtōne appetitus cuz eo qd̄ appetit et
sic i pūtōne appetitus q̄scit et tūc appetitus puerit
tur i amoē. sp̄es p̄o in leticiā. q̄ appetit rei ad p̄seqn
bz̄ dū inhāt fit amō. rei p̄secute dū tenz. Leticia aut̄
est diffusio et spirituū et sanguis in pūtōne sua. cuz re
appetita. In eo em̄ q̄ letans hēt et tenet se cuz re appetita
p̄mo iaz p̄secuta et amata q̄scit. In eo aut̄ q̄ aīa. In hac
adhesione se diffudit sp̄ualit et nō corporalit. q̄ hoc dilat̄
at sp̄ua sanguinē. et cor mouet motu dilatatoriōni. letans
ergo ex p̄tē alia mouetur. Utū ergo Aresto. q̄ letans
tem intelligere incipientē letari qm̄ est in tmio finali mo
tus. et in tmio initiali letari qm̄ est in adhesione et statu aīe
supra rē prius appetitā iā amatā et p̄secutā. et etiā in ter

mo institali mor⁹ qui ē in dilatatoe aie 2 sanguis 2 sp̄is
ritu⁹. Silt intelligit p̄ quiescētē incipiente q̄elcere p̄
dicto mō. et p̄ mouente incipiente mouere pdicto mō.
Est manifestū est q̄ om̄e q̄elcere incipies. et om̄e moue
ri. incipies est in p̄mutatōne subita. Om̄e aut̄ incipies
letari et ex pte vna incipiens mouere. et ex pte alia inci
piens q̄elcere. Puto aut̄ q̄ Aretso. banc expōem inuit.
cū pot̄ tñios in mō infinito. q̄ infinitu⁹ ap̄d ḡmat
cos qñq̄ scabat inceptōem agere v̄l pati. Om̄e em̄ cō
positū ex natur⁹ opositis est hoc mō demrābile p̄ mes
dia opposita et nō vnius coordiatioonis. vtracq; em̄ natu
raz oppositaz. p̄ponētū fciūm ē causa p̄imā opositi
et sic p̄z q̄ talis demrātio aut sp̄ aut maxime ē in nar
rali ph̄a. ibi em̄ regi⁹ res et opositi p̄posite. et iez
in talib⁹ demrātōnib⁹ duo media sint oposita. tñ p̄
modū quo veniūt in demrātōem op̄z altez p̄ reliq⁹
quo pdicari. quia cū vitru⁹ dicat de mori extremitat⁹
se p̄lectur p̄ feiz figurā altez pdicari de reliquo. Et
qd nūc dictum ē non est p̄mī et q̄ supra diximus q̄
vnius rei ē vniqa demrātatio. et q̄ demrātōnes augen
tur sed nō p̄ media quia ibi fuit fmo de demrātōne po
tissima que ē in rebus mathēaticis. hic aut̄ est fmo ve
iam patuit de demrātōne in reb⁹ naturalib⁹ que des
mōstratio ē dicta p̄ posterius. Tē si velimus dicere
demrātōne aliam q̄ sit in eisdē termis q̄ figurā aliam
et modū. alium tñc̄ tot s̄nt demrātōnes eiusde rei in
quot figuris et modis sttingit idē p̄cludere. Quar
cum dubiuz ē de exēplo p̄hi quo dixit q̄ lumē geran
sit p̄ vitrum p̄ poros. vtrz hoc sit verum. miꝝ em̄ vide
tur de hoc exēplo Aretstole cum vtrz sit sp̄icu⁹ sicut
aer et aqua et p̄ naturam sp̄icu⁹ suscipiat p̄transitōne
lumis a corp⁹ lumioso. q̄uo ergo dicit p̄ his q̄ p̄ poros
sunt suscipiat p̄transitōne lumis. Relpōdet hic tho
mas. q̄ p̄ his loquut⁹ hic fm̄ op̄ionem antiquoz. qui d̄
cebāt lumē esse corpus. et quedā corpora esse trāsparetiā
prop̄ subtilia foramia que pori dicuntur. quos quia v̄
li discernere nō possim⁹ propter puitatez dubitam⁹
prop̄ quid lumē gerant vitrum. Sed aliter rñdet
Lincomētis dices. q̄ forte Aretstole more suo occul
tandi gratia porositatē vocat vacuitatē a terrestreitate
tenebrosa et opaca corporali que obstat lumini. nō em̄ ta
lia corpora obstant ei nisi quia sunt plena terrestreitate
grossa tenebrosa et opaca. que aut̄ vacua s̄t. a terrestre
itate tenebrosa lumis quia sunt. Undē nō quia vbi tran
sit lumē sit vacuitas et defectus corporis omnino. quia
nō transit lumē nisi vbi est corpus. quia lumē p̄ vacuu⁹
multiplicari nō potest. vt ostēdūt seūdo de aima
sed quia ibi nō est tenebrositas terrestris grossa et opa
ca nō recloient lumē. si ergo viderem⁹ in vitro absen
tiam terrestreitat⁹ tenebrosae grossae et opace. statim col
ligeremus q̄ om̄e quod recipit p̄transitōne lumis reci
pit hoc prop̄ vacuitatē a terrestreitate tenebrosa.

Queritur utrum

vniuersitas scie sumatur ab unitate subiecti. et diuersitas a
diuersitate principiorum. et scia et opinio de codice subiecto
non repugnant. Arguitur primo propter primas partem. vni-
tas scientie sumitur ab unitate medij. et diuersitas a
diuersitate medijs. ergo tc. Antecedens pertinet primo
quia ab eodem res habet quae sit. et quae sit una. sed omnis

Questiones

libri Posteriorum

scia capitur esse a medio sicut a principio. ergo unitas scie sumenda est ab unitate mediij et non subiecti. Propter secundum quod ab eodem res habent unitatem et diversitatem ab aliis rebus. Si ergo unitas scie sueretur ab unitate subiecti hinc etiam quod diversitas sueretur a subiecto. Propter tertium quod ens est subiectum cuiuslibet scie. ergo oportet scie esse una scia. Anno patitur quod non est scia. ergo subiectum cuiuslibet scie est ens. Dicitur quod enim est subiectum cuiuslibet scie hoc tamen est sub ea deinde ratione formaliter. Unus enim rationis ens mobile ens in quantum ens alias et alias habet rationes. Contra. si scie varia retur ex hoc quod subiectum habet diversas rationes se segetur quod scie non esset diversa nisi habens rationem et non realis. Sed cum dicitur sic de eodem simul et semel et ab eodem et a diversis habetur scie et opinio respectu diversorum predicatorum. ut de nomine quod est risibilis et quod potest perpetuari moderate vivere ergo. Confirmatur auctoritate phis in textu dicenti. si de diametro sciam est incomensurabilis coste. et de eodem opiniamur quod sit incommensurabilis. quod de diametro simul possimus habere sciam et opinio. Tercio sic. ex opinione scientia videtur enim quod ex dignitatem incerta et infirma est ex non scia non fit scia. sicut ex non subiecta non fit subiecta. quod se queritur quod de eodem simul habetur scie et opinio. Confirmatur quod aliquid potest prius habere opiniem de aliquo personae per medium per babile et postea cognitio medio propter quid potest de eadem habere sciam. sed adueniente scie non destruit predictum opinio cum adhuc talis possit assentire illi personae proprie illud medium probabile. Quarto sic. illud quod scitur ab uno opinatur ab altero et idem ab eodem potest sciri et opinari et diversis triplicibus. ergo de eodem potest habere scie et opinio. Anno patitur quod scie est ascensus sine formidine. opinio vero cum formidine sed certum est quod de eadem personae potest vnuus habere ascensum cum formidine. et alterum sine formidine in diversis triplicibus. Confirmatur. quia eiusdem personae potest esse medius de materiali et medius probabile siue dylectus. ergo probabile diversa media de eadem personae potest habere scie et opinio.

In oppositum est philosophorum in textu. Pro soluto ne questionis solu-

Questio prima.

Utrum possibile sit de eodem habere sciam et opinio. Propter solutionem. Atteste de primo. quod sicut de Linconiensis opinio de triplice. scilicet certior. propter et maxime. Opinio certior de causa est cogitatio cum assensu. scilicet est idem et fides. et sic opinio est genitus scie et opinione propter et maxime propter. et quod scitur opinatur hoc modo. Opinio vero propter de causa est acceptio vnius personae secundum causam cum tunc alterius. et secundum hoc non est scia opinio. tamen secundum hoc idem est scibile et opinabile quod nihil prohibet quod necessarium scibile credat cum suppositione. tamen ut secundum de causa eius possit esse vera. sed secundum hoc non est possibile ut idem habere sciat et opinet simul vnuus et idem est scibile et opinabile a diverso. Secundum maxime propter de causa opinio est acceptio per accidens in quantum habens. et secundum hunc non est idem scibile et opinabile. Et tunc dico quod est visus materialis apprehensionis intelligibilis. et scilicet res visibiles ab hoc visu quod dico intelligibles et scibiles. et lumen quod supponit visum et visibili facit opinio in actu. scilicet facit in visu exteriori lux sol. Et tunc lumen spirituale sit maxime et primo visibile. sicut est lumen solis ab oculo corpore. eni modo quo dicitur est eo quod est proximum receptionis lumen solis est per se et primo visibile. dis-

cemus apud intellectum interiorum illud quod primum et per se recipit lumen spirituale et primo et per se visibile. et visus interiorum primo et per se visibilis interiorum dicimus intellectum in transitu illo. Quod si per se visibilis a visu interiori sit complexum tunc ipsum principium demonstrationis et nihil probabit et per se ipsum complexum est et per se visibile. cum tamen virtus simplicitatis ex quibus sit complexum non sit per se visibile. Est ergo intellectus sicut visus coloratus. Scia vero est sicut visus coloratus figuratus magni vel pueri vel adolescentium. quod dicitur non accipit visus nisi per coloratum. sed intellectus et scia sunt sicut visus oculi sanitatis per medium aeris puri colorato suffuso lucis clauso quod videtur coloratum sicut est in se. et non decipit visus quod non appetet coloratum. nisi scia est in se ipso. Intellectus enim et scia apprehendunt res in puritate entis sicut sunt in seipsis. Opinio vero propter de causa est visus ait quod cum cadit super res intelligibilis et scibiles non capit ens in puritate sua. sed committit eum ei fantasmatum rex materialium ex quo fantasmatum creatore suspicatur possibiliter emutantur. In his quod in veritate sunt immutabilia et assimilata visus corporali praeterea et pupillae infecta vel legre vel spiculum in secum visus ad coloratum et non apprehendit coloratum sicut est in se sed apprehendit ipsum secundum dispensationem infecti et quod transiret. sicut visus oculi ceterini iudicat oculi visus ceterinae et transiret per pupillam infectam colore ceterino. et color est in oculo secundum fantasmatum extra visus genitalem apprehendit fantasmatum sicut credit se apprehendere. Sed in colorato extra non est fantasmatum sicut putatur. Sicut visus ait cum fantasmatibus materialibus explicit res separatas a secundum fantasmatibus materialibus iudicat de illis secundum predictorum fantasmatum materialium. et hec secundum fantasmatum cum rebo quod non genuitur est primus error apud alias. Res enim in sua puritate per se sunt scibiles et eis sub fantasmatibus iuste sunt opinabiles. Opinio autem maxime propter de causa est visus rex materialium secundum quod sunt transmutabiles. Atteste secundum. quod duplex est obiectum scie siue opinione. quod est totale cuiusmodi est secundum scita vel opinata. Aliud est obiectum propiale. cuiusmodi est subiectum personae scite vel opinante. et tale potest accipi duplex. Uno materialiter. Alio modo formaliter.

Dic primo. Accipiendo opinione est obiectum de eodem obiecto et totali quod pertinet scia et opinio. et opinio est ab eo deinde quod a diverso. Dic secundum. quod accipiendo opinio est ab eodem et a diverso de eodem obiecto et totali successione per haberi scia et opinio. Dic tertium. quod accipiendo opinione magis propter implicatur secundum de eodem obiecto et totali habere sciam et opinio seu simul seu successione sicut est ab eodem siue a diverso. Patitur per rationem phis. quod scia solum est de personae et impossibilitate alterius habere. Sed opinio est de personae contingenti et impossibili alterius habere. sed implicatur secundum eandem propositionem vel simul vel successione siue esse necessaria et contingente possibile alterius habere. et impossibile alterius habere. Dic quartum. quod de eodem subiecto materialiter sumpto respectu diversorum predicamentorum potest et simul et successione ab eodem et a diverso haberi scia et opinio magis propter dicta. Secundum impossibile est de eodem subiecto formaliter sumpto siue respectu eiusdem predicandi siue diversorum habere sciam et opinionem magis propter de causam. quia eidem subiecto sub eadem ratione formaliter non possunt inesse duo predicta quod vnuus insit necessario et aliud contingere. Si queras vnuus sit aliqua opinio propter quid. Dico quod sic nam sicut noticeia alii cuius necessarij accepta per propositiones mediatas et

necessariis dicitur scientia quia est. et noticia accepta per propositiones immediatas et necessarias dicitur scientia propter quod ita noticia veri contingens accepta per propositiones immediatas est opinio quia est. et noticia accepta per propositiones immediatas est propriez quid. Si queras autem utrum aliqua propriez contingens sit immediata. Dico quod sic sicut enim in propriis necessariis est status ita est in contingentiis. Illa autem propriez contingens sit immediata cuius per dictatum contingenter inest subiecto. et immediate et adequate fluit a proprio in dividuo illius subiecti. sicut ista est immediata igit nisi est calidus. corpus est coloratum.

Questio secunda.

Utrum vle sit vbisqz semp. Ad hanc questionem est quae duplex respotio. Prima est Alberti septimo metap hicem dicente, qd alter puenit deo eis vbiqz, et alter vli. Deus enim est vbiqz positiue eo qd totu existit in omnibz loco p extinam indeficiente omni transmutatione et vicissitudine carente. Sed vle dicitur eis vbiqz et semp p uature vlnne gatius, quia vle ex sua rone et perceptu formalib abstrahit ab omni loco et tpe, ita qd non determinat sibi locum negat tepus, qd declarat Thomas sic dices qd enim vle est vbiqz et semp, no est intelligendum per vim affirmantibus l3 negotiorum. Non enim est de rone vlis aut eius qd est vniuersale qd sit vbiqz et semp. Si enim esset de rone eius, qd est vle esse vbiqz et semp, reputata de rone homis aut aia lis, ageretur qd libet singulare homis aut aialis esset vbiqz et semp, quia ratione aialis et homis in qualibz suorum singularium regitur. Si vero ells de ratione ipsius vnueris, sicut de ratione generi, est qd pateat sub le spe tis securus qd nihil esset vle quod non semp et vbiqz inveniretur, et per hoc oiuia non esset vle, quia non in omni terra potuerit oiuia. Est ergo illud dictum pmi intelligendum qd modum negationis seu abstractionis, qd scilicet vniuersale abstrahit ab omni definito tpe et loco. Quia quodcumque de se sit invenitur in uno loco et tpe, natura est in omnibus recipitur. At quo per Thos et Albus i eandem coincidunt ratione. Alius ratio est Linconicus dicentes vle cum sit res invenita in multitudine non est possibile sentiri, qd qd est in multis, seu regitur in multis, non est in loco signato et tpe signato, qd si ells in loco et tpe signata non esset vle id est et in inuocem inuentum in omnibus. Vle namque semp est et vbiqz. Ergo ergo vle sit semp satis expposita est supra, vbi fieri bat sermo de perpetuitate vlium. Alius est ratio eiusdem Linconicus qui dicit, si non intelligens vlium qd modum Aresto, qd ponit formas regias in qualibz particularib a quo res particulares sunt, id qd sunt, nec vle esse vbiqz nihil aliud est qd vle esse in qualibz particularib suo, quia vbiqz est et in qualibz suor locor, loca autem ipsorum soli sunt singularia in quibus sunt vlia. Quarta ratio est ciudem dicentis nisi forte dicamus qd vle est vbiqz quia intellectus est locus vlium, et vle vbiqz esse est ipsum in intellectu esse, non quidem formaliter sed obiective, qd intellectus quo dico vbiqz est qd intellectus qd modum spualem ibi est vbi est illud qd intelligit, sicut amas est ubi est illud qd amat. Si autem vlia sint idee in mente divina, tunc vlia sunt vbiqz qd modum quo causa prius est vbiqz. Si vero via sunt rones regales cales create que sunt portantes in corpibus celestibus, tunc etiam vbiqz sunt, qd portantes corpora celestia vbiqz reguntur. Natura autem causa prima vbiqz sunt, et quod portantes corpus supradictum vbiqz sunt, et quod seculares sunt ibi vbi est id qd intelligit, et amas est ibi vbi est qd amat alio

ris est negotij & nō est nostre potestat^h explanare. Ties
rūtamē & ita sit scimus. modū autē p̄chēdere nō pos-
sumus sive sufficim^h. hec Lincolniis

Questio tercia.

Terz vñitas scie sumas ex rōne formalí obiecti. **D**e ista pclone quadruplet è opinio famosa. **P**ria è Henrici de gan. qdlibetó nono questione qnta dicentes. **C**icetiam (q se extindit ad multas pclones) hēre vnitatē cuiusidc̄ rei indissibilis extinti intellicū quia e una simplex qntitas que gnat tota sūmā etiā ex pma demratoē qua ac hēritur noticia pme pclonis. **O**ralijs vero de s̄ m̄atōnibz int̄cidit nō qd̄ aliquid aliq̄ res acq̄rat. **E**n scia in pmo gradu ē resp̄cū pme pclonis. **I**n scdo xpo respectu sede pclonis. z sic de alijs. **I**sta opio pbatur qd̄ ruplicit. **P**ro sic. sicut eīn una ponit indissibilis ex̄ns pō se extēdere ad mltā obiecta. sicut p̄t de intellicū & volūtate sic & vnum hitus indissibilis ex̄ns in aia. poterit se extēdere ad plures pclusiones. quia non viderunt maior ratō de yno q̄d̄ de alto. **S**ed sic. ois forma ex̄stas in aia i simplicit & indissibili etiā p̄llit. Non em p̄p̄tut ex p̄tibz etiā libo que sit materia & foia cum acc̄ns sit simplex foia. sed nec p̄p̄tut ex p̄tibz qntitatū nis cum acc̄na aie intellectie sunt pure sp̄lūta nō qnta nec ex p̄tibz pōnalibz p̄p̄tua sicut de septz. **S**z hieus sc̄ientificus ē forma in aia ex̄ns. ergo ē vñ vnitate simpliçat & indissibilitat̄. **T**ertio sic. maiorē hz vnl̄tatem acc̄ns aie q̄d̄ acc̄ns corpale. sed albedo & aliquid qntates corporales q̄d̄ formali & simplices ideo multo fons vnum hitus aie erit vñ & simplex. **Q**uarto sic. nō sit maior simplicitat̄ hitus ex̄ns in volūtate q̄d̄ hitus existēs in intellicū. **S**z iustitia & q̄libet p̄tus moralis ex̄ns in volūtate ē vna simplex qntitas. q̄ scia erit vna simple qntitas. **O**st ergo resolū illius opinis. q̄ scia ē vna p̄z sp̄m sp̄alissimā hoc ē formali vnius ad qd̄ plura at tribuitur q̄cuz hz vna formalē rōem p̄siderādi oia que p̄siderat. & talis i vna aia est vna nūero ex multis actibz intelligēdi gnara. & est ita vna sicut vna p̄gnatia ex actibz multis. & in vna supficie vna albedo int̄ensa. hz esset successiue ab ecōde agere v̄l dieribz vnicā trāsmutatōne v̄l dieribz inducta. qd̄ nō est oīno ille. ut ulterius norat q̄ formaz suscipiēti magis & min⁹ fns gradus p̄sonis & p̄pletōnis quedaz inducūtur vnicā trāsmutatōne sicut albedo. quēd̄ plibz actibz vniis formibz ut sp̄antia. qdā aut̄ plibz diffomibz. ut scia. In quaz gnatōne ponit tale p̄celsus q̄ fm̄ rectū o: dñ ne acq̄rendi eā ex actu p̄gnosēdo pmo gnatur noticia p̄mī p̄ncipij & tūc hēc tota scia illius hitus sc̄ientifici lž in infimo gradu. & tūc iste hitus dñ esse intellectus ilius p̄ncipij. Deīn p̄gnosēdo alia p̄ncipia idē habet̄ augēt. & dñ esse intellectus plurim̄ p̄ncipior̄ notoz. & v̄l era ex p̄ncipij deducendo pclones aplius augēt. & dñ se scia istaz pclonū manet in sūmā idem hitus nō habet̄ dñaz nisi fm̄ rōez tm̄ sic. & talie forme q̄ suscipiunt int̄ellectus in quoquegradu sūstant. ideo nō hēc aliquā p̄p̄ne quia nō hēc drām aliquā inf̄ gradus inferiores q̄d̄ p̄tualit p̄tne & p̄z roem. talis aut̄ drāa nō facit p̄p̄ne. Nec obstat sicut ip̄e dñ q̄bi actus ex q̄bus augēt & gnatur hitus vident̄ qd̄ sūt int̄ellectus dieribz p̄ncipior̄ qd̄ sūt dieribz p̄celsus. sicut int̄ellectus dieribz p̄ncipior̄ qd̄ sūt dieribz p̄celsus. **O**rcētē illi ac-

Questiones

libri Posteriorum

sicut obiecta cognita. sed habitus est unus ex omnibus generatus et auctus et ad similes respectus inclinans. Et hoc posse affirmari sic. quia principium pfectum cognoicitur quia ex ipso celusto deducit. non aut est ita nisi habitus principium intedetur et non solus sic intedetur habitus ex consideratione diuersorum principiorum et rationum. sed et ex frequentia consideracione eius sic magis cognoscitur illo habitu quam alio et una celusto et alia. quod frequenter consideratur. Extra istam opinionem arguit quadrupliciter. primo sic. actus intelligendi principia et rationes sunt species distinctae. quod habitus ab eis certi tenet ratione. quod actus naturaliter genitius habens relinquit suam studiudinem in passio. ergo ratio est distinctio habituum quia actus. Si dicatur sicut de Thomas scda se de questione prima. quod principia sunt considerari duplicitate. Uno modo sunt et ab solute fuit quod natura est cognoscitur ex suis terminis. et noticia principiorum ut sic non pertinet ad scientiam. sed ad intellectum. Alio modo considerantur ut applicatur ad rationes et ut sic eadem habitus cognoscatur principia et rationes. Littera. impossibile est quod idem genet seipsum sicut per Augustinum in primo de trinitate capitulo primo. Nulla res est ut gignat seipsum. et per hoc secundum de anima. Ipso seipsum generatur nihil. Sed principia sic applicata genitio noticia rationes. et noticia principiorum sic applicatorum per dicit noticia rationes. sicut per definitionem scientie primo postulatur. Qui dicit per hoc secundum de huius. et noticia principiorum applicatorum est principium scientie. Secundo sic. cum intellectu principio et scientia aliquarum exclusionum sit ignoratio prae dispositis alias exclusionum in eadem scientia. non impossibile est quod respectu eiusdem complexi simul in eodem intellectu statutus habitus exposuit. ergo respectu talis exclusionis ignorante non habetur habitus qui est scientia eius. Tertio sic. habens habitum si non fuerit impeditus potest operari per illum et elicere actum. Unus commentator secundum de anima dicit. quod habens habitum operatur dum vult. sed habens primum gradum scientie non potest elicere actum cognitum respectu certitudine rationis. quoniam possit respectu prime vel decime. ergo habens primus gradus scientie non habet totum habitum per essentiam respectu omnium exclusionum. ergo est aliud et aliud habitus. Quartu sic. si habens habitus est distincti quoque genitioes et corruptioes intentiones et remissiones sunt distinguere. sed habitus primus exclusionem per seorsus genitio et intendi. corrupti et remitti. et ab his hoc est alius habitus alias exclusiones genitioes vel corruptioes. Alius est opus brevi Thomae. quia de quod habens est unus ratione medi. Per primo. quia per hoc sexto metaphysice dicit. quod distinctione sciarum sicut ex distinctione terminorum et definitionum rei scibilius. quia enim metaphysicus in definitione abstracta a materia et accidentibus sensibilibus et ratione et ratione metatheoretica aut ratione ratione tamen non est ratione esse. et phisica definit per materiam sensibilis. ita iste scientia sunt distincte. sed definitione est medium in definitione ergo unitas habitus sicut ex medio probatio. Secundo. quod terra est rotunda et quod est scibile cuius agnitus habita per medium abstractum a materia sensibili pertinet ad astrologiam et eiusdem agnitus habita per equaliter tendentiam priorem ad centrum pertinet ad naturale. primo modo demonstratur per lumen in imaginatione. secundo modo per hoc in scientia celi. hoc autem non est nisi astrologia. et phisica ex diversitate meadowis distinguuntur. ergo habitus sumit unitatem ex medio et plenitatem. Sed extra hoc arguit quadrupliciter. primo quod demonstrationis quia et propter quid non procedunt per medium unius formae. et celus potest demonstrari proprie quid et quod possunt continent ad eundem habitum. ergo habitus medius non est sicut

ficiens distinctum habitus scientifici. Minor patet quod ista celusto luna eclipsatur. potest in eadem scientia demonstrari demonstrationis quia et proprius quid. Secundo sic. eadem celus potest per diversa media demonstrari sicut patet in textu precedentem de ista letans transmutata. Nec valer solatio quia diceretur et demonstrari quia et proprius quid non pertinet ad eandem scientiam. quia de Aristoteles quod in eadem scientia differunt demonstratio quia et proprius quid. Tertio sic. phisicus demonstrat per omnes causas. sed demonstrationes per quatuor causas sumunt media diversas rationes cum causa sunt alterius et alterius rationis. ergo ydentity habitus potest stare cum diversitate medio. Quartu sic. phisus querit ratio metaquid. an omnia genera causas generant ad unam scientiam et definitur quod sic. ubi dicit Kommentator. quod hoc solum iuvenit in scientia naturali que demonstratur per omnes quatuor causas. Proprius talia argumenta dicit et phisus quodlibet nono questione quia et scientia non est una forma indistinctibilis. nec tam est acerbius et habitus specificus constitutus sed habet partes ex quibus constitutur quia scientia ipsum non est aliud quam ordinatio spiritum et scientiam in intellectu ipsum quas proprie intelligimus quando volvitur. Unde autem opinionem reprobare causa breuitas dicitur. Tercium opus est nosarium. quod ex scientia est habitus cognitio exclusionis demonstrationis. ideo quod sunt rationes demostribiles ratione scientie. et ita phisica non est una nisi unitate cuiusdam aggregationis vel ordinis. ut ciuitas vel exercitus. Et confirmatur. quod habitus innotescunt per actus. sed respectu diversarum exclusionum sunt diversi actus scientie specie. ergo et diversi habitus. magis enim differunt illi actus quam numeri. et tam est sic dicit actus elicendi circa eandem rationem. Unde dicit Occasio. quod liber obiectus scibile habet proximum habitus scientificus quod est celusto. et si est principium habet intellectum. et sic scientia logica vel mathematica non est una nisi unitate aggregationis plurimorum exclusionum simul collectarum. Unde dicit. et stultus est querere quod est subiectum aliquum libri. est enim illis questione sicut illa quae queretur quod est rex totius mundi. quia sicut non est unus rex sed plures. sic non est unus subiectum in logica vel phisica. sed plura. Nec autem opinio est expresse contra intentionem Aristotelis dicentes. quod scia una est unius generis subiecti. Et hoc patet etiam sic. quia nisi sic sequitur quod scientia naturalis metaphysica et mathematica possunt dici una scientia aggregatione. hoc autem est manifeste fallitur. iste enim scientie non habet tantam unitatem quam habet una ea per seorsum. Quarta opus est de etiis subtiles dicitur quod habitus intellectus est qualitas determinata ex frequentia speculacione. vel ex una pfecta. et est sicut tuto inclinans ad speculacionem sicutem obiecto. Si ergo accipiatur habitus formalis ratione scientie. quod sunt scientia et phisica. et hoc respectu passionis adequata subiectum habet specificas rationes. Sed haec una subiectum potest continere multas passiones et taliter inadegue iudeo de oibus his passionibus et etiam attributis ad ipsas vel ad ipsum subiectum potest esse unius habitus. Non est. quia omnia etiam virtualiter in uno subiecto. et licet isti habitus non sint unius specie. sed tam unius genitio noticiae particularium rationum. et de isto habitu formaliter inclinante vel taliter vide in prima questione libri predicabilium. Dicit ergo. quod prima distinctione scientiarum est rationes scientiarum per se et rationes specie illissimae. illa vero que est rationes subiectum taliter continens potest ponere rationes generales proximas. Hoc modo debet intelligi dictum philosophi quod scientia una taliter

2no formal' r̄ vnt' q̄ subiecti. q̄ est noticia pplexa & incoplexa. Sed scia formal' est vna nō sp̄calissima sed i ḡne p̄pinquo. q̄ vnitatis h̄itus scientieci ē vnitatis cuius daz ḡnis. Qnq̄ etiā rep̄f mori vnitatis q̄ est resp̄ci m̄trop̄ vero pplexo ad quenō inclinat vntalit vnuis h̄itus subiecti nec q̄ se p̄mo mō nec q̄ se s̄do mō. Iz tm̄ in p̄pia & in vlt. tista m̄ma vnitatis p̄c̄ dicit vnitatis cu iusdā ḡnis remoti. Ex quo p̄tz q̄ h̄itus scie respectu p̄clonis adeq̄te ē h̄itus vnuis vnitate simplicitat'. & ē q̄litas vna que ḡnatur p̄ acrum reiteratiū. P̄z s̄do. q̄ p̄clusio resp̄ci p̄ssionis nō adequataꝝ sed vntalit cōtentar in aliquo subēo & h̄itus vnuis nō vnitate simplicitat'. sed vnitate cuiusdā ḡnis. Q̄ sit vnuis p̄tz. q̄ oēs isti h̄itus vntalit p̄tinetur i vno subēo. Q̄ non sit vnuis vnitate simplicitat' patz. q̄ ex quo subēm cōtinet multas passiones vntalit poterit intellexī p̄slide rare de vna p̄ roem subiecti altera nō p̄ siderata. zlic ge nerat i se h̄itum de vna & nō de alia. Q̄ sit vna vnitate ḡnis p̄tz. q̄ passiones (q̄ p̄tinetur i vno subēo) vntalit ad vnuis gen' demratiois & p̄gnitiois p̄tinent.

Questio quarta.

Utrum distinctio sciarum sumat a diversitate medio per
propter subiectorum vel passionum. Dicit Thoas quod hoc est
a distinctione medio, et hoc prout probatur est. Ut proba-
tur iterum alia ratione quam facit in primo. Nam peculiares cuius-
iuslibet scie est quidam motus rationis, cuiuslibet autem motus
unitas et distinctio ex timore principali per sidera, sicut per
quoniam per hunc modum, ideo unitas scie siderata est ex fine siue
termio scie qui est subitem, et quod de eodem subeo respectu cuiuslibet
dem passionum per diuersa media prout enim diuersae scie, id est
diuersitas attendenda est ex parte medijs. Alij vero dicunt, quod
scie distinguuntur penes diuersos modos facultatis, quia di-
uersas sciarum sunt diuersi modi sciendi. Noiales autem pos-
sunt distinctionem ex distinctione pecuniorum scierum

Dic pmo q̄ scie non diuersificatur p̄
ues diuersos mōs scibilitatē
Patz quadruplē, pmo sic, q̄
illa diversitas modoz scibilitatē nēcārio plū posse aſſi-
liam diuerſitatē, ergo nō pmo diuerſificat. Añs p̄z, q̄
refolubile i aliud nō est pmo tale. Patz p̄ia, q̄ alius
modus scibilitatē hēc aliu modū demrāndi, pceden-
di, tille reducīt in aliud. qd̄ p̄z autoritate Qom, ser-
to metaphīce, p̄mē pmo dicētis. Demrātōnes no ſte-
niſi ad res exiſtes i gne, de quo p̄ſtōt illa ars, ergo de
mrātōr̄ resoluſt demrātōem ad genus ſubcīm̄ de quo
est ars
Scđo sic, diſtictio penes diuersos mōs defi-
niēdi nō est diſtictio penes diuersos mōs scibilitatē, ſi
penes diuersos mōs definiēdi diſtixit p̄hs ſcias ſexto
metaphīce, ergo nō penes diuersos modos ſcibilitatē.
Datoz p̄z, quia diuerſus mod⁹ definiēdi respicit qd̄
ditate v̄l qd̄ditatiā rōem qd̄ idem ē cum definito, de-
finitū aut̄ est ſubcīm̄ in ſcīa. Tercio ſic, p̄elu diuerſi-
catur ex diuersa pmissa, z diueſta pmissa penes diuer-
ſos fm̄ios, z tm̄inus p̄dicatus p̄tualit p̄tineſt in ſubcīo
ergo de pmo ad yltimū totū p̄tineſt p̄tualit in ſubcīo

Quarto sic. Δ metato: sed phisico: Δ meto de cito p
timo. disputas quo sciéte de eodē subeo si diuerse. Et
q; geometria nō siderat de figura Δ m q; ē vlcimū cor
poris naturalis. sed fm q; ē abstracta a motu et matia
sensibili. sed natural' sidera' est de figura Δ m q; ē vlg

tim corporis naturalia sic diversificat scias penes diversitatem scibilia. **Dic sedo.** qd scientie distinguuntur penes obiecta scibilia. sed non per se. **Patet primo** qd **Aristoteles**. in scio de anima dicente. qd scaturit scie quoadmodum et res de quibus sunt. **Sed et p[ro]p[ter]a quo** scia capit esse ab eodem capitulo distinguitur. sed scia capit esse ab obiecto. qd et distinctus est esse. **Major** patet. quia vnu et ens scie coequuntur. **Minor** probatur. qd totus hitus virtualiter pertinet in subiecto. patet qd omnes actiones pertinuerunt in primis virtutibus. prius autem ponuntur ex definitione et passione qd ambo pertinuerunt in ipso subiecto. **Pater tertio**. quia scia mensuratur a scibili quanto metaphysice. ergo ab ipso scientia iudicatur una. **Tertius** patet. quia hec mensuratio non est aliud quam quedam proportionitas. ideo enim aliquid est scia scientia qd est scibili proportionata. et ista proportionitas arguit unitatem et distinctiorem. patet ergo quia de eodem obiecto potest esse diversae scie. sicut physica et mathematica de linea. **Dicitur tertio.** qd scie non distinguuntur primo per diuersas passiones. **Patet sic.** qd diversitas diuersarum passionum semper presupponit aliqua diversitate in subiecto. alis enim nullis est; cum diversitas talium passionum. ergo prius querenda est cum diversitate in subiecto quam in passionibus. **Dicitur quartus.** qd scia capit distinctiones et unitatem ex ratione formalis obiecti. **Patet primo** sic. qd permetitur scie cu[m] physico et geometriam decionem. qd per hanc geometriam et physicam sint de eodem scibili ruptura de figura. qd tamen physicus considerat figuram in ordine ad alteram passionem quam geometria. ideo sunt diuersae scie. **Ista autem diversitas** patitur non per se diversitate formalium rationum. **Sed etiam** secundum etiam mediatorum de sexto metaphysice. qd demonstratio non est substantia nisi ad accentum. ergo accipit de subiecto in ordine ad passiones. et per sensum sicut prius. **Tertius** patet per ipsum sexto metaphysice qui distinguunt scias per diuersos modos definiti. quia diversitas abstractiorum in definitiob[us] et terminis non est nisi proprius diuersarum rationes formales ipsorum subiectorum. **Quarto** sic. de eadem re potest esse moralis phisica et medicina finis qd in ea inveniuntur diuersa principia et diversae rationes formales. ergo sic.

Sed rōnes an oppositū. Ad p̄mā p̄cēdo. q̄ scia sumit vnitatē ab
vnitate medi⁹ et etiā diuers⁹ sitatē inqñtuz medi⁹ est inclusuz in ipo subē de quo
fit demrāto. nō tamē suitur a medio absolute accep⁹
to. Ad p̄batōez p̄t solutio ex dēcis. Ad sedam dī cō
cedēdo aīis cuž elūs p̄firmatōne. quia nō sunt p̄tra ea
que dēa sunt. Ad feliam dī. q̄ ex op̄tione felicitatē h̄
nō est vep̄ nisi hec p̄p̄o (ex) dicat circūstātiā ordinis.
Uñ sc̄ ex nō scientia bñ fit sc̄ientia. sicut ex manē fit me
ridies. Ad p̄firmatōez dī. q̄ agnitiō certa ⁊ sine formē
dine & op̄o nō ḡmitit secū agnitiōez incertā: ad oī quis
alid⁹ habens d̄ aliquā zelone d̄emonstratiō posuit d̄
eo formare syllm dialecticū. nō tamē bñ agnitiōem in
certaz sive cum formidē. Ad quartā cuž eius cosf̄i
matōne p̄t solutio. Et in hoc finitū feliciter p̄mis
posteriōz quo ad expōem textus cum difficultatib⁹ q̄
circa textuz moueri p̄seuerūt. Pro cui⁹ p̄spōte felis
ci laus ⁊ grātu actio sit lūmo do ac genericī Marie.
Sicut sc̄ientia liber oī posterioz.

Questiones

libri Posteriorum

Westiones

In quo tāgit duas dclones. **P**rius **A**utem q̄stiones sunt equales numero his que cunq̄ vere scimus r̄t. **I**ste est sc̄dis liber posterior analetico. In quo p̄ha determinat de q̄stionib⁹ vere scribibus. Et dividit in tres tractatus. In p̄mo tractatur determinat de nūero ipaz ⁊ redi- tione ināv. ⁊ h̄z tm̄ vñu capitulo in quo tāgit duas dclones. **P**rius **A**utem q̄stiones sunt equales nūero his q̄cūq̄ vere scimus. **S**unt aut̄ q̄ntor q̄stiones p̄e scribibus. **S**ez si est. qd est. q̄a est. p̄ter qd est. **O**x⁹ de q̄stione si ē. vt cuz q̄rit v̄z c̄taurus ē. v̄l v̄z deus ē. **N**ā questio si ē. est cum q̄ritur de eē rei simpli. **E**x⁹ de q̄stione qd est. vt q̄i cognoscim⁹ q̄ deus est q̄ntus qd est deus. **E**x⁹ de q̄stione q̄a est. vt cum q̄ritur sol eclipsi. tuc em̄ q̄rimus q̄a ē. qd patz a signo cuz nobis oñslum fuerit q̄ sol deficit. nō ampli⁹ illud q̄rimus. **E**t aut̄ q̄stio q̄a est. cuz querim⁹ v̄z hoc insit illi aut̄ nō ponentes i nūerū. **E**x⁹ de q̄stione p̄ter qd est. vt q̄i cognoscim⁹ q̄ sol deficit. q̄rimus p̄ter qd deficit. vt p̄p̄t qd terra mouet. (**Q**uerim⁹ aut̄). **I**n hac leba p̄clone ondit q̄ oñs q̄stiones sc̄biles q̄ritur de medio. **N**ā si est ⁊ q̄a est q̄ritur si ē mediū. Ad on- dendū esse rei v̄l sūplū sicut q̄stio si est. vel in p̄te sicur q̄stio q̄a est. **Q**uestio ho qd est ⁊ p̄p̄t quid q̄rim⁹ qd est illud mediū. **O**x⁹ quādo q̄ritur de eē rei simpli. vt v̄z luna sit. vel v̄z nor sit. **O**x⁹ quādo q̄ritur de rei in p̄te. vt v̄z luna deficit. vel v̄z luna augeat. **P**robat hec p̄clu⁹ rōne ⁊ signo. Rōne sic. quia oñs q̄stio p̄scibilis q̄rit de cā. sed mediū in demrātōne est cā. ergo oñs q̄stio q̄rit de medio. **M**aior p̄tz inducit. **O**t p̄mo de q̄a ē quāta cu querit v̄z luna deficit. q̄ritur v̄z sit aliqua cā deficit lune. **S**ed p̄z de p̄p̄t qd. q̄a querit p̄p̄t qd luna deficit nō est aliud cā q̄ritur que ē causa deficit lune. **E**t sitr̄ onderef de si ē. ⁊ qd est. **S**ic em̄ cū querit de eē rei in p̄te. q̄ritur de cā. **E**t cu querit v̄z luna deficit vel p̄p̄t qd deficit. vel v̄z triāgulus hēat tres águlos eçles duob⁹ rectis. vt p̄ter quid h̄z. ⁊ v̄z terra sit i medio mūdi ⁊ p̄ter qd est i medio mūdi. ita cuz q̄rimus de eē rei simpli⁹ que rimus de cā. vt q̄rendo v̄z luna sit. aut̄ qd ē luna. v̄z triāgulus sit. aut̄ qd ē triāgulus. v̄z terra sit. aut̄ qd ē terra. ergo oñs q̄stio q̄rit d̄ medio. **E**xpo p̄tz q̄ id est q̄rere quid ⁊ p̄ter qd. nam idē r̄ndetur ad v̄rtoq̄. **N**ā si querat qd est deficit lune. **R**̄ndetur q̄ ē int̄positio tre inter solem ⁊ lunā. vel p̄uatis luis prop̄e int̄pōem tre. **O**t idē r̄ndebitur si querat p̄p̄t quid luna deficit. deficit em̄ p̄ter p̄uatoz̄ luis solis ex int̄pōem tre. **O**t si querat qd est armonia. **R**̄ndetur q̄ ē prop̄o nūeroz̄ in acuto ⁊ graui. **E**t idē r̄ndebitur si querat p̄ter qd ē armonia inter acutū ⁊ graue. **S**ed p̄batur d̄ca p̄clusio a signo. quia si mediū sit nobis notū cessat om̄is questio. ḡ signū est q̄ oñs questio ē de medio. **A**ns p̄z p̄ exēplum. si em̄ cēmus supra lunā ⁊ viderem⁹ int̄positioñ terre int̄ cam ⁊ sole. nō querem⁹ v̄z eclipsi lune sit. neq̄ v̄z luna eclipsiſ. nec quid ē eclipsi. neq̄ p̄ter qd eclipsiſ. **O**ia em̄ ista scirem⁹ nō tñ eo q̄ in p̄ceptōne sensius

sistat sc̄ia. sed q̄a excep̄ione sensus catur sc̄ia. Nam ex hac p̄iculari noticiâ sensitia intellectus elicit vñaz notiam vñem & scientiâ. Circa hunc textuz Attende p̄mo. q̄ L. unconsilis eū sic introductis oñis in p̄oñi libo cōdūtiorib⁹ demrātōnis supē in hoc sc̄do inuestigare. an oia sc̄ita sint p̄ demrātōne sc̄ita. & cum p̄st̄ nobis q̄ tria de nūero sc̄itor̄ sc̄iuntur p̄ demrātōem & postq̄ de eo posuit rōem ad vñraç ḡrem oñdit nobis q̄ q̄tuç lez quid ē nō secur dñe p̄ demrātōem. licer possibilis sit ut eliciatur ex demrātōne. sicut ecouerso ex ipso elicit demrātō. cui ergo q̄d quid ē nō sc̄iat p̄ demrātōne. & reliqua tria sc̄ita sc̄ian p̄ demrātōne & intentione. Breſtole hic sit p̄pleta artem q̄ omne dubitatum sc̄ibet le fiat actu sc̄itum. necē est ut tradat nobis artes in hoc loco qua sc̄iam⁹ q̄d quid ē. hec ē ars diffiniēdi & stabilendi diffinitōnes. & hec ē ars longe alia ab arte q̄ traditur in thopis sicur postea patebit. Et iter p̄cept̄ causam p̄dictam alia ē cauſa necessaria. quare op̄z in hoc libo tradere arte definiēdi quia omnis demrātō ē p̄ medium q̄d est definitio. Id hoc ergo ut actu bēatur de miratio op̄z actu accige definitōem rei q̄sita que si fuerit ignota nō invenitur nisi p̄ artes definiēdi. ut ergo cōpleta sit ars demrātōia op̄z fm̄ p̄tem eius interponere artem definiēdi. Itē cum sc̄ita sunt q̄tuç. sicut q̄sita & querēdo nō paulim⁹ donec apprehendam⁹ q̄d est vel prop̄ quid ē. Idem aut̄ sit q̄d est. p̄pter quid ē. op̄z ter cognoscere illud sup̄ quod paulam⁹ inquirēdo. Thō medium nō solum fm̄ q̄ ipm̄ ē. est definitio. sed eius in rōnibus cālibus fm̄ quas ordiñatur ad cātum q̄sita id eo p̄ter ea que dicuntur in hoc libro de definitōne doceat Breſto. rōnes cāles fm̄ quas ordiñatur mediū ad q̄sitem. Et in his est prīnētia hui⁹ librisq̄ in ondendo quod sūt sc̄ita p̄ nūerū & que sc̄itor̄ sunt & q̄ oia q̄sita reducātur ad q̄d & prop̄ quid ē. & hec duo sunt vñuz in re & q̄ ipm̄ q̄d quid ē nō secur p̄ demrātōem & in docendo arte definiēdi p̄ quā sc̄itor̄ quid ē. & p̄ quā accipiatur mediū demrātō. & in ondendo rōnes cāles fm̄ quas ordiñatur ipm̄ medium. q̄d dicit prop̄ quid. ad p̄clonē q̄sita. Ereritamē huc ordīne nō obfluat Breſtoles sed postq̄ ondit q̄ ipm̄ quid ē nō secur p̄ demrātōne nec p̄ alias vias p̄ quas false ep̄ciatur scribi ut per modum induc̄tum aut diuisionē. inferit quedā de rōnibus cālibus. & deinde credit ad arte definiēdi trahendā & post reuerterit ad p̄plendū sermonē suū de rōnibus cālibus. & in his dicit̄ cum his que p̄dicta sunt in p̄oñi libo p̄pleta est sc̄ia demrātōia. Et vñ ars fūc̄ens sc̄ire. quia q̄c̄quid secur aut p̄ artem demrāndā aut p̄ artem definiēdi secur. Sed q̄a cum habuit̄ artem p̄pleta forma tā apud intellectū nost̄. & p̄securatur eius vñtilitas. op̄z nos eam coaptare op̄z p̄pleta arte demrātōia. initiu aut̄ sp̄andi docet nos Breſto. in fine hui⁹ libri. quia instruit nos qualiter ex multis sensibus fuerit meoñia. & ex meoñis experientia. & ex experti mēti acq̄ratur nobis vñlē quid ē p̄ncipii sc̄ie. hec q̄t p̄ncipioꝝ acceptioꝝ in op̄s demrāndi q̄bꝝ acceptris p̄ sc̄iam & artem in hoc libro traditā iam possum⁹ inuenire p̄plete sp̄eales artes demrātōias. hec L. unconsilis. Attende sc̄do. q̄ sc̄us Thomas huc sc̄dm̄ librū sic dūnat. Postq̄ p̄bus in p̄mo libro definiānit de syllō demrātōio. in hoc libro intēdit determinare de p̄ncipioꝝ eius. Ost̄ aut̄ duplex p̄ncipii syllō demrātōiis sc̄iz mediū eius & p̄me p̄ponēs indemrēbiles. & fm̄ bog

istel liber h³ duas ptes. In pma pre definiat de cognitō ne mediū in demonstratōib. In scđa pre definiat de cognitō pīmā pīponum ibi (de pīncipīis aut). Querit em̄r̄i in pīncipio habet̄ est. quo mō om̄is doctrina et dis̄ciplina intellectua ex pīxīstēt̄it̄ est. q̄gnitō. in demonstratōib aut cognitō demonstratōis acq̄rit̄ p̄ aliquid mediū. ut pīmas pīpoes in demōstrabiles. residū erat in investigāre qual̄ illa innotescat. Prima ps diuidit̄ in duas p̄tes. in pīma pre inuestigat̄ q̄d sit mediū in demonstratōib. in scđa inq̄rit̄ quo mō illud mediū nob̄ innotescit̄ ibi (quo mō aut̄ q̄d q̄d est ostēdit̄. q̄ vero mediū in de mōstratōib assumit̄ ad aliquid notificādū de quo poterat̄ eē dubitatio et q̄stīo. tō circa pīmū duo facit. pīmo ponit numerū questionū. Scđo ex ipis questionib inuestigat̄ numerū pīponū ostēdens q̄liter q̄stīoēs pīnīt̄ ad mediū demonstratōis ibi (querim̄ at). Sz̄ hec pīnīt̄atio nō vīdet̄ questionēs ppter duo. Tū pīmo. q̄z iste sedūs litter videref fugitūs. q̄d p̄z. q̄z p̄hs sufficiēter definiat̄ in pīmo libro ex q̄bō et q̄libō pīncipīis pcedit̄ demonstratō tā pplexis q̄p̄ incōplexis. et inter pplexa rāz de colib. q̄p̄ de pīmīs. q̄lī in isto libro determinat̄ de pīncipīis syllogismi demonstratōis pīnīt̄atio pīs definiata. t̄ sic eē sup̄flūtas. Tū scđo. q̄i in pīcīlū Aresto. eīz oīdo per uerius et incouenīes. q̄d p̄z. q̄z cuiuslibet rei hākēt̄ pīcīpia cognitō ex illis depēdet̄. sicut habet̄ pīmo pīncipīo tū. tūc arbitramur cognoscere vnuq̄d q̄s. cū q̄gnoscim̄ pīmā causas eīz pīma pīncipīa vīḡ ad elemēta. Incouenīes est q̄dīcere q̄ Aresto. in pīmo libro defīniat̄ de demōstratōe. t̄ in scđa de pīncipīis eius. questionēs ē pīma pīnīt̄atio linconīes. Attēde tercio. q̄ pīmī linconīem sufficiētia numerī questionū sic p̄t̄ haberi. q̄ om̄is questionē. aut̄ est q̄stīo de cēntia rei simp̄l. aut̄ q̄stīo de pplexōe. et q̄stīo que q̄rit̄ simp̄l cēntia rei. aut̄ q̄rit̄ an res sit. t̄ sic est q̄stīo si est. aut̄ q̄d res sit. t̄ sic est questionē q̄d est. Si aut̄ q̄stīo querat̄ pplexionē rei cū re aut̄ querit̄ aliquid de aliquo. t̄ rāc̄ dīr̄ questionē q̄ est. aut̄ querit̄ ppter hoc de illo. h̄ est cām̄ ppter quā hoc inē il̄li. t̄ sic est questionē ppter. Attēde quarto p̄ intellectu eōp̄ que de Arestoteles in textu. q̄bō verbū q̄rit̄ q̄d recīpit̄ determinatōes an se) b̄cat̄ dubitabilēs modū duibitabilis. ut cū dī. quero an sol defīciat̄. aut̄ ppter q̄d dīfīciat̄. an defect̄ sit. vel q̄d sit defect̄. Quād̄ aut̄ post se recipit̄ determinatōem. tūc b̄cat̄ pīmū dubitabile nō p̄ modū dubitabilis. t̄ p̄ modū scīt̄. ut cū dicim̄ quia sol defīciat̄. nō querim̄ vītū p̄ modū dubitabilis. Ut si mīl̄ cū querit̄ an dē sit. hec questionē nō h̄ in se mult̄ plicatē rerū. q̄z de re simp̄l simp̄līcī dīr̄ et intelligīcē ab q̄s om̄i multitudine. que accidit̄ ei sicut esse dictū de pīma cā nō pīdicat̄. nīl̄ pīmū cēntiam oīno simplices et pīme cause. Dīctū vero de aliis nō pīdicat̄ nīl̄ ordīnē et de pēdētia nō multiplicabit̄ cēntia in de pēdētia ppter hoc. sicut querat̄ de ente pīmo. sicut de ente de pēdētia ab ente pīmo. an sit hec questionē nō ponit̄ in numerū Sz̄ cū dīr̄ aliquid de aliquo. ut an sol defīciat̄. hec questionē poit̄ in numerū. q̄r̄ rō et forma rei p̄dīcate sīt̄ rōes due et forme due si affirmatō sit̄. ya vel nō ordinat̄ in subiecto vno si negat̄ sit̄ vera. vel forte q̄stīo de eē simp̄l. q̄r̄ querit̄ es solū dīcīt̄ nō ponere in numerū. vbi nō querit̄ esse aliquid. ut cū querit̄ an sol defīciat̄. q̄r̄ querit̄ quodāmodo duo. sīc solū et esse defect̄ solis dīr̄ talis questionē poneat̄ in numerū. Dīcit̄ ḡ Ar̄. q̄ cū q̄rim̄ sic ponim̄ in nūc̄.

tū. vt vītū sol defīciat̄ an non. hec linconīes

Queritur vtrum

sint tñm quatuor q̄stīoēs vere scībiles. sīt̄ q̄d est. q̄a est. et ppter quid. t̄ ille sint equales his q̄ vere scīm̄? Arguit̄ pīmo q̄ nō. q̄ plures sīt̄ q̄stīoēs q̄t̄ q̄tuor. q̄ An̄s p̄z. q̄ in pīmo thōpīcoē enēr̄at̄ q̄tuor questionēs km̄ numerū quatuor pīdīcatoē. Sz̄ ille nō sīt̄ eedēm cū questionēs pīdīcatoē. q̄ nō sīt̄ tñm q̄tuor. Qōfirmat̄ q̄ plures sīt̄ pīpoes dubitabilēs q̄t̄ q̄tuor. q̄ plures sūt̄ questionēs q̄t̄ q̄tuor. An̄s p̄z. quia km̄ Boetīi questionē est dubitabilis pīp̄. Scđo sic. de pītīgētīb. vt i pauclōib fūt̄ questionēs. t̄ tñ nō vere scīm̄. q̄ de pītingētīb nō est scīa. q̄ questionēs nō sīt̄ eq̄les numero his q̄ vere scīm̄. Nic̄ rūder̄ linconīen̄. q̄ questionēs in gīne sīt̄ eq̄les numero rebus vītūs in gīne. t̄ hoc est pīncipīus notū tor eē in gīne selibila. q̄ sīt̄ in genere q̄sita et dubitabilis. singula tñm dubitabilē plura sīt̄ scībilib. q̄ cōtingētia erratica dubitabilis sīt̄. et multoties querim̄ cām̄. t̄ tñ eōz nō est scīa. vult̄ q̄ respōsio sua. q̄ questionēs in gīali sīt̄. equales numero his q̄cūq̄ vere scīm̄ in generali. questionēs tñm in speāli nō sīt̄. equales numero his quecūq̄ vere scīm̄ in speāli. Qōtra eq̄le gīne et eq̄le numero distinguit̄ ab inuicēm. sicut idē gīne et idē numero. dicere q̄ questionēs sīt̄ eq̄les numero. t̄ nō sīt̄ eq̄les genere nō vīdet̄ questionēs. Sz̄ exponit̄ vnu mēb̄ dīmīsōis p̄ alter. q̄d est incouenīes. Tercio sic. pauciores sīt̄ questionēs scībiles q̄t̄ q̄tuor. q̄nō sīt̄ tñm q̄tuor. An̄s p̄z pīmo. q̄t̄ vnu vere scībile. q̄t̄ vnu est vna q̄stīo. Tener̄ ḡnā. questionēs sīt̄ equales numero his que p̄t̄ scīm̄. Scđo p̄z. q̄ om̄is questionē est questionē mediū. vt dī in textu. q̄ nō ē nīl̄ vnu questionē. Sz̄ p̄nō nō erit̄ nīl̄ vna q̄stīo. Pat̄z tercio. q̄ si est et q̄d est nō sīt̄ questionēs. q̄ om̄is questionē aliquid supponit̄. Sz̄ est nīl̄ supponit̄. er̄go. Min̄o. p̄z pīmo. q̄ si aliquid supponeret̄ h̄ eīz quid est. Sz̄ hoc nō. q̄ quid est p̄supponit̄ si est. q̄. Pat̄z scđo q̄ si scī. tūc esse existēt̄ eīz demōstrabile de eo cuius est. Sz̄ hoc est fallīm. q̄ tale esse pīdīcāt̄ pītingētē dīr̄ eo cuī est. Q̄ autē questionē q̄d est p̄supponat̄ questionēs si est de se notūm̄ est. Quarto sic. nō om̄e q̄d querit̄ est scībile. q̄ questionēs nō sīt̄ eq̄les numero his q̄ vere scīm̄. An̄s p̄z pīmo. quia de pītingētīb sīt̄ q̄stīoēs. t̄ tamē pītingētia nō vere scīm̄. sicut h̄us dictū ē. Pat̄z scđo. quia om̄e q̄d querit̄ ē dubium. sicut pat̄z p̄ Boetīi. led̄ om̄e q̄d scīt̄ est certū. Pat̄z tercio. q̄ dīr̄ in textu. q̄ nō ē interrogant̄ demōstrare. P̄z quarto q̄ in pīmo p̄z dīr̄. nō em̄ interrogat̄ q̄ demāmodo. Sz̄ sumit̄ tñ et p̄hs in textu. Pro solutōe questionēs soluēde sīt̄ quatuor questionēs

In opposī

Questiō Prīma. vītū q̄stīoēs sint eq̄les numero his q̄ vere scīm̄. Pro cuius solutōe. Attēde pīmo q̄ q̄stīoē pīaccīp̄ dupl̄. q̄r̄ vno cōlīter p̄ quacūq̄ p̄p̄e accepta cū signo interrogatiōi. sicut sit̄ de pītingētib sicut de necārīs. sicut de ipossibilib. et sic nō capīt̄ hic Alio. accīp̄ spēalr̄ p̄p̄e necāria scībili p̄ demōstratōem. et sic capīt̄ h̄. et ab aliquib sic diffīlit̄. q̄ est mot̄ duibitatis querētis aliquid pīdīcatū de aliquid q̄d ei accidit̄ ne cessario. Sz̄ hoc forte nō vīdet̄ aliquib̄ vīz. q̄t̄ cū q̄stīo

KK .i.

Questions

si est nō esset q̄stio tm̄ q̄ q̄stio si est nō querit aliquid pres-
dicatiū de aliquo subiecto. q̄ tūc nō esset q̄stio simplex
s̄ p̄posita. Tū etiā q̄ tūc nō esset de est 3° adiacere. cu-
tus trū dī btūs Thomas in p̄mento. Tū q̄: esse sim-
pl̄ de nullo b̄. nisi de p̄ma cā. iō quicquid ē introgatio
aliquic̄ p̄p̄is definibilis p̄ demōstratōem. vel q̄ p̄t̄
elici ex demōstratōe. Atēde sedo q̄ p̄p̄ scibūl̄ non
ē q̄sibl̄ illo q̄ s̄l̄ z ab eodē. z eodē mō sit leitaz dubita-
ta. q̄ sic s̄l̄ el̄z certa z ignota respecu eiusdē. qd̄ ē incō-
uenientia. Isp̄a p̄us est dubitata vel ignorata ab addi-
cente. z p̄incipia nota q̄ se determinate applicata ipfa
fit certa z etiā questio. q̄e est certa ab vno dubitabi-
lis ē ab altero. Atēde tertio q̄ ad questionē tria req-
runt z sufficiūt̄ p̄mū ē q̄ illud de q̄ querit sit dubita-
ble quātū est de se. Sc̄d̄. q̄ aliquid p̄supponat. Ter-
ciū est. q̄ habeat medium p̄ quod possit demārāti. Tūl̄ si ē
est questio. sic postea parabit. Atēde q̄to. q̄ suffici-
entia questionū alit̄ habet a theomextio q̄ fuerit data
a linconiens. Unū dī theomixt̄. om̄is q̄stio vere scibū-
lis. vel ē simplex vel p̄posita. si p̄mū. vel q̄rit de esse rei
simplici. z sic est q̄stio si ē. vel de q̄dditate. z sic d̄. questio
qd̄ est. Si sc̄dm̄ h̄ ē dupl̄. vel q̄rit de inherētia vnius
ad alterū. z sic de questio q̄ ē. vel de cā tal̄ inherētia. et
sic d̄. questio ppter qd̄. Et ordo h̄az questionū atten-
dit fm̄ ea q̄ de re scibili querunt. P̄mū aut̄ qd̄ de re
scibili querit est ē simplex. n̄z in p̄mis querim̄ an sit.
Deinde querim̄ post illud qd̄ illa res ē. verbi grā q̄rē-
do in p̄mis an deus ē. dēm̄ querim̄ qd̄ ē deus. Sed
q̄n̄ questio ē de re p̄posita. tūc nos querim̄ in p̄mo. an
p̄dicatiū inicit subiecto. p̄p̄is. z rursum postq̄ scim̄ h̄
querim̄ q̄re ē in illo. z ista dī questio ppter qd̄

Dic ad questionē remorādo cā q̄ dicta sūt cir-
ca textū lūgūs. q̄ q̄stionēs s̄z egleſ mūero-
bis q̄ vere scim⁹?. q̄ q̄stio ſcita no eſt q̄ ſe no-
ta in veritate vel in falſitate. q̄ p̄p̄ ſcibilis ē illa. cui ſe
entia de nouo accipit p̄ cāz. I talis n̄ eſt q̄ ſe nota i ve-
ritate. q̄ ſi ſic ei ſcia nō acq̄ret de nouo. nec in falſita-
te. q̄ de nō ente nō ſcia. q̄ p̄p̄ ſcibilis nō ē q̄ ſe nota. nec
ſimpli ignorata. ſicut impoſſibilita de q̄b̄ nō p̄t ei ſcia.
q̄ p̄p̄ ſcibilis eſt talis q̄ ſcia p̄t acq̄ri poſt dubia
roem. ſic q̄ p̄us ſit dubia. q̄ poſte p̄cipia nota ſue
ſcita. ſic q̄ſtioes erūt egleſ mūero bis q̄cūq̄ ſe ſcim⁹?

Questio secunda.

*Vler si est sit questio. Ita questionem mouet lincus. Ut
arguit primo quod non sit questione quod in omni questione aliquid
supponit et aliqd dubitat. mox questione si est nihil propositum.
quod si aliqd proponeretur habens quid est sed hoc non. quod
est proponitur si est. non proponitur a si est. Ita quod si up-
ponitur an demonstratorem non est quibile. quod omne quibile est
scibile. sed si est proponitur an demonstratorem. quod de subiecto
proponitur si est et quod. Ita cum tales questiones sint meta-
physicae et subiectum metaphysicae est. et nulla scia quae sit sus-
cipit subiectum simpliciter esse videtur in talibus esse non queratur.
Confirmat si est queratur de aliqd. si id est de seipso
et aliud de alio. si id est de seipso. tunc non est questione. quod sum
Ar. viij. metaphysica. querere quod hoc est hoc nihil est querere.
Si aliud de alio non est questione simplex sed complexa. quod que-
stio simplex est summa lincus. quoniam illud quod queritur non est alterius
sentie. Ita si queratur aliud de alio. tunc enim possit demonstrari
quod illud est hoc in subiecto cum quod est inveniatur in aliis et*

libri Posteriorum

est sicut si est aliud ab eo cuius est. qd est demrabilis. In oppositum est Ar. qd vult quod questionis est questionis simplex non ponens in numeris. Ad questionem ridentem sicut in interlocutore dicitur rest. qd si est questionis. et est questionis simplex. viii questionis simplex sicut sicut Thoma est in quod dicatur secundum adiacentes. qd si est questionis non est 3rd adiacentes. viii sicut in ipso distinguuntur questiones. qd si est questionis questionis in enunciacione de est secundo adiacente. tunc si est questionis simplex non ponens in numeris. vel in enunciacione de est 3rd adiacente. tunc si est questionis positiva. et ponens in numeris. qd continetur de propriebus duorum. qd si est subiecti et aliud predicandi. viii de quod questionis ponens in numeris est questionis necessaria. qd est tertio adiacente superius cum signo interrogativo. qd si est questionis non ponens in numeris est propria necessaria de est secundo adiacente cum signo interrogativo superius. Sicut sicut in linea. questionis simplex est quod est in forma subiecti. et ro et forma rei predicante non sunt due. sicut unus qui querit an hoc sit risibilis. Ex istis prout qd questionis si est questionis. nam sibi pertinet questionis questionis superius assignare. Et duplex est esse. qd est esse est esse subiecti. et aliud passionis. Primum est non habere medium nec etiam est demrabilis. qd de subiecto per cognoscitur quod est et quod est animi demrabilis. tunc est passionis est demrabilis. qd illud est inesse. qd inesse demrabitur per diffinitionem subiecti. qd est quod est in media et etiam per diffinitionem passionis. scilicet qd si est questionis. Ad argumenta. Ad pth dicitur. qd questionis est aliquid presupponit. qd quod est ut dictum est non quod est rei. sicut quod significatur non. viii quod est rei presupponit sicut est. sicut argumentum est et sicut si est non solus presupponit. Ad aliud p^z qd de subiecto presupponit sicut est et quod est. et id est subiecto non per se est esse. tunc est passionis per queri. Ad aliud dicitur. qd esse queritur de eo cuius est non sicut totaliter idem. nec sicut totaliter diversum. qd est alterius genitivus. sicut queritur taliter reducibile ad aliquid genus. sicut cuius est. et est questionis simplex. Et non queritur totaliter alterius. et tunc non videtur de mente phisi. qd questionis est sicut de esse passionis. qd de simpliciter aut est sicut est aut non est. tunc est rationis sicut est luna aut non. tunc illa sicut subiecta. Ideo alterum dicitur in linea. qd omnis scientia accipit sicut subiectum simpliciter esse. vii metaphysica ens. et geometria magnitudines. veritatem de his questionibus subiecto non sicut accipiunt quoniam sicut subiecto. viii non sicut queritur de specie quod est subiectum. et quod sicut subiecto. et species que natus sicut est subiecto. qd predicatur de est iste rationib[us]. sicut in geometria ostendit de aliqua figura. quoniam ipsa est trigonum orthogonum. rectangulum. tunc est trigonum et orthogonum sunt species figure plane. et figura plana est species magnitudinis. vult ergo sic videatur dicere qd esse cuiuslibet alterius a prima causa per demrabilitatem de eo excepta subiecta. que est genitivus qualitatis. Illa enim subiecta non habet diffinitionem. qd non habet genus superius. et id est illa non demrabilis est. Nec de prima causa quod non est in genere. sicut est et est sua essentia. tunc sicut esse questionis per passionis per accidens. exceptius quod dicitur sicut. Possit tunc alterius dicitur breviter. supponendo quod duplex est esse. tunc sicut actu alius existit. et esse aptitudinalis existit est demrabilis de eo cuius est a posteriori per quod est potissimum. probat quod quadruplicatur. Primum. qd ois relationis aptitudinalis est de suo subiecto. qd diffinitione invenitib[us] potissimum est demrabilis. sicut aptitudinalis existit est relationis aptitudinalis est de suo subiecto. qd diffinitione invenitib[us] potissimum est demrabilis. qd est de qualiter diffinitionib[us] potissimum est demrabilis. Dato: p^z. qd relationis aptitudinalis predicatur de suo subiecto in modo dicitur quod est de diffinitione quod diffinitione predicatur de eo in primo Secundo probatur. qd propter hanc alias modum per quod est potissimum. sicut omnis propter in qua diffinitione de suo subiecto diffinitione invenitib[us] potissimum est demrabilis.

Arestotelis

Folio lvii

balet med sū ppter qd z potissimum pri se. **M**ioz pz. qui
diffinitio quod dicitur subiecti est cum subiecto z eius esse
puertibilis. z primet ad estā cam est propria. z naturalis prius et
notius puuenit subiecto quod suu est. cum nubil notius puuenit
diffinitio quod suu diffinitio. vñ he demonstratio potissimum. omnis
al ronale nature est existere. omnis habet al ronale. gois
habnatur ex existere. **E**n non per aliquod prodictio demonstratio
nis potissime. quod sibi deficitat. **T**ercio. praebat autoritate
phi voler questione si esti esse questione vere scibile z omnis
stratiue finimabilem. **D**ebat quod autoitate eius de
dicentur. quod id est scire quod quod est z cam ipsis si esti quod est.
Si si diffinitio est ca*m* ipius sed est. quod per si est per diffinitiōnem
demonstratio. cum demonstratio nubil atiude sit quod syllis cam. **O**c
si dicas. quod nulla scia per demonstratio suu subiectum esse de
mratom potissima z pter quod Dico quod non est incouenies
subiectum esse pecognosceri z prelupponi. z tu per aliquo de
mratom accipe cam. pter quā subiectum est sicut non est ico
uenies aliquo cognoscere quod lumen trāsit z verz ignora
re cam. pter quā grātia. vñ dicitur probs in texum quod cognito
si est quod sumus quod est. z dicitur postea. quod cognoscere quod est. est quod
noscere cam ipius si est. inuenta gratia. pter rimus demon
strarre z cognoscere per cam. illud quod prius cognoscimus si
ne cam. **O**ctili quod scio verz si est sic prius notum de subiectum
z vel quod est. Dico quod si est. est prius notum quod ad nos. tu quod
est est sumplus prius notum z quod ad natura. vñ gnata predictio
ta primo sed pri nota de subiecto quod predicta scio
di z hoc quom ad naturam

Questio tercia

Utrq; qd est sit qstio. Pro cui solutio. Attende qd e
pt dupl^r siderari. vno^r sub rœ q est qd. et illo^r no^r q
rit. ita q sub illa rœ sciact rœ pculis in demratoe. qz
sic cfr pccio pccipu. Altio^r siderat qd est absolu. t
sic snt p hñm qrit vt p aliquid alia yia fiat notu. vt p vi
am dñm vel rem rœ possitima. in q mediu^r est
hd qd est alteri extremit^r no^r in eo qd qd est. tunc pot
cludig demratoem. Unū sic aliquid supius patuit qn
vni^r rei est duplex qd siue duplex diffinito. I. mariale
et formale. tuc qd materiale pt demrato p qd formale
ita q demraref ince illi cui^r est. no^r tu sub rœ formali
et dñm qd est. qd est snt sic qd est

Dicitur Aris. qd est p̄ dubitari. et ei cognitō
praeacq̄ri. Docet enim Aris. venari qd qd ē in
hscdo. Sz h̄z duo sufficiunt ad rōem qstionē. Dicunt
tū aliquid qd est subiectū non qrit de subiecto tāq̄ de fū
damēto. qd in dem̄rātōe de eo p̄supponit. sic dicitur Aris.
quid ē tñ passionis qrit p̄ tñpm sciri de subiecto qd dis
finitōem subiecti. Sz h̄z ista qdrupta arguit. Primo
sic. omne qd est scibile. ē scibile qd quid ē. si qd est sub
q̄tūc̄ ratōe sciret de subiecto. tñpm sciret p̄ qd est. tñ sic
est p̄cessus in infinitū. Sed oī. sic qd scibile ē scibilis
le. qd est nō est scibile. qd neq̄ qd scibile. Minor p̄z. qd scibi
le de subiecto dicitur h̄z cām in subiecto. qd quid est autē
nulla h̄z cām in subiecto p̄ quā sciri possit nisi dicatur
sicut dicitur sedā r̄sio ad questionē Corra quā arguit 3°
sic. om̄dēdo qd quid est subiectū p̄ qrit et erit sciri de sub
iecto. qd p̄tingit aliquā rē esse. et tñ dubitare de p̄incipi
is indicatib⁹ qd ē esse et postea illa co gnoscere. sic puer
cognoscit bouē et azinū esse. et tñ p̄incipia c̄entalia eius
ignorat et postea p̄gnoscit. sc̄it qd illud qd est p̄ius mo
tu et postea notuz est qd scibile de subiecto. et p̄ns scibile

Quarto sic ē eandē r̄fūstōnē, q̄ qd quid ē passionis
nō p̄ leīrī s̄m Ar̄. ḡ male dictū est q̄ qd est passionis
p̄ leīrī. Et p̄fīrmāt, q̄ passio nō h̄z altū qd quid est
sue dīfīnītōnē a dīfīnītōnē sui subiecti. gr̄sīo nullā
ūs p̄z, q̄ solī sp̄c̄ est dīfīnītōnē, passio aut̄ q̄ qd est
r̄spectus appetibl̄ nō est sp̄c̄. Ad ista argūmenta.

Ad p̄mū dōm q̄ quid est sub rōe q̄ qd est nō grif:
vrg mediu demrāf. q̄ sic ell̄ pcessis in iuritu. Et ad
scdm silt rñdef. Ad tertiu patebit soluto ex his que
dicant postea. et silt ad quarru.

Questio Quarta. utrū quid ē et ppter qd
sunt questioēs distincte. Evidet
enī pmo q no. qz fm plm in te-
xto idem ē querere quid ē et ppter qd est. Et r̄ndetur ad
virtusq; qd est et ppter qd non st̄. questioēs distincte.
Pro cui⁹ questioēs solutoe Attende pmo q illas questio-
nes esse distinctas p intelligi dupl. vno⁹ q sunt distinc-
te capiēdo virtusq; formalit. Ellio⁹ capiēdo virtusq; fun-
damentala. vñ qz quis querat de codice fudamentali. non
est formalit. qrit em̄ virtusq; de diffinitorie. s; h̄ est alter
et ali⁹. Questio enī qd ē quereret qd sit mediū formalit.
s; questio ppter qd nō qrit formalit qd est mediū. s; solū
q quādā 2comitātā. Sic ḡ yna questio. reputa ppter qd
posset reduci ad questioēnē quid ē Attendero. q; q; fm
plm decimo met ap h̄ice nēce est in qliter ḡne deuenire
ad aliquid primūrū minimū. qd est pncipiu⁹ et mēsura om-
niū eoꝝ queſtūt in illo ḡne. ito ingre⁹ questioēnē nēce est de-
uenire ad aliquā questioēnē primā q sit pncipiu⁹ et mēsura
om̄iū aliaꝝ nō fm̄ qsticarē. s; fm̄ cognitōem. q; cognitio
eius ē mensura om̄iū aliaꝝ. et ad illā oēs alie si reduc-
cibiles. ista aut̄ questio est questio quid ē. nā quilibet agno-
scēs finalit ordinat sua cognitōem ad hoc q; cognoscat
quid est res. Nō em̄ cognoscet re in pticulari. nisi ba-
teret aliquā noticiā in vli. vñ si aliquis agnoscit qd ē
res cognoscit p dicata. que p se subi⁹ insit. et ppter qd sibi ī
st̄. et cognoscit si res est. et qz̄. Et h̄ p ppter qd sicut questio fi-
nalit querit quid est res Dic breuit̄ ad questioēnē q; li-
cer questio qd ē et ppter qd idē queret 2comitātā.
nō tū querit idē formalit p ppter qd sicut ppter qd dicens.

Ad ratones an oppositū. Ad pū
mā & firmatōem ei⁹
pz solutō. Ad sc̄az
dōz & līcē p̄tigētā p̄t sc̄az ut referit ad suā cāz necā
riā. Et ad replicā (que fiebat p̄ r̄missionē līnco). Id mō
& iste due dēfimatiōes gne & nūero nō referit ad idem
s̄z hec dēfimatio in gne referēda ē ad questiōes. & hec
dēfimia nūero ad eq̄ilitatez. ita & s̄t iste stellect⁹ queſ
tiones accepte in gnall s̄tis eq̄les nūero his quecungz
p̄t sc̄im⁹ in gnali. & sic expō līnco. est bona. Ad sc̄itū
cū suis p̄barōib⁹ patetib⁹ so⁹ & sequentib⁹. Ad q̄ta
pz solutō ex dictis. & s̄t ad e⁹ p̄barōes

Quoniam autem quod

quid est demrāf) In hoc^o tractatu oñdit phs qñt
questio qd ē. est tñmabil^r scibl. Et diuidit in septem
capitula. in p^o ca^o oñdit q nec omis. cui^r ē demrāf
est diffinitio. nec cuiuslibet (cui^r est diffin^r) est demrāf
nec alic^r eiusdem et diffinitio et demrāf. Et p^o apot
item dicens. qm̄ at tñmata qd qd est diffinitio. et qz
est nuc dicem^r. et p^o disputacio xponendo de ipf. et mo
uet hac questionem. ut p^o sit idex et km̄ id seire diffinitio
ib^r 11

Questions

et demratoe autem non. Pro cuius solutioe ponit tres veloci-
nes. Prima velocius. non oim (quod est demratoe) sed dif-
finitio. probat quatuor rationes. Prima ratio. quod demratoe binum
est etiam que probat negatione et particulariter. sed talium non est
diffinitio. Quod maior pars de demratoe factis in se de-
finitio. Tertia. Minor pars. quod diffinitio est quilibet pars diffini-
tiois. sed plicat vel et affirmativa (Sciens enim utrumque) Po-
nit secundum rotem quod est. si oim (quod est demratoe) est et
diffinitio. tunc aliquid (cuius est demratoe) possit scribi sine
demratoe. sed hoc est impossibile. Quod minor pars. quod p-
hibet aliquem habere diffinitorem quod non habet demratoem. et
sic aliquid scribetur quod diffinitorem anteponit de ipso est facta de-
mratio. Nihil enim Ponit tertiam rationem quod est. et copiose
(Quae instans plicare est demratoe. sed diffinitores sunt sine incep-
tione vel non incepti. sive per se incepti (Amplius si diffinitio
est) Ponit quartam rationem quod est. acceptum plicare est demratoe. sed
talium non est diffinitio. diffinitio enim est quod cognitum subest.
Non oim (quod est demratoe) est diffinitio (Quidam autem)
Ponit secundum conclusionem que est non oim (quod est diffini-
tio) est demratoe. probat duabus rationibus. Prima. quod vniuersal-
is scibilis est tunc unius modi sciendi. sed diffinitio et demratoe
sunt diversi modi sciendi. Quod amplius principia) Hoc
ponit secundum rationem quod est. quod principia demratoe sunt id est
mostraribiles. diffinitores autem sunt principia demratoe. nam
aut enim erunt principia principiorum. et hoc in finitu arbitrii
aut primum diffinitores erunt indemonstrabiles. Non oim (quod
est diffinitio) est demratoe (Sed utrum si non) Ponit ter-
tiam conclusionem que est. nullus eiusdem est demratoe et diffi-
nitio. probat tribus rationibus. Prima ratio que sagittat ibi (diffinitio
quidem. quod diffinitio facit cognoscere quod est. sed demratoe
non illud supponit. Quod pars. quod mathematicae scien-
tiae supponit quod est unitas. quod pars. quod est ipar. et ceterum (Amplius
utrum ois demratoe) Ponit secundum rationem quod est. quod omnis dimi-
natio ostendit aliquid de aliis. sed nulla diffinitio habet ostendit
In diffinitio autem nihil alterum de altero plicat. ut in diffini-
tois huiusmodi ait non plicat de bipede nec est. sed in diffini-
tois circuli figura non plicat de plano nec est (Amplius alterum) Ponit tertiam rationem que est. quod demratoe non
dit quod est. et diffinitio quod est. sed illa sunt diversa. neque vniuersal-
is est per alterum. Non nullus eiusdem est demratoe et diffinitio. de-
cuius est autem neque vniuersal est per alterum. quod in his que se habent
sicut rotundus et cylindrus uno vno est et reliqua. et ita eorum
per esse idem modus sciendi. Ostendit enim est quod ylosomatis est et
lis duobus rectis fuit et omnis triangulus est ostensus. per en-
tum est. hoc autem rotundus (Manifestum ita est) Et plicat in
fert quod neque omnis cuius est diffinitio est demratoe. neque
omnis cuius est demratoe est diffinitio. neque alius eiusdem
est diffinitio et demratoe. Prorsus est. quod diffinitio non est idem
stratio nec diffinitio est idem cum demratoe. nec alterum est idem
alterum. (Ipsius autem quod est idem) In hunc secundum capitulo inquit
propositus disputat in quo ipsum quod quid est ostendit de eo cuius
est. et intendit quatuor conclusiones. Prima. ipsius quod quid est non
est demratoe. probat. quod si ipsius quod quid est est hinc demratoe.
vel grecus in primis maior extremitas plicat de me-
dio. et medium de minori extremitate in eo quod quid est. ut
sic argueret. omnis numerus mouens seipsum est et mouendus
sibi per se in eo quod quid est. et ait etiam numerus mouens seipsum in
eo quod quid est. et ait etiam est et viuendi sibi per se in eo quod quid est
vel non. Si non. rite per taliter demratoem non ostendit quod est
est. quod quid est. sed plicari de eo cuius est. queritur
et in eo quod quid est. sic est autem et sine tali addito sacra in
primis soluzio sequntur. scilicet in maior extremitate summa

libri Posteriorum

plicit p̄dicare de m̄ori. Si p̄mū tūc adhuc nō oñ, dīf qd quid ē. q̄ ibi erit petrō p̄ncipij. nā in tali mō a- guendi optebit mediū else qd quid est m̄ioris extremitatis. et sic supponeret qd quid ē. qd debuit oñdi. (Si uero neq; p diuisiones) In hac scđa p̄clusione de qd quid ē nō oñdī syllogistice de eo cui⁹ est q̄ vía diuisionis. pbaf trib⁹ rōib⁹ Prima arguedo q̄ diuisione zelos nō sequit de necessitate ex premisiss. sicut nec arguendo p̄ inducēdū. Si em̄ sic arguat. corpoz alius ait acutum in aiatū. Iz hō nō est corp⁹ inaiatū. q̄ hō est corpus aiatū. Nō sequit p̄clusio n̄t̄ndes pcedat q̄ hō ē corp⁹. p̄t. id est si oñdāt q̄ hō est aīal gressibile p̄ diuisionem aitalis. (Differunt nihil) Pont scđam rōenēm q̄ est. q̄ nō oñne qd vere p̄dicat de aliis p̄dicatis de co- queribilitate et in eo qd quid ē. Iz p̄ diuisionem solū. pbaf aliquid se p̄dicari de aliis. q̄ cū ad ipsū qd quid eret q̄ p̄dicere de eo cui⁹ est queribilitate. et in eo qd quid ē nō p̄t sufficiēter oñdi ipsū qd quid est p̄ diuisionem. (Ampli⁹ quidē) Ponit tercia rōem q̄ est. diffinīto n̄ p̄plete nihil p̄t addi neq; abstrahi. Iz nihil pbibet eū qui p̄cedit p̄ vía diuisionis aliquid ad dñe vtria ea q̄ p̄tinent ad p̄pletā rei diffinītōem vel aliquid cor⁹ abstra- bere. q̄ vía diuisionis nō sufficit ad oñdī syllogi- stice ipsū qd est. (Kōtingit ar̄ soluere) Tēc pos- nit tercia p̄clusione q̄ est. q̄ quid ē nō oñdī de eo cui⁹ est p̄ arte diffinītū tradita in libro thopicoz. et pbaf sex rōib⁹. Prima rō. vn⁹ mod⁹ oñdēndi diffinītōem de diffinīto ell̄z accipiendo diffinītōem cōm diffinītōis p̄ medio. Iz in tali mō ell̄z petrō p̄ncipij. Ibi em̄ suppo- nere q̄ quid est. qd debuit oñdi. q̄ cl̄t nō p̄t derā- ri de eo cui⁹ est p̄ cōm diffinītōem diffinītōis. Lō- firat. q̄ in syllogisādo nō p̄ceacipit diffinītōz syl̄. q̄ in diffinīendo vel oñdēdo diffinītōz de diffinīto nō qd ac- cipi diffinīto. vez n̄ facto syll̄ si neget q̄ sit syll̄s pote- rit accipi diffinītōz syl̄ ad hō oñdēndū. Scđa ra⁹ ē. alii⁹ est mod⁹ oñdēndi diffinītōez de diffinīto accipiendo diffinītōz tr̄j. ve sic arguendo. esse diuisibilez esse in- diuisibilez. tr̄ia. et cā bonū et malū. Iz esse diuisibile ē diffinīto mal. q̄ esse idiuisibile est diffinīto boni. sed in tali mō ell̄z petrō p̄ncipij. in m̄ori em̄ supponit qd qd est qd dz oñdi. q̄ qd est nō oñdī de eo cui⁹ est per diffinītōez sui tr̄j. Lōfirmat p̄mo. q̄ in tali mō p̄mit̄t circulatō. nā sic diffinītō boni oñdī p̄ diffinītōem malī. ita q̄ diffinītō malo oñdī p̄ diffinītōz boni. q̄ qd qd est nō p̄t oñdī de eo c̄ est p̄ diffinītōez sui tr̄j. Lō- firmat scđo. q̄ manifestū est q̄ oñ diffinītōz esse aliqd. vn⁹ simpl̄. Iz neutro predictor p̄mō hō oñdī de diffi- nitōe. q̄ qd qd est nō sufficiēt oñdī de eo c̄ est p̄ diffi- nitōem sui tr̄j. Tertia rō. vn⁹ mod⁹ oñdēndi diffinītōem de diffinīto p̄mō dicta arte ell̄z p̄ inductionē. quibus at p̄ inductionem oñdāt aliquid icelle alteri simpl̄. nō in in eo qd qd. q̄ p̄ inductionē non p̄t facilis oñdī qd qd est deeo cui⁹ est. Et q̄b⁹ p̄z q̄ p̄tē diffinītū tradīta in l⁹ thopicoz non p̄t oñdī qd qd est de eo cui⁹ est. neq; p̄ cōm diffinītōes diffinītōem. neq; p̄ diffinītōem tr̄j. neq; p̄ inductionem. isti at st̄. mod⁹ p̄ncipij (Ampli⁹ quo) Ponit q̄rtā zelōnem q̄ est. q̄ qd est non p̄t oñdī p̄ diffinītōez. pbaf q̄tuor rōib⁹ Dīo p̄ma rōe p̄oīt phs q̄tuor supponēs Prima. non p̄t scrii de aliqd qd est. nūl p̄s scīat q̄ ipsū est. nēce est em̄ scientēz qd est hō aut q̄d sit̄t alius scīre q̄ est. qd em̄ nō eū nullus scīat qd est. Iz qd p̄car rō aut no⁹. vt cū dīo trage-

Arestotelis

Folio lix.

laphus. quid at est tragelaphus? impossibile est scire. Se cuia suppono. alia via oñdit qd et qd est. illa em si diuer sa. vñ qd qd est hō et esse hoiem aliud ē. Tertia suppono qd est scire g demrātūem tñ p diffinitoꝝ. esse at nō sub stāta est vlla. Quarta suppono. scire demrātūe p̄suppo nūt diffinitoꝝ suoꝝ terminoꝝ. qd em fcat triāgulus accipit geometr. S. supponit qd qd est aut demrātū. Est g pma rō diffinitoꝝ p medio. s. in tali medio non esset petitio ꝑncipit. ibi em supponere qd qd est qd debuit oñdi. g quid est nō p̄ demrātū de eo cuiꝝ ē p̄ coēm diffi nitōem diffinitoꝝ. Seda rō. in syllogisādo nō paccis p̄ diffinitoꝝ syllī. g in diffiniendo vel in oñdendo diffi nitōes de diffinitoꝝ nō dñ accipi diffinitoꝝ. verū facto syllō si neget g sit sylls poterit accipi diffinitoꝝ syllī ad hō ondendū. Tertia rō est. aliꝝ est mod⁹ oñdendi diffini tōem de diffinitoꝝ accipiendo diffinitoꝝ demrātū. ve si ars guendo. cē diuisibile zesse idivisibile s. hōria. z etiā bo ni z malū. s. esse diuisibile ē diffinitoꝝ mali. g esse idivisibile est diffinitoꝝ boni. sed in tali mō esset p̄cipit. In minori em supponit qd qd est. qd dñ oñdi. g qd qd est nō oñdit de eo cuiꝝ est p̄ diffinitoꝝ sui hō. Quar ta rō. in tali mō 2mitis circula. nā sicur diffinitoꝝ boni ostedit g diffinitoꝝ mali. ita e᷇ diffinitoꝝ in ali oñstet dñ g diffinitoꝝ boni. g qd qd est nō p̄ oñdi de eo cu tus est p̄ diffinitoꝝ sui hō. Quarta rō. manifestū est qd oꝝ diffinitoꝝ esse aliqd vñ simplr. s. neutro p̄dictoꝝ nō mō. hō oñdi de diffinitoꝝ. g qd qd est nō oñdit de eo cuiꝝ ē p̄ diffinitoꝝ sui hō. Sexta rō. vñ modus oñdendi diffinitoꝝ ne diffinitoꝝ km̄ dictā arte esset p̄ inducōem. quis aut p̄ inducōem oñda. aliqd inesse alteri simplr. nō em in eo qd qd. g p̄ inducōem nō p̄ faciliter oñdi qd qd ast de eo cuiꝝ est. Ex qbꝝ p̄z q̄ p̄ arce diffinitiu tradita in libro thopicoꝝ no p̄ oñdi qd quid ē de eo cuiꝝ est. neg q̄ coēm diffinitoꝝ diffinitoꝝ. nec p̄ diffinitoꝝ hō. neg q̄ inducōem. isti at sūt mod⁹ p̄cipit.

() Nic poit scđaz cō

elusionē q̄ est. q̄ qd est non p̄ oñdi p̄ diffinitoꝝ. pbaꝝ q̄tuoꝝ rationibus. Prima rō. q̄i est oñdit p̄ demrātūne. ve dñ tercia suppono. tñ p̄ diffinitoꝝ. ve dñ scđaz. sed diffinitoꝝ p̄supponit in demrātūne de q̄tā. g si qd quid ē oñderet p̄ diffinitoꝝ. tñc de aliq̄ scite qd quid est non sc̄edo q̄ est. Seda rō. id est qd est z p̄ter qd. sed p̄ diffinitoꝝ non oñdit de aliq̄. p̄ter qd est. g neg qd est. Tertia rō. si qd est oñdere p̄ diffinitoꝝ. tñc non subap̄ eēt qd qd est. z etiā nō em. ymmo iliad. id est totiꝝ hystorie trojane eēt qd qd et siue diffinitoꝝ. To ta em hystoria troyana eēt qd qd est hō. non illias. Q̄rta rō. illud non oñdit qd qd est qd supponit in sc̄ia s. hōmōi est diffinitio. g p̄ diffinitoꝝ non oñdit qd qd est. Q̄t sic p̄z q̄ dubiū est q̄ mō possit demrātū qd qd est. nō em posset demrātū p̄dictis mōis. nec etiā p̄ da m̄rātū b̄su. aut digito. (Iterū aut p̄speculādū) In hō 3° ca° oñdit p̄bs demrātūne q̄o em qd qd. Et dñ q̄ itez speculādū est quid hōz bñ dñ. z qd non bñ. Et ac sciendū hō ponit due elusiones Prima q̄ quid est demrātū de eo cuiꝝ est p̄ alioꝝ qd quid ē. s. non in eo qd quid ē. Prima ps p̄z. q̄ qd quid est ē cā rei. id est em est scire qd qd est p̄ cām ipſiꝝ si est. sed vna cā p̄ demrātū p̄alā. g qd quid est p̄ demrātū de eo cuiꝝ est p̄ alioꝝ qd quid ē. i. vna diffinitoꝝ p̄ demrātū p̄ alioꝝ Seda ps p̄z p̄dicta. q̄ talī mō oñdit qd qd est simplr inēt ei cuiꝝ

est. (Sicut em p̄pter qd) Hic poit scđam elusiones q̄ est de p̄gatōe ipius qd est ad si est. z ē hec. sicut im̄ possibile est cognoscere p̄ter qd. non cognoscendo qd est q̄uis sit possibile cognoscere qd est nō p̄gnoscendo p̄ter quid. ita impossibile est cognoscere qd ē non cognoscendo si ē. s. b̄ possibile est cognoscere si ē non p̄gnoscendo qd est. impossibile ē ergo scire quid. ignorātes si ē. Q̄ aut sit possibile cognoscere qd ē non cognoscendo p̄ter quid. p̄z nam qd est p̄t cognosci p̄ mediu accītale z p̄ mediu em̄tiale. p̄t em̄tiale q̄luna eclipsat. z p̄ hō q̄luna plena non posse facere vmbra. c. luna. oñ so q̄ a. est in e᷇ p̄ mediu b. querit p̄ter quid a. ē in e᷇. p̄ter quid luna eclipsat. ve vñ p̄ter interpoēm terre vt p̄ter questionē lune. ve p̄ter extinctō ignis in lūa hō aut est rōe alter⁹ termi. ve in bñs q̄ sit ipius a. iter p̄tō em̄t in terre ē mediu dicēs p̄ter quid maior extremitas ēst mori. sicut diffinitoꝝ maioris extremitas. Et hō declarat p̄ aliud exēplū. sit em̄ a. tonitru⁹. b. extinctō ignis. c. nubes. fier cal̄ demonstratō in quo ē extinctō ignis. in illo est tonitru⁹. s. in nube est extinctō ignis. ergo in nube ētonitru⁹. mediu ignis dicens p̄ter qd a. ēst b. est rā⁹ ipſi⁹ a. p̄ni termi. si aut sit hōmōi ad medium exreliquis erit ro oñbus. ve ex diffinitoꝝ em̄tioris exremitati. Q̄ aut si est posset cognoscere siue qd est p̄z. s. in nā sit p̄t p̄gnoscere p̄ mediu accītale z p̄ mediu em̄tiale. (Est aut quoñdā) Nec p̄bs ponit duas suppones valētes ad cognoscēdū q̄o in q̄busdā vñ qd qd est demrātū p̄ aliud. Prima suppono. iter diffinitoꝝ aliq̄ hōt cām. sicut materiales. alie hō non y formales. Est em̄t quoñdā quedā cā. quoñdā aut non ē cā. diffinitoꝝ q̄dam km̄ spēm facie hōt mediu. p̄ qd om̄ stren⁹. s. diffinitoꝝ hōt materia posse hōt hōt mediu. Et quo p̄z q̄ diffinitoꝝ q̄daz s. p̄ q̄ fit demrātū. de qui bus. s. supponit quid s. z q̄ sit. alle vero sit q̄ demon strant. Seda suppono ē. q̄ diffinitoꝝ quedā dī quid rei q̄dam vero quid ētū. q̄dam. p̄ter quid ētū. z qdā qd est p̄z. quid s. Prima aut diffinitoꝝ ē p̄cō demrātūnis. ve tonitru⁹ est son⁹ fact⁹ in nubib⁹. Seda vero ē p̄ncipiu demrātūnis. ve tonitru⁹ ē extinctō ignis in nube et est a. est tota demrātū posite dr̄ns. ve tonitru⁹ est son⁹ fact⁹ in nubib⁹. p̄ter extinctō ignis in nube

(Q̄m aut scire) In hoc q̄tā caplo oñdit p̄bs q̄o applicandū est mediū causale ad effectum. 2. p̄tigit idē p̄ plures causas demrātū. 2. itendit quicq̄ clōnes Primum poit dices. questionē aut scire opiamur cus scim⁹ cām. cause aut s. q̄tuor. s. materia forma efficiēs et finis. sequit p̄ q̄tuor ḡa causaꝝ p̄ fieri demrātū tanq̄ p̄ mediū. Exemplū de cā materiali. ve hō. ois angulū (qui ē medietas duoz angulorꝝ rectoz) ē rect⁹. s. ois angul⁹ cadēs in semicirculo ē medietas duoz angulorꝝ rectoz. ḡ ois angul⁹ cadēs ē semicirculo ē rect⁹. Dic em̄ fit demrātū de toto p̄ pres. 2. iō dñ fieri p̄ cāz maiiale. nā pres p̄pate ad totū hōt rōem malle. Nec em̄ demrātū posse p̄tinere ad cām formale p̄ quanto ēē medietate duoz rectoz angulorꝝ p̄t capi ve diffinitio vel qd quid ē anguli recti. qd quid ē em̄ hōt rōem for me. iō p̄bs non dat aliud exemplū de causa formalis. Ex. kk iii

Questiones

emplū de cā efficiēte. vt q̄cūq̄ p̄us p̄misserū bellū iūstū in medos iuste debellātā medis. s̄z arbenīces p̄us p̄misserū bellū iūstū in medis. s̄ debellādo sardos q̄ erāt subiecti regi medoꝝ. q̄ athenīces iuste debellātā medis. hec em̄ demrātio fit q̄ cā efficiēte nā p̄misserū bellū iūstū in medos est cā efficiēte siue mouēt huiꝝ q̄d ē iuste debellari. Exemplū de cā finali. vt si demon straf p̄pter qd hō ambulat p̄ cenā q̄ hoc q̄ hō vult las nari. nā ambulare p̄ cenā ē cā sanitat. Om̄ne em̄ qd fa cit nō eminere cibos iuxta os vetrīs. l. qd facit descedē re cibos ad fundū stomachi est cā sanitat. sed abulare post cenā est hmōi. q̄. In hac autē demrātione mediū sc̄z facere nō eminere cibos est q̄lī diffinitō p̄mt termī reputa passionis. q̄ est sanatū vel esse cām sanitat. h̄ em̄ est sicut illī rō. Sc̄dm̄ exēplū est. s̄ demōstret p̄t quid sit dom̄ p̄ hoc q̄ volum̄ vasa siue vēsilia salua re diuersimode. tū demrāt. q̄ cām efficiēte. q̄ finalem q̄ demrātio p̄ cām efficiēte. p̄cedit a p̄t f̄m vīa gātōis. demrātio vero p̄ cām finalē. p̄cedit a posteriori.

Oportet autē ponit secundam p̄clusionē que ē. q̄ idē p̄t demonstrari q̄ diuersa genera causar. p̄t per duo. Prīmū est de h̄ qd ē lūm̄ appere p̄ pelle lucerū ne potest em̄ hoc ondī p̄ cām materialē. vt q̄ h̄ qd ē coz p̄us minorū p̄tū trāsire p̄ pros maiores q̄les st̄ in pelle lucerne. Etīā p̄t ostēdi p̄ cām finalē. l. p̄ hoc q̄ non ledam̄ pedes nros abulando de nocte. Sc̄dm̄ exēplū ē de hoc qd ē tonare. p̄t em̄ ostēdi p̄ cām efficiēte. vt p̄ter extīctōem ignis in nube igne em̄ extīcto in nube nccēt facere frenūt. Etīā p̄t ondī p̄ cām finalē. vt fm̄ p̄thagoram ad terrēdū aias q̄ st̄ in tartaro.

Qadē autē cā ponit tertīā p̄clonē q̄ est. q̄nēcūḡ cā est s̄l cū suo effectu oꝝ eandē cām accipe q̄tū ad h̄ qd ē fieri factū esse vel futurū esse. q̄ accipit q̄tū ad h̄ qd ē est cē p̄t p̄ duo exēpla. Prīmū est de iterpōe terre q̄ est cā eclīp̄is lune. sicut em̄ demrāt. q̄ est eclīp̄is p̄ h̄ qd ē hmōi interpō. sicut p̄t demrātāri q̄ facta ē eclīp̄is. p̄ hoc q̄ facta ē interpō. q̄ futura est eclīp̄is p̄ hoc q̄ futura ē interpō. Sc̄dm̄ exēplū ē de defectū caloris ex toro. q̄ est cā etiā stallū. fit em̄ cristallū p̄ h̄ q̄ p̄ter defectū caloris ex toro in ipa aqua. q̄ densat. S̄z in cauf̄ q̄ nō s̄l st̄ cūz effeciblū suis. fit demrātio a posteriori. ita q̄ sicut q̄ cē demrāt esse. ita p̄fectū ē demōstrat factū ē p̄ futurū esse demrāt futurū cē. Exēplū arguēdo fm̄ factū esse vi si demōstret q̄ lapides st̄ decisi p̄ hoc q̄ fūdamētū ē factū q̄ fūdamētū ē factū p̄ h̄ q̄ dom̄ ē factū. Exēplū ardo fm̄ futurū cē. vt si demōstret q̄ lapides erūt decisi p̄ h̄ q̄ fūdamētū erit. v̄l q̄ fūdamētū erūt p̄ h̄ q̄ dom̄ erit. sic sp̄ arguēdo a posteriori. nō est tū intelligēdū q̄ factū esse sit p̄tinū ad fieri. q̄ factū esse nō est p̄tinū neḡ habūt ad tōm fieri. nec etiam vñ factū esse ad aliud p̄t. q̄ sicut est de p̄tūtis in linea. ita est de hoc qd est factū esse in fieri. vt rāc̄ em̄ st̄ indiūbilis etiā ifinita sūt factū esse in eo qd fit. sicut sūt ifinita p̄tūtis in linea s̄z p̄tūtū nō est p̄tinū neḡ habūt linea. nec etiā aliter p̄tūtū. q̄ (Qm̄ autē vīdem̄) Nic̄ pont̄ q̄rtā p̄cluſio que est. q̄ in rebus que habent generatōem circula rem fit etiam talis demonstratō circula reis. P̄t p̄ exēplū. nā terram esse deplutā est causa elevationis vaporis. et eleuatiō vaporis est causa generatōis nub̄ generatō autē nubis est causa pluviæ. et pluviæ est cā huius quod est terram esse deplutā. et sic semper p̄cedet

libri Posteriorū

do. sicut prius demrāt. q̄ terra sit depluta om̄fatū p̄ hoc q̄ vapores sursum eleuant. et eodē mō est in alijs.

(Sūt autē quedā) Ponit quītā p̄clusionē que ē. q̄ sicut in his que s̄t vel sūt sp̄ ad ea demonstratō op̄t capere mediū. qd est vel fit sp̄ ita in his que s̄t vel sūt frequēter op̄t capere mediū qd sit vel fuerit vt freq̄nter. Exēplū de his que s̄t vel sūt vt freq̄nter. vt q̄ hō māculis habeat barbā. Probaſ p̄t. q̄ si mediū esset vel fieret sp̄ oportet re talem esse vt fieri semp̄ qd est p̄tra suppōlitū ergo in his que s̄t vel sūt vt freq̄nter op̄t capere mediū q̄ sit vt sūt vt freq̄nter. Līt̄ ea hūc textrū

Notat Prīmo linconī. q̄ q̄tuor s̄nt cauſe le & a qualibet illarū p̄t sumi dif finitō. licet quedā s̄nt extra rem. et diffinitō sit explicās qd ē res. et tū in om̄ni ḡnē cārū ē cā prima. qua existente nccārū est re ee. q̄ tota ē rei descl̄ptio. et h̄atē re totam p̄pletive in se. Nulla em̄ cā p̄tīma et se dat esse nisi illud qd aliquo modo habet in se. līt̄ et sermo iste magis appropetur cause efficienti. Finis at & causa efficienti habet in se descriptōem & esse causat p̄ modū nobilitōē q̄ sit res in sc̄pā Forma vero vt sūt p̄ dictū est vere ē res ipā. Dafia p̄o habet in se descl̄ptio p̄tē cause p̄ modūm debiliorē & ignobiliorē. q̄a for̄ma eleuat materia. et dicit cā de ee ip̄fecto ad p̄fectū. Finis vero ē cauſa forme. et forma cauſa matie. et materia nō est nisi occasio forme vt sit. et finis etiam cā q̄sa efficientis inquātū talis. Et ex his manifestum est q̄ causas diffinitō formalis probat materialē de diffinitō. quia est causa eius. Et credo q̄ Aristo. in h̄ trā sitū sub nomine diffinitō formalis p̄prehendit dif finitō sump̄tam a fine. et diffinitō sump̄tam a for ma. que est intra rem. vel que est exemplar forme int̄rioris. Finis em̄ est actus & op̄atio egrediens a forma interiori. et est secunda p̄fectio. vnde nō imunerito no mine forme censerī debet. diffinitōnes vero a causas for malī vel efficientis p̄tractas comprehendit sub nomēne diffinitōnis materialis. Sūt igitur q̄tuor genera diffinitōnū. Prīma sc̄licet diffinitō materialis & diffinitō formalis. et est tercium genus quod componitū ex vtrīsp̄. sc̄licet ex materiali & formalī. Et p̄ter has est quarta diffinitō. que non intendit dicere quid res est. sed solum quid significat nomen. Vnde diffinitō significat quid res est componitū ex sermonibus significantibus res predicabiles que sunt possibiles ī natura. et quarum ordinatio & coniunctio est possibilis ī natura per modūm quo ordinatur & coniungit̄ur in sermone diffinitō. Et ex hoc p̄t q̄ non diffinitur nisi quid haber esse in natura. ideo tragedalus. qd latines significat hic coerens non potest diffinitiū diffinitōne quid rei. licet bene diffinitiū diffinitōne qd nominis. vnde licet ratio non possit apprehendere nisi si illud quod est aliquo modo possibile. tamen eius ē est aliter ordinare & componere res apprehensas q̄ eas ordinat & componit natura. Qum autem sermo proprius primo sit signum intellectus significare potest omnē per modūm quo intelligitur. vnde cum intellex̄tus significat aliquid componens aliquid & ordinans aliter q̄ sit in natura. potest autem etiam illud uno no mine significari. et potest etiā illud quod ordinat sicut

est in intellectu quod potes explicare. Finito igitur conceptus quod in intellectu explicare recte potes ex quibus ponitis apud intellectum. opusque sit solis ponit in re natura. Si vero non est de finito explicatis quod est res. sed solus quod facitur per non hoc scilicet quod res facta est finitum esse quod habet apud intellectum sive habent esse in natura sive non. Notat secundum circa exemplum de tonitruo. Dicunt quod non potest quod tonitruo sit extinctio ignis in nube nisi his quod nouerit gemitum tonitruo. Tunc iste sonus sit exerto ignis in huiusmodi cum quod statim corpora celestia ascendet vapor frigidus et badius. quod est materia nubis et pluviae et cum eo ascendet vapor frigidus et siccus qui est materia venti. et peruenient hi duo vapores ad medium regionis aeris frigidus et gemitus et insipillante vapores. et sit calor multus in circuitu regionis tunc aer frigidus et gemitus fugiens suum et ruit et inflamans. que flama extinguit in nube vapor et residuo et extinctio in ipso calefacit vapor et subtilitas in tunc necesse est ipsum extinguit. Tunc iste vapor subtilitas eius exprimitur et grossos vapores circumstantes necesse est bilat et sonat. et sonus iste est in primis vaporibus exprimitur quem tremorem efficit per se naturaliter sita in ipso vapor et exprimate. quod partes egressas a situ naturali mouet et pressione eius per quod exprimat et re inclinat ad situm naturalis. Effectio autem est sonantia non est ignis exercitus sed est effectus naturalis. Notat tertio circa hoc exemplum abulatio post cenam est causa sanitatis. quod in hoc sylo maior extremitas est causa finalis minoris extremitatis et medium. sed terminus medium est causa finalis minoris extremitatis et non est causa finalis majoris. Tunc non sit hic demonstratio per causam finalem propter querere propentes et fiat syllabus hoc modo. Omnis sanus habet cibos non supeminetas in orificio stomachi. omnis hinc cibos non supeminetas in orificio stomachi abulatio post cenam. ergo omnis sanus abulatur post cenam. Videlicet autem quod in sylo fiat demonstratio per causam efficientem. quia non supeminetas ciborum in orificio stomachi videtur esse causa effectus sanitatis. et abulatio post cenam est causa effectiva non supeminetas ciborum in orificio stomachi. Et dico ad hec. quod sola natura per se est causa effectiva sanitatis et ponderositas ciborum est causa decessus ciborum in fundo stomachi. Supeminetas autem ciborum in ore stomachi phibens est sanitatem. Et propositum hoc absentia eius per accidens dicitur esse causa effectiva. et non est per se causa effectiva. Sicut abulatio post cenam non est nisi occasionale effectiva sanitatis est tamen per se finis deabulacionis post cenam et supeminetas ciborum. Tunc in predictis terminis non est enim nisi demonstratio per causam finalis. tamen causa accidentalis in quantum homini non demonstratur. cum autem sit demonstratio per causam efficientem. et cum sit demonstratio per causam finalem est ordinatio causarum naturalium ex parte hinc inde se habens. quia medium quod est causa efficientis prius est genitrix quam sit maior extremitas. Finis vero posterius est causa eiusdem finis. Notat quarto circa exemplum de luce transire per lucernam cum maiores sint pori in ipso per quod disgregatur lumen quod sunt opera spacia inter poros solidam. et cum etiam sint pori priores in corpore luminescenti lumen pori enim ex parte solidis talibus ipsum lumen disgregans. licet sit diutius sum in loco egressionis sicut et pori diutius sunt. cum pro-

prie post egressionem continuas et sit lumen continuum. et nichil fuerit extra continentem non illuminaret totum extra. nec dicatur vere lucerna. Quod autem potis existentibus talibus bus continua lumen extra pellem lucerne manifestum est per hoc quod in quolibet poro est sicut conus habens pyramidalem cuius basis est corpus luminosum intra pellem. Et cum lumen progressus per lineam rectam. necesse est ut a quolibet poro egrediantur collimati pyramidis lumen per se extra. et itaque pyramidides necesse est concurrens extra. Et hunc intellectum innuit Aristoteles cum dicit quod lumen ex necessitate materiali disgregatur. eo per pellit per quam disgregatur est multus prima pars in partibus solidis. Et non intelligimus hic per poros nisi vacuitates corporis eiusdem generis. licet oporteat in vitro et in rebus aliis perspicuis aliter intelligere. Pellis enim in veritate non est omnino continua. quia loca in quibus fuerint radices pilorum extracti pilis vere pori sunt. et cum in illis non sit nisi aer perspicuum disgregatur lumen per poros istos. In vitro autem est disgregatio luminis ubique. tamen id quod est in pelle non poros sit forte perspicuum. aliter disgregatur lumen per poros eius. et aliter per illud quod est in pelle perspicuum continuum.

Nota finaliter circa exemplum de deplutone terre. per finem photons mundus sit infinitus duratio. quoniam fuit prima nubes aut prima pluvia aut primus vapor. cum nihil horum simpliciter dici potest cum alioque. quod do similiter posset dici ex parte reliquo. Veritatem finem veritatem terra primo erat madida. (Non dico depluta) irrigata ne aqua. venientia a mari magno per meatus occultos sicut sanguis a corde veniens per venas et arterias irrigat totum corpus animalis. Et ex ista madefactione prius facta per calorem solis elevata primus vapor. et ex vaporibus primo elevato ad medianam regionem aeris per frigilitatem gelantur sivebat prima nubes. et ex prima nube prima deplutio. et deinde fiebat hec circularis sicut nubes videmus. Circa hunc textum

Queritur utrum

quod quod est possit demonstrari. vel via divisione ostenditur vel aliquo alio modo. Arguitur primo quod non possit demonstrari. quia eiusdem non potest esse definitio et demonstratio. ergo recte. Antecedens potest primo. quia accentus est demonstratio et non definitio et substantia est definitio et non demonstratio. Confirmatur. quod definitio est incompleta. demonstratio vero est completa. ista ergo non sunt eadem. ergo eiusdem non est definitio et demonstratio. Secundo sic. quod quod est potest demonstrari de eo cuius est. ergo recte. Antecedens potest primo. quia omne quod habet alteras causas potest demonstrari per illeam. sed quod quid est habet alteram causam. ergo recte. Omne enim aliud a primo habet causas alteras et quod est sufficiens principium sui esse non est primum. Confirmatur. quia conclusio demonstrativa potest demonstrari. sed aliqua est definitio que est conclusio demonstrativa. ergo quod quid est potest demonstrari. Tercio sic. quod ipsum possit ostendere via divisione. quia illa via que sufficienter accipit omnia praedicta et essentialia definita. sufficienter videtur demonstrare quod quod est via divisione sufficienter accipit et omnia praedicta et essentialia definita. Et confirmatur. quod ad hoc ut habeat definitio non plus requiretur nisi simul accepit omnia praedicta in quod est debet eius ordinatio per se in definitione. sed per viam divisionis per se.

Questiones

libri Posteriorum

gescierī p̄mū. ḡr̄c̄. Quarto sic. q̄ cām̄ materialēz
nō pot̄ fieri demrātio efficiēt. Pat̄z. q̄ materia de se nō
est gnōscibilē, sed soluz gnoscit p̄ analogiā ad formā
ergo q̄ eam nō fit demrātio. Silt posset p̄bari de eā si
nali que nō p̄cedit ex p̄positib⁹. Imo finis h̄z rōnem v̄tri.
Silt demrātio deb̄z fieri ex his q̄ sunt int̄seca rei. s̄z
neq̄ cā finalis nec efficiēt s̄z int̄seca rei. ḡr̄c̄. Confir
mat̄ indicato totū eē rei. ergo arguere a cā fōzalē est ar
guere ab eadē ad idē. et ita petitur p̄n⁹. ergo r̄c̄.

In oppositū est philosoph⁹ in
textu. Pro soluto
ne questionis solu
tione sequuntur quatuor questiones.

Questio prima.

Utz ois questio sit q̄stio medij. Pro cui⁹ solutōne
remorandū ē. q̄uo q̄stio si ē et q̄a est adiuuē reducunt
et silt alie due lez quid ē. et prop̄ qd est. quia r̄az q̄stio
q̄a est q̄s questio si ē. q̄r̄t utr̄p̄ sit aliq̄d medij illius q̄d
q̄rit. vt si qrendo si est. q̄rimus si aliq̄d sit medij quo
possit ondī ip̄m esse. Silt dum q̄ritur q̄a est. q̄rimus
utr̄p̄ sit aliq̄d medij quo dūm ondere hoc ē in hoc.
frequenter in istis questionib⁹ nō q̄rimus medij formalit.
sed p̄ qndā p̄comitantiā. q̄a aliq̄d sit vel nō sit hoc vel
illud queiens est vt sit aliq̄d medij q̄d possit demrā
ti. illud ē simpl̄ vel in p̄e quia nō est questio de imē
diatis. sed tñ dñm ille due questiones. quia questio si est
formaliter querit de esse simpl̄. Aliia vero nō querit de
esse simpl̄ sed de esse p̄t̄siue de esse p̄tratio. vt cum
dic̄t homo ē albus non q̄rit simpl̄ essi homis. sed in
parte et fin qd. vt cum gn̄atur h̄o albus nō gn̄atur h̄o
simpliciter sed fin qd. Et sicut p̄us dñm est om̄es q̄stio
nes imēdiatē reducūt̄ ad questionē qd est. Questio
camē si est et q̄a est plus cōueniūt q̄s q̄stio qd ē et ppter
qd p̄ueniat cum ip̄s. Un̄ tam questio qd est q̄s ppter
quid q̄runt de medio. sed q̄stio quia est et si est et qd est
magis s̄z subiecti. et q̄a est et prop̄ quid passionis subie
cti. Finalis camē ad unā om̄es reducūt̄. Attende
secundo. q̄ oēm q̄stionem ē medij p̄t̄ intelligi duplicit.
Uno mō oēm questio sit q̄stio medij tanq̄ finalis
questio. ita q̄ mediū sit fints et termin⁹ cuīslubz q̄stio
nis. Alio mō p̄t̄ intelligi q̄ om̄is q̄stio sit medij tanq̄
alicui⁹ ordiabilis i finale questio. ita q̄ mediū sit
illud q̄d deuicit ad fine sive q̄d fniat̄ q̄
libet q̄stio. Attende ter⁹. q̄ q̄stio prop̄ qd alio mō
est q̄stio mediū q̄s q̄stio q̄a ē et si. quia q̄stio si ē et quia ē
queritur an sit aliq̄d mediū nō ex mō q̄rendi sed p̄comi
tatiue. Sz questio prop̄ quid q̄rit q̄stio mediū et mō q̄ren
di. Similē in alto ē dñna. questio si ē et quia ē absolute
q̄runt de medio. sed q̄stio prop̄ quid p̄supponit me
dium ē et querit descriptōne mediū. Attende q̄rto.
q̄ mediū cap̄ dupl̄. Uno mō p̄o definitōne entia
li rei bis supra ante p̄clonē. et isto mō non accipit h̄ med
iū. Alio mō accipit p̄o q̄cunḡ rōne q̄d ditatia q̄ du
cit i cognitōne alterius. et isto mō accipitur hic. Nam
multa lunt media q̄ nō sunt definitōnes q̄d ditatia.

Dic ad q̄stionē p̄mo. q̄ om̄is q̄stio ē q̄stio
mediū. Pat̄z q̄a ois q̄stio q̄rit qd ē
dubitabile et postea scible certifica
tur p̄ mediū. sed qd ē certificatū p̄ mediū p̄supponit il
lud q̄d certificat̄. ergo ois questio ē questio mediū.

Silt probat̄ induc̄t̄. q̄ om̄is q̄stio q̄rit cāz. ergo ois
q̄stio q̄rit mediū. Tener p̄na. q̄a mediū et cā idem sūt.

Dic secundo. q̄ m̄lla q̄stio ē q̄stio mediū tanq̄ finis
sive tanq̄ ultimata q̄stio. P̄t̄. q̄a ultimata q̄stio ē cons
clusio que ē oblectuz scie. led mediū nō ē conclusio neq̄
habito medio hēt̄ scia p̄clonis. q̄a illa nō hēt̄ null
per demrātōne. led habito medio nōduz hēt̄ demrā
tatio nulli p̄t̄. Dic ter⁹. q̄ om̄is q̄stio vere scib
ilis ē questio tanq̄ alicui⁹ ordiabilit̄ i finale q̄stum
p̄z ex dcis. Dic q̄rto. q̄ nō om̄is q̄stio ē questio me
dij cap̄ido mediū. p̄p̄issime sicut p̄z ex dcis

Questio secunda.

Utz alicui⁹ eiusdez sit defi⁹ et demrātio. Pro cui⁹
solutōne Attende p̄mo. q̄ alicui⁹ esse definitōem p̄t̄ in
telligi dupl̄. Uno mō tanq̄ definiti. et sic illius ē defi
nitō cuius entia p̄ definitōem explicat̄. et sic soli⁹ in
complexi ē defi⁹. Alio mō alicui⁹ ē defi⁹ tanq̄ p̄ncipius
q̄ quod demrāt̄. et sic illius ē defi⁹ cui⁹ defi⁹ est p̄n⁹
demrāt̄ vel causat̄. Attende sedo. q̄ alicui⁹ esse
demrātōem p̄t̄ intelligi dupl̄. Uno mō tanq̄ eius
q̄d de alio demrāt̄. Alio mō tanq̄ eius de quo ali⁹
q̄d demrāt̄. Pro mō solius subic̄ti. i. subiecti scibilis
est demrāt̄. Sedo mō solius accinti. i. prope passionis
nō ē demrāt̄. Et posz itez distingui de eo q̄d demrā
t̄ tanq̄ totale demrāt̄. et sic solius p̄clonis ē demrā
t̄ vel tanq̄ p̄t̄ demrāt̄. et sic subiecti v̄l passionis
est demrāt̄. Attende scio. q̄ duplex ē defi⁹. Quedā
est q̄d ditatia q̄ totalit̄ p̄plex p̄ncipia int̄seca definit
ti. cuiusmōi si genus ē dñtia de ḡne subic̄ti. illa em̄ itez
p̄plex et p̄fecte explicat̄ naturā definiti q̄ ipa i suo esse
a nullo alio depen det̄. Aliia ē defi⁹ data p̄ additamen
tu. utp̄ta p̄ aliq̄d ext̄seci definito a quo tñ definiti
in ē depēdet̄. et talis ē defi⁹ accentu que p̄t̄ a nob̄ cog
noscit p̄ statu isto. Un̄ l̄z accentu i proprio gn̄eb̄t̄ q̄d
ditatia definitōem. illa tñ est nob̄ ignota p̄statu isto.

Attende q̄rto. q̄ alicui⁹ esse definitōem p̄t̄ intelligi
dupl̄. Uno mō p̄mo et p̄ se. et sic soluz illius ē definitō
cui⁹ p̄mo et p̄ se ē aliq̄d entia. Alio mō nō p̄mo. et illo⁹
defi⁹ est eoz que solū h̄nt̄ entitatē p̄t̄aram et depēden
tez. p̄mo mō subic̄ti ē defi⁹. sed omo accinti. Dic bie
viter ad q̄stionē. q̄ nullius eiusdez et hoc inq̄ntū idē ē
defi⁹ tanq̄ eius qd definiti. et demrāt̄ tanq̄ eius qd de
mrat̄. et hoc p̄z p̄ rōnes p̄hi

Questio tercia.

Utz qd est sit demrāt̄ de eo cui⁹ est. Pro so
lutōne Attende p̄mo. q̄ duplex ē qd est. sz subiecti
et passionis. Qd quid ē subiecti est rō q̄d ditatia ei⁹.
Passionis p̄o prope nō est qd quid ē aliud a quo qd ē
sui subiecti. Attende sedo. q̄ qd est solebat q̄d dupl̄
et via ondī. sz de via diuissua induc̄tia demrātua et
sylo a p̄tratio. De via diuissua et induc̄tia satis ē ma
nifestuz. Sz de syllogismo a p̄tratio p̄z ter⁹ p̄ h̄conū.
vbi d̄t̄. Q̄mēt̄or et p̄bus probat̄ definitōes motus
primo diuindendo ens i ens in potētia. et ens in actu. et
in decē gn̄alissima. et in p̄fēt̄ et in imp̄fēt̄. et postea
induc̄t̄ q̄ motus ē actus entis. et ulterius arguit q̄ mo
tus nō est actus entis i actu. q̄ est actus entis in poñia.
et hoc p̄ syllogismū a p̄tratio. Est em̄ sylls a p̄tratio.

Arestotelis

Folio lxi.

quādo vñū p̄trariū oñ dicitur 2 reliquū remouet. s; via demratiua nō est vtilis ad iuestigandū qd qd est. **L**et. **C**om. **L**et. **M**eraphite vult q definitioe subne sumū turbis quorū modis. s; sensu syllo. spōne 2 diuisione. **V**n sensus via ad iuestigandū definitōem 2 qd qd ē definitiū ex istis quatuor: p que nō demratiue sed dialectice iuestigatur qd qd est. **E**lū si velim? iuestigare qd quid ē hoī p̄mo demus p̄siderare i quo gñe demratiue iuenit hoī. **A**ccipenduz em est qd hoī sit in genere aialis. 2 qd hoī fuerit in hoc gñe accipit m. sensu 2 syllo. **U**ltorius demus dīdere aial p rōnale 2 irronale. 2 accepere q sensu 2 qd hoī p̄tinetur sub rōnali. **E**t ultorius istam diām demus p̄ponere cuz gñe. 2 videbis si spōnū sit p̄ueribile cuz definito si sic hetur qd quid ē. Si nō ultorius est negociandū ut p̄bus

Dic p̄mo ad questionē. qd qd est istis quatuor modis p̄t iuestigari dialectices si sunt p̄t p̄ Lom. **D**ic se. qd quid ē p̄t demratiue de eo cui? est nō inqñū ē quod qd est. Iz bñ absolute sumptū. 2 nō in eo qd quid est possit a posteriori demistrari 2 etiā a priori p aliquid qd quid ē sicut patz p̄ rōnes p̄hi. Nā quod qd est materiale demratiue p quod qd est formale tanq; p mediū dicens propt̄ qd est. **O**t iō dicil in textu 2 quedā definito est p̄ncipiū demratiue 2 quedā p̄clusio. quedā vero tota demratiue positōne differens. i. ordine 2 situ.

Questio quarta.

Utrū p qdlibet genus cā possit fieri demratiue. **E**lide tur em p̄mo qd no. quia p p̄mo efficiens non p̄t fieri demratiue eo qd no est a dequatū alicui effectui. 2 tamē illud matrīce facit ad esse rei. ergo cā efficiens non p̄t esse mediū in demratiue. **S**ilr possit probari de alijs caus. **P**ro solutōne Attende p̄mo. qd duplices sunt cā efficiens 2 materiales. quedā em s; que de necitate agunt. ita qd no s; impedibiles. 2 in illis ex efficiēte qd semper agit 2 materia no impedibili bñ p̄t fieri de mostriatio. **A**lie s; que non semper ex necitate agit. sed p̄t impediti. 2 ex illis no demratiue cā efficiens p materialē. 2 eōuerso 2 in illis demratiue cā p̄ effectū. ita qd effectus sic necē est cā esse yl fuisse

Dic p̄mo ad questionē. qd p̄cā mate riale cōtingit demratiue. **P**rz sic. qd illud em p̄tingit demostriare ex quo p̄tingit aliquid sequi de necitate. sed ad cāz materiales de necitate lectur effectus. g. z. **D**ic se. qd libet genus cā p̄tingit demratiue patz. qd mediū 2 cā idem s; sed p̄tingit demratiue qd qdlibet mediū demratiue. g. z. p̄ omes cas. **S**ilr possit oñdī inducitie sicut oñdit Aresto. in textu. **Q**oñfirmat. quia eadē s; p̄ncipiā eēndi 2 p̄gnocēdi. sed qdlibet cā prope deā est p̄ncipiū eēndi. rei qd ipa posita res posuit. g. quelibz talis p̄t sumū p medio ad oñdēndū effectū. **A**dvertēdū tñ qd cā materialē sive materia i se 2 sic p̄cē p̄siderata nō possit oñdere formalē 2 finalē. tñ materia vt stat sub formis actis 2 passiis p̄t sumū p medio ad demratiuduz passionē inē p̄posito que p̄schriftur rōcem materie. Iz ergo materia illo mō accepta sit posterior 2 impfec̄tior ipa forma. est tñ p̄ior respectu illius passionis qd co-

scitur materia. vt si oñdā p̄t p̄positū est corruptibile. quia bñ materia p̄uatōni admītra. **V**n licet p̄mū efficiens magis cōcurrat ad cē qd efficiētē. **C**om nō tñ determinatus 2 distinctus. **E**lū determinatio 2 distinctio efficiētē est a cā proxima. ex hoc p̄t qd in demratiue in gñe nō potur p̄mū efficiētē. sed efficiētia scđaria 2 determinata in oppositū. Ad p̄mā patz solutio cū eius p̄firmațōne nō em est p̄tra nos. **A**d se cūdam negas aūs. 2 ad p̄batōem dōm. qd cā capi p̄ du p̄licit. **U**no mō p̄o cā in cēndo 2 in p̄gnocēdo 2 sic ipsa ē vera. **E**lū nō oñme cui? est aliqua cā in cēndo ē de mirabile de quolibz eo qd oia que s; citra p̄mū hñt altē ram cām. 2 tñ non qdlibet tale ē demostribile de alio.

Ad p̄firmațōem dī. qd licet vñū quod qd est absolu te sūptum possit demratiue de alio. nō tamē qd quid est simpliciter in rōne qd quid est. **A**d scđiam dōm. qd licet qd quid ē possit oñdī de eo cuius ē via diuisiua 2 a postea, rōne nō tamē demratiue. **E**lū via diuisiua soluz ē vñū lis ad colligendū. nō tamē ad demrāndū. **A**d p̄firmațōem dī. qd si definito ē. qd si definito nō plus reqretur ad iuestigandū. qd ad demrāndū. **A**d quarta patz solutio. non em hic ē sermo de materia p̄mū. sed de materia informata 2 illa bñ est p̄gnoscibilē p̄mū. **D**e fine autē 2 causa efficiētē dōm est. qd neq; qd finez neq; p cām efficiētē p̄t fieri demratiue potissima. **Z**p̄tē quid. **A**d p̄firmațōez dī. qd cā formalē nō est totum vñūm ēsse rei. Iz sit p̄fectio totius ēre rei. qd quod qd ē nō soluz includit formā. sed etiā materiaz p̄tēntem ad speciem

Quo autē oportet

In hoc qnto caplo huius tractat̄ docet phus iuestigare qd quid ē p̄ viam p̄pōnis 2 resolutōnis. **O**t dī. qd autē optet venari qd quid ē nūc dicemus. **A**d scđiam autē quo est iuestigandū ponit tres p̄clones. p̄vis ma docet qdā dēnt esse illa ex qbus p̄stitutis qd quid ē 2 est hec. **A**d p̄stitutēdūm definitōem aliculū dēnt accipit p̄ talia p̄dicata. qd vñūq; eoz sit in plus qd definītum. nō tamē extra genus 2 oia simul accepta p̄uerat̄ tur cū definito. Illud autē est in plus qd aliquid qd sibi ē est yl 2 etiā alijs. **T**ernarius em bñ definito ē nūc. **I**mpar vñobiq; p̄mū est in plus qd ternariū quia p̄uenit binario. **E**lū aliquis nūerus p̄t dici p̄mū dupliciter. **U**no mō quia nō mēsuratur aliquo nūero sicut septē. **A**lio mō quia non p̄ponit ex alijs nūeris. patz ergo qd duo s; nūerus p̄mū sicut tria. **P**roba ergo p̄cluō s; qd p̄dicata sic accepta cōstituit̄ definitōem. quia oia qd p̄dicat̄ in quid de spē. vel est genus vel definitio eius. sed talia p̄dicata p̄dicant̄ in quid 2 nō s; genus sive nūerū sive inoñiatū qd p̄uerat̄ tur cū ipa spē. ergo. **Q**d autē bñmō p̄tā p̄dicent̄ in qd p̄t qd s; p̄t ex dī s; p̄nē yl. illa at qd p̄nē yl p̄nē necārio. 2 qd etiā necārio p̄nē in qd s; p̄t ex p̄us dī. g. **S**ūt at due aliae p̄clones de mō accipidi bñmō p̄ta. **D**uo em s; mō iuestigāt̄ gādī qd ē sive p̄ca ex qdī cōstituit̄ defītō. **V**nū est p̄ viam diffinītōis. alter est p̄ viam resolutōnis. **D**oī cēt ergo in sebā cōclusionē iuestigare quod qd est p̄

Questiones

libri Posteriorum

viā definitōnis. et hoc ibi (congruū est) rest hec p̄clu^o
 Ad iūstigandū qd̄ quid ē alicui^o definitib⁹ optet
 p̄mo accip̄ genus sub quo tale definitib⁹ p̄tinet. et de
 inde dīnas qbus tale genus diuidit. et si tales dīnas sunt
 ignot⁹ optet cap̄e passiones. quo facto si dīna que cō
 uenit definito p̄iūcta generi nō reddit totū p̄uertibile
 euz definito. tale totū est diuidendū p̄ modū vni^o ges
 neris sibi semp̄ p̄iūgendo dīam p̄uenientē quoque due
 nīas ad dīam que erat a toto p̄uertibile cu^o definito.
 Pro declaratōne aut̄ hui^o p̄clonis tria s̄z intelligēda
 Prīmū ē. q̄ iūstigādo qd̄ est p̄ viā definitōnis duo
 sunt caueda. sc̄z iordatio p̄dicato. et ex qbus cōstituitur
 et diminu^o. Optet em̄ cauere in ordīatōem p̄torū
 nā in definingo nō p̄p̄ referit qd̄ prius aut posterius
 proferat. Refert em̄ dicere hō est aīal māluerū bipes et
 dicere hō est aīal bipes manuetuz. Optet etiā cauere
 definitōnem p̄torū. ita q̄ nulla de dīnīs sup̄iorib⁹
 p̄termitat nec diuidat genus sup̄ius p̄ dīnas inferio
 rum ḡm. et aīal nō deb̄z diuidi p̄ dīntias aūis aut
 p̄scis dicēdo q̄ aīalium aliud ē totum p̄natuz aliud
 est diuisuz a p̄nīs. Accip̄t em̄ hic p̄hs p̄nātūm p̄ oſ
 lati. et sunt aīalia tota p̄nātā que habet totas alas in
 tegras et p̄tinuas. sicut vesperilio. Dīuīsa vero a pen
 nis s̄z et coruīs et alia hm̄oi. (Ab ilia optet defi
 nitōem) Nic̄ p̄hs circa p̄clamā iūstigatōem ad
 ducit duos errorēs quoqūdā. qdām em̄ dixerūt et non
 sit possiblē accepe om̄es dīnas alicui^o. quia nō p̄gnor
 citur dīna vni^o ab alijs. nīsi oīa alia p̄gnoscant. Sed
 accip̄ēdo oīes dīnas alicui^o p̄gnoscere q̄nō ab oīibus
 alijs differt. ergo accip̄ēdo oīes dīnas alicui^o optet
 vi oīa p̄gnoscere qd̄ est ip̄ossiblē. Ad hāc rōnēm
 respōder p̄mo p̄hs p̄ negatōem. quia nō op̄z p̄gnoscere
 om̄es dīnas p̄ quas alia differe a definito politie. sed
 sufficit p̄gnoscere dīnas definiti. et ex p̄nti cognoscere
 p̄nātūm om̄ia alia sicut nō p̄cipiatā talem rātōnēm.
 Sc̄do soluit p̄ distinctōem de p̄gnōtōne vli et in p̄cū
 lari. Sc̄dūs errorē fuit quoqūdā dicentū. q̄ op̄z in de
 finitōib⁹. repetere q̄ om̄e sup̄positūz diuīsi incide in
 mēbra diuīsionis. illum errore excludit dīs Albeus.
 q̄ manifestū est q̄ nēce est om̄e sup̄positūz diuīsi incide
 re. si sint dīne im̄mediati illius diuīsi. id̄o nō op̄z repe
 tere. (Ad probandū aīit) Nic̄ docer p̄hs q̄ ad p̄stis
 tuēdū p̄plerat definitōem p̄ viā definitōis ter
 cie p̄ditōnes s̄z obseruāde. Prīma. q̄ om̄ia posita in
 definitō p̄dīcēt de definito in qd̄. Sc̄do q̄ talia pre
 dicata sint debite ordinata. ita q̄ in magis cōe p̄cedat
 et minus cōe lequaſ. Tertiō. quia nibil eoz p̄mittat
 que p̄tinent ad qd̄ quid ē. Probaf ergo p̄dīcēt p̄clusto
 secūda. q̄ definito per hūc modū inueitāca nibil p̄ti
 net sup̄iuū nec diminutū. Prīmū pat̄z. q̄ in ea soluz
 accip̄tūt ea que p̄ntur in qd̄ de definito. Sc̄dm p̄z
 quia ibi nō deficit genus. pot̄ur em̄ in p̄mo loco nec alī
 qua dīna. nā accip̄tūt om̄es dīntie quoque p̄ueniat
 ad ultimā que rep̄dit totū p̄uertibile cum definito. q̄
 (Querere aīit oport̄z.) In hac frīa p̄clone docet
 Aristo. iūstigare qd̄ quid ē p̄ viā resolutōnis. Et
 dicit. q̄ si alijs veller iūstigare definitōem alicui^o dī
 p̄siderare ea que s̄z sīlla alicui^o p̄tento sub ip̄o. et qd̄ re
 perta idem in illis. Det etiā p̄siderare illa que sūt
 ip̄is dissilita. et quid regiatur idē in illis. quo facto dē
 accip̄e illa duo que eadē regiunt tam in silibus q̄ i dis
 silibus. et p̄siderare dēt si in aliqua rōne coi^o p̄ueniat. et

si sic illa erit prop̄a defi^o illius. Si aut̄ nō p̄ueniat in alt
 qua rōne coi^o illud erit equocū. Et v̄t si q̄ras quid ē
 m̄gnām̄ dēmus p̄siderare quodā magnaūmos. v̄z
 pura Aiachem Herculem et Erebilem. illi em̄ habet
 vnu^o p̄munelez nō tollerare iūrias. q̄ aiār inficit se.
 vt nō tolleraret iūrias. et eadem de cā ercules insani
 us de infēctōne nestoris cu^o accip̄is camisea intinctā
 p̄ medicinā medec. hoc est liquore quodā q̄ ex p̄ua cale
 feōn inflāmatū et inēdit inextinguiblē rem quā tan
 git liquor hui^o liquor. p̄fectōnē inueit medea et ex ea
 p̄busstus ē ercules. cum vidisset camisea trāmissam a
 medea. Achilles p̄o dimicauit vt nō patere iūrias.
 Deben^o itez p̄siderare altos m̄gnāmos. vt Alexā
 druz et Socrate illi em̄ habuerūt aliquo p̄mūleze eq̄liz
 ter sustinere p̄spēra et aduersa. Et v̄tra dēmus p̄s
 derare. si om̄es isti p̄ueniant in alī rōne p̄mū. q̄a si
 sic illud erit prop̄a definito m̄gnāritatis. si p̄o non tūc
 m̄gnāritas nō hēt vnam rōem. Q̄ aut̄ste modus in
 uelitādī qd̄ quid ē sit bonus et ex p̄termi et ex parte
 p̄ncipiū. probat. q̄ s̄m illum modūs p̄dictur p̄cūlari
 ad aliquo p̄mū. sed talis p̄cessus est cōuenīens. q̄a
 definito sem̄ datur de aliquo p̄mū. Dēdīcus em̄
 nō definit qd̄ sit sanū in subiecto bū^o homis. sem̄ em̄
 est om̄is defi^o vli. Quā p̄ticularia s̄z facilita ad de
 finitū q̄ vli. facilis em̄ est definire singulare q̄ vle
 Nāq̄ equocatōnes latent magis in vliibus q̄ in singula
 ribus. ergo duob⁹ mōis op̄z p̄definire res s̄z v̄l p̄
 procedendo p̄ viā definitōis v̄l p̄ viā resolutōnis. nō
 op̄z aut̄ definirē i metaphoris vel p̄ metaphorās. Pat̄z.
 quia definitōnib⁹ v̄trum sepe i disputādo. sed nō op̄z
 demārē i metaphor. ergo neq̄ definire. (Et hēa
 mus aut̄ p̄pona) In hoc lecto caplo ondit p̄hus
 q̄o op̄z iūstigare prop̄t quid. Dīcēs q̄ v̄bēamus
 mediū prop̄t qd̄ ad definiāndū q̄stionē p̄colam pōne
 da st̄ tria documēta s̄m q̄ triplice pōt et mediū prop̄
 qd̄. Quoddā em̄ est vnuocū et noīatū. Aliud est vnu
 ocū et innoīatum. et aliud ē analogū. Prīmū documē
 tum ē. si aliqua passio habeat cōe subcū vnuocū et noī
 atū illud erit mediū dīces prop̄t quid talis passio ē
 est illis plurib⁹. sicut aīal est mediū dīces prop̄t quid
 illa que inst̄ om̄i aīali inst̄ homī. et ecōverso. Sc̄dm
 documētu^z est. si aliqua passio inst̄ plurib⁹ que passio
 hēt subcū vnuocū sed nō noīarum op̄z circulo qui ra
 le subcū et accipe circulo cutū p̄o medio dicente prop̄t
 quid illa passio inst̄. sic iste passiōes s̄z hēre duos vē
 tres. et nō habere dentes in sup̄iori mādibula inst̄ om̄i
 bus aīalibus hābitibus cornua. Ideo aīal habēs cornua
 est mediū dīces prop̄t quid ille passiones inst̄ aīalib⁹
 bus. Terciū documentū est. si aliqua passio inst̄ plus
 rib⁹ sed analogicō op̄z cap̄e p̄o medio dicente prop̄t prop̄
 quid aliquo analogū qd̄ est p̄mū illis. vt si aliqd̄ inst̄
 sep̄in sp̄ine et ossi qd̄ est p̄mū illis trib⁹ quāuis ana
 logon tñ deb̄z cap̄i p̄o medio dicente prop̄t qd̄. Un̄
 deos in aīali gressibili s̄m Lincomēsem ē sp̄ina in p̄f
 ce et hoc est septōn in malacē. Ost̄ aut̄ p̄les malacer
 aīal. exīs mollis carnis cui^o creatōe ponit natura inter carnē et nerū ve
 ste molle sicut caro et habeat extētōne sicut nervus. et
 est in tali aīali memb⁹ p̄portionabile spinis p̄scīū. et il
 lud memb⁹ dīcī septōn. Sep̄ia vero aīal est marinū
 Os aut̄ in aīali gressibili est sicut fundamentū
 super quod edificatur corpus eius. et super quod stat

bilitur mollices carnis eius, et super quod innicitur
in mouendo, quia in nervis est robur motuum, in ossibus
autem est robur sustentatum, et hoc est spina ipsa. (Ea
debet autem postula) Hic physis circa predictam ostendit quo ples
questiones sint pertinet cum medio dicente proprietate. Quod de
quod duobus modis hinc fieri. scilicet in natura media, et in ordinem
mediorum. Exemplum de primo, ut proprietas quid ostenditur solu-
tus celo et proprietas quid imago in speculo, aut proprietas quid ap-
paret iris, hec omnia sunt proprietas repellutionis. Exemplum secundum
ut proprietas quid nullus magis invenatur in fine mensurae, et proprietas
quid finis melius est magis pluvialis. Tercium enim proprietas siue me-
diu dicens proprietas quid est, quia melius senior est feruor in
fine, hoc est finis mensurae est magis pluvialis, ista autem habet
ordinem inter se. (Quia autem et cuius est causa?) In hoc ultimo capitulo tractat physica, si unius et eiusdem effectus sint plu-
res causae. Et mouet duas questiones, prima mouet dicens
de causa autem et cetero dubitabit aliquis utrum sicut ex causa se-
quis causum, sic ex cetero sequitur causa. Ad quam questionem re-
spondeat physis per duas velocites predictas. Prima, si unius
causae non sit nullus una causa ex cetero sequitur causa, sicut ecouer-
so, declarat per duo exempla. Primum, quod si eclipsis luna est
opus esse in positione inter solem et lunam Secunda, quod si
folia aliquid arboris fluunt, id, cadit per opus humorum folia esse la-
ta, sicut enim in his timis foliis fluere hinc latam foliam et vis-
citur fit talis syllabus, omnis arbor, que habet latam foliam fluit fo-
lio, sed virtus est humorum, ergo virtus fluit folio, in quo syllabus
causum demonstratur per causam, ita ecouera in eiusdem terminis de-
monstratur causa per effectum, si et arguedo, omnis arbor folio fluit
hinc latam foliam, sed virtus est humorum, ergo virtus folia fluit, una
ergo istaz demonstratio est per causam, talis est causa, nec
ambet per causam. Probabatur ergo hoc primo generaliter, quod causa
non sunt subiunctive causae, non enim contingit esse causas adiun-
cias enim prius est eo cuius est causa, et ita opteret id est esse prius et
posterior respetu eiusdem. Secundo probabatur specialiter, nam
inpositio tre inter sole et lunam est causa eclipsis, et non eco-
tra. Propter quia humorum inpositio potius in definitione, et
non ecouera, ergo per humorum interpositionem cognoscitur eclipsis, non
ecouera. Secunda velocius quod tangit ibi (aut contingit) est
si unius causae sunt plures causae ex cetero non sequitur causa. Parce
per exemplum, quod huius velocitatis est a se, scilicet duo media causa
quorum quilibet sufficit ad effectum, a. reputata et b. tunc ad d-
esse a non sequitur d-esse b, nec etiam d-esse a. (Aut si possumus)
Hic physis pro pleniori solutione predicta questionis mouet
sedam questionem que est hec, utrum unius et eiusdem causati
sunt plures causae. Ad quam respondet per duas velocites. Prima
si fiat demonstratio per medium per se de primo subiecto tunc unius
causae et demonstrabilis est tunc una causa demonstrativa, et con-
uerteretur ad diuincere causam et causum, prout hec velocius quantum
ad secundam premis, quia si demonstratur per medium per se de primo
subiecto erit recte ultimi termini id est subiectum, sed defini-
tio subiecti suertitur cum subiecto, et per prius cum passione
ergo in talis demonstratio medium suertitur cum extremis et causa
cum causa. Quantum autem ad primam premis prout secundum indu-
citur tamen in analogis, quod in uniuersitate, permutatis enim proportionis
nari inest aliquid cum numeris et lineis per unam rationem, quibus in
analogiis et esse sicut inest figuris et coloribus per unam rationem,
non tam in uniuersitate. Propter etiam in uniuersitate, quod habere agu-
los extrelos equales quorum rectis demonstratur de aliquo com-
muni ad triangulum et quadrilaterum per unam rationem coem
quibus de illis demonstratur per diuersas rationes. Sicut hec
passio, quod est folio fluere, demonstratur de aliquo communis
figuris et coloribus aliis plantis per unum medium

Primum. *Ost aut̄ mediū rō p̄mūl termī ex quo om̄es
scie per dñitōnem fūt. vñ folio fluere est huī dum in
ractu folij ad ramū dñensari. p̄ hoc aut̄ qđ est humis
dum dñensari in ractu folij ad ramū demonstrat̄ hec
passio folio fluere. t̄ hoc declarat̄ etiā in figuris. *Se
cunda* p̄clusio. si fiat demōstratio p̄ mediū per accīs &
nō de p̄mo subiecto t̄c vñ cāti possunt eē plures cāe.
Patz p̄ exemplū. nā esse longe vite p̄ aliam cām demō
stratur inē quadrupedib⁹ & volatilib⁹. *Quadrupedi*
bus inest p̄ hoc qđ est nō hēre coleram. *E* & volatilib⁹
p̄ hoc qđ est cē siccū. Quid ergo sit syllogism⁹? qđ de
mōstratio & quo fūt. & etiā quid sit scia mōstrativa.
manifestū est ex p̄dictis tam in libro p̄orum qđ in hoc
libro. (*De p̄ncipijs aut̄*) Finaliter determina ph̄s
de mō gnōscendi p̄ncipia mōstratōnis. Ut dicit.
de p̄ncipijs aut̄ mōstratiū mouent̄ tres questiōes
Pūma qstio. p̄ncipia mōstratōnis gnōscutur a no
bis. Sed o. vrum ipoꝝ p̄ncipioꝝ sit scia. vel v̄z alio
habitu gnōscant̄. *Tertia*. v̄z gnōscit p̄ncipioꝝ insie
nobis quāuis lateat nos sicur aliqui dixerit. vel v̄ru
de nouo acq̄ratur in nobis. P̄mo solutōe tercie que
stionis ponitur q̄tuꝝ p̄clones. Pūma. actualis noti
cia p̄ncipioꝝ nō inest nobis a natura. Patz quia noti
cia talii p̄ncipioꝝ est certissima. nēc em̄ est maḡ cre
dere p̄ncipioꝝ q̄ p̄cloni. Ablurdū cīm est dicere q̄ hēa
mus noticiā certissimā nobis que tamē nos lateret. er
go si noticia p̄ncipioꝝ inest nobis a natura hō p̄cipe
remus & nō lateret nos sed nūc p̄cipim⁹. ergo *Secū
da* p̄clusio. actualis noticia p̄ncipioꝝ nō acq̄ritur i no
bis p̄ doctrinā prope dām. Patz. quia oī noticia per
doctrinā acq̄litam fit ex p̄dicti gnōscitōne alīqꝝ p̄nci
pioꝝ. sed p̄ma p̄ncipia nō habet p̄ncipia p̄ora et qđ
possent fieri nota. ergo t̄c. *Tertia* p̄clusio. a natura
inest nobis quedā pōna p̄ quā assentiēdū
p̄mis p̄ncipijs. nāt̄ oī assentiēt̄ p̄ncipij sibi quecī
gnōscit. sed hoc nō eset nisi a natura inest nobis alīqꝝ¹
talis pōna cum nō assentiām⁹ eis in p̄tute altoꝝ p̄ci
pioꝝ. ergo t̄c. *Quarta* p̄clusio. actualis noticia p̄n
cipioꝝ acq̄rit in nobis p̄ viam sensus mēorie & exp̄imē
ti. E p̄ probatōne huiꝝ supponendum ē. q̄ tres sunt
gradus aitalium. Nam q̄būdā aitalib⁹ soluz inest sens
sus p̄ quā iudicat̄ de rebus in eaz p̄ntia. Oībus tamē
aitalib⁹ inest sensus. t̄ q̄būdā aitalib⁹ cum sensu inest me
moria p̄ quā iudicat̄ de rebus in eaz ablenita. t̄ alīqꝝ v̄l
tra sensuꝝ & mēoriā iuest rō p̄ quā res ipē nō soluz p̄
ticularit̄ sed etiā v̄l gnōscit̄. t̄ hīc s̄t̄ homines.
Uñ in nobis ex sensu t̄ mēoria. ex mēoria aut̄ multos
cienſ facta experimentū. multe em̄ mēorie nūero vñuꝝ est
exp̄imentū. t̄ ex experito aut̄ aut̄ ex om̄i aut̄ ex vno q̄d
ente in vñi in anima vno preter multa qđ cuꝝ in oībus
sit vñuꝝ. illud idem est p̄ncipiū artis & scie. Probaat̄ er
go p̄clusio p̄ simile. in p̄ncipijs que sūt p̄ reuerſionē ex
erictus vici & fugati. cum em̄ vñuꝝ ibi stat imobiliter
nō fugiēdo. alter stat ad iūgens se ei. & postea adhuc al
ter venit & stat cum eo. qđ p̄cīt̄ quoque p̄ueniat̄ & fa
ciant p̄ncipiū pugne. Similit̄ ex sensu & mēoria vñuꝝ
singularis & itez alterius & alterius cōsistit̄ experimentū
quoque p̄ueniat̄ ad illud qđ est p̄ncipiū artis & scie.
actus tamē sentiēdū nō eset nisi ipū singularis. quāuis
potēta sensitua b̄ sit vñuꝝ salū. Nā t̄o sentire singu
lare ē sensus aut̄ vñuꝝ salū v̄ homis. t̄ nō callib⁹
mīs. ideo cuꝝ p̄ncipiū scie sit vñuꝝ sale ipū non*

Questiones

est agnitus p sensu et sic p solu ex predictis ad pma et ad tertiam questionem. Quia autem huius soluit sciam qstio ne ponendo duas questiones. Vtia. hucus agnoscitius pncipiorum non est scia. Prz quia ois scia acqris p demum stracdem. sed ipsa pncipia snt in emeribilia. Sed pclusio. intellectus est hucus agnoscitius pncipiorum. Prz quia notitia pncipiorum est certior quam notitia pclionis. Et nullus alius hucus ab intellectu est certior notitia pclionis que est scia. Prz quia non sunt nisi duo hucus intellectuales qbus assentiam? semper hoc in speculabilibus sciz i intellectus et scia. Et alios enim hucus lez p opio em et ronem id est rocinatorem vel supponere. Alioquin assentiam? falso. ergo hucus agnitus pncipiorum est intellectus sicut scia est hucus agnitus pclusionum circa omne genus rez. Circa huius textus exempla. Notat pmo Linco. q alia huius tia cornua non habent dentes in superiori mandibula. et ideo habent duos ventres. quia alia ista non bene masticeant pncipio cibum suum acceptum. nec preparant ipsum sufficienter ad digestionem. ideo dedit eis oibus. vnuz ventre in quo recipiunt cibus indigestus ut faciat alia cibum indigestum redire ad os ut ibi iterata masticeat. et hec iterata mastica vocatur ruinatio. et post ruinatorem mittit cibus in alium ventre digerentur. et sic parvus et alia non habens dentes vorobicius habet ventres plures. et ideo habet plures ventres quod caret dentibz in superiori mandibula. propterea quod defecit non bene masticeat cibum. Quia autem caret dentibus et habet plures ventres ut in pluribus habet cornua quia materia dura terrestris que debuit transire in dentes superiores transit in cornua. Ut erit uterum natura pluribus negavit cornua. ideo illa carent cornibus quibus succurrunt natura p alia iuameta. licet carerent dentibus in superiori mandibula ut camelus caret dentibus in superiori mandibula et caret etiam cornibus. sed natura loco cornuum dedit ceruus velocem cursum. et camelus magnitudinem corporis et etiam palatum duplum cartilaginosum. quod vitetur cibo duro spinoso. Notat secundo. et echo est soni reppusio a d obstatulii. sicut argentia idoli est repulsio radij visualis ad superficiem speculi et sicut iris est reppusio fractorum radiorum solis in nube coeca aquosa. Lux namque diffundens se per incessum rectum cum puenerie ad obstatulum prohibebit eius pcessum quod colligatur in loco incidente luce obstatulum. et quia eius natura se diffundere et gnare per incessum rectum cum possit se gnare directe. p grediendo. necesse est quod se revertendo soli si obstatulum fuerit corpus obscurum. aut si obstatulum sit corpus pspicuum penetrando. sicut et radius solis cadens super aquam pspicuum revertitur a superficie aquae sicut a speculo. et penetrat aquam faciendo angulum in ipsa superficie. et hoc propter non dicendum fractio radij. cu ergo natura lumis sit reflectio vel refrangit ad obstatulum iris est reflectio vel refractio lumis solis in nube aquosa. et apparet ydolorum est refractio radij visualis ad speculum. Radius autem visualis est lumen disgregans a specie visibili viso ad obstatulum quia non perficitur in sola perceptione figura sensibilis sine materia. sed perficitur in receptione deca et radiositate reflerita ab oculo. hec autem definiatur perinde ad pfectio. Notat tertio circa aliud exemplum. quod quia luna continua crescit et decrescit aut deficit lumen et hoc sua pmutatio. Unde per hoc menses melius pmutat quanto tempore annis tempore. nam ipsa efficit pma parte temporis melius calidam et huidam lumen sue crescere. etiam calidam et siccum post plementum lumen sui. etiam efficit frigidam et siccum lumine deficiente a

libri Posteriorum

plemento parte frigidam et huidam defcum lumen sui. ita in fine mensis est huidam. non tam frigidam. sed et accedens ad calor. Prz ergo quod tam in messe quam in luna est pmutatio continua et non permanetia in statu uno. et pmutatio in luna est causa pmutationis in tpe mensurata. et causa pmutationis in naturis quantum in rebus permanetibus. sicut huiditas mens finitima est causa huidatis in rebus huidis. dato etiam quod virtus lumen sit virtus humectans. et virtute sue huidatis huic est aer et augmetat huidum in aqua. et cum iniugitur soli ingressus virtus eius p virtute solis. Et virtus solis calida pvirtute lumen abundantiam fortiter admixta necessaria humectato cum calore facilius aquas rarefacere et intumescere. Et in necessario in fine mensis cum luna plus ligil soli plus solito et tumescit aque tam salte quam dulces. Is non sit ita manifestum in dulcibus sicut in salinis. et propter hoc in fine mensis sunt fluxus marium maiores. et est quod tam mare quod non fluit nisi in fine mensis et in medio mensis. In mediis namque mensis plenitudo lumen eius quod recipit a sole confortat pvirtute eius licet hec pformatio et pueratio non sit tanta quam est p pueris corporale. Itaque omnes aquae in fine mensis plus inuidantur. et in fine mensis lunaris ppunderis ednoxio autunatus plus inuidantur eius aquae. quod nilus cadit in mari inter occidentem et septentrionem. et virtus occidentaliter fiat in regione illa a matre visceris ad equinoctium autunale. et maiores aquas maris in via incessus sui mouent etiam arenas. et obstruant hostiam nili et hec obstruunt occidentaliter ventum et refluxus facit aquas nili augmentare et inuidare. Ut etiam bi gravis. et prima inuidarionis nili est vis lumen humectans et rareficiens aquas quod vigorata p punctione solis plus facit hoc in fine mensis cum luna deficit. Hoc tamem etiam non educit suum effectum plenissimum cum causis pfectis. sicut obstruktione hostis nili et vento occidentaliter supra incessum nile refluxus. et hec causae accidunt circa ednoxio autunale. Et in virtute lumen augmentans aquas in fine istius mensis plus manifestat operacione sue virtutis in aequali nili proxima causa fluxus nili in fine pdicti mens pfectis mens est humectio. propter deficem lumen et punctionem eius cum sole in ipso defecit. Ordo namque talis est p celestia pmo mouent ipsa et ipsa mouent naturas. Notat quarto circa aliud exemplum. et arbores huius successum folios non habent casum foliorum neque latitudinem. et latitudinem quod non habent eo quod hi uero folios propter suam foliositatem non recipiunt multam exalatorem nec delicationem nec mortificatorem pfrigis. Et non dissoluuntur pfrigo in qua folium generatur ex humore viscoso adueniente arbori. Folia autem que generantur ex humore non viscoso sunt latera et cadunt. quia humor non viscosus defaciens expandit in latu. et est multum obedienter pvirtui formative foliorum. et humor non viscosus faciliter exalatorem pdenationem et desiccationem materiariam et arefactiuanam. Unde cum expletum digestio semen et fructus virtus digestiva maturans fructum. et simul decoquendo et inspissando humores crudos et fluidos decoquit et incoquendo despissat humorum crudorum et fluidorum. ex quo generantur folia et succus foliorum spissus et siccus et fragilis non potest est coagulare folium latum et ponderosum cum arbores delicia. ergo succus in hora maturacionis semini est causa caloris foliorum. et forte per horam maturacionis semini intelligit. Et restocentes semini tractu semini namque non propriez semini donec ex eo possit esse genera rei sui generis. et hoc non estiam

Arestotelis

Folio lxiij.

sui maturitatem. Notat insup circa aliud exemplum
q̄ causa eius qd̄ ē ē lōge vite v̄lis 2. p̄ia ē humiditas
naturalē multa nō facile corrupunt a tēb̄ extraneis
et q̄ simplr̄ habet hec sunt simplr̄ lōge vite q̄ que habet
hec respectu sui ḡnis sunt lōge vite i suo ḡne. In diuersis
aut̄ ḡnibus diuersificat cā huius. In q̄busdam em̄ ē huius
miditas naturalē dū incorrupt⁹ q̄ nō habet colerā m̄l
tum p̄fumentem eā. In q̄busdā v̄o q̄ siccata s̄ nō has
bentia humiditatē facile corruſcentem humiditatem
naturalē. In alijs v̄o alia aliaq̄ q̄litarū p̄maz̄ q̄s p̄z v̄
nā lām̄ vocat Urs. altera latera. ymaginans em̄ q̄tū
or q̄s q̄drāq̄l̄ simplr̄ t̄ q̄ltbz̄ ymagiaſ in scipa sicut
angulus v̄m̄ v̄m̄ vocant a p̄his q̄tuor anguli. sicut aut̄
q̄ virrus v̄m̄ excedit ad alterā t̄ comisces ei ymagiaſ
sicut latus quadranguli.

Querit Ut in deminātione potissima et
propter quod diffinitio subiecti sit me^m
onis est mediū gⁿ nō diffinitio subiecti. Arguit proprio quod nō. quod diffi^r passi
toritate proprio dicent, in texu precēderi quod mediū in deminā
tione est rō primi termi. Nam^m enim templi in deminātione
ne potissima quod sit in prima figura ē maior extreitas quod est
īpa passio. Sed omn quod secundum primo but mediū et extrema
debet esse eiusdem genit. diffinitio autē passiois est eiusdem
genitū cū passione et nō diffinitio subiecti g. Tercio quod in
deminātione potissima mediū dicitur dicere cām continentiale pas
sionis. hoc diffinitio passiois dicit hoc cām cām et nō diffi
nitio subiecti g. Quarto quod tale mediū dicitur cē cā ppria
et imediata passiois. hoc diffinitio subiecti nō est causa propria
propria et imediata passionis. in eo diffinitio īpro passiois
ergo. Dicō proprio. quod nō est cā ppropria cū sit cā pluriū passio
ni nec imediata quod passio inest diffinitio subiecti me
diante diffinitio propria. Sed omn sic. mediū in deminātione
potissima dicitur cē natura et proprie mediū ita quod sit mediū but
rē et rōm secundum sola diffinitio preleta passionis ē hoc īpro
īpa empt est proprio; passione et posterior; subiecto diffi^r autē
subiecti precēdit virtusque g. Et si ratio quod hoc mediū
dicitur quod est ratio preparter quod dicitur īpro diffinitio preleta pas
siois dicit quod ratio quod īpro passiois quod deminētur g.
Tercio sic. deminātione dicitur cē ex imediata secundum si diffinitio subie
cti cēt mediū in deminātione templi nō cēt ex imediata. quod sp
maior est mediata eo quod passio et sua diffinitio ista libco
mediata diffinitio subiecti. Confirmat quod Ar. pro diffi
nitio coniuncta deminātio rostrum de nube. Et secundum hoc est fo
lia fluere de vite deminātio predicta me^m quod ēbuidis predela
ri in tractu foliorum ad ramos secundum hec ē diffinitio passiois
g. Quarto sic. si diffinitio subiecti ēt me^m in deminā
tione potissima templi ēt peti^r principiū secundum hoc ē i*conciens*
g. ans proprio. quod diffi^r diffi^r vna et zade res. quod diffi^r
lumat ad deminātū aliqd de diffi^r sumit idē ad propri
bandū scipm proprio quod ēt peti^r principiū. Et confirmat quod
fm primo viii. copicoz. vnus modus peti^r dicitur primo ē quod diffi
nitio phas et diffinitioz secundum si ēt ētali deminātione pbaret

In oppositū aī autoritate phī in
textu dicētis in fine
tracat^{ur} q^{uod} mēmē
rō vlti termi. vlti em̄ termi^ē subēm̄ 2 nō passio. Pro
solutione questionis soluēdē sī. q̄tuor questōes phī.

Questio prima

Ux. mediū dēmōstratōis potissimum sit diffinitio subiecti. Ad quā r̄ndet q̄dūpli. p̄ma r̄nsio q̄ mediū, pp̄t qđ vna passio est subēcō ē alia passio. triplex c̄ s̄t̄ pas-
siones. qđā s̄t̄ q̄ iūcte suis subiectis faciūt passioēs cā
te dignitatis q̄ ab oīb̄ p̄gnoscat. Et iū dñr̄ tōes aīm̄
peceptoē. vt oīne totū ē mat̄ sua p̄ce. Aliē s̄t̄ q̄ nō sunt
ita tōes q̄st̄ ad noticiā s̄t̄ in aliq̄ ḡnē s̄t̄ notissimē de su-
is subiectis. vt q̄ linee p̄alelle nō p̄currat q̄ due linee
nō p̄nt claudere lugficię. et dñr̄ tales pp̄ones luppō-
nes q̄ notissimē. q̄ s̄t̄ manifeste ad sensuſ. S̄t̄ altiſ. pas-
siones adeq̄te subēco ſ̄t̄ nō oībus note vt habere tres aī-
gulos eīq̄les duob̄ reſ̄t̄ r̄lpc̄ trianguli. paſſioēs q̄ r̄l-
time demrānt in p̄zelone de suis subiectis. Sc̄de p̄lūnt
pn̄ dēm̄rātōis subſtātiali i ḡdēctiā dēm̄rātōem p̄i-
me p̄ robozat ſedas led nō i ḡdēctiū ſubalt̄ dēm̄rā-
tōne. Em̄ ḡ hāc r̄niſiōne dēm̄rā p̄p̄t qđ q̄ potissimā b̄z
p̄ medio p̄mā paſſioē q̄ i eodez ḡne ſcibili p̄ attribui
subēco q̄ ſt̄ maſt̄iſimā q̄ nō vlt̄. notificat̄ p̄ aliaz
Lic̄ ſta opio vides h̄c p̄f̄tate in alīq̄b̄ dēm̄rātōib̄
nō in vlt̄ in oīb̄. vñ ſm̄ ph̄m̄ qđ qđ ē meⁱⁱ in dēm̄rā-
tōne. vna āt̄ paſſio nō eſt qđ qđ ē r̄lpc̄ altiſ paſſio nis-
ne et̄ de diffītōe et̄. Silt̄ n̄lla ē paſſio q̄ imēiate cō-
ueiat ſubēco imo iter q̄lbt̄ paſſioē ſuū ſubēco mediſ
at diffī. ſi ſalte ſubēco vlt̄ paſſio h̄enā diffītōem. q̄ p̄
p̄n̄ nulla ſaltū pp̄oniē ſt̄ imēiate. Sc̄da r̄nsio eſt q̄
meⁱⁱ dēm̄rātōis q̄dditas ſubiecti abſtr actie deſigna-
ta. p̄c̄ declaratōe ſuppoſit p̄o q̄ ſola paſſio p̄teret deſi-
gnata ſcibili ſubēco ſeret̄ deſigno. Paſſio em̄ in ab-
ſtracto nō p̄tū ſubēco cū dicāt distīctas foſcalitātes
ve nec hō nec huāntas eſt riſibilitas. Suppoſit ſedo q̄
abſtractū eſt cā formāl ſeret̄. Suppoſit p̄o q̄ paſſioē
(q̄ ilunt alīciū ſac̄p̄ ſubēco) cān̄ a forma toti ſubiecti
et nō ab alfa ḡte et̄. riſibilitas em̄ nec cātū ab aīa nec
a corpē ſa toto ſp̄oito. Et q̄bus ſeſt̄ p̄mo q̄ diffītō
ſubiecti nō eſt meⁱⁱ dēm̄rātōis p̄z. q̄ paſſio p̄tū p̄o
ſubēco q̄ ſe de ḡie vlt̄ dñnā ſp̄ ſubiecti. ſeſt̄ ſedō q̄ nec
paſſio nec diffī paſſioē eſt meⁱⁱ q̄ ſa paſſio q̄ diffī ē
eſt posterior ſubēco. ſeſt̄ tercō q̄ q̄dditas abſtractie
deſignata eſt meⁱⁱ dēm̄rātōis potissimē q̄ ſat̄ q̄dditas ē
cā fo ſal ſp̄ ſubiecti. Quāu. at̄ iſta opio ſit̄ ſpbabil̄ tu-
vidē ſe ē tra ph̄m̄. nā ph̄us q̄ ſdif̄ ſit̄ meⁱⁱ dēm̄rā-
tōne. Tercia r̄nsio eſt Alterti ſi Eḡidij ſi multor̄ al-
iorū q̄ dicūt q̄ diffītō paſſioē eſt meⁱⁱ dēm̄rātōis po-
tissimē. Notāt̄ tu q̄ triplex eſt diffī paſſioēs. qđā eſt q̄
dt̄ pp̄t qđ paſſioēs m̄n̄ ſi illa eſt diffī ſubiecti dāta p̄
pn̄ et̄ absolute. Alia eſt diffī paſſioē ſc̄p̄lera q̄ dāt̄
q̄ p̄ncipia formalia paſſioē ſit̄ ſe de genere ſi illa de-
q̄d paſſioēs m̄n̄. Alia eſt diffī paſſioē ſp̄lera q̄ dāt̄
q̄ p̄ncipia eāntia paſſioē ſubiecti. put̄ ſeſt̄ ſit̄ p̄ncipia eſ-
ſet̄ia paſſioē ſi hec diffī dt̄ qđ ſi pp̄t qđ. hec i ḡ diffī ſi
paſſioē ſp̄lera eſt meⁱⁱ in dēm̄rātōe potissimē. q̄ dēm̄rā-
tō ſa paſſio ſu ſp̄ ſe adeq̄to ſubēco. iſta at̄ opio poſſ-
ph̄ari ſa r̄oē ſi pn̄ ſe quicq̄ ſoit̄. Quarta r̄nsio ſi
eſt doct̄ ſubſit̄ ſc̄i Thomas. q̄ dēm̄rātōe po-
tissimā ſi ſcedere p̄mā cām ſimplē ſp̄ ſi paſſioē ſi
diffī ſubiecti ſi illa ḡ. Dic̄ p̄z. q̄ diffī ſubiecti p̄t̄
net p̄ncipia eāntia ſub illa r̄oē q̄ ſit̄ p̄ncipia formalia
ſubiecti. ſi ſub illa r̄oē accepta p̄cedut ſeſt̄ ſa ſub r̄oē
q̄ ſit̄ p̄ncipia paſſioēs. ſi diffītōe ē i ḡdēctiū ſe q̄ad̄ ſi
modū poſſe agere vlt̄ poſſe pati ſi p̄cedut formā ſtit̄ue

Questions

tem rem inē aīq̄ ex ipa possit fluere potēta ad agē
¶ Ead h̄ dīc̄ Thomistaz adducit dīc̄ Alberti dicēt
in scđo phīco p̄ q̄ si ordīans cā q̄tu ad rōeū agēdi for
ma p̄cedit effīcientē q̄ quodāmō est cā ipi q̄o agit. ḡ
diffinitio subiecti simpli est cā passiois. Sz hec nō pa
rum p̄cludit p̄tra sequentes Alberti q̄ ipi p̄cedit q̄
subiectū ēp̄ma cā t̄ ipi p̄cedit q̄ diffinitio q̄ est mediatis
dīz p̄plicti p̄ subiecti lz illa nō est cā pp̄ia t̄centia
el q̄d demōstrat. t̄ ipi volūt dicere q̄ me^m dīz cā p̄
p̄ia total' t̄ centia rei q̄ sita sive demrātē vt etiā videt
dicere lincomiss. nō em p̄mam cām sit demrātōni n̄
si fuerit app̄ata. Nec etiā illō v̄z q̄d adducitur de alber
to p̄ sp̄m q̄līc̄ p̄ncipia subiecti (vt ls foīalia p̄ncipia
subiecti) habeat forte p̄oritatē ad seip̄a accepta vt effec
tua passiois t̄n nō videt igredi demrātōnes n̄i vt stat
sub cālitate effectia passionis. als demrātōn non eēt sp̄l
logism' cā q̄d est p̄tra rōem demrātōnisic. ḡ p̄ q̄ sita
rōes n̄ib⁹ p̄cludūt. Alii ḡarguendūz. p̄tra ita misio
nem km̄ int̄cōem doctōris subtil'. Supponēdo p̄mo q̄
subiectū dīz p̄mo p̄tual' t̄ mēreōes p̄tates in scđa p̄t
deratas. Supponēdo t̄o. q̄ me^m demrātōis potissimē
dīz esse vltimū p̄p̄ q̄d sive vltia cā vltia quā nō p̄tigat
vltius q̄rere. Supponēdo ter^o q̄ ois p̄p̄ in q̄ p̄dicatur
diffinitio passiois de subiecti. Et demrātib⁹ t̄ mediatā
cā habeat cām inherētē p̄dicari ad subiectū q̄p̄ sumi
p̄ medio ad demrātūnū itā. Suppositur q̄rto q̄ diffi
nitio subiecti imēdiate p̄dicat de ipo subiecto. nec p̄t
de eo demrāt̄. Istis suppositis ar̄ sic illō q̄d demrāt̄
in demrātōe potissimā nō est accēs coē. eo q̄ illō p̄mo
p̄sequeū singlaria ḡ illō est accēs. pp̄u q̄d p̄sequeū subie
ctū vle q̄t fm Arēsto. p̄m^m demrātōis dīz vle. ḡ sub
iectū est vle. ali⁹ nō eēt ex vle sed tale accēs pp̄u cāt
ex p̄p̄is p̄ncipis subiecti ḡtēs noticia cāt ex noticia
p̄ncipioz subiecti. lz p̄ncipia sp̄l sive subiecti p̄ eius
diffinitioem exp̄munt. q̄ noticia passiois cā noticia diffi
nitiois subiecti. t̄p̄n diffi^o subiecti est me^m in de
mōstratōe potissimā. Scđo sic. illō diffi^o dīz esse me^m
q̄d p̄mo p̄tual' p̄tinet oēs p̄tates illō vltus lz subiectū
est h̄mōi. Maior vides eē nota. t̄ mōr silt ex p̄ma sup
pone. Nā in demrātōne potissimā p̄clo p̄tinec p̄tual'
in p̄ncipiis. p̄n^m aut p̄ponit ex subiecto t̄ p̄dicato. p̄tū p̄
tinet in subecto. t̄ mōr nō ecōtra. ḡ a p̄o ad vlti^m tota noti
cia t̄ oēs p̄tates t̄ vltus p̄tinet in subecto p̄ḡ diffi
nitio subiecti est me^m simpli. Tercio sic illō q̄d est men
in demrātōe potissimā facit simpli noticiā itā q̄ p̄gnis
tio ei⁹ nō dep̄ēdet ab alio. lz diffinitio passiois depēd̄
subecto t̄ p̄ncipiis ei⁹ q̄d ad eē t̄ p̄gnitōem sicut passio
a diffinitio subiecti cāt sic eēt diffi^o passiois. ḡnō p̄t eis
me^m in demrātōe potissimā. Quarto sic. si diffi^o passio
nis eēt me^m t̄cū sp̄l mōr eēt mediatā in demrātōe. Oly
bin ea q̄p̄ diffi^o passiois de subecto q̄ imēdiate t̄ne dif
finitioi subiecti q̄ subecto. ḡ h̄ r̄n q̄līc̄ pp̄ia passio
t̄ diffi^o ei⁹ nō silt imēdiate subecto imēdiateae cāt lz p̄n^m
cipis subiecti. lz silt imēdiate subecto imēdiateae sub
iecti. Sz p̄tra silt passio imēdiate iste subecto t̄ etiā diffi
nitio passiois q̄ est ḡcā q̄re passio demrāt̄ de subecto t̄ diffi
nitioem passiois q̄ diffi^o mag' passiois ḡ sp̄am passione
¶ Unde q̄līc̄ passio iste imēdiate diffinitioi subiecti in
maiōr est ro q̄re demrāt̄ de subecto t̄ diffinitioem q̄scon
tra. q̄r passio t̄ diffinitioi subiecti imēdiate imēdiateae cāt
et subecto iest imēdiate imēdiateae subiecti t̄ nō cā ido
alia ēro. Lōtra illō. ar̄ diffi^o t̄ diffi^o silt eadē realitātē

libri Posteriorum

ergo passio insit diffinitio imediate imediatōe subiecti
tacq̄ p̄pō suscep̄tio. sc̄q̄ q̄ et̄ h̄ mō ierit diffin̄ti. R̄ n̄
q̄ licet̄ sine eade realr̄ dñit̄ tñ r̄oe. Et̄ oīra illa distinc̄tio r̄o-
nis n̄te n̄ p̄. phibere r̄oem cālūat̄. ita sc̄ q̄ si vñt̄ est̄
realr̄ cā altius. p̄ op̄ itēlēt̄ n̄ri n̄ ip̄edif̄ el̄ cālūat̄.
subēm ḡ realr̄ cā passiois cū sit realr̄ ip̄a p̄ncipia ḡ

Arestotelis

Folio lxxii

natura gñis superioris sñm q̄ ei adiutoria est in iustatioñ et te-
rū ait ali⁹ accidit rōnale et rōnale ex pte aie sñm q̄ ei adiutoria
est corpeitas et dico etiā q̄ alicui gnalissimo coq̄ in
se hz naturā multitudinis scz alie⁹ foñal⁹ et material⁹ acci-
dunt due dilectiones pme q̄m pma et cigitat⁹ alid pñmū
um alid discretri⁹ et alta est hz pñmē pñm et nō hz pos-
sunt enim pñm et forte i alijs gnalissimis idem accidit lez nō
sunt nob̄ maledicti⁹ q̄ ita est. *Dilectus* est q̄ oēs dñi oēs
sunt ex gratia q̄q̄ libz ē in pl⁹ q̄q̄ difficiet totū at eq̄ et con-
uenientib⁹. Et hec soluto vider⁹ cor dare porphyrin⁹ i p-
recipibili⁹ sic pñ itueti⁹. Ex ist⁹ pñ qd sit dñs ad q̄stioñē

Questio Tercia. ut p̄ principiorū et p̄ celoī possit esse unus hic. videt enim q̄ sic. eo q̄ finis et medietas ad finē est unū appetit⁹ me⁹ ei appetit⁹ p̄ sūtū. cū ḡ dōgnos⁹ et q̄ p̄missas. sed q̄ ē unus hicus p̄missas et p̄ celonis. Itē si nō se q̄ret q̄ ēt possibile dōgnoscere celonē. nō co gnoscēdō p̄n⁹ cū nō videt possibile p̄z tū p̄na. q̄ cū ha bic⁹ celonis sit aliud ab hicu p̄ncipiorū ipse p̄t manere sine hicu p̄ncipiorū. et p̄ dōns dōgnoscē celonē nō dōgnos ad q̄stionē. q̄ p̄ncipiorū et cēndo p̄ncipia **Dic** celonis nō ētēdē hicu. p̄z dō. q̄ ip̄ossible ētēdē hicu assentire affirmatio et negatio v̄l et p̄clarit̄. q̄ ip̄ossible ētēdē hicu ētē celoī et p̄ncipio rū. Lz p̄na. q̄ aliqui v̄l p̄n⁹ ētēdē affirmatio v̄bi dō. q̄ nega tūa. Scđo sic error: alit⁹ celonis triat scđe eiusdem. et celonis nō ētēdē hicu p̄ncipiorū. q̄ nō ētēdē hicu p̄ncipis. ou et celonis. Lz p̄na. q̄ qui aliquis eadē sp̄ v̄l nūero cūtēnes triat v̄nu et reliquū. Anū ē notū q̄ ad p̄mā p̄t. q̄ ad scđaz pbaz q̄ cū errore celoī stat p̄a noticia p̄ncipiorū. q̄ ip̄ossible ētēdē gerro: tēca celoī et noticia p̄ncipiorū nō triat. Pz dō q̄ Ar. in fine p̄mis dicēt et illecebr̄ resolutū ad imēdiata. scđa p̄o ad me diata hic⁹ at p̄ncipiorū ētēlēcūs et hic⁹ celoī ētē scđa. Pz q̄. q̄ ip̄ossible ētēdē ētē cāz suipi⁹. Iz hic⁹ p̄ncipiorū ētē cāz hic⁹ celonis sic noticia non⁹. Neq̄ ētē cāz et me dias ad finē et dō hicu p̄ncipiorū. eo q̄ media nō ap̄p̄ben dūt cāz boā i sebz cāz boā ad finē p̄sequendū. Sib⁹ nō se q̄ et hic⁹ celonis possit ētē sine hicu p̄ncipiorū. eo q̄ hic⁹ celonis ētēalr̄ dependēt ab hicu p̄ncipiorū.

SIdrōes an oppo". Ad pma negar ans. et ad pma pbatōez dī pcedeo. et alio demarātōis me^m est diffini-
passionis nō tñ demarātōis potissimē nec h̄t pbs. Ad
sed am pbatōez dī p^m q phs nō wlt q me^m et extrema sine
eiusdē ḡ pncipal' sū sufficit q sine eiusdē ḡ scibit. passio
enī est in eodē ḡne reductiue in q̄ est suu subēm qddita
tive. Ad tñ cā, pbatōez dī pñ oñ me^m esse cāz cñales
passionis. Sū suffici^r dicat ppf qd sp̄ passionis. Ad q̄
tā negat minor et ad e^r pbatōez dī q diffi^r subci cā sū
mediata. q̄ rā passio q̄ diffi^r e^r immediate inst^r illi. sū
tñ diuersimōe q̄ diffi^r passionis noti^r inst^r sit diffini-
tio sibi cetti p̄pā 2 adequa^r passioni sū supposta. Et h̄t suf-
ficit q̄ sū nō sit i. p̄pā in stute cāndi. Ad sedaz dī: q̄
ad h̄mōi me^m sufficit q̄ sit me^m in rōe ḡnoscibiliter
ita q̄ passio noti^r inst^r medio 2 me^m subco q̄ passio ip-
si subco. Ad affirmatōez dī: q̄ ille me^m dī dicere qd sb̄
iecti 2 ppf qd passioni sū nō oñ q̄ dicat qd passioni.
Ad 2^m p̄pā soluō ex dicti 2 et ad ei^r affirmatōem.
Ad q̄tū dī q̄ diffinītō et diffinītū dīne ex nra rei. Ico
vnu p̄ sumi ad p̄pā dīlq̄d de aliā. Q̄t ad p̄firma-
tōe dī: q̄ nō sp̄ est petitio pncipij arguedo ad diffinītō
ne ad diffinītū. sū solu q̄t ar resp̄ p̄pō q̄ noti^r p̄uen-
tūt diffinītō q̄ diffinītō sic ac nō arguit in p̄posito

Et in h[ab]itu liber posterioru[m] de cuius fine sit laus et honor summo deo. qui est benedictus in secula seculo rum. **A D E N**

三

Questions

libri thetopicorum.

Ropositum
quidem negotii est methodus.
Incipit illa prologice que a
Bocio dicebatur inuenientia. Et
dividitur in duos libros. p.m.
est liber theopico. in quo determinatur
mia de sylllo dialectico. Se-
cundus vero est liber elenchoz
in quo determinatur de sylllo sophi-
stico. qd videlicet ex sylllo dialectico. et non est. Unus liber theo-
pico dividitur in phenium et tractatu suo executore. In
phenio sunt duo capta. quorum primus habet duas partes. in pri-
ma ponit intentum et primo in generali. Dicere qd apostolus
id est intentio viri negotii est in methodo. id est via invenire a
qua id est quod poterimus faciliter plebeum ipsi ex pluribus
sylllogis. et isti id est nos sustinetos disputatorem nihil
dicimus repugnare positionem nostram. (Plurimi ergo)
Hic propositus in speculi sui intentus. Dicere qd homo dominus
qd est sylllo et quod est eius deus. id est modus suus spes ut ex
his sumat sylllo dialecticus quod hanc quinque in hac scientia
(Est ergo sylllo) In hac scda pte. plectus intentum et des-
cribit sylllo et duierunt ples sue mos ei. Dicit ergo qd
sylllo est ordinatio in qua communis poteris aliud aliud a politi. de-
necitate accedit quod ea quod poteris sunt. sed demonstratio suae sylllos
demonstratio est quod ex veris et primis sylllos erit aut ex libro
quod aliquid iba et iba ei. qd circa ipsa est argumentum huius super
seruit. Dialecticus vero sylllo est quod ex probabilitate et sylllogis
sic. (Sunt autem) Hic notificatur aliquid quod poteris sibi in pre-
dictis diffinitoribz. Dicere qd prima et secunda sunt quod non potest
sed per seipsum fidem habet. Et reddit roem. qd ad cognos-
cendum ipsa non regreditur noticia alterius. ppone positis. sed qd
quodcumque ipsorum habet intra se ipsum sue argumentorum quod ad cognos-
cendum ipsa sufficiens noticia suorum finitorum. probabilitas atque sit
quod videtur omnibus vel pluribus vel sapientibus his vel omnibus
vel pluribus vel maxime notis vel principiis. (Litigiosus autem)
Hic autem diffinit sylllo sophistico quod peccat per
era sylllo dialecticum. et dicit quod sylllo litigiosus est ex his
quod videtur probabilitas non sunt autem et quod ex probabilitate aut ex
his quod videtur probabilitas est apparente et quod supponit quod proba-
bile est apparente quod se aliquid videtur et non est. ita si supponit
probabilitate. Dicere qd non est quod videtur probabile est probabili-
tate. qd nihil eo quod videtur probabilitas in sufficiet id est a per-
te vocis et non a pte rei habet omnifantasticam. id est videtur esse
probabile a pte rei et insufficiens. sicut accedit circa principia
litigiosorum. videtur enim in sufficiet probabilitas et tam non sunt et in ipsa appareat naturaliter defectus probabilitatis et fallitatis. (Amplius autem) qd Arresto in dif-
finitione sylllo litigiosi posuit duas partes quae tetigunt du-
plice ex sylllo litigiosum. scilicet peccata in matia et peccata
in forma. i.e. potest dicitur inter illos dicere. qd primus scilicet ex
peccatis in matia et sylllo litigiosus et secundus ex sylllo scilicet ex
sylllo litigiosus. et tertius ex sylllo eo quod videtur sylllogis et
non sylllogis. Apparet autem pte modis sylllo falsigraphus
quod peccat contra sylllo demonstratio. et dicit quod pte omnes
sylllos quod dei sunt sunt palogismi circa singulas disciplinas
ex illis que sunt illa praebentia. vt in geometria
et similibus. Dicunt autem sylllogismus falsigraphus a syll-
logismo demonstrativo coq in demonstracione fit pte cel-
sus ex primis et veris sed sylllo celsum falsigraphus. nec
pedicit ex primis nec ex veris. Dicunt autem a dialectico

qua dialecticus procedit ex probabilibus falsigraphus non. Quid pbat, quia in diffinitone eius non cadit probabile non enim sumit que omnibus videntur nec pluribus non sapientibus vel pbabilitibus vel principis tangit autem ex ebus, procedit dicens quod procedit ex principiis disciplinae non tam ex veris si ergo potest diffiniri. Syllogismus falsigraphus est quod procedit ex principiis aliquomodo disciplinae male intellectis, sicut si aliquis syllogisat palogismum, describendo semicirculos non ut sunt describendi aut ducent linea a centro ad circumferentiam non ut sunt ducenti. Finaliter phus epilogat dicens quod figurata species syllogismorum descriptae sunt que dicta sunt (Universaliter autem dicendus). In hoc secundo capitulo dat phus primo modum procedendi quem intendit habere in hoc libro dicens quod ipse non intendit hic determinare de huiusmodi syllogismis subtiliter, sed solum superficialiter, quia sufficit finis proprieatis methodum sic utrumquodque cognoscere. Deinde continuat dicta dicens, dicens quod oportet convenienter dicere ad que et ad quod sit vtile presens negotium. Est enim vtile ad tria scilicet ad exercitationem ad obviationem et ad finem propriam disciplinas. Primum pbat, quod illud est vtile ad exercitationem per quod possumus de uno quoque proposito argumentari, sed illa ars est homini. ergo Secundus pbat, quod nos amum erantes opiniones multorum, id est accipientes opiniones aliorum arguimus propter eos non ex extraneis ad opiniones suas sed ex propriis. Tertius pbat, quod in disciplinas sunt duo, scilicet conclusiones et probatio. probatio quo ad ceteras rationes taliter ratione. illud, valer ad fidem disciplinas per quod possumus speculari quod verum et quid falso in omnibus scientiis. sed hec ars est huiusmodi, quia illa ars est per quam possumus argumentari ad veritas partem contradictionis. Nam potentes ad veritatem disputare faciliter speculamus in omnibus quid verum et quid falso. Sed quo ad principia pbat, quia impossibile est aliquid dicere de principiis scientiarum ex convenientibus et propriis disciplinae eo quod illa sunt principia omnium que sunt in scientia. ergo oportet aliquid dicere de eis per ea que sunt probabilia circa vnamque scientiam, sed hoc conuenit dialectice cum enim sit instituta veritatis ad omnium methodorum principia viam habens. (Habemus autem) Hic cetero sequenter phus removet unum dubium habentes ortum, et hoc quod dicit quod dialectica est utilis ad obviationes possit aliquis dicere quod nullus haberet propter dialecticam nisi aliquis possit perfecte obviare. Removet hoc dubium dicens, quod perfecte habemus hanc methodum quando simuliter nos habemus sicut in retorica, et medicina et huiusmodi scientiis, non enim mens dici semper sanant nec retorici omnino suadebunt, sed si ex contingentibus nihil omittunt dicemus eas sufficienter habere disciplinam. Circa textum sic quatuor parva dubia.

Primum dubium

est de hoc q; dicit Aristotiles q; vult dare methodum
per quam poterimus syllogisare de omni pbleum atque
clarum enim est q; per hanc artem non disputant pbleum
mata omnium scientiarum. Hic respondent aliqui q;
hoc debet intelligi de omni pbleumate finis speciem. sed
non finis numerum. ita scz q; ibi sic distributo p generis

bus singulorum et non per singulis generum. Alter vero responderet quod pleumata peculiaria possunt duplē considerari. uno modo ex suas rationes proprias causas et sic non considerari hic de oibz. Alio modo cum rationes eōres. ut puta finis sunt de aliquo quod potest. et sic hec scientia de omnibus considerari et per eam possumus probabilitatem syllogistice de omnibus. Secundū dubitum est. quod dicit Aristo. quod vult errare methodus de sylllo dialectico cum ratione sylllo dialecticē sit subiectum quo dicitur esse noscendum in scia. Tertiū quod subiectum est in scientia potest intelligi duplē. uno modo quo ad subtilia. s. quo ad questionem si est et quod est. et sic non quid in scia sed in sponte. Alio modo quantum ad proprias passiones et propter quod passiones insunt. et sic debet quod in scia de subiecto quod passiones sibi insunt et propter quod insunt. Tertiū dubitum quomodo Aristo. iterum repetit distinctionem demonstratiois cum ratione p̄nus de ea sufficiente determinauit. Vicendū est quod hoc non est ex principali intentione sed incidental ut numerus sp̄rum sylli sit multiplicatus. Quatuor dubitum. quod p̄nus ponit tota criticas in distinctione probabilitatis. Unde quod est propter multa multiplicitate probabilitatis. Est enim quaeplurē probabile quodam est probabile grossius nihil subtilitas in se continet et tale procedit ab omnibus vulgaribus. Aliud est mediocriter quod videtur pluribz sed non omnibus vulgaribus. Tertiū est subtile quod solū cognoscitur sapientibus. et hoc est tripliciter quodam est tali subtile quod cognoscitur ab omnibus sapientibus. Alio est subtile quod cognoscitur a pluribus sapientibus. et tertium est subtilissimum quod solū cognoscitur a marie sapientibus. Et alio modo distinguuntur probabilitas. nam quodam sunt quod cadunt sub sensu et illa cognolecta a sapientibus quod non a sapientibus. Illa sunt que cognoscuntur et ymaginantes et illa apparet pluribus. Illa vero apparet intellectu. et huius tripliciter quod videtur a sapientibus reflexo ad sensum et talia sunt probabilitas omnibus sapientibus. Vnde reflexo ad ymaginacionem et talia apparet aliquibus vel soli intellectu finis absolutam operationem et talia apparent solum maxime notis.

Querit Ut de sylllo dialectico tanq; de pte in modo syllogismi simpli sit scientia specialis ab alijs pribz logice distincta. Arguit p̄nus quod non. quod sylllo dialecticē est species syllli simpli. Non est pte in modo respectu ei. Unde patet p̄nus primo autoritate p̄bi in textu ubi loquitur de sylllo dialectico et demonstratio dicentis species em sylllo he sunt quod dicitur sunt. Scđo quod syllogismus dialecticus et demonstratus unus dicitur species et sylllo simpli est quodammodo quod limitatur potestabile de ipsis quod sylllo simpli est genus ipso. Prima pte omnis p̄z. quod plus dicit duo syllli quod p̄nus est demonstratus et alio dialecticus quod duo syllli demonstrati. Et tales differunt numero. quod alio p̄t dicitur quod non est p̄nus dicitur generem quod species. Pz tertio quod sic ut se habet p̄pō simpli ad p̄pō dialecticā et demonstratā sic est sylllo simpli ad sylllo dialecticā et demonstratā. sed finis p̄mītiorē p̄nō p̄z. p̄pō simpli est genus ad p̄pōnem dialecticā et demonstratā. quod sylllo simpli erit genus. Unde alio p̄z quod sic ut se habet pte ad p̄tem ita totū ad totū. Scđo sic sylllo simpli non est totū in modo respectu sylllo dialecticē. Unde pz p̄nō. quod totū in modo dicitur esse terminus simplicis sine definitione. sicut patet per distinctionem ei. s. sylllo simpli non est huiusmodi. Unde patet quod syllogismus simpli non est p̄nō. quod sylllo dialecticē et p̄pō et necessaria p̄nō vñ. p̄pō et actu vñ'bitu demonstrandi p̄pōs passiones sylllo dialecticē de ipso sylllo dialecticē p̄pō et necessaria p̄nō vñ. p̄pō et actu vñ'bitu assentiendi conclusioni sic deducere. et huius solerē cōsider sic dici sub

bet sua pte. sed syllogismus simpli non est p̄ficiabilis de syllogismo dialectico. g. Unde patet quod fallum est dicere quod sylllo dialecticē est sylllo simpli. Patet tertio quod si syllogismus dialecticus et demonstratus cōntat pte in modo specie syllli simpli. lequeretur p̄mo. quod hec scia est sub alterata scia libri p̄pō. sed huius est finis. g. Patet p̄nō. quod subiectum libri p̄pō est p̄tracutus ad subiectum huius p̄dānam accentualem. sequens sedo quod sylllo dialecticē et demonstratus differunt formaliter sed huius est finis. quod diuersitas operacionum arguit diuersitatem formaliter isti syllli batere diuersas operationes et quod unus genit sciam et alter operationem ergo habent diuersas formas et p̄pōs differunt formaliter. Tercio sic. quod ethica non distinguit ab alijs scientiis quod est de syllogismo. g. de sylllo dialectico non est specie scientia ab alijs pribus logice distincta. Unde patet p̄nō. quod eadem est scia roti et p̄pō sed sylllo dialecticē est per syllogismi simpli. g. eadem est scia virtutis. Sedo sic. quod eadem est scia p̄tioris et huius sed sylllo sophisticus est quodam p̄tio syllogismi dialectici scia de ipso non distinguit a scientia libri elenchorum que est de syllogismo sophisticō. Tercio quod idem est sylllo demonstratus et dialecticus ergo eadem est scia de virtutis. Unde patet quod iste syllogismus omne animal est risibile. omnis homo est animal rationale. ergo omnis homo est risibilis. procedit ex primis verbis et immediatis. et ideo est demonstratus et p̄cedit etiam ex probabilitibus reputa ex his que videtur omnibus aut pluribus ergo. Quarto sic. dialectica non est scientia specialis sed omnibus. g. Unde patet p̄nō. quod ad omnium methodorum principia viam haberet. Se cuido quod omnis scia est ex necessariis. dialectica autem non p̄cedit ex necessariis sed ex contingentiis et ex possibilibus aliter se habere. Patet tertio. quod omnis scia p̄cedit ex p̄pō. dialectica autem non p̄cedit ex p̄pō sed ex p̄mītiorē. Patet quarto quia dialecticus non est sciens. ergo dialectica non est scientia. Tenet consequentia per locum et contigutur. Antecedens p̄z quod dialecticus p̄cedit ex probabilitibus ergo non est sciens.

In oppositū possit argui quod quatuor argumenta quibus argumentum est in primis p̄pōrum et hoc quo ad primam pte. Sed quo ad secundam arguit auctoritate p̄bitr adentis nobis scientiarum de syllogismo dialectico ab alijs pribus logice distincta. Pro solutioē q̄stionis soluēde sit. quatuor

Questio prima

Ut de sylllo sit genus ad syllum dialecticum et demonstratum de qua questione sunt due opinione opposite. quaz fundamēta vide ad lōgum in p̄mo p̄pō.

Questio secunda

Ut dialectica sit scia specialis. vel cōsideretur invenitiva vel resolutiva. plenus solutioē. Atredē p̄nō. quod dialectica p̄t duplē accepit. uno modo p̄ actu vñ'bitu deducēdi conclusionē et habebit ex p̄missis probabilitibz. aut etiam p̄ actu vñ'bitu assentiēdi alicui p̄poni. probabilitibz deducto ex p̄missis probabilitibz. Illio modo accipit p̄ actu vñ'bitu demonstrandi p̄pōs passiones sylllo dialecticē de ipso sylllo dialecticē p̄pō et necessaria p̄nō vñ. p̄pō et actu vñ'bitu assentiendi conclusioni sic deducere. et huius solerē cōsider sic dici sub

Questiones

libri thopicoꝝ.

alii verbis duplꝫ est dialectica. scz docēs z v̄t̄s. Dialectica est habitus quo p̄gnoscim⁹ syll⁹ dialecticū in se z in suis p̄ncipīs z passionib⁹ z q̄ talē habitū intellectus p̄gnoscit formā z modū p̄ponēdī syllōs dialecticos. z fr̄t̄t̄ hui⁹ h̄t̄s p̄ducti itellect⁹ format p̄les actus ex q̄bus acr̄b⁹ fr̄quentē elicitus in illa z in alijs sciencis generat vñ⁹ h̄t̄s fr̄t̄t̄ cuius in q̄lit̄t̄ scia ex q̄ buscūq̄s termis p̄t̄ formare syllōs dialecticos z illa vocal dialectica v̄t̄s. Ex q̄b⁹ p̄z ḡ dialectica docēs z v̄t̄s s̄t̄ h̄t̄s disticti vñ⁹ em̄ cā effectie ab alio z vñ⁹ scia. ali⁹ s̄o nō Attēde scđo. q̄ alijs scia p̄t̄ dici cōis duplꝫ. vno mō p̄dicateōem. alio mō p̄ applicatiōem. Dialectic⁹ aut̄ nō est cōis p̄dicateōem qr̄ nec ip̄a p̄dicate de alijs sciencis neq̄ subiectū ei⁹ de subiectis alia rū sciarū. tn̄ ip̄a est cōis p̄ applicatiōem qr̄ subiectū est ad oēs scias applicable. Attende tercō. q̄ aliqua scientia p̄reſt̄ dici resolutoria duplꝫ. vno mō dī resolutoria qr̄ p̄cedit resolutorie resoluere aliquid in iuas casas z principia. z sic ois scia p̄t̄ dici resolutoria co q̄ omnis scia procedit resolutorio z resoluere aliquid in iuas casas. Alio mō dī scia resolutoria qr̄ docet modum resoluendi z indicandi fin qd̄ alijs scia aliqd̄ resoluere in iuas casas z principia. z h̄ mō p̄p̄e dicunt leīe resolutorio. et illo mō liter porū z posterior p̄ dicunt resolutorio. Attendo q̄to q̄ alijs scia etiā dī inueniuntur duplꝫ. vno mō qr̄ docet inuenire plura media ad terminandū plā. pbleumata. Alio mō qr̄ docet modū inueniēdī plā media. z h̄ vlt̄mo mō hec scia dicit inueniūta.

Dic ad questionē. q̄ dialectica docēs ē scia spēa
lis resolutoria. Iz dialectica v̄t̄s est inueniūta
docēs em̄ p̄cedit ex p̄prijs p̄ncipīs syllōs dia-
lecticos z docet ip̄z resoluere in iuas casas z principia. Sz
vrens docet inuenire plā media p̄ signa cōia z pbabilitia
ad terminandū pbleumata i scieis spēalib⁹. Ut dicat
sciat in notabilib⁹ dictū est.

Questio tercia.

Utrꝫ syllōs dialectic⁹ sit subiectū in p̄nī libro. Ad quā
dicit cōter q̄ sic. sed h̄ nō p̄t̄ stare in p̄itate. euz hoc qd̄
cōter dī q̄ argumentatio est subēm tot⁹ logice. tūc em̄
opteret in p̄ib⁹ logice determinare de p̄ib⁹ argumentatio-
nis. v̄puta de argumentatio dialectica. Et h̄ ap̄iecties
aliq̄ dicebāt q̄ argumentatio dialectica est subiectū
hui⁹ libri z dicerūt cē de intentōe phī q̄ in p̄ncipio hui⁹
libri viderūt inuenire q̄ intentio in h̄ libro est determinare de
argumentatio dialectica cū nō solū determinet de syllōs
gilmō. sed etiā de inductōe. Sz tu dic p̄mo q̄ nō est
de intentōe phī argumentatioem ex subiectū tot⁹ logi-
ce. sicut als p̄barum est. Nec est de intentōe ei⁹ q̄ argu-
mentatio dialectica sit subiectū in h̄ libro qr̄ p̄mo vide-
tur ee p̄tra intentionē eius qr̄ nullam facit mentionē
in p̄ncipio hui⁹ libri de argumentatione dialectica
sed solum de syllogismo dialectico. Dicit em̄ q̄ ppo-
sitū negoc̄t̄ nēcē est methodū inuenire. a qua poterim⁹
sylogisare nō arguere. Dicit etiā q̄ p̄mo optet dicere
de syllogismo z differēt̄ ei⁹ vt elicias syllogism⁹ dia-
lecticū quia hunc q̄rimus fin p̄positum methodum
de ergo q̄ p̄ncipialis intentio phī in hoc libro est deter-
minare de syllogismo o dialectico. Nec p̄ncipialiter det-
minare de aliqua specie argumentationis a syllogismo
dialecticū. Dic scđo q̄ syllōs dialectic⁹ siue syllōs sub-

ratione pbabilitatis siue pbleumatis siue inq̄st̄i pba-
tiū est subēm adeq̄t̄ hui⁹ scie. tamē pbabilitas acci-
pis duplꝫ. vno mō gnāl̄t̄ z sic nō est rō formal subiectū
hui⁹ libri qr̄ ip̄a p̄uerit etiā syllogismo dem̄stratio. Alio
mō accipit sp̄calt̄ ve scia in sua rone ineludit formidēz
vñ⁹ modū formidinis z p̄tingentia vñ⁹ mo dū p̄tingentie
et sic est ratio formal syllī z in hac scia subiectū

Questio quarta.

Utrꝫ diuīlio syllī in syllī dem̄strātūm dialecticum z so-
phisticū sit bona. Uide em̄ p̄o q̄ nō. cu idē syllogism⁹
possit eē dem̄stratiūt̄ z dialectic⁹. z in illa diuīlione iz
ponit syllī simplē nec temptatiūt̄ q̄ s̄t̄ boni syllī ab a/
lijs disticti z ponit syllīs sophisticū q̄ tñ̄ nō est bon⁹ syllī
logismus. Ad hāc questionē rūndē p̄mo q̄ p̄hs sub
syllō dialectico p̄rebedit syllīs temptatiūt̄. q̄ ille non
distiguit ex p̄te matie siue mō. p̄cedēdī a syllō dialectic⁹
szoli ex p̄te finū. Nā vñ⁹ p̄cedit ex cōib⁹ z pbabilitib⁹
tñ̄ dialectic⁹ ordīat̄ ad gnāl̄ op̄ioez temptatiūt̄. s̄o ad
sumēdū experimenti de scia rūt̄s. Rūr scđo q̄ syllīs so-
phisticūs solū peccās in mafia est bon⁹ syllīs. Iz syllīs
peccās in forma nō est syllīs. m̄li equoē z fin qd̄. z idē
diuīlio q̄ dīcīt̄ syllī in syllīs peccātem in forma ex vna
p̄te z alios mos syllī ex alia est diuīlio vocis in sciaōs si
ne equoē analogi in sua analogata. In h̄mō aut̄ diuīlio
nō est nec diuīlio p̄ficiari de q̄libet mēbroz dīcē-
tiū. Sed h̄ dīcē nō vice oīno habet p̄t̄atē. cu syllī
logism⁹ capias scđe intentional z etiā syllīs sophisticūs
et dem̄stratiūt̄ lede intentional nō videt quō illa inten-
tio equoē dīcāt̄ de illi intentionib⁹. Si aut̄ vñ⁹ cā
piat p̄me intentional. tūc syllīs nec est vñ⁹t̄uocū nec eq̄
uocū ad syllīs sophisticū z dem̄strātūm cu si aliqd̄ p̄ple-
xum. Respondez tercio. q̄ h̄ nō diuīlio syllīs simplicit̄
sed diuīlio syllīs p̄tractus z tō nō optet syllīs simplicit̄
poni inter mēbra diuīlitionis illius diuīlitionis. Sz h̄ n̄
bil valer. imaginant̄ em̄ isti q̄ syllīs simplicit̄ sit vna spē-
cies p̄tena sub syllogismo. sicut syllogism⁹ dialectic⁹
et dem̄stratiūt̄ qd̄ est manifeste finū. Et iā si syllīs p̄
mo diuīdere in syllīs p̄tractus z incoctractus. ip̄postea p̄
tractus diuīdere in alias spēs. tūc aut̄ q̄ p̄mā diuīlione
diuīderet syllīs p̄tractus sed h̄ nō sicut manifeste patet
aut syllīs incoctractus te idē eēt q̄nal̄ diuīdēt̄ z diuī-
sum aut aliqd̄ cōe ad vñ⁹t̄s. Sz h̄ nō p̄t̄ dici sic q̄ libz
intelligens p̄gnoscit. s̄o dīcē est q̄ in hac diuīlione dīcē
syllīs simplicit̄ nō tanq̄ mēbroz dīdens. sed tanq̄ diuī-
sum. En̄ qd̄ p̄ hāc diuīlione diuīdēt̄ est syllīs simplicit̄ q̄ nō dī-
stiguit ex oportō p̄tra aliqd̄ mēbroz dīdēt̄. Rūde-
tur q̄to. q̄ idē syllīs nō p̄t̄ eē dem̄stratiūt̄ z dialecticus
Probat q̄druplꝫ. p̄mo qr̄ siue syllīs dem̄stratiūt̄ z dia-
lectic⁹ st̄ spēs syllī siue p̄tes in mō. ip̄ossibile est eundē
syllīs ēē dialectic⁹ z dem̄stratiūt̄ ḡ. En̄ p̄z qr̄ p̄ ip̄ossibile
ē idē ee sb̄ diuīeret spēb̄ ret̄ ip̄ossibile ē q̄ idē sit sub dis-
paratis p̄ib⁹ in mō vt q̄ idē sit hō albus z hō niger. ḡ
Scđo qr̄ mēbra bone diuīlitionis nō debet coicidere sc̄p̄z
z Boetii in libro diuīlitionis ḡ. Tercio sic. q̄ segr̄t̄ q̄ dī-
codē posset sit̄ haberi scia z op̄io sz hoc implicat p̄radic-
tionē ḡ. Parz p̄na. q̄ syllī dem̄stratiūt̄ gnāl̄ sciam et
dialectic⁹ op̄ioē. ḡ si idē syllīs sit̄ si dialectic⁹ z dem̄-
stratiūt̄. tūc sumul de eodē bz sciam et op̄ioē. Et hoc
p̄firmat qr̄ syllīs dem̄stratiūt̄ est ex necāris z ip̄ossi-
bilib⁹ aliter se habere. Dialecticus aut̄ ex possibili-

Arestotelis

Folio lxvi.

bus alter se habere similiter demonstratiū est et p̄s
prius et dialectic⁹ ex cōib⁹ et p̄babilib⁹. sed idē nō est
impossibile aliter se habere et possibile aliter se habere
Quarto sic. q̄ si idē syll⁹ nūero eſſ⁹ dialectic⁹ et dem⁹
stratiū aut eet idē noīe aut diffītē aut p̄prio aut ac
cidēte. nō idē noīe ut notū est neq; em̄ est eoz idē nom̄
nec noīa eoz sunt synonoma. Nec idē diffītē. q̄ nō
est eadē diffītē verius. Nec idē p̄prio v̄l accīte. q̄ il
la dīctiū sic eadem quoꝝ vñi est p̄pum v̄l accīde al/
terius. Syllogismus aut̄ dem⁹stratiū et dialectic⁹
nō sic se habet ergo. Sed xtra istam opinionē que m̄ly
tum est p̄babilis ponunt quorū diceta. Primum dēm̄
possible est eundē syllogismū in nūero esse dialecticuz
et dem⁹stratiū p̄mo p̄ vñi rōem̄ ante expōitū feāz
P̄t scđo. q̄ qdā ppō necāris est p̄babil. Gois syll⁹s
q̄ est ex p̄pibus necāris est etiā et p̄babilib⁹ sed ois
syll⁹s dem⁹stratiū est ex etiā syll⁹s aut̄ dialectic⁹
est q̄ ex p̄babilibus est syllogisatus ḡ. Sedm̄ dictū
impossible est eundē syll⁹ in nūero resp̄ci eiudē esse
dialectic⁹ et dem⁹stratiū p̄z. q̄ syll⁹s dem⁹stratiū con
cludit p̄clonē oīno certa et ḡat sciām̄. dialectic⁹ at̄ nō
excludit p̄clonē certa oīno sed ḡat opinionem ḡ.
Terciū dēm̄ idē syll⁹s numero p̄t eē vñi dem⁹stratiū et dy
aletic⁹ alteri. et eē vñi et idē successiue p̄z. q̄ possible
est q̄ vna ppō vñi sit oīno certa et indubitate. alteri
aut̄ p̄babil nō oīno certa. et etiā idē p̄mo dubitata et
postea certa. ḡ nec est mai⁹ inōueiens. q̄ aliq⁹ syll⁹s
sit dialectic⁹ et dem⁹stratiū simul resp̄ci d̄uersorū
aut̄ resp̄ci eiudē successiue q̄qđ idē hō numero sit pa
ter et fili⁹ respectu d̄uersorū aut̄ resp̄ci eiudē successiue
Quartū dēm̄ si captiā syll⁹s dialectic⁹ et dem⁹
stratiū km̄ p̄prias suas rationes siue per se impossible
est eundē syll⁹ et dialectic⁹ et dem⁹stratiū. p̄t ex dīces
et km̄ hoc posse rūndē ad rōnes alterius op̄tions. Ad
p̄mā p̄batōem̄ dī negādo miorem̄. Ad p̄batōes scđo
ptis dīcīt q̄ q̄uis sit ip̄ossible idē numero q̄dditatis
esse sub d̄uersis sp̄ēs nō tñ den̄sariue q̄uis etiā sit h̄
possible d̄uersas sp̄ēs in abstracto significatis de co
dem p̄ificari bene tamē p̄ sero. sic ergo q̄uis scđo i
tentio syll⁹ dialectici nō sit scđo intentio syllogismi de
m⁹stratiū. idē tamē potest esse syllogismus dem⁹stra
tiūs et dialectic⁹. sicut idē potest esse album et dulce
q̄uis albedo nō sit dulcedo. Ad p̄batōem̄ scđo p̄tis
dīcīt q̄ qdā sunt p̄tes in mō q̄ non possunt p̄cire eidē
sicut bo albo et hō niger alle tamē p̄nt p̄ficiari de eodēz
sicut homo pater et homo filius. Ad secūdū dīcīt q̄ illa
mēbra nō coincidit formaliter sed bene materialiter et sub/
iective. Ad tertīū dīcīt q̄ de eodem p̄t haberi opinio
et sciā successiue et ab eodē stimul a d̄uersis salte accī
piendo op̄tione p̄notia et a sensu nō oīno certo. nō tñ
opter q̄ p̄t haberi si de eodē et ab eodē. Ad p̄firma/
tionē dīcīt q̄ rō bñ p̄bat q̄ nō ois syll⁹ dialectic⁹ p̄t eē de
m⁹stratiū bñ tñ aliq⁹ q̄ sez p̄edir ex necāris et p̄ba
bilib⁹. vñi p̄cedere ex p̄tingib⁹ et cōib⁹ nō est derōne
syll⁹ dialectici sed p̄cedere ex p̄babilib⁹. Ad q̄rtū dīcīt
q̄ sint vñi accīte nō q̄ vñi accīdat alteri sed q̄ ambo
accīdat vñi ter⁹. Ex dīcīt p̄z q̄dā sit dōm̄ ad questionē
ante oppositum. Ad p̄mā negā
dīcīt. Et ad p̄mā p̄batōē
posse dici km̄ vñam op̄tione q̄
p̄hus accīpt speciem generaliter p̄ modo sp̄ali. Si
militet ad secundam probationem posse dici conce

dendo q̄ plus differunt accidentaliter syllogism⁹ de/
monstratiū et dialecticus. et hoc ex parte materie q̄
duo syllogismi demonstratiū nō tamē magis differat
rūt substancialiter. Nec tamē ex hoc sequit⁹ q̄ differat
specie aut̄ plus q̄ numero q̄ eadem ratione vñi et mul
ter et homo albo et homo niger different species quod est
manifeste falso. Ad tertiam p̄bationē dicīt q̄ p̄mē
rator intelligit q̄ se habent ad modum generis. et hoc
pater et trām̄ p̄cedentem. Dicit em̄ q̄ cu p̄būs diuī
die p̄positionem in dialecticam et demonstratiūam. po
nit diuīsionē eius penes materiam et hoc nō posset esse
si esset diuīsio generis in species. Alia aut̄ opinio con
cederat ratio nes̄ istas sicut ex dictis in libro p̄orum pa
tur. Ad secundam dicīt negando antecedens ad pri
mam p̄bationē dicīt q̄ q̄uis sit eadem scientia ro
tius et partis q̄tum ad operationes cōuenientes. p̄mo
converitibiliter et adequate roti et ipsi parti p̄ipm totū
non tamē oportet q̄ eadez scientia sit de ipsiis quo ad
omnes passiones. et ideo eadem scientia est de syllogis
mo dialectico et demonstratiū. et de syllogismo simpli
citer q̄tum ad hanc passionem que est esse illatum
sue p̄clusionis. quia p̄mo et adequate ipsa cōuenient syl
logismo simpliciter. tamen scientie (q̄ dem⁹strat p̄al
siones adequates et converribiles de ip̄s) sunt diffīc
te a scientia libri p̄orum. Ad alias p̄bationes pater sol
luto. nam syllogism⁹ sophisticus non est pura p̄uatio
syllogismi dialectici sed est in se uerū ens positiū.
Ad quartā etiā p̄z soꝝ ex his q̄ dā sunt alibi

Primum ergo cōsi

derare est ex q̄bū est method⁹. Ista est p̄s executiva
būt libri q̄ diuīs in octo lebros p̄tales. In p̄mīs ēt
seprē libris p̄bs oīnd q̄liter hec sciā vñ ad disciplinas
fz p̄hiaz. et in octauo quo vñ ad obuiatōes et ad exer
citatiōes. In p̄mo ḡlibro determinat p̄bs de p̄ncipijs syl
logismi dialectici. Et dīdīt in tres tractat⁹ in p̄ma d
termīat de p̄tib⁹ integralib⁹ remoti syll⁹ dialectici. Et
dīdīt in octo capita. in p̄mo p̄tis or̄ dies definiandōt
et enūerat p̄ta ex q̄bus p̄ponunt syll⁹ dialectici. P̄tio
ḡt et p̄mo p̄tiderandū est ex q̄bus est hec method⁹
lez q̄tū ad p̄tes p̄plexas et cōplexas. et si sumperimus
ad qđ vñ et ad q̄ sint p̄bleumata et ex q̄bus sint p̄pones
dialectice et syll⁹ q̄dā his abundem⁹ sufficiente habe
bim⁹ p̄tōis. (Sūt aut̄ nūero) In hac scđo p̄tis pos
itib⁹ hāc p̄clonē p̄pōes et p̄bleumata fz eadē et nūero
eq̄lia. p̄bat sic. q̄ ea ex q̄bus p̄stūtūn syll⁹ si. p̄pones
ea p̄o qđ q̄ ordīant fz p̄bleumata fz illa sunt eadem et
nūero eq̄lia. ḡtiorē p̄bat. q̄ ois ppō et oīne p̄bleua
aut̄ p̄pōi aut̄ gen⁹ aut̄ accīns indicat. Lū ḡ. p̄pōes et
p̄bleumata ex eisdē fūt ip̄a erūt eadē et eq̄lia nūero
(Item diffītē) Hic remouet p̄bs qdā dubia. Nā
q̄ dīcīt q̄ ois ppō et oīne p̄bleuma aut̄ genus aut̄ p̄
p̄tium aut̄ accidentis indicat. Aliquis posset contra h̄
objicere q̄ de diffītē potest fieri et propositio et p̄
bleuma q̄ tamē non est aliquid illorum. ideo remouet
dubiu dīcīt q̄ dīcīt cu sit ḡ. aīalib⁹ ḡne ordinanda est

A drōes

Questiones

libri thopicoꝝ

Quoniam autem Hic remouet secundum dubium. Nam quod phus non fecit intentione de distinctione quam est per dictatum. Ad quod responderet quod sub proprio significat distinctione. Ostendit enim duplum proprium unde quod significat quod est esse et. Aliud vero non est nomine impositum. Ideo debet notari non nomine sed ratione hoc nomine proprium. Ex quibus eis dividuntur numeri proprii dices et sunt quatuor. Ieze terminus proprius genus et accessus. Et quod aliquid posset credere quod aliquid eorum est proprium sive quod se sumptuose pbleuma vel proprium propter hoc quod dicimus est quod omnis proprium et omne pbleuma ma indicat aliquid istorum. Id remouet dubium dices. neb nos opinemur dicere quod uniusquisque dicitur eorum quod se dicimus sit proprium pbleuma. Differunt autem proprieatis quod proprium dialectica soli quidem una per traditionem ut si dicatur putativa et ait aliquid intelligibile bipartitum est distinctionem hominis vel putativa ait enim genere hominis. Sed pbleuma dicitur quidem ut ratione per se dicatur vice ait aliquid intelligibile bipartitum est distinctionem hominis vel non. Et quod infra est pbleumata et propriae sunt aequaliter numero et hoc probat alia ratione a suis prioriis sicut ex omni propriae facies sive poteris facere pbleuma et ratiumpotestus supple iterrogari. (Videtur autem quod terminus) In hoc scendo capitulo determinat phus de primo per dictato. Ieze de termino sive de distinctione. Et primo ponit distinctionem eius dices. quod terminus est idem vel quod est esse reas. Secundo ostendit hystoriam distinctionis additam. dices quod aliquis assignat idem per nos aliquem per rationem. Et subdit eam quod possibiliter est eorum quod sub ratione faciat quedam terminari id est distinctionem. (Quicunque autem) Hic remouet quoddam duum quod manifestum est quod non nomine distinctione non bene distinctionem nec assignat distinctionem rei. Et huius ratius ratius est quod omnis distinctione idem quedam est. (Distinctione ratione) Hic ostendit phus quod sit annexum distinctionis. Et quod id est et diversus est ponendum distinctione. Ieze annexum distinctionem videtur sit idem vel diversum bonum et honestum. Et videtur sit idem vel diversum sensus et disciplina. Et hoc probat duabus rationibus. Prima ratio illud est annexum distinctionis propter quod circa distinctionem fit maximus labo: sed circa distinctiones fit plurima actio. id est maximus labor utrum aliud sit idem vel diversum ergo. Secunda ratius illud est annexum distinctionis quod per eandem methodum terminatur quod quam distinctione sed idem et diversum sunt homines. quia si probauerimus aliquem esse eadem vel diversa poterimus factus disputare de distinctione. quod si ostenderimus aliquem non esse eadem sufficiens destruimus rationem ea non bene eandem distinctionem in equis ille loco valeat ad destruendum non tam videtur ad struendum quod non est quod si aliquis sit eadem distinctione eorum. (Proprius autem est) In hunc tertio capitulo determinat de scendo propter lez de proprio. Et primo distinctionem propriam dices. proprium est quod non indicat quod est esse rei solum ut in eis et puerum puerum et re. Quod autem puerum proprium declarat quod est percepitur grammaticae est per puerum hois. Ut si hoc est perceptibile grammaticae est et recoueretur. Eius non est quod est illud quod aliquis puerus sit ei puerus. Nemo enim puerum de quod alii conuenient ut dormire non est puerus hois quis puerat hois nec et opus est puerus illud quod puerus sit aliquid et tria soli per aliquid est puerus sit puerus eius. Si si aliquid hominum forte dicatur puerum non tamen dicetur puerum simpliciter sed puerum quod. vel puerum ad aliquod sicut est a dectris est aliquid puerum quod est et biseptum est puerum homini. ad aliquid lez in ordine ad equum et ad canem. Quod autem nullum istum dicatur puerum puerum. puerus. quod nullum eorum quod pertinet alterius.

Inesse p̄dicat p̄uersim) nō em̄ est necāriū de quid dor-
mit hoc ēm̄ est aut equū ēsse (Genus aut qd̄ de plur-
bus) Iū hoc q̄to caplo determinat pl̄bus de p̄dicato. s.
de ḡn̄c. Et p̄mo diffinit ipm̄ dices. q̄ gen̄ est qd̄ p̄di-
catu & pluribz 2 dñtibz sp̄e in eo q̄ qd̄ illud aut dicitur
p̄dicari in eo q̄ qd̄ est qd̄ p̄ueintē r̄sū ad intro-
gationē facit p̄ quid v̄ si qraſ qd̄ est bō p̄ueintē v̄nde-
tur q̄ est aīal. (Generalia aut) Hic ostendit p̄bus
quid sit annexum generi. Dices q̄ idem & diuersum
vt virtū aliqua sit in eodem genere v̄l diuersis. sed ā
nexum genera. p̄bat q̄ idem & diuersum genere est sub
eadem methodo & p̄ eandem methodū terminat sicut
genus. ergo est annexum generi. Antecedens p̄bat. q̄a-
si p̄bauerimus q̄ animal est genus hominis & boui. p̄-
babimus etiā q̄ hec sunt in eodem genere. s̄i probau-
rimus q̄ animal est genus vnius & non alterius. p̄babim-
us etiā q̄ hec non sunt in eodem genere. (Eclit̄
dens aut) In hoc quinto capitulo determinat p̄bus de
quarto p̄dicatio. q̄ de accidente. Et primo diffinit
ipsum duabz diffinitionibz. Prima diffinitio accidens
est. quod nihil horum est sc̄z nec diffinitio nec p̄prium
nec genus inest aut rei. Secunda diffinitio accidens est
quod contingit v̄i & eidem inesse & non inesse. sicut it̄
sedere & album esse nihil em̄. p̄bile aliquid idem quā
doq̄ esse album & quandoq̄ non album. (Est au-
tem accidentis) Hic comparat istas duas diffinitio-
nes adinuicem dicens. q̄ secunda melior est prima
quia si aliquis debeat cognoscere primam oportet ip-
sum preire quid est diffinitio & qd̄ gen̄ Sz sc̄da ē ex
se finita nec optet illa p̄gnoscere q̄ p̄gnoscendū ipsam
(Adiacant aut) Hic determinat p̄bus de anno-
xo accidentis dicens q̄ p̄patōnes fm̄ magis & min⁹ fac-
te sunt annete accidenti vt virtū pulchri. vel quod expe-
dit id est honestum v̄l v̄rile sit magis eligendum. Et
virtutis virtus que est fm̄ virtutem. Id est fm̄ liberali-
tatem sit suauctor. id est melior ea que est fm̄ fragilitatē
id est peccatum. p̄bat quis in omnibus istis sit questio
Utrum p̄dicatum magis v̄l minus accidet subiecto
et huiusmodi questio potest fieri in omnibus accidenti-
bus. Ex p̄dictis inferit q̄ nihil p̄bile p̄prium quādo
et p̄prium ad aliqd̄ esse accidens. vt cū sedere sit accidentis
est tamen p̄prium ipsi quando ipse p̄t & p̄prium ad aliquid p̄ respectum ad nō sedentē idem p̄prium quā-
do & p̄prium ad aliquid p̄tinere sub accidente & nō
sub p̄prio. (Non lateat aut) In hoc sexto caplo
reducit p̄bus genus p̄prium & accidentis ad diffinitio-
nem. Et ponit talēm p̄clūsionē genus p̄prium & accidentis
sunt qd̄ ām̄ diffinitia. i. ad diffinitioē reducuntur. p̄bat q̄
pbleumata de ip̄is p̄ easde p̄laceratoes terminant sicue
pbleumata de diffinitioē eo q̄ si onerim⁹ q̄ aliqd̄ nō
inē soli onerētes erim⁹ q̄ nec p̄prium nec diffinitio & sic nega-
tive definiatis tā. pbleumata de diffinitioē q̄ de p̄prio. si vero
onerim⁹ q̄ illud qd̄ p̄oīū ē p̄ p̄ma p̄e diffinitioē non sit
genus terminatioē negatice pbleumata de diffinitioē. Et si
onerim⁹ q̄ aliqd̄ nō inē subiecto terminat negatice p̄
bleumata de accide. (Sz nō p̄prium h̄) Hic remouit du-
bū nā q̄ dixit q̄ oīa p̄ea alia a diffinitioē reducuntur ad ip-
soz poliz aliqd̄ credere q̄ eent anera diffinitioē & q̄ est
vna v̄lis methodū ad terminandi pbleumata de ip̄oīa v̄l
dicit q̄ quis oīa p̄t & diffinitioē ad diffinitioē. nō tā q̄ q̄re
vna v̄lēm methodū in oīa p̄t duplice r̄es. Primo q̄
ēquis eētāl methodū nō eset facilere eam invenire

Secundo quia posito q̄ inueniretur tamē eſſ̄ omnia intenta et inutilis ad pōſitum negocium. Si tamen assignetur p̄pria methodus de vnoquoq; istorum facile agnoscere vnuquendes. (Quatuor omnium) In hoc septimo capitulo p̄bus determinat de eodem qd̄ est annexum p̄dicatorum. Et primo ponit modos eiusdem dicens q̄ idem dicit tripl. scz ḡne sp̄ et numero. Eadem numero s̄t̄ quorū non ſia ſunt plura res. aut̄ vna ſicut vſtis et tunica. Quod ad h̄o ſp̄ ſunt que cū ſint plura ſt̄ idē ſim ſp̄ ut homo homi et equus equo. etiā eadē ſp̄ dicunt quecūq; ſub eadē ſp̄ ſunt. Sed eadē generē dicunt quecūq; ſub eadē ḡne ſt̄ ut equu et hō ſb̄. aīali. (Evidenter aut̄) Dic mōet p̄bas vna dubitatōem que ē hec. due aque deſcedentes ab eo dē fonte. vident habere aliquā diſtām p̄ter dīnas pōſitas in p̄dīcis modis eiusdem. Hanc dubitatōem ſoluit dices. q̄ due aq; nullā habet alia diſtām imo oēs ſt̄ eadē ſim ſp̄. Nam oīs aqua omni aque eadē ſp̄ ſt̄ eo q̄ cū omni habet quādam ſilitudinem nec differet ab yna plus q̄ ab alia. nīl q̄ est maior ſilitudo ad vna q̄ ad aliam. (Dicit aut̄) Dic p̄gas p̄bus modos cui dē adiutē dicens q̄ illō qd̄ est vnu numero ſi ab oībus maxime dē ſed vnu numero ſi q̄d̄rūpl. p̄mo alioq; dicunt eadē nuero nomine. et tunica et vſtis. Scđo diſtinzione ut aīal ḡfſibile bipes et hō. Tercio p̄po ut ſuceptibile dīſciplie ut hō et naturalē ferri. ſuriū et ignis. Quartu accīte ut ſedē et mulicē et ſocrates. q̄ aut accīs et ſuū ſubiectuſ ſine idē nuero p̄bas ſic. q̄ nos ſepe p̄cipiētes alioq; vocari ad nos ſi ille cui p̄cipim⁹ nō agnoscet cū iube mus cū vocari noī accīci ſuipita ſed ente v̄l disputātem opinātes idē ſignificari ſim nomē ſim accīs. q̄ ſi ḡnum eſſ̄ q̄ ſubiectuſ et ſuū accīdens ſunt idē numero.

(Quā aut̄ ex p̄bus deis) In hoc occaſo caplo determinat p̄bus ſufficientiā p̄dicatorū. Et p̄mo p̄bas inductōe et ſyllogiſmo q̄ ſunt tñ q̄tuor p̄dicata. Inductionē ſi oīs p̄po et omne pbleuma aut ſt̄ ex diſtinzione aut ex generē aut ex p̄prio aut ex accidēte. ergo nō ſunt nīl quatuor p̄dicata. Syllogiſmo ſic gl ſufficientiam quia omne qd̄ p̄dicat aut p̄dicat puerili aut non. Si puerili h̄o eſſ̄ dupl. q̄ aut indicat qd̄ eſſ̄ rei et ſic eſſ̄ diſtinzione. aut nō ſic eſſ̄ p̄pum. Si p̄dicat nō puerili hoc eſſ̄ dupl. q̄ aut ponit in diſtinzione et ſic eſſ̄ genus v̄l dīna. eo q̄ diſtinzione eſſ̄ ex generē v̄l dīnij. aut nō ponit in diſtinzione et ſic eſſ̄ accidēs. (Post hec aut̄) Hic ostēdit in q̄bus p̄dicamēti regiunt p̄dicata p̄dīcata ponēdo tres p̄cluſiones. p̄ma deē ſunt p̄dicamēta numero. ſez qd̄ quale quātū ad alioq; vbi quando ſitū eſſ̄ habere agere et pati. Scđo p̄cluſio ſemig accīs et p̄prium et diſtinzione et genus ſunt in vnoquoq; p̄dīcatorū etiamētorum p̄bas q̄ oīns. ppōnes que ſunt ex his p̄dīcatis ſc̄at qd̄ aut quale aut q̄tū aut aliqd̄ aliorum p̄dicamentorū. Tercia p̄cluſio omne p̄dicamētū ſc̄at qd̄ qn̄ aut ſc̄at q̄le aut aliqd̄ alioz p̄ntorū. p̄bas q̄ q̄ dicit hoīem eē alio et qd̄ eē dicit ſuipita ſubam et q̄ dicit albu id eē alte dīne eē colorē qd̄ eē dicit et ſc̄at q̄le. Similē q̄ dīci bicubitū magnitudinem dīci et q̄tū ſignificat et ſimiliter eſſ̄ in alijs. Quid aut̄ et q̄le et q̄tū ſignificat in eodem p̄dicamento respectu eiusdē ſed respectu diuersorum. Quādo em vnuquoq; ipsoz dīc de ſeipso aut ut genē ſignificat qd̄ eſſ̄. Is qn̄ dīc de alio nō ſignificat qd̄ eſſ̄ q̄le aut q̄tū et ſic de alijs. Circa hūc regū ſunt quorū dubia.

Primum dubium

quomodo pbleumata et ppōnes dialectice ſunt eedē et eīles numero. et tamē multe ſunt ppōnes dialectice q̄ nō ſunt pbleumata. Et ſit̄ pbleuma eſſ̄ poſitio et nō p̄pō dialectica. Dic q̄ p̄pō dialectica et probleuma ſunt eadē materialē nō aut formalē eo q̄ ex eisdem terminus pponunt. et ppōnes dialectice et pbleuma dialectica ſunt eq̄lia numero ad hūc ſenſum q̄ tñ ſunt qui or̄ mōi. ppōnes dialectica et pbleumata. q̄ tot ſunt ſuipicata. ſed tñ ſunt qui p̄dicata. omnis eīm p̄pō dialectica et omne pbleuma aut ſunt de diſtinzione aut generē aut p̄prio aut accidēte aut aliquo p̄tentio ſub ipso aut ad ipsa reducibilē. Secundū dubium q̄ ſe nomē nō pōret ita bene diſtiniri p̄ nomē ſicut p̄ ſorū ſuipicatur nomē et oratio. Dicendū q̄ hoc eſſ̄ ideo q̄ omnis diſtinzione debet eſſ̄ oratio explicās et explicite ſignificans rei eſſ̄entia. Et hoc eſſ̄ qd̄ dicit p̄bus ſeptimo metaphiſice. q̄ omnis diſtinzione ratio eſſ̄ et omnis ratio p̄tēt habet. ideo neccārium eſſ̄ q̄ omnis diſtinzione cōponat ex plurib; partibus poſſibile eſſ̄ tamen orationem diſtinzione per orationem. dummodo oratio q̄ diſtincur circumloquaſ nobis q̄ aliquoq; incompletum et pro aliquo incompleto accepitū ſicut cum accepitū p̄ſibiles qualitas in oratione. Cum argo dicit p̄bus q̄ poſſibile eſſ̄ eorū que ſub oratione ſignificantur que dāra terminari. id eſſ̄ diſtiniri. debet intelligi q̄ illa ſt̄ incompleta in nominata que per orationem circumloquuntur. Tercium dubium eſſ̄. quare ſpecies non eſſ̄ ita bene p̄dicatum ſicut alia p̄dicata eūz tamen ſit p̄dicabile de ſuis individualiis. Hic respondetū cōmūniter q̄ hoc eſſ̄ ideo. quia p̄pofitio in qua p̄dīcatur ſpecies de individualiū non cadit ſub arte propter h̄. q̄ individualia ſunt infinita et ab arte relinquaſ ſicut Porphyrius dicit. Aliqui tamen respondent q̄ eſſ̄ p̄dicatū. quia ſibi conuenit diſtinzione p̄dicati nec individualia ſunt magis corruptibilia q̄ vniuersalia. eūz ſit ita poſſibile vniuersale exiſtere ſicut ſingulare imo ſingulare captum in puritate ſue eſſ̄entie hoc eſſ̄ pro natura cum diſtinguita contrahente p̄cile abſtrahit ab aequali eſſ̄entia et ſit in p̄dicamento reponibile. Lcz ſi conſideretur ut ſynolon. id eſſ̄ cum accidentibus materialibus in nullo p̄dicamento reponatur. nec ſe quietur q̄ individualia relinquaſ ſunt ab arte omnino quia ſunt infinita ſed ſolum eo modo quo ſunt infinita. Sunt autem infinita ſim numerū ipſorum. et id ſimū ſimū ad numerū ſunt relinquaſ ab arte. Nec habetur ex autoritate Porphyrii q̄ alter ab arte relinquantur. q̄ uis autem ſpecies ſit p̄dicatuſ. tamē p̄bas non facit mentionem de ea explicatam nec ipſam enunciat tanq̄ p̄dicatum diſtinuum a generē. Sed haſbet eundem modum inberendi et etiam p̄dicandi ſit ſic ſuipicatur genus. p̄dicatur eīm in quid non covertibiliter et inberet eſſ̄entialiter et non covertibiliter ſicut ip̄m genere. Quartum dubium eſſ̄. quomodo accīdens et ſubiectum ſunt vnu numero et tamē ſunt diuersi ſi que poſſunt ſeparatim exiſtere nec eorū eſſ̄ ſunt eadē materialia et ſuipicatur nulla ſit materia ſim p̄bas quinto metaphiſice. et tamē ibidem eadē nuero ſunt quorū maſia e vna. nec eī ſit eadē ḡne aut ſp̄. et tñ q̄tuſ dīne generē aut ſp̄ dīnū nūl. et ſic accīns et ſuū ſubē ſim dīnū eentualis

Questiones

et magis huius sit due subiectum accidentis et suum subiectum et tamē due subiectū nō sit idem nūero. Dicitur quod accidentis suū subiectū esse vnu numero pōt intelligi duplīcē. uno mō numerostatē essentie et realitatis q̄ sunt eadem res et sic nō sit idem nūero. Alio mō numerostatē suū positi et sic bñ sunt idem nūero q̄ sit idem supponit. Alio mō dicitur quod accidentis subiectū esse idem nūero pōt intelligi duplīcē uno mō essentialiter et pōt sic nō sit idem numero q̄ est sententia pōt sit diversa et in diversis pōdicamentis reponitibiles. Alio mō accidens sit sic bñ sunt idem nūero. si sit aliq̄ sit eadem nūero maxima ydemptitate nūera li q̄ est ydemptitas noī et diffinitio illorū est eadē materia nec illa dñe nec specie nec pōt separari ab inuicez immo sit eadem res significata. nō optet ista pōtere illū q̄ sunt eadem numero accidente.

Querit Ut eternari numerus pōdicato rā et diffinitiōes ipsoz sufficien t ali signent in texu. Arguit pōmo q̄ nō q̄ plā sit pōdicata q̄ q̄no et q̄nō sufficiēt ali signantur quoī. An pater tñ pōmo. q̄ species est pōdicabile ḡ est pōdicatū. Teneret p̄na. q̄ pōdicabile et p̄m nō diffirenti penes actū et aptitudinem. P̄z scđo q̄ in illis pōnibus soīs ē hō. currēs est azin⁹. albu est ligr⁹. hō nō est lapis. hō nō est hō. albū est aial. aial albū est aial. et sic de alijs multis sit pōdicata. et nō sit aliq̄ istoz quoī pōdicatoz. Dicior p̄z. q̄ in illi pōnibus nō pōdicat gen⁹. q̄ sp̄ne neḡ diffi⁹ de diffinitio. et sic de alijs. P̄z tertio. q̄ haq̄q̄ sit pōdicabilia ḡ haq̄q̄ sit p̄ta. P̄z q̄rto. q̄ decem sunt p̄ta et q̄libet sumit vñ mod⁹ pōdicādi. q̄ decez sunt pōdicata. Sed sic. diffinitio diffinitiōis nō ē bi⁹ assigra. q̄nō sufficien t aliq̄ diffinitiōis pōdicatorū. An p̄z pōmo. q̄ diffinitiō nō est orō ḡne diffi⁹. Teneret p̄na q̄ locū a p̄tagas et p̄ locū a diffinitiōe ad diffi⁹ nitū negare. P̄z scđo. q̄. lola. p̄pō sit ee vñ nō ee. p̄pō p̄tar menias. q̄ diffi⁹ nō sit qd est ee. P̄z tertio q̄ diffinitiō nō p̄ueit omni nec soli ḡ. An p̄z. q̄nō p̄ueit diffinitiō da te p̄ cas⁹ explecas. v̄puta p̄ tam efficiētēm vñ finalē q̄ indicat qd est ee rei. Q̄ aut diffi⁹ nō p̄ueiat soli p̄z. q̄ ipa p̄ueit p̄pō et accidens q̄m p̄m p̄mo de aia mignaz p̄t p̄ferut ad p̄gnoscendū qd est ḡ. Tercō sic. diffinitio nō p̄t diffiniri q̄nō sufficiēt dat ee diffi⁹. Alio cedens p̄z p̄pō q̄ soli p̄pō est diffi⁹. si diffi⁹ nō est sp̄ne ḡ diffinitiōi nō est diffi⁹. Dicior p̄z. q̄ diffi⁹ est qd p̄plexi soli aut icōplexi est diffi⁹ q̄m Boetii in pōdicabilib⁹. P̄z tertio. q̄. q̄m p̄m in texu diffi⁹ est qdā termi⁹. Et termi⁹ nō est termi⁹. q̄. P̄z q̄rto. q̄. si diffinitio possit diffiniiri seq̄rent quos incouenientia. q̄m incouenientia ē. q̄ id ē est diffinitio et diffinitū. Scđom q̄ et p̄clusus in ihu mitū i diffinitib⁹ p̄z. q̄ q̄rō est diffinitio et diffinitū eadē rōe illi⁹ diffinitiōis ēēt alia diffinitio et sic in infinitum. Tercū incoueniens q̄ aliquid p̄ueribile cū aliquid ēēt sup̄ us ad i p̄m p̄z. q̄ diffinitio est p̄ueribile cū diffinitio ḡ diffinitio diffinitiōis ē p̄ueribile cū ipa diffinitio et diffinitū. et sic est sup̄ior ad ipa cū diffinitiō sit sup̄ior ad quālibz diffinitionem. q̄ uelut enim diffin itio est diffinitio. Quarto sic p̄pō et accidens et gen⁹ sit pōdicabilita ḡnō sit pōdicata p̄z p̄na q̄ pōdicabile et pōdicatū sit incouenientiō diffinitio. Dicior et p̄vez est q̄ illa mafalr capta sunt et pōdicabilita et p̄z pōdicata. Et si capians formaliter alia rōne sunt pōdicata et p̄

libri thopicoꝝ

dicabiliā. Cōtra rōnes date de sp̄is in libro de pōdicabili libri in hoc libro sunt cedē ergo eadē rōne dicunt pōdicata et pōdicabiliā. An p̄atz q̄ eadem sunt eosq̄ diffi⁹ nitiones. ratio autē idē sit qd est diffinitio. Dicior q̄ non sunt oīno eadem q̄ in vna diffinitio intelligit vle in a lia at intelligit pōdicatū. Cōtra q̄ in qualibz diffinitio ponit qd pōdicat et ve p̄mūnter dicit q̄ pōdicat debet dicere ap̄titudinē ergo in qualibz diffinitione subintelligitur pōdicabiliē.

In oppositū Arguit autorita philosophi in textu. Pro solutione que stionis solvēde sunt quatuor questiones

Questio prima

Ut sint tñ q̄ntor pōdicata. Pro cuius solutione Attende p̄mo. q̄ hec p̄positio tñ quatuor sunt pōdicata. potest habere multos sensus eo q̄ potest esse exclusiva vñ de excluso subiecto. Et potest exponi p̄prie vñ proprie et potest intelligi q̄ sint tñ quatuor pōdicata fin numeri aut fin sp̄em sicut p̄mūnter rep̄it in tractatu Syncathegreumatū. Attende secūdo. q̄ pōdicatum dupliciter accipit. uno mō p̄ eo qd est extreum actuale aliqui p̄positionis actualis sequens ipam copulam. et sic omnis terminus qui potest subiectus aut pōdicari in q̄cunq̄ p̄positione sive vera sive falsa sive in pōdicatore vera sive dyalectica sive directa sive indirecta potest esse pōdicatum. Nec distinguunt hoc modo pōdicati et pōdicabile nisi penes actum et ap̄titudinem. et hoc accepit pōdicabile p̄mūnter. q̄ si acciperes p̄prie mōta sunt p̄dicata que nec sunt nec possunt esse pōdicabiliā et hoc mō nō accipis hic pōdicatum. Alio mō accipit pōdicatū p̄ eo tanq̄ ex quo sequēt copula pōt p̄poni p̄pō dyalectica. et sic diffinitio pōdicatū est quod natu est pōdicari de aliquo in p̄pone terminali p̄ artes dyalectica nō reducible ad aliqd p̄us eo fin eadē p̄ siderationes. Attende tertio. q̄ ad h̄ q̄ aliquid dicat pōdicatū tres p̄ditiones regrunū sicut ex p̄us dictis p̄a ruit. Prima p̄dition q̄ ipm sit natura pōdicari de aliquo pōdicacione directa et ordinata. et ideo nullū inuidiuū um est pōdicatum. Secunda p̄dition est q̄ p̄positio in q̄ pōdicat illud de suo directo et ordinato subiectibili sit minabilis p̄ artem dyalecticam. aut potest esse p̄sequens alicuius sequētis dyalectice. id est que potest p̄bari per aliquem locum dyalecticum. Tertia conditio est q̄ tale pōdicatum non sit reducible ad aliquem locum prius eo fin eadē considerationes et ideo annera pōdicatorū nō sunt pōdicata. quia reducunt ad ipsa pōdicata. et p̄positiones ex ipsis cōstitute per easdem considerationes terminantur sicut p̄positiones de pōdicatis. Et quibus pater q̄ si sic accipit pōdicatum non solum differunt pōdicabili et pōdicatum penes actum et ap̄titudinem. Attende quarto. q̄ tam p̄dicatur q̄ p̄dicabile sive accipiat p̄dicatum p̄mo modo sive secundo sive accipiat p̄dicabile communiter sive p̄prie possunt dupliciter accipit. Icz p̄me intentionaliter et secunde intentionaliter. p̄dicatum dyalecticum p̄me in intentionali caput est res que potest esse pōdicatum in p̄positione dyalectica. Sed p̄dicatum secūde intentionaliter est vna secūda intentio fundata super tali re et finē data ad suū p̄pū subiectibile cui ibere p̄ueribile aut no-

couertibilit̄ c̄entialit̄ aut accidentalit̄. Et quo p̄t q̄ non
sunt eedē sc̄de int̄cōes q̄ sunt gen⁹, p̄pū et acc̄ns p̄dicat̄a,
ta. Et q̄ s̄c̄ gen⁹, p̄pū et acc̄ns p̄dicabiliā. q̄ ille int̄cōes
(vīst̄, p̄dicabiliā) fundat̄ in alio ut ē natū de p̄līb̄ p̄di-
caris ut s̄c̄ p̄dicata fūdat̄ in cōde ut ē natū ēē in s̄b̄co
ut s̄c̄ s̄b̄cibiliā c̄entialit̄ aut accidentalit̄ couertibilit̄ aut nō
Dic primo q̄ accipieb̄ p̄dicati
p̄me int̄cōnalit̄ non sūt
tm̄ q̄uo p̄ dicata. nec
tm̄ numerū nec tm̄ sp̄em nec tm̄ genus. **Dic sc̄do** q̄
tm̄ s̄c̄ q̄uo p̄dicata ad h̄ic sensum q̄uo p̄t nō p̄les b̄z
sp̄em sunt int̄cōes fundate in his q̄ nate s̄c̄ p̄dicari in
ppōne termiabilis p̄ arte dyalectica. s̄. gen⁹ diffinitor p̄
p̄pū et acc̄ns. Et ex istis p̄ solutio ad argumēta q̄ so/
lent fieri utra dicta istius questionis

Questio secunda

Questio tercia.

Utrum genus p̄pū et accessus diversis rationibus dicantur p̄dīcata et p̄dicabiliā. videt enim q̄ nō sicut sup̄ dicitur ē, q̄a eēdē dānt diffīctōnes de eis a p̄bō et a porphirio. et cui cūcūs queat vna et altera. Ad hāc questionē dī: p̄mo q̄ gen̄ p̄pū et accessus s̄t; alia lede intentōes ut s̄t p̄dicata et q̄ gen̄ p̄pō et accessus, ut s̄t p̄dicabiliā. P̄z p̄q̄ p̄dīcātū et p̄dicabiliū intentōes distīcte. q̄ inferiora eoz̄ erūt distīcta. P̄z ledo, q̄ diffīctiō ē p̄tū et nō p̄dicabiliā et sp̄s est diffīctū p̄dicabile ab alijs et nō p̄tū. q̄ ille intentōes erūt distīcte. Dicīs ledo q̄ diffīctōnes eoz̄ nō s̄t oīno cēdē. q̄ in diffīctiōibus p̄dicabiliū subiectiūs p̄di-
cable v̄l et loco ḡ, in diffīctiōibus p̄dīcatorū subiectiūs p̄di-
cable p̄dīcātū. Dicīs tertio q̄jū, cuiuscūs queat dif-
fīctiō vni⁹ (vt ē p̄dicabile) queat et̄ diffīcti⁹ et̄ v̄ ē p̄-
dicatū. nō tū seq̄ q̄ sint cēdē sedē intentōes licet nec se-
quar et̄ coloquū et̄ corrigē sint idē oīno v̄l cēdē accessiū
ex h̄ q̄ cuiuscūs queat diffīctiō vni⁹ queat et̄ diffīctiō
altius. Dicīs qrtō, q̄ possiblē cāliqd̄ ē gen̄ v̄t et̄
p̄dicabiliā et̄ v̄ ē p̄tū. s̄l̄t de alijs p̄q̄ possiblē est
intellecū intelligere naturā q̄ est fundamēntū lede intentōe-
nis ḡ, p̄pando cā sp̄tōe q̄ cā p̄dicabilitas. et̄ nō p̄pa-
tione qua causalē intentiō gūtis q̄ est p̄dicatum

Questio quarta.

Utrq; qdlib; pti hēat aliqd ānerū, p c^osolutōe. Ac
tēde. q ānerū cōi sic diffiniſt ē pti m^o p̄cipalē pdica
to cui ānerū ū totali idē nec totaſt diuerſuz ferē t̄mia
bileg eaſde p̄ſideratoſes qbo tmia p̄cipale pti E i q
p^z q ad h^o q aliquid ū ānerū alicui pro n rēſerve oib^z
ſideratoib^z ūt̄ tmia ſic p̄cipale pti ū ſumit qdib^z dā

Dic primo

... ut de cetero videntur in aliis quod dicunt quod anexitus dicitur et est per diuersitatem ab eo cui anexitur id est ad querere utrum aial ronale est hominem sicut id est distinctio et utrum unum sit distinctio alterius. **Dic secundo.** quod non est aliquod anexitus proprius nisi quod est per se anexitus eius et eo quod ipsum est posterius ei cui est. nec est idem pponere quod idem pponere aut est. pponere. quod est pponere quod pponitur aliquid anexitum. **Dic tertio.** quod cum nulla dia sit prius ex quo qualibet est reducitur ad aliquid prius ea secundum sliderationes quod est qualibet est anexa alterius cui prior. et ideo gigeria est anexa genitivus ppter quod est prius in textu. quod tamen cum sit genitivus cum genitivo ordinatur est. sed specificaliter quod est distinctio. quod inter se pueritibus et in die certitudinum est sic distinctio secundum alios et est anexus ppter quod species est ppter quod non est distinctus a genitivo. Sicut id est diuersum genitivus anexitus genitivus. nec est inconveniens id est prius habere plus anexitus immo nomine illud quod multum approximat ad definitiones alterius ppter et p aliis secundum sliderationes terminat per dictum quod ambo libri anexitur. et ideo dicitur prius in textu. quod tria predicata alia a distinctione quadammodo sunt distinctiua et reducuntur ad distinctiones quod non est sic intelligendum. quod unum fiat aliud aut quod pleuma de uno fiat pleuma de alio. quod est impossibile sed sic quod est quod ambo anexa distinctione ppter quod pleumata de ipsi et p aliis secundum sliderationes terminantur sicut pleumata de distinctione. **Dic quartio.** quod patitur quod est secundum magis et minus est anexitus accidens. quod si ostendatur quod aliquod accidens non insistit sicut sufficienter ostendit ppter non insistit magis aut minus. Et si ostendatur quod in secundum magis aut minus sufficienter ostenditur et insistit inest.

Questions

Ad pīmā negat aīs t
ad pīmā pbatōem p3 soluto Ad
scđam dī vno mō zedendo qīn
aliquo illarū ytputa in līstis duab hō nō est lapis t hō
est alibū p dīcāt p dīcātū dyalectū qī p dīcātū hō
hō nō est lapis reducīt ad diffītōem. Et sūt p dīcātūz
cuiuscūqī ppōis dī marīa remota si sit termiabile per
arte dyalectū t hō nō. qī diffītū sit ibi p dīcātū hō qī me
diātē diffītōe pbatōg t ale p dīcātū nō ielle subeo. Vt qī
sicut vñūqīz est idē sibi p suā cēntī qī p diffītōem
explicat. sic etī p suā cēntī est a quolibe alio diuersuz
p dīcāt auribū hō est a alibū. reducīt ad pīmī accī
dētē qī sicut alibū p dīcāt accītālē t nō queritib ilr. et
sūt iheret. sic rāial t alibū De alijs aī dī negāt qī ibi p
dīcēt p dīcātū dyalectū. qī ad hō qī in aliq. ppōne p dī
cēt p dīcātū dyalectū rechrīt qī illa. ppō sit de termīs
cōibū t qī in sit p dīcātū directa t ordītā. Alto mō
dī qī ille. ppōnes reducunt ad. ppōnes de p dīcātū. ppō
em de spē ē de p dīcātō spēt qī pītēr sub gīe. ppō at
in qī ide p dīcātō de scīpo reducīt ad. ppōem de diffītōem
qī sicut diffītō iest queritibū t cēntī. ita idē sibi p
Utr pī dici qī ibi nō ē pī p dīcātū. qī ad fīniātū idē
de se nō ordīant t sideratōes. Alia autē reducunt ad. p
pōnes de accītē qī oē (qī de aliquo p dīcāt accītālē)
reducīt ad accīs. Ad scđam p3 soluto. Ad
negat aīs. t ad pīmā pbatōem negat assumptū. vñ los
cus a piugatō nō tenet i p dīcātū ponētib dīnam. Ad
scđam pbatōem dī. qī diffītō accīpīt duplīt. vno mō p
poiso et pīncipīs cēntīlībū diffītō. t sic diffītō t diffītū
sunt eadē res hō est sunt eadē realē. Elio mō accīpīt dif
fītōt p signo pplexo explicite kāte cēntī diffītō. t sic
diffītō est oē. nec sunt idē hoc mō diffītō t diffītū. nīl
qī dī hō sensim qī diffītō t diffītū. t ex hoc no se
quer qī vñū suī diffītō t reliquū. Ad qīta p3 sōtō ex
dīcis in tercia questōne.

Primū ergo de

termiñat qd est ppō In hoc scđo tractatu b̄ pmi li
bri phus determinat de pncipijs & pleris argumentatō
nis dyalectice sez de suis prib in arterialib̄ pleris & d
suis spēbus. Qd didit in quor capla. In p̄o determinat
de ppōne dyalectica pmo pmitēs intentū dicēs. q̄ p̄o
pmo determinare qd est ppō dyalectica & qd pbleuma
dyalecticū. Et subdit cām qre de dyalecticū dicens q̄
nō ois ppō nec om̄e pbleuma est dyalecticū. qz null⁹
habēs sanā mentōem diceret pbleuma aut ppōem ec̄
dyalectica q nulli vider aut q om̄ibus est manifesta
pluribus cū ois ppō dyalectica & om̄e pbleuma dyal-
lectici aliq̄ debet h̄e dubitacōem (Est at ppō)
Hic diffinit ppōem dyalectica dicēs q̄ ppō dyalecti-
ca est interrogatio pbabil q̄ videretur aut oib⁹ aut plu-
rib⁹ aut sapientib⁹ & his v̄ plurib⁹ v̄l oib⁹ v̄l ma-
rie nos nō extranea. Subdit cām qredit no extranea
q̄ st aliq̄ ppō ponat a plurib⁹ eti sapientib⁹ & sic extra-
nea v̄l pararia opionib⁹ plurii sapienti no erit ppō
dyalectica (Sunt aut ppōnes) In hac tercia pti⁹
cula post divisionē ppōnes dyalectice dicens. q̄ qdam
st ppōnes dyalectice q̄ st pbabilis. qdā ll̄ siles pba-
bilis. Aliie post dyalectice co q̄ st pararie pbabilis
bus p̄fēse fm p̄ tradicōem. Aliie xo sunt dyalectice da
sunt opinōes fm aliquā arte inuete. Scđm membrū

libri topicorum

declarat ex episcopis, quod si probabile est contrarium esse eandem disciplinam, etiam probabile erit contrarium eae eiusdem sensus. Et si probabile est grammaticaliter vna numero, etiam probabile erit musicaliter vna numero. Et si probabile sit ples eae grammaticas est, probabile erit ples eae musicalis, quod omnia sunt similia de solidibus aut similibus est in iudicio. Tercium modum declarat quod si sit probabile quod amicis oibz bene facere est, probabile erit quod amicis non oibz male facere quod bene facere amicis, et male facere amicis contrariantur. Sicut si probabile sit quod oibz amicis bene facere, et probabile erit quod amicis non oibz bene facere quod amicis bene facere et in similitudine non bene facere contrariantur, sicut finis et traditio. Tercium modum, quod probabile est superadditum huiusmodi, id est in iudicio, de hoc autem magis diceat in illius sensu de contrario seu in tractatu sequenti. (Sed cum dicitur palam autem) declarat quodrum modis dicens, quod ceteri opiniones sunt finis artes sunt propenses dialectice, probabile quod dialecticus ponit illa esse probabilitate quod videtur illis quod probabile sunt in sua arte ut in geometria quod videtur instrumento et in medicina quod videtur medicina (Problema ad dialecticum) In hunc secundum capitulo determinat physis de pleure et dialectico. Ut primo diffinit ipsum dices quod pleura dialecticam est speculatio tendens aut ad electioem, aut fugam vel ad fitatem et scienciam vel ipsum aut ut amiculatur aut ut aliquid aliud habatur. (De quo autem) Nec ponuntur tres divisiones, pleumatum quia prima est pleumatum, quodam sunt neutra de quibus scilicet neutrino modo opinantur, quodam scilicet de quibus plures, et vulgares contrarie opinantur sapientibus, aut sapientes vulgaribus, et quodam de quibus sapienter contrarie opinantur sapientibus aut plures pluribus. Secunda divisione est ad declarandum divisionem pleumatis, et est hec pleumatum quodam quodam propter se sicut scilicet pleumata facta in scientiis spiritualibus, illo propter enim quodam est vtile scire et fugientem et eligentem, sicut est vice voluptas sit eligenda vel non, et quodam est vtile scire solum propter se sicut vice modus sit eternus vel non. Tertius est pleumatum amiculatum sive coadiuvans ad aliquid quod propter se sequitur, quodam enim scilicet pleumata quod non est vtile scire, et scire nec ad eligendum nec ad fugiendum nec ad sciendum est, sed ipsa sunt amiculativa ad alia quod propter se vtile est scire vel ad eligendum vel ad fugiendum. Hoc subdit quod pleumata tria sunt plura quod propter se non volum scire, sed ut ipsa alia cognoscantur quod volum scire propter se. Tertia divisione est, quodam sunt pleumata neutra de quibus sunt contrariae scilicet, contrarie rationes et de quibus habemunt rationes visibles ad utramque partem, ut vice modus sit eternus vel non, quodam propter se sunt neutra eo quod de ipsa nullam habemunt rationem, propter eos difficultatem. (Postulatio est opinio) In hoc tertio capitulo determinat physis de positione. Ut etiam postulatio diffinit, postulatio est opinio extraea alicuius notoriis, sicut in physica, et primum exemplum sicut quod non est possibile contraria dicere, ut dixit Antisthenes, et quod omnia mouentur ut est Heraclitus, aut quod omnia est unum ens sicut dicit Herillus. Tertium autem pricula diffinitio declarat scilicet quod positio sit alicuius notoriis finis physicae. Nam stultus est etiam sollicitus arguere contra quilibet pserentem contraria opinionem sapientium non nisi in altius ratione, et adhuc stultus est loqui contra loquentes contraria opinionibus sapientium si non habeant nisi rationes sophisticae.

sicut aliquid sophiste dixerit. q̄ nō om̄e qd̄ est. est factum vel eternū. q̄i musici v̄ grāmaticū. nec est factū nec el mū. hoc enim t̄ si alicui nō videat. videbit t̄i sophiste. co q̄ rōem habeat (Est ḡ politō) *V*ide p̄part positiōes et pbleuma s̄m puenientia & dīnam. dīnt enī. q̄i oīs p̄ situ est pbleuma. s̄z nō est pbleuma est positō. *V*edim declarat. q̄i quedā s̄t pbleumata de q̄bus neutrō mō opinamur. t̄o de c̄is non est opinio. q̄p p̄ns neḡ p̄ces p̄mūz declarat. q̄i n̄c̄ est c̄irā p̄oēm p̄rie opinari plures sapientib⁹ aut sapientes plurib⁹. aut plures plu rib⁹. eo q̄ politō est opinio extranea. q̄p p̄ns oīs p̄ est p̄p̄babilis. s̄z est pbleuma. puenient aut̄ positō est pbleuma penes noīatōem. q̄i pene oīa. pbleumata dyalectica positōes vocat. Et dī(pene)ppter pbleumata de q̄bus neutrō mō opinamur. Et quia dī q̄ oī pbleuma vocat positō. t̄o possit aliquid dubitare q̄ p̄bleuma & positō c̄ent ea dī. t̄o remouet dubiū dices. q̄ nō dimisit ea. ppter diversitatē noīm. s̄z vt cognoscētur dīmīte ip̄oz. (Nō opter aut̄) In hac tercia p̄icula oīdit quā positōes & pbleumata oīs p̄siderare in ita scia dices. q̄ nō oīs hic p̄siderare oīm positōes & oī p̄bleuma. s̄z solū illā quā aliquid indigentii t̄o dubitar & nō illā de qua cū aliquid dubitabit indiget pena vel sensu sicut q̄ dubitat vtr̄ op̄eat deos vereri vel parētes honore ille indiget pena. t̄ q̄ dubitat vtr̄ n̄ sit alba ille indiget fīli. Nō opter etiā a dyalectica p̄siderare postdem q̄ est p̄pe demītōem. vel q̄ est multū remota a demītōe. q̄ illa q̄ s̄t p̄pe demonstratōes & veritatis non s̄t dubia. illa vero q̄ multū distat a demītōe indigēt majori negotiō q̄ sit facultas dyalectica. (Definiūtatis aut̄ his) In hoc q̄rto capitulo dīmīat p̄bs de sp̄bus dyalecticae argumentatōis. t̄dī q̄p̄his dīmīnatis. s̄. p̄ib⁹ materialib⁹ syll̄ t̄a pplexis q̄ incōplexis oīs deter minare q̄ sint sp̄es rōmātōis dyalecticae. s̄t aut̄ due lez syll̄s & inductō. qd̄ sit syll̄s p̄us dīctū est. Inductō p̄o est a singularib⁹ ad vīla. p̄gresso. vt si sit arguatur erudit⁹ gutternator. i. nauita est accept⁹. i. electus. & erudit⁹ auriga est accept⁹. t̄c̄is erudit⁹. q̄ oīs q̄ est erudit⁹ est accept⁹. (Est aut̄ inductō) V̄ogat syll̄m et inductōem ad inīcū dīces. q̄ inductō & syll̄s sic dis ferūt. q̄p̄ inductō est verisillōz & bīm sensū noīor. & p̄ib⁹ oīs. s̄z syll̄s est violētōz & efficiatōz ad dīcendū

Queritur utrum

diffinitōes p̄p̄ōis dyalectice z. pbleumatis sine sufficiēt
assignatae in tertio. Tertius p̄p̄ō diffinitōes p̄p̄ōis dya-
lectice. qz diffi^o ei^o nō ē bona. g. Tūs p̄p̄ō q̄drupl̄r p̄mo.
illa diffinitō nō est bona in q̄ p̄mitit nūgatō. h̄ in
diffinitōes p̄p̄ōis dyalectice p̄mitit nūgatō. qz immedia-
te post. pbable ponit diffinitō pbable. Scđo p̄p̄. qz in
illa diffinitōe vna p̄s nō p̄dcitas de qualiter cōtēto sub
diffinitō. eo qz nō omis. p̄p̄ dyalectica est interrogatio
nā. p̄p̄ dyalectica (q̄ videt oībus) nō est interrogatio
nā nō sit dubitabilis. Tercio p̄p̄. qz nihil qd̄ interrogatō
est interrogatō. Sz. p̄p̄ dyalectica interrogatō. g. nō est inter-
rogatio. Quarto p̄p̄. qz interrogatō ponit p̄ modū in/
terrogandi z p̄ modū q̄stionis. Sz. nō q̄litet p̄p̄ dya-
lectica. ponit p̄ modū questōnēs. cu mīlē tales ponit
in syllis. z ille nō p̄ponit p̄ modū questōnēs. g. Scđo
sic. diffinitō pbleumatis nō p̄uenit omī nec soli. g. nō ē
p̄uenient assignata. Tūs p̄p̄ q̄drupl̄r. p̄mo qz hec diffi-

nitō **uenit**, pbleumati moralī, qd est ad electōem vel fugā. **Sed** o patz. q. **uenit**, pbleumatibz naturalibz et mathematicis, q nō s̄t̄ dyalectica. eo q nō s̄t̄ de his q p̄tinet ad dyalectica. et iā, pbleuma dyalecticū est mē b̄ diuisionis distinctū s̄ illa. **P**rz tercio. q. pbleuma est res speculata. ḡ nō est specula. **Q**uarto pz. q. si pbleuma esset speculato, se queret q̄ est actus intellect⁹ speculat⁹. z p̄ p̄nū nullū erat, pbleuma in practicis, qd est manifeste falsū. **T**ercio sic. oē pbleuma est dyalecticū, ḡ sup̄st̄ue addit⁹ pbleuma dyalecticū. **A**ns pz q. drupl. **P**rimo q. f̄m p̄lm in p̄ncipio hui⁹ libri, posl̄ tum negocij est methodū inuenire et a q̄ poterim⁹ syllōgīare de oī, pbleumate. s̄z p̄hs in hoc libro solū destinat de pbleumate qd est dyalecticū. ḡ om̄e pbleuma ē dyalecticū. **S**ed o patz. q. oē pbleuma qd ē de ḡne v̄l difinitōe vel ap̄priori vel accīte est dyalecticū. s̄z om̄e pbleuma est de aliquo istoz, c̄tuor vel formal' vel reductiue. **T**ercio pz. q. om̄e pbleuma vel est naturale v̄l morali vel mathematicū vel diuina v̄l logici. s̄z ḡlibz isto rū est dyalecticū. q. cuiuslibet **uenit** diffinitō pbleumatis in textu posita. **Q**uarto pz. q. oē pbleuma est dyalecticū ad qd possūm⁹ arguere ex p̄babiliibz. s̄z ad om̄e pbleuma pōslum⁹ arguere ex p̄babiliibz. sicut patz p̄ p̄lm, qui dē se velle in h libro dare arēt̄, q̄a possūm⁹ de oī, pbleumate syllogisare. ḡ. **O** confirmat. q. si essent aliqua pbleumata nō dyalectica, h̄ esset ex hoc q̄ nullū s̄t̄ manifesta, vel q̄ oībz s̄t̄ manifesta. s̄z nulla s̄t̄ dyalectica. **D**inor. ptz. q. si c̄t̄ aliq̄d tale maxime et p̄muz p̄ncipū vel eius oppositū, h̄ hoc est fūlū, q̄ aliq̄d antiq̄rū negauerū p̄mū p̄nctū, z ideo nō erat eis manifestū nec oppositū eius fuit eis nō manifestū. q. crediderū ip̄ sū esse vez. q. **Q**uarto sic. pbleuma de q̄ neutro mō opinamur nō est dyalecticū. ḡ male ponit a pho in diuisione, pbleumatis dyalecticū. **A**ns pz p̄mo. q. oē pbleuma dyalecticū p̄ termiari et rōnes cōdesat vtrā q̄ p̄ebiles. s̄z pbleuma de quo neutro mō opinamur nō p̄t̄ sic termiari. ḡ. **D**inor pz. q. ex q̄ neutro mō opinamur nō habem⁹ de ip̄o rōes ad vtrāq̄ p̄ebiles. sicut vtrū astra sunt paria vel ipsaria. **C**ōfirmat. q. oē pbleuma dyalecticū est speculatū. z p̄ p̄nū opinatū. sicut ptz q̄ diffinitōem pbleumatis. s̄z pbleuma de q̄ neutro mō opinamur nō est opinatū. ḡ.

In opposituſ arguſt autoritate p̄hi
i textu Pro ſolutioē q̄ſtio-
niſ ſoluiſ q̄tuor q̄ſtioēs.

Questio Prima. utq; disjunctioꝝ p̄pōis
dyalectice z. pbleumaꝝ sūt cō-
uenientēs dīaglēcticaꝝ. Pro cuiꝝ so-
lutōne Attende p̄mo. q; p̄pō dyalecticaꝝ z. pbleumaꝝ
dyalecticaꝝ in h̄ dīat. q; p̄pō dyalecticaꝝ est interrogatiꝝ
na de p̄sensu r̄ūdēnſe. z nō de inherētia p̄dicati ad sub-
iectū. z. pbleumaꝝ dyalecticaꝝ est interrogatiꝝ de inherē-
tia p̄dicati ad subiectū sub disjunctioꝝ ad suis oppositū.
Tūc q̄drupl̄ est interrogatiꝝ. sive q̄drupl̄ accipitur
vno mō. p actō interrogatiꝝ. sedcō mō. p passione rei in
terrogatō. tercioꝝ p aggregato ex signo interrogatiꝝ
et p̄pōe interrogatā. Quartoꝝ p̄pōe interrogatiꝝ. z
istōꝝ accipit in disjunctioꝝ p̄pōis dyalectice. Vel aliter z
breuius. p̄pō dyalectica dupl̄ p̄ accipi. vnoꝝ aī igre-
sii sylli. z sic est interrogatō q̄ interrogat p̄sens r̄ūden-
tis. Elioꝝ vt est actualis in syllō. z sic nō est interrogatō
sed est simpliciter affirmatio vel negatio. Attende scđo. q;

Questions

libri thopicoꝝ

ppōem vel pbleuma esse dyalecticū pē duplī intelligit.
vno^o quātū ad modū interrogādi vel querēdi. 2 sic p
positio vel pbleuma est vel pē eē dyalecticū Pz de ppō
ne. q̄ ois ppō in q̄ interrogat de plenū rūdēntis ē dya
lectica quātū ad modū interrogādi. 3 in om̄i ppōe si
vera siue fā siue necāria siue pbabilē pē q̄ri de plen
su rūdēntis. ḡ De pbleumate pz. qz om̄e pbleuma est
dyalecticū quātū ad modū interrogādi. quo pē q̄ri de
inherētia p̄dicati ad subiectū sub disiūctōe ad suū op̄
positū. 3 in om̄i pbleumate si pē q̄ri. ḡ Alio^o xpō v̄l
pbleuma pē dicti dyalecticū et pte materie. 2 hoc dupl̄
vno^o. qf fit in terminis logicalib⁹ p̄tinētib⁹ ad dyalec
ticā docētem. 2 tale pbleuma p̄tinet ad dyalecticā do
centē z nō ad alia sciam. 2 hoc mō non oē pbleuma est
dyalecticū. nec ois ppō est dyalectica. vt manifestū est
q̄ nec om̄e pbleuma fit ex terminis dyalecticis. nec p̄
tinet ad dyalecticā docētem. 2 h̄ mō pbleuma dyalecticū
ēst mēbiū diuisionis distincēti p̄ pbleuma morale et
phisticū. Alio^o pē dicti dyalecticū. q̄ p̄tinet ad dyalecti
ca v̄tēm. 2 h̄ mō illud b̄ dyalecticū ad cui^o v̄rāq̄ p̄
te peradictōis p̄ argui p̄ rōes pbabilēs 2 locos dyale
cticos. 2 h̄ mō cap̄t pbleuma dyalecticū qn̄ diffinit ip
sum. Et diuīdis in pbleuma morale phisticū 2 diuīnū
mathematicū 2 annūciariū. 2 adhuc hoc mō nec ois
ppō nec oē pbleuma est dyalecticū. De ppōe pz. qz ad
hoc q̄ aliqua xpō sit dyalectica reūritur q̄ sit pbabilē.
vt pbabilē distinguit p̄ tra demonstrāti. Ad h̄ aut̄ q̄ aliq̄
xpō sit hoc mō pbabilē reūris q̄ oēs vel plures v̄l
sapientes ei assentīat nō certitudinalē. 3 cuž formidinē
de opposito. Manifestū est at q̄ multa s̄t ppōes q̄ non
p̄it esse b̄mō. ideo nec ois ppō pē hoc mō esse dyalec
tica. De pbleumate pz. qz multa s̄t pbleumata que
s̄t ita euident vera 2 multa s̄t ita euidentē fā q̄ nō pē
argui v̄rāq̄ p̄ te cox p̄ rōes pbabilēs. q̄uis bñ p̄ so
phisticas. Silt multa s̄t q̄ q̄uis nō s̄t euidentia. in
nō pē argui ad v̄rāq̄ p̄ te ipso p̄ rōes dyalecticas. eo
q̄ nō s̄t rōnes dyalecticae de ipsiis. sicut s̄t pbleuma de
q̄bus neutro mō opinamur. ḡ nō oē pbleuma ē dyalec
ticū. Attēde tertio. q̄ probabile b̄ dupl̄. vno^o vt ē
ppiū ppōis dyalectica. 2 sic lugius diffinitū ē. Si non
sic accipit in diffinitōe ppōis dyalectica. q̄ tūc eet nū
gariō. eo q̄ diffinitō immediate addet suo diffinito. Ali
o^o vt id ēst qd̄ apper. 2 sic ēst magis coe q̄ probabili
le pmo mō dictū. 2 sic accipit in diffinitōe. vñ appare
re vel videri vel ēst manifestū oib⁹ pē esse dupl̄. vno mō
cerne 2 indubitatē. 2 sic xpō q̄ v̄dēt omnib⁹ nō ēst du
bitabilis aut dyalectica. iō dē phs q̄ null⁹ sane metis
diceret. ppōem aut pbleuma ēst dyalecticū. qd̄ nulli
videtur aut omnib⁹ ēst manifestū. Alio^o cuž formidinē
de opposito. 2 sic ppō que apper vel videf omnib⁹ pē esse
dyalectica. Attēde quarto circa diffinitōem pbleu
matis. q̄ phs nō accipit pbleuma dyalecticū p̄ pro
bleūata factō in terminis logicalib⁹ p̄tinētib⁹ ad dyalecti
ca docētem. sed pro pbleumate p̄tinēt ad dyalectica
v̄tē terminabilē 2 disruptibilē p̄ rōes probables 2 dyalec
ticas. siue sit ex terminis logicalib⁹ siue alijs. Iō accip
it aut̄ speculatō vt distinguit p̄ praxim. neq̄ p̄ actōe
specularis. neq̄ p̄ passiōe rei speculate. 3 pro q̄stione
siue re speculata. Tñ pbleuma b̄ speculato. 1. ppō spe
culata. a pro qd̄ ē p̄cul. 2 leuma lnx. q̄li p̄cul a luce. nā
scit res q̄ vidēt in speculo. nō vidēt in ap̄ia forma
s̄t sub quadaz s̄lititudine siue ymagine. q̄ s̄litudo siue

Dic primo *Q*s omnis prop̄ t̄cē p̄bleuma d̄yalecticū q̄ntū ad modū interrogatiōnē. nō aut̄ ex p̄te materie. siue p̄tineat ad d̄yalecticā do-
centē siue videntē p̄atz ex dictis. **Dic secundo** q̄ diffiniō
prop̄os d̄yalecticā et quenam p̄ phō polita. p̄z p̄ d̄icōis
tōes bone diffiniōtōis. **Vñ** prop̄ d̄yalecticā ē prop̄ in-
terrogatiō nō extranea probabil'. i. appens om̄ib⁹. s. tam
sapientib⁹ q̄ ignorantib⁹ aut plurib⁹. i. vulgari b⁹ aut sa-
pientib⁹. t̄ his sez sapientib⁹ aut oīb⁹ aut pl̄ib⁹ aut me-
xime nos nō extranea. p̄ hoc em qd̄ dī (interrogatiō) dif-
fert a prop̄oē dem̄atia. p̄ hoc qd̄ dī (non extranea) differt
a positōe. Allie p̄o gr̄ticule ponit̄ prop̄ multitudinē
et diueritate prop̄onū d̄yalecticāp̄. **Dic tertio** q̄ dif-
finitō probleumat̄ est bñ assignata. p̄z p̄dīcōis bos-
ne diffiniōtōis. vñ p̄ hoc qd̄ dī (d̄yalecticū) distinguunt̄ p̄
bleuma d̄yalecticū ab alij. q̄ nō oīa probleumat̄ sunt
d̄yalecticā. sicut supius paruit̄. t̄ dicū speculatō. i. res
speculata. q̄s a longe visa. Detr̄ em̄ speculatō ē a lo-
ge. ita probleuma p̄ rōes cōes t̄ a longe probat̄. **Et qd̄**
(tendēs). i. s̄l̄ t̄edēs ad v̄trāq̄ p̄t̄ d̄icōis sub dis-
cūtōe. ad dīnam prop̄onū d̄yalecticā. q̄ nō includit
v̄trāq̄ p̄tem. s̄l̄ vñā tm̄. dī (ad elec̄ōez fūgā) prop̄ p̄
bleumat̄ sc̄a in terminis moralib⁹. Illa em̄ p̄nt̄ disputa-
ri p̄ rōes pbabileb⁹. t̄ dīcū d̄yalecticā. dīcīs (ad ver-
itatē t̄ sciām) t̄ h̄ accipieō sciām ḡmāl̄ vr̄ se extendit
ad opinionē prop̄ probleumat̄ facta in sciētijs specu-
latiūs. **Dicīs** (aut ut ipm̄) prop̄ p̄bleumat̄ q̄ q̄mū
prop̄ seip̄a. t̄ p̄pter seire tm̄. sicut s̄l̄ p̄bleumat̄ inas-
themicalia t̄ ph̄icalia. **Dicīs** (aut ut amiculās)
p̄pter p̄bleumat̄ que ordinat̄ ad alia. sicut s̄l̄ p̄bleu-
mata gr̄amaticalia t̄ lec̄icalia. Et dī (aut ut aliquid
bm̄i) p̄pter p̄bleumat̄ que fiūt̄ in artib⁹ mechanicis
est q̄ diffiniō bñ assignata. **Dic qrtō** q̄ duplex diffi-
nitō p̄bleumat̄. q̄ inmūt̄ in diffiniōtō p̄bleumat̄ ē
quenam p̄ phō assignata. nra et dīcīs

Questio secunda.

Uerū positiō pbleuma de quo neutrō mō opinamus
sunt dyalectice p̄sideratōis. Pio cui⁹ solutōe Attē
de p̄mo. q̄ positiō q̄tuor: mōis accipit. yno⁹ vt d̄t ordi-
ne gr̄u in toto. siue in loco. 2 sic est ens reale de p̄dicā-
mento quātitatis vel p̄ois. 2 sic de ea nūbil ad p̄positiō
Alio⁹ accipit positiō p̄qdā sp̄e obligatōis. de q̄ dierū
est in obligatorijs. Tercio⁹ accipit vt est cōis ad diffi-
nitōem t̄ luppōem. 2 sic accepiebat in p̄mo posterio
Quarto⁹ accipit p̄ opiniōe alicui⁹ sapientis. in qua

discordat ab alijs sapientibz. et sic accipit in proposito
Attende secundo. qd duplex est. pbleuma neutr. qd daz
est de quo neutrō mō opinamur. pbleumā abundātā rōmū
difficilū. qd p vīraqs pte p̄dictōis pnt adduci. et tale
pbleuma est dyalecticā. qd p̄speculari p̄rōnes pbabilē
les ad vīraqs pte p̄dictōis. et talis pbleumatis vīraqs
ps p̄dictōis est pbabilis. et cū formidinē videt omibz
vel pluribz vel sapientibz. Aliud est. pbleuma neutrō.
de quo neutrō mō opinamur. ppter defectū rōmū pbabilū
ad vīraqs pte p̄dictōis. sicut est ist. vīraqs astra
sunt paria vel nō. et tale nō est dyalecticā. cum nō possit
vīraqs ps eius p̄rōnes pbabilēs terminari

Dic Primo. qd posito nō est. pbleuma dyalecticā
ma bñ materialē. pte qd idē pbleumā
ma bñ diuersos p̄t eē. ppo dyalecticā vī po
sitio. nā si vna ps sit extranea erit positō. et si alia nō sit
extranea erit. ppo dyalecticā. Et si arguas. omne pbleu
ma et vel p̄t hier. ppo dyalecticā. Et si psito est. pbleu
ma. qd psito est. ppo dyalecticā. Et si ppo dyalec
ticā est nō extranea. qd Odm̄ sicut dictū est qd bñ similitud
stat qd psito sit. pbleuma et ppo dyalecticā fin vna ptem. et p̄nō nō extranea. et bñ aliam p̄t sit extranea
Et ddm̄ alter. qd cū d Aresto. p̄rōnes dyalecticā
esse eqles nūero cū pbleumātibz. hoc d̄ intelligi in ge
nerali. ita qd ois ppo dyalecticā aut gen⁹ aut p̄trū aut
accis aut qd est esse indicat. et illa expō sitis est et qd da
ta fuit in sedo posterioribz. cū dicebas qd qstiones s̄t eqles
nūero his z̄. Dic sedo qd accipiendo. pbleuma neutrō
trū pmo ipm̄ est dyalecticā. Et nō accipiendo sedo. sicut
p̄z p̄rōnes in capite questionis adductas

Questio tercia

Vtrū sint tñ due sp̄es argumētātōis dyalecticē. Pro
eū soluō. Attēde pmo qd fin aliqs argumētātē
pe dupl̄ p̄siderat. vno. v̄t est illatiua tñ. et sic s̄t em
quoz sp̄es eius. et illas enuerat pbs in pmo p̄p. Alio
mō v̄t est. pbatua. et sic s̄t em due. s. sylls et inducō. nā
q̄uis exēplū et enthūmēma inferit p̄clusionē. nō tñ pro
bant. Et p̄tra h̄ arguſit sic. ois illa argumētātō c̄. p
batua qd est generatiua opionis. Et enthūmēma et exēplū
q̄nūtia opionis de aliq̄ coelusione. Et s̄t sp̄es argu
metātōis dyalecticē s̄tue. pbatua. Et ddm̄ est alter qd
enthūmēma et exēplū s̄tue argumētātōes dyalecticē s̄tue
pbatua. et p̄nō nō em due s̄tue sp̄es argumētātōis dy
alecticē. ymno sicut quoz s̄tue argumētātōes illatiue. ita
quoz s̄tue. pbatua. p̄z p̄ sufficientiā. Quia ois argumē
tātō vel. pcedit a toto vel a pte. Si a toto hoc ē dupl̄
vel a toto p̄tracto. et sic est sylls. vel a toto non p̄tracto
et sic est enthūmēma. qd in enthūmēmate vna p̄missa nō
p̄rabili p̄ alia. Si a pte. h̄ est dupl̄. vel a pte ad totū
sic est inducō. vel a pte ad pte. et sic est exemplū. Et
si q̄ras. q̄re ḡp̄hs solū fecit mētōem de duabz sp̄ebz ar
gumētātōis dyalecticē. R̄deo. qd h̄ est qd dupl̄. Et cā
vel qd sufficientiā determinatiū est de ipsis in sedo p̄p. vel
qd s̄t eiudicē essentie cū sylls et inducō. sicut pat̄z in p̄
mo p̄p. vel qd p̄tinentur sub syllo et inducō. sic imp̄
fecit. Et in sub pfecto. vel qd exēplū et enthūmēma ma
gis p̄tinet ad rethorē qd dyalecticā. nā rethor; magis
ut in enthūmēmate et exēplō. dyalecticē p̄o syllo et indu
cōe. s̄t etiā Aresto. in sua rethorica determinat de en
thūmēate et exēplō. Et Boet⁹. qd s̄t tractauit locos dyal
eticos et rethoricos enthūmēma et exēplū in sp̄es argu
metātōis enuerat. De dñā autē in syllis inducōem
pte in textu. est em inducō verisimilior et planior. et plur
ibz cōis. qd singularia p̄gnoscit p̄slum. et ois vrunt cōs
clusio p̄slum. Et si (planior) trāslūptue. qd sicut pla
nū d̄. cui vna ps altert nō supēminet. ita in inducōe
vna. ppo singularis nō supēminet altert. qd nō est notis
o. sed sic nō est in syllo. ymno sylls est violentio. eo qd
magis necārio inferit p̄clusionē. et ad p̄radicēdū effici
cōtō. qd syllogistice p̄clūdit omne gen⁹ ppois. Et si
queras z̄. vīraqs inducō p̄tineat ad slum vel ad icellec
tū. R̄deo. p̄ nū qd p̄tineat ad intellectū nō absolu
te. s̄t v̄t est reflexus ad slum. Et si q̄ras q̄rto. an sing
ularia talia qd intellectū talem p̄t cognosci. Dico qd
sic. sed nō sub rōe singularitatis. sed magis p̄ reflexio
nem a fantasmate

Questio quarta

Utrū ad bonā inducōem opteat inducere. et in omibz
bus singularibz. et in naturā termi cōis. Evidet em qd
drupl̄ et nō. Primo sic. qd si ad dyalecticā inducōem
opteret inducere in omibz singularibz. tūc inducō dy
alecticā. p̄bare de necāte. sed nō p̄bar de necāte. qd
tūc nō posset solū. Valor p̄z. qd si opteret inducere in
omibz singularibz de necāte inferret p̄clusionē. qd ē
falsū. qd inducō solū generat p̄abilitatē et nō necā
te. Scđo. qd singularia s̄t infinita. infinita aut nō est p
trāslīre neq̄ eminere. ymno ip̄sibilē est intelligere nō
statuente fine. Tercio. qd p̄hs sedo hui⁹ d̄ qd ppo dy
alecticā est qd quā sic se habet v̄t in pluribz nō contingit
ferre instātā. Et ad talē p̄oem bñdam nō ois inducere
in omibz singularibz. Quarto sic. qd p̄hs sedo h̄ ponit
vna p̄sideratōem calē. qd aliq̄ p̄dicātū assignat inē
aliqui subiecto v̄t. vidēndū est pmo si sic instātā in
sp̄ibus. deinde inducūtis. et si nō sic instātā nec i sp̄ibz
bus nec in iudicūtis tale p̄dicātū inēst v̄t subiecto. Et
illud nō eset nisi sufficeret inducere in singularibz. qd

Dic Primo qd si inducō de beat necārio cōclus
dere ois inducere in oibz singularibz. pte qd
roes sup̄ius tactas. als em sp̄ p̄mitteret fal
lacia. Quid argēdo ab insufficiētē enueratōe singula
ribz. Dic sedo. qd ad inducōem dyalecticā sufficit
inducere in pluribz. ita tñ qd nō manifeſte ap̄geat instā
tā. pte qd dyalecticā inducō d̄ grāre o p̄tione. et ha
bete p̄abilitatē. Et p̄babile est si sic in pluribz sic et nō
ap̄geat instātā. Et tñ p̄hs qd q̄nū inducēt in pluribz
sic et nō app̄t instātā ois p̄cedere r̄identez. qd sic sit in
omibz vel dare instātā in illi⁹ in quibz nō sic se h̄z. qd si
neutr̄ fecerit videbit c̄. pterius. Dic tertio qd non
ois enuerare oia singularia in p̄p̄sa forma. Et facta indu
cōe in plibz sufficit addere illā clausulā. Et sic de alijs.
Sunt cū illātā singularia in multis sp̄ibz qd acī nos. qd
pp̄is nōb̄ enuerari nō p̄t. tūc sufficit v̄t aliq̄ claus
ula p̄bēdetē oia alia. vñ versile est qd postq̄ p̄dica
tū inēst pluribz qd s̄t inēst alijs. Dic q̄rto qd ad hoc
et inducō si bona sufficit inducere in singularibz nec
op̄pet inducere in naturā termi omis. cui⁹ cā ē. quia
sic se h̄z totū in quātitate ad inferēdā aliq̄ de p̄ibz
suis. si illud sic not⁹ de toto in quātitate qd p̄ibz suis sic
se h̄z p̄tes ad inferēdū aliq̄ de toto si illud sit notius
de p̄ibz totū in quātitate qd de toto. Et extoro in quātitate

Questions

libri thopicoꝝ.

Inferat aliquid de probib. si illud sit notio² de toto q̄ de probib.
q̄. Et dicitur notio² (si illud sit notio² de toto q̄ de probib.)
q̄; si est notio² de probib. q̄ de toto. et q̄ hoc q̄ in eis toti i
ferret de probib. etsi ibi peritio p̄incipiū dicēdo sic. omnis
hō currit. q̄ sicut currit. q̄ illud p̄dicatur qd̄ est currit
notio² inest loquitur q̄ oī hō. q̄ eodē mō de probib sufficiet
enumerat̄ inferat aliquid de toto si illud sit notio² de probib.
Lōcūtus. q̄ quātūcūq̄ aliq̄ sit. eadē essentia l̄r̄ q̄cqd̄
inest reāl̄ vni & alteri. na p̄ces sufficiēter enūmerare tū
um totū s̄t. id ēssentia l̄r̄. q̄ q̄cqd̄ inheret vni & alteri
h̄ etiā appet ex diffinītōe inductōe. q̄ inductō est pro
gressio a singularib⁹ ad vniuersale. mō natura termini
cois nō est singulare respectu suūp̄ius. tō nō oī induce
re in natura termini cois. P̄o oīs tū p̄dictis seruādu
est q̄ in q̄libet inductōe oī argueri respectu p̄dictorū q̄
nō ponit dñiam inf singulare tū suū vle. vt si sic argua
tur. oīs hō est totū in cōtradicte. q̄ sicut est totū in cōtradic
te. tūc em̄mittit fallacia accingit.

Ad ratones in oppositū Ad propria dominum negādo ans
mā probatōem di-
cendū. quod ibi non omittit̄ nūga^o. qui ille pres cibo ver plu-
ribus non ponūt̄ re ostēdat diffinitat probablits ver intellig-
at diuisio eius.ad cognoscendū qui hab diuersa grauia,proprio-
nis dyalectice. **Ad alias** probatōes prosoluto ex dicitur
Ad scđam dominum negādo ans. Et ad primā probatōem
et secundā prosoluto ex dicitur. **Ad alias** non dominum ē quod
ibi non capit̄ specula^o ver distinguit̄ proactī vel, pro ac-
tu speculatiō. sed pro respectabilis. **Ad tertium** dominum negā-
do ans accipiendo probleuma dyalecticū co mō quod philos ac-
cipit. **Ad primaria** tan ad quartā probatōes qui pro habcare pos-
sumus syllogisare ex probabilito de omni probleumate non
simplicit. sed de omni ad cui^o virāque prepar ex probabilito syl-
logisari. **Ad scđam** tan tercia dominum quod omne probleuma quod est
de grauia prodiffinitate accīte. Vel aliquo aut re-
ducibili, omne etiā probleuma naturale ver morale, tenetur est
dyalecticū. co mō quo philos accipit. si ad virāque precon-
est posset dyalectice syllogisari. **Ad profermatōem** prec-
dit prima non negat̄ fallitas propriis. Et ad est probatōem di-
cendū qui quis alique antiquit negauerit̄ primū principiū
et proferserit̄ eius oppositū voce. non tun potuerunt̄ corde
negare ipsim primū principiū. ne est possibile intellectum
aliquē ipsim negare nisi natura eius imitere ē est natura
ralter absentire vero sibi manifesto. quis aut̄ alique antiquit
grauisticas rōes, probauerit̄ oppositū primoꝝ principiū
habter. habter dyalectice facere non potuerunt̄. sed sic parzo qui ad
virāque prepar principiū dyalectice non pre arguit̄.
Ad quartā cum eius rōe prosoluto ex dicitur

Instrumenta aut

In hoc tercio tractatu hui^o pmi libri definitio de i-
strumētis habūdādi in syllis dyalecīcis. q̄ diūditur
in sex capitula. In pmo definitio de ipsi in gnali enie-
rādo ea dicēs. q̄ instrumenta q̄b abūdām^o in syllis de-
alecīcis sit. quoz. i. p̄nū sup̄to. multiplex distinc-
tio. denarū inuenio. 2. lilitudinis p̄siderāo. Den cu-
re (Sūt aut̄) reducti vltia tria ad p̄mū dicēs. q̄ tria
vltia s̄t quodā mō p̄oēs. i. sup̄to p̄nū. eo q̄ p̄ vñ
q̄b ip̄oz p̄mū fieri diuerse p̄ones. Si enī distinguit
multiplex. vltuta bonū in suauet. i. in delectabili et qd̄

expedit. i. vtile sumūs due p̄p̄oēs bonū delectabiles ē eligendū. 2 vtile est eligendū. Silt inuēta dñia inter alis qua p̄t multiplicari p̄p̄oēs. vt si inuēta est dñia insensu & disciplina talis. & amissi lensu nō possum⁹ sp̄m recuperare. disciplina p̄o amissis possum⁹ ē recuperare. Eliciū iste due p̄p̄oēs. s̄l est quē amissis non possibile est recuperare. & disciplina est quā amittētem⁹ possibile est recuperare. Silt p̄siderata silitudine int̄ alī q̄ p̄t multiplicari p̄p̄oēs. vt si p̄sideret silūtudo sanati ui ad sanitatem. & euechii ad euechiam. (Est aut qui dā) In h̄ scđo capitulo determ̄at ph̄s de p̄mo instruēto in sp̄ealit̄. de pp̄omū lūpt̄e. 2 p̄mo ponit sex mōs q̄b possum⁹ sumere multas p̄p̄oēs dialecticas. T̄mus est inspicere ad diffinītōem. p̄babilis siu p̄p̄oēs dialecticas. & sumere op̄iones oīm aut pluriū aut sapientiū. h̄ est p̄p̄oēs p̄babilis. aut his sapientib⁹ aut plib⁹ aut oīb⁹ aut notissimis. i. marie famolis. vel sapientib⁹ probables. Scđos mod⁹ est sumere p̄p̄oēs trias probabilib⁹ fin̄ dictione prot̄as. s̄c p̄us dicit̄ ē. Tercius modus ē sumere prop̄oēs s̄lles probabilitib⁹. vt si hec sumat tāq̄ probabilit̄. trioz est eadē disciplina hec eti am accip̄eda est tāq̄ probabilit̄. trioz est idē s̄lus debemus etiā accip̄e tāq̄ probabile hac prop̄oēm videj̄ in⁹ s̄lūcip̄es 2 nō extra mittētes. q̄ s̄c ē in alijs frib⁹bus nos audim⁹ int̄ s̄lūcip̄es aliqd⁹ 2 non ex̄tra mittētes. & eodē mō est in alijs frib⁹bus. Quartus modus est sumere op̄iones cōes̄ probables p̄ prop̄onē manifestas. q̄ rūdētes h̄mōi p̄p̄oēs facile p̄cedunt nec ad eas aduertunt. Quintus mod⁹ est sumere prop̄oēnes ex diffinītōib⁹ scriptis ab antiquis in aliq̄ sc̄ia. & face re descriptōes in vnoq̄ ḡne prop̄oēs extra. i. ponētes explicite totū illud. q̄d includit̄ ip̄licitē in p̄cip̄u diffinīti. vt de diffinītōe boni & mali. Dicit̄ vltra vt abūdem⁹ ad faciēdū descriptōes debem⁹ incipe ab eo q̄d est. i. a ḡne. gen⁹ em̄ dī q̄d est sp̄es. 2 est p̄ma ps diffinītōis. vel ab eo q̄d qd est. i. a luba. q̄ est p̄ncipīt̄ diffinītē accīs. Sext⁹ mod⁹ est sumere op̄iones singulōrē ph̄oz & sua dicta & tales op̄iones p̄firmare. sicut ē op̄io nō empedoclis dicētis et q̄tu: elemētra Rō aut̄ (q̄re sic oīz sumere op̄iones ph̄oz) ē. q̄ aliq̄ facile ponet et p̄cedet illd̄ q̄d est dicit̄ ab aliq̄ antiqui & in sua sc̄ia ex̄pro. (Est aut̄) Nic̄ ondit̄ ph̄s q̄c̄ gen⁹ prop̄onuz dialecticas. p̄tēt̄ sub trimētriū diuītōe prop̄onū em̄er probleūmatū dialecticōz tres s̄t̄ pres. q̄ alle s̄t̄ p̄bile. alie logice. & alie ethice. Ethice vt v̄r̄ opteat magis obediē parētib⁹ q̄ legib⁹ si dissentiāt̄. Ph̄ilice vt v̄r̄ mūd⁹ sitēt̄ vel nō. Logicēt̄ vt v̄r̄ trioz sit eadē disciplina vel nō. Et s̄l p̄s̄z ex̄plificari dī p̄bleūmatib⁹ (Quales at s̄t̄) Nic̄ ph̄s remouet q̄d dubiū. p̄s̄z em̄ alīch̄ credere q̄renō maifestat̄ bu tūsmōi. p̄p̄oēs p̄ diffinītōem. q̄ prop̄ h̄ nō ēnt̄ diffinībiles. & rūdet̄ q̄ nō ē facile assignare diffinītōes ip̄arū et lo sufficiēt̄ eas declarare p̄ inducōz & p̄ exēpla cōfūta. Dīn̄t̄ ēt̄ dialectic⁹ & ph̄ic⁹ dīm̄ināt̄ de ist̄. q̄ ph̄ic⁹ dī p̄sideratur de p̄dictis profūde & tētū ad veritatē ip̄az inuestigādo ea q̄tū p̄. Iz sufficiēt̄ dialectic⁹ p̄siderare sup̄ficialis de ip̄az & quātū ad op̄inōem. i. prob̄abilitate ip̄az. (Sumēdū aut̄) Finalē ponit ph̄us vñu documētu ad sumēdū prop̄oēs penes q̄ntitatē. & ad sciēndū q̄ prop̄oēs marie detēt̄ sumi in oīoīb⁹ dia criticas. Q̄c̄ de q̄ detēt̄ sumi prop̄oēs marie v̄les. vt & oppositor̄ maxime est eadē disciplina. & deīm munus

Ἀρεστοτελίς

Folio lxxi

¶les descendendo ad sp̄es oppositōꝝ. vt q̄ p̄trioꝝ vel re latiuꝝ est eadē disciplina. ⁊ iterū descendēdo sub contrarijs. vt q̄ boni ⁊ mali albi ⁊ nigri calidi ⁊ frigidi ea dem est disciplina. t̄cīs (Quoties āt negocianđū) In hoc t̄cio capitulo determinat insp̄ecālē de scđo istru mēto. s. de multiplicis distinctōꝝ. ⁊ p̄mo p̄mittit vñ generalis obſeruādū in distinctōꝝ multiplicis dīcēs. q̄ in hmoꝝ distinctōꝝ nō solū p̄siderandū est ⁊ oñ dēdūm dīuersa fēata fīmīnōꝝ. s̄z etiā tēp̄andū est assignare diuersas rōes hmoꝝ fēatoꝝ. vt nō solū op̄z p̄siderare q̄ bonū dīr de iustitia ⁊ fortitudine euechiuo ⁊ sanatiuo. sed etiā oꝝ p̄siderare q̄lit̄ dicat de istis. s. q̄no bonū dīcitur de iustitia ⁊ fortitudine. in eo q̄ sunt qualitā. id est perfectiua suorū subiectoꝝ siue bone q̄litates denūminatē subam. S̄z dīr de sanatiuo ⁊ euechiuo non in eo q̄ s̄z q̄lia quedā. s̄z in eo q̄ s̄z aliciꝝ. i. effectiua bo naz q̄litatiꝝ (Ul̄trū aut̄) Nic̄ p̄ponit in cōtemōm suā dīces. q̄ post ea q̄ dicta s̄z intentiōis p̄sist est dicere et inuenire q̄ nomē p̄positū dī multipli sp̄. i. equuoe q̄n̄ tu ad fēatoꝝ ⁊ rōes. ⁊ simpl̄r. i. vniuoce (Prīmū q̄ dī in p̄trī) Nic̄. p̄sequit̄ in cōtētu p̄nēdo dīuersa docūmēta siue dīuerſas p̄sideratoꝝ ad inuentū mūltiplitatiē dīcītōꝝ multipliciū. Ponit q̄ p̄mo p̄sideratoꝝ insp̄icēdo ad opposita p̄trī. scđo ad p̄dicītōꝝ. ⁊ tercīo ad p̄uatiua. ⁊ postea insp̄icēdo ad alīq̄ p̄uenītia int̄ se. sicut s̄z calus ⁊ p̄ugata. gen⁹ ⁊ drīna. Pōnit q̄ p̄mo sex p̄sideratoꝝ insp̄icēdo ad p̄trī. Prīma ē. ad cognoscēdū vñz alīq̄ nomē p̄positū dicat multipli oꝝ insp̄icere ad lūu p̄trī. q̄ si ip̄m dicat multipli ⁊ habeat multa fēata. siue illa ip̄tentū vno noīsiue plurib⁹ tūc p̄positū dī multipli. Ponit tria exēpla. p̄mū acutū in voce p̄trī grauo. ⁊ acutū in magnitudine p̄trī ob tuſū. Q̄trārū q̄ acuto dī multipli. tō etiā acutū dī multipli. Sedm exēplū. graui in voce p̄trī acutū. ⁊ ḡ uī in magnitudine p̄trī lene. ideo graue multipli dī Tercīū exēplū. bono in aīali p̄trī fedū. zbono in do mo p̄trī p̄stīlēs. tō bonū multipli dī. Scđa p̄sideratio. s̄z p̄positū hæbat plura p̄trī noīe eadē ⁊ sp̄e drīna ip̄sum est multiplex. Ponit duo exēpla. Prīmū albo in voce p̄trī nigrū in voce. ⁊ c̄s albo in colore nigrꝝ in colore p̄trī. ⁊ ita p̄uenītū noīe. eo q̄ vor ⁊ alba ⁊ nigrā. ⁊ s̄līr̄ color. ⁊ dīn̄ sp̄. q̄d̄ phat. q̄ c̄p̄ q̄s̄z eadē sp̄ est t̄d̄fīsus. sed istoꝝ noī est idē fīsus. q̄ albu ⁊ nigrꝝ in voce iudicamus auditu. s̄z albu ⁊ nigrū in colore iudicam̄ vñ. Scđm exēplū. acuto cā in humoroib⁹ q̄ i magntitudinib⁹ p̄trī obtūsū. ⁊ ita dīn̄ sp̄. eo q̄ vñt̄ gei p̄pum̄ tactū. s̄. acutū in magnitudinib⁹. ⁊ s̄līr̄ obtūsū aliud vero gustū. s̄. acutū in humorib⁹. tō q̄s̄līr̄ istoꝝ noīm̄ est multiplex. Tercīa p̄sideratio. s̄z p̄positū noīm̄ vñna p̄sideratōne hæbat p̄trī ⁊ nō in alia ip̄m est multiplex. Ponit duo exēpla. p̄mū est delectatōi (q̄ est in potu) p̄traria tristitia q̄ est in siti. Delectatōi vñ que est in specula dī siue p̄sideratōdī qd̄ dyamēt̄ est ali meter costē nihil est p̄traria. ⁊ tō h̄ nomē delectatōi dī multipli. Scđm exēplū. amare fīm̄ aīam p̄trī odire s̄z amare fīm̄ corporelē actū nihil est p̄trariū. tō amare est equocū ad amare fīm̄ aīaz ⁊ fīm̄ corporelē actū. Quar ta p̄sideratō. s̄z nota p̄traria in vñna acceptōne hæbeant mediū ⁊ nō in alia ip̄a dīcītū multipli. Quicq̄a p̄sideratō. s̄z p̄traria in vñra q̄ fēatoꝝ hæbeat mediū. ⁊ illō medii nō sit dīlēa dīcītū multipli. ⁊ de istis duab⁹ p̄sideratōib⁹ exēplificat. vt in albu ⁊ nigrū in colorib⁹ mediū

at fuscū. 2 inter albū & nigṛ in voce nullū est medium, aut si sit aliquid illud est rauē. quidam enim dicunt rauē
in vocē esse medium. 2 tō albū & nigṛ dicunt multipliciter.
Exterā consideratio. si p̄rraria in una acceptōne habeant
plura media. 2 in alia non nisi vñū. tūc illa s̄t multipliciter,
ut q̄r albū & nigṛ in colorib⁹ hñt plura media & in
voce vñū em̄. s̄. rauē. tō albū & nigṛ dicunt equivoce.

(Rursi in eo quod) Dic probs ponit vna presideratem
inspiciedo ad praedicatorie opposita. et est hec si vnu co-
tradictior, sit multiplex & reliqu*u*. vt non videre der
multiplex. non non videre vno est non habe*re* vnu. Alioo est
non vni vnu. quod videre vnu presideratem sibi praedicio-
rie opposit*is*. tot der multiplex. si vno vt id est quod habe*re* vnu
et alioo vt id est quod vni vnu. (Amplio in his) Dic
ponit vna presideratem inspiciedo ad puative opposita.
et est hec si vnu puative oppositor, der multiplex. etiam
am & reliqu*u*. vt si sensibile der multiplex. si fm aliam & fm
corp*is*. Sicut insensibile dices multiplex. si fm aliam & fm cor-
pus. & aut iusta opponat puative. probat sic. quod qualia na-
ta st*o* habere flum. & eo puat*re* fm aliam & fm corpus
(Amplio at*in* calu) Dic post vna presideratem inspi-
ciedo ad calus dices. quod si vnu calus dicaf multiplex &
reliqu*u*. vt si iusto dicaf multiplex iusto. non si iusto ut
dicare iuste dicare fini sui cognitem. si fm veritate
ita eti*o* quod iusto sicut dicaf. Quod si sanitati*u* dicaf mul-
tiplex. quod est effectu*u* sanitatis aut seruatem aut pea
tuum. Sicut sanitati*u* der multiplex. si effectu*u* seruatem aut
peative. (Considerare at*in* ope*re*bit) Dic ponit probs
tres presiderato*es* inspiciedo ad gna. Prima est. si pro-
st*u* si in diversis pdicamentis siue generibo ipm & mul-
tiplex. ponit tria exempla. Primum ut bonu*m* in cibis est effec-
tu*u* voluptatis. & in medicina est effectu*u* sanitatis.
In aia at est qualificati*u*. facit enim aliam ee casta forte*z* &
iust*u*. Sicut bonu*m* in hoie der aliqu*u* bonu*m* quod si bonu*m* in te-
pore. & aliqu*u* quatu*o*. sicut in mediocri. tot i*o* bonu*m* est equo*m*.
Sedm exemplu*m*. albu*m* in corpe est color*u*. & in voce est
audibile. tot albu*m* est equoc*u*. Terciu*m* exemplu*m*. acutu*m*
est equoc*u* ad multiplex. quod vox der esse acuta. eo quod est re-
p*o*l*o*. sicut dicit musici. sicut angul*u* der esse acut*u*. quod est m*u*o*r*
recto. cultellus pro der esse acut*u*. quod hab angul*u* acutum.
Secunda presideratio. si propositu*m* preueniat rebo diuersorum geh-
ne*m* non subalternati*o* ipso*m* non est multiplex.
vt si hab nomine asin*u* preueniat vali & asali. Asial at*z* & vas-
s*u* gna non subalternati*o* posita. quod prez quod hab diuersas
roes fm ill*o* non. si tot gna sicut subalternati*o* posita non og-
ter propositu*m* esse multiplex. quod tot gna sicut in gne afalit*u*
um & eti*o* in gne aut*u*. non tot prete*m* stud non coru*m* est
multiplex. quod illa gna sicut subalternati*o* posita. Tertia co-
sideratio. si protrari*o* propositu*m* rep*o*lat*o* in diuersi generibo non
subalternis propositu*m* est multiplex. eo quod si vnu protrario*o*
ru*m* dicaf multiplex. eti*o* & reliqu*u*. (Utile at*z*) Dic
ponit probs vna presiderato*es* ad distinguendu*m* multiplex
siue ad inuenientu*m* multiplicitate*u* propositu*m* inspiciedo
ad dr*u*az. tot est hec ad videndum si aliqu*u* nomine dicaf mul-
tiplex utile est inspicere ad diffinitio*m*. vnu si propositu*m*
dicaf de plurib*o*. sicut albu*m* der de albo in voce & colore
tot deben*u* diffini*re* vnu*m*. & postea ab vnu*m* diffini*re*
tot auferre diffinitio*m*. & tot illi quod remanet non sit id est
propositu*m* erat multiplex. vt si diffinitio*m* corp*u* albu*m*. dicen*do*
est corp*u* tale colore habens. si albedine*m*. & diffiniatur
vox alba. quod est vox b*u* audibilis. & auferat corp*u* albu*m*
& vox alba. illa que remanet non sit ead*em*. tot albu*m* est ead*em*

Questiones

libri thopicoꝝ

vocū. (Operet aut̄) Nic ponit vnu documētu circa p̄dicta dīcēs. q̄ aliquā in diffinītōib⁹ includit nomē eq̄ uocū. qd̄ p̄mo aspectu nō creditus ē equiuocū. t̄ idō circa diffinītōes bñ est p̄siderandū si in eis aliqđ equo cum ponat. Q̄eplū vt si aliquā diffinītā fcatiū la nitatis tā pfecim̄ q̄ effectū. iste est mediocris se hatēs ad sanitatē. L̄siderandū est q̄ mediocris se hñs ē eq̄ uocū. qz p̄ intelligi mediocriter se hñs. i. mediocriter potēs facere vel potēs fcare q̄lis sit habit⁹ corpis. scilicet vtr̄ sit sanitas vel eruditio. (Amplius si non) Posit p̄ha vna p̄sideratōem ad inuenīdū multiplicitas tēnois inspicieō ad quādā p̄petatē vniuocō. q̄ est p̄pari ad inuicē fm̄ magis z minus. vel fm̄ eq̄le. t̄ ē hec. Si aliqđ nō p̄fer plura p̄siderandū est si illa sint in vno noie p̄fm̄ magis z min⁹ vel fm̄ eq̄le. q̄ si nō p̄positū erat equocū. vt q̄ alba vox nō fm̄ magis vel minus alba vel eq̄liter. sicut alba vestis. id albū est eq̄ uocū. t̄ sīr̄ est de acuto fin tactū. fm̄ gustū. t̄ fm̄ vocez. H̄e ein vniuocū est p̄pable. aut fm̄ eq̄le. aut fm̄ magis. aut fm̄ min⁹. (Qm̄ aut̄ diuersorōz. Finalr̄ pontē tres p̄sideratōes inspicieō ad dr̄nam. Prima ē. q̄ diuersorōz generz t̄ nō subalternatī positōz. diuerserū sūt sp̄es z dñtē. sicut aialis et sc̄e. id p̄siderandū ē si sp̄es sītē dr̄na plurī generz t̄ nō subalternatī positōz. q̄a si sic ip̄m est multiplex. vt acutū est dñtē vocis z magnitudinis. vox aut̄ z magnitudo sītē diuersa ḡna non subalternatī posita. ideo acutū est equocū. Sc̄do cōsideratō. si aliquāz p̄tentz sub eodē noie sint diuerserū dñtē illud nomē est multiplex. vt coloris q̄ est in corpib⁹) Dr̄na est disgregatī visus vel p̄gregariū. in me lodijs p̄sue vocib⁹ nō est eadē dr̄na. ideo est equocū. Vnde ei⁹ dr̄nē sītē bñ audibile vel male audibile. Tercia p̄sideratō est. q̄ sp̄es nullius est dr̄na. nā hō z vos nullī est dr̄na. id si eoz que sītē sub eodē noie vnuz sit sp̄es z altū dñtē. illud nomē est multiplex. vt albus est sp̄es coloris z dr̄na vocis. id est multiplex. (Diff. ferit at) In hoc q̄to caplo p̄hs definiat de tertio instrumēto. s. de dr̄nā inuenītōe. ponēdo duas p̄sideratōes. Prima q̄ p̄siderāda est dr̄na illoz q̄ sītē in eodē genere. vt p̄sideradū est in quo differt iustitia a fortitū dñe. t̄ prudentia a tēperatīa. Secunda p̄sideratō. p̄sideranda est etiā dr̄na eoz que sītē diuersorōz generz. non tñ generz nūmū remotoz. q̄ dñe talium statim de le manifestant. (Silitudinem at) In hoc q̄to caplo definiat p̄hs de q̄to instrumēto. s. de silitudinē cōsideratōe. t̄ p̄mo ostēdit modū inuenīdū silitudinē in his que sītē diuersorōz generz. Et dī q̄ ad abundādū in syllis dialecticis p̄sideradū est de silitudine eoz q̄ sītē in diuersis generib⁹. Silitudine at q̄ in his regif est fm̄ habitudine. vt sicut sebz aleoz ad altez. ita altū ad aliud. sicut disciplina ad disciplinatū. ita flus ad sensatū. t̄ vt altez est in altero. ita aliud in alio. vt sīc vñsus est in oculo. ita mēs in aia. t̄ sicut erançlitas est in mari. ita serenitas est in aere. optet aut̄ maxime exercitari ad inuenīdū silitudinē in his que multū distat q̄z in alijs. s. que multū distat facile est videre silitudinē. In his at questiū eiusdem generis p̄sideradū est commūne. qd̄ eis inest fm̄ qd̄ cōe dicūl sītē vt boi z equoz cani inest silituū. in q̄sītē sūtia. t̄ sītē in eodē ḡne. (Ultile at q̄tēscūq;) In hoc sexto capitulo definiat p̄hs de vñlitatib⁹ istoz instrumentoz. t̄ p̄mo ponit tres vñlitates diffinītōis multiplicis. dices q̄ p̄mo est vñl ad

manifestādū p̄positum. cū em̄ manifestū est quotiens aliqd̄ dī. t̄cū sc̄et quid ponet aliqđ. i. in qua fcatōe dī accipe illud qd̄ multiplī dī. Sc̄do est vñlis ad hoc q̄ sylī rñdētis z oppōnētis sītē ad tāndē rem. ita q̄ nō sītē disputatō ad nomē. cū em̄ obīcūz est q̄tē mōis nō dī. t̄cū rñdētis z oppōnētis nō sītē suos intellectus ad idē. t̄ cū manifesta est multiplicitas. t̄cū si oppōnētis nō arguar ad intēcōem rñdētis ip̄e derideſ. Tercio ē vñlitas ad nō paralogisare z palogisare. nos em̄ scientes multitudinē nois nō galogisabunur. t̄rñdētis h̄ignante poterim̄ ip̄m decipe z palogisare. h̄z at hec vñltas locū solū in illis multiplicitatib⁹. q̄ nō in omni sītē sed solū in vno sītē vera z in alio sītē. t̄ id hec vñlitas magis est p̄uenītēs sophistis q̄ dialecticis. q̄re est verēdū oīno dialecticis ad nō dispūtare. nīl q̄sītē p̄posito nō posset dispūtare. (Dīnas inuenītē) H̄ic ponit duas vñlitates inuenītōis dīnāz dīcēs. q̄ p̄mo ē vñlis ad faciēdū syllogismos negatiōes de eodez. et affirmatiōes de diuerſ. Sc̄do est vñlis ad p̄gnoscēdū qd̄ sītē vnuqđ q̄. p̄mū pat̄z. q̄ si nos inuenīrēm̄ dif̄fētētis aliquōz poterim̄ facilēt rñdere q̄ illa nō sunt idē. Sc̄om̄ pat̄z. q̄ p̄ dr̄nam sepam̄ p̄pītā rōem vnuſ cuiusq; a q̄lītēt alio. (Similitudis ēt speculatio) H̄ic ponit tres vñlitates p̄sideratōis similitudis. t̄ dī q̄ p̄mo ē vñlis ad inductiūas rōcinatōes faciēdas. id est ad inductōes. Sc̄do est vñlis ad syllogismos et hypotēti. tertio ad assignatōem diffinītōū. Primū p̄bat. q̄ in inductōe circa multa singulař in similiū aggredim̄. i. inēdīm̄ inducere vnuversale in dīstētī similia. nec est facile inducere ignorātib⁹ similia. Sc̄dī p̄bat. q̄ ex quo est p̄pabile q̄ sicut est in vno similiū ita est in alijs. t̄cū supposita similitudis aliquōz. t̄ conclūo aliquē de vno similiū p̄pabilit̄ excludēt illud de reliquo. Terciū p̄bat. q̄ inuenīta similitudis aliquōz possum⁹ inuenīrēt gen⁹ eoz. q̄ inuenīto abilitores suū mus ad inuenīdū diffinītōem q̄ p̄s eramus. co q̄ gen⁹ est p̄s diffinītōis vel loco illorū possum⁹ ponere genus suaz similiū. vt volētēs diffinire serenitatem aēris z tranquilitatem loco generis possum⁹ ponere q̄ eten. nā quodlibet illorū est q̄sītē similitūtē sītēcērēt similitudinē puncti ad linea z vñtēt ad numerū. q̄ est in hoc q̄tē vñlūtēs est p̄ncipium. t̄cū facile poterimus vñlūtēs diffinire dīcēdō q̄ vñtēt est p̄ncipium numerū. t̄ punctum p̄ncipii linea.

Queritūt vñrum

philosophus sufficienter determinēt de instrumētō ab̄ undandi in syllogismis dialecticis. Arguit p̄mo q̄ nō. q̄ plura sītē instrumenta q̄tē q̄tē. nam sicut syllogismus indiger p̄pōibus. ita indiger terminis. ergo sītē cut sumptio p̄pōnum est instrumētū abundādū i. syllogismis dialecticis. ita sumptio ēmīnō. q̄ sunt plusra instrumētā abundandi q̄tē q̄tē. (O)firmat. q̄ p̄pōnum sumptio includēt alia tria instrumēta. sicut dīcēt p̄hs in textū. ergo illa tria nō distinguunt a proposiōnē sumptio. t̄ p̄ consequēns non est nisi vnu instrumētū. Secundo sic. quod p̄tinet ad sophistētū nō p̄tinet ad dialecticū. sed multiplicis diffinītōis pertinet ad sophisticum. ergo. Maior p̄tēt. quia diuersorum artificum diuersa debent esse consideratā. Minor de se est nota. Et confirmatur. quia quod

ptinet ad artificē realē nō ptinet ad dyalecticū. sed drāp
inuētio & silicudis p̄sidera^o ptinet ad artificē realē sic⁹
de se notū est. Terc⁹ sic⁹ dyalectic⁹ nō dēt h̄c instrumē
ta abūdandi q̄. in cōuenientib⁹ hic ponitut talia instrumē
ta. Unū pr̄z. quia sic⁹ se h̄t demrātor ad syllm demrā
tiū. ita dyalectic⁹ ad syllm dyalectic⁹. sed demrātor n̄
h̄t instrumenta abūdādi i syllis demrātiū. q̄ nec dyale
ticus i syllis dyalectic⁹. Cōfirmat. quia sic⁹ dyalec
ticus vtitur syllo dyalectic⁹. ita etiā vtitur inducōne
& enthēmat⁹. sed nō h̄emus instruma abūdādi i indu
ctionib⁹. q̄ nec i syllis. Dator pr̄z. q̄ sicut sylls ē sp̄s
argumētatoſ. ita etiā inducōne & enthēma. Qua
to sic⁹. si vñū oppositor⁹ multiplic⁹ dicat. oportet reliquū
dici multiplic⁹. q̄ male dēm est q̄ si vñū dicat multiplic⁹
& reliquū. Unū pat̄z p̄mo. quia vicez d̄i dupl̄. sc̄z de
vicio fin⁹ supabundantia. & d̄ vicio fin⁹ defīn. tñ vir
tus d̄i vñū vno mō. Sill̄ delcatō d̄i de delectatōne cor
poralī & sp̄ūalī. & tamē tristitia d̄i tñ de tristitia corpa
li. ista aut̄ s̄t̄ cōtraria. Pat̄z secūdo. q̄ n̄ est nece totē
albedines quot s̄t̄ & nigredies. & tamē albedo & nigre
do eriam s̄t̄ p̄trarie. Etiam d̄i in post p̄dicament⁹ q̄
n̄ est nēcessi vñuz p̄trarioz sit reliquū esse. ergo n̄ est
nece si vñū oppositor⁹ dicat multiplic⁹. & reliquū dici
tur multiplic⁹. Pat̄z tēlo. quia posito casu q̄ a fēet equi
uocē cecū & surdum. & b fēet videns & audies. n̄c a sig
nificant multiplic⁹. q̄a d̄i equoce de cecū & surdo. & tamē
b q̄d sibi oportuit non d̄i multiplic⁹. nec sūlliter c̄. ergo n̄
est h̄ nece. Pat̄z tēlo. quia nō geometer d̄i multiplic⁹. alīz
quis em̄ pot̄ dici nō geometer. aut q̄a n̄ h̄t geome
triam. aut q̄a n̄ e bonus geometer. & tamē geometer
non d̄i nisi vñū modo. ergo tē.

In oppositū est philosoph⁹ in
textu. Pro soluō
ne questionis sol⁹
uende sequūtur q̄tuor questiones.

Questio prima.

Utrum sine tñ quatuor instrumenta abūdandi i syllo
gismis dyalectic⁹. Pro cui⁹ soluōne Attende p̄mo.
& instrumentū abūdandi i syllogismis dyalectic⁹ est
illud p̄ quo d̄ iuuatur dyalectic⁹ ab abūdandi i ip
sis dyalectic⁹ ad q̄d liber propositū. Abūdare vero in
sylogismis dyalectic⁹ nihil aliud est q̄ prompte posse
multiplicare syllogismos dyalecticos ad vñū & idem vñ
ad diuersi. Et quia aliqd propositū potest i infinitis
mōis dyalectic⁹. eo q̄ quasi infinita media p̄ba
bilis p̄ diuersas hitudines p̄tingit assumere ad idem
propositū. i deo dyalecticus indigz instrumētis quibus
facile posset ad idem propositū plura media regire de
mōstrator⁹ aut nō indiget instrumētis q̄bus abūdandi
i syllis demrātiū. quia demrātor⁹ ad idem propositū
n̄ h̄t tot media sed solum possit multiplicari p̄ qua
tuor p̄incipia sive cās. Attende secūdo. q̄ sumptio
proponum duplicit accipitur. Unū mō ḡnāliter p̄o q̄
cunq̄ acceptōne proponū sive p̄babilitum sive necessa
riaz sive veraz sive fallaz. & sic quenit dyalectic⁹ & de
mōstrator⁹ & sophiste. eo q̄ est ip̄ossible facere syllogis
mū nisi sumēdo propones. & sic n̄ est instrumētū abū
dandi i syllis dyalecticis. cum quia quenit syllogis
mo dīmōstratio & sophistica. Unū mō accipitur p̄o
habitu docēre nos sumere multas propones p̄babilis

2 dyalecticas ad abūdanduz i syllis dyalectic⁹. & sic
accipit in p̄posito. quānū aut̄ debet dyalectic⁹ abū
dare termis sicut & propōnib⁹. nō tamē ponit termiū
sumptio instrumētū distinctū a propōnū sumptōne.
quia termiū st̄ partes propōnū. vbi aut̄ vñū ē prop̄ al
terum ibi vñū tñ. Attē de tertio. q̄ inueniō drārum
& p̄siderato silicudinis dupl̄ p̄siderant. Unū mō fin
id q̄d sunt & fin q̄ iuēstigant p̄ prop̄a & cōntialia rerū
p̄ncipia. & sic ptinet ad metaphysic⁹. Alio mō fin q̄
per h̄itudines locales & maxias topicas habet cognos
et. & p̄o quāto q̄ ip̄as possim⁹ accipe multas propōn
nes dyalectic⁹ s ex q̄bus possim⁹ facere multos syllo
gismos dyalecticos. & sic ptinet ad dyalectic⁹. Silic
multiplic⁹ distinctio ptinet ad sophistā ut redarguat
aut caueat redargui. tamē ptinet ad dyalectic⁹ fin q̄
& distinctio eius diuersi p̄ponēs sumētur. Attē
de quarto. q̄ n̄ dicitur instrumenta abūdandi i syllo
gismis dyalectic⁹. quia n̄ valeat ad alias argumētationes
dyalectic⁹. sed quia syllus dyalectic⁹ est p̄ncip⁹
palior sp̄s rōcina tōnis dyalectic⁹ ad quā om̄is alie
reducuntur. Cum aut̄ dicit ph̄us vñūq̄z triū vlt̄
mōz esse quodamō sumptōem propōnū. hoc n̄ debet
intelligi formalis sed causalis vel ordinatiōne. ordinante
em om̄ia ad propōnū sumptōem

Dic ad questionē. q̄ tñ q̄tuor s̄t̄ instrumē
ta abūdandi i syllis dyalectic⁹.
Pat̄z p̄ sufficiētā. q̄ om̄e instru
mētū abūdandi i syllis dyalectic⁹. vel se tener ex p̄
te rei. vñ ex p̄te finōnis. Si ex p̄te finōnis hoc ē dupl̄
citer. vñ ex p̄te finōnis p̄plicēt & sic est propōnū sumptō
vel incōplexi & sic ē multiplic⁹ distinctio. Si se tenerat
ex p̄te rei hoc est dupl̄. quia vñ suētur ex diuersitate ip
suis sic est dīmōstratio inueniō. Et ex p̄sidentia. & sic ē silic
dimis p̄sideratio

Questio secūda.

Utrum diuīsio proponis i textu posita sit bona. Vide
q̄ n̄. quia idē n̄ p̄t esse diuīsum & mēb⁹ diuīsionis.
prop̄ aut̄ logica ē diuīsum ergo prop̄o dyalectica (q̄ est
p̄t̄ib⁹ cum ea) non p̄t esse mēb⁹ istius diuīsionis.
nec ecōtra. Silic etiā multe s̄t̄ p̄ponēs dyalectica
que n̄ p̄inēt̄ sub ista distinctōne rēputa ḡmatice rhe
torice politice theologice mathēarice & sic de multis aſ
lijs. Ad hanc q̄stionē rēdetur. q̄ prop̄ p̄t̄ dici lo
gica vel dyalectica vñō mō ex p̄te modi infrogandi. et
si om̄is prop̄o est vñ p̄t̄ dici dyalectica. sed ita n̄ acci
pit in p̄posito. Alio mō p̄t̄ dici dyalectica sive logica
ca quia ptinet ad logicā vñētē. l. q̄ est p̄babilis. & p̄
ad eam p̄babiliter argui. vñ p̄t̄ ad p̄babiliter arguē
dum assumi. & sic accipit p̄op̄o dyalectica cū est di
uīsum in dīa diuīsione. Alio mō p̄t̄ dici logica sive
dyalectica q̄ ptinet ad locū docētē sc̄z q̄a est ex termi
nis localib⁹. & sic est membris diuīsionis. Sed d̄i. q̄
predēcēdū est sufficiēt̄. & hoc p̄prehēdēdō sub p̄f
siciis p̄ponib⁹ oēs p̄ponēs p̄babilis sc̄ia speculatiuaz
realiū mōi s̄t̄ naturales mathēarice & metaphysicē s̄i
ne diuī. Sub ethicē vero p̄prehēdēdō oēs p̄ponēs p̄
babilis sc̄ia practicaz & actiuaq̄ q̄ faciūaz cuius
mōi s̄t̄ economice & politice & sic d̄ alios. Et sub logicē
p̄prehēdēdō p̄pōes p̄babilis sc̄ia amiclatiaq̄ cuiusq̄

mōi s̄t̄ ḡmatice logice & rhetorice. Et isti p̄ ad ar⁹

Questiones

Questio tercia.

Vtr si vnu oppositor dicas multipli necessario sit relis quin multipli dicis in quoque gne opponis. **A**d quaz renderetur coiter q duplicia s; opposita. Quedam s; cōplexa. et quedam incoplexa. Incoplexa autem pnt opponi dupl. **E**nmo oppone incoplexa q est extremi ad medium. vel mediij ad extremum. Alio modo oppone pplexa. que est extremi ad extremum. **D**ix ergo q in quicq gne sit vnu oppositor dicas multipli nec est reliquu multipli citer dici. **H**oc intelligendo pma de oppositor incoplexis. De illis enim solus probat et expletat pbus in textu. Scdo intelligendo de illis oppositor que fm oem sensum ad sua scatoem opponuntur. ideo quauis min dicas multipli s; fm interiore forme et pnt opponit ei qd emagis. et fm extremon pnt oppositor ei qd est maius. non operer tam magis et maius dicatur multiplicat. et sic etiam est de multis alijs utputa de delectione et tristitia de huius vnius et de ceco. **T**er intelligendo quantu ad multiplicitatem scatorum et non suppositorum. ideo non opz q albedo sit equiter multiplicata i suis suppositis sicut nigredo. **Q**uarto dicitur intelligi in proprie oppositorum. et non solus in his que opponuntur disputa. **Q**uito dicit intelligi non de omnibus scitorum sed soli de illis q opponuntur sciorate pfecta q est extremi ad extremum. **S**exto dicitur intelligi in contrariis fm rones propias. et ideo quauis motus sursum prietur motus deorsum. et eidez fm genus prietur ques. tam non opz q proprie hoc motus sursum sit equocum. **P**bus aut in textu non facit mentione de relatione oppositorum eo q nime pincipent rem oponit. nec opponuntur nisi in ordine ad idem. relatione enim pnt eidez queire respcdi uerlor. est tam idem iudicium de ipsis sicut de sciorum. **D**icitur tam aliter diciz brevius. q si vnu oppositorum dicas et multiplicat quatum ad multiplicitatem significatorum et reliqui. s; non opz q si vnu oppositorum dicitur multiplicat quatum ad multiplicitatem suppositorum qd reliqui. non enim oportet q si sint decem homines albi q proprie hoc sunt decem homines nigri. et ista responsio est melior.

Questio quarta.

Quare pbus hic approbat disputatorem ad nomine et ad intellectum. et non eam reprobatur in primo elenchoz. **D**icit breuiter q pbus eam hic approbat et alibi reprobatur sed non fm idem. pbus enim eam reprobatur in elenchoz. sic aliqui ipsam poluerunt. **E**nde atque dixerunt q ex parte proponis erat q fieret dispo ad nomine v ad intellectum et hoc est falsum. **P**bus autem hic eam approbat non quia proueat ex parte proponi sed ex parte disputationi qui scilicet ferunt intellectus suos ad idem v ad diuersa. **A**d ratones patrum solutio ex dicitur.

Cet in hoc finitur primus liber thopicoz.

libri thopicoz

Int auctez

problematum alia qdem vla. alia vero picularia v.

In hoc scdo libro thopicoz definit pbus de pbleumatice accitatis. et de pbleumatice sim plicis inheretie ad qd pbleus ma accitatis reducitur. et dividitur in quatuor tractat. In pri

mo docet termiare pbleuma accitatis in propria forma et sub propria intentione accitatis. Et dividit in duo capta. In pmo pmitit qdam pambula necessaria ad hanc artem que est ars termiandi pbleumatata. Et pmo ponit hanc divisionem problematum. quedam enim sunt vla. et qdam picularia. ut ois voluptas est bonum. et nulla voluptas est bonum. Particularia vero. ut quedam voluptas est bonum. quedam voluptas non est bonum. **D**ecinde cum dicit (sunt autem) compat pbleumatata vla ad picularia. dicitur qd pbleumatata vla tam constructiva qd destructiva s; cōda ad se et ad picularia. pbat. quia ondens vlo oīdit eriam suu picularia. quia si alijs ostendit qd aliquid omni inest. ostendit etiam qd alicui inest. Et si ostendit qd nulli inest ostendit etiam qd alicui non inest. Et ex hoc inferit pbus ordinem procedendi de istis pbleumatibus dices. qd pbus determinandu est de pbleumatibus vibus qd picularibus. et de destructis qd constructis. **R**atio pimi est quia plderationes pbleumatatu vlium s; comunes tam pbleumatibus vibus qd picularibus. non sunt autem hmo plderationes picularium pblematum. **R**atio secundi est. qd intentio in hoc libro est ut doceas opponentem arguere contra respondentem. opz autem opponentem magis pbarare negatiwas qd affirmatas proprie hoc qd debet arguere ptra re

spodente qui ut in pluribus potest proposere affirmatas.

Vest autem difficultum. In hac tercia picularia comparat pbus pbleumatata accitatis ad alia. Et potest diff erentia eius ab oibis alijs q est penes facilitatem et difficultatem. et stat in hoc qd in accitatis difficultum est converti puerentem nos latorem. sed non est sic de alijs pdcitat. **S**i puerentem nos latorem pbus nihil aliud intelligit nisi tale pnam et bona. albedo in e homi. ergo hoc est albo. **R**atio huius est qd in denotatione accitatu contingit aliqui in e fm qd. ut albediu vli iusticia. sed i alijs nullu contingit in e fm qd. uno qd libz illo. vli non in vli simplici in e. et lo ad ostendit qd hoc sit albo non sufficit ostendere qd albedo iustit huius. **S**i al gressibile bipes insit alicui vez. est dicere qd ipm est al gressibile bipes. Et silt si in e alicui al. vez est dicere qd ipm est al. **O**t si vez est dicere qd alicui in e esse perceptibile gnatice. vez est dicere qd ipm est perceptibile gnatice. **D**ecimare at opz. In hac qra picularia ostendit pbus qd per ea docet ea cuitare qd sepe pnt gnatice ptra argumentato dialeticas. **P**rimu at accidit dico qd in e qd non in e. **S**ciam pto qd non in e res extraneas noibz et i usitat. vi si qd appellaret hoz platanu. l. arbore euerfas. **V**ln g loc. In h scdo ea docet pbus summare pbleumatata accitatis in ppa foza. et pnt potest hanc plderat. **S**i aliquo pti assignet in e subeo ut accens. videbitur est ibi insit ut defit vli gen vli ppiu. qd si sic destructu est pbleuma. **P**ecccat ar. In hac scdo picularia potest pccat incidere circa h. Et de qd hoc pccat maxime accidit circa genus assignando genus alicui in e ut accens. ut si

aliquis dicat colorē accidere albo. Qōtingit autē peccātū re duobus modis. Uno mō qn̄ in pbleumate expōnit nō accidens, sicut dicendo q̄ virtus accidit iusticie. Secō qn̄ modus inherēdi accidens nō expōnit sed explicatur ī illo qd̄ denotat inesse denotatiū et secretive. vt si dicat albedo colorat, vel abulatio mouet. (A nullo enim mouet) In hac tercia pticula pbat phus qdā suppositū sc̄z qui denotat p̄tum inē denotatiū denotat ipm inē vt accidēs t nō vt genus. q̄ orne gen⁹ p̄di catur vniuoce de suis sp̄bus t nō denotatiū. eo q̄ de sp̄s p̄tū sī vnū nomē t sī vnā rōem. At ex hoc infert quarto. q̄ qui dī albedine esse coloratā nō assignat coloratū inē vt genus prop̄tē denotatiōem neḡt vt propter p̄tū aut definitō quia illa nō inst̄ alteri a subcō. Qōtingit autē multa alia ab albedine colorari. vt boiem lignum equū lapidē. t ideo relinquit q̄ assignat coloratū inesse vt accidens.

Queritur utrum

In accidētibus ab inē ad esse valeat p̄na. Arguit p̄mo q̄ sic, quia phs in p̄mo p̄tū q̄ p̄tum inē subiecto intelligit p̄tum p̄dicari de subcō. q̄ idem ē inē et p̄dicari. t p̄ns si albedo inē homi albedo p̄tū de homie. sed si albedo p̄tū de homie hō est albus. q̄ si albedo inē homi hō est albus. t p̄ns ab inē ad esse iachidētibus ē bona p̄na. Confirmat. quia ē accidētis et eius inē idem sī. q̄ ab vno ad aliu dē bona p̄sequētūa et ecōtra. Ans pater p̄phm lepro interaphicē dicit enim accidētis esse ē inesse. Secō sic. bñ sētetur albedo inē homi simplr. ergo hō est albus. t etiā sētetur albedo inē homi. q̄ inē homi simplr. t p̄ sequētū sētetur albedō inē homi. ergo hō est albus. Dīor p̄tz. quia similitudine dico qd̄ sine addito dico. Confirmat. quia cā formatis nūq̄ separatur a suo effectu. ergo ipsoſibile ē albedō inē alienū quādo ipm sit albus. Tercio sic. sic sētetur ista. albedo inē homi sī pedē ad istaz. hō est albus sī pedē. ita her albedo inē homi ad istam. hō est albus. sed sētetur albedo inē homi sī pedē. ergo hō est albus sī pedē. ergo etiā sētetur albedo inē homi. ergo hō est albus. Confirmat. quia si non sētetur hoc etiā ex eo q̄ accidētis solum iness̄ sī p̄tem. sed hoc nō impedit. ḡ t̄. Dīor p̄tz. quia quāvis lūmitas nō inst̄ horū nisi sī nūlū. tamē bñ sētetur lūmitas inē homi. ergo hō est sim⁹. Pat̄z secūtū. q̄ si albedo inē scuto p̄ mea dia p̄te t̄. t̄ sētetur est albus. ergo accidētis solum bñ p̄tem nō impedit ipm p̄dicari de subcō. Ans pat̄z. q̄ si media ps (q̄ ē alba) sit a et alia media ps diuidat in duas p̄tes quāz vna est b et alia c. tūc aggregatū ex a et b est simplr albi. eo q̄ maior ps eius ē alba. et ultra aggregatū ex a et b est simplr albi. sed aggregatū ex a et b est maior ps scuti. ergo maior ps scuti est simplr alba. sed illud ē simplr albi. cuī maior ps est simplr alba. et per p̄ns illud scuti est simplr albi. Tercio sic. oīs illa p̄ntia est bona in q̄ ex opposito p̄ntis inferē oppositum an̄cis. sicut pat̄z ex libro p̄orum. sed dicēdo albedo inē isti. ergo iste ē albus ex opposito p̄ntis inferē oppositū an̄cis. ergo. Dīor p̄tz. quia derur oppositū p̄sc̄quētū sc̄z iste. hō nō est albus. sētetur ergo iste ē nullū albus. eo q̄ p̄tum prop̄nis negatīe distribuit. si iste ē nullū albus ipē est nullū hō albedinē. t si est nullū habens albedinē. albedo nō inē ei. t hoc repugnat an̄ti q̄ dīcebat albedo inē isti ergo t̄.

In oppositū est philosoph⁹ in textu. Pro solutō ne questionis solū vnde sequuntur quatuor questiones.

Questio prima.

Utrū diuisio pbleumata in vli et pticularis sufficien ter assignata. Pro cui⁹ solutōe pominat quoz distincōnes. Prima. pbleuma p̄t accipi duplicitē. Uno⁹ prope vt sc̄z p̄tiner et interrogat virāq̄ p̄tem p̄tradēcōnis sub distincōne. et hoc modo acceptū est in p̄mo libro. Alio mō capitur imprope p̄ altera p̄te t̄m sc̄z affirmativa vt negatīa. Sūt eria in pbleumate p̄mo mō accepto due p̄tes. quāz vna sit positio rūndentis. et altera p̄positiōz opponētis qd̄ sc̄z intendit p̄bare. et hoc mō om̄ne pbleuma est prop̄o. et sic caput phus in hoc libro et in sequētibus sicut pat̄z p̄ eius exēpla. Et etiā ha si accipiat pbleuma p̄mo mō tūc nō est prop̄o sed q̄stio. et positio q̄ etiā prop̄o tamē nō etiā cathegorica sc̄z hypothētica distincōua. et ideo nullum tale est vle aut p̄ticulare. sed qd̄ liber includit i se vle vel pticulare. affirmatiū vel negatiū cum p̄tinet verāq̄ p̄tem q̄dictōnis. cui⁹ semp vna ē affirmatiā et alia negatiā. vna vlis et alia pticularis. et ideo illo mō accipiendo nullū magis dē dici vle q̄ pticulare. p̄structiū q̄ destruciū. Se cūda distincōne. duplicita sc̄z pbleumata. quedā sc̄z cathegorica. alia p̄ hypothesis. Sūt em̄ quedā pbleumata hypothētica sive foīata de p̄ponib⁹ hypothētice. vt si hō currit hō mouet. vel nō. et talū pbleumata qlibz pars p̄dcōnis ē prop̄o hypothētica. ideo nec est vlis nec pticularis. et p̄ns hōmō. pbleumata nō dēcī vle vla aut pticulare. Tercia distincōne. pbleuma vle et pticulare p̄tē duplē p̄siderari. Uno mō p̄ p̄dicatoēz Alio mō p̄ p̄sideratoēm. sic sc̄z q̄ p̄ quālēq̄ cōsideratoēs p̄tē termiāt. pbleuma vle p̄t etiā t̄miāt pbleuma pticulare. et isto⁹ intelligit phs in textu.

Dic primo. q̄ p̄deā pbleumatus dīmō est bona i se et que mēter posita. Prima p̄t. q̄ illa dīmō est bona i se q̄ datur q̄ oppoīta. illa est hōmō. ḡ t̄. et hoc capiēdo pbleuma imp̄pē. et p̄ pbleumata cathegorico et p̄p̄hēdēdo pbleuma indefinitū sub pticulari. sed ista ē hōmō. ḡ t̄. Dīor p̄tz q̄ pbleuma vle et pticulare hōmō p̄ndi et inherēdi oppositōna in pbleumate vli dem̄ratur p̄tū inē subcō p̄ quo libz eius sup̄poīto. et pticulari. p̄ uno t̄m sc̄z indefinita. et ista mō inherēdi sc̄z oppoīta sive distincōne. Secō p̄t. q̄ sc̄z quedā pbleumata in q̄b p̄tū attribuit subcō p̄ quo libz eius sup̄poīto et ista sc̄z vla illa sc̄z pbleumata in q̄b p̄tū attribuit subcō p̄ uno sup̄poīto. et illa sc̄z pticularia. ḡ. Nec si forte q̄ras p̄. an in pbleumate vle signū sit dispō subiecti i ordīe ad p̄tū. vt solū in ordīe ad sup̄poīta. Dīco. q̄ signū vle nō est solū dispō subiecti i ordīe ad p̄tū sicut albus et p̄. vi dēc̄ sensisse. sed etiā ē dispō subiecti i p̄patōne ad sua sup̄poīta. p̄z q̄ signū vle dē modū intelligēdī t̄mīnī p̄tē p̄ quo libz sup̄poīto sive iste t̄mīnī ponat a p̄tē subiecti

Questions

libri thopicoꝝ.

stia a pte pdicati. ve dicendo sortes videt oem hoiem.
ista propo est falla eo qd hoiem tenet p qlibet suppo-
to ista expte vera sortes videt hoiem. Et quo patz q
accidit termino coi teneri. p qualibz supposito in ordine
ad ptuz. pote em accipi. p qualibz supposito z no in ordine
ad aliqz peum. Si queras scdo. an signu vle pos-
set teneri collectie z diuisione. Dicit aliqui qd nolo q
als due dictiones eent simul vere. utputa polita qd no
eent nisi quod hoies qui traherent nauem tunc ista esset na-
omis ho trahit nauem. et etia ista loz no trahit nauem.
Sed ad hoc facil est solutio. qd proponeas no ptra dis-
cunt nisi signu teneat distributio qd no fieret i proposito
Ideo dico. qd signu vle affirmantur in singlari numero
acceptu coster teneat diuisione. In pte tamē numero pot
teneri z diuisione z collectie. z hoc maxie respectu pdica-
ti sive termini cui adiungitur. Prta pars patz. qd signu
vle eo mo distribuit termino coem i supposito quo mo
est pdcabilis de suppositis. sed fminus cois in singlari nu-
mero est pdicabilis de suppositis huiusmodi z no puerum.
ergo sic distribuit. Et si forte dicas. qd fin Porph. ho
in singlari numero pte de pluribus hoiibus coiunctum qre
solutio patz in Porph. Quaeritur vle in singlari no pdic-
etur puerum sed diuisum. pte quanto metaphysice. vbi po-
nit Aret. diam inter totu vle z totu integrali. Dic
em qd totu vle saluatru i qualibz pte diuisum. Sed totu
integrali saluatru i qualibz pte puerum. Sicut in scdo
elenchoz in caplo de falla fin plures interrogaciones dr.
qd qui peccat huc z huc no peccat hoiem. sed hoies. Ex
quo patz qd fminus cois in singlari no pte puerum.
sed bñ in plu numero. qd patz itez scdo elenchoz. vbi de
phus. qd ambo z oia multa scant. I. pte teneri collectie
z diuisione. Et patz quarto autoritate eiusdem scdo po-
litice vbi distingue hanc. qd est omni eius. pote em hoc
esse dupl. scz puerum vi diuisum. Si qras tertio. an
hoc signu omis extigit plura supposita in termino cui ad
ditur. Dico sicut dixi scilicet qd no exigit actu plura sup-
posita i termino cui additatur. sed bñ aptitudine. Patet.
quia hoc signu omis non est nisi dispo vniuersal. scat
em qm vlt. sicut patuit pmo piarmenias. i. scat modis
acciendi terminu ve est in qlibet suoz suppositoz. Et
fin Euicenam i metaphysica sua caplo de vlibus. Elle
est prop respectu ad plura vel i actu vel in aptitudine vel
in imaginacione. sicut etia patz ex definitione vls data
pmo piarmenias. Si qras quarto. an signu vle eq-
liter distribuat fminus in supposita pntia pterita z futu-
ra. Rident coster noiales qd no nisi sit aliquid ampliatio
sc. Probat qd terminu cois habet distributio pmo z pm
cipalit in illa q actualis eius natura picipiat. sed sup-
posita pterita z futura no includunt actualis natura ter-
mini cois sed solu pntia. qd in supposita pntia pmo z pm
cipalit distribueret. Unum supposita pterita z futura no
includunt natura suaz. quia fminus cois scat aliquid ens
verus extra sicut enim sicut h. derali em dicuntur pra
realista. z no de eo qd solum hz esse in oia. Supposita a
pterista corrupta sicut futura aut no cum hz nisi in appz
helseone ait. ido dicit qd supposita corrupta vlt futura
reducitur ad pntia fin analogia. sicut ho pictus redu-
citur ad hoiem vey. Et ego dico qd signu vle eqliter
distribuit fminus coem in oia sua supposita pterita
z futura qd dupl. Prior p fin in pmo posterior p
dicit qd dici d omni est qm no est in quodqz sicut sic. i. quo
dam aut no. nego in aliquo sic z aliquo no. sed vbi

Tempus **L**ucius sic arguit. illud quod semel eadem sit sub distributōne termi cōis maxie in proprio bus nccārūs sed ea dicit sicut prior ex predica definitōne dici de omni. sed supponit a preterita aliqui fuerūt sub distributōne termi cōis. ergo adhuc sit sub distributōne eius. quod preceques si fiat distributio in preterita et printia eadem rezona et infutura. sicut enim preterita non sit acutu sub termio. ita nec futura. **S**e cundo sic. quia terminus cōis distribuit in oia supposita ad que se habet propter in drām sue fcatōnis. sed terminus cōis se habet per in drām sue fcatōnis ad supposita printia preterita et futura. ergo equiliter in ista distribuere. **D**icit autem terminus in drām se habet ad supposita printia preterita et futura alias probatur est. **E**rcio sic. terminus cōis distribuit in suppositū fini quod intelligit quia ut sic est obiectu*r* distributōnis. sed fini quod intelligit et fcatur in drām inter se habet ad preterita et futura. ergo **Q**uarto sic. terminus equiliter distribuit in illa supposita quod equaliter sit eius supposita. sed printia preterita et futura equiliter sit supposita termi. **G**inot prior. quia illud est suppositū alterius quod includit fcatum illius sub rōne magis tracta. sed supposita printia preterita et futura sit beamor. ergo **D**ic ledo. diuissio predica non est diuissio grauis in suas species sed totur in mō in suas pres. quia hec diuissio non est per dominales censiles sed accītiales eo quod non ē inferius diuidit differētia cēntialibus et specificis sui superdominis. quāvis possit diuissio di differētia accītialibus eiusdem. precītare alia et vere sit differētia enūciatōnis quod ē sup*er*ior ad problemata ut posito accipitur.

Questio secunda.

Utrum pbleuma accidētis sit distinctus a pbleumate
simplici inherētē, et alijs pbleumatib⁹ Pro soluto
ne cui? Attēde pmo. q̄ pbleuma accidētis ē quo q̄ritur
an p̄tum insit v̄l nō insit subcō cum exp̄sione hui⁹ in
tētions accēs. vt si q̄ratur v̄z album insit homi vt ac
cidens v̄l nō. Et v̄z color insit homi vt accidēs v̄l
nō. et eo d̄ modo dicēdū est. p̄batur de pbleumatis
aliorū p̄dicatorū. Attēde de secūdo. q̄ pbleuma simplicis
inherētē est quo querit an p̄dicatuz insit v̄l nō in
sīt subiecto sine exp̄sione alicui⁹ quorū p̄dicatoreuz.
Et si querat. v̄rum aīal insit homi v̄l nō. vel v̄trum
albedo insit homi v̄l nō. Orl̄ homi pbleumata dicuntur
reduci ad pbleumata accidētis. Lūus ratō est. quia
pbleumata accidentis de modo predicādi definitiō
nis in ordine ad quē philosophus cōsiderat pbleumata
aliorū p̄dicatorū solū retinet illam p̄ticulā que
est (inesse sive p̄dicari) et ideo quia in pbleumate sim
plicis inherētē se lumen querit v̄z hoc insit illi v̄l p̄di
cetur de illo. ideo pbleuma simplicis inherētē reduci
tur ad pbleuma accidētis. quāuis aliquād in ipso p̄de
catum sit definitō. aliquād oī genus aliquād propūm et
liquād ad accidēs. Orl̄ hoc pat̄z q̄n pbleuma acciden
tis distinguunt a pbleumata simplici inherētē saltezz fm̄
modū infrogandi. Iacet fm̄ substātiā pbleuma simplicis
inherētē noī distinguit ab alijs pbleumatib⁹ Et
si queras. quare p̄hus p̄ius definiauit de pbleumate
accidētis cum tñ p̄tūm p̄dicatorū sit accidēs et 2gnob
cīeū p negatōem oīm aliorū. Rāident alij q̄ hoc ē p̄p
ter difficultate pbleumatis accidētis. Hac d̄igno m̄
termiāndi diffiūlitora pbleumata cognoscētūr modū
cognoscēdi pbleumata faciliora. q̄ v̄trū ē definiāndū

de pbleumate accētis. S3 hec rūsio est ɔtra p hīm qm̄to metaphīce caplo pmo. t etiā pmo pbleumate caplo p̄ eo q̄ docna dī incīe ab eo quod est facili. inata ē in nobis via pcedēti a nob̄ notioribz t faciliobz. cītius ergo dēter definiāre de alijs pbleumatis q̄ de pbleumate accētis. ex eo q̄ ē diffīciūs. Ideo dīo q̄ propter duo definiār pmo de pbleumate accētis. P̄tio. prop̄t p̄ueniātia quā habz euz pbleumate simplic̄ inherētie eo q̄ ipm suppoitūr in oī alio pbleumate. Nā ad hoc q̄ aliquid insit alicui v̄ gen. optet suppoēre q̄ insit sim plūcīt. ad hoc q̄ insit v̄ definito v̄l prop̄pum v̄l accētis quia ergo pbleumate accētis marie p̄uenit euz pbleumate simplic̄ inherētie. idē de ipo pmo definiātur. Scđo. quia p eandē p̄sideratōem q̄ quā finiātūr pbleumate defrustric. p̄t etiā defrustric termiāz ri. pbleumata oīm allor̄ p̄dicato. t non ecōuerso. q̄a cu accētis nibil obtineat de mō p̄dicādi definiātōis nīl illam p̄cīlā quē ē inē vel p̄dicari. idē si oīsum ē q̄ liqd̄ non p̄dicari v̄l nō inē alicui. oīsum ē ipm nō esse accētis illius. nec etiā aut genus aut defi. aut prop̄pum. sed nō est sic ecōuerso. nō enī prop̄t hoc q̄ oīsum ē alis quid de aliquo p̄dicari i quid oīsum ē ipm nō esse acētis illius. nec etiā prop̄t hoc q̄ oīsum ē aliquid nō p̄d̄ cari querit oīsum ē ipm ee accētis.

Questio tercia.

Utr in accētibz ab inē ad esse sit semp bona p̄tīta. P̄tio cui. solutōne Attende pmo. q̄ in apolito nō accēpitur inē pro p̄dicari. q̄ accētis inē ad inē in apolito ē ipm p̄dicari. ibo eis idē q̄rere an si q̄rere v̄t̄p̄ valeat p̄tīta a p̄dicari ad p̄tīum. Nec tñ accipit p̄tīe ē pro inherere reali fm̄ quītūm dēendi in eo mō quo accētis inhēret subēco. v̄l forma materie. quia fm̄ p hīm i textu in alijs p̄dicat̄ ab accētis ab inē ad esse ē bona p̄seqnīta t̄ tñ non inherēt illo mō. idē accipit hic inherere ḡna liter pur idē est q̄ ee in alio Et quo seqtur q̄rere. v̄t̄p̄ ab inē ad ee valeat p̄seqnīta i accētibz est q̄rere v̄t̄p̄ a propōne fante accētis inherere suo subēco ad p̄pōnēm in qua accētis de suo subēco p̄dicatur valeat p̄seqnīta. cuiusmō ē hec. albedo inherēt sorti. q̄ sortes ē albus.

Attende scđo. q̄ duplices s̄t̄ partēs alicui. totius. Quedā s̄t̄ partēs p̄ncipaliores. sicut aia. t corpus sūt partēs homis. t in talibz ab inē ad esse ē bona p̄tīta. si ille sine indōsibiles. v̄t̄p̄ seqtur scīta est in aia bois. q̄ aia homis est scīta. Si etiā ille p̄tes sūt indōsibiles t accētis insit fm̄ quālibz partē p̄tīta ē bona. quia bñ seqtur albedo inē corpori bñano fm̄ quālibz sui ḡrem. er̄ḡ corpus bñanum ē album. Aliet s̄t̄ partēs min̄ p̄n̄cipales. t in talibz non semp valz p̄seqnīta. Sūt etiā qdā qdā ḡres maiores sicut ē medietas corporis cum vna p̄tīta. t in talibz etiam est bona p̄seqnīta. si accētis inē illis fm̄ quālibz sui partē. bñ em̄ seqtur albedo inē seuto fm̄ maiorē sui partē. t fm̄ quālibz partē illius maioris. ergo securi est albus. Aliet s̄t̄ partēs mōres. t alie equales. t in talibz non s̄t̄ valz p̄seqnīta. Sūt etiā qdā bñm̄ partē que sp̄ealiter sibi definiānt aliqua accētēta. sic q̄ ille ne possunt alijs p̄tibz inē. t in bñm̄ be ne valz p̄seqnīta v̄ bene seqtur. Similitas inē homi fm̄ nafum. ergo bñ est symus. Alia vero s̄t̄ que nō definiānt sibi aliqua certa subiecta. immo accētis que insit illis possunt etiā alijs inē. t in talibz nō valer p̄seqnīta ab inē ad esse. Ōxistis partē quid sit dicēdū ad q̄

stionem. Unū non s̄t̄ in accētibz ab inē ad esse valz cōseqnīta. Nam si albedo soluz sit i pede v̄l in oculo ethiops. verum ē dicere q̄ albedo est in homie. t tñ non seq̄tur p̄op̄t hoc q̄ ethiops est albus.

Questio quarta.

Utr genus p̄dicetur denotatiō de suis sp̄ebus. Pro cui. solutōne Attende pmo. q̄ duplex est p̄dicatio de noīatiō. quēdā est sup̄ta a p̄te c̄entiali que dī prez q̄d̄ dītāt̄ rei. sicut ē genus vel dīna. Illa ē denotatiō p̄dicatio sup̄ta a forma accētali alicui acentalis inherēte. Attende scđo. q̄ cā quare genus nō p̄dīca denotatiō de suis sp̄ebus fm̄ Albertū est talis. q̄a denotatiō est seipm̄ noīare dī aliquo i p̄creto a quo ē diuer sum. tūc sic arguit. Illud qd̄ habz denotatiō alter⁹ v̄l sic est diuerſuz ab eo. genus aut v̄t̄ gen. nō est diuerſuz a suis sp̄ebus. ergo gen. v̄t̄ genus nō p̄t̄ denotatiō p̄dicari de sp̄e. Hatoz p̄t̄ ex interpretōne denotatiōnis. Contra hō denotac ut bñanus ab bñanitate. t tñ bñ manitas ē mag. eadē cum homie q̄ genū cum sp̄e. q̄ Lōfirmat. cum q̄ritur qd̄ intelligat p̄ genū v̄t̄ genū v̄t̄ intelligit intentionē scđam. p̄cretive designatā. t sic maiestuz ē q̄ illa ē diuersa a sp̄e. Si aut p̄ genū intellegit naturā genericā tūc falsuz ē q̄ genū nō distinguit a sp̄e. quia sp̄es actu includit diām quā nō includit ge nus. Est ergo sufficiēs distīctio inter gen. t sp̄em ad hō v̄t̄ genus denotat sp̄em.

Dic pmo q̄ loquēdo de p̄dicatōne de noīatiō p̄mo mō genus p̄dīcatur denotatiō de suis sp̄ebus. P̄t̄. quia oīs pars si p̄t̄ de toro. p̄dicat de ipo denotatiō. sed genus ē pars sp̄ei sicut ex Porph. patz t p̄dicatur de sp̄e. ergo p̄dicat denotatiō. q̄a p̄dicat in p̄creto. v̄t̄ dīcēdū hō est aial. t nō. bñ est aialitas i ab stracto. quia nūc illa mō p̄dicat pars de toto.

Oic secūdo. q̄ accipitēdo p̄dicatōem denotatiō se cido mō genus nō p̄t̄ p̄dicari denotatiō de sua sp̄e. Patz. quia hoc mō sola accētis t extranea p̄dicant de illis quoy s̄t̄ accētis. genus aut nō est accētis respēci sue sp̄e. q̄ Sed p̄tra hoc arguit quadrupl̄t. P̄t̄o sic. genū p̄dicatur vnuoce t qd̄ditatiō de sp̄e. ergo nō denotatiō. Scđo sic. quia als album polz p̄dicari vnuoce. Terto sic. quia qd̄ditatiō p̄dicari t denotatiō p̄dicari repugnat. quia denotatiō ē aliquid de alio noīare. hoc aut repugnat qd̄ditatiō p̄dicatōi. Quar to. q̄ Arestotelē ē p̄dicatōis qui p̄t̄ drām īter p̄dicatōem vnuocā t denotatiō. Ad ista oīa dicēdū est. q̄ denotatiō p̄dicatō īterdū accipit p̄o om̄i p̄dicatōe cōc̄ etiā alicui p̄dicati de aliquo subēco. t illo mō qd̄ditatiō p̄dicatō t denotatiō nō repugnat. Imo simūl stant qd̄ patz p̄ phīm i textu dīcētēm. Nam a definitōne genū t p̄pō necessariū est queri demōstrationē. Vult ergo q̄ demōstratō potest fieri a definitōne genere t p̄pō. Alio mō capis p̄o p̄dicatōne p̄cretiua p̄dicati extranei de suo subēco. t illo mō repugnat. Lōtra scđm̄ dēm̄ arguit quadrupl̄t. P̄t̄o. qntuz p̄dicatur de linea denotatiō. dīcēdū linea est qnta. ergo. Scđo sic. idē p̄t̄ de scīpō denotatiō. v̄t̄ dōo vntas est vna. q̄m̄to fortius gen. de sp̄e. Ter⁹ sic. de phīs in p̄n̄ huī libz. syllēs dyalecticē est sophisticē syllēs fm̄ p̄babili op̄oem ē gen. dyalecticū. q̄ gen. p̄t̄ denotatiō īter illo. Ōt̄o sic. scđe subīne sc̄at qle qd̄. qd̄ āt sc̄at

Questiones

libri thopicon

quale qd illo mō p̄dicatur denoiaitiae. ergo sc̄de subne que s̄t generā et sp̄es illo mō p̄dicant̄ denoiaitiae. Ad p̄mā dicēdum. q̄ qntum nō p̄dicat̄ de linea denoiaitiae. si fīmē et absolute cōsiderat̄. sed bñ rōne subiecti in quo exīst̄it. Ad sc̄dm̄ nō oportet q̄ si id possit p̄dicari denoiaitiae de seip̄o et prop̄p̄ hoc genus de sp̄e. Nam en̄s p̄dicatur q̄dditatiue de dece p̄dicamētis. et ramē de suis passionib̄ que fīm p̄m̄ q̄rto metaphysicē s̄t ea dem realit̄ ip̄i enti p̄dicat̄ denoiaitiae. Ad tertiam di- cēndū. q̄ si syllā sit genus p̄dicatio p̄dicta nō est denoiaitiatu⁹ sed p̄mō mō. Ad quartā dōm. q̄ nō o- q̄dēcat quale cōtentia p̄dicetur denoiaitiae sedo mō. q̄dēcōmō q̄dēcat quale accentua p̄dicatur de eo cui⁹ est q̄le denoiaitōne ext̄nseca. sc̄de aut̄ subne nō fīcant̄ tale q̄le ad p̄mā pat̄z solu⁹. Et ad eius p̄firmatōem dī. q̄ si ac- cipiat̄ esse accītis p̄ esse ex- tē. sic ec̄ et eius inēc s̄t idēz saltē x̄cōstant s̄t lez q̄ p̄mā nō p̄test naturalē esse sine alto. sed sic nō capitur h̄c sicut p̄t̄ ex deis. imo capit̄ esse. p̄ p̄leari. Ad sc̄da 3 dī. q̄ simpl̄ vno mō idēm ē q̄ sine addito. et sic bñ seq̄ tur albedo inest homi. q̄ inest homi simpl̄. Alio mō idēm ē simpl̄ id est p̄fecte sine fīm accipiendo totū kathēgoriæt̄. sic nō sequeat̄. Ad p̄firmatōem dī. p̄cedēdo ans et negando p̄nam. q̄ effēctus albedis inext̄st̄us imp̄fēcte aut fīm p̄tem nō est esse album simpl̄ et p̄fecte et fīm totum. sed ē esse albū fīm quid et imp̄fēcte et fīm p̄tem. Ad sc̄dam dī. q̄ nō est oīno sile. q̄a hec p̄posi- tio albedo in est homi p̄m pedē no habēt plures cās veri- ritat̄. q̄s ista hō est albus fīm pedē. s̄t hec albedo inest homi habet plures cās veritatis q̄a hec hō est albus. Ad p̄firmatōem p̄z solu⁹. Ad quartā dī. p̄cedēdo maiore et minorē p̄cedit̄ s̄lē. Et euz inſerit̄ est nō albus ergo naturā habēt albedinē dist̄iguo. q̄a vel simpl̄ na- turam habēt albedinē et nullō mō habēt albedinē et sic est falla. vt nō habēt̄ simpl̄iciter albedinem et in toto et sic est vera.

Illius ergo locus in

spicere quibus inēē ē. In hoc scđo tractatu hui⁹ libri ⁊ in sequentib⁹ docet p̄hs definitiare pblemata simplici inherētia tam p locos ex̄st̄cos q̄ inf̄st̄cos ⁊ medios. ita q̄ in scđo tractatu docet ipm terminari p locos inf̄st̄cos. Qd̄ videtur i quicq̄ capla. in p̄mo docet definiāre p locuz a totū in q̄ntitāz ⁊ pribus eius. Et p̄mo ponit vñā p̄siderarō dices. qd̄ ad terminandū a liqd̄ probleuma de simplici inherētia i quo p̄tū assig-
natur inēē subiecto vñ̄l affirmatiū vñ̄ negatī. Qd̄ si de-
randū est p̄mo in sp̄ebus. si i aliquā capz lit instātia z n̄ in infinito. atq̄ dūis eo q̄ p̄sidera⁹ dēc̄ inc̄p̄e a pau-
ctioib⁹. Qd̄ si i sp̄ebus n̄ sit instātia vñterius inspicie-
dūm ē ad ind̄dua. ⁊ si i nullo rep̄iaſ instātia p̄sidera⁹
dūm ē probleuma. Si p̄o inueiatur instātia destru-
dūm ē vt si velim⁹ ondēre q̄ oīm op̄olitor⁹ eadem ele-
disciplīna. oget p̄mo videre si eoꝝ q̄k̄ ad aliquid
p̄trarioz ⁊ z coꝝ q̄k̄ fm̄ p̄doem⁹ z habitū. ⁊ eoꝝ q̄ su-
fm̄ p̄doem⁹ sit eadē disciplīna. ⁊ postea videre ad id
uidua. ⁊ videre si iusti z iniusti dupli ⁊ dimidij cecita-
tis ⁊ visus ēz n̄o esē sit eadē disciplīna. Si em̄ p̄batur
si alieci istoz n̄ inēē aut nulli destruēduz pblema.
(Alle aut locus) In hac scđo p̄tūlū ondēre p̄b-

Vitatem p̄dictæ consideratiōnis dices. q̄ valet ad ostendendū & destruēdū pbleuma. cum em̄ nō inuenitur instātia in sp̄bus aut in dīuis p̄structū est. pbleuma. Sz. cum i aliquo ip̄o inuenitur instātia. pbleuma ip̄m destrucțū ē. Et si op̄sonis indicat aliquę vlem p̄tra r̄ndente. opz q̄ r̄ndens eā pcedat v̄l neget v̄l det instātiā in aliquo singlariuz. q̄ si mediu illoꝝ vult facere vi debitur eē protenuꝝ. (Alius definitiōnes facere)

In hoc scđo caplo docet p̄f̄m̄tare, pbleuma sim-
plie inherēcī q̄ locuz a definitōne. Et pmo p̄it vna
p̄sideratōem dices. q̄ aliis locus ad f̄m̄tiandū pbleu-
mata ēsp̄cere & facere definitōes accīt. i. p̄dicati aut
eū accidit. i. subiecti ind̄ntrēt aut virtūsc̄ stimul. De
inde definitōib⁹ fact⁹ p̄sideratōem ē si aliqd possum⁹
sit i definitōne vnius qd̄ non sit verificabile de altero.
Or si p̄tum p̄ueiat definitōni subiecti. & defi⁹ p̄dicati
p̄ueiat subēo. & si defi⁹ p̄dicati p̄ueiat definitōni subie-
cti. & si nō destrudēt ē probleuma. Exēplum p̄mi. ve
si qd̄ dicat deū facere iustitīa. opz videre qd̄ sit iustitīa
ciam facere. est aut sponte nocere. qz ergo deo nō cōue-
nit sponte nocere. i deo iustitīa facere nō p̄uenit deo
Exēplum secūdi. vt si velim⁹ scire. vtz studiosus sit
iuidus opz videre qd̄ sit iuidus. & qd̄ iuidia. Nam si
iuidia ē tristitia de appetit⁹ p̄speritate alicui⁹. tūc stu-
diosus nō est iuidus. aliter studiosus est⁹ prauius Exē-
plum tertij. vt si velim⁹ scire vtz reprehēsor sit iuidus
opz videre qd̄ sit vniuersit̄. Nam si iuidus ē qui mīstāt
in bonoz p̄speritate. reprehēsor q̄ in maloz p̄sperita-
te tristat. q̄ maiestuz ē q̄ reprehēsor non est iuidus

(Suere aut) In hac secunda ptilcula post pbs tria
documeta ad declaratōem pcedētiū. Primit. si in defini-
nitōne pdcicati vñ subiecti sit accepit aliquid obsecuz tunc
loco illius obsecuz accipieāda esua defit. z si adbus il
la definitōne ponat aliquid ignotū itez debz accipit sua
definitōne donec veiatur ad noticiaz ppoliti z ad nomine
no obsecuz. Aliquādo em ptingit q data aliqua definitōne
no est adhuc manifestuz si aliquid i ea positā repug-
ne subic. Sed quādo p nomine ignoto accipit sua de-
finitōne hoc sit manifestuz. Scdm documētū ē. q aliquid
do opōnes debz sibi pinstare quādo pponit aliquaz
ppōem vñz ridenti. Ut rō est q̄a talis instātia dabit
opponēti locum argēdi. eo q̄ cum opōnis dat instā-
tian ptra illam ppōem vñem ridentis faciliter cōcedat
ppositum. que pccatio opōnes habebit locū arguendū.
Terciū documētū. ridentes dēt vñ noibus 2 res ap-
pellare vt plures eas appellat qñāuis de rebus sit la-
piendū no vt plures sed vt pauci scz sapientes. z illud
d3 vocari sanatū qd est pfectū sanitatis sicut plutes
dicunt vñz tam p politū sit pfectū sanitatis vñputa
hec herba vñ hec medicina sit sanatū no est credēdū
z iudicēdū ut plures res vt medici. (Amplius
si mltiplr dicatur) In hoc tertio caplo docet phus
termiāre pbleuma simplici inheretē inspicēdo ad ml-
tiplex. Et pot quicq̄ consideratōes. Pria. si mltiplex
fm equocatōem lateat rudentē sūc si opōneno no pos-
sit ipm pstruere aut destruere in vitro q̄ sensu pōt ipm
cage in illo sensu i quo pōt pstrui z ipm pstruere etiā
destruere i illo sensu i quo pōt destrui. ac si essz simplex
z no multiplex. Et subdit q̄ hec consideratō est utilis
tā ad destruēdū q̄ ad pstruēdū. sed diversimode.
q̄a ad destruēdū sufficit ondē q̄ no insit fm illum
sensu. Ad pstruēdū aut no sufficit absoluē ondē

q̄ fm vnū flum inest. s̄z ōz vti p̄cocessione. s̄. q̄ sicut est in uno flū ita est in alio. vt ad p̄bandū q̄ ois aia sit im mobilis non sufficit ostendere q̄ aia hois sit īmortalis sed cū hoc ōz vti bac p̄cocessione. si quedā aia sit īmortalis ois aia est immortalis. Et subdit q̄ nō sp̄ est nō cessaria talis p̄cocessio. q̄ altq̄ possum̄ habere vnam rōem cōem ad vtrūq̄ flū. et cludere p̄positū absq̄ tali p̄cocessione. Sc̄da p̄sideratio. si multiplicitas p̄posiſtū sit manifesta. tūc p̄positū est p̄struendū vel destruendū in vtrūq̄ flū. vt si oportuniſtū sit multiplex ad expeditens et bonū. et queraſt̄ de aliq̄ vtrū sit optunū vel bonum ōz p̄struere vel destruere q̄ est bonū vel q̄ est expeditens vel p̄struere vnū et destruere reliquū. Tercia cōſideratio. si p̄positū sit multiplex non fm equocatōem. sed alio mo. reputa fm amphibologia. vt hec ōz disciplina ē vna plurū et multiplex. h̄z em̄ tres flūs. nā disciplina p̄ot̄ esse plurū. sic q̄ sit vnū et finis. et alteri⁹ vt ei⁹ q̄d est ad finē. quō medicina est plurū. q̄ est sanitatis et finis. et cibū et pot̄ vt ordinari in finē. P̄t etiā disciplina vna eē plurū q̄d libet est finis. et sic scia que est d̄ amboz p̄trīs ē vna plurū. eo q̄ vnū p̄trarioz nō ma gis est finis scie q̄ alter. vel p̄t esse disciplina vna plurū. sic q̄ sit vnū q̄ se. et alterius et accēs. et sic geometria est plurū. q̄ est de hac p̄pōe. triangulus habet tres angulos cāles duob⁹ rectis p̄ se. et p̄ accēs de hac eq̄ilater⁹ h̄z angulos equalēs duob⁹ rectis. Si q̄d aliquid sit hoc mō multiplex. tūc videndū est vtrū fm aliquem flū p̄strai. et si fm nullū destruendū est. pbleuma si vero fm aliquē ip̄m est p̄struendū. Quarta p̄sideratio. si p̄positū multiplex sit veraz in uno flū et flū in alio. et opponēs velit ip̄m p̄struere. tūc ip̄e d̄z illud d̄videre in illos flūs q̄s vteles ad p̄positū. et dimittere alios. et eodē mō ōz facere si velit destruere. s̄z tñ h̄n q̄ est faciēdū. ymimo solū q̄n multiplicitas laterē rūndē tē. Et subdit q̄ eodē mō est faciēdū q̄n est multiplicitas p̄gatōdē ad aliud. sicut dicēdō hoc eē hui⁹ vel nō esse hui⁹. vt si dicat aliquā disciplinā esse hui⁹. aut hoc est ut finis. aut eoz que sunt ad finē. aut eoz q̄ sit fm accēs. Et est eadē rō de desiderio. et vlt̄ de omnib⁹ que plurū dicūt. et declarat q̄ desideriū hui⁹ est multiplex. q̄ vel est hui⁹ ut finis. sicut sanitatis. aut vt corū que sc̄t ad finē. sicut p̄ficere respectu sanitatis. aut ē hui⁹ p̄ accēs. sicut desideriū vnū est vnū p̄ accēs. quia vnū nō desiderat q̄ vnū. sed q̄ dulce. dulce em̄ desiderat p̄ se. vnū aut p̄ accēs. eo q̄ si eē austēr. aut amarū ī nō desideraret. Et subdit q̄ hec p̄sideratio ē vlt̄ ad ea que sc̄t ad aliquid. Quinta p̄sideratio. si in aliq̄ pbleuma ponat aliqd nomē obserū ōz se transferre ad nomē cui dēt̄. vt si ponat p̄ certo planū. et p̄ inueſtigare inq̄rere. Et rō hui⁹ est. q̄ cū p̄ nō obseruo ponit noti⁹. facilis est arguere ad p̄positū. Est aut ista p̄sideratio vitilis ad p̄struere et ad destruendum. (Ad ōndendū ī p̄traria) In hoc q̄rto capitulo doſet ph̄s terminare pbleuma simplicē p̄ locos ab aīs cedēt et p̄nite. t̄ p̄mo ponit duas p̄siderationes dicēs. q̄ in p̄posito. i. ad ostēdendū. p̄positū cōſiderandū est illud quod ex necessitate est si p̄positū est. i. aīcedens. Est ergo p̄ma p̄sideratio. q̄ si velimus p̄struere p̄sequēs debemus p̄mo p̄struere aīcedens. nā aīcedente p̄cepto et p̄bato. p̄sequēs erit p̄batum. Secunda p̄sideratio si velimus destruere aīcedens debemus p̄mo destruere p̄sequēs. nā p̄sequēte destruere erit destructum. et aīcedens. (Amplius ad tepus) In hac secunda p̄tūcula ponit duo documēta. Primum est ad leſendū q̄n debite accipiamus aīcedens et p̄sequēs. et est q̄ i. assīgnādo p̄sequēs vel aīcedens inspiciendū est ad tempus. s̄z vtrū sint divisionē in tempore. sic q̄ illud (q̄d assīgnat esse aīcedē) possit esse sine eo quod assignat esse p̄sequēs. quia si sic mala erit assignatō. Dat duo exempla. p̄mum. si aliquis assignauerit augeri p̄ p̄sequēte ad nutritiū male assignabit. quia nutritiū semp̄ ant malitia. non tamē semp̄ augēt. Secundum exemplum. si aliquis assignauerit reminisci p̄ p̄sequēte ad scire male

q̄uis nō ecōuerso. Sc̄da p̄sideratō. si velim̄ scire an p̄dicata p̄traria inst̄t eidē generi videndū est si inst̄ sp̄t. et si sic p̄struendū est pbleuma. vt si disciplina sit p̄dicatina et studiosa. etiā dispō erit p̄dicatia et studiōla. nā dispō est gen⁹ discipline. Est cōpar illos duos locos ad invicē ponēdo dīfīam inter ipsos. pm̄ em̄. s̄. locus a genere ad sp̄m est fallus ad p̄strādū. locō autē q̄ est a sp̄m ad genus est ver⁹. vnū nō est necāriū q̄ q̄cūs q̄ generi inst̄ sp̄t inē debet. nā aīal est volatile ḡsiblē et q̄drupēs. hō vero nō. s̄z quecūq̄ sp̄t inst̄ necārio inst̄ generi. si em̄ hō est studiosus etiā aīal est studiosus. Sc̄ds autē locus fallus est ad destruēdū. pm̄ autē verus. q̄ quecūq̄ generi nō inst̄ nec etiā sp̄t. q̄cūs q̄ vero sp̄t nō inst̄ nō ī necārio generi nō inē. (Q̄m autē) In hac secunda p̄tūcula ponit duas regulas logicales p̄ terciā p̄sideratō. Primum de q̄bulcūq̄ p̄dicat ge nus necē est de illis aliquā sp̄m illi⁹ generis p̄dicari. Sc̄da. quecūq̄ h̄n gen⁹ vel denotatiue dīcūtur a genere necē est aliquā sp̄p̄ illius generis h̄z. vel ab aliq̄ specieſ denotatiue dīcī. Exemplū de prima regula. vt si disciplina p̄dīces de aliquo. tūc grāmatīca v̄l musicā vel aliqua aliq̄ disciplinā necārio p̄dīcabit de illo. Exemplū descdā. vt si aliqd h̄z disciplina vel denotatiue dīcā de disciplina habebit grāmatīca v̄l musicam aut aliquā altariū sciaꝝ. vel denominatiue dīcēt ab eis vi grāmaticus vel music⁹. Est ḡtercia cōſideratō. si aliqd p̄dīcātū assignet inēse generi. videndū est an ille aliqd sp̄p̄ eius. et si nō. destruēdū est pbleuma. si sic p̄struendū. vt si quis dicat aīam moueri p̄siderandū est si possit moueri fm aliquā sp̄m motus. et si sic manifestū est q̄ mouet. si autē nō possit moueri fm aliquā sp̄m. reputa fm augeri vel minutū ḡnari vel corruptiū. manifestū est q̄ nō mouet. (Nō ydoneo autē) In hac terciā p̄tūcula ponit quoddā documētū p̄ponēte nō exercitato dīcēs. et si aliqd nō s̄z ydone⁹ vel copiōsus ad arguendū ad p̄positū ip̄e d̄z inspīcere ad diffīnitōes terminoz postorū in p̄clūdōe. etra quā vult arguere. s̄ue ille diffīnitōes politē s̄nt fm veritatē s̄ue nō. Et rō est. q̄ diffīnitōes continent terminos plures. et vno eoz destruēt tota diffīnitō destruēt. tō inspīcēdo ad diffīnitōes facilis erit argumentatō. (Lōſide randū at in p̄posito) In hoc q̄nto capitulo docet ph̄s determinare pbleuma simplicē p̄ locos ab aīs cedēt et p̄nite. t̄ p̄mo ponit duas p̄siderationes dicēs. q̄ in p̄posito. i. ad ostēdendū. p̄positū cōſiderandū est illud quod ex necessitate est si p̄positū est. i. aīcedens. Est ergo p̄ma p̄sideratio. q̄ si velimus p̄struere p̄sequēs debemus p̄mo p̄struere aīcedens. nā aīcedente p̄cepto et p̄bato. p̄sequēs erit p̄batum. Secunda p̄sideratio si velimus destruere aīcedens debemus p̄mo destruere p̄sequēs. nā p̄sequēte destruere erit destructum. et aīcedens. (Amplius ad tepus) In hac secunda p̄tūcula ponit duo documēta. Primum est ad leſendū q̄n debite accipiamus aīcedens et p̄sequēs. et est q̄ i. assīgnādo p̄sequēs vel aīcedens inspiciendū est ad tempus. s̄z vtrū sint divisionē in tempore. sic q̄ illud (q̄d assīgnat esse aīcedē) possit esse sine eo quod assignat esse p̄sequēs. quia si sic mala erit assignatō. Dat duo exempla. p̄mum. si aliquis assignauerit augeri p̄ p̄sequēte ad nutritiū male assignabit. quia nutritiū semp̄ ant malitia. non tamē semp̄ augēt. Secundum exemplum. si aliquis assignauerit reminisci p̄ p̄sequēte ad scire male

Questiones

assignabit. quod rem in isti soli est praeceptor. scire atque presens et futuri. Dicimus enim scire presentis et futura. ut quod niam erit defectus solis. termini atque non contingat aliud ex posterum. Scdm exemplu. si opponens non est ydoneus ad arguendum ad propositum. tunc debet se transferre et duce re respondentem ad propositum in quo abundat argumentum. Hic atque per hunc modum esse sophistici. et hoc est ideo quod modus transferendi se primo invenitur est a sophistis. opponente autem se transferre quod est necessarium. quandoque vero apparet necarium. et quandoque neque necessarium neque apparet necessarium. Et si enim necessarium quod do respondeat aliquid quod est verum ad phanduz propositum. tunc enim necessarium est ut se transferat argumentum ad phanduz ipsum. debet atque se transferre ad aliud tale quod in eo abundet argumentum. Est atque apparet necessarium quandoque opponens transferens ad aliqua quod videtur sibi utilia. siue respodens negat sive assumptum sit. siue contra ipsum ponat instantiam. Non est autem apparet vel necessarium quod oponens transfert se soli ut redarguat respondentem. dialecticus enim non dicitur ut hoc ultimo modo se transferendi. quod non est suus dialectico. sed est ei omnino extraneus. Ex quo infert auctoritate documentum. quod est per respondentem. et est quod contingat opponente ut illo modo transferendi respondens non debet esse discollus. id est discors. nec soli debet procedere utilia ad propositum. sed etiam non utilia si sint vera. notificando ramen ea non esse ad propositum utilia. Et rō huius est. quia recessus et utilibus quod non utilibz ad propositum multoties accidit maior dubitatio et possit oportere. sed ex illis non potest concludere propositum. (Amplius omnis qui dixit) In hac tercia ptcula ponit unam considerationem que est recipiendo ad multa sequentia propositum. et est hec. quod sic est. et qui dicit unum dicit quod ambo plura. eo quod plura sunt. Vnicumque ex necessitate certum. ut qui dicit hominem dicat aequaliter et a iatum et bipes et suscepitibilem discipline. ideo si aliquis velit intermixere aliquod propositum debet inspicere ad multa communia illius. et unum illorum intermixere. quod uno illorum intermixto interimitur propositum. Et iuxta hanc considerationem ponit hoc documentum quod opponens debet cauere ne sumat sequentes. quod difficultus sit ad phandum quod accidens. aliquam de eis est faciliter destruere sequentes quod accidens. aliquando pro ecclera. (Eius liber autem necesse est) In hac quarta ptcula ponit perhys unam considerationem. inspiciendo ad sequentes dilectionem. et est hec. Si sine duo consequentia necesse est alterum inesse disiunctum. ut homini erudititudine vel sanitatem si velim ostendere quod unum illoque insit vel non insit considerandum est de reliquo. quod si unum inest necarium est reliquo non inesse et contra. et id hec considerationem est utilitas et ad destructionem quod ad destructionem. Et circa hoc ponit tale documentum. quod opponens aliquem. quoniam scilicet est nomine obscurus vel insuffitrum debet mutare et transferre illud nomine in orationem et non in aliud nomine. ut loco illius non equanimos non debemus sumere hoc nomine modum. sed equum animum habemus. Sicut per magnanimum non debemus sumere fortis. sed magnum animum habemus. et per binum fortunatum cuius anima fuerit studiosa. sicut dixit zenocrates. unde dicebat illum esse bene fortunatum. qui habet animam studiosam. dicebat enim uniuscuiusque fortunam esse in virtute.

Queritur utrum

libri thopicoꝝ.

Considerationes posite a pho ad terminandum pbleuma simplicis inherentie per locos intrinsecos sunt sufficientes assignatae. Arguit primo quod non quia ptes toti in quantitate sunt individua. sed individua non cadunt sub arte per seipsum. quod nullum pbleuma potest dialectice terminari per locum totius in quantitate. Confirmatur. quia alio quid est totum in quantitate. quod non habet partes. sicut fons et sol. si sumantur et distribuantur. non potest ostendere aliud inesse vel non inesse illi toti per locum a partibus toti in quantitate. et per sequens tale pbleuma non potest dialectice terminari. Secundo sic. omne pbleuma dialecticum est terminari per syllagismum dialecticum. sed multis platicis impedit syllagismum dialecticum. eo quod causat fallaciā in dictione. quod ad inquirendū pbleuma dialecticum non oportet inspicere ad aliquod multiplex. Confirmatur quod determinare de multiplicitate dictiorum et orationum pertinet ad sophista. Tercio sic. locus a specie ad genus res net destructio. et a genere ad speciem reconstructio. ergo considerationes posite ad terminandum pbleuma per locum a genere ad speciem aut contra non sunt sufficientes assignatae. Prima pars autem p primo. quia binus sequitur hoc non currere. ergo aequaliter non currere. et tamē ibi arguit a specie ad genus destructio. Secundo p tertio. quia species est quod dā totum respectu generis. sed destruet toto destruere p eius. Tertio. quod a multis speciebus destrutis necesse est destruere genus. quod a specie ad genus tenet consequentia destructio. Ceda pse antecedens p primo auctoritate phi dicitur in hoc libro. quod si pteraria instans generi instans etiam specie. ut si contingat recte et non recte iudicare. contingat etiam recte et non recte sententiae. quod a genere ad speciem tenet consequentia constructio. Parte secunda auctoritate Boetii dicitur in suis thopicis. quod sequitur virtus est utilis. ergo iustitia est utilis. et tamen virtus est genus iustitiae. Tertio p pphm in predicamentis qui dicit. quod quando alterum de altero predicatur ut de subiecto. quecumque de eo quod predicatur dicuntur. omnia enim de subiecto dicuntur. et id sequitur. aequaliter est substantia. et homo est subiecta. Quarto p. quod bene sequitur. numerus est. et binarius est. sed numerus est genus binarij. Quarto sic quod ad numerum aliquam sunt eadem realiter impossibile est unum esse sine reliquo. ergo a genere ad speciem valet consequentia et contra.

In oppositum

tum arguitur auctoritate phi in textu. Pro solutione istius questionis solvens de sunt quatuor questiones.

Questio Prima. utrum cum dicitur pphm stat aliquam esse descriptionem per generibus singulorum et aliam per singularis generibus. vide enim enim quod sunt multe autoritates sanctorum et sacrae scripture. que non possunt saluari nisi quod in ipsis fiat distributione. tamen per generibus singulorum. que tamen est contra unam de considerationibus datis a pho. Tamen est ad questionem suppositis his que dicitur sunt prolixus in summulis circa ppterum questionem. quod in nulla pte de rigore sermonis signum universale potest distribuere terminum coem per generibus singulorum. primo in qualiter distribuit ipsum pro suis suppositis. siue illa sunt species siue individua. Parvus quadrupl. primo per considerationem ppteram in textu posita. vnde si aliquod predicationum assignetur inesse vel termino generico optet primo videtur si sit instantia in speciebus. et postea si sit instantia in aliquo individuo si sit instantia in aliqua specie aut in-

Arstotelis

Folio lxxvi

duo destruendū est pbleuma. ergo sequitur q̄ in om̄i p̄pō vniuersali pdicatiū denotat inesse om̄ib⁹ idis uidiis ⁊ etiā om̄ib⁹ sp̄eb⁹. si terminus distribut⁹ ha-
beat sp̄es. Secō sic. in om̄i p̄pō vniuersali affirma-
tia est dici de om̄i. sed dici de om̄i est quādo nibil est
sumere subiecti de quo nō dicat p̄dicatiū. ergo in om̄i
p̄pō vniuersali affirmatur a pdicatiū denotat dici de
quolit̄ supposito subiecti. s̄ si fieret distributio solū
p̄ speciebus. tūc p̄ dicatiū nō denotaretur dici de quolit̄
ter supposito subiecti. ḡ nō esset p̄pō vniuersal⁹. Ter-
cio sic. lequeret̄ q̄ due p̄trarie ⁊ etiā due p̄tradicitorie
essent simul vere. s̄ hoc est impossibile. ergo. Lōseque-
tia patz. quia si fiat distributio p̄ speciebus tm̄ hec eritre
ra. oīne aīal fuit in archa noe. Silt̄ hec. nullū animal
fuit in archa noe. eo q̄ de qualiter sp̄e aīalis est dabile
animal qd̄ nō fuit in archa noe. Et etiā ista essent vera
quoddā aīal nō fuit in archa noe. que sequit̄ ad istam.
nullū aīal fuit in archa noe. que om̄es essent simul vel
re. t̄ sic duo p̄tradicitoria essent simul vera. Quarto
sic. in ista. p̄pō. nullū aīal fuit in archa noe nō p̄t fieri
distributio p̄ generib⁹ singulor⁹ ⁊ p̄ singulis genet⁹. eri-
go nec in ista. oīne aīal fuit in archa noe. P̄t p̄na. q̄a
si vñū oppositor⁹ multipl̄ dī. ⁊ reliquī.

Questio secunda.

Ecce ad pstruendū vel destruendū multiplex opteat
sōm pstruere vel destruere in vitro sensu. Pro cui? so-
lute. Attende pmo. q phs hic nō facit mēdōm de
multiplici fantaltico aut porētali. s̄z tñ actuali. Ost
ān duplex multiplex actuale. quia quoddā est incom-
plexū. sicut est equiuocū. alid vero pplexū. vt sicut am-
phibologicū. 2 de his dūterismodē pstriderat dyalec-
tus 2 sophista. naz sophista pstriderat ipm ut est occul-
tū. put s̄z q ipm pōt decipere ridentem. s̄z dyalec-
tūq distincōem eius sumūt multe. p̄pōes. quo mō cō-
siderat est in pmo libro. aut vr pōt accipi in vno sensu
determinato. in quo pōt vere pstrui vel destrui. 2 sic co-
siderat hic. Attende sedo q multiplex actuale sūt
pplexum sūt incōplexū nō fcat sua fcaeta copulatiue
aut diluciue. s̄z incōlūc. Als em omnis ppō simpli-
eret pcedenda. aut simpli neganda. **D**ic q̄ si mul-
tiplex sit b̄mōt q̄ eius multiplicitas lateat aliquē. tēc
ad pstruendū vel destruendū ipm apd illū (quē late-
rūt sufficit pstruere aut destruere in vno sensu. s̄z si sit noia
ta deb̄z in vitro sensu destrui vel pstrui. vel in vno con-
strui 2 in alto destrui. Et si queras. quo mō ergo hec
propō. disciplina est vna plurū. est multiplex. eo q̄ pōt
esse vñ plurū. q̄ sit plurū vnius. s̄t finis. zalterius vñ
medi. vel ambo. vñ finis. sicut pstrarioz. cū tñ phus
exp̄s dicat sedo elenchoz hanc nō esse multiplicē. hoc
est hor. cū erā medicina nō sit vna pstrarioz. vt finis
eo q̄ eritudo nō est finis medicinae. Dico q̄ aliquaz
orōem esse multiplicē pōt intelligi dupl. vno mō sic q̄
trahat multiplicitatē ab aliquo qd̄ est pplexū 2 p-
fectiū orōis illi. eo q̄ talis orō ert tricata. 2 sic phs
sedo elenchoz ondit illa nō esse multiplicē. Alio° non
q̄ trahat multiplicitatē ab aliquo. qd̄ sit pfectiū ali-
cuī. 2 sic ipa bene est multiplex. Alter tñ respōdet Al-
bert. q̄ aliquaz orōz esse multiplicē pōt intelligi dupl.
vno mō p̄pōe. 2 sic illa nō est multiplex. Alio° improp̄e
it s̄z q̄ illa orō dicat multiplex que bat plures cās

veritatis, et sic ipsa potest dicari multiplex. Dico scđo quod si medicina consideret finem ipsa considerat in viti casis sanitatis et cœritudinis, quā alij vocat speculatiū, sic est virtus et prætorio ut finis, eo quod virtus est casus considerare et speculare. Et si consideret in particulari seu ut practica fini altos, sic finis eius est sanitas et non cœritudo, nisi vero ea destruant vel expellant.

Questio tercia

Ult̄ locus a genere ad spēm valeat̄m deſtructiue. ⁊ locus a spē ad genus pſtructiue. **D**ic p̄t̄ q̄ locus a genere ad spēm grā forme nō tenet pſtructiue, nec a spē ad genus deſtructiue. Parz q̄ illa p̄ta nō eſt bona, in qua ſmittit fallacia p̄ntis, ſed pcedendo a genere ad spēm affirmatiue 2 ſine diſtribuōne ſit fallacia p̄ntis ḡ. Eſt̄ duo ſt̄ modi pincipales hui⁹ fallacie. vñ⁹ eſt a poſitōe p̄ntis ad poſitōem ant̄is. Eli⁹ eſt a deſtructiōne antecedentis ad deſtructōem p̄ntis. vñ⁹ ſi locus a ge- nere valeret pſtructiue, ⁊ a spē ad gen⁹ deſtructiue, tuc ex vero ſequit ſūn. Iꝫ illud eſt inconueniens. ḡ. Datoꝫ p̄ quia iſta nō eſt vera, bō nō eſt aīa, ⁊ tamē hec eſt vera bō nō eſt alīius, ⁊ tamē bī ſequit, bō nō eſt alīus. ḡ. h̄oſ mo nō eſt animal. **D**iceſiūd̄ q̄ a genere ad spēm negatiue, ⁊ a spē ad genus affirmatiue eſt bona p̄nta. q̄ deſtructō pōre deſtruit posterius, ⁊ poſito posterio ſi ponit p̄us. q̄ poſterius plupponit ſuī p̄us. **I**ñ il- lud eſt p̄us a quo nō puerit effendi p̄nta, ſed genus eſt hmoi respectu ſpc̄. io ſequet̄ia valz a spē ad gen⁹ coſtructiue et̄ eōuerlo deſtructiue. Et̄ ſi queras, q̄o eſt ſalubrile diſpōeſiſ ſc̄i gen⁹ discipline, cū tamē discipli- na ſit habit̄. habitus aut̄ ſi diſpō ſunt vna ſpēs q̄litas- tis. **O**ſic⁹ q̄ ſpō p̄ dupl̄ accipi, vno mō, qualita- te diſponere ſubieciſ ad opaſoem, que eſt de facili mo- bilis a ſubieciſ, ⁊ ſic nō eſt genus discipline. Alio mō p̄t accipi generaliſ, p̄ quaet̄is q̄litate pſſicente ⁊ diſpo- nite ſubieciſ, ⁊ ſi eſt genus eius. **O**ñ aut̄ d̄, q̄ ſi diſciplina eſt prauia ſtudiola diſpō per Aretſtole in teſti- tu non deb̄ intelligi, q̄ aliquia disciplina ſim ſe ſit p̄ua eo q̄ fm p̄m p̄mo de aīa. om̄is ſcia ſi om̄is disciplina eſt de numero bonoz honorabilū. ſed deb̄ intelligi q̄ aliquia disciplina eſt prauia, p̄ter malū vñ ſi ad quē alīi qui eā ordinant. Poſſent aut̄ circa iſtos locos moueri multe diſſicultates, quarū ſoluoſ ſufficienter p̄z ex que dicta ſunt in ſummulis.

Questio quarta

Utrū locus a trāsumptō sit locus intrinsecus vel ex
trinsecus dyalecticus vel sophisticus. Utrū enim quod non
sit extrinsecus sit intrinsecus. sicut p 3 p Boetii et Pe. b.
et etiā p phm. qui hic docet determinare pbleumata sim-
plicis inherentes p locos intrinsecos. Rūdetur pmo. Q
duplex est trāsumptio. quēdā est que fit quādo vnu
nōmē bēat pncipalē vnu. et translumis ad bēantū reli-
qui ppter altiquā silitudinem in ipis reptam. si ridere
trāsumis ad flovere. et a tali trāsumptō sumit locus
sophisticus et nō dyalecticus. Altera est que fit qdī vnu
nōmē magis nostrum ponit. p alio minus noto. vt sapientis
ens p pho. et a tali sumit locus dyalecticus. Rūdetur
et cito. qdī si consideres locus a trāsumptō quātū ad rē bēa-
rū p nome magis notū minus notū. sic est locus itin-

Questiones libri thopicoꝝ

secus. Si vero quātū ad habitudinē que est iter nōmē magis notū & minus notū, et puenit ex pte nostri. eo scz & magis cognoscimus aliquā rē sub uno nōc q̄ sub alto. sic est locus extrinsecus. Posset tñ dici q̄ locus a trāsumptōe est simplr extrinsecus phs aut pncipalit̄ nō determinat hic dīpo. s̄z solū incidentiaꝝ. eo scz q̄ aliquid in disputatōe sequit̄ aliquid nōmē obsecuz p̄ quo oponēs debet sumere nōmē magis notū. Et si q̄a tu circa hoc vlteneris. v̄z ptingat sentire recte & no re cte. sicut & iudicare. R̄d̄ Alberetus. q̄ iudicare p̄oē accipi duplꝝ. v̄n mō coiter vi id est q̄ app̄hendere et si est genus ad sentire. Alio mō p̄plic. & sic nō est geni nus ei. Et vlt̄ dicit. q̄ licet f̄lus cōs possit sentire recte & nō recte. eo q̄ est alligat̄ fāstis. q̄ potest decipi f̄lus. tñ f̄lus ext̄or circa p̄plic obiectū nō decipit. Uel dicat q̄ q̄uis f̄lus nō decipit circa p̄plic fāstis. tamē decipit circa cōta. Uel alt̄ dī & q̄uis f̄lus nōc d̄cipit si sic debita dispō organi & debita p̄plic obiectū ad potentia. si tamen aliquid illorum deficiat f̄lus poterit decipi.

Ad ratōnes q̄n oppositū. Ad p̄f̄
mam dī. q̄ licet indui
dua quātū ad suū nu
merū in p̄plic forma nō cadit̄ sub arte. eo q̄ s̄t̄ vel p̄plic
ē infinita. tamē bī possunt cadere sub arte s̄m & p̄f̄se
sub aliquo ɔ̄mū ɔ̄prehendunt̄. in tali aūt argumēta
tōe nō optet enuerare oīa singularia in p̄plic forma. s̄z
sufficit aliqua enuerare in p̄plic forma addēdo eis ista
p̄ticula. & sic de alijs. vel tñ s̄t̄ plura talia. Ad cō
firmatōem dī. q̄ si aliquid totū in q̄ntitatē nō habeat
plures p̄tes actu. habet tamē aptitudine. & in talibꝝ suf
ficit arguere cū ista p̄ticula. & nō s̄t̄ plura talia. Ad
scđam dī. q̄ q̄uis multiplex indistinctū & in sua cōtra
te acceptū impedit syl̄lm dyalecticū. tñ si accipiatur
in uno f̄lu vel in pluribꝝ in quibꝝ habz veritate p̄babili
lē nō impedit syl̄lm dyalecticū. ymimo iuvat ad syllō
gissandū dyalectice. quia quādō ɔ̄gnoscim⁹ plures se
fus alicuius multiplicis p̄ hoc possim⁹ facere plures
propōs p̄babiles. Ad p̄firmatōem pat̄z soluto. non
enī p̄tinet codē mō multiplicitas ad dyalepticum & s̄p
phistam. Ad terciā negat̄ aīs p̄ veraꝝ p̄. Ad p̄f̄
mā p̄batōem p̄ne p̄tis negat̄ q̄ ibi arguaf̄ destructiue
ab inferiori ad superius. arguit̄ em̄ ɔ̄structiue eo q̄ supi
us & inferi nō negant̄. Ad scđam p̄batōem dī. q̄ de
structo toto nō est necātū p̄ destrui. salte. p̄ denomi
natio. ymimo p̄ remaner. Ad terciā ɔ̄cedit ancedēs. sed
hoc nō est p̄ habitudinē sp̄ci ad gen⁹. p̄mo p̄ habitu
dinē p̄tis in quātitate ad suū totū. Ad p̄mā p̄batōem
scđe p̄tis r̄ident̄ aliquid ɔ̄cedēdo aīs. legūt̄ em̄ illā consi
deratōem affirmatiue s̄c. Ad vidēndū si p̄tria insunt
sp̄ci oīt̄ vidēre v̄tū ins̄t̄ generi. q̄ si ins̄t̄ generi ins̄t̄
etia sp̄ci. s̄z tamē hec ɔ̄sideratō nō debet intelligi vlt̄er
sed solū in p̄dicatis p̄ se. Posset tamē meliꝝ dici negan
do aīs. nā illa ɔ̄sideratō nō debet legi affirmatiue sed
negative sic. si p̄tria nō ins̄t̄ generi nec etia sp̄ci. q̄ pat̄z
p̄ p̄m dicent̄ postea. q̄ ille locus falliū est ad. Istru
endū. & vlt̄er ad destruendū. Ad scđam p̄batōem dī
& bñ p̄bat̄ p̄nam valere a superiori ad inferiori affirma
tiue in p̄dicatis p̄ se. nō tñ in omibꝝ. Ad terciā p̄batōem
nē dī. codē mō. vel posset dīci sicut dīcūt̄ est in p̄dicatis
metis. q̄ regula p̄dīcta nō est p̄nalis. sed equaler isti p̄
else. q̄cqd est p̄us p̄ore ē p̄us posteriori. si tñ trabat̄ ad

p̄nam. pat̄z ex dictis q̄d sit dīm. Ad quartā p̄batōem
dī. q̄ illa p̄tria nō tenet p̄ habitudinē superioris ad infe
rius. sed pot̄ tener p̄ habitudinē cause ad effectū. v̄l p̄
habitudinē totius integralis ad suā p̄tem. Ad q̄r̄
tā dī. q̄ si aliqua duo s̄t̄ idē realiter & p̄uertibꝝ ipsiſ
bile est vñ cē sine reliquo. tamē si vñ illoꝝ sic supi
us ad reliquū vñ potest cē sine altero. eo q̄ magis ɔ̄mus
nī siue superiori destructo destruit̄ quodlibz inferi⁹. sed
vñ inferiori destructo nō min⁹ p̄t̄ fugi⁹ in alio saluari

Quoniam aūt rerum

In hoc tertio tractatu hui⁹ libri docet phs finitas
re p̄bleumata & locos intrinsecos. Et diuidit̄ in duo
capitula. in p̄mo docet terminare p̄bleumata inspicieſ
do ad disputa. Docet ergo p̄mo interūm p̄bleumata.
eo q̄ diuersa & disputa accipit̄ ut eadē. ponēdo du
as p̄sideratōes. Prima est. q̄ si est q̄ p̄t̄ quedā s̄t̄ ex
necitate. & quedā v̄t̄ in pluribꝝ sic se hñt̄. & alta ad v̄tū
liber. tō p̄sideratō est si illud q̄d inest ex necitate. po
naf̄ inest solū v̄t̄ pluribꝝ. aut si illud q̄d inest v̄t̄ in plus
ribꝝ assigat̄ inecitate. aut si p̄tria el⁹ quod inē
v̄t̄ in pluribꝝ. v̄puta q̄d inest in paucioribꝝ assigat̄ in
esse ex necitate. aut v̄t̄ in pluribꝝ. q̄ si sic mala est assig
natio. & tō destruendū est p̄bleuma. Hec p̄sideratō cō
tinet vñ divisionē. & tres p̄tiales p̄sideratōes. quaz p̄
mā declarat̄ phs. q̄ oīne illud q̄d ex necitate inest oī
inest. illud aut̄ q̄d v̄t̄ in pluribꝝ inest nō omni inest. & tō
si illud q̄d ex necitate omni inest assigat̄ inest in plu
ribꝝ illud q̄d omni inest assigat̄ nō omni inest. Scđ
declarat̄. q̄ si sic assigat̄ assigat̄ aliquid omni inē q̄d
tñ nō omni inest. Terciū p̄bat̄. q̄ p̄tria eius q̄d est v̄t̄
in pluribꝝ solū est v̄t̄ in paucioribꝝ. v̄t̄ si boies v̄t̄ in plu
ribꝝ sunt prau. tūc in paucioribꝝ erunt boni. et ideo
aliquis magis peccat̄ si dicat homines ex necitate esse
bonos. Scđa p̄sideratō p̄t̄net duas p̄tiales. & est hec
si illud q̄d inest ad v̄tūlibet assigat̄ inesse ex necitate
vel v̄t̄ in pluribꝝ destruendū est p̄bleuma. q̄ illud q̄d
inest ex necitate nō inest v̄t̄ ad v̄tūlibet. neq̄ v̄t̄ in plu
ribꝝ. (Si sit aīt̄) Līc circa p̄dīcta p̄sideratōes
ponit phs vñnum documentū p̄ oponēdo. & est q̄ si r̄ns
dicat aliquid inesse subiecto nō determinōdo v̄tū sit
ex necitate vel v̄t̄ in pluribꝝ vel ad v̄tūlibz. v̄t̄ v̄t̄ in plu
ribꝝ. tūc oponēs debet ip̄m accipere inesse ex neci
tate. ac si r̄ndens dixisset ip̄m inesse ex necitate. v̄t̄ si q̄d
dixerit prauos esse exterminādos. nō definīnos q̄liter
oppōnes debet disputare de hoc. ac si r̄ndens dixis̄ p̄
uos esse exterminādos ex necitate. (Simplius et s̄)
Hic docet phs interūm p̄bleumata simplicis inhe
reſtie. ex hoc q̄ eadē accipit̄ v̄t̄ diuersa. Er̄p̄t̄ hāc
cōsideratōem. si idē ponat̄ sibj̄pi accidere. eo q̄ fecit di
uersis noībus mala est assigatio. v̄t̄ si q̄d diuidat̄ v̄t̄
luptatē in gaudiū locūdīt̄ & leticiā. sicut p̄digis. i.
sicut ille phus diuidebat. & dicat gaudere accidere ei
q̄d est letori. tūc dixit idē sibj̄pi accidere. eo q̄ hec om
nia s̄t̄ nomina eius rei. s̄. voluptris. (Qm̄ aūt̄ con
traria.) In hoc secundo capitulo docet phs terminare p̄
bleumata simplicis inheſtie p̄ locū ab oppositis fin
quattuor genera oppōnū. Et diuidit̄ in duas pres.
in p̄mo docet terminare p̄bleumata inspiciendo ad
opposita s̄m̄ inheſtia. Et p̄mo p̄ponit p̄tria. quoy p̄
mū est. q̄ p̄tria possunt qd imīcē cōpletei sex modis

Et quod illaz splectionum sit due, que non habet contrarie-
tatem ad inuidem, et alie quatuor habet. Tercium est quod de istis
objectionibus accipiendum est illud quod est utile ad propositum
Primum declarat, quod autem predicata per traria enuntiant de
per traria subiectis, et hoc dupl. pmo ut amicis beneface-
re, et inimicis malefacere, sed eo uero, ut inimicis bene-
facere, et amicis malefacere. Aut idem predicatum enuncia-
tur de subiecto per traria, et hoc etiam est dupl. pmo ut
amicis benefacere et inimicis benefacere, sed ut amicis ma-
lefacere, et amicis malefacere. Sed omnis declaratur, et de primo
quod dicitur splectiones non habent per trariatem ad inuidem
quia id quod est amicus benefacere non est contrarium ei
quod est inimicus malefacere, utrumque enim est eligendus et
eiusdem moris, ut etiam illud quod est amicus malefacere
per traria est ei quod est inimicus benefacere, eo quod utrumque
spersionem et eiusdem moris non auctem videtur sper-
nendum esse per trarium, nisi unum sit secundum superabundantiam, alio
vero secundum egestatem, defectum, nam tam superabundantia
est defectus videtur esse de numero spersione. Denique
declarat tertium, quod alie quatuor splectiones faciunt con-
trariatem, quia illud quod est amicus benefacere contrari-
um est ei quod est amicus malefacere, quia est ex per traria
mores, unum enim est boni moris, et aliud mali, et unus
est eligendus et aliud spersionem, et illud est de aliis splectioni
onibus. Ex hoc inferit unum correlatum, quod manifestum
est ex dictis quod eidem accidit plura esse per traria, quia hu-
ic (quod est amicus benefacere) per trarium id quod est in-
imicus benefacere, et etiam id quod est amicus malefacere.
(Amplius si est aliquid) In hac secunda preponit pbs
tres considerationes ad terminandum pbleuma, in pbs
do ad opposita secundum inherenter. Prima est, si aliquod predi-
catum assignetur inesse alicui subiecto considerandum est si co-
trarium illud predicari in iste illi subiecto, et si sic mala erat
assignatio et destruendum est pbleuma, impossibile enim
est contraria simul inesse eidem. Secunda consideratio, si aliud
quod predicatur inesse alicui subiecto, et ppter ea
le assignatur sequitur contraria simul eidem inesse mala
est assignatio, ut si aliquis ponet formas sive ydeas
(Quas plato posuit) eae in nobis mala est positio, quia
ad hoc sequitur moueri et quiescere simul inesse eidem. Sicut
sensibile et insensibile, tales enim forme videtur esse immobiles
secundum positionem eorum qui eas ponunt, et tamen si sunt
in nobis impossibile est eas esse immobiles, quia mo-
tus nobis necessarius est et que in nobis sunt omnia
moueri, ille etiam forme videtur esse intelligibiles, et tamen
si sunt in nobis sensibiles, eo quod sensum visus eaz
(Quae est in unoquoque) formam cognoscimus. Tertia co-
sideratio, si aliquod predicatum habet contrarium assigna-
tur inesse alicui subiecto videndum est si illud subiectum
sit susceptibile per trarium illud predicari, quia si non, illud
predicatum male erat assignatur inesse illi subiecto, eo
quod idem est susceptibile per trarium. Et ponit duo ex-
empla. Primum est, si aliquis dicat oculum esse in appetitu
irascibili, videndum est si contrarium odij, et amicitia sit
natum esse in appetitu irascibili, et quia non est natum in-
esse illi, et in concupiscenti. Secundum exemplum, si quis as-
signaverit appetitum inesse ignorantiam male assignauit
propter hoc quod appetitus non est nata inesse scia, que est co-
traria ignorante. Et autem huc terciam consideratio videt
ur.

Ita ad destruendum predicatum inesse subiecto, et non ad con-
struendum, quod non valeat ad pbleum predicatum possi-
se inesse subiecto, et hoc declarat, quia ostendendo quod sub-
iectum non est susceptibile per trarium ostendemus predicatum
nece in illi nec posse inesse ostendendo per trarium quod in-
est susceptibile ipsum per trarium non ostendimus
quod predicatum in isto, et bene quod natum est inesse. (Quoniam
alii opponunt) In hac tercya pre capitulo doceat pbs ter-
minare pbleuma simplicis inherenter inspiciendo ad op-
posita qualia ad sequentiam. Et ponit quatuor consideraciones, secundum
quod sunt quatuor genera oppositorum. Primum
est, si velimus ostendere vel destruere aliquod predica-
tum de aliquo subiecto considerandum est ad contradic-
toria predicati et subiecti, quia si ad contradictoriu predi-
catur sequitur per tradi-ctio- nis subiecti constructum est pro-
bleuma. Si vero per tradi-ctorum predicati non sequatur
ad contradicitorum subiecti ipsum est destructum, ut si
animal assignatur inesse homini videndum est si sequitur
non animal ergo non homo, et si sic bona est assignatio
si non ipsa est mala. Teneat autem hec sequentia a contrario
tam in terminis quod in multis, tam affirmativa quod nega-
tiva et queritibiliter, ut si sequitur bonum est suave, ergo
non suave est non bonum, ita sequitur bonum non est suave,
ergo non suave non est non bonum, sicut etiam sequitur, bo-
num est suave, ergo non suave est non bonum, ita sequitur
non suave est non bonum, ergo bonum est suave. Secunda
consideratio, si opones velit interimere vel considerare ali-
quod predicatum de aliquo subiecto, quoque virtus habet
per trarium considerandum est si ad per trarium unius sequitur
per trarium alterius, vel sequentiam in ipso, et contrario. Et
exemplificat ergo pmo in his in quibus unius sequitur ad
alterum consequentiam in ipso, dicens quod in fortitudine
et debilitate prout quomodo contrarium unius sequitur ad con-
trarium alterius per consequentiam in ipso. Sicut enim sequitur
fortitudo ergo virtus, ita sequitur debilitas ergo virtus
et sicut est eligendum sequitur fortitudinem, ita fugiendum
sequitur debilitatem, et ideo si virtus assignatur inesse for-
titudini bona est assignatio. Sed exemplificat in con-
trariis, quoque unum sequitur ad alterum per consequentiam
in contrario. Si si euechie assignatur inesse sanitas bona
est assignatio, quia omnis ad contrarium euechie non se-
rit contra sanitatis et consequentiam in ipso, eo quod
non sequitur, carthecia ergo egredi do, tamen bni ad per trarium
sanitatis, et ad erudititudinem sequitur carthecia, que est contra
riva euechie, et hoc per consequentiam in contrario. Et subdit
quod consequentia in contrario raro fit in contrariis, et in plus
ribus fit consequentia in ipso. Tercia consideratio, in pua-
tione oppositis considerandum est eodem modo sicut in con-
trariis excepto quod in puatione oppositis non est consequen-
tia in contrario, sed semper necessarium est fieri consequentiam in
ipso, ut bni sequitur, visus est sensus, ergo cecitas est in
sensibilitate. Quarta consideratio, eadem modo considerandum
est in relatione oppositis, sicut in puatione oppositis, in ip-
sis enim est consequentia in ipso exemplificatur, quia si triplex
est multiplex, subtriplex est submultiplex. Et si scia est
opinio, scibile est opinabile, et si visus est sensus, visibile
est sensibilis. (Instancia quoniam) Contra predicta ponit
III. iii.

Questiones libri thopicoꝝ.

vnā instantiā que est. quia nō videt q̄ sit necārū in re latine oppositis vnuꝝ sequi ad alterū p̄ consequētam in ipso. qz q̄ sibile sit scibile. tamē sibis non est scia. Nāc instantiā soluit p̄mo dices q̄ ipa nō videt vera multi em̄ dicūt sibiliū nō esse sciam. et ideo antecēdēs est sibile in quo dī. qz sibile est scibile. Alter soluit dices. q̄ salte p̄dicta si considerat̄ valeat ad destruendū bene em̄ sequit̄. sibile nō est scibile. ergo sibis nō ē scia.

(Rursum in p̄trario) In isto quarto tractatu docet p̄hs terminare pbleumata simplicis inherētē per locos p̄tm̄ intrinsecos et p̄tm̄ extrinsecos. Et diuiditur in quatuor capitula. In p̄mo docet terminare problemata p̄ locum a p̄iugatis. et p̄mo p̄mittit intentiōem suam dices. q̄ ad intermēdiū vel p̄strūctū aliquod p̄dicatum de aliquo subiecto detem̄ inspicere ad casus et p̄iugata. Dicūt aut̄ p̄iugata iusta et iustus iusticie fortia et fortis fortitudini. Silt om̄ia (que s̄t pfectua et p̄lerariaria) alieutis dicunt̄ p̄iugata illi cui sunt pfectua et p̄seruatiua. vt salubritas sanitatis. et euechua. euechiuo. q̄ si diceret illa s̄t p̄iugata alijs que s̄t p̄creta descendētia ab aliquo abstractis. led̄ casus dicuntur sicut iuste fortiter et salubriter. q̄ si diceret q̄ om̄ia ad verbia descendētia ab aliquo p̄teret. dicitur casus respectu illoꝝ cōcretorum. (Evidēt aut̄ et que) Nic p̄hs compat casus et p̄iugata ad iuste penes puenten ria dices. q̄ ea que s̄t casus vident̄ et cōjugata. vt iuste videt et p̄iugatū iusticie. et fortiter fortitudini. Qe rō huius est. q̄ illa vident̄ esse p̄iugata que fuit cādem factorem dicunt̄. sicut iusticia iustum iuste. (Dā nō festū ergo) Hic ponit duas cōsideratōes. Prima ē. si velim̄ p̄strūctū vel destruere aliquod p̄dicatū de aliquo subiecto respiciendū est ad casus et ad cōiugata quia s̄t p̄iugata vniū inēt cōiugatū alterius. et casus calui. et p̄ncipale p̄ncipali. vt si iusticia est de numero laudabilium. et iuste et iustus etiam est de numero laudabilium. et si iusticia est laudabilis iustum etiā sūe laudabilia. Seda cōsideratō. si velim̄ cōstruere vel de struere aliquod p̄dicatū de aliquo subiecto noꝝ solum cōsiderandū est ad casus et cōiugata. s̄t etiam ad contraria ipsoꝝ. q̄ si aliquo contrariū p̄dicatur de vno p̄iugatorū. tūc contrariū illi p̄dicatur p̄dicas de contrario cōiugatū. vt si bonū nō est necessitate suave. tūc malū est triste. et si malū est triste bonū est suave. et si iusticia est scia iuste. scia est ignorātia. sicut iuste est scientia et experientia. q̄ ē iustus est inclīcēt et inexperēt. Et subdit q̄ iste modus ostensus est in cōsequētis contrarioꝝ. q̄a nūl aliud ostendit q̄ p̄m̄ q̄ contrariū sequi contrariū. (Amplius in generatōibꝝ et corruptōibꝝ) In hoc secundo casu p̄itulo docet p̄hs terminare pbleumata simplicis iherētē p̄ locos a generatōe et corruptōe. p̄onēdo tres cōsideratōes. Prima est. si velim̄ ostendere bonitatem et malitiam aliquoꝝ detem̄ inspicere ad corruptōe. qz ibi est ecoratio. quoꝝ em̄ corruptōe sit bone ipa sit mala. et quoꝝ corruptōe sit male. ipa sit bona. Seda est. si velim̄ ostendere bonitatem vel malitiam aliquoꝝ detem̄ inspicere ad generatōes ipsoꝝ. quia quoꝝ generatōes sit bone ipa sit bona. et si ipa sit bona generatōes ipoꝝ sit bone. si vero generatōes ipoꝝ sit male ipa sit mala. Tercia cōsideratō. cōsiderandū est etiā ad generatōia sūe efficiētia et corruptētia. quia quoꝝ effectus sit bona ipa sit bona. et quoꝝ corruptētia sit bo na ipa sit mala. (Rursum in sibibus) In hoc tertio

cōpítulo docet p̄hs terminare pbleumata simplicis inherētē p̄ locos a p̄portōe a maiorū et a similī. et p̄mo p̄ locos a p̄portōne. ponēdo duas cōsideratōes. Prima. si velim̄ interimere vel construere aliquoꝝ pbleuma cōsiderandū est in p̄portionibꝝ et similibꝝ si silt̄ se habent vel nō. qz si vnuꝝ similiū inest et reliquū. et si non nō inest. vt si disciplina sit vna plurimū sic etiam op̄is nō. quia sic se habet disciplina ad disciplinabilitā. ita opinio ad opinabilitā. Silt̄ sicur se habet vnuꝝ habet ad videre. ita auditū habere ad audire. et ideo si vnuꝝ sum habere est videre. tūc auditū habere est audire. Secunda cōsideratō. si aliqua ponātur et id. et tamen ipa compata ad vnuꝝ vel ad multa nō se habebat ad ille lūd̄ silt̄. male posita est illa etē eadem. vt si ponat q̄ sit idem scire et intelligere. statim p̄babiliꝝ q̄ nō. q̄ non silt̄ se habent ad vnuꝝ et ad multa. nā cōtingit simili plura scire. intelligere aut̄ vnuꝝ tūc. (Amplius ex magis et minus) In hac tercia pte ponit quatuor cōsideratōes ad terminandū pbleumata inspiciendo ad magis et ad minus dices. q̄ p̄ter illa que dicit̄ s̄t inspicēdū est au magis et ad minus. Et si quaruoꝝ loci sūe cōsideratōes sumptē ex magis et minus. Prima. si aliquoꝝ p̄dicatū assignet̄ inesse aliquoꝝ subiecto cōsiderandū ē s̄t ad intensionē subiecti sequat̄ intēsō predicati. quia s̄t sic cōltruendū est problema. et si nō destruendū est. vt se voluptas sit bona optet et maior. voluptas sit magis bona. Similī si iniuria facere est malū optet et magis vel maiore inuriā facere sit magis vel malū. Seda cōsideratō. compando vnuꝝ p̄dicatū ad duo subiecta. et est hec. si aliquod p̄dicatū assignet̄ inē duobus subiectis cōsiderandū est si illud p̄dicatū inest illi subiecto cui magis videt inē. q̄ si nō nec inest illi cui minū videt inē. si inest illi cui minū videt inē inest etiā et cui magis. Tercia cōsideratō. compando duo p̄dicata ad vnuꝝ subiectū. et est talis. si aliquoꝝ p̄dicatū assignet̄ inē aliquoꝝ subiecto viendū est si p̄dicatū de q̄ minus videt inest illi subiecto. q̄ si illud qd̄ magis videt inē nō inest. nec illud qd̄ minū. si illud qd̄ minū videt inē inest. et illud qd̄ magis Quarta cōsideratō. compando duo p̄dicata ad duo subiecta. et est. Si velim̄ videre de duobus p̄dicatis vnuꝝ insit duobus subiectis cōsiderandū est si illud p̄dicatū qd̄ minū videt inē suo subiecto et illud. qz si qd̄ alteri magis videt inē nō inest. nec reliquū reliq. si qd̄ minū videt inē alterū et reliquū reliq. (Amplius ex eo q̄) In hac tercia pte ponit tres cōsideratōes inspiciendo ad silt̄. et dī q̄ etiā inspicere ad id qd̄ alteri silt̄ ēst vel videt in ēst. Et post tribū modis arguit. sicut dictū est in tribū vnuꝝ cōsideratōibꝝ. s̄t compando duo vnuꝝ. aut vnuꝝ duobus. aut duo duobus. Est q̄ p̄ma cōsideratō. si aliquoꝝ p̄dicatū assignetur sile silt̄ duobus subiectis. tunc si non inest vnuꝝ nec reliquū. Et si ēst alteri corūm et reliq. Seda cōsideratō. si duo p̄dicata assignent̄ sile silt̄ subiecto. tunc si vnuꝝ non ēst nec alterum. et si alterū ēst et reliquū. Tercia cōsideratō. si duo p̄dicata assignant̄ similiter inē duobus subiectis. tunc si vnuꝝ non ēst suo subiecto. nec reliquū reliquū. et si vnuꝝ ēst suo subiecto. et reliquū reliquū. (Amplius ex oppositōne) In hoc quarto cōpítulo docet p̄bilo sophus terminare pbleumata simplicis inherētē per locos ex oppōne et a magis ad minus. et a minū qd̄ ad similiꝝ. Qe p̄mo posse duas cōsideratōes circa locuzet

Arestotelis

Folio lxxviii.

appone. Præna est. si opponens velit ostendere aliquid simpli bonū vñ albus considerandum est si ipm appositū alteri faciat ipm tale scz bonū vñ albus. cū tamē pñs nō esset. qz sicut manifestū est qz illud appositū est tale. Scđo cōsideratio adhuc considerandum est. si aliquid appositū alteri faciat illud cui appositor mag. tale qz esset pñs. qz si sic ipm erit tale. Hoc aut̄ considero nō est utilis in omnibus pdicat. sed solū in his qz suscipiunt intellētione & remissione. Nec valz hec considero ad destruēduz. qz nō opz qz si aliquid appositū alteri nō faciat illud cui appositor est tale. qz ipm nō sit tale. quia qz ipsi bonū addituz malo nō faciat ipm bonū. tamē adhuc bonuz est bonū. & sicut est de albo & nigro (Rurłuz sicutidē) In hac scđa pte ponit phs vnā consideratione inspiciendo ad pte in mō dices. qz si aliqd pñm assignez inē alicui subiecto. considerandum est si illud inīst fm magis & min? qz si sic ipm simpli inest. Probat ex opusculo pñtis. qz si aliqd nō sit bonū vñ albus nec ipm magis aut minus erit bonū. nec magis aut minus albus. eo qz malū de nullo dī magis aut min? esset bonū. Hoc aut̄ considerato nō valet ad destruēduz. qz nō opz qz si aliqd nō inīst fm magis vñ minus qz ipm nō inīst simpli quia mltā inīst simpli que nō dicatur fm magis aut min? sic; hō. (Eodem at mō) In hac scđa pte ponit phs vnā considerationem inspiciendo ad ptem dices. qz si aliqd pñm assigetur inesse alicui subiecto considerandum est si illud pñz inīst subiecto fm qd vel fm qñ. i. fm aliquaz partē pñis. vel fm vbi. i. fm ptem loci. quia si pñm ptingit fm qd. ptingit etiā simplicit. Et sicuti sicuti qd aut vbi probat ex opusculo pñtis. quia qd simplicit ipsoſſibile ē esse ne qz fm qd neqz vbl neqz qd esse contingit. (Instantia qm.) In hac quarta pte post phs instantias cōtra hanc considerationem. & pmo instatur ptra pñm ptem. qz multi fm qd sunt naturaliſt studiosi qui liberales aut casti & non sicuti simplicit studiosi. Cōtra sedam ptem instat. qz ptingit corruptibile in aliquo pte non corruptibile sicut in pte augmenti. & tamē fm est qz corruptibile impliſſiblē nō ptingat corruptibile. Contra tertiam ptem instat pmo. quia quāuis expedita vii dicitur in locis egrotatis nō tamē hoc expedit simplicit. Scđo. quia nō sequit tm vñ corporis pōt esse in isto loco. ergo tm vñ corporis pot est ē. Tercio. quia nō sequit bonū est mactare ptem intruallis. ergo bonū est mactare ptem. & de hoc tertio exēplo dicit qz hoc nō fecit vbi simplicit sed in qbzuldam. quasi diceret qz intruallis nō fecit ptem loci sed fecit quosdā hoīes in truallis apud quos bonū est mactare ptem. Deinde cū dicit (Rurłuz qñqz) Hic pbus pñs sedam instantiam quia quāuis expedita medicari pte egreditur. nō tamē simplicit expedit medicari. Hoc exēplum corrigit dices. qz medicari nō sequitur tē pñs sed dispnem. Unū nihil differt qz hō suscipit me dicinā dūmodo ibi sit affectus & dispñ. (Simpli aut̄ est) Finalit phs manifestat qd est dcm simplicit dices qz dcm simplicit est qd dicatur nullo addito. sicut bonuz aut fm. & ideo mactare ptem nō est bonū simplicit. eo qz nō dicim' mactare ptem esse bonū. sed esse bonuz quibusdā. deos aut̄ honorare ē bonuz simplicit. qz deos honorare est bonū sine addito

Queritur utrum

pseqntia i ecōtrario grā forme teneat in pñdictioris. pse querita Vero in ipo in alijs oppositī. ita qz nō in pñdicto

rīs. neqz pñtia ecōtrario ī alīs oppositī Arguitur pmo quia pñtia ecōtrario nō tenet i oībus pñdictorijs. qz nō tenet grā forme in illis. Ans patz pmo. quia nō se sequitur aīal est nō hō. ergo hō est nō aīal. & tñ arguitur a pñdictorio pdicati ad pñdictoriū subiecti. Secundo. qz nō sequit omne vñp est pgnū. ergo omne nō congruū est falluz. & tñ sicut pgnū & nō pgnū pñdicunt. ita verū & fallū. Pz tercio. qz nō sequit deus ē ens. ergo nō ens est nō deus. eo qz ans est vñp & pseqntia falluz. qd pateat quia vñ pñtia negatio tenet negāter & sic cōqualest isti. nūluz ens est nōdeus que ē manifeste falsa. Vel tenet inītāter & sic adhuc ē falsa quia ē vna affirmatio cuius subēm p nullo supposit. ergo pñtia ecōtrario nō tenet in oībus oppositī. Pz quarto. quia inter pñdictoria nullū est mediū. eo qz pñdictoria se bñt sicut ens & nōens. ergo in ea nulla est bñtudo sicut pñtia. Scđo sic. bene seq̄ tur hō est rūibilis. ergo nō hō nō est rūibilis. & tñ arguitur p pñtia in ipo in pñdictorijs. Sicut sicut sequit. lorses currunt. ergo hō currunt. ita sequit sortes nō currunt. ergo hō nō currunt. & tñ ibi arguit ab opposito antī ad oppositū pñtis. ergo pñtia in ipo tenet in pñdictorijs. Non firmat. quia dī primo posterioz. sicut affirmatio est cā affirmatioñis. ita negatio est cā negatioñis. qz si affīcedēs affirmatioñi inferat pñtis affirmatioñ. ita etiā oppositū antī inīst infert oppositū pseqntis. & p cōseqntia cōseqntia i ipo valer in pñdictorijs. Tertio sic. pñtia in ipo nō tenet in oībus cōtrarijs nec in oībus relatis. nec in oībus pñtatijs. ergo nō tenet grā forme in oībus alīs oppositī aut pñdictorijs. Ans patz pmo quo ad pñmam. qui a nō sequit albus est calidū. ergo nigrū est frigidū. Nec sequit pñgalitas est viciū. ergo illibalitas ē virūtus. Acc sequit. motus ē velor. ergo qes est tarda. Nec sequit verum ē congruū ergo falluz est incōgruū. & tñ meniste oponūtur pñtia. ergo pz secundo. qz bene sequitur nullū aīal currunt. ergo nullus hō currut. & tamē nō sequit omne aīal currut. ergo omnis hō currut eo qz possiblē est omne aīal currere nullo homine existēt. Patz tertio quo ad secundam ptem. quia nō sequit sensibile ē in telligibile. ergo sensus est iutelleciū. Nec sequit sensibili le est scibile. ergo sensus est scieria. Nec sequit pater ē seru us. ergo filius est domin⁹. Nec sequit capitatu ē caudatu. ergo caput ē cauda & tamē ille oponūtur relative adiūcēt. ergo nō tenet cōseqntia in ipo in relatiōne oīpositis. Patz quarto quo ad tertiam partē. quia nō sequitur videns est audiens. ergo cecus est surdus. incedens em potest esse verū cōsequente existēre falso. Nec sequit tangibile est sensibile. ergo intāgibile ē insensibile. Nec lequit videns ē sensibilis. ergo cecus est insensibilis. & tamē ille oponūtur pñtatiue. ergo nō valer cōseqntia in ipo in oībus pñtatiue oīpositis. Quarto sic. quia pñtatiue exōposita habet rationē pñdictorijs. iusto apta nata. & idem phs pmo pñtatiue transmutatōdem qz est fm pñtatiue & habituz vocat transmutatōdem fm pñdictorijs. sed in pñdictorijs nō valet ab in ipo. ergo nec in pñtatiue oīpositis

In oppositū est philosoph⁹ in terra. Pro solutōne questionis solū uende sunt q̄tuor questiones

Questio prima.

Vñp pñtia i ecōtrario & pñtia in ipo teneat grā forme

Questions

libri thopicoꝝ.

in opposit. Pro solutone cuius Attende pmo. q' mali-
ti s' modi pntiaz. qdam em est simplex. et qdam pno-
sita. et qdam est bona simplic. et quedā est bona venia.
et in apolito qdam ē in ipo. et qdam eccl̄ero. Lēcenzia
ia ē e contrario ē duplex. quedā est termino. et est illa in
cuius a ante aliquo pdicatur dī de aliquo subeo. et in pntie
dicitur subiect dī de aliquo pdicatur. vt sic argue
do hō est aial ergo nō aial est nō hō. Alia est pna eco-
tratio pntiū. et est illa cuius antecedens est vna dicitur.
in q ad aliquo aans sequitur aliquo pns. et eius pns est alta-
dicitur in qua ad oppositū pntis pme pntie sequi-
tur antis. vt sic arguedi. si hō est. aial est. ergo si nullus
aial est. nullus hō est. Attende secundo. q' duplex est
pntia in ipo. quedā est termino. et est illa in cuius a ante al-
liquo pntum dī de aliquo subeo. et in pntie oppositū subiec-
ti dī de opposto pdicatur. vt iusticia est pntus. q' iniusti-
cia ē viciū. Alia est pntia in ipo propōni. et est qm ad al-
iquid aans sequitur aliquo pns. et ad oppositū antis deno-
tatur sequi oportuit pntis. vt si iusticia est pntus est. q'
si iniusticia ē viciū est. Qdī autē ideo pna in ipo. qdī in
ea fuitur idem ordo 2 satus termino. Sed dī pna eco-
trario. quia ē ordo pntiū termino. in ante 2 pntie
Attende tertio. qdī ad hoc q' pntia in ipo termino. tenetur ī
pntis tres pdicatores rechr̄atur. Prima. qdī in ante non su-
pdicatio pntig led g' se. et ideo no sequitur albus est dul-
ce. ergo nigr' est amar. Scda pntio. qdī extrema vni-
pntiat' no pntineatur sub uno extremo alteri pntiā etat'
eis. et ideo no sequitur pdigalitas ē viciū. ergo illiberali-
tas ē virtus. Tertia pntio. qdī extrea sunt pntia eodē
mō pntarietas. sed q' vtrobiq' sit pntias extremit ad ex-
tremū. v'l medij ad mediū. et ideo no sequitur timor v'
ciū. q' audacia ē virtus. qdī pntarietas no est eadē in
ter ista. Aliquid tñ addūt quartā pntio. qdī opz pone-
re pntā termino led hoc no est necāriū. quia pns dic-
tu' z qdī opz arguere in pndicar. pse Attende quarto. qdī
ad hoc q' pna in ipo termino valeat in pntie opposi-
tis due pdicatores rechr̄atur. Pntia est. q' arguas in pdi-
catis pse. et ideo no sequitur. videns ē au'dies. q' surdus ē
ceccus. Scda pntio. qdī pntio supioris hitus restriga-
tur per habitu inferioris pntatiū. et ideo no sequitur. vi-
dens ē sensibil'. ergo cecus ē insensibil'. sed opz dicere. et
ceccus ē insensibil' sensu' vltus. Ad hoc autē pna
in ipo termino valeat in relarie oposit. due pdicatores
rechr̄atur. Pntia est. qdī ibi sit pndicar. pse. et ideo no sequi-
tur pnt' est fuius. ergo filius ē dñs. Scda. qdī sub uno co-
pulatio vnius apponi' no pntant ambo extremit alteri
pntiū. et ideo no sequitur sensibile est intelligibile. ergo sen-
sus ē intelligibil'. eo qdī sub intelligibili coimentur sensus
et intellectus

Dic pmo

Dic pmo q̄ p̄na in ipso nec termiōnum
nec propōni tenet grā forme
quāvis aliq̄ teneat grā ma-
terie. Prīmū p̄tz. quia a destrōtōne q̄ntis ad destrō-
tionē p̄ntis nō valer p̄na. t̄ ideo nō sequit̄ ois hō est al-
ergo ois nō hō est nō aial. Nec sequit̄ si hō est. aial est.
ergo si nullus hō est. nullū aial est. Sc̄d̄m̄ptz. quia te-
net in termis p̄ueritiblē. **Dic scđo.** q̄ p̄ne i ecōtra-
rio propōni tenent formalit̄ in p̄dictorijs. p̄tz. quia te-
net p̄ hanc maximā. Quādōcōq̄ ad ans sequit̄ p̄ns.
tūc et p̄dictorijs p̄ntis sequit̄ p̄tradictorijs antecedēt̄.
Dic tertio. q̄ p̄sequit̄ia i ecōtrario termiōnum formalit̄
tenet in p̄dictorijs eo mō quo p̄uerit̄ p̄ strāponēm.

Ex quo p̄t, q̄ sicut p̄iculari affirmatiā & v̄lis negatiua nō queritur p̄ trapōem sic nec in īpis valeret sequētia ī ecōtrario termioꝝ nisi vbi p̄t̄ur essentiale superius de c̄ntialiter inferiori. aut queritibile de queritibili. in talibus em̄ valeret p̄t̄ia sicut offendit expla stratielis. t̄ ideo nō sequit̄. nullus asinus est bō. ergo nullus nōbō est nōasinus. **D**ic quarto. q̄ p̄sequētia ecōtraria p̄pōnunt nec tenet formalit̄ in p̄pōnib⁹ stratiis de strario m̄ enūciād̄. nec etiā in īpis que s̄t de strariis extremis. **S**z p̄sequētia in īpo tenet in p̄pōnib⁹ de strariis extremis. quāuis nō teneat in p̄pōnib⁹ de strariis modis enūciāndi grā forme. Primi parat. q̄r quāuis sequit̄ om̄e aīal currit. ergo om̄is bō currit. non tam s̄lectur nullus bō currit. ergo nullus aīal currit. Secundūs p̄t̄. quia quāuis lequaſ iustū est. ergo p̄tuolum est. nō tam s̄lectur viciolum ē. ergo iniustū est. Terciū p̄t̄. quia bñ s̄lectur. si iustū est. studiolum est. ergo si iniustū est. viciolum est. Sillter s̄lectur. si a ē iustū. a est studiolum. ergo si b ē iniustū. b ē viciolum. **Q**uartū p̄t̄. quia quāuis s̄lectur om̄is bō currit. ergo om̄is bō mouet̄. tamē nō s̄lectur nullus bō currit. ergo nullus bō mouet̄.

Questio secunda.

Vtr locus ad simplr. v. ad magis v. minus. ; econ-
uerio. i. vtr. valeat plectria a positio ad ppatiuū et
contrario. Pro cui solutone Alte de pmo. q. locus a
simplr ad magis v. minus pot est duob. mōis. Un
mō ab uno positio ad vnu compatiuū. Alio mō a plus
ribus positios ad plures compatios. Unū ad hoc q. re
neat pna a plurib. positivis ad plures ppatiuū. Alt
que pditiones reqvntur. quaz pma est qd arguatur in
illis q. suscipit ppatos sive magis v. min. ; 2 ideo nō
sequitur bo est al. ergo magis bo est magis al. Hec
etiam sequit. album est coloratū. ergo magis albus est
magis coloratum. Et quāuis sequatur hoc est albus
ergo est coloratū. tamē non sequit hoc est magis albus
ergo est magis coloratū. Secunda cōditio est. q. non ar
guatur in pdcationib. accītallib. sed p se. ; 2 ideo nō se
quitur. album ē dulce. ergo magis album est magis
dulce. Nec sequit. porare est bonū. ergo magis porare
est magis bonū. Nec sequit. album ē extensu. ergo ma
gis album est magis extenu. Nec sequit. si hoc est sanū.
est calidu. ergo si magis est sanū. magis est cali
dum. Dicitur autē. muter ab aliqbus q. ista plectria
etia tenet in suplatiuū p hāc maxima. Sic simpli
citer ad simplitria magis ad magis et maximū ad maxi
mum. sed ista maxima qnrum ad ultimā partem non
est simplicit de inētione pbi. imo est falsa quia non se
quitur virtus est bona. ergo maxia virtus est maximū
bonū. quāuis bene sequat. ergo maior virtus ē maius
bonū. Nec similiter sequit. beatitudo ē bona. ergo maxi
ma beatitudo ē maximū bonum. eo q. impossibile est
aliquā virtutem ē que sit maximū bo. ; 2 tamē in istis
obſuantur ambe conditōnes

Dic primo

Dic primo q̄ locuſ ab vno poſitū
ad vnu ſpatiuū tenet ne-
gatīe. vt ſe bñ ſoia no ē
alb. gñō ē alia maḡ vlm̄' alb. Dic̄' q̄ a ſpatiu
ad poſitū ř ſpā affirme. Et rō ſtōz. ē. q̄ ſpatiuū v
ſibi equaliſ vtpura cū h̄ aduer̄' maḡ vlm̄ ſe p̄ ad

positum sicut ps in mō ad suu totum. sed a toto in mō ad suam partē tenet pñia negarie. et ecōtra affirmatiue Ex quo legerit pmo hanc pñiam cē bonā. fortes cē magis albus plōne. ergo fortes cē albus et iū plato est albus. Sequitur se dō. q̄ ille propōnes sī vere nullā p̄posūtio ē fallax ista deus cē bonus. et nulla cē verior ista homo est azinus.

Questio tercia.

Utrꝫ locutus ab appōne teneat. Pro cui⁹ solutōe suppo⁹ q̄ locus ab appōne valer ad pbleumata de simplici in heretia. et ad pbleumata pñata et nō pñtracta. et eius ad pñata et pñtracta. Supponitur se dō. q̄ iste locus q̄ arguitur in pbleumata de simplici inheretia tenet p̄ banc maximā. Si aliqd appōnit alteri. qd prius nō erat. tale reddat ipm tñle. tūc illud appōnit ē tale. vt si aliqd appōnit alteri reddat ipm calidū. ipm erit calidum. Supponitur ter⁹ q̄ ista pñia est bona tri⁹ cōditōibus obfūas. Pñia est. q̄ appōnit sic suscepit denotatōnis illius q̄ facit denotare illud cui appōnit. et ideo nō seq̄tur si albedo appōnita alicui faciat ipm albus q̄ albedo sit alba. Nec seq̄tur q̄ si aia appōnita corpori faciat ipm animatū q̄ ipa sit aia. Sed a 2dito q̄ arguat in causis totalib⁹ et sufficietib⁹ ad pndicendū eſcū. et ideo nō seq̄tur q̄ si ignis faciat aquam tepidā. q̄ ppter ignis sit tepidus. q̄ ignis nō est tota cā repeditas. Nec seq̄tur si aq̄ frigidissimā appōnita aq̄ calidissime faciat ipz saz tepidam. q̄ ppter hoc altera eaz sit tepida. Nec seq̄tur quis q̄ si aq̄ frigida adiecta calcē v̄l plastro recenti. faciat ipm calidū q̄ aqua frigida sit calida. Tercia 2dito. q̄ arguat in caus vñtuoc⁹ et p se. et ideo nō seq̄tur q̄ si sol sit calid⁹ ex eo q̄ facit inferiora cē calida. Supponitur q̄ pbleumata pñata et pñtracta tenet p̄ hac maximā. Si aliqd appōnit alicui faciat ipm magis tale. tūc illud appōnit erat magis tale. vt si aliqd appōnit min⁹ albo faciat ipm albus. illud appōnit ē albus. Nec autē magia ē vera suppositione 2dito m̄ imēdiate posic⁹. et etiā supponita alia lez q̄ illud efficiēt efficiat illud cui appōnit magis tale de sua natura et nō p accēs. et ideo quāuis diuincit appōnit malo hoc reddat ipm magis malū. tñ nō seq̄tur q̄ sine magis male q̄ diuincit p accēs et nō de sui natura adiecto malo homi redunt ipm magis malū. Quātū ad pbleumata pñata et pñtracta dī q̄ pñia tenet p̄ hac maximā. appōnit duob⁹ boī quoꝫ vñtuoc⁹ addis eidē ter⁹ illud qd reddit ipz terciū meli⁹ erat meli⁹. Et istis p̄z solu⁹ ad q̄stionē

Questio quarta.

Utrꝫ locus a fm qd ad simplr sit locus dyalectie v̄l sophistic⁹. Istius q̄stionis lo⁹ aliqd p̄z exhibit q̄ dēcā sunt in sumul. Remēcāndū enī est q̄ fm qd p̄ accipi dupl̄r. Uno⁹ pro fimo supro cu⁹ q̄cūq̄ dēcīatōne. et sic est cōe ad ptez i mō et ad dēcī fm qd a quo sūtior locus sophistic⁹. Alio⁹ pōt accipi p̄ termīo supro cu⁹ dēcīatōne restri⁹gēte et nō diminuēte ap̄pliāte aut restri⁹gēte. et sic dēcī fm qd idē est sicut ps in mō. Terto sūtior p̄termīo supro cu⁹ dēcīatōne diminuēte ap̄pliāte et distrahe et sic ab ipso sūtior locus sophistic⁹. qualiter fiat falla a dicto fm qd ad simplr. et contra. et q̄li⁹ ter valz pñia a pte i mō ad suū totū. et ecōtra. et q̄ dēcī

nes dēnt ad hoc obfūari patuit in q̄rto tractatu sūmaz. Et istis inferuntur q̄tuor correlaria. Primi⁹. si de termino v̄l dispō que nata ē queire tā totū q̄ p̄i attri buat totū rōne p̄tis rōne cui⁹ totū nō est natū denotari vt sic arguedo. sois est albus fm dēces. q̄ fortes cē albus. tūc sit locus sophistic⁹ et nō dyalectie. Si tñ attribue retur rōne p̄tis. rōne cui⁹ totū essz natū denotari tūc efser bon⁹ locus dyalectie. vt sic arguedo. sois est sum⁹ fm natus. q̄ est sum⁹. Scđm correlariū. si fm̄n⁹ cui ap̄pōtūr dēcīatōne sit dēcīs eq̄uoce nō tñ pure s̄ analogi⁹ ce tūc nō valz pñia a fm qd ad simplr. q̄ nō seq̄tur fortes cē naturalis castus v̄l liberalis. q̄ fortes cē castus v̄l libralis. q̄ isti tñni castus et liberalis nō dicitur vñuoce s̄ hñte hñti castitas et liberalitas. et de eo q̄ est inclitatus et dispositus ad talē hñtu. Terciu⁹ correlariū. si dēcīatōne ad dicta fm̄n⁹ trahat ipm ad supponēdū. p̄ alio q̄ si sine tali dēcīatōne sucref nō bñ arguit. a fm qd ad simplr. et ideo nō seq̄tur. aliqd ymagō est hñ pict⁹. ergo ē hñ. Nec seq̄tur antixps ē op̄abilis aut intelligibilis. q̄ anxi⁹ p̄z ē. Nec seq̄tur expedit vñi cibari⁹ frigidis et estā te. ergo expedit vñi cibari⁹ frigidis. Quartu⁹ correlariū. si dēcī fm̄n⁹ et sua dēcīatōne sint nata cē due determinatōnes alicui⁹ terciū nō valet pñia a fm qd ad sum⁹ plicit. et ideo nō seq̄tur sois cē albus monach⁹. ergo fortes cē albus. Et istis p̄z solu⁹ ad q̄stionē

in opositū. Ad pñmā negat̄ ans. ad pñmā pbatōem p̄z solu⁹. ibi em̄ arguit in indecīfinis affirmatis in q̄bō nō valz pñia. Ad scđaz pbatōnez dī. q̄ vñp̄z et falsuz s̄t̄ dī. et nō dīctoria q̄p̄is ali⁹ que p̄pōes ne et false sint dīctoria. Ad scđā p̄z solu⁹ q̄ ille p̄pōnes s̄t̄ indefinite. si autē sūt̄ vñes adhuc arguētūz nō pcedit. q̄ ad dīctatōm p̄pōnis affirmatio nō sp̄ccāriūz ē subēm̄ suppoēre p̄ aliqd ente reali. Ad q̄rtā dī. q̄ p̄pōnes int̄ dīctoria nullū sit mediū de q̄ ambo ve riscitetur. eo q̄ inf̄ ens et nō ens nullū et mediū. tñ inf̄ ea pōt̄ ee hñtudo repugnatōe supra quā fundat pñtia.

Ad scđaz dicitur pmo. q̄ talis pñtia bñ tener ī alid bus grā materie. vñputa ī termīo pñtib⁹ aut vñp̄z pñtib⁹ centrale sugiūs de q̄ se de inferiori. Vñdicat q̄ in secunda pñia nō arguit per pñam in ipso ī dīctoriis. quia ex dīctorio aitīs nō infertur dīctoriū pñtis. s̄t̄ subcōtrariū. Ad dīctatōem dī. q̄ illa pñp̄ hñt̄ verita tem ī caus p̄cīs. sicut p̄z p̄ exēpla p̄bi ibidē. Ad terciam p̄z solu⁹ ex dēcī. Ad quartā p̄cedit̄ ans. et ne gatur pñtia quia q̄p̄is p̄partitōe oppōta hñt̄ quodā mō roēm dīctoriāz ī subēo apto nato. non tamēt̄ dīctorie. Et hec de q̄stionē dēcā sufficiat

Seq̄tur iam tercius liber thopicoz

Questiones libri thopicoꝝ

Trū autem

sit magis eligendū aut melius
duū vel pluriū ex his p̄spicie
dum r̄c. In hoc tertio libo
thopicoꝝ d̄seriat philo
sophus de ānexo accidentis.
scilicet de compagione s̄m magis
z minus. Et diuiditur in
quatuor tractatus. In quorū
primo determinat de pbleumatis compatis z contrac
tis ad materiā moralem. Et diuidit in quatuor capi
tula. In quorū primo determinat de pbleumate compa
to z contracto s̄m materiā eligibilis z eligens. Et p̄i
mo proposit intentōem dicens. q̄ p̄spicēndū est in hoc
tertio libro quoniam propositus duobus v̄l plib⁹ quod il
louz sic magis est eligendū. Et specificat intentōem
suam dicēs. q̄ nō oportet hic determinare de his q̄ mul
tum differunt abīncēz i eligibilitate z fugibilitate. q̄a
nullus dubitat quod ille p̄ sit magis eligendū. Pro
stis enī b̄ititudine z diuitiis que multūz differunt i eli
gibilitate nullus dubitat q̄n beatitudiū sit eligibiltor.
Et hoc debet intelligi apud illos qui dicunt b̄ititudinē
nō consistere in diuitiis. sed opter determinare de hīs
que sunt propinq̄ s̄m eligibilitatem aut fugibilitatem
z de his de quib⁹ dubitamus q̄d eozūz sit magis eli
gendū eo q̄ nū gatēm ynius ad alterā vidēm p̄
eminētiaꝝ. In istis aut̄ ostenta vna v̄l pluribus cognos
etur q̄d eorum est magis eligendū. Prīma ergo h̄ pos
nit simul duas considerationes penes naturam eli
gibilis. Dicens q̄ propositus duobus v̄l plib⁹ eligibiliō v̄de
dum est q̄d eorum sit diuturnū z certius z cōcūrso. q̄
illud q̄d est diuturnus z certius est magis eligendū.
eo q̄d est minus diuturnū v̄l minus certum. (Et q̄
magis) In hac tercia p̄ticula denotat p̄bus septem
considerationes ex parte eligens dicens. q̄ illud est ma
gis eligendū quod vir prudens eligit. v̄l quod vir bo
nis. v̄l quod lex recta precipit. v̄l quod studiosi circa
singla in eo q̄ tales sunt magis eligens. v̄l q̄d scientes in
vno quo q̄ generis. id est scia. v̄l quecūq̄ oīo plures.
v̄l omnes scientes i aliqua sciētia eligunt. vt in medicina
que maiores medicoꝝ v̄l oīes eligunt. vt q̄d oīa eligunt.
sicut bonū omnia em̄ boni appetunt. (Oportet autē
dicere.) In hac quarta p̄ticula denotat p̄bus mo
dum v̄tendit predicit considerationib⁹ dicens. q̄ oportet
v̄ti predicit ad quod est v̄tile eis v̄ti. Illud em̄ est sim
pliciter melius z magis eligendū quod est s̄m melior
rem disciplinā. Sed tamē alicui est magis eligendū
illud quod est s̄m probam. z hoc debet intelligi in omnib⁹
considerationib⁹ si cetera sint equalia.

(Deinde ad hoc aliquip) In hoc secundo capit
tulo ponit philosophus considerationes compando bo
num penes naturā boni. Et p̄mo ponit tres considera
tiones s̄m eius generales conditōes. Prīma. proposit
us duobus bonis v̄l pluribus quorū vnuum est in genere
z alterū nō. illud quod est in genere est magis eligen
dū q̄d quod nō est in genere. vt iustitia est magis eli
genda q̄d iustum. eo q̄ iustitia est in genere boni. iustum
autē nō. Iustitia em̄ est bona. iustum nā autē non. Secū
da. propositus duobus quorū vnuum est propter se eligendū
z aliud nō propter se sed p̄p̄t aliud illud q̄d est pro

ter se eligendum est magis. vt esse sanum est magis eli
gendum q̄d exercitari. id est ambulare. vt si amamus vt
maneamus sani. Nam esse sanū est eligendum prop
ter se. exercitari vero propter aliud. Tercia. propositis
duobus quorū vnuum est eligibile per se. reliqui per ac
cidēs. illud em̄ quod est eligibile p̄ se est magis elige
dū. vt amicos esse iustos est eligibile p̄ se. vbiq̄cūq̄ em̄
sunt sine apud nos siue alibi volum⁹ eos esse iustos.
Inimicos aut̄ esse iustos ē eligibile p̄ accidentē vt scilicet
nihil nobis noceant. z ideo amicos ce iustos est magis
eligendum q̄d inimicos ē iustos. (Et q̄ causa.)

Hic p̄hus ponit duas considerationes inspicēdo ad
causalib⁹ boni. Prīma. propositus duobus eligibiliō id
quod est p̄ se causa boni est magis eligendum q̄d quod ē
causa boni p̄ accidentē. sicut virtus est magis eligenda.
q̄d fortuna quia p̄tus per se ē causa bonaꝝ op̄atōnum
fortuna vero p̄ accidentē. Secunda consideratio. illud
quod ē p̄ se causa mali magis est fugiendū q̄d quod
est causa mali p̄ accidentē. vt vicium est magis fugien
dum q̄d casus. (Et quod simplē.) In hac tertia
p̄ticula ponit philosophus considerationes inspicēdo ad
causalib⁹ formale. Prīma. illud est magis eligendum
quod est simpliciter bonum q̄d quod est bonū alicui v̄l
in aliquo tēpore. vt esse sanum magis est eligendum q̄d
est simpliciter bonum. q̄d secundū quod est solum bonū alicui
scilicet indigētis lectone. Ratiō aut̄ huius conside
ratōis p̄t assignari. quia si aliquid sit bonum simplē.
tūc sibi inest bonitas s̄m ratiōem eius essentialē. Si ve
ro sit bonū solum alicui. tūc sibi inest bonitas recipi
quarūdam circūstantiaꝝ accidentalia. Secunda con
sideratio. id quod est bonū per suā naturā est magis
eligendū q̄d quod est bonū non p̄ suā naturā. sed
per aliquid sibi aq̄uisitum. vt iustitia que ē bona s̄m suā
naturā magis est eligenda. q̄d iustum q̄d est bonū
per acquiſitionē iusticie. (Et quod melior)

In hac quarta p̄ticula ponit p̄bus tres considera
tiones supras ex parte cause materialib⁹ boni. Prīma. p̄
positus duobus bonis illud est magis eligendum quod in
est melius s̄m honorabilit̄i subiecto. vt quod inest
deo est magis eligendum q̄d quod inest boni. v̄l quod
inest aīme est magis eligendum q̄d quod inest corpori.
Secunda consideratio. quod est propriū melior est ē me
lius z magis eligendum eo q̄d est propriū p̄teriorē z mi
nus boni. vt id quod est propriū dei est magis eligen
dū q̄d id quod est propriū boni. Deus em̄ z bono
s̄m omnia v̄tis nūl differunt abīncēm. propriū
autē alterū ab altero differētis separat. Tercia con
sideratio. Illud est melius z magis eligendum quod est
in meliorib⁹ v̄l priorib⁹ specie s̄m p̄fectōem z non
s̄m tēpū z honorabilit̄i. vt sanitas est melior robore.
v̄l decorē q̄a sanitas est priuilib⁹. consistit em̄ in cōmen
suratōne humidi z siccī z altūz qualitatē. Robur au
tez consistit i nervis z ossibus. Decor vero est quedā
z mēlūra z mēbōꝝ. (Et finis hīs) Hic p̄t p̄bus
quorū considerationes ex parte finis s̄m cā finalē. Prīma.
finis ē magis eligendum q̄d media q̄ sunt ordīata ad finē
Sobā. propositus duobus ordinatis ad finē illud est magis
eligendum q̄d est p̄p̄nūs fini. Tercia. illud ē magis ap
petibile z magis eligendum q̄d est ad finē vite. i. ad felici
tā q̄d q̄d est ordinati ad aliquid altū v̄puta ad p̄uidē
tā. Quarta. id ē magis eligendum p̄ q̄d p̄t attigi finis q̄d
id q̄d nō p̄t attigi v̄l illud difficile attigi. Et hāc con

deratōem intēdit p̄hs p̄ hoc qd̄ ut possibile ip̄ possibl. (Amplius duob.) Hic p̄hus ponit duas cōsideratōes ex pte effectus. Prima, p̄positis duob̄ effec̄tis illud est melius & magis eligibile cui⁹ finis est meior. Secunda vero consideratio est. p̄positis duob̄ bus finis & duob̄ effectis. quorū unus finis plus sū perat alii q̄ finis supatus sūi p̄c̄sum effici excedit. tūc effectus finis supatus est melius & eligibilis q̄ effec̄tum finis supatus. vt br̄titudo plus supat sanitatem q̄ sanitas sanat. & id eo effici br̄titudis melius est effectus sanitatis. qd̄ probat gl̄ocum a trāsmutata p̄positōne. q̄a sicut se h̄et beatitudo ad br̄ficiatū. ita sanitas ad sana tūm. ergo p̄ locum a trāsmutata p̄positōne sicut se habet br̄titudo ad sanitatem. ita se h̄et br̄ficiatū ad sanitatem sed br̄titudo melior est & eligibilior sanitatem. ergo br̄ficiatū melius & eligibilior sanitati. (Amplius qd̄ melius) In hoc tertō caplo Aresto. poit p̄sideratōes sūptas ex conditōnib̄ sp̄ealib⁹ boni & eligibl. Olt̄ p̄mo ponit vna p̄sideratōem inspicēdo ad bonū ab solute que ē hec. ib⁹ quod est p̄ se melius & honorabilius & laudabilis est magis eligendū. vt amicitia est magis eligendā diuitijs. & iustitia ē magis eligenda sanitati & labore. Nam amicitia p̄ se ē de numero honorabilitū & laudabilitū. diuitiis vero nō prop̄ se sed prop̄ aliud. null⁹ em bonoq̄ diuitia. prop̄ se sed prop̄ aliud. amicitia vero prop̄ se. nā bñ volum⁹ amico posito etiā q̄ nihil dēat nobis ex hoc eucere. Secundo poit vnam p̄sideratōem sumptū a p̄sequente dicens. q̄ p̄positis duob̄ valde sūlbis i boītate qui sic se habet q̄ ex ip̄is nō possum⁹ bene p̄siderare p̄eminētiam vnius ad alterū in boītate v̄l eligibilitatē p̄siderandū est ad p̄ntia ip̄orum. Nā i est magis eligendū cuius p̄ns est magis bonū. si ambo p̄na iū mala i est magis eligendū cui⁹ p̄sequens est minus malū. Olt̄ q̄ aliquis posset q̄rere. vt p̄ ad boī posset sequi malū. P̄hs r̄ndet q̄ sic. dices q̄ cū v̄ra q̄ sint eligenda nihil. p̄hibet difficile aliquid sequi. i. cū aūtia sint bona nihil. p̄hibet p̄ns esse qd̄ā malū. Circa hoc subdit vnu documētum dices. q̄ qd̄am ē p̄ns p̄s. & quoddam posteri⁹. & dēt intelligi de poritate & posterioritate nō p̄ne v̄l illatōnis. sed ip̄is. sicut ad addit̄ cere qd̄ ē bonū seq̄tū p̄ns ignorasse. & posteri⁹ scire. vt in pl̄ibus aut̄ bonū p̄sequens posterius ē melius. & ideo vt in pl̄ibus bonū p̄sequens posteri⁹ est magis eligendū. P̄hs aut̄ non dēt semp. q̄ aliquid p̄sequens posteri⁹ nō est eligendū. sicut obliuio que seq̄tū post sciā. Ter⁹ poit duas p̄sideratōes p̄parvo bona sūm p̄lācitē & paucitatē. Prīa. plura bona sūt pauciorib⁹ bonis magis eligēda. & hoc siue illa sint diversa p̄ naturaz. siue sint at̄ terū cū altero eiusdem nature. tñ hoc nō est v̄l verū. q̄ qñ pl̄a bona sic se habent q̄ vñi est prop̄ alterū v̄rasimū vñi nō est magis eligendū q̄ alterū. vt sanū fieri. & sanitas sic se habet q̄ sanū fieri est prop̄ sanitatem. ido sa num fieri nō est magis eligendū sanitati. Secunda cōsideratō. aliquid nō bona sūt eligibiliora bonis. bonū tamē aliquid nō bono aliquid ē eligibilis. q̄ sint duo q̄ p̄ v̄rūq̄ est bonū sicut br̄titudo cuī aliquo nō bono est magis eligēda q̄ iustitia & fortitudo qua p̄ v̄rūq̄ est bonū. Quarto poit duas p̄sideratōes inspicēdo ad bonū cuī adiunctōne voluptr̄ aut̄ trāsticia. Prīa. p̄positis pl̄ibus bonis q̄ eadez h̄eti possunt cuī voluptrate & sine voluptrate ip̄a sunt magis eligenda cuī voluptrate q̄ sine voluptrate. Olt̄ nō intelligit hic p̄hs q̄ voluptrate delectationē que ē fīm sensum. sed que ē fīm intellectū. Seda cōsidera aliquia eadē q̄ magis eligēda sine trāsticia. q̄ cū trāsticia. Quito poit duas p̄sideratōes de bono compato ad tpm tēpus. Prīa. vñiq̄b̄ est magis eligendū in tpein quo magis valer. poit tria exēpla. pri⁹ mū. trāsticia ē magis eligēda in senectute q̄ in iuuentute. eo q̄ in senectute magis proficit. Secundū exēpluz. prīdēntia ē magis eligēda in senectute q̄ in iuuentute. cuī rō potest assignari. q̄ senes cōiter h̄m regimē reipub̄ lice. ideo magis indigentia & iuuenies. Tertīo subdit p̄hus. nemo em̄ eligit iuuenies duces. eo q̄ non stat eos esse prudētes. Terciū exēplum. fortitudo est magis eligenda ī senectute q̄ in iuuentute. & sūt p̄p̄nūta q̄a iuuenies a p̄cupisētū magis molestans q̄ senes. Secunda p̄sideratō. illud qd̄ est vtile in om̄i tpe vel in plurib⁹ est magis eligendū. vt iustitia & p̄tantia que sp̄sum vtilis sūt magis eligēda q̄ fortitudo que aliqd̄ est vtilis. Sexto poit vnam p̄sideratōem inspicēndo ad indigētā dices. q̄ p̄positis duob̄ bonis illud. quo habito nō indigētā. alio magis ē eligendū q̄ illud quo habito adhuc altero indigerem⁹. vt iustitia ē magis eligēda q̄ fortitudo. Nā si om̄es ēēnt iusti ad nihil esset vtilis fortitudo. Si vero oēs essent fortes adhuc vtilis esset iustitia. (Amplius ex corrupibiliō)

In hoc quarto caplo docet p̄hs terminare p̄bleuma p̄p̄ata & p̄tracta inspicēdo ad p̄ditōnes boni accētates & cōes. sicut sum grātia corruptio abfectio lūptio p̄tētia. sūltudo circumstantia p̄ntia casus v̄lū ac̄tus opatio lugabūdantia appō ablātio & sic de aliis. Olt̄ p̄mo ponit q̄nq̄ p̄sideratōes. p̄ma. quo p̄ corruptiones sūt magis fugienda. ip̄a sūt magis eligēda. Secunda. quo p̄ abiectōnes sūt magis fugienda. ip̄a sūt magis fugienda. Tertia. quo p̄aria sūt magis fugēda ip̄a sunt magis eligēda. Quarta. quo p̄sideratōes sunt magis eligēda ip̄a sunt magis eligēda. Quito. quo rū sūptōnes sūt magis eligēda ip̄a sūt magis eligēda. Nā aut̄ p̄hus p̄gnationē intelligit trāsmutatōem de nō esse ad esse. & p̄ corruptōem trāsmutatōem de ēē ad nō esse. p̄ sūptōne aut̄ p̄ceptōem alicui⁹ de vno loco in aliū locū. & p̄ abiectōem remorōem ab vno loco in aliū locū. (Alius locus.) In hac sedā p̄cīla poit p̄hus q̄uor p̄sideratōes de bono p̄gato penes p̄t̄ miratē & sūltitudinē. Prīa. illud qd̄ est p̄p̄nū bono ē melius & magis eligendū. Seda. qd̄ est sūlius sūmo bono ē magis eligendū. vt iustitia iusto. Tertia. qd̄ est sūt melius meliori ē magis eligendū sicut aliquid dicunt aīas. cē ē meliorē v̄līxē. eo q̄ aīas sūliorē ē achilli q̄ v̄līxes. Subdit aut̄ instantiā q̄ nihil p̄hibet aīacē sūlōrē ēē achilli. nō in eo q̄ optim⁹ est achilles. i. quātūz ad boīnitatē. Et soluit dīcens. q̄ qndō nō sit sūltudo in bonis sūt soluz i ridiculō. tūc nō op̄z q̄ sit melior. sic q̄a uīs symea sit sūliorē homī q̄ equus. nō tamē oportet q̄ symea sit melior equo. quia nō est sūliorē homī in meliorib⁹. sed soluz i ridiculōrē. Quarta p̄sideratō. p̄positis duob̄ quo p̄na est sūlius meliori & aliud simili⁹ peiori qd̄ est simili⁹ meliori est magis eligendū. Olt̄ subdit instantiā. quia nihil p̄hibet illum qui est sūlius meliori paruz esse silēm. illa aut̄ qui est sūlius peiori p̄t̄ esse valde sūlius meliori. vt si aīas sit parum sūlius achilli. & v̄līxes sit valde sūlius neftori. Unde si aliquid assimileſ meliori i peiorib⁹. & alio peiori i meliorib⁹ nō op̄z i illud qd̄ assūlatur meliori esse magis eligenduz.

Questiones

libri thopicoꝝ.

(Et qd nobilis) In hac tercia p̄tcula p̄hs posuit quorū p̄sideratōes. quaz p̄ma suītūr penes nobilitatē r difficultatē. Et est illud qd est nobilis ē p̄tētē dum bono min⁹ nobili r qd est diffīcili⁹ acqrendū eo q̄ facilius. magis eīm amam⁹ eūz hēmus qd nō est fācile sumere. Secunda p̄sidera⁹ est ex pte possident⁹. r ē q̄ illud ē magis eligendū qd est prop̄um q̄ illud qd ē cōtē. r in quo mali min⁹ p̄cipiant v̄l qd p̄tētē pars sine cōitacōne eūz malis. Tercia p̄sidera⁹ sumitur ex p̄tōne. r est si optimū vñus gñis est meli⁹ op̄timo alterius gñis. tūc gen⁹ optimi ē melius r eligibilius q̄ sic altez gen⁹. vt si optim⁹ homo ē melior op̄tino equo tūc eriā hō est melior. sive genus hoīs q̄ est quus. sive gen⁹ equi. Quarta p̄sidera⁹ est sūptā ex cōmētatore. r est illa q̄ velim⁹ amicos p̄cipiare. r que velim⁹ ad amicos facere st̄ magis eligēda q̄ que ad quēlibet. vt iuste agere. r bñfacere magis q̄ videri. r nō facere. amicis eīm vñlum⁹ magis bñfacere q̄ putari. s. videri. Quibuslibz aut̄ ecouerso. r ea q̄ lunt ex cirz cūstantia. In hac q̄ta p̄tcula p̄st p̄hs quorū cōsideratōes. quaz p̄ma p̄stur ex cūstantia ad dīta alicui bono. r est q̄ alicui bonū ex cūstantia ē magis eīgēndū q̄ bonū sūpli⁹ r sine cūstantia. vt bñ vñvere est magis eligendū q̄ vñvere solū. Et declarat q̄ de Caliquādo q̄: aliquādo meliora nō sunt eligēda sicut sicut quāuis sit melius pharī q̄ dītari. tamē aliquādo indiget necāris magis ē eligendū dītari q̄ pharī. Dītālētātā aut̄ qd sit bonū ex cūstantia. dīcēt q̄ ilz la dicūt q̄ ill exātibz necāris alia eis p̄nigūtūr sic. vñvñere est necāriuz r ei adiūctūr bñ qd est cūstantia. Vñ aliquādo magis ē eligendū qd est necāris. tamē illud qd est ex cūstantia ē melius. Secunda p̄sideratō ē ex indepēdētā vñus boni ad altez. Vñ dīcēt q̄ p̄positis duobz bonis quoz vñu nō sumit sūu posse ab alto. qd est eligendū sine altero illud ē eligibile q̄ q̄ sicut sūu posse ab altero. r nō est eligibile sine altero. vt sicut se hēt iuste ad fortitudinē. r prudētia ad potestatē. quicqd em p̄tō fortitudinē. r nō cōtra prudētia vero sine p̄tētē eligēda est. led non p̄tās sine prudētia. Tercia p̄sidera⁹ est ex cūcientia boni p̄ negationē alteri⁹. r est p̄positis duobz bonis quoz vñu negamus inē. vt reliquū nobis inē v̄deat illud est magis eligendū quod vñlum⁹ videri nobis inē. vt q̄ studere negam⁹. vt ingeniosi videamur. idē ingentio sum ē magis eligendū q̄ studere. Quarta p̄sideratō illud bonū de cuius abfētā a doleter st̄ min⁹ increpādi⁹ est magis eligendū. Et p̄ opposituz bonūp̄ cui⁹ ab sentiū sunt magis inēpādi ē magis eligendū. Si aut̄ sint duo bona etiūdē sp̄ci⁹ r vñu habeat pro p̄am frutēt illius sp̄ci⁹ ē magis eligendū q̄ id qd nō habz. r ē vñrūq̄ habeat r̄ p̄am frutēt illius sp̄ci⁹ illud est magis eligendū qd magis sive p̄fecti⁹ habz ip̄am. Et simile ē de illo qd per p̄op̄am frutēt facit altez tale. Si m̄ aliquid p̄ sua frutēt faciat illud cui adeſt bonū ip̄m ē magis eligendū q̄ illud qd nō facit. si aut̄ vñrūq̄ faciat illud est magis eligendū qd magis facit aut qd facit melius aut p̄ncipalius. vt illud est magis eligendū qd facit aīam bonā q̄ qd facit corpus bonū. Dein de ponit vñlum⁹ p̄sideratōem qdrupticē in casibz vñibus actibz r operibz. Et dīcēt. q̄ illud cui⁹ casus r p̄nigata vñlus actus r operatio st̄ magis eligenda ē magis eligendū. vt si iuste agere ē magis eligendū q̄ fortitudo.

agere. tūc iuste agere ē magis eligēda fortitudine. r cōtra si iuste agere ē magis eligēda fortitudine. tūc iuste agere ē magis eligendū q̄ fortitudo. Et sūlītē est in alijs sc̄z vñibus casibz r operibz. (Ampli⁹ si aliquo) In hac q̄ta p̄tcula ponit p̄hs quorū p̄sideratōes sūptas ex p̄patōne. P̄ta p̄positis duobz bonis quoz vñrū q̄ excedit aliquādē tēcūtā in bonitatē. illud qd magis ex̄ cedit est magis eligendū. Secunda. p̄positis duobz que excedit ab aliquo ex̄tō bono. illud qd magis excedit tur est magis eligendū. Et qd est magis bonū aliquo maior bono est magis eligendū q̄ magis bonū minor bono. Tercia. cui⁹ incrementum r supabūdātā ē ma‐ gis eligenda. ip̄m est magis eligendū. vt amicitia est magis eligēda pecunias. Nā magis eligēda est supabūdātā amicitie pecunias. Quarta. illud cui⁹ causa alī q̄ magis eligit se esse q̄ aliquē alī. est magis eligendū.

(Amplius ex appōne.) In hac sexta p̄tcula p̄hs ponit quorū p̄sideratōes ex appōne v̄l ablatōne. P̄ta p̄positis quorū bonis quoz vñu p̄positūs alicui facit ip̄m aggregatū magis eligēdū ē q̄ alteri idē p̄positū illud qd facit aggregatū magis eligendū est. Remouet aut̄ circa hoc instātām. q̄ serra p̄posita arti fabricatōne facit torū aggregatū ex serra r arte fabricatorie ēē magis eligendū q̄ falsa p̄posita eidē arti fabr. eīm plus eligit arte fabricatorie cum serra sive falce q̄ arte fabricatorie eūz falce sive serra. r tamē nō p̄p̄t hoc serra ē magis eligēda q̄ falsa. Soluit p̄hs dīcēt. q̄ p̄sideratō debz intelligi de appōtū quoz neutz est instrumētū illius cui appōtūr. Serra aut̄ ē instrumētū arti fabricatorie r nō falsa. Secunda. si aliquādē bonuz appōtūz mi⁹norū bono faciat aggregatū magis eligendū est q̄ appōtūz maiorū bono. nūc appōtūz minorū bono est magis eligendū. Tercia p̄sidera⁹ illud qd ablatū ab alio sc̄e residū min⁹ eligēdū. ē magis eligendū q̄ illud qd ab latū ab aliquo nō facit ip̄m min⁹ eligendū. Et hec cōsideratō intelligēda ē sicut p̄ma. sc̄e dīcēt ablatū quoz neutrū ē instrumētū illius a quo aufer. r fm̄ hoc pos̄let ponit q̄ta p̄sidera⁹ q̄ ablatū ab alī qd nō ē instrumētū a quo aufer ē magis eligendū. (Et si h̄ qđem.)

In hac septima p̄tcula ponit p̄hs tres p̄sideratōes se tenētēs ex p̄e cūstantie finis ē eligibilius. sicut ē glā v̄l honor. P̄ta. illud ē magis eligendū qd est eligendū p̄p̄t se q̄ p̄p̄t glā. r nō p̄p̄t se vt sanitas decor. Illud aut̄ dīcēt ad glā q̄ nullo p̄scētē nemo festina ret sibi inē. Secunda. illud est magis eligendū qd est eligibile p̄p̄t se r p̄p̄t glā. q̄ qd est eligibile p̄p̄t alī. tñ. Tercia. i. (qd est magis honorādū) p̄p̄t se magis est eligendū q̄ qd est min⁹ honorandū p̄p̄t se

(Amplius diuīdētā) In ista octava p̄tcula ponit p̄hs quorū p̄sideratōes sūptas quātūz ad cās elecōnis v̄l fugē. Et p̄ha p̄st hanc diuīsōnē. q̄ qdā est bonū p̄p̄t se eligibile tñ. r dīcēt honestū. r vero qd nō est bonū nisi q̄ est expediens p̄ter alī. zele dīcēt vñle. Alīd est qd dīcēt bonū delcābile. Ost̄ ergo p̄ma p̄sideratō. i. est magis eligendū ē in quo ples rōnes boītās regūtēt. Et sīc. qd est vñle ad oīa v̄l p̄la est magis eligendū q̄ qd nō est vñle nec ad oīa nec ad p̄la. Secunda. i. in quo reūtūr rōnes boītās p̄fectūs ē magis eligendū. vt qd est delcābile v̄l melius v̄l expēdītūs. Tercia. i. quod ē p̄p̄t finē meliorē est magis eligendū vt qd est p̄p̄t frutēt. q̄ p̄p̄t delcātōrem. Quarta p̄sidera⁹ in fugiēdīs illud malū est ma-

gl̄s fugiendū qd̄ maḡ ipedit p̄tutū aut bonū vt egr̄
tudo magis c̄ fugiēda q̄ seditas. i. turpitudō corporis
eo q̄ egritudo maḡ phibz exercitū p̄tutū z delatōez
q̄ est in ea int̄ elineda at ill̄ ē min⁹ eligēdū qd̄ ē idf̄
ferēs ad electoēz z fugā q̄ ill̄ qd̄ ē eligendū tñ. Oe
silt̄ est min⁹ fugiendū q̄ ill̄ qd̄ ē fugiendū tñ.

Quia et p̄tacea s̄nt sufficiētes. Arquī p̄ q̄ non
q̄ mi⁹ diuīnū z mi⁹ tñ ē maḡ eligendū q̄
maḡ diuīnū z maḡ certū z bonū simplr̄ ē maḡ eligen
dū q̄ bonū alicui z bonū cōe ē meli⁹ bono p̄prio. Dīa
p̄s p̄z. q̄ lapides s̄t̄ diuīnōes hoibz tñ boies s̄t̄ me
liores lapidibz. Silt̄ egritudo vñt̄ āni ē diuīnōe et
gritudine vñt̄ diei z ferz ē diuīnū. z mediciā vñt̄ āni
mediciā vñt̄ mēs tñ hec nō s̄t̄ meliora nec magis eli
gēda. Sc̄da p̄s p̄z q̄ sc̄ia ēctōr̄ p̄tute eo q̄ ē exēcārijs
z ip̄slibibz alit̄ se hie. p̄t̄ p̄o ex volūtate z op̄atōibz
m̄s q̄ s̄t̄ variabiles tñ p̄t̄ ēt̄ magis eligēda q̄ sc̄ia
Ter̄ p̄s aūt̄ p̄z. q̄ bō simplr̄ z bō alicui p̄tutū
eo q̄ ē bonū simplr̄ ē bonū alicui. Oe silt̄ oē bonū ali
cui est bonū simplr̄. q̄ p̄z q̄ si aliq̄d est bonum alicui
ip̄z ē bō. q̄ ē bonū sum̄ cū simplr̄ dico tñ ē q̄ sine ad
dito. Quarr̄ p̄s aūt̄ p̄z autor̄ itate p̄hi p̄ ethicōum
dicētēm bonū cōe ē meli⁹ bono p̄prio. Vbi d̄t̄ q̄ bō ḡ
tis seu cītar̄ z p̄ferēdū bono p̄uato. Qōfūmat̄ q̄ q̄
to aliq̄d bonū est cōt̄ rāto z pl̄ibz p̄cipaz̄ q̄t̄o a p̄t̄
bus p̄cipaz̄ rāto est diuīnū. z tñt̄ diuīnū rāto meli⁹
et p̄n̄s bō cōe ē meli⁹ p̄uato. Sc̄do sic. iusticia ē i
ḡn̄ z iustū nō est in ḡne. s̄t̄ p̄z p̄b̄m in texu. z tñ iu
stū est meli⁹ iusticia. Silt̄ de q̄l̄bz alio ente est meli⁹
et tñ de nō est in ḡne. q̄ ill̄ qd̄ nō est in ḡne meli⁹ est eo
qd̄ est in ḡne. Lōfūmat̄ iustū ē meli⁹ iusticia. s̄t̄ p̄b̄m
iusticia ē in ḡne z n̄ iustū. q̄ ill̄ qd̄ nō est in ḡne meli⁹ ē eo
qd̄ est in ḡne. Maior̄ p̄z. q̄ s̄ba ē melior̄ accēte. Ter
cio sic. nō bona nō s̄t̄ eligibiliō. q̄ nō bona nō s̄t̄ bonis
eligiibiliō. s̄na p̄z co q̄ p̄patī p̄spōnūt̄ s̄lū positi
vū. Ans̄ p̄z. q̄ nullū nō bonū ē eligibile q̄ nō bona nō
s̄t̄ eligibiliō. T̄ s̄na. q̄ s̄m p̄scianū pl̄ale nibil ē q̄
singlare gr̄atiū. Quar̄ sic q̄ si nō bona cēnt̄ eligib
liora bois seq̄ref̄ q̄ q̄l̄bz eoz̄ ēt̄ eligible. s̄t̄ h̄ est s̄m
q̄ p̄pois duobz. I. vno bono z alio nō ip̄a nō s̄t̄ bona
et tñ s̄t̄ ē q̄ q̄l̄bz eoz̄ eligible seq̄ref̄ q̄ an̄ nō boā
oibz bois cēnt̄ eligibiliōra s̄t̄ h̄ est s̄t̄. T̄ s̄na. q̄ p̄pati
vū distribuit̄ tñmīnū cōem se sequēte. In op̄o ēt̄ est
p̄hs in texu. p̄ solutōe q̄st̄ois solue s̄t̄. q̄t̄o q̄st̄ois

Questio Hec mar̄at̄ s̄t̄ vñt̄ bonū diuīnū
maḡ certū simplr̄ z p̄p̄o s̄t̄ ma
gis eligendū. Ad quā rñ dēt̄ aliq̄d q̄ ad p̄ma p̄t̄ q̄ ēlīm
pl̄r̄ s̄a co q̄ est vna idfīmita ad c̄ p̄t̄at̄ suffic̄ p̄t̄as
z vno sup̄p̄o. c̄atur̄ ḡsī p̄mū q̄ d̄t̄ ēt̄ diuīnōe
et certior̄ alios a se. I. p̄t̄ er̄ er̄ melior̄ simplr̄. s̄t̄ h̄ d̄t̄.
p̄p̄o simplr̄ ē s̄a. S̄t̄ ista rñt̄ nō vñt̄. z iō ip̄a d̄z ac
cipi ac s̄t̄ poita vñt̄. Dīm̄ ē ḡ. q̄ ip̄a ē vñt̄ s̄a d̄u tñ
sic modifīcēt̄. p̄p̄oitis duobz bois eiudē sp̄ēl̄ z nō ha
bēt̄ibz geminēt̄ aut d̄ram n̄l̄ q̄t̄ ad diuīnōe vel
certitudinem ill̄ qd̄ ē diuīnū ē certi⁹ z maḡ eligenduz
Oe p̄b̄ soluunt̄ oēs istātē in capite q̄st̄ois adducte
Ad terciā p̄t̄ z ad q̄rtā d̄m̄ q̄ bonū simplr̄ d̄t̄ dupl̄r̄
vñt̄ z bō idē ē q̄ sine addito sumptū. Oe sic dici⁹
socratē ēt̄ iustū. dicim⁹ q̄ bonū ē simplr̄ bō at̄ alicui

appositi⁹. tñc̄ d̄t̄ bonū sumptū vt cū d̄t̄ viuere ē bonū so
erāt̄ z b̄ mō bonū simplr̄ z bonū alicui p̄uertun⁹. nec
vnū ē maḡ eligēdū q̄t̄ alid. Zīlo⁹ d̄t̄ bonū simplr̄ qd̄ ē
bonū p̄t̄b̄ z p̄t̄b̄ p̄t̄b̄ z p̄t̄b̄ bonū alicui qd̄ est
bonū tñ vñt̄ z p̄t̄b̄ pauco p̄t̄. Oe si q̄ras vñt̄ ad bonūz
simplr̄ poss̄t̄ seq̄ malū. dico q̄ dupl̄r̄ est malū. malū
culpe qd̄ ē viciū oppo⁹ p̄t̄t̄. z malū pene sic est labor
v̄l̄ affectio. Un̄ malū culpe nūq̄ seq̄ posteri⁹ ad bō
q̄uis aliq̄n̄ seq̄ p̄t̄s vt b̄n̄ seq̄t̄ ille penitet q̄ deliquit
S̄t̄ malū pene aliq̄n̄ seq̄ ad bonū. nō tñ ad bonū qd̄ ē
bonū p̄oem̄ circūstantiā simplr̄ p̄z q̄t̄ in quadā p̄t̄
deratōe sequēti⁹ q̄ ill̄ est meli⁹ qd̄ ē difficult̄. sed diffi
cultas ip̄orat̄ aliq̄d malū pene q̄t̄ ad bō p̄t̄ aliq̄r̄ seq̄
malū. Oe q̄p̄z. q̄t̄. bonū nō est bonū p̄t̄t̄t̄ ēt̄ simplr̄ p̄t̄ b̄z in
sua acq̄stōe aliq̄d malū ex cōstāt̄ sibi āne xii. q̄us aut̄
q̄ns s̄m̄ p̄t̄s sit finis nō tamē p̄sequens s̄m̄ illationē

Questio Iustū z alibz s̄nt̄ in ḡne s̄ue in
p̄nto. Ad quā rñdēt̄ aliq̄d q̄ nō
s̄t̄ solū abstracta. Illy p̄o dīcēt̄ q̄ abstracta s̄t̄ in p̄nto
p̄t̄. p̄creta p̄o solū reductie z ex q̄nt̄ z p̄t̄ alid s̄ue per
accēs. tñ d̄p̄hs q̄ iusticia ēt̄ in ḡne z nō iustū. Oe z
tñ q̄t̄ abstracta s̄t̄ in p̄nto s̄ta et. p̄creta p̄z p̄nto. q̄
p̄hs i lib̄ seq̄nt̄ ad vide⁹ s̄t̄ abstracta s̄t̄ ge⁹ abstracti
doeç̄ ilsp̄erat̄ p̄creta q̄t̄ p̄creta s̄t̄ ge⁹ p̄creta et. abstra
ctū er̄t̄ ge⁹ abstracti. P̄z. q̄t̄. q̄t̄ p̄hs definians d̄ p̄ntz
aut̄ ea enērās p̄t̄t̄ p̄p̄o q̄t̄ p̄creta q̄t̄ in p̄nto. Nec ex
autoritatē p̄hi p̄t̄ta in texu. seq̄t̄ p̄creta nō ee in p̄nto
q̄t̄ p̄hs nō loq̄t̄ ibi s̄t̄ ḡne locali s̄ue p̄ntali s̄t̄ s̄t̄ ḡne mod
rali. s̄t̄ bono moralit̄. Ully ar̄ opteat̄ alid gen̄ ponere
p̄p̄o q̄t̄ z abstracta s̄t̄ aliq̄d imagiant̄ nō ē p̄ntz spec̄al̄
tōis. Si q̄ras vñt̄ ill̄ qd̄ nō ēt̄ in ḡne s̄t̄ meli⁹ ē magis eli
gendū q̄ ill̄ qd̄ nō ēt̄ in ḡne. Dīco q̄t̄ sic intelligēdō d̄ ge
nere boni moralit̄ z nō de ḡne p̄ntali s̄t̄ iusticia ē meli⁹
or̄ z eligibiliō. Iustū. q̄t̄ iusticia ēt̄ in ḡne boni moralit̄ z ē
cēntial̄t̄ bonū. Iustū at nō s̄t̄ solū ē bonū accētāt̄ z de
noiat̄. q̄t̄ q̄t̄ bono extēmēto iusticie t̄c̄nscripto i p̄p̄o
adhuc ē moralit̄ bona. s̄t̄ sic nō ēt̄ iustū. q̄t̄ si cēnt̄sribā
tur a iustō p̄t̄t̄s moralēs iā nō ē bonus moralit̄. z sic
p̄hs q̄ ill̄ p̄sideratōe vult q̄t̄ p̄p̄o. duobz ill̄ qd̄ est
cēntal̄t̄ moralit̄ bō ē maḡ eligēdō q̄t̄ qd̄ solū accētā
t̄s bō. Oe si arguas q̄t̄ bonū z malū s̄t̄ duo ḡna sub
altna s̄t̄ p̄nto q̄l̄tar̄ s̄t̄ q̄b̄ p̄ponūt̄ oīa moralia. q̄t̄ iusti
est in ḡne boni cū nō s̄t̄ in ḡne malī. Oe z q̄t̄ iustū ac
cupiat̄ p̄k̄ato s̄t̄ ēt̄ in ḡne boni s̄t̄ iustū. s̄t̄ p̄denoia
t̄s sic nō ēt̄ in ḡne boni nec er̄t̄ in ḡne q̄l̄tar̄. cū s̄t̄ subīa

Questio Tercia. vñt̄ nō bona s̄nt̄ eligē
biliōra bois. Dīc̄t̄ q̄t̄ ista p̄p̄o
de rigore simois ē s̄la. z iste tñmī
bois distribuit̄. Hec tñ ē p̄a nō bona bois s̄t̄ eligibili
oia z b̄ accētādō ea p̄t̄lār̄t̄ p̄z. q̄t̄ felicitas q̄t̄ boā
cū labore q̄ nō ē bon⁹. s̄t̄ eligibiliōra q̄t̄ iusticia z fortis
tudo. Hec tñ s̄t̄ s̄t̄ als dem̄. H̄t̄ia ē mēt̄. p̄p̄oibz p̄hi
et alioz s̄t̄o p̄t̄ nec in illo rigore stat difficultas q̄st̄ois
S̄t̄ difficultas stat in s̄t̄ vñt̄ p̄p̄o. duobz bois. q̄t̄ vñt̄
est bō z alioz nō bō vñt̄ s̄t̄ dicere hec s̄t̄ nō bona Re
sp̄odēt̄ alioz q̄t̄ nō. q̄t̄ ad h̄ q̄t̄ hec s̄t̄ nō bona r̄eq̄t̄ q̄ neu
trūt̄ s̄t̄ bō. S̄t̄ d̄z ē q̄t̄ hec d̄z p̄cedi hec s̄t̄ nō bona. qd̄
p̄z p̄t̄ autoritatē p̄hi in texu. P̄z. q̄t̄ autoritatē eiudēt̄ p̄
mo elechōz. q̄t̄ demirat̄. duobz vñt̄ cēco z alio v̄idente
negat̄ istā hec s̄t̄. cēca z nō istā hec s̄t̄. vñt̄. Oe ex h̄

Questions

libri thopicoꝝ.

hypotesi *scilicet* nec *primum* inē. Si *eo* assignatū p̄tuz
aliqui n̄ sc̄e ondēdū c̄ aliquid inē ip̄z t̄ ic̄ er y dōtesi q̄ sup
p̄tis q̄ sit e d̄ oib̄. ondīc̄ er p̄tū lec̄ illi s̄bco. Ex q̄ isert
p̄hs q̄ si vit̄ y potestis ad pb̄adū p̄ticularē. p̄bat er v̄le
Nā si q̄ cedat q̄ si aliqui p̄tū n̄c̄ aliquid ip̄z er inē alt̄
euuspe sp̄ci. cū illo ip̄e cedat q̄ festi o illi sp̄ci (Lū at
idifīctū) In h̄z̄ cā doc̄ p̄hs f̄niare. pbleuā p̄ticularē
et idifīctū excludē v̄le. vt b̄z̄ alios p̄hs i p̄cedēt caplo
douit f̄niare pbleuā p̄ticularē b̄z̄ r̄ modū s̄lū in q̄ lez
sb̄jic̄ f̄niū cōis siḡ p̄ticularē defīctū. In h̄z̄ cā do
cet f̄niare pbleuā p̄ticularē b̄z̄ res tm̄ in q̄ sb̄jic̄ f̄niū
cōis sine signo z illi pbleuā idifīctū. P̄to ḡ doc̄ ter
m̄iare pbleuā idifīctū lūptū sine defīctū dicens q̄ p
bleuā idifīctū lūptū cōi defīctū destruit vno t̄n
v̄ h̄. pbleuā volup̄tas est bō^m destruit p̄ hac v̄lez nega
tiū nulla volup̄tas est bonū q̄ libi p̄dic̄t z hec volup
tas n̄ est bō^m. destruit p̄ hac v̄lez affirmatioz sibi cō
tradicētē ois volup̄tas est bō^m nec p̄t alto^m destruit q̄
si cedat q̄ qdā volup̄tas ē bō^m vt n̄ bō^m n̄ p̄t h̄ insi
mit. Sz̄ pbleuā idifīctū duob̄ mōis 2 strūf̄. q̄ v̄le z
p̄ticularē. q̄ siue ondērīm^m q̄ ois volup̄tas ē bō^m siue
q̄ qdā volup̄tas est bonū t̄c̄ ondēm^m q̄ volup̄tas ē bō^m
Et s̄lū est de hac volup̄tas n̄ est bonū n̄ p̄t strūf̄ z p
v̄le negatiū z p̄ticularē (Sil̄at) Hic doc̄ destruere
pbleuā lūptū cū vna defīctū dicens q̄ si pbleuā in
diffīctū fuerit defīctū vna defīctū v̄ dō vnicā
volup̄tas est bō^m vna volup̄tas n̄ est bō^m. p̄t destruit
z. s̄. q̄ v̄lez affirmatioz z p̄t v̄lez negatiū. vt si ondēt̄ q̄
ois volup̄tas est bō^m vel q̄ n̄lla volup̄tas est bō^m (Lū
at) Hic doc̄ destruere pbleuā lūptū cū duplīci deter
miatōe dices q̄ p̄t destruit t̄pl̄. vt h̄ pbleuā cū vna yo
luptas est bō^m destruit p̄mo si ondēt̄ ōz̄ volup̄tas ēē
bonā. Sc̄do si ondēt̄ nullā volup̄tas ēē bonā. Tercio
si ondēt̄ q̄ p̄les volup̄tas st̄ bone (Pl̄ p̄t defīctū)
Hic doc̄ destruere pbleuā lūptū cū duplīci deter
miatōe dices q̄ p̄t destruit qd̄rup̄t̄. vt hec vna sola f̄tūt̄
sz̄ prudētē est sc̄ia. int̄mūt̄ p̄mo ōndēdō q̄ ols p̄t^m ē
sc̄ia. Sc̄do ōndēdō q̄ n̄lla p̄t̄ sit sc̄ia. Tercio ondē
do q̄ aliquid p̄t̄ alia p̄ prudētē est sc̄ia. Quartu ondē
do q̄ prudētē n̄ sit sc̄ia (Utile at) Finaliter doc̄
p̄hs ad q̄ vidēdū est v̄le ad f̄niātōa pbleuā idifīctū
dices q̄ est p̄mo v̄le i sp̄cere ad if̄feriorā s̄bco. Nā si ill
si p̄tū v̄l̄ salte v̄le v̄l̄ strūctū ē pbleuā idifīctū z si
nullā destrūctū est. Et si illā subez̄ sit cōe i sp̄cēt̄ ēē
in sp̄s z indīdua. z si n̄ inēt̄ istā strūctū ē. Sc̄da ē
v̄le i sp̄cere ad if̄feriorā cēnāl̄ p̄t̄ i sp̄cēt̄ ēē ad sp̄ci
es p̄t̄ si fuerit gen̄^m. q̄ si aliquid sp̄s p̄t̄ i sp̄cēt̄ ēē
est. pbleuā si n̄lla ip̄z̄ est destrūctū. Tercio v̄le est
i sp̄cere ad if̄feriorā v̄t̄ accīnt̄l̄ nā si p̄t̄ fuerit accīnt̄le
et gen̄^m i sp̄cēt̄ ēē est ad suas sp̄s z si n̄lla eaz̄ inēt̄ s̄b
fecto destrūctū est. pbleuā si n̄ aliquid c̄ pbleuā ēē strūc
tū. Ex̄plificari si v̄le v̄de ad ipsa sit mot̄ dem̄ in
sp̄cere ad sp̄s mot̄ q̄ si n̄lla eaz̄ iūt̄ t̄p̄s n̄ ēē mot̄
S̄lū si v̄li v̄dere an aia si n̄r̄ dem̄ i sp̄cere ad i
f̄feriorā inēt̄ q̄ s̄t̄ abūdāt̄ z p̄fēctū. q̄ si anima nec sit
numer̄ abūndāt̄ nec p̄fēct̄. aia n̄ erit numerus

Quod in formis insibilibus et remibiliibus huiuscepto magis et mihi pugiat ex additioe gradus ad gradum vel ex ablativo gradu a gradu. **A**utem quod in quo non nulli sozne per fieri additioe gradus ad gradum. **A**ns p3 pmo p ph3 octavo metaphice dictez qd sozne sic numeri cu g numero non possit fieri additio nisi

Questiones

mutes in aliā spēm sic nec poterit addi gradus alicui
foe qn spā mutes in aliā spēm. Pz 2°. qz v' ille grad⁹
diffireret solo nū. t h' nō p̄t fieri eo q̄ duo accūta solo
nū dñā n̄ p̄t ē in eodē s̄bēo aut diffireret spē. t h' nō qz
ē caliditas int̄la ēēt sp̄ta ex alī qbz dñerū rōmūz
et p̄ p̄s nō et foia simplicis poti⁹ t p̄o p̄o p̄o. Pz 3°. qz
si n̄tē⁹ foie fieri p̄ additōe grad⁹ ad gradū. t foia i
abstrato poss̄ suscip̄ mag⁹ v̄m⁹. t h' ē s̄m qz phz
in p̄m⁹ vna iusti⁹ n̄ d̄ mag⁹ v̄l m⁹ iusti⁹ qz a tra s̄ bñ
iusti⁹. Pz qz autoritate simplici diceret q̄ ite⁹ ph̄ fuit
foias in suscip̄ mag⁹ v̄l m⁹. t s̄ bñ q̄ p̄ncipiat̄ a s̄bēo
Sed sic. Suscep̄to mag⁹ v̄l m⁹ fit soli p̄ dispōez
lubēi t fm̄ q̄ foia itendat̄ remittat̄ n̄ sit p̄ ad
ditōem gradū. An̄ p̄ p̄o. q̄ fm̄ actorē lex p̄ncipioꝝ
foia ē p̄poni v̄tēs simplici i uariabili cēntū iustes
n̄ d̄ p̄cedi q̄ foia itendat̄ remittat̄ n̄ sit p̄ ad
intendit aut remittat̄. t p̄ p̄s intentio v̄l remissio fit p̄
maiorē v̄l m̄orē radicatōem in s̄bēo. Pz 2°. qz forma
manete eadē fm̄ dispōez lubēi fit suscep̄to mag⁹ v̄l m⁹
sic p̄ d̄ aere q̄ fm̄ q̄ mag⁹ v̄l m⁹ dispoit̄ in raritate v̄l
délitate appār̄ mag⁹ v̄l m⁹ lumiosus ḡ foia suscip̄
mag⁹ v̄l m⁹ p̄m̄ dispōem s̄bēi. Et h̄ firmat̄ p̄ om̄eta
foie q̄ meta. om̄eta. x. q̄ d̄ q̄ foia suscip̄ mag⁹ v̄l m⁹
nus fm̄ q̄ ē in aera. t p̄ s̄o suscip̄ mag⁹ v̄l m⁹ s̄z ma
tore v̄l m̄orē dispōez lubēi. Tero sic. qz colores me
dij int̄dūt̄ remittat̄ p̄ pm̄xtoꝝ v̄l op̄uratoꝝ a luo
trario. t ō ei⁹ d̄nr med̄ p̄ p̄icipatōem gitelot̄ remis
sio foie fit p̄ pm̄xtoꝝ v̄l op̄uratoꝝ. Tero v̄l v̄l op̄uratoꝝ.
Quar̄ sic autoritate ph̄ i textu diceret q̄ s̄t̄ trario i
pm̄xtoꝝ s̄t̄ mag⁹ tla v̄l alio⁹ est q̄ d̄ nigro ip̄mixtoꝝ.
In oppo⁹ ar. q̄ possibile ē formā i cēntū in s̄bēo i
di remittat̄ p̄ in sacramēto altā. t n̄ possibile con
traria s̄t̄ inee eidē sic p̄z et libro p̄cedēt̄. q̄ n̄ sit susce
p̄to mag⁹ v̄l m⁹ p̄ radicatōem v̄l dispōem s̄bēi. Nec
et p̄ pm̄xtoꝝ trario cū trario nec p̄t̄ alio⁹ fieri n̄ sit
p̄ additōem aut ablatoꝝ gradū. p. s. q. s. q. q̄stiones
q̄stio. q̄no fit itēlo t rimūtū i foia

Prima Ad quā ē q̄drupt̄ r̄n⁹. p̄. d̄. fuls
le simplici. sic eti⁹ in p̄nt̄ tactū ē q̄
foia n̄ suscip̄it mag⁹ v̄l m⁹ p̄cīp̄ h̄ q̄ mag⁹ v̄l m⁹
n̄ pm̄xtoꝝ foie trario. q̄to en̄ foia ē pm̄xtoꝝ foie co
trarie tāto ē remissio. q̄to v̄o ē purior a foia contraria
tāto ē itēlo. Necz ē alid formā int̄dūt̄ remittat̄ q̄ ipaz
foie s̄bē trario mag⁹ v̄l m⁹ pm̄xseri. Probaſ at̄ hec
opio p̄o p̄ autoritate ph̄ i textu Sed autoritate om̄eta
toꝝ. v. meta. pm̄eta. x. diceret̄. albu⁹ n̄ fit m⁹ albu⁹ n̄ sit
ex pm̄xtoꝝ trario. Pz 2°. q̄t̄ autoritate ei⁹ d̄ om̄eta. xl. v. el⁹
de libri diceret̄. dimittūt̄ in oī ḡne ē dimittūt̄ pm̄xtoꝝ
trario. Pz q̄t̄ aurora⁹ eiulde⁹ d̄ q̄t̄ ad
voleſ phare q̄to elemēta ē i mixto d̄ q̄ si calidū non
ēet i p̄p̄ito n̄ cēt̄ i eo frigidū n̄ sit i fine. i. in summo. Et
q̄ p̄z q̄ bñ i p̄p̄up̄ frigidū ē frigidū in summo t̄ pura
frigiditas et summa frigidū. t̄ p̄s frigidū i summa s̄z
remissa ē frigidū mixta q̄litāt̄ trario. t̄ calidat̄. Sed
hec opio ē sim̄ tla. s̄t̄ ei alio⁹ foie q̄ itēdūt̄ remittat̄ q̄
bus n̄lla ē foia trario sic p̄z d̄ lute t̄ v̄lūt̄ t̄ delatōe fm̄
niaz cui sic p̄z in h̄ p̄ nibil ē trāt̄ in oēs iste foie p̄t̄ in
tēdi remittat̄ māfestū ē q̄ pm̄xtoꝝ trario cū trario
n̄ ē sufficiēs cā itēlois t̄ remissio. Sed r̄n⁹ d̄ q̄ in
h̄nib⁹ trario fit suscep̄to mag⁹ v̄l m⁹ p̄ pm̄xtoꝝ vel
op̄uratoꝝ trario. In alio⁹ v̄o p̄ maiore v̄l m̄ore dispō
n̄ s̄bēi. n̄ em̄ oēs foie h̄n⁹ trario illo⁹ itēdūt̄ remittat̄
q̄t̄. Pz p̄o autoritate An̄belini. in lib⁹ d̄ p̄cordia p̄s

libri tho picoꝝ

entie p̄destiatōis ḡre t̄ liberi arbitri⁹ ca. xxxv. dicēt̄. II
cut nāq̄ calor magn⁹ s̄line oī frigore t̄ tñ p̄t̄ alio⁹ maior
ē calor. t̄ quādmo⁹ frig⁹ ē s̄line oī calore. cū tñ mai⁹ va
leat ē frig⁹. Ita nibil. phib⁹ adā br̄m fuisse i padilo s̄t̄
ne oī idigita lez maior et̄ agelica beatu⁹. t̄ p̄ h̄ vult oī
dere q̄ britudo agelica ē maior q̄ britudo hois ex̄t̄s
in padilo t̄ tñ britu⁹ hois ex̄t̄s in padilo fuit sine oī ē
digita s̄t̄ q̄s alio⁹ calorēt̄ als̄ calorē itēlo t̄ ille m̄is
n̄o calor ē s̄line q̄t̄ frigore. Ex q̄p̄z q̄ fm̄ eū os̄t̄ a
liq̄s calorēt̄ remissio q̄ p̄p̄ h̄ s̄t̄ pm̄xtoꝝ suo p̄trario
Pz 2°. q̄ si n̄ poss̄ foia int̄dūt̄ h̄n̄ p̄trario v̄l reiti sine
pm̄xtoꝝ v̄l op̄uratoꝝ p̄trario. Seq̄ret̄ p̄o q̄ n̄l⁹ n̄ h̄n̄ p̄
tut̄ v̄i v̄i poss̄ ac̄rere s̄t̄ ut̄re illā q̄ caret ad viciu⁹
sibi oppo⁹ n̄li ac̄rere s̄t̄ ut̄re aut alt̄ inē p̄ficiō
t̄ marie int̄o q̄d̄ ē māfēt̄ s̄t̄. Pz 2n̄. q̄ si ac̄rere v̄i
cūi aut ill̄ erit ut̄lissim⁹ s̄t̄ h̄c̄ int̄cēt̄. aut remissio t̄ t̄
v̄l erit pm̄xtoꝝ p̄trarie s̄t̄ s̄t̄ ac̄sūt̄ p̄trarie t̄ v̄i
cūi. aut n̄o s̄t̄ n̄o s̄t̄ p̄ueit̄ remissio ex pm̄xtoꝝ p̄trario
et eodē m̄o poss̄ argui de leia t̄ errore s̄line ignōt̄ia p̄
ut̄ dispōez q̄pp̄onit̄ p̄trarie. Seq̄ret̄ p̄o q̄ n̄l⁹ poss̄
velle alio⁹ r̄ n̄li s̄t̄ veile t̄ nollet illā int̄ellūt̄ s̄t̄ p̄
ēt̄ poss̄ible. Nec et̄ alio⁹ poss̄ alio⁹ credere n̄li s̄t̄
ill̄ discrederez v̄l ill̄ crederez ut̄lissim⁹. t̄ q̄t̄ ē i poss̄
bilez hec s̄t̄ s̄t̄ a p̄trario v̄l remissio ex pm̄xtoꝝ v̄l op̄uratoꝝ
p̄trario. Ad autoritatē ph̄ i duas p̄m̄eta om̄eta
toꝝ p̄t̄ dīci q̄ p̄ pm̄xtoꝝ p̄trario ph̄ intelligūt̄ ac̄sūt̄
seu app̄tatoꝝ ad p̄trarii z̄n̄ p̄p̄o ex p̄trario. sic ḡ
q̄t̄ ip̄mixtoꝝ p̄trario. i. m̄o accēdēt̄ p̄traria illā s̄t̄
mag⁹. clia v̄l ill̄ ē alio⁹ q̄d̄ ē nig⁹ ip̄mixtoꝝ. i. ad nig⁹
m̄o accēdēt̄. Ad alia autoritatē t̄ mātator⁹ dōz est q̄
m̄ixtu⁹ accip̄t̄ dupl̄r. vno⁹ an̄ corrūpt̄em subalb̄ m̄is̄
bulūt̄ s̄t̄ s̄t̄ in ipo subalb̄ t̄ foialr elemēta. Alio m̄o p̄
capi mixtu⁹ ex elemēta q̄n̄ elemēta s̄t̄ subalb̄ corrip̄ta et̄
geita est noua s̄bā q̄t̄ d̄. mixta n̄ q̄ in ea elemēta p̄t̄ne
an̄ foialr s̄t̄ in mixtu p̄mo m̄o. s̄t̄ q̄ in ipo⁹ ḡt̄ad p̄o
remixtu⁹ p̄sūp̄o t̄ h̄ mixtu loq̄t̄ om̄etator⁹. t̄ d̄ q̄
in ipo⁹ n̄ em̄ frigidū s̄t̄ ēt̄ calidū. Nō tñ h̄ d̄ q̄ ibi s̄t̄
mixta caliditas t̄ frigidū s̄t̄ q̄ ad dorē mixtu⁹ n̄ em̄
itēt̄ elemēt̄ frig⁹ s̄t̄ calidissim⁹ alit̄ ēi ip̄mixtu⁹ ēt̄
frigidū in fine. i. in summo q̄ frig⁹ n̄ fuisse remissio
et̄ s̄t̄ vult dicere p̄m̄etator⁹ q̄ n̄ oēs frigidū s̄t̄ frē
ḡdū in fine ne q̄d̄ remissio frig⁹ p̄t̄at̄ foialr calorez
Tertia risu⁹ q̄ oēs foia int̄elib⁹ aut remissib⁹ itēdūt̄
v̄l remittat̄ p̄ maiore v̄l m̄ore radicatōem quā h̄z i s̄bēo
Qū fin istā opionē foia in abstrato n̄ suscip̄ mag⁹ et̄
m̄o nec int̄dūt̄ nec remittat̄ nec int̄cēt̄ t̄ remissio forme
fit p̄ additōem alio⁹ ḡdū ad ḡdū eo q̄ foia ē simplici et̄
indistib⁹. Et cuiuslib⁹ foie cēntū in simplici t̄ indistib⁹
bili p̄sist̄. sed p̄t̄e s̄bē fm̄ q̄ in s̄bēo recip̄ p̄ h̄ s̄t̄ q̄ sub
sectū ē mag⁹ v̄l m̄o dispo⁹ ad suscep̄toꝝ tal foie s̄t̄
lux in aere ē vna foia simplici oīno eadē s̄t̄ cēntū t̄ oīno
absc̄ variatōe alio⁹ sue cēn⁹ t̄ penit⁹ n̄lla additōe v̄l res
motōe ibi fea s̄t̄ variā aer⁹ dispōem suscip̄ mag⁹ v̄l m̄o
n̄. ita s̄t̄ s̄t̄ lux mag⁹ v̄l m̄o radicat̄ i aere. aer d̄ ma
gis v̄l m̄o lucid⁹. Hec opio p̄firmat̄ platiꝝ rōes t̄ au
toita⁹ sup̄ ad ductas. s̄t̄ ipa n̄o ē sufficiēs n̄ em̄ assi
gnat̄ cā infelion⁹ t̄ rellion⁹ acentū i sacramēto altār⁹
pe em̄ ibi int̄dūt̄ frigidū v̄l albedū v̄l nig⁹ do. t̄ n̄lla
est ibi radicat̄ i s̄bēo. S̄t̄ poss̄ de⁹ facere q̄lita⁹ acti
uas sine subcīs t̄ caliditate applicare frigiditat̄ vna
alſab⁹ altām cū sint relēc p̄p̄e naſe t̄ tñ n̄ s̄t̄ in s̄bēo raſ
dicat̄ Probabilo. q̄ si itēlo t̄ remissio fieri illo⁹ seq̄

Ἀρεστοτελίς

Folio lxxxii

¶ possibile est eandem alteridem nu^o sit & se^z ee itēstio & remissio leipa s^z p̄is est flz & im plicans tradicōem p^z p̄ia. q^o nō videt ipossibile q^o de^z poat eadē alteri nō mero in duobus subcī & te si vnu illoꝝ sit magis dīs positi ad suscep̄toꝝ albedis q̄ alio vnu erit albi^o alio Quarta r̄n^o ē q^o foia itēdīs & reūtis q^o additōe grad^o ad. q̄dū & remotoꝝ q̄d^o a gradu q̄ grad^o st̄ eiulde spē spēcā. & h̄ p̄i p̄oꝝ p̄bari a sufficiēt distione q̄ int̄stio & remissio n̄ fuit q̄ p̄mixtoꝝ d̄ri cū p̄ia neg^o p̄ maiorē aut minorē disponēt subcī & no videt q̄ posuit ee altus modus nūli^o ad additōe grad^o ad gradu. Scđo possit p̄ba ri autoꝝ simpliciū q̄ in h̄ zmedabat arbitram q̄ fuit in p̄nt. L^o p̄ba q̄ in oī motu reali aliqd acq̄ris v̄l aliqd dīp̄dit & marie si sit mot^o ad q̄litatem sed itēstio & remissio st̄ mot^o reales ad q̄litatem sic p^z p̄ ph^z. v. phicoꝝ ḡp̄ eos aliqd acq̄ris v̄l dīp̄dit & n̄ p̄t ee alio q̄ grad^o foie q̄ itēdīs v̄l remittit ḡ. De ista q̄st̄o one vide in p̄nt. Questio 2^a. v̄p̄ loc^o a lūli sit p̄stru cīu^o & dīstructiū^o v̄l ei q̄ n̄ q̄i se^z v̄l. Si a b sit or dīnet ad c. si a sit ge^o & q̄ b sit ge^o c. q̄ n̄ p̄rigit p̄la esse ḡna eiulde. Silt n̄ seq̄f si a & b sit ordinent ad c. si a est diffi^o ei^o qd̄ ec̄ q̄ sit b sit diffi^o eiulde q̄ n̄ p̄rigit ei^o de ec̄ ples diffi^oes. Szad h̄ r̄n^o & reuera loc^o a lūli i p̄c̄ cēnali^o n̄ c̄ dīstructiū^o in accēnib. Q^o si arguat q̄ n̄ seq̄f si a & b sit ordinēt ad c. si a n̄ c̄ diffi^o nec b erit Dīz ead h̄ & p̄ia i e^o n̄ t̄z n̄ p̄ cēnali^o & ordina^ois cēnali^o ad iuice. aut vbi p̄ c̄ p̄ueritibile d̄ p̄ueritibile vt bsi seq̄f si albo^o ē color ē q̄d^o qd̄ n̄ ē color n̄ erit albe^o

Q[uod]on[uim] legi u[er]o ab eis locis q[uod] q[uod] q[uod] n[on] eis locis t[em]p[or]e ac
Questio 2. vix eisd[e] locis q[uod] t[em]p[or]is p[ro]blema vle pos
sit t[em]p[or]ari, p[ro]blema p[re]dictare. Eisd[e] ei q[uod] n[on] oportet no
b[ea]t[er] t[em]p[or]ari eisd[e] locis, s[ed] p[ro]blema vle p[re]dicare oportet
tur q[uod] n[on] b[ea]t[er] t[em]p[or]ari eisd[e] p[re]dictatoib[us]. P[ro]p[ter]eas q[uod] locis a p
ticularibus i[n] q[ua]ntitate v[er]o ad t[em]p[or]andu[m] p[ro]blema vle t[em]p[or]e no
v[er]o ad t[em]p[or]andu[m] p[ro]blema p[re]dicare q[uod] p[ro]p[ter] ip[s]e ar[ea] a p[re]diculis
rib[us] ad vle t[em]p[or]e ad p[re]dicare q[uod] n[on] eisd[e] locis h[ab]et t[em]p[or]ari p
blema vle p[re]dicare. Q[uod] ead q[ua]nd[us] q[uod] p[ro]blema p[re]dicare
c[on]siderare i[n] idiffinitu[m] b[ea]t[er] t[em]p[or]ari eisd[e] locis p[re]dictatoib[us] q[uod]
p[ro]blema vle. p[ro]p[ter] q[uod] q[ua]nd[us] se[nt]it ad p[ro]p[ter] s[ecundu]m b[ea]t[er] q[ua]nd[us] se[nt]it ad ei
de annis. I[s]a d[icit] a v[er]o s[ic] se[nt]it p[re]dicari vel i[n] idiffinita g[ra]du loci va
lentes ad t[em]p[or]ianu[m] p[ro]blema vle valent[ur] ad t[em]p[or]andu[m] p[ro]blema
ma p[re]dicare vel i[n] idiffinita, t[em]p[or]e sufficiunt po[te]ntia loci ad t[em]
p[or]andu[m], p[ro]blematu[m] vle a[cc]ordare, i[n] sufficiens p[er] h[ab]itu[m] modu[m]
ad t[em]p[or]andu[m] p[ro]blema vle p[re]dicari i[n] idiffinita. L[et]iz at p[ro]blema vle
p[re]dicare ex p[re]ceptis q[ua]ntitatibus oportet n[on] t[em]p[or]e q[ua]ntitate
t[em]p[or]e. a dato q[uod] oportet i[n] q[ua]ntitate adhuc p[ar]t[em] t[em]p[or]ari eisd[e]
locis, q[uod] eisd[e] locis q[ua]nd[us] v[er]o i[n] structio[n]e p[re]dictio[n]e. Et cu[m] d[icit]
q[uod] locis a p[ro]p[ter] i[n] q[ua]ntitate n[on] valens ad p[ro]sternendu[m] p[ro]blema p[re]
dicare s[ed] vle. Q[uod] p[ro]p[ter] locis a p[ro]p[ter] i[n] q[ua]ntitate primo t[em]p[or]e
mediate valeat locis ad t[em]p[or]ianu[m] p[ro]blema vle v[er]o t[em]p[or]e ex p[ro]p[ter]
ti ad t[em]p[or]ianu[m] p[ro]blema p[re]dicare q[uod] se[nt]it ad ip[s]e vle l[et]it ad
destruendu[m] p[re]dicare q[uod] e[st] d[icit]o[r] ip[s]e vle. Questio
qua[est]io. vix p[ro]p[ter] s[ecundu]m facit in distinc[ti]o[n]e, lib[er]t[er] d[icit] d[icit] a acci[n]t[er] et ei
anexo. Eisd[e] ei q[uod] n[on] sic facit de alijs p[ro]p[ter] t[em]p[or]e de eo[rum] an
nexis. Q[uod] e[st] q[uod] sic. t[em]p[or]e h[ab]et q[uod] an[te]riu[m] acci[n]t[er] h[ab]et p[ro]p[ter] co
sideratores p[ro]p[ter] distinc[ti]o[n]es a p[re]dictatoib[us] acci[n]t[er] q[uod]
alia hec a p[re]dictatoib[us] co[mp]aratur q[uod] q[ua]nd[us] annectuntur. detinunt g[ra]du
p[ro]p[ter] libro p[re]cedenti p[ro]p[ter] p[ro]blematib[us] acci[n]t[er] t[em]p[or]e p[ro]blematib[us]
simplicies liberet q[uod] q[ua]nd[us] s[ecundu]m eadem. In h[ab]et p[ro]p[ter] definitat de
p[ro]blematib[us] p[ro]p[ter] t[em]p[or]e p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] t[em]p[or]e p[ro]p[ter] t[em]p[or]e
Q[uod] non at p[ro]blema p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] q[uod] accipiuntur h[ab]et magis t[em]p[or]e t[em]p[or]e
lia d[icit] an[te]riu[m] acci[n]t[er] eo q[uod] magis t[em]p[or]e s[ic] i[n] d[icit] e[st] ad ac
cidens p[re]dictus. Si p[ro]blema d[icit] p[ro]p[ter] q[uod] p[ro]p[ter] ad aliquem
speciem p[ro]p[ter] et p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] solu applicat p[re]dictatoes possit

etas i^{ps}cedēti tractatu ad matiā moralē s. ad bo^m l^m
lū eligibele v^l fugibile tū p^oro^oalr pⁿ sui i^ldratōes
et ex d^o pbleuātib^s tē ad al^s matias. Pbs ar magis
applicat suas sideratōes ad pbleuātora^s q^d ad al^s
lia sic patuit p^oto¹⁰ istū libz. aut q^d ples fūnt i^s, pbleuātib^s
moraliib^s pbatōez magis et mi⁹ q^d in alihs. aut q^d
eligibile aut fugib^e st^r poita i^s diffitōe, pbleuāt. Ad
rōes i oppo¹¹ Ad pma p^z so^o ex dcis i pdicabilib^s Ad
scdm pbatōez dōz q^d illa auto^s pbiū b^z nūtate i accentu
bus respectis nec er^s i accentib^s spualib^s ab solutis sic c^llu
mē z spis intelligib^s. neg^s d^o accentib^s corporalib^s q^d ptes
vni^s z fo^e sic st^r isti grad^s. Ad fciā pbatōez dōm ē q
pbs n^o assertor fo^s i abstracto n^o posse suscipe magis et
mi⁹ sic i pnt^s patuit. Sitr ad qrtā pbatōez allegata fu
it itē^o simplicij Ad scdaz negat ahs. ad pma pbatō
nē d^r q^d fo^s ē simplicj n^o simplicitate oportia oī p^ool^s
solū simplicitate oportia p^ool^s ex matia a fo^s. Forma
er^s ē iuariabil^s s^obfectie. q^d n^o p^e eē sb^z alic^s trāmutacō
nis. ēn variabil^s finitiae Ad scdaz pbatōez ce^s ahs z
vltra pce^o q^d idū sb^z cā itētōs z reissōn^s m^uq^s
cā total nee h^r qri^o d^c effectia Ad qfimatoez dicat
sitr Ad fciā negat ahs nūl irelligaf sic d^c z vñ mes
dia si dñt ee media p^ocipiatōez q^d lnt^s oportia ex abo
bns ex f^m. h^r q^d st^r ex abolv rāch ex tmis q^d trāmuta
tōs q^d acq^s medi^s colo^s tmis aliqui^s albu^s et aliqui^s
grū. io medi^s colo^s st^r ex extremis rāch ex tmis Ad
q^d p^z so^o ex dcis In h^r finit iste liber

Dicit hoc autem que
In hoc quarto docebat papa Benedictus tui
pbleuata
digne. Et didicisti iuste tractare. in primo dicitur
naturam pbleuatem quae absolute accepta et non
pertinet ad aliquid materialia. Et didicisti sex capitulo
in secundo docebas tuiare pbleuata quae non pertinet ipsiamento ad rationem
quae est et una dignitatem. Et propter primitutem itenam dicere et post
hoc quod dicitur deus dicitur his qui pertinet ad genitum et ad prius ppx
habet genitum et ppx est elemta. I. principia corporis et scilicet principia tuiationis
tuiationis pbleuatae et ppx sunt scilicet principia tuiationis
pbleuatae diffinitiones. deinceps enim cum dicitur (Si ergo potest) Hic ponit
multas consideraciones. quae prima sunt pessima quod est prius vel et
est hec si aliiquid fuerit assignatum aliqui et rectius est genitum est? et videtur
denique est si ppx illorum vel et si rectius est genitum eo quod genitum est de oculis
bus scilicet librum sua specie. ut si bovis potest genitum voluptatis videtur
dum est si aliiquid voluptatis non sit bovis et si sit secundum bovis non est genitum
voluptatis. Secunda est penes prius quod est hec si aliiquid assi-
gnat esse genitum aliter videtur est si ppx de eo in eo quod est. ut albus
non ppx quod est niger. et mouere se ipsum respectu aut perire diffinitionem acci-
pientium. Si mobile non ppx quod est alia quae non ppx sed quod est facies
vel paties. id mobile non est genitum aliter. Tertia est penes item et est
hec si aliiquid assignaretur est genitum aliter. videndum est an sibi con-
ueniat diffinitionem et si sit obstruens est pbleuata ut albus
specie niger et mouere se ipsum respectu aut perire diffinitionem acci-
pientium. quod videtur rectius est et non est genitum est. Quarta est
penes eum pto et est hec si aliiquid sit assignatum genitum aliter
videtur est si sit secundum in codice pto. quod si non mala est assignatio ut
si id aliiquid assignatur per genitum sit quod sit albus et id quod assignatur per
specie libra sic nigrum. et mala est assignatio. Si libra sit bovis aliiquid
neque genitum ad disciplinam mala est assignatio. eo quod bovis est in pto q
libet. disciplina vero ad aliiquid. Nam et corporis et ad aliiquid q
genia ad aliiquid os esse. sic multipliciter est genitum duplicitus et eadem ali-
quid sic duplex et velut genitum et specie et sub eadem divisione id est
sub codice pto. ut si specie sit subiecta. sicut ergo est. et si specie

Questions

libri thopicoꝝ

sit q̄le sit et gen⁹ sic de alijs. Quis a sumis penes p̄cipare est hec. si aliquid ē assignatū ḡe⁹ alti⁹. vi dēdū ē si illō qđ ē assignatū p̄ ḡne p̄cipet illō cui assignatū ē et sic mala ē assigna⁹. Et expoī qđ intelligit p̄ p̄cipare dicēs. Dico ut p̄cipare p̄cipari rōem fulcipe. cui⁹ p̄lēderatōis rōez assignat q̄ sp̄es d̄z p̄cipare ḡe⁹ nō e⁹. Sp̄es ei⁹ suscipit rōez ḡe⁹ atq; nō suscipit rōem sp̄es. Si q̄alid⁹ assignauerit aliqd⁹ e⁹ ḡe⁹ enc⁹ vñ⁹ mala est assigna⁹ eo q̄ hec n̄ p̄cipat̄ rōez alic⁹ s̄z de oib⁹ p̄dicant̄ z̄t̄ rōez. Sexta suis ex p̄lēderatōis sp̄es z̄t̄ hec si aliquid assignet̄ p̄ ḡne alic⁹ sp̄es. vidē⁹ ē si tal sp̄es p̄ d̄ aliquid de qñ p̄l̄ ḡe⁹. q̄ si sic mala ē assigna⁹. vt si ens aut scibile assignatur p̄ ḡne op̄iabilē mala ē assignatō n̄li q̄ op̄iabile p̄f de mlt̄ d̄ q̄b⁹ n̄ p̄f ens aut scibile. ml̄ta ei⁹ n̄ etia op̄iabilitā. Ens āt̄ scibile n̄ p̄nt de n̄ etē. Septia suis sp̄a do ḡe⁹ ad sp̄es reōtas z̄t̄ hec. si aliquid sit assignatū ḡe⁹ alti⁹ z̄t̄ sit sp̄es ei⁹ imediata. vidē⁹ ē si illō p̄cipiter rōem alic⁹ sp̄es imediata illi⁹ ḡe⁹ q̄ si nō mala est assigna⁹ vt si ponat̄ mot⁹ e⁹ ḡe⁹ voluptas. vidē⁹ ē voluptas p̄cipiat̄ corruptoēs vñ⁹ altatōem vñ⁹ altiq; aliaz sp̄em et si nō tūc mot⁹ nō ē ḡe⁹ voluptatis neq; e⁹. voluptas erit id iduū sp̄i⁹ mot⁹. eo q̄ necā rūi⁹ est illō q̄b⁹ ḡe⁹ p̄cipiat̄ aliquā sp̄es esse eius. z̄teraz indiciaria p̄cipiat̄ sp̄em z̄ ḡe⁹. vt aliq; hō p̄cipiat̄ hō minē z̄ al. Octaua p̄lēderatōis. si ḡe⁹ assignatū p̄f d̄ pauclorib⁹ q̄ id qđ assignat̄ sp̄es ei⁹. mala ē assigna⁹. vt oī op̄iabile p̄f d̄ pl̄ib⁹ q̄ ens q̄ rā ens q̄b⁹ n̄ ē op̄iabile. iō op̄iabile nō ē sp̄es eti⁹. de pl̄ib⁹ ei⁹ sp̄ p̄f ḡe⁹ q̄ sp̄es. Non p̄lēderatōis si ḡe⁹ sp̄es assignata de eq̄ pl̄ib⁹ p̄nt mala ē assigna⁹. vt si es assignaret̄ ḡe⁹ ad vñ⁹ male assignaret̄. Nā de tot̄ p̄dicaret̄ vñ⁹ sicut ens p̄t̄b⁹ q̄ oī qđ vñ⁹ ē ens z̄ oī qđ ē ens ē vñ⁹. Sile q̄ p̄t̄b⁹ z̄ p̄n⁹ sic le hñt̄ p̄ querunt̄. Q̄e iō p̄n⁹ ē p̄mū z̄ oī p̄mū ē p̄n⁹. iō si vñ⁹ ali⁹ signet̄ p̄ ḡne alti⁹ mala ē assigna⁹. Et p̄ba oīm̄ istioz̄ est q̄r̄ ḡe⁹ p̄t̄ de pl̄ib⁹ q̄ sp̄es z̄ dñā. de pauciorib⁹ āt̄ d̄ sp̄es q̄s gen⁹. Decia p̄lēderatōis. si aliquid assignet̄ p̄ ḡne alicuius sp̄em z̄ nō sit genus ad indiuidua illius speciei mala est assignatio. quia idem est genus omnium illoſ ruz q̄ non dñt̄ in specie. vt si indiuiduile assignet̄ ēē gen⁹ linea mala ē assigna⁹. p̄t̄ hō q̄ indiuiduile nō ē xificabile de oī p̄t̄to sub linea q̄ linea recā nō ē indiuiduile hō dñſibilē. (Lōlēderatōis āt̄) In hō caplo doc̄ terminare. p̄bleuma ḡ ab⁹ sumpti z̄ nō īctī sp̄icēdo ad pl̄a ḡna. Et poī octo p̄lēderatōes. p̄ma si aliquid alt̄ q̄b⁹ ḡe⁹ sit assignatū p̄ ḡne sp̄et̄ z̄ illō alid̄ nō p̄t̄neat̄ assignatū ḡe⁹ nec p̄t̄neat̄ ab̄ ipo nec ābo sub fecio. mala est assignatō p̄p̄h̄ q̄ sub diuerb⁹ ḡnib⁹ nō subaltatō p̄t̄is nō ē ea⁹ d̄sp̄es. vt si ḡe⁹ iūsticie assignet̄ ēē scia. vidēdū ē si p̄t̄ q̄ est ḡe⁹ iūsticie sit sp̄es leīe vñ⁹ gen⁹ scie vñ⁹ abo ista p̄t̄neant̄ sub vñ⁹ tercio. q̄ si nō mala ē assigna⁹. Si ei⁹ aī liqua sp̄es p̄t̄neat̄ sub diuerb⁹ ḡnibus vñ⁹ d̄z ab alio p̄t̄neri. (Eclidef em) Hic remouz qđdā dubiū quia prudētā b̄z qđsdā p̄t̄neat̄ sub diuerb⁹ ḡnib⁹. sub scia et scute quoīz neutr̄ p̄t̄neat̄ ab alio. Hāc dubitatōem p̄mo soluit̄ p̄ int̄p̄tō. nō em oēs p̄dēt̄ prudētā ē sciam. Scđo soluit̄ alit̄ dīcēs q̄ quā nec scia p̄t̄neat̄ sub p̄t̄neat̄ neq̄ vñt̄ sub scia tñ abo sub eodē fecio p̄t̄neat̄ sub h̄ru z̄ dispōne. Scđo p̄lēderatōis si aliquid as lignet̄ p̄ ḡne alic⁹ sp̄et̄ vidēdū est si sp̄a z̄ oīa sup̄iora ḡna ḡnits assignati p̄dēt̄ de illa sp̄et̄ in eo q̄ qđ est q̄a si ipm̄ vñ⁹ aliquid sup̄iora nō p̄dēt̄ de illa sp̄et̄ in eo q̄ qđ est mala est assigna⁹. Tertia p̄lēderatōis si assignat̄ p̄ ḡne alic⁹ sp̄et̄ vñ⁹ aliquid sup̄iora suḡiora p̄cipiter illā specie

destruendū est pbleuma nullū em̄ supiūs p̄ticipat q̄
inseri⁹ est. Quāt̄ āt ille due p̄sideratoe a duab⁹ p̄s
poit̄ in h̄ q̄p̄ores dant̄ sp̄icidō ad vnu⁹ ge⁹ tm̄ ista
q̄o sp̄icidō ad pla⁹ ḡna sc̄z ad gen⁹ inseri⁹ ⁊ ḡna supiōr
Quarta p̄sidera⁹ si aliqd assignat̄ p̄ ḡne alic⁹ q̄d se p̄
dices in q̄d de illa sp̄e ⁊ dubitem⁹ vt̄z sit ge⁹ illi⁹ sp̄e
viden⁹ in q̄d ge⁹ supiōr illi⁹ ḡ; assignat̄ p̄t̄ in q̄d de i
la sp̄e v̄l nō q̄ si sic bñ erat assignat̄ q̄ si aliqd supiōr
p̄dicet̄ aliq̄ in eo q̄ q̄d ēēt̄ oia reliq̄ lie p̄dicent̄ in q̄d
et h̄ p̄t̄ p̄bari q̄ iduct̄oē. Sbiūgit̄ at q̄ pd̄cā p̄sidera
nō v̄z nūl̄ supponēdo q̄ p̄t̄ q̄d assignat̄ p̄ ḡne insit̄ sp̄e
assignat̄ Ha ad ondendū vt̄z illi⁹ q̄d assignat̄ sit ge⁹
alic⁹ sp̄e nō sufficit̄ ondere ⁊ dere q̄ aliqd supiōr p̄dicet̄ d̄ il
la sp̄e in q̄d, q̄ illa sp̄es poit̄ sub aliq̄ inferioz illi⁹ v̄l nō
ploros. vi si aliq̄ velle ondere oēm latione ēēt̄ gen⁹ am
bulatois nō sufficit̄ ondere motu q̄ ē supiōr ad latōem
p̄dicari in q̄d de ambulatōe sed oporteret supponere
q̄ ambulatō eēt latio. Quīta p̄sideratio si dubitem⁹
an assignat̄ p̄ ḡne alic⁹ sit gen⁹ ci⁹ p̄mo viden⁹ et si
aliq̄d supiōr illius assignat̄ p̄t̄ de illa sp̄e in q̄d, z
poit̄a si illa sp̄es p̄tineat̄ sub aliq̄ alto inferioz illi⁹ v̄l nō
sugiori, et si nō p̄tineat̄ sub aliq̄ altoz inferioz, ⁊ illi⁹
supiōr p̄dicet̄ in q̄d de ip̄a tūc ge⁹ assignat̄ erat ge⁹ illi⁹
us sp̄e, ve si latio assignat̄ ēēt̄ gen⁹ ambulatōnis, op̄et̄
p̄mo videre si mor⁹ q̄ est gen⁹ latōis p̄dicet̄ de ambula
tōne in q̄d z aliq̄ op̄z poit̄a videre. si ambulatō p̄t̄
neak̄ bñ aliq̄ alia sp̄e mor⁹ z si nō tūc latio est gen⁹ abū
latōis. Setra p̄sidera⁹ si aliqd assignat̄ ēēt̄ gen⁹ aliqd
sp̄evidendū ēēt̄ p̄dicet̄ in q̄d de obibus indiduis illius
sp̄e ⁊ ec̄ si oia supiōr illius ḡ; et si in aliq̄ est̄ distanz
ia mala est̄ assignat̄ o. q̄ si assignat̄ ēēt̄ gen⁹ ip̄m ⁊ oia
supiōr in eo q̄ q̄d est̄ p̄dicare de q̄bus sp̄es in eo q̄
q̄d est̄ p̄dicat̄ Septima p̄sideratio si aliqd assignat̄
q̄ne alic⁹ sp̄evidendū est̄ si ip̄m v̄l aliqd suoz supiōr
p̄dicet̄ de indiduis illi⁹ sp̄e in q̄d, ⁊ si sic op̄z ostēdere
illi⁹ assignat̄ nō p̄tineri sub illa sp̄e de cui⁹ indiduis
ip̄m p̄dicat̄ quo ostēlo onsum est̄ illi⁹ gen⁹ assignatum
ēēt̄ illius sp̄e. Octava p̄sideratio si rōes diffiniti
nate assignat̄ ḡnūs ⁊ suoz supiōr vere p̄pet̄a sp̄e assig
nate z indiduis ei⁹. tūc gen⁹ assignat̄ est vere genuis
illius speciei assignat̄

Querit Ut p̄siderationes posite ad ter-
minā dū pbleuma ḡnis iſpiciēdo
ad sp̄m s̄nt sufficiēt assignate.
Et arguit p̄mo q̄ nō. q̄ aliqd est gen̄ q̄ nō p̄dicat s̄
fuis sp̄b̄z et aliqd qd̄ q̄ p̄d̄ eis tñ n̄ p̄dicat in qd̄.
d̄ue p̄me p̄siderationes nō s̄nt sufficiēt assignate. P̄
tma p̄s antis pat̄z. q̄ p̄creta acc̄ntū sunt in p̄dicamento
et tame nō sunt p̄la p̄dicamenta qd̄ deceq; s̄nt in genero
abstractioꝝ et tame abstracta non p̄dicant de ip̄s qd̄ nō
est verꝝ q̄ albus sit q̄litas. Secda p̄s pat̄z. q̄ colorati est
gen̄ albi eo q̄ fin p̄ h̄m in hoc q̄to. si piugati est ḡ
piugati casus etiā est gen̄ casus. et tame colorati nō p̄
diſaf de albo in qd̄ ḡ. Dīnot patet. q̄ si q̄ram qd̄ est
albus nō q̄rim n̄li qd̄ est illd̄ qd̄ h̄z abledine. sed ad ta-
lem questione nō p̄ueniēt r̄ndet coloratuꝝ maḡ cor-
pus aut aial aut lapis. Confirmat q̄ positio q̄ sortes sic
albus sic idē erit sortes et albus. sed notuz est q̄ colo-
rum nō p̄dicat de sorte in qd̄. ḡ nec de albo Secun-
do sic. aliqd gen̄ est ad aliqd tñ sp̄s et aliqd ec̄tra
ergo nō optet q̄ gen̄ s̄p̄s s̄nt in eodem p̄dicamento
Aīs pat̄z quo ad p̄mā prem. q̄ scia est geꝝ ad grāma-
tičā zloqua. et scia ēad aliqd. et scia ad scibile. grāma-

rica vero et logica non sunt ad aliqd sicut patz in predicione
metis. Sed aperte patz. quod scia est ad aliqd et ramus habi-
tus (quod est genere scie) non est ad aliqd. Sunt multū et paucū
magnū et prout pmi per huius in predicamentis scit ad aliqd et
ramus existitas non est ad aliud. dividit autē existitas in
magnitude et multitudinem. Confirmat quod pat est ad
aliqd et ramus suu genere generalissimum non est ad aliqd. Et si
ei esset duo quia generalissima sicut aliud probatur est. Ter-
tio sic non est necesse generum predicari de pluribus quod species ergo
Anus patet primo. quod generum solu est predicable de genere specie
aut est predicate de omnibus species. Iz non sunt plura genera
quod species sunt. Patz secundo. quod generum species sunt opposita relati-
ve et quot modis deinde vnu tot modis dicitur et reliqui. Patz
tertio. quod ad aliqd est generum ad idem et diversum et ramen
non predicatur de pluribus quod ipsa est quod idem et diversum de om-
ni ente predicantur. Patz quartto quod vel est generum ad quos vltius
sicut aliud probatur est. et ramus non predicatur de pluribus quod genus
quod est species vltius ergo. Quarto sic non est necesse generum per
dicari ergo non est necesse ipsum predicari de pluribus quod species
Anus patz quod possibiliter est nullus esse proponere generum aut non
predicatur nisi in pluribus. Confirmat generum est eadem res
cum ipsa species non est necesse ipsum predicari de pluribus quod species

In oppositū arguitur auctoritate philosophi in textu Dico solutione que
stionis solvēde sunt quatuor questiones.

Questio prima

Itrō om̄e gen^o p̄dicet in qd de suis sp̄ebus. Rūdēl p̄mo ab aliqbd supponēdo p̄mo q̄ in tmis absolutis a? notatōe idē cip̄z et ee ipm nō at in tmis 2notatis. Ote h̄. phas p̄ phz. vñ. meta. dicere q̄ in decis fm se est idem qd qd erat et ee ipm ee in decis at fz accīs nō. Per dca at fm se intelligit tmis absolutos a notatōes. p̄ dca ve ro fm accīs intelligit tmis 2notatōes. Et ḡ idē dicere hoīem et ee hoīez. albedinē et ee albedinēs; nō idē dice re albū et ee albū nec coloratū et ee coloratū. Ex q̄ ptz q̄ nō idē in tmis 2notatis q̄rere qd ē ipm et qd ee ipz s̄z idē i absolutis. et p̄ oīs leq̄t q̄ in 2notatis n̄ idē pri in qd ē ipm et in qd ee ipm ut n̄ est idē pri i qd est albū et in qd ee albū. q̄b al̄ et 2corp̄ bñ pñt in qd ē albū et in illu illo. p̄t in qd ee albū. Suppo^r. q̄ phs d̄scretis diffitoz d̄q̄ p̄ oīo idicās qd ee i tñ oīidicās qd ē res. q̄ ḡ diffi^r n̄ h̄z n̄li a gñe q̄ p̄t in qd. id. ad h̄ q̄ aliqd sit ḡ. n̄ req̄. q̄ p̄t i qd ē sua sp̄e s̄ suffic q̄ p̄t in qd ē ee. Si ei opteret oīo ge^r p̄t i qd ē ipē dirixi suffi^r ē oīo idicās qd ē res. Oxi^r h̄l^r d̄p̄. q̄ oīo ge^r p̄t i qd ē sua sp̄e q̄ illu ḡ p̄t denotatielie dicēt eīn^r b^r. q̄ qd libz p̄t q̄d ditatū et p̄ oīs in qd. Dīz^r q̄ n̄ ē necā^r oīe ge^r pri i qd ē sua sp̄e s̄ suffic q̄ p̄t i qd ē vñ in qd ee de sua sp̄e. Ex h̄ le^r q̄ tñs^r acen^r q̄ pñt i qd ē suis iferioribz tñ q̄ tñs^r gñia corp̄ bñ pñt i qd ē tñs^r ei si qraſ qd ē albū et queſtñ rñt̄ coloratū s̄ al vñ corp̄ pus tñ si qraſ qd ē ee albū queſtñ rñt̄ q̄ ee coloratū tñ. et ee al vñ corp̄. Sz hec ērn̄ n̄ vñ sufficiēs q̄ colo- ratū mag^r vñ saltētm̄ vñ ee ge^r ad albū q̄tñ ee coloratū ad ee albū. s̄z fm h̄ac rñlione iſcq̄t̄ coloratū n̄ ee gen^r ad albū. Dñiōt p̄z. q̄ wñicūq̄ d̄q̄ phs albū vñ m̄igrus vñ coloratū vñ bicubitus vñ alta hm̄oi ee gñia vñ sp̄es nō dicat ee albū vñ ee coloratū. ḡ mag^r videt q̄ coloratū lit ge^r q̄ ee coloratū. T̄z oīa q̄ illi q̄ sic rñdet matric p̄bat acereta ee i p̄u^r ee gñia vel sp̄es p̄ expletatōnes phs

Dictio p^z p^o q^r coloratū nec p^z in q^d ē nec in q^d ē ee
de albo q^r, d^z ipo p^z eē coloratū in q^d ē ee. P^z i^o. q^r nō
est idē coloratū z ee coloratū. P^z i^o. q^r nō p^z codē mō
P^z q^r. q^r nec p^z d^z eē d^z p^z si coloratū eē colora-
tū si gna h^a erit diuersa. siml^t q^r z ee q^r z p^z s^z in
vno p^z erit duo gna gniaissima p^z etia si synoma q^d
ista m^o nō decē. I^o d^z calit q^r oē p^z etia accīs p^z in
q^d de suis iteriorib^z q^r z ge^r. Elin q^d libz p^z etia accī-
tis p^z dupl^r accī. vno p^z eo q^d p^z fe^r zlic p^z in q^d de
eo oē z ge^r. Alio p^z eo q^d denotat. L^o p^z aggregato
ex eo q^d et z q^d denotat z lic nō p^z in q^d de aliq. Quot
dupl^r at sit p^z etia decīm in p^z decīm z l^o q^d dupl^r
abstractū. Q^z est. vrt vlt ge^r spēs sint in eo dē
p^z. Ad quā tñr q^r sic p^z. q^r oē ge^r ē p^z dicabile in q^d
de oib^z suis spēb^z. I^z q^d ē in vno p^z nō ē pdicabile i^z q^d
de eo q^d ē in oib^z p^z. q^r centi p^z s^z ipmire. lic dē
Themixi^o p^z posterioz, z coordinateos gniū nō smutat^r
ad iuicē. lic h^a Ar. ibidē oib^z vnu p^z p^z qd^r
dicarie z cēnali d^z re alit^r. Ut q^r p^z nō ē possibile ali
quā spēm ee ad alti^r d^z qn luu ge^r lit ad aliquid nec ee
Abil tu. phibz vnu tmnū b^z vnā fcatoeē ee ad alti^r
et fm alia^r. iō nabil. phibz gnnotat^r vnu tmnū ee in p^z
qlat^r z fcatoeē ee in alio p^z Se^r q^r. si alti^r nomē
specifīcī dīcaf ad a^r z n^o iō qd^r aligē. p^z gne^r t^o iō q^d n^o
ē ge^r et z fm qualib^z fcatoes imo oib^z l^o assignare vnu
alio ge^r qd^r dīcaf ad alio z l^o ge^r illi^r q^d ad fcatoem p^z
quā ad alio refer^r. Q^z est. vrt ens z vnu dñr de
oib^z fm vnu no^r z dē dñr roem. videt^r ei q^r u. q^r n^o hñt rōz
Rñdēt alio q^r q^r; z hñt rōz qd^r dītratuū q^r ē p^z poita
et ex gne^r z d^z hñt in b^z rōz. i. descpōez. H^z hec m^o v^r
q^r fm Auicēna ens z res p^z ipmione iōmō in aimā
nta. nec fñt no^r ex aliis. cu^r g^r oib^z diffi^r sit notificatio il
lius e^r est. leqf^r q^r ens n^o p^z hie dissuōez nec descpōez. iō
dōmē q^r rōz accī. p^z p^z ceptu qd^r dītratuū fcato p^z nomē
Et ex h^a leqf^r q^r ens n^o est eq^r ad oia p^z. q^r ens p^z oib^z
q^r s^z z rōz. i. v^r g^r phibz rōz ens et il^o intelligit rōz coem
ad oia entia z lic ens hñt rōz cōeziob^r entib^r. z p^z vnu
vnuocū v^r il^o intelligit rōz. b^z v^r acēnt^r v^r alio rōz spēa
le. z h^a n^o p^z dici q^r nlla tal de oib^z entib^r p^z. Q^z est.
Q^z est. v^r ge^r p^z de plib^z q^r spēs. Rñt q^r sic. ad hñt se
sum oē gen^r p^z de plib^z pdicatoe qd^r dītratuū z exercita
q^r sua spēs. pbaf sic. q^r ois dīlo g^r est in ples spēs sic dē
Por. z Boet. H^z oē gen^r d^z q^r libz suaz spēz p^z p^z pdicatoe
qd^r dītratuū z cēnali. nlla zo spēs illi^r q^r et qd^r
tatuū pdicabili^r d^z alia spēe eiulde g^r g^r. Dicuit alio q^r nō
est nēcī^r gen^r actu p^z d^z plib^z qd^r dītratuū q^r sua spēs
z suffic^r q^r aptitudine p^z eo q^r possibile ē gen^r d^z nlla p^z
cū possibile sit nullā ppōnen esse. Odm est tñr q^r oīmē
gen^r actualit^r de plib^z p^z t^o qd^r dītratuū q^r sua spēs. P^z
q^r gen^r necārio de qlat^r suaz spēz pdicat^r z p^z vnu spēs
nec ogran ad h^a q^r h^a mō pdicet formari ppōnē vo-
calem mentalem aut scriptam. z suffic^r q^r res signifi-
cata p^z terminū generi cū cēnali init^r rei significate per
in opo^r. Ad cēm^r spēcificat^r
Ad rōes p^z mō negat aūs ad p^z mō pbatoe
p^z so^r ex dcis. I^z hñt oib^z ge^r sb^z
cū q^r mō fcadi acceptu p^z rōz sua spē. q^r aut gna accī-
dētu ab stractie deligat^r nō pdicent^r d^z suis spēb^z p^z etia
designat^r tñr b^z p^z s^z s^z ipa p^z etia designata. Ad alia
pbatoes cū p^z firmatoe p^z so^r. Ad ledz negat aūs
ad pbatoes p^z so^r ex dcis i^z p^z. S^z l^o ad p^z firmatoe
Ad terciū negat aūs ad p^z mō pbatoes d^z p^z q^r gen^r
et spēs nō vñtar qd^r dītratuū de oib^z qnib^z z spēb^z z spēs

Ídrœs

Questions

pdicaret quod dicitur species de plib*t* et genus de pauc*o*rib*o* habet non esse praetra dea. dein ei est genus de plib*t* prof*er*ta species. Is sedis itens specie*n* est species. ad sedam item*m* gnis. Ad scd*as*, pbato*m* p*ro*s*ec* t*us*. Ad terci*us*, pbato*m* d*icitur* p*ro*m*o* q*ui* ide*z* et diuer*si* n*on* s*unt* i*n* p*re*nt*is* ad aliqd*is* s*unt* tral*actio*ne*s*. Et i*n* q*uo*d n*on* p*ro*inf*is* de oib*r* quod i*n* s*unt* deno*ia*tie*s*. Ad q*u*rt*a* p*ro*s*ec* t*us* c*ui* el*v*. pbato*m*

Rursum

libri thopicoꝝ

ets extinse. Et dicit i^o quod p^o. In pma pte po^r. 2. Sicut
ractores sumptas a d*omi*n*is*, q*uod* sept*e* p*ro*s*er* destruc*re* et alien*os*
^z destruc*re*. Pr*ia* si aliqd g*e* assignat*e* alicui sp*eci* vid*e*
n*on* est si illa sp*eci* beat*is* d*omi*n*is* n*on* ill*o* g*e*. Et si sic vid*e* est
si ill*o* vnl*o* sp*eci* 2tineat*e* et sub illo g*ne*. q*uod* si mala erit
assignat*a*. Q*uod* r*o* e*st* q*uod* d*omi*n*is* esse in cod*e* g*ne* si n*on* s*er* sit
g*ne* d*omi*n*is*. Sed si aliqd assignat*e* p*ro* g*ne* al*c*^o sp*eci* b*on*i*us*
per*pet*rat*ur* et et*re* gen*o* assignat*ur* beat*is* d*omi*n*is* vid*e* e*n* an*d* i*l*l*o*
sp*eci* 2*ter*at*is* b*on**is* g*o* q*uod* si mala erat assignat*a*. Terc*ia*
si aliqd assignat*e* p*ro* g*ne* al*c*^o sp*eci* 2*ter*at*is* b*on**is* assignat*ur* n*on*
sit in al*c*^o g*ne* s*er* sit g*e* al*c*^o mala et assignat*a*. Vi*si* si male
assignat*e* aliqd g*e* male assignat*ur*. q*uod* bon*is* q*o* e*s* lib*er*
d*omi*n*is* n*on* e*n* ali*c*^o l*o* e*n* ip*m* met*g*. Quarta si aliqd
assignat*e* p*ro* g*ne* al*c*^o sp*eci* 2*ter*at*is* beat*is* d*omi*n*is* vid*e* est si
int*er* g*ne* d*omi*n*is* sit me*o* n*on* at*er* int*er* sp*eci* 2*l*u*m* d*omi*n*is*. V*l* e*st* 2*l* si
mala erit assignat*a*. Vi*si* int*er* p*u*t*at* e*n* v*ici* n*on* e*n* me*o* i*o* in
ter*iusticia* 2*iu*st*icia* n*on* e*n* me*o*. S*b*dit i*st*at*ia* q*uod* int*er* i*sta*
g*ne* bo*m* 2*mal*^u e*n* me*o* i*o* int*er* sp*eci* ip*o*z ista. E*gr*it*u*
do 2*l*ait*as* nib*il* e*n* me*o*. Quinta si aliqd assignat*e* p*ro* g*ne*
al*c*^o sp*eci* 2*l* g*ne* sp*eci* sit aliqd d*omi*n*is*. vid*en*d*u* e*s* int*er*
sp*eci* d*omi*n*is* 2*gna* d*omi*n*is* sit me*o* cod*e* m*o*. q*uod* sit int*er* g*ne* 2*l*
traria sit me*o* p*ro* ab*neg*at*or* 2*l* int*er* sp*eci* d*omi*n*is* sit me*o* p*ro*
ticipat*o*em aut*em* e*s* mala et assignat*a*. q*uod* pb*abile* e*st* q*o* co*de*
m*o* sit me*o* int*er* g*ne* 2*l* su*m* d*omi*n*is* 2*l* sp*eci* 2*l* su*m* d*omi*n*is*.
Tasi aliqd g*e* assignat*e* alicui sp*eci* 2*l* sp*eci* sit aliqd d*omi*n*is*
n*on* g*ne*. vid*e* est si ill*o* sp*eci* 2*l* su*m* d*omi*n*is* sit me*o* 2*l* sit vi*de*
d*en*d*u* est v*l*tra an*il*l*o* med*iu* sit i*co*de g*ne* cu*m* ip*o* sp*eci*
et si mala et assignat*a* in*q* ei g*ne* s*er* ex*ma* 2*l* med*iu*. co*lo*
ei*z* g*e* med*iu* p*ro* col*o* z*l* s*er* al*b* 2*l* n*ig*z. S*b*dit i*st*at*ia*
q*uod* sup*ab*ud*at*ia 2*defect* seu eg*estas* s*er* i*g*ne mal*is* 2*l* med*iu*
co*p* 2*rup*ta med*o*tre n*on* est in*g*ne mal*is* bon*is*. Sept*ia* si g*e* assignat*ur* beat*is* d*omi*n*is* 2*l* sp*eci*. q*uod* si aliqd g*e* assignat*e* alicui
sp*eci* 2*l* g*ne* nib*il* sit d*omi*n*is*. sp*eci* no*o* aliqd est d*omi*n*is* 2*l* d*omi*n*is*
spec*ie* sit i*l*lo g*ne* assignat*a* erat b*u* fe*a*. Non*a* si aliqd
assignat*e* p*ro* g*ne* al*c*^o spec*ie* 2*l* g*ne* no*o* sit aliqd d*omi*n*is* spec*ie*
ei*z* ho*o* sit aliqd d*omi*n*is* inter*q*o 2*l* ip*m* sit aliqd med*iu* r*u*
si il*l*l*o* med*iu* sit in*g*ne assignat*a* erat b*u* fe*a*. Dec*ia* si t*er*
spec*ie* sit d*omi*n*is* 2*l* d*omi*n*is* spec*ie* sit in*g*rio g*o* bona
est assignat*a*. (R*u*sum*in* casib*o*) In*ista* sc*o* a*pt* do*ce*
t*er* fin*ire* p*bleu*ata g*o* n*on* p*ro* i*sp*ic*iendo* ad*casu* 2*l*
i*ng*ara s*ili*a g*nat*o*es* 2*l* corr*upt*o*es* g*nat*ia 2*l* corr*upt*ia
pon*as* 2*l* v*lus*. Et*po* pot*vna* o*l*iderat*o*em i*sp*ic*iendo*
ad*casu* 2*l* i*ng*ara d*ic*ens q*ad* 2*l* st*ru*end*u* v*l* de*struc*
end*u* aliqd esse gen*o* opt*z* sp*eci* ad*casu* 2*l* i*ng*ara
q*uod* sit*ur* est i*vn*a i*ng*ara ita*z* in*obi* al*ii*, 2*l* p*ro* h*o* i*rel*lit*u*
git q*uod* si aliqd p*ncipale* pon*at* esse gen*o* al*c*^o p*ncipal* sit*ur*
ue ab*stracti*. vid*en*d*u* et*li* i*casu* il*l*l*o* g*ne* sit gen*o* ad*casu*
il*l*l*o* sp*eci*, q*uod* si sic b*u* est assignat*a* 2*l* no*o* male. Ex*emplificat*
v*l* i*u*st*icia* sit*ur* discipl*ia* ita*z* p*ro* discipl*ia* sit*ur*
gen*o* i*u*st*icia* sit*ur* et*li* i*disciplina* 2*l* 2*l* 2*l* est*ur* et*li* i*disciplina*
n*on* S*c*edo pot*vna* o*l*iderat*o*em circa loc*u* a*ili* si*ue*
a*pp*ort*one*. Si aliqd assignat*u* est al*c*^o p*ro* g*ne*. vid*en*d*u*
est si s*ibi* s*ili* f*m* 2*mutat* a*pp*ort*one* sit*ur* gen*o* ad*simile*
spec*ie* q*uod* si sic b*u* erat assignat*a* n*on* male. O*l*em*plificat*
v*l* si*ue* se*h* su*m* ad*voluptate* ita*z* p*ro* p*fici*ens
ad**bonu***s*. q*uod* si bon*is* est gen*o* voluptate*z* s*ili* p*fici*ens e*g*
su*m*. T*er* po*it* v*na* o*l*iderat*o*em s*ili* a*gnat*ob*z* 2*l* cor*rupt*ob*z*. d*ic*es*z*
q*uod* si op*ari* sit gen*o* ad*edificare* et*li* op*ati*

Arrestotelis

est gen^{ad} ad edificasse et si remisit e^{ge} ad addiscere et recordatū eē ē gē ad addicissi et si corrupti ē gē ad dissolutū eē ē gē ad dissolutōem. Quarto post p̄sideratoe sūptas a gratiis et corruptis portetis et vīlīs. Et q̄ omīno eo^d dē mō in his capiebat p̄sideratoe structive et struc- tive sic in ḡmatō et corrupto. q̄ si corrupti et dissolutū et corrupti ē dissoluti. et si ḡmati et effectū ḡnari ē si erit ḡnato ē factō. et si ponā ē dispō fieri ē dispō. et si vi- sus ē allec^o ac^r vī ē agere et vīlū eē ē egisse. Si at quāto. In hac scīa p̄e p̄ponit p̄sideratoe in p̄uatiue op- positi et p̄tradicōre opositi. Po^d at z^v in p̄uatiue op̄ positi. p̄ma si aliqd assignat p̄ ḡne alie^r sp̄ei. vidē^m ē si sp̄ei oppo^w p̄uatiue ē in ḡne assignato et si sic mala ē as- signato. q̄ p̄na^a aut simⁱ in n̄lo ḡne ē cū suo h̄itu aut salteⁿ n̄ ē in ḡne vītio. i. p̄xio sui h̄itū vt cecitas et vīlū et iō q̄ vī^s ē vītū^w in ḡne p̄i^v cecitas n̄ erit vīlū. i. n̄ ē in ḡne vīlū. Sc̄da si tā ḡe assignat q̄ sp̄es bēat aliqd op̄ p̄oīti p̄uatiue vidē^m ē si p̄uato ē oppo^w sp̄e^r h̄itū sit in p̄uatiue oppo^w ḡni. q̄ si n̄ sit mala ē assignat. Ter^r si p̄na^a ḡe assignat ilit ḡe p̄uato ē sp̄ei assignate boā ē assignat. Nā sic oppo^w in oppo^w z^ppo^w in xpo^w erit. vt si cecitas sit in b̄li- bilitas cū vīlū erit vīlū. (Rulsuz in negatōib) Nic po^d duas p̄sideratoe vīla d̄struciū et alia d̄struciāz in ḥdēcōre opositi. Prima si aliqd ḡe assignat alieci sp̄ei. vidē^m ē si ḥdēcōrū sp̄ei sit ḡe ad ḥdēcōrū ḡj. q̄ si n̄ mala ē assignat^r vt si bo^w assignat^r. p̄ ḡne suau^r et non suave n̄ sit ḡe ad n̄ bo^w mle assignabat. Sc̄da si aliqd ḡe assignat alieci sp̄ei et ḥdēcōrū sp̄ei sit gen^{ad} ad ḥdēcōrū ḡj. boā ē assignat^r. vt si n̄ bo^w ē sp̄es n̄ suau^r et bonū ē ḡne suau^r. (Si at sit) In hac q̄rtā p̄e p̄bū po^d octo p̄sideratoe sūptas a relatiōe opositi. Po^d si fuerit aliqd ḡe assignat alieci sp̄ei. vidē^m ē si ḡe sit adas- tēd q̄ si n̄ mle ē assignatū. Nā si sp̄es ē adaliquid et ḡe si p̄z d̄ dupliciti et mltipliciti. Q̄ si addit^r q̄ h̄ n̄ querunt^r q̄ si n̄ ē necā^r q̄ si ḡe sit ad aliqd q̄ sp̄es q̄ disciplia est ad aliqd et n̄ grāma. Sbd^r istātā q̄ bonū et pulchru^r sit ḡe p̄tūt. Et^r ē adaliquid bonū p̄o et p̄lebū n̄ sit ad aliqd l^r q̄lia. Sc̄da si fuerit aliqd assignatū p̄ ḡne alie^r sp̄ei. vidē^m ē si vī ad idē dī sp̄ea km se et fz suū ḡe q̄ si n̄ ad idē dicat mala ē assignat^r. Sic et dupli- di dimidij duplūcū si mltiplix sit duplīcū q̄ mltiplix dicat dimidij. Ter^r si aliqd ḡe assignat alieci sp̄ei. vi- dendū ē si abo^r et dia supiora ḡia illū^r ḡj referat ad idēz q̄ si n̄ mla ē assignat^r vt si mltiplix sit ḡe duplīcū et n̄ solū o^r q̄ dicat mltiplix dimidij. fz et^r ḡe mltiplix q̄ ē su- pans vt trāscēdēt dīz dici ad dimi^r. Sbd^r istātā q̄ scīa fz se dī ad scib^r fz suū ḡe q̄d ē h̄itū et dispō ipa n̄ dī ad sciblē l^r ad aia^r. n̄ h̄ie^r et dispō n̄ dī sciblē l^r ad aie^r. Quat^r si aliqd ḡe fuerit assignat alieci sp̄ei et vītūcū dicat adaliquid. vidē^m ē si referat in h̄itū casu. q̄ si n̄ ma- la ē assignat^r. vt mltiplix ē ḡe duplīcū et dī ad aliqd. vidē^m ē si coz. relatiōe referat ad ipa l^r h̄itū die et dī dēcal^r q̄ si n̄ male erat assignat^r vt disciplia et op̄o dīr alie^r. z^{iō} si discipliātū et op̄abilie alie^r dīr. Sbd^r si ḡe^r sp̄es n̄ dīr b̄z eclesie b̄ditūes casuū l^r z^v coz b̄z plesa^r b̄o fz paucorū mla ē assignat^r vt sic dom^r dīr alie^r et alieci ita- sit datō. dato q̄t ē ḡe doni. Nā donū ē da^r irredibil^r

Folio lxxxv.

Sbd^o istātā qz duplū solū d^o; alīc^o duplū supans atē
aliq^o supat et aliqd^o supat rō v^o supās nē ge^o duplū v^o n^o
est v^o h^o; q^o ge^o spēs dēat dici h^o cōqles hitu dies tmio
rū. Septia s^o aliqd^o ge^o assignat alicui spēi. vide^o h^o i^o r
latie oppo^o illi gnt sit ge^o ad relatiōe oppo^o spēi oppo^o et
si sic bo^o ē assigna^o ve si m^oltipli assignat ge^o duplū bñ
assignat eo q^o sub m^oltipli c^o ge^o dūmūdū. Et p^oth^o si ali
q^os assignar^o f^ouz c^o ge^o scie m^ole assignaret q^o t^o op teret
f^oibile c^o ge^o scibl^o q^o h^o co^o n^o oclibile ē scibili cu^o q
dā icelligili^o f^oscibilia p^o octaua glōdratōe supoit
h^o d^ostionē d^onu^o co^o z q^o ad iuticez referit qdā sic se hñt
q^o vñu^o ē in a^o z n^o p^o e^o sine p^o. sic e^o referit h^o ad hñtē
q^o spē ē in hñtē z n^o p^o e^o sine eo. Alia p^o sic se hñt q^o vñu^o
co^o z i^o q^o posse e^o sine eo t^o sic referit scia ad scible
H^o scia et i^o q^o scibili s^o i^o aia eo q^o nibil phibz aiam
suiscibaz h^o. In aliq^o at^o scibili n^o scia sic in lapid. Alia
p^o sic se hñt q^o ipsoibz vñu^o c^o i^o z s^o h^o dia referunt
ad se iuticez. t^o scia et alia scibilia ab aia v^o h^oie. Ost^o goc
taua glōdratōe si fuerit aliqd^o ge^o assignatū alicui spēi et
abo dñr ad aliqd^o et ge^o sit d^o vno p^ode^o z moy spēs at^o
sz d^o a^o male fuit assignatū. ve si assignar^o m^olitionē c^o ge^o
n^o m^ole male assignatū. q^o m^olito nccā^o ē i^o manēte. z n^o
m^olio scie ē i^o scia m^olitionē et i^o scia h^oz in aia memoria
en hois in aia ē. Ost^o xredit at^o p^ode^o z glōdratōem ad p
bleuā d^o simpliti iherētia dices q^o vñt ad pbleuā d^o ac
cidere q^o si lnt duo q^o n^o h^o eidē s^ob^o le^o q^o nec vñu^o co^o
ne p^odicab^o d^o alio v^o ierit alio sicut nec vñu^o ē ge^o alit^o
Utr^o d^o p^ocipit ge^o h^oz p^oua i^o eodē gne
Gre^o reponat. Ar^o p^olic^o q^o sp^o p^ocipitare ē p^ocipitare
roez suscipit. sz d^oia suscipit roez ge^o Ha ronale
suscipit roez aial^o eo q^o Elba aia f^oibil^o Dic^o de q
cūq^o p^o diffitū illo p^o diffi^o sz d^oia p^o ge^o q^o h^oz ē di
cere q^o roale ē al^o d^o d^o p^o diffi^o g^o q^o p^o suscipit roez
el^o Dic^o z. anicēz aliqd^o duo st^o eadē ecnal^o t^o realr^o
def iplicate ūdēces q^o vñu^o p^oicip^oz alid^o z n^o ipz h^o spēs
z d^oia st^o idē realr^o t^o ecnal^o t^o spēs p^oicip^oz ge^o q^o d^oia
Quar^o sic illa q^o hñt fieri cca idē s^ob^o st^o cuiudē g^o h^o bi
t^o z p^oua hñtfier^o cca idē s^ob^o g^o el^o d^o ge^o. E^o firma
tur q^o d^oia idē d^o idē ge^o op^oponit p^ouaatē sic f^oibile infi
bile m^ole morte immortē z n^o st^o e^o d^o ge^o S^ol^o p^oua f^oies hñt
ē p^o s^ob^o cu^o f^o sit i^o aliq^o alio q^o p^oua^o z h^oz p^one ce i^o codē
gne In oppo^o ar^o autora^o phi i^otexu. p^ol. q. f. q. q
qstō. vñz d^oia p^oicip^oz ge^o p^o solu
Druma^o toe Atred^o. q^o p^oicipare accipitqua
drupl^o. p^olgant^o 2 sic idē ē q^o in
aliqd^o p^o h^o. Scdo g^omatral q^o d^o vñu^o ps oroz p^o
cipare alia v^oputa illq^o q^obz m^ol^o p^oca di eiusdē rōmis cu^o
m^ondi alio p^oz i^o d^o p^ou^o. Tero accipit logical^o z
h^o dupl^o. vñu^o p^oz 2 sic i^o d^o alio p^oicipare q^o suscipit p^o
dicatorez e^o q^oq^o m^o d^o illo p^o. Quarto accipit sp^oalit^o
sic diffinitio ad Ar^o p^oicipate p^oicipat^o roez suscipit
sic aliqd^o d^o p^oicipare l^o q^o d^o p^o se p^o in pimo m^o d^oi
p^o se iue q^o d^o ei^o q^odditatio diffitōe v^o i^o ea felusuz
Dic^o p^o. q^o accipie^o p^oicipare p^oio isto^o moy. Dm^o
bñ p^oicipat^o ge^o 2 et^o ge^o d^oaz cu^o z ge^o d^oia z d^oia d^o gne
nccātio p^o. Et si argua q^o bz p^obz i^olero h^o nec ge^o
d^oia nec d^oia d^o gne nccātio p^o. H^oz q^o h^o icellig^o p^ote
p^oleb^o ei^o h^oz sic als patuit. Dic sedo. q^o accipie^o p^o
cipare vñto m^o nec ge^o p^oicipat^o d^oaz nec ei^o p^oz. q^o d^oia
est simpl^o simpl^o. i^o ge^o n^o p^oce de q^o diffitate ip^o. Et si
diffinitōe spei esset nugatio. Questio scda. verum
secunda glōderatōe de contraria si vera Arguit^o q^o no
quia vñt^o z vñciū^o sic strata q^ona z vñciū^o genus pdz

Questions

libri theopicos

galitacē cui p̄t̄at illiberalitas q̄ tñ nō ēsb̄ p̄tute. Dic q̄ p̄siderato d̄z intelligi q̄i ē idē mod⁹ p̄t̄at̄ in gñib⁹ et sp̄b⁹. Otrarietas āt̄ vicij ad p̄t̄at̄ t̄ p̄t̄at̄ p̄di galitacē ad illiberalitatē ex̄m̄ ad ex̄m̄. Lū āt̄ dicat p̄hs in 3° p̄siderat̄e q̄ bonū nō ēin gñc s̄z ē ipm̄ met gen⁹ b̄z intelligi de gñne moralī z nō logicō bonū ēm̄ et malū s̄t̄ p̄traria gnialioa q̄ in phia moralī p̄siderat̄. Iō dñr gñna moralia. Alii p̄ dicat alij q̄ si bonū z malum accipiant̄ vt̄ s̄t̄ h̄it̄ acq̄slit̄ ex̄m̄ op̄at̄ib⁹ sic s̄t̄ i gñne virus s̄t̄ si accipiat̄ trāscēdēnt̄ vt̄ l. b̄o^o auertit̄ q̄ ente et p̄o. z malū cū n̄ ēt̄ p̄ s̄t̄ sic n̄ s̄t̄ in gñelz gñna alitorz. H̄ic s̄t̄ dicat nō d̄z intelligi q̄ sint p̄prie gñna. P̄bs aut̄ nō soluit̄ ist̄at̄a fac̄ta p̄tra q̄t̄a p̄siderat̄oēz ad deliḡnādū q̄ illa p̄sidera^o ē, p̄babil^o z p̄a solū vt̄ in p̄lbi in q̄ cū d̄r q̄ boi z mali ē aliqb⁹ me^o d̄z accipi bo^o z malū moraliz̄ nō trāscēdēnt̄. Nec d̄z intelligi q̄ saitas z regi tudo v̄l sanū z egypto nullo mōb̄st̄ me^o. q̄t̄ p̄phm̄ q̄t̄o metaphysic oim p̄trarioz ēm̄^o s̄z d̄z intelligi q̄ nō h̄it̄ me^o p̄ticipateoēz. Nō solu^o et̄ p̄hs ist̄at̄a fac̄ta p̄tra sextā p̄siderat̄oēz ad delignādū q̄ p̄sidera^o d̄z intelligi d̄ me^o p̄ticipateoēz z n̄ p̄ abnegatoēz. Inst̄at̄a p̄o cōs̄ tra septimā n̄ solu^o ad delignādū q̄ n̄ ē p̄a in oib⁹. Pos̄ sēt̄ c̄ solui negā^o q̄ ilī firmaritab⁹ n̄ sit̄ aliqd̄ p̄trariuz q̄ z̄t̄ s̄t̄alid̄ p̄trui tñ illō ē nob̄ in ist̄at̄. Uel p̄ dici q̄ p̄sidera^o ē p̄a vbi ḡḡ assignatū h̄z p̄trariū ḡḡ q̄s̄t̄ ēt̄ egritu^o sit̄ ḡḡ n̄t̄ saitas. Quæstio 3°. v̄r̄z h̄it̄ z p̄nato sint̄ in eodē gñne. p̄c̄ solutoē. Attēde^o q̄ gen^o z̄ capi. vno^o p̄ nāta sit̄ z limicata poſtia p̄dib̄lili de p̄b̄z z dñtib⁹ sp̄e in q̄d̄. Alio^o q̄nāl^o p̄ oī maḡ cōt̄a q̄ nō p̄uerit̄ sublīst̄edi p̄na. Attēde^o. q̄ aliqd̄ p̄t̄ poi in gñne^o. vno^o p̄le z b̄z leita q̄ p̄ticipet̄ ip̄z ḡḡ. z̄ sic sole sp̄es z ididua reponunt̄ in gñne. Alio^o reduc̄te z p̄ acens. Dic p̄o q̄ si accipit̄ ge^o p̄o p̄uatio nō ē p̄ lein gñne sui h̄it̄ n̄ ilio p̄z. q̄ n̄ es̄ n̄ p̄t̄ p̄ticipare ens. Dic^o. q̄ accipiendo ḡḡ gnāl^o p̄uatio b̄i p̄eē in gñne p̄ sep̄z. q̄ p̄uatio sup̄ior h̄z modū ḡḡ resp̄cū ifterior. Dic 3°. q̄ p̄uatio reduc̄te ē in eodē gñne in q̄ ēt̄us h̄it̄ p̄le p̄z. q̄ p̄uatio z h̄it̄ h̄it̄ fieri caea idē. Et p̄uatio iqt̄at̄ speciū aptitudinalis ad h̄it̄ z eodē mō dōz̄ n̄t̄ in negat̄e. Quæstio q̄rta. v̄r̄z si ḡḡ sit̄ ad aliqd̄ nō d̄z sp̄em̄ else ad aliqd̄. Uide ei q̄ n̄. q̄ p̄hs d̄r̄ in p̄n^o h̄z q̄t̄. q̄ genus z sp̄es dñt̄ ēē in eodē p̄nto. Rur q̄ p̄hua in p̄n^o h̄z q̄t̄ icellexit̄ q̄ si ḡḡ sit̄ relatiū h̄z c̄ec̄ sp̄es h̄z āt̄ icelli- git̄ q̄ si ḡḡ sit̄ ad aliqd̄ fm̄ d̄ci nō oī sp̄em̄ ce ad aliqd̄. Et d̄r̄ p̄n̄ p̄hs n̄ soluit̄ ist̄at̄as poſtas p̄tra p̄siderat̄oēs ad ondē^o q̄ p̄siderat̄oēs sue icelligis de relatis fm̄ ēē ille āt̄ ist̄at̄ s̄t̄ de relatis fm̄ d̄ci. Poss̄ tñ aliter dici sic in p̄cedēti lectōe d̄z ē q̄ disciplia z x̄t̄ z hm̄oi fm̄ vñā featoēs s̄t̄ ad aliqd̄ fm̄ alia ēt̄nō. Nō oī op̄z q̄ si gñna eo^o aut̄ sp̄es fm̄ vñā featoēs nō dñr ad aliqd̄ q̄ p̄t̄ ist̄a b̄z alia featoēs ēt̄ dñr ad aliqd̄. P̄bs āt̄ aliqd̄ ist̄at̄as nō solu^o ad delignādū q̄ n̄ oī illas p̄siderat̄oēs ēē p̄as in oib⁹ s̄z i p̄lbi. nō cū p̄t̄ icelli gi i oib⁹ relatiū fm̄ ēē cū et̄ in aliqb⁹ tñlb⁹ relatis p̄n̄ ist̄at̄ rep̄i. Lum̄ āt̄ d̄r̄ p̄hs q̄ ḡḡ z sp̄es Dein ad idē r̄f̄ri n̄ d̄z intelligi q̄ referat̄ ad idē^o p̄t̄ ēm̄ z adeq̄te. s̄z ad q̄d̄cū sp̄es ēē ferf̄ ad ill̄ p̄t̄ referi ḡḡ. z̄b̄z c̄nt̄i z n̄ r̄c̄s ad p̄prium correlat̄m̄. Ad roēs at̄ oppo^o. Ad p̄mā z sc̄am p̄z so^o. Ad tñla d̄r̄ negād̄ moīt̄ ēē oī oī q̄ si aliqd̄ s̄t̄ eād̄e reali q̄ d̄chd̄ p̄le p̄t̄ de vno p̄f̄er̄. Alio. s̄z req̄ris q̄ sint̄ eadē reali z et̄nata rei. Ad q̄t̄a p̄ced̄it̄ q̄ p̄uatio b̄i est̄ in eodē gñne reduc̄te cū suo h̄it̄ s̄z n̄ p̄le. Nō dñr maīt̄m̄ d̄r̄ q̄ dñr n̄ s̄t̄ p̄uatio aut̄ p̄uatio oīpoire q̄

Ἀρεστοτελίς

Folio lxxxvi.

Sicutem qdā qnō est in vñ gen⁹ ponere pñmū vt sc̄
dnctorē et detractorē. Si galic⁹ pot seductorē esse
vñ detractorē q̄ appetit ip̄ possibilia et n̄ p̄ vñ q̄ p̄ n̄ ap-
petit male pot q̄ seductor vñ detractor ē q̄ p̄ et app-
petit et oī si alter illoꝝ ponat p̄ gne c̄ mala est alligna⁹
Decia pñdora⁹ luit pñdora⁹ gen⁹ ad drāz, et eb̄t li q̄
poluit ḡ vñ drāz vñ drāz vt ḡ. Ii q̄ poluerit drāz
p̄ gne vñ eñ male pot vt. vt li q̄ ponerz stuporē ce supab-
undātia admiratois tal̄ ponerz supabūdātia esse gen⁹
stuporē et admiratois drāz eñ et eñ uero. q̄ stuporē ad
mirato abūdās iō male ponerz Silt si q̄ diceret fidē
ce vehemētia opionis male diceret. q̄ opio⁹ gen⁹ fidē
et vehemētia opionis male diceret. q̄ opio⁹ gen⁹ fidē
et vehemētia drāz ei⁹. Fides ei⁹ opio⁹ vehemens. pbat
q̄ supabūdātia et vehemētia nō st̄ gna. Pdo p̄ difito
nes eoz q̄ stuporē admira⁹ supabūdās. et fides ē opio⁹
nō vehemētia admira⁹ et opio⁹ st̄ gna. supabūdātia vñ
et vehemētia dñe. Scđo pbac ducedo ad h̄ ip̄ possibile q̄
iāta fidē faceret et stuporē et h̄ sic q̄ illō st̄ pñfatec
et fide facit cui eti⁹ vehemētia opio⁹ q̄ supabūdātia ad
miratois. Ii si lugabūdātia admiratois sit gen⁹ st̄
porē et stuporē aderit admirato iō admirato facit stu-
porē. Silt si vehemētia opio⁹ sit ḡ fidē et fides aderit
opionis et iō fidē faciat. Ter⁹ pbac h̄ idē ducedo ad h̄ i-
possibile q̄ idē pñdicabili de seipso denotati⁹. h̄ sic leq̄
et vehemētia eti⁹ vehemens et lugabūdātia supabūdās
q̄ p̄ q̄ fides eti⁹ vehemens eti⁹ fides eti⁹ vehemētia eti⁹ ve-
hemes. Silt stuporē supabūdās si q̄ stuporē et supabūdās
et lugabūdātia et supabūdās. Alię due pñderationes
lumus p̄ pñatoeꝝ passioꝝ ad s̄bc̄m. Et q̄ vñdecia pñd-
rato eti⁹ aliꝝ ponat passioꝝ iñ suu s̄bcm taç̄ sp̄ez et p̄ pec-
cas eti⁹ vñ decia pñtate sp̄ez vita mortal. eti⁹ nitas eti⁹ eñ ps-
ei⁹. q̄ si pñtigat alioꝝ ex morti fieri imortalē n̄ dicim⁹
ip̄z alia vita lumere iñ id alioꝝ passioꝝ ad q̄luiusse. et iō
vita n̄ eñ ḡ imortalitaz. Ultia pñdora⁹ si q̄ po⁹ passi-
onē ee ḡ sc̄bi male po⁹. vt li q̄ ponerz verū ee ḡ aer⁹
mobil male poners. q̄ vñ r̄ idē aer⁹ iñ s̄ba ē qñ emot⁹ et
qñ n̄ emot⁹. iō sic v̄r̄ eti⁹ ee ḡ aer⁹ moti⁹ et ei⁹ et aer⁹ n̄
moti⁹. suppoſioꝝ q̄ hec assig⁹ eti⁹ boꝝ ex q̄ vñci⁹ vñ p̄ d-
sere mobili. Silt en mle alte alligatoꝝ male vñi n̄ sic
ha pñcio. vt p̄ de niue et luto. Querit ei⁹ alioꝝ niue aqua
coaglatā. et lutu ce fra ep̄ara huido et q̄ mix neq̄ ē aq̄ ne
et lutu ē tra. tñ nñ illō assig⁹ ḡ ee ḡ pp̄ h̄ q̄ ge
n̄ dñ p̄ de oībo suis sp̄eb. Silt vi⁹ n̄ ē q̄ put̄ fca⁹
ligno. eti⁹ vite. sic dñe. Om̄pe. pp̄ h̄ q̄ vi⁹ sumpli n̄ ē
aq̄. Tercia septim⁹. (Si oībo) In h̄ iñ ca⁹ po⁹ cōces⁹
pñderationes ad finiandū pñbñta q̄ pñcti⁹ et st̄ nouē. pñma
si aliꝝ assig⁹ar p̄ gne calic⁹ illō qd nñlī ē ee ḡ male al-
signar. yñli q̄ ponerz albū ē ee ḡ male ponerz. albū et
nñlī ē ee ḡ co q̄ nñ alba n̄ dñt a leiuictep̄. Scđo si illō
q̄ leq̄ ad oīa ponat ee ḡ vñ drāz alie⁹ male ponit. st̄
et pla q̄ ad oīa sequit⁹. Nā es a vñ dñ nu⁹ eoz st̄ q̄ oīa
sequit⁹. Si galic⁹ assig⁹at es ee ḡ maſfeli⁹ ē q̄ er⁹ ge
n̄ oīz. co q̄ oībo pf̄. et cu⁹ gen⁹ n̄ p̄ nñli de sp̄eb. leq̄ q̄
vñi erit sp̄es eti⁹. et p̄ nñs cu⁹ et vñ dñ oībo pdicent leq̄
sp̄ez de oībo pri⁹ q̄bo p̄t ge⁹. Q̄ at illō (q̄d leq̄ ad oīa
n̄ possit eti⁹ oīa. pbac q̄ leq̄ dñ p̄ dicare dñ eq̄lbo)
illō vñ plib⁹ q̄ ge⁹. Nā vñ q̄ leq̄ ad oīa. et iō drāz vñdī
cabit de eq̄lbo sic ḡ vñ q̄ n̄ leq̄ ad oīa et sic drāz di-
ceet dñ plib⁹ q̄ ip̄z q̄ ge⁹. Tercia si aliꝝ assig⁹at ee ḡ ali
eui⁹ vñdecia eti⁹ illō sit illa sp̄e assigñata. s. vñ raciñ
in s̄bcm. sic albū ē in niue eti⁹ sic mala ē assigñat eo q̄ ge
nius dñ pri⁹ in qd oīa sp̄e. Quarta si aliꝝ assig⁹at p̄
gne vñdecia eti⁹ pñdicef dñ illō q̄ assigñat ge⁹ vñi uoꝝ ee q̄

Si mala assignat⁹, ppc⁹ h⁹ q⁹ g⁹ d⁹ oīb⁹ suis spēb⁹ p̄t vñc
noce. Quia si rā gñi q̄ sp̄a sit aliqd̄ t̄stū t̄ meli⁹ sp̄el
ponat ipseior⁹ q̄ mala ē assignat⁹. Sexta si sp̄es simili se
b̄eat ad duo gñia t̄ ponat in per⁹ t̄q̄ in g⁹ mala ē assi-
gnatio, si si alia ponat i⁹ gñe mot⁹ male assignat⁹. Tio cu-
ttatio sit melior motu mag⁹, d̄z poi in statio q̄ i⁹ motu
Septima si g⁹ assignat⁹ suscipit mag⁹, z̄ m⁹. silt t̄ iuiticia t̄
iuitū. Octaua si ill⁹ qd̄ mag⁹ v̄ silt videt eē g⁹ aliq⁹
sp̄ei nō ē g⁹ ei⁹ nec et⁹ ill⁹ qd̄ m⁹, et simili videt eē g⁹
n⁹ ei⁹, dec̄ at p̄siderat⁹ eē vñl⁹ t̄ b⁹ loci qn̄ pla⁹ pñt i⁹ qd̄
de aliq⁹ t̄ neli⁹ qd̄ illoꝝ sic ira p̄t de tristitia eira in qd̄
irat⁹ at opiat⁹ p̄siderat⁹ exat⁹ t̄. ex aia se postū eē opt-
namur ei⁹ q̄ p̄cipit⁹ q̄ arbitrat⁹ p̄cipit⁹ ab eo cui
credebat eē tñto. Si g⁹ mag⁹ videat iuiticia gen⁹ ire, tñ n̄
sit optio assignat⁹ g⁹ ire mala ē assignat⁹. Et possit sillis
p̄sidera⁹ poi d̄ sp̄e vr̄ dc⁹ q̄ si ill⁹ qd̄ mag⁹ v̄ silt videt
esp̄es aliq⁹ g⁹, z̄ nñ enec eis ill⁹ qd̄ m⁹. Scedo q̄ p̄sidera⁹
ra⁹ súpta ex suscep̄toe mag⁹ aut m⁹ nō ē vñl⁹ ab oītr⁹
end⁹ q̄ nō oīz q̄ aliq⁹ duo sic se b̄eat q̄ si abo suscipit⁹
mag⁹, z̄ m⁹ q̄ ppc⁹ h⁹ v̄ sit g⁹ aliq⁹. Nā bonū t̄ maluz
suscipit⁹ mag⁹, z̄ m⁹ eē neutr⁹ neutr⁹ ē g⁹. I. neutr⁹ ē ge-
nus aliq⁹. Nonā p̄sideraꝝ poi dices q̄ p̄sidera⁹ pe-
nes p̄patōt⁹ gñm⁹ t̄ sp̄ez. f. vñlia eē vñl⁹ ad p̄struc̄tū q̄a
si duo eq̄l⁹ t̄ silt videt eē gñia vñl⁹. Si vñl⁹ est g⁹ eē ali-
ud t̄ si vñl⁹ videt⁹ mi⁹ eē g⁹ eē aliq⁹ mag⁹, t̄ si qd̄ videt
mi⁹ eē g⁹ eē t̄, ill⁹ qd̄ mag⁹. Vt si p̄cas mag⁹ videt
eē g⁹ p̄nitentia q̄ p̄t⁹ t̄ p̄t⁹ sit g⁹ ei⁹ p̄cas. Et silt eē de-
sp̄e si em⁹ aliq⁹ duo silt videt⁹ esp̄es aliq⁹ g⁹ l̄ v̄ sit t̄
reliq⁹ t̄ si vñl⁹ m⁹ videt⁹ t̄ aliq⁹ mag⁹, t̄ si ill⁹ qd̄ m⁹
videt⁹ eē sp̄es p̄cas t̄ ill⁹ qd̄ magis. (Ampli⁹ ad p̄-
sideradū) In h⁹ vñlio tractatu poi p̄bs p̄sideratoꝝ p̄-
structias ad tñmianđ⁹ pbleua⁹ g⁹ absolute accepti. Tē
tñ in eo vñl⁹ caplñ in q̄p⁹ ponit duas p̄sideratoꝝ.
Pria si aliqd̄ assignat⁹ q̄ gñe aliq⁹, videat⁹ eē g⁹ eo q̄ videt
eo ineo q̄ qd̄. Tē si p̄diceat⁹ d̄ p̄līb⁹ dñtīt⁹ sp̄e z̄ s̄tis
vñl⁹ ē g⁹. Scedo p̄siderat⁹ eē vñl⁹ ad ondēdū aliqd̄ eē
sp̄ez, q̄ si de aliq⁹ p̄t⁹ aliq⁹ i⁹ qd̄ t̄ cū h⁹ d̄ p̄līb⁹ alij⁹ sp̄eb⁹
t̄ ill⁹ d̄ sp̄es aliq⁹. (Qm̄ at videt⁹) Hic poi 3⁹ dñas
int⁹ gen⁹ t̄ vñl⁹ eo q̄ q̄bulađ⁹ dñs videat⁹ eē g⁹ eo q̄ videt
de p̄līb⁹ p̄t⁹ in qd̄ Pria gen⁹ p̄t⁹ de p̄līb⁹ q̄ dñs Scedo qz
g⁹ mag⁹ iudicat⁹ qd̄ eē rī q̄ dñs da. Tē dñs g⁹ n̄ sit qle
qd̄ t̄ qd̄ qd̄ dñs qd̄ eo q̄ q̄t⁹ q̄t⁹. (Tē dñs eē v̄)
Hic poi duas p̄sideratoꝝ, p̄t⁹ eē casib⁹ t̄ p̄iugator⁹ eē
vñl⁹ p̄iugator⁹ ē g⁹ aliq⁹ t̄ er⁹ aliq⁹ ē g⁹ aliq⁹. Vt si mn-
sicū ē sc̄les t̄ musica ē sc̄ia t̄ si abulās mouel abula⁹ ēst
mot⁹. Tē si ill⁹ qd̄ sc̄i fidit sc̄ia ē fidies. Scedo p̄siderat⁹
est p̄babil⁹ et si si aliqd̄ sp̄e seq̄ ad aliq⁹ et n̄ queribilit⁹
difficile ē separare q̄ silt g⁹ vt q̄s sp̄e seq̄ ad traçilitatē
et n̄ ecōuerio, et disibile ad mñez t̄ ecōuerio. Tio opt⁹
vti ill⁹ qd̄ sic sp̄e seq̄ ad aliq⁹ t̄q̄ gñe ei⁹. nō tñ opz q̄ sp̄e
t̄e sit g⁹, p̄bat dñdo instatia q̄ n̄ ens seq̄ oē qd̄ sit eo
q̄ oē qd̄ sit nō ē z̄ n̄ querit⁹. Qm̄ nō oē qd̄ nō ē sit t̄ am-
no ens nō est gen⁹ ei⁹ quod sit simili⁹.

Questions

¶ In qd fūibile vñ visibile. q: d: fūibile vñ visibile fz cor-
p: et in corp: ē gē: ai al sicut p: et por: in p̄dicabilib: g:
¶ Lero: sic nō ē possibile eādē spēz cē i diuerb: gñib: q: illa
p̄siderato in qd: si aliq: spēs sit in diuerb: gñib: q: p̄t cā
in uno tñ mle p̄st nō ē bñ aliq: gñib: q: p̄t fz phz
in p̄nt: diuerb: gñib: q: nō lñbñatñ posito: p̄t diuerb:
fz: spēs z dñe: Lōfirmat: q: vnaq: spēs p̄p̄t ex gñc: z
diā: z p̄ illa: diā: dñt cēnals: vnaq: spēs ab alia: fz ipo-
sibile i dñt differre cēnial: a scipo: g: Quar: sic illa:
q: dñt cē et illa: q: dñt cē nō cēn: ens: gñib: q: sit nō sp̄
lñr: n̄ es: Lñ ens nccā: p̄t dñt o: dñt p̄diciari et nō p̄t
gēt et i lo: p̄t dñt o: dñt p̄t: Lōfirmat: q: bñ leqt mot:
fit gēt: p̄t g: expōem: h: p̄bi fit z vltra leqt mot: ē cē
sed ad idē nō sequit: 3dcōua: gñ: nō ad o: qd: fit leqt nō
ens: In oppo: ar autotate phz i tertio: p: f: q: f: s: q:
dñt: q: ven: sicut: nōs: p̄t: cē: nō: s: q:

Drīma q̄lto ē, v̄r̄ sp̄s pollit p̄cipare ge
nō b̄z q̄d, p̄c⁹ solutō Attēde. q̄
nō idē sp̄z p̄cipare ge⁹ i q̄d b̄z
q̄d. illō ei p̄f in q̄d q̄d iūciunt r̄ir ad itrogatōz factā
p̄ q̄d. s̄z illō p̄cipat ab alio b̄z q̄d q̄d s̄li p̄ueit r̄oe p̄t̄
itegral. Et q̄p̄z q̄ ge⁹ n̄ p̄cipat b̄z q̄d a sp̄e co⁹ q̄ nō cō
ueit s̄li r̄oe p̄t̄ itegal. Lū at̄ d̄i q̄l d̄i b̄sibile v̄l v̄si
bile b̄z q̄d. q̄z b̄z corp⁹ d̄z intelligi accipēdo visibile ve
idē s̄ licitā v̄deri t̄ b̄sibile s̄li natū sentiri sic ei p̄ueit
unt aital solū r̄oe corpis. Nā si auferat aia nō m̄ v̄z
dere v̄l sentire corp⁹ q̄d erat aital q̄p̄z p̄. Si t̄n accip̄
p̄iaf visibile ve idē ē q̄ natū v̄dere t̄ b̄sibile. vt idē ē q̄
natū sentire. t̄n p̄ueit aital r̄oe p̄t̄ s̄z r̄oe p̄p̄t̄ ex cor
pe z aia. q̄ seclusa aima nihil ēt̄ visibile aut visibilis b̄
mō. Qū er; t̄t̄ ph̄s corp⁹ n̄ eēge aital eo q̄ p̄ps e⁹ 2 n̄
la ps p̄t̄ d̄o⁹ d̄z intelligi vt dicut qdā accipēdo p̄t̄. p̄
t̄ integrali v̄l cēnali sic matia v̄l foia. t̄ accipēdo cor
p̄ p̄ alta p̄t̄ p̄p̄t̄ sb̄l q̄ p̄aiaz foia. Nā si accipe p̄
ps. p̄ p̄t̄ q̄d d̄ta r̄ia s̄z eēt q̄ ps n̄ p̄dicari d̄o⁹. Poss⁹
en alit̄ d̄ci t̄ meli⁹ q̄ cu d̄t̄ ph̄s p̄t̄ n̄ p̄dicari d̄o⁹. d̄z
intelligi de p̄t̄ abstractie desigta st̄ue loquimur de p̄t̄ eēt
grali cēnali s̄ue q̄d ditaria. sic ille s̄t̄ s̄t̄ ho ē man⁹ hō
ē cap⁹ hō ē matia hō ē foia sic et̄ ista s̄t̄ ho ē aitalitas
S̄z oēs isti in p̄ceto s̄t̄ s̄t̄ hō ē manuat⁹ hō ē capitāt⁹
hō ē matial⁹ hō ē foia. Si et̄ capitāt⁹ corp⁹ p̄ q̄d d̄ta
re resultatē ex v̄nico foie sb̄l cū matia q̄ alta p̄s p̄p̄t̄
ti corp⁹ ē gen⁹ aital. Quæstio 2⁹. v̄r̄ de poss̄ p̄p̄t̄ p̄ua
gere Ad qua r̄o p̄ q̄n̄. nec ex⁹ p̄hi ē x̄m nec poit̄ b̄z
opionē p̄bi s̄z b̄z opionē famosaz⁹ t̄ vol galē. Sed a r̄i⁹
q̄ sic. s̄z nō accip̄it de⁹ p̄p̄s s̄z p̄hoic studiolo b̄z q̄ sene
ca vocat boiez studioli deū i corpē luāno universitatē. t̄
accip̄ib⁹ ibi exp̄otie vt dicat de⁹ t̄ id ēb̄o studiolo⁹. Ter
cīa r̄n⁹ q̄ accip̄it de⁹ p̄ alio corpē celesti v̄l. p̄ alio icelli
gētia q̄ p̄t̄ p̄ua agēdi. Quartā r̄n⁹ q̄ de⁹ n̄ p̄t̄ p̄
ua agere b̄z culpā s̄z solū b̄z penā q̄ lez sit mala rei cui i
fligit ē t̄n boā de se. q̄ ē ve mali retrahāt̄ a malo. Sed
tu dic q̄ si accip̄ia mala p̄ deniato. t̄c de⁹ p̄t̄ malu p̄
gere oēt̄ q̄ p̄t̄ sup̄p̄le vicē cēt̄q̄z cēt̄ efficiēt̄. t̄c q̄d p̄t̄
cu cā sc̄da p̄t̄ et̄ p̄ se. Si vo accip̄ia p̄ fecato sic de⁹ nō
p̄t̄ facere malu. s̄z si facerz nō eēt̄ ap̄t̄ malu. t̄b̄ ē q̄d co
mūt̄ d̄z q̄ p̄t̄ facere malu q̄n̄ ad l̄b̄stratū malu. q̄ de⁹
t̄c p̄currit ad oē poit̄n. lez n̄ p̄currat ad def̄o ritatē q̄ ē
in actu p̄t̄. Quæstio fīcia. v̄r̄ eadē sp̄s poss̄ poit̄ i
diuer̄ p̄nt̄ s̄t̄ t̄t̄ ph̄s. Rūder alio cēt̄ p̄b̄t̄ auto
ritate p̄hi t̄cū. Secō q̄b̄t̄ cenare t̄t̄ idē q̄ dese
ro p̄medere. t̄o oēt̄ q̄ sit in p̄nt̄ q̄n̄ z in p̄nt̄ ad agere
Dobat ter⁹ desīa t̄t̄ute. Et q̄r⁹ de mag⁹ t̄ quo. et

libri thopicoꝝ

sic de multis alijs q̄ s̄t in diversis p̄ntis. **Vñ** dicitur q̄ cū
alijs tñm̄ iponis ad fcađū p̄ se sic ipo q̄ sit et nō seorsū
et eadē ipone subordine plib⁹ capitulo in fcađo. sic
est de isto finio cenare et tē tal tim⁹ s̄l et p̄tūcū et nō eq̄
uoce ēi diversi p̄ntis. **T**io tal tim⁹ p̄tē dici et in p̄nto sp̄o
suo ex abr̄ p̄ntis. **A**gere t̄ qñ. **O**stigere et̄ finiuū et̄ in p̄
dicamento ipoito ex trib⁹ aut̄ quoq̄ p̄ntis fin⁹ et̄ tal tim⁹
nus in sua ipone t̄ p̄tūcū subordina p̄ponibiliib⁹ plu
riū p̄ntos. **S**z hec m̄ e ē p̄ntis. **A**ut̄ in am̄p̄ntis. **T**er et̄ in p̄mo
hui⁹ et̄ p̄tra rōe. **N**ā eadē rōe poss̄t iustineri qdlib⁹ cō
plexuū et̄ in p̄nto. nā si cenare sit in diversis p̄ntis et̄ q̄ tim⁹
vñ. sic de sero q̄medere eadē rōe. **H** oplexuū defero q̄mede
re et̄ eadē rōe. alia p̄plexa. et̄ q̄ s̄p̄tis poss̄t et̄ aliqd̄ p̄ntus
iponito ex oib⁹ p̄ntis et̄ aliqd̄ sp̄s iponita ex istis sp̄b⁹ et̄
tot mōls poss̄tent variari sp̄s q̄ mōis diversis sp̄s poter
rūt adiuvicē p̄plexi. cuū q̄ n̄ p̄nt et̄ nisi due sp̄s nō syno
me im̄e. **I**b̄ aliqd̄ gñe leq̄t q̄ er̄ poterit fieri iusta gñna et̄
poterit p̄cedere in finiuū a sp̄e ad ḡ genitissimum et̄
poterit qdlib⁹ soñare nouas sp̄s qdlib⁹ n̄ fuerit vise silēs
sz oia ista s̄t absurdā. **H**o aliqd̄ dōz ē. q̄ n̄ est possibile idē
vniuocē repōti sub diversis gñib⁹ n̄ subalnatī poit̄ et̄ cāq̄
sp̄b⁹ sp̄os. **S**i ho aliqd̄ ipot̄eret res diversorū p̄ntoū
tūc nō s̄t gñna nec sp̄s nec s̄t repōtiōnē in p̄nto sic nec
hō bō. Per er̄ p̄t̄ ph̄i s̄t p̄t̄ plēdiū q̄ idē sit in p̄nto sic nec
s̄t vniuocē n̄ subalnatī poit̄. **I**z solū q̄ si genus aliqd̄ sp̄e
cēlō q̄mūr aut̄ ipot̄eret p̄ plā noia s̄l et̄ p̄ aliqd̄ illorū
tūc si illō ponat̄ sub vno illoz sic s̄b noie sui ḡ male al
signat̄. **Q**uestio q̄rta. vñz ens sit ḡ ad oia. **A**d qd̄
rūr q̄ nō. s̄l p̄z pp̄hīm̄ i repx. **H**o p̄barat̄ ē ilb⁹ p̄dica
bilis. **O**ct̄ qñus ens seq̄t ad oē qd̄ nō est queribilis et̄ p̄di
cer̄ in qd̄. **T**er vniuocē n̄ tñ leq̄t p̄ ista p̄sideratōe ipz
et̄ gen⁹ ad oia. q̄ si p̄z p̄ instātā p̄sideratō nō h̄z p̄ita
te in oib⁹ sic q̄ q̄chd̄ leq̄t ad aliqd̄ n̄ queribilis sit gen⁹
et̄ qñus sit difficile saluare q̄ n̄ sit gen⁹ et̄. **O**ct̄ h̄p̄ q̄
nō est ipoossible q̄ impossibile neq̄t̄ est facile nec difficile.
Sunt in aliqd̄ noiales q̄cedut̄ es et̄ p̄ntuū et̄ dicunt̄ h̄
et̄ de itētōe ph̄i. **S**z h̄ exp̄sse t̄ intētōem̄ et̄. q̄ de q̄ s̄t
aliqd̄ qd̄ seq̄t ad oia ponat̄ et̄ gen⁹ ad oia male ponit̄.
Oct̄ subdit̄ q̄ plā s̄t. q̄ oia sequit̄ vt̄ ens et̄ vñz. **T**er seq̄t̄
tur q̄ ens nō est gen⁹. **I**p̄i āt̄ dicit̄ q̄ cū ph̄s de ens non
et̄ gen⁹ voluit dicere q̄ nō ēt̄ ḡ ad oia p̄nta Sz b̄ nō
vñ. q̄ ph̄s ifserit. si q̄ gen⁹ ens assaignauerūn̄ palaz qm̄
gen⁹ erit oīm̄ eo q̄ p̄ de eius. de n̄llo em̄ gen⁹ nisi de sp̄e
bus p̄t̄. **A**llē vñ qd̄ dicunt̄ vltra q̄ vez et̄ ens et̄ gen⁹ oīz
de qd̄ q̄d̄ dicent̄ p̄t̄ h̄ nō aliq̄. q̄ p̄hs ifserit. q̄ et̄ vñ
sp̄s erit ens et̄ vñ noīi et̄ q̄ ens nō p̄t̄ maḡ q̄d̄ dicent̄ de
vño q̄ de qpto vñ q̄lalij perer̄t̄ aliq̄ p̄ntoꝝ cuū vñ
sit passio ent̄. ita bñ s̄t isti diebat̄ t̄creta aliq̄ p̄ntoꝝ
p̄dicari deente s̄t passio ent̄. **E**t̄ si q̄rat̄ vez nō ens seq̄t̄
ad oē qd̄ sit. **D**ico q̄lic in reb̄ p̄manētib⁹ s̄t nō in ib⁹
successius. ter̄ capiēdo nō ens vt̄ opont̄ h̄dēcōrie ent̄
exīt̄ q̄ de entib⁹ nō exīt̄ bñ p̄ficiat̄ ens cuū dē his
p̄ficiat̄ p̄ta cēnt̄alitā. **Q**uāt̄ nō seq̄t̄ t̄entib⁹ successius
nis p̄z. q̄ entia successiva sit mot̄ et̄ t̄ps cuū s̄t s̄t. et̄ cuū
et̄ ḡ. nō s̄t. **C**et̄ entia p̄manētia q̄z vñ et̄ ee s̄l ad d̄grum̄

Ad pīmā negatōis. t
ad pbatoēm dī. q̄ licer int̄ sp̄es
ciūdē ḡnis sit ordo c̄entīl. q̄ v̄
na est magis p̄fca t̄ alia m̄ p̄fca. tñ q̄libz p̄cipiat ḡ
simplr. q̄ de q̄libz p̄dicat gen̄ essentiaſt. Ad alias rō
nes p̄ solutio et d̄cis.

E sophisticis aut.

Iste est littera elenchorum, in quo phs determinat de syllogismo sophisticico, et diuidit in duos libros priales. I quoq; pmo determinat de syllis sophisticis quae ad eosū pstitutōem, et ut cadit in vñi oppositōis. Et diuidit in qnc̄ tractatus. pmo est, phemialis, qui est de tē syllis ḡlmi sophistici et de generib; disputatōi et metas. Et diuidit in tria capitula. In pmo ostendit syllim sophistici et cū ee. Ut pmo pmitit int̄etu dices (dicem⁹) de sophisticis elenchi, et p id ē que vident elenchi. Iz st̄ paralogismi et nō elenchi. Et de q; pmo incipendū est a p̄mis fm naturā. (Qn ergo) Dic ponit vñi 2clustōne dicēs, q; syllorū qdā st̄ sylli, aliū at (cū nō st̄ sylli) videntur cē sylli. Q; aut̄ sint alij tales q; vident cē sylli logismi et nō st̄ pbat quādrupt. Prima rō sumif exp̄te rei, de q; q; loq̄t. Et hec sicut ē in reb; sic ē in otoi bus. i. syllis. Iz alique res apparē tales quales st̄. alte vero apparē tales q;les nō st̄. ergo etiā sic est de syllis. Minore pbat phs pmo in atris rā ex pte aīē q; ex pte corporis. Ex pte aīē. q; quidā vidēt habere habitū et bñ id est fm veritatē hñt. aliū vident babere tribular. i. ac tribuendo sibi qdā suū nō est. inflates se et fingentes se habere. et tamē nō hñt. Ex pte corporis. q; aliū vident cē pulchri et vere st̄ pulchri ppter decore q; habet. aliū vero vident cē argentea. et auricalea tinctra felle vident cē aurea et nō st̄. Scđa rō sumif ex pte auditoris ad quez quis loquit. et hec sicut lōge distantes a reb; iudicant de illis. sic imp̄ti in arte syllogisandi iudicat de syllis. Nā imp̄ti velut distantes lōge speculant. Iz distantes longe de reb; iudicat alter q; sit. q; etiā imp̄ti in arte syllogisandi male iudicat et credit aliqui cē vez elechū qui nō est. et credit aliqui qdā esse dispositū in mō et si gura. et ppter hoc de necessitate 2cludere et inferre traditōrum fallacis ridentis. Tertia rō sumif ex pte sermons qdā loquit. dicit q; sic. q; sylli sophistici sunt deceptorū ppter mltas cās. Omnes enī fallacie sive syllogismi sophistici st̄ cāe quare apparēt et decipiāt. q; rum sc̄ fallaciaz. z loco. vñ loc⁹ est aptissimum⁹ et pub-

Uissim⁹. I. maxime vñtāt q; sit p noīa. et ille loc⁹ est et uocato. Quicq; garbitra sic accidere in reb; sicut a noīb; decipiāt p equiuocatōem. Iz nos aliqui opinamur sic ee in noīb; sicut in reb;. q; Datorē pbat. ex q; nos nō possum⁹ portare res nobiscū ad disputatōes. iō ad dis putandū de reb;. loco ip̄a rex vñtūr noīb; q; vero noīa st̄ finita. eo q; imposita st̄. a nobis ad scandū et etiā orōnū multitudi. Res aut̄ st̄ infinita. iō necē ē eandē orōem et vñi nomē plura facere. vñ sicut ignorantes artē numerō dī a scientiā decipiāt. ita et ignorantes virtutes vocabulōū de facilī paralogisanti. nouū em̄ virtutis ignari facile palogisanti et iō disputatēs et alijs os audiētes. vñ p numeros in pposito intelligūs rigī et metra. que p̄sistūt in quoda illabaz̄ mero. quibus poete p̄suerūt ad inuicē p̄tendere. et in tali p̄tentōne nō habētes in pmp̄to numerū pedū sugānt a scientiib; Quartā rō sumif ex pte eius q; loquīt. et est hec. quicq; q; exercēt apparēt oga sapientis in disputatōe faciunt aliquos appetentes syllos. Iz aliqui st̄ hmōi. quia quis busdā magis op̄ciū est vtile videri sapientes ee. q; ee et nō videri. Et em̄ sophisticā appetentes sapientia et nō existit. et iō sophisticis magis nccātū est videri face re oga sapientis q; facere et nō videri. Sunt at duo oga sapientis. vñi est nō metiri de quib; nouit. aliud ē mētientē posse manifestare. Primiū istoz̄ p̄met ad rñden tem. et secundū ad opponētem. nō aut̄ enumerat hic phs omnia oga sapientis. nā in phemio metaphysice enumera t̄. Iz hic solū enūerat oga sapientis que sibi p̄ueniunt in statu dispatōis. vi sc̄ est opponēs et rñdens. alib; aut̄ enūerat oga sapientis sibi p̄ueniēta fm se. Et istz̄ insert phs et illi (qui volūt sophistis agere) hñt querere gen⁹ disputatōni sophisticarū. i. disputatōes sophisticas. q; pbat. q; necē est sophistas querere illud q; q; ap̄tius p̄nt optatu. p̄sequi finē. s. vanā glam. Iz p̄ disputatōes sophisticas cito p̄nt illū finē p̄sequi. p̄stas em̄ ad hmōi dispatatōes faciunt eos videri sapientes q; hñt desideriū et sapientes videant. (Quot ergo sūt genera) In hoc sedo capitulo determinat phs de generib; disputatōni vi sc̄at dīna inter disputatōnem so phistica et alias. Et pmo pmitit int̄etu dices q; determinabit quot st̄ sp̄s sophisticarū dispatatōnū. et q; st̄ idoneitates et potestates decipiēti quātū ad fallacias et q; st̄ p̄tes hñt negoch. Sunt enī due. vna s̄mīt ex pte opponēs. de qua agit in pmo libro. et alia ex pte rñdetis. de qua agit in scđo. et etiā dicit de alijs. que subseruit ad hñc artem. (Sunt ergo genera) Dic enūerat sp̄s dispatatōis dices q; st̄ quatuor genera dispatatōnū. i. doctrinales. dyalectice. cēptative. et litigiose. Doctrinales qdām st̄. que ex p̄p̄is p̄cipiāt enīcū et discipline. et nō ex his que vident rñdeti syllo gisat. Et subdit q;re dt (nō ex his que vident rñti) dices q; ogre em̄ eū credere qui dicit. Dyalectice st̄. que ex p̄babili collectiū st̄. P̄dictionē. Cēptariū vero que ex his q; vidēt rñti pcedit. et nccātū est scire eū qui si mulat se habere sciāt. quēadmodū determinatū est in alijs. Litigiose p̄st̄ que ex his q; vidēt p̄abilita et nō st̄ syllogisant. De demōstratiūis dictū est in analēctis. i. in libris posteriorib; de dyalecticis vero et tēp̄tariū in alijs. i. in libris thopicoz̄. Iz de agonisticis et litigiosis nūc dicem⁹. (Primiū ergo sumenduz) In hoc tertio capitulo determinat phs de generib; metas

pp. i.

Questiones

tū. Et pmo dī q optet pmo determinare quod sī illa que pīctat. i. desiderat rāq̄ fīnes ipi sophiste q̄ in dis-
 putatōib⁹ decētāt ⁊ corīxant. Scđo enīerat quod sūt
 illa dicens. q̄ sunt quīnq̄ nūero. s. red argutō fallū ino-
 pinabile solecism⁹ ⁊ nūgatō. Ostēdit autē ordīne istas
 rā metā dicēs. q̄ sophista marīne ⁊ pmo. i. pncipal⁹
 vult viderē red arguere rādēntē. sedo vult mōstrare fal-
 sū. tercio vult ducere rādēntē ad pcedendū aliquid qđ ē
 p̄ter opīnione. quarto vult ipum rī solecismo. h̄ ē fa-
 cere ipm barbarisare bīm locūtōem. ⁊ finalr vult ipfūz
 idē frēquētē dicere. i. nugari. Qīreā hūc textū Attēnde pmo. q̄ Aresto. in pīna. ppōe assīgnat tres cās hu-
 ius libri cām ēm effīcientē cū dī (in pīna pīce dicēm) Līm autē materialē cū dī (de sophīsticā elēchis) Et
 cām formālē cū dī (incipītē a pīmis bīm naturā) Ostē-
 dit enī ista forma tractādi q̄ pīus determīnat de pīorib⁹ bīm
 naturā. Finalr autē cām nō ponit. v̄l q̄ finis sophiste
 de se nō ēt bonus simp̄l̄. v̄l q̄ in pīcedent libro posī-
 tus est Attēde secūdo. q̄ hoc qđ dī Aresto. incipītē
 a pīmis bīm naturā solz quadrupl̄ exponi. pmo. quia
 pbs incipit a qīstōne si est. que naturālī pīcedit questi-
 one qđ ēt ⁊ pīter qđ ēt. Scđo q̄ pbs pmo determīnat
 de metis. q̄ sunt fīnes elēchis sophīsticis fīnis autē in in-
 tēde bīm naturā pīcedit ea q̄ sī ad finē. Tercio. q̄ d-
 termīnat pmo de locis sophīsticis q̄z de elēchis. illi dī
 sī tanq̄ pncipia ad elēchōs sophīsticōs. ⁊ iō sī pīos-
 res bīm naturā Quarto q̄ pmo pīnit quedam cōia ad
 elēchō anteq̄ dīpo in spīalē determīnet. ⁊ communī
 ora bīm naturā pīcedit minus cōia. Attēde tercō q̄
 cū dī pbs q̄ vult determīnare de elēchis sophīsticis
 ⁊ debis que vidēt elēchis. sī sī paralogismi ⁊ nō elē-
 chi. hoc solet quadrupl̄ exponi. Primo q̄ velut dicere
 de sophīsticis elēchis. ⁊ p̄ id ēt tenēdo ⁊ expositiūe dī-
 bis que vidēt elēchis. sed sī palogismi Scđo exposi-
 tio. nā duplex est syllō sophīsticis. quidā ēt peccāt in
 materia. ⁊ ille est elēchus sophīsticis. aliū vero peccāt
 ēm informa. qui vidēt ēt elēchus sī nō ēt. sed ēt pa-
 ralogismus. Tercia expō. nā duplex est syllō sophīsticis.
 quidā ēt qui immedīate peccāt. xtra elēchus. ⁊ talis
 vocat elēchus sophīsticis. Aliū autē qui nō peccat
 immedīate. līcet reducēt. ⁊ talis nō ēt elēch⁹ so-
 phīsticis. sī vidēt ēt elēchus. sī ēt palogism⁹. Quar-
 ta expō. q̄ duplexes sī syllōgismi sophīsticis. quidā sī
 quoq̄ defect⁹ ēt in dictōe. aliū sī quoq̄ defect⁹ nō ēt
 in dictōe. sī extra dictōe. ⁊ tales vidēt ēt syllō sophī-
 sticis. ⁊ sī paralogismi ⁊ nō elēchis. Attēde quarto
 q̄ pbs in textū nō intēdīt syllō sophīsticū ēt. sī oñdīt
 aliquē syllō esse sophīsticū ⁊ apparētē. nulla cīm scīa
 pī demōstrare sūt subiectū esse syllō autē sophīsticū
 ēt bīm scīa subiectū. Poss̄ tamē subiectū scīa pbari ēt
 p̄ quedā cōia pīmētā ad scīam supētōe. ⁊ pīa dī ip-
 sum ēt p̄ quidā sīlētudīnes. sīcū hīc facit pbs. pīa
 det cīm syllō sophīsticū ēt deceptorū p̄ media q̄ sī cō-
 munia sīcū patz inspīciendo media.

Queritur utrum

de syllō sophīsticō sit scīa spēalis tanq̄ de subiecto at-
 tributōib⁹ bīm libri. Arguit pmo q̄ nō. q̄ si de syllō
 sophīsticō ēt scīa ipa elīz sophīstica. sed scīa sophīsticā
 ca nō ēt scīa. q̄ de syllō sophīsticō nō ēt scīa. Dīo. p̄z
 q̄ bīm pīm in textū. scīa sophīsticā tūm ēt appārēt. sed

libri elēchōz

qđ tūm ēt appārēt nō ēt scīa. q̄ Lōfirmat q̄ sophīsticā
 nō ēt scīens. q̄ scīa sophīsticā nō ēt scīa. Teneat pīa p-
 locū a pīgatis. aīs p̄z pīm in textū. Scđo sic. dī
 subiecto debet pīsupponi qđ ēt ⁊ q̄ ēt pmo pīstō p-
 sed de syllō sophīsticō nō pīsupponi q̄ ēt. eo q̄ p̄būs
 pībat syllōz sophīsticō ēt Lōfirmat q̄ syllō sophīsticō ēt
 appārēt ⁊ nō exīs. de nō entē non pī supponi q̄ ēt. q̄
 Patz etiā. q̄ p̄būs tercio metaphīsice aprobāt plato-
 nez ex eo q̄ posīt syllōm sophīsticō sub nō entē Ter-
 cīo sic. in omī scīa sī. syllō sophīsticō. q̄ syllō sophīsticō
 nō ēt adequatū subiectū sītū scīa. aīs patz de se.
 Quarto sic. q̄ scīa de syllō sophīsticō pīstō sub scīa sī
 bī sophīsticō. q̄ nō ēt scīa distīcta ab alijs. Aīs p̄z
 pmo. q̄ syllō sophīsticō ēt pīario syllō dyalecīci. ad
 eandē autē scīam pīmet habitus ⁊ pīatio. sīcū p̄z pī-
 mo de aīa. v̄l dī q̄ rectū ēt iūderī sī obliquit. ⁊ ali-
 bi. oppōsīto. ēt eadē disciplīna. Patz scđo. q̄ sīcū se
 habet syllō falsīgraph⁹ ad syllōm demōstratūm. ita syllō
 sophīsticō ad dyalecīci. sed in eadē scīa definīat de
 syllō falsīgrapho ⁊ demōstratiō. Gētā de syllō so-
 phīsticō ⁊ dyalecīco dī in eadē scīa determīnari

In opposītō tū arguit apō tradente nobis scīetiam de syllō so-
 phīsticō. Pro solutōe q̄z
 scīonis soluēde sī. quattuor qīstōnes.

Questiō Prīma. vtrū scīa sophīsticā sit
 scīa pī dīcī sophīsticā. pīlētōe. Attēde pmo. q̄
 scīa pī dīcī sophīsticā dupl̄. vno mō intrīsece tī forma
 liter. sic sīz q̄ appārēt ēē habitus scientīcō ⁊ nō sit. sī
 sit habitus errore⁹ vel deceptorius. ⁊ sic sophīsticā nī
 hīl aliud ēt ēē habitū p̄ syllōm sophīsticō acītūs dī
 clūstōne illata in syllō sophīsticō. v̄l sī q̄s cēderēt hāc
 pīpōm. hō ēt alīs ēē verā. q̄ ēē illata p̄ aliquē syllōz
 q̄ē cēderēt ēē. pībātū. cuius ipē habetē habitū. q̄
 dīcītē scīa sophīsticā. ⁊ sic accīpt pbs sophīsticā. cuī
 dī. ēt emī sophīsticā scīa appārēt. nō autē exīs. ⁊ talē so-
 phīsticā nō ēt scīa. eo q̄ omī scīa ēt acītū p̄ syllōm dī
 mōstratūm. Allīo p̄t aliquē scīa dīcī sophīsticā exīn-
 sece ⁊ ab obiecto. sic sīz q̄ē obiectū ēt syllō sophīsticō.
 scīa. sic scīa sophīsticā bīm ēt scīa. q̄ ēt habitū pīlētō
 onis hātū p̄ subiecto syllōm sophīsticō. ⁊ p̄ id pīdicato
 passionē ipīus syllō sophīsticō. q̄ p̄ncipia eius demon-
 stratē dīpo. ex quo seītū q̄ē quis p̄ syllō sophīsticōz
 nō posīt habetē scīa. cuī de ipo p̄t habetē scīa pī id p̄ qđ
 demōstratē eius passionēs dīpo. Attēde scđo. q̄
 scīa p̄t dīcī cōis dupl̄. s.p̄ pīdicatōem. ⁊ tīcī sophīsticā
 nō ēt cōis. ⁊ tīcī applicatōe ⁊ sic bīn ēt cōis. Attēde
 tercīo. q̄ syllō sophīsticō p̄t dupl̄ accīpi. vno mō pī
 me intēnōnalr. s. p̄ duab⁹ pīmissis appārētē dispositō
 in mō ⁊ figura. ⁊ siēno ēt subiectū alīcīus scīe. cuī sī
 qđ p̄plexum. Allīo scđo intēnōnalr. p̄ intēcō qđā cōis
 cētē designata fundata in bīmōi p̄plexo. ⁊ de ipo de-
 noītē p̄dīcabilī. ⁊ sic de ipo ēt scīa tanq̄ de eo de q̄
 scīa pīpō. Attēde quarto. q̄ dupl̄ ēt subiecta
 scīarū. v̄l aliquē dīcīt. quidā sīz quoq̄ ēt pīlētō ēt po-
 sitōe ⁊ exītā. ⁊ de talib⁹ subiectis oīz pīsupponere qđ ēt
 et q̄ ēt. Alīa sīz quoq̄ ēt pīlētō ēt pīpōe ⁊ defect⁹
 et de talib⁹ nō optet pīsupponere. sī pōt inq̄ri sīcū fā-
 cit ipse pbs. qđ tū nō vidēt vez. Tū pmo. q̄ hīo defī-
 minat de syllō sophīsticō pīme intēnōnalr. p̄t sīz ēpī
 uatō syllō veri. sī secūde intēnōnalr. ⁊ sic nō ēt mino-

ris entitatis q̄ syll's dialectic? Tū scđo. q̄ sic dicitur p̄ us & p̄ haec & habet q̄ nō s̄t̄ eoꝝ disticta scie. & iō scia libri elenchoꝝ nō esz alia a scia libri thopicoꝝ, quod ē s̄m. Ideo dōm ē ad questioꝝ, q̄ de syll'o sophistico se cūde int̄entionalit̄ accepto est vera scia ab alijs ḡib⁹ loꝝ gice distincta.

Questio secunda.

Utrū syll's peccās in forma sit distincꝝ a syll'o peccante in materia. videt̄ em q̄ sit syll's. nā iste syll's est bon⁹ omnis canis currit. sedis celeste ē canis. gl̄idus celeste currit. eo q̄ ex opposito p̄ntis inferit̄ oppositū antecedens. Iō q̄ nō sit bonus pat̄ p̄ phm q̄ dī. q̄ om̄es syll's s̄p̄histicī s̄t̄ immodificari. vel fm̄ ḡecā trāstātōeꝝ insylogisati. Dōm q̄ talis syll's nō ē verus syll's. pat̄ q̄ om̄es syll's (qui peccat̄ traꝝ p̄ditioneꝝ bon⁹ syll'i) nō ē verus syll's. syll's peccās in forma ē h̄mōl. q̄ nō ē verus syllogism⁹. vñ addit̄ sup̄ syll'm simpliciter determinatoꝝ diminuent̄. & fm̄ Alexādrū loc⁹ sophisticeꝝ respectu loci dialecticī p̄formiter lebz̄ sicut syneca respectu boīs. nā sicut syll's dialectic? p̄fīrmat̄ q̄ aliquē locū dialecticū. ita syllogism⁹ sophisticeꝝ p̄fīrmat̄ q̄ aliquē locū sophistici. Dōm est scđo. q̄ syllogism⁹ peccās in materia syllogismi simpliciter nō ē bon⁹ syll's. Iō peccās in materia syllogismi p̄babilis vel demonstratiui vel dialectica est ver⁹ syllogism⁹ p̄z q̄ materia syll's simpliciter est tres termini & due p̄pōes. vbi aut̄ deficiunt̄ tales tñni vel p̄pōes ibi nō ē syllogism⁹. Scđo p̄z q̄ siue p̄pōes sine vere siue necessarie non minus poterit esse bonus syllogismus

Questio tercia

Utrū sint tñn quatuor genera disputonū. sicut dt̄ p̄hs in texu. Dōm ē q̄ sic. & pat̄ p̄ sufficietiam. q̄ ois dīl̄ putat̄ vel ē ex p̄pōis. & sic est doctrinalis. vel ē ex cōib⁹ et hoc duplicit̄. vel ē ex appetere p̄babilib⁹. & sic est sophistica siue litigiosa. Tēl ex p̄babilib⁹ vere. & hoc duplicit̄. vel est ex p̄babilib⁹ alicui. & sic est rēptatiua. vel simpliciter. & sic est dialectica. Aretēdē tñ q̄ dialecticus dēmōstrator & rēptator posſūr vñ codē syllogismo. nā idem syll's p̄cē dēmōstratiu. & sic eo vñ dēmōstrator ad sciam generandā. & dialecticus inquāct̄ est p̄babilis & eo vñ s̄t̄ dialecticus ad generandū opinionē & rēptatiu. & sic eo vñ s̄t̄ dialectic⁹ ad sumēdū experiri mentū dēscia r̄ntis. q̄ ḡ multū quenūt̄ syll's rēptatiu & dialectic⁹. iō vñs sub alio p̄met̄. & q̄ in disputando magna est dīra inter dialecticū & rēptatiū & dēmōstratiū. iō vñ disputab̄ ob alia distinguunt̄. Et si arguas. q̄ ois disputās expectat̄ p̄sens r̄ntis. Iō dēmōstrator nō expectat̄ p̄sens r̄ndentis. q̄ nō ē disputās. & p̄ cōsequēs doctrinalis dēpūrato nō ē disputatio. Dōco q̄ dēmōstrator p̄t̄ p̄siderari vt scies. & isto mō nō dēpūrat̄. Alio⁹ vt docēs. & illo⁹ dēpūrat̄. & sibi attribut⁹ h̄ nom̄ doctrinalis. Iō inquāct̄ sciens hoc nom̄ dēmōstratiu. Et si arguas. q̄ p̄hs dībie q̄ dēmōstrator syllogisat̄ ex p̄pōis & nō ex his que videnſ r̄ndēti. & in octauo thopicoꝝ dī p̄cedit ex datis a r̄nte. q̄ vides sibipi p̄dīcere. Dōm q̄ ista p̄t̄cula (nō ex his que videnſ r̄ndēti) dēbet recoqueri ad dēmōstratorē inquāct̄ est sciens. & quāt̄ ad hoc nō expectat̄ nec p̄cedit ex datis

a r̄ndente. sed bñ inquāct̄ est dōces. Tēl dīcat̄ q̄ nō p̄cedit ex datis a r̄nte cālter ita q̄ concessio r̄ntis sit cā tñius scie. sed solū ministerialis siue instrumentalis. ve scia siue p̄cessio dēseruat̄ dēmōstratori ad effectiōrem habitum in respondentē.

Questio quarta

Utrū nēcē sit vñ nom̄ & eandē orđem plura scare. p̄cūus solutoꝝ. Aretēdē p̄mo. q̄ duplex est nēcitas. iō aboluta & p̄ditionata. Aretēdē scđo q̄ nom̄ p̄t̄ dīci vñ duplicit̄. vñ oꝝ vñitate vocis. Alio modo ex vñitate significatiōis.

Dic Primo q̄ nō ē nēcē nēcitate aboluta aliq̄s. nom̄ vñ vel plura scare. p̄z q̄ q̄libet nos̄ me scare ad placitū. iō p̄t̄ nō scare. Dic scēdo. q̄ p̄ssible est vñ nom̄ cōscitae vocis q̄ scatōis siue rōis scandi scare de p̄mario scatōis alio q̄ cōscabili pluriꝝ. Iō nō ē p̄ssible vñ nom̄ vñitate scatōis scare plura p̄mo. sic sc̄z q̄ vñ illoꝝ scatōis nō p̄t̄neat̄ sub alio. p̄z autoritate p̄hi dēcēntis quartō metaphice q̄d nō vñ scat̄ nihil scat̄. Et autoritate Boetij dīcēt̄ q̄ nole semel posito nō p̄tingit ampli⁹ equoce vñ. & sic nom̄ sub vna rō scandi nō p̄t̄ plura scare. Dic tercio. q̄ nēcitate p̄ditionata. s. supposito q̄ om̄es res debeat̄ scari. & hoc adequate & p̄mo tāc̄ p̄mū scatōis sui signi nēcē est vñ nom̄ vñitate vocis plura scare. pat̄z q̄ noia s̄t̄ finita salte in vna idoneitate. & res s̄t̄ infinit̄ reḡ respectū ad noia. ergo. Et si arguas q̄ ī possibl̄e est vñis rei esse plures formas subales specificas & vñtias p̄cedēdo. possunt tñ plures ēē accentuales. scatio aut̄ siue rō scandi est forma accentualis vocis. & q̄ si uis due rōes scandi p̄cedant̄ solū differre nōero. tamē nō sequit̄ q̄n possunt esse plures in eadē voce. sicut non est incoueniēs plures paternitates simul ēē in codē sub tecro. Et si querat̄. vñz nom̄ equocū siue h̄is plures rōes scandi debeat̄ dīci vñ nom̄ vel plura. Dōco q̄ nō dīcī simpliciter p̄p̄rie plura noia. sicut nec hō h̄is plures artes vel scias vel paternitates dīcī plures scientes vel plures artifices vel plures parres. Nō debet etiā simpliciter dīci vñ nom̄. q̄uis possit dīci vox vna. Si queras vñter⁹. nōne nom̄ multiplex est qualis sub vno multa plicās. Dōco q̄verū est q̄ si nom̄ vñ iponat̄ pluriꝝ rebus ipm dīce vñ nō simpliciter. Iō fm̄ qd ab vñitate vocis. Possent h̄ moueri plures difficultates. quariū solutoꝝ p̄z ex dīci in summulis

an̄ opositū. Ad p̄t̄ Ad ratōnes mā cū eius p̄fīrmato nō p̄z solutoꝝ. Et si mīlter ad scđam & ad p̄fīrmationē eius dī. q̄ syllogismus sophisticus nō ēt̄ nō existēs simpliciter. sed est tale nō existēs quale apparet. Tēl dīcat̄ q̄ syllogism⁹ sophisticus p̄o seunda int̄entionē est aliquid existens. Ad tertā dī similiter sicut dictum est ad p̄cedētem. Ad quartā negat̄ antecedens. Ad p̄mā probatōem p̄z solutoꝝ ex dīcīs. Ad scđam p̄batōem dīcī. q̄ nō ēt̄ sīmīle in illo. quia maior est distinctio inter syllogismuz sophistici & dialectici. q̄ inter dēmōstratiū faliſphum. Dēmōstratiū em̄ & faliſgraphus conueniunt̄ in materia. sed différunt̄ solū in hoc q̄ syllogismus faliſgraphus accipit principia syllogismi dēmōstratiū sed male intellecta. Sequit̄ textus pp. ii

Questions

libri elenchorum

Rodi autem arguedi

sunt duo.) In hoc scđo tractatu huius libri definit
naturphs de locis sophistis liue de fallacij. Et diuis
dit in quoz capitula. in pmo determinat d̄ sex fallacij
in dictioe. et pmo enuerat mōs arguēdi sophistice dices
q̄ s̄t. duo mōs arguēdi sophistice. q̄ s̄t. q̄dā s̄t. in dictio
ne. et quidā extra dictoem. modi p̄o arguēdi in dictio
ne s̄t. lex. s̄. equiuocato. amphibologia. p̄o. diuissio. ac
centus. et figura dictois. Et hoc p̄bat p̄ inducēdem et
syllo. p̄ syllo. om̄is decepto facta ex eo q̄ cldē noi
bus vel orōib⁹ nō idē camus est fallacia in dictio. s̄z
equiuocato. amphibologia. tējs fūit ex eo q̄ cldē noīb⁹
vel orōib⁹ nō idē camus. ḡ (Sūt aut) In hac leđa
p̄icula determinat de fallacia equocatois p̄ exempla. in
nuēs tres mōs eius. Exemplū de pmo. vi scientes dis
cūt. a scientib⁹ em̄ discut̄ grāmatici. ibi est equiuocato
q̄z discere est equocū ad intelligere. i. ad docere. et ad ac
cipe disciplinā. l. ad doceri. Exemplū de scđo. que expel
dit s̄t bona. mala expeditū. q̄ mala s̄t bona. ibi ē eq̄
uocato. q̄ qdā est est expeditē necāriū. l. simplr. et qd
dā expeditē fm qd. Tel sic fm alīch. expeditē vno
idē est q̄ bonū. alio idem est q̄ necāriū. qdā erā ac
cidit in malis. est em̄ quoddā malū necāriū. De ter
cio ponit duo exempla. Pr̄mū. sedes surgebat. Scđm.
laboras sanabat. et poslent sic formari palogismi. quib⁹
cūq̄ surgebat stat. sedes surgebat. q̄ sedes stat. Et q̄
cūq̄ sanabat sanus est. laboras sanabat. q̄ laboras sa
nis est. In istis em̄ est equocato. q̄ sedens seu laboras
possunt teneri. p̄ sedente vel laborante nunc vel p̄ius. et
erā. p̄ labořate tūc. (Scđm aut amphibologia) In hac
tercia p̄t determinat de falla amphibologie et
de pmo eius mō ponit quatuor exempla. Pr̄mū. vellem
me accige pugnates. Scđm. putas ne qd quis scit hoc
scit. et em̄ ibi aphisibologia. q̄ p̄ hāc orōz et scitē et scitū
tingit scitē et scientē. Terciū. qd̄ quis videt h̄ vidz
colūm aliquis videt. q̄ colūmna vider. Quartiū. qd̄ tu
dicis esse hoc tu dicis ē. dic̄ aut̄ lapi dē ē. q̄ tu lapis
dicis esse. Detercio mō ponit vñi exemplū. putasne tacē
tem aliquid dicere. Attingit em̄ q̄ tacēs aliquid dicat. et
q̄ de tacēte aliquid dicat. (Sūt aut̄ tres mōi) In hac
quarta p̄icula determinat de equiuocato et aphisibolo
gia siml. et p̄ando eas ad inuicē. et de q̄ iparū s̄t tres
mōi cōes. Pr̄mū est qñ orō vel nomē p̄ncipalit plura
fcat. ut canis vel p̄scis. Scđs est qñ soliti sum⁹ sic di
cere. i. qñ orō vel nomē fcat aliquid trāsumptu. Ter
cius est qñ p̄positi plura fcat. seguit̄ vero simplicit. l.
vñi. hoc est quādo dicto vel orō p̄ se sumpta fcat vñuz
iuncta vero cū alia plura fcat. vt scit̄ seculū. hec orō scit̄
seculū est multiplex. nā vñiūg et scire et seculū tñi vñiū
fcat. Sz ita iuncta ad inuicē plura fcat. pñt em̄ scire
aliquē batere sciam de seculo. aut seculū batere sciam
de aliquē (Scđm p̄p̄em aut) In hac quinta par
ticula determinat de falla p̄p̄is. ponēdo duo exempla.
Pr̄mū. possibile est sedentē ambulare. Scđm nō scit̄
scit̄em scribere est possibile. ibi em̄ est multiplicitas. q̄
iste nō fcat idē qñ s̄t p̄positi et qñ diuise. qñ em̄ s̄t p̄p̄
site fcat scribente et sedentē batere potestate vt scribat
vel ambulet qñ nō scribit vel ambulet. Iz qñ s̄t diuise s̄t
gnificat q̄ illō qd̄ est nō scit̄em vel abūlas postea scri
bat vel ambulet. De scđo mō ponit duo exempla. P̄s

mū. quicq[ue] scit litteras nūc dicit illas. Scdm. qd
vnū solū p[ro]ferre p[er] plura ferre. (Scdm. vero diuisiōne) In hac sexta p[ar]ticipula determinat phs de falla diuisiōnis. et ponit h[ab] exemplū de p[ri]mo mō. qncq[ue] duo et tria paria et iparia. De iedo ponit h[ab] exemplū. maius est equale. q[ui] maius est ratiōde et adhuc ampli. De tercō mō ponit duo exēpla. Primi. ego posui te seruū entem literū. Scdm. qnq[ue] agita vīrō cōfū rel[ati]o quā diuīs achilles. (Scdm. accentū aut) In hac septima p[ar]ticipula determinat de falla accītū. dices. q[ui] fm accentū min[or] decipiūt in his que sūt sine scriptura. s[ed] māgis decipiūt in scripturā quo ad. plā. et in poematiū quo ad metra. Et ponit duo exēpla. Primi. metuo lōgas peretū no[n] cōfū. līdia dormis. Scds. exēplū. heu q[ui] nā tanti cinxē rū etherā nimbi. (Que aut sūt fm figurā) In hac octaua p[ar]ticipula determinat de falla figure dictōis. dices. q[ui] ipa habet fieri generaliū qnū nō idē sit interpretat. h[ab] est estimat idē esse. et tangit tres mō eius. D[icit] q[ui] quādo vñlgen[us] interpretat aliud. vt masculinū femininū vel femininū masculinū. vel qd inter hec ē altez. s. neu[rum] trū. Scds modū quādo quātū interpretat q[ui]le. vel facēns interpretat patīcē. et generalis qnū res vñl[us] p[re]dicant[ur] interpretat alia. Terci qnū ppter stūtitudine terminat onis inferi stūtudo in fecōte vel ecōtra. vt vīgere videatur fecare idē qd edificare vel secare. ppter h[ab] q[ui] sit terminat. qnūs nō sit sic. fecat em vīgere q[ui]e aliquid. et af[fect]ū quodāmō indicat. i. qualitatē. et alia fecat actōez. (Eop[er] aut qui extra dicōem) In hoc iedo capitū lo determinat phs de fallaciis extra dicōem p[ri]mo emerāt eas dices. q[ui] palogismoz (q[ui] sūt extra dicōes) septem sūt spēs. Una est accītū. Scda est fm qd ad sumplif. ve q[ui] arguit a determinatō fm p[re]tem aut fm locū. aut fm tps. aut a determinatō respectiū ad dictūz simplicif. Tercia fm ignorantiā clenchi. Quarta p[er] fm sūt. Quīta at fm id qd est in principio sumere Sex ta. fm nō cām ut cām. Septima fm plures interrogatōes ut vñl. Incipit aut p[ro]mo determinare de fallaciis accītūs. dices. q[ui] habet fieri qnū q[ui]litter similit[er] assignatū fuerit rei subiecte et accītē inesse. i. attributū p[re]uentēs rei subiecte attributū indirec[er]t rei subiecte et accīdēti. Nā qnūs multa p[re]ueniūt alicui fm se sumpto. tñ non est n[on]ce q[ui] p[re]ueniāt omib[us] p[re]dicatis. q[ui] de illo dicit[ur]. aut etiā q[ui] p[re]ueniāt illū in ordine ad alia. Ponit exēpla huius fallacie. Primi. coriscus est alter ab homine. et ipē ē bō. ergo est alter ab seipso. Scdm. coriscus est alter a plato. plato est bō. q[ui] coriscus est alter ab hoīe. (Scdm. aut q[ui]) Nic determinat de falla a fm qd ad simplicit[er] et d[icit] q[ui] habet fieri qnū aliquid inest fm qd et sumit simpliciter inesse. et p[er] exēpla eius innuit tres mōs. Primi exemplū qd est opinabile est. qd nō est opinabile est. q[ui] qd nō est est. Scdm. qd nō est qd. i. qd nō est aliquid ena p[re]cipitare. vt ho ipm nō est. aliquid est qd nō est bō. q[ui] quid est quod nō est. Exsic p[er] ista duo exempla rangit p[ri]mu modū. q[ui] est ad cōcludendū p[re]dictio[n]ia de seminice. Et dat cām appentie p[er] dictio[n]y syllogismoz dices q[ui] in istis videtur consequentia esse bona propter hoc et p[er]rum dīnt esse quid et sūt simplif. tñ nō esse quid et non esse simplicif. Scds modus est quo cōcludit p[ar]ticularē oposita. ve si induit cū sit niger est albus dentibus videtur albus et nō albus. Terci modus est quo cōcludunt p[ar]taria. quia si ambo p[ar]taria insunt quo. i. p[ar]ticularē videtur et sūt simplif. Et subdit[ur] et in q[ui]b[us]d[icitur]

facile videt. ut ex h^o & insunt sibi ptem opteat ea inē
simpliciter. ut si alius velit pbaro ethiopē esse nigrū & nō
nigrū. sⁱ albus. ex eo & ethiops est niger. & tū est albus dē
sib^o. sed in quibus est difficile. In illis enim que insit qd.
id est sibi ptem videtur etiam inē similitr. & nō est facile vi-
dere qd eorum insit. sⁱ in illis in quibus sit sit opposita. Ut
deinde enim in illis esse cedendum. aut neutrum. aut ambo sim
plerē dicatur. ut si dimidiū aliqui corporis sit albus. & di-
midū nigrū difficile est videre ut sit albus vel nigrū.

(Qui autem sibi qd) Dic determinat de fallaciōne ignoran-
tie elenchi. & qd habet fieri sibi diminutōem. i. omissi-
onē aliqui ptem in rōe elenchi posse. nā elenches ē p̄dī
ctio vnt^r & eiusdem nō noī sⁱ rei & noīs sit. & noīs nō syno-
nomi sed eiusdem ex his qdata sit ex necessitate non p̄mēt
ratio. eo qd est in principio ad idē & sibi idē sit & in codex
rōe. Et sicut p̄tingit facere vnu elenchi aggregatio oīa
ista que sit de rōe elenchi. eodem modo p̄tingit mentiri de
aliquo. i. p̄tingit facere malū elenchi metiendo de aliis
quo. i. de aliqui ptem in diffinitōe elenchi posita. i. omis-
sō. Ponit autem mōs huius falle dices. qd quidam palogis-
mi ex his que dicta sit aliquid. i. aliqui ptem vi de ar-
guere. sed nō arguit. ut dno sit duplū vnius. & nō sunt
duplū triū. qd sit duplū & nō duplū. Et p̄ h^o tangit pri-
mū modū. qd sit p omissionem huius ptem ad idē. Se-
cūdū modū est. si idē respectu eiusdem sit duplū & nō
duplū. sed nō sibi idē. nā aliquid respectu vnius & eiusdem
p̄t esse duplū sibi longitudinē. & nō duplū sibi latitudi-
nē. Terciū & quartū modū sumū inveniuntur dicens. qd si
erit eiusdem & sibi idē supple poterit esse nō sit. & si sit se-
milit poterit esse nō sumū. Et p̄ pat hāc fallaciam ad
fallacias in dictōe penes cūvenientia dices. qd aliquis
erabat hīc locū in eos locos qd sibi dictōem. i. ppter
cūvenientia quā hater hec fallacia ad fallas in dictōe
aliquis erabat eam ad illas. cū tū nō sit fallacia in dictōe
sed extra dictōem. (Qui autem in eo) Dic definitat
de fallacia pēnitōis pncipiū. dices qd h^o fieri tot modis
qd modis p̄tingit petere id qd est in principio. & h^o cām
appetitie ex h^o & nō possimū inspicere. ut p̄clusus sit ea-
dem vel diversa a pmissis. Pbs autem octauo thopicoz
ponit qnēs mōs eius. Primū est. quādo idē sumū ad
dēmonstrandum vel sub eiusdem p̄bīs. vel sub equalē
eībī. Secōdū est. quādo ptemulare petīt in vñ. ut sic argu-
endo. oīm oppositorū est eadem disciplina. qd oīm p̄to-
rū est eadem disciplina. Terciū. qd vle petīt in ptemul-
ari. ut sani & egri est eadem disciplina. & albi & nigrī. ergo
oīm p̄torū est eadem disciplina. Quartū est. quādo
p̄iunctū petīt in diuisiōe. ut medicina est sani & me-
dicina est egri. qd est sani & egri. Quintū est quādo vnu
ex qd sequitur sc̄iūce ex necessitate petīt in alto. ut dy-
merer est in cōmētūrabilitas lateri. glat^r est in cōmētūrabilitas
dyametro. (Qui vero sibi qd) Dic determinat de fallacia
p̄sequens dices. qd h^o fieri ex h^o & credit con-
uerit vna inter annūs. & si ex h^o & annūs est. cōsequens
est. ex necessitate credat cū p̄sequens est antecedens & ex ne-
cessitate. Et inveniuntur duos mōs eius p̄ exempla. Primū
quādo arguit a positione p̄sequens ad positionem antecedē-
tis. & de hoc dat quatuor exempla. Primiū. mel est rubēū
fel est rubēū. ergo fel est mel. Secundū. si pluit terra
est madida. sⁱ terra est madida. ergo pluit. Tertiū ex
emplū. iste est comptus. ergo adulter. Quartū. iste
est errabūdus de nocte. ergo fur. Secundū modū est
quādo arguitur a destruciōe antecedentis ad destruci-

tionem p̄sequētis. Ex p̄fificat ponēdo rationē mellissi. qd
quā pbat mundum esse infinitū. arguebat enī sic. vniū
uersum nō est factū. qd nō habet pncipiū. & p̄ consequens
neqz finē. & sic in infinitū p̄sumā p̄sequētā pbabat sic
qd est factū habet pncipiū. ergo quod nō est factū non
habet pncipiū. Primiū antecedens pbabat. quia p̄lerat
factū exente. & si erat anteīz fieret. vel ex nō ente. sed h^o
nō pōt dici. qd ex nihilō nihil sit. Dicit autē p̄hs hanc
argumentationē deficere. qd nō optet qd omne qd factū
est h^o pncipiū. & qd qui d habet pncipiū factū esse. & ideo
nō optet qd si omne qd factū est habet pncipiū. illud quod
nō est factū nō habebit pncipiū. sicut nō optet si febris
est calor. qd nō est calidū febre. (Qui vero sibi non
cām) Dic determinat de fallaciōne non cām ut cām. et
dⁱ qd habet fieri quādo aliqui p̄pō (que nō est cā illatōis
aliqui p̄clusōis) assūmunt tanqz pmissa cā. & habet fieri
in syllagōsmis ad impossibile. pbat qd habet fieri in
illo syllagōsmo. in quo ppter fallacie p̄clusōis necesse
est interūre aliquā pmissarū. Ex p̄fificat sicut si ista
sit p̄pōthesis. vita & aīa nō sit idem. Et arguas sic. om-
ne p̄trū corruptō est generatō. sⁱ mōs est corruptio
vite. & aīa & vita sit idem. ergo vita est generatō. & viue-
re est generari. p̄cluso est falla. ergo aliqua pmissarū
et nō alia qd ista. anima & vita sit idē. ergo in ista argu-
mentatio est defectus. qd hec pmissa. anima & vita sunt
idem est pmissa nō cā. qd siue ponat siue nō nihilominus
accidit impossibile. Et hīc infert duo correlaria. Primiū
est. qd palogismi huius falle sit simpliciter syllogisati. tñ
ad p̄positum sit in syllagōsmi p̄paralogismū huius fal-
lacie. plerūqz nō minus latet interrogatōes qd rīdentes
(Qui autem in eo) Finaliter determinat de fallacia
sibi plures interrogatōes ut vna dices qd h^o fieri quan-
do interrogatōes plures interrogant sub mō vniū. et
eis daf responso ac si esset vna. Ostēdit autē facilitatēz
et difficultatēz circa hanc fallaciā. dices qd de aliquib^o in-
terrogatōib^o facile est videre qd sit plures. & qd ad eas
nō est tñ vna responso. sicut ista. vtrū terrā sit mare v^r
celū. ibi em facile est videre ppter magnā diversitatem
eoꝝ que interrogaunt. sⁱ in aliquib^o est difficile an sine
plures interrogatōes ppter magnā cūvenientia interro-
gatorū. Innuit autē duos mōs huius fallacie p̄ exempla.
Primiū modū est qd sit interrogatō plures in numero
singulari. ut si dēmonstratis duob^o homib^o petat. est ne
hic & hīc homo. & respōdeat sic. & tūc arguit p̄tra. ergo p̄
cūtēs istū & istū p̄cutit hōiem & nō homies. Secūdū
modū sit quādo sit interrogatō plures in plura
li numero. ut si dēmonstratis duob^o bonis & duobus nō
bonis. querat sic. qd nō omnia ista bona. si dicatur qd sic
tūc vere redarguit respōdes. quia infertur qd nō bona
sunt bona. Si dicat qd nō. tūc redarguit apparetur tūc
et nō vere. Et subdit qd qnēs vno supposito vel plurib^o
si ad interrogatōem plures det vna responsonē. tūc
contra cū sic vere elenches. & vere redarguit. ut si p̄ces
so qd diffinitōes eodem mō debeat dari de termīs in
singulari. & in plurali mō. Et si ibi queraſ. demon-
stratis duob^o quoꝝ vnu sit cecus & aliū vidēs. vtrū
sint ceca vel vidētia. & respōdeat vna responsonē. tūc
vere redarguit. Lecū vero diffiniſ quod aptum natū
est vidēre. & ceca. si proportionabiliter diffiniſt & si nō
vidētia apta nata vidēti. Si qd respōdeat qd sunt vidē-
tia. sequit qd nō vidēs vidēti. Si vero respōdeat qd sit
nō vidētia. tūc cū ipsa sunt nata vidēre. lequit qd sunt
pp iii.

Questiones

libri elenchoꝝ

Ceca. et sic ut ambo erunt videntia vel ambo erunt ceca
quod est impossibile.

Queritur utrum

modi arguendi sophistices sufficiens assignant a pho i
texu. Arguit pmo q no. q omnis fallacia est in dic
tōe. q nullus est extra dictōem. Unicēs patz. q omnis
fallacia est paralogism⁹. q omnis paralogism⁹ fit in dic
tōe. q omnis fallacia fit in dictōem. Cōfirmat. q non con
tingit res ferre ad disputatores. sed noib⁹ p rebus vti
mūr. ergo nullus est fallacia que sumit cām apparentie
a pte rei. q pseqns nulla est fallacia extra dictōem.

Secundo sic. falla ppositōis et diuisiōnis nō s̄t falla
cie in dictōe. sed extra dictōem. cū fiant in orōe et nō in
dictōe. q nō s̄t sex fallacie in dictōe. Cōfirmat. q fal
lacia ppositōis et diuisiōnis habet easde cās appentie et de
fectus. ergo nō s̄t fallacie ab inuicē distincte. q in om
ni paralogismo (in quo est compō) est etiam diuisio. q
ubiq̄ est fallacia ppositōis ibi est falla diuisiōnis et
ecōtra. Tercio sic. omnis falla est extra dictōem. ergo
nō s̄t sex in dictōe. Unis patz. q omnis falla est decepto.
q omnis decepto est in aia vel in decipite vel in decep
to. q. Quarto sic. nulla ppo est distinguenda. q non
est aliqua falla equiuocatōis vel amphibologie. Unis
patz. quia qualiter est vera vel fā. sic p̄ p̄finitōem. q

In opposiſi tū arguit auctoritate phi
losophi in texu p̄o solu
tōe qstionis soluēde sunt
quattuor questiones.

Questio Prima. utz fallacie equiuocatōis et amphibologie cū exēplis
eoꝝ sint zuuenienter a pho assig
nate. Pro cuius solutōe. Sitēde pmo q sic patet
in texu tres s̄t modi cōes istaz duar fallaciarii. sed
de mōis sp̄alibus cuiuslibet illar⁹ est qdPLEX expō.
Prima est pteri hys. dicēs. q duplicita s̄t accīta siue
modi scandi dictōis. quedā s̄t que nō sequitur dic
tōem absolute. sed pte ordinabilis est cū alia dictōne
sicu rūeris et casis. et decepto. pueniens ex multiplici
tate talii causat fallaciā amphibologie. Alia s̄t nēcā
ria que psequitur dictōem absolute sumptā. cuiusmō
est ips⁹. repus em⁹ est accīta absolutū. qd nō requirit cer
tā portōem in parte orōis cū qua o: dinat. Dicimus
emita bñ. bō eucurrit vel currebat. sicut bō currit. et
multiplicitas talii facit equiuocatōem. Est ergo p̄m⁹
modus equiuocatōis fm petrū by. pueniens ex hoc q alt
qua dictō plura fecit nō pncipali et pncipali fecit
q. fm ipm iste modus p̄t puenire tā ex diuersa fecit
pncipali q̄ ex pncipali p̄significat. sicut patz in isto
exemplō. laborat sanabat. in quo est multiplicitas ex
pte ipis. Omnia aut̄ exempla phi ponit ipē penes hunc
p̄m⁹ modū. q pponit etiā multiplicitatē dictōis quo
damō analogice i isto p̄mo mō. Ipe em⁹ exemplificat
de hoc mō p̄ expēcties et sanū. que nō s̄t pure equiuoca
sed quodamō analogia. Sed s̄t mod⁹ est quodamō dictō
fecit vnu pncipali. et aliud min⁹ pncipali siue trāslat⁹
tive. Tercius p̄o est. q hoc q̄ aliqua dictō p̄ se sumptā
nō est multiplex. ipa vero addita alteri nō p̄ appōnem
s̄t p̄pōnem efficit multiplex. et p̄ h̄ ponit dīna terci⁹
modi equiuocatōis a tercio mō amphibologie. Terci⁹ em⁹
modus amphibologie fit q appōnem vnuis dictōis cū alte

ra. S̄t terci⁹ modus equiuocatōis fit p̄ p̄pōnem vnuis
dictōis cū alia. ita q̄ equiuocatō habet fieri in dōe so
la. amphibologia s̄t in orōe. Qui q̄ vellet tenere petz
hys. haberet ponere oia exēpla. Aresto. que ponit p̄ eq
uiocatō in pmo mō. Nec sp̄ op̄z p̄ diuersitatē exēploꝝ.
Aresto. intelligere diuersitatē modōꝝ alīcū fallacie
sicut in sequētibus patebit. Scđa exposito dī et p̄ phus
q̄ exēpla inuit mōs. ita q̄ p̄m⁹ modus solū habet fieri
circa equocū a casu. scđs circa equiuocū a p̄silio. et ter
cīus circa multiplicitatē dictōis vnuoce. puenientem
ex p̄sunctōe vnuis dictōis cū alia. et ex p̄suctōe fecatōis
cū mō scandi. ita q̄ dictō nō est equoca. s̄t aggregatū
ex fecatōe et p̄significatōe. Tercia expō solū differt a p̄
cedenti in hoc q̄ dī terciū modū. puenire nō ex p̄suctōe
vnuis cū alio. s̄t ex diuersitate p̄cationis siue mōꝝ. s̄t
gratificati. Dicit q̄ terciū modū esse p̄xiū amphibolos
gīe nō cōem equiuocatō sicut p̄us dīm⁹ est. Quarta
expō est opinōis cōis. qua dī. q̄ phs p̄ p̄m⁹ exēplum
inuit p̄m⁹ modū qui fit penes equiuocatōem a casu.
discere nāc̄ est equiuocū ad docere et ad doceri. Per
secūdū vero inuit scđm modū. qui fit penes equocū
a p̄silio. expēcties em̄ pncipali fecit id qd est bonū sim
plicis. et p̄ posterius id qd est bonū s̄m qd. vnu p̄tū alīs
qd malū qd est necāriū in aliquo casu. ne maius malū
eniat. Et p̄ alia duo exēpla inuit terciū qui fit ex
hoc q̄ aliqua dōe de se nō est multiplex. s̄t addita alte
ritatē et ad quādā multiplicitatē. vñ laboꝝ et se
dens fm senō feant multa. sed solū laborante et sedente
in actu. si tñ tungant cū p̄bo p̄teriti tps p̄t activo p̄
laborante in actu vel in p̄terito. Et si arguas p̄tra
terciū mo duz. q̄ si dīto p̄ se sumpta vnu fecit et plura
cū p̄tūtū alteri. ibi est amphibologia et nō equiuocatō
eoꝝ et ex p̄suctōe dictōis cū dōe reflūtāt oīo. Dicit q̄ si
multiplicitas reflūtās ex p̄suctōe dictōis cū dictōne
sit totius p̄suctōe et nō vnu p̄tis tñ. tñ est amphibologia
sed si nō sit totius p̄suctōe. vnu solū rōne vnuis p̄tis
incōplex. sic est equiuocatō. Nihil em̄ p̄b̄t q̄ aliqd
aliqd p̄ferat alīcū dictōi multiplicitatē. et q̄ illa
multiplicitas solū sit in dictōe vna cui p̄ferit. vt hec p̄
posito. b̄tingit esse. a. haber duas acceptōes ab h̄ ver
bo p̄tingit. et tamē tota multiplicitas est in b̄. S̄t tēs
pus p̄ferit huic dictōi laboras ab hoc verbo sanabatur
et tota multiplicitas est in hac dictōe laboras. eo q̄ po
test supponere p̄ laboꝝ autē in actu vel in p̄terito. De
modis aut̄ amphibologie est triplex expō. Dicūt em̄
aliqui p̄m⁹ exēplificare p̄m⁹ et quātū exēpla de p̄m⁹
mō. et de tercio p̄ alia. Scđa expō est pe. hys. qui ponit
omnia exēpla phi sub tercio mō. Tercia expō est alīs
qui ponit q̄tuor. p̄m⁹ p̄ primo. et q̄ntum p̄ tercio. phs
aut̄ de secūdo nō exēplificat ut dicūt. quia orōes trans
sumptiae valde diuersificans apud diuersos. et q̄ sūt
in vno tempore trāsumptua nō s̄t in alio. Et si que
ras p̄m⁹. q̄ videt q̄ terci⁹ mod⁹ amphibologie nō sit di
stinctus ab alīs. eo q̄ cōe est oīb⁹ mōis amphibologie q̄
p̄tes orōis p̄ se sumptā nō feant m̄ta. iūctū tñ cū alīs ha
beat quādā equiuocatō. Dōz ē q̄ terci⁹ mod⁹ differt a p̄
q̄ in ipo nō sumptā fecit trāsumptua. s̄t a p̄. q̄ si in facta
sit aliq̄ diuisio nō remanet multiplicitas. q̄ si dōo co
rigit factē dicere. vñ scđe seculū. q̄cūq̄ diuisio factā col
lit multiplicitas. q̄ nec factē nec dicere nec lete nec lecu
lū ē alīq̄ mō multipliciter. s̄t i palogism⁹ p̄m⁹ mōi n̄ ē sic. q̄
factā alīq̄ diuisio remaet qdā m̄ltiꝝ. Ell̄ dīcas q̄ sic alīq̄

deō simplex p se lūpta nō est mltiplex et iūcta cum alia
trahit qndā multitudine. sic etiā bñ repletur aliq̄ orō q̄
p se lūpta nō bñ mltiplicitate. quā tñ bñ si iūgatur cū
alia. hec em̄ orō ptingit tacente dicere nō dē dici mul
tiplex. Si tñ addatur aliq̄s accus. vt dicēdo sōrē cō/
tingit tacente dicere. iam ipa est simpt̄ mltiplex. Si
queras scđo. an hic sit equocatio. qđcū sanabas san⁹
est. laborans sanabas. ergo laborans san⁹ ē. Ulidet em̄
q̄ nō. quia ibi nulla potitur deō equo. Dico breuit̄
q̄ibi prope nō est equo et. q̄ ibi nō est prope mltiplex
actuale. sed ibi est equocatio ginaliter capta. Unū eq̄
uocatio prope deā est qñ termin⁹ in uno loco ex impōz
ne fecit. vñ in alio loco tenet pto alio qd̄ etiā fecit ex
impōne. Sed equocatio imprope deā est. qñ termin⁹ in
uno loco tenet pto qbusdā suppositus sui fecit. et in alio
locō pto alios. vñ falla equocationis nō solū sūtut ab
ab equocatione p mo mō. sed etiā scđo mō. Oct̄ q̄
ras tertio. an ab ente psc̄ hoc possit sūtut equo catō. Di
co q̄ sic. pō em̄ ens in vna pōne teneri. p aliq̄bus sup
positus sui p̄mī fecit. et in alia p̄mōne pto alio. vt sic ar
guendo. nullū gnāndū est aliq̄b̄ ens. ens est gnāndū. ḡ
aliquis ens nō est. Qns em̄ in p̄clone tenet pto exēte. in
mitore aut pto no exēte. Et si arguaf. ex hoc sequez
retur q̄ in pmo pncipio possit ec dubietas ex pte hu⁹
termi ens. Dico. q̄ ens in pmo pncipio no tenet equi
noce. et ideo no causat abiguitate. Unū quāuis equoca
tio termi (si equoce teneat) causat abiguitate. no tñ si
teneat vniuoce. Si qras q̄rto. vt̄ hec orō laborans
san⁹ e sit distingueda penes equocationem sicut ista la
borans sanabas. Rñdet allertus et egidius. q̄ no pat̄
per p̄m̄ in texu. qui dt q̄ hec nō est distingueda. dicit
em̄ ybi docet que p̄o est distingueda in exemplo terci⁹
mōi vñ sanabas qdam laborans. et nō laborans san⁹ e
sed laborans no nūc sed p̄us. et hec propō est p̄a. laborans
sanabas. et hec falla laborans san⁹ est. sed hec est p̄a. la
borans no nūc sed p̄us est sanus ibi em̄ videt dicere q̄
hec est distingueda laborans sanabas. et nō hec laborans
san⁹ e. Et hoc p̄firmaf. q̄ p̄clanu in maior volumie
qui dt q̄ deficiunt nobis duo pncipia. sc̄ p̄is passiu⁹ et
p̄eritū actiu⁹. et ideo pncipiu⁹ delinēs in ans vñ in ens n̄
fecit tps p̄eritū. q̄ hec deō laborans nō est mltiplex. p̄p
tps p̄is p̄eritū n̄ adiungatur sibi aliq̄ deō pferens
sibi mltiplicitate qd̄ hoc p̄bum e non pot̄ facere. Sed
alta rñsto dicit. sic hec e distingueda laborans sanabas
ita et hec laborans san⁹ est. et hec est ex p̄se intēto Pe.b.
q̄ postq̄ docuit distinguerem̄ p̄alogismū que e hec
laborans sanabas. Subdit q̄ eodē mō dōm̄ e de p̄clon
ne sc̄ laborans san⁹ est. et sic laborans est equocia ad la
borans nūc et tūc. Qd̄ p̄t̄ autoritate p̄clanu i maior et
i minor volumie. q̄ dicit q̄ p̄t̄ delinēs in ans vel in
ens p̄cat duplex tps. s. p̄is et p̄erituz imp̄fici. Hec ḡ
deō laborans est mltiplex ad p̄is et p̄eritū. oī p̄bo p̄t̄
riti tps ab eo seculo. Et ad autoritatē Arresto. dt. q̄
in aliq̄bus texib⁹ sic hñetur. vñ sanabas qd̄ laborans
et nō laborans. san⁹ aut̄ est laborans. sed laborans nō nūc
sed p̄us. et sic p̄t̄ q̄ p̄t̄ e distingueda. sic em̄ hec est p̄a
nō laborans san⁹ est. sic etiā et hec laborans san⁹ est. est in
uno sensu p̄a. bñ em̄ duos sensus. vñus et laborans nūc

sar⁹ et sic ē flā. scđos ē ladorās p̄us san⁹. et sic ē p̄a.

Questio secūda.

Utr̄ mōi fallacie op̄onis et diuisionis cū exēplis eo p̄
sint a p̄bo p̄cidentē assignare. Ad quā rñdet ab aliq̄b⁹.
q̄ tres st̄ mōi fallae op̄onis quos p̄hs inuit p̄ exēpla in
texu. Prim⁹ est. qñ plura ponuntur a pte subiecti ad q̄
p̄tum pot̄ p̄pari p̄iūctum vñ diuisionem. et de hoc pot̄ duo
exēpla. Primum sc̄ possibile ē sedente abulare. et nō scri
bente scribere ē possibile. In illis em̄ op̄onib⁹ ponuntur
plura a pte subiecti. q̄ hoc totū sedente abulare. et hoc
totū nō scribente scribere se teneret ex pte subiectorū. et ad
ipa p̄t̄ referri p̄iūctum vñ diuisionem. p̄iūctum sc̄ si
referas ad aggregatum. siue si propō denotet ē possibil
rōne totius deō diuisionis siue rōne p̄tis. Scđos mod⁹
fit qñ aliq̄ deō posita inter duas dcōes pot̄ p̄poni cu⁹
vna vel cu⁹ alia. et hñc modū inuit p̄hs p̄hoc exēplum.
q̄cū sc̄ tñs nūc dīdicit illas. Terci⁹ mod⁹ fit qñ
plura ponuntur a pte p̄ti ad que subēm pot̄ p̄pari p̄iūne
tim vñ diuisionem. et hñc modū inuit p̄hs p̄hoc ex⁹ qd̄
vñs solum p̄ ferre. plura pot̄ ferre. Et p̄cludit hec p̄
positio p̄ hñc palogismū. qd̄ vñs solum p̄ ferre. p̄t̄ vñs
et vñs ferre. et qd̄ pot̄ vñs et vñs ferre. pot̄ plura ferre. ḡ
Est aut̄ hec propō distingueda. co q̄ si vñs et soluz su⁹
mātūr p̄iūctum est falsa. si p̄o diuisionem est p̄a. Falla
diuisionis silt habz tres mōs qui nō dñnt ab aliq̄b⁹ mod⁹
dis n̄li in hoc q̄ si propō distingueda fīm sensu copo
situz et diuisionis silt flā in sensu p̄posito tūc est falla p̄o
nis. si p̄o in sensu diuiso est falla diuisionis. De p̄io
ergo mō qui fit quādo plura ponuntur a pte p̄dicati et
subēm pot̄ ad illa plura referri p̄iūctum vñ diuisionem. in
nuit duos palogismos p̄ hanc oīdem. quicq̄ sc̄ duo et
tria. paria et iparia. Prim⁹ est. qcūq̄ sc̄ duo et tria. sc̄
duo et tria. sed quicq̄ sc̄ duo et tria. ergo qcūq̄ sc̄ duo et
quicq̄ sc̄ tria. Scđos est. qcūq̄ sc̄ paria et impia sc̄ pa
ria et impia. quicq̄ sc̄ paria et impia. ḡ quicq̄ sc̄ paria et
quicq̄ sc̄ impia. De alio mō. Qui fit qñ plura ponunt
a pte subiecti ad q̄ pot̄ p̄dicati referri p̄iūctum vñ diu
isionem pot̄ ex⁹ dices mai⁹ est egle. hec at p̄clu⁹ p̄cludit
tur p̄ hñc palogismū. Qd̄ est tantūdē et apli⁹ est tantū
dē et p̄ p̄is egle. sed qd̄ est tantūdē et apli⁹ est maius. ḡ
mai⁹ est tantūdē et apli⁹ est maius. Dicor hñc palogismi ē
distingueda co q̄ tantūdē et apli⁹ p̄t̄ referri p̄iūctum
ad mai⁹ a pte p̄ti positū et sic est p̄a. vñ diuisionem et sic ē
flā. De alio q̄ fit ex eo q̄ deō poita inf duas dcōes
pot̄ p̄iūctū cu⁹ vna. et alia exēplificat p̄ alia duo exēpla.
Sed fin intentoz Pe.b. assignans solū duo mōi cōes
ista. fallax. et alij mōi sicut coiter assignātur i sūmul.
Prim⁹ mod⁹ bñ duos sp̄eales mōs. de quoq̄ p̄mo in
falla op̄onis ponit duo exēpla. sed de scđo mō i sp̄eale
nō exēplificat sic. nec pe.b. De scđo p̄o mō pncipali
pot̄ alia duo ex⁹. qd̄ at formen isti palo gismi et sol
uenit p̄t̄ in sūmul. De 3⁹ vero mō i falla diuisionis po
nit ista duo ex⁹. quicq̄ sc̄ duo et tria. paria et impia. et
mai⁹ est tantūdē et apli⁹. de p̄mo at nō exēplificat sicut
nec Pe.b. sed de scđo pncipali exēplificat duob⁹ alij
exēplis. Si qras p̄mo q̄re p̄hs ee p.b. nō ponit i fal
lacia op̄ois aliquē modū. p̄cidentē ex h̄ q̄ p̄iūc⁹ p̄t̄ cō
tūgere i n̄termios et p̄p̄oies. nec etiā i falla diuisionis a
liquē p̄cidentē ex h̄ q̄ mod⁹ p̄t̄ definire deīm. p̄t̄ toto
vel p̄o pte sui. Dico. q̄ p̄hoc q̄ vñs ponit vel innuūt

Questiones

In una falla sufficienter ponunt vel iniungit in alia. quod si posse esse aliquod propere diversitatē definitiōnū vel mōrū definiandi fallacia ī sensu 2posito. erit haec in sensu diuisio et sic cāre potest fallam 2ponis satis datur ex hoc intelligi quod poterit ēcū aliqua fallacia ī sensu diuisio que poterit cāre fallam diuisiōnis. et etiam econtra.

Si queras scđo utrū hec pūctio et possit pūtare orō nem orōnū sicut p̄hs distinguit in textu. ex hoc quod p̄t cōsūgere deōem dōmī vñ orōem orōnū. videt īn hoc ēcū contra definitiōnē pūctio nō a p̄sciano et donato politaz. Dico quod pūctio lī primo et p̄ se pūtatur inter p̄tes orōnū nō p̄ tamē ex p̄nī pūtare inter orōnes rōne dōmī. Unū quāvis orōnes nō habeat mōs fāndi rōne lui. habent tñ ratione suaz partiu. et deo q̄uis om̄is 2struc̄tio et om̄is pūctio hēant fieri rōne modoz fāndi. p̄t tñ pūctio 2strui ī orōnū et inter illas pūtare. q̄uis magis prope diceret quod cōsūgat inter terminos tanq̄ p̄tes diuisiōnū orōnū. q̄d p̄t pūtatur inter orōnes. Si q̄ras tertio. utrū hec propō sit vera. qui q̄d sit duo et tria. Dico quod nō est vera ī sensu diuisio. licet possit esse vera ī sensu 2posito. et hoc si totū non sit aliud q̄d sit p̄tes simul sūptum. sed tñ hoc improbabile in p̄mo phīco et q̄nto metap̄hīce capl̄ de quali. vbi dicit p̄hs quod bis tria nō s̄t sex. sed semel sex nō sunt sex. ergo sūlt̄r̄ duo et tria sūt cōtūcum sūt diuisiōnū nō sunt q̄nt̄. et sic propō simpl̄r̄ est falsa. Ut si diccas quod ista propō cāt fallam diuisiōnis. ergo est falsa ī sensu diuisio. et haec ī sensu 2posito. Ne go q̄nam q̄a ad h̄c quod aliqua p̄pō causat fallam diuisiōnis nō reūritur quod sit haec ī sensu 2posito. sed sufficit quod hēat app̄gentē veritatem et videat esse fā in sensu diuisio et ex hoc excludit eam ēē veram ī sensu 2posito. Si queras q̄to. utrū hec propō q̄d p̄t vñus solū ferre p̄t plura ferre sit distinguenda īm̄ p̄pōem et diuisiōne. Et detur em̄ q̄d nō. q̄d aduerit̄ nō potest definiare nomē. eo quod est adiectum p̄bi. et ideo si solū determinet vñus op̄z quod sit nomē. si vero p̄t op̄z quod sit aduerbiū. et p̄t vñus nō erit diuisio et compō. sed potius equocāta. Dico quod si soluz rapiat aduerbialit̄ et nō noīaliter. ip̄a est distinguenda īm̄ p̄pōem et diuisiōne. Si p̄o teneat noīaliter est distinguenda penes equocātōem. Primi p̄t. quod q̄uis aduerbiū sit adiectum verbi. nō tamē h̄z mōs fāndi sp̄eales quibus soli p̄bo proportionē. imo quod habet mōs fāndi ḡnales id eo p̄t determinare principiū et nō p̄t p̄nō. quāvis magis sit natū definiriā p̄bū. et ideo solū p̄t teneat aduerbialit̄ et determinare p̄t. et tūc est sensus 2positi vñus fallus. quia tūc seatur quod illud quod p̄t ferre vñum ī exclusiōne sit quod plura p̄t plura ferre hoc aut̄ im̄plicat dōcēm et p̄t definiare vñū. et tūc est sensus diuisiōnis et verus. et seatur id quod p̄t ferre vñū cuž alto p̄t ferre vñū non cuž alto p̄t plura ferre. Sedm p̄t. quod adiectum noīis h̄z modos fāndi sp̄eales quibus suo sublecto proportionā. vñputa nūerū casuz et genus. et per tales nō proportionā ipsi p̄bo. et deo solū nō iūlū sūptuz nō p̄t definiare h̄ verbū p̄t. Si q̄n illa p̄pōne teneatur noīalit̄ et distinguāt̄ propō. op̄z etiā quod teneat aduerbialit̄ et p̄t vñus equoce. Si q̄d solū teneat cathego. ite sic p̄pō est haec et tēat quod p̄t ferre vñū solitariū et non alteri associatiū p̄t plura ferre. Si p̄o teneat syncate greumaticē p̄pō est fā. Posset h̄ moueri alie difficultates circa istas fallas q̄ postea tñiabūtur.

Questio tercia.

libri elenchoꝝ

Utrū modi fallē accētus ī exēplis eaz sint a phō conuenientē assignatae. Pro cuius solutōne Attēde p̄mo. q̄d p̄hs assignat duos mōs h̄uī fallē. Prīmū sit ex h̄ et aliqua dōcē p̄t regi diuerb̄ accētibus. vel scribi cum aspiratōne vñ sine aspiratōne. Ponit aut̄ p̄hs de p̄ma p̄t hoc exēplū. Neū q̄d nam rāti cingerit ethera nibi in quo exēplū quia nā p̄t p̄fēri accētus graui et sic est dōcē causalit̄. vel accētu accētu et sic est dōcē introspectio. Altius modū sit ex hoc quod aliquid p̄t esse dōcē vel orō. et de hoc poitur hoc exēplū sūptum ab orō in odī. Dej tu longas geunte noctes lidia dormis Attēde scđo q̄d mōs hec exēpla nō ponuntur ad innūdūm mōs h̄uī fallacie. sed solū ad manifestandū et aliqua dōcē p̄t p̄fēri diuerb̄ accētibus.

Dic ad questioꝝ. q̄d mōs cuius exēplis h̄uī fallacie sit a phō conuenientē manifestata. Si q̄ras utrū hec falla magis sit nārālēre deceptōem in voce vñ in scripto. Dico quod inq̄ntū est ordiātē ad deceptōem p̄uenientē ex diuersa accētatu et vñ aspiratōne aut̄ prologatōe syllaz. et sic fallacia magis nāra est cāre deceptōem in scripto quod in voce quia ī voce statim p̄cipit quātitas aut̄ accētus syllarū. nō aut̄ in scripto. Sed quo ad deceptōez p̄uenientē ex hoc quod dōcē aspirat vñ nō aliquid quod p̄t esse dōcē vñ orō magis nāra est decipe in voce quod in scripto. quia factus p̄cipit in scripto. si dōcē aspirat aut̄ si aliquid sit dōcē vel orato quod in voce. Ut ideo p̄t dici simpl̄r̄ et hec fallacia magis ī nāra cāre deceptōem ī voce quod in scripto. Et ad p̄bm p̄tētē dici quod nō intelligit simplicit̄ et q̄d nō sit vñdoneū ī his quest̄ sine scriptura facere orōnē. i. affirmatōez īm̄ hanc fallam. īm̄ magis ī scripturis. i. p̄fēsi scriptis. et poetatibꝝ. i. ī metris scriptis. Sed intelligit quod quo ad aliquos palogismos ē magis vñdoneū decipe p̄t hanc fallam ī scripto quod in voce.

Questio quarta.

Utrū modi fallē figure dōnīs sint p̄uenientē a phō ab signata. Ad hanc q̄stionē diuersimōe r̄ndetur. ex eo quod p̄hus in textu nō p̄tēt nūlī vñū exemplū quod est deīlo mō qui p̄uenit ex eo quod p̄pō p̄uenientē ī terminatōe vel mōs fāndi īfertur p̄uenientia ī re fāctā. Sed p̄hs p̄tēt tres. quod terciū nō ītērat p̄hus sed solūm̄ duos p̄mos. Alij p̄o assignat̄ tres mōs dīcētēs. quod quia hec falla p̄t p̄uenire ex illitudine dōmī inēcōplexaz et etiā ex illitudine vñaz. Sit q̄d p̄m̄ modū p̄pō p̄tēt dīcēs inēcōplexare vñ h̄. oīs h̄ est alb̄. mulier est h̄ ergo mulier est alb̄. Ellī mūla est fā grāt̄. q̄d papa est fā grāt̄. Sēcōdū modū p̄tēt p̄pter illitudinē aliquid dōcē nū ad iūtē. p̄pter quā credit et sūt illuz p̄tētū. vt h̄ om̄is h̄ est aīal. q̄d om̄e aīal ī h̄. aut̄ h̄. sp̄t̄ fuit h̄. q̄d h̄ fuit sp̄t̄. In istis īm̄ argūtātōibꝝ īm̄ vñdes īfēt̄ re p̄nō prop̄ illitudinē quā h̄z ī p̄pō. et tamē nō īfēt̄ p̄pter diuersas p̄tētēs aut̄ et p̄nō. Terciū modūs sit ex h̄ et aliquid palogismū credit ēē bonū vñllus p̄pter illitudinē quā h̄z īm̄ aliquo bono syllō. Ellī nō r̄n̄ ab alijs quod p̄m̄ modū p̄tēt et hoc quod p̄pter vñitatē re fāctē īfēt̄ eūdē ēē mōs fāndi. vt īm̄ maselīnū īfēt̄ seim̄ sic argēdō. oī nāl ē coloratū. p̄lo est al ergo p̄lo ē coloratū. vñ īm̄ variat̄ sup̄pō vt si dicāt̄ h̄ est sp̄s. soīs ī h̄. q̄d soīs ē sp̄s. Sēcōdū modū sit ecōuerfo. s. quādō p̄pō vñitatē modū fāndi īfēt̄ amur vñitatē re fāctē īfēt̄. vt q̄d quale īfēt̄ q̄ntū. vñ q̄ntū q̄le.

vel quā mutatur res vnius pnti in alia. vel res vni spe
ciei in rem alteri. Tercius modū sit qui prop̄ pncientiam
dua p deonū in mō proferēdi v̄ in terminatōe in/
fertur queientia i seata. ve si facies insp̄ctes paties
v̄ dispositū faciens aut paties. t̄ sic variatio pntoz di/
uersimō se facit alium & alii modū hui fallē. vñ
in se dō mō sic variatio pnti prop̄ pncientiam modū
scandi. Oste in leto mō prop̄ silem terminatōe v̄ mō
dum pferendi. Ad rōnes an opositum patz solutio
ex dictis. Sequitur textrus.

Sicut ergo sic diuidē;

dum appentes syllos & elēchos In hoc tertio caplo.
hui tractatus definiat phs de tredecī fallacijs p cō/
paratōem ad elenchū eas ad ipm reducēdo & assignā/
do cas defēciū ipaz. Oste pmo pponit intentuz dicens.
q̄ aut appens syllos aut elēchos sic est diuidenduz re/
soluēdo eos i diuersos locos sophisticos aut reducēdo
est oēs in ignorantiā elenchū. t̄ hoc illis pueit q̄ hāc ig/
norantiā faciūt pncipū. nō em oibis syllis ppetit in ig/
norantiā elenchū reduci. sed solū illis q̄ defēciū a vero
elencho cuiusmō s̄ sylli sophistici. Q̄ aut oēs sylli
fallacijs reducatur i ignorantiā elenchū pbat pmo. re/
ducēdo eos q̄ ualiter ut peccat ptra syllū t̄ hoc tali rō
ne. q̄ nibil imoificatiū cū nō ex necessitate pcludit ē sylls
sed q̄libet sylli appens est imoificatus q̄ nō pcludit ex
necessitate. q̄ nullus talis est sylls. & p̄nīs nec elenchus &
sic reducēdo ad elenchū siue ad ignorantiā elenchū. Se
cundo pbat reducēdo sp̄aliter dicens. q̄ aliq̄ palogismi
(qui fuit i dōce fuit b̄nplex. & sic nō est ibi h̄dīc
tio rei sed noī tm. Equoca em & orō. L̄aphibologia
& s̄līs figuratio. l̄figura dōcōis fuit penes multiplex.
Nam p figura dōcōis p̄suēt est oia sc̄are h̄ aliqd sic
est sub appellatōis figura. Nā v̄lia que sc̄ant qle qd
vident sc̄are hoc aliqd. & sic falla figura dōcōis fit penes
multiplex fantastici. Sūl̄ compō diuīsio & accēn/
tus peccat ptra definitōem elenchū. eo q̄ nō est eadē orō
q̄ntum ad ipōem & diuīsionē. nec est idē nō q̄ntuz ad
accētum diuersuz. p̄dēptitas aut̄ vocis req̄rit ad elen/
chum sicut & ydēptitas rei. Si nāq̄ tuīca dz ponī in
syllo nō dz ponī h̄ nomē vestis q̄uis idem fecit. nam si
aliqd est vez de tunica etiā est vez de veste. nō t̄ ipz
& si aliqd sit syllogisatū de tunica q̄ sit etiā syllogisatū
tum de veste. Politō em & ex h̄ q̄ syllogisatū de tunica
syllogisatū de veste adhuc p̄tingit q̄rere q̄re sequit
syllogisatū & tali interrogatō p̄tatis fieri p̄ hoc q̄ tuni/
ca & vestis idem sc̄ant. Fallaciā accētis reducēdo. quia
manifestū est ex definitōne sylli. q̄ illud q̄ peccat ptra
elenchū peccat ptra syllū & ecōuerso. eadē em est defi/
nitio sylli & elenchū excepto q̄ elēchus supaddit p̄dictō
nem. nā elenchū est syllū h̄ dōcōis. ergo falla accētis
etiā peccat ptra elenchū. Q̄ aut accēns nō sit elēchus.
sed peccat ptra elenchū declarat p̄ duos exēplas. Primum
ex⁹ quia q̄uis si hoc sit ve accēns v̄p̄ta coru⁹ necesse
est h̄ esse lez aīal. & h̄ lez aīal est albū. nō tu p̄ syllū nece
sse est coru⁹ esse albū. quāsi diceret q̄ hec p̄na nō est syllō
gistica. coru⁹ est aīal. aīal est albū. ergo coru⁹ est albus
Sc̄dm ex⁹ nō sequit syllogistica. si triāgulus h̄ angu/
los eāles duobz recti & accidat ei. i. queiat triāgulo esse
figurā vel pncipiū figuraz. q̄ prop̄ hoc p̄mū inter fig/
uras h̄. i. āgulos eāles duobz recti. quāsi diceret

q̄ iste syllogism⁹ nō valer triāgulus h̄ tres āgulos eq̄
les duobz rectis in eo q̄ hmōi. sed triāgulus est figura
fm q̄ hmōi. ergo h̄ tres āgulos equales duobz rectis.
Et ne ex hoc q̄ dicit fallam accētis defēcer etā ab ele/
cho q̄ a syllo credat aliquis defēciū eius oibus esse noī
tum. ideo assignat latentā hui fallaciā dices. q̄ fm ac
cidens & artifices. i. exēpi & oīno scientes. i. speculatū ab
inscīs arguitur. naz inscī p̄tra sapiētes & exēpes faciūt
syllos fm accēns. Oste subdit. q̄ qui nō p̄it diuīdere. i.
dīstinguere quādo mediuī diuīsificat & quādo nō dect
p̄tūt p̄ banc fallam prop̄ h̄ q̄ int̄roganti. i. arguen/
ti p̄cedūt p̄clūsione aliter q̄ clūdāt aut nō cum non
dant. i. nō cedant. tamē putātur eam dediſſe eo q̄ n̄ es
ciunt rūdere. Reducit fallam fm qd ad simp̄lē dices.
q̄ palogismi a fm qd ad simp̄lētē peccant p̄tra elēchū
& in ipm reducēdo. quia in p̄clūsione ipo p̄ & in ppōnē
p̄tra quā arguit nō est affirmatio & negatio de eodem
Probat. q̄ negatio fm quid albi est fm qd nō album
Si ergo aliquid ponat esse albi fm quid. & appens ac
cipiat illud vt dēm simp̄lētē nō sit affirmatio vel neg/
tio de eodem. & sic nō est elēchus. Hec aut̄ fallacia vi/
deatur p̄cludere. eo q̄ ignoret quid sit elēchus. De
fallacia ignorantiā elenchū dī. q̄ manifestissimū est q̄ pa/
logismi (q̄ prius dīcti s̄. fm elēchū defēctōez) reducā/
tur i ignorantiā elenchū. quia illa fallacia sic nūcupata
est. eo q̄ sit ex omissione alicui p̄cule posite in definitōne
elenchū. Oste aut̄ dīstia inter ignorantiā elēchū
ve est fallacia cōs & sp̄alis. quia vt eit p̄mis rēp̄cīte
sigillati diuīsionē òm̄ p̄cūlaz posita p̄ in definitōne
elenchū. & vt sp̄alis respicit sp̄alisiter definatōez ista
rum quoz p̄cūlaz. i. ad idem fm idēz. sūl̄. & in eodē
tpe. Reducit aut̄ fallam petitōis pncipiū. & fallam fm
nō cām ve cām dīcens. q̄ manifestū est q̄ defīnitōem e/
lenchū palogismos òparum reducēdo in ignorantiā elen/
chi. nā in vero elēchō p̄clusio dī sequit in eo q̄ hec s̄.
i. prop̄ p̄mislas qd nō sit in falla fm nō cām ve cām
Paralogismi òo petitōis pncipiū peccat p̄tra illa p̄tī/
culā nō p̄nūrato eo q̄ erat in p̄n⁹. in illis em petitōis p̄n/
cipiū. Q̄ aut̄ falla p̄ntis reducēdo in ignorantiā elenchū
p̄bat. q̄ falla accētis reducēdo in ignorantiā elenchū vt p̄
batuz est. & p̄ falla p̄ntis. p̄na t̄. q̄ palogismi q̄ s̄ fm
p̄n⁹ s̄ p̄ces accētis. nā p̄n⁹ accidit. Est t̄ dīa inter ac/
cidens & p̄n⁹. q̄ accēns ē in vno solo suēre. p̄n⁹ aut̄ i p̄lī
bus. vt idē est ē rubeū & mel. & ē albū & cīgnū. sed pa/
logismi q̄ fuit fm p̄n⁹ sp̄ fuit in plībus. Q̄ aut̄ p̄n⁹ sit
in pluribus p̄mo ostendit fm q̄ duo accidētia credun/
tur vñ. quia si aliqua sunt vñ & eidem eadem proba/
mus ea esse libūnūce eadem. credimus em̄ duo accidē/
tia esse eadez inter se. quia s̄t eadem p̄sequēti. & idē sit
elenchus fm p̄sequēti. nō em̄ est oīno verum q̄ que vñ
& eidem s̄t eadem. illa s̄t libūnūcem eadē. quia nō oī/
potet & sine eadē fm accidētia. nam cīgnus tñt s̄t ea/
dem albo. & tamē nō sunt eadez inter se. Secundo pbat
fm q̄ aīcedens & p̄sequētis creditur esse vñuz. que ra/
mē sunt plura dicens. q̄ nō solum sit fallacia p̄sequētis
ex hoc q̄ credim⁹ duo ac cīdētia esse eadē. Sed tur/
sum habz fieri ex hoc q̄ credim⁹ aīcedens & p̄sequētis
esse idētis sicut p̄atz in rōne Delliſi. qui accipit ēē fac/
tum q̄ se habz vt aīcedens. & hēre pncipiū q̄ se ha/
bet vt p̄sequētis esse idētis. P̄atz etiā si accipiant esse
idez. equalia fieri q̄ se habz vt p̄sequētis. & habere ean/
dem magnitudinē q̄ se habet vt aīcedens. Si ergo ex

Questiones

libri elenchoꝝ

Hoc q̄ si aliquid est sc̄m h̄z p̄ncipiū, p̄batiuū, et id q̄d h̄t p̄ncipiuz ē sc̄m ac si ista (que se h̄it ut aūs et p̄nōs) c̄ent eadē sit hic falla p̄ntis. Sicut ex hoc q̄ si h̄ntia vñā et eandē magnitudinē s̄t equalia credam⁹ q̄ quest' eq̄lia h̄ent eadē magnitudinē sit falla p̄ntis. Ex quibus excludū p̄bus et quia elenchoꝝ i. galogism⁹ fīm ac c̄idens reducūt in ignorantia elenchi ideo manifestuz est q̄ etiā illi q̄ s̄t fīm p̄nōs. Et subdit q̄ hoc etiā ḡsp̄ciendū est aliter, et ibi vult q̄ falla p̄ntis reducēda est ad ignorantia elenchi sicut falla accentis inq̄ntuz p̄nōs est p̄s accītis, et reducēda ē aliter inq̄ntu differt ab ip̄sa. Vel dī q̄ vult q̄ quāuis p̄nis et accītis reducēatur ad ignorantia elenchi in eo q̄ peccat p̄tra syllām, tamē hoc est dīnti mō fīm q̄ p̄rouet in ip̄is defēns ex diuerso p̄ncipio appāretie. Sed fallam fīm plures interrogations ut vñā redneat dicens, q̄ galogism⁹ q̄ fīm istam fallaz⁹ peccat p̄tra elenchi in eo q̄ nō enodam⁹ id est manifestam⁹ definitōem p̄nōis. Probat sic, q̄a galogism⁹ hui⁹ fallē nō fīt ex p̄nōibus, sed oīis syllōgism⁹ etiā elenches fīt ex p̄nōibus. q̄. Datoꝝ p̄bat, quia galogism⁹ hui⁹ fallatice nō fīt ex p̄nōibus vñā in quibus p̄tūr vñā de uno, ergo nō fīt ex p̄nōibus. Tener p̄na, naz etiā ē defīt vñā sol⁹ rei et rei simp̄lī, ut homis et vñā tñ̄ hoīs, et ideo si p̄pō vñā tñ̄ est que vñā de uno fīat, sequit⁹ q̄ p̄pō plures non est p̄pō. Deinde subdit, quādo in hac falla sit verus elenchoꝝ et quādo nō, sed appens dices. Si ad interrogations ples dederit q̄s vñā r̄siōnes r̄ndendo sic⁹ ad interrogatōem vñā sc̄z r̄ndendo affirmant̄ ip̄e vere res dārguitur et p̄tra cum verus elenchoꝝ. Si vero non dederit r̄siōnem vñā sed videat de dīsc̄issez r̄ndēdo ne gatīue fīt appens elenchoꝝ. Et p̄dīcī epilogādo conſclūdit, q̄ omes loci sophistici reducētur i. ignorantia elenchi, quia loci fīm dīcōem defīciūt ab elencho in hoc q̄ in ip̄is est appens p̄dīcō que est p̄pīa ratō elenchi. Alij aut̄ qui s̄t extra dīcōem defīciūt fīm definitōnem syllōgismi.

Fallacia anteꝝ fit in

bis. In hoc quarto caplo hui⁹ tractat⁹ determinat p̄bus de locis sophisticiꝝ q̄ntuz ad nos, et assignat casas appāretie oīm tredecī fallarum q̄bus nos decipi p̄tin̄git. Et p̄mo determinat de fallatiis in dīcōne dicens, q̄ falla, i. deceptio sit in his syllis qui s̄t fīm eq̄uocatōem et orōem, i. amphibologīa ex hoc q̄ nō p̄t diuidi, i. nō ē facile distinguer q̄d multiplī dicīt. Et subdit q̄ que daz s̄t multiplīcia q̄ nō est ydoneū, i. facile diuidere, sicut s̄t vñā ens et idem. In his aut̄ q̄ sunt fīm p̄pōem vel diuīsōne sit deceptio ex hoc q̄ nihil putans differre orō cōposita et diuīsa. Sicut in plibus spē ad diuīsōne orō p̄posita et diuīsa q̄ntum ad p̄tāre et flītāre, s̄t c̄m plures orōnes in q̄bus compō et diuīsō nō fallificant̄ sīnam, sicut ē hec, q̄cūq̄ currīt nūc, currīt. In his aut̄ q̄ s̄t fīm accentū deceptimur, q̄ non videt aliud fīcare oīd remissa, i. grauit̄, plara, et infēcta, i. plata acute, hoc dīt in nullo appetit q̄ forte ī nulla orōe p̄fīctum⁹ talē dīaz v̄lī p̄gnoscim⁹ ī alīq̄ tñ̄ nō p̄gnoscim⁹ in plurib. In galogismis p̄o figure dīcōis deceptimur p̄pter sīlitudinē dīcōis, q̄ est difficile i. talib. distinguer q̄ dīcītur sīliter et q̄ diuīse, i. diuīsō. Et hoc p̄bat p̄mo gnālīt q̄ntū ad oīs mōs q̄a qui p̄t h̄ facere ē pene p̄pē videre vēp, sed difficile ē a p̄pōquare ad p̄gnōcēm p̄tāt̄, ergo. Et

probat etiā sp̄ecīlī q̄ntuz ad illuz modū fīm quē mutat̄ tur quale q̄d in hoc aliqd. dicens q̄ potēs hoc facere maxī scīat ānuere, i. fīm suā voluntate mōstrare, q̄ oī p̄inamur omē q̄d de aliquo mōstrātur, id ē q̄d fīcat quale q̄d esse hoc aliqd, vi intelligim⁹ vñā vñā. Et q̄d difficult̄ est scīre q̄uo ea q̄ p̄can̄t ī quale q̄d vidēnt̄ fīcare h̄ aliqd. ideo difficile est scīre distinguer sīlitudines et difīlītudines dīcōnōm. Et subdit causam quare que significant quale q̄d vidēt̄ fīcare hoc aliqd dicens, q̄ hoc aliqd et hoc ens vidēnt̄ sequi vñā et subīam, et reddendo singula singulū, vt h̄ aliqd referat ad subīaz et ens referat ad vñā, q̄ hoc aliqd vidēt̄ sequi subīam, ideo oīs subīa vñā vidēt̄ h̄ aliqd fīcare, et quia vñā vidēt̄ sequi ens, i. ideo q̄cūd fīcat ens vidēt̄ fīcare vñā quecūq̄ ergo fīcant quale q̄d, et sunt vñā prop̄ figura dīcōnis vidēnt̄ fīcare vñā et h̄ aliqd. (Quare i. his que) q̄ magis est dubius de falla figure dīcōnis, vñā sit in dīcōne q̄ extra dīcōem q̄ de alijs, ideo subdit q̄ē falla in dīcōne, et h̄ p̄bat dīabō rōmbus. Vñā, q̄a per fallam figure dīcōnis hō magis decipi⁹ tum alio dīs putando q̄ p̄ seīp̄m p̄siderādo, q̄ est falla in dīcōne, tēt̄ vñā, q̄ p̄ orōnes fit p̄siderādo que ē in alio, non aut̄ minus fit p̄siderādo in seīpo q̄ p̄pā rem, q̄ p̄ orōne, Sīliter p̄ hanc fallam cōtingit aliquē q̄ se falli cū ī orōne facit p̄siderādo, et sic est falla in dīcōne, Sīliter cūda rō, hec falla sit ex sīlitudine dīcōnis eum dīcōne, sed illa sīlitudo sītūt̄ ex dīcōne, ergo hec falla est i. dīcōne. (In his aut̄ que) Hic p̄ p̄bs assīgnat̄ casas appāretie q̄būs deceptimur p̄ fallas extra dīcōem, dicens q̄ in his galogismis (q̄ s̄t fīm accentū) accīdit deceptio, eo q̄ audīsēn p̄t iudicāre idez et diuersuz vñā et mīta, nec q̄būs subīz p̄dīcationib⁹, i. bīz tolta atēdūta, oīa hec et māiores extremitates accīdūt̄ rei subīce et medīo, Et sīliter sūt̄ deceptio i. galogismis fīm fallatice accentū, Sedō sūt̄ deceptio in falla p̄ntis, et hoc q̄ credim⁹ q̄ sicut aūs nō legatur a p̄eīt̄ quētē, ita p̄nōs nō possit separari ab aūtē. In his vero q̄ sunt fīm dīminutōem rōmī, i. elenchi, et in his q̄ s̄t fīm quādādī determinatōnes et non simp̄lī, et quia res sūpt̄ cuīz determinatōnes modīcūt̄ sūt̄ deceptio, et sīliter sūpt̄ cuīz deceptio differre a seīp̄a sūpt̄ cuīz deceptio. Deceptimur ergo fīm hāc fallam in eo q̄ p̄ne, i. fere id ē arbitramur ē sūpt̄ cuīz cum definitōne sūpt̄ cuīz deceptio. Et subdit, q̄ quasi nihil q̄ddaz fīt quo aut̄ quō aut̄ rbi aut̄ mīc, quia ergo h̄mōi definitōnes nihil putamus differre a simp̄lī, ideo sūpt̄ cuīz deceptio ē sūpt̄ cuīz deceptio. In his p̄o que sunt fīm p̄tītōem p̄ncipiū, et fīm nō cām vñā cām, et fīm plures interrogatōnes ut vñā deceptimur in eo q̄ p̄ne, i. in eo q̄ deceptimur a p̄batōne, Deceptimur em̄ in eo q̄ non dīcōnōm subīt̄ definitōem p̄pōis q̄ntū ad fallaz fīm plures interrogatōnes ut vñā, nec discernēt̄ definitōez syllī q̄ntū ad p̄tītōem p̄ncipiū, et nō cām vñā cām. Līca hanc textuz sunt q̄tuor dubia

Prīmū dubium.

q̄uo est intelligēdū oīs galogismos tredecī fallaz esse ē mōificatos, cuī tñ̄ p̄tītōem p̄ncipiū et mītī alī syllī peccātes i. māria sunt boni syllī simp̄lī Rūr q̄ p̄bōs nō voluit dicere q̄ oīs sīt̄ mōificati, sed mītī s̄t̄ mōificati, mītī tñ̄ em̄ coī s̄t̄ i. mō et s̄t̄ dispositi et mītī nō, vñā p̄bōs nō lōka, et s̄t̄ p̄dīcōnālis, et s̄t̄ sī mōificati fuerit tūc spē redu-

erunt in ignorantia elenchis. qz oportet ex his que dicta sunt accidere velociem. Et si alit dicendum. qz plus non capit modum pro debita dispone premissaz in qualitate et quantitate. qz scilicet multi palegalmi sicut modificari sed capit modum pro debita dispone premissaz probantur velociem predictiorum velonum posse a rendente. et illo modo sumus solum quenam syllabo probari et inferenti simul. et sic oes illi si modificari. quia nullus est probatius sue velonis.

Sc̄bin dubium. vtz petitio p̄cipij peccet p̄tra cō
tradicōnem et diuisionē sylli sicut dicit p̄hs in texu vi
dei em q̄ neutr. D̄m est q̄ palogisim⁹ petitōnis p̄n⁹
cipij peccat p̄tra diuisionē sylli. non soli dyalectici s̄
etiam similes. et hoc in pfecta ratōne sylli accepti. sicut
d̄m fuit in poribus. D̄to em q̄ posuit eē debita q̄litas
et quātūs nō erit tamē debita dispō termiōp. quā
attribuit Aresto. syllo simplicis dicto in q̄nto tracta/
tu p̄mi prior. Terciū dubiū. vtz fallatia accīns ba
beit fieri i vno solo. p̄is aut in plurib⁹. D̄m q̄ accīns
dens sit in vno solo quia semp in vna sola p̄na. p̄is ve
ro in plurib⁹. quia sp̄ in ipso st̄ due p̄ntic. vna bona et al
lia mala. Uel dicat. q̄ quāuis in codē palogisimo sit
p̄is et accīdens. tamē differūt q̄a ibi est fallia accidentis
eo q̄ creditur mediū non variari qđ in variatur re h
Si aliq̄s credat rubeū eodem mō se bēre t pro eodē ac
cipi quādo dī de melle t quādo b̄ de felle. s̄ illiter al
bum quādo dī de cigno. quādo dī de dentie. tunc accīns
dic̄p̄ decipi p̄ fallatia accīns. et credere q̄ mel ē fel
et q̄ cignus ē nir. Si vero aliq̄s credat aīs et p̄is esse
eadem decipiēt per fallam p̄ntis. q̄i creder p̄nam puer
ti que nō pueritur. t credet q̄ sicut om̄ fel est rubeū
et etiam om̄ rubeū sit fel. t per p̄is credit p̄ mel ē fel.
Similiter si decipiā credendo ambo aītia esse eadē int̄
se p̄tute hui⁹ regule. Quocūq̄ vni et eadē st̄. eadē int̄
se st̄. eadem q̄ non ē vera. si sint eadē p̄m accīns. hoc est
si sint eadē in aliquo p̄dicato coītūc itēp. decipiēt p̄
fallam p̄ntis. Si ergo in hoc palogisimo mel est rubeū
fel est rubeū. ergo fel ē mel fiat deceptio eo q̄ non credat
mediū variari tūc sit fallatia accīns. ideo accīns sit in
vno solo q̄ originaliter initiat medio variatio. Sed si
fiat deceptio quia creditur aītia esse eadem inter se q̄a
st̄ eadem p̄nti. aut q̄a creditur accīdens et p̄is puer
ti et esse eadē tūc sit fallia p̄ntis. ideo p̄is semp sit i plu
rib⁹. q̄a nō fit originaliter ex vno termio variatio. sed
quia duō pūrūtūr eſe idēz. Quartū dubiū. vtz ea
dem sit def̄ rei et vniū soli⁹ rel. Uides q̄ nō q̄a vna
res pot p̄m diuersas p̄siderāones diuers⁹ definitorib⁹
definiri. Dico. q̄ eadē est def̄ rei simili⁹ et vni⁹ solius
rei ad hūc leniuz q̄ accīp̄do vniū trāscēndēter illō cui
nō suīt v̄l de quo nō p̄tūr def̄ vni⁹ rei nō est res et res
p̄lūc̄t̄ ne sibi suīt def̄ rei simili⁹. eo q̄ idēm est res et
vna res. vt id (qđ nō est vñ bō) nō est hō nec al rōnale
illiter qđ nō est vna propō nō est propō.

Quia falla figure dicois sit falla in deo bñs
cām deceptiois ex pte nostri. Arguit pmo q
nō. qd falla figure dicois nō sūit cām appentie
ex pte voc. sed ex pte ret. ois aut falla in deo sūit cām
appentie ex pte voc. ergo Dicor: pars. qd si mitet vñl
pntu in aliud. vel qlc qd in hoc aliqd. vt spes vñl pñ
ti i altā no est ibi cā appentie ex pte voc. Lōfirmat. qd
ois falla (q sūit cām appentie ex pte voc.) sūit ex h qd elis
dez nobis vel orōnibz nō idē fcam? S; falla figure dco
nis nō sūit prop̄ fid. ergo Dicor: pr3. qd ibi ē falla figure

deōis, q̄cqd heri vidiſti hodie vides. albi heri vidiſti
ergo hodie vides. Silt ſone corp' eſt coloratū. hō eſt cor
pus, ḡ hō eſt coloratū. et tñ in illis nō eſt aliq̄ deō multi
plex. et poito q̄ ſit tñ nulla miltipli accipit. Scđo ſic
ſi falla figure dcois eſſet falla in deō. tñ eius cā appa
rēre ſuereſ ex ſitudo deōis euz decone b̄ eſt fin. ḡ
Dior p̄z. q̄ h̄ eſt falla figure dcois. q̄cqd heri emiſſi
hodie p̄mediſti. crudū heri emiſſi. ḡ crudū hodie come
diſti. et tñ nulla eſt ſitudo huī? deōis (q̄cqd) ad hanc
deōem (crudū) ex q̄ poſſit ſuī cā appetit. ḡ Tēr' ſic
vbi eſt ydēptitas voc' ibi nō eſt ſitudo co q̄ ſitudo
eſt rex drānū eadē q̄litas. ſed iālq̄bus galogliſmib⁹
falla eſt ydēptitas voc' ut p̄z dicedo hō eſt sp̄s. loīs
eſt hō. ergo loīs eſt sp̄s. Nā hec vox (hō) eſt eadē fin
q̄ ptur de ſorte. et fin q̄ de ea ptur sp̄s. ergo Quarto
ſic. poito q̄ niūq̄ de cipemur q̄ fallas adhuc ip̄e hiēnt
cām decipiēdi ex pte lui. ergo nō hāt cām decipiēdi ex
pte nři. Lōfirmat. quia fruſtra ſit q̄ plura q̄ p̄t ſie
ri q̄ pauciora. ſed galogliſmib⁹ ſufficiēt cām deceptō
nis ex pte lui. q̄nō op̄z q̄ hāt cām deceptōis ex pte nři.

In oppositū est philosoph⁹ in
textu. Pro soluto
ne questionis sol⁹

Questio prima.

Et ex oēs fallē sint reducibiles ad ignorantia elenchi.
Pro cui⁹ solutōne Attēde pmo. q̄ ignorātiā elenchi
pi duplē capi. **U**no mō gñalit vt sc̄z puenit ex quocū
q̄ defectū extra elenchi. siue illi defici. puenit ex appa-
renti illatione siue pbatione siue ḥdōne. z sic oēs fallē
reducibūt i⁹ ignorātiā elenchi. omnes enī peccat aut in
illatione aut i⁹ probatōe. aut i⁹ tradicōe. **A**llio mō capiſ
spēaliſ vi sc̄z proueit ex defici ſtradēoſ. z sic est fallā-
cia spēaliſ ab alijs difficta. z ale nō reduciſ ad ipam
Quā dō ignorātiā elenchi accipiſ gñalit. tūc est fal-
lacia cōis ad oēs alias fallas. tōes nō pnt ad can re-
duci. z eius pnt affixari tō mō siue sp̄es quoſ ſiſ fal-
latie tā in dōe q̄ extra dōem. **Q**uā aut accipiſ spēaliſ
ter. tūc vocatur ignorātiā elenchi p̄ anthonomatiā. q̄
peccat ſtra p̄p̄iam diām elenchi ſc̄z ḥdōnem. **A**ttē
de ſecundo. q̄ aliquid paloginū reduci ad ignorātiā
elenchi nō est aliud q̄ onidere ſiſ talis ſylls peccat cō-
tra elenchi omittēdo aliquā p̄iculā in definitōne elen-
chi positā. siue ſit poita rōne elenchi ſimplē ſiue rōne il-
latōnis ſiue rōne ſylli dyalecti ſiue ḥdōnis que ē p̄
p̄ia diām ip̄ius elenchi. **A**ttēde tertio. q̄ elenchi eſe
ſyllm ḥdōnis p̄t intelligi q̄drupti. **P**rimo ve dicat
ſylls ḥdōnis q̄ includit aliquā p̄p̄ionē q̄ p̄t eſe p̄
h̄dōnis. z sic oī ſylls eſt elēchus. **S**ed p̄ dici ſyllus
p̄cludēs p̄p̄em negatiā. eo q̄ rō ḥdōnis mag' videſ
rebutari i⁹ negatiōe q̄ i⁹ affiratoſ. **L**e p̄ dici ſylls p̄clu-
des vtrāq̄ p̄t ḥdōnis. z ſic duo ſylli dyalecti q̄z vn.
p̄cludit p̄p̄es affiratiā. z ale negatiū ſibi oppoſitū p̄ne-
dici vn. elēchus. nō em i⁹ incoquētis vtrāq̄ p̄t ḥdō-
nis ē. pbabile. **O**rto p̄ dici ſylls p̄cludēs p̄p̄em ali-
quā cui ab aduersario ſit ḥdēm. z h̄ vltio ſa. elēch⁹
in p̄p̄io. Ex q̄ ſequit q̄ de roe elenchi ē q̄ ſit pbatu⁹
illation⁹ z ḥdōtor⁹. ita q̄ iſte tres dīne ſehit q̄ ordine.
ita q̄ bñ ſc̄z ſiſ ſylls ē ſēdītor⁹. ḡ ſc̄z pbatu⁹ z vtrā ſiſ
pbatu⁹. q̄ iſtillat⁹. **A**ttēde q̄rto q̄ aliquid ſylls. ſiſ pec-
care z ḥdōcōz duplē vtrāq̄ q̄ videſ iſterre z ḥdōcōu alic⁹

Questiones

libri elencorum

propōnis p̄concessere. et sic fallere in dōne peccātē p̄tra contradeōem. Alio mō quia videt̄ excludere dōctoria et nō excludit. et sic sit hec falla in qua seū nō solū est peccātū in dōctoria sed etiā in illatōne. et ideo oēs fallacie extra dōnem peccantē cōtra illatōem syllogistica siue probatōem.

Dic primo ad questionē. q̄ ignorantia elenchi gñalit̄ accepta est cōis omnibus fallacēs nō formaliter siue p̄ predicationē. sed bñ fīm materialē. eo q̄ in q̄busq̄ terminis fuit alie fallē sit etiā ignorantia elenchi. **Dic secūdo.** q̄ ignorantia elenchi sp̄eciale capta est falla sp̄ecialis ab alijs distinguita. cui⁹ quatuor s̄ modi fīm quāz ultimās p̄ticulas in dōne elenchi politas. **Dic tertio.** q̄ omnes fallē (que sumunt cās appentie ex p̄te vociis) peccātē p̄tra elenchi quo ad contradicōem. et que sumunt eam ex p̄te rei. quo ad illatōem et probatōem. **Dic quartu.** q̄ ignorantia elenchi gñaliter accepta s̄ modi fīm septē p̄ticulas in definitiōe elenchi politas.

Questio secūda.

Utr̄ fallacia compōis et divisionis sint due fallē ab iūicē distinguita. Videlur enim q̄ nō quia nō habent cās appentie distinctiones. sicut patr̄ p̄ p̄m in textu dicente. q̄ decipimur p̄ compōem et divisionē. eo q̄ nihil putat differre orō p̄posita et diuisa. Ad istam questionē relā ponend. q̄ quāuis compō et diuisio hēc eande cām appentie gñales seū materialē vnitatē orōnis. habent tamē diuersas cās appentie sp̄eciales. Que autē sunt ille cause sp̄eciales a diuersi diuersimode. Enī p̄imo diuisunt aliqui q̄ p̄ hoc differunt q̄ ille orōnes dicuntur multiplices fīm compōem quas vterq; sensus est propō cas thegorica. et vterq; propō hypothētica. et ille fīm diuisio nem quāz vnu sensus est propō cathegorica. et alius hypothētica. Sed hec r̄silio est cōtra infētiōē phisiq̄ manifeste p̄tē ex dīcis suis. Secunda r̄silio. q̄ cause apparentiē i sylo compōis est materialē vnitas orōnis prolatē in sensu cōposito false. et divisionis vnitas materialē orōnis prolate in sensu diuisio false. Et hec r̄silio vide tur h̄i ex phō qui (ybi dētermīnat de p̄p̄is) nō posuit alii quā orōem in falla compōens que nō sit falla in sensu p̄posito nec in falla diuisio q̄ nō sit falla in sensu diuiso. Sed hec op̄io p̄fuit imp̄bari q̄ sophista deb̄z arguere nō dando aliquā occasiōē manifestādī defectū. defectū enim deb̄z latere sub appentie. sed platiō sensus cōpositi falli est cā manifestandi defectū. ergo. Similiter si opponēs arguat ex propōne. platiō in sensu p̄posito falla. tūc magis videbis arguere ex manifeste fallis q̄ ex appentie veris. Et ideo dicitur alij illoz socij q̄ propō in sensu p̄posito v̄l diuisio nō debet p̄ferri in dīctō. sed deb̄z p̄ferri sub sensu p̄posito fallo cum quadā abilitate siue in dīctō ad sensum diuisiūz v̄z. et proportionis nabiliter dīctō de orōne proponēda fīm diuisione. Tercia r̄silio est in aliq̄bus textib; summulaz. et videt̄ esse p̄teri h̄i. q̄ causa appentie cōponēs est v̄dēptitas orōnis eiusdē fīm materialē et fīm situ magis debītū p̄tib⁹ in orōne postūas diuisione vero fīm situ min⁹ debītū. S̄z hec r̄silio nō videtur vera. quia si pres orōnis ordinēt fīm situ magis debītū oratō est in sensu p̄posito. et si fīm situ min⁹ debītū ē in sensu diuiso. Sed orō peccātē

fīm fallam. p̄p̄onis vt in plurib; est fallacia in sensu cōposito. et peccans fīm fallam diuisione est falla in sensu diuiso. orō autē sumpta fīm sensus fīm non est p̄ncipium appentie. Quarta r̄silio est Egidij derhomae et multoꝝ alioꝝ dicentiū q̄ cā apparetē est vnitas materialis sub actuali platiō sensus diuisiūz veri in compōne. in diuisione v̄o vnitas materialis sub actuali platiō sensus p̄positi veri. Et rō est. quia sophista dīctō tria celare. sc̄ pluralitatē featoꝝ. facilitatē p̄p̄osit. et inde terminatōem ad v̄tūs sensuꝝ. que tria q̄ has cās appentie sufficiēter teguntur. quia p̄ vnitatē materialē tegit tur plālitas featoꝝ. tegit etiam indefinitiō ad v̄tūs sensum. et p̄ hoc q̄ sensus in quo p̄fertur est verus tegit fītas p̄p̄onis. Sed ne illa r̄silio videtur sufficiēns namomē q̄ apparetē cē aliquid h̄i aliquā s̄lititudinem illius sicut auricaleū habet aliquā s̄lititudinem aurī. Si ergo cōposita falla p̄pareat cē vera p̄fere diuisam v̄ra optet q̄ habeat aliquā s̄lititudinē ad ip̄am. Illa autē r̄silio nō ponit aliquā s̄lititudinē pro cā appentie. Et hoc affirmatur. q̄ v̄ra natura aurī nō est rō quare auricaleū appetit aurī. ergo fīcas sensus diuisiūz nō est rō quare orō cōposita fīa apparet p̄a. Sed tu dic. q̄ quāvis argēs sophistice dīctō procedere et p̄ferre orōem iū in sensu diuiso p̄ eo q̄ si p̄fueret in sensu p̄posito fīo ibi est h̄i occatio manifestādī defectū. et tū veritas sensus diuisiūz nō est cā appentie in compōne. nec veritas sensus p̄positi iū diuisione. Sed cā appentie compōne ē appartenē v̄dēptitas sine s̄litudo orōnis diuisiūz ad p̄positam. Et cā appentie diuisione ē appens v̄dēptitas sine s̄litudo orōnis p̄posita ad diuisam. et quāvis ista s̄litudo v̄l v̄dēptitas radicalē p̄rouerat ex materiali v̄dēptita te orōnis. tamē fundat̄ sup modū p̄ferendi orōnis cōpositi et diuisiūz. Et si q̄ras p̄mo. cum in oīu fallacia in dōne p̄ncipiū appentie deb̄z esse obiectū sensus. hec autē s̄litudo v̄l materialis v̄dēptitas nō obiectū sensus. q̄ ergo erit cā apparentie. Dico q̄ imo obiectū sensus ex eo q̄ vnitas materialis orōnis sensus obiectūt. si cā s̄litudo sortis ad platonē in albedine. Si q̄ras sedo q̄no iste apparetē s̄litudines p̄fū facere fallariā sp̄e distinctiones. cum tamē ip̄e nō distinguātur sp̄e. **Dic co.** q̄ ille s̄litudines differunt fīm sp̄em. et q̄ relationes diuersificātūt fīm diuersitatē termini v̄l v̄fundamēto rum. S̄z termini v̄l v̄fundamēto illay relationiū s̄z modi p̄ferendi p̄positi v̄l diuisiūz. et isti differunt specie. **Q** uā differant sp̄e patr̄. q̄ modi p̄ferendi p̄positi v̄l diuisiūz plus differunt cā materialia ab his prolatā sed materialia ab his platiō nō differunt plus cā nō. **Q** uā tales modi p̄ferendi s̄m termini v̄l v̄fundamēto patr̄. quia v̄l s̄litudo orōnis p̄posita ad diuisam atten ditur soluz penes vnitatē materialē. v̄l penes modos p̄ferendi. Nō penes vnitatē materialē. q̄ in materia libūs compō et diuisio nō distinguātur. id est si alijs credat ī cā materialia esse eadē nō prop̄ hoc decipit. Et hoc patr̄. quia si querat. purasne v̄z dicere nūc qm̄ tu factus es. et dicat q̄ sic. ex hoc ergo inferat fact⁹ es. ergo nūc notum est q̄ nō accidit deceptio. q̄ nō credit materialia esse eadē. Sed prop̄ s̄litudine que ē inter modū p̄ferendi p̄positū et diuisum. et ideo dicit p̄ bus in hoc caplo q̄ decipimur fīm compōem et diuisiūem. et q̄ nihil putat differre orō p̄posita et diuisa. Si q̄ras tertio. v̄z ad fallam compōnis regratur q̄ sensus p̄positus sit falliū. et ad fallaciāz diuisiūem

¶ dillusus Dico q̄ p̄o 2 dillusio p̄t p̄siderari dupl̄r vno mō in se 2 absolute. alio 2 vt p̄tiner ad finē sophiste Si p̄mo p̄siderent nō est nēce fūm p̄positū aut diuīsum esse fūm. q̄ ad p̄tētālē multiplicitatē non requit n̄i q̄ materialia sub diuersis mōis p̄ferendi diuersa fēcent. Q̄ autē illa diuersa sīnt vera in vno fūm 2 fā in alto. vel in vtrōq; vera vel in vtrōq; falla. h̄ accidit m̄l tiplicitati poterit. Si vero p̄sideret res licēce ē sen sum p̄positū in p̄pone esse fūm. 2 diuīsum in diuīstione. nā oppones sophista intēdē vidēti r̄ndētē ducere ad me thā. sed nō facit h̄ nisi faciat p̄m opinari fūm esse verū ppter silūtudinē falli ad vēz. Q̄ q̄ p̄hs dēmitat de lo cīs sophistis p̄t dueū ad methā ponēs solū in com positōe orōes fās in fūm p̄posito. 2 in diuīstione fās in fūm diuīso. vñ nō requirit ad fallam p̄pōis aliquem fūm esse vēz. sicut p̄z de isto sophistate. duoz tria sīc q̄nq;. Si queras q̄to. q̄tē non ponat due falle accen tus sicut due falle q̄rū vna est p̄pō 2 alia diuīstio. cū en̄ tanta sit dīna inter dōcēm acute. plāta 2 grauitē. 2 etiā am̄ inf̄ vocē vt est vna dōcē. 2 vt ē orō. quāta est inf̄ orō nem. plāta in fūm p̄posito 2 diuīso. 2 iō p̄t tot cāe ap̄ paret regiri in falla accētū. sicut in p̄pō 2 diuīstione. Dico q̄ nō est sīle de p̄pō 2 diuīstione 2 accētū. q̄a accētū n̄est dōcē p̄ syllabā. eo q̄ est accētū sīllatōes. plāto p̄posita 2 diuīsa īfēt̄ orōi immediate. 2 nō est sīle de distincōe orōis penes plātōem p̄positōz 2 diuīstionē et de distincōe dōcōis penes accētū acutū 2 grauitē. Lū autē dicit p̄hs in textrū q̄ eōt̄ intensa 2 remissa dōz itēl̄ligi. q̄ p̄hs accipit orōem vt est cōis ad omne signū ad placitū iſtitutū. El forte iđeo. q̄ accētū alīch mō p̄t ēē in orō. nā vñ mod̄ accētū est q̄n̄ vñ p̄t ēē dōcē vt orō. Possz r̄n̄ pbabilis sustineri. q̄ sicut due sīc fallacie quaz. vna est p̄pō 2 alia diuīstio. Ita cāt̄ due falle fīm ac centū specificē distincōe p̄ suas cās appētē 2 defectus sicut facili p̄siter declarari ex exemplis in quibz coiter p̄mitit falla accētū. Neq; hoc vides ēē p̄tra p̄bz. nāz p̄hs reducedo illas fallas dōt q̄ p̄posita aut̄ 2 diuīstio et accētū supple reducūt ad ignō. atītā elēnchi. in eo q̄ nō eadē est orō 2 nomē vñ. vides en̄ ponere tot falla cīas accētū sicut p̄pōis 2 diuīstionē. Similē autē. Cū dat in ipis cās appētē quibz decipit. Ut decipit in his que fūm diuīstionē sīt̄. Eo q̄ nibil p̄tak dis ferre p̄posita 2 diuīstia orō. Sīt̄ autē in his que fūm accētū sīt̄. nō en̄ aliud vides facere intensa orō 2 remissa. i. acute 2 grauitē plāta. Q̄ si dicas. quare q̄ p̄hs non posuit duas fallas accētū. Dico q̄ nō multū curauit distingue. q̄r̄ non ē multū vdonea ad decipitendū. et iđeo circa ipam non multū voluit immorari. Iz posuit totū sub vna falla generali. cū h̄ en̄ rāta distincōe distin guunt. sicut falla p̄pōis diuīstionē.

Questio tercia

Utrz cā appētē falla figure dictōis sit silūtudō dīctōnis cū dictōe. Dic est q̄druplex r̄n̄lio. Prima r̄n̄lio ē q̄ sic. sicut p̄z p̄ phm in textrū. hoc autē nō debz intelligi de silūtudine dōcōis incōplexe. eo q̄ sīc multe falla figure dictōis. in quibz p̄ cā appētē nō p̄t assūgnari silūtudo alicul̄ dictōis in cōplete. sicut pat̄z hic. q̄cqd beri vides hodie vides. albū beri vides. q̄ albū hodie vides. iđeo cap̄t̄ dōcēm vt est cōis ad dōcōes p̄plexas et incōplexas. Sc̄da r̄n̄lio dōt p̄m q̄ inter fallacias in

dictōe hec maxime appropinq;at ad fallas extra dīctōtionē. 2 ideo multi palogisim̄ peccātes penes hāc falla cīa peccāt̄ etiā penes fallaz accētis. Si en̄ decipimur p̄ illos palogisim̄ ex parte rei sit falla accētē. si ex p̄te vocē sit falla figure dictōis. Deinde dicit q̄ mōi hūs iūs fallē sumunt q̄sī realē stū exptēti. Elū ad dōcēz tria req̄runt. l. res sc̄ata. mod̄ sc̄andi. 2 mod̄ p̄feren̄di. 2 penes ista tria sumūt tres modi hūs fallē. Nam̄ q̄ p̄ter vnitatē rei sc̄ate interpretamur vnitatē in mōs do sc̄andi. sicut hic. oīs suba est colorata. lapis ē suba. ḡ lapis est colorata. Sc̄bus q̄n̄ p̄ter vnitatē mōs sig nificati argum̄ vnitatē rei sc̄ate. sicut h̄. quicqd h̄ vidi vidi hodie vides. nā p̄dicamēta h̄nt mōs sc̄andi p̄cretiū sīles. ppter qd̄ vñm dō alio p̄ p̄cretiū p̄dicari. Tercius q̄n̄ p̄ter vnitatē mōi p̄ferēdi interpretamur vnitatē modi sc̄ādi vel rei sc̄ate. Quātūs autē mōi bu 2 fallē sumāt q̄sī realē. cū ista ē falla in dōcē. q̄ p̄scipiūm appētē eius est ex p̄te vocē. nā ad vocē duo p̄tēt̄. l. terminatio 2 p̄cretiū. Q̄st̄ ēt̄ duplex p̄cretiū. vna q̄ vītūm in p̄dicationibz cēntialibz. Alia q̄ vītūm in acentialibz. Penes terminatiōem sumit terci⁹ mod⁹ p̄c̄nes p̄mam p̄cretōem phm. et penes sedam sedus. 2 q̄z terminatiō 2 p̄cretiū sīz ex p̄te vocē. ideo hec falla ēt̄ iđeo. Sz̄ hec r̄n̄lio p̄sit fallam figure dictōis. salē q̄n̄ tum ad alīch eius mōs ēt̄ fallam extra dictōez. ex eo q̄ dē cām appētē sumit ex p̄te rei. iō nō tenet. Tercia r̄n̄lio dēt̄ q̄ falla figure dictōis vīt̄ h̄t̄ cām appētē ex si militudine dōcōis cū dōcē in mō sc̄andi sīue appellans dī. Per hāc cāz ab oībz alīch syllibz distinguit. 2 hec est cōis oībuz palogisim̄ hūs fallē. sicut p̄z inducēt̄ sīue em̄ qualeqd̄ interpret h̄ alīqd̄. sīue masculinū. fēt̄ minūm. sīue quoīcqd̄ alio 2 p̄t̄ p̄uenit decepcō ex fūltū dīne dōcōis cū dōcē. vñ fm̄ hoc ponūt̄ q̄uot̄ mōi. l. q̄n̄ iđeo p̄ter q̄d̄ h̄t̄ alīqd̄. l. q̄n̄ masculinū interpretat̄ seim̄ vel neutrū. l. q̄n̄ agēs inf̄p̄t̄ patiens. l. q̄n̄ q̄d̄ interpretat̄ q̄d̄ vel q̄nt̄. Quarta r̄n̄lio dēt̄ q̄ p̄m mod̄ sit q̄n̄ ex si mūli figuratōe dictionū diuersa sc̄ādi interpretamur eas idē facere vel habere cōlēdē mōs sc̄ādi. vt h̄ agere 2 vīt̄ gere sīl̄r̄ tīmināt̄. l. vigere sc̄āt̄ q̄lītāt̄. ḡz agere. Sc̄bs mod̄ p̄uenit ex silūtudine dōcōis diuersimōde sc̄āt̄ vt vñm sc̄āt̄ 2 aliud sc̄āt̄. vt q̄cqd̄ beri vides. l. Terci⁹ p̄uerit ex silūtudine dōcōis. vt vñm sc̄āt̄ 2 aō appella bīenī. q̄ falla figurae dōcōis simpl̄t̄ sīt̄ cāz Dic appētē ex silūtudine vocē. 2 non ex p̄te rei p̄z ex ia dīctō. vñ cā appētē isti⁹ fallēsūt̄ ex silūtudine vocēs aut sc̄āt̄s aut modi sc̄ādi. q̄ oīa se tenet ex p̄te rei. iō ē falla iđeo 2 nō extra dōcōz

Questio quarta

Utrz falla fūm q̄d ad simpl̄t̄ sīt̄ vna falla ab ignorātā elēnchi specificē disticta. vt def̄ en̄ q̄dāmō eade de cā q̄ sīc due. sicut p̄pō 2 diuīstio. Sed oīcā dīstinguant̄ ab ignorātā elēnchi. eo q̄ eadē est cā deceptiōis 2 p̄p̄aratiōe vtrōq; sīc p̄z p̄ phm in textrū. Vides en̄ dice re p̄hs q̄ in ipis accidit decep̄. q̄ non credim̄ differēt̄ de dīctōi fūm q̄d a dīctō simpl̄t̄. Dicit en̄ q̄ accidit de ceptiō. q̄ nos p̄cedim̄ vīt̄. l. simpl̄t̄ q̄d. aut q̄. aut q̄o. aut q̄n̄. aut vbi. aut nūc. q̄t̄ nibil p̄c̄et̄. Dic r̄ndēt̄ alīch p̄cedēt̄ q̄ sīt̄ due fallē specificē distictē. in q̄rū vna p̄cedit̄ a dīctō fūm q̄d ad simpl̄t̄. 2 in alia a dīctō simpl̄t̄ ad dīctō fūm q̄d. neq; p̄hs multū curauit eas

Questions

libri elenchoꝝ

Distinguere sed sub vno nose p̄phendit ambas. Sed melius d̄m. q̄ nō debet pon: due falle specificē disti-
cte. sicut p̄pō t̄ diuīsio. eo q̄ in eis non ē diuersa cā appen-
tie. sicut in p̄pō t̄ diuīsio. vñ dato q̄ a toto in mō ad p̄-
tē t̄ ecōsūrū sint duo loci dialectici distincti. nō t̄ seq̄
tur et b̄. q̄ a dicto fm qd ad simpl̄ vel econseruō sine
loci sophistici distincti. Enī loci sophistici distincti q̄ uñ
cās appentie. t̄ dialectici p̄ habitudinē tm̄oꝝ. Et
aut̄ alta habitudo totū ad p̄tē. t̄ pris ad tortū. Dicif
vlt̄ ad ledaz p̄tē q̄lōnī. q̄ t̄ quis tā in falla fm qd
ad simpl̄ q̄ in ignorātia élēchi peccat a dicto fm qd
ad simpl̄. tñ distinguit a sc̄iūce. q̄ in ignorātia élēchi
peccat a duob̄ dictis fm qd ad duo dicta simpl̄ lib̄
in iūice p̄dictoria. In falla p̄o fm qd ad simpl̄ pcedit
ab vno solo dicto fm qd ad vñ dictū simpl̄ aut ecō-
tra. sed hec soluō nō valz. P̄hs em̄ exēplificat de falla
fm qd. pcedēdo a duob̄ dictis fm qd ad duo deā sim-
pl̄ lib̄ inūite ē opposita. sicut p̄s paruit. Iō d̄m est q̄ os-
uis in cod̄ palegōlōsmo poslit cē ignorātia élēchi. t̄ fal-
lacia fm qd ad simpl̄. tñ t̄ fallacie fm spēm dis-
tincte. q̄ h̄nt distinctas cās appentie t̄ defect̄. nā cā
appentie fallacie ignorātiae élēchi est appens idēptitas
diminut̄ p̄dictōis in p̄missis ad verā p̄dictōes in cō-
clusione. t̄ h̄ loq̄ndō de appenti ydēptitate fm rē siue
ex ḡt̄ rei. q̄ si cēt appens ydēptitas siue appens p̄dictis
t̄ ex p̄t̄ vocis. tūc ell̄ fallacia in d̄cōe. Lā p̄o appen-
tie fallacie fm qd ad simpl̄ est appens ydēptitas dic-
ti fm qd ad dictū simpl̄. Quāuis q̄lōnī usaruz
poslet cē appens p̄dictio. tñ dñs. q̄ in ignorātia élēchi
req̄it de necitate nec vñq̄ est aliq̄s pal̄m̄ fm eam. q̄
nō appens p̄cludat p̄dictioem. t̄ accidit fallacia fm qd
ad simpl̄ q̄ in ea sit p̄dictio. P̄t̄ em̄ fieri arguēdo ad
vñ dictū simpl̄. sicut p̄z h̄. Et h̄ p̄t̄. Et h̄. Si ḡ si
et peccari in p̄dictōe si ignorātia élēchi. si p̄o in illat̄
one fit fallacia fm qd ad simpl̄citer.

Sed ratōnes an̄ oppositū. Ad pri⁹
mā negat an̄s cū sua
probatoe. Den⁹ est em⁹
q̄ cā appentie ibi puenit ex sūtudinē dōis. Ad co-
firmationē dī. q̄ quis in illis non sit aliq̄ multiplex
actuale vel potestate. n̄ ibi est multiplex fantasticum.
Vel eo mō q̄ est multiplex sic multipliciter accipit. Secō dī
q̄ cū dī oēm fallacīa in dōe vel oēm multiplicitatē p-
tenuere ex eo q̄ elide nob̄ vel oōb̄ nō idē camus dī
ibi accipi. Cels⁹ dī. vt ydēptitas ē dōis ad ydēptitatis ppe-
dicta t̄ sūtudinaria. teria facare dī accipi q̄nali. Ad
scđam dī. sic p̄z ex dictis. q̄ ibi est sūtudino h̄ dōis cru-
dū vi facit q̄litate ad seip̄la vt p̄cernit subiectū. vel ibi
est similitudo eius ad hāc dōeum lignū. q̄ p̄ ibi subsi-
mi. Ad tertīa dī. q̄ aliqui vocis vno considerat bñ
p̄ce similitudo. q̄ quis n̄ p̄se dicta. Ueli dī. q̄ vbi ē
ydēptitas vocis ibi ē similitudo voci. q̄ quis em̄ i isto
palō mō sit ydēptitas h̄ vocis h̄. n̄ est similitudo in
ter istas voces. fortes t̄ sp̄s in appellatioe p̄ hāc voce;
h̄. Ad quāta dī. p̄cededo q̄ns. t̄o cām deceptiois acti-
ue n̄ hāc et p̄te ari. cū aut̄ hāc stat q̄ deceptō passiuā p-
veniat ex pte m̄. Ad p̄firmationē dī. q̄ non p̄ fieri
fallacia passiuā dicta siue impata ritūs.

Quoniam autem habet

nauit de locis sophistis. In h³ tractatu definit de syllogismis sophistis oñdēdo quō sumūt ex locis sophistis. Syllogismi sō sophistici ad tria pñt 2 partēs ac locos sophisticos q̄ s̄t eoz principia. ad pñs terminos ad q̄s applicāt. 2 ad viētes q̄ pñt syllogismi vti orōbz ad noⁿ 2 ad intellectū. Nō est ēt tradēda arde h̄mō i syllogismis q̄ 2gatōem ad viētes. q̄a respūtaliū h̄nt 2gatōem q̄ access. nec de eis tradēda ē fm. pñ pñs et timios ad q̄s pñt applicari. q̄ illa s̄t q̄st iſi nūta et nō s̄t de pñcideratō vñt artis. Iz tredēda est de ipsars fm locos sophisticos. q̄ s̄t pñcipia ip̄oz. Et fm h̄ste tractatus h̄z tria capitula. In pñ oñdīc q̄ syllogismi sophistici sumendi s̄t fm locos sophisticos. 2 q̄ vñt de cibz syllogismis sophistis tradēda ē ars fm illos locos. In h̄ ḡ ca^o intēdit h̄ac pñlusionē. eadē via sumēdi s̄t syllogismi sophistici peccates in forma et in materia. Iz syllogismi peccates in forma sumūt fm locos sophisticos. q̄ oēs syllogismi sophistici tā peccates i forma q̄ in materia sumēdi s̄t fm locos sophisticos. In hac aut̄ pñatoe sic pcedit q̄ pñno pñs malorē dices q̄ q̄ halēm⁹ fm q̄ pñcipia s̄tne fm q̄ locos s̄t syllogismi appentes. i. peccates in forma. h̄m⁹ etiāz fm q̄ pñcipia s̄tne locos s̄tlo ḡsticos s̄t syllogismi sophistici et elēchī. i. peccates in matia. q̄s iſi diceret q̄ s̄t. eadē pñcipia syllogismi peccatis in forma et peccates in matia sez loci sophistici. q̄ s̄t cā appentie ip̄oz. 2 rōe h̄ didic syllogismi sophistici in peccatē in matia et forma. dices q̄ nō solū ille q̄ est syllo ḡstico vel elēchī⁹ videt syllogismi vel elēchī⁹ 2 nō est. cuiusmōl ē syllū peccas et forma. Iz etiā ille q̄ est syllo ḡstico⁹. Iz nō videt pñueniens rei q̄ pcedit ex fili. cuiusmōl ē peccas in matia. Dein clarat q̄ sint syllogismi sophistici peccates in matia. Iz q̄ līt dñe a peccatibz in forma. dices q̄ bi. i. peccates i materia s̄t q̄ nō arguat fm re. i. q̄ accipit s̄t fā. 2 mōstrant ignoratēs q̄ erat pñpūlū rēptatiue. i. pñ syllogismi peccatē in matia pñ sui explicatione de ignoratā rētis. 2 in h̄ syllogismi peccates in matia pñcet s̄t syllogismi sophistici. i. peccates in forma syllogisent pñdictos. nō tñ faciūt maifestū si ignorat. nā supole sophiste etiā scientē ip̄ediūt. h̄is orōbz. Iz syllū syllogistic peccates in forma nō maifestat ignoratā rētis. q̄ ip̄edit tā sc̄tēs q̄ ignoratēs. sicut pñs patuit de falla accintis. Resumit ēt pñdictā malos rē et vñt a pñber dices. q̄ maifestū est q̄ halēm⁹ eos. s̄t raz syllū peccates in forma q̄ in matia eadē via. i. pñde pñcipia et eosdē locos. Probat tali rōne pñ pñcipia fm q̄ videt audietibz ip̄os exponētes velut interrogata id ē velut pñterrogata syllogisate q̄tū ad syllū peccates in forma. 2 fm hec. i. fm illa eadē pñcipia videtibz rētis q̄ ad peccatē in matia erit pñ hec. i. illa eadē pñcipia pñ q̄ s̄t peccates in forma. 2 hec aut̄ oia aut̄ qdā. Tñs declarat q̄ pñlusionē syllū peccates in forma (quā q̄s pcedit) non interrogata se. q̄ credit ea et syllogistica. postea concedes in h̄lylo peccate in matia. vbi in h̄z interrogari possit q̄ sic formari rō. pñmisce syllū peccates in matia s̄t celōnes syllū peccates in forma. q̄s iſi debet. pbari pñmissa fā ōz q̄ pñber q̄ aliquē syllū peccate in forma. q̄ s̄t eadē

Principia syllorū peccatiū in materia et in forma. Subdit p̄hs q̄ in quibz locis sophistici nō est idoneitas ad decipiendū disputationē dices q̄ in quibz locis sophistici s̄l accidit interrogare qd̄ dēc et fīm apparere. vt in his que s̄l fīm dēc et soleocismū. Dēm relumitem h̄orē pdicere rōis dicens. q̄ si galogismi h̄dōis. i. sylli peccates in forma ducetes ad h̄dictōem fīat fīm apparet elenchū māfēlū est q̄ fīm tot p̄ncipia s̄ue fīm tot mōs erū sylli falloz. i. peccates in materia fīm q̄ est appens elenches. Et aut̄ appens elenchū fīm p̄ticulas veri elenchi. i. fīm locos sophisticos q̄ peccat h̄ p̄ticulas veri elenchi. Est ḡ minor q̄ galogismi peccates in forza sumūt fīm locos sophisticos. sic q̄ illi loci sophisti ci s̄l p̄ncipia ipoz. Et h̄ manifestū inducēt. i. q̄ fīm p̄ticulas elenchi habeat sumūt elenches appares. q̄ cū singulū decret̄ erit veri elenchū. Si em̄ aliq̄ galogismus peccat h̄ oēs p̄ticulas veri elenchi nullo apparet elenches. s̄l si peccat h̄ p̄ticulas singularis et sigillatim. ita q̄ peccat h̄ vñā et nō dītra alias videt̄ esse veri elenches. Sed h̄ accidit ppter orōem q̄ fīat im̄ possiblē. i. non cā vt cā que ducit ad impossiblē peccat h̄ elenches. Q̄ ibi dī se q̄ fīm ppter orōem p̄f̄ q̄ā non sequit̄. et fīm plures interrogatoes vt vñā peccat fīm. p̄pōnē. q̄ p̄pōles nō est p̄pō. Et fīm accīs deficit ppter idē. q̄ ibi variat̄ mediū. siue etiā deficit q̄ fīm p̄pōs. q̄ est p̄s buv̄. i. acut̄. Ampli. nō in re sed in orōe acīdere. i. supple oēs fallē in dictōe deficit ab elencho. q̄a ibi nō est accidere in re. s̄l in orōe. q̄ cūs in eis sit vñitas vocis. nō tñ est vñitas sc̄iati. Et supple ignoratiā elenchi et fīm qd̄ ad sumpl̄ deficit ppter vñem h̄dictōe nē. in his em̄ nō est vñis h̄dictōe. sed deficit ibi fīm idē ad idē et s̄l. Et subdit q̄ hmōi defectus vel est fīm q̄ in alio vñ fīm singulū h̄oꝝ. q̄ p̄t̄ esse defect̄ vel in alio illaz p̄ticulaz vel in q̄litz et petītō p̄ncipij deficit. q̄ in elencho oēs sequi p̄clūsionē nō p̄mūrato qd̄ erat in p̄ncipio qd̄ nō fit in ipa petītō p̄ncipij. Ex h̄ infert p̄clūsionē p̄ncipalē intentā dices. q̄re halēm̄ fīm q̄ p̄ncipia s̄nt sylli sophistici. siue sunt peccates in materia s̄ue in forma. Oēs aut̄ s̄l fīm ea que dīca s̄l. q̄si dīceret q̄ fīm locos sophisticos sumūt sylli sophistici et rā peccates in materia q̄ peccates in forza s̄nt fīm eos locos. (Est at sophistic?) Dico ondit p̄hs q̄uo sylli peccates in forma est elenches vel sylls. et quo nō. dices q̄ sophistic elenches. i. peccates in forma nō est elenches sumpl̄. sed ad aliquā. s̄l nec sylli declarat. q̄ si rñs nō sumat. i. non credat sylli q̄ est fīm q̄uo dēcēt̄ s̄care vñū. s̄l plura. nec eū qui est fīm s̄lēm formā. i. figurā dēcōis credat s̄l gr̄ificare solū h̄. i. solā subam. ita q̄ nō interpret̄ vñū p̄dicamēt̄ est aliud. s̄l sic s̄l̄r de alio galogismis. tunc hmōi nō erū sylli. nec elenchi neḡt̄ sumpl̄ neḡt̄ ad euz qui interrogat̄. i. ad rñdēt̄. Sed si rñs nō p̄gnoscet multiplicitatē. vñmo dīcat s̄care vñ. qd̄bz fecit multa hmōi galogismi erūt sylli siue elenchi ad eū q̄ interro-gatur. sumpl̄ aut̄ nō erūt elenchi siue sylli. q̄ nō sumpererūt vñū s̄care sumpl̄. s̄l appens. Et qd̄ dī de equocē intelligendū est fīm reliq̄. i. fīm reliq̄ locos sophisticos. (Sed aut̄ q̄ arguit) In h̄ scđo capitulo ostēdit p̄hs sylls sophisticos et elenches nō esse sumēdos fīm speales p̄pōes et tm̄os. q̄bi applicari p̄nt. dices q̄ eos q̄ vñt̄ locis sophistici nō oēs separare sumere h̄umōi elenches fīm ea q̄ arguit. i. speales p̄pōes et tm̄os ad q̄s applicat̄. p̄bat dupl̄ rōibz.

vñius artis est sumere sophisticos sylls et de ipsiis tra-dere artē. s̄l assignare speales p̄pōes et tm̄os fīm q̄s su-mūt sylli sophistici nō est vñius artis vel sc̄ie. s̄l q̄i om-nū sc̄iāz. q̄ nō st̄ sumēdi sylli sophistici. nec est tradē-da ars de eis fīm hmōi. p̄pōes et tm̄os. Dīcōe p̄bat tā q̄ ad elenches veros q̄ saltos. qui ad elenches veros p̄bat dupl̄. i. rōe et inducēt̄ Rōe sic. sc̄ie. i. p̄clūsionē sc̄ibiles fortas est infinite. q̄ et manifestū est q̄ et demōstratōes erūt infinite. s̄l si demōstratōes sint infinite. infiniti si. veri elenchi. Infinita aut̄ nō st̄ vñū artis. q̄ sume-re veros elenches q̄ ad ea q̄bus vere applicat̄ nō est vñius artis. Nāc znam (si demōstratōes st̄) infinite veri elenchi st̄ infiniti p̄bat sic. q̄ quecūq̄ est demōstrare erit redarguere eū q̄ ponit h̄dictōem veri. Per oēm em̄ de mōstratōem p̄tingit redarguere illū q̄ h̄dictōem veritati cōcluso p̄ illā demōstratōem. vt si q̄s poneret dyamēt̄. Om̄e surabiliē coste q̄ demōstratōem argueret q̄ sit incōmēlura-bilis. q̄ oīs demōstratōem p̄t̄ esse redarguenda. et sic q̄libet p̄t̄ esse elenches. et p̄ oīs tot st̄ elenchi q̄t̄ demōstratōes et q̄t̄ artē demōstratōis (fīm p̄pōes q̄s assūt̄) nō possum⁹ haltere sine omni sc̄ia. iō nec ars elenchorū p̄t̄ tradi fīm. p̄pōes speales q̄s accipiūt̄ sine omni sc̄ia. iō p̄cludit q̄re op̄ebit oīm esse scientes. Inductōe p̄o p̄bat sic. q̄ alio si. elenchi fīm ea p̄ncipia. que st̄ in geometria. et fīm cōclūsionēs horū p̄ncipia. alio vero fīm ea q̄st̄ in medici-na. alio p̄o fīm ea que st̄ aliaꝝ disciplinaz. Et q̄t̄ hec nō st̄ vñū artis. iō sic p̄siderare elenches nō est vñius artis. Eandē minore q̄ ad falsos elenches p̄bat. q̄ fal-si elenchi fīm speales p̄pōes et tm̄os (ad q̄s applicari p̄nt) s̄l infiniti siue veri elenchi. nā fīm vñāquāq̄ artē est falsus sylls. supple aliꝝ et aliꝝ. vt fīm geometriā geo-metric⁹ et medicinā medicalē. et h̄ fīm p̄ncipia illū artē sumūt. Et h̄ subdit p̄hs. q̄t̄ elenchi et galogismi nō s̄nt de p̄sideratōe vñū artē. vt reducūt̄ in p̄ncipia spealū artiū. s̄l ve reducūt̄ in p̄ncipia cōia et habitudines lo-scales nihil. p̄bībz de talibz esse cōem artē. vt dyalec-ti cō Scđo rō. ad dyalec-tiā gr̄inē tradere artē de hmōi elenches et galogismis. sed assignare speales p̄pōes non p̄t̄ directe ad dyalec-ticā. q̄ nō est tradēda ars de il-lis fīm speales p̄pōes. Dīcōe p̄bat tribi rōibz. Prīma q̄ ad dyalec-ticā p̄t̄ gr̄inet̄ p̄siderare ea q̄t̄ cōia ad oēs sc̄ias cū sit sc̄ia cois. s̄l hi palenches st̄ cōes ad om̄es ar-tes et potentias. i. sc̄ias. q̄t̄ p̄sideratō eo etiā gr̄inet̄ ad dy-alec-ticā. Scđo rō est. nā elenchi (q̄ est fīm vñāquāq̄ disciplinaz) p̄siderare est scientis illā. siue cū non sit q̄re videt̄. siue cū est q̄re est. q̄t̄ elenchi et palenches. q̄ est ex cōibz. et sub nulla arte cadit p̄siderare est dyalec-ticā. q̄si dīceret. q̄t̄ de spealibz p̄siderando artes speales sic de palenches fīm cōes intentōes sūptis p̄siderat dy-alec-ticā. q̄ est quodāmō arrīfer cōis. Tercia rō. q̄ p̄t̄ p̄siderare sylls vt st̄ p̄bībz. et vñmū fīm intentōes cōes p̄t̄ etiā p̄siderare elenches fīm tales intentōes. s̄l q̄ p̄t̄ p̄siderare elenches sic sūptos p̄t̄ p̄siderare sylls logi-mos sophisticos et palenches. cū q̄ dyalec-ticā cōsiderer hmōi sylls eius erit p̄siderare sylls sophisticos et palenches. Dīcōe p̄bat. q̄t̄ elenchi est sylls. est em̄ sylls h̄dictōis. Et q̄ infert incidentalē q̄t̄ elenches aut̄ est vñū sylls h̄dictōis aut̄ duo. (Idem ergo) Qōleq̄nter ondit q̄t̄ ad dyalec-ticā nō soluz gr̄inet̄ p̄siderare tales sylls. s̄l etiā soluz dīcōe p̄pōz. dīcēt̄ q̄ si ba-hem̄ hmōi. i. si fīm dyalec-ticā possum⁹ p̄siderare ta-les obliq̄tates elenchi siue palenches habem̄ erū soluz

Questions

toes ipso. Ost subdit q̄ instat̄e horū s̄ solutōes, t̄ h̄c
q̄tū ad syll̄os peccātes in mafia. t̄ si batem̄ solutōes
peccāti in mafia habem̄ eis solutōes fm̄ q̄s sūt ap-
parētes. i. habem̄ solutōes peccātiū in forma. Ost
subdit q̄ ageneses (quoy solutōes batem̄) sumēdi ity
nō ve app̄gent culibet. s̄z vt app̄ent talib. i. fm̄ tales in-
t̄oēs cōes. Infinita em̄ s̄z. i. indefiniāra. si q̄s s̄dile-
ter ea fm̄ q̄ tales obliq̄tates app̄gent q̄buslibet. Ex his
peludit q̄ dyalectici est posse lumere illa p̄ncipia fm̄ q̄
tanq̄ p̄ coia. siue q̄ q̄dam cōes int̄oēs sit. vel q̄ est
elencbus vel app̄gens elencbus. vel dyalectic⁹ vel app̄-
rens dyalectic⁹ vel réptatiū⁹ (Nō est aut̄ dīna) In
h̄ terco ca⁹ oñit ph̄s syll̄os sophisticoēs nō esse lumen-
dos vel distinguedos p̄ sp̄atōem ad v̄cētes. Euerunt
em̄ q̄dam credētes sufficiēter tradere arte de syll̄is so-
phisticoēs. distinguendo q̄sdā orōes ad no⁹. q̄sdā s̄p̄ ad
intellectū esse disputabiles. Ostebat em̄ orōes multi-
plices esse disputabiles ad no⁹. alias s̄p̄ ad intellectuz
et sic dō crediderunt sufficiēt reduxit̄e syll̄os sophi-
sticoēs ad sua p̄ncipia. Reprobat aut̄ ph̄s h̄ac opinio-
nē. t̄ de p̄mo q̄ nō est bona distincō orōni. qua aliq̄ d̄
cūt̄ aliq̄s orōes esse disputabiles ad no⁹. alias s̄p̄ ad
intellectū. Ost p̄bat quorū rōib. Prima. q̄r incoueniens
est opinari aliq̄s orōes esse ad nomē. alias s̄p̄ ad intellectū.
t̄ nō opinari casde posse esse ad no⁹ t̄ ad intellectū.
q̄ hec diuissio nō dāt p̄ opposita. s̄z mēta eius coin-
cidit̄. Ad p̄bandū aūs declarat q̄d est esse ad nomē. t̄
q̄d ad intellectū. dicēs q̄ nihil aliud est no⁹ ad intellectū
disputare q̄s q̄ op̄onēs (q̄ putat interrogare) nō v̄ra
tur nōe ad illud sc̄atū ad q̄d qui est interrogat⁹ decidi-
t̄. Idē aut̄ est disputare nomen ad intellectū t̄ disputare
ad no⁹. s̄z disputare ad intellectū est q̄n oppōnens v̄ti-
noē ad illud sc̄atū ad q̄d dedit̄ intelligēs. i. r̄ns. q̄i d̄
ceret q̄ disputare ad no⁹ est oppōnēt̄ t̄ r̄ndēt̄ v̄i co-
dem nōe t̄ ea de orōe p̄ diuersi sc̄atūs. ad intellectū re-
re est eos v̄i. p̄eodē sc̄atū. Enīs p̄ p̄mo de orōib mult̄
tiplicib. q̄ si interrogas t̄ interrogat⁹. i. op̄onēs t̄ res
crederēt aliqd no⁹ positiū in orōne sc̄are t̄m vñū. cū ta-
men plura sc̄er. sicut forte ens t̄ vñū plura sc̄at̄. t̄ vñā
tur illa orōe p̄ illo sc̄ato. t̄cū talis orō (In q̄ est no⁹ mul-
tiplex) s̄r̄ esse ad intellectū. Si s̄p̄ putat multa sc̄are
et nō accipit̄ in eodem fū. t̄cū manifestū est q̄ nō d̄
disputata ad intellectū. s̄z ad nomen. Ost ḡ p̄m̄ inco-
ueniens s̄cū opinātes. q̄ orōes multiplices p̄tinge-
t̄ esse ad no⁹ t̄ ad intellectū. Denī p̄bat q̄r̄ orōes p̄nt̄
disputari ad no⁹ t̄ ad intellectū. p̄it̄ em̄ omnes dispu-
tari ad intellectū. q̄r̄ nō est ex p̄te orōes q̄ disputet̄ ad i-
ntellectū. s̄z h̄ est in eo q̄r̄ s̄z h̄ aliq̄ mō ad ea q̄ d̄
ab oppōnente. q̄. s̄fert intellectū ad idē cū oppōnēt̄. q̄
ḡb̄ p̄t̄ facere in omnib. iō orōes p̄nt̄ esse ad intellectū. Sitr̄
p̄tingit̄ orōes orōes esse ad no⁹. q̄z h̄ loco esse ad no⁹ t̄de
est q̄r̄ nō esse ad intellectū. s̄z orōes p̄nt̄ disputari nō ad
intellectū. q̄ in p̄te r̄nit̄ est ferre intellectū ad idē t̄
nō ferre. Ḡcōs orōes p̄nt̄ disputari ad no⁹. Maiorē p̄-
bat. q̄ si nō omnes orōes (q̄ s̄z nō ad intellectū) s̄z ad
no⁹. sequit̄ q̄r̄ queda alie orōes. q̄ neq̄ erūt̄ ad no-
mē neq̄ ad intellectū. q̄d est corrā illos. nam ipsi dicēt̄
omnes orōes tales esse. t̄ diuidit̄ orōes orōes p̄ hoc q̄d est
esse ad no⁹ t̄ ad intellectū. alias aut̄ nō ponit̄. Probat
q̄ ph̄s p̄ h̄c̄ r̄oēm p̄t̄cā diuissio nō esse bonā.
nō dāt p̄ opposita (Et syll̄ quisicunq̄) P̄c̄ p̄bat q̄
idē p̄ sc̄am̄ r̄oēm. q̄ illa diuissio non est p̄le s̄z p̄ acc̄is

libri elenchoꝝ

Et pmo oñdit que ordes pñt dici multiplices aliquando, dicens q̄ quicq̄ sylli s̄t in eo q̄ multiplics aliqui sylli illorū s̄t s̄m nomen. Q̄ndit aut̄ q̄ illi no s̄t ad nos m̄ḡ se, sicut ip̄i intelligebat. s̄z eis accedit, dicens q̄ st̄dē galogis q̄ s̄t ad nomen, nō in eo q̄ r̄is ad eos alio m̄o habeat. i.nō s̄t ad nomen p̄ sp̄atioem ad vices, s̄z s̄t ad nomen eo q̄ oñ ip̄a habeat plura. q̄ s̄cā s̄m b̄mō interrogatōem. i.s̄m interrogatōem multiplicēz, q̄ p̄p̄ le p̄petere oñdi q̄ sit ad nomen in eo q̄ multiplex, t̄ no q̄ sp̄atioem ad vices. **E**t q̄ dicit p̄hi accep̄ebant esse ad noñ z̄ad intellectu p̄ sp̄atioem ad vices t̄o diuisio eo, nō solū nō est p̄ sp̄posita, sed etiā iconueniens, q̄ nō est p̄ se sed p̄ accēs. (**O**ctōino incōueniens) **N**ic reprobat p̄dicērā rōnem roe ex h̄ q̄ quis illa diuisio eliz bona, nō tñ eset ad p̄positū nec sufficiens tradendo artem de syllis sophistis. dicens q̄ incōueniens est disputare de elenchō, z tradere arte de fallaciis in dictōe, que peccat p̄tra elenchō. i.p̄tra p̄tradictōem n̄ z nō p̄s disputare de syllo. i. de fallaciis extra dictōem, vt peccat p̄tra s̄illm p̄ pdicēta diuisione nō p̄tradi ars de galogismis extra dictōem, q̄ peccat contra s̄illm. g. **A**lls p̄ba, q̄ elenchō est syllis claudit in rōne elenchī, z est p̄us elenchō oñ p̄us disputare de syllo. i. de fallaciis, que peccat p̄tra syllm, siue que peccat contra p̄tradictōem. **O**ct subdit q̄ b̄mō elenchō. i. falsus est appensa syllis p̄tradictōis, z q̄ hec diuisio est insufficiens ad tradendum artem de syllis sophistis. idcō ostendit quo m̄o p̄plete debet tradi huūlsmōi ars de tens q̄ at tradi oñ ex h̄ q̄ aut erit defect⁹ in syllo aut in dictōe, nam elenchō ell syllis cui oñ adiacere p̄tradictōem, aut erit defect⁹ in virisq;. Exemplificata puta in eo q̄ est tacēte dicere est defect⁹ in p̄tradictōe, non in syllo, in eo aut q̄ pingit dare qd̄ q̄s nō habz est defect⁹ tuis in virisq;. in eo vero qd̄ est poena homeri. i. figura p̄ circulū. i. est figura circularis est defect⁹ in syllo, omnis q̄ p̄ logism⁹ deficiens ab elenchō, vel deficit in syllo. v̄l in p̄tradictōe vel in virisq;. s̄ill's aut in neuro deficiens ver⁹ est elenchus. (**Q**ue in disciplinis s̄t) P̄dit quārā rōem, que est p̄tra h̄ q̄ dicebant ordes disciplinabiles esse ad intellectu multiplices s̄o ad noñ. z d̄t q̄ res deundū est unde venit sermo. i. redeundū est ad ip̄obā d̄p̄dīta op̄inōe, z querendū est a singulā oratione, que s̄t in disciplinis. Sūt ad intellectu vel nō, operat em dicere q̄ possint disputari nō ad intellectu, q̄ si alicui videat triangul⁹ plura facere, z ille cui b̄videtur dedit, qm̄ anguli trianguli duo s̄t recti, i. equales vñs ob rectis, t̄ no s̄t ferat intellectu lūu ad hanc figuram triangulāre, de q̄ p̄cluderet opponēs, s̄z ad alia s̄t h̄ disputas disputauit, ne ad intellectu illi⁹ opponēt vñl nō, q̄s diceret q̄ nō. g. disciplinabilita p̄nt disputari, nō s̄t ad intellectu. Si s̄o noñ plura fecit, s̄. t̄a opponēs q̄ r̄indens non intelligit neḡ purat noñ illud plura facere quo m̄o h̄ s̄z r̄is noñ disputauit ad intellectu opponēt vñs, q̄s diceret q̄ immo. Faltū est g. q̄ disciplinabilita s̄t ad intellectu, z multiplicata ad noñ, cu p̄sillie disciplinabilita disputari ad noñ, z multiplicata ad intellectu. **O**ct q̄ alio posset dicere q̄ licet non oia sophismata sint ad nomen. h̄ est ex defecitu opposent, nā oppones in principio disputatis d̄s distinguerē oñdē, quo facit se sp̄istica disputabunt ad nomen nō sp̄istica s̄o ad intellectu. Dicit g. p̄bs aliquo m̄o optet oponēte interrogare, nisi dante diuisione, i. nulli diuidat

Arestotelis

et distinguat, q̄ si diceret, q̄ nō oꝝ opponēt em interrogare distinguēda, q̄ siue alioꝝ q̄ rat sine distinctōe si est tacente dicere vt nō aut supple q̄ it cū distinctōe et distinguat q̄ facētum dicere est quidam ve nō, est aut ve nō habet intētu. Hāc ergo r̄sōne, pbat non ē bona dupl̄ Primo, q̄ p eā nō habet intētu, volebat cū illi ex ea habere q̄ sophistica nō disputat ad intellectum. 2 si sophistica sit disputatō nō ad intellectū erit disputata ad nomē, et sic ex p̄dicta distinctōe (nisi sit defectus opposit̄) sufficiet p̄ tradi ars de syllis sophisticais Probat ergo p̄mo q̄ ex eo non sequit̄ sophistica disputatō ad intellectū dicēs, q̄ si alioꝝ, i. r̄dēntē det nullo, id nō pedat in aliquo b̄u. Ille at. s. opposit̄ disputat̄ extra r̄ndētēm, nō ergo ad intellectū disputat̄, quia si diceret q̄ ymmo. Si cū r̄ndēs in nullo f̄su cōcedat op̄ter opposit̄em disputare ad intellectū, quis ḡ or̄ videat et eadem que st̄ fm̄ nomē, q̄ est multiplex, et sophistica p̄ t̄m disputat̄ ad intellectū nō obstat̄, q̄ op̄ponit̄ p̄us distinxt̄ ipam, nō est ergo sp̄ecie gen̄ ad intellectū. Et hoc iterū, pbat, q̄ posito q̄ sophistica nō disputat̄ ad intellectū q̄ p̄terea disputat̄ ad nomē, 2 id q̄ b̄mōl̄ orōnes q̄ nō st̄ ad intellectū nō oꝝ supplest̄ ad nomē, q̄ veri elēchi nō st̄ ad nomē, s̄z neq̄ apparet̄ elēchi nō fm̄ dōcēm ut elēchi, q̄ st̄ fm̄ accēs, et reliqui galogismi peccātes p̄ fallas extra dōcēm, 2 iō si illi disputat̄ ad intellectū, nō tamē disputat̄ ad nō. Dem̄ ip̄obat p̄s p̄dicā diuisiōne et q̄ assumit f̄m, afflit̄ em̄ q̄ oꝝponit̄ nō dōz interrogare nisi distinguēdo, qd̄ est f̄m. Q̄ aut̄ oꝝponit̄ nō debeat interrogare, pbat p̄mo quo ad oꝝponit̄ p̄babilit̄ siue in syllis dyalekticis, et hoc tribo rōnib⁹ dūcētib⁹ ad inconueniētia. Prīma q̄ si alioꝝ dī diui d̄ere hoc qd̄ est tacētum dicere q̄ nā hec quidē sit sic, i. h̄z talem f̄sum, illa aut̄ non sic, i. alia factio nō habet talē f̄sum, 2 sic q̄ si oꝝponit̄ distinguit̄ multiplex, tūm b̄mū inconueniens lequis q̄ q̄ ḡnā nō videbit̄ oꝝponit̄ interrogatiū, r̄ndit multiplex, i. ē multiplex, et ipm diuidere qd̄ non putat esse multiplex ip̄e multoties obligat̄ ad ip̄osibilē. Secūda rō, q̄a tūc oꝝponit̄ docet r̄ndētē, oꝝponit̄ em̄ distinguēt̄ re post̄s interrogare nihil aliud est q̄ docere r̄ndētē sic em̄ distinguēdo facit ipm multiplex esse manifestuz nec, i. quo mō se habere, 2 quot f̄sus habere p̄t, 2 hoc ei, s̄r̄dēntē qui neq̄ p̄siderat neq̄ seit neq̄ opinat̄, qm̄ ip̄fa or̄o est multiplex, 2 dī alter, i. habet alii f̄sum. Tercia rō, q̄ si oꝝponit̄ declarat supple p̄us distinguere q̄s interrogare, se querit et distinguēret̄ nō distinguenda, pbat p̄nām, q̄ in nō multiplicib⁹ n̄b̄l phib⁹ h̄z facere vt pati, s̄. q̄ oꝝponit̄ vel r̄ndēs nō ferat intellect⁹ ad ide Patz p̄mo de hac or̄o, putasne q̄ in q̄ternarijs vnitates sint ecles binarijs, binarij enī in q̄ternarijs dupliciter accip̄t p̄fīt, i. vñtī et nō vñtī, tō subdit q̄ st̄ binarij bi qdām sic vñtī, h̄i quidā nō sic, i. nō vñtī, s̄. q̄ accēperūt, vt binarij vñtī, tūc in q̄ternarijs s̄t tot binarij q̄t vñtates, si vero accip̄iat vt nō vñtī plures st̄ vñtates q̄ vñtī. Scđo p̄z de hac p̄oē, putasne p̄tior est eadē disciplina, p̄tior, em̄ hec quidēst̄ ignora, illa vero nota, 2 sic est vna disciplina quātū ad p̄tia nota, nō auē quātū ad p̄taria ignota. Disputat̄ ergo de p̄dicitis, p̄tib⁹ p̄t̄ oꝝponit̄ 2 r̄is ferre intellectū nō ad id et enī ille nō st̄ disti quēde, q̄ b̄mā est simpl̄ neganda

Folio cxv

scđa & cedēda. Et p̄dictis excludit q̄ q̄s pbat. id ē approbat q̄ opponēs p̄ius d̄z distingue q̄d iterrogat̄z videſ ignorare. qm̄ alud ē do cere & disputare. & v̄ def̄ ignorare. q̄oꝝ docēnō nō interrogare. Iz opt̄ cum manifesta facere distiguere & determinare q̄ ppnit. illū aut̄ ſe opponeſe & disputātēm oꝝ interrogare. (Am plius vi dicar) Finaliter pbat q̄ in disputatōb̄ doctri- nalib̄ nō oꝝ opponeſet distinguere dices (aplī⁹). I. qd̄ pl̄ est nō oꝝ ſic distinguere i. opponeſib̄ doctrinalib̄. qz pbat & distiguere vt r̄ties dicas vel negat nō ē demōſtrāt̄s. Iz experimentū ſument̄. q̄lī dicer̄ & distiguere & poſte iterrogare de eo qd̄ diſtinctiū eſt nō p̄tinet ad doc- trinale. f. ad demōſtratiōem. Iz ad eū qui ſumit expimē- tū. f. ad r̄ptatoriē ſi opponeſ doctrinaliſc distingueſ ſeqref̄ & disciplinabil̄ & doctrinaliſc habere r̄ptatiū et nō doctrinaliſc. qd̄ eſt inconueniēs. Qz aut̄ hoc ſit r̄ptatiū iterrogare & ſumere experimentū de r̄ndētate. pbat qz r̄ptatiū eſt quedā dyalectica. Iz dyalectica et ſcīa cois q̄ inspicit de oībus. ḡ r̄ptatiū eſt cois. 2 de oībus pſiderat. Iz pſideras oīa p̄ ſumere experimentū & ignoratiā r̄ndēt. iō ſubdiꝝ r̄ptatiū nō conſiderat ſcientē Iz ignorante ſi lāntē ſe habere ſcīam. Et q̄ ſe dyalectica eſſe de oīb̄. ideo ne aliq̄s credit ne de oīb̄ eſt ſophistica ſt. q̄ ſe pſiderat cois ſin rem dyalecti- cus eſt. q̄ at appenter facit h̄ ſophista ſt.

Queritur utrum

ots sylls sophistic² sit bon² sylls. Arguit pmo q
sylls sophistic² peccās in forma sit bon² sylls, qz omnis
sylls est bon² in q̄ saluat natura sylli simpli. Iz in syllo
peccante in forma saluat natura sylli simpli. **G** Dior p3, qz natura diuina d^z saluari in vnoq̄ mebroz diu-
dentiū, z etiā iste sylls, omne es est naturalē, statua es
ergo statua est naturalē, regulat p diei de omni, z tñ ē sylls
peccās in forma. **G** Secdo sic, in syllo bono oꝝ seq̄ co-
clusionem eo q̄ hec st. Iz in syllo peccate in matia nō se
q̄t pcelo, eo q̄ hec st. **G** sylls peccās in matia nō est bon². **D**ior p3, qz sylls peccās in matia, pcedit ex falsis
fīn aut ēst cā teri. **G** Tercio sic, sylls peccās i ma-
teria nō est argumētu, ḡ no est sylls. **Z** pñia p locū a su-
piori ad inferi² negatię. **E**ns p3 fm Boetii in thopis
cis, q̄ argumentū est ro re dubite faciens fidē. Iz sylls
peccās in matia nō p̄t facere fidē de re dubia. **tū** qz p
cedit ex falso, **tū** etiā, qz nō p̄bat p̄dones. **Q**uarto sic
sic ad syllam regris forma syllogistica ita et matia. **G** sic
sylls peccās in forma nō est bon² sylls, ita nec sylls pec-
cās in matia. **Q**odifirmat, qz sic falsitas forme denarij
facit denarij esse fīn 2 malū, ita etiā falsitas matie, er-
go sic falsitas forme sylli facit syllz nō esse bonū, ita est
falsitas matie eiuldem. **Z** pñs sic sylls peccās in fo-
ra nō est bon², ita nec sylls peccās in matia

In oppositū arguit autoritate phi-
losophi in texu est enim
sua inten^dta in texu & p̄mō
thopice q̄ syl's sophisticā peccātis in mafia est syl'us
ſt peccātis in foia. quās sit sophisticā syl's tñ nō ē syl's
Pro solutōe q̄stionis ſoluēde ſunt quattuor q̄ſtioñes

Questio Prima. utrū syll̄s peccātis in for-
ma peccet tā ð syll̄ in demārāti
dyalectū? & simpl̄. syll̄s āt pec-
cāt in matia nō. Pro cū? solutō? Attende pmo &
ca iii

Questiones

syll's sophisticus p̄t dupl' capi. nā sophistici vno mō
tde est qd appens tale qle nō elit s̄m h̄ syll's sophisti
cus. q̄ appet aliquid pbare z nō pbat. Alio° p̄o qd ap
parer esse bonū z nō est. z fm h̄ syll's sophistic⁹. q̄ vi
de infere p̄clustonē. quā tñ nō s̄ert. Attende ledo
q̄ duplex est syll's sophisticus. qd̄ peccat in materia. et
qdam in forma. Dacia aut in posite p̄t dupl' accipi
sicut dicti est in libro pop. z fm h̄ aliquis syll's p̄t dici
peccat in materia dupl'. vno° q̄ peccat p̄tra materiam
syll's simpl'. q̄ sez nō p̄stitut er trib⁹ termin⁹ z duab⁹ p
p̄ibus p̄cise. Alio° q̄ peccat in p̄ditionib⁹ matie illis
us. q̄ sez peccat h̄ pbabilitate veritatē aut necessitatē.

Attende tercio. q̄ syll'm peccare in forma p̄t p̄tinge
re dupl' fm q̄ forma p̄t dupl' accipi. nā vno° capitur
forma syll' p̄ q̄busd⁹ accipit q̄ p̄sequit̄ materia syll'i
sicut s̄. necitas pbabilitas veritas z. z fm h̄ syll's h̄
peccare in forma. in q̄ deficit aliquid s̄ta p̄ditionū. Alio
mō capit̄ forma p̄ debita ordinatio triu termin⁹ z du
ap̄ pp̄dū in mō z figura. z fm h̄ syll's peccat in forma
in q̄ nō est talis ordinatio. Attende q̄to. q̄ exista
tercia distinctio h̄ates q̄ sicut aīal diuidit q̄ aīal viuū
et aīal p̄ciū. ita syll's sophistic⁹ diuidit q̄ syll's sophi
stic⁹ peccant̄ in materia ledo°. q̄ peccant̄ in forma ledo
mō. q̄ syll's sophistic⁹ equoce d̄ de syll'o peccat̄ in for
ma z materia illo mō. s̄c aīal de viuū z p̄cito. Lū aut̄ di
vidit syll's p̄ demātiū dyalecticū z sophisticū capiſ
sophisticū generali. vt est cōe ad sophisticū vt d̄ obli
q̄tē p̄tra syll'm simpl' z p̄tra syll'm dyalecticū z d̄mō
stratiū. nō aut̄ d̄ de illis vniuocē s̄ denoiauit.

Dic primo Q̄ syll's peccat̄ in ma
teria p̄mo. z in forma se
cūdo. nō est bon⁹ syll's.
p̄z p̄ diffinitiōē boni syll'i. nā ip̄ possibilis est aliquid esse
talē qn̄ in eo sint tres termi z due ap̄os in mō z figura
disposita. Dic ledo. q̄ syll's peccat̄ in materia ledo°
et in forma p̄mo est bon⁹ syll's. P̄z p̄mo autoritate p̄hi
in textu dicitis q̄ talis syll's. i. peccat̄ in materia est syll's
s̄ nō videb̄ p̄uenies rei. Pat̄z ledo autotaurate eiusdē h̄
mo sophicor⁹ dicente. q̄ p̄m⁹ eoz. s. q̄ videb̄ esse ex p̄ba
bilitib⁹ z nō elit. litigiosus syll's est z syll's dicat. Pat̄z q̄
fm p̄m̄ in ledo pop. syll's ex falso est bon⁹ syll's. z er
syll's ex oppositis. q̄ nō p̄t esse nisi ex altera falsa. P̄z
q̄to. q̄ si aliquid syll's est bon⁹. tunc ex opposito p̄cloni
cū altera p̄missari seq̄t̄ oppositū alterius p̄missi h̄ non
p̄t fieri nisi altera p̄missari sit fā. Ex q̄p̄z q̄ syll's pec
cat̄ in materia illo°. vel in forma illo° nō peccat h̄ syll'm
simpl'. Dic tercio. q̄ syll's peccat̄ in materia nō est bo
n⁹ syll's demātiū aut dyalectic⁹. q̄ oīs syll's dyalecti
cus aut demātiū d̄ esse pbatiuus p̄clonis. Ex q̄ se
quis q̄ si talis syll's videat̄ esti dyalectic⁹. ita q̄ videat̄
pbare p̄clustonē. quā nō pbat̄ rūc peccat p̄tra syll's dy
alectic⁹. nō oīz q̄litter syll's peccat̄ in materia siue p̄
cedens ex falso peccat p̄tra syll'm dyalectic⁹. vel sit p̄sy
logism⁹ sophistic⁹ peccat̄ in materia. sicut p̄z de syll'o q̄
peccat ex malitate falso. Nō oīz etiā q̄litter syll's sophi
stic⁹ p̄cedere ex falso. p̄em̄ p̄cedere ex ambab⁹ veris z
necāris. s̄ sufficiet q̄ nō p̄cedat ex pbabilitib⁹. sic q̄ non
p̄bet illud qd̄ appet pbare. Et si arguas p̄mo. q̄a
ex hoc videb̄ seq̄t̄ q̄litter aliquid syll's sophistic⁹. q̄ nec pec
cat p̄tra syll'm simpl' nec demāstrat̄. nec dyalectic⁹
p̄z q̄ possibile est q̄ aliquid syll's p̄cedat ex simpl' pro
babilitib⁹. z p̄bet siuā p̄clustonē. z sic est bon⁹ syll's dy
lectic⁹. z fm videat̄ pbare p̄traductoriū p̄clustonis mīdē

libri elenchor̄

tis z nō p̄t. q̄ p̄clusio sua videt̄ contradicere h̄elone
rūtis z nō d̄icit. z p̄z nō videt̄ esse elēch⁹ z nō est. z sic
est syll's sophistic⁹ q̄ peccat h̄ elenchi. z nō peccat in for
ma. q̄n̄ materia. z h̄ p̄cedo. Si arguas secūdo. q̄a
p̄hs d̄ q̄t̄is elenchi⁹ sophistic⁹ possit̄ esse elenchi. z
s̄t̄ syll's ad aliq̄t̄. nō tñ est simpl' elenchi vel syllus
Uide etiā p̄hs dicere in ledo h̄. vbi definiat̄ de so
lutio p̄alogism⁹. ducentiū ad nagationem z solecisi
mū q̄ syll's peccat̄ in materia nō p̄logism⁹. q̄ syll's so
phistic⁹ peccat̄ in materia nō p̄logism⁹. Dico q̄
p̄hs in textu loquit̄ de syll'o peccat̄ in forma nō in ma
teria. sicut p̄z p̄ exemplificat̄ eīus. Si at̄ p̄hs aliquā
videat̄ dicere q̄ syllus peccat̄ in materia non p̄logism⁹
hoc d̄ intelligi q̄ nō p̄logism⁹. pbatiuus. siue q̄ nō p̄b
bat siuā p̄clustonē. Dic q̄to q̄ syll's sophistic⁹ ve
h̄ diffiniſ p̄mo peccat h̄ syll'm dyalectic⁹. z er p̄nti p̄tra
p̄logism⁹ simpl'. Primi pat̄z. q̄ hic diffiniſ syllus so
phistic⁹. put̄ est appetit̄. pbabilitas. pbabilitas at̄ p̄mo
p̄uenit sylllo dyalectic⁹. z er p̄nti p̄logism⁹ simpl'. Et
si arguas. q̄ ad destruciōē inferioris nō seq̄t̄ destruc
tio superioris. p̄cedo q̄ simpl' ad destruciōē inferioris.
q̄ nō seq̄t̄ destruciō superioris. seq̄t̄ tñ destruciōē eīus
fm illud else qd̄ h̄ in inferiori.

Questio secūda.

Utrū in syll's sophisticis idē sit interrogare qd̄ dēc̄t̄ et
appere s̄m. Uide em q̄ nō. q̄ in quolibet p̄logism⁹
mo sophisticō alia est cā appetit̄ et defectus. Dico q̄
p̄hs p̄ hanc p̄p̄dū nō vult aliud ibidē. n̄t̄ q̄ s̄m̄ aliquid
loci sophistici. q̄ nō s̄t̄ ita ydonei ad decipiendū sicut
alii. ec q̄ in eis facile p̄cip̄t̄ defectus. q̄uis ḡom̄es lo
ci sophistici possent cā deceptōē. cum q̄ s̄d̄ere
apud semetipm. p̄pter q̄ fm̄ ḡom̄es tales locos p̄t acci
dere q̄ p̄p̄dū illā (quā q̄s nō interrogat̄) apud se cō
siderās arbitraf̄ē p̄cedendā. interrogat̄ postea p̄e
dat̄ in. q̄ apud semetipm q̄s maxime p̄siderat de reb
iō loci extra dīcōē q̄ sumū p̄ncipū deceptiōē exp̄
te rei magis vident̄ ydonei ad decipiendū q̄s loci in dī
cōe sumētes p̄ncipū exp̄te vocis. iō inter locos sophi
sticos loci (q̄ s̄t̄ in dīcōē) s̄t̄ minus idonei ad sic deci
piendū si te tenet exp̄te vocis. Similis int̄ metbas sole
ocism⁹ est min⁹ idonei. q̄ se tener exp̄te vocis. iō in talis
b̄ simil accedit interrogare qd̄ dēc̄t̄ appere s̄m̄. Pos
ter etiā dicit. q̄ q̄dam s̄t̄ loci sophistici in q̄b̄ statū in p
latō apper defectus. sicut s̄t̄ p̄p̄dū diuisio et accentus. nāz
cū in talib⁹ sit variat̄ in platoe statū q̄n̄ interrogant̄
appet defectus ex mō p̄ferendi. similis solecism⁹ statū
cū interrogat̄ ex platoe apper defectere. Nō ḡom̄es loci
s̄t̄ par idoneitas. Et si queras. vtrū p̄logism⁹
rū appētū p̄logism⁹ sophisticō sint eadē p̄ncipia
Dico q̄ sic intelligendo. p̄logism⁹ appētū. id
est peccatiū in forma. z sophisticō. i. peccantiū in
materia nō s̄t̄ eadē p̄ncipia p̄cise et adequare. s̄t̄ solū
aliquid mō. nā q̄s p̄ncipia p̄logism⁹ peccatiū in for
mā p̄nti s̄t̄ p̄ncipia p̄logism⁹ peccatiū in ma
teria. z h̄ inquit̄ tales s̄t̄. l. sophistici. nam q̄ p̄missi p̄logism⁹
peccatiū in materia s̄t̄. p̄clusio p̄logism⁹ peccatiū
tū in forma iō peccatiū in materia sumū cā appetit̄ ab il
lis maximis a quibus sumū peccantes in forma. Si
ergo p̄mo fiat iste syllus peccat̄ in forma. om̄is canis
currit. sydus celeste canis. ḡlydus celeste currit. Et

Alrestotelis

postea ista pecas in materia omne quod currit habet pedes sy-
dus celeste currit. quod habet pedes sicut equo et primus
primus sic etiam istius sed tamen aliis et aliter quod primi dixerit et i-
me dixate istius autem indirecere et medieare.

Questio tercia.

Utrū dūlūs orōis in orōem disputabiliē ad noⁿ et dispu-
cabiile ad intellem sit bona. Quidē cīm q̄ sic q̄r di-
mūs (q̄ diū dīs orō in mltiplicē et nō mltiplices) ē bōa
omis aut orō mltiplex ē disputabiliē ad noⁿ et omis nō
mltipleg ad intellem. Pro cui^s solutōne. Bītēde p̄o
q̄ multū refert aliquia orōem disputare v̄ possit dispu-
tari ad noⁿ et esse di sp̄tabiliē ad noⁿ. Sūt multū re-
fert dicere orōem disputari ad intellem, et esse disputa-
biliē ad intellem, quia q̄ orō disputet ad noⁿ vel ad i-
tellem hoc ex p̄e disputantū puenit. Sed q̄ sit dispu-
tabiliis puenit ex p̄e ip̄is orōis. Bītēde sedo, q̄ orō
disputabiliē ad intellem est illa q̄ ex se nata est cāre vñū
intellem vel vñū sensu. Sz̄ orō que p̄t disputare siue
q̄ disputat ad intellem est q̄ ab opponenti r̄nre capiſ
vel pot capi i eode sensu. Q̄x quo leqtur q̄ quis orō
orō possit disputari ad noⁿ, tñ nulla orō nō multiplex
est disputabiliē ad noⁿ. Dic ergo, q̄ q̄ us orō nō suf-
ficiēt diuidas p̄ orōem q̄ disputat vel pot disputari
ad noⁿ, et que disputat ad intellem tñ diuisio orōem in
orōem disputabiliē ad noⁿ et ad intellem est sufficiēs, et
quis cada orō possit disputari ad noⁿ et ad intellectū
Phs aut interru impbat opioem illoꝝ q̄ ex p̄e opponē-
ti siue r̄ntis siue ex p̄e disputatiū diuidebat orōem in
orōem disputata ad noⁿ, et in orōem disputata ad intel-
lectū. Et si q̄ras vlt̄ri q̄n dēphs q̄ oino ē dispu-
tare de elēcho, i.e. de fallacis in dēcoꝝ q̄ peccat p̄tra ūdi-
tionē, tñ nō p̄us de syllō, i.e. de fallaciis extra dēcoꝝ, q̄
peccat p̄tra illatoꝝ, cu tñ phs in p̄cedētibꝝ p̄us detin-
nauit de falla in dēcoꝝ q̄ extra dēcoꝝ. Tñ dī hic q̄ oio
incōueniēs est disputare de elēcho et nō p̄us i.e. hnciſ
palius disputare de syllō, falle em extra dēcoꝝ pl̄ fal-
lūtz s̄t p̄ncipalio restfallacis i dēcoꝝ quis in dēcoꝝ s̄t
faliōres, sic ḡ vult p̄hs oñdrie q̄ atiqui multū insuf-
ficiēt tradebat arte de locis sophistis cuꝝ illa ars se
nō extēdat ad fallas extra dēcoꝝ q̄ sunt p̄ncip aliores.

Oct si qras vltet⁹, quo de phs mltiplex no dcre di
stingui cu tñ mltiplex; distincio sit vnu instrm abudan
di in syllis dyalecticis. Dico q opones pt capi qdru
plcif. s. in disputacōe sophistica, dyalectica, et rēptaria
et docinali. Tn in disputacōe sophistica opones nō
d3 distinguere mltiplex ipm interrogando. quia in tali
disputacōe ntitur decipe rētē, et ideo non debz sibi
manifestare deceptōem aut defēm. Sz in disputacōe
dyalectica si disputer prop̄ inquisicōem veritas dēc
distinguere mltiplex quia d3 facere illud ex cui¹⁰ defec
tu pōt impediti veritat̄ inquisitio. Sed in disputa
tione obutaria, vel exercitacōia nō debz distinguere sz
prinet ad rētē, nec oportet q si mltiplex; distincio sit
instrm abudan di in syllis dyalecticis, q opones dēat ip
so vta z distinguere mltiplex ad manifestād mltiplicitatē

Questio quarta.

¶ Ita dialectica consideret de oibus. Gidet q̄ nō fm̄ phm̄ in caplo sc̄o hui⁹ tractatus. Tid d̄ valecicū nō pertinet considerare de oibus dialectic⁹ sophistics. Dic

Folio cxv

solū solū Attēde pmo. q̄ termī ex q̄bus 2ponit
tur syllī dyalectici sūi sophistici) s̄t̄ duplices, q̄dam
s̄t̄ cōes & om̄i arte applicabiles, sic ut s̄t̄ illi termī ge-
nus sp̄s v̄e definiti & sic de alijs. Illi sunt sp̄ales q̄
sc̄z sunt a prop̄itate aliqui sp̄eali sc̄i sic sunt medi-
cine vel geometrie. Attēde secūdo, q̄ de syllīs dy-
lecticis vel sophisticis p̄t̄ duo b̄ modis fieri p̄sidera-
rio. Uno mō quātūm ad rōnes prop̄as suoz termioz
Altioº quo ad suas fojas. Bm̄ q̄s sūt p̄babiles dyalec-
tice v̄l̄ sophistice. Attēde 3º. q̄ dyalectica vel sophisti-
ca nō dī cōis p̄ p̄sideratoz v̄l̄ p̄t̄oēz s̄z solū p̄ applicatoz
q̄ ad dyalecticū vel sophistici
Dic pmo cum nō p̄inere determinare de
oibus syllīs dyalecticis vel
sophisticis q̄ntum ad rōnes prop̄as vel sp̄eales termi-
noz ex q̄bus 2ponit vel p̄t̄ cōponi. Pat̄z, quia ex
oibus termis sp̄ealibus quarticūs sciarum p̄t̄ 2pos-
ni h̄mōi syllī. nō spectat aut̄ ad aliquā sciam p̄siderare
om̄es termios. Bm̄ sp̄eales rōnes iporuz. **Dic secun-**
do. q̄ ad dyalecticū spectet determinare & p̄siderare de
oibus syllīs dyalecticis & sophisticis 2positis ex termi-
nis cōibus cuiilibz scienti applicabilibz tam quo ad
rōnes sp̄eales q̄ etiam termioz ex q̄bus 2ponit. p̄z
quia de alijs talibus spectat determinare ad dyalec-
ticū. nō est maior rō de alijs q̄buz q̄ de alijs. ergo.

Oic tertio. qd ad dyalecticū spectat cōsiderare de
oībus syllīs dyalecticis & sophistīcīs qntum ad suas
rōnes cōes sīm qd pueniūt cuī alijs syllīs dyalecticis.
Patz qd de formis syllōp & de rōnibz cōibus eoz p̄tī
ne dēfīniāre ad aliquā scīaz t nō ad aliam qd ad dia
lecticā. Oic qrtō. qd p̄ hīc vult qd ad dyalecticā p
tineat cōsiderare quodāmō de oībz syllīs quo ad for
mas eoz & rōnes qbus pueniūt cuī scīeūt. Prīus aut
voluit qd nō ḡtēr ad aliquā scīaz vna dare arētē de ipis
scīaz qd fūtāles rōnes sīm er dī pōnūt.

Sed rōnes
dūi dēcib⁹ vnitatis, nō tñ opz de diuilo equoco Syllogism⁹ aut̄ equoce dī de syllō pccēt̄ i materia z̄ in foza. Dī q̄ in isto galogisimo nō est dīc̄ de oī, q̄ in ipo nō bñ subluitur subluitur em̄ q̄lesub qd̄. Et etiaz̄ sta tua acc̄dit eri resp̄ci hui⁹ attributu qd̄ est materiale est q̄falla acc̄ntis. Sed sc̄daz̄ p̄z solu⁹. Ad tēc̄iaz̄ int̄ aliq̄ negado ans. q̄p̄p̄uis ois sp̄batu⁹ s̄ir argu⁹ nō tñ h̄ opz de oī syllō. sed h̄ nō valz̄ q̄ boet⁹ definit̄. I laz̄ argum̄atōes qd̄ ē argum̄ti p̄ orōem applica⁹. sic ḡ nec sylls. pcedes ex fals̄ ē argum̄ta⁹ tñ ois bon⁹ sylls. dī z̄ ē argum̄ta⁹. id dōm̄ ē negado ans. Ost ad p̄mā p̄ batōez̄ dī. q̄ boet⁹ nō definit̄ ibi argu⁹ nec eis̄ argum̄atōem i sua cōtrāte accepta⁹. sed solu⁹ dyalectica⁹. Ad cōrāt̄ z̄ eius affirmatioem p̄solutio⁹.

Et sillogismus liti⁹

giolus et sophist. 2c. In h̄ q̄to tractatu h̄ libri de
termiat de syllis sophistis p̄gādo eos ad tēptatiōs. et
diſdit in duo capla. In p̄ oīt q̄ syll's tēptatiō' sit so-
phistic' & litigiosus Et p̄ oīt diāz int̄ syll'm appen-
te et tēptatiō dices. q̄ syll's litigiosus et sophistic' & du-
plex. q̄ vñ' ē appens q̄ no syllat. Aut est sophistic' i.
syllae et b̄mōi its syllogismi tēptatiō de quib⁹ est dy-
lectica temptatio. Nam et si vera sit conclusio. i. dato

Questiones

libri elenchorum

¶ temptatus vero p̄cludat tñ est litigiosus et sophistis? et hoc probat duab̄ rōmib⁹. Prima. q̄cūq; palogisimi cū nō sint s̄m prop̄a p̄ncipia sp̄eculū artiū et videns eē s̄m artem s̄t, sp̄obisticis et litigiosi. sed syllus temptatus q̄ est deceptorius eius sylli q̄ est prop̄a quid nō est s̄m p̄ncipia sp̄eculū artiū. Et eē sp̄obisticis et litigiosus. Et quia oñdit temptatus eē litigiosas eo q̄ nō pcedit ex p̄p̄is. ibo oñdit q̄ sylli falsigraphi nō s̄t litigiosi ex eo q̄ pcedunt ex p̄p̄is dicens. q̄ false descriptioe non s̄t litigiosae. quia h̄mōi palogisimi s̄nt s̄m ca p̄ncipia q̄ sunt ab arte. Manifestat hoc p̄ exempla dicens. q̄ si ali⁹ qua est falsa descriptio circa vez neq; est sp̄e litigiosi. ve q̄datura ypocratis limulias. Sed q̄datura ve brusso q̄drait circulū est litigiosa. Nam t̄ si q̄dara círcul⁹. A. q̄uis em̄ vez cocludat brusso p̄ sua q̄daturā tamē nunc q̄drait circulū s̄m rem. i. s̄m prop̄a p̄ncipia artis. Ideo su⁹ syllus erat sp̄obisticus et litigiosus. Oñbus p̄cludit q; syllus q̄ est de his. i. de cōibus circa p̄p̄ia appens. i. peccans i forma ē litigiosa orō. Sūlter temptatus q̄ est appens syllus s̄m re. i. s̄m prop̄a q̄s t̄ milat se arguere ex p̄p̄is. q̄uis q̄syllus en̄ est litigiosa orō. quia est appens s̄m re. i. videt esse ex p̄p̄is t̄ nō est id est fallax et mult⁹. i. litigiosus vñ sp̄obisticus. Secūda rō. quia sicut iuria q̄ sit i certamie. i. in causis coraz iudice h̄z qndam sp̄em iusti et qndam iusta certato sic in ñdōne et disputatōne ē quēdā iustitia et litigiosa p̄tentia ē. Nam illi q̄ oñno vincere volūt oia appreheñdūt rancq̄ prop̄a et illi litigiosi s̄t et quia tales s̄t temptatiū et cōibus ad p̄p̄ia arguētes. ideō s̄t litigiosi.

(Dei litigiosi ergo) N̄c oñdit q̄oñ ali⁹ dicunt litigiosi et q̄uoñ sp̄obisticis dices. q̄ qui disputat ob r̄ic toria ipam id est ve vincat s̄t amici r̄ice. i. p̄tentis. qui autē disputat prop̄ glam q̄ est in diuinis. i. in exte riori appentia s̄t sp̄obistica. Nā sp̄obista ve dixim⁹ est ars quedā dictata. i. copiosa ab appenti sapia prop̄ qd̄ quia sp̄obista volūt appere appentis appentis demātione. Sūt autē eedē oñnes alit et alit accepte litigiosae et sp̄obisticæ. Nam in eisdē oñnib⁹ s̄t amatores litii et sp̄obista. sed nō prop̄ eūdem finē crit. ergo eadē oñlo sp̄obistica et litigiosa sed nō s̄m id est. en̄ litigiosa eo q̄ est prop̄ appentis victoriā. Sz dicit sp̄obistica eo q̄ est prop̄ appentis sapiam. vñ sp̄obistica est quedā appens sapia. nō autē existens. (Litigiosus autē est)

In hoc scđo caplo probat phs duab̄ rōmib⁹ q̄ syllis temptatus est quo dāmō dyalecticus et de p̄sideratōe dyalectici. P̄ia sic se h̄z temptatus ad dyalecticū sic falsigraph⁹ ad geometricū. sed falsigraph⁹ est de cōibus deratōne geometrie. Et temptatus⁹ est de p̄sideratōe dyalectici. Dator probat q; syllus litigiosus. i. temptatus⁹ syllologisat ex eisdē p̄ncipis dyalectice velud falsigraph⁹ q̄ est ex eisdē p̄ncipis geometrie. Et ne ali⁹ credat q̄ s̄t oñno sile de temptatio resp̄cū dyalectice. et de falsigrapho resp̄cū artis sp̄ecialis. idem ponit duas differentias inf temptatiū et falsigraphū. Dicit en̄ p̄mo. q; falsigraph⁹ est ex p̄p̄is p̄ncipis ad prop̄a ve ex geomericis ad geometrica. quis pcedat ex p̄ncipis maſle intellectis. et deo nō est litigiosus. Sed syllus temptatus nec ē ex cōibus ad cōia. nec a dyalecticis ad dyalectica. sed ex cōibus ad p̄p̄ia et deo ē litigiosus et hoc p̄ de q̄datura que ē p̄ limulias illa em̄ nō est litigiosa q̄a est ex p̄p̄is ad p̄p̄ia. sed q̄datura brusonis ē litigiosa quia est ex cōibus ad prop̄a. Scđo dicit. q; falsigraph⁹

non est trāsserre nisi ad geometriā tñ. eo q̄ fit ex p̄p̄is p̄ncipis geometrie. temptatus autē ad p̄les p̄tingit trans̄ ferre. q̄cūq; em̄ silant le sc̄ctes in q̄cūq; sc̄ia et nō sciunt quid ē possibile et qd̄ impossible. sicut qd̄ verū sicut qd̄ falsuz. i. in unaquaq; sc̄ia p̄tra eos possit fieri sylls temptatus qd̄ nō esset nisi talis ad plures sc̄ias adaptari posset. sicut illa rō q̄ Antiphō q̄drauit circulū adaptabitur ad plures sc̄ias. Et s̄lt est de rō Senonis p̄ roem em̄ Senonis possit argui i medicina. si q̄s p̄ eam dicat v̄l probet q̄ nō est meli⁹ deabulare post cenam. et ad dit et rō Senonis nō est medicinal. cōis em̄ est Oñbus p̄cludit q̄ si litigiosus. i. temptatus nō oñz no habet sūlter ad dyalecticū sicut falsigraph⁹ ad Geometriā cuiusmōi syllus litigiosus. i. temptatus⁹ nō est de illis. i. nō esset de syllabus p̄clusionis. i. nō descendet ad sc̄ias sp̄eciales. sed etiāz ex cōibus ad cōia. ve ex dyaleticis ad dyalectica. sicut falsigraphus est ex p̄p̄is ad prop̄a. (Hinc autē nō est) Hic p̄phus ponēdo sc̄it dam roem sic procedit. quia p̄mo ponit hāc p̄clusionē dyalectica nō est alit⁹ gn̄is definiti. p̄bar quia dyalectica nō est oñliua vñius sp̄e passionis definite. nec est talis qualis est vñis. i. metaphysica. P̄mū probat quia nō omnia s̄t sp̄es i aliquo ḡne definiti. et si essent nō tamē esset possibile omnia q̄ sunt ē sub eisdē p̄ncipis. ergo nō omnia entia s̄t sub aliquo uno definiti ḡne. cuz ergo dyalectica p̄sideret de oib⁹ entib⁹ nō ente definiti gn̄is. et quia nulla sp̄ecialis ars est indefiniti gn̄is sicut logica. id eo p̄cludit soluz dyalectica esse i interrogatiū vñiusq; p̄tis p̄tradōnis. et nō alias sp̄eciales artes. Et q̄ de q̄nulla ars demātia alit⁹ nativit. et oñliua alit⁹ sp̄ecialis passionis de subiecto est i interrogatiū sp̄e vñiusq; p̄tis p̄tradōnis. Et rō est. q̄ nullam artes sp̄ecalem possibile est dare. i. syllogisare vñiāq; prem p̄tradōnis. Nam syllus sp̄e demātia⁹ nō fit ex vñiusq;. i. nō fit ad vñiamq; prem p̄tradōnis dyalectica autē est interrogatiua. quia p̄t vñiāq; prem syllogisare. Secūdum sc̄z q̄ dyalectica nō sit talis q̄lis est metaphysica. probat quia si esset talis tūc dyalecticus posset disputare p̄tra negante libi p̄ma p̄ncipia. sed hoc est s̄m quia t̄ si dyalectica oñdit p̄ncipia nō tamē prima et prop̄a. quia p̄ma et p̄p̄ia p̄ncipia nō integrat q̄a si r̄ndens nō daret opposita tā nō haberet amplitus ex q̄bus disputatione p̄tra instatiā. i. p̄tra instatiā res suis p̄ncipis. Scđo dt. q̄ temptativa ē talis qualēt dyalectica. q̄ sc̄z est ex cōibus et nō est sicut artes sp̄eciales nec talis q̄lis est geometria q̄ nō est ex p̄p̄is. sed est quā h̄eat. i. quā potest h̄e alit⁹ nesciens. Q̄s autē nesciens possit repr̄are et h̄e temptatiū probat. q̄ nesciens est sumere exp̄imentū. i. exp̄iri cum q̄ nescit eu⁹ sc̄s r̄ndentem q̄ sc̄z r̄ndens dat ex q̄bus nō nouit. i. m̄dit ad ea que nō nouit op̄onens sumet exp̄imentū de ignorātia r̄ndentis nō ex p̄p̄is sed ex p̄ntibus. i. ex cōibus. sufficit ergo sc̄ire cōia ve possum⁹ temptare. Et manifestat q̄ s̄nt illa cōia dicens. q̄ h̄mōi p̄mūta s̄t. q̄cūq; s̄t talia q̄ scientē nihil prohibet nō sc̄ire artem. Non scientē autē illa cōmūna. nece est artem ignorare. (Quare manifestū) Existit p̄cludit phs temptatiū nō esse gn̄is definiti. Probat p̄mo q̄ntū ad artes ad q̄s b̄t applicari. q̄ est de oib⁹. i. ad oēs artes applicari potest. Nam oēs artes vñiār q̄busdāz p̄mūnibus s̄m que p̄t circa illa accidere temptatio. Scđo probat hoc q̄ntū ad ḡp̄antes ipam. quia oēs etiāz ip̄e

Ydeote utrumq; dialecticae temptatio. Nam omnes punctiones, i. videntes pimone conans, dijudicare etiam ipi ydeote. Ideo subdit q; hec coia s; nam ea nihil min; sciunt ipi ydeote, quibus videantur valde extra dicere, i. extrance dicere quia non proferunt ea per modum artis. Participant enim oia sine arte, quia oes eti; ipi ydeote arguit scilicet dialecticae et temptatio, sed facit non artificialis. Ideo subdit q; sine arte principiat id de quo est artificia liter dialecticæ, temptatio ergo syllis et dialecticæ q; syll logisticæ arte sunt supple sine arte principiantur ydeotis.

(Quoniam autem s;.) Nic oñdatur temptatio esse cōsideratio ut oñdat quo temptatio circa cōia s; eti; disti guit cōia dicens, q; multa s; hec, i. cōia de oib; i. que s; cōia quasi ad oia, et hmoi cōia non sunt talia ut s; at natura quedam definita, vel sicut aliqd gen; definitum. Sed hmoi cōia s; velud negationes, q; s; indeterminati gnis, sicut negatio fm q; hmoi. Alius s; cōia non sunt talia, sed s; quasi propria et his, i. ex hmoi cōibus p̄ttingit ex hmoi cōibus esse quādā arte temptata quā non p̄tingit esse talē quales s; artes que demrānt, i. spēales scire, et hoc quia syllis litigiosus, i. temptatio non est oino se bñs ut ut falligraph. Nā syllus palographicus, i. syll's tempatius non est ex principio definitio cuiusdam gnis, i. alius cuius definitio artis. Sed est circa omne genus, i. applicabile ad oīm artem. Ex hoc p̄cludit p̄mo q; loci sc; temptatio s; de sophisticis elenchis, i. de nūeroe lechoz, sophisticoz. Sedo p̄cludit, q; de talib; p̄tient cōsiderare ad dialecticā dicens, q; non est difficile videre q; dialectici est cōsiderare de his et posse ea facere. Et rō est, quia methodus q; est circa omnes cōes et indefinitias, qui usus est dialectica hz oīm hanc speculacionē et p̄t speculari de oib; talib; speculatis et sophisticis. Posit ergo poni sed a rō, quia dialectica non est gnis definiti, et talis est temptatio qualis dialectica, quia non est gnis definiti, nec est talis quales s; artes q; demrānt se fuisse q; definire de temptatio non pertinet ad omnes artes que demrānt sed ad dialecticā.

Falsum ante; in ali

quo oñdere et orōnem ad iōp̄abile. In hoc ultimo tractatu hui libri ponit p̄hs quādā ydoneitates siue cauetas q; quas apte p̄t p̄cludi methe. Et dividitur in quorū capla. In p̄mo ponit hmoi cauetas ad cōcludendum fm et inopinabile. Ut p̄mo q; nū restat dicere de cauetel' dicens, q; oñdere fm in aliquo, i. in aliqua oīna, et orōnem, i. q; orōnem ducere ad inopinabile. Supple quō hec apte fuit, et q; quas cauetas nū dōm ē q; hec s; intēta fm sophistica sciā. Sedo ponit quā s; cauetas ad ducentū rñdētem ad fm et inopinabile p̄tterū. Et q; et p̄mo qdām sumuntur cauetae eo q; oponēs interrogat, i. ex interrogatōne oponēs maxime accidit q; apte p̄cludat fm vñ inopinabile. Est q; p̄ia cauetela non interrogare aliqd definitū p̄positū, na hoc ē venām hoz sc; fali et inopinabilis. Et cā est, q; vane dicētes, i. rñdētes magis peccāt, vane at dicunt q; nibil hñt, p̄positū definite ad qdā rñdēat. Sed a cauetela est, milta definitio q; quis definitū sit, p̄positū ad qdā dispūtat. Tercia ē pbare, i. approbare q; videns dicere rñdētes, hoc em facit quādā ydoneitatem ut oponēs ducat rñdētes ad aliqd inopinabile vñ fm. Quarta ē, si rñs dicat

aut negat aliqd eoz q; oponēs, p̄ponit dz oponēs duō cere ipm rñdētem ad ea ad q; est ydoneus arguere. Hac at cauetela p̄tingit male vñ, i. si manifeste ducat a p̄posito. Ideo subdit q; rñdētes post h., i. post trāslatōem nō min; pñt nos ledere q; p̄us. Si incaute trāslatōem q; nos, q; si fuit incaute trāslatio exigūtūr qd hoc ad id qd in pñ, i. qd ad p̄positū. Quia ē nullā p̄oem statū introgare, sed p̄mo p̄fiteri q; ob h se interrogare desiderat q; velit discere a rñte. Et subdit q; hec p̄sidera facit locū affirmatiōis, et rō est, q; si oponēs de le interrogare q; vult addiscere rñs no cauebit sibi ab eo. (Ad mē tientē oñ dendū) Potiū vñ cauetā ducentē ad me tam sli dicens, q; ad oñdendū aliquē esse mētētē et dīcere fm, p̄prius mod⁹ sophistic⁹ est ducere ipm ad q; ip se oponēs abūdet orōnib; i. rōnib; et artis, et hoc p̄tingit fieri bñ et nō bñ sicut p̄us dōm est. (Rursus ut q; extra) Hic ponit quod spēales cauetas ducent ad metā inopinabile. P̄ia est, p̄siderare ex quo gñe aet, qua secta est q; disputat sc; rñs. Vñ interrogare aliqd qd h̄i doctores (q; supple rñs insequeatur) dicunt ī op̄abili p̄tibus. Est em in singul sc̄tis aliqd tale, i. aliqd inopinabile p̄tibus. Et q; nulla secta p̄hoz sicut que no dixerat aliqd extra op̄oem pluriū. Ideo subdit q; elemētū hoz singuloz sc; ducendō ad aliqd ī op̄abile est in pñmib; quasi interrogam⁹ sumere, p̄oēs extraneas p̄hoz, et ex illis arguere p̄ira illos q; sunt de illa secta. Vocet em talia soluere dicens, q; p̄terens solutio hoz fertur, i. dicit oñdere q; illud inopinabile no accidit p̄t rōnem, i. p̄p̄t arguitōes oponēs. Op̄onēs em q; p̄tendit q; vult hoc sc; qd illud op̄abile accidat et suo arguitō (Ampli⁹ aut) Ideo potest sedam p̄sideratōem q; est ex voluntatib; ducere ad inopinabile, et q; ex voluntatib; qntū ad id qd sugeric rō sp̄ ducem⁹ ad inopinabile. Non em hoīes eadē volunt et dicunt dicit qdām decoratissimā orōnes. Volūt at ea q; magis vidēns prodēs, ut dicunt magis optere bñ mori q; voluptuose vivere, et iuste agere magis q; diuī rñs prauē affluere. Volūt autē no hec sed p̄ia, illuz ergo qui dī fm volūptates, i. q; asserit op̄oem illū quā sugerit passio et dicit sensus, et quā vult volūtas ducentū dūm ē ad manifestas op̄iones q; dicit rō, illuz at quā rñder fm bas, i. fm manifestas op̄iones ducentū est ad absconsas q; vult rō, vñq; em nēcārūz est duce re extra op̄oem, quia vñ rñdētes dicunt p̄ia ad manifestas op̄iones aut obscuras (Plurim⁹ aut) Ponit terciā p̄sideratōem dicens, q; plurim⁹ locus, i. frēs quēs sine ydonei documentū faciēti dicere ea q; sunt extra op̄oem et stūtū dicere Callides, i. ille hō qui scriptus est in gorgya, i. in illo libro. Dicent em q; oīs veteri arbitratī s; accidere in eo qd est fm naturaz et fm legē. Dicunt em natura et legē esse p̄ia et iustitia hz legē esse bonā, et fm naturā non bona. Ad eūz ergo qui dī fm naturā op̄i obuiare fm legē, et ad, eā qui dī cit fm legē ducere in naturā obuiādo ei p̄ id qd est fm naturā, q; vñq; p̄tingit dicere q; est extra op̄oēz. Ponit autē drām inf id qd est fm naturā et legē dicens, id fm naturā erit vñc̄s, i. apud eos sc; sapientes, sed fm legē id qd plurib; vñder, et q; taz antiquis q; nūc oppōnetes conabantur ducere et rñtes ad inopinabile fm sapientes vñples. Iōsbdit manifestū cē q; quādmo illū, i. antiquis sic et nūc, i. modī conāt arguere, i. redarguere rñtē aut facere ipz dicere qd ē extra op̄oēz, i. sapientē vñ plū

Questiones

libri elenchorum

(Quedā autem interrogatōes) Ponit quartā 2 side
tādem dicens, q̄ quedā interrogatōes hinc vīrūs p̄rō
nem, p̄babilem. s̄t; em̄ quedā interrogatōes tales q̄ i se
sp̄is h̄t̄ p̄rietates. vt si q̄ratūr vīz̄ opteat obedire sa
piētibus aut p̄t̄. vel vīz̄ opteat facere expedientia vel
iusta. et vīz̄ sit melius pati iniuria q̄s nocere. In talib⁹
autem interrogatōib⁹ op̄z ducere r̄identē ad ea q̄ sunt co
traria plurib⁹ vel sap̄ientib⁹. Nam si alioq̄ dicat vt di
cūt̄ aliq̄ q̄ s̄t̄ circa rōnes ve sap̄ientes ducēdūs ē ad ea q̄
vident̄ plurib⁹. Si aut̄ dicat vt plures ducēdūs ē ad
ea que vident̄ his qui in rōne s̄t̄. Nam b̄ se sap̄ientes
dicit̄ iustū ex necessitate esse b̄m̄. plurib⁹ aut̄ nō sic vide
tur. Nā vulgares nō credūt iustū esse b̄m̄ sed diuitiez
Plurib⁹ em̄ imp̄babile est regē esse infelicit̄. Reducit
aut̄ hanc p̄rietate ad p̄cedentez q̄ ducere ea que
s̄t̄ sic imp̄babilia. l. ad ea se s̄m̄ plures vel sap̄ientes. ē
ducere in eā p̄trarieratē que est s̄m̄ naturā et s̄m̄ legem.
quia lex est op̄io plurib⁹. Sed sap̄ientes dicit̄ s̄m̄ verita
tem et naturā. (Defacere nugare q̄d dicim⁹) In
hoc sc̄o caplo ponit p̄hs cauelas ducētes ad metā
nugatōes dicēs p̄mo. q̄ d̄m̄ est defacere nugare sed
q̄d dicim⁹ nugari iā mōstrauim⁹ in p̄ncipio hui⁹ libri
Deinde ponit vñā cauelam ducentē ad vera nugatō
nem q̄ est supponere q̄ no⁹ vel or̄o p̄ se supra nihil diffe
rat a seip̄a alteri p̄iūcta. hoc em̄ supposito r̄ndēs facile
ducet ad methā nugatōis. (Ost̄et⁹ primo in relati
vīs s̄m̄ s̄. q̄ idem erit duplū p̄ se sumptū et duplū p̄iūc
tū dimidio. Si ergo duplū est dimidij duplū. i. si lo
co dimidij possit accipi duplū dimidij. bis poneat dimi
dij et erit dimidij dimidij duplū. Et itez si pro duplo
ponat duplū dimidij ter erit d̄m̄ dimidij. 2lic erit di
midij dimidij dimidij duplū. Ponit aut̄ exemplū in re
latiūs s̄m̄ genūs. q̄ si dicat q̄ p̄cupiscēta est delatōnīs
q̄cupiscēta aut̄ est appetit⁹ delatōnīs. tūc q̄cupis
centia ē appetitus delatōnīs. Ost̄et subdu hoc h̄c p̄i
ratē in oībus relatiūs s̄iue s̄iue relatiā s̄m̄ se s̄iue s̄m̄
suū genūs. et quis appetit⁹ est alioq̄ appetit⁹ et q̄cupis
centia alt̄ci⁹ q̄cupiscēta. et duplū alioq̄ se s̄iue dimidij
duplū. ideo in talib⁹ om̄ittit̄ nugatio supposito q̄ no
men alioq̄ idem fecerit p̄ se sumptū et iūctū cū alio. Et
oīdit̄ hoc h̄c veritatē in p̄ se passionib⁹ dicēs. q̄ si sub
teca quoūcūq̄ accīntūs nō s̄int ad alioq̄ oīno. l. p̄fē
hoc q̄ s̄iue relatiā si illoq̄ subiectoz p̄dīcā accīntūs s̄int
habit⁹ aut̄ passiones aut̄ alioq̄ h̄mōi in rōne. l. in de
finitōne p̄dicatoroz cōz̄. l. accīntū cū designātūr de his
. l. de subiectoz in talib⁹ habet̄ fieri nuga⁹. Ponit et⁹ ma
thēaticū dicens. q̄ nūerus abūdans. l. nūerus impar ē
nūerus habet̄ mediū. Est em̄ nūerus abūdans. l. in a
bādat̄ intelligit̄ nūerus et sic d̄: nūer⁹ abūdās mediū
habens. Ponit aut̄ exemplū naturale dicēs. q̄ symū
est cauitas nāsi. l. in symū intelligit̄ naris vel nāsus. et
ideo symū est naris causa. Dic̄it̄ ergo symū est naris
nāsi causa. (Evidēt̄ aut̄) Ponit alia cauelā ducen
tem ad appetitē nugatōem dicens. q̄ appentes vide
tur quādoq̄ facere nugatōem non tamē faciūt̄. eo q̄ in
p̄ncipio disputatōis nō interrogant̄ si duplū vel alioq̄
h̄mōi fecit alioq̄ p̄ se d̄m̄ aut̄ nihil. et si fecit alioq̄
vīz̄ p̄ se acceptū et alteri adiūctuz idem fecerit aut̄ diuer
sum. sed absq̄ tali interrogatio et absq̄ hoc q̄ suppone
ret nomē p̄ sumptū et alteri p̄iūctū idē facere statim co
elusionē dicūt̄. l. infernit̄ nugatōez et p̄cludunt̄ q̄ sit nu
gatio dicendo duplūz dimidij et vidēt̄ b̄ndicere eo q̄

idem sit duplū p̄ se sumptū et p̄iūctū alteri et quā
est idem nomē viderit̄ idem facere. (Soleocism⁹ aut̄ q̄
le quid.) In hoc tertio caplo docet p̄hs ducere r̄n̄
dentez ad metā soleocism⁹. l. p̄mo dicit̄ q̄ d̄m̄ est p̄ us
quid sit soleocism⁹. Contingit aut̄ soleocism⁹ facere.
et p̄tingit faciente soleocism⁹ videri facere. et etiā faciē
tez nō videri. Ceciliā em̄ de q̄ fīcis est. Declatōis
et li ita est qui de fīcis māturas facit soleocism⁹ s̄m̄ il̄
lum. Non viderit̄ aut̄ plurib⁹ quia s̄m̄ plures ē q̄rē de
clinationē. et li ita est qui de fīcis esse māturas viderit̄ fa
cere soleocism⁹ s̄m̄ plures sed tamē nō facit s̄m̄. Ceciliā
li. S̄i l̄r̄ si finis solū sit masculinū ḡnis sicut q̄daz
dicūt̄ eo dem̄ mō poterit̄ ibi fieri soleocism⁹. Nam q̄ d̄
cīt̄ certā fīne facit soleocism⁹ s̄m̄ eos. se s̄onēt̄ fīne
esse masculinū ḡnis tūm̄. Oꝝ istis infert p̄cloem intētā
nam si in soleocism⁹ r̄ndēt̄ argēt̄ et defectus q̄a et
liquid sit et nō viderit̄. et alioq̄ econtra manifestum ē q̄
ars quedā vi sophistica p̄t̄ hoc facere. l. soleocism⁹
eo q̄ multe orōnes nō colligēt̄ syllogi. l. nō syllogiān̄
tes vident̄ ipm̄ syllogisare velud in elenchis. quasi dī
ceret q̄ sicut elenchi ap̄gentib⁹ est s̄i sophistica. sic
etiā potest ēē de soleocism⁹. (Oſt̄ aut̄ pene) Hic
p̄hs ostendit̄ q̄o magis p̄mode p̄t̄ fieri soleocism⁹
dicens. q̄ pene. l. quasi om̄es ap̄gentes soleocism⁹ s̄unē
s̄m̄ hoc. l. s̄m̄ neutr⁹ genūs q̄d̄catur p̄ hoc et h̄mōi so
leocism⁹ p̄tingit̄ quādoq̄ casus neq̄ indicat masculinū
neq̄ feminū sed neutr⁹. Et cā hui⁹ est. quia hic facit mas
culinū. hec seim̄. led hoc neutr⁹ vult facere. lepe aut̄ neu
trum facit vīrūq̄. vt si querat̄ quid est h̄o. pot̄ r̄ndēt̄ ē
caliopeya v̄l̄ coruscus v̄l̄ lignū. Alia cā est. quia mas
culinū vel feminū dīt̄ abiūce oīno led aliqui casus neu
tri differit̄ et alio nō. (Dato ergo) Docet facere
soleocism⁹ dicens. q̄ sepe dato hic. l. nō syllogisare q̄
si d̄m̄ sit hūc. l. quasi accusū sit datus. Et s̄i l̄r̄ contin
git syllogisare alii calūm p̄ alio. Ost̄ ergo cauelā in
neutro ḡne syllogisare vñā calūm p̄ alio. et assignat cā
hui⁹ dicēs. q̄ h̄ sit in talib⁹ syllogismit̄ eo q̄ hoc. l. neu
trum gen⁹ sit coe plurū calūm. Nam facit q̄nq̄ hic. l.
ntūm. q̄nq̄ aut̄ hūc. l. acēm̄. (Op̄et aut̄) Hic do
cet caueare soleocism⁹ dicens. q̄ si velūt̄ caueare soleo
cism⁹ optet tales calūs p̄mūrati facere. quia cū est q̄dā
hīc. l. cum indicatiō sumat neūs. cum ec̄ aut̄ hunc. l.
cum infinitō accusū. vt est coruscū et coruscuz. et stimūt̄
in feino est et esse faciūt̄ drām̄. l. distīctōm̄ inter dictos
calūs. (Oſt̄ est quādām̄) Ponit drām̄ et p̄uen
tiām̄ inter soleocism⁹ et figura d̄cōm̄. p̄uenientia em̄ ē
de se manifesta. drām̄ est in hoc q̄ soleocism⁹ s̄ilīa ē hīs
elenchis q̄ dicuntur s̄m̄ non s̄ilīa. s̄ilīter interpretantur
id est qui dicuntur s̄m̄ fallā figure d̄cōm̄. Sed differt
quia quādām̄ illīc̄. l. in fallā figure d̄cōm̄ sit de
ceptio in rebus sic in his nomib⁹. l. orōmib⁹ accīde
facere soleocism⁹. nam h̄o zaldū et res et nomē et verīta
dicūt̄ res om̄ittit̄ fallā figure d̄cōm̄. sed vt s̄i noīa cō
mittit̄ soleocism⁹. l. oīcludit̄ q̄ p̄ manifestū est tēptādū
syllogare soleocism⁹ et dīcīt̄ calūb⁹ l. ex calūb⁹ neutrī ḡ. l.
ue et dīcīs vīs de q̄bus d̄cōm̄ est. (Oſt̄ at̄ nō p̄z)
In hoc q̄rō ca⁹ poīt̄ p̄hs duas cauelas ducētes ad
redargūt̄. l. p̄mo dat̄ necitātē hui⁹ p̄t̄ dicens. q̄
q̄ sophista p̄ncipalr̄ intēdit̄ red arguere et nō p̄z dīc
q̄dā l. ordīant̄. l. ordīate interrogat̄ ea q̄ s̄i circa interrogat̄
eōz vt lateat̄ r̄ndēt̄ velud ī dialectis. l. q̄ vt d̄m̄ et̄
octa⁹ tho. l. p̄ d̄m̄ ē p̄ ea q̄ d̄cā s̄i de mo interrogat̄

(Tunc quidam) Hic ponit cauelas ptra rinden
tes in gñali. Præia est longitudo. i. facere ordes longas
est em difficile multa spicere. Et subdit. q ad longi
tudinem. i. ad plongandū orones est vrendū elemētū pre
dictis i octauo thopicoꝝ. Scda est festinaꝝ nō tardio
res z hebetes cum festinal minus pvident z ita citius
redarguntur. Tercia ē ira z pfectio. i. puocare ridentē
ad iram ptenendo z reprobrādo. Et rō huiꝝ est. quia
perturbati z irati mīme pñc obfūare oes spæales condi
tiones obfūadas. ideo cūtus redarguntur. Et subdit
q elemēta ire. i. ea que hñt causare trā fac iūt ridentē
manifestū q velit iniuste. i. incōneinter agere. z circa
om̄ia esse impudētē p̄pōterū. Quarta ē ponere in
terrogatōnes pmutati. i. interrogare p̄pones po nedō mi
norem an maiore. z maiore vnius sylli cuz maiore alte
rius. z hoc sive ad idex. i. ad eandē ptem alīq̄s habeat
plures oīones. i. plures syllas sive no. sed vnuꝝ sive
qm̄ sic. i. ad prem̄ affirmatiꝝ. aliꝝ vero no sic. i. ad pre
negatiꝝ. Semper en̄ demus intricare p̄pones. q̄ sic fa
ciendo accedit nos ridentēs simul facere obfūationes
id est p̄siderationes scire ad plures p̄clones. si habueſ
sum̄ plures rōnes ad vna prem. aut ad trias si habea
mus vna rōem. ad vna prem. z alia ad triam prem.
Ex dicti elicit qndā maximā vñem dices. q̄o in oīa
que dca sunt pñs. i. in octauo thopicoꝝ ad occultatō
nes st̄ etiā vñtilia ad a goniasticas disputatōnes. Et rō ē
qua occulta est cā latēdi. latere aut̄ est cā falle. (Ad
obvīates) Hic ponit qnḡs cauelas ptra ridentēs
discolos z pterios. Prūna pote dices ad obvīates. i.
discolos p̄terios qui nō intēdūt nisi p̄radicere in
rogandū est qñc̄ opiamur ē ad orōem. i. ad p̄positū
ex negatōne. i. q̄ negatōem. velud sibi opponēs veit̄ cō
trari illorū que prepoit aut si nō interrogat ex negatōne
Debz fieri interrogatio ex equo. i. disluctōne vt ne sciant
ridentēs oppositi p̄positū opponētis. Et subdit
cām huiꝝ dicens q̄ cuz dubiū est qd̄ velit suēre oppo
nens min̄ graues sūt ridentēs ad ipedēduꝝ opponē
tes z facilius pcedēt p̄positū. Scda p̄sideraro quādo
ridentēs dediscare qdditatibꝝ. i. in alīq̄bus qddita
tibus inducēdo vñ. i. opponēs qui p̄ inductōeꝝ imēd̄
cludere. vñ lepe. i. frequēter no est interrogandū ipm
vñ. sed est vrendū ipo tanḡ pcessio. Et rō est. q̄ qnḡs
sp̄i ridentēs putat pcessisse vñ. z audiētibꝝ prop̄ me
monā inductōis oīa p̄celaria videtur ē pcessia velud
nō interrogata stulee. i. inefficacit. Tercia p̄sidero quā
do volum̄ alīq̄ p̄bare in bis in qbus vñ no featur
vno noie vrendū est circulo cutōe z silitudine ad qd̄ ex
pedit. Et rō est. quia silitudine plerūc̄ later. Quarta
p̄sidero. si velim̄ alīq̄ p̄positū q̄ aliquā p̄ponem
q̄rere a ridentē dēmus simul cu illa propōne allumere
p̄pōem triam. vt si opponēs debz sumere. i. p̄bare q̄ o
potz patri obedire g om̄ia dz q̄rete vñ. q̄ om̄ia opteat
obedire parētibꝝ vel nō obedire. Et si opponēs deat. p
bare mīta lepe pcedēda p̄ debz interrogare vñ. multa
sunt pcedēda p̄ aut pauca. Nū si necārio est dare al
tera p̄ data prop̄ p̄trariū assumptū magis videbunt
multa esse pcedēda. Opposit̄ en̄ iuxta se trijs z ma
iora z magna vñdens z meliora z peiora hoībus. Quin
ta cōsideratio debem̄ audacter inferre p̄cloem. dato
q̄ nō sequat̄ ex illis quā valde z lepe videt̄ redargut
sophistica calūnia interrogantū. i. op̄iantū. Nam cuz
aliquādō inter syllogisantes sicut qui non accipiunt̄ pre

missas ad quas seq̄ p̄positū nō faciūt interrogatōeꝝ ad
hoc qd̄ ultimū est. i. ad p̄positū excludendū. sed cōclu
sive dicunt̄ velud syllogisantes. i. ac si sequeret̄ cōclusio
ex p̄missis illā inferūt. nō ergo qntū ad p̄clo em negati
ua. vel infert̄ hoc qntū ad affirmatiua. (Sophi
sticuꝝ aut̄) Hic dāt cauelas ptra ridentēs fatuos
Prūna ponit dicens. q̄ sophistēcū documētū est a rī
dēte posito aliquo inopiatō ad p̄bare z coit̄ dare illud
quo factō p̄positū viderūt vñ. z p̄babile z trium ei
qd̄ rinden̄ dixerat ex p̄ncipio debz opponēs suo p̄positū
to sic facere interrogatōem. Utruꝝ viderur tibi rinden̄
ti hoc vñ. non. necesse est en̄ si sit talis interrogatio p̄tinēs
ea ex qbus habet fieri syllas ptra ridentēs aut̄ elenchus
aut̄ inopiatōbile fieri ptra ipm. z cum rinden̄ pcedēt cō
tingit fieri elenchū. cum aut̄ nō pcedēt nibilomin⁹ vñ
detur pcedēre. facetur alīq̄ inopiatōbile z cum non dat̄
simplici sed facit fieri vñ. i. q̄ sibi videret̄ bñ dicuſ ſit
ei elenchū ſite. i. redargui appetenter. Secunda cauelas
quāadmodū in rhetoriꝝ pcedēdēt p̄trarietates. In
cauf̄ em̄ (in qbus habet locū rhetoricaꝝ) diligēt atq̄
datur vñ. teſtes ſibi p̄tradictā. q̄ ſi faciūt redarguit̄
Silt̄ in elenchis p̄siderandū est ad p̄trarietates vt vñ
rinden̄ p̄tradicat ad ea que a ſeipo dicta ſunt aut̄ ad
eos quos p̄ficiunt̄ bñſfacere. Et etiā p̄siderandū. vt p̄
coradicat ad eos quos videntur plentire. z ad ſiles
hmōi. i. ad eos qui p̄ueniū ſecū in opione. z hoc vñ ad
plures ſi p̄tradicit pluribꝝ. vel ad om̄es ſi p̄dicit om̄ibꝝ
(Ampli⁹ eos) In hac ultima pte ponit qnḡs
cauelas ptra ridentēs subtiles z exercitatas. Prūna
ponit dices. q̄ ſi ridentēs cuz redarguit̄. i. cum timet̄
redargui ſepe faciūt dupler. i. diſtinguit̄ oīeꝝ ſi dēat̄
p̄ illam orōem eis accidere redarguit̄ ſic z interrogatibꝝ
id ē opponebile ſit hoc ptra i instātes. i. rinden̄
tes qui instāt distinguidō qm̄ ſic idex accedit. i. vñ
ſit aut̄ nō. i. in alio ſenū nō eſt verum. Qōtra eſerī
go qui ſit diſtinguit̄ oīonē debz dicere qm̄ ſic ſump
lit illam orōem in illo ſenū in quo rinden̄ negat eam.
vt cleop̄tō ſuit in mērabulo. i. in tali libro. Secunda
eſt. ſi rinden̄ ſit doctus dēmus mītōtē ſit abſinē
tes ab oīone. i. recedentes a p̄pōto. z inciderē rechit̄
argumenta ridentē ſit ſi ſi opponēs p̄ſcribit illa argu
menta debet pñs instare z p̄tēcere ſolutōem ridentē
vt fortius arguat̄ ptra eum. Tercia. ſi vñdem̄ rinden̄
tem abūdere in alīq̄ ſama ſit in qua nō abūdamus
dēmus nos trāſferre ad aliam ſama in qua abūda
mus. z ideo dicit q̄ ponēdū ē nos qnḡs trāſferre ad
alia ab eo qd̄ dictum ē nobis ſumētibꝝ extra. i. extra p̄
pōtū ſit hoc faciēndū ſit ſi alīq̄ ſi opponēs non hēat̄
argumentari. i. nō abūdet̄ argumenti. Fid̄ hoc qd̄ pro
pōto ſit ſicut ſeſt L. i. l. i. ille hystris ſit ſi nē
cīt et tangere nū ſi lyram z p̄positū ſit ei aliud instru
mentū ſicut lyram extollere. i. ſi extollendā z meliore
p̄positū instruūtō. ſic etiā nos debem̄ p̄medare mate
riā in qua plus abūdamus. z ad illā nos trāſferendo.
Quarta. ſi rinden̄ querat̄ de quo nos volum̄ argue
re nō debem̄ ſibi dicere in ſpeciali ſed in gñali. vt q̄a vo
lum̄ ei in oībus p̄dicere. ideo dicit q̄ ad eos q̄ exi
gunt id ad qd̄ ſi opponēs conatur argumentari ſi opponēs
debz dicete q̄ in elenchis. i. in redargutōibꝝ vñtuer̄
ſaliter accidit ſc̄ ſi intendit negare qd̄ rinden̄ dicit
z affirmare qd̄ rinden̄ negauit ſed nō qm̄ p̄trario ſit ea
dem ſit disciplina. i. nō debz ſibi ſpecificare p̄positū vt

Questiones

si vult arguere quoniam Prologus eadem est disciplina. non debet ponere hoc rident. sed dicere in vni q[uod] in oibus vult dicere et. sed non oportet interrogare per locum ut. proponem id est ut promissam. ymmo aliquando non omnes premis se sed interrogande sed qualiter non debemus interrogare. sed debemus ut cetero ut accessus Dei epilogus dicit Alber. q[uod] deinde est ex quibus sunt sumende interrogatores et quoniam interrogatur est in agonisticis interrogatoribus

Queritur utrum

Dialectica nec sit aliquid genere determinata. nec sit omnia alicuius per sonis. nec talis qualiter est metaphysica. Arguitur primo quod sic. quod dialectica considerat syllabum dialecticam sub eius attributonibus. sed syllabus dialecticus est a dicitur alto scibilis distinctus. ergo dialecticus est aliquid genus determinata. Et confirmatur. quia quilibet scia est distincta sicut etiam sub eius ab aliis subiectis est distinctus. sicut per tertio de aia. sub eius autem dialectice est distinctus. ergo etiam.

Sed sic. omnis scia syllogistica siue procedens syllogistica est omnia alicuius actionis. dialeterica est huiusmodi.

Tertio sic. omnis scia est per demonstrationem. dialectica est scia sicut alia ostium est. ergo est per demonstrationem. In quantum libet autem demonstratione omnis dicitur aliquis passio de aliquo subiecto. ergo Quarto sic. dialectica est scia omnis siue metaphysica. ergo est talis quis est metaphysica. Ceterum maturus est per ipsum quae metaphysice dicentes et circa idem laborant dialecticus et sophista. ergo dialectica est talis qualiter est metaphysica.

In oppositum est philosophus in terra. Pro soluto ne questionis solvende sunt quatuor questiones

Questio prima.

Vtrum quadratura circuli a Brissone et Antiphonte sit prouidenter postuta. Pro cuius solutione Attende primo. quod aliquis dicit quod ipocratas describerebat quadratum infra circulum et arguebat sic. o[mn]is linea ducta ab eodem puncto in idem punctum sunt euales. sed corda et arcus dicuntur ab eodem puncto ad idem punctum. ergo sunt euales. et sic concludebat portiones circuli sunt euales lateribus quadratis. et quod non totus circulus eualeat tanti quadrato infra circulum descripto. arguebat ergo ex principiis principiis geometriae male intellectis. quod omnes lineae ductae ab eodem puncto in idem punctum sunt euales. non est intelligendum nisi de lineis rectis. Melius enim dicitur. quod ipocratas describebat quadratum infra circulum ut dividideret circuliferentem circulum in quatuor partes euales. et cilibus arcu probabat aliquam lineam rectam esse eualem. et sic ex quatuor lineis rectis quatuor partibus circuliferentem circulum descriptum erat. vnu quadratum. quod dicebat esse eualeat circulo. crebat enim quod quadratum esset eualeat circulo si oia latera quadrati simili superata equiparetur circuliferentem circulum. sed hoc non est verum quia figura circularis est capacissima. non quia non possit aliqua figura fieri capax circulo. sed et de tanta linea quam est circulus per fieri figura quod sit tanta capacitas. ipocratas ergo quadravit circulum ex principiis principiis geometriae male intellectis. et sic ratione sua fuit falsigrapha et non litigiosa. Dicitur ideo. quod Brissone scripsit quadratum infra circulum et etiam extra et arguebat sic.

libri elenchorum

Ubi ergo regitur magis et minus. regitur etiam equale. sed regitur quadratum maius circulo ut quadratum de scriptum extra circulum. et etiam regitur quadratum minus circulo ut quadratum infra circulum de scriptum. ergo regitur quadratum etiam circulo. Hec vero (posito quod verum est) est litigiosa et sophistica. quia non procedit ex principiis principiis geometricis. Et si queratur. verum illa proposita vera. ubi et regitur maius et minus regitur etiam equale. Unde est vera in his quod sunt eiudicatae rationes. sed non in his quod sunt diversas rationes sicut est de circulo et quadrato. Antiphon vero de scriberebat unum quadratum infra circulum et supra quodlibet latius triangulum unum triangulum. describendo sub linea circumferentiis sic arguerat sic non est processus in infinitum ergo per devenire ad hoc quod trianguli replebitur rotunda circumferentia circuli. sed latera trianguli sunt lineae recte. ergo dubius est una figura rectilinea ex eis proposita quod rotunda circumferentia circuli occupabat. Et cum ex quilibet figura rectilinea possit fieri quadratum ex poterit fieri quadratum ex circulo. hec vero assumit unum principium coelestis quod non est processus in infinitum. et per illud principium applicari philosophice et metaphysice et aliis quibus aliis. Sic ad questionem. quod vero ipocrates est falsigrapha. Brissone non sophistis. et Antiphon autem litigiosa. per ex dictis

Questio secunda.

Utrum ad hanc artem spectet definitio de syllabo tepratio namque de syllabo sophistica. Ut de em et non. quia deinde est in principio huius libri quod deinde est in aliis de septentius et dialecticis. et in hunc librum dices de agoristica et litigiosa. Et sicut syllabus tepratio videtur esse bonum syllogismus dialecticus et non sophistica. Pro cuius solutione Attende de primo. quod dicitur est inter syllabum falsigraphum litigiosum et tepratum. Quia syllabus falsigraphus est ille qui procedit ex principiis principiis alicuius scientie. sed non male intellectis vel applicatur. Sed syllabus tepratus est qui procedit ex terminis eis quibus ignoratur ignorantia et impossibile est habere scientiam. et quibus scientis non datur habere scientiam et ideo est per se non est talis scientia etiam etiam habeat scientiam. non quod aliquis omnino ignorans possit habere septentiam. sed si est ignorans in proprio dum non aliquo modo nouerit scientiam. sicut non scientez demus intelligere non scientiam propriam. sed bene scientiam. Sunt autem duplicita scientiae. quidam enim sunt scientiae simplices quod sunt omnes scientiae. non quod aliquis omnis ignorantia vel saltus pluribus sunt applicabilitas. Aliia sunt scientiae in respectu que quibus sunt specialia unum artium vel scientiarum. non per plibus actionibus illis artibus applicari. Syllabus autem tepratus non est de huiusmodi scientiis. sed de primis. Attende secundum. quod omnis syllabus deceptorius siue qui videtur esse alius quam est per dicti sophistica. Et contingit autem decipi tripliciter in syllabismo. peccato in forma. quod scientia videtur syllabus et non syllogismus. Secundo peccato in materia quod scientia non videtur ex probabilitate cum tamen syllabus ex falso et improbabili. Tertio teprando. quod dato quod syllabus est ex veritate. tunc videtur syllabus ex principio et non syllabus ex scientiis. Ex quo leditur quod quibus syllabus tepratus percedens ex veritate non videtur syllabus dialecticus nullo modo pecans propter syllabum dialecticum. tamen est syllabus sophistica et litigiosus. quod videtur procedere ex principio et non procedit. Sed secundum securum. quod quia syllabus tepratus potest esse bona syllabus dialecticus et non est sophistica. ideo opus est quod peccat propter syllabum demotivum. demonstratio enim debet esse ex veritate et

pprijs aut qz sp̄tatiu⁹ videt eē cr. pprijs ⁊ nō est. iō p̄chcat p̄tra s ylm̄ demratiū⁹ falligraph⁹ et̄ peccat cōtra eundē qz q̄uis pcedat ex pprijs nō tamē ex veris.

Dic vno⁹ h̄tū ad matiā in qua sit z sic nō est so⁹ phistic⁹ s̄ est dyalectic⁹ bon⁹ ⁊ p̄tinet ad dyalectic⁹. qz sit ex cōib⁹ ⁊ pbabilib⁹. **Alio⁹ p̄t p̄siderari** ut apper ex pprijs pcedere ⁊ n̄ pcedit ⁊ ut apper q̄nare sciam ⁊ nō q̄nare ⁊ sic ē lophistic⁹ ⁊ p̄tinet ad lophisticam

Questio tercia

Utrz dyalectica nec sit alie⁹ ḡnis definiti nec ostēt⁹ uia alie⁹ p̄clusionis nec pbatiu⁹ p̄ncipior⁹ nec tal⁹ q̄lis est metaphysica. Dic bi eniter ad p̄mā p̄tē q̄ dyalectica docēs ē alie⁹ ḡ; definiti si cōsubiecti determinati nari qz est de syllo dyalectic⁹ q̄ est vnu⁹ ens determinati ab oīb⁹ aliis disticti⁹. Dyalectica v̄rēs nō est alie⁹ ḡnis definiti. qz v̄rē syllo dyalectic⁹ q̄ est q̄busdā. pbabilib⁹ cōib⁹. iō dyalectica oīb⁹ p̄t applicari s̄ nō oīa sunt eiusdē ḡnis. ḡ. Dic ad scđam p̄tē q̄ dyalectica ēē oīstūa alie⁹ p̄clusionis definite dupl̄ p̄t intelligi. v̄ no mō q̄ p̄pa p̄n⁹ ei⁹ ⁊ si dyalectica v̄rē nō est oīstūa alie⁹ p̄clois qz nō pcedet ex pprijs. Sz dyalectica docēs bñ est illo mō oīstūa alie⁹ p̄clois qz q̄ p̄pa p̄ncipia syllogistimi dyalectic⁹ ont̄ p̄petates suas de ipo. Alio mō p̄t intelligi q̄ sit oīstūa alie⁹ p̄cōia ⁊ pbabilis ⁊ sic dyalectica v̄rē bñ est oīstūa alie⁹ p̄clois. qz v̄ dīm ē in p̄mo thopiconū ipa h̄z v̄ia ad oīm methodos p̄ncipia.

Dic ad terciā p̄tē q̄ dyalectica docēs nō p̄t pbare p̄ncipia. sūc docēre q̄ oīs pbato est ex p̄bōib⁹ notōib⁹ sed illa scia h̄z aliq̄ p̄ora suis p̄ncipis ḡ. Pot̄ tñ. pbare p̄ncipia nō p̄ma qz illa nata s̄. pbari p̄ aliq̄ p̄ora in illa scia. Silt̄ dyalectica v̄rē nō pot̄ pbare sua p̄n⁹. qz oīs pbato aut̄ est ḡ syllo oīstūu⁹ aut̄ ip̄ossible. h̄z neu⁹ tro mō p̄ sua p̄ncipia pbare qz oīs syllo oīstūu⁹ pbās suā p̄clonē pcedit ex noītōib⁹. sed dyalectica v̄rē non h̄z aliq̄d nōt̄ suis p̄mis p̄ncipis. Dis etiā. pbatio p̄ impossibile ducit ad mat⁹ ⁊ euideſt̄ ip̄ossible q̄z sūr̄ p̄tēlē s̄la. Sz dyalectica v̄rē nō h̄z aliq̄d euideſt̄ in fūtare q̄z oppo⁹ suo p̄toz p̄ncipioy. Ex q̄ p̄z q̄ dyalectica nō h̄z v̄ia ad pbāndū sua p̄ma p̄n⁹. aut ad p̄n⁹ metaphysice q̄ est scia cōis q̄us h̄ateat v̄ia ad pbānduz p̄ncipia sp̄culū sciarū. Dic ad q̄rtā p̄tē q̄ q̄uis dyalectica ⁊ metap hysica q̄dāmō p̄ueriant qz abo s̄. qdām mō deoib⁹ ⁊ abe s̄. coes. licz diuersimode tñ p̄bs dicit q̄ dyalectica nō est tal⁹ q̄ est metaphysica ⁊ h̄z q̄ subēz metaphysice est omib⁹ coe q̄ p̄dicatoem. logice p̄o p̄ap̄pliatoem. Orl̄ et̄ dyalectica p̄siderat entia solū fm̄. pbabilitate ⁊ op̄ionē. metaphysica p̄o fm̄ p̄tate ⁊ fm̄ rez q̄z plura dicit metaphysica ⁊ dyalectica q̄z p̄ueunt. iō p̄ueint d̄ p̄bs q̄ dyalectica nō ē tal⁹ q̄ ē metaphysica.

Questio quarta.

Utrz nomē idē s̄ fm̄ se ⁊ p̄mētū alteri. Dic breuiē q̄ nomē idē s̄ fm̄ se ⁊ p̄mētū alteri. non tñ sciatōne se daria. Tñ illa d̄. eē de sciatōne alie⁹ scđa⁹ qd̄ p̄p̄ aliquā d̄p̄edēt̄ r̄i sciatōne p̄m̄. dāt̄ itēl̄igē p̄ terminū ⁊ h̄z mō termi⁹ nō idē s̄ fm̄ se ⁊ p̄mētū cu⁹ alio. Nā p̄m̄ relati⁹ fm̄ se ⁊ p̄pa passio. p̄p̄ dep̄endentiam quā h̄nt ad alia dāt̄ ea itēl̄igere. Sint̄ illa cu⁹ exp̄

manū in orōne nō dāt plus ea intelligere cu⁹ sua dep̄dē tia p̄ cadē t̄m̄et̄. Si q̄ras an sp̄s ō ipo⁹ ḡni faciat nū gatoem. vt dicēdo aīal h̄o. Rñdet̄ aliq̄ q̄ q̄uis genū appo⁹ sp̄t̄ faciat nū gatoem tñ sp̄s appōta ḡni nō fac nū gatoem. cu⁹ r̄o est. q̄ sp̄s det̄inat̄ ipm̄ gen⁹. genū at̄ appo⁹ sp̄t̄ nō p̄t det̄inare illā sp̄em. ita q̄ volū dīh cere q̄ nuga⁹ est in p̄ponēdo inferi⁹ sup̄iori ex eadē p̄te orōis nō aut̄ ecōuerio. qz inferi⁹ est tūc specificas sup̄i⁹ Sz p̄ra h̄ est Ar̄. sexto thopicoz v̄bi docet infimere diffinitōem p̄p̄ nū gatoem. Dicit em̄ sic. Rursum si dicto v̄l̄ addat̄ p̄t̄iculare sp̄ nuga⁹ est. vt iustū expedita em̄ qz iustū p̄t̄et̄ in expeditōe s̄c̄merius in sup̄iori abundās h̄ est iustū. i. sup̄flū in diffinitōe p̄pus hito ex̄ pediē. Itē d̄z sepiō meta. ca⁹ de v̄nūtate diffinitōis. q̄ nuga⁹ est in p̄ponēdo dictionem sup̄iorē iſteriori. vt al h̄is pedes bipes. qd̄ pbāt̄ ibidē dupl̄. P̄t̄o exp̄ se me dīs 2gnoscēd̄ nū gatoez ponēdo r̄oēs noīm. p̄ noīb̄. n̄ bil em̄ alid̄ dīx̄ nisi aīal batēs pedes bipes. qz aīal batēs pedes duos pedes batēs. Alio. pbāt̄ ex trāspōtōne simoz sic. palā aut̄ erit si q̄s trāspōnet dictōes ta⁹les vt eā q̄z hoīs dices aīal bipes pedes h̄is. dca⁹ em̄ bipede sup̄flū ē d̄. pedes batēs p̄usq̄ fuit nuga⁹. hec duo media de rōne ponēda. p̄ noīe ⁊ trāspōne v̄l̄ trans̄ sumptōne si valēt h̄ v̄biq̄ ip̄bāt̄ deām̄ r̄istōne. Nec illa est p̄ra dca⁹ grāmaticoz. q̄ maḡ. p̄portionē mōriūz det̄inabilis ⁊ det̄inantiūz q̄z ydēp̄itātē v̄l̄ p̄lālitatem rerum p̄siderant̄. Ad rōenes pat̄z solutio. Sequit̄ scđus liber elenchoi⁹.

E respōsione

Iste est scđus liber elenchoz. in q̄ de terminat̄ de argumētātōib⁹ sophisti⁹is quo ad eas solutōes ⁊ vt cadūt̄ in v̄lūm̄ r̄itōe. Et didif̄ in q̄tuor tra ctat̄ p̄m̄ p̄t̄et̄ vnu⁹ capl̄z in quo oīdit̄ necessitatē hui⁹ libi⁹. ⁊ p̄mo ponit intentū dices. q̄ postea q̄ dca⁹ sunt in p̄mo libro) dōz ē in h̄ scđo de res p̄sitione q̄t̄u⁹ ad solutōem apparentē. ⁊ quō op̄z soluere q̄t̄u⁹ ad solutōem verā. ⁊ qd̄ op̄z soluere. qz qdām̄ sunt orōes soluēde ⁊ qdā nō. ⁊ ad quā v̄tilitatē. p̄sunt hmōt̄ orōes. i. solutōes. Unā hmōt̄ solutōes sunt p̄mo v̄tles ad phiam p̄p̄ duo. p̄m̄ est q̄t̄u⁹ ad palōḡlōmos in dīctōne. qz scđo solutōes i. p̄o. sc̄m̄. distīguere multē p̄l̄. ⁊ sic tles solutōes faciūt̄ scire q̄t̄es v̄l̄ qd̄q̄ d̄. Fa ciāt̄ etiā scire q̄ silt̄ ⁊ q̄ dissil̄t̄ accidit̄ in reb̄ ⁊ nomib⁹ circa. qd̄ decipit fallā figure dcoem. Sz talia scire ē v̄ile ad phiam. Scđo est q̄t̄u⁹ ad fallās extra dcoem. qz p̄ fallās extra dcoem p̄t̄igē boīem p̄ leip̄m̄ decipi scire p̄aliū q̄ em̄ ab alio galogisaf̄ qd̄ sit in fallā in dcoem. ⁊ h̄z nō sentit̄ ⁊ ip̄e a seip̄o patit̄ h̄ lepe. qz decipit̄ cu⁹ alio. Sz solutōo galogisaf̄ extra dcoem v̄z ad galogisaf̄ p̄ quas h̄o p̄ leip̄m̄ decipit̄. Scđo est v̄t̄ ad galogisaf̄ qz esse exercitātū circa oīa ⁊ in nullo v̄deri inlecie. i. ignoran̄ se h̄z facit apparere r̄identē glosum. Si aut̄ his q̄ cōt̄ eat. i. rñdens q̄ cōt̄eat cu⁹ opponēte in r̄isōnib⁹ sp̄nae hmōt̄ oīos sophistica. i. nō velit rñdere ad eas cu⁹ mō hil̄ h̄at̄ det̄inare dīctōe eoz. i. cu⁹ nesciat̄ soluere dat̄ suscip̄tōem q̄ v̄dēt̄ graui⁹. i. grossius ⁊ impt̄ nō q̄z sie vez sed p̄p̄ imp̄it̄ quā dēmōstrat̄. (Rñdet̄ib⁹ ā) Hic remouz quādā cauillatōem dices q̄ iste scđus lib̄ v̄dēt̄ sup̄flūre qz p̄cas q̄ dca⁹ sk̄ in lib̄ p̄mo sufficien̄

ff i

Questions

libri elenchoꝝ

haberit p̄t quō r̄fidentes dēant obutare orōib⁹ sophistis
tis quā cauillatōem remoūt ponēd hāc p̄clōne. Nā
est idē r̄fidentē soluere t̄ videre viciū orōis t̄ r̄fidentē
possi velocif̄ obutare oponēti. Q̄c ex h̄b̄ sc̄q; q; p̄t lib̄
brū n̄ possim⁹ p̄ppte t̄ velocif̄ soluere. T̄ iō n̄ lugfluit
iste sc̄ds. Probat ḡistā p̄cloes t̄b⁹ rōib⁹. b̄ q; q; sc̄m⁹
sepe trāspōrit̄ ignoram⁹. i. q; sc̄m⁹. vno⁹ vt in suis p̄n
cipijs sepe ignoram⁹ ip̄m trāpositiū. t̄ sub alio ordie po-
scitū ve acceptū in p̄pria foſa. t̄ iō q; p̄t lib̄ sc̄m⁹ ta-
lia in suis p̄ncipijs t̄ q; istū in p̄pria foſa t̄ p̄t h̄c lib̄.
sc̄m⁹ ea maḡ in p̄mp̄tu t̄ possim⁹ velocif̄ soluere. Se-
cūda r̄o. n̄ sufficit in disputatōe sc̄re syllos s̄z oꝝ cito t̄
p̄mp̄te sc̄re facere eos. Ḡ etia in solutoe. s̄p̄ p̄mū lib̄
n̄ sum⁹ exercitat̄ t̄ p̄mp̄ti ad solutōem galloſlimonii
ḡpter ea q; dēa s̄t̄ in p̄t lib̄ necarī? eſt illber. Ter̄
rō in deſcripſib⁹ mathematic⁹ accid⁹ q; possim⁹ eas
deſcribere t̄ r̄o possim⁹ rurſum ſponere q; facilī? etia
lia dissoluere q; ſponere. In elenctis aut̄ accidit econ-
terario q; ſc̄lētes quertere illes orōes fm̄ qd̄. i. fm̄ talem
modi dubitam⁹ talē orōem soluere. Nā in talib⁹ faci-
lius est ſponere q; dissoluere

Primū ergo sicut

sylogisare dici? In h^o tractatu definitio de solu-
tione apparet siue ad boies. Et videlicet in duo ca³. in
mo omt q aliquid magis expediat soluere apparet qz re^c. t p
posit hoc oclone sic qnqz magis e elige^m sylogisare pba-
bilis qz plesic et, qnqz magis soluendum apparet t pba-
bilis plesic. hanc oclone pbat qz illo modo expediat solu-
re qz opponens arguit. Is opponens litigiosus siue vni-
argumetatio sophistica si arguit ssi videat arguere qz ex-
pedienter tale arquinatorem soluere appetit t si rice. D
notem pbat spalit qz ut ad aphibologiam t equocatoe qz
elech^s est hodeo n equo ca. i. n multiplice qz opponens facien-
t aphibologiam aut equocatoe n facit res elechus solum ap-
parete sicut est qz aphibolo t equocatoe. sic et est qz obv ob-
nubilatorem. i. galogismus qz obnubilatorem. qz elech^m
du^m ta ssi arguere qz n arguere. Et etca h remouet qu-
datur et rotetur qz possit icidere. Posit enim aliquis credire qz ac-
cepere solutoe sufficeret p rns diceret i fine argume-
tis qz opponens n affirmaret aut negaret pcelos rns in illo
filiu in qz ipse rns ssi equoce siue i alio filio. Hunc errore re-
monuz dices qz ad interrogatoe multiplice qz equocatoem
vt aphibologiam n ernde^m sine distincione. imo rns d^r ea
distingueret at qz opponens arguat qz ipz pbat. qz si p
argumetum sem ab opponente rns distingueret dicat qz n ar-
guat ad filium i qz dedi ppoze. et opponens dt qz imo audi-
tis nesciut res rns dicat qz vlt nō t ita forte videbitur re-
dargut^s (Si g dedit) Dein pbat qz ad equocatoe n
est rnde^m qz arguatur ssi qz vlt arguere qz si opponens di-
stinxizz equoco ut aphibologiam n est dubius elech^s. sed
opponet qz interrogat sicut ssi distincione n ssi litigiosi t ssc
nccē ernde ad interrogatoe sumo dico sic vlt nsc. qz
pso opponet n bñ lero gat qz n distinguit nccē e p rns cor-
rigat viciu opponens distingue^m ea. Dein remouet ponez
erronea qzndā atqz dicit em p^r pba ordoes qz aphibolo-
giam ut equocatoe multiplices n facere p z elechus. Ali-
qz at h dicitur huic dixit equocatoe i tmis singlaribus
facere qz elechus qz si h est p z lecqueret qz aliqui rns n possit
effugere redargutorem qz p z qz si corise^s sit no^m singlaris
re t rns dicat corise^s e mulier^s omrato alto eiusdem nois

arguat opponēs q̄ corisē n̄ ē music⁹. Nec vñ eiusio quā dā dicētū q̄ iste n̄ ī dicēt h̄ coris⁹ ē music⁹ & h̄ coris⁹ n̄ ē music⁹ tñ iste bñ ī dicēt coris⁹ ē music⁹ & coris⁹ n̄ est music⁹ q̄ eadē erit orō supple q̄tū ad ī dicēt. Si coris⁹ tñ no coris⁹ music⁹ tñ in music⁹ ec̄ dici⁹. q̄ vero b̄c⁹ fit affirmātio⁹ q̄ nega⁹ ciuslo⁹ d̄ eodē. s̄ fortasse ille n̄ idē p̄cāt q̄ n̄ p̄ se sumptū & cū p̄noie om̄rātū n̄ idē p̄cāt. Nec er̄ d̄it. si vñ a. pp̄oie ponat. p̄no⁹ "Demirātū tñ in alia ex h̄ oīte q̄ n̄ dem⁹ distīguere orōez equocā v̄l aphibologicā q̄ faciūt p̄b̄z elēchū līc p̄dēt p̄hi d̄iterūt. s̄ de distīguere eas ne videāt redargui p̄ p̄cessū. Est ei ī disputatōib⁹ r̄tē distīguere m̄ltipl̄x q̄ illi q̄ n̄ d̄stīt̄ aphibologīa aut̄ a. m̄ltipl̄x videāt e. r̄dāt⁹. Et subd⁹ q̄ aliqn̄ r̄ntes p̄gnoscē aphibologīa v̄l a. m̄ltipl̄x n̄ distīguunt i pm eo q̄ ab oponētib⁹ fr̄q̄nt illa. p̄p̄nan̄t oī ne r̄ntes videāt cē ḡues & p̄tarue⁹. i. discoll ad illa itrogata p̄cedent illo m̄ltipl̄x simpl̄r. i. sine distīctōne Dein n̄ putatib⁹ r̄ntib⁹. pp̄f b̄ fieri oīz eis nocuā. i. orōez r̄dāgūtā lepe obulab⁹ p̄babile. i. se pedat arguunt et tō q̄ p̄cessū ē r̄ntib⁹ distīguere m̄ltipl̄x n̄ ē p̄igritandū quādmodum d̄em ē p̄us. (Si at̄ duas) Hic p̄ alia r̄tēs p̄bar orōez equocā v̄l aphibologicā ēē distīquēdā q̄ si ē ī itrogatōe ples. i. ī itrogatōe m̄ltipl̄x q̄d̄ ei d̄ itrogatōe. si calleas t̄ thematōeles sint mult̄ ei supple duob⁹ nob̄ q̄b̄ si abob⁹ vñm "n̄ ēē extitib⁹ d̄iversib⁹ ad itrogatōe ples n̄ ē dāda v̄a r̄n⁹. q̄d̄ ad ī terrogatōe m̄ltipl̄x n̄ ē r̄ndēdū vñica r̄nsione ad ī distīctōne. Nec solū n̄ ē r̄ndēdū vñica r̄nsione ad ī itrogatōe ples v̄l ad m̄ltipl̄x q̄l̄ ē p̄b̄z in vñlo fsl̄ r̄sl̄m ī alio s̄z et q̄ abo p̄fus s̄z v̄l abo fsl̄. Et h̄ p̄bat duab⁹ r̄ntib⁹ p̄q̄ possiblē ē ei mille alia itrogata oīa s̄. vñl non sic vñ ēē dicere v̄l n̄ vñl. i. affirmare v̄l negare. Nō tñ pp̄f b̄ deoib⁹ ill̄ ēē p̄a intro ga⁹ nec r̄ndēdū vñca r̄nsione Sc̄ba r̄o q̄ si ad ples itrogatōes det v̄a r̄n⁹ t̄ l̄timūtē disputa⁹. cu. gl̄t icōuētis disputatōem intimere inco ueniens ē et. h̄ facere t̄ q̄ itrogatōe ples ē s̄llis ac si vñm "n̄ iponēret d̄iversib⁹ t̄ ad m̄ltipl̄x n̄tūs d̄ dari v̄a r̄n⁹. Oꝝ p̄dcis p̄clud⁹ p̄o. q̄ si ad ī itrogatōe ples n̄ d̄ dari v̄a r̄n⁹. maistestū ē q̄ eadē n̄ ī equoc̄. d̄bz ēēt v̄l n̄ sic. i. r̄ndēdū v̄a r̄nsione affirmatia v̄l negatia neq̄b̄ ēēt q̄d̄ x̄. i. r̄ndēdū vñica r̄nsione r̄t̄ sup̄c̄ r̄c̄. s̄d̄ x̄. i. si p̄sp̄t̄ locut⁹ t̄ addit̄ q̄ r̄ndēdū ī disputatōib⁹ p̄cedet d̄da m̄ltipl̄x eo q̄ lateat eos q̄d̄ accedit. q̄ n̄ ad īterūt̄ redargut̄oēz q̄ p̄t̄ eis acciderē ex simplicē r̄nsione. Se cūdo p̄cludit p̄ v̄l sup̄ d̄z ē q̄d̄ yident ēē elēchī tñ n̄o s̄z co d̄mō t̄ solutōes vidēt̄ et q̄ n̄ s̄z q̄s aliqn̄ maḡs d̄ dare ī disputatōib⁹ solubilit̄c̄ & i. obulatoe q̄d̄ d̄ḡt̄ q̄ das solutōes. (R̄ndēdū ī in his) In h̄ v̄a ca p̄oc̄ p̄bs soluere apgn̄t̄ p̄o noue cauetulas siue docuñeta q̄b̄ r̄ns soluēt̄ apgn̄t̄ d̄ vñl. Pñia si oponēs in coḡt̄ r̄ndētē de aliq̄ pp̄one. pbabili n̄ p̄cedet ēē simplecēs negat̄ simplicē. s̄d̄ dicat sit ita vel transcat. Sc̄ba se n̄ vi argumētātōis deducat ad aliq̄ ip̄t̄abile non i pm p̄cederē simpl̄r. s̄z d̄ dicere q̄ ill̄ v̄l d̄ video m̄ltis Lera q̄n̄ oponēs ītrogat̄ aliq̄. pp̄oēt̄ q̄ē. pbabili t̄ ex de necessitate seq̄t̄ p̄p̄oita r̄ns d̄ sibi dicere q̄ petit vñl. Nā illa q̄ta zñera s̄z q̄ se sequit̄ excentit̄ v̄de r̄t̄ eē eūt̄ positois. ita q̄ q̄ p̄cedit vñl v̄d̄ p̄cedere res q̄ū t̄ q̄ negat̄ vñl d̄ negare reliquū q̄re in illis v̄det̄ miti peti p̄cip̄it̄. Quar̄ si r̄ns p̄cellet̄ aliquā pp̄oz lez̄ n̄ in p̄pa forā s̄z in p̄bola. i. in sili & oponēs p̄cīḡt̄ at̄ opo. r̄ns d̄ dici q̄ n̄ arguit̄ in fsl̄ in q̄ p̄cessū & in ītra alia s̄lititudinem. Oſi remouit̄ quādā cauillatōe

Arestotelis

Folio c.

dictis q̄ si r̄ns phibebit ab oponeōte dicētē se assūptissimē
sūlitūdīes p̄cellas a r̄ntē tūc r̄ns d̄z obuiare phādo q̄
nō bñ sumpli sitē. Quicq̄ si oponeōt p̄t̄ interrogatōem
trūfata r̄ns n̄ d̄z ad cā r̄ndere donec p̄sciat̄. vi si q̄rat
r̄ns putalme q̄chē d̄anau possiōtē & d̄anau. l'putalme
q̄chē d̄ a aliaū possiōtē a aliaū. Nā si dicat q̄ st̄tē op-
poneōt arguet̄ s̄ hō cā aliaū hō e possiōtē aliaū vñ
n̄ d̄ aliaū n̄lī q̄ e al. Nec Alex. d̄: lacedemoſor n̄li q̄
est lacedemon⁹. Sexta si oponeōt p̄p̄at̄ r̄ntē aīs & co-
segn̄ subdiluictōe r̄ntē d̄ maḡ p̄cedere p̄n̄ q̄s aīs
difficileō eī ē querere ex p̄ntē. Septima si r̄ns d̄r̄terit alii
qd̄ eī ḡt̄ alt̄ & oponeōt ondāt̄ q̄ nō ē ḡt̄ sui p̄tr̄. r̄ns
d̄z dicere q̄ l'ḡt̄ h̄z h̄riū & si oponeōt q̄rac q̄d̄ sit̄ p̄
h̄riū & r̄ns n̄sciat̄ d̄r̄tē d̄z dicere q̄ l'eb̄ n̄lī n̄ ip̄o-
lū. Pro octava p̄mitit hac distictōe orōni q̄ sit̄ d̄ q̄
b̄ d̄ diuersitas opio¹⁰ vt v̄p̄ ala aliaū sit̄ co: ruptibil
v̄l immutabil. Aliet̄ s̄. q̄bñ n̄ ē s̄llis diuersitas & ille vo-
can̄ p̄ceptōes vt hec dyamēt̄ ē incommensurabil costē
ph̄t̄ em̄ vocat̄ p̄ceptōes has opioneōt s̄b̄ c̄t̄ ad p̄cep-
tōes assūmariās. De q̄bñ v̄e & v̄l opinōn̄ & vocat̄
et̄ p̄ceptōes totas negatōes. I.eas q̄s totalr̄ & v̄l n̄ ne-
gam¹¹. Est̄ q̄ cautela q̄ si oponeōt p̄p̄at̄ r̄ndēti aliquā
orōeōt de q̄ sit̄ diuersitas opionū r̄ns d̄z se transferre ad
autōres illay opionū n̄ p̄cededo vt negat̄ s̄b̄ dōb̄ tak-
doctor ita d̄. Nā si oponeōt ondāt̄ oppo¹² vt eī oponeōt
se s̄ solū recitat̄e & n̄ app̄baſe. Non aī si r̄ns p̄sciuere
aliquā obiectōem 3 iūa r̄nsionē d̄z cā p̄dicere. dōb̄ h̄
hac r̄nsionē ē ille argumētuſ & r̄o est q̄ r̄ns sic phibebit

Quit in **co**nponēti ne faciat hūmōi obiectio^z
h^o b^o l^o nccē sit dēfīniare d^o solutio^e galoglimo^z
nū zār q^o. Prio qⁱ h^o libro docuit p^hs sol
uere paloglimos^z c^libz sūle s^cp^z, quia ex p^hbūtis li
bri g^o sup^lliu^z e^dfīniare d^o solutio^e ip^o. L^ofirmat q^a
so^o e^mai festa^o sylli fili fm qⁱ ibi e^{cl}im. Sz ex p^o l^o su^z
ficien^t b^oc^z mafestatio^e sūta^z o^m galoglimo^z u^z qⁱ ibi
tradū^t c^zae defec^t e^op^z g^o. Sed sic, q^uic^z sit aliq^z d^o
ponere leit ip^z dissoluto^z h^z p^o lib^z sufficiet s^cet p^o
sylloglimo^z lop^histico^z g^o t^o eoz solutio^e. D^otor p^z
qⁱ p^o alte^z e^dglia p^hincipia solubilitas at^z inest sylli p^z
sua p^hincipia lez p^z c^lam no^m ex^on^z. Et h^o d^ofirmat g^o h^z
qⁱ in p^omo libro dicit p^he^r ex definiatis in p^omo libro habe
mus fm qⁱ p^hincipia fuit sylli z etiā habem^o e^op^z solutio^e
nes. Tercio sic n^lla ēlo^z re^z nec apparet g^o no^m p^hinet
ad hūc lib^z definiare de solutio^e re^z v^l apparet p^hia
ps ant^z p^z qⁱ si est aliq^z so^o re^z v^l et argumēt veri v^l
apparet, no^m apparet, qⁱ so^o tal^z argumēt d^oze apparet
et no^m retra, no^m si qⁱ argumēt verū i^m insolubile Scda
ps p^z qⁱ os soluto^z est mafestatio^e sylli fili. Sz apparet
so^o no^m mafestat^z sūtate sylli cu^m sit apparet e^o no^m etiā, g^o n^l
ptin ad hūc lib^z definiare de solutio^e apparente.
Quar^o sic, qⁱ poito qⁱ sit aliq^z so^o re^z v^l apparet tam
ip^z p^hinet ad dyalecticā, qⁱ dyalecticā i^m soluere oriones
peccā^z h^o ipm. Sz etiā sophistice p^hincipial^z peccat cō^z
tra dyalecticā g^o. In o^mpositu^z ar^guit auto^mitate p^his
in tertiu, n^l solutio^e d^ostio^z soluēde s^cet d^otrū^z questiones

Questio pma. vix necarii si decimina
de solutoibz palogismoz videt
ci q sufficiet p' sic definitiuz de
ipis. Dic breuis q nō est necarii absolute determinare
in libro de solutoibz palogismoz s̄z n̄carii suppo
sito q pfecte def ars soluedi ipsos quibus eni quodāmō i
pmo dare sti solutoes ipsoz nō eni pfecte. Pz pmo q p p

mi libri scim^p solutio es galogismoru solu*in* spāli et in suis pncipijs. Iō cū h̄ oportet de ipsi definiare in spāli et in pncipia foia et h̄ sit in isto libro. Pz 2° q; p p̄ libz nō scim^p pmpie et velocis soluere ordes sophisticae. Iō solu cū lōga delibatōe et diuina exercitatio. Nā q; dic tū est in pmo libro de solutio talis in vī et ve h̄ sit esse in suis pncipijs iō q h̄ libz lez p̄mū dicimus qsi iexerceti et nō pmo et p̄pt h̄ optuit determinare qsi pmpie et velocis poterim^s soluere h̄moi ordes. Pz ter^o q; nō optet q si alijs sciat pponere ordes sophisticae q; p̄p̄ terea sciat eas soluere. Iō q̄us in pmo libro sit sufficien ter definiatur de pponē galogismoz nū de solutio.

Questio scda. utp solutio p distinctoem
grineat ad sophistam. videt q
nō qz ha est solutio. **Dic** bie
uiter q phs h solū intēdit ostēdare q aliquā magis ex
pedit soluere apparetē q̄ recte q aut hic de distincto ne
determinat nō facit ut ostēdant distinctoem cē solutōne
apparentē v̄l ut soluēdo apparetē distinguedū ē mul̄
tiplex. sed vi p̄bet litigias orōes cē distinguedas nō
ne arguas sed ne videant arguere t eo q aliquā p solutō
nē apparentē i pedīt litigia orō ne arguere videat zō
h no agit de distincto q̄ sit apparet solutio sed vt p̄b
batur q aliquā expedīt apparetē soluere

Questio quarta,

Ultz iste ḥ dicūt corisē⁹ ē music⁹ ⁊ corisē⁹ nō ē music⁹
sicut iste h corisē⁹ est music⁹ ⁊ corisē⁹ nō est music⁹.
Dic breuiter q̄ sic corisē⁹ ē non singlare ⁊ acepit p̄
eodē corisē⁹ nū tradiduc sed si caput p̄ diuersis nō 2⁹
tradidic̄ tñis aut̄ corisē⁹ ē quod significat huc corisē⁹
et illū tamē illa nō est distingueda corisē⁹ est musicus q̄
m̄triple singlare nō ē distingue⁹ cū sit maiestus ad suis

Ad prima cui ecto profermatione
Ad rationem prosolutio. Ad scdam deratio
arre scit capit propriaz dissoluere sed quod scit aliquid propone
re sine arte non operaz preter hab quod scit dissoluere.
Sed deratio deratio propriaz dissoluere in verbi z in suis
principiaz non aut omnis quod scit illo in propria foza.
Ost si dicat quod ea de sunt principia proponis z resolutioes z cedo. tamen
aliter z aliter se habet in proprione z in resolutione isto quod quis rea
liter principia soluedi sunt data int primo libro. non tun modus
soluedi ex illis principiobus datur con. Ad profermatione deratio quod
probs loquitur de syllis peccatibus in matia quorum solutioes
non tradutur in hab libro. Tu decais quod dato quod heam principia
in verbi non tun heam in propria forma. Ad terciam neceas-

Questions

libri elenchoꝝ

antececdēs p̄ veraç pte Ad pbatōec p̄me pris dī q̄ ad
argumētu appārēs nō solū dī dicit solutio appārēs sed
etia recta. In sylllo appārēti s̄t̄ duo sc̄z cā appārētie ⁊ cā
defect⁹. quo ad p̄mū dī dī dari so⁹ appārēs ⁊ q̄ ad sc̄z
solutio recta. Ad pbatōem sc̄e pris dī q̄ q̄uis solutio
appārēs nō simpli ⁊ in p̄ticulari maifestat sylli filtratez
tamē aliquāl maifestat sc̄z in gne. Ad q̄z sc̄z p̄ce
dendo q̄ solutio recta oīonū sophisticaz grīne ad dyale
cīciū q̄su; em̄ solu⁹ appārēs zelat s̄p̄histā. tñ h̄ debu
it determinare de solutio recta ⁊ nō in libro thopicoꝝ. q̄a
solutio nō p̄t̄ agnosc̄i nec aliquāl p̄t̄ soluere nisi sc̄iaſ qd̄
opz solui. in isto aut̄ sylllo determinat̄ de solubili ⁊ qd̄
dī solui ⁊ nō in libro thopicoꝝ. iō in h̄ libro determinat̄
de solutōne recta.

Quoniā autē recta

qdaz lo^o maifestatio fli sylli) In h^o tercio tractatu
bus libri determinat phs de fia solutone palogisimoru^m
Qc diuidit in quorū caplā in pmo determinat de solu^t
tione r̄ca in ḡnali & in sp̄cialē de solutōe palogisimo p̄ pec
cantū in matia. Qc pmo diffinit solutōem r̄ca d̄cēs
& qd^o r̄ca ē maifestatio sylli fli bñ qmācūq̄ introgatoz̄
accidat fīm. & debet hec diffi^o sic ep̄ofo so^o r̄ca est mani
festatio sylli fli ex pte cuiuscūq̄ sit fl̄tas in syllo sez̄ sue
sit in iferēdo siue sit in pmissis siue in pclone. & h̄ dī ad
dīaz soluto^r i s apper^t q̄ qmū si maifestatio sylli fli tñ no
ont pte qd̄ f̄ls. (Fallus aut^e) Lē ipo^r dīlōne sylli
fli dīces & dīplic^r. q̄ qd^o est syllologiat^r ex fliis qdā ā
nō. Elñ syllologiat^r ex fliis est sylls peccās in matia. q̄
appert c̄fli's tñō ēest peccās in foia. vñ oēs orōnes syllo
giate. i. peccās in ma^r. debet solutō p̄ intēptōez. s̄ appē
tes. i. peccā^r in foia dīt soluti^r p̄ distictōem. Qdñ aut^e
syllologiat^r peccātu^m in ma^r qdā hñt pclone p̄az alio
p̄o fia. ille aut q̄ hñt pclone fiam solutō duobis mōis
fli p̄ intēptōez alio^r pmissaz & q̄ intēptōez alio^r pclone
fli bñtes pmissaz fliaz solutō p̄ intercep^r em illi. Oe q̄
bus p̄cludit q̄ si volum^r soluere aliquē syllm p̄ vidēs
dū est si sit syllologistic^r. i. si p̄ia ei^r sit boā vñ nō. postea
vñ pclone ei^r sit fia vñ fia ut soluam^r p̄ distictōem vñ p̄
intēptōez. & h̄ vñ intēmēdo pclone pmissas vñ intēmē
do pclone tñ. (Differt aut pmissu^r) In h̄^o co^r docz
phs soluere palogisimos fallaz in dīce. Oe pmo dīt q̄
multū dīt orōem soluere cito^r in pmptr & soluere eas
& dilatōem t̄p̄is. N̄ cito p̄uidere ei. i. in pmptr vide
re difficile ē p̄ dilatōem āt videre ē facile. Dein docz
soluere palogisimos equocatōis & ap̄hibologie pmissu^r
do duas distictōes. Prīa palogisimos equocatōis & a
phibologie qdā hñt pmissas mltiplices tñ pclone. Elñ
āt hñt pclone mltipliscē cu^r alio^r pmissaz ut in h̄ p̄a
logismo q̄ p̄cludit q̄ et acete loq. Pcllo & duplē in eo vo
in q̄ p̄o^r q̄ nō est sc̄ire sc̄iente vna introgatoru^m est mly
trplex bñ ap̄hibologia. Sc̄da disticto qm̄q̄ mltiplē bñ
equocatōes & ap̄hibologie. i. h̄ p̄itate in vetroz s̄
su qm̄q̄ aut nō est sed p̄ h̄ q̄dē ens illi vo nō ens. i. non
h̄ p̄itate in vetroz s̄u sed h̄ p̄itate in uno & fl̄tate in
alio. in ill^r ḡ palogisimis in qbō ē mltiplicetas in pclone
nō sit elecbus. i. redarguit^r nō dūs negata sit illa pcllo
nō em̄ redarguit^r nō p̄ palogis^r p̄cludente q̄ origit ce
videre mlti p̄mis^r nō negauerit hñt pclone sed in p̄
missis ad h̄ q̄ fiat redargu^r nō est nec r̄ndente p̄mis^r ne
gare mltiplē q̄r in ill^r nō e^r orō ad duplē s̄ p̄ duplē

Soluunt ergo sic palogismi equocatois z aphibologie q̄ si alioz oīo in alioz palogismis siue pmissa siue zclusio sit m̄tplex fm̄ equocatōm v̄l̄ aphibologią z multiplicitas ei⁹ n̄ lateat in dente dz distingui a principio q̄n interrogas sicut ē de palogismo excludere h̄c zclusio nem multiplicē p̄tingit faciente loqu. z etiā de isto q̄m̄ q̄ expeditū sunt facta sed mala expeditū ḡ mala st̄ facēda. Si aut̄ m̄tplex a principio q̄n interrogabat sit pcessa v̄l̄ neq̄ gata sine distinctione. tunc q̄n oppones arguit ad aliū sensum r̄ndens dz corrigeat viciū orōnis. dicēdo oponeat tu tu bñ scis q̄ hec orō bz duos sensus vn⁹ est tal⁹ z in illo ego negauī z ali⁹ est tal⁹ z tu arguis ad illū sicut ē de palogismo excludente q̄ p̄tingit faciente loqu. Q̄t similitudinē est in palogismis h̄ntib⁹ multiplicitatē in pmissa sicut est iste q̄cūs scitur alioz nō p̄cūr v̄l̄ scitur. h̄z scientes scitur alioz galli nō scitur. Dicō em̄ est distinguenda q̄ alioq̄ p̄tē accī casus z sic p̄tē p̄a. v̄l̄ n̄i casus est. Tunc aut̄ zclusio sit multiplex siue int̄rogat in principio siue nō. dato etiā q̄ p̄pones faciat bonū syllēm debem⁹ ei resistere. dicēdo q̄ nō facit elenchū q̄ nō arguit ad rem sed ad nomē (Manifestū atē) Hic docet p̄hs soluunt palogismos p̄positionis z divisionis dīces. q̄ mansuetuz est ex dīcis in p̄mo libro quō debet solui palogalim̄ p̄positionis z divisionis. Nā sic ibi dicim̄ est q̄ alioz significat orōz p̄posita z diuisa. si sit ḡ oppones arguat in uno sensu z r̄ndes r̄ndeat q̄ aliū sensum. Q̄t de h̄ debet ponī sepe exempla. p̄missa de h̄ palogismo q̄ vidisti h̄c pecussum ḡ h̄ oculo pecussum est. sed oculo vidisti h̄c pecussum ḡ h̄ oculo pecussum est. Sed in quo pecussum est h̄ h̄ tu vidisti cū pecussum sed baculo pecussum est hic ḡ baculo h̄c vidisti pecussum. quis aut̄ titi palogismi habeat p̄uiciētā quādā cū galogismis aphibologie ip̄t rame p̄tē ad fallam p̄ponis z divisionis et nō ad fallam amphibologie. Probat q̄r̄ in aphibologīa est orōz duplex. nō em̄ eadez orōz fit p̄posita z diuisa sicut malū z malū plata fm̄ diuersuz accentū nō idem significat. Q̄t em̄ alioz in scripturis ē em̄ ibi idem nomē q̄. s̄l̄t ibide scribit̄ z est ex Iris z syllabis orōz ḡ fm̄ p̄positionē z divisionē nō est duplex. z iō nō oēs loci sophistici in dīcōe fūt fm̄ duplex super actuallū m̄tuplicitatē ḡ soluunt ḡ p̄dcī palogismi q̄ distinctionē eo q̄ idē p̄tē ponī cū uno v̄l̄ cū alio. nō em̄ idē est v̄dēre oculū pecussum z oculū pecussum v̄dere. Terciu exemplū est de hac orōne Entidimi poete tu vidisti nūne exītes in piray naues in cecilia ens. hec em̄ orō est distinguenda q̄r̄ ens potest referri ad h̄ q̄d est in cecilia z sic est p̄posita z flā p̄posito q̄ nūc s̄t in piray vbi nūc v̄detis naues in certa līa. Nam de portu ceciliensi p̄tē v̄dēre naues in altero portu q̄ vocat piray z eōtra. ens etiā potest referri ad hoc q̄d est in piray z tūc est diuisa z vera. Quartu exemplū exēplu est de hac orōne bonus sutor malus est q̄r̄ si fiat pausa post sutor est diuisa z falsa. Nam hoc adiectiū malus in p̄dicato positiū nō habet alioz subiectū q̄ sutor z sic est sensus bon⁹ sutor est malus sutor. sed si fiat pausa post bonus ip̄a est p̄posita z vera. tun̄ em̄ bon⁹ nō potest esse adiectiū de sutor. q̄r̄ bon⁹ ponit̄ur a p̄te subiecti z sutor a p̄te pdicati. Adiectiū aut̄ debet sez qui suum subiectum z sutor p̄tē subintelligere vnum altitud subiectū. Q̄t ergo sensus bon⁹ homo ē mal⁹ sutor. Quirū exemplū est de h̄ palogismo q̄cqd ē maloz ē malū h̄z maloz ē disciplia boā ḡ disciplia boā ē mala

Arrestotelis

Folio ci.

D^o autem maior est duplex. si enim sit paulus p^{ro}p^{ter}a malorum, ut sit plus, disciplina bona est de numero malorum. sic est disiplina et flia. si vero sit post disciplina. ut sit plus, disciplina de malis rebus est bona. sic est positiva et bona. Seximus exemplum est de his galogismo, verum est dicere nunc te fecisti esse. quod tu facies et nunc. Hanc enim est distinguenda secundum quod nunc per referendam ad finem eam. sic est diuisa. aut ad dicere. sic est positiva et bona. Septimus enim est de his galogismis. quoniam tu potes. et sic tu potes sic ipsa facies. sed tu potes non citharisans citharizzare. quod tu non citharisans citharizas. Quicquid enim est duplex. quod si sit puer p^{ro}p^{ter}a potes sic est positiva et flia. si vero p^{ro}p^{ter}a citharisans sic est diuisa et bona. Aliquam autem solutum hunc galogismum negando sum. dicunt enim quod bene secreta si in maiori dicentes sic. quoniam tu potes et quoconque tu potes sic ipsa facias. sed tunc illa maior est falsa. hec enim non est sive fictio. est enim solu ad hominem non ad orationem. Et huius probat phrasus. quod ad galogismos habentes silem defectum deus dari causa est. sed hoc solutio non videtur ad alios galogismos habentes. quoniam huius silem defectum est. (Secundum accedit autem) Nicetius docet soluere galogismos acceptos dicens. quod secundum suum fuit paucus ordo sine galogismo aut in voce aut in scripto. fuit autem aliquis ut latet. iustos viros et pendere. iustos viros non operari debet. quod dum predictio sit sicut vere. Et solutio propter quod deo sit sicut platea. reputata grauitate vel acutae diversa beatitudo. (Pala autem in his) Docet soluere galogismos facti figurae deo dicens quod solutio propter habent generaliter predicationem et distinctionem et modum beatitudini aut predicationis vocum distinctos. non enim quod si aliquis docens sint siles in voce. sed etiam siles secundum modum beatitudini aut predicationis. et declarat propter multa exempla. in quibus aliquis mutatus aeternus in aeternum. sicut in tribus primis. In aliis vero mutatus subiectus. I. aliquid in quantum. aut in adaliquid. aut in quale. aut in quod. et in aliis mutatus subiectus in subiectam. ut quodque in hoc aliiquid. Quod est propter deum syllabo pingitur id est similitudinem videre et videri. quod pingitur id est facere et fieri. non enim videtur. quoniam ille docens sint siles in voce. non tamen in beatitudine. sed cum duplex est duplex. secundum est pati. et operari est pati. quod quis secari et operari sint docentes siles in voce. non tamen in modo beatitudini. secari enim beatitudinem passionem. operari autem beatitudinem actionem. Tertium duplex est scribere beatitudinem agere. quod beatitudinem currere. et beatitudinem pati. quod de operari. et beatitudinem agere et pati. Et ut benevoli galogismi possint solu assignantur causae deficiunt et apponunt deficiunt enim tales. quod accipit ut sit quod non est ut sit. ut sit rursus in vicinis galogismis non coegerat pingere id est facere et fieri. Dicatur tamen pingere idem videre et videri non dum est redargutus sed non procedat vide re esse quid ut facere. sed dicatur videre esse pati. Est autem causa apponit. quod ab audiente opinatur esse pessimum quod videtur ut agere non cum rursus possit et separe ut facere quod et secari fieri. et quoniam alia sicut dicitur estimatur esse pessimum quod videtur ut agere. non ille quod additum reliquum velut sicut dicitur. I. pessimum in corde suo quod videtur ut separe. sed non est ita. quod videtur non de sicut ad separe. sed videtur esse sicut distinetur secundum deum. I. figurae deo. id est enim accidit in talibus quod in equo et aequo. nam in equo et aequo si audiens sit natus oritur et ignorat multipliciter non enim cum rursus negat equum. putat quod rursus negauerit rem et non nomine. sed huius non est ymmo adhuc eget interrogatio. quod si rursus non procedat equum in eodem sicut in quo arguitur opponitur non erit elemos. Quartum duplex. positio et tu habebas heri decem digitos et amissisti hodie unum. sit iste palogismus. quodque habuisti et non habes amissisti. sed habuisti heri decem digitos et non habes ymmo amissisti bona si maior est quod digitos sive

quātos heri habuisti tñm nō habes amissi. s̄ illa mai-
tor cēt falsa. q̄uis aut̄ illa duo distributia sine silia i-
voce. nō tu in mō fecādi. q̄cqd em̄ p̄tiner ad p̄dūtāmē
tū sube. t̄ q̄tēt ad p̄ntū q̄ntitatis. Quātu exē^v est de h̄
palogisimo. tu nō habes solū vñū denariū. t̄ tu das sol-
lū vñū denariū. ḡ tu das qđ nō habes. nō ēt valz p̄na
q̄uis bñ valeret arguēdo exalitā dēcē. vtp̄ta heriū.
Et q̄uis isti fīm̄ heriū t̄ solū sine plures in voce. nō tñ
in mō fecādi. heriū em̄ fecit qđ. solū p̄o fecit q̄ mō sebz
nā solū et idē qđ nō cū alio. t̄o nō oꝝ p̄ sub codē signo
subsumptū v̄l q̄ sub inferat Septū exēplū. aliq̄s dabit
cito qđ nō habuit cito. q̄ dabit qđ nō habuit. nō sequit
tur q̄uis bñ sequat. q̄ dabit q̄liter nō habuit. q̄ p̄ da-
re cū tristitia qđ habuit cū delectatiō. Septimū exē^v
est de h̄ palogisimo. aliq̄s nō bñ solā manū t̄ p̄cupiet lo-
la manū. q̄p̄cupiet manū quā nō bñ. Octa^w exē^w est de
h̄ palogisimo. aliq̄s nō bñ selū oculū. t̄ cū videret solo
oculo. ḡ vider oculo quēc nō bñ. Aliq̄s ār solūtū negā-
do maiorē. dicitū em̄ q̄ bñ plures oculos bñ solū vñū
oculū. q̄ q̄ bñ plures oculos bñ vñū oculū. t̄ iste est sol-
lū vñus oculū. Aliq̄s p̄ solūtū negādo maiorē non sum-
pl. t̄cū illa addicōe. tu nō habes solū denariū quem
das. t̄ alius. solūtū p̄cedēdo. nā r̄ viderit. aliq̄s bñ dat
qđ nō habet. sic aliq̄s bñ bñ qđ nō accipit. vt aliq̄s bñ
bñ acētu. t̄ nō accipit acētu s̄ vñū. Iste aut̄ solūtōes
st̄ om̄nes ad hoīem. t̄ nō ad orōēm. p̄z q̄ si aliq̄s cap̄ cēt
bona solūtō. t̄cū lūm̄ op̄positū nō esset. t̄. nō p̄tinge-
ret soluere illa. ḡ solūtō non est bona t̄ recta. cui^z si op̄
positū p̄cedat adhuc p̄t solū palogisim^v. q̄ libet illa
rū est bñmōi. ḡ nulla cap̄ st̄ bona t̄ recta. Maior p̄z. q̄a
si solūtō recta sit p̄ distictōem. puta q̄ p̄na nō vñ. q̄z ale-
termiōz. q̄z multipliō. t̄cū si cedat q̄ ille terminū nō q̄z
multipliō p̄ntia erit bona. Nonū exē^v. posito casu. q̄ te
sedēt scribat hec orō. tu sedes. t̄ postlē scripta ēt tu nō
sedēt sic palogisaf. q̄cqd scriptū est scripsit. aliq̄s falsa
orō scripta est. ḡ falsa orōēm scripsit aliq̄s. s̄ ipsa erat
vera dū scribebat. ḡ si scribebat vera t̄ fñā. nō seq̄t. q̄
uis bñ seq̄t accepta hac orōēp̄ maiore. q̄cqd scriptū
est tale scripsit aliq̄s. hec hec major est fl̄. q̄ q̄uis illa
orō scripta sit illa quā scripsit aliq̄s. nō non est tal̄ q̄litas
ē scripsit. Decimū exēplū. posito casu. q̄ sortes t̄ plas-
to dīdicerit eandē p̄clustōnē. vñ^z ēt tardē t̄ alio cito.
sic galogisaf. sortes dīdicerit tardē plato dīdicerit cito. q̄
qđ dīdicerit sortes nō dīdicerit plato nō sequit. s̄ bñ seq̄t
q̄ sortes nō dīdicerit vt dīdicerit plato Undecimū exēplū
qđ q̄s abulat calcat. s̄ aliq̄s abulat totā diē. q̄ aliq̄s
calcat totā diē. non seq̄t. q̄ ibi mutat qđ in qñ. Quo
decimū exē^v. q̄cqd bibisl̄ habes in corpe. s̄ cipbū bñ
bisti. ḡ cipbū habes in corpe. nō seq̄t. q̄ murat qđ ēt
quo siue vbi. Decimūtertiū exē^w. posito casu q̄ scias
duas p̄clustōes t̄ nō plures. t̄ q̄ntōem vñ^z iuuen-
ris p̄te. t̄ alteri^z dīdicerit ab alio sic sit palogisim^v. q̄
qđ leis illud scis iuuenēdo v̄l addīscēdo. s̄ duas p̄clu-
stōes leis. ḡ duas scis iuuenēdo v̄l ad dīscēdo. nō
seq̄t sic sublumēdo in plurali nūero. s̄ bñ seq̄t sublū
mēdo i singulare. Decimūq̄rtū exē^w. sortes ēterci^z t̄b
hoīe. sortes ēbō. ḡ sortes ēterci^z a se. nō seq̄t. q̄ q̄uis
ill̄ dōces. sortes t̄ bō habēat ēadē seacōem. t̄ nō hñt
ēndē modū feandi. nā bō t̄ q̄libet cōe non bñ aliq̄d sit
s̄ q̄le qđ aut̄ ad aliq̄d at q̄ mō. aut̄ aliud bñmōi. Oe-
muñq̄ntū. posito casu q̄ corise^z sit nūc music^z t̄ tu nō vi-
deret. cū postlē scis ēmusic^z. sit palogisaf. iste quētu
nō vidisti. ēlab̄ ecō quo cū vidisti. s̄ tu nō vidisti co-
riscū musicū. t̄ tu videris coriscū. ḡ corise^z music^z ē

Questions

alter a corisco nō sedq; q; corise⁹ music⁹ eē qle qd z coris-
cus absolute h aliqd. Qx pdcis pcludit q; n̄ e accipie
dū qle qd p h aliqd q; pcedere ipm cōe v; vle eet idez
q; h aliqd sicut pcedere aliqd eē 3¹⁰ hoiez a se.
Hic fugitum⁹ h icouies pone⁹ v; z ec aliqd segatii a
suis singularib; sic plo posuit q; si sic dicaf nihilomin⁹
pcludet decim cōueies q; si h ē pter picularia tille i de
hō p̄t d picularib; t picularia erit p̄f pscia. z p̄t mag
se qsois v; qnūc picularib; hō sit altā a se z io co
eludit maifestū qm n̄ tm h aliqd eē qd p̄t p̄t o ibi
szad qle aut ad aliqd in qnti aut aliqd raliū beare
(Qno at i his) Finali phs r. sui in gnali solutōnes
oiz fallaz in dcōe, et d̄t p̄t otoes peccā⁹ fm dcōem
sp erit so⁹ opo⁹ q; fm q̄o oio deceptio, vt si oio sit
deceptoria fm opoez so⁹ erit p̄ ditione. si at sit decepto
ria fz ditione lo⁹ erit p̄ opoe. Et si oio sit deceptoria
 fz accēti acuti qūc accet⁹ erit so⁹. si no fm qūc acut⁹
Si at oio peccat fm equcatoz t̄cigat soluerre sum
do no⁹ l opo⁹ su vt si opones acipiati hoiez p hoie
no z rns negat pclonē oī dicere q; negau⁹ p hoie pieto
et eō silt in apibitologia Si si sit falla fm silitudinez
oōis erit so⁹ p opo⁹ sic p̄z i palo⁹ pcludete hāc ploz
Alijs dat qdñ hz dz ei mideri qd n̄ dar qd n̄ hz s v; n̄
hz z dare vni sili denarii cu n̄ heat v⁹ soli denarii
Qx pcedē⁹ qm qd scit q; v; dsc̄s v; viciens scit. sz
no ē pcedendū q scit i plali nu⁹. st̄ pcedē⁹ e qd q̄s a
bulat calcat sz n̄ pcedē⁹ cu n̄ aliqd calcat id qd abu
lat sz n̄ calcat tps qn̄ abulat. z sl̄ ē i alijs. Nūq; ei pce
dēu aliqd d̄sin illo sli i q̄s fit redargu⁹. sed soli in alio

Prima q̄stio. Utz tñi? equo? si sua p̄ca
ta coplatie vel dissuictie. Rñdet a
līq; q̄ sic, z iō n° ppō bz eos ē distig-
uēda; s; solū distiguūt alīq; pp̄t assūctis ne s; r̄ns vide-
at ignorare m̄ltiplicitatē pp̄dis sic v̄l dicere. **Ar.**, q̄ nō
dēm° distiguere orōez equocā vel ḥp̄biologicā q̄ fa-
ciūt vez elēchū s; ne videam̄ redarguere. **Cessus** **Sz**
D Bāc op̄ione est articul⁹ ḡlisiels dices q̄ nulla pp̄p lig-

libri elenchoꝝ

distinguenda errorē. id dōmē pō q̄ sī equoē p̄f sua fca²
tā coplatie q̄ dislūctioē. Si p̄m̄ copularia l̄ dislūctioē
p̄nūgat if act̄ fca dī. dōm q̄ can̄ fī v̄ fcatū 2 fī a² nō
in fī ea coplatie l̄ dislūctioē si p̄m̄ p̄nūgat if fca tā l̄
fī tā p̄nūctioē. Dz q̄ si tā v̄ equoē p̄caret sua fca copla-
tioē vel dislūctioē l̄ q̄ n̄ cēt equoē n̄q̄ fcafer et ppō
n̄ p̄les sim̄ tā fcafer vna p̄m̄ctioē q̄d̄ el̄. Dic⁹ q̄ sī
ppō accipiat p̄p̄e p̄ ppōe v̄ sim̄ n̄. ppō ē distinguēd̄ de-
lels̄ solū p̄p̄e assiltē. nā aliq̄ ppōes vni vidēt h̄ē multa
plicitate. Si at capit p̄p̄o gna¹ vt. l̄ d̄is ad ppōes v̄
nār ad ppōem plures lic miltē ppōnes sīt̄ distinguēd̄
sīt̄ p̄z exp̄se et ext̄u. Bz h̄ n̄ solū pueit ex p̄te audiri
ēnu tāz ex et vicio orōis ēl̄n̄ d̄ p̄phs q̄ r̄ns d̄ corrigere
viciū ōc̄is distinguēd̄ eā ḡbz̄ iēt̄oēz ph̄i ex p̄te vici orōis
pueit q̄ sīt̄ distinguēd̄. Questo sedā. v̄p̄ sig¹¹ v̄le
aducēt̄ tm̄o possit ip̄m̄ distribuire p̄ oib̄ l̄ sup̄positioē
ēlibz sui fca. Dic¹⁰ ut q̄ signū v̄le additū tm̄o eq̄
uocoē distribuit ip̄z p̄ oib̄ suis fca; si oia caras sim̄ d̄
stribuibilia. Distribuit ei si v̄l̄ heāt̄ ac si a² n̄ distri-
bueret p̄z p̄q̄ sig¹² v̄le additū tm̄o equocoē distribui-
re ip̄m̄ alit̄ ei frusta subi adderef̄ ḡ distribuit ip̄z p̄ oib̄
b² suis fca; distribuibil. Tz p̄n̄ q̄ n̄ ē maior r̄o q̄
distribuite ip̄z vel possit distribuire p̄ sup̄posit̄ v̄m̄ p̄fca
ti quā alt̄. Dz¹³ q̄ agēs rōnis p̄p̄conāf̄ agēt̄ māt̄
ēars imitēt̄ naſam. tā agēs nāt̄ p̄t̄l̄ agere i māla pab-
silia sīc̄ ign̄ i māla q̄bustibilia ḡen̄ fca tā tm̄i eq̄noē
sīt̄ distribuibilia ēd̄ rōis posit p̄ oib̄ sīt̄ distribuire
distribuite p̄ oib̄ sup̄posit̄ ēlibz sui fca p̄z sīc̄. q̄ sīt̄
v̄nica distribuōe distribuite p̄ oib̄ sup̄posit̄ ēlibz sui
fci iste eet bō² syllas regulat̄ p̄ dici d̄ oī. oī cas̄ currit̄
sid̄ celeste ē can̄ ḡ sid̄ celeste currit̄ cū p̄ oib̄ p̄t̄ fieri
sīt̄ l̄uptō p̄ q̄b̄ tm̄i sīt̄ l̄d̄ distribuit. Dic¹⁴ q̄ n̄l̄ tm̄i²
equoē² v̄na z eadē p̄p̄e cathegorica p̄e accipieōd̄ p̄
p̄oēm̄ cathegorica p̄t̄ distribuit p̄ oib̄ suis fca; siu v̄nica
distribuōe siue plib̄ p̄z q̄ talis pp̄o ē p̄p̄o ples¹⁴
l̄ tm̄i tenet̄ i ea equoce. Dic¹⁵ q̄d̄ alit̄ q̄ ista dā-
si sīt̄ nāl̄ l̄ tm̄i sūt̄ cū aliq̄b̄ refrigēt̄ q̄ sīt̄ tal̄ ter-
m̄i cap̄ coplatie cū diuerſ̄ refrigēt̄oē ip̄m̄ ad oia
fca refrigēt̄oē possit i p̄p̄e cathegorica vna diuerſ̄
distributioē distribuit v̄si dicaf̄ ois can̄ latrabilis. tā
ois can̄ celesti z ois can̄ marin̄ ēl̄ba. Sz tā h̄ē dī-
cultas an tm̄i equoē² possit p̄ aliq̄b̄ dīmitarōēz me¹⁵ v̄l̄
imēdia¹⁶ ad dīmitarōēz h̄bi sīc̄ refrigēt̄. Rādet̄ aliq̄ q̄ sic̄ p̄
bāt̄ q̄drū p̄. q̄ q̄cd̄ p̄t̄iḡ itelliḡ p̄t̄iḡ fca r̄i sīt̄ p̄
mīnū equoē² p̄t̄iḡ itelliḡ v̄l̄ solūsuōo fcaop̄ ḡ ip̄
sum p̄t̄iḡ fca r̄i h̄ n̄ nāl̄ q̄ dīmitarōēz sīb̄ adiūctam̄.
Sedō sic tm̄i equoē² n̄ possit dīmitari p̄ adiūctū tē p̄
dīfīctōne mīl̄uplē adhuc q̄liber p̄l̄ eēt̄ mīl̄uplē sic̄ p̄z
si dislūctioē² tm̄i v̄can̄ p̄ can̄ latrabilē teluā marīnā
zē nāl̄ ei latrabilē ūberet can̄ eēt̄ v̄l̄ fcatū adhuc eet̄
dīst̄ignē¹⁷ sīc̄ p̄. Dic¹⁸ sic. q̄ fm̄ phm̄. v̄. phic̄oē mīl̄
et̄ equoē ad mīl̄i i aere z mīl̄i i aq̄ cū d̄t̄ mīl̄i in
aere eēt̄ ūber. Quā¹⁹ q̄ fm̄ p̄sciam̄ si dicaf̄ ait̄ venit̄
ad troyā z ait̄ fort̄ p̄nūgūt̄. oū v̄l̄ eēt̄ fca fmo de eodē
ait̄ēz si dicaf̄ ait̄ venit̄ ad troyā z idēt̄ fort̄ p̄nūgūt̄
tēt̄ eēt̄ p̄t̄odēt̄ fca fmo. Dīfirmat̄ q̄ sīt̄ v̄l̄ p̄l̄ p̄z
h̄bi p̄ adiūctū tē frusta adderef̄ ḡnoiañol̄ p̄p̄is
frustra dīceōē p̄. he. v̄l̄ aliq̄d̄ h̄mōi nāl̄ h̄ q̄d̄ ūber
heret̄ h̄ n̄ p̄ter. Eēt̄ h̄ p̄z eēt̄ d̄ hac d̄cē amor̄ q̄ p̄te
no² z p̄m̄ cui si addat̄ bon̄. dōo amor̄ ē bon̄ iam ūber.
Sed aliq̄d̄cūt̄ aliq̄ q̄ tm̄i p̄p̄e z p̄t̄t̄e fmo n̄ p̄z
h̄bi ad v̄l̄ suōo fcaor̄ sīb̄ ait̄ ūberia ūberis adiūctē
v̄. Probat̄ q̄ mīl̄i ūberis adaliq̄d̄ ōt̄act̄ ūberia ūberis

Arestotelis

Folio cii.

scatū tñm z hec rñ^o po se qntor fglas. Quid mñs pñt r
strigis lbcz qd scatū ipi^r pti z i o si dicat hō e vñ^r vi
uñ n restrigat boez ad stadiu^p vñ^r. Sed aⁿ fñi^r pe
restrigi qd scatū restriget nli restriges libi imedia^e
addat. Terc^r analogi^e qd se potiū. I. siue restrigione
stat p suo famosiori. i. pncipaliori frō. Quar^r fñi^r eq
uoc^r a pñlio restrige stat bñ ex pñctu ipi^r restriget z t
mñ^r equoc^r a casu cui im^r addat aliq dñm^r pñle
pueles alti frō z stat pñle p^r frō. Et qd pñz qd test^r
distingue^r cans e can^r e lba n m ille cans latrabil e hō
currat hō e pñce^r z due pñ se cedē^r vltima vñ negada
Quar^r mñ^r e qd min^r equoc^r n pñ restrigi nec paliquid
me^r z imedia^e adiunctu^r z ioue pñc pñc pñc pñc
vñ^r tric^r fru sue ad vñ^r tm^r pñp sp e distingue^r sic pñ ex deis
in pñcedē^r qstō. Si qras vñz hec zna sit bo^r cans e g
latabile e dico negado pñlippo^r qd hñ e zna cu^r aüs sic
pp^r pñles. nli equoc^r mñc^r ebœa zna hñ falla equocatō
nis Rñdet tn aliq dñc pñcedē^r opioib^r qd qñu^r hec zna
n valeat aüs e lba glatrabile e hō e bo^r cans e g
latabile e pñp restriget z hñ pñ se xer o pñ o pñc ifer o pñ
situ aüs. Questo qrt^r. vñz analogi^e qd se potiū. i. line
aliq pñc pñc ad luu^r fru se da^r stat pñuo pñ se frō Rñr ab
aliq^r qd se pñb^r qd phs. vi. etbi. vi. dicere qd icott
nes dñ analogi^e dñc tñt^r i vñneret z lu^r z lu^r z lu^r z lu^r
ma^r tñt^r pñc tñt^r i vñneret z lu^r z lu^r z lu^r qd hñ falla
a bñ qd ad sim^r chiera e opitabil e chiera e g^r pñc pñc et
tñt^r solu p e sim^r. Als ei vñ ibi nlla eet falla vñ salte^r
eet distingued^r zns qd dñm ibi eet fallaz a bñ qd ad sim
pl^r. Terc^r qd sic aliq itelligit sic qd voce scat^r z i termio
analogi^r pñ itelligit vñ^r scat^r z pñ ea alt^r, g^r sic scat^r qd v
nñ^r pñ scat^r z alz^r z bñ^r qd qd voce qd apphēdat^r qd cu^r ter^r
analogi^r z lu^r z lu^r z lu^r qd apphēdat^r pñario e^r frō se qd^r
stab^r pñ ipo. Quar^r qd nli sic se qd^r qd hec pp^r hō e al^r q
libz alia sibi siliis eet distingueda eo qd fñi pñc accipi. p
pmario frō vñ scadario. Sz alt dñz e suppone^r pñ qd du
pl^r e analogi^r qd dñz e analogi^r vñ^r z qd dñz eq^r. Una
logi^r vñ^r e qd fr vñ^r qd se zñt^r pñus ab vno qd ab alio
pñcipiatu^r sic es e analogi^r eo qd e a qd e es pñ^r a do qd a
c^r a pñcipiat. Ad^r e analogi^r vñ^r z tñt^r e dupl^r sic testat^r
Boe. s pñta qd dñz e qd ex voluntaria ipo fr vñ^r prioz
fr a^r scadario z hñ pñ translato^r sic dici^r pes hois pes nau^r
z pes met^r hñ nñ e sine ipo z tñt^r adhuc pñde qd equocu^r
Ad^r e qd fr vñ^r pñcipiat^r a^r fo fr pñ siliu diez sue ca
ornat^r sue ca alie^r etiudis sic hō de hoiz vñu pñcipiat^r
et hoiem pñciu ei qd dñz translato^r z tale n e. x. pe analogi^r
equocu^r. z i o di Boen^r qd equoca nñc^r si in pñriu z
immutabilib^r sbe res vocal^r appelle^r Termiu^r Gana^r
log^r e analogia pñ se lmp^r stat pñuo pmario significato.
Sz termiu^r analogia^r analogia pñ se dcñ^r n stat de
rigore sermois pñ suo pmario significato imo qlibz pp^r
in qd ponit tal terminu^r de rigore sermons e distingueda
Pz pñmo autoritate phi qnto metaphice qd distinguit^r
minos analogos fm se lmp^r hñ nñ eet si terminus
analogus fm se lmp^r tale pñmario ei^r significato. z
ibi vult pñcitor qd hñ e distingueda hñ e qd si est hñ ad
eet extra anima ibi e pbleuma de grie si et e in anima. p
bleuma de accite. In terminu^r analog^r fm se lmp^r
qñc^r analo^r poss^r de bonitate intelliget^r et ex qd a^r
suefactione fm se lumi^r pñmario ei^r significato illd em
significatu^r pñmo occurrit intellectu^r. di tñ nñ sumit cu^r alt
quo qd maneat intellectu^r ad accipiti^r id tñ ipm^r pñ se scadario
significato. Ad pñm^r roez alt^r opinion^r di qd phs ad
remoncendu^r di tñ ide fuit locutus de incotinente in Vene

Questions

libri elenchoꝝ

Sed illos in h³ capitulo tractat² de soluere palogismos extra dictum quod peccates in foro. Et ut per ad illos palogismos (qst³ h³ fallaz accidit) est una solutio generalis videlicet qd non videntur, non est enim destinatio per unam regulam, ut quod per unionem extremitatum cum medio sed per unum extremitatum inter se, et quod videntur aliqui omnes. Nam enim qd secundum diuersae se regule ad scilicet quod aliquid non videntur videntur non solum solutores spescales ad alignandum quod non videntur. Ponitur autem per phrasem actiones sed palogismos quod soluit. Primum palogismus est, ut scitis bonum et bonum est quod ego deo interrogare. Secundus est quod ego deo interrogare, hinc autem palogismus non videntur propter variationem maioris extremitatis quibus enim bonum est. Tertius est ut videntur interrogare sint idem secundum ratione, tamen hinc diuersas rationes. Secundus palogismus, ut cogitis coruscum, coruscus est veiens. Tertius est cogitis veientem. Tercerum, ut cogitis coruscum, coruscus est cooptum, ut tu cogitis cooptum, est enim alia ratio veientis coruscum et coopti. Quartus est tua ratione est opus, quando statua est tuum opus. Quintus, casus est per causam est tuus causa est per tuus. Sextus, in foro secundum paucam, in foro secundum raro paucam, raro paucam secundum paucam, non enim videntur illa omnia, quod ibi arit et qualiter in figura minor negativa, vii tres pilos palogismos solutiur aliquid predebet rotundum, dicunt enim possibiliter esse eadem ratione noscere et ignorare si non secundum idem, vii non est invenire nesciis quod non secundum causam veientem secundum est veiens et in figura causam secundum est ad hoc per probandum dubium ratione bona. Praeterea, quod palogismus secundum hanc rationem defensum habet sic solutio respondeat salte genale, secundum hec non videntur ad omnes palogismos huius salte, non enim videntur ad quantum plus possit, sed est insufficiens. Sed etiam ratione, quod si aliquid palogismus non valeat causa, dato enim

non sunt bone insipiēti vñ abutēti qñ non sunt bone. et eodē
mo argueret de saitare Septim⁹ sanū ee vñ ee potente
in ciuitate aliquā nō est bonū qñ non est bonū Octau⁹ qd
nō vult sapientia est malū sed sapientia nō vult amittere bo
nū qñ bonū est malū Soluit⁹ qñ nō ē idē bo⁹ et amittere
bonū Non⁹ iudex vult accipere malū s. furē g. vult ma
lū nō enī idē est malū et accipere malū Decim⁹ vult a/
mittere eruditiez g. vult eruditiez Undecimus tu
stum est melius iusto iuste 2 dempnari ē melius qñ in
iuste 2 depnari. Duodecim⁹ ponat calus q. ego scia⁹
ea q. tua sunt ee mihi adiudicata fm̄ bonā intētōem iu
dicis q. p. Illos teles q. ego pdixi sic palogislat ill⁹ de
mostratis ista s. mea fm̄ opionez iudicis q. sunt mea
Decim⁹ terci⁹ ille dñ in iusta q. passus ē g. dñ iusta 2 p
dñ dñ puniri. (His aut q. fm̄ diffinitioem) Hic do
ceet soluere palogisimos falle ignotātē elechi dicens q.
optez videre si inī positiōem opponēt 2 xclustionez rati
nō sit affirmatō vñ negato ad idē fm̄ ide 2 sic de alijs 2
ditioib⁹ regisit ad h̄dēcōz fm̄ aut hāc fallam sic palo
gislat pcess⁹ 2 music⁹ sint idē rñs dicit q. cog
noscit coric⁹ 2 opponēt arguit q. nō agnoscit music⁹
ibi nō est h̄dēcōz q. coric⁹ 2 music⁹ sine idē tñ nō acci
piunt silt. Sile s. et palogislat rñs dñ aliquid ee tricubl
tu 2 eo extēlo ita vt fuit retracubitu⁹ opones arguat q.
nō ē tricubitu⁹ ibi nō ē affirmatō negat⁹ idē tpe. nec
et⁹ ex h̄ q. pñs ē tricubitu⁹ 2 postea retracubitu⁹ secf⁹ q. ē
tricubitu⁹ 2 retracubitu⁹ Nā si sic cū om̄e retracubitu⁹ sic
mai⁹ tricubitu⁹ idē ēēt mal⁹ seipo. (Illos at q. fiunt)
Hic doc⁹ soluere palogisimos petitōis pncipij dicens
q. cauendū ēēt ne pcedāt ppōes allspite h̄ o⁹ dicere q. nō
st̄ notōres pclone. Si at rñs n̄ pncipē petitōis pncip⁹
pñ pcessit ppōes assūt̄ ab oponeis vñat̄ ali⁹ iutarū
duaz cautelaz. Pila ēēt dicere oponei⁹ ppōes n̄ ee noti
orē pclone i⁹ dñ vñ ea ad pbandū pclonem pncipūc⁹
sic pcessa. Alia ēēt dicere le n̄ pcessisse ppōes vt ex eo ar
gueret ipē oponei⁹ h̄ vñ arqueret h̄ ea volēs sibi dare
locū arguedi. (Et eos q.) Dicit pbs q. palogislat fallē
dñt̄ dñt̄ solui negat⁹ pñaz. Nā n̄ q. s. ad ptilare se
q. vñ q. ad vñ secf⁹ ptilare 2 h̄ c̄tui ad pñm̄ mōm̄
Nec ee⁹ o⁹ q. s. ad ptilare secf⁹ vñ q. ad negatōez ptil
cularz secf⁹ negat⁹ vñt̄ 2 h̄ c̄tui ad vñ mo⁹. Hic ppe h̄
nō se celu nō ēēt̄ gñ h̄ bñ pñ⁹ nec le⁹ h̄ bñ pñ⁹ q. est fēm̄
(Qui in eo q.) Doc⁹ soluere palogisimos bñ no cāz vt
cāz dices q. aliq⁹ pmissa supflua ēēt̄ q. in remota nihilo
m̄t̄ se⁹ 2 ppe h̄ pñ dñ int̄m̄ ppe fūtate vñ possibili
litate pclone. (Ad eos at) Pro soluore palogismos bñ
ples interrogatoes vt vñā. D⁹ q. cauendū ēēt ad ples i
terrogatoes def⁹ vñ rñ⁹ oñlo q. oponeis faciet interrogati
onē ples. q. secf⁹ i sua interrogatoe ples n̄ ēēt̄ vñ pñf dāde
st̄ ples rñstionez sic ac ēēt̄ in equocatōe iūt̄ in interrogato
ne ples vt vñaz. Unū si ad interrogatoe equocatōe def⁹ vñā
rñ⁹ vñ rñs n̄ redarguis in foro vñ redargui si vñ
tar redargui in vñ ignorare m̄ltiplicitate interrogatois. 2
sic ēēt̄ ppe q. re ad interrogatoe ples n̄ ēēt̄ dāda vñ rñ⁹ Et
h̄ declarat pbs q. tñr. pñ demrāt̄ duob⁹ q. vñ
ēbo⁹ 2 a⁹ malū. Si qrat̄ vñ tñ snt̄ boā vñ mala nō est
rñdē vñ rñstione. D⁹ q. snt̄ boā vñ q. snt̄ mala. S̄z
duob⁹ dōo q. h̄ bñ demrāt̄ vñ h̄ bñ ēēt̄ bo⁹ demrāt̄
alio. Pro exē⁹ supponēdū ēēt̄ singula ipm̄ ēēt̄ sibi idē 2 ab
his ciuersuz. Unū si qrat̄ ab aliq⁹ in singlari nu⁹ vñ p
h̄ sic vñ alterz vñ diuersuz p̄ rñden alterz. Oci si qrat̄ in
p̄lalnu⁹ vñ p̄ snt̄ eadē sibi vñ diuersa n̄ ēēt̄ rñdēdū vñā

rñstione dīcēdo q. snt̄ eadē sibi q. snt̄ ebueret q. vñt̄c⁹ ee
idē vñt̄c⁹ Nec ēēt̄ dōz q. snt̄ diuersa q. vñt̄c⁹ ēēt̄ diuer
suz vñt̄c⁹ Ter⁹ n̄ dñt̄ a p̄o nisi q. vñ i p̄o poebaf ee in
isto pō fieri. demrāt̄ ḡ duob⁹ q. vñ snt̄ bo⁹ 2 a⁹ malū
q. vñt̄c⁹ snt̄ bo⁹ vñ malū. Quar⁹ ex⁹ p̄ q. supponēdū
q. duū ieqūlū vñt̄c⁹ c̄lubij i eqle qrl̄ ḡ d̄ duob⁹ ieqūlū
int̄ se vñt̄c⁹ snt̄ eqla sibi vñ ieqūlū. Pois̄ tñ dñt̄ ad p̄d̄
etas 3⁹ interrogatoes q. snt̄ m̄ltiplices. Nā abo z oia pl̄a
fcāt̄ uno q. lñbz tñl̄ p̄l̄is m̄t̄rēt̄ q. equalz vñt̄ coplato in
to coplato p̄m̄t̄ p̄t̄ tñr̄ collectie vñt̄c⁹ (In ill⁹ at
q.) In h̄ q. ca⁹ b⁹ tractat̄ dñm̄t̄ in sp̄ali d̄ galogis
mis ducētib⁹ ad solecism⁹ 2 ad nugatōez dicēs in ill⁹ at
palogisim⁹ q. dñducēt̄ a d̄ nugatōez vt soluere caue⁹ ēēt̄
ne pcedā⁹ q. in relatio q. qd̄ dat intelligere no⁹ p̄ se sum
p̄t̄ ēēt̄ dat intelligere alti p̄t̄c⁹. Ol̄ ēēt̄ duplo 2 de d̄
midio d̄ scia 2 scibili q. ēēt̄ n̄ q. qd̄ dat intelligere nom̄ p̄
se sup̄t̄ ēēt̄ dat intelligere albi p̄t̄c⁹ sic q. sp̄ loco nois̄ si
ue poāt̄ p̄ se snt̄ alti p̄t̄c⁹ liceat poneret̄ q. dat intel
ligere. Probat pbs q. h̄ q. qd̄ ēēt̄ vno inī dat intellige
re dece 2 tñ n̄ o⁹ p̄lo⁹ el⁹ p̄oāt̄ dece. Si⁹ n̄ facere dat in
telligeri facere tñ n̄ ee albu dat intelligere ee albu im̄ vñ
negat⁹ dat intelligere affirmat̄. Unū snt̄ aliq⁹ dicāt̄ q. qd̄
nō est albu ēēt̄ pp̄sea q. ēēt̄ albu q. ēēt̄ in ppō ito q. qd̄
du pl̄i dat intelligere duplo dimidiā in n̄ o⁹ p̄lo⁹ duplo pōj
nere dimi dñt̄ snt̄ p̄onat̄ in o⁹ e snt̄ e. Ol̄ q. dñm̄t̄ el̄
de relatio dñm̄ ēēt̄ de passioib⁹. Unū sumā dat intelligere
nalu⁹ ita q. loco el⁹ ponat̄ nasus s. n̄ dñm̄ nasus sumus
Nō em̄ dñt̄ dicere nasus sim⁹ 2 nasus cub⁹. silt̄ richū. i.
claudū ex p̄cautate q. se lūptu⁹ fr̄ crns h̄ n̄ d̄ dōo cr⁹
richū em̄ idē ēēt̄ dictu⁹ crus richū 2 crus claudū. (Ampli
us n̄) Hic p̄ō quādā solutoez p̄dērōis dicēs q. pos
set dici passionē nō diffiniri q. subiectū in reō 2 in obliq
vt̄ sun⁹ nō d̄ dōo nasus sim⁹ 2 h̄nūs cauitatē nasi 2 snt̄ non
ēēt̄ nugat⁹. d̄ dōo nasus sim⁹ sic nec nasus h̄nūs cauitatē
nasi. Quō at snt̄ palogisimi ducēt̄ ad solecism⁹ p̄
us dñzē (Qm̄ at) Hic doc⁹ quō palogisimi tñs debe
ant solu⁹ dicēs m̄t̄ ēēt̄ dñm̄ ēēt̄ dēat solui. Sit̄ ḡ iste
palogisim⁹ qd̄ tu dicēs ee h̄ est̄ h̄ tu dicēs lapidē ee ḡ la
pidē est̄ nō vñ pñia q. h̄ in maiori q. uis videat̄ ee acē
casus tñ est̄ n̄ 2 ita er⁹ dñ ee lapis in pclone. Unū si su
meret no⁹ neutri ḡ vñpura lig⁹ secf⁹ pclustio sine varia
tōne vocis. Q. at nō secf⁹ pñz. q. nō d̄ ee inco gruitas in
pclustione n̄ snt̄ in pmissis. vñ snt̄ arguedo h̄ est̄ alb a
h̄ est̄ corise⁹ ḡ corise⁹ est̄ alba sit̄ solecism⁹ p̄t̄ incon
gruitate q. est̄ in maiore. cū ergo in pmissis ill⁹ palogis
mi n̄ sit̄ inco gruitas videret̄ q. nō debeat̄ et̄ ee in pclust
ione. Sedus palogisim⁹ demrāt̄ alpide q. ait̄ ea z ee ē
sed tu ait̄ ea elle alpide ḡ ista alpide nō secf⁹ q. alpide
dñ ee m̄t̄ casus in pclustione sicut̄ ēēt̄ in maiori. Ter⁹ ēēt̄
quē dicēs ee h̄c h̄c ēēt̄ sed cleonē dicēs ee h̄c ḡ h̄c ēēt̄
onem̄ nō secf⁹ q. deo dñ ee m̄t̄ casus in pclustione sicut̄ h̄
vt̄ ille subintellectum in maiore. Quare⁹ tu scis h̄ sed
hoc est̄ lapis ḡ tu scis lapis. Nō secf⁹ in maiori em̄ pōt̄
corise⁹ est̄ hec res s. hec res et̄ alba ḡ corise⁹ est̄ alba
In maiori ponit̄ h̄ in accō casu post h̄ vñ scis. 2 iō in
pclone post idē vñ p̄ lapis dñt̄ poi in eodē casu. Quic⁹
de qrat̄ h̄s scia⁹ h̄ tu scis s. tu h̄s scia⁹ lapidis. q. tu
scis lapidis. nō se⁹ q. in maiore post vñ scis pō h̄ i accō
casu. iō in pclone post idē vñ p̄ lapidē deberet̄ pont̄

Op̄z at intelligere.

Questiones

In hoc quarto et ultimo tractatu huius libri phis determinat de his quae sunt digna solutione et de his que non, ut de falso, et recapitulat ea quae deca sunt tam in libro thopicoz et in elenchoz, et docet qualiter logica est iuxta. Ut dicit in tria capitulo, in pto potissimum distinctione orationis dices quod aliqui sunt faciles ad soluendum et aliqui difficiles etiam enim eadem fallaz. Quod autem aliqui sunt difficiles per pto etiam orationum sunt diuersitas opinionum unde eadem oratione vel aliquibus pertinere ad fallas in deo et aliis ad fallam accedit vel ad aliam fallam extra deo. translatum enim vnuqz et non sibi est manifestum. Sed etiam orationum aliqui sunt faciles et aliqui difficiles quoniam ad fallas in deo et extra deo declarat probatur quoniam ad fallas equocatois quod vel est facilius, equocatio enim videtur esse levissimum modum galogismorum. Nam orationes penes oculos sunt deo, et sunt equocatois sunt ridiculose, et faciles ad soluendum, ita quod si quis ipsediat liberum orationibz de ridere. Quod autem in equocatois sunt aliqui orationes faciles declarat per tria ex. Primum ut vir cerebri gaudi sedes gaudi id est de gaudi in gaudi vel gaudi, et gradus. Secundus breves non est purus si enim purus sit idem quod innoceat sic non est purus quod destruunt pauperes, sed si idem quod depurant aeris, et nubium, sic est purus. Tertius de marmatis duabus facies ut in media et filia alta istarum pegit autem si enim dicat anterioritate loci manifestum est quod neutrum pegit autem est late posterius. Si autem anterioritate tempore starum quod neppit autem est in falla equocatois sunt aliqui orationes difficiles, probat quod aliqui sunt nota in equocatois et quod dubitatur per illorum et huius diuersas opiniones ut deinde et raro. Aliquid ei dicitur quod est in vnuqz sic leno et pernentes. Alij autem dicunt quod est in vnuqz datur multus, et huius soluitur ratio se non est permissus, sed autem et in falla accedit et in aliis quibus libris immo aliqui datur ad quam fallaz pertinet utrum sit ibi falla vel non. Est autem oratio acris sine difficultate ad soluendum que maxime facit dubitare. Et de acris est illud in modum ad sapores nam sic sapori quod est permissus valde, probabilitus fertur a clonem valde in probabilem. Nam si tamen queratur oratio accipere oppositum a clonem, cum altera permissus ad inferendum oppositum altius permissus adhuc ex permissus valde probabilitus fertur a clonem valde in probabilem et tamen est permissus vel negare alteram permissam quod est probabilem. Unde autem difficultate est quod ex permissis aliquis probabilitus fertur a clonem aliquis est probabilis, et tamen est intemperie aliquis permissus, sed dum est quod intemperie. Inter orationes autem difficiles peccatores in maestria illa est a criminis de quod est dum est permissus vel in foce et raro deat solvi per negationem autem permissus vel est difficultate. Unde autem difficultate est oratio de quod est permissus in maestria et de soluendo in inferencia, et aliud est facilius in quod deficit illa permissa et quod sequitur. Et iunctio vocalis fatua. Facilius autem oratio illa est in maestria facilius et magis difficultate soluendo in quod est difficultate ex parte permissa, sed ex parte modo ordinandi eas. Et quod est quod aliqui sunt opiones male oppositae, et sunt syllogismi facilius in modo oppositio. Dicunt quod triplex est. ad orationem et in eius et raro ad hoies et illa est apposite et in modo oppositio. Et est quod solum eger plurimi quod disputant permissus quod est triplex oppositio.

libri elenchoz

sed etiam quod est ad hoies et ad tempora (Ostendit ergo et quod est libri thopicoz dicens. Quod enim est ex tempore et quod est fallax sicut acceptio nes. Deinde est etiam quod ducit res ad finem in modo piabile solecismus et magnatorem, et postea de cautele opponit in modo arguendi. Deinde est etiam ad quod est vel soluto et fallax sicut tradita est artis in libris thopicoz et elenchoz. Nam illa arte propositum tradere in primo libro thopicoz, et in pto libro thopicoz propositum tradere una arte ad arguendum in omnibus exprobabilibus. Quod est etiam ad mundum p. deca p. babulia obseruandum ne dicimus aliquod repugnat, sed enim est valde difficile et quod est solutum prout facere scire possit hoc socrates volebat quod argueretur nunc rindere. factus est enim se non scire Deinde distictis propribus et p. plebiscitu exprestito posuit ad considerationem ad arguendum omnes p. plebiscitum. sicut de canticis unum de modo opponendi et mundi dialectico. Et posuit in modo cauetas et documenta ad hunc arguendum et soluendum. Ita ut dicunt per hec tracraum de galogismo quod sicut et quod solutum est quod per artem invenientiam et traditam ut possit tradere docum et invenire sicut per suam apparenter in omni p. positivo et etiam rindere. (Ostendit nos) In huius ultio capitulo ostendit modum invenientis logicis dicens quod ostendit nos non latere quod aliter tradita est hec artis quod aliter artes. Nam aliter artes sunt invenientia a posterioribus et p. posteriores vnde ea quod inuenientur p. aliis artibus. Erunt pauca et pauca quod a posterioribus inuenientur p. p. inuenientur fuerint vtiliora et difficultiora his quod a posterioribus superaddita sunt. Quod fuerint vtiliora p. et quod ea quod a posterioribus fertur sunt invenientia p. principia continua artium, sed illa sunt vtiliora p. et in multis speciebus quod a posterioribus addideruntur quod ad plena valorem forrassem in pto est maximus oim super in pto. Quod sine difficultioribus p. et quod p. principia sunt maxima in pto et praeceps vtilitate ut dicunt est. Sed si aliquod sit maximum in pto ilud est permissum in magnitudine cum gressum in magnitudine est difficultate ad videtur et cognoscendum scilicet p. principia invenientia a posterioribus difficultiora exclusionibus, quod addideruntur posteriores. Difficultatum autem est principium huius invenientis facile est addere et augere reliquum. Quod autem alte artes fuerint tradite a posterioribus cum auxilio p. et ita augmentata p. successionem declarat p. bus in rhetorica. Nam testis additum rhetorice post p. Symachus post rhetorica. Theodorus post hanc vero et multas coadunavit p. et sic successione augmentata est. Et tamen non est in primis si artes rhetoricae est sciens, non sic autem tradita est hec artes. Nam aut hoc opus nihil erat traditum de logica p. modis artis, cuiusque negotiis nihil erat omnino. Quod enim p. p. tradiderunt aliquos galogismos et ita tradiderunt sicut mercenarii suas merces, huius enim traditum volum suorum mercium sed non artes, ita illi tradiderunt volum aliquorum galogismorum sed non dederunt artem de galogismis. Sunt ergo fuit doctrina docentium hanc artem ante hoc tempus doctrine platonis in georgia. In illo enim libro tradidunt multe orationes rhetoricae sed non tradit artes facientes huius orationes. Si etiam p. p. tradiderunt multos syllogismos et galogismos de quibus lepe disputabant sed hoc fuit sine arte. Nec enim aliter tradiderunt hanc artem quam illo quod dat artem tutorias et non docet quomodo debent fieri calcei sed bene dat multa genera calcamentorum. Ester autem quod quis talis p. p. ficeret ad utilitatem non tam ad artem. Quare nec illi tradiderunt hanc artem de aliis garribus erat multa inuenit. sed p. p. solum. Non autem huius tempus nihil erat traditum p. meam artem de syllabus.

३०८

Questio

Questio vñ ad apprētē elechñ fqrat
q̄ si fiat i aliq̄ mltiplici s̄ q̄ oꝝ
noꝝ lōrōꝝ pncipalꝝ plāfcare vñ
ei q̄ n̄ q̄ equoꝝ r̄ apbiloꝝ pñt p̄tigere vbi noꝝ vñ
ordīn fi plāfprincipalꝝ vñ p̄ticipalꝝ t̄ d̄ ex 2̄nti h̄z
breuit̄ q̄ mñcꝝ i equoꝝ vñ aliq̄d̄ mltipl̄c mltipl̄c n̄l̄lit aliq̄d̄
distigñeꝝ. Gl̄ia mltipl̄c n̄ vñ lñm̄ p̄ticipalꝝ n̄l̄lit nega-
ri t̄ q̄ hec oꝝ can̄ eñar̄ tuꝝ vñ p̄tū eñ simpl̄t fia. 2̄ n̄ eñ
distigñeda q̄ ml̄lꝝ p̄pe eñ pceder̄ neḡ eñ distigñeret
t̄oꝝ ppen peccat̄ b̄z dupl̄t. D̄hs ḡ d̄ l̄ plāfcare i po-
lito qđ n̄ b̄z simpl̄t pceder̄ nec simpl̄t negari. b̄z el̄ diffi-
quendū t̄ lōrōꝝ fcaꝝ vñ p̄p̄t aꝝ posteriꝝ bñ plura
fcaꝝ pncipalꝝ. **Questio** fcaꝝ vñ aboꝝ z oia diuersa
fcaꝝ h̄ eñ dñm vñ palogismi iñ h̄bñ ponut̄ aboꝝ z oia ca-
dat i alias solut̄es ita. s. q̄ n̄ soluꝝ peccat̄ b̄z ples itroga-
toes vñ vñā h̄z et̄ pfallam i dñcne. Nle d̄i d̄ oia et̄
oia plāfcaꝝ q̄ possit tener̄ collectie vñ d̄istributie. cū
ḡ d̄ oia s̄ libi eadē si oia tñceaf collectie eruꝝ fiaꝝ dicere
et̄ fñl̄s q̄ oia collectie z 2̄nti lñptra s̄ libi eadē. B̄z si te-
neat̄ distributie vñ reddat pñi cuiubz get̄ libi p̄le z de-
wiliꝝ z sicut̄ oia s̄ libi eadē libi. i. qđlibz ḡ se acceptuꝝ libi

